

दाते सूचि मंडळ-समिती

प्रा. रा. श्री. जोग (अध्यक्ष)
प्रा. भ. का. प्रियोळकर
प्रा. ग. बा. सरदार
डॉ. सु. ग. पानसे
श्रीमती दुर्गाबाई भागवत
श्री. कृ. शं. हिंगवे
श्री. रा. प्र. कानिटकर
श्री. सु. श. दाते
श्री. बा. वि. मट
श्री. दि. वि. कळे } (कार्यवाह)
श्री. शं. ना. बर्वे }

या प्रकाशनान्या कामी सर्व तऱ्हेचे सहकार्य केल्याबद्दल मुबई मराठी ग्रंथसंग्रहालय
सूचि-मंडळ समितीचे आभारी आहे. —प्रकाशक.

प्रकाशक : बाबुदेव विष्णु भट, प्रमुख कार्यवाह, मुबई मराठी ग्रंथसंग्रहालय,
१७२ नायगाव मॉस रोड, दादर, मुबई १४

① मुंबई मराठी ग्रंथसंग्रहालय, मुंबई १४

प्रथमावृत्ती १९६९

मूल्य पंचाशत् रुपये

पृष्ठे [४] + ४८ + ८ पं-चित्रे + ६२८

मुद्रक : पद्मराव गोराल बोधी, आनंद मुद्रणालय, १५२३ रामसिंह, पुणे २

प्रास्ताविक

सूचिकार शंकर गणेश दाते यांच्या आकस्मिक निधनामुळे अपुरे राहून गेलेले त्याचे 'मराठी नियतकालिकांच्या सूची'चे काम त्यांच्याचकडून स्फूर्ति स्वीकारून 'शुभई मराठी ग्रंथसंग्रहालया'ने अंगावर घेतले, त्याच कार्यासाठी 'थी. श. ग. दाते सूचिमंडळ' अशी खास झाला स्थापन केली आणि तिच्या द्वारा त्यांनी आयोजित केल्याप्रमाणे त्याचा हा दुसरा महत्वाचा सूचिमंडळ संपादन मराठी वाचकांपुढे मांडण्याचा 'संकल्प' सुमारे तीन वर्षांपूर्वी (डिसेंबर १९६५) सोडला, ही गोष्ट महशूर आहे त्याच्या तृतीय श्राद्धदिनी त्या सकल्पाची परिपूर्ती होऊन एका महिन्याच्या आत हा संपूर्ण वर्णनग्रंथ लोकांच्या हाती देता येत आहे, याचे सूचिमंडळाला अर्थात समाधान वाटते.

इ. स. १९३६ पासून सतत पचवीस वर्षे उपरून श्री. शंकर गणेश दाते यांनी इ. स. १८०० ते १९५० या कालमर्यादेत प्रकाशित झालेल्यापैकी २२,९९२ लहान मोठी पुस्तके प्रत्यक्ष पाहून त्यांच्या वर्णनात्मक 'मराठी-ग्रंथ सूची'चा पहिला खंड १९४४ त व दुसरा १९६१ त असे सधर्म कोशासह प्रसिद्ध केले. ह्या प्रचंड कामगिरीमुळे मराठी वाङ्मयेतिहासक्षेत्रात त्यांना साहजिकच अदल आणि आदरणीय स्थान प्राप्त झाले आहे.

" 'ग्रंथसूची'चे कार्य येथेच समाप्त होत आहे. यापुढे दीडशे वर्षांतील मराठी मासिके व मासिकातील अभ्यसनीय लेख यांची सूची हाती घ्यावयाची आहे. तरी नवीन कार्यकर्त्यांनी पुढे येऊन सूचिकार्यांचा हा दीप यापुढे असाच अगड तेवत ठेवावा एवढी विनंती करून ही प्रस्तावना संपवितो, " हे त्यांच्या 'मराठी-ग्रंथ सूची'च्या दुसऱ्या खंडाच्या प्रस्तावनेतील प्रेरणा देणारे सूत्र शब्द आहेत.

'मराठी-ग्रंथ-सूची'चे दोन प्रचंड खंड व 'साहित्य अकादमी'च्या 'नॅशनल विन्डिऑग्रफी' - पैकी मराठी विभाग यांच्या संपादनाचा अनुमन पदरी साठविलेले श्री. दाते आपला संकल्प पुरा करण्यास महाराष्ट्राला लाभले असते तर आपल्या सर्वांच्या माग्याला पुरावाच नव्हता. आता त्यांच्या भगवती त्यांच्या १०-१५ वर्षांच्या परिश्रमांमुळे जेवढी सामग्री सिद्ध झाली होती ती संपादन व तीत यथाशक्ती भर घालून ती जनतेपुढे मांडीत आहोत. जनतेकडून अपेक्षित प्रतिसाद मिळाल्यास - आणि तो मिळेल अशी भाशा आहे - यापुढील सूचिकार्य संपादण्यास अर्थात दुसऱ्या खंडास.

श्री. दाते यांनी आपल्या प्रस्तावनेत सुचविल्याप्रमाणे 'सूचि-कार्यांचा हा दीप यापुढे असाच अलंड तेवत ठेवण्या'चे कार्य 'मुंबई मराठी ग्रंथसंग्रहालया'ने अंगावर घेतले आहे आणि या कामी सुबुद्ध मराठी जनतेकडून संग्रहालयाच्या साहजिकच काही अपेक्षा आहेत. या अपेक्षा पुऱ्या होण्यासाठी जाणकार जनतेने मंडळाला साहाय्य करावयाचे तर तिला या कार्याचे स्वरूप शक्य तितके तपशीलवार माहीत करून देणे अवश्य होते. मराठी-ग्रंथसूचीमुळे मराठी-ग्रंथासंबंधी जशी आस्था उद्भवली व जिज्ञासा शमन झाली तसाच प्रकार नियतकालिकांच्या बाबतीत या नियतकालिकांच्या सूचीने झाल्याशिवाय राहणार नाही. आणि ही दोन कार्ये साकल्याने व मूर्तस्वरूपात अभ्यासू जनतेपुढे आता आल्यामुळे या दोहोंच्या यापुढील म्हणजे १९५० सालाच्या पुढील कालखंडातील ग्रंथाच्या व नियतकालिकांच्या सूच्या रचण्याच्या कामी जागरूक जनतेचे व विद्यार्थी शासनाचे अनाहूत साहाय्य मिळाल्याशिवाय राहणार नाही. आणि त्याच आधारावर मराठीने कोश सूच्यादी कार्यात मिळविलेली भाषाई तिला टिकवून घेता येणार आहे.

ह्या दोन सिद्धसूच्यांच्या कालानुक्रमाने पुढील कालांतील रचनेच्या म्हणजे अनुकार्यांच्या अगोदर कै. दात्यांच्या आणखी एका सूच्याच्या पूर्ततेचा उपक्रम हाती घ्यावयाची घोषणा नियतकालिकांच्या सूचीच्या संकल्पाच्या बरोबरच सूचिमंडळाने केलेली आहे - आणि ती म्हणजे नियतकालिकांच्या सूचीच्या पाठोपाठ नियतकालिकांतील ज्ञानयाहूक लेखाची संशोधनोपयोगी वर्गीकृत सूची प्रकाशित करण्याची. या कामाची जुळवाजुळव चालू आहे आणि तेही कार्य परमेश्वरकृपेने, सर्वांच्या सहानुभूतीने आणि विद्याभिमानी जनता आणि शासन यांच्या मर्यादित द्रव्यसाहाय्याने सूचि मंडळाला यशस्वी करून दाखविता येईल असा विश्वास वाटतो.

सूचि-कार्याचे महत्त्व मोठे, रचनेतील अडचणी असामान्य, तसेच त्याच्या सहज गौरवाच्या मानाने प्राहृकाकडून होणाऱ्या द्रव्यलभाचे प्रमाण व्यस्त, आणि खर्चाचे प्रमाण वेगुमार, यामुळे अशी कार्ये समयीच्या सदळ द्रव्य साहाय्याशिवाय यशस्वी होणे कठीण असते. केवळ मुंबई मराठी ग्रंथसंग्रहालयाच्या एकट्याच्या बळावर हे कार्य रेटून नेणे दुरापास्त होते. अशा परिस्थितीत महाराष्ट्र-राज्य 'साहित्य आणि संस्कृती मंडळा'ने सूचिमंडळाच्या योजिलेल्या कार्याची पारख करून प्रस्तुत नियतकालिकांच्या सूचीच्या प्रकाशनाला आणि आगामी नियतकालिकांतील लेखसूचीच्या तयारीला व प्रकाशनाला यथावसर उदार अनुदान देऊन कार्ये उभे राहण्यास व चालू ठेवण्यास मदत केली, ही गोष्ट प्रामुख्याने नमूद करण्यास आम्हाला विशेष आनंद व समाधान वाटत आहे.

प्रस्तुत यथाची पूर्तता होण्यापूर्वीच निर्घृण काळाने ग्रंथ-निर्मात्यांवर वज्रप्रहार केल्यामुळे सूचि-काराचे संकलित कार्य दीर्घकाल पडून राहणे अपरिहार्य झाले. तथापि योग्य समय प्राप्त होताच कै. दाते यांनी साधेच-सायासाने जमविलेली साधनसामग्री श्रीमती मंदारिनीबाई दाते, श्री. राजाभाऊ दाते व श्री. तात्यासाहेब जुंटे यांनी आत्मीयतेने व विश्वासपूर्वक 'मुंबई मराठी ग्रंथसंग्रहालया'चे स्वाधीन केली; अशा रीतीने कै. दाकररावांचे अपुरे कार्य सिद्धीस नेण्याची सुसंधी मुंबई मराठी ग्रंथसंग्रहालयास कृपया दिल्याबद्दल आम्ही या सर्वांचे शतशः ऋणी आहोत. महाराष्ट्र-राज्य 'साहित्य आणि संस्कृती मंडळा'ने आमच्या नियोजित ग्रंथ-निर्मितीला भरघोस आर्थिक पाठिंबा दिला या घटनेचाही कृतज्ञतापूर्वक पुनरुच्चार करून मंडळाच्या सर्व समासदाच्या सत्रिय सहानुभूतीबद्दल त्यांना हार्दिक धन्यवाद देतो. साहित्य-संस्कृती-मंडळाने नियुक्त केलेल्या डॉ. रा. ना. दांडेकर व प्रा. बा. ल. कुलकर्णी या 'निरोधन समिती'च्या सदस्यांचे बहुमोठे साहाय्य आमच्या 'सूचिमंडळा'स लाभले याचाही सादर उल्लेख करणे आम्हाला आहे; सूचिग्रंथाचे कार्य योग्य मार्गावर नेण्याचे दृष्टीने आवश्यक ते मौलिक मार्गदर्शन देण्याबद्दल या उभय विद्वद्वर्यांना अर्ज.करणपूर्वक धन्यवाद देत आहोत.

'केसरी-मराठा-संस्थे'चे माननीय विश्वस्त राजादार श्री. जयंतराव टिळक यांनी प्रथमपासूनच विविध प्रकारे अमोल साहाय्यकार्य दिल्याबद्दल आम्ही त्यांचे निरविशय ऋणी आहोत. आमच्या स्वतःच्या

ग्रंथालयात्म्यतिरिक्त पुण्यातील वेसरी मराठा ग्रंथशाला, जयकर ग्रंथालय (पुणे निद्यापीठ), डेक्कन कॉलेजचे ग्रंथालय, पुणे मराठी ग्रंथालय, नू. म. नि. ग्रंथालय-ग्रंथालय, बाई जेरबाई वाडिया लायब्ररी (फर्ग्युसन कॉलेज), महाराष्ट्र प्रादेशिक मुक्तद्वार ग्रंथालय, स. प. महाविद्यालयाचे ग्रंथालय इ. नामवंत ग्रंथालयांचे चालक व ग्रंथपाल यांनी दिलेल्या निरपेक्ष साक्षात्बद्दली आम्ही कृतज्ञ आहो. या सर्वांसमवेतच महाराष्ट्रातील-किंबहुना बृहन्महाराष्ट्रातीलही-अनेक व्यक्ति संस्थानी कार्याचे महत्त्व ओळखून व त्याविषयी नितत ममत्व बाळगून दिलेल्या सहकार्याबद्दल सर्वांचे मन:पूर्वक आभार मानतो.

‘ आनंद मुद्रणालया ’चे उत्साही व कर्तव्यदक्ष संचालक श्री. दादासाहेब व श्री. माधवराव या जोशी बहुदयाने व त्यांच्या सहकाऱ्यांनी परिश्रमपूर्वक मुबक मुद्रण केल्याबद्दल, तसेच श्री. मो. रा. वाळंवे यांनी मुद्रित शोधनावस्त साह्य केले याबद्दल आम्ही सर्वांचे अत्यंत आभारी आहो. उपरोक्त व्यक्ति-संस्थांनी विशेष हातभार लावून आम्हास उपकृत केले आहे, आणि म्हणून त्या सर्वांचे आभार मानून मुक्त होण्यापेक्षा त्यांच्या आपुर्लब्धाच्या साद्याचा ऋणभार मस्तकी सदैव धारण करण्यातच आम्हास सतोष व धन्यता वाटत आहे. यच्चयायत सवधित हितचिंतकाचा कृपाळोम, सुहृद्भाव व सहकारवृत्ती यावरच भावी कार्याची यशस्विता अवलंबून आहे, याची पूर्ण जाणीव ठेवून व ते सर्व आम्हास आमच्या प्रदीर्घ प्रवासात पूर्वगत साथ करतील अशी दृढ श्रद्धा बाळगून हे आभार-प्रदर्शन पुरे करतो.

द्रव्याशिक्षण काही घटविता येत नाही, ही गोष्ट खरी असली तरी द्रव्यसमृद्धीही जेथे थिटी पडते असे हे मुद्रित शोधाचे कार्य आहे. तेव्हा ‘ यशस्वी सूची ही समृद्ध संग्रहाशिक्षण अशक्य आहे ’, हे सूत्र ध्यानात घेऊन जेणेकरून अज्ञात ग्रंथ आणि अनुपलब्ध नियतकालिके मध्यवर्ती संग्रहालयात येऊन अभ्यासकांना उपयोगी पडतील असा निरलस उपयोग प्रत्येक हितचिंतकाने आवर्जून करावयास हवा, हे उघड आहे. म्हणूनच ज्या कोणाला शक्य होईल त्याने व ज्याप्रमाणे साधेल त्या प्रमाणात उपलब्ध सामग्रीची माहिती पुरवून मुबई मराठी ग्रंथसंग्रहालयाला आपला ग्रंथाचा व नियतकालिकाचा केंद्र-संग्रह यावच्छक्य संपूर्ण व यशस्वी करण्यास कोणत्याही प्रकारे वा स्वरूपात (देणगी वा विक्री) मदत करावी अशी आमहाची विनंती हरबळी करीत आलो आहो, कारण या राष्ट्रीय कार्याला प्रत्येकानेच हातभार लावावा असेच त्याचे महत्त्व आहे.

— प्रकाशक

दाते-जीवन-दर्शन

“ ग्रंथ हेच अखेरीस माझे गुरू झाले, ग्रंथांमधूनच मला कार्यसृष्टि मिळाली, ग्रंथांनीच माझे जीवन व्यापून घेऊन टाकले—” असे सळमळीचे उद्गार थारंवार काढून ग्रंथाबद्दल नितांत भक्ता व आत्मीयता बाळगणारे सूचिकार श्री. दाते यांनी, मराठीतील सुमारे २३ हजार पुस्तके एकहाती चाळून ‘मराठी ग्रंथ सूची’ हा अपूर्व, अभिनव, अत्युत्तम व अमोलिक असा दिग्दर्शक ग्रंथराज (खं. १ : १८०० ते १९,३७—२० १९४४; खं. २ : १९३८ ते १९५०—५० १९६१) केवळ एकाकी प्रयत्नाने, दुर्दम्य जिद्दीने व जीवितकाय मानून निर्माण केला आणि बाल्ययुद्धात आपले नांव अजरामर करून ठेवले. सूचिकार श्री. शंकर गणेश दाते यांचा जन्म दि. १७ ऑगस्ट १९०५ रोजी रत्नागिरी येथे झाला. त्यांचे मूळ गाव कोकणातील अडिवरे (ता. राजापूर, जि. रत्नागिरी) हे होय. पहिली ६—७ वर्षे मुंबई-आडिवर्यात गेली, पण त्यानंतरचे त्यांचे सारे वास्तव्य केवळ मुंबई पुण्यातच पडले आणि तीच त्यांची कर्मभूमी व कीर्तिभूमीही ठरली.

श्री. शंकरराव दाते यांचे वडील मुंबईस सरकारी नोकरीत होते, त्यामुळे श्री. शंकररावाचे प्रारंभीचे शिक्षण मुंबईस व शेवटी काही काळ पुण्यास झाले. कोकणाच्या वातावरणाचा व वडिलांच्या प्रशंसनीय कृतबगारीचा ठसा श्री. शंकरराव यांच्यावर उमटला असला तरी त्यांच्या जीवनाला सुयोग्य आकार प्राप्त होण्यापूर्वीच बाल्यगी (घराच्या अवघ्या ९ व्या वर्षांचे) शंकरराव पितृ प्रेम-वास्तव्याला मुकले, हा देवदुर्विलासच होय. १९१४ साली वडील निवर्तले व पुढे लवकरच शंकररावांचे ज्येष्ठ बंधूही कालवश झाले. या दोघा वडीलघाच्या कुटुंबियांच्या निघनाने शंकररावाचा आधार सर्वस्वी तुटला, मार्गदर्शन संपले, शंकरराव उग्रते पडले व त्यांच्यावर आपत्तींची परंपरा कोसळली; आणि अशा दुःस्थितीतच त्यांच्या तेजस्वी कर्तृत्वाचे बीजारोपण होऊन त्यांचे अंगीकृत कार्य चांगलेच बहरले. विपत्तींना निर्धाराने तोंड देऊन, प्रतिकूल परिस्थितीशी झुंझून त्यांनी आपला उत्कर्ष केवळ स्वतःच्या बुद्धीने व हिमतीवर साधला. अंधारामून मोठ्या कष्टाने वाट काढत काढत स्वतःचे जीवन त्यांनी उजळून टाकले.

शालेय जीवनातच (मुंबई : जानेवारी १९२२) श्री. शंकररावांनी ‘निर्झर’ या नावाचे एक बाल्यगीन कालिक (२० पृष्ठांचे व २५ दिवसांनी निघणारे) सुरू करण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करून पाहिला; हस्तलिखिताच्या स्वरूपात २—३ अंक काढले. परंतु “ हा उपक्रम स्वागतार्ह असला, तरी व्यावहारिक दृष्टीने त्याचा वेळीच पूर्ण विचार करा, ” असा पोक्त सल्ला अनुमती संपादक कै. बा. गो. आपटे यांनी दिला; दात्यांनी तो मानला आणि ‘निर्झर’चा नाद जोडून दिला. विद्यार्थिदशेतच चिपळूणकरांवर लिहिलेल्या निबंधाबद्दल व ‘मौज’ पुरस्कृत समस्यापूर्वीच्या स्पर्धेतील सुवर्णाबद्दल श्री. दाते यांनी पारितोषिके मिळवली; त्याचप्रमाणे महाविद्यालयीन क्षेत्रात (इतरला असताना) सन्तुष्टीची शिष्यवृत्तीही पटकावून त्यांनी आपल्या बुद्धिमत्तेची चांगलीच चमक दाखवली.

श्री. दाते यांना लहानपणापासूनच वाचनाची अतिशय ओढ, ग्रंथांचे अपरंपार घेड; इतके की हाताची येईल ते पुस्तक ते बाळूच काढीत. रिव्ह्यूना कुशाग्र बुद्धीच्या व तीव्र स्मरण शक्तीच्या जोरावर पुस्तकाचा आशय व विषय त्यांच्या स्मृतिपटलावर बमलेप होऊन जाई; आणि स्वामाधिकारानेच बालवयात उदित झालेले पुस्तकाचे, साहित्याचे व संशोधनाचे आकर्षण यादीस लागून मराठी भाषेची सेवा करण्याच्या कल्पना वयाच्या १४-१५ व्या वर्षापासूनच त्यांच्या मनात तरंगू लागल्या. शेंवटी त्या विवाहक कल्याण-योजनांनी प्रभावी मूर्तस्वरूप धारण केले. ग्रंथपाल म्हणून मिळणारी सरकारी नोकरी तर राहोच, पण 'राष्ट्रीय ग्रंथपूची'चे विनोदमयी संवादक सहजसाध्य असूनही शंकररावांनी ते स्वीकारले नाही. काही कौटुंबिक वा व्यावहारिक अडचणींमुळे त्यांनी या जागा पत्करण्यास नकार दिला असेल असे सहृदयींनी कोणाला वाटेले; परंतु फेब्रुवळ निशिष्ट ध्येयाने प्रेरित झाल्यामुळेच निर्व्वे राहणेच त्यांना श्रेयस्कर वाटले, हे स्वामाधिकार होते. या विविध व्यामोहापासून शंकरराव निर्धाराने अल्लित राहिले यातच त्यांची निस्पृहता व अंगीकृत कार्याविषयीची नितांत निष्ठाच प्रत्ययास येते. नियोजित सूचि-ग्रंथाची परबड होऊ नये, हीच यामागची उदात्त उत्कट भूमिका व दुर्दम्य इच्छा-आकांक्षा होती यात संदेह नाही. अथांत सरकारी नोकरी करावयाची नाही हा प्रथमपायूनचा निर्धार व प्रगट राष्ट्रीय धाणा, स्वतःचा विकास साधताना, त्यांनी कटाक्षाने पाळला हे स्पष्टच होय.

श्री. दाते यांनी केलेल्या व्याख्येसंबंधी (पर्यायाने लोकसेवेसाठी) प्रारंभ लोक साहित्याचा संग्रह करण्याने झाला. अर्थांत परिश्रमपूर्वक व ग्राहकांने संग्रहीत केलेल्या ह्या लोकाग्रंथाचा काही भाग 'लोककथा' (१९२९, १९३०) या पुस्तकाच्या रूपाने दोन भागात त्यांनी जनताजनाईनचरणी सादर केला; नुक्तीच (१९६८) या दोन विभागाची मिळून पुनरावृत्ती निघाली आहे. तरीपण अद्याप बरेच उर्वरित साहित्य अप्रकाशित स्वरूपात पडून आहे. सूचितं, ग्रंथालयशास्त्र यासारख्या बरेच विषयात रस घेऊन संवेद्य त्यातच रममाण झालेले श्री. शंकरराव तितकेच रसिकहि होते, हे संगीतप्रेमी दात्यांच्या सतार-वादनामिरुचीमुळे व "मणिमाळ" या काव्यकृत्जनाने प्रत्यक्षास येण्यासारखे आहे. दाते यांची 'घारलेला' या नामाभिधानाने नटलेली कविताची एक वही "मणिमाळे"त समाविष्ट झालेली नाही; ती 'काव्यमाला' या नावाने कोणा प्रकाशकाने प्रसिद्ध केल्यास सहजच 'मणिकाव्य' - योग साधेन व दात्यांचा काव्यप्राणाला बाल्यविलास रसिकांच्या दृष्टिपातात येऊन त्यांना त्याचा आस्वाद घेता येईल. लग्नस्थानाच्या या दोन वाङ्मयकृति-प्रवाहाने यथार्थ यथावकाश जे विशाल जलपाचे रूप धारण केले ते म्हणजे 'मराठी ग्रंथपूची' हा सर्वमान्य व अद्वैतिक ग्रंथ होय. या प्रचंड ग्रंथाच्या निर्मितीची प्रेरणा श्री. दाते यांना त्यांच्या एका शिक्षकाच्या भगतिकतेतून झाली.

"ठागोराच्या गीताजलीचे मराठी भाषांतर" हे शुक्रांनी ग्रंथसंग्रहात सहजासहजी न आढळलेले पुस्तक श्री. दाते यांनी प्रकाशने 'सुंदर मराठी ग्रंथसंग्रहाला'तल्या विशिष्ट सूचिविभागात बोधून आपल्या अवहाय मुख्यरूपेले ठेवले. याच नवलपूर्ण घटनेमुळे "स्वापक शास्त्रीय तत्त्वानुसार रचना करून कोष्टप्रथाप्रमाणे 'मराठी ग्रंथपूची' तयार करण्याचा प्रयत्न करावा" असा सकल्प श्री. दाते यांनी सोडला व अविश्रांत परिश्रम करण्याची हुंजारवृत्ती, विकादी, स्वार्थत्याग, निःस्पृहता, दीर्घयोग इ. गुणामुळे तो सिद्धीसही नेला. 'नाष्टं लिख्यते किंचित्' या प्रतिज्ञेचे कटाक्षाने परिपालन करून या ग्रंथाच्या सिद्धतेसाठी त्यांनी जिवापाड मेहनत घेतली, तिच्या पायी सर्वस्वाचा होम केला. ग्रंथालयमहर्षी पद्मश्री डॉ. रमनाथनजी श्री. शंकरराव यांच्या ज्या अभिनव योजनेने स्तिमित व सतोषित झाले ती पुस्तकरूपाने (द्विबिंदुवर्गीकरणपद्धतीतील रोमी व अरबी वर्णांक-चिन्हांचे वागी बालशेष चिन्हे : १९५६) प्रकट झालेली योजना हे सूचिशास्त्राच्या निदिध्यासाचे व ग्रंथालय-शास्त्राच्या व्यासंगपूर्ण सखोल अभ्यासाचेच द्योतक होय. निगडी वृत्ती व रेखीव कार्यपद्धती, प्रसिद्धि-विमुरता, वक्तृशिरणा, व पराकौटीची कर्तव्यनिष्ठा, साधी व नीटनेटकी राहणी आणि उच्च विचार-सर्णी, प्रदीर्घ वाचनाभ्यास झाल्या व चौकस-चिकित्सकपणा हे श्री. दाते यांचे प्रमुख स्वभावविशेष होते.

वरवर पाहणारा ला श्री. शंकरराव कदाचित काहीसे एककट्टी, हेकेपोर, शीप्रभोपी, विक्षित. तुसडे वाटले असतील परंतु वस्तुतः ते तसे नसल्याने त्यांच्या या तथाकथित दोष-दुर्गुणांत अंती हितकर, सुगरिणामी असा विशेष अर्थ भरलेला होता, असेच म्हणावे लागेल. केवळ प्रदर्शनप्रिय, स्वायं, औदार्याचा गैरफायदा घेणाऱ्या वाचिवीरावर व तत्सम अधम मनोवृत्तीवर श्री. दाते संतापत, प्रसंगी तांड टाकत, अंगीकृत कार्याबद्दल पराकोटीची पोततिडिक असल्याने स्वतःच्या विशिष्ट व अपेक्षित साध्यांत न वकणाऱ्या व्यक्तीबद्दल त्यांना संतर्षित कामापुरतीच चीड येई, तथापि तीत आक्स असा केव्हाहि नसे. अत्यंत मनोमात्रे, तळमळीने कार्य करणाऱ्या अभ्यासक संशोधकाच्या ते स्वेच्छेने मुक्तहस्ते साक्ष-सहकार्य देत. टापरप्रै, सुव्यवस्था व शिस्त याचे मोकने व स्पष्टवेळे, वेळ व शब्द क्रमोशीने पाळणारे आणि आळस-दिरंगाई शत्रुवत मानणारे श्री. दाते सफुद्दर्शनी गडकाप्रमाणे राडबडीत वाटले तरी त्यांच्या अंतर्दयांनी जाज्वल्य स्नेहभाव, सार्विक सेवाभाव व निर्मळ प्रेमभाव याचे जिनंत व जातिनंत पाहून वस्तुतः होणे, वाहात होणे, हेही श्री. दाते यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचे सत्य चित्रण वा प्रोजव मूल्यमापन करणाऱ्याने लक्षात घेतलेच पाहिजे.

सूचि ग्रंथाच्या द्वितीयखंडाच्या अनुपंगाने 'महाराष्ट्र साहित्य परिषद' व 'महाराष्ट्र ग्रंथालय संघ' या संस्थांचे धर्तीने पुण्यात श्री. दाते यांचे दोन सत्कार-समारंभ [(१) ग्रंथप्रकाशनाचे निमित्ताने : दि० ३।७।१९६१ अघ्यश नागदार श्री. यशवंतराव चव्हाण; (२) दि० २५।६।१९६१ अघ्यश न्यायमूर्ती श्री. प्र. वा. गजेंद्रगडकर] साजरे करण्यात आले. या सन्मानप्रसंगीहि न कचरता, न ढगमगता श्री. शंकरराव चानी निर्मोड निःसंकोचरणे सुविकार्यावाक्यची आपली भूमिका व मनोव्यथा व्यक्त करून वस्तुस्थितीवर निदरक प्रकाश टाकला. अर्थात त्यांच्या त्या मनोगतातून याचनेचा वा लोचारीचा लज्जातरी सुर नव्हता; कारण तथा त्याचा स्थायीभावच नव्हता. आणि म्हणूनच सरकारी कृपा वर्षाबाध ते पूर्णरूपे सत्तात्र असूनही कृत्रिम-किंचित शिडकावच त्यांच्या वाट्याला आला.

श्री. दाते यांना मूल्यमान दुर्मिळ ग्रंथ जमविण्याचा व जतन करण्याचा विलक्षण ह्म्यास असे. या हौसेपोटी व चिन्तित्वक-चौकस दूरदृष्टीने त्यांनी विपुल ग्रंथसंग्रह स्वतःसाठी सिद्ध केला; तथापि कष्टाध्य अशा या ठेव्याला केवळ अगतिकतेने, त्यांना लैकरच मुक्तावे लागले. वारस-विभागणीतून वाट्याला आलेला बडिलोपार्जित धनाश 'ग्रंथसूची' ग्रीत्यर्थे खर्च झाल्याने अनिच्छेनेच ग्रंथ विकणे व त्या द्रव्यातूनच घराची खरेदी करणे त्यांना भाग पडले. दुःखात सुख स्वकेच की हा ग्रंथसंग्रह इतस्ततः कोठेही न जाता त्या मौलिक साहित्याने नामवंत ग्रंथालयेच समृद्ध केली. दात्याचा ग्रंथ खरेदीचा हा लोकविलक्षण पण तितकाच अत्यंत लोकोपकारक छंद म. म. प्रा. द. वा. पोतदार यांच्या प्रोत्साहनाने शतगुणित झाला, तद्वच त्यांच्या इतिहास-व्यासगी वृत्तीच्या संशोधनाची जोड लाभली तीही प्रा. दादासाहेब पोतदार यांच्याच प्रेरणेमुळे. सरकारी प्रयास्य-योजना कार्यान्वित होण्यात व तदनुसार पुण्याच्या 'प्रादेशिक ग्रंथालय'-स्थापनेत श्री. दाते यांचा फार मोठा वटा आहे; किंबहुना त्याच ग्रंथालयात ग्रंथाल या नात्यानेही त्यांचा तंतुशुशल समर्थ हात काही काळ वावरलेला आहे. खटवर जीवन-सम्राभाचा परिणाम म्हणा वा स्वतंत्र स्वावलंबी जीवनाचा प्रभाव म्हणा पण त्याचे मन या तावेदारीत फार काळ रमेना आणि स्वामाधिक्यणेच ते अस्वावधीत धंदनमुक्त झाले.

'साहित्य अकादमी' प्रणीत "राष्ट्रीय ग्रंथसूचि" या महत्त्वाच्या प्रकाशनासाठीही श्री. दाते यांचे संशोधनकार्य कारणीभूत झालेले आहे. 'निर्हार' काढण्याची कल्पना सोडावी लागली तरी "टीकापत्रक" नावाचे मासिक व "संगोल-स्थंड" (महाराष्ट्राचा स्थल-बोध), "अमिनव शब्दकोश" (संस्कृत-मराठी), "१८०० ते १९५० या दीडशे वर्षांच्या कालखंडातील मराठी नियतकालिके व त्यातील लेखांची सूचि", "भारतगिरयक सभ्य-साहित्याची समग्र सूचि" यासारखे बहुमोल संदर्भ ग्रंथ निर्माण करण्याची महत्वाकांक्षा बाळगून त्या दृष्टीने प्रयत्नशील असतानाच हा कलंदर कर्मयोगी कटोर काळाच्या भशस्यानी पडल्याने मराठी भाषेची व अभ्यासकांची अपरिमित हानी झाली आहे हे निर्विवाद होय. श्री. दाते यांच्या अकादमी निषनाने (पुणे-गुरुवार दि. १० डिसेंबर १९६४ : मार्गशीर्ष

शु० ६ यके १८८६ : सायकाळी ४॥ वाजना) श्री. शंकरावाचे, अनेक महत्त्वाची कामे पार पाडण्याचे, सकल त्याच्याबरोबरच नष्टप्राय शास्त्रासारखे वाटले तरी त्यापैकी, श्री. शंकरावाच्या मोत्या-सारख्या हस्ताक्षरातील नियतकार्य-सूचीसाठी तयार असलेली, काही साधनसामग्री हाती घेऊन 'मुंबई मराठी ग्रंथसंग्रहालया'ने "श्री. शं. ग. दाते सूचिमंडळा"च्या द्वारा त्याला नियोजित त्रिगुंडारमक ग्रंथ (मराठी नियतकालिकाची सूचि : १८०० ते १९५०) प्रकाशित करण्याचे योजिले, त्या संकल्पाचाच एक भाग म्हणून प्रस्तुत प्रथम खंड प्रसिद्ध होत आहे. यथावकाश उर्वरित भाग प्रकाशित होणारच आहेत. तसेच नियोजित संपूर्ण ग्रंथाच्या प्रसिद्धीनंतरही हे कार्य सातत्याने चालू ठेवण्याचे घोरपटी सस्थेने अंगीकारले आहे. अर्थात हे श्री. दाते यांचे विरस्थायी स्वरूपाचे, लोकादरास पान होणारे व अत्यंत लोकोपयुक्त असे स्मारकच होय; सर्वांच्या सद्विज्ञा सहकायनिच सस्थेचा हा सकल सिद्धीस जाणार हे उषडच आहे. हाच आदर्श दृष्टीपुढे ठेवून न जाणो ज्या अर्थाच एखादी व्यक्ति सत्या सृष्टी घेऊन उठेल आणि श्री. शंकराव दाते यांच्या उर्वरित सकलापैकी एखाद्या योजनेची सून वा साधने उपलब्ध शास्त्रास ती हाती धरून शुद्धान्न विश्व उमारीलही.

श्री. शं. ग. दाते यांचे लेखनकार्य

१) लोकरूपा पुस्तक १	पुणे १९२९
२) " " २	पुणे १९३०
३) " " (दोन्ही भागांचे एकत्र पुनर्मुद्रण)	पुणे १९६८
४) मणिमाल-‘केशर’ (दाते यांचे टोपण नांव) व ‘उदास’ यांच्या काही कविता	पुणे १९३०
५) ग्रंथसूचिशाल	पुणे १९४३
६) दशांश वर्गीकरण पद्धति	पुणे १९४३
७) द्वित्रिदु वर्गीकरण पद्धतीतील रोमी व अरबी वर्णोक्चिन्हांचे जागी बालबोध चिन्हांची योजना	पुणे १९४६
८) पंचारत्नी : मराठी ग्रंथालयांची सद्य-स्थिति व ती आदर्श करण्यत्वे मार्ग	मुंबई १९४६
९) मराठी ग्रंथ सूचि (१८०० - १९३७)	पुणे १९४४
१०) मराठी ग्रंथ-सूचि (१९३८ - १९५०)	पुणे १९६१
११) महाराष्ट्र-जीवन : खंड २ प्रकरण ९ : संदर्भ-साहित्य सूचि	पुणे १९६०
१२) The National Bibliography of Indian Literature, 1901-1913 : Marathi Section	(to be published)

विषयानुक्रम

विषय	पृष्ठ
प्रास्ताविक	१
दाते-जीवन-दर्शन	४
विषयानुक्रम	८
प्रास्ताविक सूचना	९
काही लक्ष्य अशुद्धे	१२
ग्रंथ-प्रवेश	१३
काही आधीचे प्रयत्न	४३
उपलब्धस्थले-संक्षेपाचा खुलासा	४५
उतारे	४८
निवडक नियतकालिकाची मुजशुद्धे	४८ चे समोर
वर्णन-विभाग	१
वर्णन-विभागाची पुरवणी	४१५
संदर्भ-विभाग - (मराठी नियतकालिकाच्या याचा)	४६५
१ कालानुक्रमाने	४६७
२ स्थलानुक्रमाने	४८७
३ जीवनमानानुक्रमाने	५०८
४ विषयानुक्रमाने	५१४
परिशिष्ट-विभाग - (संपादकाचे परिचय)	५१
१ प्राक्कथन (भूमिका, मार्गदर्शन)	५१
२ संपादकाचे परिचय	५८
३ परिचय-पुरवणी	६२
४ काही नियतकाल	६२
५ काही लक्ष्य अशुद्धे	६२

प्रास्ताविक सूचना

‘मराठी नियतकालिकांची सूची’ म्हणजे मुद्रित मराठी नियतकालिकांचा वर्णनाव्यक्त कोश. आद्य सूचिकार शंकर गणेश दाते यांनी आपल्या ‘मराठी-ग्रंथ-सूची’त विवेचिलेल्या ग्रंथसूचि-शास्त्राच्या व प्रागट्य केलेल्या विचारांच्या व संकल्पांच्या अनुरोधाने प्रस्तुत सूचि किंवा कोश ग्रंथरूपाने अभ्यासकना उदरगम्य होत आहे. या कोशाचे मुलमतेसाठी ‘वर्णन-विभाग’, ‘संदर्भ-विभाग’ आणि ‘परिशिष्ट-विभाग’ असे तीन भाग केले आहेत. तीनही विभागात नियतकालिकांचा या चरित्रादी अन्य सामग्रीचा अनुक्रम वर्णनिष्ठ पद्धतीने दिलेला आहे. संदर्भ विभागात व परिशिष्ट-विभागात त्या त्या ठिकाणी अंशोपयोगी सूचना दिल्याच आहेत. येथे मुख्यतः वर्णन-विभागासंबंधी व इतर सर्वसाधारण खुलासे करण्यात येत आहेत.

प्रस्तुत सूचीमध्ये इ. स. १८३२ पासून स्थूल मानाने ३१ डिसेंबर १९५० अखेर पावेतो छापलेल्यांपैकी उपलब्ध झालेल्या ‘पांडिकापासून शार्ङ्गिकपर्यंत’च्या नियतकालिकांची नोंद केली आहे. सामान्यतः मराठीत थोडा तरी अंश प्रसिद्ध करण्याच्या नियतकालिकांचा यांत समावेश केला आहे; परंतु शालेय निगा महाविद्यालयीन कालिके बहुधा काढली आहेत. वर्णन-विभागातील बहुतेक नियतकालिकांची माहिती के. दाते यांनी दहा-पंधरा वर्षे आढोकाट मगल करून, नियतकालिके प्रत्यक्ष पाहून, सुवाच्य व शक्य तो सविस्तर लिहून ठेविली होती. जमेल तेथे पडताळा घेऊन, जी नवी मिळाली त्या माहितीची भर घातून, पण मुख्यतः मुद्रितेसाठी परिच्छेद पाहून व विशिष्ट चिन्हबोधना करून मुद्रणप्रत सिद्ध करण्यापलीकडे तिच्यात फारसा फरक केलेला नाही. परिशिष्टातील सर्वच माहिती (चरित्रे) अगदी नवी परिअमपूर्वक संग्रहित सादर केलेली आहे. त्याबद्दल संग्रहकाल्याबद्दल व त्याच्या आवां-दर पात्रतेबद्दल निती तरी उपोद्बन्धक ज्ञान हस्तगत होईल.

वर्णन-विभागात नियतकालिकांचा क्रम अनुवर्ण पद्धतीने लावताना, एकाच नावाची अनेक अखतील तेथे ती कालानुक्रमाने लावून, प्रत्येकाची मिळालेली माहिती सहा परिच्छेदात विभागून दिली आहे : - १ - (वर्णन), २ - (अंतरंग) उद्देश - [स्वरूप], ३ - शोधवाक्य (मुळावरहुकूम), ४ - विशेष माहिती, ५ - [उपलब्ध स्थल] आणि ६ - (प्रकाशित अंक). जी माहिती मिळाली नाही, तिचा संबंध परिच्छेद रद्द करून वा तेवढ्या अंशाचे संक्षेपचिन्ह बगळून तो अभाव व्यक्तविला आहे. क्रमांक दोन, तीन व चार या परिच्छेदांना वर जाड ठरात छापलेलीच नावे दिली आहेत. पाचव्या परिच्छेदातील माहिती चौकटी कंसातच छापली आहे. त्यातील संक्षेपांचा खुलासा निराळा दिला आहे. पाचव्या व सहाव्या परिच्छेदांना निराळे मपळे छापले नाहीत, पहिल्या परिच्छेदाची सुरुवात जाड ठरात नियतकालिकांचा प्रकार छापून केली आहे.

यापैकी काही परिच्छेदांची रचना बरा तपशील-वार उघड करून दाखविली पाहिजे :-

वर्णन परिच्छेदात १ - नियतकालिकांचा प्रकार (जाड ठरा), २ - संपादक, सहसंपादक, ३ - प्रकाशक (व्यक्ति, संस्था, स्थल), ४ - मुद्रक (मुद्रणालय), ५ - वार्षिक वर्णणी (वा. व.), ६ - पुढळ अंकांची किंमत (फु. अं.), ७ - अंकात पुढे, ८ - आकार (लांबी इंच X रुंदी इंच), ९ - प्रथमांक (दिनांक, महिना, साल), १० - शेवटचा अंक (दिनांक, महिना, साल), ११ - गणनापद्धती (वर्षवार, अंकवार इ.) आणि १२ - विशिष्ट संज्ञा, आज्ञाप्रमाणे वर्ष-अंक असे न म्हणता, (होरीरातर पुस्तक अंक, मान्य-पुण्य, भेट, किरण, रज असे काव्यात्म पर्याय वापरतात ते), असा बारा प्रकारचा तपशील याच क्रमाने उपलब्ध करून दिलेला आहे. सहज कळण्यासारख्या संज्ञा व संक्षेप-चिन्हे वापरली आहेत. प्रत्येक तपशील पूर्णरित्या-

१०

विज्ञाने पुढा हावेल्या आहे शक्य हो प्रयत्नाकाची, भिरान प्रयत्नाकाची, माहिती दिली आहे. तरी देता देण नाही अशी राणी शाही तेव्हा 'विशेष माहिती' या सदराखाली त्याबद्दल उल्लेख केलेला आहे. १९५० च्या पुढच्या जीवनाचा लागलेला अंदाज देण्ड शतावधीक म्हणून नोंदून ठेविला आहे.

उत्तर - [स्वरूप] परिच्छेदात शक्य तेथे बघण्याची वापरलेले उमेदीचे उद्गार व विशेष माहितीचे वरील याचे दर्शन पडविले आहे. अशी एक विधाने आढळली नाहीत तेथे उपयुक्त वाटले ते यांची समाज, वर्ग, धर्म, संस्था, संचालकमंडळ इत्यादि एकत्र अत्याधुनिक निर्देश उतरले आहेत इतर यांणी बघले नाही तेथे स्वरूप असा भिन्न मयळा देऊन आवावर बस्तुनिष्ठ अशी पूरक माहिती नोंदिली आहे.

विशेष माहिती हा परिच्छेद त्या मानाने सर्व-समाहक असा कल्पिलेला आहे. घरील बहिरंग विषयक व अंतराविषयक वर्णनात भर घालणारी अशी विविध स्वरूपाची सुल्लहलजनक अशी जी व जेव्ही माहिती हाताशी आली ती बहुतेक सर्व बाबींच्या तशी जिज्ञासू पुरविण्याचा या सदराचा उद्देश आहे. यामध्ये नियतकालिकात झालेल्या विशिष्ट प्रकाशनाच्या स्वरूपाचा काही श्रेटक लक्ष्य वरील आवर्जून दिलेला आढळेल.

प्रकाशित अंक ह्या संकलित परिच्छेदात १ - नियतकालिकाच्या जीवनातील वर्पक्रमक, २ - त्या त्या बारा महिन्यांच्या वर्षातील पाह्यावयास मिळालेले अंक-प्रमाण आणि ३ - त्या वर्षाची वा मुल्या अंकाची महिना-शाल स्वरूपात काल मर्यादा, इतकी किमान माहिती बहुधा प्रत्येकाची नोंदविली आहे.

याशिवाय काही अधिक गोष्टी दाखवाव्या लागल्या आहेत. त्या अशा : - जागा वाचविण्यासाठी अनेक वर्षे एकत्र दिली तर ती वर्षेसख्या कशात दिली आहे (पाहा 'लोकभित्र', खचि-पृ. २०२ - २०३). त्या त्या वर्षातील विशेषांक तेथेच दर्शविले आहेत (तेथेच पाहा) काही ठिकाणी वर्षातील प्रमुख देता आली (पाहा 'लोकभित्र' पुणे १९२८, पृ. २०४ - २०५),

आणि इतर काही काळापेठ महत्त्वाचा तपशील (उदाहरणार्थ - 'लोकभित्र'ची 'लघुप्रयत्ना', पृ. २०५) देता आला तर तो आवर्जून दिला आहे. इत्येक वेळा विशेषाकाची सख्या बरीच मोठी वाटल्यामुळे त्याची सलग यादी सोयीसाठी 'विशेष माहिती'त एकत्र दिली आहे (पाहा 'चित्रमयजगत्' पृ. ८९).

मासिकाची गणना तरी सरळ होते; परंतु द्वैमासिके व त्रैमासिके असतील तर त्यांच्या प्रकाशनाचे योग्य महिने कोणते, याची जागच्या जागी ललित संदर्भासाठी दखल घेतलेली आढळेल (पाहा 'भंडारी', पृ. १८८).

नियतकालिकावरील कालनिर्देश मुळात असतील त्याप्रमाणे निरमसंगत, शालिवाहन, फसली, इसवी अशा शक-सनात दिले आहेत. संदर्भ-विमाणात मान त्याचे रूपांतर इसवी गणनेत दिले आहे.

प्रकाशित अंकाची ही माहिती सकलित करताना व सूचिप्रपाच्या अन्य रचनेत कमीत कमी अपरिचित चिन्हे वापरलेली आहेत. अक वेगळे दाखविण्यासाठी फक्त स्वल्पराम वापरला असून, एकाच अंकाबद्दलची देण्यासारखी सर्व माहिती दोन स्वल्परामामध्ये सलग दिली आहे. ती देताना विशिष्ट व्यवस्था राखल्याचे थोडक्यात परिशीलनाने घ्यानात येईल व बोध होईल उदाहरणार्थ - १ - सलग पण सुम्या अंकाची माला दोन अंकप्रमाणांमध्ये 'ते' वापरून दर्शविली आहे. २ - छोड अंक असतील तर त्याचे क्रमांक दोहोमध्ये छोटे संयोगचिन्ह घालून ते कशात (३ - ४) किंवा (३ - ६) असे दाखविले आहेत. ३ - अनुपलब्ध अंक... अशा टिपणी दर्शविले आहेत. ४ - अनियमितपणा दर्शविण्यासाठी अंकप्रमाणाबरोबर महिना व शक-सन दावा लागला आहे (पाहा 'शालबोध (२)', पृ. १७६). इत्येक वेळा निर्दिष्ट काल व प्रकाशनकाल यातील फरक दर्शविण्याची तबकीज केली आहे (पाहा 'निबध-माला', पृ. १४४) ५ - काही अनुमित काल (पाहा 'विश्वव्यापक समाजोन्नति', पृ. ३०४) व इतर केवळ अनुमानाची माहिती निराळी दाखविण्यासाठी सर्वमान्य असलेले ( ) कवचिन्ह

वापरलेले जाणाव्याना ओळखणे कठीण जाणार नाही. संशयदर्शक प्रश्नचिन्ह अनेक ठिकाणी वापरले लागले आहे. आणि वाजवीपेक्षा अधिक काळ मध्ये गेल्याचे दर्शविण्यासाठी + या चिन्हाचा या विशिष्ट अर्थाने वापर केला आहे.

सर्व नियतकालिकांची माहिती संपूर्णतया एक-विध दर्शविण्याइतकी समरूप व समृद्ध नाही. विविध, विपम आणि किचकट तपशील कमीत कमी विस्ताराने दाखविण्याच्या आवश्यकतेमुळे व परिचित चिन्हांपलीकडे जाणे असुरक्षित वाटल्यामुळे अगदी काटेकोर एकरूपतेचा क्वचित् भंग झालेला भासेल; तथापि येथे एकंदर माहिती सुबोध करण्याचा यत्न केलेला आढळेल. काही जुका आढळतील त्या छपाईच्या आहेत. त्या दुसऱ्या करण्याला उपयोगी तपशील बहुधा अन्य संदर्भात निःसंदिग्ध स्वरूपाचा जवळपासच आढळेल. अगदी थोड्या महत्त्वाच्या वाटल्या अशा जुका वेगळ्या दाखविलेल्या आहेत (पृष्ठ १२ पाहा).

कालनिर्देश - शक सत्रत इत्यादि स्पष्टदक शब्द मार्गपुढे नसेल तेथे तो इस्वी सन समजावा. महिन्याची नावे कारणाप्रत्ये संपूर्ण क्रिया आवाधाररूपात दर्शविली आहेत. या मयापुरती त्या नावाची विशिष्ट रूपे उपयोजिली आहेत ती (त्याचे संक्षेप फंशात) अशी - (१) - देशी गणना - चैत्र (चै), वैशाख (वै), ज्येष्ठ (ज्ये), आषाढ (आ), भाद्रपद (भा), कार्तिक (का), मार्गशीर्ष (मा), पौष (पौ), माघ (माघ), फाल्गुन (फा). (२) - इस्वी गणना - जानेवारी (जा), फेब्रुवारी (फे), मार्च (मा), एप्रिल (ए), मे (मे), जून (जू), जुलै, जुलई (जु), ऑगस्ट (आ), सप्टेंबर (स), नोवेंबर (न), डिसेंबर (डि).

नियतकालिकांच्या नावांची विव्हेनारी-औपचारिक धोरणाने बळबूत नावांचा धर्माधिकार लाविला आहे. तसेच 'सार्ध अक्षरसंहिता,' 'व्यवहारोपयोगी हजरसंग्रह,' 'उपयुक्त धंदे-शिक्षण' इत्यादींतील प्रथम विशेषणाचा फक्त प्रथमदर्शने दर्शवून ती प्रमुख वाटणाऱ्या स्मरणातुल्य पुढच्या शब्दाच्या चांगीच स्थानापन्न केलेली

आढळतील. 'साईनाथप्रभा' अथवा 'धर्मरहस्य' असे दुबाजवी नाव असेल तेथे पहिलेच नाव सदर्मानुकूल वाढेल असे गृहीत धरून क्रम साधला आहे. दुसरे नाव विशेष माहितीत दाखल केले आहे. महत्त्वाच्या ठिकाणी जोडसंदर्भ दिले आहेत.

परिमाणे - सूचीच्या कालभरपवित रूप्या, आणा, पै आणि इंच हीच परिमाणे वापरात होती. त्याचे आधुनिकीकरण केले नाही. मूल्यासाठी अळी-वर आणे-पै आणि आकारासाठी इंच व इंचाचे दशांश x अशा गुणिले चिन्हाच्या आश्रयाने वापरले आहेत.

नियतकालिकांचेप्रकार - प्रस्तुत प्रकारच्या ह्य पहिल्याच सूचीत समावेश केलेल्या नियतकालिकांच्या प्रकारांच्या अंतरंगसापेक्ष व्याख्या करून त्या काटेकोर पाळण्याचा उपक्रम अनेक कारणांमुळे न करता के. दाते यांनी संचालित करून ठेवलेली सर्वच्या सर्व सामग्री, तसल्लश मर जमविता आली तितकी घादून, जिहासुपुढे मांडण्याचे धोरण अनुसरल्यामुळे या सूचीत वाचनीसाठी एखादे साप्ताहिक ('विद्यार्थ्यांच्या कल्याणार्थ अनेकविधसंग्रह', पृ. २९३), दाद्यादिक ('माघेय विजय', पृ. १११) व विशयादिक ('जातक संग्रह', पृ. २४२) देखील संग्रहित झालेले आढळेल. एकदोन 'शाळेय' नियतकालिकांचा गौरवार्थ अपवाद ('बालिकादर्श', पृ. १८०) झालेला नाही असे नाही. यापुढील प्रयत्नाच्या वेळी यात ह्य सुधारणा अर्थात अपेक्षितच आहे.

कांही चिन्हांची संकलित ओळख

चिन्ह - उदाहरण - अर्थ

ते - अंक १ ते १२ - मुद्या अंकाची अपरंड माला.

- - अंक (१ - ३), - तीन अंकाचा जोड अंक.

(१-२-३)

( ) - (डि ते न) - कोणतीही खुलासेवना अनुमानित वा गृहीत माहिती.

— . मार्गशीर्ष - पुढील अंकाबद्दल

१८३४ — . माहिती नाही.

(सरकारी नोंद) - सरकारी यादी - १८६७ च्या

रजिस्ट्रेशन कायद्याप्रमाणे सुद्धे

प्रात या महाराष्ट्र राज्य यांनी

प्रसिद्ध फेल्लेच्या श्रैमासिक
सायंशील नोंद.

रजिस्ट्रार रिपोर्ट - 'अॅन्सुअल रिपोर्ट ऑन दि प्रेस
फॅपाइल्ल बाय दी रजिस्ट्रार
ऑफ् न्यूजपेपरस फॉर इंडिया
अंडर दि पीअरवी अॅक्ट' -
याचा वर्णन - विभाग.

(विशेष माहिती) - इतर वाळव्यान्त मिळालेले
संदर्भ 'विशेष माहिती' च्या
बागी निराळा परिच्छेद करून
'उल्लेख', 'जाहिरात',
'पोच व अभिप्राय' इत्यादि
स्वरूपात दाखविले आहेत. हा
मार्ग 'पुरवणी'त स्वीकारिला
आहे.

† - कथाकथन † - † चिन्हांकित निपा-
कालिकाचे वर्णन 'पुरवणी'त
(पृ. ४१५ ते ४६४)
आले आहे.

(१), (२) - ब्राह्मण (२) - ह्या नावाची
अनेक नियतकालिके आहेत,
त्यांची दुसरी. (अधिक
खुश्या पृ. ४६६ वर).

'लोकशिक्षण' दळ्याव दामाडे १९१४ - जरूर
तेपे नियतकालिकाचा निर्देश
ओळखीसाठी त्याचे अक्षराने
चिन्हांकित नाव, पुढे प्रकाशन-
स्थळ व प्रकाशनवर्ष अशा
स्वरूपात देला आहे.

* * *

काही लक्ष्य अशुद्धे

पृष्ठ	नियतकालिका	खल-निर्देश	अशुद्ध	शुद्ध
३५	'इस्लाम विजय'	प्रकाशित अंक, पहिली ओळ	वर्ष २	वर्ष १
४९	'बलादर्श'	पहिला परिच्छेद, तिसरी ओळ	वागुले	चौगुले
१६७	'प्रभु मासिक'	प्रकाशित अंक, दुसरी ओळ	सप्टेंबर १९१९	सप्टेंबर १९२०
१७१	'प्रेमदर्शिका'	विशेष माहिती, दुसरी ओळ	वा. म. एम. सी. ए.	वा. म. इन्स्यू. सी. ए.
२५१	'मुबई पत्र'	शेवटची ओळ	(शुद्ध)	'शुद्ध' शब्द गळवा
२९०	'विदमं शिक्षक'	ब्रीदवाक्य, दहावी ओळ	वा. म. खापडे	व. ग. खापडे
३५३	'समाजसेवक', सुबई १९२०.	पहिला परिच्छेद, आठवी व नववी ओळ	ओळी ८, ९	ओळीचा क्रम बदला वाचावे

ग्रंथ-प्रवेश

१

कार्यविचार - 'नियतकालिक' या शब्दाची कोणतीही काटेकोर व्याख्या करण्याच्या भरीस न पडता, सर्वसाधारण वाचक मानतो तीच व्याख्या गृहीत घेऊन प्रस्तुत सूचीमध्ये पाठिकांपासून वार्षिकापर्यंत प्रकाराच्या उपलब्ध झालेल्या नियत-कालिकांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. उघड कारणाकरिताच यामध्ये नियतकालिक वर्गात पडणारी पण वृत्तपत्रात गणली जाणारी दैनिके व एखादा दुसरा अपवाद ('विद्यार्थ्यांच्या कल्याणार्थ' अनेकविषयग्रंथ, 'सदिचार' †) सोडून साप्ताहिके घेतलेली नाहीत. वानगीसाठी एक विशयाहिक ('जातक संग्रह') व तीन दशाहिके (प्रगती आणि जिनविजय) (२) †, 'विचारी' †, 'सेवक' (३) †) समाविष्ट झाली आहेत - [एक मासिक व एक पाक्षिक ('मायेशविजय', 'कुंडली विशान') यातील एकेक स्थिरतर दशा-हिकाचे नोंदावे लागले आहे.] - ती अपवादात्मक समजानी किंवा पाक्षिकाप्रय मानावी. म्हणजे मग "वृत्तपत्रे" प्रभाला चालना देतात, 'नियत-कालिके' ह्याचा तपशीलवार पाठपुरावा करतात आणि 'पुस्तके' त्याची साधकवाधक विचक्षणा करतात" ('मॅन्युअल ऑफ सीरिअल वर्क' - जे हॅरिस गेन्ड, १९३७, पृ. १५), ह्या दोकळ निघानात ब्यक्त केलेले नियतकालिकांचे कार्य अंशतः तरी अजमाविण्याचे एक साधन म्हणून प्रस्तुत सूचीचे स्वागत करण्याचा चोदकळ वाचकांचा मार्ग मोकळा होईल. नियतकालिके कालासपेक्ष असल्यामुळे त्यांच्या निरीक्षणातून समकालीन समाजाच्या उत्क्रांतीचा विविधांगी अभ्यास सुलभ होतो असे मानतात. अशा अभ्यासाच्या अनेक घाटांपैकी साहित्यशास्त्रीय बाळग्येतिहासाची बरीच प्रगती झालेली आहे आणि ती बहुतांशी अंतरागनिरी-

क्षणावर आचाराची लागते, घडंशी घहिरगदर्शन घडविणारी ही सूची तथा स्वल्पाचे सुसूत ज्ञान पुरविणे कठीण. तिच्या पुढील द्विरंदात्मक ज्ञानवाहक लेखसूचीवरून ते कार्य बरेच सुसाध्य होईल. प्रस्तुत वर्णन-सूचीमध्ये आणि संदर्भ-विभाग व परिशिष्टविभाग घालून इतकी विविध प्रकारची माहिती एकत्र करून दिली आहे की, अनेकाना त्या त्या प्रकारच्या सामग्रीचे निरीक्षण करून आपल्याकडील नियतकालिकविश्वावर अनेक निबंध-ग्रंथ तयार करता येतील, तेव्हा विस्तार न करता, येथे थोडक्यातच तथा प्रकारच्या सामग्रीकडे लक्ष वेधण्यासाठी मर्यादित ग्रंथ करण्याचे योजिले आहे. प्रथम सख्याविचार :-

२

संख्याविचार - प्रस्तुत सूचीमध्ये एकूण १३७० नियतकालिकांचा समावेश झाला आहे.

सूचीतील कालिके

प्रकार	वर्णन विभाग	पुरवणी विभाग	एकूण
१ साप्ताहिक	१		२
२ दशाहिक	०	३	३
३ पाक्षिक	२९	९५	१२४
४ वीस दिवसाचे	१	०	१
५ पुष्पे (माला)	१	१	२
६ मासिक	८८१	२२४	११०५
७ द्वैमासिक	२६	३	२९
द्विमासिक	१	१	२
८ त्रैमासिक			
(चातुर्मासिक)	८५	११	९६
९ षाष्मासिक	४	०	४
१० वार्षिक	१	१	२
एकूण	१०३०	३४०	१३७०

* 'मानसूच' (३.) पुणे १९२२ हे त्रैमासिक वर्ष १७ ते २० (१९४१ ते १९४४) 'मानसूच' या नावाखाली चातुर्मासिक म्हणून चालू होते.

ह्या सूचीच्या पुरवणीच्या (म्हणजे अर्थात विस्तारक्षम) स्वरूपावरून पाहता ही यादी कोण-त्याही प्रकारे अगदी विनचूक किंवा संपूर्ण झाली आहे असे म्हणता येत नाही हे खरे असले तरी, आजपर्यंत प्रसिद्ध झालेल्या याचापेक्षा ही सर्वात मोठी, सविस्तर आणि मुख्यस्थित माहिती पुरवि-णारी झाली आहे, याबद्दल दुमत होऊ नये. अशा प्रकारचे प्रयत्न यापुढेही अरुंद चालू ठेवावे लागतील यात नशी शका नाही, त्याचप्रमाणे यापूर्वी झालेल्या अशा स्वरूपाच्या प्रयत्नांची जाणीव ठेवून त्याची नोंद करून ठेवणे अवश्य आहे, यातही शका नाही

प्रस्तुत सूचीमध्ये विशिष्ट कालमर्यादेतील एकूण एक नियतकालिकांची नोंद करण्यावर कटाक्ष आहे, तसा कारणपरते संकलित केलेल्या प्रासंगिक परि-गणनेमध्ये अवघ्याचे कारण नाही. उदाहरणार्थ, मुंबई विद्यापीठात मराठीचा प्रवेश बऱ्याच म्हणून मराठीची मलामण करण्यासाठी न्या. मू. रानड्यांनी मराठी शास्त्राच्या विकासासंबंधी इ. स. १८९८ मध्ये जे विस्तृत वृत्त सादर केले ते महत्त्वाचे आहे. त्यात नियतकालिके व वृत्तपत्रे यावर ओसरता दृष्टिक्षेप करताना अस्तित्वात असलेल्या फक्त समकालीन १५ नियतकालिकांचा आकडा सांगून त्यातील 'विविधज्ञानविस्तार', 'ग्रंथमाला' (विज्ञापुरकर), 'भाषातर' (राज-वाडे), 'भारतवर्ष' (आपटे, धारखनीस), 'ऐतिहासिक लेखसंग्रह' (खरे), 'केरळ-कोमिळ' व 'बालजोष' या 'उत्कृष्ट' चाललेल्या साप्ताहिक नामनिर्देश केला आहे. तीस वर्षांपूर्वी-पेक्षा प्रगति बरी आहे असा अभिप्राय देऊन, 'तरी देखील बरीच नियतकालिके छापल्यान्याला काम पुरविण्यासाठीच' निघतात; अर्थात त्याचे

संपादक अपुऱ्या शिक्षणाचे व कमी वेतनाचेच असेलत, असे आपले मत रानड्यांनी उघडपणे व्यक्तविले आहे.

अशा प्रकारचेच समकाली विद्यमान नियत-कालिकांचे परिगणन करण्याचे वैयक्तिक प्रयत्न 'विविधज्ञानविस्तार' च्या शेचालिसाव्या वर्षी (१९१५) श्री. ना. गो. चापेकर^१ (संख्या ४४) व श्री. अनंत नारायण पंडित^२ (संख्या ५६) यांनी परीक्षणाच्या उद्देशाने केले; परंतु मर्याद निर्दिष्ट केलेल्या मित्र सख्याच त्या परिगणनेचे वैयक्तिक आणि विषम स्वरूप उघड करतात. परंतु याहून अधिक काळजीपूर्वक आणि संपूर्ण-तेच्या आक्रांक्षेने केलेली इ. स. १८९० तील एक यादी 'विविधज्ञानविस्तार'च्या ('एकत्रीस वर्षे संपून' लागलेल्या) बाविसाव्या वर्षाच्या आरंभी (अंक १-२, जाने-फेब्र १८९०, पृ. ४ ते ६) संपादकीय सनायोजनात आलेली आहे. "आजपर्यंत जितकी मराठी मासिक पुस्तके 'विविधज्ञानविस्तार' नंतर निघाली तितक्याची सनवार नावनिशी (चाळू व नंद पडलेली अशी सर्व)" देताना "जर कोणी मराठी मापेचा इतिहास लिहू इच्छील तर त्याला ही माहिती उपयोगाची होईल" ही कल्पना स्पष्ट व्यक्तविलेली असल्यामुळे या यादीला इति-हासाच्या दृष्टीने महत्त्व आहे. या वेळी सरकार-मार्फत त्रैमासिक याचा प्रसिद्ध होत होत्या; परंतु त्या याचा त्यातील पुस्तकांच्या माहितीच्या दुळनेने नियतकालिकांच्या माहितीच्या बाबतीत पुष्कळच अविश्वसनीय ठरतात, असा प्रस्तुत लेखकाचा व इतर अभ्यासकांचा रास्त समज आहे आणि त्या याचाच उद्देगही लेखकाने केलेला नाही.^३ यामुळे ही यादी स्वतःच्या एकत्र्याच्या

१. - 'मराठी मासिके, त्यांचे स्वरूप व शुभारंभेची दिशा', - 'विविधज्ञानविस्तार', आगस्ट १९१५, पृ. ३१३.

२. - 'सव्याची मासिक पुस्तके, त्यांचे स्वरूप व शुभारंभेची दिशा', - 'विविधज्ञानविस्तार', अक्टोबर १९१५, पृ. ३९९.

३. - 'विविधज्ञानविस्तार' पूर्वी एवच मासिक पुस्तक निघत होते असे लेखकाने म्हटले आहे; पण 'सर्वसंग्रह', 'सत्यदीपिका' आणि 'शालाग्रवृक्ष' अशी तीन नावे उपलब्ध होतात.

प्रयत्नांनी कमविलेली म्हणावी लागते. आणि त्याच विश्वासाने तिचा 'मराठी नियतकालिकांचा इतिहास' वार कानडे यांनी आपल्या पुस्तकात (पृ. १४-१५) उपयोग केलेला आहे. मात्र श्री. कानडे यांनी हा सदर्म कोठेच स्पष्ट केला नाही, काही दहापाच नियतकालिकांचे आरंभ-सन त्यांच्या उताऱ्यात बदलून छापले गेले ते चुकलेले आहेत, आणि विशेष म्हणजे 'वाल्मीकि-रामायणकयामहोदय' आणि 'विद्यामाला' यांचे 'विद्योदयमाला' असे विनाकारण शुद्धीकरण केले आहे, शिवाय 'कौमुदी-महोत्साहः' याबद्दल 'कौमुदीमहोत्सव' असे चुकीचे नाव दोघांनीही एकसारखे छापले आहे. या यादीतील इतर आणखी पाच चुका श्री. कानडे यांनी दुष्ट केलेल्या नाहीत ! या यादीचा अशा प्रकारे पडताळा पाहता, त्या यादीचे लेखक व तिचा उपयोग करणारे श्री. कानडे या दोघांना उपलब्ध झालेल्या संपादनोपयोगी साधनसामग्रीचा अपुरतेपणा प्यानात येतो. अर्थात अजूनही तो अर्जा नाहीसा झालेला नाही. आपल्या निवेदनात (पृ. २ व ३) श्री. कानडे यांनी उल्लेखिलेल्या ग्रंथनिर्देशात शासन-प्रकाशित त्रैमासिक नामावलीचा ओझरताही निर्देश नाही. ही त्यांच्या आवातर माहितीच्या संबंधातील व अन्यत्र दिलेल्या सदर्म या सदर्महीन याद्याच्या कावतीतील प्यानात घेण्या-सारणी मर्यादा दिसते. हे विधान श्री. कानडे यांनी इतर आपल्या पुस्तकात (पृ. ९, पृ. १९-२० व पृ. २२-२५) दिलेल्या याद्या व केलेले विवेचन त्यांच्या समान्य आधारांशी पडताळून पाहूनच केलेले आहे. उदाहरणार्थ, त्याची पृ. ९ वरील "विविधज्ञानविस्तार" व 'निबंधमाला' या दोन प्रमुख नियतकालिकापूर्वी अनेक नियतकालिके निघाली, त्यांशी महत्त्वाच्या नियतकालिकांची म्हणून दिलेली यादी पाह्यावी. ही 'महाराष्ट्रीय वाङ्मयसूची' तून उतरून घेतलेली आहे; परंतु तीबद्दलचे परिगणन (पृ.

१०) हे 'विविधज्ञानविस्तार' तून उद्धृत केल्यामुळे विसंगत झाले आहे. ते काहीही असले तरी श्री. कानडे यांचा 'अर्वाचीन मराठी साहित्य [१८७५-१९३५]' या पुस्तकातील संपादकांनी 'बरीच छाटाछाट केलेला' लेख आणि त्याचे 'मराठी नियतकालिकांचा इतिहास [१८३२ ते १९३७]' हे त्यानंतर (१९३८) प्रसिद्ध झालेले सविस्तर पुस्तक, हीच दोन मराठी नियतकालिकांबद्दल सहज उपलब्ध व हजरजबाबी व कष्टाने कमविलेली माहिती एकत्र देणारी मित्रमान साधने आहेत. म्हणून त्याची शलाकापरीक्षा अवश्य ठरते.

श्री. कानडे यांनी सर्व प्रकारची प्रत्यक्ष गणना केलेली (काही निवडक) नियतकालिके (१९३७ पर्यंतची) एकूण ४५३ आहेत; तर प्रस्तुत सूची-मध्ये तेवढ्याच काळातील एकूण ११४२ नावे दिलेली आढळतात. हा फरक मोठा आहे. याच्या उलट श्री. दाते देशमुख यांच्या 'महाराष्ट्रीय वाङ्मयसूची'त सर्व ठिकाणाहून एकत्र केलेली १९१७ पर्यंतची एकूण ५५० नावे आली आहेत; तर प्रस्तुत सूचीत तेवढ्याच काळमर्यादेतील एकूण ५९२ नावे दिलेली आहेत. हा फरक तसा मोठा नाही. हे पाहता 'महाराष्ट्रीय वाङ्मयसूची'च्या प्रयत्नाची व वापरलेल्या साधनाची शास्त्रीयता व विश्वसनीयता सिद्ध होते. हे श्रेय महाराष्ट्रीय ज्ञानकोशमंडळातील संपादकांचे आहे, वसेच ते त्या संपादकांनी संदर्भासाठी वापरलेल्या व स्पष्ट निर्देशाने ऋण मान्य केलेल्या तीन मुख्य प्राथमिक प्रयत्नांचेही आहे. त्या तीनामध्ये "मुंबई सरकारच्या ग्रंथोत्पन्न डेक्कन व्हर्नाक्युलर ट्रान्सलेशन सोसायटीने इ. स. १९१४ अन्वेषणपर्यंत तयार केलेली माहितीची यादी" आहे, तशीच "रा. विनायक लक्ष्मण भावे, ठाणे, यांनी पुण्याच्या भारत इतिहास संशोधक मंडळाला नजर केलेली माहितीची यादीही आहे." इतर तिच्या संदर्भांमध्ये 'विविधज्ञानविस्तार' माहितीत इ. स. १८९०

१. 'विविधज्ञानविस्तार' वर्ष ५७ अंक ५ मे १९२६ - 'विविधज्ञानविस्तार आणि मराठी नियतकालिके' - नी. ब. मयाळकर, पृ. १८१ ते २१३ व 'महाराष्ट्रीय वाङ्मयसूची' - य. रा. दाते व रा. ज्य. देशमुख, १९१९.

व इ. स. १९१५ त छापलेल्या प्रारंभिक याद्याचा समावेश आहे. यापैकी 'विविधरुन विस्तारा'च्या १८९० च्या यादीत दिलेली सख्या १०५ आहे, तर प्रस्तुत सूचीत त्याच मुदतीतील सख्या २३३ नोंदलेली आहे. विस्ताराच्या १९१५ तील यादीचे (पृ. ४००) व प्रस्तुत सूचीचे हेच आकडे अनुक्रमे १२३ व ५४८ आहेत. मागे निर्देश केल्याप्रमाणे विस्तारातील पहिली यादी केवळ वैयक्तिक प्रयत्नांनी सिद्ध झालेली आहे; तर दुसरीबद्दल लेखकाने स्पष्टच "इमजी अमळ मुरु शास्त्रापासून आनयत निघालेल्या मासिकाचे बर्गवार केलेले स्थूल टिपण साधनाच्या अमावी स्मरणशक्तीने केलेले आहे", असा निर्वाळा दिला आहे. प्रस्तुत सूचीचे पूर्वज म्हणता येतील असे हे व त्याच्यासारखे इतर सारे प्रयत्न आजच्या कार्याळा आरंभापर्यंत विशिष्ट सीमेपर्यंत उतरकारक झाले असल्यामुळे त्याचे ऋण मान्य करतानाच त्याच्यावर पडलेल्या परिस्थिती-छापेस मर्यादाचाही हा परामर्श बलुनिष्ठतेसाठी थोडासा ध्यावा लागण.

३

कालविचार - अशाच प्रकारे सदर्भ निमागा-तील पहिल्या यादीवरून मराठीतील उलटव नियतकालिकांचे कालानुक्रमाने विविध प्रकारे परिगणन करता येण्यासारखे आहे. यादीचा अपुरतेपणा घ्यानात घेता आणि या यादीवरून अधिक संवेदनाशम साप्ताहिकादि वृत्तपत्रे यगळली आहेत याची झालेली घेतली तर, साहजिकच १८५७ (विद्यापीठाची स्थापना व स्वातंत्र्ययुद्ध), १८७४ ('निघमाले'चा अन्वतार), १८८५ (कॉम्रेसची स्थापना), १९०५ (बंगालची पाळणी), १९२० (सत्याग्रहयुद्ध) आणि १९४७ (भारतचे विभोचन) अशा प्रत्येक उल्लेखनीय घटनेचे प्रतिबिंब या आकड्यात निर्विवाद मिळण्याची अपेक्षा करता येणार नाही. किंवा अंतरग-परीक्षणानेच प्रत्यक्ष येणारा प्राथमिक कालातीत रजन घोषप्रतेवरील भर, नंतरचा कळावाद (१९२०) व त्यानंतरचे दोन महायुद्धांमधील

(१९२० - १९४५) पाश्चात्याकडून दत्तक घेतलेल्या वाटाचे रणागण वनलेल्या वाङ्मय-क्षेत्रातील आवर्त, याचे चढउतार प्रस्फुट करणारी प्रत्ययकारिता या केवळ यादीवरून अर्थात अनुम-वास येणार नाही. आणि तरी प्रस्तुत यादीवरून देखील काही विवक्षित तरतमता दिसते, सिद्ध होते आणि काही अनुगमाचा सर लागतो, आणि त्यावरून यादीची मर्यादित प्रमाणाने का होईना, विश्वसनीयता मान्य करावी लागते.

दशकवार संख्या

कालखंड	प्रातिनिधिक नि.का. वा घटना	सख्या
१८३२-१८४०	'दिग्दर्शन'	५
१८४१-१८५०	'मराठी ज्ञानप्रसारक'	५
१८५१-१८६०	'विचारलहरी'	१५
१८६१-१८७०	विद्यापीठोत्तर काळ	२४
१८७१-१८८०	'निघमाला'	५६
एकूण १०५		
(सरासरी २१)		
१८८१-१८९०	'केसरी'	१२८
१८९१-१९००	लोकचायती	१०८
१९०१-१९१०	स्वातंत्र्यचळवळ	१४९
१९११-१९२०	पहिले महायुद्ध	१६४
एकूण ५४९		
(सरासरी १३७)		
१९२१-१९३०	सत्याग्रह चळवळ	२३०
१९३१-१९४०	नाझीन बाद व स्वातंत्र्यसमर	२१३
१९४१-१९५०	स्वातंत्र्य चळवळ	२६४
एकूण ७०७		
(सरासरी २३६)		
इ. स. १८८० पर्यंतच्या परित्या पाच दशकांत मिळून एक १०५ नियतकालिके आढळली व दशकाची सरासरी २१ पडली; तर पुढच्या ४ दशकांत त्याची एकूण सख्या ५४९ व दशकाची सरासरी १३७ झाली आणि तिच्या तीन दशकांच्या खेदात एकूण ७०७ प्रविष्ट झाली व दशकाची सरासरी २३६ इतकी पडली.		

बरील कोष्टाप्रमाणे ही सख्यावाढ विशिष्ट प्रातिनिधिक कालखंडाशी जोडून माडता आली, तथापि ती कालखंडाशी यांत्रिक प्रगती, हीशी धंदेवाइकाची वाढ आणि सर्वसाधारण साक्षरतेतील वाढ, यांच्या-व्यतिरिक्त अन्य विशेष प्रकारच्या म्हणजे वाचनाभिरुचीसारख्या आंतरिक कारणाशी सर्वात्मना समव्याप्त समजणे धोक्याचे वाटते. जरा बारकाईने वर्णनविभागातील नियतकालिके बद्द पडल्याची सख्या व ती बद्द पडल्याची कारणे ध्यानात घेतली तर बहुसंख्याक मासिके वगैरे वर्गणीदारांच्या अभावी बद्द पडल्याची ग्राही अनेकानी दिलेली आढळेल. काहीनी तशी तक्रार उघड केली, तर इतरानी सुगंधा स्वीकारली असेल. आजकालचा, विशिष्ट प्रकारच्या करमणूक-प्रधान नियतकालिकादिवाप इतरांचा, अनुमान या बाबतीत काही निराळा नाही हे सांगायलाच नको. परंतु ही बाब केवळ अनुमानावर अवलंबून ठेवण्याचे कारण नाही, असे नियतकालिकांच्या खात्याच्या आकड्यावरून सिद्ध होईल.

प्रस्तुत सूचीमध्ये नियाकालिकांच्या प्रसाराचे आकडे देता आले नाहीत, तरी काहींचे खासचे आकडे शासनप्रकाशित त्रैमासिक याद्यावरून संकलित करून पाहता, बरील कोष्टकाच्या पहिल्या कालखंडात (१८३२-८०) सरासरी ५००, दुसऱ्यात (१८८१-१९२०) सरासरी ८०० व तिसऱ्यात (१९२१-५०) सरासरी १००० असे खासचे आकडे आढळले. तथापि अकाली मृत्यूचा हिशोब गणतीत घेतला तर वाचनाभिरुचीचे प्रमाण पुष्कळच कमी घरावे लागेल हे उघड आहे. काहीनी आपला खप कळविलेला नाही यामुळे ती नावे आली नाहीत. आकडे मोठ्या पराचे असते तर ते कळविल्याशिवाय कोणी राहणार नाही, म्हणून ते आकडे बहुधा कमीच असावे. प्रत्येक कालखंडातील काही प्रातिनिधिक नियतकालिकांचे आकडे येथे देतो. परंतु ह्यावरून त्या त्या नियत कालिकांचे हे खर निर्भळ वाङ्मयीन गुणवत्ते-पेक्षा बहुतेक काबतीत आवातर वा अपवादात्मक अगर काही विशिष्ट कारणांवर अवलंबून असल्याचेच आढळेल याचे प्रत्यक्ष म्हणजे 'निविचरानविस्तर' या नामांकित मासिकाचा खर

तीनही कालखंडावर विभागलेल्या त्याच्या आयुष्य-कालात ५०० व ६०० यांच्या दरम्यान धोडाळत राहून, जेव्हा 'महाराष्ट्रसाहित्यपत्रिके' चा त्याच्यात समावेश झाला तेव्हाच तो बहुधा परिपक्वच्या सभासदांच्या आश्रयामुळे ९०० पर्यंत गेला, पण 'मराठी शालापत्रक' आपल्या दीर्घ काटीन जीवनात आरंभीच १५०० व नंतर ३३०० वर आले आणि 'बालबोध' प्रथम १००० व शेवटी ३००० वर्गणीदारांची नोंद करू शकला, याचे कारण त्याची शिक्षक व बालक या सुरक्षित वर्गातील लोकप्रियता. दुसऱ्या कालखंडातील 'वेरळकोविल' २०००, 'मासिक मनोरंजन' ३००० ते ८००० व रजक 'चित्र मयबंग' ६००० हे लक्ष्य आकडे आहेत. 'मराठी शिक्षक' १७०० हे व्यावसायिक मासिक मोठा खर मिळवू शकले. पण 'काव्य-समर्थ' १०००, 'वामनी ग्रंथ' १,००० 'चरकसंहिता' १०००, 'सताचे बोल' ४००० (आकडा खरा असल्यास), पिवा 'ब्रह्मविद्याप्रथारत्नमाला' १००० हा बऱ्यापैकी खर शुद्ध वाङ्मयीन वाचनाभिरुचीचा द्योतक समजणे अव्यवहार्य ठरेल. प्राचीन वाङ्मयावरील श्रद्धाच या उदाहरणात प्रभावी झालेली आहे असे म्हणावे लागेल. तिसऱ्या कालखंडाचे काही मानकरी 'आनंद' ३३००, 'शेतकी आणि शेतकरी' ३३००, 'प्राथमिक शिक्षण' ३०००, 'सहाद्री' ४००० हे होत. या प्रत्येकाचे स्वतंत्र कारण समरते. 'वाङ्मयशोभा' १००० ते १२०० वर खराच काळ स्थिर होती. पण 'सृष्टिज्ञान' ३०० च्या आध्यासच राहिले आणि गाजलेले 'समाजसाक्षर' देखील १६०० वरून खर वर्गित निम्मावर उतरले. नाही म्हणायला 'यशवत' २८०० पासून त्याच सुदतीत ५३०० वर चढला. मराठी वाचनाची दृष्टी अजूनही करमणूकप्रधानच आहे. उच्चभू वाङ्मयीन वादविवाद काही अससंख्य चिकित्सक काही विशिष्ट अससंख्य नियतकालिका-तूनच चालवितात आणि ते अयनिविष्ट होऊन ग्रंथालयातील काचेच्या कपाटात आणि पुढे प्रतिष्ठित वाङ्मयेतिहासात सामील होतात. एकदरीत विशिष्ट

त्रिपयाना वाहिलेली लोकप्रिय होण्यासारखी निम्नकालिके आजल्याकडे वाढत नाहीत. सद्धर्म विभागातील विषयकारीकडे आणि एकदरीत नियत कालिकाच्या समिध स्वम्पाकडे पाहिले असता आपल्या नियतकालिकाची समाजरिवर्तनाला प्रेरणा देण्याची असमर्थता व घडत चाललेल्या समाज-परिवर्तनाची दगळ घेण्याची अपात्रता याचे स्वरूप घ्यानात येईल.

४

अथ आणि नियतकालिके—असे असले तरा कै. दाते याच्या 'मराठीप्रथ सूची'त नोंद झालेली

१८००-१९५० काळातील मराठीतील प्रथ व नियतकालिक याची वर्गवारी

विषय	एकूण प्रथसंख्या	प्रथांची शेकडेनारा	नियतकालिकांची नि. का. ची उल्लेख संख्या	शेकडेवारी
० सक्तीज	२९६	१०२९	२८०	१४४६
१ तरबुशान	११४६	४९८	५७	२९४
२ धर्म	२५२८	११४३	१७८	९०१९
३ समाजशास्त्र	२०५८	८९६	७७१	३९८२
४ भाषाशास्त्र	५४४	२३७	—	—
५ विज्ञान	५२०	२०२६	६	३०
६ उद्युक्तकला	१५३७	६६८	१५४	७०५५
७ कृत्रितकला	४७३	२०६	७५	३०७७
८ कृत्रित वाङ्मय	१०५२५	४५०७८	३२१	१६०८०
९ इतिहास	३३६५	१४०२०	९४	४८५
एकूण	२२९९२	१०००१	१९३६	१००१८

वरील कोटकमये प्रथांची संख्या प्रथम प्रथनामची दिली आहे, परंतु नियतकालिकांची मात्र वचनाच्या पायगासाठी विषयवार उल्लेखांचीच दिली आहे. नियतकालिके प्रथांपेक्षा अधिक संख्येने स्वम्पाची असल्याने विषय विभागणी यानुषंगे अधिक प्रमाणवीर होण्यास शक्यते मदत होईल. १९५० मधील मराठीप्रथसूची मारता तीस शेरसंख्या दोस्तमननी २७० सगळी होती एवढीच मराठी पुस्तकालया मध्येही प्रमाण प्रथेच्या तीस शेरसंख्या एक सगळी शेरसंख्या पण ८५ सगळे पडले, तर त्याच प्रथेची सुद्धा नियतकालिकांची प्रमाण एक सगळी शेरसंख्या

इ. स. १८०० ते १९५० पर्यंतच्या कालखंडातील मराठीतील प्रथसंपत्ती आणि प्रस्तुत सूचीत समाविष्ट झालेली बहुतांश त्याच कालखंडातील नियतकालिकांची उल्लेख झालेली संख्या याची तुलना करणे आणि या दोहोमुळे मराठीमापिकाच्या वाढायघनात पडलेली भर याचा अंदाज घेणे उद्बोधनच ठरणार आहे. अभ्यासविषय झालेल्या कालखंडातील श्री दाते यांनी स्वीकारलेल्या ड्यूप्ले वर्गीकरणपद्धतीप्रमाणे त्यांनी परिगणित केलेली दीडशे वर्गातील प्रथसंख्या आणि प्रस्तुत सूचीतील तेवढ्याच काळातील नियतकालिकांची संख्या याचे टक्केवारासह कोष्टक यापुढे दिले आहे. —

पत्त २६ (प्रथांच्या वर्गीकरणानुसार कमी) इतके पडते ! दोहोचिही हे प्रमाण स्वयं इतके छुद्र आहे की अथ केणा प्रथा देशाच्या आकडेवारीशी लागून पाहून यावर टीका करण्याची गरजच नाही. ८५ आणि २६ या दोन आकडेवारी ही तत्कावत बदाबिड प्रथांपाठ इतक्या प्रमाणात भोळी असू नये, नसावी, नगळेही, असे प्रतीपादन करणे शक्य आहे. या छद्मप्रथांच्याची स्थल निद्र संस्थापक आणि त्याचे संस्थापक करण्याबद्दलची स्थानीचा अभ्यास आणि तद्विषयक संस्थांची (प्रथांच्यासह) निवेदिदगृह यांच्याप्रती, आणि सुद्धा दोन विचार घटक मुलागे, उच्च

या सर्वच गोर्धत नियतकालिकावद्दल दिसून येणारी अद्यमता, अनास्था आणि दुर्लक्ष यांची प्रथमपरिस्थितीशी तुलना करता ते खरेही ठरेल, परंतु त्यामुळे हा प्रमाणाच्या धुव्ज्वरेवरून अन्य काही म्हणता येणार नाही याच कोष्टकावरून मराठी माणसातील अयसंपत्तीतील आणि नियतकालिकतत्वातील कोणती दारुने विशेष समृद्ध आहेत आणि कोणती दारिद्री म्हणजे अल्पविकसित आहेत यावर प्रकाश पणार आहे या संघात प्रथांच्या विषयवार शेकडेवारीबद्दल विशेष काही लिहिणे बहुतांशी दिवस उरणार आहे तेव्हा पच नियतकालिकाच्या शेकडेवारीबद्दल म्हणजे त्याच्या विशिष्ट स्वरूपामुळे प्रथांच्या शेकडेवारीशी त्याच्या शेकडेवारीच्या काही प्रमाणातील निरंतरतेबद्दल एक दोन गोष्टी नजरेस आणल्या म्हणजे पुरे

प्रथांच्यापेक्षा नियतकालिके अधिक सर्वांगी स्वरूपाची असतात हे उघडाय आहे त्यांच्या, कौश, समग्र, सर्वांग निबंध, या स्वरूपाचे सर्वांगी प्रथ स्वामाविकच सरपेने ध प्रमाणाचे कमी असतात शिवाय नियतकालिकाच्या आरमाच्या कालात मुद्रणकलेची हाती आलेली विद्वी प्रकाश काही सफलता, समग्रता आणि समग्रज्ञान प्रसारार्थे वापरली याचे प्रयत्न आम्ही योजिलेल्या कागदारीतील संग्रामक २२, २३ व २४ यावरून येईल समग्र प्रथापेक्षा अद्यप्रथपेरीचीच ग्राहकना आर्थिक दृष्ट्या परवडे अशा उद्देशाने प्रथांचा माग सोडून नियतकालिकांची वाढ पक्कण्याच्या धोरणामुळे, या 'सर्वांग' नियतकालिकाच्या वर्गाला बाळगे आलेले दिसते असाच प्रकार 'ललित वाङ्मय' या वर्गाचा हातो म्हणजे अथ निव्वल ललित वाङ्मयाला वाहून घेऊ शकतात, पण प्रत्येक नियतकालिकात तो माग अवश्य संभाळला जात असला, तरी संपादक अन्य गोर्धनि प्रभाव दाखवून नियतकालिकाचा मोहुरा अन्यत्र वळविलेला असा राहू शकतात नियतकालिकांची वर्गवारी त्याचशी शक्य आणि अयशस्वी होऊ शकते यामुळे लिखितवाङ्मयनिर्माणातील प्रथांचे मोठे प्रमाण नियतकालिकांना निव्वल मिळालेले नाही ही सद्यता नियतकालिकांच्या सहाय्यीन म्हणजे निरंतर समाजवापस सत्संवासा स्वयं

करण्याच्या पानतेमुळे येते त्यामुळे त्यांना सामाजिक अशाचा परामर्श घेणाऱ्या दुय्यम, तिस्यम दर्जाच्या का होईना, पण समाजशास्त्र विषयक व्यापक वाङ्मयाच्या क्षेत्रामध्ये (शेकडा ३९.८२ टक्के) स्थान देणे अपरिहार्य ठरते अतः समाजशास्त्रामध्ये हे त्याचे सख्याश्रयत्वाचे स्थान गुणवत्तेचे पक्षचे ठरण्याचा अर्थात समग्र राहिलेच

इतिहासाची वाढ पायागुद शाली असली तर संशोधन आणि प्रवाहद इतिहास यांच्या मधील एक आवश्यक पायरी म्हणून एतिहासिक निबंधचबेळ प्रथांच्या बरोमरीने नियतकालिकांनी हातभार लावणे अवश्य झालेच असते. परंतु वेधे विद्वत्तत्वाच काय, पण विशालपान, महाविद्यालयीन आणि प्रवाचकीय अशा सर्वच क्षेत्रातील मराठीची आवाळ नियतकालिकांच्याच्याही संवर्धनाच्या आड आली हीच गोष्ट इतर ज्ञान क्षेत्रांची वाढ या शास्त्राच्या करमणुकीसाठी मराठी ललित वाङ्मय आपला सवार त्याच्याच पुरस्काराने पाहू शकते, परंतु अन्य अनेक विशेषतः जनवाहक क्षेत्रात परमापेक्षा साबट्यात आणि परघाविषेण्याच्या दृष्टीपात्रातील नियतकालिकांचागुद अचुर करून जातो घन ही वाढ नियतकालिकांच्या वाहनापेक्षा प्रथाहनालाच अनुगुत ठरण्याचे कारण आपल्या हक्के घन हा चर्चेपेक्षाही आचाराचा वा मननाचाच भाग अधिक समजला जातो, असे म्हणावे लागते ललित वाङ्मय, इतिहास आणि पम या तीन विषयातील शेकडेवारी कमी आणि समाजशास्त्र या विषयातील शेकडेवारी बहुभार जास्त दिसण्याची कारणे ही अशी आहेत याच संदर्भात ग्राह अंगर प्रथांचाने देखील सापदासाला वाहिलेले या कालात एकही नियतकालिक नसाव आणि निजानाला पच नवापुरता अवसर असवा ह शक्य लक्षात आल्याशिवाय राहव नाही ही धान मराठी माणसातील वाङ्मयाला गुद पानाच्या उपासनेबद्दल कदाही भोग कदाच वा घुगु अत्र दप आहे याचे पुन एका प्रयत्न आणून देत राष्ट्रजती वाहणाऱ्या प्रथांचा निबंधने कदाच सहकारी भूमिपत्तन काही निशाने करण्यात यश मिळविले तर अशा प्रथांची व लागत

याच ठिकाणी संदर्भविभागाच्या चौथ्या (विषयानुक्रमे) यादीतील विषयानुक्रमणिकेच्या द्विनिघ स्वरूपाच्या आवश्यकतेकडे लक्ष वेधले पाहिजे. मराठी काय किंवा अन्य कोणतीही न्यून-निकसित भाषा काय, सर्व जागतिक ज्ञानविषयाचे समावेशक किंवा प्रातिनिधिक याज्ञ्य निर्माण करू शकत नाही-सर्व विषयवर्गांक सापल्याने वापरू शकत नाही. तिच्या क्षेत्रातील तिचे मूल्य पारलून घेण्यासाठी तिचे वैशिष्ट्य उद्गून दिसेल असे विशिष्ट वर्गीकरणच आवश्यक असते व पुरे पडते. म्हणून वेचळ एकरूपतेसाठी कोठलेही महत्वाकांक्षी दूरान्वयदूषित वर्गीकरण ढडपणाखाली पत्करणे घरे नाही, याच कारणासाठी भारताच्या शासनाने 'प्रेस इन इंडिया' या आपल्या धार्मिक इतिवृत्तात आग्नी योजिलेल्या स्वरूपाचेच भारतीय प्रवृत्तीचे सरळ आणि सहजगम्य सुमारे २५ वर्गांचे विभाजन पत्करलेले आढळते. आग्नी जरा अधिक फोड करून ३५ मोठे आणि त्याचे ७६ लहान असे पोटवर्ग कपिलेले आहेत. या ग्रंथाच्या अभ्यासाला ते वैशिष्ट्याने उपयोगी पडावे यासाठीच त्याची योजना आहे. मान दाते याच्या 'मराठी ग्रंथसूची'त वापरलेल्या डब्युए दशाशपद्वतीशीही त्याचा मेळ बसावा म्हणून या वर्गांकाबरोबर डब्युए पद्वतीचेही वर्गांक दाते सूचीच्याच अनुरोधाने दिलेले आहेत. वर्गीकरणाच्या पद्धतीत नव्या सुधारणा होऊन पुण्या मार्गे पडत आहेत. डब्युए दशाश पद्वती ही इ. स. १८७६ मध्ये ईंग्रजी याज्ञ्य, गिन्स्ती धर्म व प्रामुख्याने 'युरोपीय भाषा व युरोपीय ज्ञान यांना प्राधान्य देणारी असल्याने होणारी कुचबणा टाळण्यासाठीच वेचळ नव्हे, तर त्या दशाशपद्वतीची मांडणी तर्कशुद्ध नाही व तीत ठराविक मर्यादेपलीकडे समन्वयकारण करता येत नाही म्हणून (म्हणजे शास्त्रशुद्धतेसाठीच) डॉ. रगनाथन याची द्विविदुपद्वती निघाली. शिवाय दाते यांनी सुधारून स्वीकारलेल्या डब्युए दशाश पद्वतीतच आणखी फरक परस्पर होतच आहेत. त्या दृष्टीने विचार केला तर दाते सूचीतील 'फ्लॅग्योतिंग' ह्या विषयाला दिलेल्या १५९. ९६१५३ हा प्रमाणापेक्षा डब्युएनेच गतिव्य-

कथनाला (प्रॅडिक्शन) दिलेला १३३३ किंवा फ्लॅग्योतिंगाला (अॅस्ट्रॉलॉजी) दिलेला १३३५ हे क्रम अधिक बरे वाटतात, असा एका वर्गीकरण-तज्ज्ञाचा विवेचनपूर्वक दिलेला अभिप्राय अधिक स्वीकाराई ठरेल असे वाटते; पण त्याबद्दल येथे आणखी विवेचन न करता येथे केलेल्या समन्वयाकडे लक्ष वेधून पुढे प्रसिद्ध होणाऱ्या लेख सूचीच्या वेळी अधिक विचार करणे तो करावा लागेल एवढे सूचित करून ठेऊ.

५

स्थलविचार - संदर्भ विभागातील दुसरी यादी स्थलानुक्रमे दिलेली असून निजवरून सुंबई हीच आपल्या काळमर्यादित तरी मराठी नियतकालिकाची फार मोठी उतारापेठ असल्याचे निदर्शनास येते. सुवर्ग्य ४३७ (एक तृतीयांश) व पुण्याला २९० (२१ टक्के) नियतकालिके प्रसिद्ध करण्याचा मान मिळतो. अर्थात तेथे प्रसिद्ध झालेली नियतकालिके गुणवत्तेतही अष्ट स्थान पटकावितात. संख्याक्रमाने आणि गुणवत्तेतही त्यानंतर एकदम फार मोठे अंतर सोडून नागपूर (४८), कोल्हापूर (३०), आणि बडोदे (१५) ही मागोमाग येतात. सुंबई पुण्याचे हे अप्रत्यक्ष तेथील असाधारण मुद्रणसौकर्यामुळे प्राप्त झालेले आहे. बाहेर शहरा प्रकाशित होणारी घरीच नियतकालिके मुद्रणार्थे या काळात पुण्या सुंबईचाच आश्रय करीत, हे सूचीवरून उघड होणारे आहे. 'केळकोवळी'-मुळे कोचीन, 'कान्गरलावली'मुळे जळगाव, 'लोकमित्र'चे तानापूर, ओड्याच पण कसदार प्रकाशनामुळे चाई, ठाणे व धुळे आणि 'पुरुषार्थ'-मुळे औरंग स्मरणात राहणारी आहेत. तांच्या 'प्रेस इन इंडिया' या शासकीय प्रकाशनावरून पाहता अलीकडे बहुतांश मराठी नियतकालिके (१९६४ त ४३८ पैकी ४१६) महाराष्ट्रातच साहजिक प्रसिद्ध होत असली तरी काही-प्रत्येकी पाच सहा गोंया व ग्नेश्वर मध्ये, चार गुजरातेत व प्रत्येकी एकेक अशी मध्यप्रदेश, मद्रास, आंध्र, पश्चिमव्याप्त. दिल्ली व पादेचरी येथूनही प्रकाशित होत असतात. हे मराठीच्या प्राचीन वैभवाला व

परपरेला धरूनच आहे ही गोष्ट सदर यादीत काशी म्हालेकर, इंदूर, उज्जयिनी, कलकत्ता, लाहोर ही नावे, पाहून पटेल.

प्रस्तुत स्थलादीचा बारकाईने अभ्यास करणारा वाङ्मया वाढणाऱ्या आणखी अशाच नित्येक स्थलाची मराठी भाषेची सेवा घ्यानात आल्याशिवाय राहणार नाही उदाहरणार्थ, मुईजवळचे म्हणून वदाचित पुढारलेले असेल, परंतु इ. स. १८७६ पासून अह्मीबाग, तेथील सेवासदन छापखाना आणि मालक श्री रावजी हरि भाटवळे हे कामाला लागलेले दिखतात (याहा 'अकामिन' १८७६) अह्मीबागला प्रसिद्ध झालेली ११ नियतकालिके आहेत. इंदूरचे 'सत्यभोषिणी' (१८८५), काशीचे 'आर्य-धर्मदीपक' (१८९८), रत्नागिरीचे 'सुमार्ग दर्शक' (१८६८), भिजापूरचे 'रोतकी सुचारणा' (१८८८), हुन्ळीचे 'ज्योतिष विद्याप्रसारक' (१८८७), एयटचे काय पण दूर सौराष्ट्रातील भावनगरचे 'जेनधर्मप्रकाश' (१८८६) - ही मराठीची सेवा त्या दृष्टीने निस्तारित प्रदेशातील अगदी अनपेक्षित वाढणाऱ्या पूर्वकाळातील म्हणून विशेष लक्ष्य आहे. मराठीतील नियतकालिके सुभारे सव्वाशी वर्षात एकूण १६६ स्थलातून प्रकाशित झाली ही गोष्ट इतर काही नाही तरी महाराष्ट्रातील विखुरलेल्या देवस्थानादी संस्थांचा आणि प्रकाशनहीची व्यक्तींचा, साहित्यिकांचा व विशेष समाजहित चिंतकांचा ठावठिकाणा लागण्यास उपयोगी पडेल

६

जीवनमानविचार-सुदर्भ रिमाणातील तिसऱ्या अर्थात जीवनमानासुक्रम यादीतील अभ्रमान म्हणजे (मॅरॉथॉन शर्यतीतील परा, परंतु) यडच्छेने प्राप्त झालेला दिवाळू चेल्याचीचा मुकुट बाळगपीन या ऐतिहासिक बाजारात तो दिवून राहील किंवा फेवळ तेश्चदावरून त्याला अल्पम मनाचा सुजरा निठेलच असे नाही. दीर्घायुष्य हे बाळगपीन बगात माननी जगताप्रमाणेच श्रेष्ठ मानाईतेचे लक्षण अर्थात नाही.

एक तर हाती आलेली माहिती विपुल नाही आणि आहे तीही सर्वसंग्राहक निवा विविधाग स्वर्गाही नाही, परंतु तेवढ्यावरून देखील नजर फिरविल्यास नियतकालिकनिवातील बालभूयूचे प्रमाण वेवढे मोठे आहे, याचे प्रत्यंतर येईल. १ ते ३ वर्षांचा आयुर्दाय दर्शविणारी ६७८ नियतकालिके बगळली तर ४ ते १९ या कुमा१ वयाच्या पाल्या मजल्यावरच (उरलेल्या ३६० पैकी) तीनशे (२९९)चा पत्ता मिळतो त्यावरच्या २० ते ३३ वयाच्या दुसऱ्या म्हणजे तरुणांच्या मजल्यावर फक्त ४१ आढळतात तर ३४ ते ७४ या वयस्कांसाठी मुनर झालेल्या तिसऱ्या मजल्यावर फक्त एकूण अठरा भाग्यवानांची वणा लागते त्या अठरापैकी ७ इ. स. १९५० अखेर पुढे चार होती (फात आकडे जीवनमानाचे) ती- 'मराठी मालपत्रक' (६१), 'जैन बोधक' (७३), 'मिग्निलास' (४९), 'आनंद' (४५), 'चिन्मयवगा' (४१), 'रोतकी आणि रोतकरी' (४१) आणि 'व्यापाम' (३६) ही होत आणखी ७ अपूर्ण कालखंडाची होती ती- 'मालगोच सेवा' (७७), 'न्याया श्रय' (५३), 'क्रियाची मैत्रीण' (५३), 'लोकमित्र' (४९), 'सच्छात्रप्रदीपक' (४४), 'काम्यरत्नावली' (४२) आणि 'नामदेव' (३९) ही होत आणि आपले त्या मुदतीत शेनटचे अक काढून आयुष्य पूर्ण करून जी निमाळी सी 'वहाड-शाळा-पत्रक' (७४), 'विविधज्ञान विस्तार' (६८), 'मालगोच' (४२), 'मासिक मनोरंजन' (४०) हीच चार होत यापैकी प्रत्येकाचा, फार काय इतर खालच्या पाल्या मजल्यावरील सर्वच नियतकालिकांचा, काल सापेक्ष, साहित्यसापेक्ष आणि नियमसापेक्ष विचार करण्यासारखा आहे असा विचार बहुधा महा राष्ट्रातील नियतकाशिके दीर्घकाळ टिकविण्याचे श्रेय सचालक, प्रकाशक, संपादक व वाचक यापैकी खरे कोणत्या पदरात बाधता येईल आणि कोणत्या प्रकारची नियतकालिके विशेषतः दीर्घजीवी ठरतात, याचा अदाल बाधण्यास बराच उपयोगी ठरेल वरील अठरा नियतकालिकांची यादी पाहिली तर वेवळ 'विविधज्ञान विस्तार', 'मासिक मनोरंजन',

‘चित्रमयजगत्’, ‘काव्यरत्नावली’ आणि ‘लोकमित्र’ ही प्राच टिक्विण्याचे श्रेय काही अशी व्यापक साहित्याबद्दल प्रेम बाळगणाऱ्याचे पदरात बाधना येईल. म्हणजे यातीस त्रिपय चित्रितसक वाङ्मयदृष्टीला आकर्षक वाटण्याइतके व्यापक ठेवण्याची उत्तरदारी, सतत त्रिशिष्ट पातळीवर राखण्याची योचकता आणि त्यासाठी आढोकाट प्रयत्न करण्याची जिद्द बाळगल्याबद्दलचे श्रेय त्या त्या नियतकालिकांच्या चालकानाच अन्ने रीस द्यावे लागेल या कालखंडात इतके परिश्रम करूनही विपुल वर्गणीदार मिळत होते असे म्हणता येत नाही, हे या यशस्वी वाटणाऱ्या नियतकालिकांचे सखार धारकाईने अभ्यासिले तर सहज पटेल, वाचकवर्ग होता तो नुकताच उदयावर येत होता आणि त्याची अभिवृत्ती सज्जित गण्यारीने प्रगट होत होती संपादकाना आर्थिक स्वास्थ्यासाठी सरकारचा आश्रय आणि सस्यामन्ळे निर्माण करून त्याचा आधार शोभावा लागत होता घरील अठरा पेन्की राहिलेल्या तेराचे आणखी पृथकरण केल्यास ‘बहाड शाळा-पत्रक’ आणि ‘मराठी शाळापत्रक’ शिष्ठकमिय, ‘बालभोगमेवा’ ‘आनंद’ व ‘बालभोग’ बालकाना प्रिय, ‘मित्रमित्रास’ बैद्याचे, ‘शेतकी आणि शेतकरी’ शेतकऱ्यांचे, ‘न्यायाश्रय’ कायदेपढिताचे, ‘व्यायाम’ तालीम शीविनाचे, ‘क्रियाची मंत्रीण’ आणि ‘सच्छा स्रप्रदीपक’ हिस्ती मतवाल्याची आणि ‘जैन मोक्षक’ आणि ‘नामदेव’ ही श्रुति त्रिशिष्ट वाचकांची अशी विभागणी अगदी स्पष्ट होते मर्यादित क्षेत्रातील निर्मिती देखील अती एकदर वाङ्मयाच्या प्रगतीस अप्रत्यक्ष कारणीभूत होणार नाही असे म्हणावयाचे नाही परंतु नियतकालिकांचे लौकिक यश हे त्याच्या निर्मळ वाङ्मयसेवेवरच अवलंबून राहत नाही, हे यावरून लक्षात घ्यावयाचे आहे आपल्या त्रिशिष्ट गटाचा शोध घेऊन तरसवयी वाङ्मय पुरविण्याचे चानुर्य या कामी विशेष उपयुक्त ठरते, असा हा आपला वाचक हुडकून काढण्याचा जमाना आह मागणी तथा पुरवठा करण्याचे सुत्र म्हणजे हीन अभि रुचीचे रूढ झालेले भलीकऱ्याचे वेष्ट तत्र आणि हे येथे वर्णिलेले बरेचसे ममात्राभिपुत्रनेचे घोरण

यात अर्थात मूलतः फरक आहे. या पूर्वकालात अनेकचि हात नियतकालिकांच्या हीरीपायी आर्थिक व्यवहारात पोळलेले आहेत, इतके सूचित करण्यापेक्षा येथे अधिक प्रसन्न करावयास नमो एवढे सांगितले म्हणजे पुरे होईल की, पूर्वीची नियतकालिके चालविण्याचे व टिक्विण्याचे कार्य बहुदाशी कलक, चतुर आणि जिद्दीच्या निर्माया नीच ठेलेले आहे. इतर घटकांचा माग त्या मानाने जरा दुष्पम, अप्रयत्न आणि ग्रामुख्याने अक्रिय म्हणावा लागेल.

७

वर्गवारी विचार—मराठी वाङ्मयातील वर्गवारी व पर्यायाने मराठी नियतकालिकांची विषयवारी आणि तटवर्गत विशिष्ट परंपरापूत त्रिपयबद्दलचा पक्षपात आणि अन्य आधुनिक जीवनयानोपयुक्त त्रिपयान्वडे होणारे वाङ्मयनिर्मात्यांचे दुर्लक्ष यानदल बारबार जे काही लिहिलेले आढळते, त्याच्याच जवळरासचा पटताळा प्रस्तुत नियत कालिकांच्या सूचीवरून अभ्यासकास सहज मिळणार आहे. जेवळ शास्त्राशी परिचित असलेल्या थोड्याच लेकाशिवाय इतर फार मोठा जो वाचकवर्ग राहतो त्याच्या खोयीसाठी सदसंनिमगात छोटी वर्गीकरणयद्दती अवलविलेली आहे, तीवरून आणि या परिच्छेदात त्यातूनच साधे प्रत्येक वर्गाची नियतकालिकसरया दर्शविणारे कोष्टक दिले आहे त्यावरून, आनल्या इकडील नियतकालिकत्रिधातील आवडीनिवडीचे प्रयत्नच गणितागत पडतीने दर्शन होणार आहे —

वर्गवार नियतकालिकांची सरया

(उल्लेखाची गणती)

क्रम	वर्ग	नियतकालिकांची सरया
१	आरोग्य	३०
२	इतिहास	२७
३	उद्योग व्यापार घडे	४३
४	कार्यशा	१९
५	काव्य	७
६	गृहनिद्या	४

क्रम	वर्ग	नियतकालिकाची संख्या
७	ग्रंथालये	६
८	तत्त्वज्ञान	१
९	दलितोद्धार	२९
१०	धर्म	१०३
११	प्रदेश (सेवाक्षेत्र)	६७
१२	फलज्योतिष	२५
१३	बालसाहित्य	४१
१४	मनोरंजन	१२४
१५	वर्गाय	६
१६	वैद्यक	३१
१७	व्यवसाय	३४
१८	शास्त्रनिगम	६
१९	शिक्षण	८२
२०	शेती (गोरक्षन ग्रामोद्धार)	५१
२१	अभिक्र	२०
२२	सकलत	१०
२३	सर्कीर्ण (समिध)	३७८
२४	संगीत-कला विद्या	९
२५	समग्र प्रकाशन	११७
२६	समा-संस्था मंडळ	२३८
२७	समाजसुधारणा	६२
२८	सरकारी प्रकाशने	१४
२९	सहकार-स्थानिक स्वराज्य	१०
३०	छाी	४८
३१	स्मारक-गौरव	९
३२	हिंदितर धर्मवधु	६९
३३	हुन्नर शिल्प कला	४०
३४	शक्ति समाज	१८५
३५	(अज्ञात विषयाची)	५७)
		२००२

आकड्यांमून मिळणारी माहिती ही साहजि
कच पृथ्विदर्शक असते-इकडील नियतकालिकांच्या
सर्कीर्ण स्वरूपावरून पाहता मिळणारी माहिती
अगरी काटकोरपणे प्याबयाची नसते - हस्यादी
पूर्वस्थाना स्थानात घेऊन देखील प्रत्येकी १००
सरयेच्या धरते ६ वर्ग, प्रत्येकी ३१ ते १००

सख्या दर्शविणारे ११ वर्ग, प्रत्येकी ११ ते ३०
पर्वत सख्येचे ७ वर्ग आणि प्रत्येकी १ ते १०
पर्यंत सख्या नमूद केलेले १० वर्ग, असे चार
निष्ठा पडतात आणि कोष्टकात तद्विशिष्ट काही
समानरूपता शोधता येते. यामधील उत्तरोत्तर कमी
नांदलेली सख्या ही त्या त्या निष्ठागाची कमीकमी
प्रत्ययाला येणारी लोकप्रियता दर्शविते आणि त्या
प्रमाणात एकाभागून एक अशा तऱ्हेने नियत-
कालिकाचे लक्ष त्या त्या निष्ठागाकडे वळत आहे,
आणि काळ जाईल तसतसे ते परिस्थित्यनुसृत
काटणार आहे, असा काहीसा ढोबळ व कदाचित
फाजील आशंकाची प्रश्न कल्पिता येतो. ही निष्ठा-
गणी काही समाजमान्य तत्त्वावर केलेली नाही.
पण सख्येच्या तरतम प्रमाणावर केलेली असताही
तींमून एकदूर बहुसंख्य वाचकांची पहिली, दुसरी,
तिसरी व चौथी भावड यांचा काहीसा अंदाज
वाचता येईल असे वाटते

मोठ्या सख्येच्या पहिल्या आवडीच्या पद्या-
मध्ये सर्वात मोठा वर्ग (संख्या ३७८) सर्कीर्ण
मासिकाचा साहजिकच आहे. त्यात एखाद्या
विषयाला प्राधान्य असून बाकीचे वर्चस्व कामणूक-
प्रधान यात्र्याला मिळते मराठीत समा संस्था
मंडळाचे इतके प्राबल्य आहे की सर्कीर्ण मासिक
काच्या खालोखाल (२३८) मासिके संस्थानी
खालिलेली आढळली. हे त्या नियतकालिकांच्या
शोण्याबहुत स्थैर्याला बरेच पोषक ठाळे असले
पाहिजे. त्याच्या खालोखाल (१८५) शक्ति-
समाजाची नियतकालिके चालली. त्यानंतर १२४
ही संख्या मनोरंजन ह्या विषयाची आहे. ११७
समग्र प्रकाशने म्हणजे काही सकलने व बहुतेक
संस्कृतादी विषयाची पुनर्मुद्रणे हाही परंपरागत विरोध
आढळला. १०३ ह्या स्थानावरचा आकडा धर्म
विषयक नियतकालिकांचा होता. धर्म, समग्र-
प्रकाशने, मनोरंजन, शक्तिसंस्था व सामाजिक
धार्मिक संशोधनादी संस्था मंडळे असा हा चढता
संख्याक्रम मराठीच्या रुढ संज्ञेतानुसारी ज्ञात
वाङ्मयीन अभिरुचीचे वास्तविक चित्र दर्शविता,
असे म्हणण्यास मुळीच हरकत नाही. ह्या मोठ्या
प्रमाणातील अभ्युपगतीनंतरचा माग म्हणजे आपण
शेवटामेरेक अमूर्त अनुसादक कल्पनामंडून (एक

दान सहज ठिसणाने अपवाद सोडून) उत्पादक व समाजधारक या उभयगोी नियम व व्यवसाय याच्याकडे वळतो तो दुसरा ऐहिक व्यवधान प्राधान्याचा विभाग. यात शिक्षण (८२), प्रादेशिक अभिमान वा हितसंबंध (६७), समाज-सुधारणा व जायति (६२), जेती ग्रामोद्धार गोरक्षण (५१), स्त्री सुधारणा (४८), उद्योगन्यासारधंदे (४३), पुढच्या पिढीचे म्हणजे बालांचे वाढव (४१), दुरनिश्चितीकरी कसब (४०), व्यवसायातील सुधारणा (३४) आणि वैयक्तिक (३१) असे बसुतादी उत्पादन-पोषक अकरा वर्गां येतात पण त्याशिवाय आपण ज्याची फारशी दखल घेतली नाही असे आपले हिंदितर बसू जे सिस्ती व मुसलमान त्यानी चालविलेली सुमारे ६९ नियतकालिके याच वर्गात पडतात. मुसलमानांमध्ये मराठीकडे लक्ष फार ठिसव नाही. त्याची नियतकालिके तीनच आदळनी परंतु ख्रिस्ती बसुनी धर्मप्रसाराच्याच वेळट नव्हे तर प्रचलित अर्थाने बाळ्याच्या खेना-तही (५७ नियतकालिकांची मर्यादा मर बांदून) फार मोठी कामगिरी केलेली आहे. इस्पाएली नियतकालिकांची उपलब्ध सख्या ९ आहे. ही आणखी मोठी असण्याचा समज वाटतो. या कामगिरीचे योग्य परिचालन व कौतुक आपण राहक्याच्या दृष्टीने देखील अवश्य केले पाहिजे प्रस्तुत सूचीमध्ये केलेली या प्रकारच्या नियत-कालिकांची नोंद ही आजपर्यंत कोठेही केल्या गेलेल्या नादोपेक्षा सख्येने व तपशिलाने अविक मोठी व निस्तृत आहे, हा या सूचीचा आणखी एक विशेष म्हणून सांगण्यासारखा आहे

१० ते ३० या अल्पसंख्येच्या ठिसण्या विभागात फक्त सात वर्गा येतात यात थोडी घरनिघळ आहे. बसुसंख्याक लोकना महत्त्वाचे असूनही, ज्याच्याद्वारे त्यांना आम्हा वाटावी तशी वाटव नाही, असे कवेवरचे नियम यात आहेत आरोग्य (३०), वायदा (१९); ज्याच्याद्वारे एकेकाळी फार उग्रह असे परंतु आता म्मतत नियतकालिक चालविण्याचे अनु त्यादक ठर लागले आहे असे इतिहास (२७) व फलज्योति (२५), एवढा अपवादच खच

होऊन जी लोकांच्या दृष्टिपथात फारशी येत नाहीत अशी सरकारी प्रकाशने (१४) आणि विशेष म्हणजे अलीम्डे महत्त्व पटून लोकप्रिय होऊ पाहणारे, परंतु अजून बहुमुख्य वाचकांचे चित्त आकर्षण न शकणारे दलितोद्धार (२९) व श्रमि-कांचे प्रश्न (२०), हे ते वर्ग होत. या एकेकाचे निवा सर्वांचेही भविष्य वर्तमाने कठीण आहे. आज ही नियतकालिके एरोस्तर नेमकी कोणती आणि कोणत्या दर्जाची सेवा करीत आहेत याचा विश्वसनीय सामाजिक अंदाज घेणे व प्रत्ययाने तो व्यक्तविणेही शक्य नाही.

यानंतरचा वर्ग म्हणजे प्रत्येकी १ ते १० अशा अल्पसंख्येच्या चौथा विभाग. तत्त्वज्ञानप्रेमी मराठी भाषी भारतीयानी म्हणजे एका संस्थेने चालवि-लेले एकमेव असे 'तत्त्वज्ञान मंदिर' (१९१९ - १९५०) हे वैमलिक या विभागाचा मोठा अंतर्कार ठरला, पण ते बंद पत्त्यावर त्याची पुनरावृत्ती मात्र झाली नाही. यातच 'संस्कृतात्मक' (१०) आणि 'सहकार स्थानिक स्वराज्या' 'त्मक' (१०) याचा समावेश होतो, अशी नियतकालिके मर्यादितच निघणार. लोकमान्य टिळकादी पुढा-ऱ्यांच्या व इतरांच्या स्मारकांचे एकदर ९ निघात्याचा आकडा मिळतो आणि हा प्रचार अजूनही संपलेला नाही. आणि राहिलेल्या विशिष्ट विषयामध्ये संगीतकला शिक्षण (९), सास काव्य (७), ग्रंथालये (६) आणि शास्त्रविज्ञान (७) असे विशिष्टीकरणाचे वर्ग अदळतात यातच जुन्या गूढ विवेची आणि (४) नव्या वर्गाविमोहादी कम्युनिस्ट कल्पनाचा पुरस्कार करणारी ६ नियतकालिके 'पुरोगामी' विचाराची ध्वजा फडकविण्यास सिद्ध झालेली आहेत. यातील काही वर्ग कदाचित काळाबाह्य होतील, पण काही वादीय लागतील, असा दाट समज आहे. परंतु वाचनाभिरुचीचा एकदर ओव ध्यानत घेतणं तर निशिष्ट विषया-साठीच मर्यादित वाचकांच्या आपारावर चालणारी आर्थिक दृष्ट्या न परवडणारी नियतकालिके यापुढे संख्येने कमी व्हावी, आणि समावेशक सूचीणे विविधांगी नियतकालिकांचा प्रचार वाढावा, अशाच प्रभाव आपल्या डकडे पडत जाईल असे वाटते.

८

काही लक्षा विशेष-प्रस्तुत सूचीत दिलेल्या माहितीवरून अभ्यासकालातील नियतकालिक-विश्वाबद्दल किती तरी रंजक आणि उद्बोधक ज्ञान गाठी पडण्यासारखे आहे. वानगी म्हणून त्यातील काही गोष्टीकडे या ठिकाणी लक्ष वेधण्याचा उपक्रम उचित ठरेल :-

नियतकालिकाची निर्मिती हा व्यवसाय ज्या हीराचा तसाच द्रव्योत्पादक म्हणूनच लोक पत्करितात. अर्थात ग्राहक आकर्षित व्हावे म्हणून विचित्रवेचक, मूल्य किंवा लोकप्रिय उद्देश आणि धर्मेकविध प्रणेनेने दारपावी सांगतात. त्याचे काही नमुने कालानुक्रमाने उद्धृत करतो. त्यात काही कालवापेक्षता अवश्य आहे; मात्र ती प्रातिनिधिक किंवा निर्णायक समजावी असा ठावा चालणार नाही. प्रथम काही उद्देश-(१) 'काल्येतिहाससंग्रह' (पुणे १८७८), याचा उद्देश शुन्या हस्तलिखिताचा जीर्णोद्धार हा इतिहासोपयोगी आहे, तर (२) 'सरा प्रकार' (मुंबई १८९०) याने ' आपले तेवढे चाईट, परकीय ते सर्वथा ग्राह्य असे मानण्याची हीस उत्पन्न झाली आहे, तिचे निरक्षण ' हे आपले परिवर्तन-प्रेरक ध्येय ठरविले आहे. (३) ' वीरचैवधर्मप्रकाश ' (काशी १९०८) याने ' वर्तमानपत्रात लेख आलेले असले तरी ते नीट समजात राहत नाहीत म्हणून ' मासिकज्ञाचा संग्रहोपयोगी उपक्रम चालविला, तर (४) ' ब्रह्मकर्मप्रदीप ' (पुणे १९१०) याने तीन शाराच्या ब्राह्मणांची सर्व नित्य कर्मे व त्यावर विवरण असा नेमका सरघोषट सनातनी आचार्य-मिश्र उद्गोह अंगीकारला आहे. (५) ' तेलगू समाचार ' (छोलापूर १९१६) याने आपल्या भाष्यवाचकाच्या चळवळीचा पुरस्कार एवढीच शक्ति-हिताची मर्यादित कामगिरी पुढे ठेविली, पण (६) ' कर्मयोगी ' (पुणे १९२०) याने नव्या काळाला साजेसी 'राष्ट्रीय-त्वाची विरत मानना उदित करण्या' ची ध्येय-वाची महत्वाकथा घरली. (७) ' राष्ट्रधर्म ' (वेळगाव १९२०) याला मात्र भाषाळीमुळे

मंदप्रग होणाऱ्या संस्कृत भाषेतून प्रत्येक अंकात एक लेख प्रसिद्ध करण्याची पुनरुज्जीवनाची भाष्या वाटली. (८) ' आचार्य कुल ' (पुणे १९३०) याने सरळ सरळ आपले मासिक आपल्या १९२५ साली स्थापन केलेल्या संस्थेच्या आर्थिक साह्यासाठी सुरू केल्याचे सांगून टाकले. अर्थात आपण देतो ते साहित्य वाचणारे ग्राहक आहेत याबद्दल त्याचा विश्वास उबट होतो. (९) ' विहंगम ' (नागपूर १९३३) याला भाषाभगिनीकडे विशेष लक्ष देण्याची आंतरमारीती जबाबदारी अंगावर घ्यावीशी वाटली आणि (१०) ' महाराष्ट्र शारदा ' (मुंबई १९३५) याला नव्या लेखक-लेखिकांना वाव देण्याची नवोदित साहित्यिकानुक्ल भावधण झाली. पुढे पुढे बत्सनाचे व कार्याचे श्रितिज वाढले आणि अभिनव कल्पना व कार्ये पुढे आली. (११) ' आत्मोन्नति ' (नागपूर १९४८) या मासिकाचा जन्मच आत्मिक व नैतिक उन्नतीसाठी झाला आणि त्याने " जागतिक सत्तावाच्याच्या पाचवी, सर्वसंहारक प्रवृत्तींना ल्याम घालण्यासाठी आध्यात्मिक शक्तीचीच आवश्यकता आहे ", असा मूल्यामी सिद्धांत मांडला. (१२) ' जीवनयोगी ' (अमरावती १९५०) हे ज्योतिर्मय नाथ महारोग्याच्या विधायक सेवेला वाहिलेले आहे, तर त्याच वर्षातील (१३) 'मस्ती' (पुणे १९५०) फार जणाना अस्वस्थ करणारे मासिक 'सत्ततदर्शीच्या' सुस्था भावनाला वाचा फोडणारे, मूर्ख रूढी, आघळे नीतिनियम व अन्याय्य कायदे याचा हिरिरीने प्रतिकार करणारे, नव्या महाराष्ट्राचे पुरोगामी मासिक " नव्या शौर्याच्या आवेशाने आपल्या उद्दिष्टाना महान् शब्दरूप देत आहे। या येथे वेचून उद्धृत केलेल्या नमुनेदार उद्देशाच्या आगेमागे इतर अनेकचा प्रचल घाटलेला आहे. हे नुवते शब्द आहेत. त्यांच्याशी वृत्तीचा मेळ मुळात बघणे आणि बघवून दाखरिणे हा प्रचल सधो-धनाचा आणि अभ्यासाचा नियम आहे. या सदर्भात ' समाजस्वास्थ्य ' (मुंबई १९२७) या मासिकाच्या विशेष माहितीकडे (पृ. ३५५) लक्ष वेधविले म्हणजे पुरे.

सतत अनेक वर्षे आणि प्रत्येक नियत काल-

एडाला एकेक स्वतंत्र अक् न लुक्ता बनतेआ बहाळ करण्याची बंधाशरी सपादकाला प्यावी लागते. ती अगावर घेताना कोणताही सावध सपादक विविध दर्जाच्या उपलब्ध सामग्रीवर आपण विसमून राहतो हे विस्तर नाही, आणि अशी वेधक आश्वासने देण्याचे घाडस अलीकडे करीत नाही. त्या जुन्या वेळी सपादक होणे हा हीरीचा मामला होता, आणि लेखकाना आजच्यासारखे महत्त्व नव्हते, छापण्यानेवाळाक कोणा हीरी बहुश्रुताच्या वा भाषांतरकाराच्या हुकमी साक्षवर पाचशेचवीस पाने छापून ग्राहकाला पुरवू शके ! यासुळे चतुर प्रकाशक थंड ग्राहकाना आर्थिक लामाची प्रलेखने दाखविण्यात निरोप कल्पकता रुढ होती : (१) 'कुटुम्बरमणूक' (मुबई १८८३) याच्या वेळी काल्हेनार्ये वृष्टप्रभ देऊन ते सोदविणारांस बरीच देण्याचा प्रकार बरोच रुढ होता (२) 'केनोबक' (सोलापूर १८८५) आणि 'दूत' (सोलापूर १९१८) यात गरीब लोकाला शेंगेनरो प्रती फुकट घाटण्याचा पर्याय अधिक उपकारक वाटला. तर (३) 'भारतविजय' (मुबई १८८९) आणि 'कुणबी' (लोणखेडे १९०६) यांनी वर्गगीदारांना निमायोजना किंवा मृत्युफंडयोजनेचे आमिष दाखविले. (४) 'कादंबरी संग्रह' (पुणे १८९३) या मासिकाने वर्गगीदारांचे दोन वर्ग केले. सर्व ४० पृष्ठांच्या मासिकाची वार्षिक वर्गणी रु २ तर २० पृष्ठांच्या मासिकाची वार्षिक वर्गणी रु १ टरविली 'कमी निमतीची मासिक पुस्तके' पाहिले असणारांसाठी ही अजब कथना 'छट्टित्वाची दस्त' विविध हस्तविस्ताराने 'थडक्या' आशयाने घेतलेली आढळते (५) 'महाराष्ट्र कृषाव' (पुणे १९२२) याने गरिबांवर परबडाचे म्हणून मासिकाचे द्वैमासिक करून वर्गणी रु ५ ची रु. २८८ केटी, हा प्रकार त्यातल्या त्याशिनाय (६) कायम आढक किंवा तहाहयात वर्गगीदारांशी ('अमित्राय संग्रह' बंगेदे १९३४), (७) कमी उपजाऱ्या पुस्तकालयाय वा व्यक्तीस कमी वर्गणीची ('ग्रन्थमात्र' कोन्हापूर १८९४) यवच्या अनकरी देऊ शकते अढळते. (८) मासिकाच्या वार्षिक स्वाम्यग्राही मुदतभर ठेवी

स्वीकारण्याचा ('रामकृष्ण निवेदन' रत्नागिरी १९२४), चालू सस्येन मार पडू नये म्हणून बुडीत पंड योजनेचा ('महाराष्ट्रकवि' ठाणे १९०३) दूरदर्शी उपक्रम केलेला आढळतो. शिवाय या कारभारात प्रयत्न लेखकाचा परामर्श घेण्याचीही कल्पना काही थोडक्याच्या मनात आलेली नव्हती असे नाही. तिचा आढळ प्रथम (९) 'लेखाचे नियम वधिते ठेवून निवडून प्रसिद्ध करण्याच्या' 'भारत विजय' (मुबई १८८९) या मासिकाच्या योजनेत होतो. प्रत्यक्ष लेखकास वर्गीस देण्याचा उपक्रम 'भारत सेवक' (ठाणे १९२०) व 'मतिविकास' (पुणे १९३२) यांनी केला. परंतु यातील पुरस्कार उत्तेजनाय बहाळ करण्याचा अनिर्माव लेखकाचे स्वतःसिद्ध महत्त्व मान्य करण्याच्या रास्त स्वरूपाचा आणि त्यांना मानानर वसविण्याचा श्रोतक समजता येणार नाही.

लेखकाचे महत्त्व ओळखून त्यांना मानाचा मुजराच फेबळ नव्हे, तर त्याच्या भौदिक श्रमाचा यथाशक्ती मोबदला मिळवून देण्याची न्यायउद्दी प्रथम 'मासिक मनोरजना'ने (मुबई १८९५)—आणि काही अन्य अग्र्याड घगळून—नंतर मालकी बदललेले 'वेरळ कोविल' (पुणे १९११) या दोन प्रमुख नियतकालिकांनी दाखविलेली दिसते. या दोन मासिकांनी (बन्मकालानुसार आधी 'वेरळकोविल' आणि नंतर 'मनोरजन') बनलेला रोचक आणि आकर्षकतेमुळे वाचावयास भाग पटेल असे वाङ्मय पुरविण्यात जसे यश मिळविले, तसेच आपल्याला रामलेल्या लोकप्रियतेच्या रत्या निर्मात्यांची सादर सन्निध बंदर बाळगली. 'मासिक मनोरजना'ने वर्षे ७ पावून (इ. १९०१-१९०२) लेखकाना मोबदला दिला. हा धुचा पहिला पायटा अग्राध अन्नाही तो सदा सार्वत्रिक पर्याप्त अगर निरवड शालेण नाही, हे ध्यानात घेतले म्हणजे 'मासिक मनोरजना'ची अपूर्वाई आणि त्याचे पुरोगामित्व मनावर ठगते.

'मासिक मनोरजना'ने आनले बसिष्टय मराठी नियतकालिकाच्या विशेषकप्रथेचे आय प्रवर्तक म्हणून देशी-प्रस्थापित केलेले आदि-मासिक मनोरजनाच्या ग्यपनेवी मूर्ति पांशय लखित

मासिकाचून मिळालेली होती. तेव्हा ' हंगरी मासिकाने प्रिन्सस स्पेसल अंकाचे प्रमाणे दिवाळीच्या रास अंकाची सुरुवात ' एन १९०९ मध्ये मासिक मनोरंजनाचे फेरी हे त्याच्या ब्रीदाला अनुगमनच झाले. हा मराठीतील पहिला रासअंक असावा, त्यानंतर मनोरंजनाने लागोपाठ दिवाळी अंक, दिव्ही दरवार अंक, वसंत अंक, आगरकर अंक, कर्पे कुबिरी अंक असे रास अंक काढले. कदाचित सरकारच्या प्रोत्साहनाने असेच, १९११च्या दिव्ही दरवारच्या निमित्ताने ' फाल्गुणा ' ने राजवंशी सुखराव विशेषांक काढला आणि ' लोकमित्रा - ' दीनी दिव्ही दरवार अंक (कार्तीनी रास चहायक संग्रह नेमून) काढले. पैकी लोकमित्राने तर लागोपाठ चार वर्षे विसरच्या ' दिनी दरवार स्मरण जादू ' अंक - अनुक्रम २, ३, ४ व ५ अशी एका विषयाची रास अंकांसाठी काढण्याचा विनम्र वेला ! ही रास अंक काढण्याची प्रथा पुढे विनोद लोकप्रिय होत गेली आणि मासुली रदाळ नियतकालिकाचे देखील रास अंक काही वैशिष्ट्याने वाज्यात नर काढून गेले. हे रास अंक कोणीही कशाही निमित्ताने काढावे असे झाले. महत्त्वाच्या पाचवर्षीय प्रकाराच्या एवूण दीडवेनरो लव्य अंकाची नोंद प्रस्तुत खाली झालेली आहे. दिवाळी, दसरा, वर्षारंभ, रंगम, भाऊ-धीन अशा सणाना, शिवाय वर्षारंभ, रजत मुवर्ण जुबिरी अशा नियतकालिकांच्या आयुर्दयसूचक प्रसंगी व विविध वाङ्मयप्रकारांच्या गौरवार्थ काढलेले रास अंक वृत्तांगी प्रमणप्रधान रचित वाङ्मयाला वाहिलेले असावयाचे, हे खर्यासारखेच झाले आहे. इतर प्रकारच्या अंकातही मग ते विद्यमान वा दिवंगत राजकारणी, पुढारी, साहित्यिक, शास्त्रज्ञ, ऐतिहासिक पुरुष वा घटना यांच्या स्मृत्यर्थ अथवा; दैवतादि-गौरवार्थ, स्वातंत्र्य, होमरूल, लोकशाही इत्यादींच्या संस्मरणार्थ, समाजवादादी तत्त्वप्रणालींच्या विशदी करणार्थ अथवा; संस्थानाच्या वर्णनार्थ वा बिल्लीनी-करण्याच्या प्रसंगेसाठी अथवा दिवा अधिकाऱ्यातील व्यक्तींच्या आयुष्यातील मंगल घटनांची स्मृती जिवंत राखण्यासाठी अथवा; साहित्यसमेलने व विविध विषयांच्या परिपक्वता इतिवृत्ताचे काढलेले

अथवा; वाङ्मयवाचकांच्या तत्त्वज्ञानाच्या मज-वणीसाठी अथवा वा रास मिठाई इत्यादी उपादनातील वा व्यायामप्रकारातील आश्चर्य एकत्र करण्यासाठी अथवा; वारी वृत्ते स्वीकारलेल्या शिरोभूषणाची (रास विषयाची) वृत्त रासण्या-साठी रची घालण्याचे पथ पाळल्यानंतर वारीचा थोडाप्रत माग काढायला उभेच लागून (लोक-मित्रवासाठी) रचितवाङ्मयानेच शोभित करण्याची चमरी प्रकाशकना वाटल्यास नवल नाही, पण त्यावेळी रास विषयाचाच आवर्जून आविष्कार करणारे ' यशवंत ' मासिक (साहित्यसंमेलने), ' मासिक मनोरंजन ' (आगरकर, मित्र), ' रत्नाकर ' (गंधर्व, महिला), ' सहास्रि ' (शास्त्रीय, समाजवाद, विशुद्ध प्रेमकथा), ' सूर्यवंत ' (मोर) या खोळवळ मासिकांचे मंदात दाखविलेले असे स्वतंत्र पुस्तकाच्या दर्जाला स्वर्ग करणारेही विशेषांक नाहीत असे नाही. यातून निराळ्या प्रकारचे प्रासंगिक कार्याला स्थान देणारे ' प्रबोधन ' (पुणे १९२५) च्या ' दादर-पुण्याचा गणेशोत्सव ' रास अंकासारखेही अंक काही काही वाचकांचे कुतूहल मागून घेऊन यात शंका नाही.

लेखकाच्या महत्त्वाबद्दल आणि त्याची स्वतःचीच तशी इच्छा नसेल तेव्हा अपवाद करून लेखकाचे नाव लेखावरोबर प्रसिद्ध करण्याच्या मुद्यावर आज कोणाचेच दुमत नाही. परंतु एक काळ लेखकाचे नाव छापण्याची आवश्यकता नाही, त्या नावाला कोणतेही महत्त्व नाही, असे समजण्याचा होता-आपल्याकडेच केवळ नव्हे तर जेथून आपण नियतकालिकांची दृष्ट मिळविची त्या पाश्चात्य विश्वात देखील. ह्या संवधात प्रस्तुत खालील दोन मते प्रगट स्वरूपात मिळतात आणि ' एकता ' (पुणे १९४८) चे केवळ ' लेखकाचे नाव किंवा लेखनावद्दल पैसे दिले जात नाहीत ' एवढेच वाङ्मयित झालेले नकारात्मक धोरण कळते. या सशित सूत्रावरून लेखकांनी ज्ञानसाधना समाज-हितबुद्धीने निरपेक्षपणे करावी असा संचालकांचा हेतू अतिरिक्त स्पष्ट दिसतो. ' उपयुक्त निबंध संग्रह ' (अलीबाग १८७६) या मासिकावर त्या वेळच्या प्रथेप्रमाणे मपादकांचीही नाव नाही.

त्याचे समर्थन संपादकांनी प्रस्तावनेत केले आहे ते असे - “ग्रंथकाराने पुस्तक”वर नाव ग्रंथिद्वयव्यास पुस्तकाची योग्य किंमत होत नाही व त्यातील निपयाची योग्य चर्चा होत नाही.” तर ‘विविध-ज्ञानविस्तार’ कारांनी सतत ३० वर्षे चालविलेले लेखकाची (संपादकाची देखील) नावे न देण्याचे बडक धोरण मागे टाकून नवी अशी धोरणा केली आहे (जानेवारी १९००) की, “पूर्वी विस्तारात लेखकाची नावे देण्याचा प्रवात नव्हता मान्दामेची निरपेक्ष सेवा हेच ध्येय होते. लेखकाची हरकत नव्हत्यास चाळ सालापासून नावे देण्याचा ठराव केला आहे.” म्हणजे लेखकाची देखील नावे छापण्यास हरकत होती असे या धोरणेवरून म्हणता येते. अशा प्रकारच्या अस्मितानिरपेक्ष त्यागपुढीची अलीकडे कोणीच कोणाकडून अपेक्षा करीत नाही. वल्लभ ‘रोहिणी’ (पुणे १९४७) च्या संपादकीय धोरणात ‘विनमराचे किंवा टोपण नावाचे लेख’ यांना माहिताव स्थान नाही, असा पुढारा भावळतो हाच निकोप दृष्टिकोण आज सर्व समत झालेला आहे, कारण त्याच्यामुळेच सर्व संबंधितांना-कैवळ वाचकाना देखील-योग्य न्याय दिला जातो.

९

प्रमाणिकरणविचार - राजकीय इतिहासाला अस्सल पत्राचा व दशा पत्राच्या सुसंगत ज्ञानाचा जो आणि जसा उपयोग असतो तो आणि तसाच उपयोग वाङ्मयाच्या इतिहासाला प्रयत्न नियत कालिकाचा न नियतकालिकादिवाच्या प्रस्तुत सारख्या सूच्याचा असतो राजकीय इतिहासोपयोगी अस्सल पत्रे दफ्तरातल्यात पद्धतशीरपणे संग्रहित करतात, तशीच प्रत्यक्ष नियतकालिके समृद्ध मद्यालयात शास्त्रशुद्ध पद्धतीने हारीने लावून अभ्यासकाना उपलब्ध करून दिली जातात. अशा प्रकारे अभ्यसनीय नियतकालिकाची अंतरगणायता हा इतिहासकाराच्या सद्योचनाचा विषय असला तथापि त्याची सग्रहार्थ (कपायत वगैरे) व्यवस्थित रचनेशमता आणि मूल्यर्थ (शास्त्रशुद्ध) ग्रंथनशमता हे अनुक्रमे प्रयत्नाळाच्या

आणि सूचिकाच्या निचनेचे विषय होतात सगृष्ट सग्रहशमतेसाठी नियतकालिकाच्या आकारादी वास्तव्यरूपात व वर्ष अकादी श्रमसंगतीत सुखवाद अवश्य आहे आणि या सर्व धेशिष्ट्याचा निर्देश करून प्रत्येक नार्दाला नि सदिग्ध असा नेमकेपणा आणणे हे सूचीचे प्रधान कार्य असल्यामुळे, तिळा सदर्भासाठी त्याशिवाय आणखी सलग सगळीवडा पुनरुक्त न होणारे असे श्रम वरीक, श्रमवर्षान सलग अकाक, अकात पृष्ठक, चित्र असल्यास त्याचे चित्रश्रमाक वगैरे सुसुष्ट उपलब्ध व्हावयास पाहिजेत, प्रस्तुत वर्षानात ग्रथित केलेले अशा वाक्तीतील भराजक चाळ वर्णनकोशात खुलासेवार उलगडून दाखविणे एक कार जमले, तथापि पुढील लेखसूचीच्या वेळी सदर स्वष्ट करताना त्यातील गैरव्यवस्था अनेक प्रकारे नडणार आहे यात शका नाही शिवाय नियतकालिकाच्या आरमाच्या काळात अविलंबित्या गेलेल्या सूचीच्या मागळ या अनिष्ट पृष्ठाकपद्धती पुढच्या काळात बदलून त्या उत्तरोत्तर सुधारून घेतल्याचा समाधानकारक प्रकार उद्गमनांत झाला असता, फिरून मागील भराजकाकडे बळग्याची अनिष्ट प्रवृत्ती प्रकाशकामध्ये अगदी अलीकडे दिव्य लागली आहे ! एखाद्या नियतकालिकात खेळ सूचीत उल्लेख करण्यावारता उपसुक्त ज्ञानवाहक लेख आलेल्या असल्यास त्याची सदरम नोंद करता येण्यासाठी श्रम वर्ष अक पृष्ठादी निर्देश समस्त व सलग नोंदण्यासाठी मिळाले पाहिजेत परंतु तशी पद्धतशीर अनुक्रमणिका पृष्ठाकाखड न देण्याची द्रम नव्याने निघाल्यामुळे आपले वाङ्मय कोणत्याही सूचीत दाखल होऊन गौरवासद ठरू नये अशी प्रकाशकाची जगावेगळी आकांक्षा असली की काय, अशी शका येते आणि प्रमाणी वृत्त सदर्भादि निर्देशाचा श्रम महत्वाच चढतो.

वाङ्मयसूचीत दाखल होण्याच्या पात्रतेबद्दलच्या दूरच्या गौरवापेक्षा आजच्या जाहिरातदाराच्या समाधानाकडे आधुनिकाचे लक्ष अधिक असल्याचा प्रवाद खरा असे किंवा खोटा असे, आपल्या कारखंडातील भादवून आलेल्या व पुढे दर्शवि लेल्या वाही अव्यवस्थेच्या पद्धती आणि निरुपती कोणत्याही विचारपूर्वक टाविलेल्या धोरणानुसार

अवलंबितेच्या नसाच्या. मान त्यातील काही केवळ मानिण्यांनी आवड दर्शविणाऱ्या व मनोरंजक म्हणून अलक्षणीय ठरल्या, तरी इतर काही पद्धतशीर सूचिप्रयनाला अनुकूल नाहीत हे घ्यानात घेतलेले धरे :-

(१) अगदी आरंभी नियतमालिकांच्या स्वतंत्र अस्तित्वाची कल्पना नव्हती. एकदम समग्र पुस्तक घेणे एखांचे म्हणून छेदे भाग कम्पन विरीत (पाहा ' भारती भाषेतील गुरुव... ' पृ. २१, उद्देश) व त्या अनुरोधाने आज घ्याला आपण वर्ष अंक म्हणतो त्याचाच पुस्तक-अंक अशा वर्षांचे रूढ शाला होता.* या अंशकल्पनेचाच काव्यमय आविष्कार मग रसिकांच्या मनात पुढे रूप दशन (' नवे मन्वन्तर '), दशन-किरण (' नापितोदय '), कलाव किरण (' रामदासी '), भेट (' जागृत '), छटा-भुज (' अफणमाला '), प्रबंध-अंक (' मराठी भुतिबोध '), किरण कला (' घातिनियेतन ') अशा स्वरूपात आणि ' अंक ' या गद्यवस्तूसाठी अहेर (' महाराष्ट्रोघन '), रज (' सुवर्णमाला '), बिंदू (' सजीवन '), विलास (' शारदा विलास ') इत्यादी विविध अलंकारिक रूपे धारण करता झाला. त्याची वैडक समरूप केली पाहिजे.

(२) अशाच प्रकारे काही सोप्यागैरसोप्यांमुळे अलीकडील काळात ' सहाद्री ' ना व पूर्वी ' निवडमाले ' वा आजार इतर अनेकाप्रमाणे मध्येच बदलत्याचे आढळेल. परंतु १२९ X ३० अशा पोथीच्या आकारातून ' महामारत ' (पृ. २२५ पाहा) काही महिने प्रकाशित झाले. तर दुसरे एक, दोन पृष्ठांचे केवळ एकाच बाजूला छापलेले विनोदी [' अशात जावाचे '] (पृ. ४१५ पाहा) मासिक उपलब्ध झाले आहे ! एकाच नियतकाष्ठिकाने असे अधून अधून आकार बदल नेवत. एवढेच काय पण यथेव तो परंपरे नियतकाष्ठिकविधाने काही सुयवस्थेची रंधने या सभशात आपल्यावर घादन घेणे शक होणार आहे. सूचि प्रयनाला ह्याचा

अडथळा नाही; तथापि संप्रहृव्यवस्थेचा तरी हा अभाव मारक होतो या गोष्टीकडे लक्ष घेवले पाहिजे.

(३) लहान गोठे नियतकाष्ठिक कोणतेही असे. त्याच्या प्रकाशनातील गैरशिरत ही पद्धतशीर सूचीकरणाला बाधक ठरते. प्रस्तुत सूचीतील अनेक नियतकाष्ठिकांच्या प्रकाशित अंकांचे वर्षवार टिपणाचे चित्र नजरेसाठी घातले तर ते गंडदशक अनेक + अशा चिन्हांनी चिगाड झालेले दिसेल. वास्तविक हा नियतकाष्ठिकांच्या जीवनचरित्रातील सुषणास्पद व पारा अन्यसनीय भाग, पण तो मैत्राला दुःखदायक काटतो, यामुळे उद्धवणाऱ्या अनवस्था-प्रणालीची कल्पना येण्यासाठी पुढची पाचवहा उदाहरणे निरोपत्वाचे परीक्षावी. ' पानदेश-मिना ' च्या पहिल्याच वर्षात अंक १ व ४ यामध्ये ८ महिन्यांचा पंड पडला. त्याचा वर्षावर मार्च-मार्च होता. पण या पंडामुळे तो जानेवारीत करण्याचा मोह होऊन १० वा अंक हा वैशाख-कारणा तीन महिन्यांचा एकच काढण्यात आला ! ' नामदेव ' (पुणे १९०९) याचे १० वे वर्ष डिसेंबर १९४३ त संपले, मग जानेवारी १९४४ च्या अंकावर त्याने ३५ वे वर्ष घातले व तोच क्रम पुढे चालविला-वशासाठी ! कोण बाणे ! त्याचद्वल त्याचे काही म्हणणे असेलच; पण म्हणून तशी ' मंडक पडती ' समर्थनीय ठरेल असे नाही. ' बालबोध मेळा ' ची कहाणी ' बालबोध मेळा ' आणि ' ज्ञानोदय ' अशा दोन ठिकाणी सुद्धा मगमून छापली आहे; परंतु तीवरून वर्ष १८ चे साल आणि वर्ष ३९ चे साल यांच्या दरम्यान १३-१४ वर्षांचा गड खुशाल पडू दिस्याचे कारण स्पष्ट होत नाही. ' खिस्ती नागरिक ' + (पुरवणी) या मासिकाने तर विस्तृत खुलासा करून वर्ष २ वरून एकदम ७ व्यावर उडी मारल्याचे गणितागत पद्धतीने समर्थन केले आहे ! ' खियाची मैत्रीण ' (पृ. ३८८) याने १९२९ सालत फार मोठ केलेली आढळेल. आणि ' महाराष्ट्रीय सारस्वत आणि महाराष्ट्र कवि ' या उद्धव मासिकाच्या जन्माकाच्या वेळीच त्याचा

* ' हुत्तरसमूह ' या १२ अंकांच्या बाधीव पुस्तकाचे वर्णन पाहा (पृ. ४०१)

श्रीकृष्णाप्रमाणे सत्यावस्था ओगटून ११ व्या वर्षाच्या वयात अवतार झालेला आहे या सर्वांची समुचित कहाणी शक्य त्या तपशिलात वागोज्याय टिपलेली आढळेल परंतु हा सारा वेशिस्तीचा गोष्ट शैवटी निर्दोष सूचीकरणाच्या मार्गात अनवश्यक विवेचन उत्पन्न करते हे प्यानात येण्यास अडचण पडू नये

(४) आपसातील सकारण विलीनीकरण आणि द-मूलक कायमचे नामांतर हा प्रकार गोंधळास कारण झालेले पाहिले असे अर्थात नाही. हा प्रकार 'शेतकरी आणि शेतकरी' किंवा 'कन्या शिक्षक' आणि 'प्राथमिक शिक्षण' यांच्या बाबतीत शिस्तसार झाला आणि पद्धतशीर नोंदला गेला आहे परंतु 'अलंकार' आणि त्यात प्रकाशित झालेल्या 'शिक्षकाचा कैनारी' या 'अज्ञातवासात राहिलेल्या' मासिकाच्या पुरवणीचे अक हा नोंदला अडचणीचा माग झाला आहे 'प्राविष्य' आणि 'मयीरथ' या दोघाचे लहरी सत्र अतिवैध (पृ १८८) नोंदलेले पाहून एकाच वर्षात एका मासिकाची नामांतरे हा प्रकार दिसायला लोकविलक्षण आणि व्यस्येअ अनिष्ट वाटते.

(५) अन्य रास्त कारणासाठी नामांतरे अग-दाच समर्थनीय नसताना असे नाही. 'पुणे पाठशाला पत्रका'चे 'मराठी शाळापत्रक', आणि 'किंग्स्टन पत्र'चे 'किंग्स्टन' अशी अनेक नामांतरे या काळजडात झालेली व नोंद लेली आहेत, परंतु 'नामदेवसेवक' (पुणे १९२५) या मासिकाचे 'सहकारी नामदेव' हे नाम, पत्र. ५ महिने, चालले आणि, पत्रकाल, महिन्यापासून त्याला 'नामदेवसेवक' हे नाव घ्यावे लागले आणि ते कायद्याच्या (?) अटवणीमुळे असे नोंदलेले आढळते ही अडचण आरम्भीत प्यानात घेणे अवश्य घात अशी सूचिकाराची रास्त तक्रार नोंदली जाण अवश्य आहे.

(६) अतारयित काही प्रामाणिक धर्मातील प्रसंगिक चुका निर्देश केल्या परंतु याहून अधिक गंभीर निष्कळनीरगाची अनाकनीय दशावरणे प्यानात आणी आहेत प्रकाशकाच्या जावडी प्रमाणे त्याने सन, संवत्, र्श किंवा पत्रकी

('न्याय'), मास ('केरसेविल'), शिवशक ('प्रौद्यन') घावे परंतु एक पद्धती कायम ठेवावी एकदा मराठी व एकदा इंग्रजी महिने सरमिसळ वापर नये (पाहा 'केरळकेरिल', 'नायक्यापणव'), आणि लहरीप्रमाणे इंग्रजी काळगणना, मराठी काळगणना आणि फिरून इंग्रजी गणना असा खेळ करूच नये ('नामदेव') 'बुद्धमहापट्टा' ने आरम्य वर्षारम एकदा कार्तिक तर नंतर चैत्र येण आहे तर 'हरव विवेचक' ह्या गूढ प्रहरी मासिकाने (१८८१ ८४) काही इंग्रजी महिन्याची नावे द्विरुप छापून सूचिकाराचे काम अवयड करून ठेवले आहे अन्य नित्येकानी आपले प्रकाशन मासिकाच्या परिचित गणनेप्रमाणे न करता सणवार, ऋतुवार, सनान्तवार करून मध्या मनुमावादी आपनावे शोधून वारून अडचणीत भर घातली आहे 'ज्योतिर्मास' (सन १९१५) वर्ष ६ पाहून कालनिर्देशच करीत नाही त्याच्या अकाची पुढे सग्न नाहीत सदरवार आहेत. 'मिरमिळास' या लोकमान्य मासिकाच्या वर्षादिगणनेत चुका आहेत. इतर नित्येकानी वर्षवार गणना सोडून अक्षर पत्रलेली आहे आणि कायधने छगा रुनही काम चालविलेले आहे ('यशवन्त') आणि त्यामुळे त्याचा कायसापेस अभ्यस करणे अवयड होऊन बघले आहे अशा कितीतरी तक्रार करण्याजोग्या दावी येथे तपशिलने दाव याच्या गूढले तर अस्फाथ नाही. [वण वावरून तक्रार करण्यासारख्या गोष्टी पुष्कळ आहेत असा समज करून घेऊ नये पुढे एका ठिकाणी अन्य लक्ष्य व अभ्यसनीय गोष्टीचा अर्थ नामनिर्देश आवर्तन केलेला आढळेल]

आतारयित केलेल्या वर्षनावरून सुस्पष्ट प्रम व्यवस्था, समुचित कालनिर्देश, सग्न सूचिधम पृष्ठकादिकाची नोंद इत्यादी अवश्य कार्यकडे दुर्लक्ष झाल्याची अनेक दशावरणे लक्षात आणून दिली सर्वे शेकाच्या विनोदनाथ आणि आश्रयाध निर्माण होणाऱ्या ह्या वाग्मयमाध्यमाने दातविलेल्या चुकीच्या पारहाराय आगणवर प्रमाणीकरणाची बघी धने घातून चेतनी पाजिते, वावर गात्रीने दुमन होणार नाही प्रामाणिक अवस्थानी

मानवी समानातीत अराजक, समाजाच्या स्वास्थ्यासाठीच कालंतराने राज्यकर्ता निमाणे करून जसे निवारण करावे लागते, तसेच प्रारंभिक अनास्थेच्या काळात प्रशासकाच्या स्वैर कृत्याविषयांमुळे किंवा अदूरदर्शी अनास्थेमुळे उत्पन्न झालेली गैर-व्यवस्था काही सुत्रीकरणासाठी सुव्यवस्था निर्माण करूनच दूर करावी लागते, हे आपल्याहाकडे आणूनही पारसे ज्ञात आलेले दिसत नाही. पाश्चात्य देशात, विशेषतः अमेरिकेमध्ये, प्रयात्य-शान्त्र आणि सुचिन्नाज दैनंदिन व उत्सादक व्याज हारात फारमोठ्या कार्यासाठी राखले जात असल्यामुळे, तिकडे या संघात पुष्कळच प्रगती झालेली आहे तिचे स्वरूप या ठिकाणी थोडक्यात नमूद करावे

अमेरिकनमध्ये नियतकालिकाचा पसारा अमर्याद असल्यामुळे तेथील अराजकानेही भयप्रद स्वीग पाडली तेव्हा तिकडे प्रमाणीकरणाची चळवळ सुरू झाली प्रमाणीकरणाची ही कृत्या अभ्यास काव्यापूर्वी मथरागच्या जगात प्रथम पल्लव ठडून लागली हे प्रथपालना द्याव्या लागणाऱ्या सदसंघाच्या नावद्वयतेच्या अनुसंधाने टीकव झुटले पाहिजे अमेरिकन राज्यत्रा अखोसिएशनचा कालिकाविभाग, त्याच संघाचा नियतकालिक विभाग (कारण त्याचीच कुचवणा जास्त होई) आणि संशोधन प्रयालय संघ (स्पेशल लायब्ररी अखोसिएशन) या विधानी वयन १९३४ मध्ये एक राहो तयार केला यापूर्वी १९३२त त्यानी प्रकाशकाकडे आपले गाढाणे माडून पाहिजे, परंतु ते बघले नाहीत तेव्हा अमेरिकन प्रमाणीकरण संस्थेची गरफ याधून आपल्या मगण्याच्या पाठपुरावा करण्यासाठी त्यानी एक खास समिती निवडली त्यासाठी मग त्या प्रमाणीकरणपाठळाचे सदस्यत्व पत्करून आपली चळवळ या समितीने मळळाच्या अतर्गात शिरकविली ह्या मोठ्या आणि कार्यप्रवण संस्थेने मग ३०० नियतकालिकांच्या प्रकाशकाकडे प्रश्नविका पाठविण्याचे व त्यावरून इतिवृत्त तयार

करण्याचे सोपस्कार पार पाडले आणि त्या मळावर आपल्या दुस्त सूचना २४०० प्रकाशकांना सादर केल्या एवढे हाण्यात १९३५ साल उजाडले. आणि त्या वर्षाच्या जूनपर्यंत फक्त १६ टक्के प्रकाशकांनी त्याच्या शिफारशींना मान्यता दिली— एवढे काम झाले

ह्या पद्धतशीर कामाचे व कार्यपद्धतीचे महत्त्व पार मोठे आहे, तसेच त्या शिफारशी तशा साध्या व सहबुद्धा होण्यासारख्या असल्या तरी त्याचे पद्धति संस्थापनाच्या दृष्टीने महत्त्व पार मोठे आहे म्हणून त्यातील काही धानगीदाखल थोडक्यात उदरून घेते

प्रमाणीकरण—समितीच्या शिफारशी †

१ मन्पूट, मुसुटुट, अनुक्रमणिकेचे पृष्ठ (अक्षर हवे) आणि मासिकाचा अवमोग या सर्व ठिकाणी नियतकालिकाचे एकच तेच नाव ठेवावे (अनुवधानाने हवे एक व दुसरीकडे दुसरे असे नसावे)

२ अनुक्रमणिकेचे स्वतंत्र पान असेल तर त्यावर तारीख, क्रम-वर्षांक, अंक क्रमांक कुस्पष्ट छपावे—अनुक्रमणिका नसेल तर मजदूर सुरू होणे त्या पहिल्या पानावर छपावे अकाला पुरेशी पाठ असली तर त्यावर नाव, तारीख, वर्ष व अंक छपावे ही माहिती वरून पाली वाचता यावी अनुक्रमणिका स्वतंत्र देणे असेल तर ते पान दरवेळी नेमक्याच जागी थावे आकडे सावे स्पष्ट वाचनीय असावे (ते अलंकारिक नसावे रारे म्हणजे जे जे वाचनीय ते ते अनलंकृत व सहज वाचनीय असावे)

३ एका टायाक जागी पत्ता, संपादक, प्रकाशक, वर्गणी, फुटकळ अंकाची क्रमत, प्रकाशनाचा नियत काल, आहूती (असेल तर) नामक, आणि एजाद्या सुचियोजनेत मासिक सामील असेल तर त्या योजनेचे नाव, छपावे (हा तपशील

† ए एल. ए. बुलेटीन २८, पृ ६४९-६४७, १९३४ 'मॅन्युअल ऑफ सीरीअल्स वर्क'—जे हॅरिस गन्थ, १९३७, पृ ३२ वरून उतरा

प्रत्येक अंकावर न सुरता पाहावयास मिळायच पाहिजे).

४ सर्व धर्मेतर-निदान एका गंडमर-रुग्ण पृष्ठक छापवे. जाहिराती अधून मधून सरनिसळ असतील तर ती पानेरी सध्या गणवीत मोळावी. पुरवण्या, खाद्य अंक हे सारे अनुक्रमबद्ध सध्या क्रमांकावरच स्पष्टपणे नोंदावे. असे माग स्वतंत्र ठेवल्यास त्यास निराळा प्रकाश व पृष्ठनाक यावा. (सापत्नीत प्रत्येक भाग बंधे ना बंधे तरी सुखन गोवय गेल्याच पाहिजे हे सूच ठेवावे).

५ छेपक व सहलेखक याची शक्य तो संपूर्ण नावे मिळवून छापवी. पुनर्मुद्रण व उतारे छापले असतील त्यांचे संपूर्ण संदर्भ यावे-ते दीपेव देणे बरे-आणि तेथे स्पष्ट तारीख (साल), माला-प्रम व पृष्ठक्रम नमूद करण्यास बघू वरू नये. छेपाकाचे क्रम प्रत्येक मगावर यावेच; पण प्रथम आणि प्रत्येक छेपाकावर एकूण छेपाकाची सध्या नोंदावी. 'पुढे वाढू' व 'समाप्त' हे निर्देश जेथल्या तेथे काळजीपूर्वक छापाने. सर्व छेपमर समोरा-समोरच्या शेन पानांमधी एका पानावर छेपाचे नाव छापवे.

६ वर्षांची वंशची सुचि प्रसिद्ध करताना वर्ष-क्रमांक वर्षाच्या आरम नक्षत्राच्या कालमर्यादा व अंकसुग्या स्पष्ट करावी.

७ सृष्टीला स्वतंत्र मुखपृष्ठ आणि पृष्ठक पाहिजेत. नादीतर खंडाला नवे मुखपृष्ठ सर्व माहितीसह निराळे छापून पुरवावे. सृष्टीची पाने स्वतंत्र असावी. कोडेही पानाच्या पाठीवर संपादकीय बगैरे इतर मजमूर नसावा. (तसा छापून च्यापे काटकसर करू नये).

८ राजाचे मुखपृष्ठ व वर्षाची सुचि ग्राहकाकडे झिजोमाट खाना करावी.

९ नाव किंवा आकार बदलणे असेल तर तो वर्षांमधी बदलावा. वर्षाच्या मध्ये नावात बदल केला तर बदलागस्त नवे वर्ष सुरू करावे - नवा खंड सुरू करावा.

१० एकात दुसरे मासिक विलीन झाले तर,

ज्यात ते विलीन झाले त्याच मासिकाचा वर्षक्रमच कायम चालवावा.

हा सूचना इतक्या सरळ, सुनिश्चित आणि सर्वगुण्य होण्यासारख्या आहेत की, या न पळवता; नियतकालिक चाचविण्याचा मोह जबाबदार प्रकाशकांना वा पत्रवा याचे कारण लक्षात येत नाही. नियतकालिक आपल्या निवृत्त विषयाचा बंदबंदारीने परामर्श घेतात तर सहजच प्रगत शाखांच्या अभ्यासशेत्रा त्यांचा प्रवेश होऊन त्यांना कोणत्या तरी सुचिस्तत सामील व्हावे लागेल आणि सुचिस्तमतेसाठी प्रमाणीकरणाने दंडक पत्रायेच सामील. हल्लीचे अराजक हे आपल्या अविश्वसित-तेचे एक गमक आहे - न्यूननिष्ठायाचा तो परिणामी आहे.

नियतकालिक-विभागाचे उद्देश

याच संदर्भात नियतकालिकांच्या अंतर्गत सुधारणेसाठी ग्रंथालय संघटना व प्रकाशकांना मिळून सहकार्याने कोणती विशेष कामगिरी करता येण्यासारखी आहे, हे अमेरिकन लायब्ररी असोसिएशनचेच उदाहरण घेऊन यागता येईल. * त्या देशात नियतकालिकांसंबंधी प्रभावी १९२६ त एक गोलमेज चर्चा झाली आणि भवति न भवति होऊन १९२९ त 'अमेरिकन लायब्ररी असोसिएशन' या एक निराळा ' (नियत) कालिक विभाग ' काढण्यात आला व त्याच्या स्वतंत्र समारंभ लागल्या. अर्थात तेथेपासूनच नियतकालिकांच्या स्वतंत्र व सकारण अस्तित्वाला शोभेसे स्वतंत्र स्थान आणि आगळे महत्त्व त्यांच्या संधातील सर्व प्रकारच्या प्रश्नांना साहजिकच आले. १९३२ त या विभागाचे प्रातिपेक्ष उद्देश ठरविण्यात आले ते असे—

(१) देशमरच्या नियतकालिकांचे हितसंबंध निगडित करून सुधारणेसाठी अविरत प्रयत्न करणे.

(२) प्रमाणीकरण साधणे (मागचा परिच्छेद पाहा).

(३) कालिकात येणारे विषय व लेख यावर

नवर ठेवून अडीलतेचे निवारण करणे.

(४) निरनराद कालिकाची निवड करण्याचे कामी मंत्रालयांना उदा देणे.

(५) कालप्रसंगमानाने संदर्भोपयोगी समग्र-तांत्रिका व सूर्या तयार करणे.

(६) उद्योग-धंदेपिरयक नियतकालिकाचा अधिक चांगला उपयोग कसा करता येईल याचा अभ्यास करणे.

(७) संपूर्ण सूचीकरणाचा उत्तेजन देण्यासाठी सूत्रामध्ये सुधारणा करविणे.

(८) माहितीनंदाच्या द्वारा कालिकाव्यापिणी रिगडित परक, खालिलीकरण, सूर्या, नावे, तारता, प्रकाशनदिन इत्यादी सर्व प्रकारच्या घटनांचे ज्ञान पैदावणे.

(९) अमेरिकेतील (संयुक्त संस्थाने) नियत कालिक-व्यवसायाबद्दल सर्वोत्तम निरीक्षण करणे.

नियतकालिकांची विकासक्रमदा प्यानात घेऊन त्यांना त्यांचे राष्ट्रीय व्ययहारातील योग्य महत्त्व प्राप्त करून देण्याकरिता आणि असलेले महत्त्व कायम राखून त्यांचा राहोदासत अथ उपाय करून घेण्यासाठी असा प्रकट छपटना व छपटित प्रयत्न याची रिती आवश्यकता आहे हे मुलाखत समणे नव्या. मागील परिच्छेदात बर्षिलेटी प्रमाणीकरणाची योजना प्रस्तुत 'नियतकालिक विभाग'च्या पुरस्कारानेच यशस्वी शाली हे उघड आहे.

१०

बाही मध्यमनीय विदेश — प्रस्तुत सूचीतील घोड्याशा परंपरा आणि काही प्रुची यांच्या-कडे लक्ष घेण्यासाठी केलेला आतापर्यंतचा प्रत्येक नियतकालिकाच्या समग्र इतिहासाच्या किंवा त्याच्या परंपरा समवेशक भाराप्रजाच्या पासेगाला देखील पुरणार नाही. कारण केवळ वस्तुस्थितिनिदर्शक अशा समग्र इतिहासात आवश्यक दाखल झाल्याच पाहिजेत असा अनेक कावी विस्तारमयास्तर घडळण्याशिवाय गत्यंतर नव्हते. त्यातील काहीचा उल्लेख उदाहरणादाखल करतो. —

(१) आपली मध्यमपत्ती आणि नियतकालिकांची

सतती मांडे इंग्रजी शासनव्यवस्थेचे लक्ष घेण्यासाठी, रिगडित आदेशानुसार वा अनुकरणाचे नियतकालिकांचे नाव इंग्रजी शिपीत रिया त्याचा मरिदाथे इंग्रजीत माफातर करून देण्याची रिवा / आणि त्यात येणाऱ्या विषयाची इंग्रजी वाचकना करून घेण्यासाठी त्या 'राजमापे'त त्याचे स्वरूप बघून घेण्याची पद्धती आरभी आरभी प्रचारात होली (पाहा पृ. १३६, १३७). अशी थोडी थोडी नाहीन-आणखी चांगली पाठनदे उदाहरणे घातलीत. पण पाशिवाच पाठ मजूर मराठीत पण नावात मात्र इंग्रजी शब्द असे निदान सोळा नमुने आढळतात आणि त्याचे एका निवडित इतिहासातून परीक्षणही करता येते. त्यांमधी तीन ईस्ट इंडियन असेसिप्रेशन (१८६९), महाप्राइ चेंबर ऑफ कानथ (१९१४) व मराठा चेंबर ऑफ कॉमर्स (१९४५) या मस्याची मुलपनेच आहेत. आणि या सस्याची ही इंग्रजी नावे घडीत घळूनच त्यांना भारता प्रत्येक बादाचा छाराणे अपरिहार्यच होते. परंतु शिल्पविद्या व तांत्रिक शिक्षण या विषयाची 'इंजिनिअरिंग विषयावर (शिल्पनिंदर) नातिक पुस्तक' (१८७६), 'इंजिनिअरिंगचे कामाविषयी' (१८७८) व 'टेक्निकल एज्युकेशन रिया धदेशिखण' (१८९०) व 'टेक्निकल एजिनिअर' (१९२२) ही चार नावे आपली कसा नि-संदिग्ध करण्याचे कामी मराठी पर्याय उपयोगी ठरतील रिवा नाही या त्या काळी समर्पनाय घाटणाऱ्या आशकेच्या फोटीच स्वीकारली अघानी, असे त्यांमधी दोघांच्या मराठी पयाय देण्याच्या पारदारीवरून म्हणता येते. 'महाराष्ट्र रिग्न' † (१९०७) हे नाव 'रिग्न' या शब्दाच्या विरोध आकर्णामुळे व त्याच कारणासाठी देशभक्त सचालकानी स्वीकारले असण्याचा समज आहे. अर्थात 'हॉस्पिटल अविस्ट' † (१९०७) व 'पोस्ट ऑफिस' † (१९२३) व 'बावे पोन्स' † (१९४९) या श्रमिकप्रधारमशकाच्या बाबतीत ते कारण लागू पडणार नाही. 'लायनरी मिसेली' (ने. १९१२) व 'टीचर' † (१८९१) अशा-नाही ही सव्यत मिळणार नाही. मातृमायासमु-खता वा तदिसुप्रत आणि संस्कृतिप्रगता असा

व्यापक प्रभावी हा प्रघात किंवा प्रचार सबद्ध आहे आणि त्याचा विचार त्या समर्थातच स्वतःच करवा लागेल. (२) चराच नियतकालिके अनियमित होती, याचा इतर उल्लेख केला आहे; परंतु त्याची खत वाटून, निदान झालेली आगळीक प्रामाणिकरणाने नांदून ठेवण्याच्या उद्देशाने, क्रमिक अक्षरगणनेच्या बरोबरीने प्रयत्न प्रकाशनाची तारीखही छापण्याची काहीनी शोधको पयोगी प्रथा अमलात आणली होती (‘अभिप्राय संग्राहक’, ‘निबंधमाला’). (३) काही इंग्रजीमराठी द्विभाषिके आणि इंग्रजी मराठी हिंदी वा इतर भाषायुक्त त्रिभाषिकेही होती। काहीनी तर इंग्रजीतील ब्रीदवाक्ये पत्करल्याची उदाहरणे आहेत (‘मिनोदय’, ‘पद्धतचिंतनिका’). (४) नियतकालिके बंद पडण्याला वर्गणीदारांचा हुजुबडा हे एकच कारण नसत अक मागासल्यामुळे (‘उद्यान’), संपादकाच्या आजारा मुळे (‘अभिप्राय संग्राहक’), युद्धजन्य कागदाच्या महागाईमुळे (‘चैतन्य’), छापखान्याने छापण्यास नकार दिल्यामुळे (‘समाजजीवन’), संपादकाच्या निधनामुळे (‘बालबोध’), सरकारी निर्णयामुळे (‘मराठी छाळापत्रक’), सरकारच्या इतरांनीमुळे (‘स्फूर्ति’), इत्यादी विविध कारणे नमूद केलेली आढळतात. ‘निबंधमाला’ या प्रथितयश मासिकाच्या शेवटच्या अंकात उपसंहार करताना “दुराप्रवाचे सडन करून बरोबर समज करावे” हा जो दुर्गतत्त्वसनात्मक ‘मनोरथ होता त्याचे साफल्य झाले’ म्हणून ‘निबंधमाला’ बंद” केल्याचे समाधानाने व कृतकृत्यतेने प्रसिद्ध केले आहे. या मित्र कारणांचा मागोरा धतल्यास त्यातून समकालीन इतिहासाचे दृष्टम घागडोरे, मोला तोनाची व्यक्तिमत्त्वे आणि विविध आणि विविध परिस्थितीचे पैदा हाती लागल्याशिवाय राहणार नाहीत. (५) विविध नियतकालिकांच्या प्रवर्तकात, जनकांत आणि पुरस्कर्त्यांमध्ये प्रयत्न संपादका शिवाय इतर संस्था, मंडळे, व्यक्ती आणि हीरी ग्रहस्थांनी हातमार लावल्याचे आदरपूर्वक नमूद झालेले आढळेल त्यांमून ह्या व्यवसायाच्या प्रयत्न धंदेवाईकणाशिवाय आणखी काही सामाजिक प्रतिष्ठा होती याचे अवचिन प्रयत्न

मिळेल (६) सरकारकडून इष्ट वाटणाऱ्या नियतकालिकांच्या प्रतींची खरेदी होऊन तद्वारा मिळणारा आश्रय (‘अधमात्रा’, ‘दर्शन’), सरकारात नादलेले वा घोषित केलेले हक्क (‘कार्येदुशेपर’, ‘यशवन्त’), पोस्टाच्या दराची स्वस्ताई (‘सत्यदीपिका’), १८६७ च्या अक्ट २५ प्रमाणे रजिस्टर करण्याची एकरदारी (‘ज्योति प्रकाश’) आणि त्याबरोबरच “वर्गीय दाराची यादी पाठविल्याशिवाय अलीकडे पोस्ट (घाते) मासिक रजिस्टर करीत नाही. आम्हास यादी पाठविणे इष्ट वाटत नाही. म्हणून अक बुकपोस्टाने पाठविणे भाग — टपालदारा (त्यामुळे) जास्त पडते”, असा राष्ट्रीय विचारांच्या ‘राष्ट्रबोध’काराग करवा लागलेला स्वाभिमानांनी खुलासा, अशा काही सूचक आणि नेचक तपशिलातून समकालीन सरकार आणि हे वाङ्मय-वाहन यांच्या परस्परसंबंधावर प्रकाश पाडण्याचे साधन हस्तगत होते. (७) तर ‘पैसापट्टी’ आणि ‘पैसापत्र’ ही एकाच स्फूर्ति स्थानाचे जनकत्व मिळविणारी मासिके ‘स्वदेशी कागदावर’ निवण्याचे ब्रीद मिरवितात, त्याचे दुसऱ्या एका प्रकाराचे समाधान वाढते. (८) (धीमंद) ‘मायेशविजय’ हे निजाम सरकारच्या प्युविलीच्या स्मरणार्थ निघालेले मासिक दोन वर्षे मासिक म्हणून चालल्यावर मंदगती झाले, पण त्याने आपली वर्गीय रु. १०१२ अशी एकदा जाहीर करूनही धीमंत येकाच्या उदरपणावर विश्वासून त्याच्यासाठी म्हणजे शीमत, राजे, संस्थानिक, जहागिरदार यास ती रु. ५ ते १० ठेवून त्या भागाने आर्थिक सुस्थिती मिळविण्याची आशा बाळगली। याचाही काही अन्वयार्थ लावणे शक्य आहे. (९) आपल्या अम्यात काळात नियतकालिके प्रथम शिळामुद्रित अष्ट, तशी सर्वेस्वी शिळामुद्रित होण्यापूर्वी शिळा शिळा सरमिळळ मुद्रितही (‘प्रगति’, ‘मराठी ज्ञान प्रसारक’) अष्ट याचे रहस्य अलीकडच्या सवाईदार मुद्रणाला सराबरेल्याच्या ध्यनत येणारी नाही. मग कित्येक मासिकाचे (‘सर्व समह’ मुद्रं १८६०) मच्छूट खोका छापल्या पद्धतीचे असून त्यात मागाहून फक्त पुस्तकनमंक

(= वर्षाचा प्रमाण), अंशक्रमांक, महिन्याचे नाव व सत्ताचा शेवटचा भागडा (हल्ली भाषण छापी नोटपेपरवर हाताने लिहिले तसा) तेवढा हाताने लिहून पाठ्यात असत हे प्रत्यक्ष नजरेने पाहिल्याशिवाय कोणाचा विश्वास देखील बसणार नाही. पण हे पारे होते. ग्राहकाची अवसररथा व कारभाराचा एकदर सधरणा थान्दल या घटने-वरून आणि दिलेक नियतकालिकाचे एक हाती कोणा माणसाला पाठवून असुक असुक ठिकाणावरून घेऊन जावे अशा गर्भित सूचना असत त्यावरून ध्यानात घेण्यास हरकत नसावी. (१०) काही विशिष्ट नामादित लेखकाचे विशिष्ट प्रकारचे मान्यता पावलेले लेखन कोणत्या नियतकालिकात केव्हा झाले याची देखील पुरावक्य आणि यथा-प्राप्त वृत्त घेतलेली आढळेल. या विरोधपर अर्थात फार कदाच ठेवता आलेल्या नाही, परंतु या तऱ्हेचे निरीक्षणही अभ्यासकाळ काही समा-धान देऊन बाहेर. (११) दोषनाये हा साहित्यिकांच्या खेळार घशाच गूढात्म प्रवृत्तीचा एक विरोध समजण्यास हरकत नाही. एवढ्या मोठ्या बाब्यापसचात त्याचे काही समतीदार नमुने सहज मिळतात. 'संन्यासी' मासिकाच्या श्रीधर निश्राम नामकानी आपल्या नावाचा पर्याय 'श्री विद्यानंद विश्वविराम' असा दाखल केला आहे, तर 'सारतर्क' आणि 'आर्यमित्र' मासिकाचे संपादक सुप्रसिद्ध शंकर दाजी शास्त्री पदे यांनी 'मनीषी-मार्ग मंडळ' असा नावाने आपला निदेश करण्याचे पत्करले आहे. 'मस्ती'चे 'धामन राधाकृष्ण' आणि 'शुभारी दयामा' ही अशीच दोषनाये दिसतात. (१२) 'सचीवन' पाकि (पुणे १९४९) याचा कौतुकास्पद उगम आणि निर्मळ प्रियवादाने साबलेली उत्तरोत्तर प्रगती या सूचीत नगूद झालेली आहे. अशी आपणही उदाहरणे ('विचारार्थ्या कल्याणार्थ' अनेक विषय संग्रह') त्या दृष्टीने पाहणाराच्या नजरेस येतील. (१३) ग्रीड-वाक्याचे महत्त्व बळीकडे बरेच कमी झालेले दिसते. पूर्वी तशी परिस्थिती नव्हती. झा कावलीतील पुष्कळ तरंगीळ सूचीत आवर्जन दाखविल्या आहे. सूचक, समर्पक व आह्वानात्मक

ग्रीडवाक्याबरोबरच काही मासुळी वर्णने, प्रार्थनादी श्लोक अशाची मरूपुटावर काही नियतकालिके, 'लोकहितवादी' देखील, गर्वा करतात. 'सद्य-दीपिका' वारानी तर एका चित्रकथ्याचा नमुना आह्वाना सादर केलेला सहज नजरेत मरतो. तर अशाच एका कवितेवरून 'सरस्वती' मासिकाचे धर्मस्पष्ट वर्णनात देता आले आहे, याची मीव वाटते (१३५९) (१४) तांत्रिक व आध्यात्मिक विषयांना वाटिलेल्या 'कारागीर' या पुण्या (१८८७) आणि 'सुधितान' (पुणे १९२८) अशा नव्या नियतकालिकांनी परिभाषादी कांय छापून शास्त्रमापेला खूप हातभार लावल्याचे आढळेल. 'मराठी शिक्षण' 'भीमी' या संघातील कामगिरी तशी अनपेक्षित नवेली तरी लक्ष पाव आहे. काही इतरांनी स्वतःच्या लेखांच्या सूच्या आभर्जून सद्यामारीच्या अगर वर्षाच्या शेवटी किंवा 'विविधज्ञानविस्तार' प्रमाणे पुन्हा काही विविधित काळतरांने छापून अभ्यासनांना मदत करण्याची आपली सुद्धी प्रगट पेशी आहे. अशा कल्याणाची ही दृष्ट दिसेने झालेली प्रगती अजमावून पाहण्या-सारखी पाव आहे. (१५) काही नियतकालिकांच्या जीवनाची विश्ववर्गीय माहिती हाती न लावल्या-मुळे त्यांच्या संघातील जुळणी ही संशोधकांदा आह्वानात्मक ठरली आहे. 'अवकाश मित्र', 'रावहस', ही क्षेत्र नियतकालिके उदाहरणार्थ दाखविता येतील. (१६) कालिकांनी बरीच नावे बहुधा समर्पक निदान सूचक असतात. दिलेक वाचलीत काही अवयव संभव नजरेस येतात. उदाहरणार्थ 'सुवर्णमाला' (सुबंद १९००) 'हे तारमास्तव्या सुप्रसिद्ध सनाचे अंशतःस्मारक आहे' ही माहिती प्रयत्नदर्शनी वाचकांदा स्तिमित करतेच, पण त्या संपादकाला अधिक बोधाला प्रवृत्ती करते. (१७) मराठीतील काही समाज-विषयक नियतकालिकांची बहुतेकाना कल्याण आहे. आणि या तऱ्हेचा एक स्वतंत्र वर्ग देखील या सूचीमध्ये सकलिलेला आहे. बरीच नावे शांती-ब्रमातीना स्पष्टच उल्लेख करतात, पण इतर काही वी सूचना मिळणार नाही अशा पद्धतीची 'आदर्श' (कासार), 'उदार' (पाठारे छत्रिय), 'छत्रपती' (मराठा), 'देवग' (१८८७)

‘प्रगति’ (तेली), ‘प्ररोध’ † (शिंधी), ‘शिक्षण प्रकाश’ (वीरशैव) अशी नावे स्वीकारताना दिसतात. ह्या प्रकारामागील मानसिक प्रक्रियेचा व प्रतिप्रक्रियेचा शोध घेणे उभयपक्षांनी उद्बोधक ठरण्याचा सभ्य आहे. (१८) समाजवादासाठीपर कार्यावर मर देणाऱ्या सर्वप्रकारच्या नियतकालिकावर सरकारची अवकृपा होणे हा पारतंत्र्यकाळातील नित्याचा प्रकार होऊन बसतो. हा प्रहार वृत्त्यावर विशेष घोरता बसतो. अशा स्वस्थ्याची नोंद ‘राष्ट्रबोध’, ‘विश्ववृत्त’, ‘विन-मयजगत्’, ‘स्फूर्ति’, ‘यशवंत’ यांच्या वर्णनात झालेली आहे. सामाजिक स्थलाच्या खटल्याचे उदाहरण ‘वाग्विवास’ (मुंबई १८८६) च्या वर्णनात आढळेल. तर ‘दास्य, जीवन, बला’ यावर १९३८ त अश्लीलतेच्या समाजनिषादक आरोपाखाली एक दोन खटले झाल्याची माहिती ह्या रोगाचे एक जुने उदाहरण नजरेसमोर आणील. (१९) संकीर्ण व्यक्तिविचार असा एक स्वतंत्र वर्ग दाखविण्यासारखी निदान ७ नियतकालिके निघाली. यात आणखी थोडी अप्रत्यक्षनिर्देशाची घालता येतील. त्याचा ताडवळा संप्रहारात्मक वाङ्मयाचाच आहे. तथापि त्यात एकव्यक्ति-विचारदर्शनासाठी प्राचीन संत शानेश्वराप्रमाणेच अर्वाचीन मनीषींपैकी रे. नारायण वामन टिळक, पूज्य विनोबाजी भावे (२ कालिके), महात्मा गांधी (२ कालिके) आणि रवींद्रनाथ टागोर यांना अप्रमान मिळाला आहे, हे आधुनिक सनमालेचा नवा रुच निर्माण होत आहे याचे, गमक म्हणावे लागेल. अशा सर्व तपशिलांचा साधक धाडक विचार होण्याचे आव्हान या सूर्यातील विविध माहितीमध्ये

अग्नेसरमालिका-सालगार काही विषयांतील सर्वप्रथम वा प्रधान नियतकालिके

आरम व जीवन नाव व स्थल

१८३२ (९ अंक) दर्पण (पाश्चि), मुंबई

१८४० (४ वर्षे) शनचंद्रोदय, मुंबई

१८४२ (साप्ता) शानेदय (मासिक, पाश्चि),

अहमदनगर

१८४४ (१२ अंक) उदयचंद्रिका, मुंबई

१८४९ (४ अंक) कंधागार, मुंबई

अनुस्यूत आहे, हे एवढ्यावरून घ्यानात आले पाहिजे.

११

अग्नेसरमालिका — अनेक वेळा अमुक एका विषयावरील पहिले पुस्तक किंवा पहिले नियत-कालिक कोणते आणि ते केव्हा प्रसिद्ध झाले याबद्दल असामान्य महत्त्व येते. समिध सक्तीर्ण विषयाच्या नियतकालिकात कोणत्या विषयाबद्दल प्राधान्य असेल हे सांगता येत नाही; तसेच उपलब्ध सख्येत एखादे जुने नियतकालिक सुटून गेले नसेलच अशी खात्री देणे कठीण असते. अशा परिस्थितीत एवढ्या मोठ्या यादीतून प्रत्येकाने घोषित केलेल्या उद्देशानुसार काही सर्व-प्रथमाची नोंद यापुढे करून देत आहोत. विषय-वर्गवारीत दर्शविलेल्या सर्वच विभागाची प्राथम्य-शोधासाठी छाननी केलेली नाही. केवळ काही क्षेत्रापुरतीच केलेली ही यादी तरी देखील बरीच मोठी झालेली आहे. काही जुन्या तर काही नव्या विचारांना प्रथम अगर प्राधान्याने नियतकालिकात स्थान कोणत्या काळात मिळाले, यावरून कल्पना-विकासाद्वल काही आढावे बसविता येतील व बऱ्याच अभेसराचे जन्मस्थान मुंबईच असल्याचे घ्यानात येईल. अभेसराची निवड करताना केवळ कालानुक्रमावरच भिस्त न ठेवता काही सुस्पष्ट वैशिष्ट्याचीही दखल घेणे इष्ट पाटले आहे. त्यामुळे मराठी नियतकालिकविश्वाची मांडी हाताला लागेल अशी आशा आहे. कशात सूचीत नोंदलेल्या जीवनमानाची कल्पना आणून दिली आहे.

विशेष स्वरूप

ज्ञानप्रसार—विन्यासवेतील विद्याचा अभ्यास

जुन्या मराठी काव्याचे प्रकाशन

दिग्दर्शक धर्म

विस्वमतलंडन

इतिहास—क्रिस्ते, स्पॅनॉने, प्राचीन सनदा-

लेख इ.

आरम्भ व जीवन

नाव व स्थल

निरीप स्वरूप

१८५० (१७ वर्ष) मराठी ज्ञानप्रसारक, मुंबई

१८५६ (६ अंक) विद्यार्थ्यांच्या कल्याणार्थ
गनेक निषय संप्रह (छाप्ता),
बेळगाव

१८५७ (१२ अंक) आरधी मापेतील मुरव व
चमत्कारिक गोष्टी, पुणे.

१८६० (१२ अंक) विचारदर्पण, मुंबई

१८६० (८ वर्षे) सनसंप्रह, मुंबई

१८६१ जाने. (१० वर्षे) छत्रदीपिका, मुंबई

१८६१ ऑगस्ट (३ अंक) आनंद लहरी,
मुंबई

१८६१ मे (१५ वर्षे) पुणे पाठशालापत्रक, पुणे

१८६४ (२ वर्षे) क्षीप्रपुष्प, मुंबई

१८६७ (६८ वर्षे) विविधज्ञानविस्तार, मुंबई

१८६७ (४ अंक) बकिलाचा साथी, ठाणे

१८६८ (३ वर्षे) विद्याकलतरव, बरोदे

१८६९ (२ वर्षे) मनोविहार, ठाणे

१८६९ (३ वर्षे) इन्स्ट इडिया अयोसिएशन-
समेचे मराठी मासिक पुस्तक,
मुंबई

१८७० (५ अंक) गायनाविघ्नेश, बरोदे

१८७१ (६ अंक) महामारत, पुणे

१८७४ (७ वर्षे) निद्रघमास, पुणे

१८७६ फे (२ वर्षे) इजिनिअरिंग विषयावर
(शिल्प विवेचन) मासिक
पुस्तक, पुणे

१८७६ अ (१ अंक) उपयुक्त निवेध संप्रह,
अलीबाग

१८७६ (स) पुरातन वैद्यक शय संप्रह, मुंबई

१८७६ ए (५ वर्षे) वेदायंशल, मुंबई

१८७७ एतवप्रकाश १ (मासिक), मुंबई

१८७८ (११ वर्षे) कान्हेतिहाससंप्रह, पुणे

१८७८ (१ अंक) सिद्धपदार्थशास्त्र, मुंबई

१८७८ (२ अंक) नोतफी विषयी तिमाही
पुरतक (त्रैमासिक), पुणे

१८८१ (३४ वर्षे) बालभेष, मुंबई

उपयुक्त ज्ञानप्रसारक संगेचे प्रकाशन-व्याख्याने व
निबध

विद्यार्थी-कल्याण (पुस्तकालयामार्फत प्रकाशन)

ग्राहकपत्रपरवचने म्हणून पुस्तकाचे मासिक पत्र

मुद्रित ज्ञातिपत्रक (छत्री)

साहित्य मिळविण्यासाठी द्रव्य वेचणे, पुण्या मराठी
माल्याचे शुद्ध पाठ छापणे.

चालछादितप (रिस्ती)

मुळे, मुली, विद्यार्थी यांसाठी गाझय
(हिंदीधर्मीय)

‘ विद्याविषयावरील विद्याप्राप्त्यातील लोकांचे ’

त्रिषाचे प्रभ

सर्वांगीण साहित्यवर्चा

कायदा

मराठी सापडोर्पाडिया

भाषान्याने कर्मपत्रक

राजकीय सत्येचे प्रकाशन

गायनकला

समूळ मापातर

एकव्यक्तिनिर्मित उद्बोधनकारक निबध

शिल्पविद्या

उद्योग-व्यापार-धंदे

वैद्यक

कविवेदसाहित्या-पदे, व्याख्या, टीपा, मापातरे

इच्छाएली धर्म व समाज

अब्जल इतिहास साधने

शास्त्रीय विज्ञान

नोतकी

भाषालवृद्धसुखम सज्जनतावृद्धिकारक सर्वांगीण ज्ञान

भारम व जीवन

नाव व स्थल

विशेष स्वरूप

१८८३ (३ अंक) जादू मंत्र तंत्र भूतपिशाचादी
निर्णय, मुंबई

१८८४ (४ वर्षे) ज्ञानदीप, मुंबई

१८८६ (२६ वर्षे) केरळकोमिळ, कोचीन

१८८७ (४२ वर्षे) काव्यरत्नावली, बळगाव

१८८८ (४ वर्षे) पद्मशोध, पणजी, केरी

१८८८ विद्याविश्वसक्ती, पुणे

१८९२ (१२ अंक) मासिकवृत्तमाला अथवा
त्रिभिधविषयसुधा, मुंबई

१८९४ मापावर (३ वर्षे) पुणे, ' ग्रथमाला '

(१२ वर्षे) कोल्हापूर

१८९५ (४० वर्षे) मासिक मनोरंजन, मुंबई

१८९६ (३ वर्षे) ऐतिहासिक लेख स्रष्टा,
मिरव

१९०९ (६ वर्षे) सुवर्णमाला, मुंबई

१९१२ (६ वर्षे) लायब्री मिस्लेनी (त्रै
मासिक), घडोदे

१९१८ (७ अंक) मराठा गायकमित्र, कैपे गोवा

१९१९ (चाळ) उद्यम, नागपूर

१९१९ (३१ वर्षे) तत्वज्ञान मंदिर, बमळनेर

१९२० (१० अंक) इस्लामप्रकाश आणि
मुस्लिम महाद्वारा, सातारा

१९२१ (१३ वर्षे) सुसुप्त, पुणे, नाशिक

१९२६ (८ वर्षे) रत्नाकर, पुणे

१९२७ (२४ वर्षे) समाजस्वास्थ्य, मुंबई

१९२८ (चाळ) यशवन्त, पुणे, मुंबई

१९२८ (चाळ) सुस्थान, पुणे

१९२९ (चाळ) बृहद्महापद, बल्लार

१९३३ (१५ वर्षे) हस, सातारा

१९३६ (९ अंक) प्रगल्भ, पुणे

१९४१ (३ वर्षे) गायना, सातारा

गूढविद्या

एकेश्वरी पद्य व ब्रह्मोघर्म

सर्वांगीण रोचक-वाचनामिरुचिप्रसारात यशस्वी

अनाचीन काव्य

आरोग्य

अस्पृश्योद्धार

वृत्तसंकलन

परमापेतील प्रयागीची मापातरे

पाश्चात्य रचित मासिकाचा आदर्श - प्रभावी
अनुकरणएकसंध दत्तरातील अस्वल कागदपत्राबरोबरच
सुसूत इतिहासाची प्रकरणधार शुद्धी (नंतर
ग्रंथरूप)सांस्कृतिक रंगीत रजक चित्रपुस्तक अनेकमापी भेट
पुस्तके

ग्रंथ-ग्रंथालय

वेदया सुधारणा

देशाची औद्योगिक उन्नती-अनेक लाख अंक

तत्त्वज्ञानाला वाहिलेले

इस्लामधर्म

मत्तिसरप्रधान सरस वाङ्मय

साहित्यकलासंस्कृती-कलाभिवृत्ती

आरोग्य, वैजिक

रचित वाङ्मय - आदर्श ' मॉडर्न रिज्यू ' चा
नवत ' नॅश ' व ' स्ट्रॅंड ' यांचा

शोकाभिमुख शास्त्रविहान

बृहद्महापदविहितसंक्षेप (' मायमराठी ' नवे
स्वरूप)

अस्पृश्योद्धारविरोधक

नवमतवाद विरोधक

' सारप्रवृत्तिवर्धकमंडळा 'चे
वाङ्मय

जीवनगुडिकारक

१२

पुरवण्यांचा विचार - वस्तुनिष्ठ पद्धतीने नियत-
कालिकविश्वावा थोडा फार परामर्श घेताना
यापूर्वी प्रकाशित झालेल्या श्री. रामचंद्र गोविंद
कानडे यांच्या 'मराठी नियतकालिकांचा इतिहास
[१८३२ - १९३७]' (१९३८) आणि
श्री. रा. के. लेले व श्री. वि. कृ. जोशी यांचे
'वृत्तनांचा इतिहास' (१९४०) या दोन पुस्तकांचे
स्मरण आणि उपयोग देखील शास्त्राशिक्षण राहत
नाही. यापैकी श्री. कानडे यांच्या माहितीचा
परामर्श पूर्वी घेतला आहे. श्री. कानडे यांनी
आपल्या पुस्तकात आणि भाषी तीनच वर्षे
'अर्धाचीन मराठी साहित्य' (१९३५) या
सकल प्रयासांनी लिहिलेल्या निघात अशा वेळी
ठिकाणी मासिकादी नियतकालिके आणि इतर
असे दोन स्पष्ट माग केल्या नियतकालिकांचा
स्वतंत्र परामर्श घेतलेला आहे. तथापि या निघ्या-
घर लिहिणाऱ्या याच काळ, पण इतरही ग्रंथ-
कारांचा आणि प्रस्तावनादि-लेखकांचाही भर सगळी
नियतकालिकांपेक्षा अधिक समकालीन व प्रसिद्धीच्या
सममगाद्यात वावरणाऱ्या त्यांच्या दैनिक-साप्ताहिक-
कादी वारवार निघणाऱ्या मासिकांवर म्हणजे
वृत्तपत्रावर विशेष दिसून येतो, हे नाकारण्यात
अर्थ नाही. नियतकालिकांच्याकडून त्यांचे योग्य
कार्य साधून घेण्याच्या अपेक्षेने ही परिस्थिती
बदलली पाहिजे आणि बदलेलही. ती बदलण्याचा
फक्त एकच मार्ग आहे. आणि तो म्हणजे वृत्त-
पत्रेतर नियतकालिकांचा सविस्तर, आधार आणि
वित्तकाच रोचक वृत्त अन्वयसकांच उपलब्ध
करून देणे. बाळग्रेतिहासाच्या दरबारात नियत
कालिकांना मानाची खुर्ची मिळण्याइतक्या त्यांचे
वैभवं नवरेत मरण्यासाठी या शपाय्याने नष्टप्राय
होऊ घातलेल्या परंतु अन्वयसनीय बाळग्रेतिहासाचे
सर्गारभी सजोधन, सरक्षण व नमनः सवर्धन,
सूचीकरण आणि पुनर्मुद्रण देखील झाले पाहिजे.
प्रस्तुत 'मराठी नियतकालिकांची सूची' ही या
अवाढव्य कार्याचा फक्त अन्वयसका आहे. कधीही
जेट पट्ट न देता नित्यकर्मांसारखा सदैव आचरणीय

असा हा चिंतन चालणारा उपकारक कार्यक्रम
आहे. याचे प्रत्यंतर त्यातील वर्णनविभागाच्या व
परिशिष्ट-विभागाच्या पुरवण्यावरून मिळते. विलेक
प्रारणी चतुर्थसत्य म्हणून उद्धृत केलेली माहिती
देखील पुनर्निरीक्षणात वेमरवणाची ठरते. मग
तदभावी अन्य प्रकारे समज केलेली पुरवणीतील
माहिती तशी पुढेमागे असल्या वा अर्थवत्य ठरणे
असंभवनीय नाही. अर्थात उपलब्ध असणाऱ्या
पुराव्यातून त्या त्या वेळी सत्य पारलून घेणे
एवढाच आपला उद्देश असतो, हे ध्यानात बाग-
धूनच पुरवणीमोर्तीचा धार करणे योग्य होईल.
अशा पुरवण्या प्रथमालमर्शादेपुरत्याच न फक्त
किंवा ग्रंथप्रकाशनाच्या सुहृतांवर अवलंबून न ठेवता,
हस्तगत झालेली माहिती परीक्षाकरिता, दुसऱ्या-
साठी वा इष्ट तर उपयोगासाठी अभ्यासकांना काही
नियमित काळाताने, ('साहित्यसदकारा'दी)
स्वीकार्य वा अनुकूल अशा नियतकालिकातून
उपलब्ध करून देण्याचा संचालकांचा सकल याच
वेळी लोकांच्या कानावर घातून ठेवलेला बरा.

१३

बाळग्रेतिहास आणि सूची विचार - प्रस्तुत
नियतकालिकांची सूची म्हणजे मराठी बाळग्रे-
विश्वातील अशादी मुद्रित घटकापैकी 'नियत-
कालिक' ही विशिष्ट सत्ता धारण करणाऱ्या
गटाची खणन घानेमुमारी होय. सर्व मानवी
उपक्रमाप्रमाणेच याही उपक्रमाच्या संपूर्णतेला सह-
जिक मर्यादा आहेत आणि त्या मर्यादांच्या क्षेत्र
राहूनच या परिभ्रमपूर्वक साध्य केलेल्या ज्ञानाचा
आपला उद्दिष्टाच्या पूर्वतेसाठी उपयोग करावयाचा
आहे. मानवी जगतात ज्याप्रमाणे माणसे गट-
वारीने राहत नाहीत, तशीच नियतकालिके गट-
वारीने सापडत नाहीत, किंवा आपला सर्व व्यवहार
इतर बाळग्रेतिहासातून अलग सगटू शकत नाहीत.
किंबहुना प्रारंभीच स्पष्ट केल्याप्रमाणे सर्व प्रका-
रच्या बाळग्रेतिहासा घटनाशीच व बाळग्रेतिहासा सर-
मिळत असाच नियतकालिकांचा कारभार चालवा,
अशी अपेक्षा असते आणि तसाच तो चालत
असतो. या छोट्या सूचीतील एक हजाराच्यावर

हा स्थान कागचा तनशील जेडून छापलेली आहेत.

१४

सारविचार — के वि का. राजवाडे अन्य-संदर्भात म्हणतात त्या घनानुसार नियतकालिकाची वृत्ति म्हणजे नियतकालिकाचा इतिहास नव्हे ते इतिहासाचे काम इतरांसाठी ठेवून घुचिमडळाने घातलेल्या वर्णनात्मक वृत्तिकेला बल देणे म्हणून देण्याचेच पत्रले आहे प्रस्तुत घुचीचा त्या इंगीचा परिचय आतापर्यंत दोषळ स्वरूपात करून दिल्यानंतर झालेल्या कामाचा थोडक्यात अस्तित्वातिरक्षी काही अंदाज घेणे अनुचित ठरणार नाही आता संशोधनाचा साधने थोडी उपपन्न आहेत इत्यादी वस्तुस्थितीबद्दल सर्वांचे बलना आली असल्यामुळे, किंसेक नियतकालिकाची माहिती त्याच्या रिट्यूरीदेखील मिळाली नाही, इतके सांगण्यापेक्षा त्याची अविच दखल घेणे नसे आता सुप्रसिद्ध असलेल्या 'वसत', 'सत्यकथा', 'हस' अशांची जन्मकालीन विशिष्ट परिस्थिती येथेच प्रथम जाहीर रीतीने काही उपश्लाने नमूदता आली आहे. 'निव्वमाला' या अभिजात मासिकबद्दल आतापर्यंत पुष्कळच गैरी साहित्यनिविष्ट व बहुशत शाखा असल्याने त्या किंसेक करण्यात स्वारस्य नव्हते परंतु 'प्रथमाला', 'मातावर' आणि 'सुनर्णमाला' (मार्च १९०९) यांच्यासारख्याबद्दल अधिक माहिती देता आली नाही, याचे शईट वाटते आणि याचे एक कारण म्हणजे अन्यत्र प्रमाणीकरणाची आवश्यकता प्रतिपादन करताना नियतकालिकाच्या पृष्ठाक श्माराबद्दल बरीच ज्या वैगुण्याच्या संघात तक्रार नोंदविणी आहे, नेमकी त्याच प्रकारची वैगुण्ये या नामानित कालिकाच्या बाबतीत चालवानी पायम ठेविणी, हे होय ह्या नियतकालिकाचे संपूर्ण संच जसेच्या ससे मिळते तर ह्या वैगुण्या बरीच मान करता आली असली याचेच उदाहरण असे की, अनेक ग्रंथालयात मिळून (किंकिटिकाणी विप्रन्न वा होडना) 'विविध जनविस्तारा'चा संपूर्ण संच उत्पन्न झाल्या मुळे त्याच्या आश्रयाने घाटलेल्या 'महापाद साहित्यमंत्रिका' (१) या निचवण ठाशिलाचा

का प्र ६

वाक्यज्ञ (पृ. २३७ २३८) व्यवस्थित रीतीने सापविता आला आहे, तो पाहता घुचिमडळाच्या दृष्टीने 'काथेतिहाससंग्रह', 'मिलोस्वर', 'मासिक मनोरंजन', 'चित्रमयजगत्', 'स्फूर्ति', 'विविधजनविस्तार', 'सहाद्री', इत्यादी नामा वितांची माहिती साधनसुलभतेमुळे बरी जमविता आली आहे तर 'वालबोधमेवा', 'खिस्ती नागरिक', 'समालोचक', 'यशवत', 'हमाज स्वास्थ' अशा काहींचा भारापडा तरी समाधान करक साधने न मिळता देखील अनेकक्षितपणे कुतूहलमनक उपशिलाची ओड देऊन बराच वास्तव करण्यात यश मिळालेले आहे प्रत्यक्ष दर्शन परीक्षणानेच उत्पन्नणारे कुतूहलमनक अनुमानिक उपशील 'रामिणी' आणि 'समीपक' यांच्या सारख्याच्या वर्णनात अभ्यातकासाठी विश्वासाने नोंदता आले ते देण्यात कुचराई केलेली नाही 'वैदिकधर्म' — 'स्वधर्म', आणि 'प्राविण्य' — 'समीप' या ओड्याचे रहस्य आवातर पुराव्याने उत्पन्नले, परंतु 'अबलामित्र' व 'राजहस' यांच्या सवधानील प्रथम सोडविण्याचे कोणतेही साधन हाती न आल्यामुळे तेथे मान कोणताच तर्क न चालविता माहिती हातात आली होती तेवढीच, चिंत्तकानी अधिक उपशील पुरावादा म्हणून, नमूद केलेली आदळे' बरी नारायण कामन ठिळक यांच्या वाधितमापूर्व 'काव्यकुसुमावलि' व 'वृत्ति' या भिन्न नियतकालिकांचीच तसास या सर्वत्र लागल, तर अन्य कोणाला अन्य कोणत्याही महत्त्वाच्या व सामान्य देखील नियत कालिकाबद्दल कुतूहल असेल, त्याने ते ते काढून पाहिल्यात त्याला घुचीच्या प्रतिपत्तरसुनिर्वाही कार्यसंपत्तेची साक्ष पडेल आणि तरी देखील नियतकालिकांच्या सर्वांगीण आंतरिक परिचयासाठी 'ज्ञानदयाची पहिली शंभर वर्षे' (मार्च १९४२), 'दण संग्रह' (मार्च १९४६) किंवा 'मराठी शब्द प्रसारक' (मार्च १९६५) अशा सङ्गनात्मक व गिरतून चरित्रात्मक वर्णन ग्रंथांची उणीव माते आणि ती मग्न काढण्यासाठी ज्ञानत्या परिश्रमाची अपेक्षा कायम राही' यात शका नाही मर्यादीत पंचवीस वर्षांत उत्पन्न झालेल्या अशा प्रकारच्या प्रगतिपर अपेक्षा आणि

त्याच्या पूर्वासाठी होत असलेले साधनपरत्वे गृहक वा विरळ प्रयत्न हे आगामी सूर्योदयाचे अक्षणच म्हणावे लागतील

१५

अक्षनिर्देश — अशा प्रकारचे काम कोणी एक हाती करू म्हणेल तर होणार नाहीच, पण एखाद्या लायक मंडळाच्या परिश्रमांना टप्पिल इतर अने काचे साक्ष मिळाल्याशिवाय त्याला प्राप्त परिस्थितीत म्हणावी तशी परिपूर्णता लाभणार नाही म्हणून वृत्तज्ञानातून सूचीच्या परिपूर्तीसाठी माहितीची साधने पुरविण्याबद्दल प्रकट विनंती करायलाच राहिल. सद्यःस्थितीत येणाऱ्या उदासीनतेत यात न देता आपण होऊन आपल्याजवळील समग्र सूचिकार्यात उपलब्ध करून देणाऱ्याचा उद्देश जमपास टरतो. पुण्यातील सुप्रसिद्ध संशोधक श्री रा. वि. डेरे आणि संशोधकाना दुर्मिळ जुने ग्रंथ मिळवून देणारे सत्य साची निदेशे श्री पांडुरंग रामचंद्र दमडेरे आणि ये. काशीनाथ पांडुरंग शास्त्री पारखी यांनी अनेक वेळा आपण होऊन आपल्याला उपलब्ध झालेले अक. व माहिती युक्त हस्ताने सूचिमंडळाकडे दिली. पण याहून अरबत अनपेक्षित आणि म्हणून कौतुकास्पद बाटणारे साक्ष देणाऱ्या व्यक्ती संपादन कार्यात हुद्देवाने सहभागी झाल्या श्री शास्त्रीजी सगल्यास्वामी, श्री ए. व्ही. टी. (सक्षेप शास्त्रास्वामीचाकूर), हे उस्मानाबाद जिल्ह्यातील चाकूरचे एक शिशुक स्वतःच्या वीरचैवरीय नियतकालिकाचा छोट्या परतु निवडक संग्रह स्वतःच पत्रव्यवहार सुरू करून स्वयंचर्चने सूचिमंडळात उपयोगासाठी दानदा घेऊन आले. श्री भास्कर सदानंद गांधी, श्री ए. डे. पुण्याचे रहिवासी गिस्ती विद्वान्मंडळातील प्रमुख कार्यकर्ते असून त्यांनी आपला उत्कृष्ट संग्रहच वेचळ नव्हे, तर आपल्या व्यापक संशोधनाने मिळविलेली जुनी, व आणखी निरलसपणे मिळवून नवी, अशी विविध तरा गिस्ती नियतकालिकाची उपयुक्त माहिती सूचिमंडळात प्राप्त करून दिली. वेचळ कार्याच्या पसंतीमुळे अपेक्षेबाहेर बऱ्याच घेणारे आणखी एक स्नेही नागपुरचे श्री गो

म. जेशी यांच्या निरपेक्ष आत्मीयतेच्या मदतीचे मुख्य अजमावणे कठीण स्वतःच्या अभ्यासाचा व संशोधनाचा विषय निराळा असताही त्यांनी मुलाखती घेतल्या, सर्दर्म, व उतारे पुरविले, एवढेच नव्हे तर प्रदीर्घ लेखाच्या संपूर्ण नकला व ग्रंथा लयातील सामग्रीच्या याद्या न वटाळता करून पाठविल्या !

या सर्वांचे विशेष आभार मानणे हे आम्ही आमचे कर्तव्य समजतो

वर्णनविभागातील माहितीला भरीव स्वरूप आणून देणाऱ्या सत्या व व्यक्ती यांच्याइतकेच किंवा काकणमर अधिक साक्ष परिशिष्टानामगातील सक्षिप्त चरित्रासाठी माहिती पुरविणाऱ्या संजनाचे झालेले आहे. स्वतःच तत्त्वज्ञाची चरित्रात्मक माहिती कर, किंवा परिचितसंबंधितातूनच मिळविल्या निवडक घटनांची अचूक माहिती पुरविणे काय, ह्या दोन्ही गोष्टी बाटतात त्यापेक्षा कठीण आहे. येथे दिलेली चरित्र तशी छोटी गिस्ती असली, तथापि त्यातील सक्षिप्त स्वरूप माहिती ही मुळातील परिश्रमपूर्वक जमविलेल्या सविस्तर व अधिष्ठित चरित्रावरून काळजीपूर्वक वेलेला सांस्कृतिक सक्षप आहे. ही माहिती निवडविण्यासाठी सुद्धा सक्षिप्त व्यक्तींशीच वेचळ नव्हे, तर इतर अनेकांशी — एकेकदाच नव्हे तर माहिती मिळविल्यात — पुनः पुन्हा पत्र व्यवहाराचा पाऊस पाडायला लागला. ह्या सगळ्यात सहन करून सूचीतील ह्या संपादकाच्या चरित्र संशोधनाच्या दृष्टीने मदत्ताचा आणि बहुधा अजून पाहिल्यास न मिळणारा दुर्मिळ अलंकार घडविण्याचे कामी ज्यांनी ज्यांनी न कळता हातभार लावला त्या सर्वांचे आभार मानण्याची ही संधी घेत आहे. अशा हातभार लावणाऱ्या असलेल्या कृतयुक्त गिस्ती व्यक्ती आपल्यामध्ये आहेत हे महाराष्ट्रातील कोणत्याही प्रकारच्या व्यापक संशोधनाचा उपक्रम नव्याने करू चाहणाऱ्या अभ्यासकांना दिलासा देणारे आपले महत्वाचे आहे.

श्री श. ग. दाते सूचिमंडळ,
२४४ स्यासि पेठ, पुणे ९ } संपादक
१० डिसेंबर १९६८

काही आधीचे प्रयत्न (कालानुक्रमाने)

पुस्तके

भारतनियतकालिकदीप्तिरा : संपादक व प्रकाशक —

गणेश रंगनाथ दंडवते; १९१५; पृ. ५३.

— अनेक भाषांतील वृत्तरत्ने व मासिके यांची माहिती.

महाराष्ट्रीय वाङ्मयसूचि [१८१०—१९१७] :

संपादक — यशवंत रामकृष्ण दाते, साहायक — रामचंद्र त्र्यंबक देवमुठा, प्रकाशक — श्रीधर हंपकटेश केतकर; १९१९; पृ. ५२२ — मासिकांची (पृ. १—१७) व मासिकांतील निवडक लेखांची (पृ. १७१—१५५) सूचि.

महाराष्ट्र नियतकालिक दीप्तिरा, सन १९२१ :

संपादक व प्रकाशक — गणेश रंगनाथ दंडवते; १९२२; पृ. ४८ — साहित्यसंमेलन प्रसंगी भरविलेल्या (विद्यमान) नियतकालिकांच्या प्रदर्शनाची सूचि.

मराठी गद्याचा इंग्रजी अथवा इंग्रजी अमलातील मराठी गद्य वाङ्मयाचा निबंध-मालेपूर्वीचा इतिहास (इ. स. १८१०—१८७४) : लेखक — डब्लो थॉमस पोतवार; प्रकाशक — ए. पी. चापट अँड ब्रदर्स; पहिली आवृत्ती १९२२, पृ. २४२; पुनर्मुद्रण १९५७, पृ. २८७ — उत्कालीन वाङ्मयांतील निवडक उतारे.

जर्वाचीन मराठी वाङ्मय, मध्यकाल, पूर्वाध (१८५७—१८८५) : संपादक आणि प्रकाशक — गणेश रंगनाथ दंडवते; १९२४; पृ. ५६. यात परिशिष्ट १—कालातील प्रमुख मराठी मासिक पुस्तकांची यादी व टोपणनावाने स्पष्टीकरण.

सन १९२५ सालचे मराठी वाङ्मय : संपादक व प्रकाशक — महादेव काशिनाथ काररानीध; लेक्कन इर्नास्युलर ट्रान्स्लेशन सोसायटी, पुणे; १९२७; पृ. २०१.

संक्षिप्त जर्वाचीन मराठी वाङ्मय (१८०५—१९२७) : संपादक — गणेश रंगनाथ

दंडवते; श्री सयाजी साहित्यमाला;

१९२९; पृ. ३१३. यात परिशिष्टात

१८८६ ते १९१७ या कालातील प्रमुख

मराठी मासिकांची यादी.

मराठी लिस्ती वाङ्मयाचा इतिहास (१८१०—

१९२७) : प्रकाशक — गात्कर कृष्ण

उजगरे, महाराष्ट्रीय लिस्ती साहित्य

सेवामंडळ; १९३१; पृ. १२३. अनेक

लेखकांनी लिहिलेले सहा निबंध.

जर्वाचीन मराठी साहित्य (सन १८७५—

१९३५) : प्रकाशक — विष्णु पाहुंगा

नेने; १९३५; पृ. ६२९. यातील

१७ वा लेख 'मराठी नियतकालिके'—

लेखक रामचंद्र गोविंद कानडे, पृ. ५२९.

५७०.

साहित्य समालोचन सन १९३५ : लेखक — गोराळ

गोविंद अधिकारी; प्रकाशक — महाराष्ट्र

प्रकाशन संस्था, मुंबई; १९३६; पृ. ९९.

जर्वाचीन मराठी गद्याची पूर्वपीठिका (इ. स.

१८००—१८७४) : लेखक व

प्रकाशक — गंगाधर बाळकृष्ण सरदार;

पहिली आवृत्ती १९३७, पृ. ३७३;

पुनर्मुद्रण १९५६, पृ. ३१२.

मराठी साहित्य समालोचन १८१८—१९३४ :

लेखक — विनायक सीताराम शरवटे,

साहायक — सी. ना. गवारीकर; प्रकाशक

— न. शं. रहाळकर; १९३७; पृ. ६९७.

यात प्रकरण ९ 'नियतकालिके' १८१८—१८८५.

मराठी नियतकालिकांचा इतिहास [१८३२—

१९३७] : लेखक — रामचंद्र गोविंद

कानडे; प्रकाशक — कर्नाटक पब्लिशिंग

हाऊस; १९३८; पृ. २१४. ३१

कालिकांची व १४० संपादक-वार्ता-

हृदादिकांची छायाचित्रे (आर्टग्रेपरची

५६ प्रुडे). ३२ उतारे व १६२

संपादकांची लघुचरित्रे. प्रस्तावना — न.

र. फाटक.

ज्ञानोदयाची पहिली संभर थपें १८४२-१९४१
— ग्रंथ पहिला १८४२-१८६१;
संपादक — भास्कर पादुरंग दिवाळे, ज्ञानो-
दय व्यवस्थापक मंडळ; १९४२; पृ.
२१० — बर्गीकृत उतारे.

दुर्ण संमद : संपादक — विनायक कृष्ण जोशी व
श्री. म. सहस्रमुंदे; प्रकाशक — महाराष्ट्र
ग्रंथ मांडार; १९४६; पृ. १८८. ५०
उतारे (१४० पृष्ठे.).

मराठी दोळामुद्रिते : दुसऱ्या आवृत्तीचे संपादक —
मु. भा. गावस्कर; प्रकाशक — मुंबई
मराठी ग्रंथसंग्रहालय; पहिली आवृत्ती
१९४९, पृ. ९६; दुसरी आवृत्ती
१९६१, पृ. २११. काही संदर्भ मह-
त्वाचे. प्रस्तावना — अ. का. प्रियोळकर.
दिल्लीची वृत्ताग्रे [१८८८-१९६२] : लेखक
— आ. श्री. रणारिसे (महिमानगरकर);
प्रकाशक — महाराष्ट्र धैर्य साहित्य परिषद,
मुंबई; १९६२; पृ. ५६. पांचव्या परि-
शिष्टात नियतकालिकाची यादी.

गोमंतकीय नियतकालिके (गोमंतकीय नियत-
कालिकांचा इतिहास) : लेखक व प्रका-
शक — नारायण भास्करनाथक; १९६५;
पृ. १००.

लेखक व लेख

संपादक 'विविधज्ञान-विस्तार' — "विविधज्ञान
विस्तार" : 'विविधज्ञानविस्तार'
मासिक, मुंबई, जानेवारी — फेब्रुवारी
१८९० मधील संपादकीय लेख, पृ. १-
१५. या लेखान पृ. ३ ते ६ च्या
प्रदीर्घ टीपेत "आजपर्यंत (१८९०)
जितकी मराठी मासिक पुस्तके विविध-
ज्ञान विस्तारानंतर निघाली तितक्याची
संख्या नावनिशी" दिली आहे.

नारायण गोविंद चापेकर — "मराठी मासिके,
त्यांचे स्वरूप व सुधारणेच्या दिशा" :
'विविधज्ञानविस्तार' मासिक, मुंबई,
ऑगस्ट १९१५ मधील लेख, पृ. ३१३
— ३२७.

गोविंद महादेव भिडे — "मराठी मासिके, त्यांची
संपन्नची स्थिती व ती सुधारण्याची
दिशा" : 'महाराष्ट्र साहित्यमंदिरा' (विविध-
ज्ञानविस्तार), सप्टेंबर १९१५, मधील
लेख, पृ. १२९-१३५.

अनंत नारायण पंढर — "उप्याची मासिके
पुस्तके, त्यांचे स्वरूप व सुधारणेच्या
दिशा" : 'विविधज्ञानविस्तार' मासिक,
मुंबई, नवेंवर्ष १९१५ मधील लेख,
पृ. ३९९-४०४.

शमचंद्र बिकाजी जोशी — "मराठीतील मृत
मासिक पुस्तके — निबंधचंद्रिका" :
'विविधज्ञानविस्तार' मासिक, मुंबई,
फेब्रुवारी १९१८ मधील लेख, पृ. ७१.

विष्णु मोरेश्वर महाजनी — "मराठीतील मृत
मासिक पुस्तके — शतसमूह" : 'विविध-
ज्ञानविस्तार' मासिक, मुंबई, मे १९१८
मधील लेख, पृ. २११.

सुबोधन शर्मा मजूमर — "मराठीतील मृत मासिक
पुस्तके — दमहास" : 'विविधज्ञान-
विस्तार' मासिक, मुंबई, जुलै १९१९
मधील लेख, पृ. २४६.

भीष्मकंद बळवंत भवाळकर — "विविधज्ञानविस्तार
आणि मराठी नियतकालिके" : 'विविध-
ज्ञानविस्तार' मासिक, मुंबई, मे १९२६
मधील लेख, पृ. १८१-२१२.

बाळकृष्ण दत्तात्रय साठोस्कर — "मराठी मासिकांची
संख्या" : 'अमृत' मासिक, नासिक,
यात सप्टेंबर १९५८ ते जानेवारी १९६०
च्या दरम्यान आलेले १२ लेखाक. यांमध्ये
मराठी नियतकालिकांचा धावता इतिहास
व सुमारे ४० महत्वाच्या नियतकालिकांचे
बरेच तपशीलवार व सविस्तर वर्णन आहे.

बालदेवराव जोशी — "नागपुरातील काही अस्तं-
गत मासिके" : 'विहंगम' मासिक,
नागपूर यातील लेख. लेखाक १ —
जानेवारी १९३४; लेखाक २ — मार्च
१९३४.

उपलब्धिस्थले—वापरलेल्या संक्षेपांचा खुलासा.

उपलब्धिस्थल म्हणजे प्रकाशित अंक (वाही किंवा सर्व) कोडे मिळाले हे दर्शविणारा, प्रकाशित अंकाच्या वाहीच्या खगेच आधी दिलेला, नौग्री संक्षेपांत स्थल, ग्रंथाख्य वा व्यक्ती याचा निर्देश. वर्णन-विभागातील पाचव्या परिच्छेदाचे हे परिणत आहे. त्यातील वाहीचा सुप्रसंगी के. दाते याच्याशिवाय होणे दुवेष्ट असून वाही स्थले तर स्मृतिरोध शक्य असावी. यामुळे हे परिगणन बहुतांशी वर्णननिर्देशात्मक, आणि ते पाहून कोणा माहिदगारावरून अधिक शोधनाच्या उपपुस्तक असो नवेपुणे घागे हापडण्याच्या उपयोगी, अशा स्वरूपाचे घमकाचे सांगेल. मूळ नोंदलेल्या स्वरूपातच गावाची दिशेदेखारी केवी आहे. त्यात आणखी आडगाव आधी घेणे योग्येसारखे पर्याय वापरले नाहीत. कवित एखादे गाव मित्र मित्र प्रतारेही दर्शविलेले आढळेल.

अज्ञाप्रि — प्रा. अनंत वाङ्मय प्रियोलकर,
हरस्वती विविध, केनेडी प्रिज, मुंबई ४

अवधानी —

आकृते — आतदराय कृष्णाजी टेकाडे, नागपूर

आर्षी — लोकमान्य याचनालय, आर्षी (बर्मा)

अस्पीकी — हर पद्याननामाक महाविद्यालयाचे

ग्रंथालय (माडारकर संग्रह इ.), उदाशिव

पेठ, टिळक रस्ता, पुणे

औद्योगिक प्रदर्शनालय — डॉ. रे इंडस्ट्रियल

म्यूसिअम, (आता) पोले रोड, शिवाजी-

नगर, पुणे ५

(मिसेस) एम्. जे. बिहारी, भोपाळ —

कचेरी, कार्यालय — नियतकालिकाचे कार्यालय

काकडे कोरहापूर — श्रीपत हरि कवडे,

संपादक 'शिवशब्द'

काणेसंग्रह, पुणे —

कार्यालय — कचेरी पाहा

कालिकाप्रसाद धा., पुणे —

कौतने — हरि बाळकृष्ण कीर्ती, संपादक

'विमाजगत्'

केनावाळे — मनीषा, कचरेवाडी, पुणे ४

केम्या — केसरी मराठा ग्रंथालय, ५६८

नारायण पेठ, पुणे २

केव्हीजोशी (के.) — ८१० नारायण पेठ,

पुणे २

कोऑर्डिनेटअमरावती — कोऑर्डिनेट इन्स्ट-

ट्यूट, अमरावती

कोलते — प्रा. विष्णु मित्राजी कोलते, उपकुलगुरु,

नागपूर विद्यापीठ

कोरहापूर — करवीर नगरपालिका मंदिर, ५१०

सी वाडे, कोरहापूर

कोशकचेरी — महापद्मेश्वर ज्ञानकोश कार्यालय,

पुणे (संपादक — श्री. व्य. चेतकर)

कोरेमंदिर मिरव —

कापडे संग्रह — ब. ग. कापडे, अमरावती

गंगवा — गणेश गंगाधर बघिकर, मोडक बाडा,

उदाशिव पेठ, पुणे २

गंगाधर — प्रा. गंगाधर बाळकृष्ण छद्दार, पुणे

गंगमाडुस्तर — संमानी रोड, पुणे

गंदेरा — गंगाधर देवराव रानोळकर, शिवनेरी,

४१ शिवाजी पार्क, दादर, मुंबई २८

गंगामु — छद्दार गंगाधर नारायण सुजुनदार, पुणे

गोमजे — गोविंद महादेव जोशी, पुणे

गोरक्ष, गोरक्ष समा — गोरक्ष समा, नागपूर

गोराजगदाळे — गोविंद रामचंद्र जगदाळे, ८९ अ

बसवा, साश्वत्कर्ममंदिरासमोर, पुणे

गोहंअमुषर्द, गोवाहिअमुषर्द — गोवा हिंदु

असोसिएशन, मुंबई

गोविंदपुळे — प्रा. गोपाल विष्णु पुळपुळे, पुणे

गोवा हिंदु क्लब —

घेसास —

चयामुळेमुवई — चंद्रकांत यादव मुळे, रमणी
सदन, १४७ विट्ठलगाई पटेल रोड,
मुंबई ४

चित्रशाळा — चित्रशाळा छापखाना, सदाशिव
पेठ, पुणे

चैतन्य कार्यालय — पुणे

छापखाने —

जय — जयकर ग्रंथालय, पुणे निचापीठ, गणेश
खिंड रोड, पुणे ७

जाधवसंग्रह — भास्कर सदानंद जाधव, बी. ए.,
१ ब स्टेवली रोड, पुणे १

हुड्डवाले नागपूर —

टाउनहॉलनासिक — रानडे मेमोरिअल लायब्ररी,
केवकर टाउन हॉल, नासिक

टिमवि, टिळक निचापीठ — टिळक महाराष्ट्र
निचापीठ ग्रंथालय, पुणे

टामन — मराठी ग्रंथसंग्रहालय, ठाणे

टी. एम वळीवडेकर —

डी. कमिशनरचे ऑफिस, अमरावती —

डेकॉ — डेक्कन कॉलेज पोस्टग्रॅज्युएट रिसर्च
इन्स्टिट्यूट लायब्ररी, वेरवडा, पुणे ६

डेव्हडूंगे — डेक्कन इन्व्हेन्शियल ट्रॅन्सलेशन सोसा
यटी, पुणे

दमडेरे — पांडुरंग रामचंद्र दमडेरे, दुर्मिळ
पुस्तकांचे विनिमय, पुणे

डेरेसंग्रह, डेरे, राविडेरे — रामचंद्र चिंतामण
डेरे, ७७ शनिवार, पुणे

डॉ. ना काटकर —

टोडवळकर —

त्वकास — त्वष्टाकासार समजोवति संग्रहा, पुणे
यिऑर्को — युनायटेड यिऑर्कोजिकल कॉलेज,
पुणे १

यिओडे — यिऑर्कोजिकल लॉज, डेक्कन जिम
खाना, पुणे ४

दवेगा —

दनावरकर, यतकर — यतकर पाहा

दवाणे — दत्तात्रय बासुदेव जोग, उपनिषत्तीर्थ,
सदाशिव पेठ, मावेस्कूलसमोर, पुणे ०

दवाणे — दत्ते वामन पोतमर (महामहोपाध्याय),

दातेवाडा, ४९८ शनिवार पेठ, मेहुणपुरा,
पुणे २

दाते — स्वष्ट्र अन्य निदेशाच्या अभावी
कै. शंकर गणेश दाते याच्या टिपणानून
घेतलेली माहिती

देनाटिळक — देवदत्त नारायण टिळक, आग्रा
रोड, नासिक

देवनाथिष्णोत्तेजकसंस्था मुंबई — देशस्य
श्रवणेदी ब्राह्मण शिष्णोत्तेजक संस्था

देशमुखवर्नीलपुणे — पुष्करणी हीमसमोर, पुणे

नगभापटे — नरहर गंगाधर भापटे, पुणे

नगरवाचनमंदिरकोल्हापूर, नवाम कोल्हापूर —
नगर वाचन मंदिर, कोल्हापूर

नवामअमरावती — नगर वाचन मंदिर, अमरावती

नागपूरसुनिश — नागपूर सुनिव्हर्सिटी लायब्ररी,
नागपूर

नॉर्मल स्कूल वॉर मेल्ल, अमरावती —

नृमवि — ग्रंथालय, नृमन मराठी विद्यालय
हायस्कूल, पुणे २

नृलकर पुणे —

नेलेकर बुक डेपो, पुणे —

णजी —

पाटकर संग्रह —

पारखीशास्त्री — वे. स. काशीनाथ पांडुरंगशास्त्री

पारखी, दुर्मिळ पुस्तकांचे विनिमय, ४७८

अ शनिवार पेठ, पुणे २

पुमय — पुणे मराठी ग्रंथालय, ४३७ ब नारायण
पेठ पुणे २.

प्रकाशवाचनालयनासिक — प्रकाश वाचन मंदिर,
नासिक

प्रियोळकर, प्राप्रियोळकर, अकाप्रि — पाहा
'अकाप्रि'

पॅरॉ — बाई जेदबाई वाडिया लायब्ररी, फर्ग्युसन
कॉलेज, डेक्कन जिमखाना, पुणे ४.

बारामोडक — बाळकृष्ण रामचंद्र मोडक, नागपूर

बीटीकॉपुणे — टिळक कॉलेज ऑफ एज्युकेशन,
ग्रंथालय, सदाशिव पेठ, पुणे

महाळकरसंग्रह, नागपूर —

माइसम — भारत इतिहास संशोधक मंडळ
ग्रंथालय, पुणे

भारतगायनसभाज — पुणे

भांडारकरसमूहसंशोधन — एस्कीर्नो पाहा

भावरहित — भास्कर पदरीनाथ बहिरट, बी. ए.,

काळयामावतीनजीक, पदरपूर (खोलापूर)

भावेस्कुल, पुणे —

भास्करराव भाषव बाचनाल्य, कोल्हापूर —

भम — महाराष्ट्र प्रादेशिक ग्रंथालय, महाराष्ट्र

राज्यातील मराठीभाषेचे प्रादेशिक ग्रंथालय,

७९६ सदाशिव पेठ, विश्रामबागवाडा,

पुणे २

भमसवाई — हो टिळक ग्रंथसमूहालय (पूर्वी

मराठी ग्रंथसमूहालय), वाई (साठारा)

भडगाव — मुनिसिपल लायब्ररी, भडगाव, गोवा

भडलिकफर्को — फर्ग्युसन फॅलिक, बाडिया

लायब्ररीमधील भडलिक सेक्शन

भराठवाडा विधानीठ — औरंगाबाद

भसमडळ, मुंबई — मराठी संशोधन मंडळ समूह,

मुंबई मराठी ग्रंथसमूहालय, मुंबई १४

भसाव — महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, या

सत्तेचे कै वा गो भाषेचे सदस्यगृहालय,

टिळकरस्ता, पुणे २

भहाभुमावमठ —

भहाराष्ट्र कार्यालय — 'महाराष्ट्र' साहित्याचे

कार्यालय, पुणे

भापुजे — डॉ. भाषव पुरुषोत्तम जोशी, लक्ष्मी

रोड, पुणे २

भाळवण — नगरवाचनमंदिर, भाळवण (रत्नागिरी)

भुमभ — मुंबई मराठी ग्रंथसमूहालय, १७२

नाथगाव फ्रॉसरोड, दादर, मुंबई १४

भदिपेंदरकर — कवी यशवंत ऊर्फ यशवंत दिनकर

पेंदरकर, १९६१३४ सदाशिव पेठ, पुणे २

भमाकात ब्रदर, ग्मासुरकर — डॉ. रमाकात

भाषव सुरतकर (रमाकात ब्रदर), ४८०

अनिवार पेठ, पुणे २

भिकिबळी — रघुनाथ विष्णु कावळी, १८

मिर्मिलडा निरिडग, रानडे रोड, दादर,

मुंबई २८

भित्तसमूह —

भाहपें — मित्रमंडळ कॉलेजी, पुणे ९

भिंदरे — डेरे पाहा

भजनाडेसम, राजवाडेसममंडळपुळे — [इति-

हायचार्य नि. का] राजवाडे संशोधन

मंदिर ग्रंथालय, गळी नं १, पुळे

भजारामलानागपूर — राजाराम सीताराम

दीक्षित बाचनाल्य, सीताबर्दी नागपूर

भजाराम लायब्ररी कोल्हापूर —

राठोड, अकोला —

भामकानिडकर — राजाराम प्रल्हाद कानिडकर

(सगदक, 'चित्रमय जगत्'), ४५५

सदाशिव, पुणे

भिआम — लिहून आलेला मजूर

लेकमान्य छापराना मिरज —

यवंक, यवंक समूह, यवंक पुणे, दनायवंक —

६ ना तथा दादासाहेब यवंक, धनवार

पेठ, पुणे २

भादेभुमाळे, बारजा —

भिंगतामहणकर — विश्वनाथ गणेश ताम्हणकर,

पुणे

भिदम छा. भमरावती —

भिमलिमने — भाचार्य वि प्र लिमने, लक्ष्मीरोड,

पुणे २

भेंगुले —

भैय — श्रीराम बाळकृष्ण भैय

भक्राचार्यमठ कोल्हापूर —

भामाडरुणकरपुणे — भक्र मावली डरुणकर,

१३०२ शिवाजीनगर, पुणे ५

भामस्वायीचाकूर — शांतीतीथ सगव्यास्वामी,

शिखक, सु पो चाकूर (सी भार),

ता अहमदपूर, जि. उस्मानाबाद,

भराठवाडा

भिलारे — दामोदर नरहर शिलारे, पुणे

भिशुविहारनाथभाग — पुणे

भोतकी भाणि भोतकी कचेरी —

भ्रीनिभावेडकर — भीधर बिष्णु भावेडकर,

५६३ बुधवार, पुणे

भ्रीभविदाभ्रम भाडेचरी —

(डॉ) भीपडे कोल्हापूर — डॉ. रामचंद्र

चितामण श्रीखडे, कोल्हापूर

भ्रीभुवईवप्रशासनमंडळ भमरावती —

भ्रीनारदमंदिर पुणे —

श्रीमहालक्ष्मीमा. हिंदुवाचनमंदिर — श्रीमहालक्ष्मी
प्रासादिक (हिंदू) वाचन मंदिर, पणजी
(गोवा)

सकाळकचेरी — सकाळ दैनिक ग्रंथसंग्रह, पुणे २
श्रीसमर्थ गोरक्षण वाचनालय, नागपूर —

संपादक, प्रकाशक — त्या त्या नियतकालिकाचे
संपादक व प्रकाशक. केव्हा केव्हा संपादक
— प्रकाशकाचे नाव दिले आहे, ते पहिल्या
वर्णनात आलेले ओळखता येईलच.

सरस्वतीमंदिरपणजी — श्री सरस्वती वाचन
मंदिर, पणजी

सरस्वतीवाचनालयशहापूर — ? सार्वजनिक
वाचनालय, शहापूर (ठाणे)

उतारे —

१ वाङ्मय-विभागाव्हाल ग्रंथसंग्रहावस्था

“ या मासिक पुस्तकातील (‘ मारत वर्ष ’, पुणे १८९६) इतिहासात्मक भागाच्या सवधाने
साधनांची काय काय सामग्री आमचेजवळ आहे, हे बसे (मुनारे दोन पृष्ठे) बरोबर सांगता आले, तसे
‘ वाङ्मयात्मक ’ भागाच्या परिपूर्णतेसाठी उपलब्ध झालेहवा साधनांसंबंधाने सांगता येणे कठीण आहे.
तथापि इतके सांगण्यास काहीच हरकत नाही, की आमच्या प्राचीन व आधुनिक वाङ्मयासंबंधाने व
मीमांसेसंबंधाने त्याचप्रमाणे इतर भाषातील वाङ्मयासंबंधाने जे जे ज्या ज्या विद्वान ग्रंथकारांनी लिहिल्या-
सारखे वाटेल त्याचा त्याचा यथावकाश संग्रह केला जाईल ... ” — पहिल्या अंकातील उद्देशविषयक
लेख, पृ. ५.

२ वर्गणी शुक्रविणारांस फौल (तीन नमुने)

(१) ‘ दोन्हीरुडून पंचाईत ! ’

(वर्गणीवद्दल) बेल्याचे तर राम येतो; म्हणून उगेव राहाचे तर तोडा होवो — ‘ दमहारक ’,
वर्ग ४ अंक ६, जून १८७५.

(२) ‘ तेलवाचून दिवा ’

(वर्गणीदारांनी वर्गणी दिली नाही तर) तेलवाचून दिवा तेवेल तरी क्या ? — ‘ सृष्टिज्ञान ’,
पुस्तक १ अंक ५, मे १८८५.

(३) ‘ जहो ! अमाळ इकडे पहा ! ’

आपण ‘ सृष्टिज्ञान ’चे वर्गणीदार आहा, नव्हे काय ? हा आठवा अंक !! १८८५. साल
संपत आले !!! त्याची आगाऊ वर्गणी आपण मरली नसल्यास ही खबर मरा करी ! पुस्तक नियमाने
नियत अगता त्याच्या मोजक्या हप्त्याव काय म्हणून ! — ‘ सृष्टिज्ञान ’, पुस्तक १ अंक ८, आगस्ट १८८५.

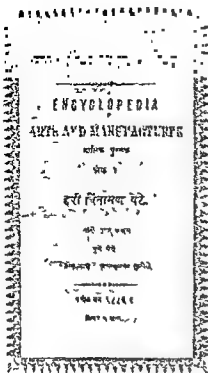
आर्यधर्मदर्पण

[illegible]

सद्वर्ग : पृष्ठ २४

आर्य भगिनी

पुस्तक १	कोशिका १२१	मंडल
<p align="center">आर्य योगिनी,</p> <p align="center">(विद्यार्थिनी दायक दक्षिण दुलाह.)</p> <p align="center">विद्यार्थिनी दायक दक्षिण दुलाह</p>		
<p align="center">THE ALTA CHANGI</p> <p align="center">१९११ १९१२ १९१३ १९१४</p> <p align="center">१९१५ १९१६ १९१७ १९१८</p> <p align="center">१९१९ १९२० १९२१ १९२२</p> <p align="center">१९२३ १९२४ १९२५ १९२६</p> <p align="center">१९२७ १९२८ १९२९ १९३०</p> <p align="center">१९३१ १९३२ १९३३ १९३४</p> <p align="center">१९३५ १९३६ १९३७ १९३८</p> <p align="center">१९३९ १९४० १९४१ १९४२</p> <p align="center">१९४३ १९४४ १९४५ १९४६</p> <p align="center">१९४७ १९४८ १९४९ १९५०</p> <p align="center">१९५१ १९५२ १९५३ १९५४</p> <p align="center">१९५५ १९५६ १९५७ १९५८</p> <p align="center">१९५९ १९६० १९६१ १९६२</p> <p align="center">१९६३ १९६४ १९६५ १९६६</p> <p align="center">१९६७ १९६८ १९६९ १९७०</p> <p align="center">१९७१ १९७२ १९७३ १९७४</p> <p align="center">१९७५ १९७६ १९७७ १९७८</p> <p align="center">१९७९ १९८० १९८१ १९८२</p> <p align="center">१९८३ १९८४ १९८५ १९८६</p> <p align="center">१९८७ १९८८ १९८९ १९९०</p> <p align="center">१९९१ १९९२ १९९३ १९९४</p> <p align="center">१९९५ १९९६ १९९७ १९९८</p> <p align="center">१९९९ २००० २००१ २००२</p> <p align="center">२००३ २००४ २००५ २००६</p> <p align="center">२००७ २००८ २००९ २०१०</p> <p align="center">२०११ २०१२ २०१३ २०१४</p> <p align="center">२०१५ २०१६ २०१७ २०१८</p> <p align="center">२०१९ २०२० २०२१ २०२२</p> <p align="center">२०२३ २०२४ २०२५ २०२६</p> <p align="center">२०२७ २०२८ २०२९ २०३०</p> <p align="center">२०३१ २०३२ २०३३ २०३४</p> <p align="center">२०३५ २०३६ २०३७ २०३८</p> <p align="center">२०३९ २०४० २०४१ २०४२</p> <p align="center">२०४३ २०४४ २०४५ २०४६</p> <p align="center">२०४७ २०४८ २०४९ २०५०</p> <p align="center">२०५१ २०५२ २०५३ २०५४</p> <p align="center">२०५५ २०५६ २०५७ २०५८</p> <p align="center">२०५९ २०६० २०६१ २०६२</p> <p align="center">२०६३ २०६४ २०६५ २०६६</p> <p align="center">२०६७ २०६८ २०६९ २०७०</p> <p align="center">२०७१ २०७२ २०७३ २०७४</p> <p align="center">२०७५ २०७६ २०७७ २०७८</p> <p align="center">२०७९ २०८० २०८१ २०८२</p> <p align="center">२०८३ २०८४ २०८५ २०८६</p> <p align="center">२०८७ २०८८ २०८९ २०९०</p> <p align="center">२०९१ २०९२ २०९३ २०९४</p> <p align="center">२०९५ २०९६ २०९७ २०९८</p> <p align="center">२०९९ २१०० २१०१ २१०२</p> <p align="center">२१०३ २१०४ २१०५ २१०६</p> <p align="center">२१०७ २१०८ २१०९ २११०</p> <p align="center">२१११ २११२ २११३ २११४</p> <p align="center">२११५ २११६ २११७ २११८</p> <p align="center">२११९ २१२० २१२१ २१२२</p> <p align="center">२१२३ २१२४ २१२५ २१२६</p> <p align="center">२१२७ २१२८ २१२९ २१३०</p> <p align="center">२१३१ २१३२ २१३३ २१३४</p> <p align="center">२१३५ २१३६ २१३७ २१३८</p> <p align="center">२१३९ २१४० २१४१ २१४२</p> <p align="center">२१४३ २१४४ २१४५ २१४६</p> <p align="center">२१४७ २१४८ २१४९ २१५०</p> <p align="center">२१५१ २१५२ २१५३ २१५४</p> <p align="center">२१५५ २१५६ २१५७ २१५८</p> <p align="center">२१५९ २१६० २१६१ २१६२</p> <p align="center">२१६३ २१६४ २१६५ २१६६</p> <p align="center">२१६७ २१६८ २१६९ २१७०</p> <p align="center">२१७१ २१७२ २१७३ २१७४</p> <p align="center">२१७५ २१७६ २१७७ २१७८</p> <p align="center">२१७९ २१८० २१८१ २१८२</p> <p align="center">२१८३ २१८४ २१८५ २१८६</p> <p align="center">२१८७ २१८८ २१८९ २१९०</p> <p align="center">२१९१ २१९२ २१९३ २१९४</p> <p align="center">२१९५ २१९६ २१९७ २१९८</p> <p align="center">२१९९ २२०० २२०१ २२०२</p> <p align="center">२२०३ २२०४ २२०५ २२०६</p> <p align="center">२२०७ २२०८ २२०९ २२१०</p> <p align="center">२२११ २२१२ २२१३ २२१४</p> <p align="center">२२१५ २२१६ २२१७ २२१८</p> <p align="center">२२१९ २२२० २२२१ २२२२</p> <p align="center">२२२३ २२२४ २२२५ २२२६</p> <p align="center">२२२७ २२२८ २२२९ २२३०</p> <p align="center">२२३१ २२३२ २२३३ २२३४</p> <p align="center">२२३५ २२३६ २२३७ २२३८</p> <p align="center">२२३९ २२४० २२४१ २२४२</p> <p align="center">२२४३ २२४४ २२४५ २२४६</p> <p align="center">२२४७ २२४८ २२४९ २२५०</p> <p align="center">२२५१ २२५२ २२५३ २२५४</p> <p align="center">२२५५ २२५६ २२५७ २२५८</p> <p align="center">२२५९ २२६० २२६१ २२६२</p> <p align="center">२२६३ २२६४ २२६५</p>		

मदमः पृष्ठ ४९

काव्यरत्नावली

काव्यरत्नावली.

(साहित्य पुस्तक.)

वर्ष १ ले $\frac{10}{1}$

(पृष्ठ १८८० ते १८८८ ले)

अंक १-१२

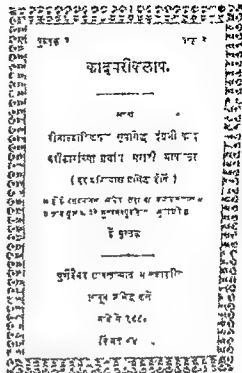

महाराष्ट्र शासन द्वारा प्रकाशित

मुंबई ४०० ००१ काव्य रत्नावली

जगन्नाथ स्वामिन्

"कालाकोश" नाम "कादंबरी" लेख

कादंबरीकलाप.

मदम

रीमाकाव्य रत्नावली

रीमाकाव्य रत्नावली

(१८८० ते १८८८ ले)

महाराष्ट्र शासन द्वारा प्रकाशित

मुंबई

मुंबई ४०० ००१ काव्य रत्नावली

महाराष्ट्र शासन

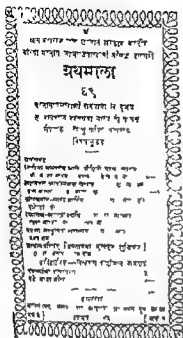
मुंबई ४०० ००१

मुंबई ४०० ००१

मदमः पृष्ठ ५१

कादंबरीकलाप

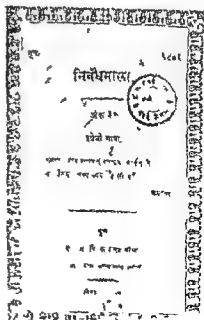
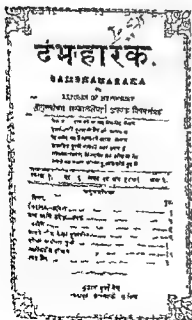

सदस्य ८९

सदस्य ९४ ८५

निबन्धमाला

नीरजोद्घास

पुणे पाठशाला पत्रक

पुणे पाठशाला पत्रक

नीरजोद्घास

VIRAJODHAS

(द्वितीय वर्ष)

संस्कृत १ भाग १९५३ मध्ये

१. शालायाच्या कामाचे वर्णन २. ३. ४. ५. ६. ७. ८. ९. १०. ११. १२. १३. १४. १५. १६. १७. १८. १९. २०. २१. २२. २३. २४. २५. २६. २७. २८. २९. ३०. ३१. ३२. ३३. ३४. ३५. ३६. ३७. ३८. ३९. ४०. ४१. ४२. ४३. ४४. ४५. ४६. ४७. ४८. ४९. ५०. ५१. ५२. ५३. ५४. ५५. ५६. ५७. ५८. ५९. ६०. ६१. ६२. ६३. ६४. ६५. ६६. ६७. ६८. ६९. ७०. ७१. ७२. ७३. ७४. ७५. ७६. ७७. ७८. ७९. ८०. ८१. ८२. ८३. ८४. ८५. ८६. ८७. ८८. ८९. ९०. ९१. ९२. ९३. ९४. ९५. ९६. ९७. ९८. ९९. १००.

१. शालायाच्या कामाचे वर्णन २. ३. ४. ५. ६. ७. ८. ९. १०. ११. १२. १३. १४. १५. १६. १७. १८. १९. २०. २१. २२. २३. २४. २५. २६. २७. २८. २९. ३०. ३१. ३२. ३३. ३४. ३५. ३६. ३७. ३८. ३९. ४०. ४१. ४२. ४३. ४४. ४५. ४६. ४७. ४८. ४९. ५०. ५१. ५२. ५३. ५४. ५५. ५६. ५७. ५८. ५९. ६०. ६१. ६२. ६३. ६४. ६५. ६६. ६७. ६८. ६९. ७०. ७१. ७२. ७३. ७४. ७५. ७६. ७७. ७८. ७९. ८०. ८१. ८२. ८३. ८४. ८५. ८६. ८७. ८८. ८९. ९०. ९१. ९२. ९३. ९४. ९५. ९६. ९७. ९८. ९९. १००.

संस्कृत १ भाग १९५३ मध्ये

सदस्य पुष्प १९७०

प्राचीप्रभा

पुणे पाठशाला पत्रक

FOON COLLEGE

SCHOOLPAPER

पुणे पाठशाला पत्रक.

मुद्रापत्र

पत्र

सदस्य पुष्प १९५४

सदस्य पुष्प १९५४

बालबोध

Laz do Oriente

प्राचीप्रभा

१. २. ३. ४. ५. ६. ७. ८. ९. १०. ११. १२. १३. १४. १५. १६. १७. १८. १९. २०. २१. २२. २३. २४. २५. २६. २७. २८. २९. ३०. ३१. ३२. ३३. ३४. ३५. ३६. ३७. ३८. ३९. ४०. ४१. ४२. ४३. ४४. ४५. ४६. ४७. ४८. ४९. ५०. ५१. ५२. ५३. ५४. ५५. ५६. ५७. ५८. ५९. ६०. ६१. ६२. ६३. ६४. ६५. ६६. ६७. ६८. ६९. ७०. ७१. ७२. ७३. ७४. ७५. ७६. ७७. ७८. ७९. ८०. ८१. ८२. ८३. ८४. ८५. ८६. ८७. ८८. ८९. ९०. ९१. ९२. ९३. ९४. ९५. ९६. ९७. ९८. ९९. १००.

बालबोध.

BALABODHA

पुस्तक पत्रिका

संस्कृत

पुस्तक पत्रिका

यशवन्त

प्रकाशक : यशवन्त प्रकाशन, १०८, बंगला, बरवाडा, गुजरात.
मूल्य : २५/-

संख्या पृष्ठ २५

रत्नाकर

रंगभूमि

(नाट्यविद्याकी चर्चा करणारा तथ्य
साहित्य पुस्तक)

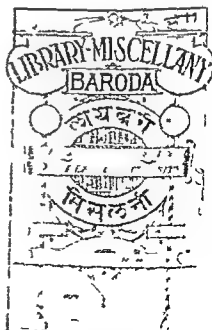
प्रकाशक : रंगभूमि प्रकाशन, १०८, बंगला, बरवाडा, गुजरात. [मूल्य २५/-]

विषयसूची

१. नाट्यविद्याची चर्चा	१-१०
२. नाट्यविद्याची चर्चा	११-२०
३. नाट्यविद्याची चर्चा	२१-३०
४. नाट्यविद्याची चर्चा	३१-४०
५. नाट्यविद्याची चर्चा	४१-५०
६. नाट्यविद्याची चर्चा	५१-६०
७. नाट्यविद्याची चर्चा	६१-७०
८. नाट्यविद्याची चर्चा	७१-८०
९. नाट्यविद्याची चर्चा	८१-९०
१०. नाट्यविद्याची चर्चा	९१-१००

संख्या पृष्ठ २५

लायब्ररी मिसलेनी

मराठी

नियतकालिकांची सूचि

वर्णन-विभाग

अंकुश

मासिक : सप्ताहक - गाणेश हेरवराज बाल-शास्त्री शर्मा, प्रकाशक - सप्ताहक, श्रीलेन मोरेश्वर (मोराव, जि. पुणे). मुद्रक - श्रीशिवाजी मुद्रण मंदिर, पुणे. धा. ध. आगाऊ रु. ३०६, वर्ष २३ रु. ५. फु. अं. ८६, वर्ष २३ रु. ८८. अंकांत प्रकरणवार ३२-४८ पृष्ठे. ८३ x ५.५. प्रथमांक - माघ घा. १८४२. पुढे चालू १९६७. (वर्षवार व शिवाय सलग अंकप्रकाशक)

उद्देश - गाणेशोपासनाप्रधान - वैदिक भक्ति-ज्ञानशेषक - गाणेशलीलातत्त्वायेंनिष्पन्न तथा धर्म-ज्ञानसाधक उपासनामार्गांचे विवेचन. श्रीयोगींद्र-मठ धर्मप्रकाशचे मुख्य साधन. गाणेशतत्त्वप्रयाचे संपादन व प्रकाशन. तत्त्वज्ञ-तीन मार्गात - (१) उपासनामार्गसाधक भक्तिरसप्रधान काव्य, (२) उपासनाविद्वाच्या प्रत्ययाची निदर्शक अवताराची व महात्म्याची चरित्रे, (३) कर्मोपासनाज्ञानस्वरूप धर्मनिराचे ज्ञान देणारे स्फुट लेख. श्रीयोगींद्राची कविता, स्तोत्रे, पदे, स्मृति ते ह.

धीन्यान्व -

- (१) अंकुशो भगवान् विष्णु अंकुशादमंगलक. ।
प्रातये पुरुषार्थनाममुद्यः सर्वकारणम् ॥
- (२) येन संहारसि ब्रह्मन् त्वद्भक्त्यति गणेश्वर ।
स तु मुहतिना पाता दीवस्ते अस्तु अंकुश ॥१॥
- (३) वर्ष १ अंक २-३ मध्युक्त ४
मुनिर्न नासायी स्रष्टुं तु न द्वायें अनुदिनी ।
मुमुक्षी लघानी यता वन हे हृत्पि मनी ।
तथा भद्रायुता निवमन्नयता मुनयः-
मुनयति दानी मुपमुद ह्य अकुश रात ॥
- (४) श्रीयोगींद्रगुरोरात्मकसो गाणेशमन्दरः ।
स्ववर्णः स्थितः स्तुति 'आशालिनी' उच्य-
मेकुश ॥ १ ॥

विशेष माहिती - अंक १३२ निवाला नाही. अंक १६९ नंतर ६ महिने (६ अंक) खंड. अंक २०० नंतर ५ महिने खंड पडला, ५ अंक (वर्ष १८ अंक ३ ते ७) मागासले. ते ८ ते १२ या पाच अंकाबरोबर ओळीने वाटून मरून दिले. अंक २१० नंतर एक वर्ष खंड. वर्ष २० चे पहिले सहा अंक दुप्पट व पुढील सहा अंक जोड-अंक मिळून एकूण अंक १८ म्हणजे सहा अंक जास्त. वर्ष २१ चे चार अंक दुप्पट - दरमहा दोन याप्रमाणे - एकूण ८ अंक, अंक २४८ नंतर ६ वर्षे ८ महिन्यांचा खंड - आयत अनिश्चित परि-स्थितीचा उल्लेख. फाळगणना - शकाच्या बरोबर श्रीयोगींद्रशक (वर्ष १ अंक १-माघ शक १८४२ : श्रीयोगींद्रशक ३४४). विशेषांक - क्र. (६०-६१) श्रीयोगींद्र अंक; क्र. ६२ विषयाची पाच बर्षांची सूची; क्र. (६३-६४) कमलाविलास अंक; क्र. (६५-६६) बालगुरु योगींद्र गौरवाक-१; क्र. (६७-६८) बालगुरु योगींद्र गौरवाक २; क्र. (६९-७०) प्रभा प्रसाद अंक, क्र. (७१-७२) श्रीगुरुगणेश गुण स्तोत्रे-२.

[संक्रम, मार्ग]

- वर्ष १ - अंक १, (२-३), ४, (५-६), ७ ते ९, (१०-११), १२. माघ १८४२ ते पौष १८४३.
- वर्ष २ - अंक (१३-१५), (१६-१७), (१८-१९), (२०-२१), २२, (२३-२४). माघ १८४३ ते पौष १८४४.
- वर्ष ३ - अंक (२५-२६), २७, २८, (२९-३०), (३१-३२), (३३-३४), (३५-३६). माघ १८४४ ते पौष १८४५.
- वर्ष ४ - अंक (३७-३९), ४०, (४१-४२), ४३, (४४-४५), (४६-४८). माघ १८४५ ते पौष १८४६.

घर्ष ५—अंक (४९-५०), (५१-५२),
(५३-५४), (५५-५६), (५७-५८),
५९. माघ १८४६ ते मार्गशीर्ष १८४७.
(११ अंक)

घर्ष ६—अंक (६०-६१), ६२, (६३-६४),
(६५-६६), (६७-६८), (६९-
७०), (७१-७२). पौष १८४७ ते पौष
१८४८. (१३ अंक)

घर्ष ७—अंक (७३-७४), ७५, (७६-
७७), (७८-७९), (८०-८२),
(८३-८४). माघ १८४८ ते पौष
१८४९.

घर्ष ८—अंक (८५-८७), (८८-९०),
(९१-९२), (९३-९४), (९५-
९६). माघ १८४९ ते पौष १८५०.

घर्ष ९—अंक (९७-९८), (९९-१००),
(१०१-१०३), (१०४-१०६),
(१०७-१०८). माघ १८५० ते पौष
१८५१.

घर्ष १०—अंक (१०९-११०), (१११-
११२), (११३-११४), ११५ ते
१२०. माघ १८५१ ते पौष १८५२.

घर्ष ११—अंक १२१ ते १३१. माघ १८५२
ते मार्गशीर्ष १८५३.

घर्ष १२—अंक १३३ ते १४०, (१४१-
१४२), १४३, १४४. पौष-माघ
१८५३ ते पौष १८५४.

घर्ष १३—अंक १४५ ते १५१, (१५२-
१५४), १५५, १५६. माघ १८५४ ते
पौष १८५५.

घर्ष १४—अंक १५७ ते १५९, (१६०-
१६१), १६२ ते १६४, (१६५-
१६७), १६८. माघ १८५५ ते पौष
१८५६.

घर्ष १५—अंक $\frac{१६९}{१}$ माघ १८५६ +
 $\frac{(१७०-१७१)}{८-९}$, $\frac{१७२}{१०}$, $\frac{(१७३-१७४)}{११-१२}$
माघ १८५७ ते पौष १८५७. (४४ अंक)

घर्ष १६—अंक १७५, १७६, (१७७-
१७८), १७९ ते १८६. माघ १८५७ ते
पौष १८५८.

घर्ष १७—अंक १८७, (१८८-१९०),
(१९१-१९२), (१९३-१९४),
१९५ ते १९८. माघ १८५८ ते पौष
१८५९.

घर्ष १८—अंक $\frac{(१९९-२००)}{१-२} +$
 $\frac{(२०१-२०२)}{८, ३}$, $\frac{(२०३-२०४)}{९, ४}$,
 $\frac{(२०५-२०६)}{१०, ५}$, $\frac{(२०७-२०८)}{११, ६}$,
 $\frac{(२०९-२१०)}{१२, ७}$. माघ १८५९ ते पौष
१८६० +

घर्ष १९—अंक (२११-२१२), (२१३-
२१४), (२१५-२१६), (२१७-
२१८), (२१९-२२०), (२२१-
२२२). माघ १८६१ ते पौष १८६२.

घर्ष २०—अंक $\frac{(२२३-२२४)}{१}$,
 $\frac{(२२५-२२६)}{२}$, $\frac{(२२७-२२८)}{३}$,
 $\frac{(२२९-२३०)}{४}$, $\frac{(२३१-२३२)}{५}$,
 $\frac{(२३३-२३४)}{६}$, $\frac{(२३५-२३६)}{७-८}$,
 $\frac{(२३७-२३८)}{९-१०}$, $\frac{(२३९-२४०)}{११-१२}$.

माघ १८६२ ते पौष १८६३. (१८ अंक)

घर्ष २१—अंक $\frac{(२४१-२४२)}{१}$,
 $\frac{(२४३-२४४)}{२}$, $\frac{(२४५-२४६)}{३}$,

$\frac{(२४७-२४८)}{४}$ माघ १८६३ ते

वैशाख १८६४ + (आठ अंक)
वर्ष २२ - अंक २४९ ते २६०. माघ १८७०
ते पौष १८७१.

वर्ष २३ - अंक $\frac{२६१}{१}$ माघ १८७१, ... $\frac{२६५}{५}$

भाषाद १८७२, $\frac{२६६}{६}$ भाषण १८७२, ..

$\frac{(२६९-७०)}{८}$ अश्विन १८७२.

अखंड समाधान

मासिक : प्रकाशक - व्ही. एन्. प्रयाग, श्रीखेज
बाड (जि. उत्तर कानडा). मुद्रक - स्वयंप्रकाश
छापखाना. वा. व. व. १८५. अंकात ५२ पृष्ठे.
६"९ X ४"४. प्रथमांक - १५ मार्च १९०९.

उद्देश - श्रीपद्मनामतीर्थ (तालीक्रेट) याच्या
पयमंत्राचे प्रकाशन. स्वल्प - १ स्तोत्रसंग्रह,
२ पदसंग्रह, ३ आत्मानुभव, ४ सद्गुरुवैराग्य-
सिद्धांतोपसिद्धांतसंग्रह, ५ कर्मवृत्त्य.

धींदवाप्य-

धर्म समाधानासाठी । समाधाना नाही हुटी ॥
परि संशय उठवी । सततगं ते तृप्ती ॥

[मंत्र]

१२ १ - अंक १ ते ९. मार्च ते नवंबर १९०९.

अध्यापक व परीक्षक

मासिक : प्रकाशक - गोविंद गिण्णु फडके,
अहमदनगर. मुद्रक - मुद्रसैन छापखाना, नगर.
वा. व. व. १८४. फु. अ. ८२. अंकात
१२-२० पृष्ठे. ८X५-२. प्रथमांक कार्तिक शुद्ध
१२ श. १८२५.

उद्देश - ' धर्मनीति-व्यवहार-शिक्षणाची
राष्ट्रीय पाठशाळा '. संस्कृत भाषा शिक्षणे.
भारतवर्षाच्या ' मृत ' भाषेचा ' सजीवनी ' देणे.
स्वरूप - ' भारत ' ग्रंथाचे सारभूत श्लोक. परीक्षा
घेतली जाईल. शाळांतील परीक्षांचे (संस्कृत)
प्रश्न. संस्कृत शिक्षण-पद्धतीतील उणिवा.

धींदवाप्य -

" स्वाध्यायमनवने एवेति नाको मोदत्यः ।
तद्धि तपः तद्धि तपः " ।

विशेष माहिती - ' एक भगदी वेगळ्या
दिशेने प्रयत्न. प्रो. जिनसीनाले याच्या लोमाचे
योग्य स्मारक '.

[सुंगम]

वर्ष १ - अंक १ कार्तिक १८२५ + २ ते ९
पौष १८२५ ते भाषण १८२६.

अध्यापन

मासिक : संपादकमंडळ - गल्हाद केशव भट्टे,
भास्कर घोडे कर्वे. सहसंपादक - वर्ष २ कृष्णाजी
गणेश पराजपे. प्रकाशक - वर्ष १ अंक १ ते ६
गो. गो. अधिकारी, अधिकारी आणि मंडळी; अंक
७ ते १२ व वर्ष २ वामन पांडुरंग केळकर, पुणे.
मुद्रक - आर्यसंस्कृति मुद्रणालय, पुणे. वा. व.
व. २०१०. अंकात ४८ पृष्ठे. ७.२ X ४.८.
प्रथमांक - जानेवारी १९३१. (वर्णवार, शिवाम
सत्या अंकप्रकाश.)

उद्देश - प्राथमिक व दुय्यम शिक्षकांचे
मासिक. शिक्षणाचा शास्त्रीय व कलात्मक दृष्टीने
विचार. स्वरूप - महत्वावर एका शिक्षणतज्ञाचे
चित्र. मुलांचे मानसशास्त्र, शैक्षणिक व प्रायोगिक
मानसशास्त्र, शैक्षणिक प्रयोग व योजना,
अध्यापनपद्धती, त्याची चिकित्सा. वर्गातील पाठाची
टिपणे. शिक्षकांची चरित्रे.

विशेष माहिती - " लघु लेख शाली
वेण्यास काळावची लागतो म्हणून अनियमितपणा ".

‘दोन वर्षे चालून बंद पडले.’-पाहो ‘नवे अध्यापन’. कारी अदत्तणीमुळे बंद.

[दवागो, गंगजा, मुमंत्र]

वर्ष १-अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३१.

वर्ष २-अंक १ ते ५. जानेवारी ते मे १९३२.

अध्यापन

मासिक : संपादक - गोपाळ गोविंद अधिकारी.

प्रकाशक - संपादक, महाराष्ट्र प्रकाशन लि., पुणे. वा. व. रु. ५०४. अंकात २४ पृष्ठे. ७.२ X ४ ९. प्रथमांक - जुलै १९४८.

उद्देश - प्राथमिक व दुय्यम शिक्षकांचे.

[दवागो]

वर्ष १-अंक १ ते ३. जुलै ते सप्टेंबर १९४८.

अवलामित्र

मासिक : प्रकाशक - रा. ह. आठवले, अलीबाग. मुद्रक - सत्यसदन छा. वा. व. रु. ३०६. ९.३ X ६.४. प्रथमांक - सप्टेंबर १८७६. (पुस्तक - अंक).

उद्देश - लिखांतरिता, स्वरूप - नाटक, कादंबरी, निबंध, कविता.

[मंत्र, मुमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ६, (७-८), ९ ते १२.

सप्टेंबर १८७६ ते आगस्ट १८७७ +

वर्ष २ - अंक १, २, (३-४), ५. जानेवारी ते मे १८७८.

अवलामित्र

मासिक : प्रकाशक - रावजी हरि आठवले. मुद्रक - सत्यसदन छापखाना, अलीबाग. वा. व. आगाऊ रु. १०८, मागाहून दुपट. फु.अं. ८४.

अंकात २४ पृष्ठे. ८.३ X ५.३. प्रथमांक आगस्ट १८०१.

उद्देश - लिखांतरिता उपयुक्त निपयाचे मासिक पुस्तक. स्वरूप - स्त्रीशिक्षणावर निबंध, प्रत्यक्ष सर्वथी एक नाटक, पतिव्रता स्त्रियांच्या पौराणिक कथा, पाकशास्त्र, जुनाट कवींची रसाळ कविता, कहाण्या, स्त्रीगीते, कादंबरी.

[मुमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ४, (५-६), (७-८), (९-१२). आगस्ट १८०१ ते आगस्ट १८०२.

वर्ष २ - अंक १, २, (३-४), (५-८), ९, (१०-१२). आगस्ट १८०२ ते आगस्ट १८०३.

वर्ष ३ - अंक १ ते ३, (४-५), (६-७), ८, (९-१२). आगस्ट १८०३ ते आगस्ट १८०४.

वर्ष ४ - ... अंक २ मार्च १८०४, ... ५ फा १८०४, ... ७ मे १८०५, ८ ज्ये, (९-११) (१ भा. भा) १८०५.

अवलामित्र

मासिक : मुद्रक - सत्यसदन छा., अलीबाग. फु. अं. ८२. अंकात १२ पृष्ठे. ७.२ X ४.२. प्रथमांक आगस्ट १८०५.

वर्ष १ - आगस्ट १८०५... ३ अक्टोबर १८०५.

अवलारक्षण

मासिक : संपादक - मा. र. ठकार. प्रकाशक - संपादक, खोलापूर. वा. व. रु. २. अंकात २० पृष्ठे. ७.२ X ४.९. प्रथमांक - मार्च १९३०.

उद्देश - अनाथ अवस्थावा कैवारी. स्वरूप - अनाथ अवस्थाचे जीवन आर्थिकदृष्ट्या सुजाबद कसे करता येईल, त्यांना करता येण्यासारखे उद्योगधंदे, मोहाची कारणे इ. शिवाय सामाजिक, धार्मिक, औद्योगिक इ. निपयाची चर्चा.

म्रीदवान्थ -

यत्र नार्यस्तु पूज्यन्ते । रमन्ते तत्र देवताः ॥

[पुमं]

वर्ष १- अंक १ मार्च १९३०.

अभिप्राय - संग्राहक

लैमासिक : संपादक - गणेश रंगनाथ दंडवते.
प्रकाशक - संपादक, बरोदे. मुद्रक - छद्मीनान्त
प्रिंटिंग प्रेस, बरोदे. वा. व. रु. १. अंकित
२४ पृष्ठे. ९.५५६५. प्रथमांक - अक्टोबर
१९३४, शेवटचा - जून १९३८. (पुस्तक-भाग)

उद्देश - 'बुक रिव्ह्यू डायजेस्ट' च्या घर्षा-
वर नियतकालिकांत प्रकाशित झालेल्या अभि-
प्रायांतून अवतरणाच्या खाद्याने बहुन्मदाराशातील
पुस्तकांचा वर्गवार परिचय. त्यात - पुस्तकाचे
नाव, पृष्ठे, लेखक, प्रकाशक, प्रकाशनाचे स्थळ व
काल, किंमत, विषयाची साधारण कल्पना याची
शुध्दत प्रकाशित अभिप्रायाचा सारांश, अभि-
प्रायाचा संदर्भ.

विशेष माहिती - पुस्तक २ भाग १-२
पासून मध्यव्याप्ताली (इंग्रजीत) 'दि मराठी
बुक रिव्ह्यू डायजेस्ट'; पु. २ भाग ३
पासून आणखी 'अॅण्ड इडेक्स टु वरंट मराठी
लिटरेचर' हे शब्द. प्रकाशन तारीख - प्रत्येक
भागाच्या प्रकाशनाची तारीख मुद्रक नोंदी-
बरोबर शेवटी. मुद्रण - वर्ष २ पासून श्री इंदिरा
प्रिंटिंग प्रेस, बरोदे. कायम ग्राहक योजना -
पुस्तक ३ भाग २ पृ. २४ वर 'एकदम रु. २५
देऊन कायम ग्राहक होण्याची योजना' व पुढे
कायम ग्राहक झालेल्यांनी नावे वेळोवेळी. पुस्तक
३ भाग १ मलपृष्ठ ३ - लेखक, प्रकाशक व
छापखानेबाळे यास आप्रहाची विनंती - 'प्रत्येक
पुस्तकाची एक प्रत व वर्णन पाठवा.' संपादकाच्या
आज्ञासुद्धे वंद.

[शुभं, दवापो]

वर्ष १ - अंक (१-२) अक्टोबर १९३४
(प्रकाशन ४ नवंबर १९३४) ग्रंथाली नंद

जानेवारी ते जून १९३३.

- अंक (३-४) जानेवारी १९३५ (प्र.
१ मे १९३५) ग्रंथनंद जुलै ते डिसेंबर
१९३३.

वर्ष २ - अंक (१-२) (प्र. ३० अक्टोबर
१९३५) ग्रंथनंद अधिकांश १९३४.

- अंक ३ (प्र. १६ फेब्रुवारी १९३६)
ग्रंथनंद १९३४चे राहिलेले विषय - निर्बंध,
प्रवाच, चरित्रे, किरकोळ, बालवाङ्मय.

- अंक ४ (प्र. ५ जून १९३६)
ग्रंथनंद १९३५.

वर्ष ३ - अंक १ अक्टोबर १९३६ (प्र.
१५ नवंबर १९३६) ग्रंथनंद जुलै ते डिसेंबर
१९३५.

- अंक २ जानेवारी १९३७ (प्र. १
जून १९३७) ग्रंथनंद जानेवारी ते मार्च
१९३६.

- अंक (३-४) एप्रिल व जुलै १९३७
(प्र. १ नवंबर १९३७) ग्रंथनंद एप्रिल ते
डिसेंबर १९३६.

वर्ष ४ - अंक १ जानेवारी १९३८ (प्र. १५
एप्रिल १९३८) ग्रंथनंद जानेवारी ते मार्च
१९३७.

- अंक (२-३) एप्रिल व जुलै, १९३८
(प्र. ३० सप्टेंबर १९३८) ग्रंथनंद एप्रिल
ते सप्टेंबर १९३७.

- अंक ४ अक्टोबर १९३८ (प्र. १०
एप्रिल १९३९) ग्रंथनंद अक्टोबर ते डिसेंबर
१९३७.

वर्ष ५ - अंक (१-२) जानेवारी व एप्रिल
१९३९ (प्र. १) ग्रंथनंद जानेवारी ते जून
१९३८.

अभिरुचि

मासिक : संपादकमंडळ - सी. विमल चित्रे,
मंगेश विठ्ठल राजाध्याय, पुरुषोत्तम आत्माराम
चित्रे. प्रकाशक - पुरुषोत्तम आत्माराम चित्रे, बरोदे.

मुद्रक - आत्माराम प्रेम, भगोदे. वा. व. क. ३.
फु. अं. ८५. अंकित ३६-४० पृष्ठे.
८ X ५. ४. प्रथमक - फेब्रुवारी १९४३. पुणे
चांद, नवावतार फेब्रुवारी १९६६.

उद्देश - साहित्य व कला यांना वाढिलेले
(वर्ष ६). १९४७ - उच्च अभिरुचीचे काव्य,
कथा, टीका, समीक्षक लेख, नवे साहित्य, विविध
मासाले प्रकट होण्याच्या बहुरंगीत साहित्याचे संकलन,
रचुनिबंध, कलास्वाद, वादयंवाद, संवादशील, नवे
साहित्य (अभिप्राय), मते-मतभेद, पत्रे इ.

विशेष माहिती - व्यापार - वर्षे २ - ९.४
X ६.४. पा. व. वर्षे २-४. ४; फु. अंक ८६;
वर्षे ३ क. ४; वर्षे ४ क. ४८८; वर्षे ६ क.
६, फु. अं. ८१२; वर्षे ७ फु. अं. ८८. वर्षे
८ अंक (७-१०) = ' मागे पडलेल्या चार
महिनांचे मास. '

[मंत्र, नमस्, फर्मा, मन्त्र, मंत्र]
वर्षे १ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १९४३ ते
जानेवारी १९४४.

वर्षे २ - अंक १ ते ७, (८-९), १० ते १२.
फेब्रुवारी १९४४ ते जानेवारी १९४५.

वर्षे ३ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १९४५
ते जानेवारी १९४६. अंक ९ दिवाळी अंक.

वर्षे ४ - अंक १ ते ८, (९-१०), ११,
१२. फेब्रुवारी १९४६ ते जानेवारी १९४७.
अंक (९-१०) दिवाळी अंक.

वर्षे ५ - अंक १ ते ९, (१०-११), १२.
फेब्रुवारी १९४७ ते जानेवारी १९४८.
अंक (१०-११) दिवाळी अंक.

वर्षे ६ - अंक १ ते ८, (९-१०), ११, १२.
फेब्रुवारी १९४८ ते जानेवारी १९४९.
अंक (९-१०) दिवाळी अंक.

वर्षे ७ - अंक १ ते ८, (९-१०), (११-
१२). फेब्रुवारी १९४९ ते जानेवारी
१९५०. अंक (९-१०) दिवाळी अंक.

वर्षे ८ - अंक (१-२), (३-४), (५-६),
(७-१०), ११, १२. फेब्रुवारी १९५०
ते जानेवारी १९५१. अंक (७-१०)
दिवाळी अंक.

अमरलेखा

त्रैमासिक : शंभरकमंडळ - रा. मा. छत्रप्रे,
के. ए. टिक्म, गो. प्र. टिकार. पुणे. मुद्रक -
आर्यभूषण छा. अंकित ३२ पृष्ठे. ८" X ५" X ४".
प्रथमक - (मुद्रित) सप्टेंबर १९३४ (वर्ष १५).
उद्देश - ट्रेनिंग कॉलेज फॉर मेन, पुणे येथील
विद्यार्थ्यांचे. १९४७ - निबंध, गोष्टी, माणो,
कॉलेजवादी.

मीदवाक्य -

नारी पयोधरासारि दुसरे धोर पुण्य हें धवन ।
सत्य असे वरि विद्यादानार्थी तुल्य पुण्य भागिज न ॥

- कृष्णशास्त्री चिपळूणकर

विशेष माहिती - व्यंकटराव चापेकर, व्हाइस
प्रिन्सिपाल यांनी जन्म दिला (हस्तलिखित
स्वरूप). प्रि. तावडे यांच्यामुळे सप्टेंबर १९३४
चा पहिला मुद्रित अंक प्रसिद्ध झाला (वर्ष १५
अंक ११).

[मंत्र]

वर्षे १७ - अंक २ अक्टोबर १९३६, ३, ४
एप्रिल १९३७.

वर्षे १८ - अंक १ सप्टेंबर १९३७, २, ३ जा.
४ एप्रिल १९३८.

वर्षे १९ - अंक १ आगस्ट १९३८, २, ३ जा,
४ एप्रिल १९३९.

वर्षे २० - अंक...

वर्षे २१ - अंक १ आगस्ट १९४०, २, ३, ४
मे १९४१.

वर्षे २२ - अंक १ सप्टेंबर १९४१, २, (३-४),
एप्रिल १९४२.

वर्षे २३ - अंक १ आगस्ट १९४२, २, ३, ४
एप्रिल १९४३.

अमलदार

मासिकपत्र/त्रैमासिक : प्रकाशक - मुक्तिप्रीव,
मुंबई. अंकित १२ पृष्ठे. ८" X ५" X ६".
प्रथमक - (अक्टोबर १९२५) (पुस्तक अंक)

उद्देश - मुक्तिप्रीत्येव (साल्वेशन आर्मी)
अंमन्दारांकरीता. १५४९ - ग्रहसंपा (होम सींग)-
साशी तयारी. खिरस्तीधर्मविषयक लेख.

विशेष माहिती - पत्ता - डेरियोरिअल हेड-
क्वार्टर, मोरलेड रोड, मायसला. " फॉर प्रायव्हेट
एक्युडेशन ओन्ली."

[मध्य]

मासिकपत्र

वर्ष १ - अंक....

वर्ष २ - अंक १ अक्टोबर १९२६, २, ३, ४
जानेवारी १९२७. ...वर्ष १० - अंक ... ८ ते १२. आगस्ट
१९३५ ते डिसेंबर १९३५.वर्ष ११ ते १३ - प्रत्येकी १ ते १२
(आ ते डि). जानेवारी १९३६ ते डिसेंबर
१९३८. (३ वर्षे)

त्रैमासिक

वर्ष १४ ते १९ - अंक प्रत्येकी १ ते ४ (आ-मा,
ए-जू, जु-स, अ-डि) जानेवारी १९-
३९ ते डिसेंबर १९४४. (६ वर्षे)वर्ष २० - अंक १ आ-मा १९४५, २ ए-जू,
३ जु-स १९४५.वर्ष २१ - अंक १ आ-मा १९४६, २ ए-जू,
३ जु-स १९४६.

अरुणपंडित

पाक्षिक : प्रकाशक - अंक १ - गोविंद
राजवा; अंक २ पाण्ट बाबाजी पांडू मोरे, मुंबई.
मुद्रक-सुनाथ कृष्णाजी यांचा छापखाना. वा. घ.
क. १०८. अंकात ८ पृष्ठे. १० × ६.७.
प्रथमांक - १५ नवंबर १८८१. (पुस्तक-अंक)

उद्देश - कोणत्याही व्यक्तीस न अनुसरता
धर्म, न्याय, नीती, व्यवहार, चातुर्य व राजनीती
यांविषयी फक्त चटकेसुटके व मनोरंजक लेख.
प्रज्ञोत्तररूप व चर्चात्मक स्फुट लेख.

विशेष माहिती - अंक २० ते २३ या
अंकांचे मुरवातींचे नेहमीसारखे छट्ट नाही. फक्त
पृ. १७७ वर ' अंक २३ ' व ' जुलै १८८३ '

असे डावी-उजवीकडे आटे. एकूण पृष्ठ १८४,
चुटके ३५१. निर्मांड, उपरोधिक.

[सुमय, अर्थ]

वर्ष १ - अंक १ ते १९ नवंबर १८८१ ते
आगस्ट १८८२ + अंक २०, २१, २२,
२३ (जुलै १८८३).

अरविंद

मासिक : संपादक - अमृत नारायण
भाटेराव. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - उषान
छा. वा. घ. क. ३. अंकात ४८ पृष्ठे.
९.७ × ६.५. प्रथमांक - नवंबर १९२०.

उद्देश - कै. ले. टिळक यांचे वाङ्मयस्मारक.
स्वरूप - सामाजिक, ललित, राजकीय, औद्योगिक,
धार्मिक विषय. सुविचारमाधुक्ती किंवा मधुक्ती,
कविता, ऐतिहासिक विषय, गोष्टी.

म्रीदवाचन्य-

कुरु कर्मव तत्सत्त्वं पूर्वं: पूर्वतरं हृतम् ।

[सुमय]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. नवंबर १९२० ते
अक्टोबर १९२१. पृ. ६२८. अं. १०
आगस्ट १९२१ लोकमान्य छास अंक.

वर्ष २ - अंक १ ते ९, (१०-११), १२.
नवंबर १९२१ ते अक्टोबर १९२२. पृ. ४८६.

अरुण

त्रैमासिक : संपादक - के. जी. कुळकर्णी.
प्रकाशक - संपादक, जत. मुद्रक - आर्यभूषण छा.,
पुणे. वा. घ. क. २. अंकात ३६ पृष्ठे. ९.७ ×
६.६. प्रथमांक - (१ एप्रिल १९३६).

उद्देश - विचाराळा चाखना देणारे प्रगतिपर
वाङ्मय. स्वरूप - संकीर्ण : कविता, कथा, निबंध
इ. विविध विषय.

म्रीदवाचन्य-

दिव्य गायने, दिव्य श्रुताता, दिव्याचे श्रोत ।
वसुधारेच्या अरुण ओसितो न कळत हृदयात ॥

[मयं]

वार्तिक लेखपूचि.

[मुमयं, मय]

वर्ष- १ अंश ...

वर्ष- २ अंश ... २ जुलै १९३०.

अरुणमाला

मासिक: संपादक-मोतिराम गजानन राणेकर.
प्रकाशक - संपादक, मुम्बई. मुद्रक - लक्ष्मीनारायण
प्रेस, मुम्बई. वा. व. व. २०४. फु. अं. ०३.
अंश ४८ पृष्ठे. ८"२X५". प्रथमक जून
१९२४. (छटा पुंज)

उद्देश - संपादकाला वाचकांसाठी, प्रिया-
साठी व मुलांसाठी. उद्देशानुसार लेखासाठी
(प्रथम मुख्यतः. लहान मुलांसाठी व वाढत्यापणे
ठरले होते). जनतेचे मनोरंजन. 'हृत्पती नागर-
छेडे घाललेल्याचे बागले लेख घेण्यात येतील.'
स्वरूप - सविन गोष्टी, लेख, नाट्यछटा,
नाटकाची छान कथानके, चरित्रे, काव्य कादंबरी,
कविता, पुस्तकरीखणे, मुर्तीचा सवार, मुलांचे
सुदृढ ह.

मौदवान्य -

(१) नहिं ज्ञानेन सदृश पणिरभिह विद्यते ।

(२) दिव्य गायने, दिव्य शक्ती दिव्याचे श्रोत ।

दुसऱ्याच्या अरुण भोवतां नकळत दृढयात ॥

- कं. मालकवि.

विशेष माहिती- 'याचा जन्म लहानपणे
विद्याभ्यास करून घालेला आहे. 'नाच' - पहिल्या
वर्षी फक्त मल्लप्रकाशक 'अरुण', प्रथम पृष्ठावर व
अन्यत्र 'अरुणमाला', दुसऱ्या वर्षीपासून मल्लप्रकाशक
देखील 'अरुणमाला'. वाढत्यापणे - क्रमांक (१)
पहिल्या वर्षीच्या मल्लप्रकाशक शिरोमाणी चिनाय
क्रमांक (२) वर्ष १ अंश ५ पासून मल्लप्रकाशक
अध्यामाणी. वर्ष २ पासून वर. वाढत्यापणे - वर्ष २
पासून ४ X ५ X ५, वर्ष ४ - ९ X ३ X ३ X ३; वर्ष
५ - ९ X ९ X ९ वर्ष ४ - प्रत्येक अंश एक प्रथम
प्रकाशकाला चिनाय वाढ कालावर विस्तारिलेले.
वर्ष ४ अंश १ - लहान रंगात कविता, कवितेला
महिले स्थान. लेखकाचे नाव वाढ द्यावा.

वर्ष १ - अंश १ जून १९२८ + २ ते १२
ऑगस्ट १९२४ ते जून १९२५. अंश ४ -
अक्टोबर दिवाळी अंश, आकार ९"५X७"२.

वर्ष २ - अंश + १ ते ८, (९-१०),
(११-१२). संपूर्ण १९२५ ते ऑगस्ट
१९२६.

वर्ष ३ - अंश १ ते ६, (७ ८), (९-१०),
(११-१२). संपूर्ण १९२६ ते ऑगस्ट
१९२७.

वर्ष ४ - अंश + १ ते १२. मार्च १९२८ ते
फेब्रुवारी १९२९.

वर्ष ५ - अंश + १ ते ८. जुलै १९२९ ते
फेब्रुवारी १९३०.

अलंकार

मासिक: संपादक - सखाराम बहिराबावादी.

प्रकाशक - संपादक, बराड (सातारा). वा.
व. व. २. अंश १६ पृष्ठे. वर्ष २
अंश ४-९"७X६"५. प्रथमक - जानेवारी १९३६.

उद्देश - ' उद्योग, उत्कर्ष व उत्साह यांचे
वाढिलेले नवमतवादी पण लेखित्वारी. '
मुख्यतः करून मन्हाटी छस्यानिर्वाणी मसिदी.
स्वरूप - सविन विविध वाङ्मय, कविता, लघु
कथा, लेख ह.

विशेष माहिती - 'नव्या महाराष्ट्राचे अभिन्न
मासिक. ' वाढत्यापणे - वर्ष २ अंश ९-८"७ X ६"६;
वर्ष ३ अंश ४ - ९"६ X ७"३. संपादक -
वर्ष ३ (ललितवाङ्मय विभाग) वि. ना. पाटील.
पुरवण्या - अक्टोबर १९३६ पासून अज्ञातवासात
राहिलेल्या ' शिखरकाचा पैवारो ' या मासिकाचे
अंक - (१) वर्ष ६ अंश ३ - अलंकारवर्ष २ अंश
९ ची पुरवणी, (२) वर्ष ६ अंश ६ - अलंकार
वर्ष २ अंश १२ ची पुरवणी. गिवाय वर्ष ८
अंश ९ चे वर्षेन पाह्या. विभाग - वर्ष ३
अंश ३ - श्री. म. कुमार उदयसिंह गायकवाड

विवाह अंक; वर्ष ७ अंक ४ - राजासाहेब
अकल्योठ सास विवाह अंक.

[मय]

वर्ष १ - अंक १, २...६... (१२). जानेवारी
ते (डिसेंबर) १९३६.

वर्ष २ - अंक १...४...९...११, १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९३७. अंक ११
दियाळी अंक; पुरवण्या दोन - ' शिक्षकाचा
वैवारी ' च्या.

वर्ष ३ - अंक...५ ते ७...९ ते ११...
जानेवारी ते (डिसेंबर) १९३८.

वर्ष ४ - अंक १ जानेवारी ३९ + (२-३),
(४-५) मार्च ते जून १९३९ + (७-८), ९
ते १२ जुलै ते डिसेंबर १९३९. अंक ६
नाही. अंक ११ दियाळी अंक.

वर्ष ५ - अंक १, २, (३-४), (५-७),
८ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४०.
अंक १० दियाळी अंक.

वर्ष ६ - अंक १, (२-३), ४, ५...८,
...(११-१२) जानेवारी ते डिसेंबर
१९४१.

वर्ष ७ - अंक १ ते ४...७... (१०-११),
१२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४२.

वर्ष ८ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९४३. अंक ९ मलपुश्यावर ' वर्ष ५ अंक
१ खाल्डेड संस्कार व दरार सनाचार, '
असा निर्देश.

वर्ष ९ - अंक (१-२) जा-फे १९४४.

अवतार

(मासिक) पत्रिका : संपादक - दिनकर
विनायक वानचिरे. प्रकाशक - संपादक, मुंबई.
मुद्रक - धीराद मिथिया प्रेस, मुंबई. वा. व.
विनायक. अंकित ४ पृष्ठे. ८"९ X ५"७.
प्रमाणक - मार्च १९२६. (वर्ष-पत्रिका).

उद्देश - यिऑससीविषयक.

ग्रीदवाक्य -

संभवामि युगे युगे ।

[मय]

वर्ष १ - अंक १ ते १०. मार्च ते डिसेंबर
१९२६.

आगळे हितबोध

मासिक : संपादक - गोविंद मोरोबा कालकर.
प्रकाशक - ' आगळे शावहितवर्षमंडळी ', मुंबई.
फु. अं. ४२. अंकित २४ पृष्ठे. ८"२ X
४"८. प्रमाणक - (चैत्र श. १८२९.)

स्वरूप - शर्तीच्या सुधारणेचे उपाय, बाल-
विषयक औरचोपचार, शर्तीतील विविध
चलवळीची माहिती, प्रवाह, यात्राची माहिती.

ग्रीदवाक्य -

संतंमंयोगे वय धाल्वावे !
सर्वांमुखी मंगल बोलवावे ॥

[मय]

वर्ष १ - अंक २ वैशाख १८२९, ३ ज्ये,
४ भासाद १८२९.

आचार्य

पाक्षिक : संपादक - विष्णु वामन बापट,
प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - लॉ मिथिया प्रेस,
पुणे. वा. व. व. १०६. अंकित १६ पृष्ठे.
९"६ X ६"६. प्रमाणक - चैत्र शुद्ध ११ श.
१८३६ (६ एप्रिल १९१४). रोवट्या अंक -
मागंशीये फु. ३ श. १८४२ (२८ डिसेंबर
१९२०)

उद्देश - परंपराशुद्ध सनातन वैदिक धर्माचे
रुज बुद्धनसमाजास नियमितपणे व निवेचक
पद्धतीने वळून देणे. स्वरूप - दर्शनकारांच्या

विवेचक पद्धतीने सनातन धर्माचे व त्याच्याशी संबंध ठेवणाऱ्या सामाजिक वादग्रस्त मुद्दे प्रतिपादन, राजकीय विषयाचा चांद्र ऊहापोह नाही.

ब्रीदवाक्य -

आचिनोति च शास्त्रार्थमाचारे स्थापयत्यपि ।

स्वयमप्याचरेद्यस्तु स आचार्य इति स्मृतः ॥

विशेष माहिती - (नमुना अंक) ३१ जानेवारी १९१४ (= ब्रह्मविद्याप्रयत्नमाला वर्ष २ अंक १ ची पुरवणी). प्रकाशन सामान्यतः प्रत्येक एकादशीला. नामपर्याय-वर्ष ३ अंक १४ पासून 'आचार्य व धर्मविचार', वर्ष ४-फक्त 'आचार्य'. मुद्रक-वर्ष ५ इंदिरा छा. पुणे. वा. व. वर्ष ५ व. २०४, फु. अं. ८१॥. वर्ष ६ अंक (१३-१४) पृ. ३२ रकाना २ मध्ये "तुम्हाला 'आचार्य' पाक्षिक या रूपाने प्रसिद्ध होणार नाही" अशी सूचना देऊन बंद.

[दवाजे, डेक्क]

वर्ष १ - १ अंक ते २४. चैत्र शुद्ध ११ ते फाल्गुन वद्य ११ श. १८३६.

वर्ष २ - अंक १ ते २४. चैत्र ते फाल्गुन १८३७.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. चैत्र ते मगधपद १८३८/१३ अ, १४ वा, १५, १६ मा, १७, १८ पौ, १९ माघ १८३८+

वर्ष ४ - अंक १ ते २४. आपाद १८४० ते ज्येष्ठ १८४१.

वर्ष ५ - अंक १ ते २४. आपाद १८४१ ते ज्येष्ठ १८४२.

वर्ष ६ - अंक १ ते १२, (१३-१४). आपाद १८४२ ते मार्गशीर्ष १८४२ (सात महिने, अधिक भावण बास्त धरून)

आचार्य आणि वर्णाश्रमधर्म

पाणि 'पत्र' : प्रकाशक - विष्णू दामन

व. व. १८८. फु. अं. ८१. अंकात १६, पुणे. ९.९ × ६.७. प्रथमांक-पौष शुद्ध ११ श. १८५२.

उद्देश - सर्वान्तर्यामीच्या अनुग्रहार्थ श्रुति-स्मृतिप्रोक्त धर्माचे यथामति व्याख्यान करणे. मुख्य साध्य वर्णाश्रमधर्माचे संरक्षण.

ब्रीदवाक्य -

(१) आचिनोति च शास्त्रार्थमाचारे स्थापयत्यपि ।

स्वयमप्याचरेद्यस्तु स आचार्य इति स्मृतः ॥

(२) वर्णाश्रमेतराणां नो ब्रह्म धर्मानुरोधतः ।

विशेष माहिती - 'आचार्यकुल' मासिकाच्या व या पाक्षिकाच्या बळावर आचार्यकुलातील विद्यार्थ्यांचे पोषण व विज्ञान ही प्रधान अंगे चालविणार आहोत.

[दवाजे]

वर्ष १ - अंक १ ते २४. पौष शु. ११ श. १८५२ ते कार्तिक वद्य ११ श. १८५३ (अधिक आपाद गणतीत धरून चारा महिने).

वर्ष २ - अंक १ ते ८ मार्ग ते फा १८५३, ९, (१०-११), १२ ते १६ चै ते आ १८५४, १७ आ, १८ ते २३ मा ते कार्तिक १८५४ (भावणाचा एक अंक कमी).

आचार्यकुल

भासिक : संपादक - विष्णुशास्त्री चापट. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - श्र्यंबक हरि आवटे, इंदिरा प्रेस, पुणे. वा. व. व. ३. अंकात प्रकरणवार ६४ पुटे. ८.४ × ५.४. प्रथमांक - आपाद (शुद्ध १५) श. १८५२.

उद्देश - महाराष्ट्रातील सनातन धर्म, तत्त्वज्ञान व संस्कृत विद्या यांचे अस्तित्व टिकविण्यासाठी तात्त्विक धर्मविचार व भाषातरासद शास्त्रीय प्रकरणग्रंथ प्रसिद्ध होतील. चांद्र राजकीय व समाजिक विषयांची चर्चा नाही तरतूट -

परिभाषार्थ, वेदान्तशब्दकोश.

ब्रीदवाक्य -

मूलं सात्त्विकधर्मवृत्तिनिवहं वेदान्तविद्यां तथा ।
छात्रेभ्यः सुतनिर्विदोषमनिशं संपाठयन्ती मुदा ।
संस्था 'ऽऽचार्यकुले' - तिनाम दधती वृत्त्या
यमं स्थापिता
लब्धार्थोस्तदभिलष्य मासिकमिदं सत्रायतां ता
चिरात् ॥

धर्मः कापि निरीन आगमगणः क्षीणो विनष्टं श्रुतं
तत्त्वज्ञानकथापि न श्रुतिपथे हा ! हन्त ! हन्तांशतः ।
तत्संगोपनकाङ्क्षया खलु मिषः साहाय्यमातन्वती । या
'आचार्यकुल'द्वयी समुदिता श्रीयोऽनुग्रहात् ताम् ॥

विशेष माहिती - 'आचार्यकुल'च्या
(संस्था-स्थापना विजयादशमी १८४७) आर्थिक
साक्षात्गती मासिक मुक्त फेले (संदर्भ - अंक १
गल्प ४). [दयाजो]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. आपाट शु. १५ श.
१८५२ ते ज्येष्ठ शु. १५ श. १८५३.
वर्ष २ - अंक १ ते १२. आपाट शु. १५ श.
१८५३ ते ज्येष्ठ शु. १५ श. १८५४.
वर्ष ३ - अंक १, २, ३ आपाट ते माद्रपद
शु. १५ श. १८५४.

आत्मबोध

मासिक : संपादक - वर्ष ४ - पुष्पोत्तम
गणेश खांडेकर. प्रकाशक - चिटणीस, श्रीनाथ-
कायप्रवर्तक मंडळ, इंदूर. या. व. रु. ३.
फु. अं. ८५. अंकात ३२ पृष्ठे. ६.७ X
४.६, वर्ष २ - ९ X ६.१. प्रयमांक - चैत्र
श. १८४६ (एप्रिल १९२४).

उद्देश - श्रीनाथमाधवमहाराज चित्रकूटकर
यांच्या संप्रदायी मंडळीचे. त्वत्त्व - धार्मिक,
आध्यात्मिक लेख, कविता, साधुचरित्रे, याचा-
वर्णने इ.

ब्रीदवाक्य -

(१) इतो न किंचित् परतो न किंचित् ।
यतो यतो यामि ततो न किंचित् ।

विचार्य पश्यामि जगत् किंचित् ।
स्वात्मावबोधोपाधिर्न न किंचित् ॥

(२) न निश्चय कर्षी दळो; कुञ्जविष्णुवाधा दळो;
न चित् भजनीं चळो; मति सद्गुणमार्गी वळो ।
स्वतत्त्व हृदया वळो; दुरभिमान सारा गळो;
पुनः न मन हूं मळो; दुरित आत्मबोधेन वळो ॥

विशेष माहिती - प्रकाशक - वर्ष १३

अंक (१ - २) - रामचंद्र नारायण कुलकर्णी,
इंदूर. ब्रीदवाक्य - ऋ (१) वर्ष १ वर; ऋ.
(२) वर्ष १३ वर. विशेषांक - प्रत्येक वर्षाचा
पहिला अंक सामान्यतः नवोत्सव अंक. इतर
महत्वाचे - वर्ष ४ अंक ४ गुणगौणिमा खास
अंक, वर्ष ८ व वर्ष ९ अंक १ ध्वजारोपण अंक,
वर्ष १३ अंक १ आत्मबोध : आणि श्रीनाथ यांचा
पुण्यदिवस. विशेष प्रकाशन - केशव महादेव
खोनाळकर यांचे ' अमृत द्वार '.

[बोव्हापूर]

वर्ष १ ते ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (चैत्र
ते फाल्गुन). चैत्र १८४६ ते फाल्गुन
१८५०. (५ वर्षे)

वर्ष ६ - अंक १ ते ७, (८ - ९), (१० -
११), १२. चैत्र ते फाल्गुन १८५१.

वर्ष ७, ८ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (चैत्र
ते फाल्गुन). चैत्र १८५२ ते फाल्गुन
१८५३. (२ वर्षे)

वर्ष ९ - अंक १ ते ३, (४ - ५), ६ ते
१२. चैत्र ते फाल्गुन १८५४.

वर्ष १० - अंक १ ते १२. चैत्र ते फाल्गुन
१८५५.

वर्ष ११ - अंक १ ते ४....८ ते १२. चैत्र ते
फाल्गुन १८५६.

वर्ष १२ - अंक ... २, ३, ... ६ ते १२. चैत्र
ते फाल्गुन १८५७.

वर्ष १३ - अंक (१ - २) चैत्र - वैशाख
१८५८.

आत्मोद्धार

मासिक : संपादक - रामकृष्ण सदाशिव
शिंदेकर, पुणे. प्रकाशक - संपादक, पुणे.

मुद्रक - यशवंत प्रेस, पुणे. वा. व. शुद्धमूल्य
अक्षणी असेनोपयेंत रु. ३, पुढे रु. २८८. फु.
अं. ८६. अंकात ४० पृष्ठे. ९.५ X ६.५.
प्रथमांक-अश्विन श. १८३८.

उद्देश - समाजातील प्रगतिपर प्रवृत्तीस
कार्यप्रवण करण्यासाठी राजकीय, सामाजिक,
धार्मिक वगैरे समाजाच्या निरनिराळ्या अंगाचा
विचार करून राहितेसाधना करणे.

प्रीतियान्य -

उद्धरेद्वात्मनात्मानम् । - जगद्गुरु श्रीकृष्ण.

विशेष माहिती - मध्यशुद्धार महिन्यासह
शक व सन दोन्ही. आरम्भशुद्धार फक्त महिना व
सन.

[द्वापो]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. अश्विन १८३८
ते माघपद १८३९.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९१७
ते सप्टबर १९१८.

वर्ष ३ - अंक १ ते १० अक्टोबर १९१८ ते
जुलै १९१९.

आत्मोन्नति

मासिक : संपादक - गोविंद खोसल वा. व.
प्रकाशक - भालचंद्र निष्णु गोडकर्णी, मुंबई. वा. व.
रु. १८८. फु. अ. ८२. अंकात ३२ पृष्ठे.
९.३ X ७. प्रथमांक (१९३२-१९३३).

प्रीतियान्य -

नाय आत्मा बन्हीनेन उम्प्य. ।

विशेष माहिती - वर्ष २ ची वर्षाने माहिती.
संपादक - वर्ष २ - दि. वि. आमोणकर,
गो. स. वाघ, वर्ष ३ - शिवाय ग. व. वाघ.
विशिष्ट प्रकाशन - वर्ष ३ - नारायण महादेव
बाळे लिखित ' शास्त्रामुक्त परिचय '.

[मङ्गलाव]

वर्ष १ - अ. ३ एप्रिल १९३३...११
आगस्ट, १२ सप्टबर (१)

वर्ष २ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९३३ ते
सप्टबर १९३४. अंक ११ मार्गदिन भेट.
वर्ष ३ - अंक १ ते ९ अक्टोबर १९३४ ते
जून १९३५. अंक १ दिवाळी अंक.

आत्मोन्नति

मासिक : संपादक - द. ग. देशपांडे
जाधवभादकर, नागपूर. वा. व. रु. ९. फु. अं.
८१२. अंकात ३२ पृष्ठे. ९.५ X ७.१.
प्रथमांक - चैत्र श. १८७०.

उद्देश - जन्म आरंभिक व नैतिक उत्तरीसाठी.

प्रीतियान्य -

सत्यं ज्ञानमनमेतदग्निल यज्जायते रीर्यते ।
स्वाशानाप्सविमावि जीम इति तत् ब्रह्मैव मोहं
गतम् ।

निष्पाकाननिरासतः पुनरयो संप्राप्य रूपं निज ।
स्वातन्त्र्येण जगत्प्रचक्रण सानूनमात्मोन्नतिः ॥

- अमरुद

विशेष माहिती - सिद्धान्त - " जागतिक
सत्ताधान्याच्या पाशवी, सर्वसहाराक प्रवृत्तींना त्याम
घालण्यासाठी आध्यात्मिक शक्तीचीच आवश्यकता
आहे. "

[द्वापो]

वर्ष १ - अंक १ चैत्र १८७०, २ जे, (३-४)
ज्येष्ठ - आपाट १८७०.

आदर्श

पाक्षिक/मासिक : संपादक - केशव रघुनाथ
काशीकर. प्रकाशक - संपादक, सागली. वा. व. रु.
२. ९.१ X ६.२. प्रथमांक (सप्टबर १९३१).

उद्देश - बालवाङ्मयप्रसारक मंडळाचे. स्वल्प -
सचित्र उद्घोषक बोल, स्मृतीचे वण, कविता,
शास्त्र शास्त्र, कला कौशल्य, शिक्षक-शिक्षण,

त्रियांचे साम्राज्य, विद्या विद्यार्थी, औद्योगिक, सामान्यांचे दुपार, साहित्यसौंदर्य, इ. विषय.

मीद्वयन्य -

अशानी, हतवीर्य शालग्रणी प्रेक्षया विल्लख ।
राक्षसी, प्रतिमानिकास अगतीं च्छायासि कीं
आजल्य ।

प्रज्ञा, वैमन, शौर्य, कीर्ति, समता, स्वातन्त्र्यमकी
मुद्रा ।

वर्षाया अमिजात वाळणमुचा आदर्श देई सदा ॥

विशेष माहिती - अंक १७ चे वर्णन -
त्रिविध विषयसंपन्न. आहारात - सविन ईश्वराक
किंमत ४८.

[कोल्हापूर]

पाक्षिक

वर्ष १ - अंक १ ते ११ एप्रिल ते फेब्रुवारी
१९३२. +

मासिक

वर्ष १ - अंक १२ नवंबर १९३२, १३
डिसेंबर १९३२...१७ आगस्ट १९३२
(!). अंक १२ साहित्यव्यवसायाक.

आदर्श

मासिक : संपादकमंडळ - चट्टीनाथ मुकुंद
शाने, एमिअकर वाळूण राखने, टांगेदर
वाळामाऊ वेंडे, मिर्जाजी गणेश मावळे, साताराम
नारायण राखने. प्रकाशक - दत्तात्रेय नामदेव शाने
(संपादक), पुणे. मुद्रक - नंदजीवन छा.
वा. व. रु. २८८. फु. अं. ४६. अंकित
३८ पृष्ठे. ९.५ × ७.२. प्रथमक - (एप्रिल)
१९४९.

उद्देश - सो (मराठी) क्षत्रिय कासार
समाजाकरिता.

मीद्वयन्य -

उद्देशाननालानम् ।

विशेष माहिती - प्रकाशक - वर्ष २ -
चळवंत काशीनाथ कापळे.

वर्ष १ - अंक २ मे १९४९, ...६ स १९४९,
(७-८), (९-१०), ११ फेब्रुवारी
१९५० + १२ एप्रिल १९५०.

वर्ष २ - अंक १ मे १९५०, (२-३) जून-
जुलै १९५०, ४...

आदर्श नाभिक

त्रैमासिक : संपादक - चळवंत मोरेश्वर
क्षीरसागर. प्रकाशक - नाभिक शिक्षण संस्था, मुंबई.
मुद्रक - हिंदमाता प्रिंटिंग प्रेस, मुंबई.
वा. व. रु. ४१२, वर्ष ३ - रु. १. फु. अं.
४३. शकात २६ पृष्ठे. ८.४ × ५.४. प्रथमक -
(ऑक्टोबर १९४१).

उद्देश - नाभिक शिक्षण संस्था मुंबई, याचे
प्रकाशन. स्वल्प - शांतिविषयक वृत्त, पद्यासंग्रही
लेख, कथा, कविता, निबंध इ.

मीद्वयन्य -

कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन ।

[मधे]

वर्ष १ - अंक...३ एप्रिल १९४२, ४ जुलै
१९४२

वर्ष २ - अंक...२ जानेवारी १९४३, ३ ए,
४ स १९४३

वर्ष ३ - अंक १ ऑक्टोबर १९४३ दिवाळी
अंक

आदर्श वैश्य

मासिक - संपादक - कृष्णाजी नारायण
सापळे, प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. रु. २,
फु. अं. ४३. शकात ४८ पृष्ठे. ७.२ ×
४.८. प्रथमक - ऑक्टोबर १९३५. पुढे चार
सहकारी मंड १९५१.

उद्देश - वैश्य समाजाचे सुखरूप. स्वल्प -

विभिन्न विषयावरील भारदस्त लेख. समाजार्थातून घडामोडी.

विदेशी माहिती - श्री. ए. म. खाडगे (मिंगियाल) यांच्या खास देण्हेखीसाली चाललेले. धाकार - वर्ष २ - ८४ X ५५. संपादक - वर्ष ९ - कमळाकर यामन नेवगी. सहसंपादक - वर्ष ७ - आ. बा. भादेकर.

[ममं, नयामं कोल्हापूर.]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९३५ + २ ते १२ डिसेंबर १९३५ ते अक्टोबर १९३६. वर्ष २ - अंक १...३, ४, ५,....(७-८), ९ ते ११ - नवंबर १९३६ ते सप्टेंबर १९३७.

वर्ष ३ - + अंक ३ ते ११ - मार्च ते नवंबर १९३८.

वर्ष ४ - अंक (१-२), ३ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३९...

वर्ष ६ - अंक...२ ते ४ फेब्रुवारी ते एप्रिल १९४१.

वर्ष ७ - अंक १ जानेवारी १९४२, २ फे. (३-६) मार्च - अक्टोबर (१)

वर्ष ८ - अंक १ ते ७, (८-९), १०, (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९४३.

वर्ष ९ - अंक.....(४-७) एप्रिल - जुलै १९४४.

वर्ष १० - अंक १ जानेवारी १९४५... (५६) मे - जून १९४५.

आद्यगौड ब्राह्मण

द्वैमासिक . संपादक - रामकृष्ण विठ्ठल प्रभु मलकरी. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - विक्रम प्रिंटिंग प्रेस, मुंबई. वा. व. व. १८१२. अंकात प्रकरणवार ३६ + १२ (लेखमाला) पृष्ठे. प्रथमांक - अक्टोबर १९२६ (विजयादशमी).

उद्देश - कुडाळदेशकर आद्यगौडशास्त्रीचे सुख-वत्र. सगळीकडे पसरलेल्या ज्ञातिबाधकाचे वैचारिक दळणवळण प्रस्थापित करणे. स्वल्प - ज्ञाति व

ज्ञातिपंथ्या याची माहिती, कविता, चरित्रे, निषेधनृच, घराण्याची माहिती, कोंकण प्रांताचा इतिहास, ऐतिहासिक वागदपणे इ.

विदेशी माहिती - वर्ष १ श्री. वासुदेव अनंत बबंदार यांची ' कोंकणच्या इतिहासाची साधने ' ही लेखनान्न.

[ममं]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९२६, २ डि २६, ३ फे २७, ४ ए, (५ जू ६ आ १९२७).

वर्ष २ - अंक (१ फे १९२८. २ ए), (३ जू. ४ आ), ५ अ, ६ डिसेंबर १९२८.

वर्ष ३ - अंक १ फे १९२९, (२ ए-३ जू), ४ आ, (५ अ-६ डिसेंबर १९२९).

वर्ष ४ - अंक १ फे १९३०, (२ ए-३ जू), ४ आ, ५ अ, ६ डिसेंबर १९३०.

आध्यात्मिक ज्ञानरत्नावली

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद) क. अ. केळकर. प्रकाशक - एल्. पी. नागवेकर आणि कंपनी, बुकसेल्व्थ मुंबई. मुद्रक - सुबोध प्रकाश छापखाना, मुंबई. वा. व. व. २८८ ट. ह. सह. फु. अ. ८५. अंकात ४० पृष्ठे. ८'७ X ५'७. प्रथमांक - फेब्रुवारी १८९५.

उद्देश - अध्यात्मविद्येचा लाम आणि त्यातच आयुष्याचा विमा. स्वल्प - मगवद्गीता ह्या महाप्रयोगावर जे जे परिश्रम अद्वैत-मतवादी व मित्रमतवादी विद्वानांनी केले आहेत, त्याचे एकीकरण करून जिज्ञासू व सुमुख जनांची ते ते प्रथ पाहण्याची छापट वाचविण्याचा निर्धार. मगवद्गीतेचे सार्वत्रिक, सार्थ, सुबोध विवरण. यामन, मोरोत, सुचेश्वर, उद्धव-विद्वधन वर्गरेण्या मराठीतील टीका. तुकारामबोवाचे चरित्र, गौतमबुद्ध चरित्र.

ग्रीदवाचन्य -

जन्मा वेळुनिया जिहीं वरुनिया अध्यात्मविद्याधना ।
जानें आवरुनी मना दवडिल्या देशोधडी वासना ।

इष्टानिष्ट फळाकडे न बघता जे सारिती सत्कृती ॥
का साम्राज्य हवें तया नवनिधी त्याच्यापुढे
रावती ॥ १ ॥

[मर्म.]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १८९५ ते
जानेवारी १८९६.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १८९६ ते
जानेवारी १८९७.

वर्ष ३ - अंक १, २, (३४), (५६),
(७९), (१० १२). फेब्रुवारी १८९७

ते जानेवारी १८९८.

आनंद

मासिक : संपादक - बासुदेव गोविंद आपटे.
प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - आर्यभूषण प्रेस,
पुणे, जून १९१८ धागून आनंद छापखाना पुणे.
वा. व. र. ८१२, र. १. प्रत्येक अवात २४
पृष्ठे. ६५ × ४१. प्रथमांक - १५ आगस्ट
१९०६. पुढे वाढ १९६७. (वर्ष अंक,
शिवाय सलग अंक क्रमांक).

उद्देश - मुलासाठी. स्वरूप - मुलासाठी
गोष्टी, गाणी, ज्ञान, मौज ह.

प्रीदवाक्य -

अविकार बैसा तैसा उपदेश

साहे ओझ त्यास तवि चावें ॥ तुकाराम.

विशेष माहिती - प्रौढ विद्यार्थी व स्त्रिया
यांमरिता पुरवणीची मुखात सप्टेंबर १९२०.
वाकार - वर्ष २ अंक ३ - ७२ × ४८, वर्ष
२३ - ९५ × ७२, संपादक मंडळ - वर्ष
२४ अंक ८ पासून गेराळ बळवंत जोशी, गोपीनाथ
गणेश तळवलकर, लक्ष्मीबाई प्रधान वर्ष ३६
पासून फक्त पहिले टोन. वा. वर्गणा - वर्ष १४
र. १८४; वर्ष २४ - ल्हान अंक र. २,
मोठा अंक र. ३. फु. अं. ८४ व ८६ अनुक्रमे,
वर्ष ४४ - र. ४, फु. अ. ८६.

[आनंद कार्यालय]

वर्ष १ ते १० - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (आगस्ट

[२]

ते जुलै) आगस्ट १९०६ ते जुलै १९१६
(१० वर्षे). वर्ष ६ अंक ५ डिसेंबर
१९११ - दरवारा अंक, वर्ष ९ - क्र. १०० वा
खास अंक.

वर्ष ११ - अंक १ ते ५, (६७), ८ ते
१२. आगस्ट १९१६ ते जुलै १९१७.

वर्ष १२ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९१७
ते जुलै १९१८ (सलग क्रमांक १३३-१४४).

वर्ष १३ - अंक १, २, (३४), ५ ते १२.
आगस्ट १९१८ ते जुलै १९१९.

वर्ष १४ ते १६ - अंक प्रत्येकी १ ते १२.
आगस्ट १९१९ ते जुलै १९२२ (३ वर्षे).

वर्ष १७ - अंक १ ते ११. आगस्ट १९२२ ते
जून १९२३. (सलग क्रमांक १९३-२०३ ;

मुद्राच्या मृत्यूमुळे मार्चचा अंक कमी),
एप्रिल - खास अंक.

वर्ष १८ ते २० - अंक प्रत्येकी १ ते १२
(जुलै ते जून). जुलै १९२३ ते जून

१९२६ (क्रमांक २०४ २३९) (३ वर्षे).

वर्ष २१ - अंक १ ते ९, (१०-११).
जुलै १९२६ ते मे १९२७. अंक (१०-

११) शिवाजी अंक.

वर्ष २२ - अंक १ ते १२. जुलै १९२७ ते
जून १९२८. मार्च अकास पुरवणी -

' शाळेच्या आवारात '.

वर्ष २३ ते ४१ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जुलै
ते जून) जुलै १९२८ ते जून १९४७ (१९

वर्षे). १९ वर्षांसाठी खास अंक - वर्ष २४ क्र.

२७७ निमान अंक, वर्ष २५ क्र. २९५

आपटे खास अंक, वर्ष २६ क्र. ३०० वा

खास अंक, वर्ष २७ अक्योबर दिवाळी अंक,

वर्ष २९ क्र. ३३६ खास अंक, वर्ष ३०

क्र ३४८ खास अंक, वर्ष ३२ क्र ३७६

दिवाळी अंक, वर्ष ३४ क्र ४०० वा खास

अंक, वर्ष ३६ अक्योबर दिवाळी अंक, वर्ष

३७ नवंबर दिवाळी अंक, वर्ष ४० अक्योबर

दिवाळी अंक, वर्ष ४१ अक्योबर खास अंक.

वर्ष ४२ - अंक १ ते ७, (८९), १०

ते १२ जुलै १९४७ ते जून १९४८. क्र.

५०० या राख अंत; नवंबर दिवाळी अंक;
फेब्रुवारीत फक्त ४ पृष्ठांची पत्रिका (म.
गांधी - निघनानिमित्त).

वर्ष ४३ - अंक १ ते १२. जुलै १९४८ ते
जून १९४९. फ. ५०५ भागस्ट स्वातंत्र्यात;
जानेवारी फ. ५१० छंद अंक.

वर्ष ४४ - अंक १ ते १२. जुलै १९४९ ते
जून १९५०.

वर्ष ४५ - अंक १ ते ६. जुलै ते डिसेंबर
१९५०.

आनंद - भुवन

मासिक : संपादक - विष्णु गोविंद बोरलगाकर.

प्रकाशक - संपादक, तारगाव (जि. सातारा).

मुद्रक - वर्ष १ अंक १ धनत्रय प्रेस रानापूर,

वर्ष १ अंक ४ चिंतामणि प्रेस, सांगली. वा. व. क.

२ फु. अं. ४४. अंकात प्रकरणवार ४८

पृष्ठे. ६ X २.५ प्रयत्नांक - कार्तिक श. १८३१.

स्वरूप - सचिन. सामाजिक, धार्मिक व शास्त्रीय

विषयावर बटवदार लेख, कादंबऱ्या, नाटके,

गोष्टी, चुटके, कविता, वृत्तप्रश्न, चित्र.

प्रचारक -

यतः प्रादुर्भूतः कविपिच्छुडाना कलरवः ।

ब्रह्मभोदारावो रसिकशिखिनो नर्तयति च ।

यतो वाचा देव्या भनवरतसाप्राज्यमुदितम् ।

मुदं कस्यापचे मनसि न तदानंदभुवनम् ॥

विशेष माहिती - श्रीदयानंद - पहिल्या

अंकावर नाही. वैशाख १८३२ पर्यंत ७ अंक

निघावयाचे ते ४ च निघाले. माघ ३ अंक माघ,

फाल्गुन, चैत्र रद्द करून त्याच्या मोहवत्यात प्रयोत्तेजक

मंडळीचे प्रकाशन 'रायवाड्यातील कट अथवा

बेडवाल्याची मुलगी रूप' ही कादंबरी (फि. ४१४),

फक्त ४ व देण्याचा पर्याय.

[भुमप्र, पुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ कार्तिक १८३१, (२-३)

मा-पौ, + ४ वै १८३२, (५-६) ज्ये-आ

१८३२, (७-८) आ-माद्रपद १८३२.

आनंदलहरी

मासिक : प्रकाशक - (मुद्रक) गणपत कुण्याजी,

मुंबई. वा. व. तीन महिन्यांची क. ४२॥. फु. अं. ४१.

५.५ X ४.१. प्रयत्नांक - ३१ भागस्ट १८६१.

(पुस्तक-गं.)

उद्देश - मुले व मुली यांचे विरोधे व

स्वधर्मीकडे लक्ष दावण्याकरिता.

विशेष माहिती - इंग्रजी पोद्यपळा - १ दि

फेब्रु ऑफ् जॉय ?

[मंडलिक फर्ग]

वर्ष १ - अंक १ ते ३ भागस्ट ते अक्टोबर

१८६१.

आपली शेती

मासिक : संपादक - जी. अनन्त. प्रकाशक

चिन्ताळा, पुणे. मुद्रक - चिन्ताळा, पुणे. वा. व.

क. ३४८. फु. अं. ४६, ४७, ४८. अंकात

३२ पृष्ठे. ९.३ X ७.१. प्रयत्नांक - जुलै १९४७.

पुढे वाढ १९६७.

उद्देश - आपला कामगार, शेतकरी, खेडूत,

श्रृष्ट्याजविचारद, भूमिपुत्र आणि शेतमजूर या

अनंददायका साहाय्य करणारे गण एकत्र आणा-

वयाचे कार्य करणे. त्याच्या प्राथमिक गरजा माग-

तील, त्यांची अभि, समान व सरकार भाषाडीवर

दाद लागेल असा प्रयत्न करणे. विधायक, पक्षभेद-

रहित, वादविवादापासून अल्लित. गावडीचे पान,

विशेष माहिती - वर्ष २ अंक १० एप्रिल

१९४९ पासून आरंभ - पृष्ठावर अनुक्रमणिकेच्या

वरिल जागेत 'हिंदुस्थानातील शेती करू इच्छिणाऱ्या

प्रत्येक बांधवाकरिता साहाय्यभूत होणारे मासिक.'

[मंत्र]

वर्ष १ च २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जुलै

ते जून). जुलै १९४७ ते जून १९४९

(२ वर्षे). घ. ३९४.४०४.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. जुलै १९४९ ते जून

१९५०. घ. ३९४. अंक ४ अक्टोबर

माजीपाल अंक.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. जुलै १९५० ते जून १९५१.

आयुर्मीमांसा

प्रेमासिक / प्रेमासिक : संपादक मंडळ - येणी-माधवशास्त्री कोशी, डॉ. मोरेश्वर नारायण आगारे, वै. गोविंदशास्त्री पांडुरंग, वै. भास्करशास्त्री गोडबोले, डॉ. विधनाथ लक्ष्मण आगारे. प्रकाशक - आयुर्वेदप्रसारकमंडळी, सातारा. व. र. २४. फु. अं. ८१०. अंकात ५६, ४० पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रथमांक - (प्रेमासिक). जानेवारी १९३८. (पुस्तक - अंक)

उद्देश - आयुर्वेद प्रसारक मंडळीचे पुरस्कार. **स्वरूप -** विविध रोगांची माहिती, रोगावर उपचार, आयुर्वेदविषयक लेख, वनस्पतींची माहिती, कायदा, वैद्यक संमेलने, वैद्यकीय ग्रंथांची परीक्षणे, इ.

प्रीतवान्य -

वैतनायुडितरायुः । - वरसंहिता.

[मंत्र.]

प्रेमासिक

वर्ष १ - अंक (१, २), ३, ४. (जानेवारी, एप्रिल), जुलै, अक्टोबर १९३८.

प्रेमासिक

वर्ष २ ते ५ - अंक प्रत्येकी १ ते ६ (आ, मा, मे, ज, ए, न) जानेवारी १९३९ ते नवंबर १९४२ (४ वर्षे). वर्ष ५ अंक १ - अर्कशाळा विरोधाक.

वर्ष ६ (७ ?) - अंक १ ते ६. जानेवारी ते नवंबर १९४३. याचे अंक ४, ५, ६ वर वर्ष ७ अशाही निर्देश आढळतो.

वर्ष ८ - अंक १ ते ३ जानेवारी ते मे १९४४.

आयुर्विद्या

प्रेमासिक / मासिक : संपादक मंडळ - वैद्य ना. व्यं. कोशी, वैद्य मा. वि. गोखले, वैद्य

प. र. गोडबोले व श्री. श्री. चारे (विद्यार्थी). प्रकाशक - राष्ट्रीय शिक्षण मंडळाचे आयुर्वेद महाविद्यालय, पुणे. सुदक - राजगुरु प्रेस, पुणे. वा. र. १, बाहेरगावी ट. ह. ८६. फु. अं. ४४, ८६. अंकात ४०, ३० पृष्ठे. ८"३ X ५"४. प्रथमांक - आगस्ट १९३७. पुढे वाढ १९६७.

उद्देश - आयुर्वेदशास्त्रीच्या विचारांचे व ज्ञान-संग्रहाचे योग्य असे तात्विक व अनुभवपूर्ण लेख. संस्थेचे सुधारन. **स्वरूप -** सत्सोपनिषेदान, आयुर्वेदशास्त्री, कल्याणालातील रोग्यांच्या चिकित्सेचे अनुभव, कारणपरत्वे चिन्ने, पणोचिन्ने.

प्रीतवान्य - (मल्लवृत्त) तेजस्वि नावधीतमस्तु । शंखं चक्रं चतुर्धं दधममृतघ्नं चावदोर्मिधनुर्मिः । स्वमस्त्वञ्चातिद्वन्द्वं शक्रापीरिवलक्ष्मीलिर्ममोर्जनवम् ॥ नाट्यभोग्येज्ज्वलायं कटितदविलक्ष्मचारपीतावराकम् ॥ वन्दे चत्वारिंशं विधित्वा दधनमौदवापामिलीकम् ॥

विशेष माहिती - आयुर्वेद महाविद्यालयाची स्थापना सन १९३३. पहिली दोन वर्षे प्रेमासिक, नंतर मासिक. **वार्षिक वर्षणी -** वर्ष १ ते ११ - र २, वर्ष १२ पासून र. ३. फु. अं. अनुक्रमे ४४ व ४६. **संग्रहकाल -** वर्ष १ अंक ३ पासून ४ ये नाच एका विद्याभ्यासि. वर्ष १३ संपादक मंडळात १ जेव्हा, २ गोपले व ३ मा. पु. कोशी, आखर - वर्ष १४ पासून ९"७ X ६"७. **संपादक -** प्रेमासिकाच्या पहिल्या ४ अंकात पहिल्या पानावर ' मद्रं कर्मिः शुश्रूषाम देवाः ' । व ' ॐ सहस्रावस्तु - ' अशी २ श्लोकांची श्रांती व नंतर ' शंखं चक्रं ' चोरीत तिसरा श्लोक मिळून ' प्रार्थना ' म्हणून छपीत. नंतर फक्त तिसरा श्लोक पहिल्या पानावर मावाराखी छापील लागले. पृष्ठे - मासिक झाल्यापासून ३० सामान्यतः.

[मंत्र, भाषणे]

प्रेमासिक

वर्ष १ व २ - अंक प्रत्येकी १ ते ४ (आ, न, मे, मे) आगस्ट १९३७ ते मे १९३९ (२ वर्षे). मासिक

वर्ष ३ व ४ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जून १९३९ ते मे १९४१ (२ वर्षे).

वर्ग ५ - अंक १ ते १२. जल १९४१ ते १९४२. अंक ६ धन्वंतरी विमोचक.

वर्ग ६ - अंक १ ते १२. जल १९४३ ते १९४४. अंक ४ गज विमोचक अंक.

वर्ग ७ - अंक १ ते ४, (५ - ६), ७, ८, (९ - १०), (११ - १२). जल १९४५ ते १९४६. अंक (९ - १०) टो. मन्त्रमार विमोचक अंक, अंक (११ - १२) धैर्य नानक स्मृति अंक.

वर्ग ८ - अंक (१ - २), ३ = ३, ४ ते १२. जल १९४७ ते १९४८. अंक (१ - २) धैर्य नानक स्मृति अंक पुराणी.

वर्ग ९ - अंक १ ते १२. जल १९४९ ते १९५०.

वर्ग १० - अंक १ ते १२. जल १९५१ ते १९५२. अंक २ शयरोज विरिण्यक.

वर्ग ११ ते १४ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जल १९५३ ते १९५४ (चार वर्षे).

आयुर्वेद

मासिक : सप्तम - आयुर्वेदाची साठे धैर्य (कृष्णाजी नारायण साठे, धैर्यनीध). प्रकाशक - शम्भुदास कृष्ण केतकर, मुंबई. मुद्रक - मुंबई वैभव प्रेस, मुंबई. वा. व. रु. १०८. अंकात १६ पृष्ठे. ८ × ५.२. प्रथमांक - चैत्र शु. १५. श. १८३६.

उद्देश - प्राचीन व अर्वाचीन, परंपरागत व स्वतंत्रप्राप्त असलेले आयुर्वेदीय ज्ञान व वैद्यकी शोधाची आणि इतर माहिती जनतेला देणे. रचणारे - आयुर्वेदासंबंधी घडामोडींचे वर्तमान, आयुर्वेदाचे स्वतंत्र लेख, चर्चा, निर्भीड टीका, पदार्थांचे यथार्थ स्वरूप व उपयोग. नामांकित वैद्यांची चिकित्सापद्धती, आयुर्वेद सेवांशी चरित्रे, कहाण्या, प्राचीन व अर्वाचीन इतिहास, परिभाषा, प्राचीन आयुर्वेदप्रथांची मापातरे, अंगभूत इतर शास्त्रांची तत्वे, शास्त्रमाधान, धरुगुती ओपणे.

प्रोत्साहन -

आयुर्वेदासंबंधी विषय : समस्यः ।

विमोचक माहिती - सप्तम - नाथ पद मन्त्रोदर वर्ग २ अंक २ पावून. वर्ग २९, अंक ८ पावून सप्तम वैद्य व. रु. ऊर्ध्व मुद्रायाची साठे. पृष्ठसंख्या - वर्ग २ पावून २४, वर्ग ७ - ३६. [सुमार्ग]

वर्ग १ ते २१ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (चैत्र ते फाल्गुन) चैत्र १८३६ ते फाल्गुन १८५६. (२१ वर्षे)

वर्ग २२ - अंक १ ते १२. चैत्र ते फाल्गुन १८५७. अंक १० वंदनदाभूत व विमोचक परिराज अंक.

वर्ग २३ - अंक १ ते १२. चैत्र ते फाल्गुन १८५८. अंक ८ भीषणवर्त अंक.

वर्ग २४ - अंक १ ते १२. चैत्र ते फाल्गुन १८५९. अंक ९, १०, ११ वैद्य नंदनीलपदा विषय अंक अंक; १२ कन्हाड वैद्यसंमेलन अंक.

वर्ग २५ ते २९ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (चैत्र ते फाल्गुन) चैत्र १८६० ते फाल्गुन १८६४ (पंच वर्षे).

आयुर्वेदचिकित्सक

मासिक : सप्तम - पुरुषोत्तम शास्त्री हिलेकर. प्रकाशक - विष्णु कृष्ण काळे, मुंबई. वा. व. रु. ३०८. पु. अ. ८६. अंकात ४० पृष्ठे. ९.६ × ६.६. प्रथमांक - अश्विन वद्य १३. श. १८४५ (६ नवरा १९२३)

उद्देश - आयुर्वेदीय विद्यार्थी-चर्चामंडळाचे. स्वरूप - आयुर्वेदीय गृह तत्त्वाचा उद्घाटन, उपयुक्त प्रथांचे विवेचनासह मापातरे, विशेषरोग-निदानपद्धती व तत्त्वविचार, सिद्धीप्राप्तरील व्यावहारिक विवेचन, औषधी परिचय, शास्त्रसमाधान, धरुगुती उपचार, आयुर्वेदाविषयी सामाजिक विचार.

प्रीतवाच्य-

(१) अमिधानुवर्गात् वा द्रव्यशक्तिर्विशिष्यते ।
अनो मन्त्रमुत्सृज्य माध्यस्थ्यमरलंभ्यताम् ॥

—अष्टागद्धय

(२) अम्यासह्मप्यते दृष्टिः कर्मसिद्धिप्रदा-
शिनी ।

वर्ष १ — अंक १ अश्विन १८४५, २ वा,
३ पो, ४ माघ ४०, ५ वै ४६, ६ श्रावण
१८४६.

आयुर्वेदरहस्य

द्वैमासिक : संपादक — (प्रयोजक) वैद्य-
शास्त्री मणिसंकर गोविंदजी प्रकाशक — जामनगर,
वा. व. द. ८११, गरिबाव पक्का ८३ (ट. प.).
अंक १६ पृष्ठे. ९४ × ६३. प्रथमांक —
माघ-फाल्गुन संवत् १९५९ (फे-मा १९०३).

प्रीतवाच्य-

सर्वमन्यत्परित्यज्य शरीरमनुपालयेत् ।
तदभावे हि भावानां सनांमाय. शरीरिणाम् ॥
[दवापो]
वर्ष १ — अंक १ माघ फाल्गुन, २ वैश्व-
संवत् १९५९.

आरबी भाषेतील सुरस व चमत्कारिक गोष्टी

मासिक : प्रकाशक — (पुस्तकप्रसार) ज्ञान-
प्रकाशचे कर्ते, पुणे. मुद्रक — ज्ञानप्रकाश छा.
(शिळाछा.). फु. अ. ८२. अंक १६ पृष्ठे.
८ × ५३. प्रथमांक — (१) १८५७.

उद्देश — सर्वांचे (आरबी भाषेतील सर्व
गोष्टींचे) मापातर एका पुस्तकात तयार केले तर
त्याची किंमत मोठी होईल. यास्तव महिन्यास एक
पुस्तक छोळा पृष्ठाचे करून विकण्याचा निश्चय
केला आहे.

विशेष माहिती — अंकक्रम, मासचे नाव,
सनाचे संप्रत्ये एकदोन आकडे, हाताने लिहिण्या
साठी बारी जागा घेईत.

[यावंतवाढी]

वर्ष १ — अंक ... ७, ८, ... १०, ११,
१२. १ इस्वीसन १८५७.

आराम

मासिक : संपादक — व्ही. के. कर्वे. प्रकाशक
— आर. जी. शास्त्री, सदाशिव श्रीपत फडणवीस,
नागपूर. मुद्रक — यादवेंद्र प्रसाद छा., नागपूर. वा.
व. द. १८४. अंक २० पृष्ठे. ६३ × ३९.
प्रथमांक — (एप्रिल १९०५)
स्वरूप — नाटक कविता इ. संक्षिप्त. वैद्य-
शास्त्रावरील लेख, वर्तमानसार.

प्रीतवाच्य-

(१) सर्वथा व्यवहृतं वृत्तोपवचनीयता ।
यथा स्त्रीणां तथा बाबा साधुषु दुर्जनो जनः ॥
(अंक २ वर) तुका म्हणे त्याची कोण जाणे कळा ।
बागवी पागुळा पायावीण ॥
विशेष माहिती — विशिष्ट वाङ्मय — पदरी-
नाथ बांदे लिखित 'उत्तरराम नाटक'.

[आकडे]

वर्ष १ — अंक (१ एप्रिल), २ से १९०५,
३ जून १९०५.

आरोग्य

मासिक : प्रकाशक — गोविंद अमृत वैद्य,
अमरेली (काठीयावाड). मुद्रक — गुजरात अँड
काठीयावाड प्रिंटिंग ब्रॅसे अँड टाइप प्रिंटी क.
लि. छापसाना. वा. व. द. १८४. फु. अ. ८२,
८३. ८२ × ५४. प्रथमांक — आपाद श.
१८३३

उद्देश — औषधाशिवाय नैसर्गिक उपचारांनी
आरोग्य मिळविणे व रोग बरे करणे.

स्वरूप - आरोग्यदायक नैसर्गिक उपचाराबद्दल गोपयत्तिक माहिती, चार भाग - (१) आरोग्य-शास्त्र आणि तत्संबंधी माहिती, (२) रोग झाले असता बरे करण्याचे नैसर्गिक उपाय, (३) आरोग्य वगैरे विशेष महत्वाच्या विषयांवर निबंध, (४) निरक्षरे रुग्ण विचार व रोग बरे झाल्याचे दाखले.

ग्रीदवाक्य -

॥ शैल्यमरोगिता जगति जंतोः ॥

विशेष माहिती - मालक प प्रकाशक - गोविंद अमृत वैद्य, रामराई, अमरेली (काठियावाड). आकार - अंक (५-७) चा ६.१५४. [सुमंग्र]

वर्ग १ - अंक १ ते ४, (५-६-७), (८-९), (१०-१२). आयाद १८३३ ते ज्येष्ठ १८३४. अंक (५-७) ग्रामिक सन्निपातज्वरावर नैसर्गिक उपचारपद्धतीचे प्रयोग.

आरोग्य

मासिक : सप्तादक - पुरुषोत्तम गणेश नागल. प्रकाशक - सप्तादक, पुणे. वा. व. क. ३. ७.८ × ५.१. प्रथमांक - अश्विन वद्य १३ श. १८४२.

उद्देश - आयुर्वेदाचे प्रसारास व अभ्यासास वाहिलेले. स्वरूप - बालसंगोपन, सुलभ उपचार, अग्निसंरक्षण, मासप्रकाश, द्रव्यगुणसंग्रह, दिनचर्या (भावप्रकाशाचे मापांतर).

ग्रीदवाक्य -

धर्माधिकामनोक्षाणा आरोग्य मूलमुत्तमम् । - चरक.

विशेष माहिती - श्रीदेव आणि कंपनीचा आयुर्वेदी फारखाना, पुणे, या सत्येमापंत निषणारे.

[पुसप्र, माहसर्ग]

वर्ग १ - अंक १ ते १२. अश्विन १८४२ ते माद्रपद १८४३. (निर्देश १८४२)

आरोग्यदीप

मासिक : सप्तादक - डॉ. रत्नशी शहा सहस्रपादक - द. चं. मोदगी. प्रकाशक - सुर्व. वा. व. क. १. फु. अं. ८२. अंकान २४ पृष्ठे. ८.२ × ६.७. प्रथमांक - २० जून १९४०.

उद्देश - सार्वजनिक आरोग्यसंरक्षक मंडळाचे प्रचारपत्र.

विशेष माहिती - आकार - ८.२ × ६.७, ८.४ × ५.४, अंक ८, ९ चा ९.६ × ७.१. फु. अं. मिश्रि किमती ८.११, ८.१, ८.२ आणि ८.४.

[मंग्र]

वर्ग १ - अंक १ जून १९४०, २ जु, ३, ४, ५ न, ६ डि ४०, ७ जा ४१, ८ मा-ए, ९ मे १९४१.

आरोग्यमंदिर

मासिक : सप्तादक मंडळ - वैद्यभूषण पुरुषोत्तम सप्ताराम हिल्लेर (उमरावती), वै. गं. वि. पुराणिक, डॉ. ल. जा. कोवटेंकर, वै. ह. वा. देशपांडे, प्रकाशक - पु. स. हिल्लेर, पनवेल. मुद्रक - पु. स. हिल्लेर. वा. व. क. ३. फु. अं. ८४. अंकान ४८ पृष्ठे ९.६ × ७.४. प्रथमांक - फेब्रुवारी १९३८ (भाव शुद्ध ५ श. १८५९). पुढे चाड १९६७.

उद्देश - श्रीधूतापेक्षर पनवेल, या सत्येने पुरस्कृत. आयुर्वेदिक, व्यायाम, आरोग्य, इ. विषयास वाहिलेले. स्वरूप - सचित्र. कविता, आहार, शरीरपोषण, आरोग्य, शारीरिक, शिक्षण इ.

ग्रीदवाक्य -

सर्वेषां पुरुषार्थानामारोग्य साधनं परम् ।

सहायस्तस्य सिद्ध्यर्थं भूयादारोग्यमंदिरम् ॥

[मंग्र]

वर्ग १ - अंक १ ते १०, (११-१२).

आर्यगृहिणी

फेब्रुवारी ते डिसेंबर १९३८. अंक (११-१२) डिसेंबर मेष संमेलन विरोधाक.

घर्ष २ व ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. फेब्रुवारी १९३९ ते जानेवारी १९४१ (२ वर्षे).

घर्ष ४ - अंक + १ ते ११. मार्च १९४१ ते जानेवारी १९४२. अंक १ आरोग्य विरोधाक.

घर्ष ५ - अंक + १ ते ११. मार्च १९४२ ते जानेवारी १९४३. अंक १ शत्रुअंक.

घर्ष ६ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १९४३ ते जानेवारी १९४४. अंक ६ डॉ. कोकडकर स्मृतिविरोधाक.

घर्ष ७ - अंक १ ते ८, (९-१०), ११. फेब्रुवारी ते डिसेंबर १९४४. अंक ३ एमिड मधुनेह व क्षय चिकित्सानुमताक, अंक ५ विरोधाक.

घर्ष ८ - अंक १ (बा-फे) ते ८, (९-१०), ११. जानेवारी - फेब्रुवारी ते डिसेंबर १९४५. अंक १ शारीरिक शिक्षण विरोधाक.

घर्ष ९ - अंक १ (जा-फे) ते ८, (९-१०), ११. जानेवारी फेब्रुवारी ते डिसेंबर १९४६. अंक ११ विरोधाक.

घर्ष १० - अंक १ ते १०, (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९४७. अंक ९ स्वातंत्र्य अंक.

घर्ष ११ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४८. अंक ११ दिवाळी अंक.

घर्ष १२ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४९. अंक ९ पुराणी सहित अंक; (१०-११) दिवाळी अंक.

घर्ष १३ - अंक १ ते १०, (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९५०. अंक ४ एमिड दारुबंदी अंक. अंक (११-१२) दिवाळी अंक.

मासिक : संपादक - माधव कृष्णाजी पडके.
प्राशस्तक - कृष्णार्जी बापूजी वदम, मालवण, मुद्रक - राममखाद छा., माणग. या. घ. क. १८८. अंकात १६ पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रयमाक - एमिड १९२५.

उद्देश - क्रियाचे मासिक - ग्रामिण बाळांला योग्य स्त्रीशिक्षण कसे मिळावे, क्रियाचे आचार - व्यवहार कसे असावे, त्यांच्या सुधारणेसाठी चाललेल्या पुराणाच्या प्रयत्नास साद्य कसे द्यावे इ. चा विचार करणे.

विशेष माहिती - म्यानेजर - आर्यगृहिणी, विश्वविहार कार्यालय, कुडाळ, सं. रायतवाडी. [मंत्रे, माहसंमं]

घर्ष १ - अंक १ एमिड १९२५, २, ३ जून... ५ —.

आर्य - धर्म

मासिक : संपादक - [शिवकर बापूजी तळवडे.]
प्राशस्तक - दामराव इण्ण आणि मडळी, मुंबई. मुद्रक - तत्वविवेचक छापखाना, मुंबई. या. घ. क. ८११. ट. प. ८३. कु. अं. ८१. अंकात प्रकरणावर २४ पृष्ठे. ८"३ X ५"५. प्रयमाक - मार्च १९०४. शेवटचा अंक - फेब्रुवारी १९०९.

उद्देश - धर्मावबल लोकात निर्माण होत चाललेली उदासीनता घालविणे. त्वरत - धार्मिक वेदांना विचार. इतर विविध विषय. धार्मिक वैदिक शास्त्राची ओळख : योगतत्त्वादर्श, सत्यार्थप्रकाश, गृहस्थाश्रम, उपनयन इ. विषय. वेदशास्त्रे, पुराणे, स्मृत्या, धार्मिक निवच. खदरे - लोकचे बोल, प्रार्थना (वैदिक सार्य व प्राकृत).

ग्रीदवाक्य -

अथेमा वाच कल्याणीमावदानि जनेभ्य : ।
ब्रह्मराज्याभ्यां शूद्रायाचार्या च स्वाय चारणाय ।
- पृष्ठ ७ अं २६।२ ।।

विशेष माहिती - वर्ष ५ अंक ९, १०, ११ वेदाचे क्रमवार भाष्य, 'वर्गणीदाराच्या अमासामुळे तूतं निषावा.' (लोकमित्र वर्ष १८ अंक १० एप्रिल १९०९)

[मार्च]

वर्ष १ ते ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (मार्च ते फेब्रुवारी), मार्च १९०४ ते फेब्रुवारी १९०९ (पाच वर्षे).

आर्यधर्म

मासिक : संपादक - स्वकटेश रामचंद्र मोहोळकर. प्रकाशक - संपादक पंढरपूर. मुद्रक - लोकसेवा छा. पुणे. वा. व. रु. ३४६. अंकात २६ पृष्ठे ८'६ १५'५. प्रथमांक - मार्गशीर्ष शु. १८४८.

उद्देश - आर्यधर्मातील तत्त्वनिष्ठेचा लोप होऊन व्यक्तिपूजा वाढू लागल्यामुळे समाज अनायं बनू लागला आहे. त्याच आर्यधर्म म्हणजे काय हे शास्त्राधारपूर्वक सांगणे. स्वस्व - उपनिषद्धर्माच्या आधारेने शास्त्रप्रचीती करून देताना आम-प्रचीतीशी तिची जोड घालण्याचा उद्देश - साधारणक मुक्ताच्या व शास्त्राच्या पायावर पारमार्थिक उच्चतीची उभारणी करण्याचा मार्गदर्शन. आर्य आचार, विचार, उच्चार व संस्कार याचे प्रकटीकरण.

घीद्वयानय -

(१) एष सर्वेषु भूतेषु गृहात्मा न प्रकाशते दृश्यते त्वम्यस्य बुद्ध्या यमया यमदर्शिमि ॥१॥ यच्छेद्वाद्मनसी प्राज्ञस्तच्छेज्जान आत्मनि । ज्ञानमात्मनि महति नियच्छेत्तच्छेच्छान्त आत्मनि ॥ २ ॥ काठकोपनिषद्

(२) आरमष्टावर -

अनार्याचारनाशाय आर्याचारस्य भूतये ।
आनन्दकददानाय मासे मासे स्वाग्यहम् ॥ १ ॥
वर्ष १ - अंक १ मार्गशीर्ष १८४८, २ पौष, ... ४ फाल्गुन १८४८

आर्यधर्मदर्पण

मासिक : संपादक - (वर्ग) काशिनाथ वामन छेडे, वाईकर. प्रकाशक - संपादक, वाई. मुद्रक - मोदकृष्ण छापखाना, वाई. वा. व. रु. ४, सहामाही रु. २४४, निमाही रु. १४४. फु. अं. ४८, अंकात ४८ पृष्ठे. १००१ X ६'८. प्रथमांक - माघ शु. १८१५ (नमुना अंक).

स्वरूप - महाराष्ट्र भाषांतरासहित मूळ महाभारत, योगशास्त्र व पाराशर माधव आणि धर्मनियमक निबंध, असे चार विषय.

विशेष माहिती - **कालनिर्देश** - पहिल्या वर्षाच्या आरम्भीच्या नऊव्या अंकावर पंच वर्ष व अक्षमांक, अंक ११ पासून माघ व अक्ष आणि सवत्सर, वर्ष ३ अंक २ पासून फिरून वर्ष ४ अक्षमांक पंच, कालनिर्देशविहीन देण्याची सुद्धात. **सुलतानी** - वर्ष ४ मध्ये मोदकृष्णातील लेखामुळे संपादकावर मुंबई सरकारकडून खटला कारावाय १९ ऑगस्ट १८९८ पर्यंत. **मुद्रक व प्रकाशक** - वर्ष ४ अंक ८-९ (माद्रद-अखिल १८१९) पासून वर नाव दामोदर लक्ष्मण छेडे, वाईकर यांचे. वर्ष ५ अंक २ विवा ३ पासून संपादक वा. वा. छेडे यांचे नाव फिरून छापू लागले. **नवी व्यवस्था** - वर्ष ५ अंक १२ मध्ये - 'सहाव्या वर्षापासून नवी व्यवस्था, वर्गणी रु. ४ ऐवजी रु. ६ व पृष्ठ ४८ ऐवजी ९६'.

[मार्च]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. माघ १८१५ ते पौष १८१६. (अंक ९ अखिल माहि न्याचा पौराव निघाला.)

वर्ष २ - १ ते १२ माघ १८१६ ते पौष १८१७.

वर्ष ३ - अंक १ ते १० माघ १८१७ ते पौष (१८१८)

वर्ष ४ - अंक १, ४, (५६), ७, (८९), १० ते १२ माघ १८१८ ते पौष १८१९. (सहाव्या अंकावर मास शक नाही. वर्षाच्या अंकावर आहे)

वर्ष ५ - १, ३ ते ६, ८ ते १२
कालनिर्देश नाही
वर्ष ७ - अक ८ (काय नाही, ति ४१२).
अक ८ द्रोणपर्व पृ २६५-३६०

आर्यधर्मदीपक

मासिक संपादक - (उपार करणार)
सदाशिव हरी सोहनी, काशी क्षेत्रातील विद्वान
मंडळीच्या मदतीने प्रकाशक - संपादक, बनारस.
मुद्रक - श्रीबालाजी छापाखाना, बनारस बा. प
६ २ फु अ ४३ अकात प्रकरणवार
१६ पृष्ठे ८ ९ × ५ ७ प्रथमाक - जानेवारी
१८९८

उद्देश - शास्त्रायाचे मासिक पुस्तक त्वराने -
परमार्थकारिता, नियमनिर्वाह करण्याकरिता, आणि
सरकारी इनषाफात बाजविण्याकरिता जी शास्त्रा
याची आवश्यक माहिती लागते ती काशीखंड,
शिवरहस्य, निर्णयविंधू, मिताक्षरा व शूद्रकर्मणाकर,
दशकुमारचरित, धर्मविंधू, दत्तकमीमांसा याचे
मूलाखंड माहृत मापातर

[दबापो]

वर्ष १ - अक (१), २, ३, (४), ५, ६,
( ) जानेवारी ते डिसेंबर १८९८
वर्ष २ - अक (१-२), जा फे १८९९

आर्यधर्महस्य

मासिक संपादक - (कें) काशिनाथ
वामन लेडे, वाईकर प्रकाशक - संपादक,
वाई मुद्रक - मोदवृत्त छा वाई वा व ६
२४६ आगाऊ फु अ ४४ अकात ४०
पृष्ठे ८ ८ × ५ ७ प्रथमाक - कार्तिक ११
श १८९७.

१ उद्देश - श्रीमच्छंकराचार्यांचे प्रस्थानत्रयीवरील
अंतिम माध्य मराठी भाषांतराखंड देणे प्रथम
मगवद्गीता, नंतर शारीरामास्य व उपनिषद्भाष्य

क्रमाने त्वराने - विषयक्रम प्रथमतः गीतेतील
श्लोक, श्लोकांचे सरळ मुल्लेख मापातर, श्रीमच्छं
कराचार्यांचे माध्य, माध्याचे मापातर, त्या
विदेशी भाष्याचे स्पष्टीकरण, आणि माध्याला
घट्ट नसलेल्या गीतेवरील अद्वैतार्थी टीकाचा
युक्तायुक्त निवार.

विदेश माहिती - ' हे मासिक पुस्तक फक्त
हिंदूकरिताच आहे, इतरांना मिळणार नाही ' असा
निर्देश अक ५ च्या मल्लपृष्ठ ४ वर व तेथून पुढे
ज्यांना फक्त मापातर हवे त्यांनी शुद्धवारी निघणारे
' मोदवृत्त ' च्यावे " येत्या अश्विन १८९७
पासून महिन्याच्या सव अकात मिळून एक
महिन्याचा मजूर मिळेल " (सप्तम - जाहिरात
आयधर्मदर्पण व २ अक ७ श्रावण १८९७,
मल्लपृष्ठ २ समोर) वर्ष २ चे तीनच अक निघाले,
पुढे संपादकावरील दल्लामुळे छंद पडला

वर्ष १ - अक १, २, (३४), ५ ते ८,
(९ ते १२) कार्तिक १८९७ ते
अश्विन १८९८

वर्ष २ - अक १ ते ३ कार्तिक १८९८ ते
पौष १८९८ + (सप्तम आयधर्मदर्पण
वर्ष ५ अक ४ मल्लपृष्ठ ४)

वर्ष ३ अक ५ (शारीरामास्य चालू)

आर्यधनु

मासिक संपादक - (लिहिणार) सखाराम
गणेश मुमुक्षु प्रकाशक - गणपतराव दलपतराम
मास्तर, बगोदे वा व ६ ८ फु अ ४१॥
अकात ८ पृष्ठ ८ ६ × ६ १ प्रथमाक -
कार्तिक शुद्ध १ सवत १९५० (९ नवबर
१८९३) (पुस्तक-अक)

उद्देश - कुलीन खीपुरुषाच्या सग्रहास योग्य
त्वराने - सामाजिक, नैतिक, व्यावहारिक, धार्मिक,
कलाकौशल्यविषयक माहिती, चरित्रे, उपयुक्त
माहिती, आश्चर्याच्या विखणाचे परिणाम,
शास्त्रीय विषय, परदेशी वैद्यक, पुस्तक परीक्षण

ग्रंथानुसंग -

शान्नाशा त्वर्थवत्त्वेन पुरुषार्थो विधीयते ।

तयोरेवमवाधित्वात्तादर्थ्यं विध्यतिप्रमः ॥

विशेष माहिती - आकार - वर्ग १ अंक २-
९.४ × ६.४, वर्ग २ ते ८.२ × ५.२.

[सुमग्न, दवागो]

वर्ग १ - अंक १ ते ८, (९-१२). कार्तिक
शके १८१५ ते अश्विन शके १८१६.

वर्ग २ - अंक (१-२) सप्त १९५१, ३.

आर्यभट्टिनी

मासिक : सप्ताहक - (सरकारी नोंद)
आनंदीबाई लाड. प्रकाशक - एक स्त्री, मुंबई.
अकांत ८ पृष्ठे. ९.२ × ६.२. प्रथमांक - मार्च
१८८६. (पुस्तक-अंक)

स्वरूप - विविध साहित्य.
वर्ग १ - अंक १ मार्च १८८६.

आर्य भट्टिनी

मासिक : सप्ताहक - (लिहिणार) माणिकचाई
लाड. प्रकाशक - दुभाषी आणि कंपनी, मुंबई.
वा. व. रु. १. फु. अ ४२. अकांत ८ पृष्ठे.
प्रथमांक - डिसेंबर १८८९. (पुस्तक-अंक)

उद्देश - श्रियाकरिता उपयुक्त मासिक पुस्तक.
विशेष माहिती - “ दि दीवर ” या इंग्रजी
मासिकाचे प्रकाशक दत्तात्रय दामोदर पारंगविकर
याच्या आश्वासनाने. ”

[मालवण, सुमग्न, मग्न]

वर्ग १ व २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (डि ते
न). डिसेंबर १८८९ ते नोवंबर १८९१.
(२ वर्षे). +

वर्ग ३ व ४ - अंक प्रत्येकी अंक १ ते १२
(जा ते डि) जानेवारी १८९२ ते डिसेंबर
१८९३ (२ वर्षे).

आर्यभट्टिनी

मासिक : सप्ताहक - शंकर दाजीशास्त्री पदे
वैद्य. प्रकाशक - (वर्ग २१) गोविंदराज दिनकर
दाजी पदे, मुंबई. वा. व. रु. १.८८ (मनुष्यदावर
रु. २). ८.४ × ५.४. प्रथमांक - जुलै १८८९.

स्वरूप - अप्रकाशित संस्कृत ग्रंथांचे समूह
भाषांतर, प्रकाशिताने मराठी भाषांतर, जुल्या
हस्तालिखित वाडाचे प्रकाशन, वैद्यविषयक शोध
व निव्व, प्रश्न, उत्तरे, शोध, विचार, चर्चा इ.
‘ सुबोध वैद्यक ’.

ग्रंथानुसंग -

मिपजा साधुवृत्ताना, भद्रमाममशालिनाम् ।

अभ्यस्तकर्मणा भद्र, भद्र भद्रामिलणिनाम् ॥

- श्रीवाग्मद.

विशेष माहिती - पोद्दमपळा ‘ ऑर दि
डॉक्टर ऑफ आर्य (नेटिव्ह). ’ वा. वर्गणी -
वर्ग ६ व. २०६. वर्षे १८ वर ‘ कै. प्योतिर्विद
दाजी हरिमठ पदे स्मारक ’ व वर्षे २१ वर
‘ शंकर दाजीशास्त्री पदे स्मारक ’ असे निर्देश. वर्षे
१६ ते १९ चार वर्षे कर्नाटी सनाती व निय-
मावादी असे समिन्न निर्देश. वर्षे २१ अंक ९ वर
‘ श्रीसयाजी आयुर्वेद विद्यापीठाचे मराठी मासिक ’
असा निर्देश.

वर्ग १ ते ७ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जुलै
ते जून). जुलै १८८९ ते जून १८९६
(७ वर्षे).

वर्ग ८ - अंक १ ते ६, (७-१२). जुलै
१८९६ ते जून १८९७.

वर्ग ९ - अंक १ ते ९, (१०-१२) जुलै
१८९७ ते जून १८९८.

वर्ग १० - अंक (१ ते ५), (६-८), (९-१२).
जुलै १८९८ ते जून १८९९.

वर्ग ११ - अंक (१-६), (७-९), (१०-
१२) जुलै १८९९ ते जून १९००.

वर्ग १२ - अंक १, २, (३, ४), ५, (६),
(७-९)... जुलै १९०० ते (जून १९०१).

वर्ग १३ ते १५ - .. (१९०२, १९०३,
१९०४).

वर्ष १६ - अंक १, (२-३), (४-५),
(६-८), (९ ते १२). कर्क संक्रांत १८२६
ते मिथुन संक्रांत १८२७.

वर्ष १७ - अंक (१-४), ५, ते १०,
(११-१२). कर्क संक्रांत १८२७ ते
मिथुन संक्रांत १८२८.

वर्ष १८ - अंक १ ते ६, (७-९),
(१०-१२). आषाढ १८२८ ते मिथुन
संक्रांत १८२९.

वर्ष १९ - अंक (१-३), (४-११), १२.
आषाढ १८२९ ते मिथुन संक्रांत
१८३०.

वर्ष २० - अंक (१-६) जुलै ते डिसेंबर
१९०८.

वर्ष २१ - + अंक १ ते ९, (१०-११), १२.
वैशाख १८३२ (१९१०) ते ज्येष्ठ
१८३३ (१९११). (यात ' भारतीय
' रक्षणशास्त्र).

वर्ष २२ - अंक १ वैशाख १८३३.

आर्यमित्र

मासिक : संपादक - वामन एकनाथशास्त्री
केमकर. प्रकाशक - पुणे. मुद्रक - (वर्ष ३ अंक ८)
इंदुप्रकाश छा. वा. व. व. २८४ भागाऊ, रु.
३०८ भागाहून. फु. अं. ८५. प्रकरणवार अंकात
२४ पृष्ठे (वर्ष ३ अंक ४). १० x ६.७.
प्रथमांक - जानेवारी १८८४. (पुस्तक - अंक ,

उद्देश - भाषापुष्टीस उपकारक असलेल्या
उपायचि अनुसरण. स्वरूप - साधारणपणे पान
भाग - १ निश्चायली - प्राचीन कवींचि इतिहास
४ काव्य यावर निबंध; २. अलंकारविकाश -
अलंकारशास्त्रातील ग्रंथांचे समूल भाषांतर; ३
गद्यसारसंचय - संस्कृत कवींची निवडक गद्ये
टिपणासह; ४ सत्यनंदार - पद्यात्मक संस्कृत
काव्ये टीकेसह; ५ वृद्धवचनोद्धार - वृद्धि वचने,
प्राकृत गृहणी, आख्यायिका इ.

दीपदान्य -

आवधन् मननहिता निबंधार्थि व्याकुर्वत्
स्वमिनवशास्त्रगदमयम् ॥
संचिन्वत् कविबलवृद्धसक्तिदं सत्कार्य समुचितकार्य-
मार्यमित्रम् ॥ १ ॥
गुंफुनि मननसहायबंधमाला । जो दावी अमिनव -
शास्त्रगुप्त मेला ॥
श्रीधी तो कविबलवृद्धवाक्चरित्रा । सत्कारा
निवृत्तिसक्त आर्यमित्रा ॥ १ ॥

विशेष माहिती - मुद्रक - वर्ष ३ अंक ८
इंदुप्रकाश छापाखाना. तत्पूर्वी काही अंक शिळा-
छापाचे व काही शिळाछापाचे. प्रकाशन/घिल्लव -
वर्ष ३ अंक ८ (आगस्ट) हा ३० डि. १८८६
तारखेस प्रसिद्ध झाला अशी मल्लप्रसाद नोंद. वर्ष
३ अंक १२, आगस्ट १८८७ त झाला. वर्ष
४ अंक १, डिसेंबर १८८७ त व वर्ष ४ अंक
२, जुलै १८८८ त झाला. वर्ष ४ अंक २
मध्ये ' सत्वा बदलन प्रति वातुर्मास निवेद. एकेक
विषय घेतला जाईल ' अशी सूचना.

[मर्म, दबाणे, पुनर्म]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१८८४.

वर्ष २ - अंक १ ते ३, (४-५), (६-७),
८ ते १०, (११-१२). जानेवारी ते
डिसेंबर १८८५.

वर्ष ३ - अंक १, (२-३), ४ ते ९,
(१०-११), १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१८८६.

वर्ष ४ - अंक १ जानेवारी, २ फेब्रुवारी
१८८७.

आर्यमित्र

मासिक : संपादक - म. स. दाते, खेडकर
वैद्य अंड सन्त, पुणे सिटी. प्रकाशक - म. स. दाते,
पुणे. मुद्रक - कृष्णाजी नारायण कवडे, शारदा
छापाखाना, पुणे. वा. व. व. ट. ख. सह ८८. फु.
अं. ८८९. अंकात प्रकरणवार १६ पृष्ठे.

७.९ × ५.१, वर्ष २ अंक ८ - ८ × ५.७.

प्रथमांक - चैत्र श. १८२६.

स्वरूप - रेताचित्रे. वैद्यकीय व इतर संवीर्ण विषय. नाटक, कादंबरी, धार्मिक निबंध, काव्य, हहवृत्त व वर्तमानसार.

द्विदद्यास्य -

तनु त्यागिता कीर्ति मागे उरावी ।

मना सज्जना हेचि श्रीया घरावी ॥

मना चंदनाचेपरी त्या क्षिजावे ।

सदा सज्जना अंतरी नीववावे ॥ - रामदास.

विशेष माहिती - संपादक - वर्ष १ अंक ६ - महादेव सत्पाराम दाते (खेडकर पैय अँड एन्स). संपादक - वर्ष २ अंक १ आरम-पृष्ठावर प्रथम आढळते.

[मुंमप्रं, उमप्रं]

वर्ष १ - अंक १ ते ६, ..., ८ ते १०, (११-१२). चैत्र ते फाल्गुन १८२६.

पृ. १५०. (यात अटकेचा झडा, नाटक)

वर्ष २ - अंक १ चैत्र १८२७.

आर्यमित्र

द्वैमासिक (' द्विमासिक '): संपादक - मुत्तय्या सिद्धलिंगय्या हिरेमठ, प्रकाशक - शिवराम अण्णाजी कुळकर्णी, राणदाळ (हलगा करवीर). वा. व. व. ८९. फु. अं. ८१. अंकात २४ पृष्ठे. ७.२ × ४.२. प्रथमांक मे-जून १९०४. (पुस्तक - अंक).

उद्देश - कामकाज करून प्रस्तुत झालेल्या मनास घटकामर करमणूक व्हावी व त्याबरोबरच थोडा तरी ज्ञानाचा लाभ करून द्यावा. स्वरूप - निबंध, कविता, सार्य सुभाषिते, गोष्टी, जुटके, कूट-प्रश्न इ.

द्विदद्यास्य -

मीने मीनी गुणिनि गुणवान् पण्डिते पण्डितोऽसौ ।

दीने दीनः सुखिनि सुखवान् भोगिनि प्राप्तभोगः ॥

मूळ मूर्खो युवतिषु युवा काम्यु प्रीदवाम्मी ।

धन्यः कोऽपि निमुबनजयी योऽवधूतेऽवधूतः ॥

[मुंमप्रं, उमप्रं]

वर्ष १ - अंक १ मे-जून १९०४, २ जुलै-ऑगस्ट १९०४.

आर्यविज्ञान

मासिक : संपादक - नारायण अनंत नाईक पाटणकर. प्रकाशक - ना. भ. नाईक पाटणकर, सगि, गोवा. मुद्रक - संगमोदय छात्राला. वा. व. व. २. फु. अं. ८४. अंकात १६ पृष्ठे. ८.२ × ५.४. प्रथमांक - फाल्गुन श. १८४७.

उद्देश - भारतीय आर्यसंस्कृतीचे श्रेष्ठ दाखविणारे शास्त्रीय व तात्त्विक विषयाचे स्थूल - पाश्चात्य व पौराण्य मतांच्या तौलनिक पद्धतीने ज्ञानविज्ञान विषयाची सर्वा. एका संस्कृत ग्रंथाचे भाषांतर. ज्योतिष, इतिहास, विज्ञान व इतर शास्त्रीय विषयावर लेख. ज्ञानविचार, पुस्तक-परिचय वगैरे.

द्विदद्यास्य -

इदं तु ते गुह्यतमं प्रवक्ष्याम्यनसुखे ।

ज्ञान विज्ञानसहितं यश्चात्वा मोक्षसेऽश्नुमात् ॥

(हे तो गुह्यादुनी गुह्य सांगतो तुज सज्जना ।

विज्ञानसहितज्ञान ज्या ज्ञाने मोक्ष पावसी ॥)

[मङ्गाव]

वर्ष १ - अंक १ ते ६, (७ - ८), (९ - ११), १२. फाल्गुन १८४७ ते माघ १८४८ +

वर्ष २ - अंक १ माद्रपद १८४९, २ ज्ये १८५०, ३ मा, ४ वै ५१, ५ - आ, (६ - ७) मा - अ, (८ - ९) वा - मा ५१, (१० - ११ - १२) मा - अ १८५३. माद्रपद १८४९ ते अश्विन १८५३. अंक (८ - ९) कार्तिक मास विशेषांक.

वर्ष ३ - अंक (१ - २) वा - मा १८५३ + (३ - ४) ज्ये - आ १८५४ + (५ - ८) मा - पा १८५४,

आर्यवैद्य

मासिक : संपादक - ये. भू. गणेशशास्त्री त्रिबक जोशी, प्रकाशक - संपादक, पुणे. वा. व. रु. १. फु. अं. ८२. ८४ X ५४. प्रथमांक - अक्टोबर १९३५. शेवटचा अंक - आगस्ट १९४३. स्वरूप - आर्यवैद्यकादर विविध लेख, रोगांची माहिती, निदान, चिकित्सा, अभ्युदीय मागणे, वैद्यक संमेलने, आयुर्वेदीय वृत्तपार.

घीदद्याम्य -

एषो हि गुणवान्वैद्यस्तापेत् आतुरान् सदा ॥

विशेष माहिती - धागादाची टंचाई व इतर गोष्टींची महागाई यामुळे वर केले.

वर्ष १ ते ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (अक्टोबर ते सप्टेंबर). अक्टोबर १९३५ ते सप्टेंबर १९४०. (पाच वर्षे)

वर्ष ६ - अंक १ ते ७, (८ - ९), (१० - ११), (वर्ष ६ अंक १२ - वर्ष ७ अंक १). अक्टोबर १९४० ते अक्टोबर १९४१.

वर्ष ७ - अंक (२ - ३), (४ - ६), (७ - ९), १० ते १२. नवंबर १९४१ ते सप्टेंबर १९४२.

वर्ष ८ - अंक १ ते ११. अक्टोबर १९४२ ते आगस्ट १९४३.

आर्यवैद्यकादर्श

मासिक : प्रकाशक - गणेश मोरेकर लाडिल्वर, चिकोडी. मुद्रक - चंद्रकांत छापखाना, चिकोडी. वा. व. रु. १. अंकात २४ पृष्ठे. ७.८ X ४.८. प्रथमांक - सप्टेंबर १८९४. (पुस्तक - अंक)

उद्देश - शरीरास जपले पाहिजे. त्यास वारंवार होणारे व्याधी, त्याचे निदान व चिकित्सा सांगणे. स्वरूप - आहारविहारादी दिनचर्या, नाडीपरीक्षा व दर्शन, स्वयंन, प्रभ, मूलपरीक्षा वगैरेबद्दल माहिती क्रमशः.

विशेष माहिती - विषयविषेचन - (= अनुक्रमणिका) : १ दिनचर्या २ निदानसह चिकित्सा.

वर्ष १ - १ सप्टेंबर १८९४.

आर्यसित्र

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - तत्त्वविषेचक छा. मुंबई. वा. व. रु. ८८, धादेरगावी ८११. फु. अं. ८१॥. अंकात १२ पृष्ठे. ७.१ X ४.२. प्रथमांक - (मे १८९१). (पुस्तक - अंक)

उद्देश - लहान मुलांच्या उपयोगाचे.

विशेष माहिती - पत्रव्यवहाराचा पत्ता - रामचंद्र घेडबर्गी नार्सक. ' लोकमिनाच्या पदरात पातले. ' (१)

[मधे]

वर्ष १ - अंक ..., २ जून १८९१.

आर्यसत्रिय

मासिक : संपादक - शंकर सावळाराम बळ्हाण. प्रकाशक - राजानन बाळकृष्ण तारवाळे, पुणे. मुद्रक - श्रीदत्तात्रय छा., पुणे. वा. व. रु. ३. अंकात १८ पृष्ठे. ८.४ X ५.४. प्रथमांक - जानेवारी १९२६.

उद्देश - मनोरंजन आणि समाजजागरित. धार्मिक, मनोरंजक, सामाजिक, ज्ञानप्रद, ऐतिहासिक गोष्टी, थोर पुढ्याची चरित्रे, काढवण्या, कविता इ. विविध लेखांचा संग्रह.

घीदद्याम्य -

लज्जागुणौघजननी जननीमिव स्वाम्
अर्चयन्नुद्धृष्टा मनुवंमानाम् ।

तेजस्विनः सुखमाप्नुनपि सत्यजन्ति

सत्यव्रतव्यसनितो न पुनः प्रतिग्राम् ॥ - महेद्वरि

[मधे]

वर्ष १ - अंक १ जाने १९२६.

आर्यावर्त

मासिक : संग्रहक — पुरुषोत्तम गोसाळ लातूरकर.
 प्रकाशक — संग्रहक, अंजनगाव (मुरजी), मुद्रक —
 (अंक १०) विद्यासागर छा., उमरावली. वा. व.
 रु. १०१२. फु. अं. ८३. अंकात २० पृष्ठे.
 ७१ × ५. प्रथमांक — (नवंबर १९१९).
 स्वरूप — कविता, नाटक, कादंबरी इ.
 संवीर्ण विषय.

ग्रीदवान्य —

यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत ।
 धर्मस्तथापनार्थाय समग्रानि युगेयुगे ॥

[पुस्तक]

वर्ष १ — अंक..., ६ ते ९, (१० — ११),
 १२. (नवंबर १९१९) ते अक्टोबर १९२०.

आशा

मासिक : संपादक — वा. ल. परब. संपादक-
 मंडळ — वें. एम्. एस्. माने, डॉ. भार. चव्हाण,
 शं. सी. कारतानीस, प्रकाशक — वा. ल. परब
 (संपादक), मुंबई. मुद्रक — दौलत प्रि. प्रेस,
 कोल्हापूर. वा. व. रु. ६. फु. अं. ८१०.
 ११ × ८.५. प्रथमांक — अक्टोबर १९५०.

उद्देश — श्रमजीवी जनतेचे मासिक. स्वरूप —
 कविता, गोष्टी, चर्चा, लेख, पोवाडे इ.

[सहाळ कचेरी]

वर्ष १ — अंक १ अक्टोबर १९५०, २ नवंबर
 १९५०.

आहार

मासिक : संपादक — अनंत अतरकर. प्रका-
 शक — बाळकृष्ण विष्णु तावे, मुंबई. मुद्रक —
 राष्ट्रवेमव प्रेस, मुंबई. वा. व. रु. ५. फु. अं. ८८.
 अंकात ५० पृष्ठे. ८ × ५.३. प्रथमांक — जून
 १९४७.

उद्देश — आहार, आरोग्य व पाकशास्त्र
 याची चर्चा करणारे. स्वरूप — पाकशास्त्र, आहार,
 उपहारपदे व तत्सम संस्था.

विशेष माहिती — संचालक — बाळकृष्ण
 विष्णु तावे. संग्रहक — वर्ष २ अंक ६ पासून
 बाळकृष्ण विष्णु तावे.

[मर्म, मुंमर्म]

वर्ष १ — अंक १ ते १२. जून १९४७ ते मे
 १९४८. अंक ६ नवंबर दीपावली.

वर्ष २ — अंक १ ते ५ + अंक ६ ते १२.
 जून १९४८ ते जून १९४९. अंक ५ अक्टो-
 बर दिवाळी अंक. नंतर अंक ६ डिसेंबर
 १९४८.

वर्ष ३ — अंक १ ते १२. जुलै १९४९ ते
 जून १९५०.

वर्ष ४ — अंक १ ते ३, (४-५), ६... जुलै
 १९५० ते डिसेंबर १९५०.

इंजनीयारिंगचे कामाविषयी

त्रैमासिक (त्रिमाही पुस्तक) : प्रकाशक —
 काशिनाथ महादेव यंचे, पुणे. मुद्रक — दत्तप्रकाशक
 (शिळाछाप). ९.६ × ६. प्रथमांक — मार्च
 १८७८.

[मर्म]

वर्ष १ — अंक १ मार्च १८७८.

इंजिनिअरिंग विषयावर (शिल्पाविशेषवर)

मासिक पुस्तक

मासिक : संपादक — (प्रयत्ने) बाळाजी
 बापूजी याने. मुद्रक — जगदितेच्छ छापखाना, पुणे
 (शिळाछाप). वा. व. रु. ४ (३ महिन्यांचे
 आत). फु. अं. ८८. अंकात ३२ पृष्ठे. १०.१
 × ६.९. प्रथमांक — फेब्रुवारी १८७६. (पुस्तक
 - अंक)

उद्देश - जुने शिल्लेग्रंथ व त्यांचे छाते मस्तुत नाहीत. नव्या सत्कारी काळेजातीत पुस्तके व शिक्क्याने हे मंजरीतच आहेत. म्हणून दुर्गम झालेले हा विषय सुगम होण्यासाठी मर्यादीत साधन असावे. त्यात - घरे, सडका, पूल, कालवे, देवालये, तळी, धर्मशाळा वगैरे इमारती बांधणे व तत्संबंधी सुना व रंग इत्यादी सामान तयार करणे वगैरे विषय.

विशेष माहिती - प्रकाशनाची तारीख - प्रत्येक अंकावर प्रत्येक महिना व त्याची तारीख २० (औद्योगिक) माहून त्याशिवाय मनुष्यावर "प्रथम प्रसिद्ध करण्याची तारीख" कदाचित् संपूर्ण तारीख-माहिती-अन या स्वरूपत दिलेली आहे. त्याचे स्वरूप ध्यानात घेण्यासाठी काही अंकांच्या प्रकाशन तारखा पाली (कंसात) द्याव्या आहेत. प्रसिद्धी छाने पुण्याच्या सिटी इंजिनिअरिंग कॉलेजात गणितचे असिस्टंट प्रोफेसर होते.

[मग, कोशचेरी]

वर्ष १ - अंक १ - २० फेब्रुवारी १८७६, २ - २० मार्च, ३ - २० मार्च (= ए), ४ - २० मे (१५ ऑगस्ट १८७६), ५ - २० जून (२५ सप्टेंबर ७६), ६ - २० जुलै (१० सप्टेंबर ७६), ७ - २० ऑगस्ट (५ अक्टोबर ७६), ८ - २० सप्टेंबर (१९ जानेवारी ७७), ९ - २० ऑक्टोबर (२५ जानेवारी ७७), १० - २० नोव्हेंबर (८ फेब्रुवारी ७७), ११ - २० डिसेंबर, १२ - २० जानेवारी १८७७.

वर्ष २ - अंक १ फेब्रुवारी १८७७, २ मार्च, ३ एप्रिल, ४ मे, ५ जून ७७ (२० फेब्रुवारी १८७८), ६ जुलै १८७७.

प्रथमांक - मार्गशीर्ष शुद्ध १ श. १८३८. दोषट्वा अंक - मार्गशीर्ष शुद्ध १ श. १८४१. (वर्षवार, सद्य अंकानुक्रम, रामायण)

स्वरूप - ऐतिहासिक विविध विषयांकडे १६ पृष्ठे व मूल कागदपत्राच्या प्रकाशनाकडे २४ पृष्ठे. शिवाय ऐतिहासिक सत्याची खबरदात, ऐति. ग्रंथाचा परिचय, नवे शोध, पुस्तक परीक्षण, चर्चा वगैरे.

श्रीदत्ताचार्य -

धर्मस्थापनेचे नर । ते ईश्वराचे अवतार ।
आले आहेत पुढे होणार । देणे ईश्वराचे ॥

विशेष माहिती - मनुष्ये २ ते ४ वर प्रत्येक अंकात 'इतिहाससंशोधनाची मली-कडील प्रगति' किंवा अन्य महत्त्वाची टिपणे, संशोधन व संशोधक यांची ताल, पारंपरिक वर्गणी - अंक ३७ वायुत (वर्ष ४ अंक १) बा. व. व. ३, कु. अं. ८६. यात 'ऐतिहासिक विविधविषय,' 'शिववालीन घराणी' (म. ह. सा. एड २१), 'पेशवाईची अपेक्ष' इ. प्रसिद्ध झाली.

[मग, माहसंम]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. मार्गशीर्ष १८३८ ते कार्तिक १८३९.

वर्ष २ - अंक १३ ते २२, (२३-२४). मार्गशीर्ष १८३९ ते कार्तिक १८४०

वर्ष ३ - अंक २५, (२६-२७), (२८ ३१), ३२. मार्गशीर्ष १८४० ते आषाढ १८४१. अंक ३३ ते ३६ बहल वि. का. राजवाडे याचे 'संस्कृत भाषेचा टलमडा' हे स्वतंत्र पुस्तक. बचिप्राचा आपादाचा अंक पाल्मुनात प्रकाशित झाला.

वर्ष ४ - अंक ३७ मार्गशीर्ष १८४१.

इतिहास आणि ऐतिहासिक

मासिक : संपादक व प्रकाशक - शेकर श्रीरुष्ण देव, श्री कल्याणसिंहसमा, पुणे. मुद्रक - आत्माराम छापखाना, पुणे. वा. व. व. २. कु. अ. ८४. अंकात ४० पृष्ठे. ८"४" X ५"४".

इतिहास-संग्रह

मासिक : संपादक - दत्तात्रय पळवंत पारखीस, आतापर. प्रकाशक - तुकाराम जावडी, मुंबई. मुद्रक - निर्णयसागर छापखाना, मुंबई.

वा. व. रु. ४. फु. अं. ४६. अंकात सदस्वर
४८ पृष्ठे. ८.५ × ५.५. प्रथमांक - आगस्ट
१९०८. शेवटचा अंक - आगस्ट-अक्टोबर
१९१६. (पुस्तक - अंक)

उद्देश - अस्सल कागदपत्र व अप्रसिद्ध ऐतिहा-
सिक माहितीचे प्रकाशन. स्वस्वरूप - ऐति. चित्रे
(आर्टपेपरवर एका बाजूस छासलेली पणोचित्रे),
ऐति. चरित्रे, ऐति. लेख, ऐति. दंतकथा, ऐति.
स्मरणार्णने, भूगोल, नकाशे, जुने ऐति. अस्सल
कागदपत्र, मुख्यत्वे मराठ्यांच्या इतिहासासम्यगी
कागदपत्र, आर्ट पेपरवरील मुक्त चित्रे हे वैशिष्ट्य.

ग्रीदवाच्य -

धर्मार्थकाममोक्षाणामुपदेशसमन्वित ।
पूर्ववृत्त कथायुक्तमितिहासं प्रचक्षते ॥१॥

विशेष माहिती - फेरफार - वर्ष ५ अंक
(१-३) " त्रिकोळ विषयाची स्वतंत्र प्रकरणे
न करता यापुढे सर्वांचा समावेश ऐति स्पुट
लेख या सदरात होईल."

[डेक्कॉ, माइसम, सुमम]

वर्ष १ व २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (आठे जु).

आगस्ट १९०८ ते जुलै १९१०. (दोन वर्षे)

वर्ष ३ - अंक १ ते ६, (७-९), (१०-१२).

आगस्ट १९१० ते जुलै १९११.

वर्ष ४ - अंक (१३), (४६), (७९),

(१०-१२). आगस्ट १९११ ते जुलै
१९१२.

वर्ष ५ - अंक (१३), (४६), (७९),

(१०-१२) आगस्ट १९१२ ते जुलै
१९१३ +

वर्ष ६ - अंक (१३), (४६), (७९),

(१०-१२) आगस्ट १९१४ ते जुलै
१९१५.

वर्ष ७ - अंक (१३), (४६), (७९)

(१०-१२) आगस्ट १९१५ ते जुलै
१९१६.

वर्ष ८ - अंक (१३) आगस्ट अक्टोबर

१९१६

इंद्रधनुष्य

१. मासिक : संपादक - कृष्णमूर्ति दाडगी
पोस्टफोडे. प्रकाशक - भमरावती. मुद्रक - सुशेष्ठ
छा. भमरावती. वा. व. रु. ३०८ नंतर ४०८.
अक्षात ४८ पृष्ठे. खेमी ८ पत्री. प्रथमंक -
(नवंबर १९२७) ?

उद्देश - साहित्य, कला व कान्य या विषयास
वाहिलेले. स्वस्वरूप - बोधवचने, दुमियेतील मौजा,
गम्भीरदार माहिती [सहस्रिचार डि १९२७].

विशेष माहिती - जेतिवा फुले (१८२७,
१८९०) यांच्या पुण्यतिथीच्या दिवशी (२८
नवंबर) विशेष अंक काढीत असत तसे अंक
१९३१ पर्यंतचे निघाले इत्यादी माहिती अन्यत्र
आढळलेल्या पोच लेखावरून उल्लेख होते.
वर्ष १ - अंक १ नवंबर १९२७ ?

इलाखासिद्ध

मासिक संपादक - प्रह्लाद केशव अत्रे.
सहसंपादक - स. रा. नारगोळकर, वा. दा.
गोखले, ग. मा. निरतर, ज. घ. मेटेकर, ज. व.
कुमठेकर. प्रकाशक - श्री र. राजगुरु, पुणे मुद्रक
- राजगुरु प्रेस, पुणे. वा. व. रु. १०८. फु. अ.
८३. अक्षात २२ पृष्ठे १०.९ × ८.५, अंक ९
नंतर ८.५ × ५.६. प्रथमंक - मार्च १९३९.

उद्देश - मुख्य त्वेप्राथमिक शिक्षकांची संघटना
वरण्यासाठी त्यांच्या दुःखास थांबा पोडणे स्वस्वरूप ८
शिक्षणविषयक विविध लेखांचे लेख

ग्रीदवाच्य -

सामर्थ्य आहे चळवळीचे । ने ने करील तयाचे ।
परि तेथे भगवताचे । अविद्यान पाहिले ॥

— रामदास

विशेष माहिती - वृत्तवात भरपूर वाव
मिळव नाही म्हणून इलाखासंवाच्या खबरेवरून
निघाले.

[मग्रे]

वर्ष १ - अंक १ ते ८, (१-११), १२.
मार्च १९३९ ते फेब्रुवारी १९४०.

इसराएल

मासिक : संपादक - डी. एच. एलकर.
प्रकाशक - आर्. जे. एडवर्ड्स, मुंबई. मुद्रक -
मनोरंजन प्रेस, मुंबई. वा. व. र. २. अंकित
२० पृष्ठे. ९.१ × ६.३. प्रथमांक - जानेवारी
१९३७.

स्वरूप - मराठी व इंग्रजी, शानिविषयक व
सर्वांगी.

ग्रंथिदास्य -

माझी जिह्वा सतत तुमचे न्यायीकरण करील.

विशेष माहिती - The ISRAELITE.

संपादक - वर्ष ७ पासून आयू. जे. हानसन,
वर्ष १० अंक ३-४ पासून या. व. जेनर वी.
इसराएल. प्रकाशक - वर्ष ८ पासून आयू. जे.
हानसन.

[मुद्रक, मग्रे]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९३७.

वर्ष २ - अंक १ ते ४, (५-६), ७, (८-
९), १०, (११-१२). जानेवारी ते
डिसेंबर १९३८.

वर्ष ३ - अंक (१-२), ... (११-१२).
जानेवारी ते डिसेंबर १९३९.

वर्ष ४ - अंक (१-२), (३-४), (५-६),
(७-८), (९-१०), ११ - जानेवारी
ते (डिसेंबर) १९४०.

वर्ष ५ - अंक ... (३-४), (५-६), (७-
८), ... (११-१२). (जानेवारी)
ते डिसेंबर १९४१.

वर्ष ६ - अंक (१-२) जानेवारी, फेब्रुवारी
१९४२.

वर्ष ७ - अंक... (७-८) जुलै आगस्ट १९४३,
(९-१०) सप्टेंबर - नोव्हेंबर १९४३.

[३]

वर्ष ८ - अंक (१-२), (३-४), (५-६),
(७-८), (९-१०), (११-१२).
जानेवारी ते डिसेंबर १९४४.

वर्ष ९ - अंक... (९-१०) सप्टेंबर - नोव्हेंबर
१९४५, (११-१२). नोव्हेंबर - डिसेंबर
१९४५.

वर्ष १० - अंक (१-२), (३-४), (५-६),
(७-८), (९-१०), (११-१२).
जानेवारी ते डिसेंबर १९४६.

इलाहाबाद - मित्र

मासिक पत्र : संपादक - 'इलाहाबाद' आश्रम
तळेगावकर. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक -
मुंबई बॅम्बे प्रेस, मुंबई. वा. व. र. १०४
आम्रक. फु. अं. ४३. अंकित १२ पृष्ठे.
९.२ × ६.३. प्रथमांक - जानेवारी १९१६.

उद्देश - पुढाऱ्याच्या घाईने व धरसोडीने
शालेली दिशाभूल व शक्तीवीळ इतिम भेदाभेद
नाहीते म्हणजे म्हणून निश्चलनीय वृत्ताविकाचा
पुरवठा व वैयक्त्य उत्पन्न परम्परासाठी उपयुक्त
सांगाचा प्रसार व निरवृद्ध टीका - शक्तिप्रधान.
स्वरूप - इंग्रजी व मराठी. प्रार्थनामंदिरे, शाळा,
परोपकारी भटव्या, सरथा व व्यक्ती याविषयी
चर्चा, निवेदन, स्पष्टविचार, परमव्यवहार, समाचार,
शिष्टाचारजन्य.

ग्रंथिदास्य -

पापानिवारयति योजयते हिताय । समिन्नलक्षणमिदं
प्रयति सन्तः ॥

विशेष माहिती - इंग्रजी मध्याह्न पत्र -
'फ्रेंड ऑफ इलाहाबाद.' संपादक - वर्ष १ अंक
८ पासून जेनर ये आपटीकर, वर्ष ३ - मिस्
आर. स्वेन, वर्ष ६ - जे. ए. आपटीकर.
वर्गणी - वर्ष ३ पासून र. १४८. प्रकाशनास
विलंब - वर्ष ४ अंक (१-२) एप्रिलत प्रका-
शित. वर्ष ४ व ५ चे अंक दरमहा निघाले
नाहीत.

[मंत्र, मुंमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ७, (८-९), (१०-११), १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९१६.

वर्ष २ - अंक १ ते ७, (८-९), १० ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९१७. पृ. १५२.

वर्ष ३ - अंक (१-२), ३, ४, (५-६), (७-८), (९-१०), ११, १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९१८. पृ. १५२.

वर्ष ४ - अंक (१-२), (३-४), (५-६), (७-८), (९-१०), (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९१९. पृ. १५२.

वर्ष ५ - अंक (१-२-३), (४-५-६), (७-८-९), (१०-११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९२०. पृ. १२४.

वर्ष ६ - अंक (१-२-३), ... (७-८-९), (१०-११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९२१.

इस्लामी ज्ञानसंग्रह

मासिक : संपादक - (सरकारी नंद) बेजामिन हॅमसन अध्यक्ष, प्रकाशक - व्यवस्थापक आहारोन याकोब दिवेकर, मुंबई. मुद्रक - ॲम्प्लो-प्लुईश ॲण्ड व्हर्नाक्युलर प्रि. प्रेस, मुंबई. वा. थ. रु. २. फु. अं. ४४. ८'७ X ५'६. प्रथमांक - आगस्ट १८८६. शेवटचा अंक जुलै १८८७.

उद्देश - इस्लामी ज्ञानसंग्रह रूपी सर्वांचा प्रकाश आमच्या अंधारमय अंतःकरणरूपी मृत्यु-वर पाहून आमचे ज्ञानचक्षू उघडावे. स्वतः - सलमुदातील गोष्टी, इस्लामी विधी, सण इत्यादींची माहिती.

विशेष माहिती - इमजा मयला - 'पि ट्रेझरी ऑफ जूझ विस्डम'. आर्थिक नुकसानीमुळे बंद केले.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. आगस्ट १८८६ ते जुलै १८८७.

इस्लाम-धर्म

त्रैमासिक : संपादक - शिफंदरखान आनार. प्रकाशक - संपादक, मिर्झा (सातारा). वा. थ. रु. ३. फु. अं. रु. १. अंकात ६४ पृष्ठे. ८'४ X ५'४. प्रथमांक - जानेवारी १९२३.

उद्देश - इस्लामी धर्म, सत्सूती, इतिहास आणि साहित्य याचा अभ्यास. धार्मिक व ऐतिहासिक स्थलविषयक माहितीचा संग्रह व प्रकाशन. साहित्यक्षेत्रात हिंदुमुसलमान ऐक्य व ध्युभाव स्थापन करणे. स्वतः - जातीय व संकीर्ण, घुराण परिचय, बालवाक्य. १ धर्मपरिचय, २ सत्सूतिदर्शन, ३ इतिहासकथन, ४ साहित्य-परिचय.

विशेष माहिती - जादनाथ - 'अपना महाराष्ट्रीय मुसलमान-साहित्य-संक्रा'. इस्लाम-साहित्यमंदिराचे मुल्य.

[मुंमंत्र, मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ४. जानेवारी, एप्रिल, जुलै, अक्टोबर १९२३.

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १९२४, २ एप्रिल १९२४.

इस्लाम-प्रकाश आणि मुस्लिम महाराष्ट्र

मासिक : संपादक - मुनशी महंमद इस्माईल. प्रकाशक - संपादक, सातारा. मुद्रक - फिजा छा. सातारा. वा. थ. रु. २०८. अंकात २८ पृष्ठे. ८'७ X ५'८. प्रथमांक - जानेवारी १९२०.

उद्देश - अस्वल मुस्लिम भूमिका मांडणारे. स्वतः - कविता, धर्मविषयक लेख, गोष्टी, उर्दू कविता, इस्लाममय जगत्, जातिवर्णवैमनस्य.

धीदधान्य -

हाफिजा ! गर् बस् ख्वाही, सुल्ह कुन वा खासो आम ।
वा मुसलमा अह्लाः ! अह्लाः ! वा बिरहमन राम । राम !

विशेष माहिती-वा. वर्गणी - अंक ७ बुले
र. २०१२. संपादकालिखित 'वेदयापावन'
नाटकावधल जाहिरात.

[मधं]

वर्ष १ - अंक १, (२-३), ४, (५-६),
७ ते १० - जानेवारी ते अक्टोबर १९२०.

इस्लाम-विजय

मासिक : संपादक - आमीन हसन खलीव.
प्रकाशक - संपादक, क.हाड. वा. च. र. ३०४.
८'२ X ५'४. प्रथमांक - सप्टेंबर १९२४.

उद्देश - दक्षिण महाराष्ट्रीय मुसलमानाचे
जातीय मासिक.

[पुमध]

वर्ष २ - अंक १ सप्टेंबर १९२४.

ई. ई. अ. सभेचे मराठी मासिक पुस्तक

मासिक : प्रकाशक - आनंदराव सत्ताराम
बों, चिठणीछ, मुंबईतील व्यवस्थापक (भाषांतर
करणारी) मटव्ही, मुंबई. मुद्रक - इंदुप्रकाश
छापखाना मुंबई, वा. च. आगाळ र. ३, मागा-
हून र. ४. फु. अं. ८६. अंकात ३२ पृष्ठे. ७'३
X ५'२. प्रथमांक - आगस्ट १८६९. (पुस्तक-
अंक).

उद्देश - ई. ई. अ. सभेच्या इंग्रजी मासि
कातील निर्बंधांचे देशभाषेत भाषांतर प्रसिद्ध करणे.
इंग्रज सरकारला येथील जनतेच्या दुःखाचे यथार्थ
ज्ञान करून देणे. परस्पर स्नेहभाव वाढण्याचा प्रयत्न
करणे. निष्ठा व परोपकार धुंदीते हिंदुस्थानच्या
विविधीचे वाम करणे.

विशेष माहिती - ईस्ट इंडिया असोसिएशन
सभेचे मराठी मासिक पुस्तक.

[सुमध]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. आगस्ट १८६९ ते
जुलै १८७०.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. आगस्ट १८७० ते
जुलै १८७१.

वर्ष ३ - अंक १ आगस्ट १८७१, २ सप्टेंबर
१८७१.

उज्ज्वल

मासिक : संपादक - श्रीराम अष्टावलकर.
प्रकाशक - संपादक, जळगाव. वा. च. व. ५.
फु. अं. ८८. अंकात ३२ पृष्ठे. ९'३ X ७'४.
प्रथमांक - डिसेंबर १९४७.

स्वरूप - मराठी हिंदी. हिंदी भाग राहभाषेच्या
प्रचारार्थ.

मौदवान्य -

तमले मा व्योतिर्गमय ।

[सुमध]

वर्ष १ - अंक १ डिसेंबर १९४७, २ जानेवारी
१९४८, ३ फे-मा-ए १९४८.

उत्कर्ष

मासिक : संपादक - पुरुषोत्तम गजानन
पटवर्धन. सहसंपादक - ना. बा. पुराणिक.
प्रकाशक - संपादक, मुंबई/मडोदे. वा. च.
र. ६०८. फु. अं. ८१२. अंकात ५२ पृष्ठे.
१०'२ X ८'१. प्रथमांक - जून १९४७.

उद्देश - सुदिप्रधान मासिक - लोकजागृती,
समाजाचे सवर्धन करणारी वैचारिक प्राप्ती निर्माण
करून बहुजनसमाजात नवदृष्टी निर्माण करणे.
स्वच्छ - प्रत्यक्ष धर्मात अग्रगण्ये विद्या शिरणारे
याची चरिते, विद्वानाचे लेख, लघुकथा, औद्योगिक
लेख इ.

विशेष माहिती - संचालक - द. मा.
पराजपे.

[सुमध]

वर्ष १ - अंक १ ते ७, (८-९) जून
१९४७ ते फेब्रुवारी १९४८. अंक ६

नगर दिवाळी अंन; अंन (८-९)
फेब्रुवारी वरील अंक.

अंन, अंक १२ अक्टोबर दिवाळी अंक.
वर्ष २ - अंक १ ते ६, (७-८); नवंबर
१९४१ ते जून १९४२.

उद्य

मासिक : प्रकाशक - रामसहाय जगनाथ,
औरंगाबाद. वा. व. र. ३. फु. अं. ८६.
अंकात ४८ पृष्ठे. ८"५. × ५"५. प्रथमांक -
जून १९४२.

उद्देश - संशोधन वास्तव्य. स्वरूप - सविन मार-
दस्त मनोरंजन. सामाजिक, औद्योगिक, शास्त्रीय इ.
विषय, गोष्टी, कविता, कृतप्रश्न, 'वेदनचे निष्पत्ती'
(ना. सी. फडके).

प्रदीपान्तर -

उत्तम गुणी शुभाश्रित । तो बहुतमध्ये शोभला ।
प्रकाश प्रतापे उगवला । मार्तंड जगा ॥

विदेश माहिती - व्यवस्थापक - दीनानाथ
चळवत वसिष्ठ.

[दयागो, आकृष्टे]

वर्ष १ - अंक १ ते ४. जून ते आषाढ
१९४२.

उद्य

मासिक : संपादक - जगन्नाथ गणपत कान्हे
सहसंपादक - शंकर जयवंत नाईक, निवेक भाषव
सातारकर. प्रकाशक - विठ्ठल गोपाळ धारा, पुणे.
वा. व. र. १०८० फु. अ. ८२ / ८३ (एप्रिल
१९४१). ९"६ × ७"२ / १०"९ × ८"५
(अंक २). प्रथमांक - नवंबर १९४०

उद्देश - बहुजनसमाजाच्या हितासाठी अंतर्गारे.
रहितवाक्य, कला व उद्योग यांना वाढिलेले
स्वरूप - लघुकथा, कविता, व्यंगकथा, शब्दचित्रे,
विनोदी लेख, निबंध, कादंबरी.

[मंग]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. नवंबर १९४० ते
अक्टोबर १९४१. अंक ६ एप्रिल वसंत

उद्य

मासिक : संपादक - बाळकृष्ण घेरोवा नाईक.
प्रकाशक - (वर्ष ३) निनायक आत्माराम पाठारे,
मुंबई. वा. व. र. १. फु. अ. ८१.
९"२ × ६"१. प्रथमांक - मे १९३६.

उद्देश - पाठारे श्रमिय मार्तंचे.

प्रदीपान्तर -

जातमार्गे निवृत्ती नेळना । जातमार्गे शुद्ध करावा ।
आत्मधर्मे तयासी पटवावा । देशोद्धाराकारणे ॥

विदेश माहिती - संचालक - निनायक
आत्माराम पाठारे संपादक - वर्ष ३ निनायक
आत्माराम पाठारे (प्रकाशक), वा. वर्गणी -
वर्ष ३. र. १०८, फु. अ. ८१॥.

वर्ष १ - अंक ..., २ जून १९३६.

वर्ष ३ - अंक ..., १० फेब्रुवारी १९३९.

उद्य

मासिक : संपादक - महादेव कृष्ण पाध्ये.
सहसंपादक - निश्चिनाथ नारायण वाडेगावकर.
प्रकाशक - संपादक, नागपूर. मुद्रक - उदय छाप-
खाना, नागपूर. वा. व. र. ५. फु. अ. ८८.
अंकात ३० पृष्ठे ९ × ७. प्रथमांक - जानेवारी
१९१९. पुढे मार्च १९६७.

उद्देश - देशाची औद्योगिक उत्पत्ती साधणे.
स्वरूप - शेती, उद्योगधंदे, व्यापार व
कला याची चर्चा स्फुटलेख, उद्योगपतींची चरित्रे,
धंदेशिक्का, पतपेढ्या, औद्योगिक चळवळी व
कारणाने, शेतीची यंत्र, रसायनशास्त्र, यंत्रशास्त्र
इ. विषयक लेख.

श्रीद्विवाङ्मय-

१ उद्यमेन हि सिध्यन्ति कार्याणि न मनोरथे ।

२ वप ७ -

(१) वृत्तुतिव्याकरण न भुज्यते
पिपासिदि काञ्चरलो न पीयते ।

न छद्मा केनचिद्भुत पञ्चम्
दखिनाय त्रिमुद्यम निना ॥

(२) दारिद्र्य मकर प्रस्ताहि भारत वैमन गमाय आन
तसा ।

उद्यम श्रीहरि धावे सोडमिण्या त्या गताय
विष्णु जसा ॥

३ वर्ष ८ काही अकार

(१) क्षुधाग्रामो व्याकरणाच्च जायते ।
दृष्टाग्राम काञ्चरलो न भूयते ।

दारिद्र्यनाथो न हि वेदसाठन ।
सिध्यन्ति कार्याणि इदोद्यमास्तु ॥

(२) कष्टनिण फळ नाही । कष्टनिण राज्य नाही ।
वैल्याविण होत नाही । साध्य बनी ॥

जिही उदड कष्ट केले । त भाग्य भोगून ठेले ।
येर त बेवतवि राहिले । कष्टे जन ॥

(३) हातोडा करि धंडनी धडधण तत्तायसी
भारिता ।

होई निस्तृत लोह, कार्यं उगती होईल तैसे
सदा ।

निघारा करिता, भना न गणिता, वेत्या वसे
उद्यमा ।

वीति-श्लोक सुम ग्रथीत क्षणि मा घालील माला
तुम्हा ॥

विशेष माहिती - वर्ष ५ वर 'भरावी भों
झीन ऑफ इंडस्ट्रीज् अँड कामर्स, नारायण' असे
इमली वर्णन सहायक - वर्ष १३ अंक १० पासून

विश्वनाथ नारायण वाणेंगारकर (प्रभा.)
या वर्षा १९२१ रु ३, फु अ. ४०, वर्ष
२६ अ ७ रु ४८८, फु अ ४७, वर्ष २९
रु ६, फु अ ४१० ताम अंक - वर्ष १४
अंक १ शास्त्रीय अंक, अंक ७ नागपुर अंक
औद्योगिक व धंदेनिणयक वर्ष १५ अंक १ डॉ
लक्ष्मीनारायण चाव अंक वर्ष १६ अंक १ सागर
अंक वर्ष १७ अंक १ चाहिरात अंक, अंक ५
औद्योगिक शिक्षणसम्पाक. वर्ष १८ अंक १
ग्रामसुधारणा अंक वर्ष १९ अंक १ पशुसंवर्धन
विशेषांक वर्ष २० अंक १ त्रियाचा उद्यम
विशेषांक, अंक ८ आदर्श खेडे विशेषांक वर्ष
२१ अंक १ नमराणी विशेषांक अंक ८ पापुस
विशेषांक वर्ष २२ अंक १ गहू विशेषांक, अंक
८ औषधक वर्ष २३ अंक १ पळनाग विशेषांक,
अंक ८ डेअरी विशेषांक वर्ष २४ अंक १
फोटोग्राफी विशेषांक, अंक ७ हवाईहत्ता संरक्षण
योजना विशेषांक, अंक ८ हातकागड विशेषांक
वर्ष २५ अंक १ माजीनाला विशेषांक, अंक ८
कादकसर विशेषांक वर्ष २६ अंक १ अन
विशेषांक, अंक ८ सादर्यसाधने विशेषांक वर्ष
२७ अंक १ ऊज, गूळ, सागर विशेषांक, अंक
८ खानण विशेषांक वर्ष २८ अंक १ डेअरी
विशेषांक, अंक ८ धान्यपुष्पाळ निवारण विशेषांक
वर्ष २९ अंक १ पन्मरक्षण विशेषांक, अंक ८
सखा विशेषांक वर्ष ३० अंक १ फोटोग्राफी
विशेषांक, अंक ८ सौंदर्यप्रसाधने विशेषांक वर्ष
३१ अंक १ आन विशेषांक, अंक ८ औषधोपचार
विशेषांक वर्ष ३२ अंक १ भावशेती विशेषांक,
अंक ८ औद्योगिक विकास विशेषांक

[मुमम]

वर्ष १ - अंक १ ते ५, (६७), (८९),
१०, (१११२) जानेवारी ते डिसेंबर
१९१९

वर्ष २ - अंक १ ते ३, (४५), ६ ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९२०

वर्ष ३ ते १० - अंक प्रत्येकी १ ते १२
(जा त डि). जानेवारी १९२१ ते
डिसेंबर १९२८ (८ वर्षे).

वर्ष ११ - अंक १ ते ३, (४-५), (६-७),
८ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२९.

वर्ष १२ - अंक (१-२), (३-४), ५,
(६-७), ८ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९३०.

वर्ष १३ - अंक १ ते ९, (१०-११),
१२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३१

वर्ष १४ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १९३२.

वर्ष १५ - अंक १, (२-३), ४ ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९३३.

वर्ष १६ ते ३२ - अंक प्रत्येकी १ ते १२.
(जा ते डि). जानेवारी १९३४ ते डिसेंबर
१९५०. (सतरा वर्षे) एका अंकांची यादी
विशेष माहितीत पाहा.

उद्यम - प्रकाश

मासिक : संपादक - विश्वनाथ धोंडी तेली.
प्रकाशक - संपादक, वाई. मुद्रक - सिद्धान्त छा.
वाई. वा. व. रु. १८८. फु. अं. ८२. अंकात
१६/२० पृष्ठे. ८"४ × ५"४. प्रथमांक - नवंबर
१९१३. शेवटचा अंक - डिसेंबर १९१४.
(सलग अंक - क्रमांक)

उद्देश - धंदेविषयक, स्वरूप - औद्योगिक व
व्यापारी विषयांची माहिती. 'दारिद्र्यविमोचन'
(कर्मशिल नॉव्हेल).

विशेष माहिती - पुढे मासिकाचे साप्ता-
हिकात रूपांतर केले.

[मंत्र, पुनर्ग्रं]

वर्ष १ - अंक ... (३-५), (६-९),
१०-१४ = १०-१२ वर्ष १ चे व
१३-१४ वर्ष २ चे असे पाच अंक
(एकत्र). नवंबर १९१३ ते डिसेंबर १९१४.
शेवटच्या जोड अंकावर आणखी जानेवारी
१९१५ चा निर्देश (!).

उद्यान

मासिक : संपादक - गणेश विष्णू मुळकर्णी.
प्रकाशक - संपादक मुंबई. मुद्रक - प्रोफेसिन्ट
प्रिन्टिंग वर्क्स, मुंबई (वर्ष ६, व ७ चे अंक
१-४), वा. व. रु. १८१२. अंकात
३६-४० पृष्ठे. ७"१ × ४"९. प्रथमांक -
जानेवारी १९१०.

उद्देश - मापेची व जनतेची कर्मगुरीच्या
द्वारे सेवा. स्वरूप संपूर्ण गोष्टी, कविता, चरित्रे,
विनोदी छेड, कादंबरी, माहितीतील राजकारण,
'मोठ्या घरची मातुली', निचारलहरी
(संपाद्रीय विचार).

ग्रीदवान्य -

(१) सत्य धरिता निर्धार - वाच न करी विश्वभर।
(२) यथा मनुजित् पुण्यं योजयेत् पुस्तकं तथा।
(वर्ष ६ अंक १ ते ८ वर)

विशेष माहिती - मुद्रक - वर्ष ७ अंक ५
पास्त मनोरजन प्रेस, वार्षिक वर्गणी - वर्ष १
रु. १८१२; वर्ष ४ रु. २८१; वर्ष ८ रु. २८८;
वर्ष ११ रु. ३. व्यास - वर्ष ७ अंक
७ (जुलै १९१६) पास्त ९"९ × ६"४.
प्रवर्तक - धीपाट महादेव वर्दे, सदानंद दादोबा
पाटील, नारायण गणेश पेंडसे (पेंडसे वर्ष २ चे
प्रकाशक). यात वा. म. जोशी याची 'नलिनी'
कादंबरी प्रसिद्ध झाली.

[मुंमंत्रं, मंत्रं]

वर्ष १ व २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जा
ते डि) जानेवारी १९१० ते डिसेंबर
१९११ (दोन वर्षे).

वर्ष ३ - अंक १, (२-३), (४-५),
६, (७-८), ९, (१०-११-१२).
जानेवारी ते डिसेंबर १९१२.

वर्ष ४ व ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जा
ते डि) जानेवारी १९१३ ते डिसेंबर १९१४
(दोन वर्षे).

वर्ष ६ - अंक १, (२-३), ४ ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९१५. पृ. ४०८. अंक
९ - दादाभाई अंक (९१ वा वाढवित).

वर्ष ७ - अंक १ ते ४, (५-६), ७ ते १२.

जानेवारी ते डिसेंबर १९१६.

वर्ष ८ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९१७. पृ. ४४०. अंक १ सन्यासीचा खास अंक.

वर्ष ९ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९१८. पृ. ४७२. अंक १ सन्यासीचा खास अंक.

वर्ष १० - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९१९. पृ. ३३६.

वर्ष ११ - अंक १ ते ३, (४-५-६), ७ जानेवारी ते जुलै १९२०. अंक १ सन्यासीचा खास अंक. पुढील पाच अंक मागायल्यामुळे रद्द.

उद्योग

मासिक : प्रकाशक - दीक्षित आणि कंपनी, नागपूर. वा. व. रु. ५०६. फु. अं. ८८. ७०८ × ५. प्रथमांक - जानेवारी १८९५. शेवटचा अंक - एप्रिल १८९५.

उद्देश - शास्त्र, कला, हुनर व व्यापारोपयोगी पदार्थ या विषयाचे.

विशेष माहिती - या मासिकात 'विद्युत्तात्त्वावरण भयवा विजेच्या योगाने मुलामा करणे' (इलेक्ट्रो प्लेटिंग) हे विष्णू रघुनाथ चिजे यांचे पुस्तक प्रसिद्ध झाले.

[पुढील, मग]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १८९५, २, ३, ४.

उन्मेष

मासिक : संपादक - गो. मा. कुलकर्णी. प्रकाशक - संपादक, नागपूर. मुद्रक - गोपाल मि. प्रेस, नागपूर. वा. व. रु. ६. फु. अ. ८१२. (अंक ३ पा.) ८८. अंतिम ४० पृष्ठे. १०० × ८३. प्रथमांक - जानेवारी १९४८.

उद्देश - महाराष्ट्राचे उच्च अभिरूचीचे.

स्वरूप - विविध वाङ्मय.

विशेष माहिती - संचालक - पा. कृ. सावळा-पूरकर.

[दवाबी, मग]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९४८, २ फेब्रु, ३ मार्च, ४ ए-मे (१) १९४८.

उपदेशचंद्रिका

मासिक : संपादक - (कर्ता) मोरमट्टादेकर. प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - 'प्रभाकर' (शिळाछाप), मुंबई. वा. व. रु. ३. फु. अं. ८४. अंतिम १६ पृष्ठे. ८१ × ५१. प्रथमांक - जानेवारी १८४४. (पुस्तक-अंक)

स्वरूप - हिस्तीमतपंडित व हिंदुलोकस उपदेश.

विशेष माहिती - पुस्तक १ अंक २ व इमचे 'भीषम रोषादि द्वादशप्रकरणे पुणे मुक्तामी उदरेला शालाया' (सदमे 'वृक्षपत्राचा इतिहास' - जोशी, लेले पृ. ५०४).

[कामगें]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १८४४. (अंक १२ चे प्रकाशन ८ जानेवारी १८४५)

उपनिषद्चिन्तामणि

मासिक : संपादक - भीमावधूत. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - जगदिदेवगुळी छापाखाना पुणे. वा. व. रु. १. अंतिम १६ पृष्ठे. ७५ × ५४. प्रथमांक - फेब्रुवारी १९०६.

उद्देश - धार्मिक विषयावरील लेख. स्वरूप - उपनिषदे, प्राणायाम, योग इ. विषय.

[मग]

वर्ष १ - अंक १ फेब्रुवारी १९०६, २ ते ५, (६-७), (८-१०) ऑगस्ट १९०६ (१ नवंबर १९०६ पाहिजे).

उपनिषद् - प्रकाश

मासिक : समस्त - (अंक २) विनामरंगाधार
मान. प्रकाश - दामोदर गान्धाराम बंधे, मुंबई.
मुद्रक - इंदुमहाश हा, मुंबई. वा. घ. रु. ६/पुढे
४६६. अंकित १२८/१०० पुढे. ८८४५०३.
प्रथम - अभिन श. १० यजे १८३३.
(संग्र अंकानुक्रम).

उद्देश - उपनिषद्, त्याची शास्त्र भाष्य,
त्याचे मराठी भाषांतर भाषांतर, चर्चात्मक उपसंहार
याप्रमाणे उपनिषदाचे प्रकाशन. स्वतः - प्रत्येक
उपनिषद् पुस्तकप्रमाणे स्वतः भाष्य याचे अशी
पृष्ठांक, सुपाठ्य, प्रस्तावना इ. ची व्यवस्था.

• प्रीदधान्य -

(१) सर्वव्यापिननामानं धीरे सर्गिरियार्चितम् ।
आत्मनिरियातनोमूलं तदमहोरगिरिरम् ॥
— श्वेताश्वतरे.

(२) शास्त्रा शिष्यं ध्यातिनयंतमेति ।

(३) उपनिषदी व्रता कळे अथवादि मुखापनी
मुळे मिळते ।

धृत वस्तुदे धीरी मंथन करिता स्वपंच
आढळते ॥

(४) बरी पारिजे शुद्ध शार्ता तुला रे ।
तरी आत्मज्ञानास सदादि वा रे ॥

विदेश माहिती - ईशावास्य, फेन, काठ, प्रभा, सुण्डक, माण्डूक्य, ऐतरेय, वैश्वदेव, छान्दोग्य यांचा समावेश.

[मंत्र]

अंक १ ते ६, (७ ८-९-१०) अश्विन
१८३३ ते अधिक भाषा १८३४.

अंक + (११-१२), (१३-१४), (१५
१६), (१७-१८ १९ २०).

• आख्या १८३४ ते वैशाख १८३५.

अंक + (२१-२२-२३-२४), २५,
- (२६-२७-२८), (२९-३०)

मार्गशीर्ष १८३५ ते माघ १८३६.

उपनिषद् दर्शन

मासिक : मुद्रक - आर्यभट्ट छापखाना,
मुंबई. वा. घ. रु. १८८. अंकित १६ पुढे
(नमुना अंक). ९४५.८. प्रथम -
श. १८१५.

स्वरूप - उपनिषद् मूळ. शास्त्रभाष्य, अन्वय,
शब्दार्थ, भाषाधार सार शब्दार्थ, भाष्यनिवरण,
अनेक टीकाकारांचे भाष्य व माहितीच्या टीका.

विदेश माहिती - जाहिरान - 'गीतारहस्य-
प्रकाश' वर्ष १ अंक १० पौर श. १८१५.
पृष्ठ ४ वर "दोन अंक तयार झाले !"

[सामान्य माहिती]

वर्ष १ - अंक १, २ श. १८१५ पौरपूर्वी (!)

उपपुस्तक धंदे शिक्षण

(पाहा धंदे शिक्षण)

उपपुस्तक नियंत्रणसंग्रह

मासिक : समस्त - (सरकारनेद)
भाष्यकार नामशेरी. प्रकाशक - समस्त,
महाराष्ट्र. मुद्रक - स्वयंसेवक छापखाना, अलीबाग.
अंकित २४ पुढे. ९३ × ६. प्रथम -
अक्टोबर १८७६.

उद्देश - देशाची बाईट शालेई स्थिती सुधा-
रण्यास उपपुस्तक निबंधाच्या पुरविणे. स्वरूप -
कायमीर लोकस पदार्थ तयार करण्यास मदत व्हावी
म्हणून एक निबंध, बेकारी हटविण्यासाठी व्यापार
व शेती हे धंदे करण्यास उपयोगी असा रसायन
शास्त्राचा एक निबंध व लोकस्थितीवर एक निबंध
व इतर.

प्रीदधान्य -

बोले देवा चाळे । त्याची बघावी पाउळे ॥ १ ॥

— तुकाराम.

विशेष माहिती - “ग्रंथकाराने पुस्तकावर नाव प्रसिद्ध केल्यास पुस्तकाची योग्य किंमत होत नाही व त्यातील विषयाची योग्य वर्चा होत नाही, असे विचार मनात येऊनच ग्रंथावर नाव प्रसिद्ध केले नाही” (प्रस्तावना पृ. ४).

[पुमं, मयं, मंडलिकफळ]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १८७६.

उपयुक्त मासिक संग्रह

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - फ्यामिली छापखाना, मुंबई. कु. अं. ८३. अंकात २४ पृष्ठे. ८'८ × ५'७. प्रथमांक - एप्रिल १८८३.

स्वरूप - इंग्रजी मराठी. चरित्र, कथा, स्थल-वर्णन इ.

विशेष माहिती - ‘दि मॅगझीन मिसलनी.’

[मं]

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १८८३.

उपयुक्त ज्ञानसार

मासिक : संपादक - काशिनाथ महादेव यत्ते. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - दत्तप्रसाक छापखाना, (शिलाछाप). वा. व. रु. ५. कु. अं. रु. १. अंकात २४ पृष्ठे. ९'६ × ६'४. प्रथमांक - जानेवारी १८७८.

उद्देश : मध्यकालाची “(अथवा) जमीनदार, कापरी, इंग्रजीभर, ज्ञानसमिती (नोटाकरिता) वेचक विषयाचे मासिक पुस्तक.” **स्वरूप** - प्रत्येक अंकांरंभी शेतकी प्रकरण.

विशेष माहिती - अंक १ची द्वितीयावृत्ती लिहाली होती.

[मं]

वर्ष १ - अंक १ ते ३, (४ - ५) जानेवारी ते मे १८७८ / + ६ सप्टेंबर १८७८...

उल्हास

मासिक : संपादक - विनायक रामचंद्र हंबर्डे. प्रकाशक - संपादक, नागपूर. वा. व. रु. १. ६'९ × ४'७. प्रथमांक - (सप्टेंबर १९३७).

स्वरूप - विनोदी व कलापूर्ण.

[मुंमं]

वर्ष १ - अंक (१), २, ३. (सप्टेंबर) ते नवंबर १९३७. अंक ३ दिवाळी विशेषांक.

उपःकाल

मासिक : संपादक - कृष्णाजी रामचंद्र देसाई. प्रकाशक - संपादक, वेळगाव. वा. व. रु. २०८. अंकात ४० पृष्ठे. ८'४ × ५'४. प्रथमांक - (१ १९२७).

उद्देश - वाङ्मयप्रसारार्थ. **स्वरूप** - सर्गीर्ण विषय.

ग्रीदबान्ध -

उत्तिष्ठ जाग्रत प्राप्य वरान्निबोधत ।

विशेष माहिती - ‘अरुणमाला’ मार्च-एप्रिल १९२७ च्या अंकात अभिप्राय भादे. वर्णन जून १९२८ च्या अंकाचे. त्यावर वर्ष-अंकाचा निर्देश नाही. “विशिष्ट ध्येय अथवा नावीन्य याचा लवलेख नवताना कुठल्या हेतूने संपादक उपःकाल काढण्यास उद्युक्त झाले समजत नाही.”

[आकडे]

वर्ष १ - अंक १ (मार्च १९२७ चे पूर्वी).

शिवाय जून १९२८ चा अंक आढळला.

उपःकालमाला (उपःकाल)

मासिक : प्रकाशक - नरहर रामचंद्र जेरी, मुंबई. वा. व. रु. २०८ / पुढे रु. ३ ट. ह. सह. कु. अं. ८४. ८'४ × ५'४. प्रथमांक - अक्टोबर १९१९. (वर्ष-पुण्य).

उद्देश - माता, मातृभूमी, मातृभाषा यांची सेवा. स्वरूप - संचित. मध्यश्रावर हिंदूदेवी. कविता, सामाजिक, ऐतिहासिक, राजकीय इ. विषय, पोच अभिप्राय.

[यदिपेंडरपर]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९१९, २, (३ - ४) मकरसंक्रांत, ५, मा १९२०, (६ - ७) ए, (८ - ९) मे-जू, १९२० टिळकजयंती, (१० - १२) जु - आ टिळकअंक, (१३ - १४) ए - अ (१९२० ?)

उपा

मासिक : संपादक मं. - रामचंद्र विनायक पदपंथन, अच्युत कळवंत कोल्हटकर, लत्तो अप्पाजी मुळगापूरकर. प्रकाशक - नारायण वामुदेव महा-जनी, मुंबई. वा. घ. रु. १, धुनिशेषगंगीनाराय ८१२. फु. अं ८१. अंकात ४० पृष्ठे. ९.५ × ६.५ / ६.५ × ४.८ प्रथमक - जुलै १९१३. वर्षवार सलग अंक - क्रमांक.

स्वरूप - कविता, वैदिक विषयावर निबंध, बाह्यमयविषयक लेख, धर्मविषयक लेख, गोष्टी, उपचै नेत्रकदाष्ट (पोच अभिप्राय), उपःसूक्तवली (कविता).

धीदयानय -

उपाडे नयन रम्य उपा हसत हसत आली ।

- रेंदाळकर.

विशेष माहिती - मुखश्रावर - श्रुतिश्लेष-उपा प्रथमादिष्टा. सप्टेंबर १९१४ च्या अंकात 'धर्मनियम आणि ब्राह्मणाची परंपरागत विद्या' हा डॉ. श्री. व्यं. केतकर याचा लेख.

[मुंमप्रं]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जुलै १९१३ ते जून १९१४.

वर्ष २ - अंक १३ ते २४. जुलै १९१४ ते जून १९१५.

वर्ष ३ - अंक २५ ते २८. जुलै ते अक्टोबर १९१५.

उपा

मासिक : संपादक - ह. नि. देगाई. सह-संपादक - कथतुमार गुराफ. प्रकाशक - सह-संपादक, मुंबई. वा. घ. रु. १८८. फु. अं. ८२. अंकात ४८ पृष्ठे (अंक २). ९.५ × ७.२. प्रथमांक - (नवंबर १९३७). (वर्षवार सलग अंकनमांक).

स्वरूप - कादंबरी, लघुनिबंध, लघुकथा, कविता, एकात्मिका, स्त्रियांचे मंत्र, हृदय बाह्य, धाव्य काह्य, समाजकारण, साहित्य आणि साहित्यिक (अभिप्राय).

विशेष माहिती - प्रकाशक - वर्ष १ अं. १२ - शालाराम नारायण चापळे.

[मुंमप्रं, मप्रं]

वर्ष १ - अंक (१) ते ६ (नवंबर १९३७) ते एप्रिल १९३८ / ७ ते १२ अक्टोबर १९३८ ते मार्च १९३९.

वर्ष २ - अंक १३ ते २४. एप्रिल १९३९ ते मार्च १९४०.

वर्ष ३ - अंक २५ ते २९ एप्रिल ते भागवत १९४०, ३१ अक्टोबर १९४० (जगा ३० सप्टेंबर), ३२ नवंबर (जगा ३१ अक्टो-बर), ३२ डि १९४०, ३३ जा १९४१, ३४ फेब्रुवारी १९४१. क्रमांक ३० व ३१ याबद्दल ३१ व ३२ अंते चुटून छापले.

ऊस, गूळ आणि साखर

मासिक : संपादक - गं. ना. सहस्रजुदे. प्रकाशक - एन्. बी. मोदक, वि यूनिअन एजन्सी, मुंबई / कारांमती. वा. घ. रु. ३०४. अंकात ३२ पृष्ठे. ८.३ × ५.४. प्रथमांक - मार्च १९२०.

उद्देश - ऊस, गूळ आणि साखर विषयाच्या अंगाची शैक्षणिक, स्वातंत्र्यमय आणि नवजीवन-पूर्ण चर्चा करणे व शेतकरी, कारखानदार आणि व्यापारी यांच्या व्यवहारास मदत करणे. स्वरूप - व्यापारी वातव्या. 'उद्याचे करवे' (संपादकीय).

विशेष माहिती - प्रकाशक - वर्ष २.
ग. ना. सहस्रनुदे (संपादक), बारामती.

[मुद्रण, मद्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १०, (११ - १२). मार्च
१९२० ते फेब्रुवारी १९२१.

वर्ष २ - अंक १ ते ४, (५ - १२) व
१९२१ ते मे १९२२.

अश्वेदाचे मराठी भाषांतर

मासिक : संपादक - कृष्णशास्त्री भा. सुले.
प्रकाशक - संपादक, नागपूर. मुद्रक - तत्त्वविवेचक
छापखाना, मुंबई. वा. व. र. ३ ट ह. ८६.
फु. अं. ८५. अंकित ४० पृष्ठे. ८"९ X ५"३.
प्रथमांक - जून १९०५.

उद्देश - अश्वेदाची सूक्ते मूल व त्याचे
मराठी गद्यात्मक भाषांतर - शास्त्र व पाश्चात्य
सर्व प्रयोगांच्या अन्वयेकानंतर स्वतंत्र प्रतें केलेले.
स्वरूप - वैयक्त, कठीन शब्द, अर्थविशेष एत-
त्सवची विपुल टीपासह.

प्रौढात्म्य -

स्वाध्याय्य मारहातः त्रिलभूदधीत्य वेद न विज्ञानाति
योऽयं यः।

योऽयं यः इत्येक मद्रमस्तुते नाकमति ज्ञानविधूत
पाम्पा ॥ - यादक

[मद्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १०. जून १९०५ ते
मार्च १९०६. पृ ८ + ४०२.

क्रुपि

मासिक : संपादक - नारायण वासना टिळक.
प्रकाशक - (व्यवस्थापक) नारायण हरि जोग,
नागपूर. मुद्रक - हिन्दोरिया छापखाना, सीता
वडी, नागपूर. वा. व. र. ४८६ अगाऊ. फु. अ.
८८. ८"२ X ५"२. प्रथमांक - जून स. १८१५.
(पुस्तक-अंक)

उद्देश - १ समातनधर्माभिमाना व सुधारणा-
भिमाना पुढाऱ्यास ताळ्यावर आणणे. २ स्वधर्म-
परिचय. स्वरूप - काही विषय - धर्मसुधारणा व
धर्मरक्षण, चातुर्वर्ण्यनिर्णय, विवाह, वानप्रस्थ,
आमचे धर्मग्रंथ, सध्यापदन इ.

प्रौढात्म्य -

योगयोगे त्वस्तरम् । वाजे वाजे हवामहे ।

सपाय इन्द्रमृतये ॥ ७ ॥ ऋ स. अष्टक १ अ,
२ व. २९ (= मं. १, स ३०, मज ७).

विशेष माहिती - " श्री. रायव. सुबुद्ध
वाळकृष्ण ऊर्फ आप्पासाहेब बुढी यांच्या सर्व
प्रकारच्या आध्याने ". मण्ड्याच्या घर 'शिरो-
भागी 'हरिः ओम्'. संपादकाच्या नावापुढे
" 'विषय विषयतरंगिणी' व 'काव्यकुसुमाजली'
चे वंते" असा निर्देश. पहिल्या अंकात आरम्भीचा
लेख 'पहिली भेट'. सात १ धर्मसुधारणा व
धर्मरक्षण, २ चातुर्वर्ण्यनिर्णय, ३ विवाह, ४
वानप्रस्थ, ५ आमचे धर्मग्रंथ, ६ सध्यापदन इ.
लेख छापले.

[देनाटिक, नासिक.]

वर्ष १ - अंक १ जून १८१५, २ वैशाख
१८१५ (म-मे १८१२)

एकता

मासिक : संपादक - रामचंद्र कृष्णाजी शिंदे.
प्रकाशक - ल. ना. गोखले, पुणे मुद्रक - ज्ञान-
विज्ञान छापखाना, पुणे वा. व. र. ४. फु. अं.
८६/८८ अंकित ४८ पृष्ठे ९५ X ७२.
प्रथमांक - ज्येष्ठ शने १८७० (जून १९४८).
पृष्ठे सात १९६७. (शिवाय सद्या अंक कमाक)

उद्देश - समाजातील सर्वां प्रभावा सर्मोर्गाण
विचार करणारे. समाजशरीराचे चारित्र्य पोषण,
ऐक्यवर्धन व वाचकांची आकर्षकता ओळखून
त्याचे हितचिंतन करणारे मनोरंजन हेच ध्येय
नाही. स्वरूप - रम्य चित्र मल्लुखावर. राष्ट्रीय
स्वतंत्रता, हिंदुत्वविषयक लेख, शब्दचित्रे,

शिक्षण, कविता, वृत्तसार, ऐतिहासिक लेख, दैनंदिन सामाजिक प्रश्न, मिहड्यांची वर्णने व प्रवासवर्णने, कविता हिंदी लेख.

प्रीतवान्य -

संगच्छन् सवदन् य यो मनामि जानताम् ।

विशेष माहिती - छेपकाचे नाव किंवा छेपनाचदल पैसे दिले जात नाहीत. जाहिराती नाहीत, संपादक - वर्षे १ अं. ८ पासून ल. ना. गोपले.

[सुमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. ज्येष्ठ १८७० ते वैशाख १८७१.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. ज्येष्ठ १८७१ ते वैशाख १८७२.

वर्ष ३ - अंक २५ ते ३५. ज्येष्ठ १८७२ ते फाल्गुन १८७२ (अधिक आपाढाचा अंक २ अधिक घेऊन).

एकनाथी भागवत

मासिक : संपादक - बाबाजी अनंत प्रभु तेंदुलकर. प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - धीरेश्वरदा छापखाना. वा. घ. रु. २८८. फु. अं. ८४. अंकात ४८ पृष्ठे. १०"८ X ७"५. प्रथमांक - जानेवारी १८९२.

उद्देश - मथळा - 'अथवा एकादश स्वभाव एकाकार टीका.'

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १०. जानेवारी ते अक्टोबर १८९२.

एलिकन्स्टन स्कूल पेपर

मासिक : संपादक - हेडमास्तर, एलिकन्स्टन इन्स्टिट्यूशन. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. अंकात ३२ पृष्ठे. ८ X ५. ३. प्रथमांक - जानेवारी १८६०.

उद्देश - मराठी व गुजराती व इंग्रजी भाषा आणि शालेय प्रश्न यांचे वाटिलेले. स्वल्प - इंग्रजी-मराठी गुजराती.

विशेष माहिती - नाव इंग्रजी लिपीत,

[मंडलिकपत्र]

वर्ष १ ते ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जानेवारी ते डिसेंबर) जानेवारी १८६० ते डिसेंबर १८६४ (पाच वर्षे).

ऐक्यप्रदर्शक

वैमासिक : प्रकाशक - (पत्रव्यवहार) गणपतराव रघुनाथ नवकर, मुंबई. मुद्रक - यूनिवर्स छापखाना, मुंबई. वा. घ. रु. १०४. ७६ X ५. प्रथमांक - आगस्ट १८७१. (पुस्तक - अंक)

स्वरूप - इंग्रजी-मराठी-गुजराती, ख्रिस्ती धर्माची व धर्मग्रंथ मंडळाची माहिती, धर्मप्रचाराचे ऐक्यसाधना.

विशेष माहिती - इंग्रजी मथळा - ख्रिश्चन अलायन्स.

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १८७१, २ अक्टोबर १८७१, ३ जानेवारी १८७२.

ऐतिहासिक नाटकमाला

मासिक : संपादक - (कर्ते) रावजी हरि आठवले. मुद्रक - सत्यवदन छापखाना, अल्लीबाग. वा. घ. रु. ४ आगाऊ. फु. अं. ८८. अंकात प्रकरणवार ३२ पृष्ठे. ८"१ X ५"४. प्रथमांक - आवण शके १८०२. (पुस्तक - अंक)

उद्देश - स्वदेशाचा स्वाभाविक प्रिय अचणारा इतिहास नाटकरूपाने सादर करणे. स्वल्प - ऐतिहासिक विषय व प्रसृत घडामोडी नाटकरूपाने, थोर पुरुषांची चरित्रे, कादंबरी, काव्य.

विशेष माहिती - यात अंक १ - पेशवे नाटक (बाळाजी विश्वनाथ), वामुदेवराव नाटक

(= वासुदेव बळवंत फडके), संकलित - परशुराम पंत गोडबोले यांचे चरित्र. " स्वदेशाचे इतिहास हे मनुष्यास स्वाभाविक प्रिय असतात. त्यात ते नाट्यरूपाने लिहिले तर त्यापासून इतिहासाची माहिती होऊन खेरीब मनोरंजनही होईल. "

[मग]

वर्ष १ - अंक १ भाषण १८०२, २ भा, (३-४) अ-का, (५-६) मा पी, ७ भाव १८०२.

ऐतिहासिक नाट्यरूपावलि

मासिक : सप्तादक - (कर्त) बळवंत रावजी पाटील, आदित्यार, पुणे. प्रकाशक - पुणे. मुद्रक - ज्ञानप्रकाश छापाखाना, पुणे, वप ३ - अगदितकू. छा. पुणे. वा. व. रु. २८४. फु. अ. ८६. अकात प्रकरणवार २४ पृष्ठे. ८*५ X ५*५. मथमाक - जानेवारी १८८४. (पुस्तक - अक)

उद्देश - ऐतिहासिक नाटके प्रसिद्ध करणे. स्वरूप - ऐतिहासिक कथा, नाटके, काव्ये, चरित्रे, वक्तव्या, संस्कृत काव्य-नाटकांची भाषांतरे, इंग्रजी नाटकांची भाषांतरे, हिंदुस्थानातील संस्थानांचा इतिहास.

धीवचानम -

सा रसवत्ता विहिता नवका मिलसति चरति नो क क ।

सरसाव कीर्तिनेप गतवति सुवि मित्रमादित्ये ॥

- सुवध

विशेष माहिती - वर्ष ५ पासून मासिकाने नाव - ' ऐतिहासिक नाट्यरूपावलि व पुण्यप्रम रहस्य ' नवी वादवाक्य - आत्मनोऽप्युदया कादशी पीड्यमान परेण वा । देशकालबलेपेत प्रारभते हि विग्रहम् ॥ या वर्षाणी - रु १. फु. अं. ८२. साकार - वर्ष ५-७ २ X ४ ३. या मासिकत ' सेमिरामिड ', ' पुण्यप्रमरहस्य ', ' नरादचे बड ', ' सोमनाई कर्से घामधूम ' इ. प्रकरणे प्रसिद्ध झाली.

[मग, पुनम]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १८८४.

वर्ष २ - अंक १ ते ३, (४-८), (९-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १८८५.

वर्ष ३ - अंक १ ते ४ ... जानेवारी ते एप्रिल १८८६....

वर्ष ५ - अंक १ अंभित १८१०, २ वार्दिक, ३ मागशीर्ष १८१०.

ऐतिहासिक-लेख-संग्रह

मासिक : सप्तादक - [कर्त - वासुदेव वामन शाही खरे, मिरज] प्रकाशक - वा. वा. खरे, मिरज. मुद्रक - ' माऊनाना ' छापाखाना कुरुद वाट. वा. व. रु. ३. पु. अ. ८५. अकात ४० पृष्ठे. ८ X ५*५. मथमाक - जून १८९७. शेवटचा अंक - एप्रिल - मे १९००.

उद्देश - पट्ययेंत जहागिरदारांच्या शुन्या चित्रणशी दप्तरातील ऐतिहासिक महत्त्वाची व प्रत्येक तयारीतील भरपूर माहितीची पत्रे घाल वारीच्या नमाने प्रसिद्ध करणे स्वरूप - मिरज, कुरुदवाड व मिरजमळा दप्तरातील कागद. शिवाय अन्यत्र उपब्ध झालेले कागदपत्र व घटारी.

विशेष माहिती - मुद्रक - अंक ३५ - ३६ समयप्रवाद छापाखाना, कोल्हापूर ३६ ज्या अकानंतर कागदपत्र नियतकालिक रूपाने न निपटा अथरूपाने स्वतंत्र रूढ प्रकाशित झाले. " पेशवाईतील मुत्सद्दी व थोड यानी स्वतः लिहिलेल्या पत्रांच्या द्वारे तत्कालीन विश्वसनीय माहिती. अन्यत्र न आढळणारी. "

[रामम, मुमम, माहसम]

वर्ष १ - अंक १ ते १२ नज १८९० ते मे १८९८

वर्ष २ अंक १३ ते २४. जून १८९८ ते मे १८९९.

वर्ष ३ - अंक २० ते २९, (३० ३१), ३२, (३३ ३४), (३५ ३६). जून १८९९ ते मे १९००

औद्योगिक महाराष्ट्र

मासिक : संपादक - विनायक अण्णाराव देसाय / वर्ष २ - ग. दा. पेळकर. प्रकाशक - पुणे. वा. व. क. १८४. वर्ष २ रु. २ फु. अं. ८२ / वर्ष २ ८४. ७८ × ५१ / वर्ष २ - ६९ × ४७. प्रथमांक - एप्रिल १९२६.

उद्देश - उद्योगधंदे व व्यापार यासंबंधी उपयुक्त माहिती देणारे.

दीर्घात्म्य -

दृष्टमेव हि सिद्ध्यन्ति कार्याणि न मनोरथैः ।

न हि मुमत्सु सिंहस्य प्रविशन्ति मुष्टे गृणाः ॥

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ३, (४-६), (७-८), ९ ते ११ - एप्रिल १९२६ ते फेब्रुवारी १९२७.

वर्ष २ - अंक १ ते ७. एप्रिल १९२७ ते मार्च १९२८.

कथाकरपट्टम

मासिक : प्रकाशक - बापूजी गल्हार चिटणीस, मुंबई. मुद्रक - चिन्नायागर (शिळा) छापखाना. फु. अ. ८८. अंकात प्रकरणवार ३२ पृष्ठे. ८९ × ५८. प्रथमांक - जून १८६१. (पुस्तक अंक)

स्वरूप - इंग्रजीवरून भाषांतरित किंवा रूपांतरित कथा. 'काही कथा इंग्रजीवरून व काही नावे फिरवून हिंदू लोकांच्या रीतीमातीस मिळेल्या केल्या आहेत. काही नवीन कल्पितल्या आहेत'

[मंडलिकफर्गॉ]

वर्ष १ - अंक १ जून १८६१, २ जुलै १८६१.

कथारत्नावली

पाक्षिक : संपादक - (सरकारी नोंद) विनायकराव नीळकंठ. प्रकाशक - आनंदराव

- रावजी, मुंबई. वा. व. क. ३. फु. अं. ८२१. अंकात २४ पृष्ठे. ९ × ६.२. प्रथमांक - फेब्रुवारी १८७४. (पुस्तक - अंक).

उद्देश - मुरख व चित्तोपेक्ष गोष्टींचे पुस्तक. **स्वरूप -** मुरख व उद्देशपर कल्पित व घटलेल्या गोष्टी, नीति अनीतिचे परिणाम व व्यवहारात कसे वागले पाहिजे ते दर्शविणाऱ्या कथा.

[मंत्रमं, मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ - फेब्रुवारी १८७४, २ - १५ फे. ३ - १ मा. ४ - १५ मा. ५ - ए. ६, ७ - मे. ८. १ फेब्रुवारी ते १५ मे १८७४.

कथारत्नावली

मासिक : प्रकाशक - पत्रव्यवहार - व्यवस्थापक - नारायण गोविंद माढगावकर, मुंबई (रत्नागिरी). वा. व. क. २. फु. अं. ८४. अंकात २४ पृष्ठे. ८४ × ५४. प्रथमांक - जुलै १८९१.

उद्देश - आचारवृद्ध जीवुरूपारिता मनोरंजन व उपदेशपर विषयाचे. **स्वरूप -** मनोरंजनाच्या द्वारे नीतिव्यवहारशिक्षण. कादंबरी, नाटक, कविता, इ. उच्च दर्जाचे लेख.

विशेष माहिती - मालक - बासुदेव कृष्ण खाटे मु. मुंबई, वा. खेड, जि. रत्नागिरी. यात काही केशवसुताच्या कविता आल्या आहेत.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १८९१.

कन्याशिक्षक

मासिक : संपादक - प्रकाशक - लेडी सुपरिंटेंडंट, डे. वॉ. फॉर विमेन, पुणे. मुद्रक - आर्यभूषण छापखाना, पुणे. वा. व. क. १८४. फु. अ. ८२. अंकात २४ पृष्ठे. ८४ × ५४. प्रथमांक - मार्च १९१५. शेवटचा अंक जानेवारी १९२८.

उद्देश - 'महाराष्ट्र-कल्याणितकमंडळीच्या आश्रयासाठी' स्वच्छ - अवगणित, शिक्षक आणि शिक्षण, शिवणकाम, स्थलवर्णने, गाणी, गोष्टी, खेळ, भूगोल, आरोग्य, मापा, चरित्रे इ

ब्रीदचान्य -

जरि असेल रसकृपा पुरा । जरि परोपकृतीच मजोहरा ।

जरि असे चतुस्त्व, तरी मुला । शिवविष्यासम छद् नसे मला ॥

विशेष माहिती - वार्षिक वर्णणी - वर्ष ८ पासून व १०८ एप्रिल १९२८ पासून 'प्राथमिक शिक्षण' या सदुक्त मासिकात सामील घेले पाहा [सुमम]

वर्ष १ ते ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (मा ते फे) मार्च १९१५ ते फेब्रुवारी १९१८

वर्ष ४ - अंक (१ २), ३ ते ४, (५ ६), (७ ८), (९ १०), (११ १२) मार्च १९१८ ते फेब्रुवारी १९१९

ए २८०

वर्ष ५ - अंक (१ २), (३ ४ ५ ६), (७ ८ ९), (१० ११ १२)

मार्च १९१९ ते फेब्रुवारी १९२०

वर्ष ६ - अंक (१ २ ३ ४ ५), (६ ७ ८ ९ १० ११), १२

मार्च १९२० ते फेब्रुवारी १९२१

वर्ष ७ - अंक (१ २ ३ ४), (५ ६ ७), (८ ९ १० ११ १२)

मार्च १९२१ ते फेब्रुवारी १९२२

वर्ष ८ - अंक (१ २ ३ ४ ५), ६, (७ ८), ९, (१० ११ १२)

मार्च १९२२ ते फेब्रुवारी १९२३

वर्ष ९ - अंक (१ २ ३ ४), (५ ६ ७ ८), (९ १० ११ १२)

मार्च १९२३ ते फेब्रुवारी १९२४

वर्ष १० - अंक (१ २ ३ ४), (५ ६ ७ ८), (९ १० ११ १२)

मार्च १९२४ ते फेब्रुवारी १९२५

वर्ष ११ - अंक (१ २ ३ ४), (५ ६ ७), (८ ९ १० ११ १२)

मार्च १९२५ ते फेब्रुवारी १९२६
वर्ष १२ - अंक (१ २ ३ ४), (५ ६ ७ ८ ९), (१० ११ १२)

मार्च १९२६ ते फेब्रुवारी १९२७

वर्ष १३ - अंक (१ २ ३ ४), (५ ६ ७ ८), ९, (१० ११) मार्च १९२७ ते जानेवारी १९२८

करमणूक

मासिक संपादक म - दिनकर गोविंद काळुस्कर, गणेश विहंग देशपांडे प्रकाशक - काळुस (खेड, पुणे) या व २०८ अकात २० श्रेष्ठ ७ × ५ २ प्रथमांक - एप्रिल १९२४

उद्देश - मनोरंजनाद्वारे विविध प्रकारचे ज्ञान करून देणारे मासिक स्वच्छ - काव्य, गाणी, गोष्टी, विनोदी चुटके, सवाद, बोडी, मुलांचे लेख, कविता, उपदेशपर निबंध

ब्रीदचान्य -

जे जे आपणास ठावे । ते ते हज्जहज्ज शिकवावे ।
शहाणे वरुनी सोडावे । अवघिया बना ॥

[मम]

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १९२४

कर्तव्यजागृति

मासिक संपादक - विनायक महादेव जोशी प्रकाशक - संपादक, कन्हाड (जि सातारा) मुद्रक - चित्रशाला छापखाना पुणे या व २०८ फु अ ०४ अकात ४६ श्रेष्ठ ७ × ४ ८ प्रथमांक - सप्टेंबर १८४१.

उद्देश - कर्तव्यजागृती हेच स्वराज्याचे मुख्य साधन होय कर्तव्यास जाणत करण्याकरिता ही 'मास' काढिली स्वच्छ - कविता, राष्ट्रीय जागृती व उत्तरी करणारे लेख, चरित्रे इ

ब्रीदचान्य -

आर्योनो लत्रा जागे व्हा व्हावी काही मारत सेवा

[४४]

घर्ष १ - अंक १ येव १८४१, (२-३)
देशात-येव १८४१.

कर्तव्यजागृति

मासिक : संपादन - भा. सी. एफाई,
नेत्रविनिष्कर्ष, नासिक. मुद्रक - श्रीचतुर्भुजी
छापखाना, पुणे. वा. व. क. ३. पु. अं. ८६.
अंकात ३२ पृष्ठे. ८"४ × ५"४. प्रथमांक -
कार्तिक श. १८४३.

उद्देश - आरत्या आर्यावर्ताची हल्ली जी
अवनत रिपनी शास्त्रेची भादे वीरदल जनतेस
यथार्थ कथना करून देणे व ही गुणारण्यास
योग्य जीवनेतून व उत्तरीपर निवार प्रगट करणे.
स्पष्ट - साधुतामसार, दैतमिषियक व
भौरोमिक माहिती व सच्च सिध्द मिळविण्याच्या
पोषीची ठिकाणे कोरेली माहिती व विचार.

प्रीत्यान्य -

एका निस्पृहाची शिक्षण । सुविदुषि शहाणमग ।
जेणे रोहे उभाधान । निरंतर ॥ — रासदास
कुणोन या प्रविहिता विजयस्य पूर्व । श्रीरामदास-
गुरुणा शिवपार्थिवस्य ॥
यामच्यावदकरोत्तिलेशोद्योगाधि । कर्तव्य -
आर्यातेमनु तमुते जनस्य ॥ — सीतामन
[मर्ष]

घर्ष १ - अंक १ कार्तिक १८४३.

कर्तव्ययोगी

मासिक : संपादन - नरहर हणमन देशपांडे.
प्रकाशक - संपादन, पुणे. मुद्रक - आत्माराम
छापखाना, पुणे. वा. व. क. २८८. पु. अं.
८४. अंकात ७२ पृष्ठे. ८ × ५. प्रथमांक -
जुलै १९२०.

उद्देश - राष्ट्रियत्वाची नियत भावना उदित
करण्यासाठी मासिकाचा अवतार. स्पष्ट - जिवे,
लोकमान्य टिळकाच्या राजकारणाचा पुरस्कार.

मुण्याचे राजकीय नियमांवर सरोजोद लेख. हिंदू
सहिदुल, लो. टिळकाचार्य, राजकीय मोदी,
उद्योगविषयक ६. लेख, कविता. कर्मयोगाचा
प्रकाश (राजकीय घडामोडींवर स्फुट विचार)

प्रीत्यान्य -

तास्वियमोऽविरो योगी शनिम्यो ऽ पि मरोऽविः ।
कर्मिन्मत्वाधिको योगी तन्मात्रेगी भवतुन ।

- म. गी.

[मर्ष]

घर्ष १ - अंक १ ते ३, (४-५), ६, ७,
(८-९), १०, (११-१२). जुलै
१९२० ते जून १९२१. अंक ३ एव
लोकमान्य अंक; अंक (४-५) दिवाळी अंक.
घर्ष २ - अंक १ + १ अक्टोबर १९२१
(मागासले)

कला

मासिक : प्रकाशक - एम्. बाबूराव
भागवतीकर, नवीन मोघे. वा. व. क. १.
पु. अं. ८१८६. अंकात ४० पृष्ठे. ७"८ ×
५"२. प्रथमांक - मे १९३५.

स्वरूप - सचित्र.

विशेष माहिती - गाकार - घर्ष २-
९"२ × ६"९; घर्ष ३ - ९"५ × ६"८; घर्ष
४ - ९"१ × ६"२; घर्ष ४ अंक ३ पासत
१०"२ × ८; घर्ष ५ अंक ६ पासत ६"७ ×
४"७. या. वर्णनी - घर्ष २ पासत व २ (दोन
वर्षांची !), (घर्ष ५ च्या ८ अंकाची ?) क.
१८८. पु. अं. ८२. केवळ दिवाळीचा अंक
काढणाऱ्या वर्षाच्या स्वरूपाचे एम्. वा.
भागवतीकर (संपादन, मुद्रक, प्रकाशक) यांनी
सुमारे १९५० पर्यंत चालविले. चालकमंडळ -
घर्ष १ - अनंत बाबूराव सामंत, एम्. बाबूराव
भागवतीकर, राधाकृष्ण नारायण मोटये.
[मुंमंत्र, प्रा. प्रियोजकर, श्रीमहादत्त श्री. हिंदु
वाचन मंदिर, सद्गुरुसमाज मंडगाव]
घर्ष १ - अंक १ ते ५, (६-७), ८ ते १०,
११, १२. मे १९३५ ते एप्रिल १९३६.

बोड अंक (६-७) अक्टोबर-नवंबर खास
लघुका-अंक; अंक ११ मार्च खास
कविता अंक.

वर्ष २ - अंक १ ते ७, (८-९), १० ते
१२. मे १९३६ ते एप्रिल १९३७. अंक
- (८-९) डिसे-जाने महिला अंक.

वर्ष ३ - अंक १ ते ६, ७, ८ ते १२. मे
१९३७ ते एप्रिल १९३८. अंक ७ नवंबर
दिवाळी अंक.

वर्ष ४ - अंक १ ते ६, (७-८), ९ ते १२.
मे १९३८ ते एप्रिल १९३९. अंक (७-८)
नवंबर-डिसेंबर दिवाळी अंक.

वर्ष ५ - अंक १ ते ५ मे १९३९ ते सप्टेंबर
१९३९ + ६ ते ८ जानेवारी १९४० ते
एप्रिल १९४०. (२ वर्षांची वर्गणी रु. १॥
असा निर्देश).

कलाकौशल्यवृद्धकोश

मासिक : संपादक - हरी चितामण पेठे.
प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - शानप्रकाश
छा. पुणे. वा. व. रु. ३. फु. अं. ४५. अंकात
१२ ते १६ पृष्ठे. ८७ X ६. प्रथमांक -
एप्रिल १८८६.

उद्देश - कलाकौशल्यसंचयी हरेक विषयाचे
विवेचन, स्वच्छ - अतरे, भागकाढ्या, कलाबनू,
काच, कातडे, कापूर, पारंगीसाखर इ. विषयाची
अक्षरविरुद्ध माहिती.

विशेष माहिती - इंग्रजी मफला - एन्सा-
यक्लोपीडिया ऑफ आर्ट्स अँड मॅन्युफॅक्चर्स.

[मुमं, मं]

वर्ष १ - अंक १ ते ९ एप्रिल ते डिसेंबर १८८६.

कलादर्श

पाक्षिक / मासिक : संपादकमंडळ - के. म.
शोनाळकर, व. ह. पळशीकर, आनंदीबाई शिर्के, वि.
रा. चांगुले (चालक). प्रकाशक - (वर्ष ३)

[३]

एन्. व्ही. कुलकर्णी (चालक), जळगाव.
वा. व. रु. ३. अंकात ४८ - ५० पृष्ठे.
९.२ X ६.२. प्रथमांक - २७ मार्च १९३३.

स्वरूप - सचिव, कलावर लेख, कविता, चित्रे.

विशेष माहिती - चालक - वि. रा. चांगुले.
पहिल्या अंकापूर्वी एक नमुना अंक निवाला.
संपादक - वर्ष २ - व. ह. पळशीकर; वर्ष २ अंक
७ - ग. का. फगसे (प्रका.), वर्ष ३ - कमला-
बाई चौगुले व व. ह. पळशीकर. पृष्ठसंख्या -
वर्ष ३ ची.

[ठाममं, दवापो, भावी, आकृते]

पाक्षिक

वर्ष १ - अंक १ ते १६ (मार्च ते
अक्टोबर १९३३) / + १७ - १ जानेवारी
१९३४, १८-१५ जा, १९, २०-१५ फेब्रु-
२१, २२-१५ मा १९३४. जानेवारी ते
मार्च १९३४. अंक १७ खास अंक, अंक
१८ पुरवणी.

मासिक

वर्ष २ - अंक १ ते ५ - एप्रिल ते
आगस्ट १९३४, ... + ७ न १९३४,
८ डि, + ९ मार्च ३५, + १० जू ३६,
११ जु, १२ आगस्ट १९३६.

वर्ष ३ - अंक १ सप्टेंबर १९३६, + २ न, ३ डि,
..., + ५ मा १९३७, ६ ए, ७ मे, ८ जू,
+ ९ नवंबर १९३७. अंक २ नवंबर
१९३६ साहित्यांक, अंक ९ नवंबर
१९३७ दाख अंक

कलाप्रसार

मासिक . संपादक - मोतीलाल कतू महाराज.
प्रकाशक - चोपडे (खानदेश). मुद्रक - मनोहर
प्रेम, पुणे. वा. व. रु. ४. ९. ८. छ. सह. फु. अ.
०॥ ६.९ X ४. प्रथमांक - मार्च १९०४.

उद्देश - सर्व विषयांनी नटलेले मासिक काढून
लोकसेवा करणे. स्वच्छ - निरनिराळ्या कलाची
माहिती, कादंबरी, नाटक, धर्म, कृत्यप्रश, वर्तमानसार.

विशेष माहिती - संगीत 'टिळक - विजय' नाटक, 'विजयसिंह' कादंबरी.

[मध्य]

वर्ष १ - अंक १ ते ४... मार्च ते जून १९०४.

कला-विकास

मासिक : संपादक - वामन लक्ष्मण डोळे.
सहसंपादक - ना. वि. करवेलकर, प्राशक -
अमरावती. वा. व. व. १८१२. फु. अं. ८२११.
अंकाव ३२ पृष्ठे. ९.४ X ६.५. प्रथमांक -
नवंबर १९३३.

उद्देश - वाङ्मय, संस्कृती, जीवनसौंदर्य यांचे बांधिलेले. स्वल्प - सदरे - कथागुंफा, साहित्यसाधना, साहित्यिकांचा परिचय, वाङ्मय-विहंग, साहित्यतुला, विडंबन-विनोद, कथोपासकांची टिपणे व टीका.

म्रीदवाभ्य -

मुवाभ्येन गीतेन युवतीनां च लीलया -

विशेष माहिती - कलाविकासमंडळाचे वार्षिक प्रकाशन. लतादक - वा. सु. मंडारी. सहसंपादक - वर्ष १ अंक ६ जा. दा. राजळकर. संपादक - वर्ष २ वा. सु. मंडारी (प्राशक).

[आकृते, दवापो, आर्वी, कोलते]

वर्ष १ - अंक १ नवंबर १९३३, + २ मे १९३४ ते ६ स १९३४, (७-८) अ - न, ९ डि ३४, (१०-११) फे १९३५, १२ मा १९३५. अंक (७-८) दीपावली अंक.

वर्ष २ - अंक १ आगस्ट १९३५, २ स, (३-४) अक्टोबर - नवंबर १९३५. नवंबर अंकाचा शेवटचा पृष्ठक २३४.

कलाशिक्षण

मासिक : संपादक - माधव मैराळ सुतकर. प्राशक - पुणे. सुद्रक - लखवितेच्छु छापखाना,

पुणे, अंक ५ ते ९ शारदा प्रेस, पुणे. वा. व. व. ८१२, पुण्यात फक्त ८९. फु. अं. ८१११. अंकाव १२ - १६ पृष्ठे. ७.२ X ४.२. प्रथमांक - चैत्र श. १८२४ (एप्रिल १९०२).

उद्देश - विविध कलाकौशल्याची माहिती देणारे व तदुपयुक्त चर्चा करणारे. स्वल्प - विविध उद्योगांची अनुभविक माहिती, संवैधी चरित्रे, नवे शोध, उद्योगधंद्यांच्या वातावर्या, प्राचीन शिल्पशास्त्र (वर्ग ८); यांत्रिक, रासायनिक, चित्र यांत्रिकी कोणत्या तरी दोन विषयांचे समग्र विवेचन, टीकाविषयक लेख, नवीन धंद्या करणाऱ्यांचा सहभाग, कृत्रिम.

म्रीदवाभ्य -

- (१) वृषणस्य यथा वित्तं ।
स्वेरिण्याश्च मनोगतं ।
गूढं तथा कलाशास्त्रं ।
आविष्कृतं मनोयमः ॥
- (२) कला निर्मिति मार्गं सीमा सुराचा ॥
कला भाणिते योग सवर्द्धनाचा ॥
कला ईश्वराच्या स्वरुपास दावी ॥
कला ही म्हणोनी तुम्ही आदरावी ॥

विशेष माहिती - आकार - वर्ष २-७.९ X ५.१, वर्ष ८-७ X ५.२. वार्षिक वर्गाणी - वर्ष २ अंक ५ पासून व. १, फु. अं. ८२. वर्ष ८ व. १८४, फु. अं. ८३. सुद्रक - वर्ष २ - लक्ष्मीविलास प्रि. प्रेस, बडोदे; वर्ष ८ - बडोदावल्स प्रेस, बडोदे. व्यवस्थापक - वर्ष १ अंक ९ डिसेंबर १९०२ वर पत्रव्यवहाराचा पत्रा - म्यानेजिंग डायरेक्टर, पारोळा, जि. खानदेश. कलाशिक्षण लघुग्रंथमाला - मासिक बंद असता कलाशिक्षण लघुग्रंथमालेची योजना होऊन 'प्राचीन यंत्रकला साहित्य' हे एक पुस्तक १९०८ साली प्रसिद्ध झाले (दाते ग्रंथ-सूचि भाग १ पृ. ४२३). म्रीदवाभ्य - वर्ष २ पासून क्र. (१); वर्ष ८ वर क्र. (२). वार्षिकांची योजना - श. १८२७ चैत्रपासून दसमहा अंक न निघता त्या वर्षाच्या फाल्गुन अखेर जाड पुढ्याचे व २०० पृष्ठ्याचे ' कलाशिक्षण वार्षिक पुस्तक वर्ष

४ मे' या नावाने प्रसिद्ध होईल. याप्रमाणेच पुढेही प्रत्येक वर्षी (वर्ष ३ अंक ६ सप्टेंबर १९०४, मल्लप्र ४).

[मुमं]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जैन ते फाल्गुन १८२४.

वर्ष २ - अंक १, २, (३-४), ५ ते ७, (८-९), १०, (११-१२). जैन ते फाल्गुन १८२५.

वर्ष ३ - अंक १ ते ३, (४-५), ६, (७-८), (९-१०) जैन ते पौष १८२६—

वर्ष ८ - अंक + १ कार्तिक संवत् १९६५ (नवंबर १९०९).

कला-संग्रह

मासिक : संपादक - (संपादक) श्री. के. जाधव. सहसंपादक - (सदस्य) श्री. रोजाबाई राणे. प्रकाशक - द. वि. पाठक, महिला कलामंदिर, मुंबई. वा. व. रु. ६० फु. अं. ८८. अंकात १६ (८ + चिन्हे ८) शुद्ध ९०८ × ७४. प्रथमांक - नवंबर १९४५. (माला-पुष्प)

उद्देश - औद्योगिक भाषा. स्वच्छ - कथडे, पेंसेस, पेंसिल.

[मुमं]

वर्ष १ - अंक १ ते ८ - नवंबर १९४५ ते जून १९४६.

काव्यविकास

त्रैमासिक : संपादक - शंकर गोपाळ साखिव. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. रु. २. अंकात २४ पृष्ठे. ८५ × ५५. प्रथमांक - (आपाठ श. १८०१ ?)

उद्देश - अखिल कव्यशास्त्रीय शास्त्राण मंडळ, मुंबई, या शाखेचे मुखपत्र.

घोदवाच्य :

ॐ पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात्पूर्णमुदच्यते ।
पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते ॥

[मुमं]

वर्ष १ - अंक (१, २), ३ (पौष १८७१) जा १९५०, ४ जैन वर्षप्रतिपदा १८७२.

कादंबरीकलाप

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद) श्रीनिवास बी. सरदेसाई, गो. व. देवळ. प्रकाशक व मुद्रक - पुणे वैभव छापखाना, पुणे, वा. व. रु. २०४ भागाळ. फु. अं. ४४. अंकात २४ पृष्ठे. ८ × ५२. प्रथमांक - एप्रिल १८८४. (पुस्तक - अंक)

घोदवाच्य -

होवो रचयमानस मुदित सदा या कथाकलापाने ॥
जेवि युवा भानदे सुंदर नवयुवतिन्या मुलापाने ॥

विशेष माहिती - नावाजाली 'अथवा रीनाल्डादीवरून सुप्रसिद्ध इंग्रजी कादंबरीकाराच्या ग्रंथाचे मराठी भाषान्तर' असा मसूदा. नवंबर १८८५ पासून एप्रिल १८८७ पर्यंत प्रकाशनात खंड. प्रकाशक - वर्ष २ अंक ८ वर गोविंद बल्लाळ देवळ. वर्ष ३ अंक १ वर शंकर बापूजी मुकुंददास. वर्ष ३ अंक ८ वर हाताने 'डिसेंबर अंक ९' लिहिजेले आढळते. [मुमं]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. एप्रिल १८८४ ते मार्च १८८५. अंक ३ वर मे १८८४

सुरूच छापले आहे. जून पाहिजे.

वर्ष २ - अंक १ ते ८ एप्रिल १८८५ ते नवंबर १८८५.

वर्ष ३ - अंक + १ ए १८८७... ५ आ,

(६-७), ८ न १८८७... एप्रिल १८८७
ते नवंबर १८८७.

कादंबरीसंस्कृतम्

मासिक : प्रकाशक - अनंत पेशव चिन्ते
आणि मंडळी, बाई. मुद्रक - मोदहच छापाखाना,
बाई. वा. व. र. २८८. फु. अं. ८४. अंकात
४८ पृष्ठे. ८"८ X ५"८. प्रथमांक - चैत्र शुद्ध
१ श. १८२२. शेवटचा अंक - फाल्गुन श.
१८२६. (प्रकरणासाठी - भाग, परिच्छेद,
पर्व, कथन.)

उद्देश - संस्कृत कादंबऱ्या प्रसिद्ध करून
छोकरून करणे. त्याद्वारे - बंगाली व हिंदी
कादंबरीकार कविमंचर बतर्गा, लालो कौप्रिचवे
अप्यस भा. सी. दत्त व काशीनिवासी देवपी-
नदन यांनी इत्यादिकांच्या बतर्गाद्वारे कादंबऱ्या
सह आणि मनोहर महाराष्ट्र भाषेत.

धीद्वयान्य -

मृदू मनुष्य कोमल । मय अद्भुत विशाल ॥
गीत्य माधुर्य रसाल । मकरिसे ॥ १ ॥

-समर्थ रामदास.

विशेष माहिती - प्रकाशक - वर्ष ५ -
मागे सहस्रपुत्र आणि मंडळी. या
मासिकात 'सुगलसुरीय', 'लावण्यमयी',
'कृष्णकाव्ये मृत्युपत्र', 'चंद्रशेखर', 'राधा-
राणी' इ. कविमंचराच्या कादंबऱ्या प्रसिद्ध
झाल्या. संपादकाचा मृत्यू व इतर आर्थिक नुकसानी
चामुळे मासिकावर घाला पडला. गृहभूत दुसऱ्या
नावाने 'मकरन्द' सुरू केले. (सदम वर्ष ५
अंक १२).

[मम]

वर्ष १ - अंक १ चैत्र १८२२, २ वै...
(११-१२) मा - फा १८२२. चैत्र ते
फाल्गुन १८२२.

वर्ष २ - अंक १ ते ५ अधिक आषाढ
१८२३. ९ कार्तिक १८२३.

वर्ष ४ - अंक १ चैत्र १८२५, २, ३,
(५-६) मा - भा, ७, (८ ते १२).
चैत्र ते फाल्गुन १८२५.
वर्ष ५ - अंक १, (२-३), (४-५),
(६-७), (८-९), (१०-११),
१२. चैत्र ते फाल्गुन १८२६.

कादंबरीसंग्रह

मासिक : प्रकाशक - बाळुंगा बळवंत
देवळ, पुणे. मुद्रक - श्रीमामवत छा. पुणे.
वा. व. र. २ (पृ. ४० वा अंक); १९०५
(१) पासून व. १ (पृ. २० वा अंक पाहिजे
असलेल्या). फु. अं. ८२. अंकात ४० पृष्ठे.
८"४ X ५"४. प्रथमांक - जानेवारी १८९३.

उद्देश - (वर्णन - विषय स्वामिमानपूर्ण.
वाचकांच्या मनात पूर्वजप्रीती, स्वदेशाभिमान,
मुखशीलता व एकनिष्ठ स्वामिमानाचा ठसा उमटेल
असे). त्याद्वारे - कादंबऱ्या, काव्ये, नाटके,
इतिहास अथवा चरित्रे, ऐतिहासिक वाचने अथवा
प्रासवर्णने. ऐतिहासिक प्रसंग.

धीद्वयान्य -

यातायाते सुबुद्धिः श्रान्तेषु यदि हे सखे ।
एकं गुरुधनच्छत्रं सत्तापामयं मम ॥

विशेष माहिती - मध्यव्याप्तादी संसार
निर्देश - 'ऐतिहासिक पुस्तकमाला'. या मासिकात
'महाभारत राज्यारोहण', 'महाराष्ट्रवीर', 'गारा-
बाई', 'मराठ्यांच्या वैभवाचा शेवटचा पडदा',
'सवाई माधवराव नियम नाटक', 'पृथ्वीराज-
सयोजिता', 'रावबाजी' इ. पुस्तके प्रसिद्ध
झाली. व्याख्यानदात्याचे दोन वर्षे - एक-सव्वस
४० पृष्ठेचे मासिक पुस्तक, याची वर्गणी ट. ह.
सह व. २. दुसरा - २० पृष्ठेचे मासिक पुस्तक,
याची वर्गणी ट. ह. सह व. १. 'कमी किमतीची
मासिक पुस्तके पाहिजे असणाऱ्या अजब कल्पना.'
(सदम - विश्वविज्ञानविस्तार वर्ष ३६ अंक ९,
सप्टेंबर १९०५, मनुष्य २).

[मग]

- वर्ष ८ - अंक (१ ते ६), ७ ते १२.
 (जानेवारी) ते डिसेंबर १९००...
 वर्ष १२ - अंक (१ ते ३), ४ ते १२.
 (जानेवारी) ते डिसेंबर १९०४.
 वर्ष १३ - अंक (१ ते ३), ४ ते १२.
 (जानेवारी) ते डिसेंबर १९०५.
 वर्ष १४ - अंक (१), २ फेब्रुवारी १९०६.

कायस्थप्रभूंच्या इतिहासाची साधने

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद)
 बाळकृष्ण आत्माराम शुक्ते. मुद्रक - निर्णय
 सागर छापखाना, मुंबई. वा. व. रु. ३.
 फु. अं. ८५. अंकात प्रकरणवार २४ पृष्ठे.
 ९.२ X ६.३. प्रथमांक - आगस्ट १८८१.
 शेवटचा अंक - पु. १ अं. १२ (महिना वर्ष
 नाही). (पुस्तक-अंक)

उद्देश - बाळबडिलनी केलेल्या पराक्रमाचे
 यथायोग्य उल्लेखून स्वाचे म्हणून तथा इतिहासास
 वाचनीयते शुद्धे लेख मिळवून सरकारपुढे य
 विचारी देशवासापुढे ठेवावे. स्वराज - मजरी,
 ताम्रपदे, राजाच्या सनदा, जातिप्रकरणी शुनी पत्रे,
 पोवाडे, ब्रह्मादुरीची चिन्हे, दाखले, स्थानिक कथा,
 उत्पत्ती व स्थिती यासंबंधी इतिहास. मूलदेश व
 स्थानादराची कारणे, थोर पुरुषांची चरित्रे, आड-
 नावे व त्यांची उत्पत्ती, इ. इ. तीन विभाग - १
 थोर पुरुषांनी चरित्रे वगैरे. २ पुरुषाप्रसिद्ध गोष्टी
 व प्रामाण्यप्रकरण. ३ संस्कृत ग्रंथसंग्रह.

विशेष माहिती - (' मटीरिअल ऑर दि
 हिस्ट्री ऑफ दि कायस्थ प्रभूज '). अंक १०
 ते १२ यावर कालनिर्देश नाही. सरकारी कामाचा
 चेप धडल्यामुळे पुढे हा विषय मासिक पुस्त-
 काच्या रूपाने छापला जाणार नाही, असा
 खुलासा करून द्या.

[मुमग]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १८८१ ते ९ एप्रिल
 १८८२, १०, ११, १२.

कायस्थमित्र

मासिक : संपादक - जिनायक सीताराम
 जयवंत. प्रकाशक - संपादक, चेदणी, ठाणे.
 वा. व. रु. १. फु. अ. ८२ अंकात प्रकरणवार
 १२ पृष्ठे. ७.८ X ५.१. प्रथमांक - जून १८८२.

स्वरूप - ऐतिहासिक वगैरे माहिती.

ग्रीव्यास्य -

अनुद्देश्य वक्तव्य सत्य नियमित व दूर ।

स्वाध्यायाम्यसन चैव बाध्यत तप उच्यते ॥

विशेष माहिती - पहिल्या-चार अंकाची
 द्वितीयावृत्ती निघाली. वर्ष १ अंक १ मध्यपुष्ठा-
 वर मार्च १९३०, पण धातल्या पहिल्या
 पुष्ठावर एप्रिल १९३०. दुसरा अंक मे १९३०.
 [ताम्र, मुमग]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जून ते फाल्गुन
 १८५२ (मार्च १९३१).

वर्ष २ - अंक १ ते ४, (५-६) एप्रिल ते
 सप्टेंबर १९३१.

कारागीर

मासिक : प्रकाशक - नागपूर धंदे-
 शिक्षण मंडळीचे चिटणीस गणेश काशिनाथ
 खरे, नागपूर. मुद्रक - दहधारी छापखाना,
 नागपूर. वा. व. रु. २. फु. अ. ८५. अंकात
 २४ पृष्ठे. ८.५ X ६.२. प्रथमांक - जुलै
 १८८७. (पुस्तक अंक)

उद्देश - उद्योगशास्त्राबद्दल तांत्रिक माहिती देणे.
स्वरूप - रोपाविजे. धंदेशिक्षणविषयक लेख. रोज-
 काम, विणकरीचे काम, सुतार-लोहारकाम, यंत्रशास्त्र,
 विजुलशास्त्र, इत्यादीविषयी सोप्या भाषेत क्रमिक
 धंदे, उद्योगी पुरुषांची चरित्रे, नवे शोध व
 सुधारणा, उद्योगाविषयी मीठी वाढावी असे
 निव्व, प्रभावी उचरे.

विशेष माहिती - इंग्रजी मध्यका - ' दि
 डेनिकल एजुकेटर '. परिभाषा - ' बॉयलर '

शब्द तोच कायम ठेवला. 'काक' याचा अर्थ पितळेचे तोंड लावलेले असले ते असा दिला.

[संमिश्र]

घर्ष १ - अंक १ जुलै, २ आ १८८७, ३ स, ४ अक्टोबर १८८७.

कारागिरी लोकांचे कामाविषयी

त्रैमासिक (त्रिमाही पुस्तक) : प्रकाशक - काशिनाथ महादेव यचे (हक्क व मुद्रण), पुणे. मुद्रक - दत्तसारक (शिळाटाय). या. व. र. ३ आगाऊ, र. ५ मागाहून. फु. अं. र. २ (अंक १ - र. १). अंकात २४ पृष्ठे. १० × ६"७. प्रथमांक - १० मार्च १८७८.

उद्देश - उपयुक्त कला आणि धंदे. स्वतःचा - शाई, तेल, इ. कल्प्याच्या वृत्ती.

[मंत्र]

घर्ष १ - अंक १ मार्च १८७८, २ जुलै १८७८.

कालेज-युग

त्रैमासिक : संग्रहादक मंडळ - रमेश मास गावकर, मोहन चवाये, स. पु. सक्तीस, कु. रतन देवळाजीकर. प्रकाशक - म. अ. बादेकर, मुंबई. अंकात ३२ पृष्ठे. १०"८ × ८"५. प्रथमांक - (जानेवारी १९४२).

स्वरूप - सचित्र.

विशेष माहिती - वर्णन इलस्ट्रेशन कॉलेजी. वर्णन - वर्ष ३ अंक २ वरून

[मंत्र]

घर्ष ३ - अंक (१), २ एप्रिल १९४४.

काव्य कुसुमांजलि

मासिक : संपादक - नारायण वामन टिळक. प्रकाशक - संपादक, नागपूर. मुद्रक - आल्बर्ट

मेस, नागपूर. या. व. र. ८८. अंकात १६ पृष्ठे. ६"१ × ३"९. प्रथमांक - जानेवारी १८८९. शेवटचा अंक - एप्रिल - मे १८८९.

उद्देश - स्वतःच्या कवितांचे मासिक. स्वरूप - विविध विषयांवरील कविता, पादवीरायद.

विशेष माहिती - संपूर्ण कवितेचे पुस्तक चालविणे अशक्य वाटल्यावरून दत्त करणे लागले (स्मृतिचिने पृ. ९४). पुढे ' विविध विषयवर्गिणी ' मासिकात सामील.

[देनाटिळक, आकृते]

घर्ष १ - अंक १ जानेवारी १८८९, (२-३), (४-५) मे १८८९.

काव्यनाटकादर्ग

मासिक : संपादक - (बर्वे) बापूशास्त्री डेगी. प्रकाशक - संपादक, धारवाड. मुद्रक - शनवर्षक छा. धारवाड. या. व. र. ३८६ आगाऊ, ४८६ मागाहून. फु. अं. ८८. अंकात प्रकरणवार २०, २८ पृष्ठे. १० × ६"८. प्रथमांक - नवंबर १८८२. (पुस्तक - अंक)

उद्देश - नाटके, काव्ये, चमू इत्यादींचे मूळ संस्कृत व मराठी भाषांतर देणे. स्वरूप - काव्ये, नाटके, त्याची संस्कृतात टीका, महापद्य भाषेत भाषांतर व शेवटी वर्णानुक्रमे मराठी, कानडी व इंग्रजी अर्थ व संस्कृत विग्रहसहित तिकाड अमरकोश (व्युत्पत्ति-शानाकर), मनोरंजन विषय (नूतनपद्य), अलंकारशास्त्र, संस्कृत शब्द व शुलची.

औदयान्य -

माघश्रोत मयूरे सुरारिपुरो मारविः सारविचः ।
श्रीहर्षः कालिदासः कविरय भवभूत्याह्वयो
मोक्षराजः ।
औदयश्री टिडिभास्व. श्रुतिमुकुटगुहमहोदये मद्राजः ।
ख्याताश्चान्ये मुक्ताब्धय इह वृत्तिमिर्विध-

माल्हादयन्ति ॥

- वैकटाक्षरि

विशेष माहिती - सर्व संस्कृत विद्यामिलारी आर्यभट्ट हा ग्रंथ अप्यादरे अर्पण केला आहे.

प्रार्थना - प्रिये चास्मिन् कुत्रचिन्वेदबद्धं व्याख्या-
तुर्वा लेखकस्य प्रमादात् । हित्वासूयां शोधयंतोऽनुक्तं-
पावंतो मंतुं क्षंतुमर्हंतु सत्यः ॥

[मंडलिकफक्तों, मर्म]

धर्म १ - अंक १ ते ११. नवंबर १८८२ ते
सप्टेंबर १८८३.

काव्यरत्नावली

मासिक : संपादकमंडळ - (काव्येतरासण्याचे
काम) १ लक्ष्मण रामचंद्र वैद्य, २ जनार्दन
बाळाजी मोडक, ३ वामन दाजी ओक. प्रधानक -
नारायण नरसिंह फडणीस, जळगाव (रानदेश).
मुद्रक - जगदीश्वर प्रेस, गुंवर / बाबाजी स्टीम
प्रिंटिंग प्रेस, जळगाव. वा. व. रु. १०८ आणक.
फु. अं. ८४. अंकात २४, १६, ३२ पृष्ठे.
८'४ X ५'२. प्रथमांक - जून १८८७. (पहिली
६ वर्षे सध्या अंकनमक).

उद्देश - अर्वाचीन कर्वाच्या काव्याचे प्रकाशन.
स्वरूप - अलीकडील कर्वाची मराठी काव्ये,
साहित्य, महाराष्ट्र कविधर्मावर निबंध, काव्यपरीक्षण
आणि प्राचीन व अर्वाचीन काव्यांतील उत्कृष्ट
उदाहारे, इत्यादी विषय, मुक्ताजली, स्फुट काव्ये,
दीर्घ व खंडकाव्ये इ. कालनिक, ऐतिहासिक,
पौराणिक, संस्कृत व इंग्लिश काव्यांची भाषांतरे.
सहारे - सालभखेर, पोच व भूमिप्राप, काव्यरत्ना-
वलीचे दमर, कविचरिते.

प्रीतवाक्य -

- (१) त एव पदवित्यासस्तथा एवार्थविभूतयः ।
तथापि नव्यं भवति काव्यं प्रयत्नकौशल्यत् ॥
- (२) वी वी पदे नित्यं किन्नि येसी ।
त्या त्याच अर्थाप्रति दानिताती ।
कौशल्य मोठे रचनेत आहे ।
सत्काव्य तेणे नव वाटताहे ॥
- (३) व्याधीच्या पुढेवेदना शमविते, भावीस
नेते लया ।
नाना चित्तकटा प्रयत्न करी दे दिव्य
शीती तया ॥

जे जे शुद्ध, उदात्त, उज्ज्वल भक्ते हे-
लाविते ते मनी ।

धन्या ती कविता मवार्ताहि जना जी वृत्ति
दे ठमनी ॥

- चंद्रशेखर

विशेष माहिती - " मूळ हेतू सर्व कविताच

चाव्या, पुरवठा न झाल्यास गद्यात्मक माग चावा.
पुरवठा झाल्यामुळे केव्हाच गद्यात्मक माग यावा
लगला नाही व तो बंदच केला " (वर्ष १ अंक १२
सालभखेर). काव्यपरीक्षक - अंक ४, १ वैद्य,
२ मोडक, ३ ओक अधिक ४ बासुदेव वामन-
शास्त्री खरे; अंक ५ - अधिक ५ गणेश बळवंत
मोडक, अंक ३२ - फक्त ३, ४ व ५; वर्ष ७ -
६ विष्णु मोरेश्वर महाजनी, ७ हरी महादेव पंडित व
८ मोरो गणेश लोटे. शिवाय ३, ४. आकार -
वर्ष ११-७'९ X ५.१; वर्ष १३-७'२ X ४.१.
संपादक - (कर्ते) वर्ष ७ वर नारायण नरसिंह
फडणीस. प्रिंटिंग - वर्ष १८ वर १ व २; वर्ष
२२ - फक्त क्र. २; वर्ष ३२ - क्र. २ मल-
पृष्ठावर, क्र. ३ आरंभपृष्ठावर. वार्षिक वर्गणी -
वर्ष १८-रु. १०४; वर्ष ३०-रु. १॥; वर्ष ३१-
रु. २; वर्ष ४२-रु. १॥.

[मर्म, फक्त, पुनर्म, एस्पीकॉ]

धर्म १ - अंक १ ते १२. जून १८८७ ते
मे १८८८.

धर्म २ - अंक १३ ते १८, (१९ - २०),
२१ ते २४. जून १८८८ ते मे १८८९.

धर्म ३ - अंक २५ ते ३६. जानेवारी ते
डिसेंबर १८९०.

धर्म ४ - अंक ३७ ते ४६, (४७ - ४८).
जानेवारी ते डिसेंबर १८९१.

धर्म ५ - अंक ४९ ते ५४. जानेवारी ते जून
१८९२ (सहाच अंक निघाले).

धर्म ६ - अंक (५५ - ५६), ५७ ते ६३,
(६४-६६). जानेवारी ते डिसेंबर १८९३.

धर्म ७ - अंक १, (२-३), (४-६),
(७-९), १०, (११-१२). जानेवारी
ते डिसेंबर १८९४. व. १८४.

घर्ष ८ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१८९५. पृ. १८८.

घर्ष ९ - अंक (१-२-३-४), ५, ६ जानेवारी
ते जून १८९६. (वर्ष अर्धव टांगिते). +

घर्ष १० - अंक १ ते ६. जानेवारी ते जून
१८९७. +

घर्ष ११ - अंक १ ते १२. जुलै १८९८ ते
जून १८९९. +

घर्ष १२ - अंक (१-३), (४-६),
(७-९), (१०-१२). जानेवारी ते
डिसेंबर १९००. पृ. २१६.

घर्ष १३ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १९०१. पृ. १९६.

घर्ष १४ - अंक १ ते ४, (५-६) जानेवारी
ते जून १९०२. (सहाय्य अंक निघाले).

घर्ष १५ - अंक १ ते ५, (६) जानेवारी ते
जून १९०३. (सहाय्य अंक निघाले).

घर्ष १६ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १९०४. पृ. १९२.

घर्ष १७ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १९०५. पृ. १९२.

घर्ष १८ - अंक १ ते ५, (६-८), ९,
(१०-१२). जानेवारी ते डिसेंबर
१९०६ + पृ. २८८.

घर्ष १९ - अंक (१-४), ५ ते ९, (१०-
११), १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९०८.
पृ. २८८.

घर्ष २० - अंक (१-३), (४-७),
(८-१०), (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर
१९०९. पृ. २८०.

घर्ष २१ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १९१०. पृ. २८०.

घर्ष २२ - अंक (१-३), (४-५),
६ ते १०, (११-१२). जानेवारी ते
डिसेंबर १९११.

घर्ष २३ - अंक (१-४), (५-६),
(७-८), ९ ते १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १९१२. पृ. ३०४.

घर्ष २४ - अंक (१-२), ३ ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९१३. पृ. २६४.

घर्ष २५ - अंक १ ते ४, (५-६), (७-८),
(९-१०), (११-१२). जानेवारी ते
डिसेंबर १९१४. पृ. २८८.

घर्ष २६ - अंक १ ते १०, (११-१२).
जानेवारी ते डिसेंबर १९१५.

घर्ष २७ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसे-
ंबर १९१६. पृ. २८८.

घर्ष २८ - अंक १ ते ६. जानेवारी ते जून
१९१७ + ३१ बॉन्ड.

घर्ष २९ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसे-
ंबर १९२१. पृ. २८८.

घर्ष ३० - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसे-
ंबर १९२२. पृ. २८८.

घर्ष ३१ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसे-
ंबर १९२३.

घर्ष ३२ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसे-
ंबर १९२४. +

घर्ष ३३ ते ३६ - अंक प्रत्येकी १ ते १२
(जुलै ते जून) जुलै १९२५ ते जून १९२९.

घर्ष ३७ - अंक १ जुलै १९२९ + २ फे
१९३० ते १२ डि १९३०. जुलै १९२९
ते डिसेंबर १९३०.

घर्ष ३८ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसे-
ंबर १९३१.

घर्ष ३९ - अंक (१-४), (५-६), ७
ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३२.

घर्ष ४० - अंक (१-२), ३ ते १२. जाने-
वारी ते डिसेंबर १९३३ + अंक फार
माग्यावले, १ वर्ष माळले.

घर्ष ४२ - अंक १ ते १०... जानेवारी ते
अक्टोबर १९३५. —

(१०)

काव्यसंग्रह

भासिक : संपादक - जनार्दन बाळाजी
भोडक. प्रकाशक - तुकाराम जावजी, निर्णय-
सागर छा. मुबई. मुद्रक - निर्णयसागर छा.
मुबई. वा. व. रु. ४८८. फु. अं. ८८. अंकात
प्रकरणवार १०० पृष्ठे. ८"८ X ५"८. प्रथमांक -

जानेवारी १८९०, शेवटचा अंक - अंक १६२
जुलै १९०७. (अंकेवार गणना)

उद्देश - 'खण्डसंग्रह' व 'काव्येतिहास-संग्रह' यांमधील निमित्त पाठ शिवाय दुर्मिळ. म्हणून दोन्ही संग्रहात प्रसिद्ध झालेले, त्यातून येता याहेर छापलेले किंवा कोठेही न छापलेले अशा महाराष्ट्र काव्यग्रंथांचे पुनर्मुद्रण. एका मासिकात सर्व महाराष्ट्रकाव्यांचे उत्तमोत्तम ग्रंथ प्राप्त करून देणे. तत्त्व - 'प्राचीन कवींची उत्तम काव्ये, रचणूक आखणाने, उपाखणाने, पदे, कव्य वगैरे अर्थनिर्णायक व अचलत माहितीच्या टीपासह, अनेक छेळां प्रती मिळवून पाठभेद व अधिक पद्ये इत्यादींचा समावेश.' कवींची चरित्रे, काव्यगुणाव-गुण, पुराणेतिहास, व्युत्पत्ती, व्याकरण, छंद, अलंकार इत्यादी साहित्य पण विपुल टीपा.

१) विशेष माहिती - अंक ४ पासून 'च. मा. मोडक पाचे स्मारक' असा निर्देश. संपादक - अंक ७ - वामन दाजी ओक, अंक ११३ - न. वि. केळकर, अंक १३६ - बाळकृष्ण अनंत मिडे. सर्व चालू प्रकरणे पुरी करून मासिक वेद केले.

अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १८९०.
अंक १३ ते २४. जानेवारी ते डिसेंबर १८९१.
अंक २५ ते ३६. जानेवारी ते डिसेंबर १८९२.
अंक ३७ ते ४८. जानेवारी ते डिसेंबर १८९३.
अंक ४९ ते ६०. जानेवारी ते डिसेंबर १८९४.
अंक ६१ ते ७२. जानेवारी ते डिसेंबर १८९५.
अंक ७३ ते ८४. जानेवारी ते डिसेंबर १८९६.
अंक ८५ ते ९६. जानेवारी ते डिसेंबर १८९७.
अंक ९७ जाने १८९९ ते १०८. जानेवारी (१८९९ ते डिसेंबर (१९००) +.

अंक १०९ ते १२०. जानेवारी ते डिसेंबर १९०२

अंक १२१ ते १३२. जानेवारी ते डिसेंबर १९०३.

अंक १३३ ते १४४. जानेवारी ते डिसेंबर १९०४ +

अंक १४५ ते १५६. जानेवारी ते डिसेंबर १९०६.

अंक १५७ ते १६८. जानेवारी ते जुलै १९०७.

काव्यार्थदीपिका

मासिक : संपादक - वामन गोविंदशास्त्री
इष्टामपूरकर. प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - मंढुकाश, मुंबई. वा. व. क. ६ भागांक, रु. ९ भागाहून. फु. अं. ८१२. अंकात ४८ पृष्ठे. ८"५ X ५"३. प्रममाक - १५ फेब्रुवारी १८७०. (पुस्तक अंक)

उद्देश - संस्कृत भाषेतील उत्तम व रचमरित काव्याचा संग्रह करणे - मराठी भाषांतरासह. संस्कृत शिकणाऱ्यांचा साहाय्य व रसिकता आनंद. तत्त्व - क्रम, श्लोक, पदच्छेद, गद्यरूप अन्वय, समासाचे विग्रह, शब्दार्थ, शुद्ध मराठी कविदृष्ट-गतार्थ. प्रथम काव्यदाखल मेघदूतकाव्य.

खर्च १ - अंक १ (१५ फेब्रुवारी १८७०), २ (१ ए), ३ (१ मे), ४ (१ जु) १८७०.

काव्यार्थप्रकाश

मासिक : संपादक - (तयार करणार) बाळाजी नारायण पदळे. प्रकाशक - पुणे. मुद्रक - विठ्ठल व. अग्रिहोरी यत्ता छा. पुणे. वा. व. क. ४. अंकात ४८ पृष्ठे. ९ X ५"८. प्रममाक - जानेवारी १८७३.

उद्देश - (जाहिरात) श्रीमहामात समग्र भाषा 'टीपेसह' देणे. तत्त्व - श्रीहर्षकृत नेषधकाव्य खर्च १ - मूळ, समासाचे विग्रह, पद-च्छेद, गद्यरूप अन्वय, शब्दार्थ, मराठी भाषार्थ इ.

[मस]

खर्च १ - अंक १ जाने १८७३.

काव्यार्थप्रकाश

मासिक : प्रकाशक - श्रीराम नारायण चितळे व मंडळी, मुंबई. मुद्रक - सुबोधप्रकाश छापखाना, मुंबई. वा. व. क. ३. फु. अं. ८६. अंकात ३२ पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रममाक - जुलै १८८४.

उद्देश - खुशंश, निरात, शिशुसालवध,
कुमारसंभार, गंगालहरी, महिम्न इ. संस्कृत काव्ये,
त्याचे अन्वयार्थ, मराठी भाषांतर इ. सह. स्वल्प
- मूल, पदच्छेद, अन्वय, स्पष्टीकरण, भाषार्थ.

प्रीतवाक्य -

कान्ठच्छातः सुधा स्वर्गे निवसामो वयं सुवि ।
किं वा काव्यरसः स्वादुः किं वा स्वादीयसी सुधा ॥
विशेष माहिती - पत्ता - शिवराम च्यंबक
ठावरदेसाई, फणसवाडी, मुंबई.
वर्ष १ ते ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (पु ते
७). जुलै १८८४ ते जून १८८७. (तीन
वर्षे).
वर्ष ४ - अंक १ ते ४... जुलै ते अक्टोबर
१८८७.

काव्यार्थमदीप

भासिकः संपादक - जे. या. स. विठ्ठल-
शास्त्री काव्येकर. प्रकाशक - विनायक रघुनाथ
वैद्य, मुंबई. मुद्रक - जगदीश्वर (शिळाछाप),
मुंबई. वा. घ. रु. ३॥. फु. अं. ८६. अंकात
३२ पृष्ठे. प्रथमांक - कार्तिक श. १८०५.

उद्देश - मूळासह संस्कृत पंचमहाकाव्याचे
भाषांतर - आबालवृद्ध विद्यामिलापी जनाचे उप-
योगार्थ. स्वल्प - निरात व खुशंश.

[मध्ये]

वर्ष १ - अंक १ कार्तिक १८०५, २, ३ पौष
१८०५

काव्येतिहास-संग्रह

भासिकः संपादकमंडळ - [प्रकाशक - (एडि-
टर)] जनार्दन बाळाजी मोडक, काशिनाथ नारायण
साने. प्रकाशक - पत्रव्यवहार पत्ता - सेनेटरी नेटिव
जनरल लायबरी, पुणे. मुद्रक - बानप्रकाश
छापखाना, पुणे. वा. घ. रु. ४ आगाक, मागाहून रु.
५. फु. अं. ८८. अंकात प्रकरणवार ५०, ४०
पृष्ठे. १० X ७, ९ X ६ १/२, ८ X ६ १/२.

प्रथमांक - जानेवारी १८७८. शेवटचा अंक -
डिसेंबर १८८८. (पुस्तक - अंक)

उद्देश - पुण्या ग्रंथाचा जागोदार. त्यामागे
देशसेवा. आपल्या देशातील लोकानी मोठ्या भमाने
स्वलेली काव्ये व लिहिलेले इतिहास, बखरी
इ. प्रसिद्ध करणे. स्वल्प - सामान्यतः अप्रसिद्ध
काव्यांची प्रसिद्धी, तीन भागांत - (१) मराठी कविता,
(२) संस्कृत कविता व (३) महाराष्ट्र इतिहास, यात
पुण्या बखरी, निरकोळ लेख, मावी इतिहासकारांचे
आधारभूत व्हावेत म्हणून. बुद्धत भरलेल्या
हस्तलिखिताचा जागोदार.

प्रीतवाक्य -

भुजतस्वनच्छायां येषां निपेज्य महोन्नत ।
जटधिरसनानेदिप्यासीदसावकुतोमया ।
स्मृतिमपि न ते यान्ति दमापा विना यदनुग्रहम् ।
प्रकृतिमहते कुर्मस्तस्मै नमः कविकर्मणे ॥
- राजतरंगिणी.

विशेष माहिती - मजकूर २ व ३ वर
अप्रसिद्ध ग्रंथ मिळवून देण्याच्या बाहीर विनतीच्या
सदृशाने उपलब्ध काव्ये, बखरी याची यादी, दुहेस्त्या,
गोध, भूमिप्राय इ. मजकूरवारच. वर्ष ११ अंक
१२ मध्ये मासिकाचा संपूर्ण इतिहास - "मूल कल्पना
साने याची. चिपळूणकराची समृद्धी घेऊन मासिक
काढले. मराठी काव्याचे संपादन ज. वा. मोडक,
संस्कृत काव्याचे विष्णुशास्त्री चिपळूणकर व महाराष्ट्र
इतिहास विभागचे वा. ना. साने करीत. सर्व-
साधारण व्यवस्था कुण्याजी रघुनाथ फेळकर
पाहत. चार वर्षांनी चिपळूणकर यांनी सर्वेध
छोडला. बाबजी दादाजी यांनी संस्कृत ग्रंथ
छापण्यासाठी ' काव्यमाला ' मासिक (१८८६)
काढल्यामुळे इ. १८८७ पासून संस्कृत माग बंद
केला व ऐतिहासिक मजकूर वाढविला. या
मासिकात सुमारे २२ बखरी, ५०१ पत्रे, २०
च्यावर संस्कृत प्रकरणे आणि अनेक मराठी काव्ये
प्रसिद्ध झाली. पुढे वर्गणी वेळेवर येईनाशी झाली
व अंक मागासत गेले. शेवटचा अंक डिसेंबर
१८८९ मध्ये निघाला. त्या अंकात - 'संग्रहाच्या
कामाचा आजच्या अंकात शेवट करीत आहे'
असे बाहीर केले.

[डेक्क]

वर्ष १ ते ११ - अंक प्रत्येकी १ ते १२
(जा ते डि). जानेवारी १८७८ ते डिसेंबर
१८८८. (अकरा वर्ष)

काव्येंद्रशेखर

मासिक : संपादक - (कर्ज) सखाराम
बाळकृष्ण सरनाईक. प्रकाशक - संपादक, पुणे.
मुद्रक - ज्ञानप्रकाश (शिळाछा.) पुणे, वा. व.
क. २ आगाऊ, क. ३ मागाहून. अंकात २४ पृष्ठे.
१० × ६ × ८. प्रथमांक - चैत्र शु. १ श. १८०८.

उद्देश - प्राचीन कवींची कविता, नाटक इ.
स्वरूप - बामुदेवरहस्य, योगवासिष्ठ रंगनाथी
टीकेचढ, शिवलीलापांयूज, महाभारत ओवीबद्ध,
श्रीकृष्णविजय, पहिल्या बाजीरावाचे संगीत चरित्र
(नाटक), इ.

ग्रीदधान्य -

(१) मास : पुराणगतमासविबोधनाथ
नाट्येन किं च जनचिचविनोदनाथ
नवेंद्रशेखरसंगे पत्र देशवाचा
काव्येंद्रशेखरसंगे वितनोम यत्नात् ॥

(२) सर्वा पुराणगतमास कळावयासी
खाणी मुख्य लघुजी जनरजनासी
राधाप्रियाधि नमुनी निजदेशवाचे
मघल काव्यशशिसेखर नाम याचे ॥

विशेष माहिती - सन १८६७ चे २५ व्या
आक्याप्रमाणे पुस्तककृत्याने सर्व हक्क आपलेकडे
ठेविण आदे.

[दधानो, मघ]

वर्ष १ - अंक १ चैत्र १८०८, २.

कासार

मासिक : संपादक - विठ्ठल गणेश राखने.
प्रकाशक - संपादक, पुणे. वा. व. क. २०८.
फ. अं. ८४. अंकात २० पृष्ठे. ८ × ५ × ४.

प्रथमांक - मार्गशीर्ष श. १८४३. (डिसेंबर
१९२१.)

उद्देश - कासार समाजाचे मुखपत्र.

ग्रीदधान्य -

अद्यावाहमते ज्ञान तत्परः सयतेंद्रियः ।

ज्ञान लब्ध्वा परा शक्तिमविरेणाधिगच्छति ।

- भगवद्गीता.

विशेष माहिती - संपादक - वर्ष २ व
३ - गणमत ध्यानी वेळापुणे (प्रकाशक).

[मघ, पुमघ]

वर्ष १ - अंक १ मार्गशीर्ष १८४३ (डि
१९२१), २ गी (डि २१), ३ ते १२.
डिसेंबर १९२१ ते अक्टोबर १९२२.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. नवंबर १९२२ ते
अक्टोबर १९२३.

वर्ष ३ - अंक १ नवंबर १९२३ ते ४,
(५-६) एप्रिल १९२४.

कासार

हैमासिक : संपादक - ननु दत्त कासार,
मालेगावकर. प्रकाशक - संपादक, मालेगाव.
मुद्रक - कलाप्रकाश छा. वा. व. क. १. ८ × ५.
प्रथमांक - चैत्र श. १८४७.

उद्देश - कासार समाजाच्या उन्नतीस वाहि-
लेले, समाजोन्नतीप्रीत्यर्थ.

वर्ष १ - अंक १ चैत्र १८४७.

कासारसंदेश

मासिक : संपादक - मादनी गोविंद घोडेकर.
प्रकाशक - संपादक, पुणे. वा. व. क. १०८.
फ. अं. ८३. अंकात १२ पृष्ठे ८ × ५ × ५.
प्रथमांक - मार्गशीर्ष शु. १५ श. १८४५.

स्वरूप - सामाजिक, धार्मिक व राजकीय
विषय.

प्रदीपानय

निर्माणमोहा त्रिगुणगोपा अघ्यात्मनियः

विनिवृत्तानामाः ।

द्वंद्वविमुक्ताः सुगन्धुः गन्धैर्गन्धज्यमृदाः

पदमव्ययं तत् ॥

— मलयद्वीपात्.

विशेष माहिती — संपादक — प्रथम कागार मासिकाचे दुय्यम संग्रहक होते, ते काम मुद्रया-मुळे विचारपरपट्याचे साधन म्हणून हे मासिक सुरू केले.

वर्ष १ — अंक १ डिसेंबर १९२३, २ जा १९२४, ३ फेब्रुवारी १९२४.

किरमानी व परस्पर साहाय्यकारी समाचार

मासिक : संपादक — नागपूर, मुद्रक — देश-सेवक छा. नागपूर (वर्ष १९१४). वा. घ. रु. १. फु. अं. ८२. अंकात १६ पृष्ठे. ८"७ × ५"७. प्रथमांक — एप्रिल १९१२. (पुस्तक-अंक).

उद्देश — मध्यप्रदेशातील शेतकरीखात्याचे. तत्त्वज्ञान — मधूनमधून आर्ट पेपरवरील चित्रे, हृषिकेशनाम व सहाकारी विभाग.

विशेष माहिती — 'किरमानी समाचार' ह्या मासिकाचाच नवा अवतार. पूर्वीची वर्णगणना पुढे चालू वर्ष ९ व १०. इंग्रजी नाव — ऑफिशियल अँड बो-ऑपरेटिव्ह गॅझेट. वर्ष १० नंतर वर्ष ११ न मोजता पुनः १९१४ पासून पुस्तक १ अशीच गणना सुरू वेली.

[गोरखणसमानागपूर]

(वर्ष १ ते वर्ष ९ अंक ३ करिता पुढे 'किरमानी समाचार' पाह्या).

वर्ष ९ — अंक ४ ते १२. एप्रिल ते डिसेंबर १९१२.

वर्ष १० — अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९१३.

वर्ष १ (नवा अनुक्रम) — अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९१४.

किरमानी समाचार

मासिक : संपादक — (१ वर्ष २ महाजन, वर्ष ७ पासून सुरु). संपादक — नागपूर. वा. घ. रु. १. फु. अं. ८२. अंकात १६ पृष्ठे. ८"७ × ५"७. प्रथमांक — (जानेवारी १९०४). शेवटचा अंक — मार्च १९१२. (पुस्तक-अंक)

उद्देश — मध्यप्रदेशातील शेतकरी खात्याचे. तत्त्वज्ञान — मधूनमधून आर्ट पेपरवरील चित्रे. पुढील महिन्यांची बागाची कामे, हवा व पाणी यागुंतपी हालतबात.

विशेष माहिती — इंग्रजी मसळा - ऑफिशियल गॅझेट. मध्यप्रदेशातील शेतकरी खात्याच्या हनुमा-वर्णन प्रसिद्ध केले असते. वर्ष ९ अंक ४ पासून नाव बदलून 'किरमानी व परस्परसाहाय्यकारी समाचार' असे केले.

[गोरखणसमानागपूर]

वर्ष १ ते ८ — अंक प्रत्येकी १ ते १२ (वा. ते डि.) (जानेवारी १९०४) ते डिसेंबर १९११ (आठ वर्षे).

वर्ष ९ — अंक १ ते ३ जानेवारी ते मार्च, १९१२.

किलोस्कर

मासिक : संपादक — शं. वा. किलोस्कर. संपादक — संपादक, किलोस्करवाडी. मुद्रक — किलोस्करवाडी प्रेस. वा. घ. रु. २. फु. अं. ८२. अंकात ३२-६४ पृष्ठे. १०"२ × ७"८. प्रथमांक मे १९२९ पुढे चालू १९६७. (वर्ष - अंक, शिवाय सलग अकराकां वर्ष ११ पासून)

उद्देश — कारखान्याच्या सेवेबरोबरच उत्कृष्ट समाजसेवा — उद्योग, उत्कर्ष व उत्साह या तत्त्वाचा प्रसार करणे हे मुख्य ध्येय. म्हणून पूर्वीच्या संकुचित धोरणाला अनुसरून ठेविलेले नाव बदलले.

विशेष माहिती — पूर्वीचे 'किलोस्कर खबर' [पाह्या]. वा. वर्णणी - वर्ष १८ रु. २८८. फु. अं. वर्ष २०-८४, वर्ष २२-८५; वर्ष २४-८८; वर्ष २५-८९०.

[सुंमं]

वर्ष ९ - अंक (१ ते ९) ' किलोस्कर खबर '
पाहा, १० ते १२. मे ते जुलै १९२९.
अंक ११ महिला अंक.

वर्ष १० - अंक १ ते १२. आगस्ट १९२९ ते
जुलै १९३०. अंक ४ दिवाळी अंक.

वर्ष ११ - अंक १ ते १२. (खलम न्यांक
१२७ ते १३८). आगस्ट १९३० ते जुलै
१९३१. अंक १ खास दुकानदारी अंक. अंक
४ - दिवाळी अंक.

वर्ष १२ - अंक १३९ ते १५०. आगस्ट १९३१
ते जुलै १९३२.

वर्ष १३ - अंक १५१ ते १६२. आगस्ट १९३२
ते जुलै १९३३.

वर्ष १४ - अंक १६३ ते १७४. आगस्ट
१९३३ ते जुलै १९३४. अंक १६५
दिवाळी अंक.

वर्ष १५ - अंक १७५ ते १८६. आगस्ट
१९३४ ते जुलै १९३५.

वर्ष १६ - अंक १८७ ते १९८. आगस्ट
१९३५ ते जुलै १९३६. अंक १९०
दिवाळी अंक.

वर्ष १७ - अंक १९९ ते २१०. आगस्ट
१९३६ ते जुलै १९३७. अंक २०२
दिवाळी अंक.

वर्ष १८ - अंक २११ ते २२२. आगस्ट
१९३७ ते जुलै १९३८. अंक २१४
दिवाळी अंक.

वर्ष १९ - अंक २२३ ते २३४. आगस्ट
१९३८ ते जुलै १९३९. अंक २२५
दिवाळी अंक.

वर्ष २० - अंक २३५ ते २४६. आगस्ट
१९३९ ते जुलै १९४०. अंक २३८
दिवाळी अंक.

वर्ष २१ - अंक २४७ ते २५८. आगस्ट
१९४० ते जुलै १९४१. अंक २५०
दिवाळी अंक.

वर्ष २२ - अंक २५९ ते २७०. आगस्ट
१९४१ ते जुलै १९४२. अंक २६१
दिवाळी अंक.

वर्ष २३ - अंक २७१, २७२, (२७३ - ४),
२७५ ते २८२. आगस्ट १९४२ ते जुलै
१९४३. अंक (२७३ - ४) दिवाळी अंक.

वर्ष २४ - अंक २८३ ते २९४. आगस्ट
१९४३ ते जुलै १९४४. अंक २८६
दिवाळी अंक.

वर्ष २५ - अंक २९५ ते ३०६. आगस्ट
१९४४ ते जुलै १९४५. अंक २९७
दिवाळी अंक. अंक ३०० दीप्य-महोत्सव
विशेषांक.

वर्ष २६ - अंक ३०७ ते ३१८. आगस्ट
१९४५ ते जुलै १९४६. अंक (३०९ -
१०) दिवाळी अंक.

वर्ष २७ - अंक ३१९ ते ३३०. आगस्ट
१९४६ ते जुलै १९४७.

वर्ष २८ - अंक ३३१ ते ३४२. आगस्ट
१९४७ ते जुलै १९४८. अंक ३३१ -
वर्षारंभक (डॉक्टर - लेखक विशेषांक)
अंक ३३२ - ३५ आगस्ट स्वातंत्र्यदिन
विशेषांक; अंक ३३५ - दिवाळी अंक;
एप्रिल १९४८ (क. ३४०) चा अंक
रामुळे निराळ नाही, दो क्रमांक पुढच्या
मे व्या अंकास देऊन गणना. अंक ३४२ -
काश्मीर विशेषांक.

वर्ष २९ - अंक ३४३ ते ३५४. आगस्ट
१९४८ ते जुलै १९४९. अंक ३४३
वर्षारंभ अंक; अंक ३४४ संरक्षण खास अंक.

वर्ष ३० - अंक ३५५ ते ३६६. आगस्ट
१९४९ ते जुलै १९५०. अंक ३५७
दिवाळी अंक.

वर्ष ३१ - अंक ३६७ ते ३७८. आगस्ट ते
डिसेंबर १९५०. अंक ३६७ वर्षारंभ अंक;
अंक ३७० नवंबर दिवाळी अंक.

किलोस्कर खबर

मासिक: संपादक - शं. दा. किलोस्कर.
सहसंपादक - (वर्ष १ अंक १६) ना. ह.
आपटे. प्रकाशक - संपादक, किलोस्करवाडी.

मुद्रक - विमोक्षवादी प्रेम. वा. घ. क. १.
 पु. अं. ८२. अंका १६-२४ पुटे. ९४ X
 ६.३. प्रथमांक - (अंक ६) आगस्ट १९२०.
 दोकट्या अंक - एप्रिल १९२१.

उद्देश - उद्योग, उग्राह व आरभोवनी यांचे
 मासिक. काव्यनिर्णय गोष्टी येणार नार्हात. (कार-
 पान्याचे) ग्राहक व कारखाना यामध्ये निष्ठ
 स्नेह उत्पन्न व्हावा व त्यांचे सुधारणेच्या दृष्टीच्या
 आउतावढे रती माहिती व पायदे व्हावे.
 त्तरात - सविप्र. स्वयंप्रतिरे इ. चालू. काढरी,
 कविता. कारखान्याचे, श्रियाचे, उत्कर्षमंदळाचे
 पान. उत्पन्नाचे शरे.

विशेष माहिती - व्यापार - वर्ष ४ अंक
 ७-९२ X ७; वर्ष ८-१०. ४ X ८२.
 वा. वर्गणी - वर्ष ५ क. १०४. पूर्वतिहास
 अक्षा - नमुना अंक सप्टेंबर १९१६; वर्गण-
 नेच्या पूर्वीचे (छोट्यांनी वर्तमानपत्र) अंक १
 जानेवारी १९२० + अ. २ ते ५ एप्रिल, मे,
 जून, जुलै १९२०. पुढे अंक १ ची २, पुढे
 ४ शाळी, ५ व्या अंकाला मज्जुष्ट घालण्याची
 व्यवस्था. अंक ६ पावून नियमित मासिकाचे
 पहिले वर्ष चालू. तरी सलग अंकगणनेत वटिले
 ५ अंक घाळले आहेत प्रारंभी वृष्टसंख्या १६.
 वर्ष ९ अंक १० पावून नाव घडून 'क्रिओस्कर'
 केले. पाहा.

[सुमंभ]

वर्ष १ - अंक ६ ते ९, (१०-११),
 (१२-१३), १४ ते १७. आगस्ट
 १९२० ते जुलै १९२१.
 वर्ष २ - अंक १, २, (३-४), ५ ते १२.
 आगस्ट १९२१ ते जुलै १९२२. अंक
 (३-४) दिवाळी अंक.
 वर्ष ३ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९२२ ते
 जुलै १९२३. अंक ३ दिवाळी अंक.
 वर्ष ४ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९२३ ते
 जुलै १९२४. अंक ४ दिवाळी अंक,
 अंक ८ उत्सव अंक.
 वर्ष ५ - अंक १, २, (३-४), ५ ते १२.
 आगस्ट १९२४ ते जुलै १९२५.

वर्ष ६ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९२५ ते
 जुलै १९२६.

वर्ष ७ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९२६ ते
 जुलै १९२७. अंक १ स्थदेशी अंक; अंक
 ४ उग्राह अंक; अंक १० शिवकर्मोत्सव
 अंक.

वर्ष ८ - अंक १ ते १०. आगस्ट १९२७ ते
 जुलै १९२८. अंक ४ शिवाळी अंक; अंक
 १० (१०० वा) एका महोत्सव अंक.

वर्ष ९ - अंक १ ते ९. आगस्ट १९२८ ते
 एप्रिल १९२९.

किशोर

मासिक : संग्रह - ५. अनंत कुळकर्णी.
 ग्रहसंपादक - (सहायक) विष्णु विनायक
 घोडील. प्रकाशक - रामदास, पुणे. वा. घ. क. ५.
 पु. अं. ८८. अंकान ५०-६० पुटे. ७.२ X
 ४.८. वर्ष १ अं. ९ चे पुढे ९.६ X ७.३.
 प्रथमांक - मे १९४८.

उद्देश - सुलखादी.

विशेष माहिती - मासिक सुरु होण्यापूर्वी
 'किशोर'चा दीपावली विशेषांक (१९४७)
 निघाला होता. वा. वर्गणी - वर्ष ३ क. ४.
 पु. अं. ८६

[मंग, कचेरी]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. मे १९४८ ते एप्रिल
 १९४९.

वर्ष २ - अंक १ मे १९४९ ते ६ अ
 १९४९, + ७ डि १९४९ ते ११ एप्रिल
 १९५०. अंक १ खास वर्षात अंक, अंक
 ६ दिवाळी अंक.

वर्ष ३ - अंक १ मे १९५० ते ८ डिसेंबर
 १९५०.

कीर्तन

मासिक : संपादक - वृष्णाजी नारायण
 आठवले. प्रकाशक - संयोजकतुवा दिनकर ब्रह्मनाळ-

वर, मुबई सुदक - कर्नाटक प्रि प्रेस, मुबई. वा.
व. व. रु. ४. फु. अ. ८८. अकात ४८ पृष्ठे. ९६
× ६४. प्रथमांक - अश्विन श १८४१.

उद्देश - धर्म, वक्तृत्व व कीर्तन यांना वाहि-
लेले. धर्मनीतिप्रसार करणाऱ्यांना घरबसल्या
अभ्याससाधने पुरविणे. परस्परांच्या उत्कर्षाबद्दल
मत्सरभाव काढून टाकला म्हणजे धर्मभेद व जाति
भेद समाजोन्नतीच्या आड येत नाहीत या घोरणास
अनुसरून सनातन धर्मनीतिप्रसारार्थ जुना व नया
अशा दोन्ही बाळांना अनुरूप असे प्रत्येक व प्रत्येक
थाचे रहस्य लोकप्रिय रीतीने सांगणे. स्वतः -
निवड, स्फुल्लेख, पूर्वग, आख्यान, भजनसाम-
झमी कीर्तन, प्राचीन मदिरे व ग्रंथांचा जीर्णोद्धार,
संगीत, सुभाषिते, काव्यचमत्कृती, ग्रंथनिरीक्षण
इत्यादी.

धीवचानय -

सतत कीर्तयन्तो मा यतन्तश्च इदमत्रा ।
नमस्यन्तश्च मा मरुता जित्ययुक्ता उपासते ॥

विशेष माहिती - ' मुबई येथील श्रीहरि-
कीर्तनालयामार्फत प्रसिद्ध होणारे '. सप्ताहिक -
वर्ष ३ अंक १ पाखन ग. वि फेब्रुवरी

[मग्न, पुमग्न]

वर्ष १ - अंक १ ते ५, (६ - ७), ८ ते १३
अश्विन १८४१ ते माद्रपद १८४२ अंक
१० अधिक भाषाट जागा अंक, अंक १२
श्रावण लो टिळक अंक

वर्ष २ - १ ते १२. अश्विन १८४२ ते माद्रपद
१८४३.

वर्ष ३ - अंक १ अश्विन १८४३.

कीर्तन (आख्यान)

द्वैमासिक : संपादक - देवीदास लक्ष्मण
महाजन प्रकाशक - गणेश अनंत सराफ. वा. व. रु.
२०८ अकात ३६ पृष्ठे ८४ × ५४. प्रथमांक -
(श १८५५-५६ ')

वर्ष १ - अंक . . ४ भाषाट १८५६.

कुंजाविहारी

मासिक : संपादक - सीताराम दत्तानय
आजगावकर. प्रकाशक - संपादक, सानतवाडी.
वा. व. रु. २. फु. अ. ८३. अकात ३६ पृष्ठे.
८४ × ५३. प्रथमांक - (मे १९२५).

उद्देश - विद्यार्थ्यांचे मासिक. स्वतः -
संवीर्ण वाक्य, मनोरंजक गोष्टी, गोड कविता,
विनोदी छेप, चटकदार चरित्रे, हास्यकारक लुटके,
विविध विषयाची संक्षेपयोगी व संपादक माहिती.

विशेष माहिती - वाकार - वर्ष १ अंक
८ - ८४ × ५३, अंक (११ - १२) -
७२ × ४८, वर्ष ३ - ६८ × ४७.

[पुमग्न, पुमग्न]

वर्ष १ - अंक (१ ते ७), ८, (९ - १०),
(११ - १२). (मे १९२५) ते एप्रिल
१९२६ +

वर्ष २ - अंक १ ते ९, (१० - ११), १२.
ऑगस्ट १९२६ ते जुलै १९२७ +

वर्ष ३ - अंक १ वा १९२८, (२ - ३),
. . ५ आ ते ७ अ १९२८ + ८
जा १९२९ - अंक ५ बद्दल श. वि.
साठे लिखित ' मज्जा ' मोठ्यात दिले

वर्ष ४ - अंक + . , २ फेब्रु १९३० ते ९ एप्रिल
१९३०.

कुटुंब करमणूक

मासिक : संपादक - (सरकारी नाद) गोविंद
मोरोबा बालेंकर. प्रकाशक - स्वदेशहित
वर्धक मंडळी, मुबई सुदक - जगदीश्वर छापखाना
(शिळाछाप) वा. व. रु. ३०६ भागाळ फु.
अ. ८६. अकात १६ पृष्ठे. १०० × ७६
प्रथमांक - (फेब्रुवारी १८८३) (पुस्तक -
अंक)

उद्देश - विवाहीत्या वेळी मनोरंजन
स्वतः - सविन मनोरंजक लुटके, छेप वादल्या,

नाट्ये, प्रद्युम्ने, मन्द, स्थान स्थान मेरी,
आख्यायिका, कविता, धेधुयने, मुम्मारिने, वृष्ट
प्रम ह.

विदेश माहिती - कृष्णभ - “यादीनि प्रभ
छेष्टिगाराय धर्तुय निळते.”

[मयं]

घरं १ - अंक ....२ ए १८८३, (४-५),
६ जु, ७ भा, ८ ए, ९ अस्त्येष्ट १८८३.

गुह्यं यमित्र

मासिक : संवादक - (सरकारी नौद) रे.
 भी. जेफ प्रचारक - वॉयट्रिस्ट् अँड बुक सोसायटी,
 मुम्बई, मुद्रक - निर्णयदागर छा. मुम्बई. वा. ए.
 रु. १८८. रु. अ. ८२. अंकित २४ एप्रै.
 ९८ X ६६. प्रथम - बागेवारी १८८४.

उद्देश - मासिक पुस्तकांचा प्रसार व्हावा व
मराठी वाचकांचे नवे विषयाचे शन व्हावे.
(खिली धर्माविषयक). स्वतः - प्रसिद्ध म्नी-
पुण्याची चरिते, प्राचीन लोकान्या रीतिमार्ग,
समकालीन्या लोकांचे रिवाज, पदार्थविज्ञान-
शास्त्र, शास्त्रां शास्त्रांचे उपयोगी पडण्यासारखे
वाचनपाठ, गोष्टी, इत्यादी.

[सुमप्र, सप्र]

घरों १ से ३ - अक प्रत्येकी १ से १२ (जाते
हैं) जानेवारी १८८४ ते डिसेंबर १८८६
(तीन वर्ष)

कुटुंबशिक्षक

मासिक : संपादक - (सरकारी नौद) अनंत
वामन बर्गे, प्रकाशक - नारायण रामचन्द्र खोहनी,
मुंबई. वा व स २ अक्षात २० पृष्ठे प्रथमक -
कार्तिक श १८११

उद्देश - कुटुंबातील लहान थोर सर्व मनुष्यांना
उपदेश, करमणूक आणि उपयुक्त माहिती याच्या-

द्वारा मुनिभग देणे. धोपसर समान्त्रि विषयाचे
म. पु. म्मद - मयित्र. चरित्रे, वादेसर
पुत्रे, निधेय, पत्तोंय, वजिगा, हुने धेरे,
पनम्यवहार, वातय, मलोन्नन, होहारा, रोड.

[मुंनप्र, द्वापौ]

पार्श्व १ - अंक १ से १३, मार्च १८११ से
अप्रैल १८१२ (अधिक मात्रा में धन्यवाद
अंक).

धर्म २ - अक १ कार्तिक १८१२ ते ६ जेज
१८१३.

कुंडली वर्णन

पाक्षिक : रुमादक - गंगेय प्रमावर दीक्षित
(होराभूदण), नारायण गंगेय दीक्षित, प्रकाशक -
ग. प्र. दीक्षित, पुणे. वा. व. व. २४८. रु. अं.
४२. - अंकित १६ - २४ पृष्ठे. ७"२ X ४"८.
प्रथमक - एप्रिल १९३७.

स्वरूप — साप्ताहिक तारीखनार व व्यापारा
भाविष्य, पंचम व सप्तमह, सुडगीवर्णन.

ग्रीष्मकाल -

अर्थाज्जे सहाय. पुरुषाणामानन्दणे पोत ।
यात्रसमये मन्त्री जातकनरहाय नास्त्यनर ॥ ५
यथा शिरसा मयूराणां नागानां मणयो यथा ।
तद्वेदेदमशाखाणां ज्योतिषं मूर्धनि स्थितम् ॥

विशेष माहिती - १३ मार्च १९३५
पासून दोन वर्षे खासादिक होते. पाश्चि वर्य ३
पासून.

[सुनयं, वतंक पुजे]

चर्चा ३ - अंक १ से २४ (प्रतिमास दि १ व १५). एप्रिल १९३७ से मार्च १९३८ अंक (१४-१५) वगैरेमासिख खस, अंक.

वर्ष ४ — अंक १-१ एप्रिल १९३८ ते ९ १
वागस्ट १९३८.

कुंडली विज्ञान

मासिक / दाशाहिक/पाक्षिक : संपादक — विष्णु गोपाळ नवाथे, प्रकाशक — महाड, मुद्रक — विराजवैभव छा. बाई; १९०५ पासून 'मोदवृत्त' प्रेस, बाई. वा. व. रु. १०३, १९०५ पासून रु. १०८. फु. अंक ८२॥. अंकात २४ पृष्ठे. ७"३ X ४"४. प्रथमांक — कार्तिकश. १८२२ (नवंबर १९००). (पुस्तक - अंक)

स्वरूप — फलज्योतिष, कुंडलीसंग्रहालय, प्रश्न, उत्तरे, पंचव्यवहार, विविध योग, चरित्रात्मक कुंडलीसंग्रह, ज्योतिष ग्रंथाची मापातरे, विविध चर्चा इंग्लिश.

प्रौढ्यामय —

कालात्मा दिनकृन्मनस्तु हिमगुः सत्त्वं कुजो शे बचः
जीयो शानमुखं सितश्च मदो दुःखं दिनेशालम्बः ।
राजानो रविशीतगू शितिसुतो नेता कुमारो बुधः
सुरिदानवपूजितश्च सचिवी प्रेम्णः सहसाशुभः ॥१॥
— वृ० जा०

विशेष माहिती — आकार — पु. २ अंक २ नंतर ८"८ X ५"७. प्रौढ्यामय — पुस्तक ३ व ४ मध्ये मल्लप्रकाश 'कालात्मा...' व शिवाय आरंभप्रकाश 'यदा किंचिज्ज्ञोऽहं दिप हव मदायः सममवे ।...' इत्यादी मर्तुहरीचा श्लोक. पुस्तक १० अंक ५ पासून आरंभप्रकाश 'ये नाम केचि-
द्विद नः प्रयत्यवशम् ।...' इत्यादी भवभूतीचा श्लोक (काही अंक). कालनिर्देश — आरंभप्रकाश १० व मल्लप्रकाश सन. दाशाहिक गणना वा पाक्षिक गणना १, १०, २० आगर १, १५ अथा तारकाच्या अनुरोधाने वरून आरंभप्रकाश त्याची तिथी देण्यात येई.

१. [वर्तक, मधे]

मासिक

वर्ष १ — अंक १ ते १२. कार्तिक १८२२ ते अश्विन १८२३. (अंक १० अधिक श्रावण; अंक ११ श्रावण - माद्रपद).

वर्ष २ — अंक १ ते २, (३-४), (५-६), (७-८), (९-१०), (११-१२). कार्तिक १८२३ ते अश्विन १८२४.

वर्ष ३ — अंक...., २ ते ४, ..., ७ ते १०,

(११-१२). कार्तिक १८२४ ते अश्विन १८२५.

वर्ष ४ — अंक १ ते ३, (४-५-६), ७ ते १०, (११-१२). कार्तिक १८२५ ते अश्विन १८२६.

वर्ष ५ — अंक + १ ते ३, (४-५), ६ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९०६. +

वर्ष ७ — दाशाहिक अंक ..., ६, ७, ..., १३ ते २४, (२५-२६), ..., २८. (मार्च ते डिसेंबर १९०७).

वर्ष ८ — अंक १ ते ८, (९-१०), ११ ते १६, ..., १८ ते २४, ..., २७, (२८-२९), ३०, ..., ३२, ३३. जानेवारी ते डिसेंबर १९०८.

वर्ष ९ दाशाहिक. नंतर पाक्षिक — अंक १ ते ७, (८-९), १० ते २० जानेवारी ते डिसेंबर १९०८.

वर्ष १० पाक्षिक — अंक १ ते २१. जानेवारी ते डिसेंबर १९१०. यात 'जातक पारिजात'.

वर्ष ११ — अंक १ ते २१. जानेवारी ते डिसेंबर १९११.

वर्ष १२ — अंक १ ते १५, (१६-१७), १८. जानेवारी ते डिसेंबर १९१२ (अनियमित)

वर्ष १३ — अंक १ ते ६, (७-८), (९-१०)... जानेवारी ते १५ मे १९१३ (अनियमित)

वर्ष १४ मासिक — अंक + १ ते १२. डिसेंबर १९२५ ते नवंबर १९२६.

वर्ष १५ — अंक १ ते ३... डिसेंबर १९२६ ते फे १९२७...

कुणधी

मासिक : संपादक — माऊ गोरस पंडित. प्रकाशक — लोणखेडे (ता. शहादे, जि. धुळे). मुद्रक — द. गो. सडेकर, चनजय प्रेस, रानापूर. वा. व. रु. १. फु. अं. ८२. अंकात सलग २४ पृष्ठे. ८"५ X ५"४. प्रथमांक — नवंबर १९०६.

उद्देश - बुसंख्याकचा घंटा अखनही शेतीत सुधारणा न होता त्यावर नव्या यांत्रिक शोधांमुळे जुने हस्तव्यवसाय बुडाल्याने अधिकच भार वाढत आहे. तेव्हा सरकारची वाट न पाहता आपली स्थिती आपणच सुधारण्याचा शास्त्रीय मार्ग सोप्या मायेन शेतकरी बंधूंस दाखविणे. स्वरूप - शेतीबद्दलच्या परदेशातील नव्या व स्वदेशातील जुन्या लाभदायक शोधांची माहिती देऊन रोचकते-करिता कादंबरी, कथा, धार्मिक गोष्टी, चरित्रे, कविता, इतिहास इ. करमणुकीचे विषय. उपयुक्त धनस्पर्ती, वेचे व घर्तमाने.

ग्रीदवान्य -

ॐ श्री आर्यभू जयति ।

विशेष माहिती - वर्ष १ अंक १ मल्लपृष्ठ ३ वर जाहीर नोंदीस : “आग्नी कुणवी मासीक पुस्तकास मृत्युक्रंद जोडिला आहे.” इच्छा असेल त्यांनी ८८ जास्त वर्गांगीशिवाय घावे. जोड अंकात प्रत्येक अंक स्वतंत्र आरंभपृष्ठाचा, फक्त एकत्र बांधणी.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ न १९०६ पृ. २४, (२-३)
डि १९०६ - जा १९०७ पृ. ३२, (४-५)
फे - मा १९०७ पृ. २४.

कुमार

मासिक : संपादक - सीताराम नरसिंह पटवर्धन. प्रकाशक - संपादक, पटवर्धन. वा. व. रु. २. फु. अं. ८३. अंकात ३२ पृष्ठे. ९"८ X ७"२. प्रथमांक - आगस्ट १९३५.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९३५.

कुमार

मासिक : संपादक - सीताराम नरसिंह पटवर्धन. प्रकाशक - संपादक, पटवर्धन. वा. व. रु. २.

फु. अं. ८३. अंकात ३२ पृष्ठे. ९"७ X ७"३. प्रथमांक - जुलै १९३८.

उद्देश - हायस्कूलमधील शिक्षण घेण्या-इतक्या ग्रीट मुळांमुरीच्या वैचारिक स्वरूपाच्या सर्व गरजा मागविणे व त्यांना मार्गदर्शन करणे. स्वरूप - लेख, कविता, लघुकथा, स्वभावचित्रे, काव्यशास्त्रविनोद, नाट्य, कोठी इ.

ग्रीदवान्य -

उत्तिष्ठ चापन प्राप्य वराप्रबोधन ।

[दवासे, मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १९३८.

कुमार

मासिक : संपादक मंडळ - वॉरेंडमाई अदिया, विमला वार्यगणकर. सहसंपादक - सिंधु जोशी, सुरीला जुन्नकर. प्रकाशक - रुद्राणू. अंकात ३२ पृष्ठे. ९"३ X ७. प्रथमांक - एप्रिल १९४७. पुढे चालू.

उद्देश - उगवत्या आशाचे - मध्यवर्ती मराठी कुमार साहित्य मंडळाचे मुखपत्र.

[मंत्रवि]

वर्ष १ - अंक १ ते ६, (७-८), ९ ते १२. एप्रिल १९४७ ते मार्च १९४८. अंक (७-८) दीपावली अंक.

वर्ष २ - अंक १ ते ३, (४-५), ६, ७, (८-९), १०, (११-१२). एप्रिल १९४८ ते मार्च १९४९. अंक ७ मिसाल अंक, अंक (८-९) गुजरात-महाराष्ट्र दिवाळी अंक, अंक १० परमित्र अंक. अंक (११-१२) वापु अंक.

वर्ष ३ - अंक १ ते ५, (६, ७), (८-९) ... एप्रिल १९४९ ते न - डि १९४९. अंक ५ स्वातंत्र्य अंक.

वर्ष ४ - अंक ... ५. आगस्ट १९५०. सानेगुडवी अंक.

कुमारवय

त्रैमासिक : संपादक - यशवंत गोपाळ नितुरे. प्रकाशक - संपादक, (पुणे). वा. घ. र. १८८. फु. अं. ८६. अंकित २४ पुटे ८'६ X ५'६. प्रथमांक - आगस्ट १९५०.

उद्देश - पालक, शिक्षक व युवक नेते यांच्या-
करिता. 'कुमारवय उत्कर्ष मंडळा'च्या ध्येयाचा
उच्चार व कार्याचा प्रसार.

विशेष माहिती - 'कुमारवय उत्कर्ष मंडळ'
या संस्थेचे मुखपत्र.

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९५०.

कुमारसंभव

मासिक : प्रकाशक - श्रीराम नारायण चितळे
व मुंबई. मुद्रक - पयामिनी प्रिंटिंग प्रेस,
मुंबई. वा. घ. र. २. फु. अं. ८४. अंकित २४
पुटे. ८'३ X ५'४. प्रथमांक - एप्रिल १८८६.

उद्देश - (कुमारसंभवाचे समूह मागावर).

प्रीदवान्य -

अलौकिकोत्पत्तिरसमर्पणेन निद्रयचेतः कपयटिकासु ।
परंजित काव्यमुपवर्णनेतल्लोकस्य कण्ठामरणावमेतु ॥

- विक्रमादिकदेवचरिते विल्लूणः

विशेष माहिती - पंचम खणं समाप्त. पुढील
भाग 'काव्यार्थप्रकाश'त येईल असे निवेदन.
[पाहा 'काव्यार्थप्रकाश' मुंबई जुलै १८८४]
लोकाश्रय नाही म्हणून एक वर्णने बंद केले.

[मर्म, राजराडेसम]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. एप्रिल १८८६ ते
मार्च १८८७. पृ. २८८.

कुमावत-क्षत्रिय-मित्र आणि शिल्पकला- दर्पण

मासिक : संपादक - रामचंद्र नारायण सातार-
कर माळवाळ. प्रकाशक - संपादक, पुणे. वा. घ.

र. ३. फु. अं. ८४. ९'५ X ६'५. प्रथमांक -
जून १८४१.

उद्देश - कुमावत क्षत्रिय (प्रचलित नाव
'परदेशी गण्डी व नाईक') या समाजाचे
स्वरूप - समाजात विद्यावृद्धी करी करता येईल,
शक्तिवाधनाची माहिती, समाजातील चालीरीतीची
चिन्तित्वा, चालू वर्तमान (जननमरण), कर्मणुकीचे
लेख.

प्रीदवान्य -

धर्माय यशसेऽर्थाय कामाय स्वर्जनाय च ।

पचधा विमज्जन्तिमिहसुखं च मोदते ॥

- भागवत ८.१९.३

[मर्म]

वर्ष १ - अंक १ जून १८४१, २ वै, ३ ज्येष्ठ
१८४१.

कृषिकर्मप्रकाश

मासिक : प्रकाशक - कोल्हापूर. मुद्रक -
विद्याविलास छा. कोल्हापूर. वा. घ. र. २,
मागाहून र. ३. फु. अ. ८४ अंकित
३२ पुटे. ९ X ६'२. प्रथमांक - ज्येष्ठ शक
१८२२ (जून १९००).

प्रीदवान्य -

" उच्चम शेती, मध्यम व्यापार. आणि कनिष्ठ
नोकरी. "

" शेती करी त्यास कधी पडेना उपास "

[मुंमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ज्येष्ठ १८२२ ते ५ अधिन
१८८२. पृ. १५६.

केतकी

मासिक : प्रकाशक - कुण्ठाबाव नामजी
अल्होडकर, मुंबई. मुद्रक - मण्डळा छापाखाना
मुंबई. वा. घ. र. ८८. फु. अ. ८२. अंकित
२६, १६ पुटे ७'३ X ४'२. प्रथमांक -
आदिवासी १९०१.

उद्देश - मनरंजन. “ स्लेमने लोकांची मने
त्रासलेली आणि महाराष्ट्रमायेकडे बहुतेकांची कोपट्टी
बळलेली; परंतु दुःप्तातसुद्धा मनाचे रंजन करणारे
एखादे साधन हवे लागते. ” स्वरूप - कविता,
कथा, एक बंगाली धर्तीवर कादंबरी, देश-
वर्णन, आध्यात्मिक, नीतिपर, मनोरंजक व
शास्त्रीय चतकदार आणि उपयुक्त लेख, वर्तमान-
सार, विवेकानंदसारख्याचे विचार.

श्रीदयान्य -

ब्रह्मण्याधाय कर्माणि संगं त्यक्त्वा करोति यः ।
लिप्सते न स पापेन पद्मपत्रमिवामस । - गीता.

विशेष माहिती - वा. वर्णणी - वर्ष २
पासून व. १२. आकार - वर्ष १ अंक ३
पासून ८४ × ५३; वर्ष २ - ९ × ६१.
मुद्रक - वर्ष १ अंक ११ - चारदाक्रीडन छा.
मुंबई. पृष्ठे - वर्ष १ अंक १ - २६, वर्ष १ अंक
३ पासून १६. वर्ष १ माये ' संन्यासी ' व वर्ष
२ माये ' बबलकुमारी ' कादंबरी.

[मुंपत्र, मध]

वर्ष १ - अंक १ ते १२ जानेवारी ते डिसेंबर
१९०१.

वर्ष २ - अंक १ ते ८, (९ - १०),
११, १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९०२.
प. १९२.

केरळकोविल

मासिक (प्रथम खंड) : संपादक -
(कृष्णाजी नारायण आठल्ये), प्रकाशक -
देवजी भीमजी, केरळमित्र छापखान्याचे मालक.
मुद्रक - बाळकृष्ण अनंत गोरे, केरळमित्र
छापखाना, मलबार कोस्ट, कोचीन. वा. घ. रु. १
आगाळ, रु. २ मागाहून. अंकात प्रकरणवार
१६ पृष्ठे. ८ × ५२. प्रथमांक - कार्तिक शुद्ध १
शुक्र १८०८ (२८ अक्टोबर १८८६). शेवटचा
अंक फाल्गुन श. १८३१. (पुस्तक - अंक)

उद्देश - बहुत वर्षे मलबारची सेवा तद्देशीय
भाषेत केली. यापुढे महाराष्ट्र भाषेत हातभार
लावावा, हिकडील स्थिती महाराष्ट्रीय जनतेपुढे
मांडावी. स्वरूप - पंचोत्ती, खबरबत, प्रश्न,
कविता, उदीम, बुद्धिबळ प्रश्न, कूटप्रश्न इ.,
मलबारचा प्राचीन व अर्वाचीन इतिहास, जाती,
वालीरीतीचे वर्णन, महासागरातील चमत्कार,
सुधीतील लोकोत्तर चमत्कार, गोष्टी, चरित्रे, सुटके,
पुस्तक परीक्षा.

श्रीदयान्य -

(१) कचिद्विहीनादः कचिदुत्तुकाक्रेलकलहः ॥
कचित्त्वारवावः कचिदपि कपीनां कलकलः ॥
कचिद्योरः फेरुध्वनिरयमहो देवधत्नात् ॥
कथं कारं तारं रसति चकितः कोकिलयुवा ॥ १ ॥
(२) काकः कृष्णः पिकः कृष्णः को मेदः पिककाकयोः
वसंतसमये प्राप्ते काकः काकः पिकः पिकः ॥ २ ॥
(३) विधिरेवविशेषगर्हणीयः कट त्वं रट कस्तवा-
पराधः ॥ सहकारतरो चकार यस्ते सहवाचं सरलेन
कोकिलेन ॥ ३ ॥

विशेष माहिती - कलनिर्देश - पहिल्या
अंकावर पहिल्याने तुल्यमास ता. १३, १०६२ मांड
व नंतर शक व सन. पुढे हा मांड वर्षाचा निर्देश
निदान दोन वर्षे जाद. श्रीदयान्य - पुस्तक
१ ते ३ व ५ फक्त (१) ' कचिद्विहीनादः... '
पुस्तक ४ - क्रम (२) ' काकः कृष्णः... '
पुस्तक ६ ते १५ फक्त ' विधिरेव... ' ; पुस्तक
१६ पासून पुन्हा ' कचिद... ' प्रकाशक -
पुस्तक ५ ते २० जनार्दन महादेव गुर्जर, मालक,
प्रोप्रायटर. संपादक - पुस्तक २२ पासून
मलपुष्टावर नाव : एडिटर ' महाराष्ट्रमासकवि-
मयूर ' कृ. ना. आठल्ये. पृष्ठे - पुस्तक ५ नंतर
बहुधा २४ व १२ अंकाचे सलग पृष्ठांक. मुद्रक -
प्रकाशक - पुस्तक २१ - अं. १ गो. ना. सोहनी;
अं. ५ पासून कृ. ना. आठल्ये. पु. २२ प्रकाशक -
दत्ताराम हरी पुर्णे, व्यवस्थापक. पुस्तक २ अं. १
मलपुष्ट २ वर बाजारभाव व सुमारे पाऊण पृष्ठ
मलबारी मुद्राखरे. १९०४ चे १० ते १२
अंक योग्य वेळी छापले नाहीत. एका वर्णाने १० वा
अंक छापला. पण ११ व १२ या अंकाऐवजी

एक विष्णुशास्त्री चिपळूणकरांचे 'कविपंचक' आणि दुसरे, 'उदार दामोदर नाटक' यापैकी कोणतेही एक वाचकांच्या निवडीप्रमाणे दिले (पुस्तक १९ अंक ९ रगीत मळपृष्ठ २).

[सुमग्र, मग्र, पुमग्र, वग्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. कार्तिक १८०८ ते अश्विन १८०९.

वर्ष २ - अंक १ ते १३. कार्तिक १८०९ ते अश्विन १८१०. (अंक ६ अधिक चैत्र)

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. कार्तिक १८१० ते अश्विन १८११.

वर्ष ४ - अंक १ ते १३. कार्तिक १८११ ते अश्विन १८१२. (अं. ११ अधिक माघपद)

वर्ष ५ ते १० - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (वा ते डि). जानेवारी १८९१ ते डिसेंबर १८९६. (घडा वरें)

वर्ष ११ - अंक १ ते ७. जानेवारी ते जुलै १८९७. (प्लेगमुळे पुढचे अंक निघाले नाहीत).

वर्ष १२ - अंक १ ते ३, (४-६), (७-९), (१०-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १८९८. (छोडअकात प्रत्येक अकाचे आरम्भपृष्ठ वेगळे).

वर्ष १३ ते १५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जा ते डि) जानेवारी १८९९ ते डिसेंबर १९०१ (तीन वर्षे).

वर्ष १६ - अंक १ ते ७, (८-९), (१०-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९०२.

वर्ष १७ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९०३.

वर्ष १८ - अंक १ ते ६, (७-९), १०. जानेवारी ते अक्टोबर १९०४. (अंक ११-१२ बदल पुस्तक).

वर्ष १९ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९०५.

वर्ष २० - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९०६ + पुढे एक वर्ष बंद.

वर्ष २१ - अंक १ ते ४, (५-६), ७ ते ९, (१०-१२) जानेवारी ते डिसेंबर १९०८.

वर्ष २२ - अंक १ ते ९, (१०-११), १२-चैत्र ते फाल्गुन १८३१ (' अंक मागासल्या-मुळे चालू वर्षापासून मराठी पद्धती ' अंक १ मध्ये खास चिठी).

केरळकोकिल

मासिक (' द्वितीय खंड ') : संपादक - वृष्णाजी नारायण भाठले, प्रकाशक - अच्युत चिंतामण मट्ट, पुणे. मुद्रक - यशवंत छापखाना, पुणे. वा. ब. र. १॥. फु. अं. ८४. भकात ४८ पृष्ठे. ७"२ X ४"८. प्रथमांक - जुलै १९११. (वर्ष - अंक)

उद्देश - बदल्या काळाला शोभेसा नव्या-जुन्याचा समन्वय, सामान्यजनांच्या छुद्र मतलबी बुद्धीचे निर्मूलन व राष्ट्रीय सद्गुणाची वाढ, राजकीय यावी वगडून विविधत्व व वैचिर्म्य, स्वरूप - सचित्र, प्रसिद्ध पुरुषांची चरित्रे, प्रवास व स्थलवर्णने, चालू व संपूर्ण गोष्टी, कविता, शास्त्रीय व सामाजिक विषयावर निबंध इ., वशिष्ठाचे बुद्धिबलप्रश्न व कूटप्रश्न.

धीर्द्वान्य -

' कवित्वित्तीनादः...' वगैरे पूर्वोक्त.

चिरोप माहिती - प्रकाशकानी मालकी हक्क मिळवून मासिक चालविले. बादिरातीत लेखकाच योग्य मोबदला व प्रसिद्ध केलेल्या लेखावर केरळ-कोकिलचा हक्क ह्या गोष्टींचा निर्देश. जुलै वर्ष २३, २४...अशा प्रत्येक अंकाच्या मळपृष्ठावर शिरोमणी निर्देश. वा. वर्गणी - वर्ष ३ अंक ९ ते १२ र. २॥, फिल्लन वर्ष ४ ला र. १॥. वर्ष १ (जुलै २३ वे) - अंक १ ते ९, (१०-११), १२. जुलै १९११ ते जून १९१२. वर्ष २ (जुलै २४ वे) - अंक १ ते ४, (५-६), ७ ते १२. जुलै १९१२ ते जून १९१३.

वर्ष ३ (जुलै २५ वे) - अंक १ ते १२. जुलै १९१३ ते जून १९१४.

घर्ष ४ (जुने २६ दि) - अंक १ ते १२. जुलै १९१४ ते जून १९१५.

केरळकोविल आणि नवे मन्वंतर

मानिक (नववतार) : घोरदर - इ. ना. भाटले आणि नाममापरा. प्रकाशक - मोरेश्वर विश्वनाथ लोग, म्यानिस्टर दिंद एजन्सी, पुना ज्व. मुद्रा - यमावंत छात्रगाना, पुणे. वा. व. रु. २५. पु. अ. ४४. अक्षत सत्या व प्रकरणवार ९६ पृष्ठे. ७.२ X ४.८. प्रयमांक - जुलै १९१५ (जुने घर्ष २३). (घर्ष - अंक)

उद्देश - परिस्थान घडोवर वस्तु थोडी निस्तुष्ट घोडना, स्वराज - चित्र, कविता, लोकोत्तर नमस्कार, संपूर्ण गोष्ट, सत्यचरित्रमासिका, कळमवदाहरण दोळारुगोडे, पुस्तक परीक्षा, इट प्रम व बुद्धि-मळाचा शर, कादंबरी, कृष्णगीता, स्थळनयन, निबध, सुटके, शास्त्रीय माहिती.

म्रीदयान्य -

' अचिंतितलीनाद ... ' घोरै पुर्वीक.

विशेष माहिती - प्रयमाका इ. ना. भाटले याच्या उमय मासिकाचा पूर्वविहाय छाप.

[पुनर्ग]

घर्ष २७ - अंक १ ते १२. जुलै १९१५ ते जून १९१६.

घर्ष २८ - अंक १ जुलै १९१६, २, ३, (४ अ - ५ नवंबर १९१६).

कोकण शेतीसमाचार

मासिक : प्रकाशक - दत्तात्रय हरि लिमये, रत्नागिरी वा. व. रु १०४. ८.४ X ५.४. प्रयमांक (नवंबर १९१७ ?).

उद्देश - कोकणातील शेतीविषयक माहिती देणारे. स्वराज - बन्तुग्राह्य, बागाईत पिक्के, खते, उपबेदे, सहकारिता, शेतीसमाचार, कनावराची जोसावना, बीड, फळसाडे इ.

म्रीदयान्य -

बन्तुना जीवन इति : परिपंथेन कल्पे ॥

विशेष माहिती - घडनेत मोरिदगुर्त यानी १९१३ खली मुळ जेजेजे.

[मन्वायनगान, ठामप्र]

घर्ष ६ - अंक १ ते १२. नवंबर १९२३ ते अक्टोबर १९२४.

घर्ष ८ - अंक १ ते १२. नवंबर १९२५ ते अक्टोबर १९२६.

कोल्हापूर समाचार

मानिक : प्रकाशक - करवीर सरकार प्रसिद्धी अधिकारी, कोल्हापूर. ९.६ X ७.४. प्रयमांक - (मे १९४५ ?).

उद्देश - करवीर सरकारची अधिकृत माहिती-परिभा.

म्रीदयान्य -

ऐकव-सेवा-रमाग.

[दबागो]

घर्ष ४ - अंक २ जुलै १९४८ ते १० मार्च १९४९. अंक १० विडीनीकरण

ग्रास अंक - याव गावाची यादी भाडे.

कोळी समाजसेवर

म्रीमासिक : सहायक - दत्तात्रय दगडू ठाणेकर. प्रकाशक - सहायक, चेंदणी, ठाणे. वा. व. रु. १०४. पु. अ. ४४. ९.३ X ६.६. प्रयमांक - (मे १९३८).

उद्देश - अखिल कोळी समाज परिपदेचे. स्वराज - समाज, समाजातील पोटजाती, धंदे, परिपदा, समा इत्यादींची वृत्ते व लेख, कविता इ

[मर्ष]

घर्ष १ - अंक २ आगस्ट १९३८, ३ नवंबर १९३८.

कोष्टी ज्ञानोदय

मासिक : संपादक - महादेव सटवाजी डेकाटे. प्रकाशक - नागपूर. मुद्रक - सी. पी. प्रिंटिंग वर्क, नागपूर. वा. व. रु. २. फु. अं. ८४. अंकात ३२ पुढे. खर्च १६ परी. प्रथमांक - अक्टोबर १९२०.

उद्देश - कोष्टी समाजाच्या उन्नतीकरिता, तत्त्वज्ञान - सामाजिक, धार्मिक, औद्योगिक, नैतिक, वैदिक व राष्ट्रीय इ. विषयांवर राष्ट्रीय विचाराने मजलेले लेख, लोकमान्याच्या भावुण्यातील महत्त्वाच्या गोष्टी, पुढाऱ्यांची वृत्ति.

विशेष माहिती - सदस्य - आनंदराव जोशी यांचा लेख - विहंगम मार्च १९३४. नागपूर (देवरा ज्ञानोदय) अथवा निर्देश.

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९२०.

कौमुदीमहोत्साहः

वैसासिक : संपादक - (विज्ञानि व सर्व हक) रामचंद्र भिकाजी गुंजीकर. प्रकाशक - संपादक व काशीनाथ पांडुरंग परब, मुंबई. मुद्रक - निर्णयसागर छा. मुंबई. वा. व. (वर्ष २) रु. ४. फु. अं. रु. १. अंकात प्रत्येकवार सुमारे १०० पुढे. १० × ६-७. प्रथमांक - जून १७९९. (खण्डनार)

उद्देश - वैसाकरणपरंपरा अस्मिन् विद्यमाना- साठी प्राचीन वैसाकरणाची वैसाधवावा स्नेह करून देणे. शुद्धाचून व्याकरणाप्रमाणे सामान्य माणसाला प्रवेश करून देणे. तत्त्वज्ञान - विद्वान्- कौमुदीचे विस्तीर्ण महाराष्ट्र विवरण. मूळ पाणिनी- संहिता, मंडोजी वैशिष्ट्य वृत्ती आणि उदाहरणे, त्यातील शब्दा, वाद, समाधाने मूळग्रंथाप्रमाणे देऊन त्याचे सख्ख मापातर, स्पष्टीकरण, सवय- निर्देश, परिभाषा - सर्व मिळून पथरा सोळा खडे होतील.

विशेष माहिती - खंड ४ मल्लुष्ट ३ - "मल्लुष्ट अंकाची वर्णणी वेगळी घेण्याने कम वाढते. याकरिता पुढील सर्व वर्णणी एकदमच

आगाऊ पाठवावी". खंड ५ मल्लुष्ट ३ - "मागील खंड दोघे (गुंजीकर व परब मिळून) मागीने छापवीत होतो. मे १८७८ च्या भारभाषासुन मागी मोडून टाकिली. पुढे ग्रंथाचे स्वामित्व रा. भि. गुंजीकर याचेच आहे." [प्रथम खंडापासूनच पुनर्मुद्रण-भाषातरादी सर्व हक गुंजीकर याचेच]

[डेका]

वर्ष १ - खंड १ वैशाख १ श. १७९९, खंड २ भाषा, खंड ३ अश्विन, खंड ४ पौष १७९९.

वर्ष २ - खंड ५ भाषा १८००, + खंड ६ आषाढ १८०१.

खरा प्रकार

मासिक : संपादक - (वर्त) व्ही. एन्. माटये (पु. १ अंक १२ मल्लुष्ट २). प्रकाशक - बॉम्बे म्यू प्रेस, मुंबई. मुद्रक - इडिअन प्रि. प्रेस, गणपत कृष्णाजीचा छा., मुंबई. वा. व. रु. १८८ भाषा. फु. अं. ८४. अंकात २४ पुढे. ८"४ × ५"५. प्रथमांक - डिसेंबर १८९०.

उद्देश - पाश्चात्य विद्यासत्काराच्या प्रभावा- मुळे आपले ते नाईद, परकीय ते सर्वथा आपल असे मानण्याची हीस उलटव लावी आहे, तिचे निरसन व्हावे म्हणून खोटाचा ब्रह्मा अस्त नेहमी चाबूक समकविषारा. तत्त्वज्ञान - नाथास अनुसरून लेख, निबंध, चुटके, खन्ना गोष्टी, नाटके, वृत्ति, कविता, प्रस्तुत सुधारक ठेवोच्या सुधारणेचे वर्णन, सामाजिक विषय, पुस्तकावर टीका, प्रस्तुत स्थितिरितीसंबंधी झगझगीत लेख, खबरदात, सचित्र (वर्ष १ अंक ८ पासून एक चित्र).

ग्रीदवाच्य -

दान विचारत वाचः कीर्तिधर्मो तथायुगः ॥

परोपकरण कायादधारत्वारामुद्धरेत् ॥ १ ॥

विशेष माहिती - इंग्रजी मयळा "ऑर दि टुथ सेअर, ए मॅप्ली मॅगझीन". अक्षरफत्तानीची फिर्साद - वर्ष १ अंक ८ अंतीच निय गोष्ट १

घरं ८ - अंक...मासनिर्देश नारी. (१९३४ - १९३५).

घरं ९ - अंक + १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३६. अंक १० दिवाळी अंक.

घरं १० - + अंक १ ते ४, ५ ते ७, ..., ९, १० - (फेब्रुवारी १९३७) ते नवंबर १९३७. अंक ९ दिवाळी अंक (अनियमित निर्देश)

घरं १३ ते १५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. फेब्रुवारी १९४० ते जानेवारी १९४२ (चीन वर्षे). वर्ष १३ व १४ चे अंक ९ दिवाळी अंक. वर्ष १५ अंक १ बाण्डेरांक.

घरं १७ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १९४४ ते जानेवारी १९४५.

घरं १८ - अंक १, (२-३), ४ ते १२. फेब्रुवारी १९४५ ते जानेवारी १९४६. अंक ११ कुमारसाक्षिरायमैत्र्य (१९४५) अंक.

घरं १९ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १९४६ ते जानेवारी १९४७.

घरं २० - अंक १ ते १०, (११-१२). फेब्रुवारी १९४७ ते जानेवारी १९४८. अंक १ बाण्डेरांक, अंक १० प्रवाण अंक.

घरं २१ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १९४८ ते जानेवारी १९४९.

घरं २२ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १९४९ - ते जानेवारी १९५०.

त्याच गंधर्विकामुंदरगा ये, कृत्य हे मानुचे ।
छांदे देव करीत; हेतु घरणे हे मात्र हो मानुचे ॥

विदेश माहिती - इंग्रजी नामरत्नाय ' दि मिशन मिथिल. ' द्वे करापे लागले [म्नाति वर्ष २ अंक (३-४) मा ए १९४९ अमलेण]

घरं ७ - अंक... ११ नवंबर १९३९, १२ डिसेंबर १९३९.

घरं ९ - अंक १ जानेवारी १९४१.

गयकरुपार्णव अथवा चार घटका मीज

मासिक : प्रकाशक - म्नेजर, गियासवंधक
मंडळी, पुणे. वा. व. व. ४८, मागाहून ४१२.
फ. अं. ४१. अंकात १२ पृष्ठे. ६.७ X ४.१.
प्रथमांक - जानेवारी १८९४. (पुस्तक - अंक)
स्वरूप - कार्दबन्धा, निबंध, ऐतिहासिक गोष्टी.

ग्रीदवाक्य -

' नॉलेज इज पॉवर. '

विदेश माहिती - रा. व. कल्याण धीतराम
चिरे, माजी कारमारी निरज, याच्या उदर
आश्रयाखाली निवगारे.

[मप्र]

घरं १ - अंक १ जानेवारी १८९४, २
फेब्रुवारी १८९४.

खिलती नागरिक

मासिक : संपादक - देवदत्त नारायण टिळक.
सहसंपादक - वर्ष ९ ना. दे. टिळक. प्रकाशक -
संपादक, नासिक. मुद्रक - नागरिक मि. प्रेस,
नासिक. वा. व. व. ४९. अंकात १६ पृष्ठे.
प्रथमांक - १९३३.

स्वरूप - इंग्रजी - मराठी.

ग्रीदवाक्य -

पाणी पोडुनिया तळ्यात बरती दोके बरी बाडिले ।
पद्माने तरि कृत्य तेच अवघे त्याचे पुरे बाहले ।

गांधर्व महाविद्यालय

मासिक : संपादक - विष्णु दिगंबर पडुस्कर.
प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. व. १. फ.
अं. ४२. अंकात १६ पृष्ठे. ७.२ X ४.८.
प्रथमांक - मार्च १९१०.

स्वरूप - लेखनपद्धतीवरून लिहिलेल्या
ग्रायनवादन पुस्तकाची प्राथः चार पृष्ठे - नोव्हेशन
पद्धती.

ग्रीदवाक्य -

वेदाना कामवेदोऽस्मि ।

स्मृतिस्मृत्यादि साहित्यनानाशास्त्रविदोऽपि च ।

संगीत ये न जानन्ति ते द्विपदौ मृगाः स्मृताः ॥

[मुद्रण]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. मार्च १९१० ते फेब्रुवारी १९११.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. मार्च १९११ ते फेब्रुवारी १९१२.

वर्ष ३ - अंक ३ ते १९१२, (४ ते ९), १०, ११ जानेवारी १९१३.

गायनाब्धिसेतु

मासिक : संपादक - (कने) मौलादस विनकार, विश्वनाथ रामचंद्र बरील, प्रकाशक - बडोदे. मुद्रक - निद्रदमूरण छा (दिल्ला) बडोदे. वा. व. र. ३, मागाहून ६.४. अकात १२ पुटे. ९८ × ६.७. प्रथमांक - एप्रिल १८७०. (पुस्तक - अंक)

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १८७० ते ५ आगस्ट १८७०.

गावकरी

मासिक : संपादक - बाळकृष्ण गोविंद नाळकर्णी. प्रकाशक - मुंबई. अकात ३२ पुटे. ८.४ × ५.४. प्रथमांक - जून १९३४.

उद्देश - शेती, ग्रामसुधारणा, खेव्यातील राहणी वगैरे विषयासंबंधी.

विशेष माहिती - इंग्रजी मयळा 'दि व्हिजेजर'.

[आवृष्टे]

वर्ष १ - अंक १ जून १९३४.

गिरणी समाचार

मासिक : संपादक - बाजीराव गोविंद पाडगावकर. प्रकाशक - आर. के. तटणीय, मुंबई.

फ. अ. ८१. अकात ३२ पुटे. ९.८ × ७.२. प्रथमांक - (सप्टेंबर १९३१).

उद्देश - कारखाने, कारखान्यातील नोकर व इतर अभिरुग्ण यांसाठी. तरुण - सचिन.

विशेष माहिती - वर्णन वर्ष ४, ५ चे. " गिरणी समाचार " हे नाव पुढे सरकारी यादीत सन १९५० मध्ये आढळते.

[मार्ग]

वर्ष ४ - अंक १, २ आगस्ट १९३५.

वर्ष ५ - अंक १ सप्टेंबर १९३५, ..., ४ डिसेंबर १९३५.

गीतारहस्यप्रकाश

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद) मोरेश्वर रामचंद्र काळे (भागलपुर) प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - आर्यसेवक छापखाना, मुंबई. वा. व. र. २०४. फ. अ. ८४. अकात ३२ पुटे. ८.७ × ५.७. प्रथमांक - सेंट्रल श. १८१५.

उद्देश - गीतेचे महाराष्ट्रभाषेत विस्तृत विवरण. स्वरूप - यात मूल, अन्वय, पदसोप, अर्थ व अनेक टीकाकारांचे अभिप्राय इतक्याचा संग्रह.

श्रीव्याख्य -

सर्वेपनिषदो गावो वेङ्गा गोपालनन्दन ।

पार्थिवस्य सुधीर्षोऽस्य दुष्प गीतामृत महत् ।

विशेष माहिती - वर्ष २ अंक १० या अकात पृ २४ व वा व. र. १०१२ अशी नोंद. अकाबर १८ वर्ष व अंक स्पष्ट काल-निर्देश नाही. वर्ष १ अंक ४ मध्ये २ - " सर्वे अप अदमासे तीन साडेतीन वर्षांत पुरा होईल ", असे निवेदन.

[मुद्रण]

वर्ष १ - अंक १ ते ३, ४ आ १८१५, ५, ६, (७-८), ९ ते १२. सेंट्रल श. १८१५

या मजकुराबद्दल वामन भावाजी मोडक यात्रकडून. त्यात दड व शिधा होऊन अंक मागासले. वर्षारंभ वर्ष ५ पासून दोन अंक भागे अक्टोबर मध्ये घेतला. या. व. - दुसऱ्या वर्षापासून रु. १. मुद्रक - वर्ष १ अंक ११ पासून बॉम्बे न्यू प्रेस, मुंबई. वर्ष १ अंक ४ पर्यंत मलपुत्र व आरंभ अंगरेजी काही जाहिरातीची पृष्ठे वगैरे शिला प्रेसची व पुढेही काही त्याच प्रकारची काही अंकात चालू. या मासिकात १ सजीव यमपुरी, २ अरे पण सीव गुलजार चंद्री, ३ अंतःकरण-तरगाथलि, ४ श्रीमंत घोरले माधवराव पेशवे नाटक, ५ आचारमीमासा, ६ कादंबरी नाटक, ७ ब्रह्माच्छादन, ८ पिरली, इत्यादी प्रकरणे प्रसिद्ध झाली.

[स्वरचर्तमंदिरपणजी, पुमयं, दवापो, मयं]
वर्ष १ - अंक १ ते १२. डिसेंबर १८९० ते नवंबर १८९१. पृ. २८८.

वर्ष २ - अंक १, (२-३), ४, (५-६-७-८), (९-१०), (११-१२). डिसेंबर १८९१ ते नवंबर १८९२. पृ. ३०४.

वर्ष ३ - अंक (१-२-३), ४ ते ९, (१०-११-१२). डिसेंबर १८९२ ते नवंबर १८९३.

वर्ष ४ - अंक (१-४), (५-८), (९-१२). डिसेंबर १८९३ ते नवंबर १८९४.

वर्ष ५ - अंक (१-३), (४-७), ८, ९, (१०-११), १२. अक्टोबर १८९४ ते सप्टेंबर १८९५. वर्षारंभ बदलला (१)

वर्ष ६ - अंक (१-२), (३-५), ६, ७, (८-१०), ११, १२. अक्टोबर १८९५ ते सप्टेंबर १८९६.

वर्ष ७ - अंक (१-३), (४-९), (१०-१२). अक्टोबर १८९६ ते सप्टेंबर १८९७.

वर्ष ८ - अंक १ ते ५, (६-१०), ११, १२. अक्टोबर १८९७ ते सप्टेंबर १८९८.

वर्ष ९ - अंक (१-२), (३-५), (६-१०). अक्टोबर १८९८ ते मे १८९९.

खानदेशमित्र

मासिक : (नामांतर ' देशमित्र ') प्रकाशक - हरि सत्ताराम खानोलकर आणि मंडळी, खाना-पूर (वेळगाव). वा. व. रु. १८३ अगाऊ. फु. अं. ८२. अंकात सद्यवार व प्रकरणवार २४, ३६ पृष्ठे. ७.२ x ४.२. प्रथमांक - मार्च १८९२! (पुस्तक - अंक)

स्वरूप - नाटके, कादंबऱ्या, चातुर्य-कथा, अद्भुतकथा, कविता, चरित्रे, स्थलवर्णन, विनोदपर चुटके, लोकोत्तर स्वमत्कार, पुराणमार्, सुभाषिते, देशी औरथे, वृत्त प्रभ इ.

प्रिधान्य -

कस्यापि कोप्यतिशयोक्तिस्तु तेन लोके ।
ख्यातिं प्रयाति नहि सर्वविदस्तु सर्वे ॥
किं केवची कल्पति किं पनसः संपुष्पः ।
किं नागवल्ल्यपि च पुष्पपद्मेपेता ॥ १ ॥
यज्जीव्यते क्षणमपि प्रथितं मनुष्यै
विज्ञानविक्रमयशोभिरभ्यमानम् ।
तन्नाम जीवितमिह प्रवदन्ति तज्जः
काहोऽपि जीवति विराय बलिं च मुद्रक्ते ॥ २ ॥

विशेष माहिती - कालातिक्रम - वर्ष १ अंक ३ व ४ यामध्ये ८ महिने खंड; वर्ष १ अंक १० हा तीन महिन्याचा अंक, पुढील वर्षा रम जानेवारी करण्यासाठी. वा. वर्षाणी - वर्ष २-८५, फु. अं. ८१. जाने १८९५ पासून वर्षाणीदाराचे पान वर्ग रु. १८१२ पासून ८११ पर्यंत व विद्यार्थी व आविवाहिवासाठी एकरकमी १०००, २००० रु. मिळण्याची विम्यासाठी योजना [सद्यं मराठी शालापत्रक वर्ष ६ अंक १० मलपुत्र ४ वर जाहिरात] प्रकाशन-स्थल - वर्ष १ अंक २ फक्त प्रकाशने (खानदेश). नवर खानापूर (लोकमित्र). नामांतर - वर्ष ४ अंक ७ ' (खान) देशमित्र ' ; अंक ९ पासून ' देशमित्र '.

[पुमय, मयसवाई, मंडळिकर्णी]

वर्ष १ - अंक १ मार्च १८९२, २ ए, ३ मे, ४ फे १८९३, ५ मा, ६ ए, ७ मे, ८ जू,

९ जु, १० मार्च-आ १८९३, ११ न,
१२ डि ९३. मार्च १८९२ ते डिसेंबर
१८९३.

वर्ष २ - अंक १, (२ ते १२). जानेवारी ते
डिसेंबर १८९४.

वर्ष ३ - अंक १ ते ३, (४-५), ६ ते
१२. जानेवारी ते डिसेंबर १८९५.

वर्ष ४ - अंक १ ते १०, (११-१२).
जानेवारी ते डिसेंबर १८९६. अंक ७ पासून
नामांतर 'देसमिब'.

वर्ष ५ - अंक २ फे १८९७.

वर्ष ६ - अंक १ ते १२. जुलै १९१३ ते जून
१९१४. अंक १२ = पुस्तक 'नित्यकृत्ये'.

वर्ष ७ - अंक १ ते ४ - जानेवारी ते एप्रिल
१९१५ -

वर्ष ९ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९१८.

वर्ष १० - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९१९.

वर्ष ११ - अंक १ ते ६, (७-९), (१० -
१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९२०.

खेळगडी

खेळगडी

मासिक : संपादक - बाळकृष्ण रायजी
पालवणकर. प्रकाशक - संपादक, महाड (कुलवा).
मुद्रक - वर्ष ३ मराठा छा. महाड. वा. व. व.
१८१०. अंकात ३२ पृष्ठे. ७'२ X ४'८.
प्रथमांक - (जानेवारी १९०८१).

— उद्देश - बालवर्णनाने मनोरंजन करून ज्ञान
देणारा. स्वरूप - सचित्र, निरनिराळ्या प्राण्यांची
माहिती, सोप्या व मनोरंजक कविता, बोधपर
मोक्ष, वर्तुंची वर्णने, सुलभ शास्त्रीय ज्ञान, इ.
विषय. ऐतिहासिक इ. काही संवादरुमाने.
हार्फोटो चित्रे.

विशेष माहिती - वर्णन वर्ष ५ सुमारचे.
वा. वर्गणी - वर्ष १ रु १०३. संपादक -
बाळकृष्ण अनंत मिडे. [सदस्य - केळगेविल्ल,
सरस्वती मंदिर]. मुद्रक - वर्ष ७ - खेळगडी
छा. मुंबई. प्रकाशनस्थळ - वर्ष ७ मुंबई.

[संमर्ष, मर्ष]

वर्ष ३ - अंक १ ते ८, (९-१०), (११ -
१२). जुलै १९१० ते जून १९११.

वर्ष ४ - अंक १ ते १०, (११-१२). जुलै
१९११ ते जून १९१२. अंक ६ दिवाळी
अंक - दरबार अंक.

वर्ष ५ - अंक १ ते १२. जुलै १९१२ ते जून
१९१३. अंक ४ दिवाळी अंक.

मासिक : संपादक - पाहुला महादेव भागवत.
प्रकाशक - काशीनाथ रावजी पालवणकर, मुंबई.
वा. व. व. २. फु. अं. ८४. ७'२ X ४'८.
प्रथमांक - अक्टोबर १९२७.

स्वरूप - सचित्र-पणचित्रे.

विशेष माहिती - आकार - वर्ष ४ -
९'३ X ७. वा. वर्गणी - वर्ष ६ रु. २०४;
वर्ष १८ रु. ४, फु. अं. ८६; वर्ष २० रु. ३.
संपादक - वर्ष ९ - का. रा. पालवणकर (प्रका.),
वर्ष २१ अंक ८ - वा. व. व. मुद्रकणी, वर्ष २२
अं. ९ - भा. रा. भागवत. प्रकाशक - वर्ष
२१ के. मि. टवळे, मुंबई. आकर्षक सजावट
वर्ष २० शेवटपासून.

[संमर्ष]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९२७ ते
सप्टेंबर १९२८.

वर्ष २ - अंक १ ते ८, (९-१०), ११, १२.
अक्टोबर १९२८ ते सप्टेंबर १९२९.

वर्ष ३ घ ४ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. अक्टो-
बर १९२९ ते सप्टेंबर १९३१ (दोन वर्षे).

वर्ष ५ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९३१
ते सप्टेंबर १९३२. अंक ११ केळकर अंक.

वर्ष ६ घ ७ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. अक्टोबर
१९३२ ते सप्टेंबर १९३४ (दोन वर्षे).

वर्ष ६ अंक १ दिवाळी अंक.

वर्ष ८ - अंक...मासनिर्देश नारी. (१९३४ - १९३५).

वर्ष ९ - अंक + १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३६. अंक १० दिवाळी अंक.

वर्ष १० - + अंक १ ते ४, ५ ते ७, ... ९, १० - (फेब्रुवारी १९३७) ते नवंबर १९३७.

अंक ९ दिवाळी अंक (अनियमित निर्देश)

वर्ष १३ ते १५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. फेब्रुवारी १९४० ते जानेवारी १९४२ (तीन वर्षे), वर्ष १३ व १४ चे अंक ९ दिवाळी अंक, वर्ष १५ अंक १ बाललेखाक.

वर्ष १७ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १९४४ ते जानेवारी १९४५.

वर्ष १८ - अंक १, (२-३), ४ ते १२. फेब्रुवारी १९४५ ते जानेवारी १९४६. अंक ११ कुमारसाहित्यसमेलन (१९४५) अंक.

वर्ष १९ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १९४६ ते जानेवारी १९४७.

वर्ष २० - अंक १ ते १०, (११-१२). फेब्रुवारी १९४७ ते जानेवारी १९४८.

अंक १ बाललेखाक, अंक १० प्रवास अंक.

वर्ष २१ - अंक १-ते १२. फेब्रुवारी १९४८ ते जानेवारी १९४९.

वर्ष २२ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १९४९ ते जानेवारी १९५०.

ख्रिस्ती नागरिक

मासिक - संपादक - देवदत्त नारायण टिळक. सहसंपादक - वर्ष ९ ना. दे. टिळक प्रकाशक - संपादक, नासिक. मुद्रक - नागरिक मि. प्रेस, नासिक. वा. व. रु. ४९. अकात १६ पृष्ठे. प्रथमांक - १९३३.

स्वरूप - इंग्रजी मराठी.

ग्रीदवाक्य -

माणी फोडुनिया तळ्यात बरती डोके बरी काढिले ।
पमाने तारे कृत्य तेच अंधाचे त्याचे पुरे बाहेले ।

त्याला गंधिकास सुंदरपणा ये, कृत्य हे मानुचे ।
सारे देव करील, हेतु धरणे हे मान हो आमुचे ॥

विशेष माहिती - इंग्रजी नामसंस्था ' दिक्षिधन सिटिझन. ' चढ करावे लागले [प्रगति वर्ष

२ अंक (३ ४) मा ए १९४९ अग्रेग]

वर्ष ७ - अंक... ११ नवंबर १९३९, १२ डिसेंबर १९३९.

वर्ष ९ - अंक १ जानेवारी १९४१.

गंधकार्णव अथवा चार घटका मौज

मासिक : प्रकाशक - मॅनेजर, विद्यासुवर्धक मंडळी, पुणे. वा. व. रु. ८८, मागाहून ८१२. फु. अं. ८१. अकात १२ पृष्ठे. ६.७ X ४.१. प्रथमांक - जानेवारी १८९४. (पुस्तक - अंक)
स्वरूप - कादंबऱ्या, निबंध, ऐतिहासिक गोष्टी.

ग्रीदवाक्य -

' नॉलेज इज पॉवर. '

विशेष माहिती - रा. व. कल्याण सीताराम चिने, माजी कारभारी मिरज, याच्या उदार आश्रयाखाली निघणारे.

[मग]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १८९४, २ फेब्रुवारी १८९४.

गांधर्व महाविद्यालय

मासिक : संपादक - विष्णु दिगंबर पलुस्कर. प्रकाशक - संपादक, सुबई. वा. व. रु. १. फु. अ. ८२. अकात १६ पृष्ठे. ७.२ X ४.८. प्रथमांक - मार्च १९१०.

स्वरूप - लेखनपद्धतीवरून लिहिलेल्या गायनवादन पुस्तकाची प्रायः चार पृष्ठे - नोंदधन पद्धती.

ग्रीदवाक्य -

वेदाना सामवेदोऽस्मि ।

स्मृतिस्मृत्यादि साहित्यनानाशास्त्रविदोऽपि च ।

संगीतं ये न जानन्ति ते द्वितीयो मृगः स्मृतः ॥

[संमर्ष]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. मार्च १९१० ते फेब्रुवारी १९११.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. मार्च १९११ ते फेब्रुवारी १९१२.

वर्ष ३ - अंक ३ ते १९१२, (४ ते ९), १०, ११ जानेवारी १९१३.

गायनाविधेस्तु

मासिक : संपादक - (वृत्ते), मौलाबख्श किनार, विधवाय रामचंद्र वकील, प्रकाशक - बडोदे, मुद्रक - विद्वद्भूषण छा. (शिला) बडोदे. वा. व. रु. ३, मागाहून रु. ४. अंकात १२ पृष्ठे. ९"८ X ६"७. प्रथमांक - एप्रिल १८७०. (पुस्तक - अंक)

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १८७० ते ५ ऑगस्ट १८७०.

गावकरी

मासिक : संपादक - बालकृष्ण गोविंद नायकणी, प्रकाशक - मुंबई. अंकात ३२ पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रथमांक - जून १९३४.

उद्देश - दोती, ग्रामसुधारणा, खेड्यांतील राहणी घरी विषयांसंबंधी.

विशेष माहिती - ईंग्लीश मयला ' दि व्हिटेनर '.

[आकृष्टे]

वर्ष १ - अंक १ जून १९३४.

गिरणी समाचार

मासिक : संपादक - बाजीराव गोविंद पांड्याकर, प्रकाशक - आर. के. तटणी, मुंबई.

फु. अं. ८"१. अंकात ३२ पृष्ठे. ९"८ X ७"२. प्रथमांक - (सप्टेंबर १९३१ ?).

उद्देश - कारखाने, कारखान्यातील नोकर व इतर श्रमिकवर्ग यांसाठी. स्वतंत्र - सचित्र.

विशेष माहिती - वर्णन वर्ष ४, ५ चे. " गिरणी समाचार " हे नाव पुढे सरकारी यावीत सन १९५० मध्ये आढळते.

[मर्ष]

वर्ष ४ - अंक... १२ ऑगस्ट १९३५.

वर्ष ५ - अंक १ सप्टेंबर १९३५, ..., ४ डिसेंबर १९३५.

गीतारहस्यप्रकाश

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद) मोरेश्वर रामचंद्र काळे (मापांतरार), प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - भायेंसेवक छापखाना, मुंबई. वा. व. रु. २"४. फु. अं. ८"४. अंकात ३२ पृष्ठे. ८"७ X ५"७. प्रथमांक - जून १८१५.

उद्देश - गीतेचे महाराष्ट्रभाषेत निस्तृत विवरण, स्वतंत्र - यात मूळ, अन्वय, पदबोध, अर्थ व अनेक टीकाकारांचे अभिप्राय इतरयांचा संग्रह.

घोडचान्मय -

सर्वोत्पत्तिगो गावो घोड्या गोपालनन्दनः ।

पाथो वक्तुः सुधीर्घोक्ता दुग्धं गीतामृतं महत् ॥

विशेष माहिती - वर्ष २ अंक १० या अंकात पृ. २४ व वा. व. रु. १"८१२ अशी नोंद. अंकावर फक्त वर्ष व अंक. स्पष्ट काल-निर्देश नाही. वर्ष १ अंक ४ मध्ये पृ. २ - " सर्व ग्रंथ अदमासे तीन आठवीन वर्षांत पुरा होईल ", असे निवेदन.

[संमर्ष]

वर्ष १ - अंक १ ते ३, ४ आ १८१५, ५, ६, (७-८), ९ ते १२. जून ते फाल्गुन १८१५.

(श्री) गुरुदेव

वर्ष २ - अंक १ चैन १८१६, २, ३ ज्येष्ठ
१८१६, ..., १०...

(श्री) गुरुदेव

मासिक : संपादक - सुदाम तुकाराम सावरकर
(हिंदी), देवदास बन्हाडपाडे (मराठी).
प्रकाशक - वामन रामचंद्र लेहोकरे, भमरावती.
वा. व. र. ४, वर्ष २ र. ५, वर्ष ६ र. ६.
फु. अ. ८६. अंकात ३६ पृष्ठे. ९"६ X ७"२.
प्रथमांक - चैन श. १८६५.

उद्देश - प्रत्येक व परमार्थ याचा समन्वय
करून मानवधर्माचा समयोचित पुरस्कार. स्वरूप -
मराठी-हिंदी.

ग्रीदधान्य -

सूर्य उगवूनि आकाशी । जगाची जडनिद्रा निरसी ।
'गुरुदेव' उगवूनि त्रिदाकाशी । जीवा विप्रकाशी
प्रबोधी ॥

विशेष माहिती - संचालक - श्रीसत
तुकाराजी महाराज. संपादक - वर्ष १ - अं. वा.
नवाडे, वर्ष ५ - रामचंद्र कापडी व इतर, वर्ष
६ - मो. सी. चौधरी; वर्ष ७ - पुरुषोत्तमदास
देशमुख व इतर.

[मुमम, श्रीगुरुदेवप्रशासनमंडळ भमरावती]

वर्ष १ - अंक १ ते ११. चैन ते माघ १८६५.

वर्ष २ - अंक १ ते ३. चैन ते ज्येष्ठ
१८६६ + ४ ते ८ अश्विन ते माघ
१८६६ अंक १ प्रार्थना वत्साक.

वर्ष ३ - अंक १ ते ११. चैन ते माघ
१८६७.

वर्ष ४ - अंक १ ते ७, (८-९), (१०-
११). एप्रिल १९४६ ते फेब्रुवारी
१९४७.

वर्ष ५ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९४७ ते
मार्च १९४८. अंक ४ नागपूरनगर संमेलन
विशेषांक.

वर्ष ६ - अंक १, (२-३), ४ ते ९,
(१०-११), १२. एप्रिल १९४८ ते
मार्च १९४९. अंक ८ सेवाविशेषांक, अंक ९
परिशिष्टांक.

वर्ष ७ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९४९ ते
मार्च १९५०. अंक ५ स्वातंत्र्य अंक; अंक
१ ९ व्यायाम विशेषांक.

वर्ष ८ - अंक १ ते ३. एप्रिल ते जून १९५०.

गुरुपुण्य

मासिक : संपादक - माधव गोविंद मिडे.
प्रकाशक - नारायण प्रभाकर वैद्य, पुणे. मुद्रक -
श्रीदत्तानंद छापाखाना, पुणे. वा. व. र. ३. फु.
अं. ८३. प्रत्येक अंकात ४८ पृष्ठे. ८"५ X ५"५.
प्रथमांक - अक्टोबर १९२६ (विजयादशमी श.
१८४८).

उद्देश - साहित्यसुवर्ण स्वभाषाद्वारेच संपन्न
व्हावे. परकीय सत्कृतीची शापड दूर करून
स्वसत्कृतिरक्षणविषयी दक्षता. स्वरूप - मननानंद,
सत्यरूप नारायण महाराज, देवमामलेदार यांची
पत्रे, कागदी बंदाम आणि जरादाळू (रंजक मजकूर),
पेंढीक्षणे, प्रासंगिक टिपणे, गीतविलास (तावे-
शास्त्री), सिद्धचरित्राभ्यास, कविता इ.

ग्रीदधान्य -

सत् स्वीकारो हि गौरवम् ।

विशेष माहिती - या वर्गणी : अंक १
जून १९४१. पी. सह र. ३, फु. अ. ८३; अंक
२ वर र. ३ ट. ख. निराळा, फु. अं. ८५.
'दुसऱ्या अंकावर ' महाशिवरात्रीच्या दिवशी '
असा प्रकाशनकाळ.

[दवापो]

वर्ष १ - अंक १ विजयादशमी १८४८ (अक्टो-
बर १९२६), २ प्रकाशन महाशिवरात्र
१८४८ (नवंबर १९२६).

गुलनार गुलहौसी

मासिक : संपादक - (पुस्तककर्ता) गोविंद
विह्वल. प्रकाशक - बी. एन्. म्यानेबर, मुंबई.

वा. व. रु. १८४, मागाहून २४४. फु. अं. ४४.
अंकात, ३६/२४ पृष्ठे. ७१ x ४१.
प्रथमांक - अश्विन शके १८०५. (पुस्तक - अंक)

उद्देश - हिंदुस्थान आळशी गुलजार गुल
होसी बनजा आहे. म्हणून देशाची व समाजाची
स्थिती सुधारण्यासाठी - गोष्टी यागून लेकाची
नीती सुधारणे. त्वरूप - गोष्टी, सुमापिते, चुटके,
चरित्रे, आख्यायिका, सामाजिक स्थिती सुधारण्या-
सारखे निबंध, मनोरंजक विषय.

विशेष माहिती - (सरकारी नोंद) संपादक -
अंक १ - २ गो. वि. शिरसट, अंक ३ - ४
भास्कर नारायण वसईकर. "काही कारणांमुळे
हा (पहिला) अंक आम्ही ३६ पृष्ठांचा काढला;
परंतु पुढील खेपेपासून आम्हाच्या मूळ उद्देशान्वये
२४ पृष्ठांचा अंक काढत जाऊ" यात 'मदनसेन
अथवा मीतीचा प्रवासी' ही कादंबरी छापली.

[सुमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ अश्विन १८०५ ते ११
श्रावण १८०६.

गृहलक्ष्मी

मासिक : संपादक - तारा टिळक, विशेष
आनंदकर. सहसंपादक - वसंत बळवत मराठे.
प्रकाशक - नरहर रामचंद्र जोशी, मुंबई. मुद्रक -
रामदास प्रिंथिंग प्रेस, मुंबई. वा. व. रु.
१०. फु. अ. ४८. अंकात ४८ ते ५६ पृष्ठे.
९८ x ६६. प्रथमांक - जून १९२७ (तारीख
१५).

उद्देश - केवळ क्रियाकरिता - महाराष्ट्रीय
क्रियाचे रजन, सेवा आणि उत्पत्ती. त्वरूप -
सचित्र, गोष्टी, चरित्रे, गाणी, धर्म, शिवाय
क्रियाचे नित्योपयोगी व्यावहारिक विषय, बाल-
विभाग (अंक ४ पासून).

प्रीतवास्य -

शनी व स्वतंत्र श्री राष्ट्राची सची व वैभव आणि
मानवजातीचे सौंदर्य आहे.

विशेष माहिती - द्वितीयावृत्ती पहिल्या
अक्षाची दि. १ आगस्ट १९२७ ला व दुसऱ्या
अक्षाची दि. ६ आगस्ट १९२७ ला प्रकाशित
झाली. दि. २७ नवबर १९२८ रोजी संपूर्ण
माखरी हक न. रा. जोशी यांनी सोडून वसत
बळवत मराठे यांच्याकडे दिला.

[सुमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२, जून १९२७ ते मे
१९२८. अंक ५ अक्टोबर पासून दिवाळी
अंक, अंक ७ डिसेंबर पासून विद्युत अंक.

वर्ष २ - अंक १ ते ३, (४-५), (६-७),
८ ते १२, जून १९२८ ते मे १९२९.
अंक १ जून 'पतिता अंक'

वर्ष ३ - अंक १ जून १९२९, २, ३ आ, ४
स, ५ डि १९२९, ६ मा १९३०, (७-
८) मा १९३१, (९-१०) मे १९३१.
अंक (७-८) जानेवारी १९३१ स्वातंत्र्य
अंक.

गृहिणी

मासिक : संपादक - (सरकार-नोंद)
बलवंत भाऊ नगरकर. प्रकाशक - (व्यवस्थापक)
व्यवस्थापक मोरेश्वर पाळवेकर, मुंबई. मुद्रक - सुधीष
प्रकाश छापखाना, मुंबई. वा. व. रु. १८८.
फु. अ. ४४. अंकात सलग १६ पृष्ठे ८४ x
५४. प्रथमांक - एप्रिल १८८७. (पुस्तक अंक)

उद्देश - उत्तम प्रकारच्या गृहिणी होण्यास
त्यास साक्ष व्हावे म्हणून कुलवधूच्या ज्ञानवर्धनाय
आणि मनोरंजनार्थ. त्वरूप - पुराणप्रसिद्ध व
ऐतिहासिक क्रियांची चरित्रे, नीती, पदार्थविज्ञान,
आरोग्य, पाकशास्त्र, शिवणकाम, इ. स्फुट विषय,
विचारवाटिका, गृहिणीचे अनुभव, शोधमौक्तिके,
बालसंगोपन, बाल कादंबरी 'मयू'.

प्रीतवास्य -

शारदुरत्नपत्राची, शारदुरत्नपुष्पगचसम गंधा ।

अस्त्रलिप्त चालवी गृह धर्मी, मज यष्टि पर्या अशी
अथा ॥ - मोरोपंत

[दाम्र, मय, मुम्र]

वर्ष १ ते ३ - अक प्रत्येकी १ ते १२ (ए ते मा).

एप्रिल १८८७ ते मार्च १८९०. (तीन वर्षे)

वर्ष ४ - अंक १ एप्रिल १८९०, २ मे, ३ जू.
१८९०.

गृहिणी-रत्न-माला

मासिक : संपादक - श्री. सी. सीताबाई
(सीताराम सावत). प्रकाशक - गोपाळ दाजीना
दळवी (मुद्रक) मुद्रक - मराठा प्रिंटिंग प्रेस,
मुद्रक. वा. व. व. १. अकात २४ पृष्ठे. ८"४ X
५"३. प्रथमांक - १ मे १९१६.

उद्देश - वेदकालापासून क्रियाची स्थित्यंतरे,
त्याची कारणे व त्यापासून भरतभूमीवर घडलेले
इष्टानिष्ठ परिणाम, क्रियाच्या शिक्षणविषयक
गरजा व त्यासाठी स्त्रीपुरुषांचे परस्परार्थी बर्तन कसे
असावे यांवर विषयाचे विवेचन. स्वरूप - सचित्र -
मुख्यत्वे क्रियाचे छेद व महाराष्ट्रीय कुलक्रियाच्या
ह्यादी जाण्यासारखे छेद, कविता, चरित्रे, निबंध,
घोष इ० सर्व प्रकारचे साहित्य, स्त्री व बालयोग.

ब्रीदवाक्य -

पलु शुश्रूषण गेहे कार्यान्वयि च तल्लणात्
कार्यादीनां च सर्वेषां सगमस्तत्र नियता ।
साध्वी सा हि परिश्रया तयाचोभ्रियते कुल
पतिमता या देहे तु सर्वे देवाश्च सति हि ॥ १ ॥

विशेष माहिती - या वर्षांनी - वर्ष २ व.
१८८, वर्ष ५ व ३ कुलस्त्रियांनी बालविलेला
स्त्रियाच्या उन्नतीसाठी प्रथम प्रयत्न वर्ष ४ -
' संपादिकेची गरिवीची संपत्तिक स्थिती ' असा
ठह्ठेप. वर्ष ५ - ' मासिकाची विकट आर्थिक
परिस्थिती. '

[पुम्र, मय, मुम्र]

वर्ष १ - अक १ ते १०, (११ - १२) मे
१९१६ ते एप्रिल १९१७

वर्ष २ - अंक १ मे १९१७ -

वर्ष ३ - अंक + १, २, (३ - ४), (५ -
६), (७ - ८) - जानेवारी ते आगस्ट
१९१९.

वर्ष ४ - अंक १, (२ - ३), (४ - ६),
(७ - ८), (९ - १०), (११ - १२).
जानेवारी ते डिसेंबर १९२०.

वर्ष ५ - अंक १ ते १०, (११ - १२).
जानेवारी ते डिसेंबर १९२१.

वर्ष ६ - अक + १ चैत्र १८४४, २ वे.

गोधन

मासिक : संपादक - धामन विनायक सहस्रबुद्धे,
(वर्ष ३) ना. रा. पदरपूरकर. सहसंपादक -
कृ. वि. सरजाने. प्रकाशक - गोरखणसना
(स्या. १८८८), नागपूर वा. व. व. २८८,
बाहेरगावी व. ३. फु. अ. ८४. अकात ६४
पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रथमांक - फेब्रुवारी १९२५
(माघ श. १८४६).

उद्देश - गोरखणविषयाची सांगोपांग व
शास्त्रीय चर्चा करून प्रचारकास उपयुक्त वाढ्य
प्रविष्ट करणे. स्वरूप - हिंदी व मराठी. सचित्र.
कृषिगोरखणविषयक छेद, कविता इ.

- ब्रीदवाक्य -

(१) यत्न चेनु गृहे नास्ति स्मशान सदद्य
हित् ।

(२) सामर्थ्य आहे चळवळीचे । जो जो करील
तयाचे । परंतु तेथे मगताचे । अधिष्ठान पाहिजे ॥

विशेष माहिती - दाजीसाहेब बुटी यांच्या
प्रोत्साहनाने

[पुम्र, माइम, राजाराम लायनरी कोल्हापूर]

वर्ष १ - अक १ फेब्रुवारी १९२५ ते ११
डिसेंबर १९२५. (माघ १८४६ ते मार्ग
शीर्ष १८४७)

वर्ष २ - अक १ ते ८, (९ - १०), (११
- १२) चैत्र ते फाल्गुन १८४८.

वर्ष ३ = अंक १ चैत्र १८४९ ते ६, (७-८)
कार्तिक १८४९.

गोमंतक

पाण्मासिक : संपादकमंडळ - कु. विजया द.
तळवलीकर, बाळकृष्ण दत्तात्रय धातोस्कर, सनो-
त्तम पुरयोत्तम दणार्डत. प्रकाशक - बा. द.
धातोस्कर, मुंबई. अंकित ५२, ४४ पृष्ठे ८*३
X ५*४. प्रथमांक - मार्गश १९३३. शेवटचा
अंक - सप्टेंबर १९३५. (वर्ष - पूर्वीक व
वर्तमान)

उद्देश - गोमंतक हिंदू विद्यार्थिमंडळ या
संस्थेचे सुधारन. स्वच्छ - सविन संकीर्ण -
गोमंतक परिचयाचे.

श्रीदयास्य -

ॐ सहस्रावतु । वहनी भुगन्तु । सह्यीर्ष करवा-
वहे ।

तेजस्वि नाथधीतुमस्तु । मा विद्रिषावहे ।

[गोर्द्वैआमुर्द, मङ्गाव]

वर्ष १ - अंक १ पूर्वीक मार्गश १९३३, २
उत्तरांक वर्ष पवित्रा या १८५६ (५
१, १९३४)

वर्ष २ - अंक १ पूर्वीक डिसेंबर १९३४, २
उत्तरांक सप्टेंबर १९३५.

गोमंतक मराठा

द्वैमासिक : संपादक - बा. मो. कुर्दकर.
सहसंपादक - र. बा. काकोडकर. प्रकाशक -
संपादक, मुंबई. मुद्रक - फेमस प्रिंटर, मुंबई.
बा. व. व. १. कु. अ. ८३. अंकित ३२ पृष्ठे.
८*६ X ५*४. प्रथमांक - जानेवारी १९३३.

उद्देश - राष्ट्रकार्याच्या मार्गात कसलीच चोड
संस्थित न करता समाजाची धार्मिक स्थिती
सुधारण्यासाठी काही प्रयत्न करावा.

विशेष माहिती - गोमंतक मराठा समाजाचे
पुरोहितांनी द्वैमासिक. गोमंतक मराठा समाजाच्या
तेरा वर्गांच्या मुखपत्रांचे चळवळीचा प्रकमेव उद्देश
समाजातील चेष्टाव्यवसायनिर्मुलन [मासिक
विचार, वर्ष १ - अंक १ पु. २९].
वर्ष १ - अंक १ जाने १९४१.

गोवर्धन

मासिक : संपादक - रघुनाथ बाळकृष्ण चौडे.
प्रकाशक - अकर सत्ताराम चौडे, पुणे बा. व.
व. ३. कु. अ. ८४. अंकित २० पृष्ठे. ९*३
X ७. प्रथमांक - वैशाख या. १८६९ (मे
१९४०). पुढे चालू १९६७.

उद्देश - गोरखण, गोवर्धन, शीतलेश्वरगा,
शेतकऱ्यांच्या उद्धाराचे प्रश्न, आरोग्याचे उपाय,
धीसमर्थसंस्थापातुनार धर्मप्रचार.

श्रीदयास्य -

जगो गो चणि गौर्ये ।

विशेष माहिती - गोवर्धन सत्येचे सुधारन,
पूर्वी साप्ताहिक या मासिक होते वर्ष २३ पासून
मासिक

[कचेरी]

वर्ष २३ - अंक १ ते १२. वैशाख ते (अधिक
आवण घटन) फाल्गुन १८६९.

गोवर्धनमाला

मासिक : संपादक - दत्तात्रय हरि न्यायाधीश,
प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - (वर्ष १)
सिद्धनाथ छ., चौडे बा. व. ६ १. अंकित
प्रकाशकार ४४, ३२ पृष्ठे ८*४ X ५*४. प्रथमांक -
व्यापार अंक १८३५. (वर्ष पुष्प)

उद्देश - धार्मिक जाणती.

श्रीदयास्य -

जगो मे भावत सन्तु माणो मे सन्तु पृथत. ।
जगो मे हृदये सन्तु गवा मये असाग्यहम् ।।

देवधर्मगोब्राह्मण । करावया सरक्षण ।

हृदयस्थ झाला नारायण । प्रेरणा घेई ॥

(वर्ष ३) बहुधन असे नसो परि यही
अजारीच एक ती गाय ।

विशेष माहिती - गोवर्धन सत्त्या, श्रीसेन, वाई या सत्येवर्षे. मल्लुठावर नाव 'गोवर्धनमाला'. आत फक्त 'गोवर्धन'. शेवटच्या काही वर्षांत आत व बाहेर दोन्ही ठिकाणी नाव 'गोवर्धनमाला'. **वार्षिक वर्षेणी** - वर्षे ३ रु. १०४. फु. अं. ०२. **संपादक** - वर्षे २ अंक ३ पासून अनंतदास रामदासी (प्रकाशक). **प्रकाशक** - वर्षे ३ पासून दत्तानय मोरेकर लोहकरे, वाई.

[मध्य, शुभर्षे]

वर्ष १ - अंक २, थापण १८३५ ते १२, ज्येष्ठ १८३६.

वर्ष २ - अंक १ जुलै १९१४, २, (३-४), (५-७), (८-९), १०, ११ मे १९१५ +

वर्ष ३ ते ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (का ते अ) कार्तिक १८३७ ते अश्विन १८४०. तीव्र वर्षे

वर्ष ६ - अंक १ कार्तिक १८४०, २, (३-४), (५-६), ७, (८-९) आषाढ १८४१.

गौड ब्राह्मण

ज्योतिषिक : संपादक - नारायण गणेश कामत. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. रु. १८८. फु. अ. ०६. ८'४ X ५'४. प्रथमक - (जुलै १९३९).

उद्देश - आपला समाज सुसंघटित, कार्यक्षम व बचतवाने व्हावा, त्याला राजकीय शैक्षणिक व औद्योगिक क्षेत्रात मानाचे स्थान प्राप्त व्हावे, धर्मातीत दुरुभावना पददा नाहीवा होऊन मोठ्ठी-मेठ्ठीचे वातावरण उत्पन्न व्हावे. स्वतः - कविता, गाथी इ. साहित्य, इतिहास, चरित्रे, निबंध इ.

प्रीतयाम्य -

अमृतधनुते येदामृत्युत. सशर धनु. ।

इदं ब्राह्मणिदं धात्र शशादपि यद्यपि ॥ १ ॥

विशेष माहिती - सहाकारी मंडळ - खुनाप गणेश ठाकूर, बाळकृष्ण रामचंद्र प्रभू, हरिश्चंद्र कृष्णराव पळ्हेकर, मुमुक्षु श्रीकृष्ण क्षारपकर, चामन श्रीवा पळ्हेकर. महत्त्वाची लेखमाला - विद्याव्या शतकापूर्वीचे पुढारलेले पुरुष नीलकण्ठ-शास्त्री. श्री. बाबडेकराचे सशोधनर लेख.

[मध्य]

वर्ष १ - अंक ४ एप्रिल १९४०.

वर्ष २ ते ७ - अंक प्रत्येकी १ ते ४ (अ, आ, ए). जुलै १९४० ते एप्रिल १९४६ (सहा वर्षे). प्रत्येक ४ या अंक - अहवाल अंक.

वर्ष १० - अंक ३ जानेवारी १९४९.

गौडसारस्वत ब्राह्मण ज्ञातिवृत्त

मासिक : संपादक - (आर्षोत्सव प्रकाशकें) गणेश रामचंद्र शर्मा. प्रकाशक - संपादक, खानापूर (वेळगाव). वा. व. रु. २०८. फु. अं. ०५. ८'५ X ५'६. प्रथमक - (पैत्र घ. १८-४३) शेवटचा अंक - मार्गश्रवण १८४४.

उद्देश - ऐतिहासिक मासिक पुस्तक - ग्रहस्थ, कुलस्थिपा व मुळे याकरिता. स्वतः - भुती, स्मृती, पुराणे इ. प्राचीन ग्रंथ व बापरी, सनदा, कागपट, दानपत्र, जुने लेख, पुस्तके इ. उपरुप वाचनाकरून गौड सा. ब्रा. शक्तीसेवकी प्राचीन अर्वाचीन ऐतिहासिक माहिती. समयानुसार धार्मिक मंत्रकूट.

प्रीतयाम्य -

श्रुतिस्मृतिपुराणसंज्ञादितविप्रमोदये ।

सुरीवितवितपारणे विनिषट्कनित्यापने ।

समुद्रतर्पिदं सत, ममदवर्षेन रोचता ।

विर मुक्त्वैर्भित्त बुधवनाय सारस्वतम् ॥

विशेष माहिती - लोकप्रिय - वर्षे ३१ अंक ३ सप्टेंबर १९२१ - पौष - 'वेत्या वेत्रामास्त मुरु इत्ये' (= पैत्र घ. १८४३). आभयामावी श्रद्धे वेळे.

[मंत्र]

वर्ष २ - अक +. २ श्रावण १८४४, ३
माद्रपद १८४४ (' अखेरचा ')

ग्रंथमाला

मासिक . संपादक - विष्णु गोविंद विजापूर-
कर, प्रकाशक - संपादक, कोल्हापूर. मुद्रक -
विद्याविलास छा., कोल्हापूर वा. व. रु. ५. फु अ
८८. अकांत सदरवार ६४, ८०, १७२ पृष्ठे. ८-१ X
५-२. ग्रंथमाक - एप्रिल १८९४ शेवटचा अक-
मार्च १९०६ (वर्षवार व सलग अकक्रमांक)

उद्देश - जेवळ मराठी जाणणाऱ्यांच्या विकासा
साठी, गुणाचा प्रादुर्भाव होण्यासाठी, मातृभाषेतील
ज्ञानप्रसार करणे. स्वधर्म-स्वदेश स्वभाषादिकांचा ।
जगी मान व्हावा असा हेतु साचा ॥ १८४४ -
या मासिक पुस्तकात इतिहास, थोर पुरुषांची
चरित्रे, प्रसिद्ध वक्त्यांची भाषणे, अनेक चर्चांतील
व अनेक देशांतील संप्रसूपाची उपदेश-वाक्ये,
भाषाशास्त्रीय टीका, प्राचीन कलाविषयक शोध,
राजनीती, चत्वर्यास, अर्थशास्त्र, पदार्थविज्ञानी
सृष्टिशास्त्रे, कृषिशास्त्र, वैद्यक, पशुवैद्यक, या
व इतर विषयावर लोकोपयोगी व सामान्य वाच-
कास समजण्यायोग्य ग्रंथ व निरर्थक अवकाशांनुसार
मेत जातीत ते मापावर, रूपांतर व काही स्वतंत्रही
असतील जेवळ कविते गोष्टी, वादव्या व नाटके
खेरीज बहुतेक सर्व विषय. मुख्यत्वेकरून दाल्जीय,
धैरिहासिक व साहित्यिक अक ६७ पासून परिचय-
वर्चाल्मक ' सारसंग्रह ' विशेष सदर.

ग्रंथद्वान्य -

सूनामन्यसाराणा समवायो हि दुर्लभः ।

तूष्णीमेष्टपते रज्जुर्वेदा नागोऽपि बध्यते ॥

विशेष माहिती - ' छत्रपती सरदार करवीर
यांच्या आशयच्छत्रपती प्रसिद्ध होणारी '
(ग्रंथमाग) असे शिरोमार्गी वर्णन, ते अक १४१
पर व पुढे नाही. श्रुतगंध्या - वर्ष २ पासून ८०,
अक ६७ पासून १७२. करवीर सखाचा
आशय - दरमाल १०० प्रतीचे रु. ५०० अक

[१]

८७ पासून रु. मुद्रण - वर्ष ३ स्वतःचा समर्थ
प्रसाद छा. कोल्हापूर, शिवाय कचित मोदवृत्त वार्द,
आर्यभूषण पुणे, श्रीवृषकटेश्वर समाचार व
इंदुप्रकाश मुंबई या वर्गणी - वर्ष २ पासून
खोळतीचा दर मासिक ५० रुपयाहून कमी उत्प-
द्याच्या पुस्तकालयास व व्यवर्चास रु. ३८८, फु. अ.
८१०; वर्ष ७ पासून रु. ६, खोळतीचा दर
रु. ५, अक ८३ च्या सुमारास व पुढे फु अ.
रु. १०५०६. १००० वर्गणीदार झाल्यावर दर-
महा पृष्ठे २०० [ट्यालाच्या सोयीसाठी १७२
पृष्ठांचे १४ अक निवडिले]. व्यापारीदृष्ट्या
यशस्वी होत नाही तरीही सुधारणा करून उपक्रम
चालविला असता, परंतु सप्टेंबर १९०५ मध्ये
(नोकरां सुटून) चरित्रक्रमास निराळे बळण
लागले. नुसत्या ग्रंथमालेसारख्या मासिक पुस्तकात
गुरफटून राहण्यापेक्षा विध्वंसचारास मोकळे व्हावे
असा निश्चय झाला (सालअखेर अक १४४).
तेव्हा ग्रंथमालेच्या स्वरूपात थोडा फेरफार
करून पूर्ण ग्रंथाच्या स्वरूपात सालीना १२०० पृष्ठे
देण्याचा विचार.

[सुमन, दबापो]

वर्ष १ - अक १ ते १२. एप्रिल १८९४ ते
मार्च १८९५.

वर्ष २ - अक १३ ते २४. एप्रिल १८९५ ते
मार्च १८९६.

वर्ष ३ - अक २५ ते ३६. एप्रिल १८९६ ते
मार्च १८९७.

वर्ष ४ - अक ३७ ते ४८. एप्रिल १८९७ ते
मार्च १८९८.

वर्ष ५ - अक ४९ ते ६०. एप्रिल १८९८ ते
मार्च १८९९.

वर्ष ६ - अक ६१ ते ७२. एप्रिल १८९९ ते
मार्च १९००.

वर्ष ७ - अक ७३ ते ८४. एप्रिल १९०० ते
मार्च १९०१.

वर्ष ८ - अक ८५ ते ९६. एप्रिल १९०१ ते
मार्च १९०२.

वर्ष ९ - अक ९७ ते १०८. एप्रिल १९०२ ते
मार्च १९०३.

वर्ष १० - अंक १०९ ते १२०. एप्रिल
१९०३ ते मार्च १९०४.
वर्ष ११ - अंक १२१ ते १३२. एप्रिल
१९०४ ते मार्च १९०५.
वर्ष १२ - अंक १३३ ते १४४. एप्रिल
१९०५ ते मार्च १९०६.

ग्रंथरत्नाकर

मासिक : संपादक - आप्पाजी विष्णु
कुलकर्णी, निनायक दत्तानय मिल्बडीकर,
प्रकाशक - चिकोडी (बेळगाव). मुद्रक - शन-
प्रसाद छा., चिकोडी. वा. व. रु. १८८.
फु. अं. ८४. अकात ३२, ४० पृष्ठे. ८"४ X
५"४. प्रथमांक - जानेवारी १८९८.

उद्देश - मनोरंजक मासिक. त्वरित - सचित्र.
चटकदार निबंध, कादंबऱ्या, नाटके, साधुपुरुषांची
चरित्रे, देश व स्थळवर्णने, कविता, योगाचे फोये,
देखावे (जाहिरातींतील वर्णन).

विशेष माहिती - वर्ष ० पन्ना - पृ. ४८
व वा. व. रु. २८४, फु. अ. ८६. यात
निबंधावली, वीरकथा व्हावा भूम्यास, वृषण
घनाजीराव, सरोजिनी अशी सदरे व प्रकरणे
छापली.

[मुमम]

वर्ष १ - अंक १ ते ९, (१०-१२).
जानेवारी ते डिसेंबर १८९८.
वर्ष २ - अंक.....(७ जु-१२ डि). डिसेंबर
१८९९.

ग्रामणी अर्थात् खेड्यातील पुढारी

मासिक : संपादक - बालदेव रामचंद्र
पुराणिक. सहसंपादक - महादेव मास्कर जोशी.
प्रकाशक - विश्वनाथ महादेव नवाये, नागपूर.
वा. व. रु. १८४. फु. अ. ८२. अकात १६
पृष्ठे. ९"६ X ६"४, (वर्ष १२) ७"७ X ६"४.
प्रथमांक - एप्रिल १९३२ (वर्षप्रतिपदा).

उद्देश - सर्व हिंदुस्थानभर ग्रामन्यायतीचा
प्रसार व्हावा व तत्संबंधी वाङ्मय उल्लंघ्य व्हावे
म्हणून इमजीत 'ग्रामणी' चाटू होते. त्याचीच
मातृभाषेचा पेहराव दिलेली छोटेलानी प्रतिवृत्ती
खेडोभाई संदेश पोचविण्यासाठी.

मीदचास्य -

दक्षिणावातु ग्रामणीरप्रमेति । - श्रग्वेद.
लोकानुरजन करी, जडता निरोधी ।
कार्यकनिष्ठ करण्या जनता प्रोधी ।
आत्माधिकार विवरुनि शटे तदर्थ ।
तो ग्रामणी जनरक्ष करि जो समर्थ ॥

- उपाध्ये.

विशेष माहिती - महाराष्ट्रातील ग्रामन्याय-
तीचे मुल्लन. संचालक, प्रेरक - बाबासाहेब
पराजपे. संपादक (१) - पुरुषोत्तम दिवाकर टपळे.
नाचनदल - वर्ष ११ अ. ८ पा. - स्थानिक
स्वराज्य व ग्रामणी. सहसंपादक - वर्ष २ अं. ४ -
भी. ना. हुहार; वर्ष ४ - लचमराव पाटील
इटकीकर, भी. ना. हुहार; वर्ष ९ - ना. वि.
पेंडसे. वा. वर्गणी - वर्ष ३ रु. १८८; वर्ष ५
रु. २, फु. अ. ८३. प्रकाशनस्थळ - इ. १९३७
ते १९३९ पुणे. संपादक - वर्ष ९ श्री. ना.
हुहार, वर्ष ११ सत्याराम सीताराम नाईक.

[मुमम, भाइसम]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९३२ ते
मार्च १९३३.
वर्ष २ - अंक १ एप्रिल १९३३ ते ९ डिसेंबर
१९३३.
वर्ष ३ - अंक १ ते १०, (११-१२)
जानेवारी ते डिसेंबर १९३४.
वर्ष ४ - अंक (१-२), (३-४), ५ ते
७, (८-९), (१०-११), १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९३५.
वर्ष ५ - अंक..., २ फेब्रुवारी १९३६, (३-
४) एप्रिल १९३६—
वर्ष ६ - अंक..., ९ नवंबर १९३७ ते १२
डिसेंबर १९३७.
वर्ष ७ - अंक १ जानेवारी १९३८ ते ८
ऑगस्ट १९३८—

वर्ष १ ते १० - प्रत्येकी अंक + १ ते १२.
एप्रिल १९४० ते मार्च १९४२ (दोन वर्षे)
वर्ष ११ - अंक १ ते ७, (८-९), (१०-११), १२. एप्रिल १९४२ ते मार्च १९४३.

वर्ष १२ - अंक (१-२), (३-४), (५-६), (७-८), (९-१०), (११-१२). एप्रिल १९४३ ते मार्च १९४४.

ग्रामराज्य

मासिक : संपादक - द. स. शोडगे.
सहसंपादक - वैराग शोडगे, प्रकाशक - संपादक, मुद्रवा, पुणे. मुद्रक - शिवाजी प्रिंटिंग वर्क, पुणे. वा. घ. क. ३. फु. अ. ४५. ९'८" X ७'३". प्रथमांक - अक्टोबर १९४६ (मल्लप्रभावर नवंबर १). पुढे चालू (फक्त महिला व सन; वर्ष अंक निर्देश नाही)

उद्देश - ग्रामीण पुनर्रचनेचा पुरस्कार करणारे ग्रामीण जनतेचे आद्य नि प्रमुख मासिक, तत्त्वज्ञान - गरिबांच्या प्रवास मार्गदर्शक व त्यांच्या आनंदात भर टाकणारे बहुजनसमाजोपयोगी लिखाण.

ग्रीदधान्य -

ग्रामस्य तत्त्वं निहितं शुद्धाय ।

महानो येन गतः स पथाः ॥

विशेष माहिती - संचालक - श. रा. भावत, सहकारी संपादक - माई शोडगे, म. ना. जोशी, वा. बा. पुताणिक. "ग्रामराज्य" हे नाव पुढे सरकारी पाटीत सन १९५१ मध्ये आढळले

[औद्योगिक प्रदर्शनालय]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९४६ (मल्लप्रभावर नवंबर १९४६).

वर्ष ३ - अंक १ नवंबर १९४८, - , ४ फेब्रुवारी १९४९.

वर्ष ४ - अंक (१-२) नवंबर डिसेंबर १९४९, ..., ५ मार्च १९५० + ६ आगस्ट १९४९ (१९५०')

ग्रामशिक्षक

मासिक : संपादक - नारायण रितायक जोशी.
प्रकाशक - संपादक, चिटणीस साहवाप्रभाकर मडळ, माटुजे (राहरी, नगर) वा. घ. क. २. फु. अ. ४४. अंकात २० पृष्ठे. ७'१" X ४'८". प्रथमांक - (एप्रिल १९४०).

ग्रीदधान्य -

सामर्थ्य आहे चळवळीचे । जो जो करील त्याचे ।
परि तेथे मग्नताचे । अधिष्ठान पाहिजे ॥ - रामदास [मंत्र]

वर्ष १ - अंक.., ६ सप्टेंबर १९४० ते ९, (१० ११), (वर्ष १ अंक १२ मा - वर्ष २ अंक १-२ ए मे वसे तीन अंक एकत्र) मे १९४१.

वर्ष २ - अंक.. (३ जून १९४१ - ५), (६-७), (८-९), (१० जा ४२-११), (वर्ष २ अंक १२ मा - वर्ष ३ अंक १ ए असे एकत्र) एप्रिल १९४२.

वर्ष ३ - अंक.., (२ मे १९४२ - ३), (४-५), (६-७), (८-१०) जानेवारी १९४३ -

वर्ष ४ - अंक.., (४-५) जुलै आगस्ट १९४३, (६-७) सप्टेंबर - अक्टोबर १९४३.

ग्रामसेवक

मासिक : संपादक - रामचंद्र सीताराम जोलकुटे. सहसंपादक - लक्ष्मीवती परमानंद मिसेकर. प्रकाशक - सहसंपादक, नागपूर. मुद्रक - साहित्य मुद्रणालय, सीतावडी, वा. घ. क. २४८. फु. अ. ४४. अंकात ३२ पृष्ठे. ७'२" X ४'८".

प्रथमांक - वैद्य श. १८५१ (१९२९). नेवट्या
अंक - फाल्गुन श. १८५२.

उद्देश - रोगेवाचे मासिक.

श्रीदयाभ्य -

जे जे आपणासि ठावे । ते ते दुसऱ्यासि शिकवावे ।
सहाणे करुनि रोटावे । सख्ख जन ॥

विशेष माहिती - बंद करावे लागले.

[श्रीमन्मं गोरखग वाचनालय नागपूर]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. चैन ते फाल्गुन
१८५१.

वर्ष २ - अंक १ ते ८, (९-१०), (११-१२). चैन ते फाल्गुन १८५२.

ग्रामसेवक अथवा हल्डिय आळु

मासिक : संपादक - बापू. भार्. भणोरीकर.
८ × ५ १/२. प्रथमांक - (फेब्रुवारी १९३३).

स्वरूप - मराठी व कानडी. (देवनागरी,
उद्योगधंदे, सहकारिता, समाजवाद, ग्रामसंस्था इ.
विषय).

वर्ष १ - अंक... ७ आगस्ट १९३३.

ग्राम-सेवा-पुत्र

मासिक-पत्र : संपादक - (वर्ष ४)
बळमनाई भणवतजी पटेल. संपादक - गोपाळ
नरहर काळे, ग्रामसेवामंडळ, वर्धा. वा. व. रु. १
(वर्षा ताळक्यासाठी सध्याची ८६) रु. अ.
८२. अंकात २४ पृष्ठे. प्रथमांक - (एप्रिल
१९३७).

उद्देश - वर्धा तहसिलीतील रोजक्यांची 'जीवंत'
संक्षेप ठेवणे. विनोबाजी (भावे) याच्या विचाराशी,
उन्नावराशी व प्रवृत्तीशी वाचकाना परिचित राखणे.
स्वरूप - पुण्य विनोबाजीचे मूळ मराठी लेख या
मासिकात येतात : विषय - छात्री, ग्रामोद्योग,
अहिंसा इ.

विशेष माहिती - 'मासिक-पत्र' किंवा
'मासिक पुरिदा'. वर्णन वर्ग ४ च्या अंकारून दिले
आहे. ग्रामसेवामंडळाने सुमन (कार्यक्षेत्र वर्षा
तहसिल). संपादक - वर्ष ४ पासून संपादनाची
जबाबदारी गो. न. काळे याजकडून बळमनाई
पटेल यांनी घेतली. शार्वीक वर्गणी - १९४२
पासून १८८.

[मुंमंत्र, दवाते]

वर्ष ४ - ..., अंक ६ सप्टेंबर १९४० ते १२
मार्च १९४१.

वर्ष ५ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९४१ ते
मार्च १९४२. अंक ४ पुढे व अंक ९
डिसेंबर याना जाण पुरवणी विनोबाजी.

वर्ष ६ - अंक १ एप्रिल १९४२, २, ३
जून १९४२.

चतुष्पाद आणि कृषिकर्म

मासिक : संपादक - रामचंद्र खुनाप बोधी,
धे. सनं. प्रकाशक - संपादक, देवाबाद (वर्धन).
सुदक - वैद्य ब्रह्म वेंकट, मुंबई. वा. व. रु. २
इंग्रजी शिफा (रु. २०४ निवासी). रु. अं ८४.
अंकात प्रकरणवार ३४ पृष्ठे. ८ × ५ १/२.
प्रथमांक - आगस्ट १९३३.

स्वरूप - सचित्र. वनावराचे शारोरशास्त्र,
रोम व त्यावरील उद्योग, जंगलशास्त्र, जातिवंत
पैदास, माईचे कोरेंक्षण, जमिनीचे प्रकार, विविध
पिके, राने व तदंगभूत विषयांची संपादक
चिन्तित्वा.

विशेष माहिती - रोतरी आणि रोतरी
अक्टोबर १९१४ च्या अंकात जाहिरात - "नृतं
मराठी व उर्दू या दोन भाषात निघते. तेलंगी व
कानडी भाषात वादग्र्याचा विचार चालू आहे.
यातील मुख्य लेखक जपानी अॅग्रिकल्चरल व
हॉर्टिकल्चरल एक्सपर्ट के टॉकमोरा (निजाम
सरकारच्या खासगी बागाचे सुपरिटेंडेंट) यांचे
बागाईत व फुलझाडे यांचे अगम्य ज्ञान आहे."

[मुमंत्रं, ग्रंथं, मुमंत्रं]

[मुमंत्रं]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९१३ ते १० मे १९१४ -

वर्ष २ - अंक ..., २ सप्टेंबर १९१४ ते ६, (७८) मार्च १९१५ -

चंद्रकला

मासिक : संपादकमंडळ - डी. एस्. मुळे, एस्. वी. राणे, आर. टी. लुई, डी. एन्. मोवाशी. प्रकाशक - गोविंद भी. मुळे, कोरहापूर. वा. घ. र. १८८. फु. अं. ८२. ९*१ X ६*१. प्रथमांक - जानेवारी १९३८.

उद्देश - बाळग्य व कलाविषयक.

[नगरवाचनमंदिर, डॉ. श्रीरंजडे, कोरहापूर.]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९३८ ते ६ जून १९३८.

चंद्रिका

मासिक : प्रकाशक - सुवर्दे. मुद्रक - ' रुमार्गदर्शक मंडळी ' चा छा. (शिळा), सुवर्दे. वा. घ. र. (३). फु. अं. बर्गणीदारांस ८४, इतरांस ८६. अंकात ३२ पृष्ठे. ८*१ X ५*४. प्रथमांक - मार्च १८५४. (पुस्तक - अंक)

उद्देश - लोकांस वाचनीय मजबुर स्वतात पुरविणे. स्वरूप - कथा, संस्कृत गद्यपद्य नाटकांची भाषातरे, नवीन कविता, चरित्रे, वर्तमाने, नीतिपर उपदेश, शास्त्रीय विषय, कणनिपेक्षक व ध्यमिचारनिपेक्षक कविता. ऐतिहासिक माहिती.

धीदधान्य -

सुचंद्रिका ही, प्रतिमासी की, निघते जन बोधायी । होइल मुज बहू, संचारी जे, घेती जन बोधा या ॥

विशेष माहिती - इंग्रजीत ' दि मूनल्यूट ' यात म्हाजी विधनाथ कानिंदेलिखित ' माननी कर्तव्यधर्म ' हे पुस्तक प्रसिद्ध झाले.

वर्ष १ - अंक १ ते १२. मार्च १८५४ ते फेब्रुवारी १८५५.

वर्ष २ - अंक ..., ४ जून १८५५ ते ६ आगस्ट १८५५ -

वर्ष ३ - अंक ..., ३ मार्च १८५६ ते १२ डिसेंबर १८५६.

वर्ष ४ - अंक ..., ३ मार्च १८५७, (४, ५), ६, ..., १२ डिसेंबर १८५७.

चंद्रिका

मासिक : प्रकाशक - चंद्रिकेचे व्यवस्थापक, शिराळे, जि. सातारा. मुद्रक - ज्ञानसागर छापखाना, कोरहापूर (शिळाछाप). वा. घ. र. (बर्गणीची किंमत) १०४. फु. अं. ८२. अंकात सलग २० पृष्ठे. ७*५ X ५*५. प्रथमांक - अश्विन शु. १० (श. १८०४) (पुस्तक अंक)

उद्देश - मुक्त बंधुजनांकरिता स्वरूप - मनोरंजक उपयोगी असे विषय. धर्म, धकतुल्य, कविता, चरित्र, स्वतंत्रवर्णन, पत्रव्यवहार.

विशेष माहिती - कोणत्याही अंकावर फक्त देशी महिना, ज्योतीच्या शक या सन नाही. बाहिरी राष्ट्रांच्या तारखेवरून प्रथमांकाचा काल ठरविला.

[मुमंत्रं]

वर्ष १ - अंक १ अश्विन शु. १० श. १८०४ (२१ अक्टोबर १८८२), २ का, ३ मा, ४ पौ, ५ माघ १८०४.

चंद्रिका

मासिक : प्रकाशक - लुण्णराव सखाराम पाटकर, सुवर्दे. मुद्रक - लक्ष्मीनारायण प्रेस, सुवर्दे. वा. घ. र. २. फु. अं. ८३. अंकात सलग ४८ पृष्ठे. ७*२ X ४*८. प्रथमांक - एप्रिल १९१५.

उद्देश - स्वामिमानाची ज्योत पेटवून एकात्मतावृद्धीसाठी माझ्याभिवृद्धीला बाहिलेले.

वरिष्ठ दर्जाची साहित्यमेता. १९९५ - उरयुक्त, मनोरंजक, मारदस्त. साहित्यचर्चेनरोबरच रत्नार्थ विनोदप्रचुर लेख, गोष्टी, कविता, विविधप्रतीय वाङ्मयपरिचय, चारित्र्य व सृष्टिमेत यास पोषक. मौक्तिकमाला, सुभाषिते, वाङ्मयचर्चात्मक निबंध.

विशेष माहिती - यात 'गोरोवती सुभाषिते' छापडी, संपादक - "संपादन बोर्डापुरचे कोणी कार्याकर असे वळते. पारे खोटे आग्हास माहीत नारी." - (शेव 'सकल' वर १ अंक ४ आगस्ट १९९५).

[सुमय, मय]

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १९९५, २, ३, ४ जु, ५, ६, ७ अक्टोबर १९९५.

(सार्थ श्री) चरकसंहिता

त्रैमासिक / मासिक : संपादक - शार दाजी. शास्त्री वरे. प्रकाशक - संपादक, मुंबई, वा. व. ६. १०४. अकात ३२ पृष्ठे ७ ८ X ५.१. प्रथमांक - ५ अक्टोबर १८९७. (पुस्तक-अंक)

श्रीदयान्य -

चिनिषित बहिवेशस्तस्यानुवर्तित मति ।
यदिहासि तदन्य न यन्नेहान्ति न तत्तचित् ॥

- हदय

विशेष माहिती - त्रैमासिक म्हणून सुरू, परंतु दुसऱ्याच महिन्यात मासिक झाले

[मुमय]

त्रैमासिक

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १८९७

मासिक

वर्ष १ - अंक (२ नवंबर १८९७ - ३),
(४ ५ फे १८९८) + ६ ७ १८९८,
(७ ८ - ९ नवंबर १८९८), (१० - ११
१२) -

चालित सूची

मासिक : संपादक - गो. गो. गोखले, रा. कां. पाटन, प्रकाशक - संपादक, नागपूर. मुद्रक - साहित्य मुद्रणालय, नागपूर. वा. व. ६. १०६. अकात १६ पृष्ठे. ९.६ X ७.५. प्रथमांक - जानेवारी १९३३.

उद्देश - मिनेमासहीला वाढिलेले स्वरूप - सचित्र, हिंदी-मराठी (अंक १० पासून हिंदी)

विशेष माहिती - [सदर्भ - विहगन वर २ अंक १४ आगस्ट १९३४ पृ. ५७ ५८] संपादक - अंक १० पासून संपादक, प्रकाशक - अंक १० पासून दि गोसाळ मिनेयेन कॉर्पोरेशन लिमिटेड, नागपूर (रजिस्टर शाही नवंबर १९३२) तर्फे डॉ. जी. व्ही. सहस्रबुद्धे. " अंक ९ मध्ये संपादक भारता मासिकाचा संकष मुद्रन यापुढे दि गोसाळ मिनेयेन कॉर्पोरेशन ही संस्था प्रकाशन करील असे निवेदन करतात "

[मय]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९३३ ते १० अक्टोबर १९३३. अंक ७ पु प्रमात किंम वसनी खाल अंक.

चालना

मासिक : संपादक - के. नाथ चिंचणीकर, अर्धवद हरि राकव, प्रकाशक - अ. ह. राकव, मुंबई. वा. व. ६. १०४. अकात १६ पृष्ठे ८.३ X ५.२. प्रथमांक - (जानेवारी १९५०) पुढे चालू १९६७.

उद्देश - पुरोगामी सामाजिक सुधारणाचा पुरस्कार

श्रीदयान्य -

योगस्थ. कुह कमाणि ।

[मय]

वर्ष १ - अंक , ४ एप्रिल १९५० ते ६ जून १९५०.

निकित्तक

त्रैमासिक : संपादक - दत्तात्रेयशास्त्री जन्तु-
कर. प्रकाशक - का. सी. भावे, आयुर्वेदसेवामंडळ,
मुसापळ/पुणे. वा. व. ह. १८४ (१९४२).
८'४ X ५'४. प्रयमाक - (मार्च १९४०).
उद्देश - सयुक्त रानदेश वैद्यमंडळाचे.

ग्रीदधान्य -

नाट्यनाय नाट्य कानार्थ । अथ मूदयां प्रति ॥
विशेष माहिती - वर्णन वर्ष १० अंक
२ वे, जाकार - वर्ष १० - ९'४ X ७'२.
वर्ष २ - अंक ..., २ जुलै १९४१, ३ अक्टो-
बर १९४१.
वर्ष ३ - अंक १ मार्च १९४२ -
वर्ष १० - अंक ..., २ जून १९४९.

चित्रवेधक

मासिक : प्रकाशक - अमरावती. मुद्रक -
पुरवोचम न्यू प्रेस, अमरावती. वा. व. ह. १.
अंकित १६ पृष्ठे. ८'४ X ५'४. प्रयमाक -
ऑगस्ट १९०२.

ग्रीदधान्य -

चित्रवेधकासि कार्ये सृष्टिचित्ररजनी । असे म्हणूनि
शोकसेवनार्थे हा क्षटे जनी ॥ प्रथम भेट अमु-
ची ही जातसे तुम्हाकडे । स्वीकृता कृपा करोनि
घन्य या करा पुढे ॥

[आठवे]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९०२.

चित्राकपण

मासिक : संपादक - बाळकृष्ण रामचंद्र
भाणेकर. प्रकाशक - चित्राकर्णक ग्रंथप्रसारक
मंडळी (नवीन गोवे). मुद्रक - हित-
चित्त छापाखाना. वा. व. ह. १८४, वर्ष ४

गोव्यात रु. १८८ (बाहेर रु. १८१२).
पु. अं. ८३. अंकित १६, ४० (वर्ष ४) पृष्ठे.
७'१ X ४'९. प्रयमाक - जानेवारी १९०६.

उद्देश - मनोरजनार्थ. त्वरित - चित्र.
कविता, गोष्टी, चुटके.

ग्रीदधान्य -

आकाश अंत न कळोनिहि अंतरिणी ।
आकाश आनमिति शक्यनुसार पथी ॥
निश्चयाचे बळ । तुका म्हणे तेची फळ ॥

विशेष माहिती - मरुपुष्पावर ' मासिक
चित्राकर्णक ' संपादक - वर्ष ३ पुरवोचम वामन
शिर्गावकर; वर्ष ४ - रामचंद्र सदाशिव बाळगे,
शिवराम बळवंत देशपांडे. यात ' कमकुमारी ',
' माहिती ', ' सृष्टी वी प्रणयमलह ' इ. कादंबऱ्या
प्रसिद्ध झाल्या.

[गोवाहिअमुवर्द, मम, यात्रासमजगाव]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९०६.

वर्ष २ - अंक १, २, (३-४), ५ ते
१२. जानेवारी ते डिसेंबर १९०७.

वर्ष ३ - अंक १ जानेवारी १९०८ + २
आ १९०८ ते ४, (५-६), ७ जा
१९०९, (८-९), १० ते १२ जून
१९०९. पृ. १९४ अधिक १६ (अंक १२
ची पुरवणी).

वर्ष ४ - अंक १ जुलै १९०९, २ आगस्ट
१९०९-

चित्रावन

मासिक : संपादक - धन:शाम नारायण खरे.
प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - गोरे प्रिंटिंग
प्रेस, पुणे. वा. व. ह. ३. फु. अं. ८४. अंकित
२६ पृष्ठे. ९'८ X ७'३. प्रयमाक - २९ मार्च
१९४०.

उद्देश - अखिल जगातील चित्रावनाचे
एकीकरण व आर्थिक, औद्योगिक व वैदिक उन्नती

करवून घगातील पुढारलेल्या समाजाच्या बोरीचीच स्थान मिळविण्यास समर्थ करणे. एवढ्याच - विन्यावनाच्या सर्वांगीण उत्तरीत उपभारक होणारे लेख.

प्रीत्याप्य -

उद्देशात्मनात्मनम् ।

[दमजरेस]

वर्ष १ - अंक १ मार्च १९४०.

चित्रदर्शन

मासिक : प्रकाशक - नारायण दिवाकर मालनकर आणि धर्मा, मालवण. मुद्रक - बसुल छा., रत्नागिरी, वा. व. र. २, मागाहून व.४. पु. अ. ८५॥ अंकात १२ पृष्ठे. ८"८ X ५"८. प्रथमांक - फेब्रुवारी १८८३.

उद्देश - चित्रकलाविषयक. एवढ्याच - सचित्र. प्रसिद्ध पुरुषांचे चेहेरे, प्राचीन कारागिरीची कामे (लेणी, गुहा, भुयारे, लेख, नाणी, खोदीव कामे, रिहले, गड थोरे), देवस्थाने, पूल, फुले थोरेच सचित्र वर्णन. शिळाछापाची चित्रे.

[मय]

वर्ष १ - अंक १ फेब्रुवारी १८८३.

चित्रपट

मासिक संपादक - श्रीहरि मित्रोबा खेरेडे. प्रकाशक - डॉ. व्ही. देशमुख, जीवनकला प्रकाशन, अमरावती. वा. व. र. ४८८ पु. अ. ८६. अंकात ३० ते ४० पृष्ठे ९"८ X ७"२. प्रथमांक - अक्टोबर नवंबर १९४९.

उद्देश - चित्रपटाचे समाजावर होणारे परिणाम व त्याचे सामर्थ्य देशाला कसे उपयोगी होईल त्याचा विचार एवढ्याच - अजून, प्रथम पूर्वी, नवलविशेष, नाव मुक्ता चंदाभोद, बक्षिसाचे प्रश्न, छायाचित्रे व व्यंगचित्रे, बोलपट परीक्षण इ.

विशेष माहिती - पर्थन - मराठी सिनेमा मासिक. पहिले दोन अंक द्वैमासिकाप्रमाणे (!). वर्ष १ अंक १० वर सुद्धा आगस्ट असे छानने आहे.

[संपादक]

वर्ष १ - अंक १ (अक्टोबर - नवंबर १९४९), २ (डि १९४९ - जा १९५०), ३ फे ५०

ते १० आगस्ट (मरा सप्टेंबर) १९५०.

वर्ष २ - अंक १ अक्टोबर १९५०, २ नवंबर १९५०. अंक २ न रास दिवाळी अंक.

चित्रमय कृषीवल

मासिक : संपादक - वामन रामचंद्र गाडगाळ. प्रकाशक - रामचंद्र बासुदेव जोशी, चित्रशाळा, पुणे. मुद्रक - चित्रशाळा छा पुणे वा. व. र. ३८६. अंकात ३२ पृष्ठे. ९"२ X ६"२. प्रथमांक - जुलै १९३१.

उद्देश - ' शेतकी, उद्योगधंदे, व्यापार व संपत्तीच्या उत्पादनास, संवर्धनास व विनिमयास पोषक असे लहानमोठे धंदे, करण व हुन्नर यांची माहिती ' पुरविणे. एवढ्याच - सचित्र. ग्राम सुधारणा, लहान धंदे, कोरडवाहू व बागाईत शेत, देशी व परदेशी राने, पिकांचे रोग, किडी व अन्य शत्रू यांचे निवारण, गुरांची चोपाछना, दूधदुग्धते, कवड्या, मेंढ्या, पक्षी, घक्या इत्यादी पाळणे, आमचकारक व शेतकरी यांना उपयोगी.

प्रीत्याप्य -

नसे आता थारा कणहि तुजला घोर विपदे ।
इये भू गो सेवारति इषिपदा धन्य पद दे ।
तियेने त्याना मे अमित धनधान्यादि मिळती ।
न आस्त्ये की ते धनवन्मदान्धा न गणती ॥

विशेष माहिती - चित्रमय कृषीवल म्हणजेच पूर्वीचे ' महाराष्ट्र कृषीवल ' पुणे १९२२. चित्रशाळेचे नवे सचित्र मासिक.

[चित्रशाळा]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जुलै १९३१ ते जून १९३२.

वर्ष २ - अंक (१-२), ३ ते १२. जुलै १९३२ ते जून १९३३.

चित्रमयजगत्

मासिक : संपादक - आगस्ट १९२७ (वर्ष १८ अं. ८) ते १९४८ - ग्रंथक रचनाय देव-गिरीकर; फेब्रुवारी १९३२ (वर्ष २३ अंक २) - राजाराम शिंदे कानिटकर (१९३२ ते १९३४, १९४२ ते १९४४, व १९४९ पासून). प्रकाशक - रामचंद्र वासुदेव जोशी, चित्रशाळा, पुणे. मुद्रक - चित्रशाळा छा., पुणे. वा. व. रु. ३०४, जाड आर्टपेपर प्रत रु. ५०८. फु. अं. ०४०६, जाड आर्ट पेपर ०८. अंकात १६ पृष्ठे. १३८ × ९४. प्रथमांक - जानेवारी १९१०. पुढे साल १९६७.

उद्देश - विपुलास्त्री विपद्वृणकरांनी कवलेली न्यू इ. स्कूल, केसरी... ही साडे वाडीस लागून त्यास सुंदर फळे घेत आहेत, त्यादीचीच चित्रमय-जगत हे एक फळ. त्या दृष्टीने विपद्वृणकरांचे भवतारकाय सनादप्युग्राही स्वभावेची सेवा, स्वदेशसेवा, सत्यगीती व स्वावलंबनगीती इ. गुणांचे संवर्धन करणे. स्वरूप - (इल्युस्ट्रेटेड लंडन न्यूजच्या धर्मीवर) चित्रमय सर्गार्ण लेख, धर्म-विषयक लेख, प्रवासवर्णने, नाटकांची परीक्षण, राष्ट्रीय स्वरूपाच्या लघुकथा, चालू कादंबऱ्या, आरोग्यविषयक व इतर शास्त्रीय लेख, कविता, युद्धमालेवने, स्वराज्याचा लढा, चरित्रे, स्थल-वर्णने, सटीक व सचित्र मार्मिक वास्तव्या व विनोदी चित्रे इ.

प्रीदवाच्य -

(वर्ष १ अंक १ ते १०) मी वदितो श्रीगणनायकासी ।

विद्या अर्निचाहि यदीय दासी ॥

मन्त्र भवापरि होय त्रिया ।

पीढी भमचास उदा अपिया ॥

विशेष माहिती - वर्ष १ वरिष्ठे तीन अंक एकेच संख्ये. जानेवारीचा पुन्हा छापून दिल्या.

पुढचे लक्ष्य छापून रवाना करणार (अंक १२ पृ. २०२). सरकारकडून जामिनकीची मागणी - वर्ष २३ अंक १ लष्करी अंक. सर्वे प्रती जप्त करून नेल्या व रु. ४००० ची जामिनकी मागितली. वाफार - वर्ष ३४ अंक ३ (मा ४३) ते वर्ष ३५ अंक ४ (ए ४४) - १२५ × ९५; वर्ष ३५ अंक ५ (मे ४४) ते वर्ष ३६ अंक १२ (डि. ४५) - १३८ × ९४. वर्ष ३७ अंक १ ते ५ (जा ते मे ४६) - १०५ × ८२. वर्ष ३७ अंक ६ (जु ४६) - ते वर्ष ३८ अं २ (फे ४७) - १३८ × ९४. वर्ष ३८ अंक ३ मार्च १९४७ पासून १०५ × ८२. सात व सरकारजन्त अंक - वर्ष २ अंक १२ दिल्ली दरबार अंक; वर्ष ३ अंक १ दिल्ली दरबार अंक; वर्ष १८ अंक ८ चीन अंक; वर्ष १९ अंक ६ रशिया अंक, वर्ष २० अंक ६ आशिया अंक; वर्ष २१ अंक १ औद्योगिक हिंदुस्थान अंक; वर्ष २२ अंक ४ महात्मा गांधी अंक; वर्ष २३ अंक १ लष्करी अंक, अंक २ ना. के. येहरे याची कविता 'सप्तर्षी' (पृ. ७१) व अंक ३ संपादकीय स्पुट 'वीणा दास' (पृ. १५९) हे तिन्ही अंक सरकार जप्तीत, वर्ष २४ अंक १ जागतिक शतता अंक; वर्ष २५ अंक १ जर्मनी अंक; वर्ष २६ अंक १ कॉंग्रेस सुवर्ण महोत्सव अंक, अंक १२ कॉंग्रेस अंक; वर्ष २७ अंक १ जपान अंक; वर्ष २८ अंक १ महाराष्ट्र कॉंग्रेस अंक, अंक ६ यूरोप अंक; वर्ष २९ अंक १ स्पेन अंक; वर्ष ३० अंक १ शेरोम्बेव्हारिया अंक, वर्ष ३१, ३२, ३३, ३४, ३५ अंक १ महायुद्ध अंक, लागेपाठ ५ वर्षे, वर्ष ३६ अंक १ चामुकाचा चोरी अंक; वर्ष ३७ अंक १ कॉंग्रेस हीरक महोत्सव अंक (१९४६), वर्ष ३८ अंक १ स्वातंत्र्य अंक, अंक ८ आगस्ट स्वातंत्र्य महोत्सव अंक; वर्ष ३९ अंक १ ग्नास पुनर्जन्म अंक, अंक ३ महात्मा गांधी निषेध सात अंक, वर्ष ४० अंक १ राज्यव्यवस्था विरोधक, अंक ११ अलघुवाच्य विरोधक; वर्ष ४१ अंक १ भारताचे च्येयदर्शन अंक, अंक ९ नाशिक कॉंग्रेस अंक.

[चित्रशाळा]

वर्ष १ व २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जा-डि).
जानेवारी १९१० ते डिसेंबर १९११.

वर्ष ३ - अंक १, (२-३), ४ ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९१२.

वर्ष ४ ते १७ - अंक प्रत्येकी १ ते १२.
जानेवारी १९१३ ते डिसेंबर १९२६.
(चौदा वर्षे). एक वर्ष १२ अंक (८-९)
जोड अंक.

वर्ष १८ ते ४१ - अंक प्रत्येकी १ ते १२.
जानेवारी १९२७ ते डिसेंबर १९५०.
(चौदा वर्षे). ग्रास अंकाची यादी विशेष
माहितीत पहा.

चित्ररेखा

मासिक : संपादक - म. व. तामनकर.
प्रकाशक - संपादक, सुंदर. वा. व. व. ६. अंकात
४८ पृष्ठे. ९*६ X ६*५. प्रथमांक - (१९३६ -
३७).

उद्देश - (जाहिरात १९३९) किनेमा
चित्रशाळाच्या उच्चपाळा बाहिलेले, स्वच्छ - सचित्र.

विशेष माहिती - वर्ष १२ पासून मासि-
कात रूपांतर. वर्ष १ अंक १३ वा ३० अक्टोबर
१९३७ वा दीपोत्सव अंक निघाला होता. वर्षान
वर्ष १२ अंक (१-३) धरून.

[मुद्रण]

वर्ष १२ - अंक (१-३) मार्च १९४८ -

चित्सदानंदलहरी

मासिक : प्रकाशक - बाबाजी अनंत प्रभु,
तेहलकर, सुंदर. फु. अ. ८४. अंकात ४० पृष्ठे.
१०*८ X ७*४. प्रथमांक - जानेवारी १८९२
(शके १८१३). शेवटचा अंक - (अक्टोबर
१८९२!). (मुद्रक - अंक.)

विशेष माहिती - पोट मथळा "अथवा
श्रीमद्भगवद्गीतेवर श्रीरंगनाथस्वामीकृत प्राकृत
टीका" मगिराय प्रयनाने मिळविलेली. अंक १०
बरोबर समाप्त झाले.

[मग्न]

वर्ष १ - अंक १ ते ६ जानेवारी ते जून १८९२,
७ ते १० समाप्त. पृ. २ + ३९४ + २.

चैतन्य

द्वैमासिक / मासिक : संपादक - वासुदेव
शिबिराम बोल्हटकर. प्रकाशक - संपादक,
पुणे; मुद्रक - आनंद मुद्रण मंदिर, पुणे.
वा. व. व. २. फु. अ. ८६. अंकात ४० पृष्ठे.
८*४ X ५*४. प्रथमांक - चैत श. १८५६.
शेवटचा अंक मार्च श. १८६१.

उद्देश - मच्छिशननैराग्यादी तारक उपायाचे
मुलम रीतीने प्रतिपादन करून, स्वधर्मपरिपालना-
विषयी अंतःकरणत चेतना उत्पन्न करण्याचा
प्रयत्न करणे व कीर्तनासारखी धर्मप्रचाराची
उपकारक साधने अधिक लोकप्रयोगी बनविणे.
स्वरूप - सचित्र. हरिकथेला पोषक असे ध्वनित,
आख्याने, पूर्वार्ण, संगीत इ. विषय, स्वधर्म,
सदाचार व चालीरीती याची तत्वे विशद करणे;
भौतिकशास्त्राद्वया वैदिक धर्माचे स्मरत सिद्धान्त
कसे अबाधित ठरतात याची चर्चा. चित्रे.

छोद्वाभ्य -

(१) मुख्य हरिकथा-निष्पण ।

दुसरे ते राजकारण ।

तिसरे ते सावधरण ।

सर्वे विषयी ॥ - समर्थ

(२) अहो देवर्षिर्गंधोऽय यत्कीर्तिं शार्ङ्ग-
धनवः ।

गायन्माद्यन्निदं तन्मया रमयत्यातुर जगत् ॥

विशेष माहिती - कीर्तनमंथारिनी कार्या-
लयाचे. जाकार - वर्ष ३ पासून ९*३ X ६*४
वर्ष ५ - ९*६ X ७*२. वर्ष २ पासून

मलपृष्ठावर व आरमपृष्ठावर शकावरोक्षरच सनाचा निर्देश; वर्ष ३ पासून वर सन व फक्त आरम-पृष्ठावर दोन्ही. सहस्रपादक - वर्ष ५ पासून महादेवशाली जोशी. पुढेकळक - मासिक सात्यापासून ८३. युद्ध मुक्त, कागद महास. खावच होऊन, नुकसानीत चालत होते म्हणून बंद केले.

[चैतन्य कार्यालय]

द्वैमासिक

वर्ष १ - अंक १ ते ६. चैत्र ते पौष १८५६.

मासिक

वर्ष २ - अंक १ ते १२. चैत्र ते फाल्गुन १८५७. अंक १ चैत्र (घरिण) विशेषक.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. चैत्र ते फाल्गुन १८५८. अंक १ चैत्र कीर्तनाक.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. चैत्र ते फाल्गुन १८५९. अंक १ चैत्र भागवताक भाग १ हा.

वर्ष ५ - अंक १ ते १२. चैत्र ते फाल्गुन १८६०. अंक १ चैत्र भागवताक भाग २ हा.

वर्ष ६ - अंक १ ते १२. चैत्र ते भाष १८६१. अंक ७ अधिक अधिन, म्हणून फाल्गुनचा अंक नाही.

छत्रपति

द्वैमासिक / मासिक : संपादक - श्यामराव पाहुराव सात. प्रकाशक - संपादक, विह. मराठा स्टूडंट्स इन्स्टिट्यूशन, कोल्हापूर. मुद्रक - छत्रपती छा. कोल्हापूर. वा. व. रु. २ (द्वै). फु. अं. ८६. अकात ४० पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रथमांक - आगस्ट १९२०.

उद्देश - विरोधतः मराठा आणि इतर भागासलेल्या वर्गाच्या लोकास सर्व प्रकारच्या सुधारणेची अभिप्रेती लागू बांधवाची दृष्टी दिवण्याकडे घळावी, अज्ञानाधाराचा नायनाट व्हावा, समाजातील विधायकीत ऐक्याची भावना वाढून राष्ट्राचा उदार व्हावा. स्वरूप - कविता, गोष्टी, मराठा

समाजाच्या व ब्राह्मणेतरांच्या चळवळीची माहिती.

द्वैदान्य -

उद्देशात्मनाऽऽत्मानम् ।

विशेष माहिती - द्वैमासिकचे नाव छत्रपती (ती दीर्घ). सनावरोक्षर राजशकाचा निर्देश. वर्ष २ पासून (मासिक) - वा. व. रु. २८८, फु. अं. ८४, पृ. ३२. वर्ष २ अंक १ च्या मलपृष्ठावर आगस्ट १९२१. वर्ष २ मधील वर्षारंभ जुलै १९२१ पर्यंत धरून अंक ७ वर फेब्रुवारी ऐवजी जानेवारीच छापलेला दिसतो.

[पुमंत्र]

द्वैमासिक

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९२०, २ अक्टोबर, ३ डिसेंबर १९२०, (४ फे १९२१), (५ - ६) एप्रिल - जून १९२१.

मासिक

वर्ष २ - अंक १ जुलै १९२१, (मलपृष्ठावर आगस्ट १९२१), २ स, ३ अ, ४ न, ५, ६, ७ जानेवारी १९२२.

छत्रपती स्काउट

मासिक : संपादकमंडळ - व्ही. एस्. अय्यर, डी. बी. पाटील, जी. आर. कोळकर. प्रकाशक - कोल्हापूर. वा. व. रु. १. अंकात १६ पृष्ठे. ९"६ X ६"३. प्रथमांक - नोवंबर १९२६.

उद्देश - कोल्हापूर बालवीर संस्थेचे. स्वरूप - इंग्रजी मराठी.

द्वैदान्य -

सज्जो भव ।

विशेष माहिती - वा. वर्गणी - वर्ष ३ पासून संपूर्ण अंक (१८ पृष्ठे) रु. १, फक्त मराठी १० पृष्ठे रु. ८१२. जाकार - वर्ष १४ पासून ७"२ X ४"९. संपादक - वर्ष ३ अंक १० - व्ही. एस्. अय्यर, वा. रा. कोळकर.

[नागवाचनमंदिर व डी एम् बलावडेकर
बोव्हापूर]

वर्ष १ - अंक १ ते १२ नवंबर १९२६ ते
अक्टोबर १९२७

वर्ष २ - अंक १, (२ ३), ४ ते ६ +
७ ते ९, (१० ११) नवंबर १९२७
ते अक्टोबर १९२८ सेंचा चा अंक नाही
फक्त अकरा अंक

वर्ष ३ - अंक १ ते ११ नवंबर १९२८ ते
अक्टोबर १९२९ मे चा अंक नाही - फक्त
११ अंक

वर्ष ४ - अंक १ ते ११ नवंबर १९२९
ते अक्टोबर १९३० मे चा अंक नाही -
फक्त ११ अंक

वर्ष ५ - अंक १ ते ११ नवंबर १९३० ते
अक्टोबर १९३१ मे चा अंक नाही -
फक्त ११ अंक

वर्ष ६ - + अंक १ ते ११ + जानेवारी ते
डिसेंबर १९३२ जुलैचा अंक नाही - फक्त
११ अंक

वर्ष ७ - अंक १ ते ११ जानेवारी ते डिसेंबर
१९३३ जुलैचा अंक नाही - फक्त ११
अंक

वर्ष ८ - अंक १ आ १९३४ ते ५ मे, ६ ते
१० अक्टोबर १९३४ (१)

वर्ष ९ - अंक १, २, (३ ४), ५ ते ८,
(९ १०), ११, १२ जानेवारी ते
डिसेंबर १९३५

वर्ष १० - अंक १ ते ३, (४ ५), ६ ते
१२ जानेवारी ते डिसेंबर १९३६

वर्ष ११ - अंक १ ते ९, (१० ११),
१२ जानेवारी ते डिसेंबर १९३७

वर्ष १२ - अंक १ ते ९, (१० ११),
(१२ १५ १३ चा) जानेवारी १९३८
ते जानेवारी १९३९ (तेरा अंक) अंक
(१० ११) अक्टोबर - नवंबर दिवाळी
अंक

वर्ष १३ - अंक (२ ३), ४, (५ ६) ७,
८, (९ १०), ११, १२ फेब्रुवारी ते
डिसेंबर १९३९

वर्ष १४ - अंक १ ते ३, (४ ५), (६
७), (८ ९), १० ते १२ जानेवारी ते
डिसेंबर १९४० अंक (४ ५) ए मे
मागेछावर अंक

वर्ष १८ - + अंक १ ते १२ जुलै १९४६
ते जून १९४७

वर्ष १९ - अंक १ जुलै १९४७ ते ५ न
१९४७ + ६ जानेवारी १९४८ ते ११ जून
१९४८ अंक ५ नवंबर दिवाळी अंक

छायालेखन

मासिक संपादक - शंकर गो गुळवणी
प्रकाशक - डी जी बोशी, पुणे मुद्रक - विठ्ठल
राव मुद्रणालय, पुणे वा व र ६८१२ अकांत
३२ प्रेस ७१ X ४८ प्रथमांक - मार्च
१९४७ (पुष्पमाला)

उद्देश - फोटोग्राफीविषयक मराठीत पहिलीच
पुष्पमाला त्या विषयाचे वाङ्मय आणि तांत्रिक
माहिती आपल्या मागेत नाही ही उणीव अश्वत
तरा मरून वाटण्याचा प्रयत्न स्वतःच - सचिन
पणेचिरे, छायाचित्रपणे छायाचित्रकला, तिचे
शिक्षण, चित्रगणी छायाचित्रकलेच्या दृष्टीने
परीक्षणे इ

विशेष माहिती - आरम्भपुढावर शिवाय
द्वितीय मध्य ' फोटोग्राफी ' प्रकाशक - अंक
२ व ३ श गो गुळवणी

[मय]

वर्ष १ - अंक १ वर्षारम विशेष पुष्प माला
१९४७, + अंक २ मे १९४७, अंक ३
जून १९४७

जागृतेकडु

पाश्चिमात्य/मासिक संपादक - (वंशार वर
गार) राजनी धीवर गोवडेकर प्रकाशक - संपादक,
पुणे मुद्रक - जागृतेकडु (शिळा) छा, पुणे

वा. व. व. ८८८, मालाहून १०८८. फु. अ.
८८. अकात ५० पृष्ठे १००१ × ६९. प्रथमांक
- १ मार्च १८६९. (पुस्तक - अक)

उद्देश - अष्टादश पुराणाचा समग्र करणे.
स्वरूप - मत्स्यपुराण मूळ संस्कृत व गद्य मराठी
भाषांतर भाग १ व २.

विशेष माहिती - वर्ष २ अक २ पर्यंत
मत्स्यपुराण भाग १ समाप्त झाला, वर्ष २ अक
३ पायल त्याचा भाग २ मुरू झाला.

[दसपों, मग]

पाक्षिक

वर्ष १ - अक १ ते २४. मार्च १८६९ ते
फेब्रुवारी १८७०.

मासिक

वर्ष २ - अक १ ते ११... मार्च १८७० ते
जानेवारी १८७१...

वर्ष ३ - अक... २ एप्रिल १८७१ ते १०
डिसेंबर १८७१.

वर्ष ४ - अक... ४ जून १८७२ ते ८
अक्टोबर १८७२...

जगमित्र

मासिक : संपादक - कृष्णाजी नरसो पांडे.
प्रकाशक - संपादक, पुणे वा. व. व. १. फु. अ.
८३. ७ २ × ४ २. प्रथमांक - मार्च १९०९.

उद्देश - वास्तव्यकाचे मंतरजन करणे
स्वरूप - नाटके, कादंबऱ्या.

श्रीदधान्य -

मना श्रेष्ठ धारिष्ट जीवी घरावे । मना बोलणे नित्य
खोशीत जावे ॥

स्वये सर्वदा नम्र वाचे बदावे । मना खव लोकास
रे नीववावे ॥ - रामदास

विशेष माहिती - यात इ. न. बॅन्डिलिखित
' कचदेवयानी नाटक ' प्रसिद्ध झाले

वर्ष १ - अक १ ते ४ मार्च ते जून
१९०९

जननी

धैर्मासिक/मासिक : संपादक - सी. शारदा-
बाई मराठे, वि. नि. मराठे. प्रकाशक - वि. नि.
मराठे, पुणे. मुद्रक - श्रीरामेश्वर वि. प्रेम, पुणे.
वा. व. व. १८८. तहहयात कर्णगीदारास भाषाळ
व. १० फु. अ. ८२. ८"४ × ५"४. प्रथमांक -
(मासिक) एप्रिल १९३४. (वर्ष ३ मध्ये क्रित्येक
सत्या अकरमांक)

उद्देश - शारीर, नैसर्गिक, आरोग्यवर्धने.
ग्रिया व मुले यांच्यासाठी, स्वरूप - आहार,
व्यायाम, हवा व सूर्यप्रकाश ह्या आरोग्याच्या
बतु खोलीपर्यी निर्गमनवैतून दाखयरहस्य दर्शक,
दैवाहिक जीवनाचा शास्त्रीय वाटाड्या.

विशेष माहिती - ' पुणे शारदा प्रसुतिग्रह
संस्थेचे '. धैर्मासिकाची माहिती मिळाली नाही.
मासिकाची वर्ष २ पायलची नोंद केली. आकार -
वर्ष ४ पायल ११ × ८"५

[मग, पुमग]

धैर्मासिक -

वर्ष १ - अक १ ते ४. -

मासिक

वर्ष २ - अक - १ एप्रिल १९३४ ते ७ अ.

१९३४, ८ ते १२ मार्च (१)

१९३५. अक १ एप्रिल धरत

अक, अक २ मे पुरवणी, अक ४

जुलै प्रसुतिग्रह विशेषांक, अक ५ आगस्ट

नागपचमी विशेषांक, अक ६ सप्टेंबर गौरी

अक, अक ७ अक्टोबर दसरा दिवाळी अक.

वर्ष ३ - अक १ मे १९३५ ते ७ न १९३५,

८, ९ फ १९३६ अक ६ अक्टोबर

विजयांक

वर्ष ४ - अक १ नवंबर १९३६, २, ३ जा

१९३७, ४ फे-मा, ५ न, ६ डिसेंबर

१९३७ अक ४ फेब्रुवारी - मार्च प्रदर्शन

यास अक, अक ५ नवंबर दिवाळी अक

(अनियमित)

जनसेवा

मासिक : संपादक - एम्. एम्. कोटस्थाने.
प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. रु. १०४.
फु. अं. ८१. अंकात २० पृष्ठे. ६"९ X ४"६.
प्रथमांक - जानेवारी १९३४.

उद्देश - थोड्या रचितां उच्च दर्जाचे वाङ्मय मिळावे, विचाराध वाचना मिळावी. अमुक एकाच विषयाला वाहिलेले नाही. स्वरूप - वाङ्मय, इतिहास, धर्म, कायदा, व्यापार, स्थापत्य-कला, खेडेगाव व शहरे यांची सुधारणा, जगातील घडामोडी इ. 'शिक्षाजीची बत्ती' स्वतंत्र पृष्ठे.

विदेश माहिती - भारात लिखात मावण्या-जोगा, मगदनावर बान्द्र व पुढील महिन्याचे कॅलेंडर. यात 'शिवाजीची बत्ती' प्रसिद्ध झाली. वर्ष २ अंक २ मध्ये मद्रास, रानेश्वर, धनुष्योटी यात्रा वर्णन.

[संमग्न]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३४.

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १९३५, २, (३-४) एप्रिल १९३५ -

जातकसंग्रह

सुमारे २० दिवसांनी प्रकाशन : संपादक - विष्णु गोपाळ नवाथे. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - जगदितेच्छु प्रेस, पुणे. वा. व. रु. २ बारा संप्रहाची. १३"५ X ८"५. प्रथमांक - (१९२०१). (भाग संप्रह.)

उद्देश - लोकास धरवडल्या फलज्योतिषाचे आजचे स्वरूप काय आहे, त्यात सत्यता कितपत आहे व ते संप्रहाच्या मार्गानेच प्रगतिवर (होणार) आहे असे दाखविणे. स्वरूप - विविध प्रकारच्या कुंडल्यांचा संग्रह व त्यांची व फलज्योतिषविषयांची चर्चा, प्रसिद्ध पुरुषाच्या कुटुंब्या, सद्यचमत्कार, स्फुट लेख, सस्मृत ग्रंथांचे मापतर.

विदेश माहिती - "संपादकाच्या" व छाप-खान्याच्या सोयीप्रमाणे सुमारे प्रत्येक २० दिवसांनी

प्रसिद्ध होईल. पुढील संप्रहाच्या प्रकाशनाची तारीख प्रत्येक अंकात देण्यात येईल." 'भाग ३-संग्रह ९' ची तारीख १९ नवंबर दिली होती, ती पुष्कळ पुढची च्यावी लागली. '

[संमग्न]

भाग १ - संग्रह...

भाग २ - संग्रह...

भाग ३ - संग्रह १ - ५ मे १९२२, २ - २५ मे, ३ - १८ जून, ४ - ९ जुलै, ५ - ३० जुलै, ६ - २० ऑगस्ट, ७ - १७ सप्टेंबर, ८ - १५ ऑक्टोबर १९२२ + ९ - २० मार्च १९२३.

जादूचे मासिक

मासिक : संपादक - 'गुरुकिर्ती' - के. भा. लेले. सहसंपादक - मारतजुमार. प्रकाशक - डॉ. के. भा. लेले, पुणे. वा. व. रु. १०७, परगावी रु. १०११. फु. अं. ८३. अंकात १६ पृष्ठे. ८"४ X ५"५. प्रथमांक - (फेब्रुवारी १९४१).

उद्देश - जादूचे विविध प्रकार व इतर अनेक विषयांकरिता वाहिलेले. स्वरूप - सचित्र. पंच, रूपये, रुपाल, चेंडू, अंगुष्ठाने, सिगारेट, बल्लनी नोटा इत्यादींचे खेळ.

[मग्न]

वर्ष १ - अंक...३ एप्रिल १९४१ ते ६ जुलै १९४१. अंक ५, रुपयाची बत्ती व खेळ विरोधाक.

जादू-मंत्र-तंत्र भूतपिशाचादि निर्णय

मासिक : संपादक - (तयार करणार D. K. प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - जगदीश्वर छा. (शिळाछाप), मुंबई. वा. व. रु. आगाऊ ४ + रु. १०८ वस्तुचा टागल बगीखर = ५०८ फु. अं. ८८. अंकात ३२ पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रथमांक - सप्टेंबर १८८३. (पुस्तक-अंक).

उद्देश - अज्ञानामुळे होणारी मालमत्तची सराफी वाचवी, जादूभोग रसायनादी विज्ञेने होतात, देवी चमत्कार नन्हेत हे समजावे, भूत पिशाचादिकांचे रारे जन होऊन उपद्रव टळावा व मनोरंजन व्हावे. **स्वरूप** - खचित, जादू-भानामनी इ. चमत्काराचा खुलवा, भूत-पिशाचादींचा असल व निवारण, हेतुजाल व देवतासिद्धी यांचे अवयवित चमत्कार, मेस्मेरिझम, वायुज्य चमत्कार, रसायनक्रियेसह चमत्कारिक प्रयोग, विपुलचमत्कार, मिमल-सिमिया-लिमिया इ. पोटविषयासह, अंकांचे चमत्कार, मंत्रिकांचे मनोरंजक खेळ इ. काही प्रयोगांच्या व खेळांच्या यत्न वाचकास अर्थन करणार.

प्रदीपान्न -

जादू भूत पिशाचे, तरे मंत्रादि सर्व जगतात ।
वित्तार केवि याचा कपिना जाईल या (?) मंत्रात ॥

विशेष माहिती - इमजी मयळा - जर्नल ऑफ मॅचरल मॅजिक, 'कायद्याप्रमाणे सर्व प्रकारचे हक कपनि रानिले आहेत.' पत्रव्यवहाराचा पत्ता-मनाजेर, कुटुंबरमणक, मुंबई.

[मुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ सप्टेंबर १८८३, (२-३)
नवंबर १८८३.

जासुद

मासिक : संपादक - कुण्याजी खुताथ वेळकर, संपादक - वेळकर. वा. व. रु. ४४. अंक २४ पृष्ठे. ७.२ x ४.२. प्रथमांक - जानेवारी १९०४. (गेट).

उद्देश - महत्वाच्या भरपूर जाहिरातीचा संपन्न व प्रकार. एका ठिकाणाची घातमी दुसऱ्या ठिकाणी पोहोचविणे. **स्वरूप** - वास्तवीपत्रे, शिक्षण-विषयक लेख, सुभाषिते इ.

[मुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ५ ... जानेवारी ते मे १९०४...

जाहीर भारत

मासिक : संपादक - गणेश गोविंद देव, दहिवडी. अंक ८ पृष्ठे. ८.२ x ६.६. प्रथमांक - एप्रिल १९२१.

उद्देश - सरळित जाहिरातीची मसिद्धी. **स्वरूप** - मनोरंजनासाठी कथा-पादव्या.

विशेष माहिती - इमजी मयळा - दि इंडियन अँडरग्राउंड, ए मॅगझीन ऑफ अँडरग्राउंड, अँड इन्स्ट्रक्शन. [मम]

वर्ष १ - अंक १, (२-३)... एप्रिल ते जून १९२१.

(घो) जिनविजय

मासिक : संपादक - आण्णा बाबाजी छेडे, वर्ष ६ खळरव बाबाजी छेडे. संपादक - वर्ष ५, बाळा घट्याचा आलासे, (औलाड), वेळगाव. वा. व. रु. १, वर्ष ९ रु. १०८. कु. अ. ८२. अंक १२ पृष्ठे. ८.४ x ५.४. प्रथमांक - एप्रिल १९०२ (चैत्र घ. १८२४).

उद्देश - जैन लोकच्या उत्पत्तीकरिता. **स्वरूप** - जैनोन्नतिकारक निरप, प्राचीन जैन ग्रंथांची भाषावरे, दक्षिण महाराष्ट्र जैन समाजाची साध हक्कात.

प्रदीपान्न :

वर्ष १ - जिन पवयण पसिद खळरवीमिम चैत्र खलमिम ।

किंचि जस च अचिरा पावेज्जउ खल पुदविए ॥

वर्ष ५ - जेनायम हा जाहूरीपी आहे मसिद्ध धु जेना ।

वदत् खल घरिनी खल्यार्ता होउ दे मुवा सरखा ॥

वर्ष ६ - जो खल, खल्लव, विशुद्ध सदाच पाही । नीती दयान्वित तथा हृदमाव बाही ।

तो श्रीजिने कथित धर्म चिरप्रसार ।

व्हाया जगी सवल या विजयावतार ॥

वर्ष ९ - नीतेनिर्मलधोरणीसुखदिशन् सत्यं

समुद्रासयन् ।

साहित्यं परितः प्रचार्यं विजयं सामाजिकं

साधयन् ।

जैन पुण्यमत प्रसार्यं जयते ह्यन्वययन्

स्वामिधाम् ।

कुच्यन् मोहमृगे जिनैद्रविजयं शार्ङ्ग -

विप्रीडितम् ॥

विशेष माहिती - दक्षिण महाराष्ट्र जैन-
सभेचे प्रकाशन.

[सुमध्रे]

वर्ष १ - अंक १ ते ७ - एप्रिल ते अक्टोबर
१९०२ -

वर्ष ४ व ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (फेते जा).
फेब्रुवारी १९०५ ते जानेवारी १९०७.
(दोन वर्षे)

वर्ष ६ - अंक (१-३), ४, (५-६), ७
ते १२. फेब्रुवारी १९०७ ते जानेवारी
१९०८.

वर्ष ७ - अंक (१-२), ३ ते ८,
(९-१०), ११, १२. फेब्रुवारी १९०८
ते जानेवारी १९०९.

वर्ष ८ - अंक १ ते १०, (११-१२).
फेब्रुवारी १९०९ ते जानेवारी १९१०.

वर्ष ९ - अंक १, २, (३-४), ५ ते ९,
(१०-११), १२. फेब्रुवारी १९१० ते
जानेवारी १९११.

जीवन

मासिक : सरादक - अन्त दळवृष्ण भिडे.
प्रकाशक - संपादक, "जीवनज्योति" प्रकाशन,
पुणे / मुंबई. मुद्रक - ल्यू जॉन एम्. प्रेस, मुंबई.
वर्ष १ अं ५ - गीतमहाद प्रि. प्रेस, मुंबई.
वा. व. र. ३, वर्ष २ र. ४०८. पु. अं.
८४, ८६. शहर ६४ श्रे. ७०८ × ५५.
प्रथमतः - जानेवारी १९४१.

उद्देश - लैंगिक विषयांची शास्त्रीय चर्चा.
स्वरूप - सचित्र, नम्रचित्रे.

धीद्वान्य -

'बगात परमेश्वर व लैंगिक भावनाच फक्त अमर
आहेत.'

विशेष माहिती - मालक - र. य. वेलदे.
वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १९४१.

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १९४२ ते ४, ५
मे - जून, ६, ७ आ - स, ८, ९ नवंबर
१९४२.

जीवनज्योति

मासिक : संपादक - दि. ग. पटवर्धन.
प्रकाशक - गं. मा. त्रिपठकर, अमरावती. वा.
व. र. २. अंकात ८ पृष्ठे. ९.५ × ७.२.
प्रथमतः - अक्टोबर १९५०.

उद्देश - महारोग्याच्या सेवेस बाहेरले.

धीद्वान्य -

नवई कामये राज्यं न स्वयं ना पुनर्भवम् ।

कामये दुःखतमाना प्राणिनामार्तिनाशनम् ॥

[सुमध्रे]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९५०.

जैन-जाग्रति

मासिक : संपादक - दीनचंद भार्गव श्रोत
(संगली), मगनचंद माधवजी गांधी. प्रकाशक
- बापूभाई रतनचंद शाह, संगली(?) अंकात २४
पृष्ठे. ९ × ६.३. प्रथमतः - (जुलै) १९३२.

उद्देश - कार्थिक अधिवेशनातील विचार-
विनिमय, टिका, परिपदेची कामगिरी इत्यादी
जनसेवांकर टेवणे, सामाजिक चळवळी करणे;
सामाजिक शक्ती घडवून आणणे; नव्या ज्ञानातील
अंतर दूर करणे. स्वरूप - मराठी - गुजराती.

श्रीदवाभ्य -

उत्तिष्ठत आगत प्राप्य वराभिषेधत ।

विशेष माहिती - “ दक्षिण महाराष्ट्र जैन क्षेत्रावर प्राक्तिक परिपदनुं मासिक सुपत्र. ”

[कोल्हापूर]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १९३२, २ आ, ३ सप्टेंबर १९३२ -

जैनबंधु

मासिक : संपादक - गणपत नारायण चवडे.

प्रकाशक - वर्षा. वा. व. व. १. फु. अं. ४२.

८'४ × ५'४. प्रथमांक - जानेवारी १९०८.

उद्देश - सर्वसाधारण जैन ब्राह्मण व इतर सर्व जातीस न्याय नांती बंधारेचे ज्ञान देणे. स्वस्व - राजनीती, धर्मनीती, ऐतिहासिक माहिती इत्यादी नवरसयुक्त गद्यपद्यात्मक लेख, वैरागिक पुरुषार्थी चरित्रे, नाटके इत्यादी.

[पुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९०८, २ फे,

३ मार्च १९०८.

जैनबोधक

मासिक / पाश्चिम (वर्ष ३५ अंक १ आगस्ट १९१४पासून) : संपादक - हिराचंद नेमचंद दोशी (संस्थापक). प्रकाशक - वर्ष २ गौतम मोतीचंद, सोलापूर. मुद्रक - आनंदचंद्र, सोलापूर. वा. व. स. १०४. फु. अं. ४२. अंकात १२, १६, २४ छेडे. ८ × ४'८. प्रथमांक - सप्टेंबर १८८५ (माद्रपद श. १८०७). (पुस्तक व सलग अंकनमांक).

उद्देश - आगामानुद्ध धर्मप्रसार करून जैन समाजाची सर्वांगीण उन्नती करणे, धार्मिक व सामाजिक विषयांची चर्चा, वादग्रस्त चालीरीती निघून जाण्या असा प्रयत्न, जैनतत्वाचा व दर्शनज्ञानवारेण्यविरयक गोष्टींचा ऊहापोह करून जे सत्य ठरेल ते प्रकाशित करून प्रसार करणे.

[७]

स्वरूप - पटिली १० वर्षे मराठी गुजराती-हिंदी. पुढे मराठी; पुढे वर्ष ५० (१९४०) पासून हिंदी मराठी.

श्रीदवाभ्य -

वर्ष १ - तज्जयति पर ज्योतिः सम समस्तैरनत-पर्यायैः । दर्पणतज्ज इव सत्त्वा प्रतिफलति पदार्थ - मासिक यत्न ॥ वर्ष १६ - तिर्यक्याणी देखिल वागति जेणे त्यजूनिया बर । ऐशा जिनचरणाचा महिमा वाजू अगाध कोठवर ॥ वर्ष २७ - साया सदैव हितकारक धर्मबोध । न्याया मनिभ्रम त्या विलया विरोध । दावावया सुपथ उन्नतिचा तसाच । धे जैनबोधक जनी अवधार साच ॥

विशेष माहिती - काही तपशील ' जैन-बोधकाचा इतिहास ' १९४४ वरून. वर्ष १ अंक २ मंत्रशुद्धावर “ एक वर्णभर किंमत न ठेजिता काढण्याचा विचार. प्रती २००. ” पाश्चिम - वर्ष ३५ अंक १ आगस्ट १९२४ पासून. दक्षिण प्राणीय रानतय धर्मसंघर्षक समेचे सुपत्र ८ वर्षे-वर्ष ४२ (१९३१) पर्यंत. त्यानंतर स्वतंत्र. संपादक - वर्ष १४ अंक २ अक्टोबर १८९८ - कल्याण भाषा निठवे, कोल्हापूर; वर्ष २७ अंक १ - आगस्ट १९१६ - निवराज गौतमचंद दोशी, सोलापूर, वर्ष ३१ अंक १ आगस्ट १९२० - रावजी सपाराम दोशी, सोलापूर, वर्ष ५० पासून संपादकमंडळ - मरुपनलालजी न्यायालवार, मोरेना. विज्ञापक - वर्ष २६ रोष्य मनोत्सवाक, वर्ष ५१ सुवर्ण महोत्सवाक, वर्ष ५३ अंक (३४) हिराचंद नेमचंद दोशी हीरक महोत्सवाक, वर्ष ५४ अंक १ न १९३७ विज्ञापक, वर्ष ५५ (१९३९) सुनि विहाराक, वर्ष ६१ (२९ डि १९४४) हीरकमहोत्सवाक.

[मप्र, पुमप्र]

मासिक

वर्ष १ व २ - अंक १ ते २४. सप्टेंबर १८८५ ते आगस्ट १८८७.

वर्ष ३ ते १३ - अंक २५ ते १५६. सप्टेंबर १८८७ ते आगस्ट १८९८. (अकरा वर्षे) काही छोट अंक.

वर्ष १४ - अंक १५७ सप्टेंबर, १५८ अक्टोबर १८९८.

वर्ष १५ ते २६ - अंक ... (बारा वर्षे) मध्यंतरी काही वर्षे प्रकाशनाचा खंड पडून २७ वे वर्ष आगस्ट १९१६ चा सुरू, त्याचे अंक बारावार.

वर्ष २७ ते ३० - अंक १ ते १२ (आगस्ट ते जुलै). आगस्ट १९१६ ते जुलै १९२०. (चार वर्षे) काही जोड अंक.

वर्ष ३१ - अंक १ ते ७ - आगस्ट १९२० ते फेब्रुवारी १९२१ -

पाक्षिक

वर्ष ३५ - अंक १ पाक्षिक पाक्षिक...

वर्ष ५१ - अंक ... १८, १९ जुलै १९३५, २०, २१ आ, २२, २३ सप्टेंबर १९३५.

वर्ष ५२ - अंक (१-२) नवंबर १९३५, ३ ते ५, ६ ते ११ मा ३६, १२ ते २० आगस्ट ३६, २१ ते २६ -

वर्ष ५३ - अंक (१-२) डि, (३-४) डि १९३६, ५ ते ११ ए ३७, १३ ते २३.....

जैन महाराष्ट्र महिला

मासिक : संपादक - कु. सुनतीबाई शाह. सहसंपादक - सी. सुलोचना भोकरे, चवला शहा, मन्दोदरी चवरे, वसुंधरा धुमाळे. प्रकाशक - सपाराम देवचंद शहा, जैनभवनिकाश्रम, सोलापूर. मुद्रक - वर्धमान छा., सोलापूर. या. व. र. १८८, वर्ष ४ व. ३. अंकात १६ पृष्ठे. ८"३ × ५"३. प्रयत्नांक - डिसेंबर १९४१.

उद्देश - मा. दि. जैन महिलापरिषदेचे.

प्रीतवाचन -

जैन वयसु शासनम् ।

नारी शुभवती वंच स्त्रीयुष्टेऽपि पद ।

- म. त्रिभुवन.

[मर्म]

वर्ष १ - अंक १, (२-३), ४, (५-६),

७ ते १०, (११-१२). डिसेंबर १९४१ ते नवंबर १९४२.

वर्ष २ - अंक १ ते १०, (११-१२). डिसेंबर १९४२ ते नवंबर १९४३.

वर्ष ३ - अंक १ ते ३, (४-५), ६, (७-८), (९-११), (वर्ष ३ अंक १२ डि व वर्ष ४ अंक (१-२) जाफे असे तीन अंक एकत्र). डिसेंबर १९४३ ते फेब्रुवारी १९४५.

वर्ष ४ - अंक - (३-७), (८-९), १० ते १२. मार्च ते डिसेंबर १९४५.

वर्ष ५ - अंक १ ते ५, (६-७), (८-९), १० ... जानेवारी ते अक्टोबर १९४६.

जैनविद्यार्थी मंडळ त्रैमासिक

त्रैमासिक : संपादक - सुंछे डी. पाटील. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - चिन्मयाळा छापखाना, अंकात २० पृष्ठे. ८"४ × ५"४. प्रयत्नांक - सप्टेंबर १९२८.

उद्देश - जैनविद्यार्थीमंडळाच्या (स्थापना सुमारे १९२२) घोषणाचा आणि कार्याचा प्रसार करणे आणि नवयुवक कर्मव्यापी बायती उत्पन्न करून त्यांना सज्जित करणे. एतद्वय - मराठी व इंग्रजी. जैनवैतर्शन व व्यवहार. जैन्या उन्नती-प्रोत्साहन वाढविणे हे उद्देश.

विशेष माहिती - त्रैमासिक कमिटी - ड. राजुनई गुजर, एच्. डी. पाटील, मोहनचाल शहा, ए. धनू, उपाध्ये. दि. ९ सप्टेंबर १९२८ रोजी ब्हावराच्या संमेलनप्रसंगाव्शी प्रसिद्ध व्हाना म्हणून अंक वाईने काढला. प्रसंगव्शी थोडी.

वर्ष १ - अंक १ सप्टेंबर १९२८.

जैनविहाससार

मासिक : संपादक - बाल्या भगवत्या निठेव नाडणीकर. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - आर्यविहास छा., पुणे. या. व. र. ३. पु. अ.

८४, अंक ३२ पृष्ठे. ८.४ X ५.४. प्रथमांक - अक्टोबर १८९२.

उद्देश - जैनधर्माची थोरली ज्ञात करणे. त्वरित - (गद्यपद्यमिश्र) अमिताभित्तुत धर्म परीक्षा मराठी गद्य, मुनिगुणव्याख्यान, गूळ व गद्यपद्य भाषांतर.

प्रीतवाक्य -

त्यज दुर्जनसखं भज साधुसमागमम् ।
भवमीतिनिवाद्यायै जिनपादाजुज स्मर ॥
सोह्म स्नेह दुष्टाद्या साधूरी सगरी कर ।
भवमीति निवारया धीतरापदा स्मर ॥

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ४ - अक्टोबर १८९२
ते जानेवारी १८९३.

जैनोन्नति

मासिक : सप्ताहक - गुलानन्द घोडीराम
निम्बरा. प्रकाशक - सप्ताहक, परिचे (ता.
पुरंदर, जि. पुणे). मुद्रक - इंदिरा छापखाना,
परिचे (पुणे). वा. व. रु. १०५. अंक २४
पृष्ठे. ५.७ X ४.२, ८.३ X ५.३. प्रथमांक -
जानेवारी १९०८.

उद्देश - भवन्तीय पोवलेल्या जैनांची
उन्नती, एकीकरण, शिक्षण इत्यादी त्वरित -
सचित्र. मराठी व हिंदी. जैनांची उन्नती करण्यास
काय केले पाहिजे, जैनांची रात्री सुत्ते कशावर
अवलंबून आहेत, जैनधर्म म्हणजे काय, जैनांची
स्थिती कशी आहे, ती सुधारण्यास कोणते उपाय
कोले पाहिजेत, इ. विविचन.

प्रीतवाक्य -

जिन धननति रचना कट्ट, सुनवाइ सुख थाय ।
तो अगिकार नान्नापना, जन्ममरण निट बाय ॥

[मंत्र, पुमय]

वर्ष १ - अंक १ ते ७, . . (९ १०)
जानेवारी ते अक्टोबर १९०८

ज्योति

मासिक : सप्ताहक - रघुनाथ ज. सामत.
सहस्रपाठक - रघुनाथ तेंडुलकर. प्रकाशक -
पी. एन्. सामत, मुंबई. मुद्रक - सागर साहित्य
छा., मुंबई. वा. व. रु. १०८. फु. अं. ८२.
अंक ३६ पृष्ठे. ९.२ X ७, अंक ७-
७.२ X ४.८. प्रथमांक - जानेवारी १९४०.
(वर्ष-अंक, शिवाय सलग अंक क्रमांक).

उद्देश - नवयुगीन महाराष्ट्र-रसिकाचे
वैशिष्ट्यपूर्ण सुगमन. त्वरित - वाङ्मयमत्ताची
रोजनिरी, साहित्याचे महत्त्वमापन; प्रकाशातील
कथाकृती; मासिक निचारपद्धी, ठिगण्या; वैज्ञानिक;
बालज्योती इत्यादी.

विरोध माहिती - आकार - वर्ष २
१०.९ X ८.६. या वर्गाची - वर्ष २ रु. २,
फु. अं. ८२८६. सहायक - वर्ष २ गी. मा.
निरत, रघुनाथ तेंडुलकर.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९४०.

वर्ष २ - अंक (१३-१४) जानेवारी -
फेब्रुवारी १९४१.

ज्योतिप्रकाश

मासिक : सप्ताहक - ए. डि. जुने.
सहस्रपाठक - समत जुने. प्रकाशक - ए. ना. तायडे.
फु. अं. ८३. ८.९ X ६.८. प्रथमांक (जून)
१९४१.

प्रीतवाक्य -

दीनारिका हानी चढे ।
ते धरामीतरी प्रकाश कोपडे ।
माझी मूर्ति जे घ्यानी चढे ।
ते चेतन्य मातुडे अवरोपे ॥

[नरामभरदावनी]

वर्ष १ - अंक (१ ते ३), ४ - (नव)
ते सप्टेंबर १९४१ - .

वर्ष ६ - अंक (१), २, ३, (४),
(५-७), ८ - जून १९४६ ते जानेवारी
१९४७ -

वर्ष ७ - अंक १, ... ४, ... ८, ... ११, १२.
जून १९४७ ते मे १९४८.

वर्ष ८ - अंक (१-२), ३ ते ६, (७-८),
..., (११-१२). जून १९४८ ते मे
१९४९.

वर्ष ९ - अंक १ जून, २ जुलै १९४९, (३
ते ५) + ६ डि ४९, ७ का ५०,
(८-९) फे.मा, १० ए (१), १२ मे
१९५०. अंक (८-९) विषय साहित्य
समेलनाक.

वर्ष १० - अंक (१), २, ३. जून ते भागस्ट
१९५० -

ज्योतिःप्रकाश

मासिक : संपादक - (कर्तॆ) नारायण गोविंद
राव कडलक. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक -
रानचंद्र छापखाना, पुणे. वा. व. रु. ३०६,
मगाडून रु. ४०८. फ. अं. ८६. अंकात २४
पृष्ठे. ९"४ × ६"३. प्रथमांक ० जानेवारी
१८८५. (पुस्तक अंक)

उद्देश - ज्योतिःशास्त्रविषयाची संपूर्ण
माहिती करून देणे. स्वरूप - पत्रिका, वर्षफळे,
मासफळे, दिनफळे, प्रश्नफळे, रमलशास्त्र, स्वरशास्त्र,
केरलशास्त्र, पंचमसी, सूर्यसिद्धान्तादीं सिद्धान्त,
लीलावती, बीज, मुद्रवृं इ. ज्योतिषविषयक सुत्रोप
माहिती. प्रत्येक महिन्यातील प्रतिदिनसाचे स्पष्टग्रह.

विशेष माहिती - ' १८६७ चा अंक २५
प्रमाणे हे पुस्तक रजिस्टर केले आहे. '

[मग, वर्षांक]

वर्ष १ - अंक (१-२), ३ ते १२. जाने
वारी ते डिसेंबर १८८५.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१८८६.

वर्ष ३ - अंक १ ते ५ - जानेवारी ते मे
१८८७ -

ज्योतिर्धर्मविवेक

हैमासिक : संपादक - (परशुराम नारायण
नानल.) प्रकाशक - बाळकृष्ण भाऊ जोशी, पुणे.
मुद्रक - यशवंत प्रेस, पुणे. वा. व. रु. ४८६.
अंकात २० पृष्ठे. ८"२ × ५"२. प्रथमांक -
(चैत्र शु. १८४३).

उद्देश - धार्मिक व ज्योतिष इत्यादी, स्वरूप
- सामाजिक, धार्मिक, शास्त्रीय, वेदान्त वीरे मह-
त्वाच्या विषयावर निर्मोड छेप. ज्योतिष व व्यापार-
विषयक माहिती. ज्ञानविकास खदरापल्ली भाठ पृष्ठे
स्वतंत्र विषयाची नवी व वारा पृष्ठे ज्योतिषविषय
यक.

दीदवाग्न्य -

प्रत्येक ज्योतिष शास्त्र यतो धर्मस्ततो जयः ।

विशेष माहिती - विरावि वर्ष ५२ अ. ९.
सप्टेंबर १९२० (प्रकाशनमास सप्टेंबर १९२१)
मृत्ये पोच ' मासिका ' ची दिली आहे. इंडवते याच्या
' महाराष्ट्र नियन्त्रिकादिपिरे ' त नोंद देमाहि-
काची आहे. रामदास आणि रामदासी वर्ष ७
अंक ७४-७५ यात आरम चैत्र १८४३ दिल्या
आहे.

[मग]

वर्ष १ - अंक १, २, ३, ४ - (चैत्र ते
अश्विन १८४३ सुमारे).

ज्योतिर्भूषण आणि व्यापार ज्योतिष

हैमासिक : संपादक - खुनायशास्त्री मोरेश्वर
पटवर्धन ज्योतिषी. प्रकाशक - संपादक, पुणे.
मुद्रक - यशवंत प्रेस, पुणे. वा. व. रु. ३०८.
अंकात ३० पृष्ठे (वर्ष ४ अंक १). ८"५ ×
५"५. प्रथमांक - वैशाख १८४०.

उद्देश - व्यापारी ज्योतिष व जन्मराशिका
यावरून अचूक वर्षफळ व मरिष्य वर्तमानारे
माहिती. स्वरूप - सविष. व्यापारी हातावळी,
तेजीमदीनिर्णय, कुंडलीचर्चा, मरिष्य, भाषणे,

मुल्यराती, ज्योतिष्याचे मृत्युछेप, पंचांगपरिपदांच्या हस्तिकृती, सामुद्रिक व ज्योतिषविषयक हाव-वाली इ.

ग्रीदधान्य -

यथा शिवा मयूराणां नागानां मणयो यथा ।
तद्वदेदागशास्त्राणां ज्योतिषं मूर्धनि स्थितम् ॥
अमृत्यक्षाणि शास्त्राणि विवादस्तेषु केवलम् ।
प्रत्यक्षे ज्योतिषे शास्त्रं चद्रार्कौ यन साक्षिणौ ॥

विशेष माहिती - वर्ष ५ पासून ' यापुढे मासिक होणार. '

[पुमंत्रं, सुमंत्रं]

वर्ष १ - अंक १ वैशाख १८४०, २ आ, ३ मा, ४ का, ५ मा, ६ माघ १८४०. वैशाख ते माघ १८४०.

वर्ष २ - अंक १ वै, २ आ - आ, ३ मा - अ, ४ का, ५ पौ - मा, ६ फा - चै. वैशाख १८४१ ते चैत्र १८४२. अंक ४ कार्तिक पास दिवाळी अंक.

वर्ष ३ - अंक १ वै, २ आ, ३ मा - अ, ४ का, ५ मा - पौ, ६ फा - चै. वैशाख १८४२ ते चैत्र १८४३. अंक ४ कार्तिक दिवाळी अंक.

वर्ष ४ - अंक १ वै - ज्ये, २ आ - आ, ३ मा - अ, (४ का - मा - पौ - मा), ६ फा - चै. वैशाख १८४३ ते चैत्र १८४४. अंक (४ - ५) दिवाळी अंक.

ज्योतिर्मादिर

मासिक : संपादक - सदाशिव दत्तानय सहस्रमुदे. प्रकाशक - संपादक, सोलापूर. वा. व. रु. २८८, माहेरगावी रु. ३. अंकात २० पृष्ठे. ८'३ X ५'४. प्रथमांक - (नमुना अंक सप्टेंबर १९३७).

उद्देश - गु. रा. सु. मोहोळकर याचे सद्यो-धन प्रसिद्ध करणे. स्वल्प - दैनिक तेजीमंदी व तेजीमंदीचे चढउतार व इतर विषय.

वर्ष ३ - (१ ते ७), ८ ते १२. सप्टेंबर १९३९ ते ऑगस्ट १९४०.

ज्योतिर्माळा

मासिक : संपादक - जीवन चिन्मय चिटणीस. प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - तत्त्वविशेषक छापखाना, मुंबई. वा. व. रु. ४१२. फु. अं. ४१. अंकात १२ पृष्ठे. ७ X ४'१. प्रथमांक - मे १८९५. (पुस्तक-अंक).

उद्देश - फलज्योतिषशास्त्राचे शिक्षण देणे. ज्योतिषशास्त्रावर अनुभवजन्य उत्तम व स्वस्त ग्रंथ प्रकाशित करणे. स्वल्प - चरित्रे, ग्रंथातर्गत माहिती, संस्था व व्यक्ती यांच्या कुंडल्यांची चर्चा, वर्णने.

ग्रीदधान्य -

ग्रहा राज्यं प्रयच्छन्ति ग्रहा राज्यं हरन्ति च ।
ग्रहेभ्यां सर्वमिदं त्रैलोक्यं स्वराचरम् ॥

" The wise man rules his stars,
The fool obeys them. "

विशेष माहिती - हक प्रकाशकाधीन. यात ' सर्वार्थचिन्तामणि ', शिवचंद्रप्रति - कुंडलीवर्णन, राष्ट्रीय समेची कुंडली, इ.

[सुमंत्रं]

वर्ष १ - अंक १ ते ३, ... ५ ते १२. मे १८९५ ते एप्रिल १८९६.

वर्ष २ - अंक १ ते १२ एकर. मे १८९६ ते एप्रिल १८९७.

ज्योतिर्माळा (अभिनवाऽऽज्ञा)

मासिक : संपादक - यशवंत केसव प्रधान. प्रकाशक - संपादक, दादर, मुंबई. मुद्रक - मेसर्स वैद्य ब्रदर्स यांचा छापखाना, मुंबई. वा. व. रु. १८८. फु. अं. ४२. अंकात सव्या व

सदरवार १६ फुटे. ८'२ × ५'४. प्रथमांक -
एप्रिल १९१५.

उद्देश - 'ज्योतिर्मालि'चा जीर्णोद्धार.
विशेषतः मंत्रिपालनिर्णय निमाग, प्रथम व मुहूर्त
भाणि मेदिनीय फलज्योतिषाचा ऊहापोह करून
युरोपीय फलज्योतिषाचा मुख्यत्वान् अभ्यास.
स्वरूप - मिश्रित कागतील लेखाचे मंत्रिप्य,
व्यक्ती व सत्था यांच्या कुंडल्याचा संग्रह.

ब्रीदवाक्य -

आप्राचः कामरुपाद्द्रुदिणमुननदप्यभिनादाप्रार्थितो
गाधारान् शिंधुसाद्रिदुत्तररचितादाचंसेरेरवाचः ॥
आवेदारादुर्वाचरतुहिनयहननः सन्ति विदल्यमाना
ये ये तानेव यन्तः सुगम्यतु समजान्धधमत्तुंमिष्टिः ॥१॥

विशेष माहिती - कारनिर्देश - वर्ष ६
पाखन अंकावर कारनिर्देश आरंभपुष्टावर नादी.
बीदवाक्य - आरम्भपुष्टावर 'आप्राचः' बंगरे.
शिवाय मलपुष्टावर भाष्य ज्योतिर्मालिद्रिल "The
wise man .." बंगरे इंग्रजी वाक्य व त्यावर पुढील
दोन श्लोक :- अग्रयज्जानि छात्वाणि विवादास्तेषु
केवलम् । प्रयत्न ज्योतिषं शास्त्रं चद्रार्थं यत्न
साक्षिणी ॥ १ ॥ यथा शिवाय मयूराणा नामाना
मणयो यथा । तद्वेदज्ञाशास्त्राणा ज्योतिषं मूर्धनि
स्थितम् ॥ २ ॥ वर्ष ११ - सारादनाचे हितगुण -
"मासिक रंग वराचे बी कायद्याना निवार वरीत
आहो."

[वर्तक, शुभप्र]

वर्ष १ ते ३ - अक्ष प्रत्येकी १ ते १२ (एते मा).
एप्रिल १९१५ ते मार्च १९१८ (तीन वर्षे).
पृष्ठमंस्था प्रत्येकी १९२.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९१८ ते
मार्च १९१९. पृ. २१२.

वर्ष ५ - अंक १ ते ६, (७-८), (९-१०),
(११-१२). एप्रिल १९१९ ते मार्च
१९२०. पृ. १८८.

वर्ष ६ - अंक (१-२), (३-४), (५-६),
(७-८)... पृ. १९२. अंक (७-८)
लेखमान्य अंक.

वर्ष ७ - अंक (१-३), (४-६), (७-९),
(१०-१२). पृ. १९६.

वर्ष ८ - अंक (१-२), (३-४), (५-६),
(७-८), (९-१०), (११-१२). पृ. १७२.

वर्ष ९ - अंक (१-२), (३-४), (५-६),
(७-८), (९-१०), (११-१२). पृ.
१९२.

वर्ष १० - अंक (१-२), (३-४), (५-६),
(७-८), (९-१२). पृ. १६०.

वर्ष ११ - अंक (१-२), (३-४), (५-६),
(७-१२). पृ. १७८

वर्ष १२ - अंक (१-३) दाखल ता. २१ नवंबर
१९२८, (४-६) दाखल ता. ११ जून
१९२९.

ज्योतिर्विज्ञय

मासिक : सारादना - गणेशशास्त्री घोंडदेव
देहिमकर. प्रकाशक - सारादना, देहिम, कवठे
महापात्र. मुद्रक - श्रीसिद्धेश्वर छापरजाना, कोल्हापूर
वा. व. रु. २. अंकात प्रकरणवार ३२ पृष्ठे.
७.१ × ४.८. प्रथमांक - मार्च १९१३.

उद्देश - 'घरच्या घरी ज्योतिषाची माहिती'.
स्वरूप - भाग १ - जातकचटिका, भाग २ -
मुहूर्तमातेड, भाग ३ - प्रभवेण्याव, भाग ४ -
उपयुक्त फलज्योतिष श्रुतिचा विचार, ज्योतिष
प्रवेश, मेघनिवार, कुंडलीसंग्रह इत्यादी फल-
ज्योतिषविषयक लेख.

विशेष माहिती - 'पहिल्या वर्षापाखनच
अडचणी सुरू.' मध्यंतरी एक जाहिरात "जाने-
वारी १९१८ पासून ज्योतिर्विज्ञय मासिक सुरू
होणार. शु. पो. भिलवडी (यतारा). आकार की.
पोडश पत्री. वा. व. रु. २." एप्रिल १९२१
पाखन दुसऱ्या वर्षाचा ४ या अंक काढला. वर्ष
२ चे तीन अंक हे जानेवारी ते मार्च १९२१चे
घरून पुढे सुमारे साठ वर्षांनी.

[मुमक्ष, सरस्वतीमदिरमणजी, पुमक्ष, वर्तक]

वर्ष १ - अंक १ ते ५, (६-७), (८-९),
(१०-१२). मार्च १९१३ ते फेब्रुवारी
१९१४

वर्ष २ - अंक + १ ते ३ चैत्र ते ज्येष्ठ १८३६,
+ (४-५-६), (७-९) - एप्रिल
ते सप्टेंबर १९२१ -

वर्ष ३ - अंक + १, २, (३-४), ५, ६,
(७-८), (९-१०) - जानेवारी
ते अक्टोबर १९२२ -

ज्योतिर्विजय

मासिक : संपादक - गणेशशास्त्री देशिकर
(गणेश धोंडदेव). प्रकाशक - संपादक,
देशिक. मुद्रक - श्रीसिद्धेश्वर प्रेस, कोल्हापूर.
वा. घ. रु. २०८. फु. अ. ४४. अक्षात ३२
पृष्ठे. ७'५ × ४'९. प्रथमांक - नववीन वर्ष
पहिले - जून १९२७.

उद्देश - सर्व दर्जांच्या माहकाच्या विशेषतः
व्यापारीवर्गाच्या गरजांना उपयोगी. ज्योतिष
विषयक माहिती. स्वरूप - व्यापारी वृत्त, तेजी
मदी, मावी हपारा, गृहलाराशरीचें भाषांतर इ.

विशेष माहिती - वर 'ज्योतिर्विजय'
(पाठा).

[वर्तक]

नवीन वर्ष १ - अंक १ जून १९२७, २
जुलै १९२७.

ज्योतिर्विद्याभूषण

मासिक : संपादक - भाऊ गोरख पंडित.
प्रकाशक - संपादक, बडवानी. वा. घ. रु. ३०७.
फु. अ. नमुना अंक ८५. अक्षात २४ पृष्ठे.
८'४ × ५'४. प्रथमांक - आपाद कृष्ण १ श.
१८३९.

उद्देश - ज्योतिषशास्त्राच्या अपूर्व प्रयाचे
सार्थ प्रकाशन. स्वरूप - प्रश्न, मुहूर्त, ताजिक,
रवम, सामुद्रिक इत्यादी अनेक विषय.

श्रीदयान्य -

भावोद्भवानि विविधान्युचितानि यस्मा-
च्छास्त्रातप्राप्तमिमांसा ददमुदयस्तु ॥

यान्येव तानि सगयोगवशाद्वदन्ति ।
बुद्ध्या समीक्ष्य विदुषा तु मुदे करोमि ॥

विशेष माहिती - 'ताजिक नीलकण्ठी',
'मदमकरद' याचा समावेश.

वर्ष १ - अंक १ ते ३. आपाद ते माघपद
१८३९.

ज्योतिष पत्रिका

द्वैमासिक : संपादक - हरिकृष्ण रेवाशंकर
यासिक. प्रकाशक - संपादक, पुणे. वा. घ. रु.
२. फु. अ. ४४. अक्षात १६ पृष्ठे. ९'६ ×
७'२. प्रथमांक - ज्येष्ठ व अधिक आपाद
१८७२ (इ. १९५०). (ऋतुवार अंकगणना)

उद्देश - ज्योतिषशास्त्राचा प्रचार करणे.

[मुमक्ष]

वर्ष १ - अंक १ ज्येष्ठ व अ. आपाद १८७२
(१९५०) श्रीधाम.

ज्योतिषप्रभा

मासिक (१) : संपादक - जी. भार. पंडित.
प्रकाशक - संपादक, बडोदे. वा. घ. रु. ४.
फु. अ. ४५. अक्षात ३२ पृष्ठे ९'५ × ७'३.
प्रथमांक - एप्रिल १९३६

श्रीदयान्य -

जे जे आपणास ठावे । ते ते इतरास शिकवावे ।
शहाणे कच्ची सोडावे । जन-सारेची ।

विशेष माहिती - इंग्रजी मथळा 'मॉडर्न
ऑस्ट्रोलॉजी'.

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १९३६.

ज्योतिषरत्नभांडार

मासिक : संपादक - राजानन लक्ष्मण करंदीकर.
प्रकाशक - संपादक, वा. व. व. र. १. फु. अं.
८२. ६'७ X ५'१. प्रथमांक - जानेवारी
१९१४.

उद्देश - घरवसत्या ज्योतिषशास्त्राची शिकवा
यावे. स्वरूप - फलदेश, कुटल्या.

प्रीतियाम्य -

निष्कथनो द्विजो दृष्टो हन्यादेनो दृष्टाद्विकम् ।
सिद्धान्तशस्तु मासीथ तननिष्कथनिकम् ॥
सहितान्नमशास्त्रादिदेवा हन्ति दिनोद्वयम् ।
पातकं नृते तस्मात् ज्योतिष पावन परम् ॥

विशेष माहिती - मथळ्यात 'अभय
कुटलीपरिधान'. संपादक - वर्ष १ अंक १०-
शकर बळवंत नोगळेकर.

वर्ष १ - अंक १, २, (३-४), ५ ते ७,
...१०. जानेवारी ते अक्टोबर १९१४.

ज्योतिषविद्याप्रसारक

मासिक : संपादक - (रत्नगार) कृष्णाजी
महादेव, हुबळी प्रकाशक - सुर्वे, हुबळी.
मुद्रक - श्रीकृष्णभूषण शिळाछाप, सुर्वे. वा.
व. र. १८१४. ८'४ X ५'७ प्रथमांक -
(जानेवारी १८८७).

स्वरूप - कलाकीयल्याच्या उत्तुल्ल माहिती
सह.

विशेष माहिती - रत्नगार - कृष्णाजी
महादेव, डे० चिटणीस रत्नागिरी, पौवडार
घारवाड, पेन्शनर वास्तव्य हुबळी अंक (३ -

४) मध्ये प्रत्येक ३५ ते ६२; शिवाय 'हुबळी
प्रकाश' ची प्रत्येक ६ ते १७.

[दवासे]

वर्ष १ - अंक ..., (३-४) मार्च - एप्रिल
१८८७.

ज्योतिषकल्पतरु

मासिक : प्रकाशक - (प्रसिद्ध करणार)
ज्योतिषी पांडुरंगशास्त्री खानोकर, वेंगुर्ले.
मुद्रक - वेंगुर्लेच छाप, मालनगमावार
छाप, वेंगुर्ले (शिळाछाप). वा. व. र. १८३.
फु. अ. ८२. अक्षांत १६ प्रत्येक ८'८ X ५'६.
प्रथमांक - जुलै १८९७. (पुस्तक अंक)

उद्देश - ज्योतिषशास्त्राची माहिती. स्वरूप
- थोर पुराणाच्या कुटल्यासह वर्णन, आर्य पद्ध-
ज्योतिषाची व आर्य पद्धतज्योतिषाची व सर्व
मोजणीची माहिती येईल. यात सशस्त्रकरण,
सर्वार्थचिंतामणि आर्थ.

विशेष माहिती - 'परभाषेत भाषांतर व
कॉरिप्टाइटमुद्रा करण्याचे यंत्रे सर्व हफ मासिकाने
आपणाकडे ठेविले आहेत.' एवढा थोडा अंक
निघाले व टप्प्यात के. शकर बळवंत दीक्षित
प्रमुख होते, असे चिरजीव प्रा. वामन पांडुरंग
खानोकर बळवितार.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ३ - जुलै ते सप्टेंबर
१८९७ -

ज्योत्स्ना

मासिक : संपादक - वि. स. खांडेकर, पं.
सा. दांडेकर (वर्ष १ अंक २ वर प्रथम) प्रकाशक
- वि. ह. कुळकर्णी, सुर्वे. मुद्रक - रामकृष्ण
प्रिंटिंग प्रेस. वा. व. र. २८८. फु. अ. ८४.
अक्षांत ६८ प्रत्येक ९'२ X ७'१. प्रथमांक -
मे १९३६. गोवर्धना अंक - मार्च १९४१.

उद्देश - जीवन व मरणा यांना बाहेलले अभिनय मासिक पुस्तक. स्वरूप - सचित्र, कविता, चोक्ताविहार, वाग्यविपर्यय छेप, साहित्यिकांची पत्रे, लघुकथा, लघुनिबंध, चरित्रे, भाषाप्रतिनिधि संस्कार (गिजरे), चादण्यातील गप्पा, पुस्तक - परीक्षणे, साहित्य आणि समाजोपन, चादू कादंबरी, निरामय जीवन, बोलण्याची परीक्षणे, परभाषातील उद्धृत वाग्ययाचा परित्यय, निर्गाड चर्चा.

विशेष माहिती - "परसा यहनारी तत्वा-
घर चालविलेले अनेक छेप्यांचे मासिक".
संपादकमंडळ - वि. स. खाडकर, रं. सा.
दंडकर, वि. ह. कुळकर्णी, प्रभाकर पाध्ये, वा.
रा. दवळे, रवि यशवंत, ग. ज्यं. माडखोलकर.
शाखा-संपादक - डॉ. भा. का. मोडक, नि.
अं. गिजरे. चालक - वर्ष ३ अं. ८ पासून
ग. वि. पटवर्धन. (अविश्रुत) संपादक - वर्ष
१ अंक २ पासून वि. स. खाडकर, रं. सा.
दाडकर; वर्ष ३ अंक ८ पासून नि. स. खाडकर;
वर्ष ५ अंक ८ पासून नि. बा. भावेकर.
वा. वर्गणी - वर्ष ३ अंक ८ पासून व. ३.
आशार - वर्ष ३ अंक ८ पासून १०८ ×
८५. यात ' शिरवा चापा ' कादंबरी (वि. स.
खाडकर) वर्ष १ अंक ४ पासून वर्ष ३ अंक ४
पर्यंत प्रसिद्ध झाली.

[शुभग्रं, वर्ष]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. मे १९३६ ते
एप्रिल १९३७. अंक ७ दिवाळी अंक.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. मे १९३७ ते एप्रिल
१९३८. ए. ९५२. अंक १ मे वर्षारमाक,
अंक ६ दिवाळी अंक, अंक ७ दिवाळी अंक.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. मे १९३८ ते एप्रिल
१९३९. अंक ६ अ दिवाळी लघुकथा
अंक, अंक ७ न पुरवणी अंक.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. मे १९३९ ते एप्रिल
१९४०. अंक १ मे वर्षारमाक (सापावार
मात, महाराष्ट्र), अंक ३ लु विमा पुरवणी,
अंक ७ न दिवाळी विशेषांक.

अंक. अंक २ लु गोपाळराव ओगळे ७
अंक ७ न दिवाळी अंक.

ज्याला

मासिक : संपादक - गो. शं. परदे
प्रकाशक - संपादक, पुणे. अंकित ३६ १
९६ × ७२. प्रथमांक - (अक्टोबर १९४०
स्वरूप - मकीर्ण नियम.

ग्रीदवाच्य -

तमसो मा ज्योतिर्गमय ।

वर्ष १ - अंक... २ नवंबर १९४०.

झारापूर

मासिक : संपादक - काशिनाथ राम
झारापूर. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व.
३. फु. अं. ८४, वर्ष १ अंक ९ - ८
अंकित ८४ छेपे. १०५ × ८४. प्रथमांक
एप्रिल १९३९. पुढे चालू १९५१. (स
अंकप्रमाक).

उद्देश - महाराष्ट्राच्या सामाजिक, राजकी
औद्योगिक, शिक्षणविषयक इत्यादी क्षेत्रात
आशाआकांक्षाचे यथातम्य दिग्दर्शन.

विशेष माहिती - वा. वर्गणी - वर्ष
१. ६, फु. अं. ८८, अंक ७१ - व. १
फु. अं. १ व. अंक ७१ मध्येच झाराप
साप्ताहिक लघुचर्चा सुरू होणार असे प्रसिद्ध केले

[मध्य, शुभग्रं

वर्ष १ - अंक १ ते १२ एप्रिल १९३९
मार्च १९४०.

वर्ष २ - अंक १३ ते २४. एप्रिल १९४
ते मार्च १९४१. अंक २० दिवाळी अ

वर्ष ३ - अंक २५ ते ३६. एप्रिल १९४१
मार्च १९४२. अंक २५ हिंदुमहास
विशेषांक

‘थिमायोफिरट’ (सपादक - ब्लॉट्स्की)
मासिक पुस्तकाचे मासिक व स्वतंत्र लेख.

विशेष माहिती - मध्यकाळाची मल्लपुष्ठा-
त ‘अथवा मराठी थिमायोफिरट’ व शिवाय
मजकूर मथळा व पत्रांचे, सरकारी मंदीप्रमाणे
मासिकारकार मंदीर इत्ये. फेब्रुवारी. वर्ष २ मध्ये
‘जानेवरमहाराजाचे चरित्र’ व ‘हिंदुस्थानातील
साधुसंत.’

[मंत्र, द्वापो]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १८८३, २ ते ७, ८
फे १८८४, ९ ए (= मा), १० ए,
११ जू (= मे), १२ जून १८८४
(जुलैचे द्विवक्त मासनिर्देश).

वर्ष २ - अंक १ जुलै १८८४ ते ७ जानेवारी
१८८५—

तत्त्वज्ञान-मंदिर

प्रकाशक : सपादक - माधव रामचंद्र ओक
महाशय - दि. इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ फिलॉ-
सॉफी, अमरकान्ते. मुद्रक - आर्यभूषण छा. पुणे.
वा. व. व. ३०८. पु. अ. १ व अक्षात ६० ते
७० पुटे. ९५ × ६५. प्रथमांक - जुलै १९१९.
(वर्ष - अज, शिवाय, काही वर्षे सोडून, खल्य अंक-
कमाक).

स्वरूप - पवित्र. अध्यात्मशास्त्र, धर्मशास्त्र,
नीतिशास्त्र, मानसशास्त्र वगैरे शास्त्रावर स्वतंत्र
वर्चस्व, तुलनात्मक व मार्मिक लेख.

प्रौढवाच्य -

अध्याने प्रवृत्तिज्ञान ।

हिरण्येन पांशेन शय्यमापिदितम् मुमुक्षु ।

तत्र धूपधारावृणु सत्यधर्माय दृष्टये ॥

विशेष माहिती - प्रकाशक - तत्त्वज्ञान
मंदिर समिती (स्थापना, चैत्र शु. १ व. १८९८). मुद्रक - पंडित्या वहा बर्गचे खल्य
पुटे वर्षेदार सपादक - वर्ष १ - माधव
रामचंद्र ओक, विभाग मराठमर मल्ल, वर्ष २ -

वि. मं. मनु, वर्ष ५ - सावळाराम बाळाजी
नाईक, महादेव सपादक मोडक; वर्ष ६ - अंक
२ - पंडी बाळकृष्ण गेंडे (बाप), शिवादि
गोविंद कानडे; वर्ष ७ - अंक २ - गेंडे, दिगंबर
सावळाराम नाईक; वर्ष ८ - दि. वा. नाईक;
वर्ष ९ - अंक २ - माधव रामचंद्र ओक, अंक
३ - ४ सपादक मंडळ - पं. आत्मारामशास्त्री जेरे,
माधव रामचंद्र ओक.

[मंत्र]

वर्ष १ ते ३ - अंक १ ते १२ (प्रतिवर्ष
जु, म, जा, ए). जुलै १९१९ ते एप्रिल
१९२२ (तीन वर्षे)

वर्ष ४ - अंक १३, १४, (१५-१६). जुलै
१९२२ ते एप्रिल १९२३.

वर्ष ५ ते ७ - अंक १७ ते २८. जुलै १९२३
ते एप्रिल १९२६ (तीन वर्षे).

वर्ष ८ - अंक २९, ३०, (३१-३२). जुलै
१९२६ ते एप्रिल १९२७.

वर्ष ९, १० - अंक ३३, (३४-३५), ३६,
३७, (३८-३९), ४०. जुलै १९२७
ते एप्रिल १९२९ (दोन वर्षे).

वर्ष ११, १२ - अंक ४१ ते ४८. जुलै १९२९
ते एप्रिल १९३१ (दोन वर्षे).

वर्ष १३, १४ - अंक ४९, (५०-५१),
५२, (५३-५४), ५५, ५६. जुलै
१९३१ ते एप्रिल १९३३ (दोन वर्षे).

वर्ष १५, १६ - अंक ५७ ते ६२, (६२-६३),
६४. जुलै १९३३ ते एप्रिल १९३५
(दोन वर्षे).

वर्ष १७, १८ - अंक ६५, ६६, (६७-६८),
(६९-७०), ७१, ७२. जुलै १९३५ ते
एप्रिल १९३७ (दोन वर्षे)

वर्ष १९, २० - अंक ७३, (७४-७५),
७६, (७७-७८), ७९. जुलै १९३७ ते
जाने १९३९ (राव अंक). अंक. (७४-
७५) अगोपित्याच विनोदक. (मंदिरा
अंतर्गत मंदिराचे अंतर्गत).

२०, २१ - अंक (८०-८१), (८२-
८३), ८४, एप्रिल १९३९ ते एप्रिल

१९४० (पाच अंक). अंक (८२-८३)

अहममय निदेशांक.

वर्ष २२, २३ अंक (८५-८६), ८७, (८८-८९), ९० ते ९२. जुलै १९४० ते एप्रिल १९४२ (दोन वर्षे).

वर्ष २४, २५ - ऑग ९२, (९४-९५), ९६, (९७-९८), ९९. जुलै १९४२ ते जानेवारी १९४४ (सात अंक). अंक (९७-९८) छापी निदेशांक (दोवट्या अंक पुढच्याशी जोडून).

वर्ष २५ ते २९ - अंक (१००-१०१), (१०२-१०३), (१०४-१०५), (१०६-१०७), (१०८-१०९), (११०-१११), (११२-११३), (११४-११५), ११६. एप्रिल १९४४ ते एप्रिल १९४८. (पाच वर्षे) अंक (१००-१०१) हयाविषया निदेशांक.

वर्ष ३० - अंक ११७ ते १२०. जुलै १९४८ ते एप्रिल १९४९.

वर्ष ३१ - अंक १२१ जु १९४९, १२२ न १९४९, (१२३-१२४) जानेवारी - एप्रिल १९५० (दोन वर्षे).

तरुण भारत

मासिक : संपादक - मंगेश हरी पेंडसेकर.
प्रकाशक - धोंडो राजाराम ठावर, चेळगाव.
मुद्रक - धनंजय प्रेम, धानापूर. या. व. रु. २.
फु. अं. ८४. प्रत्येक अंक २५, ३२ पृष्ठे.
७'८" X ५'२". प्रथमांक जुलै १९१९.

उद्देश - महाराष्ट्रातील विद्यार्थिवर्गात एक-मेकांमधून सहानुभूती उत्पन्न करणे, त्याच्या मुलावस्थेतील लेखनाखेला उत्तेजन देणे, शिक्षकांना शिक्षणाविषयी अनुभव व विद्यार्थ्यांना आपल्या अदृश्या मांडवा यांच्या असे साधन पुरविणे. स्वतः - तरुण राष्ट्रीय यशाच्या निवार्यांनी चालविलेले.

ग्रंथविषय -

कर्मण्येवाधिकारस्ते । मा फलेषु कदाचन ।

विशेष माहिती - प्रथम - 'भारत केमल समाजाचे.' वर्ष ३ - 'राष्ट्रधर्म समाजाचे.'

संपादक - वर्ष १ अंक (९-१०) पासून वर्ष २ अंक ८ पर्यंत - शंकर दिनार करदीकर ; वर्ष ५ - धोंडो राजाराम ठावर. मुद्रक - वर्ष ५ अंक ६ पासून 'तरुण भारत' छा. स्वतःचा. 'निकाश्यांनी चालविलेले असे पहिलेच मासिक'.

[मर्म, मुंमर्म, कचेरीवेळगाव, आहटे]

वर्ष १ - अंक १ ते ३, (४-५), ६ ते ८, (९-१०), (११-१२). जुलै १९१९ ते जून १९२०.

वर्ष २ - अंक १ ते ३, (४-५), ६ ते ८, (९-१०) - अक्टोबर १९२० ते जुलै १९२१ + अंक (११-१२) स-अ १९२१; + १ डि १९२१ (हा वित्तवा !). अंक २ न १९२० टिळक अंक.

वर्ष ३ - अंक १, (२-३), ४ ते ८, (९-१०), ११, १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२९.

वर्ष ४ - अंक (१-२), ३ ते ६, (७-८), ९ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२९.

वर्ष ५ - अंक १ ते ६, (७-८), ९, (१०-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९२४.

वर्ष ६ - अंक १ जानेवारी १९२५ -

तरुण मित्र

मासिक : संपादक - (यानी केले) डी. एकम. डीसोजा आणि महादेव विनायक केळकर. प्रकाशक - संपादक, मालवण. मुद्रक - बडुल, रत्नागिरी, अं ८, ९ विचारदशक छा. शिलाछाप. या. व. रु. १८८. फु. अ. ८३. अंकात २० पृष्ठे. ८'२" X ५'५". प्रथमांक - अक्टोबर १८८२. (पुस्तक-अंक)

स्वरूप — स्थलवर्णने, भूगोलवर्णने, खलुरूपका, मनोरंजक व ऐतिहासिक गोष्टी, वैद्यन, शास्त्रीय विषय, कविता, चोषण निबंध, ज्योतिष, औषधी, इतिहास इ.

[मुंमंत्र]

वर्ष १ — अंक १ ते ७ अक्टोबर १८८२ ते एप्रिल १८८३, + ८ मे १८८४, ९ जून १८८४. अंक ८, ९ शिळाछाप.

तरुण सारस्वत

धैमासिक : संपादकमंडळ — मुकुंद वि. लाड, मुमुदिनी प्रभाकर (संपादिका), रजनीकांत छ. भाडारे (सहसं.), गुलनाथ देऊळकर. प्रकाशक — गुलनाथ देऊळकर, मुंबई. वा. व. रु. १०४. फु. अं. ८५. १० X ७.४. प्रथमांक — (सप्टेंबर १९३९).

उद्देश — मारस्वत समूहातर्फे प्रसिद्ध होणारे. स्वरूप — भाषा मराठी व थोडा इंग्रजी मजकूर.

धीद्वाराय—

नहि कल्याणहृत्कश्चिद्गुंति तात गच्छति ।

[मंत्र]

वर्ष १ — अंक...३ मार्च १९४०, ४ जून १९४०...

वर्ष २ — अंक १ सप्टेंबर १९४०, २ डि ४०, ३ मा ४१, ४ जून १९४१.

तरुणांचा खिस्ती आवेश

मासिक : संपादक — धनवान नामदेव एमवेंशी. प्रकाशक — कु. अनंदा नामदेव एमवेंशी, मुंबई. वा. व. रु. १, फु. अं. ८१८६. अंसात १६ शृंखे. प्रथमांक — (अक्टोबर १९४१).

धीद्वाराय—

जननेवा प्रसुमेवा एयेय अत्ते आमुचे खनेदीत ।
राट न त्यात पडावा प्राथित्य ईश्वराय दिनरत्न ।

शक्त न आम्ही वळ दे गोरनिणे नाम खिस्त परमेश ।
सेवा करता करता टिकू या हाच ' खिस्ती आवेश ' ॥

विशेष माहिती — इंग्रजी मध्यका — ' मराठी ट्रेडर चेसट ' . नाथान फरल — वर्ष २ अंक ८ पासून नाव ' तरुणांचा खिस्ती आवेश आणि वाळोपमेवा ' .

[मंत्र]

वर्ष २ — अंक ...., ४ जानेवारी १९४३ ते १२ सप्टेंबर १९४३.

वर्ष ३ — अंक १ ते ६ — अक्टोबर १९४३ ते मार्च १९४४ —

तरुणांस उपदेश

मासिक : प्रकाशक — मुंबई, मुद्रक — सदाराम राणूजी. वा. व. रु. ८१२. ७.२ X ४.२. प्रथमांक — १ एप्रिल १८८६. (पुस्तक-अंक).

उद्देश — उपयुक्त विषयाचे. स्वरूप — कोरीव सुंदर चित्रे व त्यासंबंधी माहिती, उपदेशपर कथित कादंबरी, नाटक, मनोरंजक बोधपर शुटके, क्षेत्राची वर्णने, न्याय आणि राजनीती यावर निबंध, मुंबईतील हिवकारक बातम्या, सुभाषित वारसप्रह, चोषण विषय, कविता, इ.

विशेष माहिती — इंग्रजी पत्रांचे — ' अँड-व्हाइस फॉर दि यंग ' .

[मंत्र]

वर्ष १ — अंक...४ जुलै १८८६.

विमिरहरण

मासिक : संपादक — सिद्धनाथ पांडुरंग गोगटे, रामचंद्र नाथनाथ पुराणिक. प्रकाशक — संपादक, अजमीर. मुद्रक — मनोहर झा. पुणे. वा. व. रु. १८८. फु. अं. ८३. ८.४ X ५.४. प्रथमांक — (अक्टोबर १९०४).

स्वरूप — संकीर्ण वाळक, कथित, गोष्टी इ

ग्रीदवाच्य -

अये शाशाद्वमितिरहरपस्तीनिरणे -
सद्व्याजेन प्रतिक्षिमुदेति प्रतिक्षिम् ।
यमाचारिभुक्ताभुवदिसीं नाज्जेरविपयान्
सदानुष्ठेयोप सुखाददयेः पदानुम्भृत् ॥

- प. मधदत्तशास्त्री.

विशेष माहिती - यात 'व्यजनाचा अर्थ -
घारापाड्या' या गीत्यात प्र. येन अश्रुताच्या सात्त्विक
अर्थाचे विवरण फेरेले आढळते.

[मप्र]

वर्ष १ - अ. १, २ मार्च १९०४.

तुम्ही व आम्ही

मासिक : संपादक - श. वा. निर्गोस्कर.
प्रकाशक - निर्गोस्करदाडी. ११'२ × ८'३, अंक
२ पाख ८'१ × ५'२. प्रथमांक - एप्रिल
१९३२.

उद्देश - छेपकसंपादकाची साहित्यसेवा व
स्नेहवर्धन यात वाहिछे. त्पक्ष - छेपकाचे स्वातु-
मन, ऐकाचा परिचय, छेपकात यत्ना इ.

[ठामप्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९३२ ते
मार्च १९३३.

तेलगू मित्र

मासिक संपादक - महादेव जेठूजी मुष्नीड,
कृष्णाजी कराडी कटोड्या प्रकाशक - म. जे. मुष्नीड
(संपादक), मुंबई वा. व. रु. १४४, मुंबईत रु.
१. आकात २४ पुटे ७४ × ४'७ प्रथमांक
- (मे १९१७)

ग्रीदवाच्य -

कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन ।

विशेष माहिती - प्रकाशक - वर्ष ३
कृष्णाजी कराडी कटोड्या.

[सुमंत्र, मप्र]

वर्ष १ - अंक..., २ जून १९१७ ते १२
एप्रिल १९१८.

वर्ष २ - अंक १ ते १२ मे १९१८ ते
एप्रिल १९१९.

वर्ष ३ - अंक १ मे १९१९, २, ... (५ - ७)
व - अ - न (मन्वृष्टान्नर आ स ३) १९१९ ...

तेलगू समाचार

मासिक : संपादक - विठ्ठल नरसप्पा हवल.
प्रकाशक - यमादक, छोलापूर. मुद्रक - छोलापूर
यमाचार स्टीम प्रेस. वा. व. रु. १.
फु. अ. ८२. अकात ३२ पुटे. ६'१ × ४'६.
प्रथमांक - एप्रिल १९१६.

उद्देश - मुंबई इलाक्या आणि पश्चिम भाग
आणि इतर प्रांतातील आभ चळवळीचा पुरस्कार.
त्पक्ष - सचिन. पंगंचिते.

विशेष माहिती - आकार - वर्ष ३ पाख
७'२ × ४'८, वर्ष ७ पाख गाव अंक -
९'६ × ६'६, वर्ष १० पाख वर्ष अंक ९'६ ×
६'६. प्रकाशक - वर्ष ३ पाख शंकर सायण्णा
परशा, मुंबई. ग. य. - वर्ष ३ पाख रु. १८८।
वर्ष ६ पाख रु. ३. संपादक व प्रकाशक -
वर्ष ६ पाख शंकर सायण्णा परशा, मुंबई.
भाषा - विशेषांक वर्ष ७ अंक १ ची मराठी,
इंग्रजी, तेलगू विशेषांक वर्ष ७ वर्षप्रतिपदेचा
अंक, मराठी, इंग्रजी, तेलगू व हिंदी भाषा चार
भाषात. वर्ष १० पाख त्रिमासिक - इंग्रजी-
मराठी.

[सुमंत्र, मप्र, दवापो]

वर्ष १ - अंक १ ते ६, (७ - ८), ९ ते १२.
एप्रिल १९१६ ते मार्च १९१७.

वर्ष २ - अंक १ ते ३, (४ - ५), (६ - ७),
(८ - ९), (१० - ११), १२. एप्रिल
१९१७ ते मार्च १९१८

वर्ष ३ - अंक (१ - २), (३ - ४), ५, ६,
(७ - ८), (९ - १०), (११ - १२),
एप्रिल १९१८ ते मार्च १९१९ पृ. ३८४.

वर्ष ४ - अंक १, २, (३-४), (५-६),
(७-८), (९-१०), (११-१२).
एप्रिल १९१९ ते मार्च १९२०.

वर्ष ५ - अंक १, (२-३), (४-५),
(६-७), (८-१०), (११-१२).
एप्रिल १९२० ते मार्च १९२१ +

वर्ष ६ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १९२५.

वर्ष ७ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९२६. अंक १ जा मकरसंक्रांत खास
अंक, शिवाय वर्षप्रतिपदेचा अंक, वार्षिक
पुरवणी.

वर्ष ८ - अंक १, २, (३ ते १२). जानेवारी
ते (डिसेंबर १९२७).

वर्ष ९ - अंक ... २ फेब्रुवारी १९२८...

वर्ष १० - अंक (१ २), ३, ... जाने-
केतु १९२९—

त्रिविक्रम

मासिक : संपादक - येणीमाधव.
सहसंपादक - ल. ता. शिंदे. प्रकाशक - ग्वाल्हेर.
वा. व. न. ३०१२. फु. अ. ८५. अकांत
३२ पृष्ठे. ८*२ x ६*६. प्रथमांक - अष्टम्य
तृतीया सवत् २००१. (=चैनादि सवत् २०००
घरून वैशाख शुद्ध ३ शके १८६६ म्हणजे
२५ एप्रिल १९४४).

दीर्घवाक्य -

त्रिविक्रमस्तु त्रैवैद्य यत्र पूर्ण विराजते ।
ज्ञान विज्ञानमस्तित्वमम् ।

विशेष माहिती - सचाउक - मानस
प्रकाशन, कान्निदेशाचा मेळ मिळित बसवता
येत नाही.

[टबागे]

वर्ष १ - अंक १ चैत्र, ..., ३ ज्ये, ४ भा,
५ भा (१ शक १८६६, इ. स. १९४४)

त्रैमासिक समाचार

त्रैमासिक : संपादक - विश्वनाथ केशव
खासनीस. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक -
वा. भा. जोशी, ज्ञानविलास प्रेस, पुणे. वा. व. न.
८४. अंकांत ६ पृष्ठे. ८ x ५*३. प्रथमांक -
श्रावण शुद्ध ५ श. १८५२.

उद्देश - आरभी मुख्यत. पुणे येथील
सधेविपक्षी माहिती देणे. परिपदेनतर पुढे
व्यापक समाजहितास चालना देणे. स्वरूप -
चित्रे पणे. ठिकठिकाणी चालत्रिलेखा समाजहित
कारक संस्था व परिपदा याची हवीकट, कर्मा
समाजपुरवणी चरित्रे, समाजातील बराशी व
विद्यमान व्यक्ती, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक व
सामाजिक माहिती.

दीर्घवाक्य -

नहि ज्ञानेन सद्य पवित्रनिह नियते ।

विशेष माहिती - 'देशत्व ऋषेदी ब्राह्मण
शिक्षणोत्तेजक संस्था, पुणे शहर' असा मध्य
व्यायाचा वर निर्देश. मासिक समाचारचे पूर्वे
स्वरूप (पारा 'मासिक समाचार'). पृष्ठे -
वर्ष १ अंक १-६ पृ., अंक २, ३, ४ -
८ पृ., पुढे १६ ते ३२ पृ., वर्ष ५ अंक २
दिवाळी अंक पृ. ११२.

वर्ष १ - अंक १ नागरवमी १८५२, २
दिवाळी, ३ मकरसंक्रमण, ४ वर्ष प्र.
१८५३.

वर्ष २ - अंक १ श्रावण १८५३, २ का,
३ पौष १८५३.

वर्ष ४ - अंक १ आषाढ १८५५, २ का,
३ पौष १८५५.

वर्ष ५ - अंक १ आषाढ १८५६, २ का,
३ मकरस पौष १८५६. अंक २ वार्षिक
खास दिवाळी अंक.

त्वष्टा

त्रैमासिक संपादक - दत्तात्रय शंकर

कोटफोडे प्रकाशक - संपादक, पुणे मुद्रक -

श्रीगणेश प्रिन्टिंग वर्क्स, पुणे वा व रु १

अकात ३४, ३६, पृष्ठे ८४ X ५४

प्रथमांक - अद्यव्यवृत्तीया (विशेष) श १८४३

शेवटचा अंक मार्च १९३०

उद्देश - त्वष्टाकासार समानाची उन्नती करणे

स्वरूप - सचित्र पर्णेचित्रे

ग्रीडवास्य -

(१) निडस्तु नीतिनिपुणा यरि वा स्तुवतु ।

लक्ष्मी समाविशतु गच्छतु वा यथेष्टम् ॥

अथैव वा मरणमस्तु युगान्तरे वा ।

न्याय्यालयाप्रविशति पद न धीरा ॥

- मर्तुहरि

(२) धानेत निरोत सुनीतिमत ।

अखे नखे वा कमला गृहात ।

हो मृत्यु भाजीव घनो युगाती ।

समार्ग टाकूनि मले न जाती ॥

विशेष माहिती - 'त्वष्टाकासार समाजोन्नति

संस्था, पुणे' याच्या विद्यमाने संपादक व

प्र वप २ पासतु मासवी छोटेशेन कवले (अगर

काही ठिकाणी कोरले) पृष्ठ - वप ७ पासतु

२४ त्रिदयाक्ष्य - वप ७ पासतु प्रमाक (२)

वगणीचे अमावी धर्द छाले

[मुमम मम, रत्नासख]

वर्ष १ - अंक १ अद्यव्यवृ (विशेष), २ नागव

(धावण), ३ बलिप्र (कार्तिक) ४ रथख

(माघ) वै, आ, का, माघ १८४३

वर्ष २ - अंक १ रामनवमी, २ वग्री,

३ अनंत च, ४ दत्तत्र वै, ज्ये, भा,

मा १८४४.

वर्ष ३ - अंक १ वपप्र, २ आपादी ए,

३ गणेशच, ४ त्रिपुरा वी चे, आ, भा, का

१८४५

वर्ष ४ - अंक १ हनु ज, २ नारळा वी,

३ कोना वी, ४ महाशिव वै, आ, अ,

माघ १८४६

वर्ष ५ - अंक १ नृसिंहज, २ श्रीहृष्णज,

३ नरक चतु ४ भीष्माष्टमी वै, आ, अ,

माघ १८४७

वर्ष ६ - अंक १ हनु ज, २ आपादी ए,

३ श्रीहृष्ण ज, ४ बलिप्र वै, आ, भा,

का १८४८

वर्ष ७ - अंक १ वपप्र, २ वग्री,

३ काजा वी, ४ मकर स वै, ज्ये,

अ, वी १८४९

वर्ष ८ - अंक १ हनु ज १८५०, २

आगस्ट १९२८, ३ अक्षय्वर, ४ जानेवारी

१९२९ एप्रिल १९७८ ते जानेवारी

१९२९

वर्ष ९ - अंक १ ते ४ एप्रिल १९२९,

आगस्ट, नवंबर २९, मार्च १९३०

त्वष्टा-तरुण

त्रैमासिक - संपादक - दत्तात्रय एकनाथ मुळे

प्रकाशक - संपादक, मुंबई मुद्रक - मुंबई वमव

प्रेस, मुंबई वा व रु १ अकात २४ पृष्ठे

७ २ X ४ ८ प्रथमांक - (एप्रिल १९३१)

ग्रीडवास्य -

उत्तिष्ठ ज्ञानं प्राप्य वरानिषोदत ।

विशेष माहिती - 'त्रयार्थिमडळा'तील

कार्यकर्त्यांचे प्रकाशन [त्वष्टावैभव - संपादकीय

वप १ अंक १] पृष्ठ - वप ५ अंक २ची ४१

[मम, मुमम]

वर्ष ४ - अंक १ ते ४ (ए, झ, न, जा)

एप्रिल १९३४ ते जानेवारी १९३५

वर्ष ५ - अंक १ ते ४ एप्रिल १९३५ ते

जानेवारी १९३६

वर्ष ६ - अंक १ एप्रिल १९३६, २ जुलै

१९३६,

त्वष्टा-वैभव

त्रैमासिक संपादक - दत्तात्रय एकनाथ मुळे,

वसंत महादेव ताश्ट, जयवत करोना वडके

घर्ष १३ - अंक (१ - २) धर्म - न
१९३० -

दंभहारक

मासिक : प्रकाशक - रामचंद्र उदासि, मुंबई. मुद्रक - 'न्यायनल' छापखाना, मुंबई. वा. घ. र. ३८८ आगाऊ, सहामाही २८८ आगाऊ. पु. अं. ८६. अंकित २० पृष्ठे. ९.६ × ६.१. प्रथमांक - १० अक्टोबर १८७१. दोषट्या अंक - जू १८७३. (पुस्तक-अंक)

उद्देश - श्रीपुरुषाच्या सत्ताचक्षुषेचं उच्युक्त नियमसंग्रह. देशरिचिती, धर्म, नीती, व्यवहार यांचे धर्माने देशबाधकास धोधानून पाजून त्यास उज्जन करावे. आपेची उज्जती. मुख्य उद्देश 'स्पेक्टेटरा'प्रमाणे केवळ लोकाद्विवादाचा (जाहि. मल्लू. ४). स्वरूप-निर्देश, मनोरंजन व सन्मार्ग. दर्शक कविता, गोष्टी, रूपरे, देशगान, चरित्रे, शरीरसंयर्थनार्थ नियम, प्राचीन कविता, ख्रिस्ती-धर्मोपदेशकाद्वर तडावे.

श्रीद्वयानय -

(मध्यप्रदेश)

पीडा वना घयेच्छ परि शा मज मोकळीक योजाया ।
मुद्रार्थनाम्नाते तुमचा नि.क्षेप गर्व पळयाया ॥ १ ॥
यंत्र अमोघ पहा हे अनिहारहि संप्रताप जाणावा ।
इंद्राद्यखिंड सुराही वज्रानेही प्रभाव घानावा ॥ २ ॥
हरिवज्राहत गिरिवर शिखरासम राळ करीन मी
निघ ।
होतील हृष्ट सज्जन चरितिल दुःखासि सर्वही
दुष्ट ॥ ३ ॥

(प्रारम्भप्रकाशक)

कापवे मन कुजनी वृद्धपणी कापते जसे शिर ते ।
सत्संगात शिरावे बाळ्य जननीकडे जसे शिरते ॥

- गोरोक्ष

विदेश माहिती - इंग्रजी मथळा - 'दंभहारक
ऑर एक्सप्लोर ऑफ हिपोक्रीसी'. प्रकाशक -
पुस्तक ४ अंक ३ पासून वेंकटेश अनंत मैत्रवर.

मुद्रक - वेणू ४ निर्गम्यागर छापखाना, नांदेडर -
घर्ष ५ चा ८.६ × ५.६. लोकाभ्याच्या अमादा-
मुळे धंद पडते. (गंदर्भ-निर्वाण घर्ष ५.० ; घ. २४८.)

[मुंमं, ठामं, पुमं, दवां]

घर्ष १ ते ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (अ ते
घ). अक्टोबर १८७१ ते सप्टेंबर १८७४
(तीन वर्षे). पृष्ठे प्रत्येकी = १०.

घर्ष ४ - अंक + १ ते १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १८७५. घ. २४८.

घर्ष ५ - अंक + १ ते १२. जुलै १८७६ ते
जून १८७७. घ. २४४.

दर्पण

पाक्षिक : संपादक - बाळ गंगाधर तथा
बाळशास्त्री जागेकर. प्रकाशक - खुनाथ हरिश्चंद्रजी,
मुंबई. मुद्रक - कावयनी वरसेटजी, मेरठदर प्रेस
न. १, मुंबई (टाइप व थिळा). वा. घ. दर तीन
महिन्यास रु. ६. १९ × ११.५. दुकायमी.
प्रथमांक - ६ जानेवारी १८३२. दोषट्या अंक -
२७ एप्रिल १८३२. पुस्तक-कागद (= अंक)

उद्देश - चाळ परिस्थिती आणि आधुनिक
ज्ञान समजावळ मारीत करून देणे. स्वदेशीय
लोकांमध्ये विलायतेतील विद्याचा अभ्यास अधिक
व्हावा आणि या देशाची समृद्धी व एधील
लोकांचे कल्याण याविषयी स्वतंत्रतेने व उघड
रीतीने विचार करावयास स्वतः व्हावे स्वरूप -
इंग्रजी व मराठी. लेख व पत्रव्यवहार. नेटिन्ह
लोकांची सरकारी नोकरी, जातिभेद, हिंदुधर्म,
सरकारी खात्यातील घडिष्ट नोकराच्या राजा, नेम-
णुका इ. : विलायती वृत्तपत्रातील बातम्या, खात्रीय
माहिती, काव्य, शिक्षण इ. स्वतंत्र व इतर पत्रांतून
निवडून घेतलेला संग्रह.

विशेष माहिती - [तपशील 'दर्पणसंग्रह' -
वि. क. जोशी व श्री. म. सरस्वतदे, १९४६,
घ. १६-१७] सरकारकडे मद्रासीसाठी केलेल्या
अर्जावर सहा - खुनाथ हरिश्चंद्रजी, जनार्दन

वासुदेवजी व बाळशास्त्री जामेवर. मुद्रक - नर (१)
श्रीकृष्ण जगन्नाथजी, कुरिअर प्रेस, मुंबई. साप्ता-
हिकात रूपांतर दि. ४ मे १८३२ पासत.

वर्ष १ - अंक जाने ६, २०, फे. ३, १७,
मार्च २, १६, ३०; एप्रिल १३, २७
(नऊ अंक). ६ जानेवारी ते २७ एप्रिल
१८३२. (उत्तान्याच्या तारखावरून अंक-
मालिका अजमाते लिहून काढली)

दर्यावर्दी

द्वैमासिक / मासिक : संपादक - जि. शं.
सत्ताहेल. सहसंपादक - रा. वि. महाजन.
प्रकाशक - (वर्ष ६) नागेश आत्माराम नारकर,
मालखण; वर्ष ३ पासत मुंबई. वा. व. क. ८१२.
फु. अं. ८२. अंकात २० पृष्ठे. १०*६ X ८*३.
प्रथमांक - मे १९४०.

उद्देश - समुद्रजीवनाला वाहिलेले द्वैमासिक
प्रथम, त्वरित - आरमार, मच्छिमार, व्यापार व
समुद्रजीवनविषयक व सर्व प्रकारचे नाविक विषय.

विशेष माहिती - इंग्रजी वर्णन, 'डिप्लोमेट ड
इंडिअन मरीन, इंडिअन नेव्ही अँड फिशरी'.
वर्ष २ अंक ६ नंतर मार्च १९४३ पासत
कागदाच्या टंचाईमुळे बंद होते. फिरून वर्ष ७
अंक १ एप्रिल १९४९ नंतर 'प्रकाशन सक्तयत'
होते. आकार - वर्ष ३-९*६ X ७*३.
वा. वर्गणी - वर्ष ३ रु. ५, फु. अं. ८४.

[मप्र, रविकावळी मुंबई]

द्वैमासिक

वर्ष १ - अंक ..., २ आगस्ट १९४०, ३ अं,
४ जानेवारी १९४१.

वर्ष २ - अंक १ जुलै १९४१, २ डि. ३ फे
१९४२, ४ ए-मे, (५ ६) सप्टेंबर
१९४२.

वर्ष ३ - अंक + ... २ ए-मे १९४५ ..., ४
आ-स ४५, ५ अक्टोबर-नवंबर १९४५.
अंक ५ दिवाळी अंक.

वर्ष ४ - १ फे ४६, २ मा ए, ३ मे-जू,
४ जुलै-अक्टोबर १९४६, अंक ४ दिवाळी
अंक.

मासिक

वर्ष ५ - अंक + १ ते ९, (१०-११),
१२. एप्रिल १९४७ ते मार्च १९४८.

वर्ष ६ - अंक ..., ४ जुलै १९४८ ते ७,
(८-९), १० ते १२ मार्च १९४९.

वर्ष ७ - १ एप्रिल १९४९, + २ फेब्रुवारी
१९५०.

वर्ष ८ - अंक १ मा. ए १९५०, (२-३-४)
जु, ४(?) ७, ५ नवंबर १९५० (अनियमित).

दर्यासारंग

पाण्मासिक / मासिक : संपादक - दत्तात्रय
सीताराम मुणगेकर. प्रकाशक - संपादक, मुंबई.
वा. व. क. १०४. अंकात ६४ पृष्ठे. ९*७ X
६*५. प्रथमांक - नवंबर १९३७.

उद्देश - मुंबईतील व रत्नागिरी, कुळावा,
ठाणे, कारवार जिल्ह्यातील क्षातिबंधूंची मते
बद्दलनसमाजापुढे आणणे. १२०० - प्राचीन व
अर्वाचीन दर्यावर्दी पेशासंबंधी एखांशीण चर्चा.

प्रीद्वाम्य -

योजकस्तत्र दुर्धमः ।

विशेष माहिती - संपादक - वर्ष २ बापूजी
दामोदर पडवळ. प्रकाशक - वर्ष २ सी. एच.
डी. मुणगेकर, वा. वर्गणी - वर्ष २ रु. २. पृष्ठे -
वर्ष २-३२.

[मप्र, रविकावळी मुंबई]

पाण्मासिक

वर्ष १ - अंक १ नवंबर १९३७, २ एप्रिल
१९३८.

मासिक

वर्ष २ - अंक १ जुलै १९३८ ते ६ डिसेंबर
१९३८ —

दलित - सेवक

मासिक / पाक्षिक : संवत् १६ - निवृत्त नरहर बरें. प्रकाशक - संवत् १६, पुणे. मुद्रक - मारुत छा. पुणे. वा. व. क. १. अंक २४ पृष्ठे. ८.३ × ५.४. प्रमणांक - जून १९४१. पुणे वा. व.

उद्देश - ग्रामिक संघाच्या हरिद्वनसार्यांच्या यात्रा देण्यासाठी १९४४ - संघाचे प्रसारकाय व इतर कार्याची माहिती; हरिद्वन आदिवासी बौद्धे मागाय संघाच्या संघाचे महत्वाच्या घटना, सरकारी पत्रे, वैधानिक व इतर उरजुत माहिती, संघाचा नियमावर लेख इ.

विशेष माहिती - महाराष्ट्र ग्रामिक हरिद्वन-संघासंबंधी मासिक सुमन. पहिली गदा बरें मासिक. १५. ८-१९४७ पासून पाक्षिक. बरें ३ पासून पुढील बरोंची माहिती देण्याच्या यादीसून जमविलेली (पाहा यादी 'दलित सेवक' बरें १३ अंक १ जून १९५३).

[संवाददाय कचेरी पुणे, कोल्हापूर, मुमय]

मासिक

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जून १९४१ ते मे १९४२

वर्ष २ - अंक १ ते ९, (१० - १२). जून १९४२ ते मे १९४३.

वर्ष ३ ते ६ - अंक प्रत्येकी १ ते १०. जून १९४३ ते मे १९४७ (चार बरें)

पाक्षिक

वर्ष ७ - अंक मासिक १ ते ३ जून ते आगस्ट १९४७, पाक्षिक अंक १ (१५ आ ४७) ते अंक १९ (१५ मे १९४८)

वर्ष ८ ते १० - अंक पाक्षिक प्रत्येकी १ ते २४. १ जून १९४८ ते १५ मे १९५१ (तीन बरें)

दांत्य, जीवन, वला

मासिक / द्वैमासिक : संपादक - ना. रा. राव. प्रकाशक - आर्. एच्. नार्डक, वेळगाव

वा. व. क. १८८. पु. अं. ८२. अंक ३० पृष्ठे. ७.२ × ४.८. प्रमणांक - जून १९३६.

उद्देश - ग्रामिक संघाच्या यात्रेची माहिती पुरविले. १९४४ - आरोग्य, सुमनान्न, बौद्धिक जीवन, दंगल जीवन, चुटके, कविता इ.

विशेष माहिती - इमजी मयळा - ' संघ' सासून आरं. प्रसारक - बरें १ अंक ११ मध्ये - " यापुढे मासिक देण माहितीची एकदा निघे. " बरें २ अं. १ - " माहितीवर अक्षीयतेच्या आरोग्यासाठी एक गद्या हांग होण. अगो संघे आनी. धीन गद्या इले होते. "

[मय]

मासिक

वर्ष १ - अंक १ ते १० जून १९३६ ते एप्रिल १९३७, + ११ जा ३८ + १२ मार्च १९३८.

द्वैमासिक

वर्ष २ - अंक + १ जून १९३८, २ आ, ३ अक्टोबर १९३८. अंक १ बर्गंत अंक, अंक ३ रिवाळी अंक.

(श्री) दासबोध

मासिक : संपादक - शहर धागे शीरसागर. प्रकाशक - संपादक, ब्रह्मचर्याभम, महार (रातारा). मुद्रक - पेथळ गणेश जोशी, श्रीरामदास प्रिंटिंग प्रेस, मुंबई वा. व. क. २०१४. पु. अं. ८४. अंक ३२ पृष्ठे. ७.९ × ५.२. प्रमणांक - मार्च १९४८.

उद्देश - दासबोधाचा सविवरण, सामोषाग सुलंबद अर्थ व महत्वाच्या आनुवागिक नियमावर स्वतंत्र लेख, सामान्य रुढीप्रमाणे इतर मासंगिक विषय. स्वरूप - श्रीमदासबोध विशदीकरण, प्रेमळ श्वासमाधान, परिसमण, प्रथरीक्षण, वर्तमान सार, शब्दकोश, शुद्धिसमाचार.

म्रीदवाभ्य -

(१) नाभिपेतेन संस्तारो मयस्य नियते जने ।

विक्रमार्जितसत्त्वस्य स्वयमेव जनेन्द्रदा ॥

(२) प्रसंग हा तडातडी । करा विवेक तातडी ।

सुचीत व्हा घडाघडी । प्रबोध प्या खडाउडी॥

(३) कृष्णन्ते विश्वमायम् ।

विशेष माहिती - मुद्रक - वर्ष १ अंक २ पासून श्री. रघुनाथ वामन कुलकर्णी, श्री. नरसिंह मुद्रण मंदिर, मयूर; वर्ष २ अंक २ पासून शेकर गोविंद कुलकर्णी, नरसिंह मुद्रण मंदिर, मयूर. फु. अ. - दुसऱ्या वर्षापासून ८६; **आकार** - वर्ष २ पासून ९'५ × ६'६. पुनर्मुद्रण - प्रथमवर्षाचे पहिले ४ अंक पुनर्मुद्रित करावे लागले. **कालाविर्देश** - टिकक पत्राप्रामाण्ये, अधिक-मात्राचा अंक वैद. द्वितीय मुद्रण - वर्ष १ - अंक २ ते ४ यांचे एक १८५० मध्ये.

[मर्म, पुनर्मर्म, मुंमर्म, दयाणे]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. माघ १८४८ ते पौष १८४९. पृ. ४१४. १२ व्या अंकाच्या भारती वर्षाची समप्र सली.

वर्ष २ - अंक १ ते ५, (६ ते १२ यांच्याऐवजी 'गोमातक शुद्धीचा इतिहास' प्रकाशन १८५२ अक्षय्यवृत्तीया, ह्या दिला) माघ १८४९ ते पौष १८५०. पृ. १६० + ३३४.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. माघ १८५० ते पौष १८५१. पृ. ४००.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. माघ १८५१ ते पौष १८५२. पृ. ४००.

वर्ष ५ - अंक १ ते १०. माघ १८५२ ते कार्तिक १८५३. पृ. ३५६. अंक २ फाल्गुन १८५२ दाखनवमी महोत्सवाचा विशेषांक.

दिग्दर्शन

मासिक : संपादक - (बाळशास्त्री बामेकर). प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - गणपत कृष्णाजी याचा छा. मुंबई. वा. व. रु. ५ भागप्रक. फु. अं.

८८. अंकात २४ - ३२ पृष्ठे. ८'४ × ५'२. प्रथमांक - मे १८४०. (पुस्तक-अंक).

उद्देश - मराठी भाषेत सर्व विषयाचा संग्रह. **स्वरूप** - सचित्र. वातर्माचे सार, भूगोल, इतिहास, पदार्थविज्ञान, रसायनशास्त्र व साधारण विज्ञान याविषयी थोडा थोडा मजकूर दुसऱ्या ग्रंथानून घेतलेला किंवा नवीन लिहिलेला. समजून पडण्याकरिता दगडावर छापलेले नकाशे, चित्रे वगैरे.

विशेष माहिती - "मराठी भाषेत सर्व विषयाचा संग्रह." वर्ष ३ च्या प्रत्येक अंकावर प्रकाशनाचा दिनांक आहे - अंक १ चा प्रकाशनदिन २० जून १८४२, अंक ९ चा १४ डिसेंबर १८४२, तर अंक १० चा २२ जानेवारी १८४४ व अंक १२ चा १ मार्च १८४४. मासिकाची जाहिरात दि. १० जानेवारी १८३९ रोजी 'बॉंबे टाइम्स' मध्ये प्रसिद्ध झाली.

वर्ष १ - अंक १ ते ८. मे ते डिसेंबर १८४०.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १८४१.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १८४२.

वर्ष ४ - अंक १ ते ४. (पृष्ठे अनुक्रमे २४, २८, २८, २८).

(श्री) दिनकर

मासिक : संपादक - बाळकृष्ण गोविंद नाडकर्णी. सहसंपादक - श्रीपाद दयाराम राजाच्यक्ष. प्रकाशक - परमार्य साधनालयाकरिता, मुंबई. मुद्रक - फादन आर्ट प्रेस, मुंबई. वा. व. रु. १०८. फु. अ. ८४. अंकात २० पृष्ठे. ७'२ × ४'८. प्रथमांक - डिसेंबर १९२७.

उद्देश - ज्ञानानव्याचा योग्य मेळ घालणारे, व्यावहारिक वेदाताचा प्रसार करणारे. **स्वरूप** - संपादकीय, श्रीमाहित्य, संतचरित्रे, गोष्टी, लघुकथा, कीर्तनमाला, तत्त्वज्ञानपर लेख, पथलेख, इतर लेख, दाखबोधचर्चा, चित्रे, हिंदी लेख इ., रंगीत चित्रे, चित्रेणें इ.

प्रीत्यात्म्य -

शन प्रकाशान्ति निरिच्छा परोक्षार्थी ।

दे दग्गेने नवनीत नौप्यहारी ।

आयंत वी नियत, जार्थी दे जगत् ।

संमत्त आदर न्यू 'दिनरात्रयाय' ॥ १ ॥

विशेष माहिती - धर्मेन शिष्टाक्ष (पो. पांड्याड, जि. रत्नागिरी) येथील परमार्थ-साधनालय मध्येने चालविण्ड. श्री दिनार = दाश महााराज अन्तर्दोदार, साधार - वं ५, पावन ८४ × ५५. १३ - वं ३ - ३२. सांपादक - वं ९, श्री. द. राजाच्य. वा. पर्यायी - वं ५, ८ २५८.

[मज्जाव, अंतर्गतमंडिरपुणे]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. डिसेंबर १९२७ ते नवंबर १९२८.

वर्ष २ ते ४ - अंक + प्रत्येकी १ ते १२ (जा ते डि). जानेवारी १९२९ ते डिसेंबर १९३१ (सोन वीं).

वर्ष ५ - अंक १ ते ६, (७, ८), (९-१०), (११, १२). जानेवारी ते डिसेंबर १९३२.

वर्ष ६ - अंक ..., ३ मार्च १९३३.....

वर्ष ७ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३४. प्रत्येक अंकात रंगीत चित्र.

वर्ष ८ - अंक १ ते (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९३५.

वर्ष ९ - अंक १, (२-३), (४ ते १२). जानेवारी ते डिसेंबर १९३६.

वर्ष १० - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३७. अंक ८ आ पुरुषोत्तम अंक.

वर्ष ११ - अंक १ ते ४, (५-६), ७, ८, (९-१०), ११, १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३८. अंक १ आ दिनकर बोधामृत अंक, अंक ८ आ श्रीगुरुगीर्णमा उत्सव अंक.

दिव्य जीवन

मासिक : संवाद - रु. सगरानम. प्रकाशक - संवादक, नागपुर. वा. घ. क. ३. पु. अं. ८५. अंक १६ पृष्ठे. ९६ × ७१. प्रकाशक - जानेवारी १९५०.

उद्देश - आध्यात्मिक नियचे. दिव्य-जीवनमंडळ हार्थीदेश याच्या विदमाने मंडळाचे हेतू व तत्वे याचे निरूपण. स्वगत - योगविचन, एतिसम्पानाव योगाचे शास्त्रीय विचन, मारवाचे आध्यात्मिक धन, वसंधांग, बलहाचे दिव्य जीवन, आरोग्य, व्यायाम व आहार, नियंत्रित आध्यात्मिक पाठ, मत्तियोग, वैद्वान्त व. नियमादर लेख.

विशेष माहिती - दिव्यजीवनमंडळाचे संस्थापक स्वामी शिवाचमनहाराज (१९३६).

[राधारामना नागपुर]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९५०.

दीनमित्र

मासिक : संवाद - (वर्त) गणत सराराम पाटील (सरकारी नोंद). प्रकाशक - पुणे, अहमद नगर. मुद्रक - अंबाप्रसाद छा. वा. घ. क. १ मागाहून रु. १८८. पु. अं. ८२. अंक १६ - ८४ पृष्ठे. ७९ × ५२. प्रकाशक - एप्रिल १८८२. (पुस्तक-अंक).

उद्देश - शेतकरी वर्गाची गुळामगिरी दूर करणे. शेतकरी व कामगरी लोकतरता मूळच्या स्वायिक शेतकऱ्यावर अनेकानी अंमक केला, त्याच्या मानसिक इच्छा नष्ट होऊन हे जगाचे सार्वजनिक गुलामच बनविणे आहेत असे त्यांना वाटते. अशा या गुलाम बनलेल्या लोकांच्या उद्धाराय. स्वच्छ - सचिन. पोवाडे, वादवरी, बोधवचने, शेतकऱ्याच हपारा, सत्यशोधक समाचाची माहिती, तमासे, पाऊगणाी, पंचोची, वृषदेशपर लावण्या.

प्रीदवान्ध -

जे का रंजले पावले । त्यासि म्हणे जो आपुले ।
तोचि साधू बोळवावा । देव तेथेची वाणावा ।
ज्यासि अपंगिता नाही । त्यासि धरी ओ हृदयी ।
वधा करी जे पुजारी । तेच दाख आणि दाखी ।
तुला म्हणे सगो निरी । तेचि मगवंताची मूर्ती ॥

विशेष माहिती - इंग्रजी वर्णन - दानमित्र
आर दि फ्रेंड ऑफ दि पुअर, प्रकाशनस्थळ -
वर्ष ५, अहमदनगर, मुद्रण - वर्ष ५, दीन-
दास छ. मुंबई. यात कारागिरीचा, दुष्कालाचा,
कमीकुट्याचा, अनाथ लोकाचा, असे गोवाडे
प्रसिद्ध झाले.

वर्ष १ - अंक १ ते ८, (९-१२). एप्रिल
१८८८ ते मार्च १८८९.

वर्ष २ - अंक (१-२); ३, ४... एप्रिल ते
जुलै १८८९-

वर्ष ४ - अंक + १ ते १२ (शिळाछाप).
मावनिर्देश नाही (१ सप्टेंबर १८९१ ते
ऑगस्ट १८९२).

वर्ष ५ - अंक १ सप्टेंबर १८९२, २ अक्टोबर.

शुभचक्रप्रकाराच्या मोहिमा, सजीवनाच्या चळवळी
व इतर ख्रिस्ती कामाची माहिती.

प्रीदवान्ध -

१-दिवा छाबून मापाळाची ठेवीत नाहीत.
दिवसणीवर ठेवतात. म्हणजे तो घरातील सर्वोपर
उजेड पाडितो. मत्स्य ५-१५.

२-तुझे वनन माझ्या पावलांकरिता दिवा व
माझ्या मार्गावर प्रकाश आहे. स्तोत्र ११९ - १०५.

विशेष माहिती - व्यवस्थापक - रे.
आप्यानी ज्येष्ठ पाठक. अनेरीस 'दीपकाचे
यांणीदारण' नावाचे ४ पानी पत्रक, दि. १
फेब्रुवारी १९४९. यंणीदार कमी पडल्यामुळे
बंद केले.

[मिस्रू एम्. जे. ख्रिस्ती मोपाळ]

वर्ष १ - अंक १ ते १२, जून १९४७ ते मे
१९४८. पु. ११६ व ७६. अंक ११ ए
१९४८ ईस्टर अंक.

वर्ष २ - अंक १ जून १९४८, २ जु + ३
ते ६ सप्टेंबर ते डिसेंबर १९४८. पु. ९६.
अंक ६ डि १९४८ ख्रिस्तजयंती विशेषांक.

दीपक

मासिक : संपादक - रे. सदानंद आप्यानी
पाठक. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - एस्.
पी. जी. मिशन प्रेस, अहमदनगर. भा. व. रु.
३. पु. अं. ८६, वर्ष २ अं १ पावत ८५. अंकात
२०, १६, १२ पुष्टे. ८'३ × ५'४. प्रथमांक
- जून १९४७. दोव्या अंक - डिसेंबर १८४८.
(वर्ष - अंक).

उद्देश - शास्त्राध्ययन, धर्मशिक्षण, शुभचक्र-
प्रकार यांचे वाहिलेले व महाराष्ट्रातील ख्रिस्ती
जनतेच्या आध्यात्मिक उन्नतीसाठी शरणारे.
स्वरूप - वादग्रस्त चर्चेपासून अलिप्त. परिवारशास्त्रा-
तील वचनाची फोट, ईश्वराचा संदेश. धर्मवीरांची
नेटक चरित्रे, ख्रिस्ती महामंडळाची कामगिरी व
महाराष्ट्रातील मंडळांचा याची माहिती. परिवर्तन,

दीपज्योत

मासिक : संपादक - रा. पु. सापळे. प्रका-
शक - धी कॅलेजर बक्से, मुंबई. भा. व. रु. ६.
पु. अं. ८१०. अंकात ४० पुष्टे. १०'९ × ८'३.
प्रथमांक - (दिवाळी १९४९).

उद्देश - कलात्मक मासिक, स्वरूप - सजीव
वाच्य, कथा, कविता, खेळ, चुटके, एकांकिता,
चाळी कादंबरी.

विशेष माहिती - प्रथमांक १ - दिवाळी
अंक १९४९. आकार ९'५ × ७'१. संपादक -
रा. पु. सापळे व सहाय पाठणकर, पु. १०४,
फि. रु. १. यावर महिना दिवाळी नामाक नाही.
वर्ष १ - अंक..., २ ते ८ - जानेवारी ते जुलै
१९५०...
वर्ष २ - अंक..., २ डिसेंबर १९५० -

दीपमाला

मासिक : संपादक - एल्. जे. चितळे. सह-संपादक - एम्. एम्. मराठे. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - चैतन्य प्रिंटिंग प्रेस, पुणे. वा. व. रु. ८. फु. अं. ८१२. अकात ७० पृष्ठे. ७*२ X ४*८ इंच. प्रथमांक - एप्रिल १९४९.

उद्देश - मराठी वाचकांना उत्कृष्ट मनोरंजक साहित्य पुरविणे. स्वरूप - रंगीत मुद्रापट्ट. दर-महा मुख्य वे एक संपूर्ण रहस्यमय कादंबरी.

विशेष माहिती - दीपमाला कार्यालय, २६ भवानी पेठ, सातारा शहर.

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १९४९.

दुमालदार

मासिक / त्रैमासिक : संपादक - हणमंतराव सदाशिव डेरे. प्रकाशक - संपादक, (चिटणीस डेक्कन दुमालदार समा), पुणे. मुद्रक - आर्यभूषण छा, पुणे. वा. व. रु. ३.८*३ X ५*५. प्रथमांक - कार्तिक इ. १८४७.

उद्देश - एकंदर सरदार, दुमालदार यांचे दिवाहितसंबंध, परस्परांच्या भडवणी, त्या दूर होण्याचे केलेले उपाय व त्याची निष्पत्ती याबद्दल माहिती मिळवून समहित करणे. प्रचलित राजकारण, सामाजिक व धार्मिक विषयांवरील लेख येणार नाहीत. स्वरूप - इनाम, बतने, सोतीबद्दल सरकारी ठराव व कायदे; पटले, देणग्याची परंपरा, बहिवाट, घराण्याचे इतिहास, इनाम कमिशन, पुणे दत्त वीरे माहिती, कौन्सिलातील ठराव, विळे, प्रश्नोत्तरे, सर्व्हे सेटलमेंट, जमीन महसूल पद्धती व इशानिष्ट परिणाम इ.

विशेष माहिती - वर्ष १ अंक २ पासून मध्यवर्षाच्या पर 'पुणे डेक्कन दुमालदार समेकार्पण'. वर्ष २ पासून - पुणे डेक्कन सरदार व दुमालदार समेने चालविलेले मासिक. या वर्गाणी - वर्ष ३ पासून रु. ३०४. व्याकरण - वर्ष ५ पासून ९*४ X ६*५. संपादक - वर्ष २ खडेराव चिंतामण

मेहेंदळे, वर्ष ३ - १ मेहेंदळे व २ नारायण हरि नातू, वर्ष ४. गंगाधर नारायण मुमुनदार. सहसंपादक - वर्ष २ सदाशिव कृष्णराव शिंदकर, वर्ष ४ उतसंपादक - महामंड सत्याहुदीन करिमुदीन, वर्ष ५ सहस. १ म. स. करिमुदीन, २ वि. वि. देशपांडे. प्रकाशक - वर्ष २ स. कृ. शिंदकर, वर्ष ३ म. स. करिमुदीन, वर्ष ४ ए. रा. निचुरकर.

[मुमंत्र, माहसम]

मासिक

वर्ष १ - अंक १ ते ५, (६-७), (८-९), १० ते १२. कार्तिक १८४७ ते माद्रपद १८४८. पृ. ३४६. अंक ६ अधिक चैत्र धरून.

वर्ष २ - अंक + (१-४), ५, (६-७), (८-१०), (११-१२). कार्तिक १८४८ ते अभिन १८४९. पृ. २९२ व २४.

वर्ष ३ - अंक + १, (२-३) ४ ते ६, (७-११), १२. आषाढ १८५१ ते माद्रपद १८५२. अंक १२ वा ज्येष्ठ ते माद्रपद चार महिन्यांचा

त्रैमासिक

वर्ष ४ - अंक + १ चै ते ज्ये १८५९, (२-३) भा ते मा, ४ पौ ते फा १८५९.

वर्ष ५ - अंक (१-२) चैत्र ते माद्रप १८६०.

दूत (औद्योगिक मासिक)

मासिक : संपादक - चिंतामण रामचंद्र टिफेकर. प्रकाशक - संपादक, सोलापूर. मुद्रक - समर्थ भारत छापखाना, पुणे. वा. व. रु. २. फु. अ. ८३. अकात २४ पृष्ठे. ८*८ X ६*२ प्रथमांक - ऑक्टोबर १९१८. (वर्ष ४ सलग अंक-प्रमांक).

उद्देश - घरगुती उद्योगधंदे व व्यवहार ज्ञानाचे मासिक. व्यापार व उद्योग याची माहिती. स्वरूप - वागता व्यवहार, विनामाडवली उद्योगधंदे, जिज्ञासू जग, कुलवधूचा शानकोश, नूतन परिचय

(अभिप्राय), कोठे काय मिळते, घरगुती गरजा (बधू वर) इ. सदरे

ब्रीदवाक्य -

नास्त्युपमसमो बधु इत्या च नावसीदति ।

विशेष माहिती - अक घरेच मागासले म्हणून ३७ वा अक जानेवारीत काढला. १०० भती गरीम म्हेमाना 'दूत' फुल्ट वाटला जात आढे, ३८ वा अक ३५०० प्रतीना काढला, १० हजार वर्गमीतार करण्याची आकाश. तिसऱ्या वर्षात घांगी ट ह. सह रु. २८८

[शुभम]

घर्ष १ - अक १ ते १२. अक्टोबर १९१८ ते सप्टबर १९१९.

घर्ष ३ - अक २५ ते ३२, (३३-३४), (३५-३६) सप्टबर १९२६ ते आगस्ट १९२७.

घर्ष ४ - अक + ३७, ३८, (३९-४०), (४१-४२) ४३, (४४-४५), (४६-४७), ४८. जानेवारी ते डिसेंबर १९२८.

घर्ष ५ - अक + ४९, (५०-५१), ५२, (५३-५४), (५५-५६), (५७-६०) आगस्ट १९२९ ते जुलै १९३०.

घर्ष ६ - अक ६१ जानेवारी ३१, ६२, ६३, (६४-६७) जुलै ३१ -

दूतपत्रिका

द्वैमासिक : प्रकाशक - मोहिंद यासुदेव भावे, पुणे मुद्रक - लॉ प्रिंटिंग प्रेस, पुणे. वा. व पोस्टमन वर्गरेल रु. १, इतरास रु. १.०४. अकात २४ ते ३२ पुढे ८४ × ५५. प्रथमाक - जानेवारी फेब्रुवारी - १९२५

उद्देश - पोष्ट खात्यात काम करणाऱ्या उपयोगी ठेव - मुख्यत्वे कनिष्ठ सेवकासाठी. स्वल्प - अभिवेचने, समा इ. चे वृत्तत.

ब्रीदवाक्य -

नहि ज्ञानेन सदृश पवित्रमिह विद्यते ।

विशेष माहिती - मध्यव्यावर कसात ' दि पोस्टमन पॅफलेट ' व प्रकाशकाबद्दल ' अडर दि ऑसिस्सिस् ऑफ दि पूना पोस्ट अड् मार, एम् एस् युनिअन ' भला इमजीत खुलासा शिवाय डिरेक्टर जनरल ऑफ पोस्ट्स अँड टेलीग्राफ्स याच्या परवानगीने असेही सर्वात घर इमजीत लेखाचा नोटक आशय व अनुक्रमणिका इमजीत घर्ष १ - अक १ ६ वा फे १९२७ ते नवंबर - डिसेंबर १९२५ घर्ष २ - अक ..., (३ ४) मेजून जुलै आगस्ट १९२६.

देवपिंपकाश

द्वैमासिक : संपादक - जनार्दन नारायण टापरे प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - श्रीसमर्थ मारत छापखाना, पुणे वा व रु १ रु अ ०६ अकात हुमारे १६ पुढे ८४ × ५४. प्रथमाक - अक्टोबर १९२८. पुढे वार्ष १९६७.

उद्देश - देशरत्ने ब्राह्मणाचे त्रैमासिक महाराष्ट्रातील पंचत्राजिज्ञातगत सप्त महाराष्ट्रीय ब्राह्मणांशी सामाजिक व धार्मिक कार्यात सहकार्य करणे. स्वल्प - चित्रे-पणे समाजातील नाममताची चरित्रे व छायाचित्र, दर्जा वाढविणारी ऐतिहासिक माहिती, इतिहासोपयोगी जुने कागदपत्र, रहस्य संस्कार, वातव्या, शातीय सस्था व देवस्थाने याची माहिती, घराण्याचे इतिहास, परीक्षातील यश व अतिहितकारक उद्बोधक माहिती

ब्रीदवाक्य -

नोद्वेगो न च कोपस्तु ईर्ष्यायाविवर्जित ।

विशेष माहिती - संपादक व प्रकाशक - वर्ष ७ अक ४ पासून श्रीधर विष्णू आनेडकर सहसंपादक - वर्ष ५ अक २ पासून - श्रीधर विष्णू आनेडकर, वा घांगी - वर्ष २० पासून रु. २. विशेषाक - वर्ष २२ अक १ फेब्रुवारी १९५० सम्मित्र को ऑपरेटिव्ह अर्बन बँक लि मुंबई या सत्येचा रोप्यमहोत्सव विरोपाक

[गमनादुत्तर, धीमिअविस्तर]

वर्ष १ ते ४ - अ, जा, प, जू असे प्रविर्षी
४ अंक, अक्टोबर १९३८ ते एप्रिल १९३९
(चार वर्षे).

वर्ष ५ ते १४ - गवर्जनुत्तर मित्र महिन्यां पत्र
प्रविर्षी ४ अंक, जानेवारी १९३३ ते
अक्टोबर १९४२ (दहा वर्षे).

वर्ष १५ ते १८ - जा, प, जू, अ असे प्रविर्षी
४ अंक, जानेवारी १९४३ ते अक्टोबर
१९४६ (चार वर्षे).

वर्ष १९ ते २२ - गवर्जनुत्तर मित्र महिन्यां,
पत्र प्रविर्षी ४ अंक, जानेवारी १९४७ ते
नवंबर १९५० (चार वर्षे).

देवी अहिल्या

मासिक : सप्ताह - घंटे. प्रकाशक -
चिठणीस, धर्मिय मराठा धनगर तरुण मंडळ,
८४४ × ५४. प्रथम - अक्टोबर १९३०.

उद्देश - धनगर कथे.

विशेष माहिती - पूर्वी 'यशवंत विजय'
मासिक नियत होते. पत्र ते हळकर बंद पडले.
हळकर 'मार्तंड' व सातान्याला 'यशवंत'
निवगार होते (प्रास्ताविकातून माहिती).

[आठवे]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९३०.

देशमित्र

(वाहा 'सानदेशमित्र')

देशसुधारणेच्छु

मासिक : सप्ताह - पुढांकि सेणवी शस्त्रा-
वन्दीकर. प्रकाशक - आत्माराम पु. सुप्राणकर,
रायचंदर (गोरे). मुद्रक - इन्फेस छा. बा. व.
रु. १. पु. अ. ८२. अकात १६ एप्रिल. ७५ ×

५३. प्रथम - पुढां १८३६. (पुस्तक-शा)

उद्देश - पाश्चात्य देशा निवाप्रकार
अंग, वर्तमानवे, मासिक इ. अंग. अंग. अंग.
बडे तसे काही नारी म्हणून मान लागते. मासिक
घालारी लागते. म्हणून हे मा. पु. अंग.
करणार. आगरी व आगरी देशनघनवी
सुधारणा करणारिता. मासिक - शिक्षासंगी
अंग. सर्वमान्य प्रयागीत मासिक, दिवाकवी
चरिते, उपदेशार मंगेज्वर गोष्टे, ध्यावहारिक
निवावर निबंध इ.

विशेष माहिती - कर्त्यास पत्र पाठविण्याचा
पत्र - पुढांकि सेणवी शस्त्रावन्दीकर, रु. रायचंदर,
इन्फेस छात्राला.

[सामान्यदणव]

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल, २ आगेल, ३ सेप्टेंबर
१८७६.

देशस्थ अंगुली ब्राह्मण संस्था-कालिके

(वाहा - प्रमासिक समाचार, मासिक
समाचार, समर्थ)

देवज्ञ - प्रबोधिनी

मासिक : प्रकाशक - बामन पुणेचम
आचरेकर, मुद्रक. बा. व. रु. २, नवर १८४.
पु. अ. ८३. अकात २४ एप्रिल. ८४४ × ५४.
प्रथम - कार्तिक १८३६. (पुस्तक-अंक).
स्वरूप - सचिव. विशेष.

जीव्यान्ध -

(वर्ष २) बेलणे भाग्या ते बेलणे उतयोनी ।
पडिले प्रसंगी काळा एसे ॥-तुकाराम.
विशेष माहिती - प्रकाशक - वर्ष ४
पण्डुरा नारायण बळदरी.

[मम, सत्यनीमंडिर पणजी, मुमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १० कार्तिक १८३६
ते अक्षि १८३७.

वर्ष २ - अंक १ ते ६, (७-८), ९ ते १२. नवंबर १९१५ ते अक्टोबर १९१६.
अंक १० जगन्नाथ शंकरशेट्टा यांचा अंक.
वर्ष ३ - अंक १ ते ४, (५-६), ७ ते १२. नवंबर १९१६ ते अक्टोबर १९१७.
वर्ष ४ - अंक १, २, (३-४), ५, (६-७), (८-९), (१०-११), १२. नवंबर १९१७ ते अक्टोबर १९१८. अंक (३-४) परिणत अंक.

दैवज्ञ - मासिक

मासिक : सप्ताहक - गजगणन यशवंत बेनवर. प्रकाशक - सप्ताहक, मुंबई. वा. व. रु. १. अक्षात ६४ पुष्टे. ७-२ X ४-८. प्रथमांक - (मे १९१२)

उद्देश - समस्त दैवज्ञ - खेवणारय, देशस्थ-पावाल, अहिर (दानदेशी) लाड, सगैरे भारतीय मुबर्णकार मंडळींच्या उन्नत्यर्थ. स्वल्प - विश्वकर्म सततीय मनु, मय, लघा, शिखी व दैवज्ञ मासण समाजाच्या धार्मिक, राजकीय, नैतिक, सामाजिक व औद्योगिक उन्नतीकरिता बांधणी करणारे लेख.

वीद्वान्य -

उद्धरेदात्मनात्मानं नात्मानमवसावयेत् ।
आत्मैव ह्यात्मनो बधुरात्मैव रिपुरात्मनः ॥

विशेष माहिती - इमजी मयळा - इडिअल आर्टिस्टन द्वारा मंगलिन. शुं - वर्ष ४ - १६. सप्ताहक वर्ष ३ थी. शारदा गजानन बेनकर.

[मय, पुमं, मुमं]

वर्ष २ - अंक (१-२), (३-४), (५-६), (७-८), (९-१०), (११-१२). मे १९१३ ते एप्रिल १९१४.
वर्ष ३ - अंक (१-२), (३, ४), (५, ६), (७-८). मे ते डिसेंबर १९१४.
वर्ष ४ - अंक + १ ते ४. जानेवारी ते एप्रिल १९१९.
वर्ष ५ - अंक + १ ते ५. जानेवारी ते मे १९२३.

द्वैतसिद्धान्तकेसरी

द्वैमासिक / मासिक : सप्ताहक - रामाचार्य बाळानार्य अवधानी. प्रकाशक - सप्ताहक, पुणे. वा. व. रु. १८१२, वर्ष २ - रु. २८४, अक्षात ३२ पुष्टे. ८-८ X ५-६. प्रथमांक - अग्निन वा. १८६३. दोवट्या अंक - ज्येष्ठ श. १८६९.

उद्देश - श्रीविद्वत्पाठपरमशिष्य श्रीमद्गान्ध-वीर्यमणीत रनातन वैदिक द्वैततत्त्व प्रतिपादन करणारे - वैष्णव मताचा प्रकार. स्वरूप - मत्वाचार्यांचे ग्रंथ व त्यांचे भाषांतर, या सप्रमयातीत इतर सत्ताची चरित्रे, त्याच्या वार्तांची माहिती, वैष्णव सप्रमयाच्या निविध तत्वावर लेख, निबंध इ.

वीद्वान्य -

श्रीमन्मन्मते हरिः परतरः कृत्य जगत्पावतो भेदे जीवगणा हरेरनुवरा नीनोन्वमाध गताः ॥
मुक्तिश्चैव मुक्तानुभूतिरमला मत्तिश्च तत्ताघन ह्यस्तदितितय प्रमाणनक्षितान्मायैकचेनो हरिः ॥

विशेष माहिती - यात भारतातार्यविर्गण (मत्वाचार्य), भारतातारोद्धार (विष्णुतीर्थ), तत्त्ववारोपनिषद्, अनुमाप्य, ईशावास्योपनिषद् इ. ग्रंथ व देत बाह्यमाया इतिहास (यग व मय कर्त) इ. प्रकारचे व लेख आहेत. आर्थिक अड-चणीमुळे बंद केले.

द्वैमासिक

वर्ष १ - अंक १ ते ६. अक्विन १८६३ ते आश्विन १८६४.

मासिक

वर्ष २ - अंक १ ते १२. अक्विन १८६४ ते माघपद १८६५.
वर्ष ३ - अंक १ ते ६, (७-८), ९ ते १२. अक्विन १८६५ ते माघपद १८६६.
वर्ष ४ व ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. अक्विन १८६६ ते माघपद १८६८ (वोन वर्ष).
वर्ष ६ - अंक १ ते ४, (५-६), ७ ते ९. अक्विन १८६८ ते ज्येष्ठ १८६९.

धंदेशिक्षक

मासिक : प्रकाशक — जगन्नाथ विष्णु दामले, गंगाधर बाळकृष्ण परांजपे, बडोदे. मुद्रक — पूर्णचंद्रोदय छा. वा. व. क. ३. फु. अं. ८५. अंकात ३२ पृष्ठे. ७"८ × ५"१. प्रथमांक — जुलै १८९३. (पुस्तक-अंक).

स्वरूप — हिंदुस्थानातील खनिजद्रव्ये, वृक्षा-दिक्षांचा व्यापारात उपयोग, उपयुक्त प्राणिज पदार्थ, उपयुक्त यंत्रे, शिल्पकला, रंगकला, सुतार-काम, इमारतीचे सामान, खाद्यनशास्त्र, इंद्रिय-विज्ञानशास्त्र इ.

ब्रीदवाक्य —

शास्त्राले धीरपुरुष ही श्लाघी पूर्वजांस बहुमान्य ।
यंत्रे, शास्त्रे, शिल्पी हेच कथाविषय आजिचे
नान्य ॥ १ ॥

विशेष माहिती — प्रकाशक — वर्ष १ अंक ५ पासून दामले, परांजपे व रामचंद्र गोपाळ अष्टेकर; वर्ष २ अंक ५ फक्त दामले. प्रकाशन - स्थळ — मुंबई. मुद्रक — नेटिव्ह ओपि-निभन प्रेस.

[मुंमंत्र]

वर्ष १ — अंक १ ते १२. जुलै १८९३ ते
जून १८९४.

वर्ष २ — अंक १ ते ४ जुलै ते अक्टोबर १८९४
+ ५ नवंबर १८९५.

धंदे-शिक्षक

मासिक : संपादक — ए. जे. हाडोले. प्रकाशक — सोलापूर. वा. व. क. २८८. ९"२ × ६"३. प्रथमांक — जुलै १९२७.

उद्देश — घरगुती उद्योगधंदे, कलाकुसर आणि व्यापार यांचे मासिक.

वर्ष १ — अंक १ ते १२. जुलै १९२७ ते
जून १९२८.

वर्ष २ — अंक १ ते ४, (५-६), ७ ते
१२. जुलै १९२८ ते जून १९२९.

वर्ष ३ — अंक १, २, (३-४), ५ ते ७,
(८-९), १०, (११-१२). जुलै
१९२९ ते जून १९३०.

वर्ष ४ — अंक १, (२-३), ४, (५-६),
७, (८-९), (१०-१२). जुलै १९३०
ते जून १९३१.

(उपयुक्त) धंदेशिक्षण

त्रैमासिक / मासिक — संपादक — भिमाजी
विठ्ठल अत्याळकर सहसंपादक — वर्ष १३ सी.
गो. सरदेसाई. प्रकाशक — संपादक, औद्योगिक
कलामंदिर, कोल्हापूर. मुद्रक — वर्ष ६
सिद्धेश्वर प्रेस कोल्हापूर; वर्ष ११ औद्योगिक
प्रि. प्रेस, कोल्हापूर. वा. व. क. त्रै. १८४; मा.
क. २८४. फु. अं. त्रै. ८५. अंकात २०, २४,
३२ पृष्ठे. ७"२ × ४"८. प्रथमांक — मार्च
१९२७. (वर्ष-अंक ४ शिवाय कित्येक
अंकांवर सलग अंकक्रमांक).

उद्देश — उद्योगधंद्यांची माहिती कळाविणारे.
अल्प भांडवलाने सुरू करता येणाऱ्या धंद्यांची
समग्र व सुंदर माहिती. स्वल्प — उद्योगतर,
मनोरंजक व विविध विषय, स्त्रियांसाठी विभाग,
बैद्यक विभाग, शेतकीविषयी माहिती, प्रत्येक
अंकात पाच-सात धंद्यांची माहिती, 'प्रश्नपूर्वा',
'कोण काय विकतात', 'शोध आणि रंजन'
इ. सदरे.

विशेष माहिती — "औद्योगिक कला-
मंदिराचे". पहिली ३ वर्षे त्रैमासिक. पहिली
कित्येक वर्षे (निदान १३) 'उपयुक्त' हे विशेषण
आढळत नाही. **वार्षिक वर्गणी** — वर्ष ६
क. १८१२, वर्ष १८-क २८१२, वर्ष २३
क. ३. **संपादक** — वर्ष २२ ह. वि.
कुळकर्णी. **सहसंपादक** — वर्ष २२ रा. वा.
कुळकर्णी.

[मंत्र, मुंमंत्र]

त्रैमासिक

वर्ष १ व २ — अंक प्रत्येकी १ ते ४ (मा,

जु. स. डि). मार्च १९२७ ते डिसेंबर १९२८. प्रतिवर्षे रु. १२८.

वर्ष ३ - अंक ..., २ एप्रिल १९२९.

मासिक

वर्ष ४ - अंक १ जा १९३०, ..., ३ मा, ..., ५ मे १९३०.

वर्ष ६ - अंक १ जा १९३२, ..., ५ मे, ६ जू. १९३२. अंक १ साक्ष्य खास अंक. अंक ६ भारते तयार करणेचा खास अंक.

वर्ष ७ - अंक ... (१० - ११) सत्याग्रहांक ५८-५९.

वर्ष ८ - अंक (१ - २) जा. फे १९३४.

वर्ष ११ - अंक ..., ९ स १९३७ सत्याग्रहांक १०५.

वर्ष १३ - अंक ... २ फे १९३९ ..... ८ मा १९३९.

वर्ष १८ - (+१) अंक (१ - २) जा. फे १९४५ ... जमाने १९४४ साल भेते.

वर्ष १४ व १७ यांच्या दरम्यान खंड १ अंक (१ - २) मिठाई खास अंक.

वर्ष १९ - अंक १ जा १९४६ विस्फोट खास अंक.

वर्ष २२ - अंक ..... (८ - ९) आ. स १९४९, १० अ, ११ नवंबर १९४९.

वर्ष २३ - अंक (वर्ष २२ चा १२ - वर्ष २३ चा १) डि ४९ - जा ५०, २ (३ - ४), ५ ते १०, (११ - १२) न - डि ५०. डिसेंबर १९४९ ते डिसेंबर १९५० (तेरा अंक)

घनार्जन

मासिक : संपादक - माधव नारायण गोगरे, प्रकाशक - एन. जे. गोर (N.J. Gor), मुंबई. बा. व. र. २. फु. अं. ४४. वसंमत ४० पृष्ठे (मध्यस्थ १ ते ४ धरून). ९.२ X ६.२. प्रयत्नांक - आगस्ट १९३१.

उद्देश - विम्यापंचमी.

ग्रीव्याभ्य -

धनान्यत्रयधनम् ।

[पुनर्ग्रं, मुंमग्रं, नवामंशोत्थापूर]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९३१ ते जुलै १९३२.

वर्ष २ - अंक १ ते ५, ..., (८ - ९), १०, (११ - १२). आगस्ट १९३२ ते जुलै १९३३.

वर्ष ३ - अंक १ ते ३, ..., (६ - १९). आगस्ट १९३३ ते जुलै १९३४.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९३४ ते जुलै १९३५.

वर्ष ५ - अंक १ ते ९, (१० - ११), १२. आगस्ट १९३५ ते जुलै १९३६.

वर्ष ६ - अंक (१ - २), ३ ते ५, (६ - ७), ८ ते १२. आगस्ट १९३६ ते जुलै १९३७.

वर्ष ७ - अंक १ ते ५, (६ - ७), (८ - ९), (१० - ११) ... आगस्ट १९३७ ते जुलै १९३८...

वर्ष ८ - अंक ..., (२ - ५). एप्रिल ते डिसेंबर १९३८.

धनुष्य

मासिक : प्रकाशक - बजोदे. मुद्रक - बजोदेप्रकाशक छा. बा. व. र. १. फु. अं. ४२. अंकित १६ पृष्ठे. ९.४ X ६.४. प्रयत्नांक - जानेवारी १८८७. (पुस्तक-अंक).

स्वरूप - साप्ताहिकपत्राचा योग्य अशा नाटके, चरित्रे, ऐतिहासिक साहित्य, कादंबरी, चुटके, निबंध, वनवातां इ.

ग्रीव्याभ्य -

धनु ओढुनी त्यातुनी बाण सोडा ।

अनी देण छेडुनिया ऐक्य बोडा ।

निंदी दास्यवेची पदी मन्त्र आहे ।

नगी आपलीही रिघवी नीट नोद ॥ १ ॥

विशेष माहिती - व्यवस्थापक - चापुराव तात्याजी वडगावकर.

[दबापो]

वर्ष १ - अंक १ ते ५. जानेवारी ते मे १८८७.

धन्वंतरि

मासिक : संपादक - (तयार करणार) परशुराम नारायण पटवर्धन. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - ' श्रीशिवाजी ' छा., पुणे. वा. व. र. ५ आगाऊ. फु. अं. ८१०. अंकात प्रकरणवार ३२ पृष्ठे. ९*५ X ६*१. प्रथमांक - जून १८८५ (पहिली ३ वर्षे फक्त उल्लेख अंका-नुक्रम).

उद्देश - वैयक्तमंत्रांची माहिती. स्वरूप - वैयक्तसंवादीची हरणक प्रकारची माहिती, इंग्रजी ग्रंथातून मिळविळेली माहिती, ग्रंथ, रखायने वगैरे तयार करण्याचे प्रकार, जनसंस्थितिशालू व जनसंस्थीची माहिती, सुसुत मूळ व भाषांतर, पत्रव्यवहार, स्पुष्ट माहिती इ, वैयक्ती पुस्तकावर अभिप्राय.

धीदधान्य -

तयारि त्रियते ग्रंथ. सन्निध यद्यपि दुर्जना. ।

नहि दस्युमयालोको देव्यगानेव वर्तते ॥ १ ॥

- लोल्लिग्दराजः.

विशेष माहिती - पहिल्या तीन वर्षांची वर्षवारी नाही. चोरीस अकाच्या पुढे मासनिर्देशही नाही. बारा अकाचा गट करून नोंद केली. अंक ३७ पासून पंच वर्ष व साल एवढाच निर्देश. मुद्रक - अंक ११ - चट्टिका छा, पुणे.

[मग]

वर्ष १ - अंक १ ते १०, (११ - १२).

जून १८८५ ते मे १८८६

वर्ष २ - अंक + १३ ते ७४ सप्टेंबर १८८६ ते जगसट १८८७

वर्ष ३ - अंक + (२५ - २६) ते ३१ इ. स. १८८८ / (३२ - ३३) ते ३६ इ. १८८९.

वर्ष ४ - अंक ३७, ३८ इ. १८८९ / ३९ ते ४५ इ. १८९० / ४६ ते ४८ इ. १८९१.
वर्ष ५ - अंक ४९ ते ५२ इ. १८९१ / ५३ ते ५८ इ. १८९२ / ५९, ६० इ. १८९३.
वर्ष ६ - अंक ६१ ते ६४ इ. १८९३ / ६५ इ. १८९४.

धन्वंतरी

मासिक : संपादक - गणेश कृष्णशास्त्री पेंढसे. प्रकाशक - संपादक, मुर्डी, पो. हर्णै (रत्नागिरी). वा. व. र. १०४. अंकात ८ पृष्ठे. ६*९ X ४ इ, ८*१ X ५. प्रथमांक - (जून १९४३).
उद्देश - आयुर्वेदविषयक मासिक. स्वरूप - आयुर्वेदीय औषधाची सोप्या भाषेत माहिती.

धीदधान्य -

धर्मार्थकाममोक्षाणा मूलमुक्त कलेधरम् ।

तच्च सर्वार्थसिद्धिं भवेद्यदि निरामयम् ॥

विशेष माहिती - आर्यमहोपध्यायाच्या आश्रयाखाली चाललेले.

[मग]

वर्ष १ - अंक...११ एप्रिल १९४४.

वर्ष २ व ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जून ते मे). जून १९४४ ते मे १९४६ (दोन वर्षे).

वर्ष ४ - अंक १ ते ५ जून १९४६ ते अक्टोबर १९४६ -

धर्मकेसरी

मासिक : संपादक - शंकर गणेश लघाटे. प्रकाशक - मास्कर हरी वेरदे, मुदई, पुणे. मुद्रक - आयुर्वेद प्रेस, मुदई. वा. व. र. १०१२. फु. अं. ८२०६. अंकात १८ पृष्ठे. ९*२ X ६*२. प्रथमांक - आद्यण शुभ १ श. १८५०.

उद्देश - सनातन धर्माचे यथाथे स्वरूप प्रसिद्ध करणारे - वैदिक धर्माची उत्तरी. स्वरूप - स्फुटे, मठीयवृत्त.

श्रीदत्ताय-

यः शास्त्रविमुक्तस्य वर्तते कामगतरतः ।

न च विद्विष्यमोति न मुने न परा गतिम् ॥

विशेष माहिती - शनराचार्य (श्रीशिरो-
ळकर स्वामी महाराज) स. मठ संकेतधर व वरवीर
यांच्या आश्रयासाठी. प्रकाशक - वर्ष १ अंक
९ अ. ग. लघादे, पुणे. मुद्रक - वर्ष १
अंक ३ मुंबई वेमव प्रेस, मुंबई, वर्ष १ अंक
८ श्रीदत्ताय छापण्याना, पुणे; वर्ष १ अंक
९ नानविलास प्रेस, पुणे.

[मुमय]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. आगस्ट १८५० ते
आपाठ १८५१. पु. १९४.

वर्ष २ - अंक १ ते १०, (११ - १२).
आगस्ट १८५१ ते आपाठ १८५२.

धर्मचक्र

मासिक : सपादक - ना. के. मागवत.
प्रकाशक - सपादक, रार (मुंबई उपनगर).
वा. व. व. ४. पु. अं. ८६. अंकित १८ पुटे.
९'६ X ७'३. प्रममाक - आगस्ट १९४८.

उद्देश - महात्माजींची जीवनविषयक वैदिक
शिक्षण देणारे शास्त्रवित्त मासिक.

श्रीदत्ताय -

अज्ञेयेन ज्ञेयं नोयं । अज्ञातं साधुना ज्ञेयं ।
जपेत् कर्म दानेन । सत्येनासीत्वादिनम् ॥

विशेष माहिती - धर्मजी बर्बाय - ' दि
व्हील ऑफ दि मॉरल लॉ. '

[मय]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९४८ ते
पु. १९४९.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९४९ ते
पु. १९५०. अंक १ सर्वोदय विशेषांक.

वर्ष ३ - अंक १ ते ५. आगस्ट ते डिसेंबर
१९५०. अंक १ सुदजीवनमला विशेषांक.

धर्मजागृति

मासिक : सपादक - विष्णु रघुनाथ करदीकर.
प्रकाशक - सपादक, मराठी थिऑसॉफि
कल फेडरेशनकरता, पुणे. मुद्रक - आर्थभूषण
छा., पुणे. वा. व. व. १८८. पु. अं. ८३
अंकित सु. ४० पुटे. ८'४ X ५'४. प्रममाक -
अक्टोबर १९१३.

उद्देश - धर्माच्या व्यापक स्वभावाती.
' विचारा 'तील व ' आचारा 'तील अनेक
सुघाणत्वा ' उच्चार ' करण्याला तरी विलंब
होऊ नये असे वाटून प्रारंभ. सुशिक्षितास धर्म-
मयत्त करणे, माचीन नशी, साधू व महामे
याविषयी अज्ञा, ज्ञान व गौरव उत्पन्न करणे.
व्यवहारोपयोगी वस्तुज्ञान व धर्मज्ञान, सामाजिक
प्रश्नांची धार्मिक दिशा, धैरातनिपयक ज्ञानाची
साधत वाला उपयुक्त माहिती, धर्माचे व कर्माचे
विज्ञान, वि. सी. निश्चिने आप्यात्मिक बोधाचा
व वदिपयक ग्रंथमांडाराचा लाभ, प्रभोत्तरे,
मासिक समालोचन इ.

श्रीदत्ताय -

इथे मराठीचिया नगरी । ब्रह्मविद्येचा मुकाळ करी ॥
उत्तिष्ठत बाधत प्राप्य ब्रह्मनिर्बोधत ।

विशेष माहिती - धार्मिक वर्णगी - वर्ष २
पासून पु. अ. ८२; वर्ष ८ पासून व. २८८.
सपादक - वर्ष ८ आठ ९ जून १९२१
पासून राजाराम सपादक मगभवत. (तत्पूर्वी लेख
पाठविण्याचा पत्ता मागवताचाच निदान वर्ष ४
पासून). जाकार - वर्ष १३ पासून ९'५ X ६'२.

[मुमय]

[थिऑसॉफिकल लॉज डे वि. शास्त्रा पुणे ४]

वर्ष १ ते ७ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. (अ
ते छ). अक्टो १९१३ ते सप्ट १९२० (हात
वर्ष) वर्षवार पुढसुख्या - वर्ष १ - ५०४,
वर्ष २ - ७६८, वर्ष ३ - ७१०, वर्ष ४ -

पं०४, वर्ष ५ - ५४८, वर्ष ६ - ४८०,
वर्ष ७ - ४८०.

वर्ष ८ - अंक १ ते १०, (अंक दहा पण
महिने वारा) अक्टो १९२० ते सप्टेंबर
१९२१. अंक ९ वर जून, जुलै व अंक १०
वर आगस्ट, सप्टेंबर असा जोड निर्देश.

वर्ष ९ - अंक १, २, (३-४), ५ ते १२.
मार्च १९२२ ते फेब्रुवारी १९२३.

वर्ष १० व ११ - अंक प्रत्येकी १ ते १२.
मार्च १९२३ ते फेब्रुवारी १९२५ (दोन
वर्षे). वर्षवार पृष्ठसंख्या अनुक्रमे ४४० व
४८०.

वर्ष १२ - अंक १ ते ५, (०), (७-८),
(९-१०), (११-१२). मार्च
१९२५ ते फेब्रुवारी १९२६. अंक ५ जुलै
पृ. १८० येथेच अंक ६ अशी चिन्ही छापून
चिकटनिळी. अंक ६ निराळा नाही. अंक
(११-१२) जा-फे अडपार बुविळी
कळहेन्शनचा खास अंक.

वर्ष १३ - अंक १ ते १२. जुलै १९२६ ते
जून १९२७.

वर्ष १४ - अंक १, (२-३), ४ ते ६,
(७-८), ९ ते ११... जुलै १९२७ ते मे
१९२८ - अंक ११ मे कृष्णजी अंक.

वर्ष १५ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १९२९. पृ. ४०६.

वर्ष १६ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९३०.

वर्ष १७ (आठ १८) - अंक १ ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९३१. पृ. ३९४.

वर्ष १८ (आठ १९) - अंक १ ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९३२ पृ. २९८.

वर्ष १९ - अंक १ ते ८, (९-१०), ११,
१२ जानेवारी ते डिसेंबर १९३३. पृ.
३३०.

वर्ष २० - अंक १ ते ३, (४-५), ६ ते
१२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३४. पृ.
३३०.

वर्ष २१ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९३५.

वर्ष २२ - अंक १ ते ६, (७-८)...
जानेवारी - ते, आगस्ट १९३६ - अंक २
फे हीरक महोत्सवाक.

धर्मदीपिका

मासिक : संपादक - रेव्हरंड डॉ. एच्. लंशी.
प्रकाशक - संपादक, खि. मि. सोसायटीकरिता,
मुंबई. मुद्रक - मुचि नियम प्रेस, केडगान.
वा. व. रु. १०२. अंकात २४ पृष्ठे. ८"४ X
५"४. प्रथमांक - जानेवारी १९१०. (पुस्तक-
अंक).

उद्देश - ख्रिस्ती. तत्त्व - इमर्जी. मराठी
दिमाषिक. लेख, टीकाटिप्पणी, स्फुटविचार,
पुस्तकमरीचणे इ., ख्रिस्ती पुराणातील वेचे,
वर्तमानसार.

ग्रीदधान्य -

मनी ख्रिस्त माझा ! मनी ख्रिस्त माझा ! !

मनी ख्रिस्त माझा ! गुरु ! बहु ! राजा ! !

दुसरी हिंदूभूमी प्रमो ख्रिस्तपाया ! !

दुसरी ! ही दुसरी ! मासि हे भ्राति बाया ! !

विशेष माहिती - इमर्जी 'दि लाइट ऑफ
फेथ'. नमुना अंक - काचनिर्देश नाही. आकार
९"७ X ६"६. वर्ष १ अंक ७ ला पुरतणी.
'यद्वय व अत्यंत यासाठी वेलेले धीत व स्मार्त
धर्मातील नियम'.

[मुद्रक, मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९१०. पृ. ३१९.

वर्ष २ - अंक १, .. ७, (८-९), १० ते
१२. जानेवारी ते डिसेंबर १९११.

वर्ष ३ - अंक १ ते ३, (४-५), ६, (७-
८), ... (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर
१९१२.

वर्ष ४ - अंक १ ते १०... जानेवारी ते अक्टोबर
१९१३ -.

धर्मरहस्य

[पाहा - सार्दनाथप्रभा (अथवा धर्मरहस्य)]

धर्म-विचार

मासिक : संपादक - आत्मारामशास्त्री हरिशास्त्री पित्रे. सहस्रपादक - एकनाथ पाटुरंग मुळ्यणी रंगळकर. प्रकाशक - संपादक व सहस्रपादक, कोल्हापूर. मुद्रक - विजयी मराठा छा., कोल्हापूर. वा. घ. व. र. पु. अं. ८४. अंकात ३२ पृष्ठे. ८"४ X ५"४, प्रथमांक - जैन घ. १८३२. (पुस्तक - अंक).

उद्देश - धर्माचे संपादन स्वल्प स्वल्प त्या शुद्धिक धार्मिकविचारानी प्रविष्टातून लोकांस धार्मिक विचारांनी गोडी लावणे. धर्मोत्तरी साधने, स्वल्प - धार्मिक विचारांचे छेद; राजकीय विपरीत जाणा नाही.

दीर्घावस्थ -

विद्वद्भिः तेवितः सद्भिर्निपमद्वेषाणिभिः ।
द्वेषेनाम्यनुशासो यो धर्मस्तं निबोधत ॥ १ ॥

- मतः

विशेष माहिती - धीशंकरजीपरिहासनाधीश्वर जगद्गुरु शंकराचार्य (मठ करवीर व सनेश्वर) सत्यानाच्या आग्रवासाठी. संपादक - वर्ष ३ फक्त आत्मारामशास्त्री पित्रे. सहस्रपादक - वर्ष ३ पासून बद. मुद्रक - वर्ष ३ पासून श्रीलोकेश्वर प्रेस, कोल्हापूर. वा. वर्गणी - वर्ष ३ पासून घ. १८८८. पु. अं. ८२. वर्ष ३ मध्ये वाळयाजी हुपरीकर यांचा छेद 'श्रीशंकराचार्य व स्पेन्डर यांच्या मताची तुलना.'

[मुमूर्शु, पुमर्शु, शंकराचार्यमठ कोल्हापूर.]

वर्ष १ - अंक १, २, (३-४), ५ ते ७, (८-९), (१०-११), १२. जैन ते फाल्गुन १८३२. घ. ३८४.

वर्ष २ - अंक (१-२), (३-४), (५-६), (७-८), ९, १० ते १२. जैन

[९]

ते फाल्गुन १८३३. अंक १० ते १२ बदल ग्रंथ धर्मीय देश्याचे आश्वासन अंक ९ च्या मल्लुगार.

वर्ष ३ - अंक + १ ते ४, (५-६), ७, ८, (९-१०), ११, १२. कार्तिक १८३४ ते अश्विन १८३५.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. कार्तिक १८३५ ते अश्विन १८३६.

वर्ष ५ - अंक १ ते ५, (६-७), ८ ते १३. कार्तिक १८३६ ते अश्विन १८३७ अंक ७ अधिक देशाजवा घडून एकूण ११ अंक.

वर्ष ६ - अंक १ ते ११ कार्तिक १८३७ ते माघपद १८३८ —.

ध्रुव

मासिक : संपादक - रा. म. कानितकर (वर्ष ३ अंक १० जानेवारी १९३८ पासून). प्रकाशक - शंकर नरहर जोशी, चित्रयाळा प्रेस, पुणे. मुद्रक - चित्रयाळा प्रेस, पुणे. वा. घ. व. ३०६, पु. अं. ८५; वर्ष १५ व. ४, पु. अं. ८६. अंकात ८०, ३२, ४० पृष्ठे. ९ X ६"९. प्रथमांक - एप्रिल १९३५ (दरमहा १५ छा.), शेवटचा अंक मार्च १९५०. (वर्ष-अंक)

उद्देश - सामाजिक, धार्मिक, औद्योगिक, राजकीय विचारांसाठी. मुख्यत्वे ललितवाङ्मय व ललितकथा यांचे वाढिलेले. स्वरूप - रंगीत मल्लुगार. विजे, छायाचित्रे. कठरी, आरोग्य, आहार, चालू महामुद्राची रोजनिशी, गेल्या महिन्यातील महत्त्वाच्या घडामोडी, ललितकलांमंदिर, विचार-विहार, आरोग्य आणि आहार, मनोरंजनाची फुटपट्टी, चववारील अस्थिर विचार, प्रचलित वाङ्मयाचा परामर्श, स्मिन्नेद आणि विश्रांती, श्यायी खंदरे. संपूर्ण छेदी कादंबरी (वर्ष ५ अंक ५ पासून).

विशेष माहिती - विशेषांक वर्षवार - वर्ष
 १ अंक ७ दिवाळी, वर्ष २ अंक १ प्रथमांक, अंक ८ दिवाळी, वर्ष ३ अंक १ प्रथमांक, अंक ८ दिवाळी, वर्ष ४ अंक १ आरोग्य, अंक ७ दिवाळी, वर्ष ५ अंक १ आरोग्य, अंक ८ दिवाळी, वर्ष ६ अंक १ निसर्गोपचार, अंक ७ दसरा, वर्ष ७ अंक १ आहारशास्त्र, अंक ७ दिवाळी, वर्ष ८ अंक १ आरोग्य, अंक ६ कुशी, अंक ८ दिवाळी, वर्ष ९ अंक १ आरोग्य, अंक ६ कुशी, अंक ७ दिवाळी, वर्ष १० अंक १ आरोग्य, अंक ६ कुशी, अंक ७ दिवाळी, वर्ष ११ अंक १ प्रथमांक, अंक ७ दिवाळी, वर्ष १२ अंक १ लघुकथा, अंक ७ दिवाळी, वर्ष १३ अंक १ घटनासमिती, अंक ८ दिवाळी, अंक ९ गोमंतक, वर्ष १४ अंक १ महात्मा गांधी, अंक ७ दिवाळी, वर्ष १५ अंक २ महाराष्ट्र साहित्य संमेलन, अंक ७ दिवाळी. स्वेच्छेने छंद केले.

[चिन्हाळा, जय]

वर्ष १ ते १५ - एक प्रत्येकी १ ते १२ (ए ते मा) एप्रिल १९३५ ते मार्च १९५० (पंचरा वर्षे).

नयन

मासिक : संपादक - राजाराम नागेश शिंदे (माळक). सहसंपादक - न मा यदे, ग. ग. घनवटे. प्रकाशक - राजाराम नागेश शिंदे अँड सन्स, मुंबई. मुद्रक - न्यू भारत प्रिंटिंग प्रेस, मुंबई. वा. व रु १८८. फु अ. ४२ अकांत ६४, २४ पृष्ठे ९४ X ७. प्रथमांक - आगस्ट १९३९ शेवटचा अंक - जुलै १९४२.

उद्देश - महाराष्ट्राची दृष्टी सुधारणारे. स्वरूप - टोळे व चप्पे हा मुख्य विषय लिखित व इतर वाङ्मय संकत. लघुकथा, कविता, आत्म चरित्र, नेतृविज्ञान, लघुनिबंध, नाट्यकथा, शास्त्रीय विषय, गद्यकाव्ये.

विशेष माहिती - पृष्ठसंख्या - वर्ष १ अंक

१ ची ६४, वर्ष ३ अंक ८ ची २४. कागदाच्या टचाईमुळे स्थगित केले

[सुमन, मय]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९३९ ते जुलै १९४०.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९४० ते जुलै १९४१.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९४१ ते जुलै १९४२

नवजीवन

मासिक : संपादक - जनार्दन नारायण पै अस्तोडकर. प्रकाशक - नरसिंह राया शेंगवी भोसले, नवे गोवे. मुद्रक - लक्ष्मी महासागर प्रेस, नवे गोवे. वा व रु २८८. फु अ. ४४ अकांत २४ पृष्ठे ९ X ६.२ प्रथमांक - जून १९२१.

उद्देश - गोमंतकातील हिंदू समाजाला राजकीय विषयाची व सिंस्ती समाजाला हिंदी सत्सृतीची सांगोपांग माहिती देणे

घोदयान्य -

(१) उत्तिष्ठ जामत प्राप्य वरात्रिबोधत ।

(२)

प्राची प्रेमळ हासटी उघळली ही अपकारावली ।
 दोटीमाशि सुवाक्यास घुबडे गर्दी करू लागली ।
 गाती मजुळ पावले ! मजबरी शाडू मही पावरी ।
 बघू नो ! नवजीवन प्रकटले निद्रा 'झुगारा दुरी ॥

विशेष माहिती - जानेवारी १९२० मध्ये साप्ताहिक रूपाने सुरू द्विमासिक मराठी-पोर्तुगीज पुढे पोर्तुगीज भाग कमी केला जून १९२१ पासून मासिक

[मढगाव]

वर्ष २ - अंक १ ते ११ - जून १९२१ ते एप्रिल १९२२ -

नवजीवन

मासिक : सपाटक - विद्वत् यशस्त घोरकर.
प्रकाशक - जी. एम्. सावत, नटर ना. रा. मोरे,
मुंबई. वा. व. रु. ५. फु. अ. ८८, अक्षांत ९२,
८४ श्रेष्ठ ९.११ X ६ २ प्रथमांक - जानेवारी
१९३२.

उद्देश - मनोरंजक व तद्बोधक स्वरूप -
सवित्र, आर्ट पेपरवर प्रकाशिते सर्व विषयास
वाहिलेले.

विशेष माहिती - वा. व. रु. ५ - वर्ष ३ रु.
२८८, फु. अ. ८४, वर्ष ६ रु. १८८, पु. अ.
८२, वर्ष ७ रु. २८८, वर्ष ९ रु. ३३, वर्ष १३
रु. ६, फु. अ. ८८, वर्ष १३ अंक ७ पावून रु. २,
वर्ष १५ रु. ८. आकार वर्ष ७ अंक ७ -
१३.२ X ९.७, वर्ष ८ अंक ३ - १२.९ X
९.७, वर्ष ९ - १०.७ X ८.६. सपाटक -
वर्ष १ अंक ४ - १ नारायण रामचंद्र मोरे,
२ वि. द. घोरकर, वर्ष ६ - न. रा. मोरे,
सहस्रपाटक - वर्ष ९ पावून नवाजी
रामचंद्र मोरे.

[शुभम, मग]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९३२.

वर्ष २ - अंक १ ते ८, (९ १०), ११,
१२ जानेवारी ते डिसेंबर १९३३. अंक
१ जा. शास्त्र अंक, अंक (९ १०)
स अ फडके (शिल्पकार) विशेषांक.

वर्ष ३ - अंक १ ते ११ जानेवारी ते नवंबर
१९३४ अंक १० अ. दिवाळी अंक

वर्ष ४ - अंक (१० ११), १२.
(जानेवारी) ते डिसेंबर १९३५ अंक (१०-
११) अ. न दिवाळी अंक.

वर्ष ५ - अंक १, २, (३ ४), ५ ते ९,
(१० ११), १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९३६. अंक १ जा. वार्ता अंक,
अंक (१० ११) अ. न दिवाळी अंक.

वर्ष ६ - अंक १ फे. १९३७, २ मे, ३ जून,
४ न, ५ डि. १९३७. अंक १ वार्ता अंक

वर्ष ७ - अंक ... ६ सप्टेंबर १९३८, ७
अक्टोबर १९३८ दिवाळी अंक.

वर्ष ८ - अंक १ वार्ता अंक १९३९, २
नवंबर दिवाळी, ३ डिसेंबर १९३९ या
अंकात आत आरमभूषावर वर्ष ९ अंक १
अशा निर्देश.

वर्ष ९ - अंक ... १२ अक्टोबर १९४१.

वर्ष १२ - अंक ... २ नवंबर १९४३ यात
व्यापार्याची चरित्रे कि. रु. २, ३ डिसेंबर
१९४३ यात व्यापार्याची चरित्रे कि. रु. १.

वर्ष १३ - अंक १ जानेवारी १९४४ + २ ए
ते ७ स, (८ ९) अक्टोबर नवंबर १९४४
दिवाळी अंक

वर्ष १४ - अंक ... २ फेब्रुवारी ४५
(३ मा. ५ मे) १९४५ ....

वर्ष १५ - अंक ... (२ पु. ३ भा)
१९४६ ... डिसेंबर १९४६ (अकरमाका
निर्देश नाही)

वर्ष १६ - अंक १ ते ६, (७-८), ९,
(१० ११) ... जानेवारी ते नवंबर
१९४७ - अंक (१० अ-११ न)
दिवाळी अंक.

नवभारत

मासिक : सपाटक - श. द. जावडेकर,
स. ज. सावत, हरि कृष्ण मोहनी, वि. म.
वेडेकर प्रकाशक - जि. य. मराठे (सु. रा.
प्रथमांकेच्या विभक्ताकरिता), पुणे. मुद्रक -
विश्वास प्रेस, पुणे. वा. व. रु. ९
फु. अ. रु. १ अक्षांत ७२ श्रेष्ठ. ९.४ X ६.४.
प्रथमांक - अक्टोबर १९४७ पुणे चार १९६७

उद्देश - मानवाच्या व मानव सत्कृतीच्या
विशेषास व उन्नतीस पोषक होईल अशा प्रकारे
महाप्राणीय जीवजाती व सत्कृतीचा विकास करणे
स्वरूप - कोणत्याही विशिष्ट मतवादाप्रमाणानुसार
न करता सत्यनिष्ठा, समय आणि सहिष्णुता
समाधान देत व चर्चा. श्रुतका, एकात्मता,

कविता, ग्रंथपरिचय व परीक्षण, सारसंकलन हे विशेष सदर.

विशेष माहिती - संचालक - शंकर दत्तात्रय देव. वर्ष १ अंक ५ मार्च १९४८ आरंभ-पृष्ठावर शिरोमणी - 'सुलभ राष्ट्रीय ग्रंथमालेच्या विश्वस्त मंडळाचे मासिक'. प्रकाशक - वर्ष १ अंक ९ पासून र. ग. जोशी. लेख-लेखक सूची - प्रतिवर्षाच्या अखेरीस.

[संमग्न, मग्न, मठाप, जग्न, डेकॉ]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. अक्टोबर-१९४७ ते सप्टेंबर १९४८.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९४८ ते सप्टेंबर १९४९. अंक ८ मे साहित्य संमेलनाध्यक्ष आचार्य जावडेकर विशेषांक.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९४९ ते सप्टेंबर १९५०.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९५० ते सप्टेंबर १९५१.

नवयुग

मासिक : - संपादक - विठ्ठल त्रिवाणी नाडकर्णी. प्रकाशक - डॉ. काशीनाथ आणि कंपनी, मुंबई. मुद्रक - बॉम्बे आर्ट प्रिंटिंग वर्क्स, मुंबई. वा. व. रु. ४. फु. अं. ८६. अंकात सुमारे ८० पृष्ठे. आर्टपेपर. ९"२ X ६"४. प्रथमांक - नवंबर १९१३.

उद्देश - खरोखर हितकारक व श्रेयस्कर असे जे ज्ञान त्याचा प्रसार. स्वजनांची व स्वमापेची सेवा. स्वरूप - सचित्र. उपयुक्त, बोधप्रद व मनोरंजक.

ब्रीदवाक्य -

एकमेकां साक्षा करु । अवघे घर सुपंथ ॥ - तुकाराम.

विशेष माहिती - ब्रीदवाक्य - वर्ष ४, ५ ऐसे माग कधी लाहता होईन । अवघे देखे वन ब्रह्मरूप ॥ वर्ष ८ - असो यावा धीर सदा समाधान । आदे नारायण जवळीच ॥ चालक

आणि मालक - दत्तात्रय काशीनाथ मालनकर, डी. काशीनाथ आणि कंपनी. पहिल्या वर्षात 'पालखीचा गोडा' ही कादंबरी.

[संमग्न, मग्न, दवापो, जग्न]

वर्ष १ ते ४ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. (न ते अ) नवंबर १९१३ ते अक्टोबर १९१७.

वर्ष ५ - अंक १ ते १०, (११ - १२). नवंबर १९१७ ते अक्टोबर १९१८.

वर्ष ६ - अंक १ ते ४, (५ - ६), (७ - ८), ९, (१० - ११), १२. नवंबर १९१८ ते अक्टोबर १९१९ +.

वर्ष ७ - अंक १ ते ४, (५ - ६), ७ ते १०, (११ - १२). जानेवारी ते डिसेंबर १९२०.

वर्ष ८ - अंक १ ते ७, (८ - ९), (१० - ११), १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२१.

वर्ष ९ - अंक १, (२ - ३), (४ - ५), (६ - ७), ८, (९ - १०), (११, १२). जानेवारी ते डिसेंबर १९२२.

वर्ष १० - अंक १, (२ - ३), (४ - ५), (६ - ७)...जानेवारी ते जुलै १९२३.

पुढचे पाच अंक मागासलेले गाळले व एकदम पुढच्या वर्षाचा पहिला अंक प्रसिद्ध करू असा मासिक मनोरंजनात खुळासा.

नवा मनु

मासिक : संपादक - बलराम जनार्दन आचार्य, पुणतावेकर. सहसंपादक - गणेश कृष्ण सोमण. प्रकाशक - देवराव जनार्दन आचार्य, मुंबई. वा. व. रु. १८१२. फु. अं. ८२८६. अंकात २० पृष्ठे. ७"८ X ५"३. प्रथमांक - मे १९२९.

उद्देश - सामाजिक व धार्मिक - विरोधतः वादप्रस्त - प्रभांची चर्चा.

ब्रीदवाक्य -

घनं एव ह्यतो ह्यति घनो रश्मि रश्मिः ।
तस्मादमो न हन्तव्यो मा नो घनो ह्यतोऽवधीत् ॥
- मनु.

[सुमंथ]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. मे १९२९ ते एप्रिल १९३०.

वर्ष २ - अंक १ ते ४, (५-६), ७ ते १०, (११-१२). मे १९३० ते एप्रिल १९३१.

नवा महाराष्ट्र

श्रीमासिक : संपादकमंडळ - ह. श्री. शैपोलीकर, द. रा. कानेगावकर. प्रकाशक - पुणे. मुद्रक - प्रफुल्ल प्रिंटिंग प्रेस, पुणे. वा. व. र. ५-फु. अ. १०४. अंकात सुमारे १०० पृष्ठे. ८"४ X ५"३. प्रथमांक - जून १९४९.

उद्देश - सुशिक्षित मध्यमवर्गीय बहुजनसमाजा-बरोबर समाजवादाच्या दिशेने वाटचाल करू शकेल. या वाटचालीमध्ये पायेबंद नवून उपयोगी ठरेल अशा क्रांतिकारी बुद्धिवादाचे साहित्य जमवून देण्याची सेवा घडवी अशी उमेद व अपेक्षा. स्वरूप - छंदुकथा, कविता, शैजाराव्या प्राप्ताची ओळख, समाजवाङ्मय, तत्त्वज्ञान, विज्ञान याची ओळख, परदेशातील घटनांमधी, महाराष्ट्रातील शिक्षण, मराठी भाषा व साहित्य, महाराष्ट्रीय समाज व संस्कृती, महाराष्ट्राचा इतिहास इ. विषयक लेख, पुस्तकपरीक्षणे, उद्योगधंदे इ.

धीवद्वान्य -

"इष्ट असेल ते बोलणार : शक्य असेल ते करणार."

[सुमंथ, मंथ]

वर्ष १ - अंक १, २, ३, ४. जून, अक्टोबर १९४९, जानेवारी, जून १९५०.

नवा शिक्षक

मासिक : संपादक - रे. डब्ल्यू. एस्. वेमिंग. सहसंपादक - (सहायक) मिस्. जे. लॅथम, रे.

शा. ल. साळवे. प्रकाशक - पुणे. मुद्रक - भागद छापाणाना, पुणे. वा. व. र. १०८. फु. अ. ४३. ८"५ X ५"५. प्रथमांक - जुलै १९२४. वषाचि दहाच अंक.

उद्देश - शाळाशिक्षकासाठी. स्वरूप - योगा योग्य प्रसिद्ध होणाऱ्या 'व्हिलेज टीचर्स जर्नल' मधील उपयुक्त असे लेख मराठीतून देणे. शिक्षी धर्मशिक्षणाचे पाठ इत्यादी.

विशेष माहिती - चांगवे रेप्रिजेंटेटिव्ह कौन्सिलच्या रूरल सर्वमिटीच्या प्रोत्साहनाने आणि प्राधान्ये. संपादक - वर्ष १ अंक ८ रे. एच्. के. राईट व मिसेस एच्. के. राईट.

[सुमंथ, मंथ]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १९२४ ते १० एप्रिल १९२५...

वर्ष २ - अंक १ जुलै १९२५, (२-३), (४-५), (६-७), (८-९) मार्च १९२६...

वर्ष ३ - अंक १ जुलै १९२६, (२-३), ४ ते ६, (७-८-९), १० एप्रिल १९२७.

वर्ष ४ - अंक १ जुलै १९२७ ते ८, (९-१०) एप्रिल १९२८.

वर्ष ५ - अंक १ जुलै १९२८ ते १० एप्रिल १९२९.

वर्ष ७ - अंक १ जुलै १९३० ते ६, (७-८), (९-१०) एप्रिल १९३१.

वर्ष १३ - अंक (१ जु - ६ डि) १९३६, (७ जा - १२ जू) १९३७.

वर्ष १४ - अंक (१ जु - ३ स) १९३७... वर्ष १६ - १९४०.

नवी गृहलक्ष्मी

मासिक : संपादक - पु. ना. वडे (सत्वालक). सहसंपादक - शाताबाई कशाळकर. प्रकाशक - के. के. भाटलेकर, मुंबई. वा. व. र. २०१२. फु. अ. ४४. अंकात ५६ पृष्ठे. ९"७ X ६"५. प्रथमांक - जानेवारी १९३४.

उद्देश - पुण्या ' गृह्यश्री ' मासिकाचे (मागे पृ. ७७ पाहा) कार्ये वाढविणे. इतर - श्रीजगत् हे सहर.

विशेष माहिती - ' गृह्यश्री ' तीन वर्षे चालून छंद पद्धती. निचे कार्ये पुढे चालविण्या. करिता ' नवी गृह्यश्री. '

[मुंमधे]

वर्ष १ - अंक १ ते १०, (११ - १२). जानेवारी ते डिसेंबर १९३४.

वर्ष २ - अंक +...२ जून १९३५ ते ५ सप्टेंबर १९३५ + ६ डिसेंबर १९३५.

नवी प्रगति

मासिक : सप्ताह - प्र. ना. गोडे. प्रकाशक - सप्ताह, अहमदाबाद. वा. व. रु. ३. अंकित ३० पृष्ठे. ८.५ X ५.३. प्रथमांक - (आगस्ट १९४९).

उद्देश - तेथील समाजाचे मासिक.

[राठोड अकोला]

वर्ष १ - अंक ..., २ सप्टेंबर १९४९.

नवे अध्यापन

मासिक : सप्ताह - प्रल्हाद केशव अग्ने. सहस्रादक - गोविंद प्रभाकर सोहोनी, कुण्याजी गणेश पराजपे (कार्यालय पुणे). प्रकाशक - गोपाळ गोविंद अविकारी, महाराष्ट्र प्रकाशन संस्था, मुंबई. वा. व. रु. २०१०. फु. अं. ८४. अंकित २४ पृष्ठे. ९.२ X ७.१. प्रथमांक - जानेवारी १९३५.

[दवाणे]

वर्ष १ - अंक..., ३ मार्च १९३५, ४ एप्रिल १९३५ —.

नवे गोंय

प्रकाशक : सप्ताह - वा. श्री. नायक. प्रकाशक - सप्ताह, मुंबई. सप्ताह - गोमंतक प्रेष, मुंबई. वा. व. रु. १. फु. अं. ८२. अंकित ३४ पृष्ठे. ८.६ X ५.५. प्रथमांक - जुलै १९३४.

उद्देश - अनेक उपायानी कोकणी भाषा समर्थ व सुंदर करणे. महालक्षार व गावकार निच्या स्थात दिवसारे भेटमात्र कमी करून एकत्र बनवणे व निळा उच्च पदावर वढविणे. इतर - कोकणी भाषेतील. संपादकाच्या नवंबरून, संपादकाचा संपाद, शास्त्रीय शोध, अभिप्राय, कट्टीरी नागणचे पवित्र इतर इ. सधरे.

घोदवाक्य -

मास्मंगमस्सं कुरुगो विभूयस रजकर्मणा ॥

विशेष माहिती - वा. वर्गणी - वर्ष २ रु. १०४. फु. अं. ८५.

[डेवॉ]

वर्ष १ - अंक १ जून (जुलै), २ वेतुव (अक्टोबर) १९३४, ३ ज्यानेर (जानेवारी), ४ आर्द्रि (एप्रिल) १९३५. पृ. १८६.

वर्ष २ - अंक १ ते ४. जुलै १९३५ ते एप्रिल १९३६.

वर्ष ३ - अंक १ ते ४. जुलै १९३६ ते एप्रिल १९३७.

नवे जग

मासिक : सप्ताह - विनायकराव घोरपडे, खुतीर रेळे, रमाकांत वेलदे. प्रकाशक - खुतीर कुण्याजी रेळे, मुंबई. वा. व. रु. ३. फु. अं. ८४. अंकित ८० पृष्ठे (मलपृष्ठे घटून). ७.६ X ५.२. प्रथमांक - जुलै १९४१.

उद्देश - नव्या जगाची उभारणी कोणत्या तत्वावर व्हावी, लोकशाहीत सुधारणा व्हावी किंवा निष्ठावीत एखादी शाही निर्माण व्हावी, नव्या जगाचे स्वरूप व घटना कशी असावी इ. प्रभाव

उद्बोधक विचार प्रदर्शित करणे. स्वरूप - सचिन
- आर्टपेपर पणेंचिरे. सर्वांग विषय.

[मुमंत्र]

घर्ष १ - अंक १ ते ५ जुलै ते नवंबर १९४१
+ ६ मार्च १९४२.

नवे जग

मासिक : संपादक - डि. वा. फडणवीस.
प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - न्यू एज
डा. वा. व. व. ५ (घर्षे २). फु. अं. ८८.
अंकित ६४ पृष्ठे. १०.९ × ८.६; घर्षे २ अंक ३
- ८.३ × ५.३. प्रथमांक - अक्टोबर १९४८.

उद्देश - कम्युनिस्ट पक्षाचे - कामगार वर्गाच्या
नाण्टीसाठी - आपल्या जनतेसमोरील प्रभावी
मार्क्सवाद - लेनिनवादाच्या भूमिकेवरून चर्चा
करणे. लोकशाही व समाजसत्तावाद यांच्या लढ्यात
शास्त्रगुद्द हदिकीण आत्मसात करण्यास मदत करणे,
लढ्यासाठी जनतेला सुसज्ज करणे.

[मंत्र]

घर्ष १ - अंक १ ते ५ अक्टोबर १९४८ ते
फेब्रुवारी १९४९ + (६ - ७), ...९,
(१० - ११), १२. एप्रिल ते अक्टोबर
१९४९.

घर्ष २ - अंक १ नवंबर १९४९ ते ८, (९
- १०) आगस्ट १९५०-.

नवे मन्वन्तर

मासिक : संपादक - कृ. ना. आळवे
प्रकाशक - हिदाबद गुलाबचंद भारवाडी, परिचि
(पुणे). मुद्रक - डॉ. प्रिंटिंग प्रेस, पुणे. वा. व.
र. २. फु. अं. ८३. अंकित २२ पृष्ठे. ८.४ ×
५.९. प्रथमांक - जानेवारी १९१४. शेवटचा
अंक - जून १९१५. (रूप-दखन).

उद्देश - स्वतंत्र विचार करण्याची व लिहि-
ण्याची गोडी लागवी म्हणून नव्या व स्वतंत्र

विचाराचे मासिक. स्वरूप - सचिन - आर्टपेपर-
पणेंचिरे.

म्रीदवान्य -

आरदा आरदामोजवदना वदनाजुने ।

सर्वदा सर्वदास्माकं सन्निधि सन्निधि क्रियात् ॥

विशेष माहिती - गाकार - वर्ष २ अंक १
फाषन ७.२ × ४.९. जून १९१५. नंतर पुढे
' केरळ कोटिल आणि नवे मन्वन्तर ' अशा
समुच्च नावाने चालू. यारील ' वृष्णगीता '
व ' मराठ्याची धामधूम ' (चांद कादंबरी)
त्या समुच्च मासिकात चालू राहिल्या.

[मंत्र, मुमंत्र.]

घर्ष १ - अंक १, (२ - ३), ४ ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९१४.

घर्ष २ - अंक १ ते ६ जानेवारी ते जून
१९१५-.

नागर शिक्षक

प्रिमासिक ! : संपादक - ग. म. धुळे.
प्रकाशक - संपादक, अहमदनगर. मुद्रक -
हनुमान प्रेस, पुणे. वा. व. - र. १८८. अंकित
५६, ४८ पृष्ठे. ८ × ५.३. प्रथमांक - (जून
१९२९) ?

उद्देश - शिक्षणविषयक. स्वरूप - प्राथमिक
बालवाढ्याय वगैरे अभ्यासक्रम, संकल्पसंग, पोच
आणि अभिप्राय.

विशेष माहिती - संपादक व प्रकाशक -
अॅडमिनिस्ट्रेटिव्ह ऑफिसर. संपादक - वर्ष ४ -
वि. र. घाटे, वर्ष ५ - ग. म. धुळे; वर्ष ६ -
प. रा. जव्हेरी. वर्ष ६ - ' घरकरी शाळापाल्याने
शिक्षकाच्या लायबरीसाठी मंजूर केलेले '.

[मुमंत्र]

घर्ष ४ - अंक... ३ फेब्रुवारी १९३२...

घर्ष ५ - अंक (१ जून - २ मे) १९३३, ३
जानेवारी १९३४...

घर्ष ६ - अंक... ४ एप्रिल १९३५.

नाटकी

मासिक : प्रकाशक - शंकर मोरोठ पत्रधर्षण
भागि कंपनी, पुणे. वा. व. र. ३ आगाऊ.
पु. अं. ८६, अंकात ४८ पृष्ठे. ८'५. X ५'१.
प्रथमांक - जानेवारी १८९५.

स्वरूप - चांद नाटके, दशरूपन या
नाट्याविषयक ग्रंथाचे मूळ व संस्कृत टीका इ.

ब्रीदवाक्य -

न तच्छ्रुतं न तच्छ्रुतं न या निग न या वत् ।
गायौ योगो न तत्कर्म यत्नादेऽस्मिन् इत्यतः ॥

- भरत

नाट्यं भिन्नरुचेर्जनस्य बहुधाप्येवं समाराधनम् ॥

- कालिदास

विशेष माहिती - यात 'श्रीत अभ्या
'विनगीगर्वपरिहार', 'अरहत मुनीति', 'उत्तर-
लब्धरित' अशी नाटके व 'दशरूप' संस्कृत
मूळ व टीका.

[दवापो, मुंमग्र]

नर १ - अंक १ जानेवारी १८९५, २
फेब्रुवारी १८९५-.

नाट्यकथामाला

मासिक : संपादक - (छत्रपती नंद)
नारायण गणेश मंडलिक. प्रकाशक - संपादक,
पेण, मुद्रक - सुधाकर छात्रपाना, पेण. वा. व. र.
१८८ आगाऊ, र. ३ मागाहून. बक्षिणाची योजना.
पु. अं. ८५. अंकात प्रकरणवार ३२ पृष्ठे.
८'८ X ५'६. प्रथमांक - जून शके १८०९.
(पुस्तक-अंक).

उद्देश - अशा उद्देशी मासिके थोडी व
त्याची विमत अमळ जबर. सर्वज्ञास वेण्याची
शक्ती नसते. ती अवघण घूर व्हावी म्हणून
त्वस किंमतीत वाढण्याचे योजिले. स्वरूप -
मातीन विषय उपपद्धती विद्वान व नामांकित

ग्रंथकार यांचाच निवडिले जातील. नाटके,
संगीत नाटके, कादंबऱ्या, ग्रंथाने इ.

विशेष माहिती - अंकाच्या मध्यस्थान
इंजनीत नाव व वर्णन - 'ए मंगल मंगलिन
व्यापारिण ए गीरीव ओंफ मराठी दानाव,
नॉव्हेंल्स एट्मेन्ट एट्मेन्ट'. कावनिदेश - पुस्तक
१ अंक ६ पागून मध्यस्थान मनमननेन
निदेश. हंदाग्रहण, स्थानिक स्वराज्यस्थिवादय,
आधुनिक शिक्षणविनाश नाटक, एकवर्षी शिक्षण
ग्रहण, पुनर्विवाह विस्फोट नाटक, इत्यादी एवण
मुमारे २६ पुस्तके प्रसिद्ध शाली.

[मुंमग्र, मंडलिकपत्र]

वर्ष १ ते ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२
(३ ते ५). जून १८०९ ते कालुन
१८११ (पाच वर्षे).

वर्ष ६ - अंक १ जून १८१४ ते ११ माघ
१८१४-

नाट्यरुपार्णव

मासिक : संपादक - (वर्ष १ अंक १०
पागून वर्षे) शंकर मोरो रानडे (व मासिक).
प्रकाशक - (परम्यवहाराचा पता) शंकर मोरो रानडे
व नारायण व्यंकजी खेत, मुंबई. मुद्रक - ईंदु-
प्रकाश छा., मुंबई. वा. व. र. ३ आगाऊ, र.
४८८ मागाहून. पु. अं. ८६, अंकात प्रकरणवार
२४ पृष्ठे. ९'७ X ६'६. प्रथमांक - जून श.
१८०९. (पुस्तक-अंक)

उद्देश - 'नाट्यरूप' व 'नाटके' याच्या
संबंधाने आतिमूळ समाजाचा निरास होऊन या
मनोरंजनसाधनाचे वास्तविक स्वरूप व वास्तविक
योग्यता कळावी, सदमिचची जागृत व्हावी व
काव्यामूर्तराखावाविषयी अंतःकरणाची साहजिक
प्रवृत्ती व्हावी. स्वरूप - संस्कृत व इलिय प्रबंधाच्या
आधारे महापुरुषाणीस लुळवीन अशा 'नाट्यरूप' व
'नाटके' यांसारखे मह, स्वकपोलकल्पित कथानके व
नीतिवादाचे पुढे. अश्लीलता व नीतिमगदी दोष
न येऊ देता उल्लेख लियास वाचण्यायोगे.

ग्रीकान्त्य -

प्रेगुम्पोद्रवमत्त एवचरित नानास हृदयेते ।

नाट्ये निरुच्येवैतस्य बुद्ध्या हेतु समाराधनम् ॥

— मालिकापिम्पिनी श्रीकालिदासः

स्फुरत्कलायात्रालयशोभया करोति राग हृदि
वैतुनायिकम् ।

रसेन शय्या स्वयमभ्युपगता कथा जनस्याग्निना
— वधूरिव ॥ — कालिदासः

विशेष माहिती — क्रायपट्टि ए सेरीज ऑफ मराठी शुभाज, नॉव्हेल्स एट्सेटा, मुद्रक — वर्ष २ अंक (१-१०) पाष्टन नेटिव ओपिनिअन प्रेस, मुम्बई, वर्ष ३ अंक (५-६) आर्यभूषण, पुणे, अंक ७-८ नेटिव ओपिनिअन, मुम्बई, वर्ष ५ पाष्टन आर्यभूषण, पुणे. पुनर्मुद्रण — वर्ष १ अंक १-२-३ (एकत्र). इ. १८८५ च्या सुमारास रानडे नेकरीवाठी बडोद्यास गेल्यावर मासिकाची पुढील जबाबदारी बाबुदेव बाळकृष्ण फेडकर यांनी अन्नावर घेतली — 'प्राक्काण' घोडा (डि. १९४६) बळन, वर्ष ५ पाष्टन पार अनियमित.

[पुमप्र]

वर्ष १ — अंक १ ते १२. चैत्र ते फाल्गुन १८०१.

वर्ष २ — अंक १ ते ८, (१-१०), ... (वर्ष दोनचा १२ — वर्ष ३ वा अंक १). चैत्र ते फाल्गुन १८०२ (व चैत्र १८०३).

वर्ष ३ — अंक १, २, (१४), (५-६), ७ ते १२. (चैत्र) ते फाल्गुन १८०३.

वर्ष ४ — अंक १, (२३), (४५), ६ ते १२. चैत्र ते फाल्गुन १८०५.

वर्ष ५ — अंक (१२) चैत्र-वैशाख १८०६, ३, ४, ५, प्रकाशन जुलै १८८८, ६ ते १२.

वर्ष ६ — अंक १, २, ३, ३० मार्च १८९०, ४ ते ७, ८ मा १८९२ ते १२ डिसेंबर १८९२.

वर्ष ७ — अंक १ ते ३, (४५), ६ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १८९३.

वर्ष ८ — अंक १ जानेवारी १८९४ ते ६ जून १८९४—

नाट्यकथासंग्रह

मासिक : प्रकाशक — पुणे. मुद्रक — शानवडु छापखाना, पुणे. वा. व. रु. २८८, मागाहून ३८८. फु. अं. ८५. ९.८ X ६ ५. प्रथमांक — भाद्रपद शु. १८०८.

उद्देश — स्वस्थित व सुरोगातील नामाजित नाट्यकार व कादंबरीकार यांच्या आधारे आमच्या चालीरीतीत अनुसरून उपदेशक कथानके, चरित्रे, छापून आपल्या देशाविषयीच्या कळकळीचे भाव-रोपण करणे. विदेशा प्रसार, अज्ञानाचे ध्वंसन व समाजसुधारणा. आमचा देश, भाषा व रीतीत ग्रंथ यात ऊर्जित दर्शक आणणे. स्वरूप — नाटक, कादंबरी.

ग्रीकान्त्य -

हा नाट्यकथासंग्रह सर्वप्रथम प्रकाश मान्य होवोनी । गोपबु आश्रयदात्या नेरि मुर वृत्त त्या सुधापात्री ॥

विशेष माहिती — यात वारायश्याक नाटक, विजया नाटक, वीरपत्नी कादंबरी. स्थणीय मासिक,

[पुमप्र]

वर्ष १ — अंक १ भाद्रपद १८०८—

नाट्यकला

मासिक : संपादक — अनंत कामत बों. प्रकाशक — संपादक, नाशिक मुद्रक — विद्याभूषण छा. नाशिक वा व रु १०४. फु. अ. ८२. अक्षर १६ ते २० पृष्ठे. ६"७ X ४. प्रथमांक — एप्रिल १९०४

उद्देश — वेचळ नाटकासंबंधाने अनेक विषयाची चर्चा करून त्या कलेची इतरसह अनेक लक्ष्य व मनोरंजक माहिती देणारे. स्वरूप — सविन, नट्याची छायाचित्रे घेऊन कला व व्यवहार या दोन्ही दृष्टींनी चर्चा करणारे व इतर लेख, नाटके, नट, नाट्यशिक्षण, नाट्यवार्ता, नाटक-मंडळ्या इ.

ग्रीदचाम्य -

(१) नट नाट्य फेडे तुम्ही यावसाठी ।

कवचुके दृष्टी नीववावी । - तुकाराम

(२) त्रिवर्गाधने नाटयन् । - विष्णुपुराण

विदेश माहिती - मुद्रक - वर्ष २ - नेटिव ओरिनिअन प्रेस, मुंबई; वर्ष ३ - प्रियाभूषण प्रेस, नाशिक. पार्ष्णीक वर्णमाला - वर्ष २ रु. १८३; फु. अं. ८१८६ मनुना. आधार - वर्ष २ - ६०७ × ४९; वर्ष ३ - ७०७ × ५. जादूअंक - आरंभपुष्टे निराळी. मंदपापय - वर्ष १ अंक ६ वर प्रमाक (१).

[मुद्रक]

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १९०४ ते ६ स, ७ नवंबर १९०४ ..

वर्ष २ - अंक + १ ते ५, (६-७), ८ ते १२. अक्टोबर १९०५ ते सप्टेंबर १९०६.

वर्ष ३ - अंक + (१३-२ डि). १९०६.

वर्ष ४ - अंक + १ अक्टोबर १९०८ ते ८ मे १९०९—

नाट्यमाला

मासिक : सप्ताहकमंडळ - परीक्षक कमेटी. प्रकाशक - त्रिवर्णकर, कोकणे आणि मंडळी, रत्नागिरी. वा. व. रु. १८८. फु. अं. ८३. अंकात ३२ पृष्ठे. ८२ × ५. प्रमाक - चित्र रु. १ रु. १८२७.

उद्देश - नावाजलेल्या लेखकांची नाटके छापणे.

विदेश माहिती - 'कमेटीकडून परीक्षा कवून छापणार' असे प्रथम निवेदन, परंतु पुढे दोन्ही अंकात नावे नाहीत. यात संगीत उत्तरराम-चरित, प्रोब पृष्णीराज नव्हाण, संगीत वदलीगर्मा, प्रोब वीरबाण अशी नाटके.

[मुद्रक]

— अंक १ ते ८ चैत्र ते कार्तिक १८२७—

नाट्यनिनाद

मासिक : सप्ताहक - शं. बा. मंगले, मा. द. पाटील. गुरुसंगक - मा. रा. वै. प्रकाशक - माधव द. पाटील, कोल्हापूर. अंकात ४० पृष्ठे. ९४ × ७४. प्रमाक - नवंबर १९४७. उद्देश - उद्योगानुसार लेखकांचे अभिनव. स्वरूप - कविता, गोष्टी इ.

[सप्ताह मंडळाने]

वर्ष १ - अंक १ नवंबर १९४७ दिवाळी अंक.

नानालहरी

मासिक : प्रकाशक - नारायण हरि पर्वी (व्यवस्थापक), गुरुसंग (कोल्हापूर). वा. व. रु. ८९. अंकात १२ पृष्ठे. ६६ × ४. प्रमाक - जानेवारी १८९७.

उद्देश - विद्वज्जनाभित, मनोरंजक, लोकप्रिय.

ग्रीदचाम्य -

जे जे काही पाहिजे। ते ते तत्काळच दीजे ।

अत्यंत आवडी चीजे । सळ सेवा ॥ - रामदास.

[मुद्रक]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १८९७, ...५, ६.

वर्ष २ - अंक (२ मार्च - ३ ए) १८९८, ...६ जुलै १८९८—

नापितोदय

मासिक : सप्ताहक - वि. पो. कॉलेज. प्रकाशक - नरीन गोवा. मुद्रक - छापणाला मिनर्व सत्राज. वा. व. रु. १. अंकात १६ पृष्ठे. ७१ × ४८. प्रमाक - जुलै १९२१. (दर्शन-किरण)

उद्देश - समाजकातील नापित समाजाच्या शिक्षणविषयक, साप्तिक, नैतिक, शारीरिक न्हासाची कारणे विशद करणे व समाजाची उन्नती करणे.

ब्रीदवाक्य -

विद्यासी निर्धार । विस्तारील विदरंभर ॥
अज्ञानी रुळले, रुढीस मुळले, दुर्मार्गि जे गुंतले ।
दारिद्र्य पिडिले, जगास मुक्तले, त्या पाहिजे बोधिले ।
या कार्यास्तव नापितोदय असे हा ज्ञानसूर्यापरी ।
सेवा ज्ञानमुखा सुधारुनि जगा जी मानवा उदरी ॥

[गोहिंअ मुंबई, सरस्वतीमंदिर पणजी]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १९२१ ते १२ जून १९२२.

नामिक - समाचार

मासिक : संपादक - बळवंत मोरेश्वर
क्षीरसागर, सहसंपादक - (वर्ष २) वामुदेव बाबाजी
महाले. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. व.
१८८, वर्ष ६ व. २८८. फु. अं. ८२. अंकात
२० पृष्ठे. ८"३ X ५"५. प्रथमांक - एप्रिल
१९४१.

उद्देश - समाजाच्या जाणतीसाठी. महापद्मा-
तील नामिक समाजाचे सुगमन. स्वच्छ - सचित्र.

ब्रीदवाक्य -

स्वयेव स्वतःच उदरी ।

उपेक्षा स्वतःची न कधी करी ॥

विशेष माहिती - संपादक - वर्ष १ अंक
६ - डा. सौ. अंजना मगर, वर्ष ४ - शामराव
सतराम काळे.

[मंडगाव, पणजी, मग्न]

वर्ष १ व २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (ए ते
भा). एप्रिल १९४१ ते मार्च १९४३.
(दोन वर्षे).

वर्ष ३ - अंक १ एप्रिल १९४३ ते ६ सप्टेंबर
१९४३.

वर्ष ४ - अंक... (४ जु - ५ भा) १९४४,
६, (७ - ८), ... (१० जा - ११ फे)
१९४५, १२ मार्च १९४५.

वर्ष ५ - अंक (१ - २), ३ ते ६, (७ - ८),

९, (१० - ११) एप्रिल १९४५ ते फेब्रु-
वारी १९४६...

वर्ष ६ - अंक (१ ए - २ मे) १९४६ -

नामिकोदय

मासिक : संपादक - महादेव गोविंद पाळकर,
(वर्ष २) बळवंत मोरेश्वर क्षीरसागर, प्रकाशक -
संपादक, परळ मुंबई. वा. व. व. १८८. अंकात
१६ पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रथमांक - आगस्ट
१९२९.

उद्देश - ग्हावी जातीच्या उत्थत्यर्थे शरणारे.

ब्रीदवाक्य -

अज्ञानी रुळले रुढीस मुळले दुर्मार्गि जे गुंतले ।
दारिद्र्य पिडिले, जगास मुक्तले, त्या पाहिजे बोधिले ॥
या कार्यास्तव नाभिकोदय असे हा ज्ञानसूर्यापरी ।
सेवा ज्ञानमुखा सुधारुनि जगा जी मानवा उदरी ॥
स्वहित सांगवे बरे (मले) ॥ जिसे आपणासि बळे ॥

- सत सेना

[पणजी]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९२९ ते
जुलै १९३०.

वर्ष २ - अंक १ आगस्ट १९३० ते १० मे
१९३१.

वर्ष ३ - अंक... २ सप्टेंबर १९३३, ३, ... ५,
... ७, ८ -

नामदेव

मासिक : संपादक - नीळकंठ राममाजी सुवध.
सहसंपादक - (वर्ष १६) पायजूळ सावळाराम
व्याडे. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - ईंदिरा
छायराना, पुणे. वा. व. व. १. अंकात १६ पृष्ठे.
८"४ X ५"४. प्रथमांक - अक्टोबर १९०९.

उद्देश - ' नामदेव रामाशेखरि परियदे' च्या
सुरत्य हेतूना अनुसरून सामाजिक, धार्मिक,

ओग्रेगिक, शिशुप्रकारासी निरयांची चर्चा करून तद्वारा समाजोद्धार करणारे शक्तीचे पत्र. स्वराज्य - नामदेव समाजाची लोकासुखा, लोकसुखी, हित-संबंध, उद्योगधंदे, सांघिक स्थिती वगैरे गोष्टींचा खळ करणारे लेख. चरित्रे, निबंध, नामदेव पैशाफंड, मंदिर व पावरी, वर्तमानसार अशी खदरे.

श्रीद्वाक्य -

- (१) कली मन्दुजदीन् निजानुग्रहेण ।
 समुद्रतुलानी भवाब्जेरसाधान् ॥
 शिरो बोडवलीगो महामत्तमुग्रः ।
 धनार्थयुतस्तं मजे नामदेवम् ॥
 (२) हिताचिया गोष्टी समू एवमेका ।
 शोक मोह दुःखा निरए तेणे ॥ १ ॥
 एकमेका करु उदा खावधान ।
 नामी अनुसधान तुये नेदू ॥ २ ॥

- नामदेव

- (३)
 साधू श्रेष्ठचि नामदेव भवचे चारिभ्य ते जाणुनी ।
 प्रेमाने जन-ईश ही खत वी, सेवा करु या बनी ॥
 इद्योगे बहु उन्नतीगिरिशिरी जाऊ च्या खतरी ।
 भानदे मिळुनी निते सज्जही राहू यशो
 मंदिरी ॥ १ ॥

- (४) म्हणोनि जे उचिन । आणि भवसरे करुनी
 पाव । ते कर्म हेदरहित । आचरे पार्या ॥ १ ॥

- श्री ज्ञानेश्वरी

विदेश माहिती - आकार - वर्ष १ अंक ४ व ५ चा फक्त ७-२x४-२. संपादक व प्रकाशक - वर्ष ४ अंक २ पासून दामोदर बळवंत सुदै; वर्ष ४ अंक ५ पासून बाबूराव आत्माराम बाबल, वर्ष ६ अंक १२ पासून र. ह. भाळकर; वर्ष ८ शेवटचा अंक शंकर विठोबा आर्कोलकर, वर्ष १२-रामचंद्र हरी निरंजकर (सातारा). संचालक - वर्ष २५ वसंत रामचंद्र ग्हेनस. संपादक - वर्ष १६ - गणपत अण्णाजी कारंजकर; वर्ष १८ बगाडे; वर्ष २१ - राजाराम हुकाराम बगाडे (प्रका.), कोल्हापूर; वर्ष २३ - बाळकृष्ण सावळाराम बारटवके; वर्ष २५ - गो. रा. ग्हेवळ, सोलापूर; वर्ष ३८ - दत्तात्रय बळवंत मुक्कर (प्रका.); वर्ष ३८ अंक ८ - रामचंद्र हुकाराम

काकडे, धोंडगाव - वर्ष ३ पासून प्रम (१) व (२) दोन्ही; वर्ष ८ अंक ५ पासून फक्त प्रमोक्त (२); वर्ष १२ पासून फक्त प्रमोक्त (३); वर्ष २३ पासून फक्त प्रमोक्त (४). रथलांतर - चित्र १८४१ (वर्ष ८ अंक ५) पासून मुंबईत प्रसिद्ध होऊ लागले. तेथपासून नवे ८ वे वर्ष चाले. या. वर्गणी - वर्ष २१ व. १९१२; वर्ष २३-व. १९८१; वर्ष ३६-व. २०४. वर्गेगणना - वर्ष ३१ ते वर्ष ३४ ही चार वर्षे बगळून वर्ष ३० नंतर एकदम वर्षे ३५ असा निर्देश केला. तसे करण्याचा उद्देश मध्यंतरीचा रथ लाहून देऊन आरंभसालाशी थेट मेल घालण्याचा दिसतो.

[जयं, मुंमं, पुमं, मं]

वर्ष १ - अंक १ ते १०, (११-१२).
 अक्टोबर १९०९ ते सप्टेंबर १९१०. अंक (११-१२) नामदेव समाजोन्नतिपरिषद, भेटक ४, निरंज, खास अंक.

वर्ष २ - अंक १ ते ६, (७-८), ९ ते १२. अक्टोबर १९१० ते सप्टेंबर १९११. अंक (७-८) नामदेव समाजोन्नति परिषद, भेटक ५, इचडकरजी.

वर्ष ३ - अंक + (१-२), ३ ते ५, (६-८), ९ ते १२. डिसेंबर १९११ ते नवंबर १९१२.

वर्ष ४ - अंक १ डि १९१२ + (२-३) जू १९१३, ४ जु १९१३, + ५ मे १९१४, ६ जू १४, ७ जु, ८ आ, ९ आ, १० स, ११ अ, १२ नवंबर १९१४.

वर्ष ५ - अंक १, (२-३), (४-५), (६-७), ८, (९-१०), (११-१२). पौष १८३६ ते मार्गशीर्ष १८३७.

वर्ष ६ - अंक + १ चैत्र १८३८, २ वै ३८, + ३ फा ३८, ४ वै ३९ ते १२ कार्तिक १८३९. चैत्र १८३८ ते कार्तिक १८३९. अंक ९ अधिक माद्रपद.

वर्ष ७ - अंक १ ते ४, (५-६), ७ ते १०, (११-१२) पुढच्या वर्षाच्या जोड अंकात. मार्गशीर्ष १८३९ ते कार्तिक १८४०.

वर्ष ८ - अक (१ मा ४ पा) १८४० भागील
वर्षाच्या अक ११ १२ समवेत, ५ चैत्र,
१८४१, (६ ७), (८ ९ १०),
(११ १२) माघ फाल्गुन १८४१

वर्ष ९ - अक १ चै १८४२, (२ वै ३
ज्ये), (३ ज्ये ४ आ), (५ ६),
(७ ८) (९-१०), (११ मा १२ पा
४२) चैत्र ते फाल्गुन १८४२

वर्ष १० - अक (१ चै २ वै ३ ज्ये)
१८४३, (४ ५), (६ ७), ८,
(९ मा १० पौ) १८४३ अक (९
१०) नामदेव समाजोत्पत्तिपरिषद १५वी हुमली

वर्ष ११ - अक १ चैत्र १८४४ ते ८ कार्तिक
४४ अक ७ अश्विन कै आत्माराम
नारायण बनारसे सगुणसमुच्चय

वर्ष १२ - अक १ ते १२ चैत्र ते फाल्गुन
१८४५.

वर्ष १३-१४ - अक प्रयेकी १ ते १२ (चै ते
पा) चैत्र १८४६ ते फाल्गुन १८४७
(दोन वर्षे)

वर्ष १५ - अक १ अश्वि चैत्र १८४८ ते
११ पौष १८४८—

वर्ष १६ - अक (१ २) चैत्र १८४९,
(३ ४), (५ ६) भाद्रपद १८४९

वर्ष १७ - १८ - अक + १ ते १२ आवण
१८५० ते भाषाढ १८५२ (दोन वर्षे)

वर्ष १९ - अक १ ते ४, (७ ८), ९ ते
१२, १३ आवण १८५२ ते (अ भाषाढ
घरून) भाषाढ १८५३ १३ अक

वर्ष २० - अक १ ते ५, (६ ७), ८ ते
१२ आवण १८५३ ते भाषाढ १८५४

वर्ष २१ - अक १ ते ७ आवण ते माघ १८५४
+ (८ ९), १०, ११ आ ते अ
१८५५ + १२ पौष १८५५

वर्ष २२ - अक + १ फाल्गुन १८५५

वर्ष २३ - अक + १ ते ११, (१२ फा ५७
१ वर्ष २४ जा) चैत्र १८५७ ते चैत्र
१८५८

वर्ष २४ - अक २ वैशाख १८५८ ते ४,
(६ ७), (८ ९), (१० ११),
१२ फाल्गुन १८५८ अनियमित अक
(८ ९) श्रीमद साडेचे हीरक महोत्सव,
अक (१० ११) परिषद अक

वर्ष २५ - अक + १ नवबर, २ डिसे १९३७
+ ३ ते १२ मार्च ते डिसेंबर १९३८

वर्ष २६ - अक १ जानेवारी १९३९, (२
३), ४ ते ९, (१०-११) नवबर
१९३९ अक (१० ११) साडेचे खास
अक

वर्ष २७ - अक १ ते १२ जानेवारी ते डिसेंबर
१९४० अक ११ बागदे अक

वर्ष २८ - अक १ जानेवारी १९४१ ते ४
११, १२ डिसेंबर १९४१ अक ४ साहित्य
संमेलन विशेषांक

वर्ष २९ - अक १ ते १०, (११ १२)
जानेवारी ते डिसेंबर १९४२

वर्ष ३० - अक ११ नवबर १९४३, १२
नवंबर १९४३

वर्ष ३५ - अक १ जानेवारी १९४४, ३, ४
९, (१० ११), १२ नवंबर
१९४४

वर्ष ३६ - अक (१ २), ३, (४ ५),
(६ ७), ८, ९, (१० ११), १२
जानेवारी ते डिसेंबर १९४५ अक (१ २)
परिषद विशेषांक, अक (१० ११)
दिवाळी अक

वर्ष ३७ - अक (१ २), ३, (४ ५),
६, ७, (८ ९), १०, (११ १२)
जानेवारी ते नवंबर १९४६ अक १०
दिवाळी अक

वर्ष ३८ - अक (१ जा - २ फे) १९४७
+ ३ डि ४७, ४, (५ ६), ७ ए
१९४८ + ८ जून १९४८ ते ११ सप
बर १९४८ अक ८ परिषद अक

वर्ष ३९ - अक...२ डिसेंबर १९४८

नामदेवसेवक

मासिक : संपादक - अनंत गणेश माढरे.
प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - हरिमाऊ
गणपतराव माढरे, मनोहर प्रि. प्रेस, पुणे.
अंकात १६ शृंख. ८'४ X ५'५. प्रथमांक -
फाल्गुन श. १८४७.

उद्देश - ज्ञातिविषयक. स्वल्प - परमार्थ -
संग्रह (अवतरणे), परिपदा, समा, ज्ञातिवृत्त,
वर्तमानसार, नामदेवपायी फंड इ.

धीद्वान्य -

उद्यम. साहस धैर्य बुद्धि: शक्ति: पराक्रम: ।
पडते यत्र वर्तन्ते तत्र देव: सहायकृत ॥

विशेष माहिती - पूर्वीचे 'सहकारी
नामदेव' पुणे श. १८४७ - कायद्याच्या
अडचणीमुळे पाचव्या अंकापासून नामांतर.

[संमग्न]

वर्ष १ - अंक (सहकारी नामदेव १ ते ४),
५ फाल्गुन १८४७, ६ वैश १८४८,
(७ वे - ८ ज्ये) १८४८ -

नामदेवसेवक

मासिक : संपादक - रणजित बुधकर.
प्रकाशक - संगदक, मुंबई. मुद्रक - प्रदीप
प्रिंटिंग प्रेस, वाडर. वा. व. रु. ४. फु. अं. ८६.
अंकात १४ शृंख. १०'९ X ८'६. प्रथमांक -
(ज्ञानेश्वरी १९४८).

उद्देश - श्रीनामदेवमहाराजांच्या साहित्याचा
उद्धार व्हावा व त्याच्या नावाने ओळखल्या
जाणाऱ्या अनुयायी वर्गाची सामाजिक, औद्योगिक
व शैक्षणिक सुधारणा व्हावी. स्वल्प - नामदेव
ज्ञातिविषयक - समाजसमाचार, चित्रपट व रंग
भूमी, ललितकला मंदिर इ.

धीद्वान्य -

एकमेका करू छटा लावधान ।

नामी अनुसंधान तुये नेदू ॥

- श्रीनामदेव

विशेष माहिती - वर्णनातील तपशील
अंक २ चा.

[संमग्न]

वर्ष १ - (अंक १ ज्ञानेश्वरी १९४८), २ एप्रिल
१९४८ (= वापूजी विशेषांक).

(श्री) नारद

त्रैमासिक : संपादक - धरणीधर बापुशास्त्री
गुंजर. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - हेरव
बापु गुंजर, आभुर्विद्या मुद्रणालय, पुणे. वा. व.
रु. १०४. फु. अं. ८६. ८'५ X ५'४.
प्रथमांक - अश्विन श. १८६२. शेषटचा अंक -
(पौष १८६९ ?).

धीद्वान्य -

(१) नामसचीर्तनं यस्य सर्वपापप्रणाशनम् ।
प्रणामो दुःखशयनस्त नमामि हरिं परम् ॥
- मागवव.

(२) कीर्तने बाचा पवित्र ।
कीर्तने होय सत्पात्र ।
कीर्तने प्राणिमात्र ।
सुशील होती ॥

- रामदास

विशेष माहिती - श्रीहरिवर्तमानसेवक समा,
पुणे व अखिल भारतीय कीर्तन सत्पात्र, मुंबई
यांच्या विद्यमाने चालविलेले त्रैमासिक. ' शके
१८७० वैश शुद्ध प्रतिपदेपासून श्रीनारद
त्रैमासिकाचे मासिक चतुर्विंशार भादो ' - वर्ष ६
अंक २ - प्र. २-३. पार्ष्णीक पर्वणी - वर्ष ६
रु. २.

[संमग्न]

वर्ष १ - अंक १ अश्विन १८६२, २ पौ,
३ वै १८६३, ४ भा १८६३.
वर्ष २ - अंक १, २, ३, ४. अश्विन १८६३
ते आषाढ १८६४.

वर्ष ३ - अंक १, (२-३), ४. अश्विन
१८६४ ते आपाद १८६५.

वर्ष ४ - अंक १, २, ३, ४. अश्विन १८६५
ते आपाद १८६६. अंक २ कै. भिलखडीकर
रास अंक.

वर्ष ५ - अंक (१-४). अश्विन १८६६
ते आपाद १८६७

वर्ष ६ - अंक ..., २ पौष १८६९—.

नाशिक धर्मग्रन्थ

मासिक : संपादक - रे. वि. रा. भाठवळे,
प्रकाशक - संपादक, एच. डी. कमिटीकरिता,
मुंबाळ. वा. व. र. १८४. अंकात १२ पृष्ठे.
८'४ X ५'४. प्रथमांक - (अक्टोबर
१९३०).

विशेष माहिती - इंग्रजी मधल्या -
'मासिक डायरीशन मॅगझीन'. वर्ष ११ व
वर्ष १२ अशा स्पष्ट वर्षानुमाक किंवा अंक-
क्रमांक याचा निर्देश आढळत नाही.

[वर्ष]

वर्ष ७ - अंक ... ११ आपाद १९३७, १२
सप्टेंबर १९३७.

वर्ष ८ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९३७
ते सप्टेंबर १९३८.

वर्ष ९ - अंक १ ते ७, (८-९), १० ते
१२. अक्टोबर १९३८ ते सप्टेंबर १९३९.

वर्ष १० - अंक १...३ ते ५, (६-७),
८, ९...१२. अक्टोबर १९३९ ते सप्टेंबर
१९४०.

(वर्ष ११) - अंक... डि १९४०, फे १९४१,
मा, ए... जु, आ, सप्टेंबर १९४१ (?
अक्टोबर १९४० ते सप्टेंबर १९४१).

(वर्ष १२) - अंक अक्टोबर १९४१,
न, डि, + (फे-मा). (? अक्टोबर
१९४१ ते मार्च १९४२) —

निजामशालापत्रक

[पाहा (श्री) शारदामंदिर अथवा निजाम
शालापत्रक]

निबंधचंद्रिका

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद)
रामचंद्र भिक्षाली जोशी. प्रकाशक - शेकर
सदाशिवरोट रोटये, पुणे. मुद्रक - मंडूळ छापखाना,
रत्नागिरी. वा. व. र. २८८. फु. अं. ८४.
अंकात ३२ पृष्ठे. ८'६ X ५'८. प्रथमांक -
जानेवारी १८८३. शेवटचा अंक - डिसेंबर
१८८६. वर्षवार विभागणी नाही. अंकावर सन
व महिना फक्त.

उद्देश - निबंधमाला व शास्त्रीबुवा याचे स्मारक.
निबंधमालेची नागा मंडळ काढणे. राजकीय
विषयावर एकेक निबंध दे अर्पवेल. कालानुरूप
बदल. देशवधूस माहीत नाहीत अशा विषयाचे
ज्ञान करून देऊन जिज्ञासा व शोधक बुद्धी जागृत
करणे. पराया विषयाच्या सर्व बाजू समजवील असे
करणे. इतिहासविषयक चर्चा. स्वरूप - मासिक,
सामाजिक व राजकीय विषयावर विस्तृत लेख,
मनोरंजक माहिती, विनोदमहदाख्यायिका,
सुभाषित, नवीन कविता, विस्तारपूर्वक परीक्षण,
चरित्रे, ऐतिहासिक वने.

द्योदयान्य -

विम विमिर साहसादुष्पमाद्
यदि रविरस्तमितः स्वतस्ततः विम्र ।
कल्यणि न पुणे महामहोमिर्
पुतिनिधिरस्युदयत्ययं अशकः ॥

— शाङ्गंधरः

विशेष माहिती - मुद्रक - अंक २२
पाखत ज्ञानप्रकाश छा., पुणे. विषयाची जंत्री -
सर्व ४८ अंकातील आलेख्या विषयाची वर्गीकृत
यादी ४८ व्या अंकात शेवटी पृ. ३३-३८.
अंक (४०-४८) मध्ये ' शेवटचे दोन शब्द '—

पुस्तक ४४ वेत्याचा उल्लेख (१४४ - निबंध-
चंद्रिका, न्यू इंग्लिश स्कूल, पुणे) वर्गोत्तीर्णा
कडून वसुधाजी पंचांगत म्हणून हे पुस्तक १८८७
सालापासून 'मनोरंजन' मासिक पुस्तकाची
सामील केले 'मनोरंजन आणि निबंधचंद्रिका'
माहा.

[सुमध, पुमध, जम]

अंक १ ते ५, (६-७), ८, ९, (१०
११), १२ जानेवारी ते डिसेंबर १८८३
अंक १३ ते १७, (१८-१९), २० ते
२४, जानेवारी ते डिसेंबर १८८४.
अंक (२५-२७), २८ ते ३०, (३१-
३२), ३४ ते ३६ जानेवारी ते डिसेंबर
१८८५.
अंक ३७ ते ४६, (४७-४८) जानेवारी
ते डिसेंबर १८८६

निबंधमाला

मासिक संपादक - (स्वर्णार) विष्णु कृष्ण
विप्लोणकर प्रकाशक - संवादक, पुणे मुद्रक -
आंबानी कृष्ण गोखले, शतप्रकाश छा, पुणे वा.
ब. व आगाऊ २०८, मंगलहून रु ३ फु अ ४४
अंक ३२ पुढे ७ १ × ४८ प्रथमांक - २५
जानेवारी १८७४ शेवटचा अंक - डिसेंबर
१८८१ (प्रकाशन ता १ एप्रिल १८८३)
(उल्लेख अवयवमात्र)

उद्देश - मुख्यत भाषाशोधन व त्याबरोबरच
मनोरंजन व बोध, बहुश्रुत करणे विद्यालयीन
शिक्षणाच्या अभावी ज्यास ज्ञानाचा मार्ग खुला
नाही त्यास संस्कृत व निरोपत इंग्रजी माफेतील
अगाध ज्ञान पाठ कोडून आपल्या माफेकडे वळवून
देणे सदमिरुर्चाचा प्रसार वाचनाची गाडी लावणे
स्वच्छ - निबंध, प्राय मराठी भाषा, देश
स्थिती, शेकाचार, दौरेरेखणी चचा अवकाशा
नुसार इतिहासादी शास्त्रीय विषय शिष्या उद्बुध
प्रश्नकाराचे उत्तारे, सुमापित, विनोदपर चुटक,
महदाख्यायिका इ अथवादृश्य, मापापरिज्ञान,

चमत्कारिक माहिती, काहित्य (अलंकार), मन-
व्यवहार इ

प्रीतवाक्य -

(प्रत्येक अक्षर विषयावर धेगवेगळा श्लोक)

विशेष माहिती - प्रत्येक प्रकाशनाची
तारीख - अंक २० पासून प्रत्येक अक्षर दशमी
मार्गशुक्ला शेवटी प्रत्येक प्रकाशनाची तारीख
पुढेच अक्षराची किंमत - अंक १५ - ' ४२
अक्षरपृष्ठाच्या मानाने मिळेली नसेल. ' अंक १
४२ अक्षर - अंक २५ पासून ७८ ×
५१. पुढे ३६. अक्षर १-पृ २०, अंक २ ते
२४-पृ ३६. अक्षर २५ पासून पृ ३२ सुटका -
अंक ६१-११ शिष्याची छा, अंक ६९ - आर्य
भूषण छा शेवटच्या अवयवसंग्रह ' दुराग्रहांचि
गाडन करून शरीर समज कराये ' हा दो दुर्मल
स्वयनात्म ' मनोरंजन होता त्याचे साक्षर झाले, '
म्हणून बंद पुढे ' प्रथमांक ' हाती वेण्याचा
संग्रह होता

[सुमध, मधममळ मुद्रक, चित्रशाळा, डेक्क, मवार]

वर्ग १ - अंक १ ते १९ जानेवारी ते डिसेंबर
१८७४.

वर्ग २ - अंक १३ ते २४ जानेवारी ते
डिसेंबर १८७५ (अंक २४ चे प्रकाशन
१ फे १८७६)

वर्ग ३ - अंक २५ ते ३६ जानेवारी ते डिसे-
ंबर १८७६ (अंक ३६ चे प्रकाशन २४
फे १८७७)

वर्ग ४ - अंक ३७ ते ४२, (४३-४५),
४६ ते ४८ जानेवारी ते डिसेंबर १८७७.
(अंक ४८ चे प्रकाशन ६ जुलै १८७८)

वर्ग ५ - अंक ४९, ५०, (५१-५२), ५३,
(५४-५६) (५७-५९), ६० जाने-
वारी ते डिसेंबर १८७८ + (शेवटच्या
अंक १८७९ साल गाळणार अशी सूचना)

वर्ग ६ - अंक ६१ ते ६८, (६९-७१),
७२, जानेवारी ते डिसेंबर १८८०

वर्ग ७ - अंक ७३, ७४, (७५-७८), ७९,
(८०-८२), (८३-८४) जानेवारी ते

डिसेंबर १८८१. (अंक ८२ चे प्रकाशन
३० एप्रिल १८८२, अंक ८४ चे १ एप्रिल
१८८३).

[आष्टे]

वर्ष १ - अंक १ जून १९१३, २ जु, ३
ऑगस्ट १९१३.

निबंधरत्नार

(चिस्ती) निरीक्षक

मासिक : संपादक - पळवंत भण्णा रंदु
प्रकाशक संपादक - (ग्यानेजर), पुणे. मुद्रक -
जानचु, पुणे, (अंक २) पुनर् सिटी प्रेस, पुणे.
वा. व. व. ३. फु. अं. ८६. अंकात सखा सु.
३२ पुटे. ८'३ X ५'३. प्रथमांक - जुलै १८७८.
(पुस्तक अंक).

उद्देश - देशसुधारणेवर व पुष्कळ उपयुक्त
रिपयावर निबंध. स्वच्छ - निबंधमालेचे अत्र-
कारणरूप - निबंध, पद्य, स्वल्पवर्णन, कविता, इ.
सर्वां, भाषापरिचय, पं.

प्रीदधान्य -

अंक १ - भवो हि लोकमुदयाय सादयाम् ।

अंक २ - भो वाचना. सुमार्गमुत्तरत ।

[मग्न, सुमग्न]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १८७८, २ ऑगस्ट
१८७८.

निराश्रित हिंदू नागरिक

मासिक : संपादक - निखन कागू महार
अडखोड पार्टील, प्रकाशक - संपादक, मोहपा
(नागपूर). वा. व. व. १. अंकात १२ पुटे.
७ ९ X ५'२. प्रथमांक - जून १९१३.

उद्देश - असह्य वर्गाच्या अज्ञातांसाठी क्षत्राचे.

प्रीदधान्य -

जेथ सतर्ग समता शांती ।

छीपुलप प्रेमे नादती ॥

छत्वरक्षणे धार्मीय बागती ॥

त्या नाव शुभारण ॥

विशेष माहिती - इंग्रजी मयळा - धिंडेस्त्र
हासिय गेहेट ।

[१०]

मासिक : संपादक - अनंत विश्राम मकापरे.
सदसंपादक - (वर्ष १२) शाहू दागडोबा
उजगरे. प्रकाशक - मायसळा, मुंबई. मुद्रक -
बकुल भाट्ट प्रि. प्रेस. वा. व. व. ८'१२. फु.
अं. ८१. अंकात ८ पुटे. ९'६ X ७'२.
प्रथमांक - (मे १९३८).

उद्देश - महाराष्ट्र चिस्ती जनतेचे आवडते.

विशेष माहिती - नामावर - पहिली दोन
वर्षे नाव 'चिस्ती निरीक्षक' किंवा इमानीत
'रिश्रम ओम्बर्हर' नंतर वर्ष ३ पासून नाव
गुलते 'निरीक्षक' किंवा 'ओम्बर्हर.' वा
वर्षाणी - वर्ष ८ व. १, फु. अ. ८'१८६;
वर्ष १० व. २, फु. अ. ८'२, वर्ष १२ व. ३,
फु. अ. ८'६. मुद्रक - वर्ष ३ पॉप्युलर प्रि. प्रेस
मुंबई, वर्ष १० नॅशनल प्रि. प्रेस, मुंबई. वर्ष ४
पासून काही दिवस नवी व्यवस्था - मॅनेजिंग
एडिटर सी. ए. पाटेकर, पुणे (प्रकाशक),
मुद्रक - शिवाजी प्रि. वर्कर्स, पुणे.

[वाचक संप्रह]

(चिस्ती निरीक्षक)

वर्ष २ - अंक १ मे १९३९, ... १०
फेब्रुवारी १९४०.

(निरीक्षक)

वर्ष ३ - अंक . . १० फेब्रुवारी १९४१, ...
१२ एप्रिल १९४१.

वर्ष ४ - अंक १ मे १९४१ . .

वर्ष ८ - अंक . (२-३) जून - जुलै
१९४५ . .

वर्ष १० - अंक . . ३ ऑगस्ट १९४७, ...

६ नवंबर, ७ डि १९४७ . . ८ फेब्रुवारी . .

१० मार्च १९४८ . . अंक ७ सारा खिस्त
बगती अंक.

वर्ष १२ - अंक ... ९ (आक्टोबर - डिसेंबर)
१९४९, १—

निरोप्या

मासिक : प्रकाशक - आर्चोमिन्स, पुणे.
मुद्रक - गुंवंत. ना. व. क. १८८, पु. म.
८२, अंकित २४ पुटे. ८"५. X ५"५. प्रथमतः -
(ज. १९१६).

उद्देश - वैश्वेदिक धर्मशास्त्री, शास्त्र -
प्रायेतानिपयक, धर्मशोध इ.

धीद्वयान्य -

गुणे राज्य वेवो.

[मंत्र]

वर्ष २१ ते २८ - अंक प्रथेरी १ ते १२
(ज. ते नं). जन १९३६ ते नं १९४४
(आठ वर्ष).

वर्ष २९ - अंक १ जून १९४४, २, (३ -
४), (५ - ६), (७ डि. ८ वा १९४५).

निर्णय

मासिक : संपादक - श्रीनिवास बाबाजी
पाठक. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक -
लेखमान्य प्रेम, सदावर्धनी, मुंबई. ना. व. क.
२८४. अंकित ३२ पुटे ८"४ X ५"४.
प्रथमतः - नवंबर १९३१

उद्देश - वाच्य आणि तरुण या उभयतांच्या
आकांक्षांचे प्रतिबिम्ब.

धीद्वयान्य -

जा हलुहलु वळसे धेत ।

लपतलपत हिरवाळीत ।

पाचूनी हिरवी राने ।

शुल्ल गटे । झुल्लुलु गाने ॥

“ राक्षसांच्या प्रगतीतच राक्षसी उजवी आहे. ”

विशेष माहिती - नवव्याप्य - प्रथे
अनंत मयूरान्वर व आगम्यप्रार शिरोमानी
' गाराच्या ...', वर्ष १ - अंक १, ' ज. हट्ट-
हट्ट...'. गारा - वर्ष २ अंक १-९ X ६"३.

[मुद्रक, गेटापर]

वर्ष १ - अंक १ ते ११ न. ज. १९३१ ते
हट्ट १०, ३२.

वर्ष २ - अंक + १ न. ज. १९३२, ३ डि. ...

(५ न - ६ ए) १९३३, ७ मे. ...

१० आगस्ट १९३३. ज. १ दिवाळी

गाज - वि. अंक (५ - ६) वन अंक.

वर्ष ३ - अंक . . ७ डि १९३३, ४ ज
१९३४, ... ६ ज १९३४.

निशा

मासिक : संपादक - दत्तेत नेलग. वट-
संपादक - एच. माधव. प्रकाशक - संपादक,
वटा. अंकित २४ - ३२ पुटे. ज. ५"५. ५".
प्रथमतः - १५ जून १९३९.

उद्देश - ललित वाङ्मयास बाहिलेने.
तरुण - नवोदित विलेयकना उन्नेतार्थ.
कविता, कथा, लघुनिबंध व परीक्षणे.

[लिहून गालेग मयूर तुनाकाकर]

वर्ष १ - अंक १ जून १९३९, २, ३ आगस्ट
१९३९.

निसर्गोपचार

मासिक : संपादक - माधव भैराळ मुखर्ज.
प्रकाशक - संपादक, पुणे. ना. व. क. १८८.
पु अ ८२. अंकित ३२ पुटे. ८"४ X ५"३.
प्रथमतः - एप्रिल १९३६).

विशेष माहिती - इंग्रजी पर्याय ' नेचर
क्युअर '.

[रमासुखकर पुणे, पुमंत्र]

वर्ष १ - अंक... २ मे १९३६ (वैशाख
१८५८)

नीतियुपदेशक

मासिक : सप्ताह - (सरकारी मंत्र) विभिन्न
वर्णन, मंत्रांतर, प्रकाशक - मुंबई. वा. व. रु.
१८८ मागाहन रु. २८८. फु. अ. ८३. अंकांत
१६ - १८ पृष्ठे. ८"५ X ५"४. प्रथमांक -
जानेवारी १८८५. (पुस्तक - अंक).

उद्देश - मुंबई येथील ' नीतिप्रसारक
मंडळी ' (स्थापना १५ नवंबर १८८२) व
तिच्या हालचालीसंबंधी माहिती देणे व अनीतीचा
निरोध करणे. नीती, सदाचार, सम्यक्ता याचा
प्रचार करणे. स्वरूप - साप्ताहिक व सामाजिक
नीतीचे व नीतीला साहाय्य करणारे सामाजिक,
व्यावहारिक, विद्या, ज्ञान धोरेंदुषाचे विषय.
सद्गुणाचा ठरा टनदाया व दुर्गुणाचा तिष्ठारा
टनदाया असे लेख मुलांचा कायदा इ.
नीतिपर कविता. बोधपर खुदरे. पुस्तकावर
अभिप्राय

ब्रीदचान्य -

यमान सेवेत सतत न नित्य नियमान् युध ।
यमान् पतचकुर्वाणे नियमान् कैबलान् मरुत् ॥
- मनु.

न करिति बरि ज्ञाते स्नानसध्यादि कर्मै ।
परि पतित न होती चाल्ता नीतिधर्मै ॥
सतत अनुसरे जो स्नानसध्यादि कर्मा ।
तारे पतितचि होतो सोडिता नीतिधर्मा ॥

विशेष माहिती - ऑर दि मॅरेस्ट्रिड. यात
' अशागाडीतील नीतीवर लेख ' छापले आहेत
प्रवृत्तीच्या कारणासाठी बंद केले

[टायम, मध]

वर्ष १ - अंक १ ते १२ जानेवारी ते डिसेंबर
१८८५.

नीरजोलास

मासिक : सप्ताह - (एडिटर) विनायक
बाळकृष्ण पडागुळे. प्रकाशक - सप्ताहक, नागपूर.
मुद्रक - यादवेंद्रप्रसाद छापखाना, नागपूर. वा. व.

रु. १८८ रु. १. ८३ मागाहन रु. २. फु. अ.
८३. अंकांत २४ पृष्ठ. ८"३ X ५"३. प्रथमांक -
जुलै १८९२. (पुस्तक - अंक).

उद्देश - सर्व विविध विषयाचा समावेश
करणारे असे लघुसूक्त प्रकाशन करणे. स्वरूप -
संचिन. प्रातातील मोठ्या पुरुषाची संचिन संधित
चरित्रे, वैदिक, शास्त्रीय, धार्मिक व सामाजिक
निबंध, प्राचीन व अर्वाचीन कविता, मुमापिते,
पदे, वातम्या, चपू, अलवार इ. संगीताच्या
वालीन कक्षणापर पदे.

ब्रीदचान्य -

पायशयेवचः सरोजममल गीतार्थगयोक्त ।
नानाख्यानकरेसर हरिकयासरोधनानोधित ॥
लोक सज्जनपद्मैरहरहः पेपीयमान मुदा ।
भूयात्तमारतर्कज कलिमग्नप्रत्यसि नः श्रेयसे ॥
शुकनुष्टुब्धविसरितुश्वण्डकच. पुण्डरीकचनवर्चोः ।
मण्डलमुदित बन्धे कुण्डलमातण्डलाशयाः ॥ १ ॥

विशेष माहिती - मॅनेजर - गोविंदगडी
काठीकर. यात अरण्याश्रिताचा रजक पत्रव्यवहार
व अंक ६ मध्ये ना. वा. टिळक याचे एक धर्म-
पर पत्र आहे.

[राजारामजी नागपूर, ब्वापो, मुमध, ठेरे पुणे]
वर्ष १ - अंक १ ते ९, (१० - ११), १२.
जुलै १८९२ ते जून १८९३.

नूतन शैव

हैमासिक : सप्ताह - के. धी नेवासकर.
वर्ष २ - एम्. के. केदूरकर, प्रकाशक - सप्ताहक,
पुणे वा. व. (वर्ष ३) रु. २ अंकांत १६
पृष्ठे ८"१ X ५"६, ७"९ X ५"४. प्रथमांक -
जून १८४६

उद्देश - गुण समाजाचे. शैव समाजाच्या
हिताची चर्चा सामाजिक चळवळी व घडामोडी.

ब्रीदचान्य -

स्वधर्मो विधन श्रेयः परधर्मो भयावहः ।

अकारूपी भगवानुत्तरे (१ प्यते) गणनायक. ।
यथा सर्वेषु कार्येषु पूज्यतेऽथ विनायक ॥

न्यायदीपिका

विशेष माहिती - उपादक - डॉ. एच. वे
पेंडुरकर. "सन १९२० साली गणेशचतुर्थीच्या
शुभदुर्वावर जेसुरी येथे 'शेन-बैमन' नावाने
इस्तिलाजित मासिक सीताराम सदाशिव धारमाई
यांच्या संपादनाने सुरू झाले. त्याचेच स्वार
पुढे हेमासिकात झाले."

[मार्ग]

वर्ष २ - अंक...४ अभिन, ५ मार्गशीर्ष,
६ फाल्गुन १८४७.

वर्ष ३ - अंक १ ते ६. चैत्र, ज्येष्ठ, श्रावण,
अश्विन, मार्गशीर्ष, माघ १८४८

न्याय

मासिक • संपादकमंडळ - गंगाधरराव
बरील, बं. विनायकराव रेणुकादासराव बरील,
रामराव गवळकर बरील प्रकाशक - देवीदास
गंगाराम गवळकर (वरक), औरंगाबाद.
वा व रु ४ रु अ. ८८. अक्षात ३६ पृष्ठे
९६ X ६४ प्रथमांक - माहेदय सन १९३८
फेब्रुवारी (अक्टोबर - नवंबर १९२८)

उद्देश - दक्षिण हिंदुवादा संस्थानातील
कायद्यांची माहिती संस्थानात राजमाया उर्दूख
अनमिस असलेल्या बहुसंख्य प्रजेला मापल्या
हकाची जाणीव करून घेऊन त्यांच्या सरक्षणचा
प्रयत्न करता यावा म्हणून मराठी जनतेला
मातृभाषेनून कायद्याचे शान होण्यासाठी स्वरूप -
पाच भागात - १ संपादकीय लेख, २ दिवाणी
फैसले, ३ फौजदारी फैसले, ४ मालचे फैसले,
५ कायदे व गस्त्या.

वर्ष १ - अंक १, २, (१ ४) दय १९३८
ते फरवरीन फेब्रुवारी सन १९३९ (अक्टोबर
नवंबर १९२८ ते जानेवारी फेब्रुवारी
१९२९)

मासिक : संपादक - (तयार करणार)
वामन रामचंद्र ओक, महादेव विनायक चौक,
यशवंत महिपत्र रारकर. प्रकाशक - ठाणे. वा.
व. रु. ६०१२. रु. अ. रु १८ X ५२.
प्रथमांक - नानर १८७०. (पुस्तक - अंक).
उद्देश - दिवाणी फौजदारी कायद्याची
माहिती मराठी भाषात.

विशेष माहिती - इम्रज वगैरे - हाइट
ऑफ जस्टिस, मॅगरीन ऑफ लॉ लिटरचर
संपादक - वर्ष २ ओक व चौक टुसच्या
यांनी अकाचे प्रकाशन आरंभयावूनच रंगळते

[मार्ग]

वर्ष १ - अंक १ ते १२ नानर १८७० ते
अक्टोबर १८७१.

वर्ष २ - अंक १ नवंबर १८७१ ते ६ एप्रिल
१८७२ (प्रत्यक्ष प्रकाशनदिन २२ सप्टेंबर
१८७२)

न्यायनिर्णय

पाक्षिक प्रकाशक - फेशल बळवन दैव
भाणि मंडळी, चाई वा. व रु २ रु. अ. ८४.
अक्षात ३२, २८ पृष्ठे. ८४ X ५४. प्रथमांक -
नवंबर १८९७.

उद्देश - कायद्याचे पुस्तक.

ग्रीदवाक्य -

लक्ष्मी येन विना नृपा स्वमयन नेतु न शक्ता पर ।
पातु प्रज्जिनि मामपारमनृजा न्यायेन हीना न च ।
त न्याय दृढये निधाय क्षत चिन्तनु धार बुधा ।
पत्र नित्यमिद विलोक्य जगता सन्त्यायनिर्णायकम् ॥

विशेष माहिती - अंक २ मल्लुष्ट ४ बरील
निवेदन " ३२ पृष्ठचे पाक्षिक पत्र सुरू केले
आहे "

[सुप्रभ, सरस्वतीवाचनालय राहापूर]

वर्ष १ - अंक ..२ नवंबर १८९७, ३, ४ डि
१८९७ ... ६ जा १८९८, (७ फे -

१८ जू.) १८९८, (१९-२०)
वर्ष २ - अंक १ -

न्यायप्रकाश

मासिक : संपादक - (कॅ) शंकर रामचंद्र
हृतवल्गणे, प्रकाशक - अहमदनगर, मुद्रक -
न्यायसिंधु छा. (शिळा) अहमदनगर, वर्ष ४
ज्ञानचक्षु छा. पुणे, वा. व. रु. ४८८ मागाहून
रु. ७, अंकांत ३२ पृष्ठे. ९*६ X ६*४.
प्रथमांक - जानेवारी १८७६. (पुस्तक-अंक)

उद्देश - कायदाविषयक, स्वच्छ - सुंदर,
मद्रास, कलकत्ता इ. हायकोर्टांचे ठराव.

विशेष माहिती - 'अगर सर्व हायकोर्टांचे
निवाडे' असा पोटमयळा, पत्रव्यवहार - रामचंद्र
हृष्ण जोशी, वा. वर्गणी - वर्ष ४ आसाळ
रु. ५८८ मागाहून रु. ८.

[शुभम]

वर्ष १ - अंक १ ते ६, ... ८... १० ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १८७६.

वर्ष ४ - अंक ... (९-१०) सप्टेंबर -
अक्टोबर १८८९...

वर्ष ६ - अंक ... १० अक्टोबर १८८०
(खिळा छपाई).

न्यायबोध

मासिक : संपादकमंडळ - राजारामपंत पोळ,
चपतराव सीमत, प्रमाकर भोगले, सोमेश्वर
आरळकर, प्रकाशक - औरंगाबाद, वा. व. रु.
३८८ हाली, रु. ३ कप्पार, फु. अं. ८७ हाली,
८६ कल्लार, अकांत ३० पृष्ठे. ९*६ X ६*३.
प्रथमांक - इस्फिदार सन १३३४ फसली
(जानेवारी १९२५).

उद्देश - उर्दू भाषेतील कायद्याचे ज्ञान महाराष्ट्र
जनतेस फलून देणे. स्वच्छ - दिवाणी फैसले,
पीचदारी फैसले, मालज्जात्याचे फैसले, कायदे
कानून वगैरे.

म्रीदवान्य -

(मल्लप्रदावर)

सर्व अधिकाराचे मूलस्थान प्रजाच आहे.

(आरमष्ट)

सर्व कायद्याचा मूलाधार जनतेची इच्छा हाच होय.

[शुभम]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९२५, २
फेब्रुवारी १९२५.

न्यायबोध

मासिक : संपादक - नरहर बळवंत चांदुरकर,
सहसंपादक - श्री. के. औरंगाबादकर, प्रकाशक -
के. के. पागे, नागपूर. वा. व. वर्ष ८ रु.
६, वर्ष ११ रु. ८, वर्ष १४ रु. १०. अंकांत
५२ (वर्ष ७ अंक १) पृष्ठे. प्रथमांक -
जानेवारी १९३७.

उद्देश - कायद्याचे मराठी मासिक. विवि-
मंडळाने केलेली विषयके व बरिष्ठ कोर्टांचे निर्णय
सामान्य मराठी वाचकाना सुबोध भाषेत उपलब्ध
करून देणे. स्वच्छ - सुपीम कोर्ट व नारतातील
सर्व हायकोर्टे यांनी दिलेल्या महत्त्वाच्या
निवाड्यांचा समावेश.

विशेष माहिती - वर्ष ३ - १९३९ मध्ये
आमराचायत विशेषक. भाषा-वर्ष ११ हिंदी
व मराठी. वर्ष ९, १०, ११ व १२ वर्षे अखेर
स्वतंत्र पृष्ठे विषयसूचीची.

[शुभम]

वर्ष २ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९३८.

वर्ष ७ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९४३.

वर्ष ८ ते ११ - अंक प्रत्येकी १ ते ५,
(६-७), ८ ते १२. जानेवारी १९४४
ते डिसेंबर १९४७ (चार वर्षे)

वर्ष १२ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १९४८.

वर्ष १३ व १४ - अंक प्रत्येकी १ ते ५,

(६-७), ८ ते १०. जानेवारी १९४९, ते डिसेंबर १९५० (दोन वर्षे).

वर्ष २ - अंक १ एप्रिल १९५०...४ गुणे ८ नोवंबर १९५०.

न्यायलक्षरी

मासिक : मंगल - (सरकारी नोंद) : गुणो-
द्रया 'ने मंगल, मंगल - टाणे, मुद्रा -
गुणोद्रय छा. (सिजा). वा. व. म. ३०१०,
मंगलून अंकाय ८६, अंका २४ प्रेड. १५५ X
६०१. प्रयत्नक - जानेवारी १८६८. (पुस्तक-
अंक).

स्वरूप - मुद्रा व कानून हायकोर्टाचे
निर्णय, टाणका आदेश, रिपोर्ट - हायकोर्टाचे
संबंधित, टाण ह.

विशेष माहिती - वर्ग १ : भाषांतराचे
संबंधी माहिती, ' हे पुस्तक गुणोद्रयाची पुरवणी
आहे. आकार - अंक २, १ ८८ X ५५.
[मने]

वर्ष १ - अंक १ ते ४ जानेवारी ते एप्रिल
१८६८.

न्यायाश्रम

मासिक : मंगल - हायकोर्टाचे मुद्रा.
प्रकाशक - (वर्ष २) मंगल, मुद्रा.
मुद्रा - न्यायाश्रम छा, मुद्रा. वा. व. म. ३,
मंगलून व. ४८८. फु. अ. ८६. ८.५ X
५५. प्रयत्नक - जुलै १९११.

स्वरूप - मुद्रा हायकोर्टाचे निवडक ताणे
महत्वाचे टाण, शिवाय न्यायाश्रमविषयक
लेख, निवड, टाणकार टीका, अभिप्राय इ.
न्यायाश्रमक मुद्रा.

विशेष माहिती - आकार - वर्ष २ अंक
८ ते ८-७-२ X ४.८ वा वर्गणी - वर्ष ०
सहामाती व. ३०६, फु. अ. ४११.

[पुस्तक, मने]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १९११, ..८ फे १९१२
ते १२ जून १९१२.

न्यायाश्रय

मासिक : मंगल - (नगर वरगा) : स्वतः
नागरा नगराचीकर, निवडक हाय कोर्ट, मंगल-
ना - पुणे. मुद्रा - वरगाचेमुद्रा (निवडक),
पुणे. वा. व. (वर्ष १) म. १० आकार, म.
१२ मंगलून. फु. अ. म. १. अंका ४०, ३६
फु. १५. ४.६५४ (वर्गणी अंक). प्रयत्नक -
नोवंबर १८६७. (पुस्तक - अंक.)

उद्देश - हायकोर्टाच्या निवडक निवडक
माहिती देणारे मासिक. स्वरूप - मुद्रा, मुद्रा,
मंगल, मंगलून हायकोर्टाचे निवडक निवडक
निवडक. मुद्रा मंगलून माहितीची संबंधित व
टाण संबंधित, मंगलून आदेश वर्ग १ ते वर्ग, मंगलून
विजया वरगाचे.

विशेष माहिती - मासिक वरगाचे वर्ष १
वा दिनांक आहे. आकार १०१ X ६७.
वर्गणी वर्गणी - वर्ष ११- व. ८, वर्ष १०-
व. ८, वर्ष ३६- व. १०, वर्ष ५२- व. ५.
मंगल - वर्ष ५० व ५१ वर न्यायाचीकर
वर्ष ५२ पासून न. दि. न्यायाचीकर.

[मुद्रा]

वर्ष १ - अंक १ नोवंबर १८६७ ते ६ एप्रिल
१८६८.

वर्ष २ - अंक १ मे १८६८ ते ६ ऑक्टोबर
१८६८.

(सरकारी यादीमध्ये बरीच दोहारे प्रत्यक्ष वर्ष
घाळे असे दिसते.)

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. नोवंबर १८६८ ते
ऑक्टोबर १८६९.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. डिसेंबर १८६९ ते
नोवंबर १८७०.

वर्ष ५ - अंक १ जानेवारी १८७१ ते ९
एप्रिल १८७१....

वर्ष ५ पासून वर्गारम जानेवारीपासून कायम.
मासिक अनेक वर्गांचे अंक मिळाले नाहीत.

मिथ्यालेख्या वर्षांचा तपरीत संपूर्ण असा
वर्ष ९ (१८७५) १० अंक; वर्ष ११
(१८७७) १० अंक मूर्चीरुह बाधीव पुस्तक,
वर्ष २२ (१८८७ नमशः १८८८ पाणिनी)
१२ अंक, वर्ष ३२ (१८९७) १२ अंक;
वर्ष ३३ (१८९८) १२ अंक, वर्ष ३६
(१९०१) १२ अंक, वर्ष ४० (१९०५)
१२ अंक, वर्ष ४२ (१९१४) १२ अंक,
वर्ष ५० (१९१५) १२ अंक, वर्ष ५१
(१९१६) १२ अंक.

वर्ष ५२ व ५३ - (१-३), (४-६),
(७-९), (१०-१२) जानेवारी
१९१७ ते डिसेंबर १९१८ (दोन वर्षे).

न्यायास मंडळ

मासिक : संपादन - (तयार करणार)
शंकर कृष्ण देवमानर, निनायक गणेश दत्तार.
प्रकाशक - संपादक, बुळे. मुद्रक - अरुणोदय
छा. डाणे. वा. व. व. ६, मागाहन व ८.
पु. अ. ८१७. अंकित २४ पृष्ठे. ९.८ ×
६.३. प्रथमांक - जानेवारी १८७०. (पुस्तक
अंक).

उद्देश - "अथवा मुंबई, मद्रास व काश्मीर
या तिन्ही बोटताच्या नियतक पीजदारी निराड्याचे
मासिक पुस्तक."

विशेष माहिती - मध्य - अथवा इतारी
उद्देशात नमूद वेळा आदी.

[दवाणे, मध्य]

वर्ष १ - अंक १ ते ७ जानेवारी ते जुलै
१८७० -

पंचम जॉर्ज विजय

मासिक संपादन - संपादन समिती शेडनी.
प्रकाशक - संपादन, वेदगांध. वा. व. ० १८८.
८.५ × ५.५. प्रथमांक - एप्रिल १९११

उद्देश - संपादन मुधारणेच्या मार्गावर येऊ
पाहणाऱ्या आपल्या हिंदी राष्ट्राळा काय पाहिजे
आहे त्याचे विवेचन, रचक - विविध विषयाची
सांगोपांग चर्चा.

ग्रीव्यान्वय -

सत्यमेव जयते नानृतम् ।

वर्ष १ - अंक १ सप्टेंबर १९११.

पत्रिका

मासिक (पर) . संपादन - भाऊ गोरख
पंडित, प्रकाशक - संपादन, वदवाणी. वा. व. व.
१८८ मासफलावह. १३.२ × ८.२. प्रथमांक -
(जुलै १९१४ ?).

उद्देश - ज्योतिषविषयक.

ग्रीव्यान्वय -

ज्योतिर्विद्वद्भ्यो ग्रीहीतव्या ज्ञानमित्येव पत्रिका ।
नाम्ना प्रशान्यते पत्री प्रनोदस्ता चिन्मराः ॥

विशेष माहिती - संपादकाची माहिती -
ज्योतिर्विद्याविशारद, लोणसेडे, पो. शहादे
(प. गानदेश). याच संग्रहाचे याच नावाचे
मासिक फेब्रुवारी १९०९ मध्ये संपादन असलेले
नियत होते. [सध्या फल्गुज्योतिषाद्वारे वर्ष १
अंक ७ (एप्रिल १९०९) याच मनुष्य २].
[मध्य]

वर्ष ५ - अंक ... ९ फेब्रुवारी १९१९, ...
१२ मे १९१९.

पथ्यबोध

मासिक : संपादन - (सरकारी नोट)
रामचंद्र पट्टराय वैद्य. प्रकाशक - एणजी, वेरी.
मुद्रक - हिंदु प्रेसिंग छा., एणजी. वा. व. व.
१. फ. व. ४४. ७.१ × ४.२. प्रथमांक -
कार्तिक शके १८१०.

उद्देश - (कविताहरण निराकरण करण)
"आपोव्यापथ निषय, मासिक कविता, मनुष्यद्वारा ॥

देहनि बाळ-तण निघांची प्रिय नेवा मंगरी ।
अनेक डॉक्टर देवांनी हे दाख वेत्ते आहे ।
श्लेकारोगस्थेयं एवदा हेतु मनी बघाहे ॥”
स्पष्ट - रोग न होण्याविषयी उपायचर निबंध,
धनकनियम कविता, गोमंतकीयचा श्लेखित
विचार, गेल्यातील कल्पेची गुणधर्म, आरोग्य-
विचार इ.

श्रीदयाकर -

आयुः कामयमानेन धर्मायमुत्पत्त्यापन्नम् ।
आयुर्वेदोपदेशो निषेधः परमादरः ॥

-योगमठ.

विशेष माहिती - फोटोपय - ‘अथवा
आयोग्याची मेजवानी’, प्रकाशक - डॉ. २
गणेश महादेव जांभोरीकर; वर्ष ४ इ. गे.
खेकर, गानापुर. श्लोकाध्याया अभावी १९०२
मध्ये छंद झाला.

[मुंमं, अष्टमि, मातृवर्ण]

वर्ष १ - अंक १, २, ..., ५, ६, ..., ९ ते
१२. कार्तिक १८१० ते अश्विन १८११.

वर्ष २ - अंक ..., (५-७), ..., ९,
..., ११, १२. (कार्तिक १८११) ते
अश्विन १८१२.

वर्ष ३ - अंक १ १८९३, (२-२०)
१८९४. पण शिवाय (७-८) हा निराळा
आढळतो.

वर्ष ४ - अंक + १ ते ५, (६-७),
(८-९), (१०-१२). जुलै १९००
ते जून १९०१.

पद्मनाभाचा कवितासंग्रह

मासिक : प्रकाशक - ए. के. देशाई, नृसिंह,
ता. हुबळी. मुद्रक - बोधमानु छा. नृसिंह. वा.
व. र. २, मागाहून रु. २०११. अंकित २०
पृष्ठे. ९ × ५.१. प्रथमांक - कार्तिक शु. १ श.
१८१९.

विशेष माहिती - प्रकाशन - श्रीमन्महंमद
पद्मनाम याच्या वरें. यात मुंदरीनियमद्वारा-
प्रकाशित मराठी ओरीबद्ध मसिद्ध शब्दी.

[मंमं]

वर्ष १ - अंक १ कार्तिक ते ४ फाल्गुन १८१९

पराग

मासिक : सारासमंजस - ग. ना. जोशी,
य. न. फेळकर, मं. गं दीक्षित. प्रकाशक -
जनार्दन गणेश जोशी, पुणे. वा. व. व. ९. पु.
अं. व. १. अंकित ४८ पृष्ठे. ९ × ५.३.
प्रथमांक - सप्टेंबर १९४७.

उद्देश - इतिहास विषयाला बाहिलेले.
इतिहासपुत्री ग्रामान्य वाचकाच्या अपेक्षा व
आकांक्षा पूर्ण करणारे, छंद - भारतीयता इतिहास.
स्वरूप - अचिन, विवे, नराने, चर्चात्मक निबंध,
ऐतिहासिक ठावे, कुरी, प्रकाशवृत्ते, संशोधना-
त्मक सुचीणे लेख, आख्यायिका, चरित्रे,
ऐतिहासिक लेख, ऐतिहासिक वृत्तव्या, मित्रे,
आत्मचरित्रे, ग्रंथांची माहिती, शिवालेख,
देवस्थाने इ

विशेष माहिती - वर्ष १ फाल्गुन बदल.
सारासमंजस - ग. ना. जोशी, वा. व. व. १०६.
विषय - एक संशोधनविषय; प्रकाशक - व. ग.
जोशी, श्री कृष्ण गोपाळ भागि कंपनी करिता, पृष्ठे
अंदाजे २४. वर्ष ४ - वा. व. व. २, इ.
३२.

[मासिक, मुंमं]

वर्ष १ - अंक १ सप्टेंबर १९४७ + २ नवंबर
१९४७ ते १२ सप्टेंबर १९४८. अंक २
दिवाली.

वर्ष २ व ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (अ
ते व) अक्टोबर १९४८ ते सप्टेंबर १९५०
(दोन वर्षे).

वर्ष ४ - अंक १ ते ३ अक्टोबर ते डिसेंबर
१९५०.... अंक २ दिवाळी.

पवित्रनाम

मासिक : प्रकाशक - पाच होड मिशन,
पुणे. मुद्रक - इस्लामिस्ट छा. पुणे. वा. व. र.
८१२. फु. अ. ८८६. अंकात ८, १२ पृष्ठे.
१०*९ X ८ ६. प्रथमांक - डिसेंबर १९०६.

स्वरूप - आराधना, पचासवर स्फुट टीका,
मत्स्यपर्व्याच्या प्रार्थनेचे व उरकारस्तुतीचे विषय,
मातिसमे, मृत्यू, वृत्ते, टिपणे, कविता, चरित्रे इ.
मिस्ती मताचे.

विदेश माहिती - या वर्णनी - वर्षे १
अंक ९ पासून ८९. भाषा - वर्षे १ अंक ९
पासून इंग्रजी मजकूर. सुटण - वर्षे १ अंक ३
बोल्हापूर मिशन छा.

[जावन समूह]

वर्ष १ ते ३ - अंक १ ते १२. डिसेंबर
१९०६ ते नवंबर १९०९ (तीन वर्षे).
वर्षवार अनुक्रमे पृष्ठे ९६, ९८, १४४.

पांचमन्य

मासिक : संपादक - गु. छि. कुळकर्णी.
सहसंपादक - कों. वा. सायत, भा. धों. देरे,
शि. म. राजमाने. प्रकाशक - विरज. वा. व.
र. ४. फु. अं. ८६. अंकात ३६ पृष्ठे. ८*४ X
५*४. प्रथमांक - माघपद श. १८७०.

स्वरूप - भगवद्गीतेच्या कोवावर प्रबन्ध,
शेतकरी व कामगरी यांची समस्या, नैतिक स्थिती
व शिक्षण यावर लेख, नोंदी इ. विषय.

ग्रीदवान्य -

मरोनि सद्मावाची अशुद्धी । मिया बोविया फुले
मोक्की ।

आर्विणी अमिगुली । विश्वस्वाच्या ॥

[लोकमान्य छा मिशन]

वर्ष १ - अंक १ माघपद १८७०.

पांचाल

मासिक : संपादक - शंकर कृष्णाजी रावर्डे-
वर. प्रकाशक - संपादक, पुणे. वा. व. र.
४. अंकात २८ पृष्ठे. ८*४ X ५*४. प्रथमांक -
मे १९४८.

उद्देश - महाराष्ट्र पांचाल संपाद्या विश्वमाने
मुतार लोहार समाजाचे एकमेव मुखपत्र. स्वशातीची
सांस्कृतिक उन्नती, औद्योगिक क्षेत्रात भरभराट व
शातीच्या कलाविषयक आकांक्षा पुन्या करण्याचा
प्रयत्न करणार. त्पहण - धंदाला पोषक उच्च
शिक्षण देणारे लेख.

विदेश माहिती - संचालक - रामचंद्र
तायापराव बगवडेकर, कैद्यन सलाराम चंदन-
पुतर.

[कालिदासगड छा. पुणे]

वर्ष १ - अंक १ मे १९४८ ते ४ भागस्त
१९४८ + (५-६) नवंबर १९४८ -

पारिजात

मासिक : संपादक - रघुनाथ न. सामत
('कुमार खुशी'). प्रकाशक - संपादक, मुंबई.
मुद्रक - इंडिया प्रिंटिंग प्रेस, मुंबई, मन्यतर
छापखाना, मुंबई. वा. व. र. ४. फु. अ. ८६.
अंकात साधारणतः ६४ पृष्ठे. ९ X ६*१.
प्रथमांक - जानेवारी १९३४. (एकत्र अंकक्रमांक)

उद्देश - विस्तृत शालात्ता, मुगधाने उदात्त
मनोवृत्ती जाग्रत करणारा, सुंदर फुलवा वाङ्मय
पारिजात, महाराष्ट्रभाषेच्या उद्यानात लावावा.
स्वरूप - चर्चात्मक लेख, लघुकथा, लघुनिबंध,
कविता, वाङ्मयमत्ताची रोजनिशी, साहित्याचे
महत्त्वभाषण, आमचे आयुष्य, कलेपासना, पर
भाषेतून मराठीकरण, व्यक्तीची शब्दचिन्ने, जीवन
चरित्रे, शुन्या वाङ्मयातील सौंदर्यस्थळे, सामाजिक,
आर्थिक व शिक्षणविषयक टिपणे.

विदेश माहिती - 'स्वच्छ पादरा कागद,
उत्तम छापी, रत्नाकृष्णा बरोवरीची'.

वर्ष २ - अंक (१-२), ३, (४-५),
(६-७), (८-९), १० ते १२.
सप्टेंबर १८८२ ते आगस्ट १८८३.

वर्ष ३ - अंक १, (२-४), ५, (६-७),
८, (९-१०), (११-१२). सप्टेंबर
१८८३ ते आगस्ट १८८४.

वर्ष ४ - अंक (१-२), (३-४), (५-
६), (७-८), (९-१०), (११-
१२). सप्टेंबर १८८४ ते आगस्ट
१८८५.

वर्ष ५ - अंक + (१-२), (३-४),
(५-६), (७-८), (९-११),
१२. जानेवारी ते डिसेंबर १८८६.

वर्ष ६ - अंक + (१ जा. २ फे), (३ मा.
४ घ) जानेवारी ते एप्रिल १८८८.

पुराणप्रकाश

मासिक : वसादक - (साप्ताहिक) गोविंद
परमहंसशास्त्री राधेकर. प्रकाशक - पुराणप्रकाशक
मंडळी, मुंबई. मुद्रक - पुराणप्रकाश आणि
गोखले छा. मुद्रक. वा. घ. क. ३ ट. ह. ४६.
फु. अ. ४४. अंकित प्रकरणवार ४८ पृष्ठे. ९.१ ×
६.३. प्रथमांक - आषाढ मंत्रपद श. १८१७.

उद्देश - अर्थात् परमापेक्षित पुस्तकांची
भारतभर होऊ लागली आहेत. त्यापेक्षा राखळ, गहन
व आश्चर्याकारक असे प्राचीन ग्रंथ आहेत, त्यांना
स्वातंत्र्य महाराष्ट्रभाषा पाणणाच्याना शिळवून देणे.
स्वरूप - महाभारत व पुराण ग्रंथांचे सख्ख मराठी
भाषांतर - महाभारत, गणेशपुराण, वराहपुराण,
नृसिंहपुराण असे चार ग्रंथसुद्ध.

विशेष माहिती - पोट अध्या - " अर्थात्
महाभारत व पुराण ग्रंथांचे सख्ख मराठी भाषांतर."
प्रथमांक प्रत्येक अंकात ९६ पृष्ठे व वार्षिक वर्गणी
६ रु. फु. अं. ४८ असे छापून पुढे पुढे व
वर्गणी निम्मी केटी. वर्ष १ अंक १ वर (१)
प्रथम आगस्ट श. १८१७ हुंड १८९५ असे
छापले, नंतर (२) आषाढ मासाची त्यावर
चिडी विक्रीविलेखी व (३) वर्ष १ आषाढ -

माद्रपद, शके १८१७ अंक १. २, अर्णा
लव पादरी चिडी छापून विलेखिलेखी, असे
पहिल्या अंकाचे तीन पर्याय आढळतात.

[सुमध]

वर्ष १ - अंक (१ या. २ मा) १८१७,
..., (५ मा. ६ घी) १८१७.

पुराणमतवादी

मासिक : वसादक - निवृत्त रामचंद्र
पाटण्डे. प्रकाशक - सदाशिव, पुणे. वा. घ. क.
१८८. फु. अं. ४२. ८.३ × ५.२. प्रथमांक -
कार्तिक शु. १ श. १८५१.

उद्देश - उनातन घर्णावद्दल अभिमान
वाळणाऱा - जुन्या संस्कृती, पुर्यंकाचे आचार-
विचार (चांची माहिती) आणि सग्या वाश्वात्य
शिक्षणामुळे मत्स्यान मार्गाचे अनलक्ष्य करून
होणारी प्रगती निनी नुस्सानकारक आहे व
परिणामी भर्त्सर आहे याचे बयार्थ रान देणे.
स्वरूप - धर्म, राजकारण, वैरागिक संस्कृती
इत्यादीविषयक लेख.

प्रीतचामय -

वेदशास्त्रानुरेने वारणे ।

शास्त्रसमन कर्तव्याने राहणे ।

गोप्राक्षण पालन करणे ।

हा धर्म. यावरच राजसारण ॥

[पुनर्ग्रं]

वर्ष १ - अंक १ कार्तिक १८५१, २ मार्गशीर्ष
१८५१.

पुराणादर्श

मासिक : सप्तादक - (वने) विष्णु लक्ष्मण
शास्त्री पुरोहित. प्रकाशक - वसादक, वादे.
वा. घ. क. ४८१०. फु. अं. ४८, ४४. अंकित
८० पृष्ठे. ८.३ × ५.३. प्रथमांक - ज्येष्ठ शु. १
श. १८२३.

उद्देश - पुराणे-मूळ व भाषांतर, स्वल्प -
आनंदरामायण, देवी भागवत इ. समूळ भाषांतर.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १, २, ३ (अधिक आवण),
४, (५-६), (६-१२). खेड १८२३
ते बैशाख १८२४. अधिकमासामुळे
तेरा अंक - अंक क्रमांक ६ दोनदा आल्या-
मुळे शेवटचा अंक क्रमांक १२.

पुरुषार्थ

मासिक : संपादक - श्रीपाद दामोदर
सातवळेकर, प्रकाशक - संपादक, औंध (घातारा).
मुद्रक - भारत मुद्रणालय, स्वाध्याय मंडळ,
औंध. वा. व. र. २. फ. अं. ८३. अंकात
२४ पृष्ठे. ९*२ X ६*८. प्रथमांक - आगस्ट
१९२४ (आवण घ. १८४६). पुढे चान्द
१९६७. (मधुन सत्रा अंक्रमक).

उद्देश - स्वधर्माचे ज्ञान करून देऊन
पुरुषार्थास प्रवृत्त करणारे. आम्हांला स्वधर्माचे
ज्ञान झाले की मग परधर्मीयांच्या हल्ल्याची
मुळीच भीती नाही, ते स्वधर्माचे ज्ञान आपल्या
लोकास करून देणे. स्वल्प - धार्मिक, नैतिक,
शैक्षणिक, औद्योगिक, सामाजिक व राष्ट्रीय अर्थात
सर्वांगीण उन्नतीचे मार्ग दाखविणारे लेख. सुगम
व अनुभूत योगसाधनांची माहिती.

घोडवानस्य -

पुर्वजन्मेवैव कर्माणि निजिधिषेच्छतं समाः ।
(वर्ष ११) पुरुषार्थे निगे गोड । पुरुषार्थेचि
मरण वाड ।

पुरुषार्थ नाही तै उघड । मुज न दावावे ॥
- दासोपंत

विशेष माहिती - वर्ष १ अंक १ ची
द्वितीयावृत्ती निवाळी. वा. वर्गणी - वर्ष ९
र. ३, फ. अं. ८५. प्रकाशनस्थळ - वर्ष २५
पारडी, जि. सुरत.

[मुंमंत्र, डेकॉ, जंत्र]

वर्ष १ ते ७ - अंक प्रत्येकी १ ते १२
(आ ते जु). आगस्ट १९२४ ते जुलै
१९३१. (यात वर्षे)

वर्ष ८ - अंक १ ते ४, (५-६), ७ ते
१२. आगस्ट १९३१ ते जुलै १९३२.
अंक (५-६) भागवद्गीताक; अंक ७
भागवद्गीताक भा. २.

वर्ष ९ व १० - अंक प्रत्येकी १ ते १२. आगस्ट
१९३२ ते जुलै १९३४. वर्ष ९ अंक ८ व
९ शिवाची अंक. (दोन वर्षे)

(समूह) पुराणार्थप्रकाश

मासिक : संपादक - (सर. चं. रं.) मंरेश्वर
हरिश्चंद्र घोशी, प्रकाशक - ग्यानेश्वर, काळकादेवी
रोड, मुंबई. वा. व. र. ३, भागाहून र. ४. फ. अं.
८६. अंकात २०-२४ पृष्ठे. ९*५ X ६*३.
प्रथमांक - कार्तिक घ. १८०६.

उद्देश - जो पुराणे व उपपुराणे छापली
नाहीत ती सर्व मूळ संस्कृत आणि मराठी टीके-
सहित स्वल्प किमतीत मिळावी - प्रथम अदभुत -
रामायणम् । स्वल्प - अदभुतरामायण इ.

घोडवानस्य -

पुराणाज्ञानसभूततमोनाश्वरः परः ।
पुराणार्थप्रकाशोऽयं भूयाद्विद्वन्मुदे सुतः ।
अयं हि शुद्धप्रतिपदिवसे प्रतिमासभूः ।
लोहाश्वरैर्मुन्यते हि सर्वेया हितकाम्यया ॥

विशेष माहिती - सरकारी कॅटलॉगमध्ये
'समूह पुराणार्थप्रकाश' असे नाव आहे.
"पुराणार्थप्रकाश" याच नावाचे एक गुजराथी
मासिक पुस्तक येथे निघत असते. त्याच्या व
आमच्या नावाच्या सारखेपणामुळे पत्रव्यवहारा-
संबंधी गोंधळ होण्याचा समज आहे, म्हणून
आम्ही आमच्या नावास 'समूह' हे विशेषण
जोडिले आहे."

[सुमंत्र, मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ९, (१०-१२).
कार्तिक १८०६ ते अश्विन १८०७.

वर्ष ११ - अंक १ (जुलै = भागस्ट), २ (भागस्ट = सप्ट.), ३ ते १२. भागस्ट १९३४ ते जुलै १९३५. शिवाय जुलै ३४ चा बाद अंक = नवी नौती; अंक ४ दिवाळी अंक.

वर्ष १२ - अंक १ ते १२. भागस्ट १९३५ ते जुलै १९३६. अंक २ गणेशाक (हिंदू विमूर्तीचा दिवसोद्योग भाग १), अंक ३ दिवाळी अंक, गणेशाचाची पुरवणी.

वर्ष १३ - अंक १ ते १२. भागस्ट १९३६ ते जुलै १९३७. अंक २ श्रीगणेशाक भाग २, अंक ४ दिवाळी.

वर्ष १४ - अंक १ ते १२. भागस्ट १९३७ ते जुलै १९३८. अंक २ श्रीगणेशाक भाग ३, अंक ३ दिवाळी.

वर्ष १५ - अंक १ ते १२. भागस्ट १९३८ ते जुलै १९३९. अंक ३ वेदाक.

वर्ष १६ - अंक १ ते १२. भागस्ट १९३९ ते जुलै १९४०. अंक ३ वेदाक भा. २, अंक ४ अ. छ. गोपले अंक.

वर्ष १७ ते २३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (आ ते झु). भागस्ट १९४० ते जुलै १९४७ (रात वर्ष).

वर्ष २४ - अंक १ ते ६ भागस्ट १९४७ ते जानेवारी १९४८ ... बाळगोळीचे सफट.

वर्ष २५ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४९.

वर्ष २६ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९५०.

माहिती, क्षेत्रमोजणी, नकाशे वाढणे, गोष्टी, औपधे, नाटक, जादू, सुभाषिते इ.

विशेष माहिती - यात 'लोकहितवादी' हा चरित्रात्मक व निमर्शात्मक लेख आण आहे.

[मग, मुमय]

वर्ष १ - अंक १ ते ५ जानेवारी ते मे १८८०.

(मासिक मतोरंजक) पुष्पगुच्छ

मासिक : संपादक - शांताराम शरर देशपांडे.

प्रकाशक - उमरावती (बन्हाड). मुद्रक - विद्यावागर छापखाना, या. व. व. १४३. अंकित प्रकरणवार १६ पृष्ठे. ६"५ X ४"७. प्रथमांक - अक्टोबर १९०७.

स्वरूप - कविता, गोष्टी, पद्यव्यवहार, कादंबरी, थोर पुराणाची कविता, चित्रे.

ग्रीदधान्य -

बोधी पुष्प प्रचुरतम तो वर्णवे जे न वाचे ।

जे वाप्प द्राक् समवि नधुरे मापणे पीडिताचे ॥

गोप्ये गुह्ये मग न करी जे रिपुध्वज होया ।

जे स्वच्छले निबद्धविच्चा लाजवी गमतोया ॥१॥

विशेष माहिती - मुद्रक - अंक ४ चे उमरावती शारदा प्रिंटिंग छापखाना.

[सुमग]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९०७, ... ४ जानेवारी १९०८.

पुष्पगुच्छ

पूजा

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद) कृष्णाजी नारायण आठले. प्रकाशक - नारायण रामचंद्र सोहोनी, क. ना. आठले, मुंबई. या. व. व. ४. फु. अ. ८६. ८"४ X ५"४. प्रथमांक - जानेवारी १८८०.

स्वरूप - उपयुक्त विषयावर निबंध, चित्रकला, पद्येयाफी, बुद्धिबळाचे डाव, कथित्याची

मासिक : संपादक - अ. ना. देशपांडे, ना. रा. शेंडे. प्रकाशक - ना. रा. शेंडे, नागपूर. या. व. व. ५. फु. अ. ८८. अंकित ४८ पृष्ठे. ९"६ X ७"१. प्रथमांक - नवंबर १९४७.

उद्देश - श्रमजीवी तथा दलित वर्ग यांच्या सेवेस आणि उद्योग, शास्त्र व कला यात वाढिलेले लोकामिमुक्त वाक्याची मासिक.

निमायक अवादास कलुरे, स हि पाटील
जाडअव ताव वयणी - वर्ष ७ अक (३ ४)
पुनील ८ अक (५ अक कादूस) अ यावग
गीत वेणार असे त्या अकात निवेदन

[सुमत्र]

वर्ष १ - अक १ ते ६, (७ ८), ९ त
१२ बेन ते फाल्गुन १८७४ अक (७
८) अविन काविक इवाळी अक

वर्ष २ - अक १ त ७, (६ ७) ८ त १०,
(११ १२) अक ते फाल्गुन १८७५
अक (६ ७) माद्र अविन रानदय
वराण रास अक, प्रथम भाग

१३ - अक १ त ८, (९ १०), ११ ते
१३ अक ते फाल्गुन १८७६ (१ अविन
मास) अक (९ १०) का मा जानदेश
वहाड रास अक, भाग दुसरा

१४ - अक १ ते ७, (८ ९) १० त
१२ बेन ते फाल्गुन १८७७ अक ७
अविन विवाळी अक

वर्ष ५ - अक १ ते १८७८, २, (३ ४)
व्यु १८७८ (५७ छाने), (५ ६)
— अक १ ते १८७८ वगारमात्र

पैसापत्री

मासिक प्रकाशक - महादेव न्यवक
चेवस्थळी, वंशापत्तनक मन्नी, मुद्रक मुद्रक -
विनय छपपाना, भवई वा व क ८११
अगत २७ पु ७ २ × ४ २ प्रथमाक -
जुलै १९०८

उद्देश - राष्ट्रीय जागृती वरणार मासिक
राष्ट्र - वजिग, गजिन वगणोची माहिती,
गोपनिग वगणवर निच, परदेशी मागवर
वगणार, स्वदेशीवा पुस्तकार ड प्रचलित प्रगचा
जगात, मवा ड

धीदयास्य -

सामय्य गाए चळवळीत। अ १ वरी तवाच।
राष्ट्र वर मा जये। अदिगल वजिग ॥

विशेष माहिती - स्वदेशी कागदावर
निचणारे मासिक पुस्तक 'पैसाफण'चाच नवा
अखवार वषटमाक मागचाच चाट्ट पाहा
'पैसाफण' भवई १९०३

[सुमत्र, मम]

वर्ष ६ - अक १, २, ३, (४ ५), ६ त
११ जुलै १९०८ त मे १९०९—

पैसाफंड

मासिक संपादक - एकाध गणेश भाडारे
प्रकाशक - अतानी गणेश काटे (मात्र),
मवई मुद्रक - रायच द्या (वष ३) वा व
२ ८ गड क ८११ ५ ५ ८१ १का १२,
२४ (वष ४) पु ६ ५ × ८ प्रथमाक - जुलै
१९०० कागदा अक - जुलै १९०८

उद्देश - छय जनतन राष्ट्रकायागडी
व्यनिध एकर पंथा राख्याय लजावधी रूपये
जमनीत वे उतभाचन गौरीगिक इत्यावा वामा
कड लाख्याय देशोरीही होळ वाच्या प्रचार
वर्षाथ वगण - गिग वजिग, गोी, प्रचार
कायवृत्त, वगणवपय, मागजिग इ

विशेष माहिती - स्वदेशी कागदावर
निचणारे मासिक पुस्तक चापुडे वरीर अखवारत
हेच मासिक १९३८ फाल्गु पुहा निघाले व
चापुडे पाहा पुढे पैसाफण (०) पति १९३८

[सुमत्र]

वर्ष १ ते ५ - अक प्रथमी १ त १२ जुलै
१९०३ त जून १९०८

पैसाफंड (२)

मासिक संपादक - वीताराम शिंदर
वगणार (वष ८) प्रकाशक - आताजीकागडर
काळ नवई वा व क १ पु ज ८१
अगत २४ पु १ २ × ५ ४ प्रथमा - एप्रिल
१९०८ (जुलै वष ३)

उद्देश - वजिग, वगण, उगण, व्याग

या विषयावरील माहिती, लेख, विचार, चर्चा प्रसिद्ध करणे

प्रीत्यामय -

देशाला ये उन्नती उद्यमाने ।
उद्योगाची वाद ज्या सिध्दान्ते ।
त्याची देशी श्रेय ती पूर्ण व्हाया ।
पेसाफटा सिद्ध व्हा द्रव्य चाया ।

विदेश माहिती - वर्ष ८ चे - पेसाफटाचेक
मडळीच्या पुरस्काराने, मुंबई आचार - वर्ष ११
९६ X ७ २ सहस्रांशक - वर्ष ११
यशस्वत गणेश वझे

[मुद्रा]

वर्ष ७ (नवे १) - अंक १ ते १० एप्रिल
१९१८ ते मार्च १९१९
वर्ष ८ (नवे २) - अंक १ ते १२ जाने
वारी ते डिसेंबर १९४०
वर्ष ९ (नवे ३) - अंक १ ते १२ जानेवारी ते
डिसेंबर १९४१
वर्ष १० - अंक १, २, (३४), (५६),
(७८), (९१०), (१११२)
जानेवारी ते डिसेंबर १९४२
वर्ष ११ - अंक (१२), (३४), (५६),
(७८), (९१२) जानेवारी ते डिसेंबर
१९४३
वर्ष १२ - अंक १, २, (३६), (५१०),
(१११२) जानेवारी ते डिसेंबर १९४४
वर्ष १३ - अंक (१२) जा फ १९४५ ५
जुलै १९४५ -

प्रकाश

मासिक संपादक - ग रा वार, शत्रु
राम भावले, बी एम् कारेकर, अ कु
बाबु प्रकाशक - गणपत खेराव पवार, पुणे
वा व रु १८८ फु अ ४२ अक्षात ४०
पृष्ठे ९७ X ७ ३ प्रमाक - एप्रिल १९३६
उद्देश - मानसिक, शारीरिक सामर्थ्याची,
संस्कृतीची व आर्थिक उन्नती घडवून आणणे

स्वरूप - सविन विविध ललित वाङ्मय आय
संस्कृतीला पोषक व नवमानात्मक विरोधक
शिक्षण कविता, कृष्णा, शब्दविशेष, श्रेय
पुस्तक परीक्षणे, नाट्यसंगीत, अन्य निराश्रय इ

विदेश माहिती - संपादक - ना इ
भाषेदे

[दत्ता, पुनः]

वर्ष १ - अंक १ ते ९ एप्रिल ते डिसेंबर
१९३७ अंक ८ दिवाळी कृष्णा अंक

प्रकाश

पाक्षिक / मासिक संपादक - रामकुमार
वर्मा सहसंपादक - (सहायक) सु प मिश्रकर,
शरत्चंद्र मुक्तिगंध, इद्रवहादुर पारे, जीवन नायक
प्रकाशक - डॉ वेंणीशकर हा, रायचनिक शिक्षण
विभाग, नागपूर वा व रु ८ फु अ ४६
अक्षात ३२ पृष्ठे ९८ X ७ २ प्रमाक -
अक्टोबर १९४८ (शिक्षण सल्या अंक प्रमाक)
उद्देश - मध्यम व वहाड सरकारच्या समान
शिक्षण विभागाचे समाजशिक्षण कार्यक्रमालाठी
विचारसामग्री पुरविणारे

प्रीत्यामय -

जिबुके काही आगगाची ठावे ।
जिबुके हल्लेहल्ले सिक्कावे ।
शहाणे करून सोडावे । बरत जन ॥

विदेश माहिती - वर्ष १ - मादस्त मासिक
सारखे अधिक उच्च प्रकाशनाची सारोप
सामान्यत प्रतिमास १ व १६ संपादक -
(वर्ष १ अंक १३ चे सुमारे) गीरीशकर लहरी
रुपांतर - अंक १७ मध्ये - मासिकारु रूपार
करीत माहो पुढील अंक १६ जून १९४९ रोजी
निघत अशी सूचना

[द्वायो]

वर्ष १ - अंक १ ते २०, (२१ २२),
२३, (२४) अक्टोबर १९४८ ते सप्टेंबर
१९४९ अंक ९ १ फे १९४९ बापू

अंक; अंक १० वायू अंकाचे परिशिष्ट; अंक (२१-२२) स्वातंत्र्यदिन विशेषांक.
 वर्ष २ - अंक २५ अक्टोबर १९४९ ते २०—

प्रगति

मासिक : संपादक - श्रीधर नारायण नाजविले. सहसंपादक-वर्ष ३ म. गो. नाजविले. प्रकाशक - संपादक, नागपूर. मुद्रक - सरस्वती प्रेस नागपूर, वर्ष ४ - साहित्य मुद्रणालय, वर्ष ५ - गोपाल प्रिंटिंग प्रेस. वा. व. रु. १, १०४. फु. अ. ८२, ८३. अंकात ४, ८, १६ पृष्ठे. वर्ष ३ - ८.५ × ६.८, वर्ष ४ - ७.५ × ५, वर्ष ५ - ९.५ × ६.४. प्रमाणात - १९२९, मिळालेले डिसेंबर १९३०, मुद्रित जानेवारी १९३२. (अंक २३ पर्यंत एका अंकप्रमाणात. पुढे वर्ष - अंक).

उद्देश - श्रीचरक व मैत्रायणी (नदुरवारकर) या. समाजाची अर्थार्थ पुढे अखिल यजुर्वेदी समाजाची अभिवृद्धी साधणे. स्वतंत्र - सचिव. आयजयजुर्वेदी प्राधान्यवान आणि त्याच्या शाखा याची शास्त्रीय माहिती, सामाजिक, वैदिक, धार्मिक, आध्यात्मिक विषयाची वर्चा. लेख, कविता, लघुकथा, चरित्रे, मित्रोदी कोट्या व सनाद.

प्रौढ्यास्य -

वर्ष ३ - सामर्थ्य आहे चलनळीचे ।

जे जो करील त्याचे ।

वर्ष ४ - न बुद्धिभेद जनयेत् भक्षणा कर्मसगिनाम् ।

नोयतेत्तत्पर्यकर्माणि विद्वान्युक्त. समाचरन् ॥

— भावात् श्रीगुरुणा

वर्ष ५ - सहनि. कार्यसाधना ।

विशेष माहिती - श्री चरक सभ तदन मठ कीच्या सघटनेची स्थापना सुमारे १९००. सभ्या-निर्देश - वर्ष १ व २ - 'श्री चरक सभ्या विद्यमाने निष्पत्ती व श्री चरक व मैत्रायणी (नदुरवारकर) प्राधान्य समाजाच्या अभिवृद्धी

[११]

हाटणारे; वर्ष ३ व ४ - उत्तर भागात बदल - 'आद्य यजुर्वेदी प्राधान्य समाजाच्या अभिवृद्धी' हाटणारे. वर्ष ५ - फक्त 'अखिल यजुर्वेदी समाजाच्या अभिवृद्धीसाठी हाटणारे. संपादक - वर्ष ४ जगन्नाथ रामचंद्र लोखी (प्रकाशक), मार्तंड केशव वाईकर, वर्ष ५ क. व. वेडलकर, म. गो. नाजविले, सहसंपादक - वर्ष ५ सी. मनोरमाबाई कोहळे, सी. मालतीबाई सुळकर्णी, वर्ष ५ अंक (११-१२) पावून श्री. ना. नाजविले; वर्ष ६ डी. के. गोपले (उप-संपादक). चरक सभ कार्यकर्त्यांच्या अभावी धीण झाला.

[लिआम जगन्नाथ नागपूर]

वर्ष १ - अंक हस्तलिखित.

वर्ष २ - अंक (१, २ हस्तलिखित), ३ ते १३. डिसेंबर १९३० ते अक्टोबर १९३१. अंक ३ शिळामुद्रणाचा आरम.

वर्ष ३ - अंक १४, १५ नवंबर, डिसेंबर १९३१; १६ (१५१) जा - फे - मा १९३२; १७ ते २१, (२२-२३) एप्रिल ते अक्टोबर १९३२. अंक १६ मुद्रणारंम (दाख).

वर्ष ४ - अंक (१ ते ६), ७ ते १०, (११-१२). नवंबर १९३२ ते अक्टोबर १९३३. अंक ७ म. दाख मंडिला अंक, अंक (११-१२) स - अ दिवाळी अंक.

वर्ष ५ - अंक १ न - डि १९३३; २, ३, (४ ते १०), (११-१२). जानेवारी १९३४ ते अक्टोबर १९३४.

वर्ष ६ - तीनचार अंक अनियमित.

प्रगति

मासिक : संपादक - प्रह्लाद नारायण खेडे. प्रकाशक - संपादक, अक्टो. वा. व. रु. ५. फु. अ. ८८. ९७ × ७३. प्रमाणात - आगस्ट १९४०. पुढे चालू.

उद्देश - सेली समाजाचे सुलक्षण.

विशेष माहिती - संपादक व प्रकाशक -
वर्ष २ अंक ९ रामरुष्ण राठोट.

[साक्षात् मंडगाव]

वर्ष १ - अंक १ ते ८, (९-१०), ११,
१२. आगस्ट १९४७ ते जुलै १९४८. अंक
४ दिवाळी अंक, अंक ६ श्रीसंताजीमहाराज
विशेषांक.

वर्ष २ - अंक १ ते ८, (९-१०), ११,
१२. आगस्ट १९४८ ते जुलै १९४९.

वर्ष ३ - अंक १ ते ८, (९-१०), (११-
१२). आगस्ट १९४९ ते जुलै १९५०.
अंक ३ लघुकथा विशेषांक.

वर्ष ४ - अंक १ ते ५. आगस्ट ते डिसेंबर
१९५०.

प्रगति

मासिक : संपादक - सुमन्त दयानंदकरदीकर.
सहसंपादक - कमलाकर कामरकर (वर्ष ३).
प्रकाशक - संपादक, मायजळा, मुंबई. मुद्रक -
लोकसंग्रह छा., पुणे. वा. व. व. २. फु. अं.
८३. अक्षांत ८ पृष्ठे. ९"५ × ७"२. प्रथमांक -
जानेवारी १९४८. पुढे चालू.

उद्देश - संक्रमणावस्थेत असलेल्या हिंसा
समाजास मार्गदर्शन करणे. पक्ष-पंथ मिशनभेदांय
थारा न देता समाजाच्या हिताहिताचा पुरोगामी
दृष्टीने विचार करणे. स्वरूप - प्रगतिपथावर, पत्रे,
वृत्तपत्र, परिचय, कथा, कादंबरी, बालविभाग
हास्यतुष्टार, शब्दकूट इ. सदरे.

व्रीदवाक्य -

-हे भुवन उजळण्या बरी ठाकले सज
धीतिचे सिंगू ।

-ही प्रगतिपथावर शिंपिल एकच परि
तेजाचा विन्तू ॥ (वर्ष १ अंक ३ पासून)

विशेष माहिती - मुद्रण - वर्ष १ अं.
२ नागरिक छा., नासिक, वर्ष २ लोकसंग्रह
छा. पुणे; वर्ष ३ श्रीलक्ष्मीनारायण प्रे., मुंबई.
वा. वर्गणी - वर्ष २ व. ३, फु. अं. ८४.

[जाधव संग्रह]

वर्ष १ - अंक १ ते ८, (९-१०), ११,
१२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४८. अंक १२
विस्तृतवर्षांत विशेषांक.

वर्ष २ - अंक (१-२), (३-४), ५ ते
१२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४९. अंक
१२ विस्तृतवर्षांत विशेषांक.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९५०. अंक १२ विस्तृतवर्षांत विशेषांक.

प्रतिभा

पाक्षिक : संपादक मंडळ - गंगाधर देवराव
पानोलकर, के. नारायण काळे, विद्वज हरी
कुळकर्णी. प्रकाशक - गं. दे. पानोलकर; वर्ष २
ह. वि. मोटे, मुंबई. वा. व. व. १८८. फु. अं.
८१. अक्षांत २८ पृष्ठे. ९"५ × ७"२. प्रथमांक - २
जानेवारी १९३३. रोवट्या अंक-१ जुलै १९३७.

उद्देश - 'वाङ्मयद्वारे जीवनातील सर्व
शाखांची सेवा' ('वर्षभरो' वर्ष ३). महा-
राष्ट्रातील व महाराष्ट्राबाहेरील वाङ्मयविषयक
चळवळींची माहिती गोळा करून प्रसिद्ध करणे,
ग्रंथलेखन, ग्रंथप्रकाशन व ग्रंथसुदृढ याविषयी
विचार प्रसिद्ध करणे व मराठी वाङ्मयाच्या प्रगतीस
साहाय्य करणे. स्वरूप - सचित्र. कविता, चर्चात्मक
लेख, पुस्तकपरीक्षण, लघुकथा, लघुनिबंध, 'प्रतिभेच्या
न्यायमद्वारे', वाङ्मयीन चर्चा, छायावाद,
पद्यप्रहार, वाङ्मयवार्ता, पश्चिमेकडचे वारे,
जिज्ञासुचे स्वागत, व्यक्तिवृत्तिविचार, हासपरिहास
उपहास.

विशेष माहिती - पहिले नमुन्यासह ४
अंक वृत्तपत्राचा आकार : १४.८ × १०. नमुना
अंक दि. ५ डि. १९३२. वा. वर्गणी प्रथम
रु. १, फु. अं. ८॥. अंक ४ पासून रु. १८८;
वर्ष २ रु. २८८, फु. अं. ८२. प्रकाशक -
वर्ष २ - ह. वि. मोटे (संचालक) संपादक -
वर्ष २ - के. ना. काळे, ग. दे. पानोलकर,
वर्ष ३ - ह. वि. मोटे. आकार - वर्ष ४-

१० ६ X ८'२ वर्ष २, ३, ४ याची वार्षिक
छनी आहे. 'अग्नेरचा अक' असे निवेदन
ह वि. मोटे.

[जय, सुमंत्र, केनाकाळे, एवर्मीका]

वर्ष १ - अक १ ते २५. दि २ जा १९-
३३ ते ४ डि १९३३. (नमुना अक
५ डिसेंबर १९३२).

वर्ष २ - अक १ ते २५. दि ५ जा १९
३४ ते ७ डि १९३४.

वर्ष ३ - अक १ ते २४. दि ४ जा १९-
३५ ते १३ डि १९३५. अक ७ विरो
पाक (४ ए ३५).

वर्ष ४ - अक १ ते २३ दि. १५ आ १९
३६ ते १५ डि १९३६ (अक १४,
१५, १६ चें क्रमाक चुकले आहेत) अक
१ सावरकर अक.

वर्ष ५ - अक १ ते १०, (११ १२) ३
फे १९३७ ते १ जु १९३७. अक १
विरोपाक, अक (११ १२) वेतकर अक
(शेवटचा)

प्रतिभा

मासिक संपादक - जगन्नाथ परमानंद मुळे.
एहसंपादक - न. मा कुळकर्णी प्रकाशक -
संपादक, औगावाद. वा. व. व. ६. फु अ.
८१०. ९'२ X ६'३. प्रथमाक - जुल
१९४७.

उद्देश - मराठवाड्याचे एकमेव पुरोगामी.
साहित्य व कला या विषयास वाहिलेले स्वरूप -
विविध छेप, लघुकथा, कविता.

[सुमंत्र, दवापो]

वर्ष १ - अक १ ते ४, (५ ६), ७ ते १०,
(११-१२) जुल १९४७ ते मे १९४८
अक (५ ६) दिवाळी अक, अक ७
माधवराव पटवर्धन अक, अक (११ १२)
महात्मा गांधी विरोपाक.

वर्ष २ - अक १ जुल १९४८

प्रदीप

मासिक संपादकमंडळ - शशिशेखर वेदक,
रामचोशी, प्रकाश मोहाडीकर प्रकाशक - नारायण
प्रसाद जैन, मुंबई वा. व. व. ५. फु अ. ४८
अकात ४० पुणे १० ४ X ८ ३. प्रथमाक -
(एप्रिल १९४७)

उद्देश - महात्माजींचा श्वनात्मक कार्यनमः
जयप्रकाशजींची राजकीय हस्तप्रणाली, आणि पूज्य
सनेगुरुजींचे महान तत्त्वज्ञान यास वाहिलेले,
समाजवादी महाराष्ट्राचे अभिनव मासिक स्वरूप -
कविता, कथा, छेप इ

विशेष माहिती - मुख्य संपादक - वर्ष
१ अक ७ सनेगुरुजी संपादक - वर्ष २
अक २ शिवाय प्रपुल्ल दत्त. आकार - वर्ष १
अक ७ ९'५ X ७'१.

वर्ष १ - अक ...२ अक्टोबर १९४७ ते १०
जुल १९४८, (११ अक्व नाही), १२
जुल १९४८. अक ३ दिवाळी अक, अक
४ सनेगुरुजी विरोपाक.

वर्ष २ - अक १ ऑगस्ट १९४८, २ व अ,
३ न, ४ डि १९४८. अक ३ दिवाळी अक

प्रफुल्लता

मासिक संपादक - पी एन् जव्हेरी.
प्रकाशक - संपादक, मुंबई वा व व ३ फु
अ ८४ ९ ७ X ७ २ प्रथमाक - जानेवारी
१९२५ -

विशेष माहिती - वर्ष १ ते ४ साप्ताहिक.
वर्ष ५ पाश्चात्य मासिक

[आष्टे]

वर्ष ५ - अक १ ते ७ जानेवारी ते पुढे
१९२५.

प्रबुद्ध महाराष्ट्र

[मुंमंत्र, मंत्र, जम]

मासिक : सप्ताह - के. मो. पंडित.
प्रकाशन - हरि काशिनाथ देवस्थळे, पुणे. वा. व.
र. १८४. अंक १६ पृष्ठे. ८*२ X ५*४.
प्रथमांक - कार्तिक श. १८२४.

स्वरूप - निरनिराळ्या विषयावर चटकदार
लेख व मुरत करिता.

प्रीतवान्य -

जे काही आपणाय ठावे । ते हळू हळू शिखावे ।
शहाणे करून सोडावे । सफळ जन ॥

वर्ष १ - अंक १ कार्तिक १८२४, २ मार्गशीर्ष
१८२४.

प्रबोधन

पाक्षिक : सप्ताह - केशव सीदाराम ठाकरे
(अंक ३ वर). प्रकाशन - सप्ताह, दादर,
मुंबई. सुटका - मुंबई वैभव प्रेस, मुंबई. वा. व.
र. २८८. फु. अं. ८२. १३*३ X ८*५.
प्रथमांक - १६ अक्टोबर १९२१. पाक्षिक-
प्रकाशन मासिका १ व १६ तारखास.

उद्देश - प्रबोधन पत्रा नवप्रतवादी आहे.
सामाजिक व धार्मिक गुलामगिरीचा नायनाट न
करता नुसत्या राजकीय संज्ञेबाबीवर राहोदार
होणार नाही. हे कायद्याचे कळम आहे. खरी-
खुरी राष्ट्रीय सेवा स्वरूप - सप्ताहवीस स्पुट
विचार, पत्रव्यवहार, कळमवहादरास दोलाभागेटे.

प्रीतवान्य -

उत्तिष्ठ ज्ञानत प्राप्य वरात्रिबोधत ।

विशेष माहिती - इंग्रजीत वर्णन - " ए
फॉर्टनाईटली जर्नल डिस्ट्रिब्यूट डु दि सोडल, रिलि-
जस अँड मॉरल रीजनरेशन ऑफ दि हिंदू
सोसायटी. " तारखेसमवेत श्रीशिवराज्यज्ञानाचा
निर्देश.

वर्ष १ - अंक १ ते २४. १६ अक्टोबर
१९२१ ते १ अक्टोबर १९२२.

वर्ष २ - अंक १ - १६ अक्टोबर १९२२....
(२३-२४) १६ सप्टेंबर १९२३.

वर्ष ३ - अंक...१४-१ मे १९२४-.

प्रबोधन

मासिक : सप्ताह - केशव सीदाराम ठाकरे.
प्रकाशन - सप्ताह, पुणे. सुटका - प्रबोधन
प्रेस, पुणे. वा. व. र. ४, विद्याध्यास सभ्यत र.
३. फु. अं. ८८. अंक ३६-५० पृष्ठे. ९*६ X
७*२. प्रथमांक - एप्रिल १९२५. वर्ष ४ पासून
सुरूवात.

प्रीतवान्य -

(वर्ष ४, अंक १ ते ९)

नि.स्पृहस्य तृणं जगत् ।

विशेष माहिती - गेली ३ वर्षे प्रबोधन
पाक्षिक होते. एप्रिल १९२५ पासून ते मासिक
हाले. वर्ष १ अंक ६ पासून अग्रमागी वर्णन -
'लोकहितवादी पण स्वतंत्र मतवादी', प्रकाशनाचा -
मास - वर्ष ४ अंक ५ पासून पहिला नम सोडून
प्रकाशनाचा मास अकावर. इंग्रजी मजकूर - वर्ष
४ अंक ५ व ७. साम पुर्वपत्रा - वर्ष ४ अंक
२ इतर सत्यान चावला प्रकरण, अंक ४ 'हिंदू
मिश्रजरी' मराठी व इंग्रजी. प्रबोधन खास जावा
वक - ७ सप्ट १९२५ - दादर पुण्याचा
गणेशोत्सव. वर्षोत्सव - वर्ष ५ पासून बदलला,
जुलै वेला. वर्ष ४ अक्टोबर वगळल्या.

[मुंमंत्र]

वर्ष ४ - अंक १ ते ४ एप्रिल ते जुलै १९२५ +
५ ते १२ सप्टेंबर १९२५ ते मे १९२६.
वर्ष ५ - अंक १ ते ४ जुलै ते अक्टोबर
१९२६ + ५ डिसेंबर १९२६ -

प्रभा-किरण

प्रभात

मासिक : सप्ताहक - हिराचंद नेमचंद गुजर.
सहस्रपादक - विष्णु विनायक शोबील, प्रकाशक -
शोभापूर, वा. व. रु. १८४. फु. अं. ८२. ८७ X
६२. प्रथमांक (जुलै १९३३.)

उद्देश - ललित वाङ्मयाचे लोकप्रिय मासिक.
स्वरूप - सुविद्य लेखकांचे मारदस्त लेख, लघुकथा,
कविता, वगैरे.

[मुमंभ्रं]

वर्ष १ - अंक ..., ६ डिसेंबर १९३३
आरोग्य अंक—.

प्रभात

मासिक : सप्ताहक - गोविंद काशिनाथ
बाबोरकर. प्रकाशक - सत्कार्योत्तेजक यमा, धुळे.
मुद्रक - मनोहर छा. पुणे. वा. व. रु. २. फु.
अं. ८४. अंकांत ४८ पृष्ठ. ८.९ X ५.७.
प्रथमांक - चैत्र शु. १ शके १८२८.

उद्देश - अनुपलब्ध पूर्वकालीन साधुसत्ताच्या
कृती व ऐतिहासिक माहिती. स्वरूप - विशेष सर
शिलालेख, रामपत्र, बायरी यांच्यावर. महत्त्वाची
पत्रे, याया, (मरुभुतावर) वर्तमानपत्र, पत्र-
व्यवहार, अमिप्राय, सगदनीय, निबंध इ.

ग्रीदवास्थ -

मुख्य हरिकथानिरूपण । दुसरे ते राजकारण ।
तिसरे ते रावधरण । सर्वविषयी ॥ - श्रीसमर्थ.

विशेष माहिती - मुद्रक - वर्ष १ अंक
४ आत्माराम छा., धुळे.

[जप्रे, टेका]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. चैत्र ते फाल्गुन
१८२८.

वर्ष २ - अंक १ ते ३, (४-७), (८-९)
चैत्र ते मार्गशीर्ष १८२९—.

मासिक : सप्ताहक - लक्ष्मण गणेश एरे.
प्रकाशक - व्ही. डी. गंगनाईक, साहित्यप्रसारक
मंडळी, मुंबई. वा. व. रु. २८४. फु. अं. ८४.
अंकांत ४० पृष्ठे. ९ X ६.२. प्रथमांक - जुलै
१९१४.

उद्देश - नवीन धर्तीवर चालविलेले, प्रत्येक
लेख सचित्र निघण्याची उमेद. सचित्र सकोण
विषय, चानूकादंबरी, कथा, कविता, साहित्यिकांच्या
प्रतिमा व इतर आटोपपरवरील लेखनाची वगैरे
चित्रे, हे वैशिष्ट्य.

ग्रीदवास्थ -

तमःसहारि तेजोदं विद्यामोदस्य वारकम् ।
सत्कार्यप्रसक्तं चेद प्रभात मुष्टु राजते ॥

विशेष माहिती - प्रकाशक - वर्ष ३
केसरिनाथ दादामाई धुमे; सप्ताहक - वर्ष ४
पासून सप्ताहक - प्रकाशक - चालक - के. दा. धुमे;
वार्षिक धर्गणी - वर्ष ३ व. ३. वर्ष ३ अंक ३ -
वि. बां. ओकलिंगित ' मराठी मासिकाची
आवश्यकता '. वर्ष ४ अंक ३ - ' आजारीपणामुळे
उशीर '.

[मुमंभ्रं, पुमंभ्रं]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जुलै १९१४ ते
जून १९१५.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. जुलै १९१५ ते
जून १९१६.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. जानेवारी १९१७
ते डिसेंबर १९१७.

वर्ष ४ - अंक (१ जा २ फे) १९१८, +
३ जु १९१८, ४ मार्ग १९१८..., अंक
(१२) होमरूल अंक.

प्रभात

मासिक : सप्ताहक - जनार्दन नारायण ये
अस्त्योदर (मालक). सहस्रपादक - महेश य.

संशमिरी (वर्ष ७ अंक ४). प्रकाशक — सपादक, नवा गोवा. मुद्रक — श्रीशान्तादुर्गा प्रेस, नवा गोवा. वा. व. रु. २. फु. अं. ४३. अंकात ४० पृष्ठे (वर्ष ६). ८'६ X ६'६. प्रथमांक — (१९३०).

उद्देश — गोमंतकीयांचे धाड्यवीन वैशिष्ट्य व्यक्त करणारे. स्वरूप — सवित्र, सर्वांगी.

ग्रीदवाच्य — (वर्ष ७)

अज्ञानरूप निशिमाजि मुल्ये निजेनी ।

मी घोण हे विसरले जन जे भजोनी ॥

संधिप्रभा पवलीच पहा नमात ।

जागा, उठा म्हणत त्या प्रकटे 'प्रभात' ॥

विशेष माहिती — 'प्रभात' साप्ताहिकाचे (१९११) प्रकाशक डॉ. पुरुषोत्तम या. शिरगावकर यांच्या स्मारकासाठी 'प्रभात' नावाचे वृत्तपत्र बाडून आज त्याचे रूपांतर मासिकात केलेले आढळते. (सदमे — प्रभात वर्ष ६ अं. ६. आगस्ट १९३५, पृ. ३७). सस्थापक — वै. पु. वा. शिरगावकर (मृ. १६ जु १९१८). जाकार — वर्ष ६ अंक ६ पर्यंत ०'२ X ५'१, अंक ७ पासून ८'६ X ६'६. या वर्षाणी — वर्ष ६ रु. ३, फु. अं. ४४; वर्ष ७ फु. अं. ४३. मालक व संचालक — वर्ष ७ त्रिनायक स. सो. मिश्रकर.

[मुंमय, गोहिअ मुंबई, मडगाव.]

वर्ष ५ — अंक ... ४ मे १९३४ ते ६, (७ ८), (९-१० नं), (११-१२) डिसेंबर १९३४.

वर्ष ६ — अंक १ १९३५, २ ए ते ६ आ, ७ अ, ८ डि १९३५, ९ फे ३६, १० ए ३६, ११, १२.

वर्ष ७ — अंक + १ आगस्ट १९३६, २ ते ६ जा ३७, ८ ते १०, (११ स-१२ अ १९३७). अंक (११-१२) टुक्या रान अंक.

प्रभु-प्रभात

मासिक : संपादक — राजाराम विष्णू राव. प्रकाशक — मुंबई. वा. व. रु. २'८. फु. अं. ४४. अंकात २६ पृष्ठे. ६'८ X ४'०. प्रथमांक — मार्च १९२३. पुढे चांद्र.

उद्देश — प्रभुजातीसंबंधाने. स्वरूप — पणवित्ते. कविता, गोष्टी, स्फुटे, समाजविषयक लेख.

ग्रीदवाच्य —

प्रभु प्रभात विरप्रयात उढाये रम्य भाली ।

प्रभु जन मन-रजनार्य हसत सज्ज शाली ।

उठ वीर प्रभु मर्दा दुरित निशा गेली ।

उत्साहाचीच अवा जेपतेभ दाली ॥

विशेष माहिती — जाकार — वर्ष ४ अंक ८ वा ९ X ६'२. संपादक — वर्ष १२ — रामराव गणपत विजयकर; वर्ष १७ — सुमंतलाल विनावक धुरंधर; वर्ष १९ — खंडेराव सदाशिव त्रिलोकेकर; वर्ष २४ — सु. वि. धुरंधर. दिवाळीशिवाय विशेषांक — वर्ष १९ अंक १० नाट्यकला अंक; वर्ष २० अंक ४ लक्ष्मणराव नायक रास अंक; वर्ष २१ अंक ९ महाराष्ट्र साहित्य संमेलन अंक; वर्ष २५ अंक ६ स्वातंत्र्य अंक; अंक १२ म. गांधी रास अंक; वर्ष २७ अंक ६ मध्ये पुरवणी 'आई' पुस्तिका; वर्ष २८ अंक १ भुजाराम विरोपाक, अंक २ आचार्यदू मिशनरी ग. मा. वैद्य विशेषांक, अंक ५ — पुरवणी.

[मुंमय, मय]

वर्ष १ ए २ — अंक प्रत्येकी १ ते १२ (मा ते फे). मार्च १९२३ ते फेब्रुवारी १९२५. प्रतिवर्ष दिवाळीचा जादा विशेषांक.

वर्ष ३ — अंक १ ते १२ मार्च १९२५ ते फेब्रुवारी १९२६. अंक ८ दिवाळी अंक.

वर्ष ४ व ५ — अंक प्रत्येकी १ ते १२ (मा ते फे). मार्च १९२६ ते फेब्रुवारी १९२८ (दोन वर्षे). प्रतिवर्ष दिवाळीचा जादा विशेषांक.

वर्ष ६ ते १८ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. मार्च १९२८ ते फेब्रुवारी १९४१ (तेरा वर्षे) प्रतिवर्ष अंक ८ किंवा ९ (अक्टोबर अगर नवंबर) दिवाळी अंक.

वर्ष १९ ते २८ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. मार्च १९४१ ते फेब्रुवारी १९५१. (दहा वर्षे) प्रतिवर्ष - वर्ष २५ सोडून अंक ८ किंवा ९ दिवाळी अंक. शिवाय विशेषांक निघाले त्यांची यादी विशेष माहितीत.

प्रभु मासिक

मासिक : प्रकाशक - आनंदराव वसंत तळपदे, मुंबई. मुद्रक - पार्वती बरहा छा. वा. म. रु. १-फु. अं. ८२. अंकात २४ पृष्ठे. ६"५ X ४"८. प्रथमांक - अक्टोबर १९०६. पुढे चाळ.

उद्देश - जातिसेवा, पाठाणे प्रभूचे मासिक. स्वरूप - चित्रे, लेख, गोष्टी इत्यादी.

ग्रीष्मवाक्य -

शरीर परोपकार लावावे ।
बहुतेकच्या कार्यास यावे ।
उणे पटो न धावे । कोणी एकाचे ॥

विशेष माहिती - मधल्याजाली - (न्यू सीरीज). १ पूर्वीचे एक, चौदा वर्षे चाळून बंद पडले' असे प्रथमांकात कथन.

[भ्रं]

वर्ष १ ते १४ अंक प्रत्येकी १ ते १२ (अ ते घ). अक्टोबर १९०६ ते सप्टेंबर १९१९.

प्रभु-सेवक

मासिक : संपादक - गजानन श्यामराव तळपदे. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. रु. ३. फु. अं. ८६. अंकात ४० पृष्ठे. ८"७ X ६"१. प्रथमांक - आगस्ट १९२२ (नमुना अंक).

उद्देश - जातिविरुद्ध अस्य माहिती. मुख्यत्वे वाङ्मयसेवा. स्वरूप - मराठी - इंग्रजी.

विशेष माहिती - अंबर दि ऑस्पिसिस् ऑफ युंग मेन्स लिटररी सर्कल.

[सुंमग्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ३, (४-५) आगस्ट ते डिसेंबर १९२२-.

प्रभोदय

मासिक : संपादक - रे. डॉ. नारायण शेपाट्टि. प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - टॉमस प्रेस. वा. व. रु. १. गागाहून १८८. फु. अं. ८१. ८"४ X ५"३. प्रथमांक - मार्च १८५६, (पुस्तक अंक).

उद्देश - ईश्वराचे ज्ञान व उपयुक्त विद्या.

ग्रीष्मवाक्य -

"आपण बरे करताता थकू नये, कारण की आपण न थकले तर संपादकी पोक पावू."

विशेष माहिती - इंग्रजी पर्याय - 'ऑर दि रायटिंग ऑफ लाइट'. पूर्वावतार - 'उद्य-प्रभा' वर्ष १ ते ३ (संपादक - बाबा पदमनजी). "आमच्या वाचणारांपुढे उद्यप्रभा नवे नाव व नवे रूप धारण करून आली आहे. पूर्वी उद्यप्रभा शिळेवर छापत असे. आता टाईपावर छापत आहे." "गेल्या वर्षी ३ महिने या मासिकाला ग्रहण लागले होते" (वर्ष ४ अंक १ पृ. ४).

[राजवाडेसमंडळ धुळे, सुंमग्र, मग्र]

वर्ष ४ - अंक १ मार्च १८५९, ..., ४, ...

६, ..., ८, ..., ११ जानेवारी १८६०.

वर्ष ५ - अंक ..., ७ सप्टेंबर १८६०, ...

११ जानेवारी १८६१.

वर्ष ६ - अंक १ + मे १८६१, ..., ३ ते

११ मार्च १८६२....

वर्ष ७ - अंक १ मे १८६२ ते ९ जानेवारी

१८६३-.

प्रमोद

मासिक : सप्तादक - विह्वल कृष्ण नेमरकर.
प्रकाशक - सप्तादक, मालवण (रत्नागिरी). वा. व.
क. ३. पु. अं. ४६. अंकित ४२ पृष्ठे. ८५.
× ५ × ५. प्रथमांक - नवंबर १९२१.

उद्देश - वादत्या शनदास्तवर्षा परिपूर्ण
करण्यासाठी महाराष्ट्रातील व विदेशीय कोकण
प्रान्तातील रसिकांच्या मनास आनंद देऊन जनसेवा
करणे. राष्ट्रीय उन्नती घडवून आणण्यासारखे लेख.
चरित्र - सचित्र. वर्णचित्रे. सर्व विषयाची चर्चा,
स्मृतिदायक लेख, कविता, पुस्तक - परीक्षण,
विनोदमयुर लेख, गोष्टी, इ. भारदस्त काव्य.

घोडवाचन -

विनोदमुपगनस्य घोररुपा हवमनसो गवतेजसो

वनस्य ।

मतिमभिमुख नयेत् प्रमोदो विम्वयिया जनित्रो

चवःप्रवर्धः ॥

मोदन्ना घनबद्धवाचनमुद्धगोष्टीप्रमोदाः प्रवाः ।

[मुमंत्रं, मंत्रं]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. नवंबर १९२१ ते

अक्टोबर १९२२.

वर्ष २ - अंक १ ते ११ मार्च १९२५ ते ११ मार्च

१९२५ - .

प्रवासी

हैमासिक : सप्तादक - एफाहिम एलायशा
भास्तेकर. सहस्रपादक - मुमाप कर्णिक, संयुज्जल
एलायशा भास्तेकर. प्रकाशक - मुम्बई. वा. व.
क. २८८. पु. अं. ४८. अंकित ३० पृष्ठे.
८ × ५ × ५. प्रथमांक - एप्रिल १९४८.

उद्देश - लघुकथाना वाहिनेले - प्रवासातील
सोबती.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १९४८, २ जून
१९४८.

प्रसाद

मासिक : सप्तादकमंडळ - शंकर वामन दाडेकर,
सदाशिव भास्करास जोगदेकर, यशवंत गौराळ
जोशी. प्रकाशक - य. गो. जोशी, प्रसाद प्रकाशन,
पुणे. वा.व. क. १०. पु. अ. क. १. अंकित ८०
पृष्ठे. १० × ३ × ८. प्रथमांक - आगस्ट १९४७.
पुढे चाद.

उद्देश - लोकशिक्षण व मनोरंजन. सांस्कृतिक
मासिक. महाराष्ट्राची अभिज्ञता जाणून, वृद्धिगत व
कार्यक्षम करणारे. परंपरा, परिस्थिती व प्रगती
याचा समन्वय साधणे. चरित्र - महाराष्ट्रीय
जीवनातील वैशिष्ट्याचे दिग्दर्शन, धर्मेतर लेख,
लघुकथा, निबंध, कविता, छान्दास, पुस्तक -
परीक्षण, तात्त्विक लेख इ.

घोडवाचन -

अगा विधेयधाना । वृत्ता प्रसाद चंद्रमा ।

कुरु मज पूर्णिमा । स्मृतीची जौ ॥

शे अक्कोरिलिया माते । उन्मेषवागरी मरिते ।

बोसडेले स्मृति । रवृचीचे ॥

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ४, (५ - ६), ७ ते

१२. आगस्ट १९४७ ते जुलै १९४८.

अंक ९ - लघुकथा स्वर्णविशेषाक.

वर्ष २ - अंक १ ते ३, (४ - ५), ६ ते

१२. आगस्ट १९४८ ते जुलै १९४९.

अंक (४ - ५) लघुकथास्वर्ण दीर्घावली

विशेषाक.

वर्ष ३ - अंक १, २, (३ - ४), ५ ते १२.

आगस्ट १९४९ ते जुलै १९५०. अंक (३

- ४) दीर्घावली कथास्वर्ण अंक.

वर्ष ४ - अंक १ ते ३, (४ - ५). आगस्ट ते

डिसेंबर १९५०. अंक (४ - ५) कथा-

स्वर्ण विशेषाक.

प्राकृत श्रीमद्भागवतार्थदर्शन

(बाह्य भागवतार्थदर्शन)

माचीप्रभा

[भाद्रपद, मङ्गळ, डेरेसप्रह]

मासिक : संपादक - श्री. सरस्वतीबाई वैद्य.
प्रकाशक - रामचंद्र पांडुरंग वैद्य, वाडिवडे, फोंडा
गोवा. मुद्रक - श्री आत्माराम मुद्रागार, फोंडा,
गोवा. वा. व. रु. १. फु. अं. ८२०६. अंकित
२४ पृष्ठे. ८"७ × ५"७. प्रथमांक - जानेवारी
१९०९.

उद्देश - क्रियाशील, बुद्धिमान क्रियाशील वाचण्या
जोगी विचार श्रीलेखनाकडून लिहवून प्रसिद्ध करणे.
कादंबऱ्या, नाटके, कथा यांना जो उच्च आला
आहे त्याला आळा घालणे. स्वरूप - गोमंतकाची
गरज पुरविणारे. तेथील समाज, लोकस्थिती,
उद्योगधंदे व राजकारण याची निमांडपणे चर्चा,
इंग्रजी, फ्रेंच व पोर्तुगीज ग्रंथांचे शास्त्रीय माहिती.
चरित्रे, वैयक्तिक, सामाजिक, सरशास्त्र, कविता, गोष्टी,
विविध इ.

ग्रीदधान्य -

उदयनान्तरितमिय माचीं सुचयति दिङ्निशानाथम् ।
परिपाण्डुना मुखेन प्रियमिव हृदयस्थितं तरुणी ॥

विशेष माहिती - पोर्तुगीज वर्णन Luz Do
Oriente. श्री. सी. महात्माजीसाहेब सत्यान सांघा
यानी प्रस्तावित दिलेले मासिक. व्याकरण - वर्ष ५
न कापलेला ९"३ × ६"३; वर्ष ७ - ७"९ ×
५. 'यात विद्वान व कसलेल्या लेखकाचे...लेख'
येतात - 'फ्रेंच वाङ्मयक्षमाला', वि. का.
राजराजेलिखित 'दामले यांचे शास्त्रीय मराठी
व्याकरण टीका : तिडूत विचार' (शक १८३४).
ही निमेष मराठी आवृत्ती होय.

पोर्तुगीज लोकाना हिंदी सृष्टीची माहिती
करून देण्यासाठी या मासिकाची एक पोर्तुगीज
आवृत्ती निघत होती. तीत 'हिंदूधर्म आणि
सुधारणा' या ग्रंथाचे वेरवरकृत पोर्तुगीज भाषा-
ंतर क्रमशः छापले. पुढे या दोन्ही मासिकांचे
एकच व याच नावाच्या पोर्तुगीज मराठी अशा
द्विमासिक साप्ताहिकत रूपांतर झाले. 'गोमंतकीय
नियत कागज' पृ. ३२.

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९०९.

वर्ष २ - अंक १ ते ७, (८-९), (१०-
१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९१०.

वर्ष ३ - अंक १ ते ५, (६-७), ८, ९,
(१०-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९११.

वर्ष ४ - अंक १ ते ११, (१२-१३).
जून ते फाल्गुन १८३४. अंक ४ अधिक
आगाद

वर्ष ५ - अंक १, २, (३-४), ५ ते ८,
(९-१०), (११-१२). जून ते फाल्गुन
१८३५.

वर्ष ६ - अंक (१-२), ३ ते ८ जून ते
कार्तिक १८३६ (अंक मागासले) +

वर्ष ७ - अंक १ ते ४, (५-६), (७-८),
९, (१०-११) - जानेवारी ते नवंबर
१९१५-१६.

प्राथमिक शिक्षक

प्रैमासिक : संपादक - वि. वा. घाणेकर
(मुख्य संपादक). प्रकाशन - डा. श्री. देवपुळे,
मुंबई. आंशान ४८ पृष्ठे. ८"४ × ५"४.
प्रथमांक - जुलै १९४०. (संपादन पण सलग अंक-
नमांक - अनियमित.)

उद्देश - शैक्षणिक नियमांना जहापोह.
स्वरूप - प्राथमिक शिक्षकांच्या आर्थिक अडचणी,
समाजातील त्यांच्या दर्जा, त्यांचे हितसंबंध, सक्तीचे
प्राथमिक शिक्षण, साक्षरवापसार इ. चळवळी.

ग्रीदधान्य -

'प्राथमिक शिक्षण हा सर्व शिक्षणाचा पाया होय.'
'शिक्षणसेवा ही बगसेवा होय.'

विशेष माहिती - प्राथमरी टीचर्स असो
सिंघसनचे मुखपत्र.

[मज]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १९४०, २ न ४०,
३ फे ४१, (४ जू ४१ - ५ स ४१).

अंक ३ प्रा. टी. अ. चौतिसावा वार्षिक
अहवाल.
वर्ष २ - अंक...७ फेब्रुवारी ४२. प्रा. टी.
अ. पस्तिसावा वार्षिक अहवाल.

प्राथमिक शिक्षण

मासिक : संपादक - प्रिन्सिपाल डे. कॉ. फॉर
मेन, पुणे; लेडी सुप० डे. कॉ. फॉर विमेन, पुणे
(सीताराम रावजी सायबे, मिस्. भार. नवजकर).
प्रकाशक - प्रिन्सिपाल डे. कॉ. फॉर मेन, पुणे.
मुद्रक - आर्यभूषण छा, पुणे. वा. व. ह.
१८८. फु. अं. ४४. अंकात ४८ पृष्ठे. ८"५ X
५"५. प्रथमांक - एप्रिल १९२८. पुढे चालू.

उद्देश - प्राथमिक शाळांच्या चालकांस व
शिक्षकांस उपयुक्त माहिती पुरविणे, आदर्श पाठाची
टांकणे देणे, शिक्षणविषयक नवीन उपक्रमांची
माहिती देणे, विषय शिक्षविषयाच्या पद्धतीचे
विवेचन करणे इ.

प्रीदद्याक्य -

इष्टमनुष्य सुमना करि बाळगावे ।
निवा मृदुस्मित मुखाप्रति खेळवावे ॥
की तन्मनःकुसुम रम्य करी धरावे ।
उत्सुह शिक्षण मुधातिरणी करावे ॥ १ ॥

विशेष माहिती - "ज्ञान मराठी शिखर
(नवे वर्ष १८) आणि कन्याशिक्षक (नवे वर्ष
१४) समाविष्ट केली आहेत. सरकारी वैशाची
प्रत्यक्ष मदत नाही. सर्वस्वी वर्गणीदारांच्या
आश्रयावरच." जाकार - वर्ष २० अंक १०
पासून ९"६ X ७"३.

[सुमन, पुमन, मय]

वर्ष १ ते १५ - अंक प्रत्येकी १, (२-३), ४
ते १२. एप्रिल १९२८ ते मार्च १९४३.
(पन्ना वर्षे.) वॉ ८ अंक ४ - रीष्यमहोत्सव
विशेषांक; वर्ष १४ अंक १२ महायुद्ध
विशेषांक.
वर्ष १६ - अंक (१-२), (३-६),
वर्ष १६ - अंक (१-२), (३-६),
(७-९), (१०-१२). एप्रिल १९४३

ते मार्च १९४४. अंक (१-२) प्राथमिक
शिक्षण विशेषांक - नवीन अभ्यासक्रमाचा
मार्गदर्शक.

वर्ष १७ व १८ - अंक प्रत्येकी (१-३), (४-
६), (७-९), (१०-१२). एप्रिल
१९४४ ते मार्च १९४६ (दोन वर्षे)
वर्ष १९ - अंक (१-२), (३-४),
(५-६), (७-८), ९ ते १२. एप्रिल
१९४६ ते मार्च १९४७.

वर्ष २० - अंक १, (२-४), ५ ते १२.
एप्रिल १९४७ ते मार्च १९४८. अंक १०
जा १९४८ मूलोद्योग राष्ट्रीय शिक्षण
विशेषांक.

वर्ष २१ ते २३ - अंक प्रत्येकी १, (२-३),
४ ते १२. एप्रिल १९४८ ते मार्च १९५१.
(तीन वर्षे).

प्राविष्य

मासिक : संपादकमंडळ - का. म. ताम्हनकर,
भा. रा. धुरंधर. प्रकाशक - नारायण सत्ताराम
कलवारी, मुंबई. वा. व. ह. २८१२. फु. अं.
४४. अंकात ७२ पृष्ठे. ९"२ X ६"२. प्रथमांक -
ऑक्टोबर १९२९ (अश्विन शु. १८५१).

उद्देश - व्यापार, उद्योगपदे, आर्थिक
विषय व कलाकौशल्य यांच्या अभिवृद्धयर्थे.
'स्वदेशीने स्वराज्य' या मंत्राने देशोन्नतीचे
आर्थिक कार्य. मनोरंजनाबरोबर ज्ञानप्राप्ती -
महाराष्ट्राचा कार्यतत्पर करण्याचा प्रयत्न. स्वरूप -
आरोग्य, चरित्रे, लेख, गोष्टी, चालू कादंबरी,
(वर्ष ६) संगीत, बेलपट, कुरी, रेडिओ,
मोटर, बालरंजन, विमा, मुद्रण.

प्रीदद्याक्य -

देवं निहत्य कुप पोषणम् ।

चातुर्यं कर्मसाफल्यं दारिद्र्यदोषयोः क्षयः ।

स्वदेशचिन्तनामर्थं 'प्राविष्या' दुपजायते ॥

विशेष माहिती - नामांतर - वॉ ९ अंक
१० ते १२ मंगारण; वॉ १० अंक १ ते ३

मगीरथ (मारीण्य). वर्ष १० अंक ४ पासून
'मारीण्य'. आफ्फर - वर्ष ३ अंक ३ -
१०८ X ८६, वर्ष ११ - ९३ X ७ १
सपादक - वर्ष ५ - सिनाय प्रिरोज
आनदकर, वर्ष ९ - ('मगीरथ') - एम्.
वाय् बोरी, वर्ष १० - ए ह. ग्राडिलर,
वा वर्गणी - वर्ष ६ - रु. ३८४, वर्ष ७ रु.
१८८, फु अ. ८२; वर्ष ११ - रु ३८४.
मकाशक - वर्ष ६ - का. म ताहहनकर
वर्ष ७ अंक ११ पासून 'सहकारी प्रपकार
ति' चे मासिक. पिरीषाथ - वर्ष २ अंक
(३-४) वरु स्यावलनन ग्राथ अंक, वर्ष ३
अंक (४ ६) विमा अंक, वर्ष ४ अंक २
दिवाळी अंक, अंक (७ ८) उगोगी महाराष्ट्र,
वर्ष ५ अंक (१-२) सिनेमा अंक, अंक ४
ग्राडिलर अंक, अंक ६ ए. ओ. एच प्रदर्शन
अंक, अंक ९ ओरिण्डल हीरक महोत्सव अंक,
अंक १२ प्रामोदार अंक, वर्ष ६ अंक १ दुसरा
अंक, अंक २ दिवाळी अंक, अंक ६ पुणे इटलिअल
एनिशविशन परिषद, वर्ष ७ अंक (१२-वर्ष
८ अंक १) सिनेमा अंक, वर्ष ८ अंक २
दिवाळी, अंक ११ निमा अंक, अंक १२
पुरवणी निमा अंक, वर्ष ९ अंक २ दिवाळी
अंक, अंक ६ लष्मी सोव्हेनीर अंक, अंक १०
लाम अंक, वर्ष १० अंक २ दिवाळी अंक,
वर्ष ११ अंक २ दिवाळी अंक, अंक ९ धंदे
शिष्टण सस्याक, वर्ष १२ अंक (१ २)
दिवाळी, अंक ४ ए आर पी घाय अंक,
अंक ७ घाय आयुद शिष्टणक, अंक (६ ८)
अगिल भारतीय कारजानदार परिषद विशेषक,
अंक (१० ११) वीर्जन अंक, अंक (१२-
वर्ष १३ चा अंक १) दिवाळी अंक

[सुमप्र, मप्र, शुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२ अक्टोबर १९२९
ते सप्टर १९३०

वर्ष २ - अंक १ ते ३, २, ३ (दुबार),
(३ ४), ५, (६ वाळण) (७ ८),
९ ते १२ अक्टोबर १९३० ते सप्टर
१९३१.

वर्ष ३ - अंक १ ते ३, (४ ६), ७ ते
१२. अक्टोबर १९३१ ते सप्टर १९३२.
वर्ष ४ - अंक १ ते ६, (७ ८), ९ ते
१२. अक्टोबर १९३२ ते सप्टर १९३३.
वर्ष ५ - अंक (१-२), ३ ते १२.
अक्टोबर १९३३ ते सप्टर १९३४
वर्ष ६ - अंक १ ते ८, (९-१०), ११,
१२ अक्टोबर १९३४ ते सप्टर १९३५.
वर्ष ७ - अंक (१ २), ३ ते ११,
(वर्ष ७ अंक १२-वर्ष ८ अंक १).
अक्टोबर १९३५ ते अक्टोबर १९३६
वर्ष ८ - अंक २ ते १२ नरवर १९३६ ते
सप्टर १९३७.
वर्ष ९ - अंक १ अक्टोबर १९३७ ते ९ जून
१९३८ / 'मगीरथ' १० ते १२ जुलै ते
सप्टर १९३८.
वर्ष १० - 'मगीरथ (मारीण्य)' अंक १ ते
३ अक्टोबर ते डिसेंबर १९३८ / अंक ४ ते
१२ जानेवारी ते सप्टर १९३९.
वर्ष ११ - अंक १ ते ९, (१० ११),
१२. अक्टोबर १९३९ ते सप्टर १९४०.
वर्ष १२ - अंक (१ २), ३ ते ७,
(६ ८), ९, (१०-११), (वर्ष १०
अंक १२ वर्ष १३ अंक १) अक्टोबर
१९४० ते अक्टोबर १९४१

प्रेमदर्शिका

त्रैमासिक - सपादक - (१९१७)
इजवेल ब्राऊन रोड. प्रकाशक - (१९१७)
मिष् रिगेन्, सुपर्दे वा व रु ८५ फु अ.
८९८२ अकाव १६ पृष्ठे ९४ X ६५
प्रमाणक - मार्च १९१२ पूर्वा

उद्देश - वरुण खिस्ती म्त्रियाच्या सस्येची
त्रैमासिक पत्रिका त्यरुण - खिस्ती धर्मनीति
विषयक लेख, म्त्रियाथ उपयुक्त लेख व इतर सर्व
साधारण माहितीचे लेख

विशेष माहिती - यरा विम-म् रिखन
असोसिएशन (वाय् एम् सी ए) चे
त्रैमासिक सपादक - १९२२ प्रमावती

[मंत्र]

[चरित्रक्रम उपलब्ध नाही. मार्च १९१२, नोवंबर १९१६ (सपादक - मिश्र विंगेट, प्रकाशक - मिश्र रोम) अद्या फुटबल अंकांपर्यंत खेळा अने पुढचे मिळाले. वर्षे १९१७ ते १९२३ (७ वर्षे) प्रत्येकी जानेवारी, एप्रिल, जुलै व अक्टोबर असे ४ अंक.]

प्रेमयोध

मासिक : सपादकमंडळ - गोसाळ शंकर राहिरकर, भाद्रचंद्र पंढरीनाथ दहिरट, प्रकाशक - गो. शं. राहिरकर, पंढरपूर. नंतर पुणे (वर्ष ११ अंक ४ पावून). वा. व. व. २. फु. अं. ८३. अंकांत २४ प्रश्ने. प्रथमांक - आषाढ श. १८५९ (जुलै १९३७). पुढे चान्द्र जू. १९५५.

उद्देश - संतसाहचर्याचे आधुनिक बुद्धिवादाला पठेळ अशा पद्धतीने विवेचन. इतर पाश्चात्य व पौरस्त्य तत्त्वज्ञानाशी तुलनात्मक अभ्यास. स्वतंत्र - धार्मिक व तारिख लेख, भागवतधर्मीय सताची चरित्रे, इतिहास, प्रचारकाय, अग्रज्ञान विज्ञान, संतसाहचर्याचे प्रकाशन, भावार्थ स्पष्टीकरण, याचार्ची माहिती व बोध, भागवतधर्माच्या संपूर्ण प्रकाशाची साधना, निषध, अनुवाद, गोष्टी, संत दादा महाराजांच्या आठवणी.

व्रीहवाक्य -

विश्व स्वधर्मयुगे पाहो !-थी शनदेवी किंबतुना सर्व सुखी । पूर्ण होऊनी तिन्ही लोकी । मजि जे आदिपुरुषी । अग्रहित ॥

निर्देश माहिती - ' मज्जिमपममचे एकमेव मासिक ' . वार्षिक वर्गाणी - वर्षे ६ - रु. ३, वर्षे ८ - रु. २, वर्षे १४ - रु. ४, फु. अ. ८६. [मुमंत्र, ज्ञानेश्वर छा. पुणे, भागवदहिरट, पंढरपूर, गोसाळगडाले पुणे]

वर्ष १ ते ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. आषाढ १८५९ ते ज्येष्ठ १८६२ (तीन वर्षे) वर्ष २ अंक १२ ज्येष्ठ १८६१ हरिपाठ खास अंक.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. आषाढ १८६२ ते ज्येष्ठ १८६३. अंक ५ का १८६२ संव-जननी शनोर्मा पुण्यगोहळा यास अंक.

वर्ष ५ - अंक १ ते १२. आषाढ १८६३ ते ज्येष्ठ १८६४. अंक ५ का १८६३ तीर्थावळी यास अंक.

वर्ष ६ - अंक १ ते १२. आषाढ १८६४ ते ज्येष्ठ १८६५. अंक ५ का १८६४ वारकरी भक्तांत संतधर्माचे वैशिष्ट्य यास अंक.

वर्ष ७ - अंक १ ते १२. आषाढ १८६५ ते ज्येष्ठ १८६६. अंक ८ माघ १८६५ श्री-गुरुदेवा विनोदाक.

वर्ष ८ - अंक १, (२-३), (४-५), (६-७), (८-९), १० ते १२. जुलै १९४४ (आ १८६६) ते जून १९४५ (ये १८६७).

वर्ष ९ - अंक १ ते १२. जुलै १९४५ ते जून १९४६. अंक ५ न १९४५ वारकरी (वैतन्य) संप्रदाय आचारधर्म विनोदाक.

वर्ष १० - अंक १ ते ४, (५-६) व पुरवणी, ७ ते १२. जुलै १९४६ ते जून १९४७. अंक (५-६) न-डि १९४६ दादामहाराज यास अंक.

वर्ष ११ व १२ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जुलै १९४७ ते जून १९४९ (दोन वर्षे) वर्ष १२ अंक ११ मे १९४९ संत साहित्य विनोदाक.

वर्ष १३ व १४ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जुलै १९४९ ते जून १९५१ (दोन वर्षे).

प्रेमोद्यान

मासिक : सपादक - रामचंद्र मातंड खत्री (शास्त्री ? वा ० ' सताचे धोल ' वर्ष १ अंक ५). प्रकाशक - रामचंद्र मातंड खत्री, बुलार. वा. व. रु. १०९. फु. अं. ८३. अंकांत ४८ प्रश्ने. ७०१ × ४९. प्रथमांक - अधिन शुद्ध १० श. १८३५.

स्वरूप - कथा, कादंबऱ्या, चुटके, कविता.

ग्रीदधान्य -

सताचिरे गावी प्रेमाचा सुळाळ ।

नाही तळमळ दु ए छेय ॥—तुसासम

विशेष माहिती - प्रकाशक - वर्ष १ अंक ५ पासून जनादेन नरहर उदाय, जागीन रक्कम भागितल्याने पद.

वर्ष १ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९१३ ते सप्टेंबर १९१४.

वर्ष २ - अंक १ अ, २ डि, ३ जा १९१५, (४ फे - ५ मा), (६ - १०), (११ - १२). अक्टोबर १९१४ ते (सप्टेंबर १९१५) अंक १ र्यास अत्राप्रमाणे रु १०० कि. ४४८६.

प्रेरणा

मासिक : संपादक - धामन हरी पारपुरे. प्रकाशक - प्रकाशक, वेदाश्रम इंग्रिजली (ठाणे). मुद्रक - श्रीसमर्थ मि. प्रेस, ठाणे. वा. व. व. ६८८. फु. अं. ४१२. अंकात ५२ पृष्ठे. ८.४ X ५.४. प्रपत्रक - एप्रिल १९४८

उद्देश - भारतीय आरित्याच्या आधारे भावार्थ जीवनाची चर्चा करणारे. 'वृष्यन्तो विश्वमार्यम्' हे ध्येय गाढता येईल की नाही हे अभ्यासपूर्वक दिग्दर्शित करणे. स्वरूप - वैदिक व इतर रामायणमहाभारतादी भारतीय साहित्य, सत वाच्य, धर्म, सत्त्वती, उपासना, अध्यात्म, आदर्श चरित्रे, भारतीय विद्या इ. विषयावर निव्व, आसुरी भाव बगी होऊन टैवी सपत्तीची नोरासना होईल असे लेख.

ग्रीदधान्य -

ॐ तत् सवितुर्वरेण्य भर्गो देवस्य धीमहि ।
धियो यो न प्रचोदयात् । क ३-५-६ २-१०.
तमो मा ज्योतिर्गमय । असतो मा सद्गमय ।
मृत्योर्मा अमृत गमय ॥

विशेष माहिती - संपादक - श्रीखल स्वामी.

[मुमध, पुमध, मम]

वर्ष १ - अंक १ ते ६, (७ ९), १०, (११-१२) एप्रिल १९४८ ते मार्च १९४९.

वर्ष २ - अंक १, (२-३), ४ ते ७, (८-९), (१०-१२). एप्रिल १९४९ ते मार्च १९५०. अंक (८-९) न - डि १९४९ व (१०-१२) जा - मा १९५० टोन्टी घेता.

फलज्योतिषादर्श

प्रमासिक/दमासिक/मासिक : संपादक - पंथेश गोविंद घोष. प्रकाशक - संपादक, नासिक पब्लि. मुद्रक - इट्टप्रकाश स्टीम प्रेस, मुम्बई. वा. व. व. ४१२. फु. अ. ४४. अंकात २४ पृष्ठे. ८.३ X ५.२. प्रपत्रक - अधिन घ. १८२८. रोयटचा अंक-माद्रपत्र १८१६. (पुस्तक अंक.)

उद्देश - परब्रह्म ज्योतिषाचे ज्ञान कम्न देणे. स्वरूप - ज्योतिषप्रमाची भाषातरे व ज्योतिषविषयक माहिती.

ग्रीदधान्य -

अनुभूतिपद नाम ज्योतिष शास्त्रमुच्यते ।

निगमाभिर्गतं लोके वयं विजयतेतस्मिन् ॥ १ ॥

विशेष माहिती - डिपेनिर्देश - घोष-स्वामी "अद्वैतेन्द्रसरस्वती" याचे स्मारक (नियतकालिकाच्या रिफायतीतून सूर्यमंदिर रूपाने अस्तित्वात आणण्याची मनीषा • पुस्तक ७ अंक ८ मल्लपुत्र २५हा) ग्रीदधान्य - प्रमासिकाच्या अंक ३ पासून वद अंक २ वर 'निगमाभिर्गत' च्या ठिकाणी 'निगतभिर्गत' छापले आहे. मुद्रक - पुस्तक ९ चा शारदाजीडन छापखाना नासिक, पु ५ अंक (२ ४) चा श्रीराम तत्वप्रकाश छा वेळगाव, पु ७ अंक ९ पासून ज्ञानबसु छा पुणे. कालनिर्देश - मासिकाच्या प्रत्येक अंकावर शक व सप्तमण एवढाच निर्देश. वर्ष ३ पासून प्रकाशनाले. वाचिक वर्गाची -

द्वैमासिक वा. व. र. १८२, फु. अं. ८४;
मासिक (वर्ष ३) वा. व. १८८, फु. अं. ८३.
वर्ष ५ वशीत पुस्तकासह र. १८१०. हक —
द्वैमासिकापासून संवादकाधीन. प्रकाशित अंक —
वर्ष ३ अंक १२ प्रकाशित झाल्या नाही. १६
पानांरी ८ पृष्ठे मागच्या व ८ पृष्ठे पुढच्या अंकात
दिली. (फु. ४ अंक २ मजकूर - २)

[मध्य, मुंमंत्र]

त्रैमासिक

वर्ष १ — अंक १ अधिन १८२८, २ पी
१८२८, ३ अधिक चैन १८२९, ४ ज्ये
१८२९.

द्वैमासिक

वर्ष २ — अंक १ अ १८२९, २
१८२९ मकर संक्रमण (वै), ३ कुंम
संक्रमण (माघ), ४ गेपवृषम संक्रमण (चै -
वै) १८३०, ५ भिद्युत कर्क सं. (ज्ये - भा),
६ विह कर्क सं. (आ - भा) १८३०.
(शिवाय प्रत्येक अंकावर सलग अनुक्रमक
५ ते १०)

मासिक

वर्ष ३ — अंक १ ते ३, ... ६ ते ११... अधिन
१८३० ते (माद्रपद) १८३१.

वर्ष ४ — अंक १ ते ३, ..., ११, १२.
अधिन १८३१ ते माद्रपद १८३२.

वर्ष ५ — अंक १, (२ - ३ - ४), (५ - ६ -
७), ८ ते १२. अधिन १८३२ ते
माद्रपद १८३३.

वर्ष ६ — अंक १ ते ३, (४ - ५), ६ ते
१०, (११ - १२). (अधिन १८३३ ते
माद्रपद १८३४)

वर्ष ७ — अंक १ ते ३, (४ - ५), ६ ते १०,
..., १२. (अधिन १८३४ ते माद्रपद
१९३५).

वर्ष ८ — अंक १ ते ३, (४ - ५), ६ ते
८, (९ - १०), (११ - १२). अधिन
१८३५ ते माद्रपद १८३६.

चक्र

मासिक : संवादक — ब्रह्मानंद नाडकर्णी.
प्रकाशक — पी. एम्. नाडकर्णी, मुंबई. वा. व.
र. १८८. अंकात ४० पृष्ठे. १०*६ X ८*६.
प्रथमांक — जानेवारी १९४१.

उद्देश — निर्मळ मनोरंजनाला वाहिलेले.
स्वरूप — सचिन.

[मुंमंत्र]

वर्ष १ — अंक १ जानेवारी १९४१ ते ३,
(४ - ५) मे १९४१.

चंद्रश्रुत आणि व्यापारवृत्ति

मासिक : संवादक — (सरकारी नोंद)
अनंतराव बोशी. प्रकाशक — मुंबई. मुद्रक —
वर्तमानतत्पदार्थक छा., मुंबई. वा. व. र. ८९.
अंकात १२ पृष्ठे. ७*२ X ४*२. प्रथमांक —
सप्टेंबर १८९४.

उद्देश — आचार्यद्वय श्रीपुरपाठादी. स्वरूप
— गोष्टी, विनोदपर शुद्धते, वृत्तप्रश्न, आधुनिक
स्थितिदर्शक कविता.

ग्रीद्वाम्य —

सावधपणे सर्व जाणावे । वर्तमान आधीच घ्यावे ।
जाऊ नये तिकडे जावे । विवेके सहित ॥

विशेष माहिती — यात 'विश्वगुणादर्श' चे
आपात व 'वाष्पनीता' ग्रहसून छापले आहे.

[कामग्रं, मंत्र]

वर्ष १ — अंक १ सप्टेंबर १८९४ ते ३, (४ -
७), (८ - १०) जून १८९५.

चालक

मासिक : प्रकाशक — एन्. डी. सरोतदार,
अंक १२ बी. एन्. गडकरी, मुंबई. वा. व.
र. १८१. फु. अं. ८२. ६*८ X ४*७.
प्रथमांक — जुलै १९१६.

उद्देश - "मुलामुर्गच्या शिड्डणाच्या कामी उपयोगी पडेल असे विशिष्ट वाद्य तयार करण्याचा उपक्रम व्हावा" हा म. सं. रंगमेलनाचा ठराव कृतीत आणण्याचा प्रयत्न. स्वरूप-सचित्र.

[पुनर्ग]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जुलै १९१६ ते जून १९१७.

बालक

द्विमासिक / मासिक : संपादक - लक्ष्मण
हरि जोशी, प्रकाशक - संपादक, मुंबई, या. व.
क. १८८, फु. अं. ४४, अंकित १२ पृष्ठे.
८'५ X ५'५, प्रथमांक - नवंबर १९४९.

स्वरूप - सप्ति, एक विभाग बालकाच्या मातापित्यासाठी व प्रौढासाठी व दुसरा खुर बालकासाठी.

विशेष माहिती - मासिकाचा तपशील -
पा. व. रु. २, फु. अं. ८४, आकार ९.७ X
७.३.

द्वैमासिक

वर्ष १ - अंक १ नवम्बर १९४९ ते ५ जुलै
 १९५०—

मासिक

वर्ष २-अंक १ नवंबर १९५०, २ दिसंबर
१९५०-—

विशेष माहिती - 'बालक - मंदिर' शाळेची
स्थापना १९२८.

[मुंमग्रं]

वर्ष १ - अंक १ डिसेंबर १९३३.

बालक - मासिक

मासिक : संपादक - डॉ. प्र. नि. काळे.
प्रकाशक - नाशिक. वा. व. ह. २. फु. अ.
८३. अंकात ३२ पृष्ठे. ८२ × ५५. प्रथमांक
- जुलै १९३६ (कृष्णजन्माष्टमी श. १८५८).
रोवटचा अंक - जुलै १९३८.

उद्देश - तान्त्रा मुलापादन मूल जाणते होई-
पायेतोची वारसंगोपनाची सविस्तर माहिती सोप्या
मायेत देणे. स्वरूप - मुख्यत्वे बालसंगोपन,
बालकचे व्याजार, रोग इ. नियम, वैद्यकीय लेख.

ग्रीदयास्य -

गृहरत्नानि चाल्म्बाः ।

विदेश माहिती - वर्गणीदार घटल्यामुळे बंद झाले.

[पुनः, मयं]

वर्ष १ - अंक १ शुभे १९३६ + २ स ३६ ते
१२ शुभे १९३७.

वर्ष २ - अंक १ से १२. आगस्ट १९३७ में
जुलै १९३८.

बालघोध (१)

मास्तिक : सपाटक - (विनायक बांडदेव भोक्त). प्रकाशक - मुद्रक, मुंबई. मुद्रक - निर्णयकार छापखाना, मुंबई. वा. व. क. ४६. अंकित ८, २४ पृष्ठ. ७-१ X ४-१. प्रथमतः - एमिल १८८१. शोधनवा अक - मार्च १९१५. नंतर दुसरी न्यवस्था. (पुस्तक अंक).

उद्देश - मराठी माणेश्या द्वारे आपल्या राश्रतल्या मुडरा अह्यायाते आणि अल्य रचने ङानप्राप्तीचे साधन असावे, वाचकाचे टापी

उद्देश - आधुनिक शिक्षणपद्धतीतील उत्तम उत्तम सिद्धान्त मांडणे, मुलांची जिज्ञासा वाढविणे, मलाची जननी काय आहे असा प्रश्न देणे इ.

सज्जनताबुद्धी करावी. स्वरूप - चित्रे, चरित्रे, ऐतिहासिक गोष्टी, कविता, नीतीच्या गोष्टी, समयमुक्तेचे चुटके, प्रभोचित्रे; लोककाय ओळखता; शास्त्रीय विषय, इ. १८२०.

विशेष माहिती - पहिल्या अंकातील पहिल्या छेरा - ' पहिली भेट ' - ' मुलांनो, ही तुमची आमची पहिली भेट आहे. ' वर्ष ३१ अंक ९ डि १९११ राजपंती सुस्वागत विशेषांक; वर्ष ३४ अंक ८ न १९१४ वै. विनायक कोडदेव ओक एस अंक. या. वर्गाणी - वर्ष ११ - व. ८८; वर्ष ३१ - व. ८११. पृष्ठसंख्या - वर्ष १० - २४. संपादक ओकाच्या निघना-मुळे दंड.

[पुनर्ग्रं, सुमर्ग्रं, जर्ग्रं]

वर्ष १ ते ३४ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. (ए ते मा) एप्रिल १८८१ ते मार्च १९१५.

वालवोध (२)

मासिक : संपादक - गजानन भास्कर बेद्य. प्रकाशन - संपादक, सुंदर. मुद्रक - वैद्य नरवर्ध बेद्य, सुवर्ध. वा. व. व. ८११. फु. अं. ८१८६. अंकात २४ पृष्ठे. ७"२ X ४"२. प्रथमांक - एप्रिल १९१५. शेवटचा अंक - जुलै १९२६. (पुस्तक-अंक)

उद्देश - बद्धश्रुतपणा वाढवावा. पूर्वांक (पहिला वालवोध) अदिष्टाप्रमाणे विचारजाणती व्हावी. स्वरूप - सचित्र व स्वस्त. चित्रे, चरित्रे, कविता, नीतिपर लेख, संपादकाचे बोल, जगाचा सद्यार, मुद्राचे छेरा नवजन्मा व दृग्गारिक विषय यावयाचे नाहीत. सर्वे लेख भवतः संपादकाने लिहावयाचे. संपादक वेळावर तर क्रियाती लिहिल्या लेखाविषयी व काही महत्त्वाच्या पत्रव्यव-हाराविषयी.

विशेष माहिती - प्रथमांकान ' नव्या धर्मा वालवोध '. वर्षान्तर पूर्वीचाच चालू देव्य. ' संपादकाचे बोल ' या प्रत्येक अंकातील आरम्भाच्या खदाला आरम्भ तारीख घालण्याची प्रथा.

संपादक - वर्ष ३९ अंक ७ पर्यंत गजानन भास्कर बेद्य, अंक ८ पासून सुंदरराव भास्कर बेद्य. कालनिर्देश - वर्ष ३९ पासून अंकावर काल (महिना व सन) नाही. ' संपादकाचे बोल ' मधील तारीख एवढेच गमक. तीच वर्णनात दाखविली आहे. " ' काही अडचणीमुळे ' छापराणा बंद करावा लागत आहे. ' वालवोध ' निर्णयसागताच्या स्वाधीन केल्या. " असे जाहीर केले.

[सुमर्ग्रं]

वर्ष ३५ ते ३८ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (ए ते मा) एप्रिल १९१५ ते मार्च १९१९. (चार वर्षे)

वर्ष ३९ - अंक १ सप्टेंबर १९१९, ..., ८ एप्रिल १९२१, ..., १२ जानेवारी १९२२.

वर्ष ४० - अंक ..., २ जून १९२२, ३ जुलै १९२२, ..., १२ नवंबर १९२३ - अंक १ ग. मा. बेद्य अंक.

वर्ष ४१ - अंक १ जानेवारी १९२४, २ १० फे १९२४, ..., ६ १७ स १९२४, ७ १२ डि १९२४, ८ ७ जा १९२५, ९ २१ फे १९२५, ..., १२ १ मार्च १९२५.

वर्ष ४२ - अंक १ सप्टेंबर १९२५, ... ८ ए १९२६, ..., १२ जुलै १९२६.

वालवोध (३)

मासिक : संपादक - स. वा. हुदलीकर. सहसंपादक - वि. ग. ताव्हणकर. प्रकाशन - ' महाराष्ट्र पब्लिशिंग हाऊस ' पुणे. मुद्रक - समर्थ भारत छापराणा, पुणे. वा. व. व. २८८. फु. अं. ८४. अंकावर ३२ पृष्ठे. ८"२ X ६"४. प्रथमांक - जानेवारी १९३२.

उद्देश - विनायक कोडदेव ओक याच्या स्मरणार्थ - ' शाब्दिक कळत नाहीत पण अस्वदयस्क विद्याभ्यासा कळल्या पाहिजेत अशा गोष्टी साध्या माणेत सांगून करमणुकीबरोबर सदगुण वाढवणे. ' लोकसेवा, बाधनरजन व पाळक, शिडक आणि

बाष्क बांच्या निचाराची सागड बाण्यो. स्वरूप - थोरले बाल्य, मुलासाठी गोष्टी, मुलाचे लेख, बाळगानतोय, टिपलेले झणे, रिदी गोष्टी, चाळीय वर्गपूर्वांचा बालशोध (उतारे), लोक काय शेवतात, शिक्षक-पालक पुरवणी (वर्ष १ अंक ४ पासून मुदी).

विशेष माहिती - साधार - शिक्षक पालक अंकाचा ८*३ X ५*३; 'सॉमस एडिसन' पुस्तकाचा ७*२ X ४*८, गणदफ - वर्ष १ अंक ८ पासून हुदनीकर व विश्वनाथ गणेश ताम्हणकर; वर्ष १ अंक १२ पासून हुदनीकर, ताम्हणकर व लक्ष्मण दत्तात्रय जोशी; वर्ष २ अंक २ वर पक्ष ताम्हणकर व जोशी; अंक ३ वर सगडक ताम्हणकर, सद्दस, जोशी; अंक ४ पासून सहसंरा. जोशी व नारायण निबड मिडे. पार्षिक वर्गणी - वर्ष २ व. २. यात वर्ष १ अंक ११ - पा. स. शानेलेखित 'अस्तुद्योदार' नाटिका.

[सुमंग, दशांग, विगताम्हणकर]

वर्ष १ (जुने ४३) - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३२.

वर्ष २ (जुने ४४) - अंक १ ते ९, (१०-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९३३. लोडअंक (१०-१२) मिश्रक पालक अंक ' शिक्षण-विषयक काही निचार '.

वर्ष ३ (जुने ४६) - अंक ... , (२५) मे जूजु-आ १९३५. लोडअंक (२५) देवजी ' सॉमस एडिसन ' हे (श्रुव प्रकाशित १९३१) पुस्तक.

वालबोध - मेवा

मासिक : प्रकाशक - वर्ष ३६ - अमेरिकन मिशन, मुंबई. मुद्रक - वर्ष ३३ अंक १ बोंवे एड. सोसायटीज प्रेस मुंबई; (वर्ष ५० अंक ८) मुद्रक इलेक्ट्रिक प्रिंटिंग प्रेस, नाशिक. वा. व. र. १०२. अंकात १६ (वर्ष ३३), ३२ (वर्ष ३४) पृष्ठे. वर्ष ३६ - ९*५ X ७*४. प्रथमांक - (जानेवारी १८७३).

[१२]

उद्देश - मुलासाठी - वर्ष ३६ - आपल्या लेखास बागल्या वाननाची गोडी लावू इच्छिणाऱ्या आईबापांनी घ्यावे. स्वरूप - मनोरंजक व उपयुक्त गोष्टी, कविता, पशुपक्षांची छविच माहिती इ.

म्रीदवास्य -

जरि असेल रसजणा पुरा !

जरि परोपहृतीच मनोहरा !

जरि असे चतुराव, तरी मुला !

शिकविण्याहुन छंद नसे भय !

विशेष माहिती - साधार - वर्ष १६ रे. ई. एच्. ह्युम; वर्ष २१ मिस् एच्. एल्. ह्युस, साधार; वर्ष ३२ वु. एमेलीग्राई वितेल, नगर; वर्ष ४४ देवदत्त नारायण टिळक; वर्ष ५० बत्सल घाटे, दे. ना. टिळक; वर्ष ५१ घाटे, टिळक, र. श्री. जोगळेकर; वर्ष ५५ दे. ना. टिळक; पुनः प्रकाशन - वर्ष ३९ शानेलेखनी पुरवणी म्हणून प्रत्येक अंक १६ पानी. वर्ष ४० पासून इंग्रजी वर्णन - ' मराठी देहार चेस्ट ', विशेषांक - वर्ष ५१ अंक १० जास अंक बाळकवींच्या १६ गोष्टी.

[सुमंग, मंग्र, देनाटिक]

वर्ष १ ते ११ - अंक... (१८७३ ते १८८३).

वर्ष १२ ते ३८ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जा ते डि). जानेवारी १८८४ ते डिसेंबर १९१० (सत्तावीस वर्षे)

वर्ष ३९ - अंक ४ १ ते ६ जुलै ते डिसेंबर

१९२४. पुष्कळ खंड पडल्यावर पुनः प्रकाशन.

वर्ष ४० ते ५६ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. (जा ते डि) जानेवारी १९२५ ते डिसेंबर १९४१ (सत्तर वर्षे) सामान्यतः चारे अंक निघाले असावे.

वर्ष ५७ - अंक १ जा १९४२ ते ५ मे १९४२—.

(सचिव) वालमासिक

मासिक : संपादक - रामचंद्र भावाजी जाधव. प्रकाशक - वेळहापूर. मुद्रक - श्रीमुद्रक प्रेस,

कोल्हापूर. वा. व. रु. १८४. फु. अं. ८२.
अंकान ३० पुणे. ७२ X ४८. प्रमाण -
सप्टेंबर १९३३.

उद्देश - सहानुभूती, समता, मानवता, मनोरंजन
आणि उपदेशपर. रचना - सवित्र, लेख, कविता,
गोष्टी, बोटी.

प्रदीक्षापत्र -

विद्याभूषण मेवा । देदं मन देवा । - दासराज.

विशेष माहिती - आकार वॉ ६ - ७३
X ६२, वॉ ७ - ९ X ६३, वॉ ९ - ७२
X ४८.

[कुंभ, भास्करराव जाधव वाचनालय कोल्हापूर]

वॉ १ ते ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (यत्ने आ).

सप्टेंबर १९३३ ते आगस्ट १९३८. (पाच
वॉ) वॉ ३ अंक १ वॉरिंगराव अंक, अंक
३ दिवाळी अंक, अंक ८ निव्वळ कायंक,
वॉ ४ अंक १ राव अंक.

वॉ ६ - अंक १, (२-३), ४ ते १२.

सप्टेंबर १९३८ ते आगस्ट १९३९.

वॉ ७ - अंक १, २, (३-४), ५ ते १२.

सप्टेंबर १९३९ ते आगस्ट १९४०.

वॉ ८ - अंक १ ते ३, (४-५), ६, ७,

(८-९), १०, (११-१२). सप्टेंबर

१९४० ते आगस्ट १९४१.

वॉ ९ - अंक १ सप्टेंबर १९४१ -.

चालमित्र

मासिक : संपादक - अनंत वामन वॉ.

प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - व्यापारी छा.,

पुणे; अंक ४ पागल श्रीरामचं छा., पुणे. वा.

व. रु. ८८. फु. अं. ८१. अंकान १६ पुणे.

६६ X ४९. प्रमाण - (एप्रिल १८९३).

उद्देश - मुलांमुलांकरिता, विशेषकरून

विद्यार्थिदोस्तोतील. रिकाम्या पेटी मनाची वरमणूक

होऊन अनेक उपयोगी विषयांची माहिती देणारे.

रचना - मुखेच व सवित्र. चेन्नर गोष्टी, ऐति-
हासिक आख्यायिका, विचाररत्ने, उद्युक्त माहिती,
बोटी, कविता.

प्रदीक्षापत्र -

यत्ने वद । घने चर । ग्याप्याप्यामा प्रमदः । मातृदेवो
भव । सिगुदेवो भव । आचार्यदेवो भव । वाग्यनव-
चानि गमयि तानि मेनिदव्यानि । वाग्यमनां
मुवांरानि तानि त्वयोवाह्यानि । एष आदेशः ।
एवमुवागिदव्यम् - तैत्तिरीयोरनिपद

विशेष माहिती - वर्गनामक तामां वॉ २
वकून. मुद्रक - वॉ ३ सिडिनिवायक छा., पुणे.
वॉ ३ अंक ६ मू प्रेस वॉचे. आकार - वॉ ३ -
७६ X ४६.

[कुंभ, मंत्र]

वॉ १ - अंक (१ ते १२. एप्रिल १८९३ ते
मार्च १८९४).

वॉ २ - १ अंक ते ९ एप्रिल १८९४ ते डिसेंबर
१८९४ - +

वॉ ३ - अंक ..., २ डिसेंबर १८९५, ३,
(४-५), ६ एप्रिल १८९६ - . सरकारी
यादीत अंक (८-१०) चौही नोंद मिळते.

चाल-वसंत

मासिक : संपादक - नरहर हणमंत देशपांडे.

प्रकाशक - अमळनेर. अंकान ५६ पुणे. ९३ X

७. प्रमाण - (जानेवारी १९२७).

स्वरूप - कविता, गोष्टी, चरित्रे इ. काल-

साहित्य.

विशेष माहिती - आगस्ट १९२८ च्या
बन्दाड शाळाप्रवक्ता ' चाल-वसंत ' चा पाक्षिक
म्हणून उल्लेख आहे. मार्च १९२८ च्या
' भारतसेवा ' त चालवसंताच्या एका लाख
अंकावर अभिप्राय.

[आकृष्टे]

वॉ २ - अंक १ जानेवारी १९२८ -.

वालवीर

मासिक : संपादक - विनायक शंकर वैद्य.
प्रकाशक - संपादक, सातारा. वा. व. रु. १०४.
फु. अं. ८२. ८४ X ५४, वर्ष २ - ९३ X
६२. प्रथमांक - नवंबर १९२६.
विशेष माहिती - प्रकाशक - वर्ष २ अंक
९ - १० श्री. र. राजगुरु, पुणे. संपादक -
वर्ष ३ - मो. ना. नाव.

[देशमुख वरील पुणे]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. नवंबर १९२६ ते
अक्टोबर १९२७.
वर्ष २ - अंक १, (२-३), ४ ते ८,
(९-१०), ११, १२. नवंबर १९२७
ते अक्टोबर १९२८.
वर्ष ३ - अंक १ ते ६, (७-८), ९ ते १२.
नवंबर १९२८ ते अक्टोबर १९२९.
वर्ष ४ - अंक १, २, (३-४), ५, ६,
(७-८), ९ ते १२. नवंबर १९२९ ते
अक्टोबर १९३०. अंक ५ शिवाजी अंक.

वालसुमित्र

मासिक : संपादक - (कॅप्टेन) वर्ष २ अंक
६ शं. दा. पये (सरकारी नोंद शं. दा. पये).
प्रकाशक - आर्यदत्तचित्तक मंडळी, मुंबई. मुद्रक -
आर्यालंकार छा., मुंबई. वा. व. रु. ८४. फु. अं.
८६६. अंकात १२ पृष्ठे (अंक ९). ६२ X
३३. प्रथमांक - आगस्ट १८८४. (पुस्तक-अंक.)
स्वरूप - वृत्तप्रश्न, निबंध, चरित्रे इ.

ब्रीदवाच्य -

कोमल वृद्धचि जेवा; ऐसी ही बालमुद्रि कोमलची ।
जी बळवाची जैसी तैसी बळते न दुर्धन साची ॥

विशेष माहिती - मुद्रक - वर्ष १ अंक
५-६) विद्याप्रकाश छा., मुंबई. आकार -
वर्ष १ अंक (५-६) - ४२ X ३६, अं.
- ७ X ४१, अंक १० - ७२ X ४२.
७. वर्षणी - वर्ष २ रु. ८८, फु. अं. ८१.

[ठामग्रं, मग्रं, मुंमग्रं]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १८८४ ते ४
(५-६) जाने १८८५, (७-८)
+ ९ जून १८८५ ते १२ सप्टेंबर १८८५
वर्ष २ - १ ते ९, (१०-११), १२
अक्टोबर १८८५ ते सप्टेंबर १८८६. अं.
९ वर मासनिर्देश जून ऐवजी जुलै.

वालांकुर

मासिक : संपादक - (वर्ष ७) मुहुंदा भा-
कृष्ण गुर्जर. प्रकाशक - अमृत सत्ताराम वर्णाकर
बरोदे. मुद्रक - वीरक्षेन छा., बरोदे. वा.
रु. ८१५. फु. अं. ८२. अंकात १६ पृष्ठे
७२ X ४२. प्रथमांक - आगस्ट १८९३.
उद्देश - मापेची, समाजाची व दे
सेवा. त्वरण - नाटके, कादंबऱ्या, निबंध, चरित्रे
चुटके, वर्तमाने, ऐतिहासिक चर्चा, नवी काव्ये
पुस्तकपरीक्षण, खेळीतील चमत्कार, धुल
लेख, शास्त्रीय माहिती, थोराचे बदंगार.

ब्रीदवाच्य -

दृष्टं किमपि लोकेऽस्मिन् निर्दोषं न निर्गुणम् ।
आवृणुष्वमनो दोषान्विवृणुष्वं गुणान्नुधाः ॥

- चण्डकीशिक नाटकम्
विशेष माहिती - आकार - वर्ष १ अंक
११ (नमुना) पाख ८ X ५३ वा. वर्गणी -
वर्ष २ रु. १८११. मुद्रक - वर्ष १ अंक ११
फतेसिंह छा., वर्ष २ अंक (२-३) पूर्ण-
चंद्रोदय छा.

[मुंमग्र, पुमग्र, दवापो]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. आगस्ट १८९३ ते
जुलै १८९४.
वर्ष २ - १, (२-३), (४-५), (६-
७), ८, (९-१०), ११, १२. आगस्ट
१८९४ ते जुलै १८९५.
वर्ष ३ - १ ते ९, (१०-१२). आगस्ट
१८९५ ते जुलै १८९६.

४ - अंक १ ते १२. आगस्ट १८९६ ते जुलै १८९७.

५ - अंक १ ते ७, (८-१०), ११, १२. आगस्ट १८९७ ते जुलै १८९८.

६ - अंक १, २, (३-५), (६-८), (९-१२). आगस्ट १८९८ ते जुलै १८९९.

७ - अंक १ ते ४, (५-६), (७-९), (१०-१२). आगस्ट १८९९ ते जुलै १९००.

८ - अंक (१-३), ४ ते १०, (११-१२). आगस्ट १९०० ते जुलै १९०१.

वालिफादर्श

मासिक : प्रकाशक - लेडी सुपरिटेण्डेंट, स्कूल फॉर इंडियन गर्ल्स, पुणे. अंकित १६, ७*२ X ४*८. प्रथमांक - मार्च १९१७. पि = पाड).

उद्देश - बनितासमाज, हुजूरपागा, पुणे ये. बनिता समाजाचे हेतू - आपले विचार त्या रातीने प्रगट करणे, कविता करणे, चित्र-पत्र प्रदीप्य मिळविणे, मराठीची सेवा करणे. विशेष माहिती - सर्वसाधारण हायस्कूल सिकाहून अन्य प्रकारचे, सर्वसामान्य स्वरूपाचे.

[सुमय]

१ - अंक १ ते १२. मार्च १९१७ ते फेब्रुवारी १९१८.

२ - अंक १ ते ८, (९-११), १२. मार्च १९१८ ते फेब्रुवारी १९१९.

वालोद्यान

मासिक : संपादक - बालोद्यान वावा (पृ. ७). प्रकाशक - शरर फलवत सहसमुदाय, १. मुद्रक - आर्यभूषण छा. व पुता लियो (चित्राचा माग), पुणे. वा. व. र. २८८.

पु. अं. ८४. अंकित १६ पृष्ठे. १०*१ X ८*२. प्रथमांक - जानेवारी १९१८.

उद्देश - मुळासाठी. स्वरूप - सचित्र. चित्रप्रचुर.

विशेष माहिती - जाकर - वर्ष ४ पावून ७*८ X ६*३; वर्ष ६ - ९*३ X ७. वा. वर्गणी - वर्ष ४ रु. २. मुद्रण - वर्ष ६ बालोद्यान छा.

[मय]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९१८.

वर्ष २ - अंक १ ते ३, (४-५), ६, (७-८), ९ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९१९.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२०.

वर्ष ४ - अंक १ ते ८, (९-१०), ११, १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२१.

वर्ष ५ - अंक १ ते ७, (८-९), (१०-११), १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२२.

वर्ष ६ - अंक १ ते ४, (५-६), ७, ८, (९-१०), ११, १२. (मास व वर्ष निर्देश नाही. प्रकाशनकाल सुमारे ७ मे १९२३ ते २१ मे १९२४.)

वर्ष ७ - अंक १ ते ४, (५-६), ७, ८, (९-१०), ११, १२. (मास व वर्ष निर्देश नाही.)

वर्ष ८ - अंक १, २, (३-४), ५ ते ७, (८-९), १० ते १२. (मास व वर्ष निर्देश नाही.)

वाळमित्र

मासिक : संपादक - सदाशिव रामचंद्र देशमुख. प्रकाशक - हरि नारायण गोखले, मुम्बई. मुद्रक - नेटिव्ह ओपिनिअन प्रेस, मुम्बई. वा. व. र. ८४. पु. अ. ८६ (सरकारी नोंद). अंकित १२ पृष्ठे. ७ X ४*१. प्रथमांक - जानेवारी १८७८. (पुस्तक - अंक)

उद्देश - मुले शहाणी, सदाचारी, विद्वान, नम्र, आज्ञाधारक, सत्यधर्माने चालणारी व मोठेपणी सत्कारमुलाचा सुंदर अनुभव घेण्यास लायक व्हावी म्हणून प्रयत्न. स्वरूप - कविता, गोष्टी, संवाद इ. मुलास फार उल्लेख लेख.

मीदयान्य -

शोधोनि ज्ञानाग्नि महाप्रयत्ने ।
वाटोनि त्यातील अमोल रत्ने ।
शुफीनसे मी अतिरम्य माळ ।
लेवोनि वीते विलोत माळ ॥

विशेष माहिती - इयजी वर्णन - 'स्टोरीज फॉर बिल्डिंग' (इंग्रजी भाषा). संपादक - अमृतदास नातायणदास लहरी (परवारी यादी). [मम]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १८७८ ते ३ मार्च १८७८.

बालमित्र

मासिक : प्रकाशक - पुणे. ५७ X ४. प्रथमांक - (१८८९ - १८९०).

स्वरूप - लुटके, गोष्टी, निबंध इ.

विशेष माहिती - 'महिन्त्याभूत एकदा निघते'. मुद्रक, बाल, प्रकाशनस्थळ इ. इतर कोणतीच माहिती उपलब्ध अंकावर नाही.

[सुमंत्र]

वर्ष १ - अंक १, ६ सन १८९०.

बृहत्संहिता

मासिक : प्रकाशक - जगद्वन हरि आठवले, रत्नामिरी. पु. अं. ८८. अंकात ३२ छंदे. ९७ X ६५. प्रथमांक - मे १८७३. (पुस्तक - अंक, सलग अंकप्रमांक).

उद्देश - मूल संस्कृत श्लोक व त्याचे मराठी भाषांतर. स्वरूप - व्यवहारोपयोगी सर्व प्रकारचे विषय. राजासाधन रंकायनेन शर्मन उपचोमी.

विशेष माहिती - मयळ्याजाली (वर्ग निहिरिष्ट).

[सुमंत्र, मर्म, ३]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. मे १८७३ ते १८७४.

वर्ष २ - अंक १३ मे १८७४ ते १७ ५ १८७४. अखेरचा पृष्ठंक ५४४.

बृहन्महाराष्ट्र

वार्षिक : संपादक - (वर्ष १) - बाळकृष्ण वैद्य. प्रकाशक - विठ्ठल 'मंडळ', कलकत्ता. मुद्रक - (वर्ष १) विठ्ठल, पुणे व नॅक प्रेस, कलकत्ता, नंतर - वर्ष २ ३ विनय प्रेस, वर्ष ४ पावल 'छा', पुणे. अंकात सुमारे १७५ - २०० पृ ९७ X ६५. प्रथमांक - वार्षिक शके १८५. शेवटचा अंक - वैद्य श. १८५६.

उद्देश - प्रथम, कलकत्ता येथील धंदुमगिनीमध्ये विचारविनिमय होऊन सेवा घडवी, महाराष्ट्र-बंगाल निकट यावे; बृहन्महाराष्ट्राचे सुखन. निष्कळित संस्थांचे एकीकरण करून त्यास व्यवस्थित सुसंचालित स्वरूप देणे. स्वरूप - भाषा ७. निघोचिने, महाराष्ट्र व बृहन्महाराष्ट्र विविध विषयांवरील लेख व बृहन्महाराष्ट्रीय व बृहन्महाराष्ट्रीय संस्थे यांचे अहवाल.

मीदयान्य -

मराठा तितुका मेळवावा । - रामदास.

विशेष माहिती - पहिले वर्ष - 'महाराष्ट्र वार्षिक', दुसरे वर्ष - मन्वृडावर फक्त 'बृहन्महाराष्ट्र वार्षिक', आत 'महाराष्ट्र वार्षिक', पुढे सर्वाने 'बृहन्महाराष्ट्र वार्षिक'. प्रकाशक - वर्ष ३ पावल प्रकाशनाची नवी फक्त भाषांची योजना 'महाराष्ट्र प्रकाशक मंडळी' स्वतः नेदी. निवेदने - वर्ष ३ - पहिल्या दोन अंकात कनक्यावाहेरील माहिती देता आली नाही. काही वर्गापासून नव्या योजनामुळे गरी व्यापक

वरुप येईल, वर्ष ४ - यंदाच्या वार्षिकायाने काशन वर्षप्रतिपदेच्या दिवशी, कालान्तरास एत कारण सानेजनिक् सस्थाचे अहवाल वृत्तके त्या शिले निळत ते टळावे. वृहन्महाराष्ट्राचे एतत्र होण्याच्या व्यासक ध्येयाकडे नमसा-
पटचाल. वर्ष ५ - १९३२ साली अजमीर येथे हन्महाराष्ट्र परिषदेत वृहन्महाराष्ट्रमंडळ स्थाप-
यात आले. उद्देशात मुत्तपत्राची योजना आहे. नामच्या वार्षिकायक मुत्तपत्राचे स्वरूप यावे मगासुबर्षा विचारविनिमय चान्द्र आहे. चित्रे -
पि २ मध्ये २ रत्नपूत चितान्याची जुनी चित्रे निरगी). पुढे वृहन्महाराष्ट्र मासिकात स्थावर.

[डेको, मुद्रम]

११ - अंक कार्तिक शुद्ध १ श. १८५१ (नवबर १९२९) दिवाळी अंक, पृ. १६४, कि. रु. १. निळ स्थानिक प्रयत्न - स्थानिक संस्थांचे अहवाल व लेख. काही कोकणी भाषेतील लेख.

२ - अंक कार्तिक शुद्ध १ श. १८५२ (नवंबर १९३०) निळ स्थानिक संस्थांचे अहवाल व स्थानिक लेखबरोबर बाहेरच्याचे लेख. पृ. २००, कि. रु. १.०४.

३ - अंक कार्तिक शुद्ध १ श. १८५३ (नवंबर १९३१). वृहन्महाराष्ट्रातील तसेच महाराष्ट्रातील लेखकांचे लेख, वृहन्महाराष्ट्रातील २०-२५ संस्थांचे अहवाल. पृ. १६८, कि. रु. १.०५.

४ - अंक चैत्र शुद्ध १ श. १८५५ (मार्च १९३३). वृहन्महाराष्ट्रातील ३०-४० संस्थांचे अहवाल. अजमीर वृहन्महाराष्ट्र परिषदेचा वृत्तन, वृहन्महाराष्ट्रातील वखाहतीची माहिती. पृ. २१४, कि. रु. १

५ - अंक चैत्र १८५६ (काही महिने उशीर १९३४). वृहन्महाराष्ट्रातील ३८ संस्थांचे अहवाल, पृ. १७४, कि. रु. १

वृहन्महाराष्ट्र

प्रमाणित : सगडकमंडळ - १ डॉ. च. पु
२ र. रा. देव, ३ वा. वा गाडगीळ,

४ मि. पा. गोगटे, प्रकाशक - महाराष्ट्र प्रकाशक मंडळी, कलकत्ता, तपें श. रा. दाते, पुणे. मुद्रक - लेखसमूह छा., पुणे; वर्ष २ अंक (६ ७) महाराष्ट्र मुद्रणशाळा, पुणे. वा. व. रु. ३. पु. अ. ८५. अकात ५० ५२ पृष्ठे. ९.७ × ६.५. प्रथमांक - कार्तिक श. १८५६ (नवबर १९३४).

उद्देश - वृहन्महाराष्ट्रात असलेल्या महाराष्ट्रीय समाजाचे व महाराष्ट्रातील समाजाचे हट्ट संघटन करून देणे. दसाहतीतील सर्व चळवळीत एकधुन्या आणणे. स्वरूप - वृहन्महाराष्ट्रातील सरथा व त्यातील व्यक्ती यांची माहिती. संस्थांचे अहवाल. पुस्तकाच्या परिचय. महाराष्ट्रातील कार्याचा बाहेरच्यास परिचय. राजकीय प्रश्नास स्थान नाही.

वीदधान्य -

(वर्ष १ अंक २ पावून)

‘ मराठा निवृत्ता मेळकावा. ’

विशेष माहिती - “ वृहन्महाराष्ट्र मंडळ या मध्यवर्ती संस्थेचे सुगमन. कलकत्त्याच्या वृहन्महाराष्ट्र वार्षिकायक मासिकाचे स्वरूप यावे असे ठरले. स्थावर शाले ते हे. ” सगडक - अंक २ वर बरोळ रु. ३ गाडगीळ ऐवजी ५ का ना. दीक्षित; अंक ४ वर रु. ५ दीक्षिताच्या ऐवजी ६ मिसेस गालतीबाई बोकील, अंक ६ वर रु. ४ गोगटे याच्या ऐवजी न. ७ श्री. च. शेवडे; वर्ष ३ अंक ४ वर रु. ७ शेवडे याच्या ऐवजी रु. ८ मि. ल. नामजोशी व रु. ६ बोकील याच्या ऐवजी रु. ३ वा. वा. गाडगीळ, चिटणीस धरल्या - “ वृहन्महाराष्ट्र मंडळाबरोबर केलेल्या करारप्रमाणे दोन वर्षे मासिक चालविले. पुढच्या व्यवस्थेसदल चर्चा चान्द्र. ” पुढे ‘ वृहन्महागष्ट वृत्त ’ - नवंबर १९३० (वर्ष-अकरमक नाही), पृ. ३०. मुद्रक - लोक समूह छा., पुणे. प्रकाशक - ग. इ. प्रधान, चिटणीस, व. म. मंडळ, कानपूर. यात पृ. १ वर “ अग्रहिर्वाच अडनगीमुळे वृहन्महाराष्ट्र मासिकाचे प्रकाशन व्हा शालि. मद्रासच्या वृ म परिषदेच्या

वेळी पुन्हा सुरू करण्याबद्दल चर्चा होऊन योजना होईल तोपर्यंत मध्यवर्ती कार्यालयाच्या हाल चालीचे वृत्त व परिपदेसंबंधी मजकूर 'बृहन्महाराष्ट्रवृत्त' म्हणून छापणिले आहे " यासंबंधी बृहन्महाराष्ट्र मंडळाच्या १९३७ च्या वार्षिक अहवालातील उल्लेख - "कारी अडचणीमुळे मासिकाचे अंक जून महिन्यानंतर निघू शकले नाहीत तरी शेवटच्या दोन महिन्यात 'बृहन्महाराष्ट्रवृत्त' च्या रूपाने दोन अंक प्रसिद्ध करण्याच्या कामी काही अचूक येऊन समासदात दिलेले आश्वासन पुरे करता आले नाही " (संदर्भ महाराष्ट्रविस्तार वर्ष ४ अंक १ पृ ४७) नंतरच्या किरता 'महाराष्ट्रविस्तार' पाहा

[मध्य, मुमय, दवापो, कोल्हापूर, डेक्क]

वर्ष १ - अंक १ नवंबर १९३४ ते ८, (९ १०) आगस्ट १९३५, + ११ न, १० डि १९३५ पृ ५२५

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १९३६, (२३) ४, ५, (६ ७), ८, ९ सप्टेंबर १९३६, १० ते १२ या अकावर फक्त वर्ष व अंक मग आहे, मास साल नाही पृ ४९४

वर्ष ३ - अंक १ मास व सालचा निर्देश नाही (१ जून १९३७) पृ ४०

बृहन्महाराष्ट्रीय

मासिक संपादक - [प्रकाशक - श. रा. शेंडे] प्रकाशक - श. रा. शेंडे, दिव्ही वा व रु २०८ फु अ ८४ अक्षात ३२ पृष्ठे ८ × ५ ३ प्रथमांक - भाद्रपद शिवशक २६० (सप्टेंबर १९३४).

उद्देश - महाराष्ट्रीय वसाहतींच्या हिताहिताची चर्चा करणारे मुखरत महाराष्ट्रमंडळामध्ये एक सुनीयणा निर्माण करणे, सहचिचार व सचसत्ती निर्माण करणे, महाराष्ट्र व महाराष्ट्रीय वसाहती यास बोटणारा दुता

[मुमय, दवापो]

वर्ष १ - अंक १ भाद्रपद, , ३ कार्तिक शिवशक २६०.

बोधसागर

मासिक प्रकाशक - मुई सुद्रक - प्रकाशक छा. (शिळा), मुई. वा व रु ६ आगाऊ फु अ ८८ अक्षात २४-३२ पृष्ठे ७ ६ × ५ १ प्रथमांक - मे १८४९. (पुस्तक - अंक)

स्वरूप - दगणवर छापलेली चित्रे, गूगोल, इतिहास व साधारण निद्या यांविषयी मजकूर, पूल, रिट, देवालये इ. स्थानवर्णन, प्राचीन सगदा लेख याच्या नमूना, उत्पन्न होणाऱ्या जिनसांच्या वृत्ती, लोकसंख्या, सरकारजमा इ. लेख

[दवापो]

वर्ष १ - अंक १ मे १८४९ ते ८ डिसेंबर १८४९

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १८५०, २ फेब्रुवारी १८५० -

बोलपद

मासिक संपादक - नरहर रामचंद्र जोशी प्रकाशक - संपादक, मुई वा व रु १० फु अ रु १ अक्षात ४० पृष्ठे १० × ५ ८ २ प्रथमांक - जून १९५०.

उद्देश - सिनेमा मासिक. स्वरूप - सचित्र

[मुमय]

वर्ष १ - अंक १ जून १९५० ४ सप्टेंबर १९५० -

ब्रह्मकर्म-मदीय

मासिक संपादक - गोपाळ काशीनाथ नातू प्रकाशक - संपादक, पुणे सुद्रक - आ मित्रिंग प्रस, पुणे वा व रु २८३ मागाहून रु २०८ फु अ ८३८६ अक्षात सगदा २४ पृष्ठे ८ ५ × ५ ५ प्रथमांक - पौष श १८३०

स्वरूप - हिरण्यवर्णी, वायुवर्ण व आश्व
लायन इ. शाखाच्या ब्राह्मणांशी सर्व निष्पत्ती -
संप्या, ब्रह्मपद, वैश्वदेव, उन्नयन, आश्वनी,
भाऊ, होम, अन्वयेष्टी इ. व त्यांचे विवेचन.

धीदृचास्य -

यदेव विदया करोति भद्रयोगनिवृत्ता तदेववीषंवनं
मर्षा । - छान्दोग्ये

विशेष माहिती - नऊ अंकन मिट्टन आठवे
प्रत्यक्ष विषय - १ संप्या, २ चतुर्विंशति
नामानि, ३ आचमनविधि, ४ समव्याहृति, ५
ओम्, ६ प्रणायाम, ७ अचमन, ८ आप्यं,
९ सोप्याप्यान, १० संकल्प, ११ आगाहनमंत्र,
१२ मार्जनमंत्र, १३ मंत्राचमन.

[मंत्रं, पुमंत्रं, मंत्रं]

धर्म १ - अंक १ पौ १८३२ ते १. भाद्रपद
१८३३ -

ब्रह्मविद्याप्रारम्भरत्नमाला

मासिक : सप्तम - विष्णु वामन वास्त.
प्रकाशक - सप्तम, पुणे. मुद्रक - इंदिरा छा., पुणे.
वा. व. क. ४ आगाऊ, क. ५ मार्गहून.
अंकात प्रकरणवार ८८ (अंक १), ७८
(अंक २) पृष्ठे. ८४ × ५४. प्रथम -
मास शुभ ५. श. १८३४. शेवटचा अंक -
आगाऊ शुभ ५. श. १८३७.

उद्देश - प्राचीन आचार्यांच्या ब्रह्मच्या
विवरणाच्या द्वारा सनातन वैदिक धर्माचे शोधवृत्ति
समर्थन.

धीदृचास्य -

निद्राज्ञानमप्यमागे सविज्ञेयान्तरे तथा ।
मये सविदेवयोश्च सप्तमब्रह्माभिलक्ष्य ॥ १ ॥
एतत्सर्वं निजं रूपं यत्प्राप्य न विमुह्यति ।
एतद्वैश्वानरादेण प्रवृत्तं जगदीदृश्यम् ॥ २ ॥

विशेष माहिती - मध्यव्याहरी (यान्वयाचे
विवरण). या रत्नमालेन अनुभूतिप्रकाश, आत्म

पुराण, दशमस्कंध, महा उग्रनिवृत्ताचे भाष्यार्थ,
धर्म उग्रनिवृत्ति, तर्कसंग्रहकार इत्यादी सुनारे करा
राने प्रसिद्ध झाली. ' धर्म ३ अंक ६ ' वरील नोट
- यापुढे ' ब. वि. प्र. २. माला ' मासिकाने
ब्रह्मविद्याची गोदी. तर पूर्ण अर्थन प्रसिद्ध
करावयाचे आहे ठरविणे.

[मंत्रं, मंत्रं]

धर्म १ - अंक १ ते १२. मास १८३४ ते
पौ १८३५.

धर्म २ - अंक १ ते ५, (६ - ७), ८ ते
१७. मास १८३५ ते पौ १८३६. विषय
अंक १२ ची पुरवणी - वैश्वानरादिनि-
वृत्तिप्रकार.

धर्म ३ - अंक १ ते ६. मास १८३६ ते आगाऊ
१८३७.

ब्राह्मण

मासिक (पत्रिका) : सप्तम - वास्तुदेव
दामोदर मुंडले. प्रकाशक - सप्तम, इच्छामपूर.
मुद्रक - प्रकाशक छा., इच्छामपूर. वा. व. क.
२८८. पु. अं. ८४. अंकात १६ (धर्म २ अंक
१२), २४ पृष्ठे. १३५ × ८५. प्रथम -
जून ११ श. १८४५.

उद्देश - आत्मनिरीक्षण, आत्मसंरक्षण व
आत्मोन्नती यावर कटाक्ष टाकून अखिल महाराष्ट्रीय
ब्राह्मण सनातनाचे एकिकरण, हितसंबंधन, सुधारणा
व संवर्धन करणे. स्वरूप - ब्राह्मण ब्राह्मणेतर-
वादाशी भीमवादी करणारे व ब्राह्मणसंघटनेचे व
सुधारणेचे मार्ग दाखवून देणारे लेख.

धीदृचास्य -

(१) ब्राह्मणत्वस्य हि रक्षणं रक्षितं. स्यादेविको
धर्मः । - श्री शंकराचार्य (मध्यव्याहरी)
(२) ब्राह्मण्य रक्षाचे आदरे । - रामदास (धर्म
६ च्या आत अग्रलेखाच्या पृष्ठवर)

विशेष माहिती - जागर - धर्म ३ -
११५ × ९; धर्म ५ - १० × ७५. वार्षिक

वर्गणी - (वर्ष ५ अंक ५) फु. अ. ८८.
मुद्रक - वर्ष ३ आनेद छा. बंदवापव -
क्रमांक (१) आरमापायन. नमक (२) वर्ष ६.

[सुमम, मादमम, पुमम]

वर्ष १ ते ३ - अक प्रयेरी १ ते १२ (वै
ते पा) चैत १८४५ ते फाल्गुन १८४०
(दोन वर्षे).

वर्ष ४ - अक १ ते १०, (११ - १२) चैत
ते फाल्गुन १८४८. अक (११ - १२)
राजवाडे तिलाजली अक

वर्ष ५ - अक १ ते १२. वैत ते फाल्गुन
१८४९ अक १० अक्रेला परियद र्यात अक.

वर्ष ६ व ७ - अक १ ते १२. चैत १८५०
ते फाल्गुन १८५१ (दोन वर्षे)

वर्ष ८ अक १ ते ६, (७ - ८), ९, (१०
११), १२ चैत ते फाल्गुन १८५२.

ग्राहण

मासिक : सपादक - रामकृष्ण नाययण
केळकर (माटे) मकायक - (वर्ष १ अक
१२) - सपादक, सीमोली गोरे (विवा
माटे सोरज गोरे). मुद्रक वर्ष २ अशुक्र-
दत्तात्रेय छा, सावतवाडी वा. घ. क २८८.
फु. अ. ८४. अकात १६ पुटे. ७ २ x ४ x ८,
वर्ष २ - ८ x ४ x ५. प्रथमाक - जानेनारी
१९४६. (पुस्तक अक).

उद्देश - इतर समाजाच्या ग्राहणावरील
आक्रमक हल्लास तोंड देणे स्वल्प - ग्राहण
ज्ञातीसद्वी सर्वसाधारण विचार. ऐतिहासिक
साधने, सामाजिक चालीराती, लोकगीते, ग्राहण
समाजनिपयक लेख.

श्रीदवाक्य -

अयन अतुरो येदान् । एतत् सखर धनु ।
इदं ग्राह इदं धान । शापादपि शापदपि ॥

विदेश मासिकी - प्रकाशनस्थळ - वर्ष
२ सावतवाडी याशिवाय ' ग्राहण ' नावा

च्याच एका नियतकालिकाचा ' पुस्तक १ माग
१ आ ' अशा निर्देशाचा अक उपलब्ध झालेला
असून, त्यात ' मासिक काढण्यात अडचणी आहेत.
- १२ भाग काढणार आहेत. ' असे
लिहिले आहे. त्यात धनजयलिखित प्रो.
मिमुन्कर याचा परिचय आहे.

[मद्रास, डेक्क]

वर्ष १ - अक १ ते ७, (८ - ९), १०,
११, १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४६.
वर्ष २ - अक + (१ घ - २ आ), ३, ४, ५,
(६ - ७) जुलै १९४७ ते जानेवारी
१९४८—.

(श्रीमद्) भगवद्गीता

मासिक : सपादक - चिंतामण गंगाधर
मानू. प्रकाशक - पुणे. मुद्रक - इंदिरा छा.,
पुणे. वा. घ. क. २. फु. अ. ८४. ८ x ४ x ५.४.
प्रथमाक - नवंबर १८९८. (अकाचे छाया
प्रका.)

स्वरूप - यात श्रीमद्भगवद्गीता मूळ,
अन्वयावहित अर्थ, आवाचीचे भाष्य, त्याचा खळ
अर्थ व इतर इच्छित व सङ्कलित तत्त्वज्ञाने विचार
येतील.

श्रीदवाक्य -

धर्म कर्मास्तिक पापं शनैः परिसमाप्यते ।

- भगवद्गीता.

विदेश मासिकी - वर्ष १ अक १ ची
द्वितीयावृत्ती निघाली. प्रकाशनार्थी ग्राहण -
पहिली दोन वर्षे प्रतिमास १४, वर्ष ३ प्रतिमास
२०.

[सुमम, टामम, पुमम]

वर्ष १ - अक १ ते १२ नवंबर १८९८ ते
अक्टोबर १८९९

वर्ष २ - अक १३ ते २४. नवंबर १८९९ ते
अक्टोबर १९००.

धर्म ३ - अंश + २५. १ डि १९००, २५ =
२६ १४ डि १९००, + २३ मे १९०१
ते ३२ अक्टोबर १९०१ -.

भगवद्गीता

मासिक : संवाद - श्रीगुरु दामोदर
सायबेकर. प्रकाशक - संवाद, अंश (छात्रा)
वा. व. क. ३. पु. अं. ४५. अंकित ४० पृष्ठे.
१० X ७.६. प्रथमांक - मे १९३३.

उद्देश - श्रीगुरुदत्तगीतेचा विचार व
आचार वरच्याय प्रेरणा देणारे. स्वतः -
गीतेतील वचनांची अर्थवर्णनेपासून गुळ्या, पुन
पार्थश्रुतिनी म्नावद्गीता, म्नावद्गीतानिर्णयना.

श्रीदत्ताय -

कर्मव्येवाधिरारले । मा जलेषु कदाचन ।

मा कर्मफलहेतुर्भवेः । मा ते संगोऽस्त्यहमेति ॥

[मुंमं, टेंकें, पुमं, वनाचंद्र]

धर्म १ ते ५ - अंक प्रथेकी १ ते १२ (मे
ते ए). मे १९३३ ते एप्रिल १९३८
(पाच वर्षे) दोन विशेषांक - धर्म २ अंक
७ नवंबर व धर्म ३ अंक ६ अक्टोबर.

धर्म ६ - अंक १ मे १९३८, २ जून १९३८
—.

भगवा शेंडा

मासिक : संवाद - गंगाधर वासुदेव
बोपरीकर. प्रकाशक - संवाद, वाई. मुद्रक -
मोदक छापणाना, वाई वा. व. क. १८८.
फु. अं. ८३. अंकित प्रकरणवार २४ पृष्ठे ८.४
X ५.३. प्रथमांक - माघ शुके १८०७.

स्वरूप - भारतीय राजकारणावर निबंध,
वर्तमानसार, वाढवरी.

श्रीदत्ताय -

तीर्थक्षेत्रे ती मोडिली । ब्राह्मणस्थाने निवडिली ।
सकळ पृथ्वी भाडोळली । धर्म गेला ॥

देवधर्मगो-ब्राह्मण । कदाचामी रक्षण । हृदयस्थ
शला नारायण । धरणा येथी ॥ - (मर्म)

विशेष माहिती - गंगाधर - पत्रासक -
धर्म १ अंश ४ पासून द्वात्रिंश गंगेश आगामे.
कालविंश - धर्म २ अंश ५. पासून ओढीला
जून १९०७ इत्यादी छाना निदेश. धर्म ३ पासून
एक छाना निदेश. यात ' माननी प्रत',
' कर्मव्यवस्था', ' तेजचंद्र' इत्यादी द. ग.
आगामे यांच्या वाढव्या प्रतिद्वि शान्या.

[मुंमं, पुमं]

धर्म १ - अंश १ ते १२. माघ १८२७ ते
पो १८२८.

धर्म २ - अंश १ ते ६, (७.८), (९.१०)
(११.१२). माघ १८२८ ते मार्गशीर्ष
१८२९. (अधिक धर्म माघ मगनेव परत)

धर्म ३ - अंक १ ते ४, (५.६), (७.८),
(९.१०), ११, १२. फेब्रुवारी १९०८
ते जानेवारी १९०९.

धर्म ४ - अंश १ फेब्रुवारी १९०९ ते ७
ऑगस्ट १९०९ -.

भगिनी

मासिक : संवाद - श्री. कमिनीमाई कदम.
प्रकाशक - रानेराव वृष्णराव सावंत, मुंबई.
मुद्रक - विद्यानाथ मि. प्रेस, मुंबई. वा. व. क.
१८८. फु. अं. ८३. अंकित ४४ - ५२ पृष्ठे.
८.४ X ५.४. प्रथमांक - जून १९३५. दोनदा
अंक - अक्टोबर १९३५.

उद्देश - ' महिलांसाठी वाढिलेले.'
स्वरूप - सवित्र, कविता, कथा, स्त्रीजीवनविषयक
लेख, नाट्यवृत्ता, सांस्कृतिकविभाग.

विशेष माहिती - जाकार - अंक ५ -
१०.५ X ८.२. व्यवस्थापक - नीलकण्ठ श्रीपत
पाटील, श्रीगुरु बाबुराव भुवकर.

[मुंमं, मर्म]

धर्म १ - अंक १ जून १९३५ ते ५ अक्टोबर
१९३५. अंक १ जून के. अस्तुराव

कोल्हटकर यांच्या स्मृतीस 'वंदनाक.' अंक
५ अक्टोबर भाऊबीज सास अंक.

भगिनी

मासिक : सप्ताहक - श्री. नलिनीबाई शिंदे.
शाशक - जयवंत बाबूराव जगताप, करळ्या
गोहेल्य प्रकाशन, पुणे. वा. व. व. १८८. फु.
१. ८२. अंकात ३२ पृष्ठे. ९.७ X ७.३.
धर्मांक - अक्टोबर १९४१.

स्वरूप - स्त्रीसर्व विषय.

विशेष माहिती - विशेषांक - वर्ष ५ अंक
१-२) दिवाळी; वर्ष ६ अंक (१-२)
बाळी; वर्ष ६ अंक ८ खासबाबी विशेषांक,
पं ७ अंक २ दिवाळी, अंक ९ अखिल
भारतीय महिला परिषद; वर्ष ८ अंक
१-२) दिवाळी; वर्ष १० अंक (१-२)
बाळी.

[संमर्ष]

वर्ष १ व २ - अंक प्रत्येकी ३ ते १२ (अ ते
ख). अक्टोबर १९४१ ते सप्टेंबर १९४३
(दोन वर्षे).

वर्ष ३ - अंक (१-२), ३ ते ९, (१०-
११), १२. अक्टोबर १९४३ ते सप्टेंबर
१९४४.

वर्ष ४ ते ६ - अंक प्रत्येकी (१-२), ३ ते
१२. अक्टोबर १९४४ ते सप्टेंबर १९४७
(तीन वर्षे).

वर्ष ७ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९४७ ते
सप्टेंबर १९४८.

वर्ष ८ - अंक (१-२), ३ ते १२.
अक्टोबर १९४८ ते सप्टेंबर १९४९.

वर्ष १० - अंक (१ अ १९५०-२ न), ३
डिसेंबर १९५०.

भगिनी समाचार

मासिक : प्रकाशक - कृष्णाजी रघुनाथ
भास्ती, पुणे. मुद्रक - जगदितेच्छु छा., पुणे. वा. व.

क. १८४. फु. अं. ८२. अंकात ३२ पृष्ठे. ७.२
X ४.८. प्रथमांक - कार्तिक व. १८३४.

उद्देश - स्त्रीधर्माचे ऐहिक व पारमार्थिक
कल्याण, स्वरूप - सविन. क्रियाच्या उपयोगाचे सर्व
विषय. भारतीय क्रियांना बोधनर व उपयुक्त लेख,
निबंध, प्राचीन व अर्वाचीन प्रसिद्ध क्रियांची चरित्रे,
गोष्टी, वादव्या, कविता, खोलीतकाचे लेख.

विशेष माहिती - यात 'युरोपीय युद्धकथा'
प्रसिद्ध झाले.

[संमर्ष, मार्ग, पणजी]

वर्ष १ व २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. कार्तिक
१८३४ ते अश्विन १८३६ (दोन वर्षे).

वर्ष २ अंक १ दीपावली.

वर्ष ३ - अंक १, (२-४), (५-६),
७, (८-९), (१०-११), १२.

जानेवारी ते डिसेंबर १९१५.

वर्ष ४ - अंक १ ते ५, (६-७), (८-९),
(१०-११), १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९१६.

वर्ष ५ - अंक १, (२-३), (४-५),
(६-८). जानेवारी ते मार्ग १९१७.

भगीरथ

मासिक : सप्ताहक - श्रीधर यशवंत जोशी,
हमिनिगर. प्रकाशक - सप्ताहक, मळवली (पुणे).
मुद्रक - न्यू भारत प्रिंटिंग प्रेस, मुंबई. वा. व. व.
१८८. फु. अं. ८२. अंकात ४८ पृष्ठे. ९.७ X
७.३. प्रथमांक - (जुलै १९३८).
उद्देश - महाराष्ट्राला सजीवनी देणारे.

धींद्यास्य -

आकाश अंत न कळुनिहि अंतरिक्षी ।

आकाश आनयिनि शक्त्यनुसार पक्षी ॥

विशेष माहिती - वर्षान - वर्षे १ अंक ९चे.
पर्यायी नाव भगीरथ (प्राविण्य). वर्ष १ अंक ६ डिसे
१९३८ च्या अंकात नावाबाबत सूचना आहे.
शिवाय 'प्राविण्य' पाह्या. 'प्राविण्य' वर्ष ९ अंक
१० पासून सहा अंक 'भगीरथ' नावाने - पहिले

१ 'मगीरथ' यद्गुरे ३ 'मगीरथ' (प्रापिष्य) अथा मयन्यानि. ते यदा अंक आरम्भा र्णस्या वरांने म्दधून गगनेत धम्न पुत्रे ग्रातव्या अंका-पायत (दा १९३९) 'मगीरथा'ने आपले जीवन स्वतंत्र गुरू केन्त.

[मयं, दकाणे]

मगीरथ चरं १ - अंक १ पुत्रे १९३८, २ आ ३८, ३ म्दधूर ३८ (= 'प्रापिष्य' चरं ९ अंक अनुपगं १०, ११, १२).

मगीरथ 'प्रापिष्य' चरं १ - अंक ४ अकरोवर १९३८, ५ आ ३८ शिवाळी, ६ डिसेंबर १९३८ (= 'प्रापिष्य' चरं १० अंक अनुपगं १, २, ३).

मगीरथ चरं १ - अंक ७ जानेवारी १९३९, ८, ९ मा ३९, १० एप्रिल १९३९.

भंडारी

श्रैमासिक : प्रकाशक - शामराव भिखारी गोल्डकर (व्यवस्थापक) मुम्बई. मुद्रक - मास्तर प्रिन्टिंग प्रेस, मुम्बई. वा. व. रु. १. फु. अं. ८४. अंकात ३२ पृष्ठे. ७*३ X ४*९, चरं २ पायत ६*८ X ४*८. प्रथमांक - जुलै १९१९. स्वरूप - चिन्तन. आतिशुच व इतर लेख.

प्रीद्वानय -

अहो शोते वक्ते एकळही जन ।

बरे पारखुनी बाधा गाठी । - तुकाराम

[अंके]

चरं १ ते ३ - अंक प्रत्येकी १ ते ४ (अ, अ, जा, ए). जुलै १९१९ ते एप्रिल १९२२.

भंडारी दीपक

मासिक : संपादक - मी. वि. आगवणकर, न. वि. पराडकर. प्रकाशक - न. वि. पराडकर, मुम्बई. वा.व. रु. २. अंकात २४ पृष्ठे. ८*३ X ५*४ प्रथमांक - अक्टोबर १९३६.

उद्देश - 'मन्दिनाराचे' बंदसार न' रचता - संपादक व दायक व मी तिने.

प्रीद्वानय -

पा निशा चरंभूतानां तस्यां जगति संयमी [मुमयं, रविशंखी : चरं १ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९३६ एप्रिल १९३७.

भंडारी मित्र

मासिक : प्रकाशक - पी. के. च. मुम्बई. वा. व. रु. १०५. अंकात ३२ ७*३ X ४*८. प्रथमांक - एप्रिल १९१६.

उद्देश - मनोरंजक व बोधनर नियमा द्वारे निवृत्ताकमेत असलेल्या आनंद्या सम बापवला योग्य पठन लावून त्याचे अज्ञान वरणे. रचक - शक्तिविषयक चळवळी, व कादंबऱ्या. राजकीय नियम वेगार नाहीत.

प्रीद्वानय -

अधिकार ठेवा कर उरदेच ।

छादे ओझे त्याच तेचि चाचे ॥ - तुकाराम पारमिधारयति योजयते हिताय ।

गुण च गूढति गुणान्प्रकटीकरोति ।

आपद्गतं न च जहाति स्वाति काले ।

' सन्निवृत्त' लक्षणमिदं प्रवर्तते सन्त. ॥

[मुमयं, म

चरं १ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९१६ मार्च १९१७.

चरं २ - अंक (१-२), ३ ते ५, (१८), (९-१०), (११-१२). एप्रिल १९१७ ते मार्च १९१८

भंडारी विनय

मासिक : संपादक - सखाराम हरि गोल्डकर चरं ९ पायत आनंदराव नारायण मुंढे (प्रा.)

क - भंडारी ज्ञानप्रसारक समाज, मुंबई.
- मुंबईयंभव प्रेस, मुंबई. वा. व. क.
१. अंक १६, २० पृष्ठे. ७.३ X ४.८.

क - आगस्ट १९१९.

उद्देश - ज्ञातिविषयक. स्वरूप - वाङ्मय,
ग, शास्त्रीय, औद्योगिक, ऐतिहासिक,
जिक, इ. विषय.

मैदवांस्य -

। काय म्हणो बाबाठी ।

। प्रेम भसावे गाठी ।

। स्तुतिवरि लाडुनि काठी ।

तू हरा रे ॥ - शिवदिनकेतरी

विशेष माहिती - 'महाराष्ट्र निरतकालिक-
रत्ना' मध्ये तत्प्रादिक - धर्माजी काव्जी
जेकर, असा उल्लेख.

[मुंमंत्र]

१ ते ४ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. (आ
ते जु). आगस्ट १९१९ ते जुलै १९२३.
(चार वर्षे) फक्त १ जोड अंक.

५ - अंक + १, २, (३-४), (५-६),
(७-८), (९-१०), ११, १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९२४.

६ - अंक १, (२-३), ४ ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९२५.

७ - अंक + १ ते १२. अक्टोबर
१९२८ ते सप्टेंबर १९३० (दोन वर्षे).

१० - अंक १ ते ५, (६-७), (८-९),
१०, (११-१२). अक्टोबर १९३० ते
सप्टेंबर १९३१.

११ - अंक १, (२-३), (४-६),
(६ (!)-७), (८-९), (१०-११),
१२. अक्टोबर १९३१ ते सप्टेंबर १९३२.

१२ - अंक १, (२-३), (४-६),
(६ (!)-७), ८, (९-१०), ११,
१२. अक्टोबर १९३२ ते सप्टेंबर १९३३.

१३ - अंक १, (२-४), (४ (!)-५),
६ ते ८, (९-१०), ११, १२. अक्टोबर
१९३३ ते सप्टेंबर १९३४.

वर्ष १४ - अंक १, २, (३-४), (५-६),
(७-८), (९-११), १२. अक्टोबर
१९३४ ते सप्टेंबर १९३५.

वर्ष १५ - अंक १, (२-३), ४, ५,
(६-७), ८ ते १२. अक्टोबर १९३५
ते सप्टेंबर १९३६.

वर्ष १६ - अंक १, (२-३), ४, ५,
(६-७), ८ ते १२. अक्टोबर १९३६
ते सप्टेंबर १९३७.

भंडारी वैभव

मासिक : संपादक - शिवराम बाबू वेंगुळेकर.
प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. क. २.
८.२ X ५.४. प्रथमांक - अक्टोबर १९२७.

उद्देश - भंडारी जातीचे. शास्त्रीय व इतर
होणान्या घडामोडी समजण्यास साधन.

मैदवांस्य -

बहुताचे मुली उरावे । बहुताचे अंतरी मरावे ।

उत्तम गुणी विवरावे । प्राणिमाणासी ॥ - दासबोध.

[रविकावळी मुंबई]

वर्ष १ - अंक १ ... ६, ७, (८-९),
१०, (११-१२). अक्टोबर १९२७ ते
सप्टेंबर १९२८.

वर्ष २ - अंक १ ... ४ ते ७ अक्टोबर १९२८
ते एप्रिल १९२९—.

भंडारी-हितवादी

त्रैमासिक : प्रकाशक - यशवंत दानोदर
बोले, मुंबई. वा. व. क. १. अंक ४० पृष्ठे.
८ X ५.३. प्रथमांक - (जानेवारी १९३३).

उद्देश - ज्ञातिविषयक. स्वरूप - ललितकथा,
ज्ञातीतील संस्थांची जातमीपत्रे, कविता, सामाजिक
निबंध, पोच - अमिषाय इ.

ब्रीदवाक्य -

गंधी गोड गुलाब रम्य रचना राते रमे कटी ।
रंगी रम्य रमे सुगंध सारिता स्यांखवे वेवरी ।
वाही वणं अनेक अत्रुत्र परी वने पर्वी चेष्टिले ।
लेकी लेखमरी निळे मलिनता वाती तया त्यामुळे ॥

[मध]

वर्ष १ - अंक १, ३ जुलै १९३३.

वर्ष ४ - अंक १ जानेवारी १९३६.

भंडारी-हितेच्छु

मासिक : संपादक - कृष्ण माधोजी सिंदम
फत. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. क.
१८८. अकांत १६ पृष्ठे. ७"२ X ४"२, वर्ष
२ - ७"८ X ४"९. प्रथमांक - नवंबर १९२०.
उद्देश - सामान्य जनतेच्या मनोवृत्तीस योग्य
दिशेने वळण लावण्याचा प्रयत्न.

ब्रीदवाक्य -

हिताकारणे बोलणे सत्य आहे ।
हिताकारणे सर्व शोधोनि पाहे ।
हिताकारणे बड पापट घारी ।
हुंटे वाड सगळी तो हीतकारी ॥

विशेष माहिती - संपादक - वर्ष २ अंक
(१० - ११) तुकाराम स्याजी मयेकर (प्रकाशक).

[मध]

वर्ष १ - अंक १ ते ८, (१ - १०), ११,
१२. नवंबर १९२० ते अक्टोबर १९२१.

वर्ष २ - अंक १ ते ९, (१० - ११), १२.
नवंबर १९२१ ते अक्टोबर १९२२.

वर्ष ३ - अंक १ ते ३, (४ - ५), ६.
नवंबर १९२२ ते एप्रिल १९२३.

भंडारपु

मासिक : संपादक - (ग. व. मराठे).
प्रकाशक - पी. जी. मराठे, पुणे. मुद्रक - हिंद.

सेवक छा., पुणे. वा. व. क. २. फ. अ.
अकांत सुमारे ६४ पृष्ठे. ८"१ X ५"४. !
- एप्रिल १९३१.

उद्देश - विभावियवास वाढिलेले.

ब्रीदवाक्य -

यद् मद् तन्न वा सुत । - महानारायण उप
विशेष माहिती - संपादक - वर्ष
१४ X ६"२ -.

[मुंममं, काणंसमह, ग

वर्ष १ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९३१
मार्च १९३२. अंक ६ सप्टेंबर ते
इष्टिया पास अंक.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९३१
मार्च १९३३. अंक ६ सप्टेंबरची पुर
भी ग स मराठे सत्मासक ग्रंथ,

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९३३
मार्च १९३४.

वर्ष ४ - अंक १ एप्रिल १९३४, २-.

भरारी

मासिक : संपादक - सीता बाबासाहेब
प्रकाशक - वि. रा. हर्षदे, नागपूर. मुद्रक
निरण छा. वा. व. क. ३. फ. अ. ४
९"८ X ७"३. प्रथमांक - जुलै १९५०.

स्वरूप - धार्मिक वाङ्मयीन विषय

[मुंममं]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १९५० ते ४, ..., ७, ...
१ मार्च १९५१ -.

भागवतधर्म

मासिक : संपादक - प्रकाशक - मेधेंठ
सद्वर्तनीय वाङ्मयना, चोपडे (सानंदरा
वा. व. क. १८९. अकांत ८ पृष्ठे. ८"४
५"४. प्रथमांक - (१) शके १८२३.

स्वरूप - धार्मिक व सामाजिक विषय
संग.

विशेष माहिती - मथळ्यात - अथवा
देवी सप्तसींचा अभ्युदय करणारा पुराणात.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ (?) श. १८२०.

(प्राकृत श्रीमद्) भागवतार्थदर्शन

मासिक - प्रकाशक - गणेश महादेव
जानोरावर, मुम्बई. वा. व. (एकर पुस्तक)
रु. १५. ९'४ X ६'४. प्रथमांक - जून शु. १
श. १८१०.

स्वरूप - समूल, सत्य, संपदशोध,
संक्षिप्त.

प्रीतवान्य -

धर्म प्रोत्थितकैतयोऽन परमो निर्मलराणा सता ।
धेन वास्तवमन वस्तु निदर शापनयोन्मूलनम् ।
श्रीमद्भागवते महासुनिहते कि वा परेरीश्वरः ।
सतो हृदयव्यतेऽन वृत्तिभिः शुश्रुषुभिस्तत्त्वज्ञात् ॥

वर्ष ६ - अंक ... ८ वार्षिक १८१५, ९,
१० पैय १८१५--.

(श्रीमद्) भाग्येश विजय

मासिक / द्वाशाहिक : संपादक - रामचंद्र
धालुदेव गुळगणी. प्रकाशक - हंटराद (वडिण) वा.
व. व. स्थानिक १८१२ निजामशिक्षा / गंहर रु.
१८११ कटार. फु. अं. ८३. अंकात २४७७८.
८'५ X ५'४ प्रथमांक - जाने १९०६.

उद्देश - निजाम सरकारच्या जुबिलीच्या
स्मरणार्थ. ऐदिक रत्न व पारमार्थिक ज्ञान
करून देणारे. स्वरूप - स्वदेशीतर पत्रे, धार्मिक-
शैक्षणिक प्रकाशित मराठी भाषांतर (पहिल्या वर्षी
' पाप ऑफ डिगनराशिय '). सर्गीण लेख.

प्रीतवान्य -

दरमिद परिपेया मीतारि पिर व मन्त्रियजेया ।
दशरि न निपुदना मनउदना न् बहिनैया ॥

विशेष माहिती - चर्गणी - श्रीमंत, राजे,
सत्त्वानिक, जहागिरदार यास रु. ५ ते १०.
यात पत्रे, ' सम् प्रॉन्टेस ऑफ लाइफ ' चे
म्हणजे व चादेकरलिखित ' तुटाळाचा अड्डा
निवा पराचा कावळा ' हे सामाजिक नाटक इ.
आहेत.

[मुमंत्र, पुमंत्र]

मासिक

वर्ष १ - अंक १ जाने १९०६, २ फे +
३ ज्येष्ठ १८२८.

वर्ष २ - अंक ..., २ वैशाख १८२९, ३,
(४-५) आषाढ १८२९ ...

द्वाशाहिक

वर्ष ३ - अंक ..., ४ - २१ मे १९०८,
५ - १ जून १९०८--.

भाग्योदय

मासिक : संपादक - केशव माहती इनामदार.
सहायक - (सहायक) काशिनाथ रावजी
पालवणकर (मरा.). प्रकाशक - सहसंपादक,
पद्मप्रभाष (यातारा). वा. व. रु. १८१२.
फु. अं. ८३. अंकात ३२ पृष्ठे. ६'८ X ४'५.
प्रथमांक - जून १९२०.

उद्देश - धर्मादिकांचे मनोरंजन करून ज्ञान
देणे. स्वरूप - सर्गीण लेख, कविता, निबंध.

प्रीतवान्य -

आटलिवा जना होरी साहाकारी ।
आपळिया करी काठी तूथि ।
अडिळे गतिउे पाडिळे सवारी ।
त्याचा तू बैचारी नारायण ॥ - तुकाराम
वर्ष २ अ ६ -
बंद भाष्योदय होण्यात ।
शिबविणार बंद्या सगुन ।

विशेष माहिती - महामासिक - वर्ष २
अंक १ - शु. ग. जोरी. प्रकाशक - वर्ष २
फे. मा. इनामदार.

[मंग्रं, मुंग्रं, पुमंग्रं]

वर्ष १ - अंक १ ते ६, (७-८), ९ ते १२. जून १९२० ते मे १९२१.

वर्ष २ - अंक १, (२-३), ४ ते ६. जून ते नवंबर १९२१.

भाग्योदय

मासिक : संपादक - मास्कर नारायण विपट.

सहसंपादक - सावित्री विपट, वर्ष २ वि. वा.

जोशी. प्रकाशक - संपादक, कराड (सातारा).

मुद्रक - मास्कर प्रेम, पुणे. वा. व. रु. १०८.

फु. अं. ४२. अंकात २० पृष्ठे. ९"६ X ६"५.

प्रथमांक - नवंबर १९३२.

उद्देश - आरोग्य, ऐश्वर्य व जीवनसौंदर्य यांचा वाढिलेले. स्वच्छ - सचित्र. छलित साहित्य.

प्रीदवाक्य -

(१)

राखाची बहुतांची अंतरे । भाग्य येते तदनंतरे ।

(२)

प्रमाती व्यायामा करुनि चिर आरोग्य मिळवा ।

करोनी कर्तव्या सतत स्थिर ऐश्वर्य कमवा ॥

मुळाने सौंदर्य सकल तुमचे जीवन मरा ।

करा येणे मागे त्वरित तव भाग्योदय खरा ॥

विशेष माहिती - जागर - वर्ष ३ -

८"६ X ६"७; वर्ष ५ - ७"५ X ५"६; वर्ष ७ -

८"७ X ६"४; वर्ष ९ - ७"३ X ५"७.

वा. व. रु. २०५, फु. अं. ४३;

वर्ष ३ - रु. २०८, फु. अं. ४४; वर्ष ५ -

रु. १०८.

[मंग्रं]

वर्ष १ - अंक ... ९ जुलै १९३३.

वर्ष २ - अंक ... ४ फेब्रुवारी १९३४.

वर्ष ३ - अंक ... ११, १२ सप्टेंबर, अक्टो-

बर १९३५. अंक १२ दिवाळी अंक.

वर्ष ४ - अंक १ नवंबर १९३५, २... ५ मा,

(ए-मे) १९३६ वसंत अंक.

वर्ष ५ - अंक .... ८ ते ११ जून ते सप्टेंबर १९३७. (सप्टेंबरच्या अंकावर वर्ष ४ असे छापले आहे.)

वर्ष ६ - अंक ... ३ जानेवारी १९३८.

वर्ष ७ - अंक + १, २ अक्टोबर, नवंबर १९३९.

वर्ष ९ - अंक + १, २, (३-४), ५ ... फेब्रुवारी ते जून १९४१ —.

भांडारी - विहारी

मासिक : संपादक - रावजी रामजी गगनाईक.

प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - तत्त्वविवेचक छापखाना,

मुंबई. वा. व. रु. १०४. फु. अं. ४२. अंकात

४६, ५० पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रथमांक -

अक्टोबर १९०९.

स्वरूप - सचित्र. शांति-श्रमज्ञोतिपर,

नीतिपर लेख, गोष्टी, कविता, महदाख्यायिका,

चरित्रे, चुटके, कृतप्रश्न, विद्यार्थ्यांचे पान, चानू

कादंबरी, सामाजिक वृत्तविरोध.

विशेष माहिती - इंग्रजीत ' सोशल, लिट-

ररी मॅगझीन मॅगझीन. ' वार्षिक वर्गणी - वर्ष

४ - १०१०, फु. अं. ४३.

[मुंग्रं, मंग्रं, तांडवळकर मुंबई]

वर्ष १ - अंक १ ते ४, (५-६), (७-८),

(९-१०), (११-१२). अक्टोबर

१९०९ ते सप्टेंबर १९१०.

वर्ष २ - अंक (१-४), (५-८). जानेवारी

ते आगस्ट (वर्गनिर्देश नाही. वास्तविक

१९१०-११).

वर्ष ३ - अंक निघाले नाहीत.

वर्ष ४ - अंक + (१-२), ३, ४, (५-६),

७, ८, (९-१०), ११, १२. जानेवारी

ते डिसेंबर १९१३.

वर्ष ५ - अंक (१-२) जानेवारी-

फेब्रुवारी १९१४ —.

वर्ष ६ - अंक १, (२-३) जानेवारी ते

मार्च १९१५ —.

वर्ष ७ - अंक १, २ जानेवारी फेब्रुवारी १९१६
+ ३ स १९१९, ४ अ, (५ न-६ डि
१९१९) सप्टेंबर ते डिसेंबर १९१९
(मध्यवर्ती तीन वर्षांवर बंद होते)

भारत

मासिक . संपादक - वि अ सेब्रे, प्रकाशक -
ची. जी. ल्होदी, मासिक बा व रु. ७८८.
फु. अ. ८१२. अकांत ६६ पुढे १०६ X
८३. प्रथमांक - आगस्ट १९५०.

उद्देश - मनोरंजन व उद्बोधन रसक -
सचित्र. उत्तमोत्तम सल्लिहत्ती, विचारवृत्ती लेख,
चटकदार कथा, कविता.

[प्रकाशकाचनमदिर मासिक, मय]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९५०, २ सप्टेंबर
१९५०.

भारत-इतिहास-संशोधकमण्डल-त्रैमासिक

त्रैमासिक : संपादक - चिन्मोख, मा ह
स. मडळ, पुणे. (दत्तो वामन पोतदार, गंगाधर
राव नारायणराव मुसुमदार) प्रकाशक - संपादक,
पुणे. मुद्रक - आर्यभूषण प्रेस, पुणे. बा. व रु.
३, वर्ष २७ रु ४. फु. अ. ८१२, वर्ष २४
रु. १८८. अकांत रु ४८ पुढे ८४ X ५४.
प्रथमांक - आपाड शु १ अ. १८४२
(प्रकाशनाची तारीख १६ नवंबर १९२०).
(अंक ४२ वर्ष ११ अंक २ घालून सलग अंक
क्रमक) पुढे चालू

उद्देश - मंडळातर्फे जे नवीन शोध लागतील
ते निवचूक व शास्त्रगुद पद्धतीने शिखिद करणे.
स्वरूप - मराठी, इमजी, फार्सी इत्यादी स्पष्टी
करणार्थ चित्रे व चित्रणें प्रत्येक अंक मुय व
संपूर्ण महाराष्ट्राबाहेर मंडळाचे कार्यानी माहिती
बदली या क्षेत्रे ८ प्रकाशनाहून अधिकनारी इतका
इमजी मजदूर, मंडळाची व मंडळातील संशोधनाची
व संस्थाची माहिती, संशोधनच, ऐतिहासिक

[१३]

महत्वाची पुस्तके, परीक्षणे व इतिहासच, शकासमाधान. मल्लप्रकाश अनुरमणि, मंडळच, प्रकाशना यात्रा इ. महत्वाचा मजदूर.

विशेष माहिती - संपादक व प्रकाशक -
(चिन्मोख) - वर्ष २२ अंक (३ - ४) ग ना.
मुसुमदार, चित्तमण गणेश वर्त, चित्तमण बळनत
बोशी, वर्ष २५ - मुसुमदार, वर्त, राजाराम
विनायक ओतुकर, वर्ष २७ फक्त मुसुमदार, वर्ष
२८ फक्त वर्त. मुद्रक - वर्ष २८ अंक (३ - ४)
व वर्ष ३० अंक (१ - २) जनाईन सदाशिव लि.
प्रेस, पुणे, वर्ष २९ अंक (१ - २) आर्यभूषण
छा, पुणे.

[मुसुम, माडसन, डेक्क]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १८४२, (२ अरिस्त-
३ पौष १८४२), ४ चैत्र १८४३.

वर्ष २ - अंक (१ - ४) आ, अ, पौ
१८४३, चै १८४४.

वर्ष ३ - अंक १ आपाड १८४४, (२ - ४
अ पौ १८४४, चैत्र १८४५).

वर्ष ४ ते ७ - अंक प्रत्येकी (१ - ४) एकर.
आपाड १८४५ ते चैत्र १८४९ (चार वर्षे).

वर्ष ८ - अंक (१ - २) आ अ १८४९, ३ पौ
१८४९, ४ चै १८५०. अंक ४ त्रैमासिकाच्या
पद्धत्या आठ वर्षांनी नियम-स्थल-स्थिति
रुची - संपूर्ण अंक.

वर्ष ९ ते १० - अंक प्रत्येकी १ ते ४, आ
(= ज्ये), आ ते मा, अ ते मा, पौ ते मा
आपाड १८५० ते फाल्गुन १८५१ (दोन
वर्षे)

वर्ष ११ - अंक १ ज्ये १८५२, २ अ
१८५२, ३ पौ १८५२, ४ चै १८५३
सलगनमाक (४१), ४० ते ४४.

वर्ष १२ ते १६ - अंक प्रत्येकी १ ते ४
(जा, अ, पौ, चै) आपाड १८५३ ते चैत्र
१८५८ (पाच वर्षे) सलगनमाक ४५
त ६४

वर्ष १७ - अंक १ ज्येष्ठ, २ मा, ३ पौ
(= मार्गशीर्ष), ४ फा १८५८. सलग
नमाक ६५ ते ६८.

वर्ष १८ से २१ — अंक प्रत्येकी १ से ४ (आ, अ, पी, ने). आषाढ १८५९ से नैत्र १८६३ (चार वर्ष). सग्न क्रमांक ६९ से ८४.

वर्ष २२ — अंक १ आ १८६३, २ अ, (३-४) पी १८६३ - ने १८६४. सग्न क्रमांक ८५ से ८८.

वर्ष २३ व २४ — अंक प्रत्येकी १ से ४ (आ, अ, पी, ने). आषाढ १८६४ से नैत्र १८६६ (दो वर्ष). सग्न क्रमांक ८९ से ९६.

वर्ष २५ — अंक १ से ४. आषाढ १८६६ से नैत्र १८६७. सग्न अंक क्रमांक ९७ से १००.

वर्ष २६ — अंक (१-३) आ, अ, पी, १८६७; ४ ने १८६८. सग्न क्रमांक १०१ से १०४.

वर्ष २७ — अंक (१-२) आ-अ १८६८, (३-४) पी १८६८ - ने १८६९. सग्न क्रमांक १०५ से १०८.

वर्ष २८ — अंक (१-२) आ-अ १८६९, (३-४) पी १८६९ - ने १८७०. सग्न क्रमांक १०९ से ११२.

वर्ष २९ — अंक (१-२) आ-अ १८७०, (३-४) वा-माघ १८७०. सग्न क्रमांक ११३ से ११६. छोड़ अंक (३-४) भारतीय इतिहास परिषद् दिल्ली केमल अकराये अधिवेशन विरोधक.

वर्ष ३० — अंक (१-२) आ-अ १८७१, (वर्ष ३० के अंक ३, ४-वर्ष ३१ का अंक १ असे तीन अंक एकत्र) पी १८७१, ने, आ १८७२ (पांच अंक). सग्न क्रमांक ११७ से १२१.

वर्ष ३१ — अंक (२-३) अ-पी १८७२. सग्न अंकक्रमांक १२२ से १२३.

भारतकथासंग्रह

मासिक : संपादक — (क्यों) आपाजी गणेश नाईक बसईकर (मालक). प्रकाशक — संपादक,

मुंबई. मुद्रक — इंदिराभन मित्रा प्रेस, मुंबई. वा. व. रु. २८४. फु. अं. ८५. पंकज ०२ पृष्ठ. ९*६ X ६*४. प्रथमांक — जानेवारी १८८३.

उद्देश — मुख्यतया ६ गुरुस्य वक्तव्या. लक्ष्य — विवेचन, गुरुसत्तने महाभारताचा कथामाग — आशिरवादात.

श्रीद्वयान्य —

नसे हावा बला न तिन भयना भंगति हरी।
हरी ओ वागने उचटुनि द्वाकिमु-लहरी।
हरी घाटे कळा करिनि गिराई मृत्यु मुजगा।
अगाचा तूणेंसा धनि करी लें पाव मज गा ॥—वामन

विशेष माहिती — यात वर्ष ४ अंक १ मध्ये नारायण वामन टिळक यांचा कविता छान्देच्या आदे. वर्ष ८ अंक (११-१२) यात शरदपर्व.

[सर्व]

वर्ष १ — अंक १ ते ४, ... ७, ... १०, (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १८८३.

वर्ष २ — अंक १ ते ८, (९-१०), (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १८८४.

वर्ष ३ — अंक (१-२), ३, (४-५), (६-७), (८-९), ... (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १८८५.

वर्ष ४ — अंक १ ते ४, (५-६), (७-८), ९, १०, (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १८८६.

भारतकिशोर

मासिक : प्रकाशक — दामोदर गंगाधर घेंडेकर, खेगपूर. वा. व. रु. २८८. फु. अं. ८४. अक्षात २४ पृष्ठ. ८*१ X ६*५. प्रथमांक — सप्टेंबर १९२५ (दश्या).

उद्देश — श्रीद मुद्रासाठी. एका शिक्षकाने जाव्यविलेले मासिक.

ग्रीदवाक्य -

आनन्द आर्यजननीप्रति थावयात् ।
श्रीशारदाचरणरेणु नमावयात् ।
सन्मार्गं सेतुनि वृत्तार्थेहि स्थावयात् ।
जन्मादि 'भारत-विश्वेश्वर' नवीन आत्मा ॥

विशेष माहिती - व्यवस्थापक - निनायक
निमक्त गोगले. आकार - वर्ष १ अंक ३ -
७९ × ५३.

[मम, पुमप्र, मुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ सप्टबर १९२५ ते ८ एप्रिल
१९२६ -

भारत कुमार

मासिक : सप्तदश - गोविंद गणेश मोसेकर.
सहस्रपाठक - रा. डा. राजे. प्रकाशक - सप्तदश,
विलेपार्ल. वा. व. क. १८८. फु. अ. ८२.
९३ × ७२. प्रथमांक - डिसेंबर १९२७.

उद्देश - कुमार हिंदुस्थानास बन्, शील व
कौशल्य शिक्षणारे, मुबई क्षेत्रास विभागाच्या
भागीर चळवळीस बाहिलेले.

[पुमप्र, मुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. डिसेंबर १९२७
ते नोवंबर १९२८.

वर्ष २ - अंक १, (२-३), ४ पुरवणी
अंक, ५ ते ९, (१०-११) दीपावली
पुरवणी, १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२९.

वर्ष ३ - अंक १, २, (३-५), ६, (७-
८), ९, (१०-११), १२. जानेवारी
ते डिसेंबर १९३०.

भारतधर्म

पाठिक (= टिमासिक) / मासिक. गंगाधर
- मनीषिमागे मन्त्र. प्रकाशक - खानास धार्मिक

पुस्तक प्रसारक मन्त्राली, मुंबई. मुद्रक - सुवर्ण छा.
मुंबई. वा. व. क. ८१२, ७१ यदात्यास पुस्तक.
फु. अ. ८१. अकार १२ ते २४ पुटे. ८५ ×
५३. प्रथमांक - ज्येष्ठ शुद्ध १ शक १८२३.
शेवटचा अंक - ज्येष्ठ श. १८२६. पुढे साप्ताहिक.
(पुस्तक - अंक, वर्ष - अंक)

उद्देश - धर्मदृष्ट्या ऐहिक पारमिक ज्ञान
देणारे - धार्मिक, सामाजिक आणि नैतिक विषय.
स्वरूप - सचित्र, प्रार्थना, धार्मिक निवध, चरित्रे,
खण, चर्चा, वृत्तसार, बातमीपत्रे, धोने, चळवळी,
पुराणे, पत्रज्यवहार व चित्रे. भाषा मराठी,
हिंदुस्थानी, गुजराती.

ग्रीदवाक्य -

निरनिराळ्या अंकावर निरनिराळे श्लोक. त्यायोगात
अंगक अंकवर कित्येक वेळा एवढ.

विशेष माहिती - वर्ष २ पासून अकगणना
कांसत्रमणापासून (आगाढ ते ज्येष्ठ). वर्ष २ अंक
७ पासून मराठी हिंदुस्थानी असे द्वैमासिक व अंक
८ पासून मराठी हिंदुस्थानी-गुजराती असे त्रैमासिक.
वार्षिक वर्गणी - वर्ष २ क. ८८, फु. अ. ८१;
अंक ८ पासून क. १, फु. अ. ८२.
चित्रे - वर्ष २ अंक ११ पासून सचित्र. स्मारक -
निर्बंध - वर्ष २ अंक १२ पासून ' श्री-
मद्राजराजेश्वर - शक्राश्रम - जगद्गुरु - शक्रा-
चार्य स्मारक '. आकार - वर्ष २ पासून ९१ ×
५२. वार्षिकपत्र मा. पु. चाद आदि. शेवट
'भारतधर्म' असते, असा वर्ष २ अंक १ मन्त्रप्रावर
निर्देश. चौथ्या वर्षापासून साप्ताहिक केले.

[पुमप्र, मम, मुमप्र]

पाठिक

वर्ष १ - अंक ....४ (आगाढ शुद्ध १५ =)
१ जुलै १९०१ - शक १/२३

मासिक

वर्ष २ - अंक १ ते १२. आगाढ १८२४
ते ज्येष्ठ १८२५. पु. १९२.

वर्ष ३ - अंक १ ते ३, (४-५), (६-
७), (८-९), (१०-१२). आगाढ
१८२५ ते ज्येष्ठ १८२६.

भारतधर्म

[पुनर्ग, मर्म, संमर्ग]

मासिक : संमर्ग - भार देशीकाय पदे.
प्रमाण - सनातन भारतधर्म महासंस्थान, मुंबई.
मुद्रक - मुनिये वि. प्रेम, मुंबई. वा. व. रु.
१८८. अंक १६ पृष्ठ. १५ X ६५.
प्रमाण - मासिकीये श. १८२९ (डिसेंबर
१९००). (वर्ष ११ पावन मंग-संमर्ग, अंक)

उद्देश - सनातन भारतधर्म महासंस्थानाचे
मुख्यतः, एतत् - सनातन, पौराणिक शिवायरीत
विषय, धर्मशिवायरीत, देशी धर्मशिवायरीत, शिवायरीत
आणि सनातनधर्म करण्यतः उपमर्गसुद्ध अशा
भारत महामंडळाचे स्वरूप, प्रमाण हाकायरीत व
पुनर्गर्गशिरासक आणि धर्मशिवायरीत अनेक वृद्ध
शिवायरीत विषय.

धीव्याय -

सत्यं वद । धर्मं चर ।

सुखं विद्वयंतु राज्यधर्माः ।

उपरि पतन्त्य वा कृपाणधाराः ॥

अपहरतुं शिरः कृतान्तो ।

मम तु मतिर्न मनगतिर्न धर्मात् ॥

विशेष माहिती - सनातन भारतधर्म महा-
परिषद-संस्थान, भारमापायन वर्ष १० = प्रस्तुत
मासिक वर्ष १. (वर्ष १ अंक १ = मध्यवर्तीच्या
दायादिकाचा अंक २० वा). पांढरे ७ अंक
देशीय - मराठी - हिंदी भाग. अंक ८ पायन
देशीय - मराठी हिंदी व गुजराती. प्रमाण -
भाग ११, १२, १३ मराठी संस्थान -
श्रीभारतधर्म महामंडळाकरिता वासुदेव पुत्रोत्तम
छात्रे, बरोदे. पार्षिक वर्गणी - भाग ११ पायन
रु. २०८, सदस्यास विनामूल्य. प्रमाणस्थल -
मुख्य कचेरी, काशी. प्रकाशक-संस्थान - सनातनानी
भाग ११ पायन महामंडळाकडे सोपविले. पूर्वी
महामंडळाची शाखासमा श्रीसनातनधर्म महा-
परिषद हिच्याद्वारे तिचे मुख्यमंत्री म्हणून श्री. वदे
सनातन ते प्रकाशित.

भारत मित्र

मासिक : प्रमाण - भागजी रामचंद्र
छात्रे, चेन्नय. मुद्रक - रामचंद्र प्रमाण छा.
वा. व. रु. ८६. रु. अं. ८१. अंक २४ पृष्ठ.
७२ X ४२. प्रमाण - भाग १८९२.
(पुस्तक अंक)

उद्देश - स्वदेशीतेरी, पुनीन शिवा व
पुनर्ग आणि शिवायरीत याकरिता निषणारे अति-
स्वतः मासिक. स्वरूप - धर्म पुनर्ग, सुमाहित,
कविता, आख्यायिका, उपयुक्त माहिती, ऐतिहासिक
माहिती, जनवाता, सुद्ध विचार.

[सुमर्ग, पुनर्ग]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. भाग १८९२ ते
जुलै १८९३. पृ. २८४.

वर्ष २ - अंक (१ ते ३), (८-९),
(१० ते १२). भाग १८९३ ते जुलै
१८९४.

वर्ष ३ - अंक ... १० मे १८९६...

वर्ष ४ - अंक १ ते ९, (१०-११), १२.
भाग १८९६ ते जुलै १८९७.

वर्ष ५ - अंक ..., ५ डि १८९७...,
८ भा १८९८ —.

भारतमित्र

मासिक संपादक - नारायण भास्कर नाइक,
रिपण, गोवा प्रकाशक - छानापूर (चेळगाव)
वा व रु २, वप २ - रु २०८ अकात (वप
२ अक १) २८ पृष्ठे ८५ X ५४ प्रथमाक -
जिस्वर १९२१ पुढे चारू १९६७ -

स्वरूप - शैतकी, शास्त्रीय, औद्यागिक,
सामाजिक, राष्ट्रीय इ विविध विषयावर लेख
रपूर्तिद गोष्टी, चरित्रे, कावता, ऐंगी प्रभाववणने

[मुमप्र, छात्राग्रभाज मडगाव, माइसन]

वर्ष २ - अक १ ते ६, (७ ८), ९ ते १२
जिस्वर १९२१ ते नवबर १९२२

वर्ष ३ - अक + १ ते ७, (६ ७), (८
१०) (११ १२) जानेवारी ते जिस्वर
१९२३

वर्ष ३ - अक + १ ते ३, (४ ५), ६ ते ८,
(९ १०), (११ १२) जिस्वर १९२४
ते डिसे १९२५ जा १९२५ वा अक
नाही

वर्ष ४ - अक + १ ते ३, (४ ५), ६ ते ८,
७ मे १९२७, (६ ७) ८, (९-१०),
(११ १२) जुलै १९२६ ते जिस्वर
१९२७

वर्ष ५ - अक + १ आ १९२८, २ फ
१९२९, ३, (४ ५), (६ ७),
(८ १०), (११ १२) आगस्ट
१९२८ ते मार्च १९३० अक १, २ यात
'गोमतीय नियतकालिक'

वर्ष ६ - अक + १ जा १९३१, २ ते ४,
(५ ६), ७, (८ ९), (१० १२)
जानेवारी १९३१ ते जिस्वर १९३२

वर्ष ७ - अक + १ आ १९३३, २ ते ४,
(५-६), ७, (८ ९) १०, (११
१२) आगस्ट १९३३ त जुलै १९३४

वर्ष ८ - अक + १ डि १९३४, २, ३,
(४ ५) मा ए १९३५, ६ ते ९
(१० ११), १२ जिस्वर १९३४ ते
जिस्वर १९३५ अक (४ ५) छप्परात
निर्गोस्वर खास अंक

वर्ष ९ - अक + १ ए १९३६, २ ते ८,
(९ १०), ११, १२ जू एप्रिल
१९३६ ते जून १९३७

वर्ष १० - अक + १ ए १९३७ ते १०
५ १९३८ वेगवेगळ्या दराने अतिरिक्त
प्रकाशन

वर्ष ११ ते २२ - अक प्रत्येकी १ ते १२
(५ ते ११) जानेवारी १९३९ त डिसेंबर
१९५०

भारतलक्ष्मी

मासिक संपादक - गणेश बळवत मोरक
प्रकाशक - संपादक, मुंबई मद्रक - दफ्तर अंधार
प्रस, मुंबई वा व रु ६ फु अ ८१२
अकात ४८ पृष्ठे ९५ X ५६ प्रथमाक -
छप्परा १९१९

उद्देश - औद्योगिक व व्यापारनिययक
स्वरूप - लघोद्योग, आर्थिक विषय, शेती इ
इ भारताच्या संपत्तिविषयक माहितीचे लेख

प्रीतियान्वय -

अंग्रेजीया धन उत्तम बद्दारे ।

उदास विचारे वेच करा ॥ - छप्परात

[कोल्हापूर, मद्र

वर्ष १ - अक १ छप्परा १९१९ त ७
माच १९२० -

भारतवर्ष

मासिक संपादक - (प्रथम निरुदनावर
सहा) दत्तात्रय बळवत पारसनीस हरि नारायण
आपटे प्रकाशक - कुळकर्णी आणि मण्डी, पुणे
(परिलेख अक), नंतर पारसनीस सातारा मद्रक -
ज्ञानप्रकाश छा, पुणे वा व रु ४, ट ख
८१२ फु अ ८८ अका ६४ पृष्ठ ० ४ X
६३ प्रथमाक - काविक श १/१८ शैतकी

तदसि तरणिर्देवा पादं शिरःसु महीमृताम्
दलिततिमिरघातः शतः पुनः स्रग्देव्यनि ॥

[मुंमं]

वर्ष १ व २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जा
ते डि). जानेवारी १९१६ ते डिसेंबर
१९१७.
वर्ष ३ - अंक + १ जू १९१८ ते ३, (४ - ५),
(६ - ७), ८, (९ - १०) मा १९१९ +
(११ - १२) जु - आ १९२०.

भारत-सेवक

मासिक : सपादकमंडळ - केशव आप्पाजी
देशमुख व (सरकारी नोंद) गणेश बालकृष्ण ताम्हाणे.
प्रकाशक - केशव आप्पाजी देशमुख, टाणे. मुद्रक -
आर्यभूषण छा., पुणे. वा. व. क. २. कु. अं. ४४.
अंकित २४ ते ३२ पृष्ठे. ८ X ५.३.
प्रथमांक - अक्टोबर १९२०.

उद्देश - प्रचलित विषयांती मार्मिक चर्चा
करणारे. विविध विषयावर लेख, कविता इ.
स्वरूप - सचित्र. सामाजिक विचार, शांतसमाचार,
प्रेम व अभिप्राय.

ग्रीदवाच्य -

सत्यपूर्वा वदेद्वाचम् ।

विदेश माहिती - वर्ष ४ पासून वहाहयात
वर्षाणी क. २५. वर्ष ५ पासून उत्कृष्ट लेखास मधील.
वर्ष ११ अंक (११ - १२) नवंबर १९३८ पासून
मातसेवकाचे समक्षीय मंडळ : मॅनेजिंग एडिटर व
प्रोग्रायटर - केशव आप्पाजी देशमुख, सहसपादक
- १ काशिनाथ त्रिष्व चिं, २ अनंत विश्वनाथ
दिने, ३ गणेश बालकृष्ण ताम्हाणे, ४ पी. एस्.
दोदे, ५ कु. मैनाबाई गुन्ने.

[मुंमं, पुनं, मं]

वर्ष १ ते ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (काही
जोड अंक). अक्टोबर १९२० ते सप्टेंबर
१९३२ (पाच वर्ष)

वर्ष ८ - अंक... ९ जू १९३५, १०, (११ -
१२) आ-स १९३५.

वर्ष ९ - अंक १, (२ - ३), ... (६ - ७), ८,
९, (१० - ११), १२. अक्टोबर १९३५
ते सप्टेंबर १९३६.

वर्ष १० ते १२ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (काही
जोड अंक). जानेवारी १९३७ ते डिसेंबर
१९३९ (तीन वर्ष).

वर्ष १३ - अंक (१ - २) जानेवारी - फेब्रु-
वारी १९४०, (३ - ४) --.

भारती

मासिक : सपादकमंडळ - मा. छ. शिंदे,
सुंदर मानकर. प्रकाशक - सुंदर भुंग मानकर,
मुंबई. वा. व. क. १४८. कु. अं. ४२. अंकित
४२ पृष्ठे. ९.६ X ७.२. प्रथमांक - (जून
१९३८).

स्वरूप - कविता, भावकथा, लघुकथा, कथा-
वताचा परिचय, ऐतिहासिक चिकित्सा, पुस्तक-
परीक्षण, रेडिओ गायणे इ. 'बोडका पददा'
'बाहते निचार' अशी उदरे.

विदेश माहिती - ध्यवस्थापक - आप्पा पंडिते.

[मं]

वर्ष १ - अंक ..., ३ आगस्ट १९३८ --.

भारती

त्रैमासिक : सपादक - र. वि. पंडित.
प्रकाशक - मुद्रक, पणजी, गोवा. मुद्रक - प्रमुक्त
भेग (प्रकाशक). कु. अं. ४१२. अंकित ५८
पृष्ठे. ९.३ X ७. प्रथमांक - आगस्ट १९५०.
(वर्ष - पुण)

स्वरूप - सचित्र. उदरे - ' विविध ', कविता,
लघुकथा, ' विश्वभारती ', ' आनंदभारती '.

विदेश माहिती - कार्यालय दहीगर, पो.
बोरिवली, चेन्नई रेल्वे.

[मुद्रण]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९५०.

भारतीय कथाकलाप

मासिक : मंगल - (तयार करणार)
महादेव विनायक वेळकर, प्रकाशक - माहण.
मुद्रक - (शिळाछाप), वा. व. क. १८८. फु. अं. ८३. आगत १६ पृष्ठे. ८"३ X ५"३. प्रथम -
आवृत्ति १ भा. १८०५. (पुस्तक - अंक).
स्वरूप - एक शिक्षणरर निबंध, नाटके,
उद्देश्यर निबंध, मनोरंजन गोष्टी, पुण्या कविता.

[मर्म]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १८०५.

भारतीय संगीत

हैमासिक : सप्ताह - गायक नारायण
मुमुक्षु. सहस्रपादक - केशव अनंत गोडबोले.
प्रकाशक - सहस्रपादक, पुणे. मुद्रक - समर्थ भारत
छा., पुणे. वा. व. क. १८८. फु. अं. ८६.
अंकित ४८ पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रथम -
अवृत्ति १९३२. शेवटचा अंक - पुढे १९३५.
उद्देश - संगीत कलेची सर्वांगीण उत्तरी
करणे, मर्म लोकलील तीर मनभेद नाहीसे करणे,
संगीतकलेतील भारतीय निरूप, लेख, चर्चा प्रसिद्ध
करणे. संगीताची कला व शास्त्र यांचे वाढिलेले.
स्वरूप - गायनशास्त्र, ध्वनिविज्ञान, नाट्यशास्त्र,
संगीताचे मराठीकरण, संगीतलिपी इत्यादींवर लेख.
कठीण समझारातील पदे नोटेशनसह, संगीत
स्वरशास्त्र, कलावताची चरित्रे, आर्यसंगीताबरोबर
संस्कृत ग्रंथ, तबला मृदंगादी वादनावर लेख,
संगीताचा विश्वविद्यालयात प्रवेश इ.

श्रीदयान्य -

(वर) ब्रह्मकारैर्विरचितवपुर्णोऽखिलस्यानकस्यो
ऽस्तोक शोकं मुदति नितरा य. शुतिग्रामवर्ती ।

योऽन्तरैर्विरचितमुन्मो रागपूराभिगम्यो
दन्धे कपटप्रियमहेत माधव तं च नाटम् ॥ १ ॥
(आ) यत्पारथीः समस्तं यो जगदेतच्चराचरम् ।
संजीवनी विश्वाया य नो विष्णुः प्रसीदतु ॥

विशेष माहिती - ' भारत गायनसमाज 'च्या
विलसने प्रसिद्ध होणारे हेमासिक.

[मुद्रण, भारतायनसमाज, मर्म]

वर्ष १ - अंक १ ते ६. अवृत्ति १९३२,
जा, मा, मे, जु, सप्टेंबर १९३३.
वर्ष २ - अंक १ ते ६. नोवंबर १९३३ ते
सप्टेंबर १९३४.
वर्ष ३ - अंक १ नोवंबर १९३४, २, ३,
(४ - ५) पुढे १९३५.

भारतादय

मासिक : सप्ताह - गोविंद पुंडलीक हेगाडे
देसाई. प्रकाशक - हिंदुकुमार, विष्णु, गोवा.
मुद्रक - पुंडलीक छा. केंपे. वा. व. क. २. फु.
अं. ८४. अंकित २० पृष्ठे. ८"२ X ५"६.
प्रथम - मार्च १९२१.

उद्देश - जनतेला देशी उद्योगधंद्यांचे महत्त्व
पटवून नेवाहतीनिपाती तिरकारा उत्पन्न करावा.
स्वरूप - कविता, निबंध इ.

श्रीदयान्य -

उल्लेखान्या घरी ब्रह्मविशिष्ट पाणी मरी ॥

विशेष माहिती - पोरुंगीज वर्णन - छल्लि-
मेन्ने मन्सल आभो भारत.

[गोविंद मुवडे, मडगाव.]

वर्ष १ - अंक १ मार्च १९२१, २ एप्रिल
१९२१.

भालचंद्र

मासिक : सप्ताह - विनायक दामोदर
दाणी. प्रकाशक - सप्ताह, नाशिक. मुद्रक -

(वर्ष २ अंक १२) सगीत प्रिया प्रेय,
नाशिक. वा. व. रु. १८८; वर्ष ११ रु. ४८८.
फु. अं. ८२; वर्ष ११-८६. अंतात ४४ पृष्ठे
(१९४४ चा दिवाळी अंक). ९*८ X ७*४;
दिवाळी अंक काही १०*८ X ८*५. प्रथमांक -
(जानेवारी १९३९). पुढे चालू १९६७.
(फक्त महिना व साल, अंकनयाक नाही).

उद्देश - विचार व आचारप्रवर्तक. माळजत्र
वाङ्मयमालेतर्फे निरुणाटे. स्वरूप - वृत्ति,
कथा, लेख इ. पत्नी.

प्रीतवान्य -

जेथे जातो तेथे दू माझा संपात्ती ।
चालविशी हाती धरिनिचा ।
चालो वाट धारही तुझाचि आधार ।
चालविशी मार सवे माझा ॥

[मंत्र, मुमंत्र]

वर्ष १ ते १० - अंक प्रत्येकी १ ते १२
(का ते डि). जानेवारी १९३९ ते डिसेंबर
१९४८. बहुधा प्रत्येक अंक स्वतंत्र. दिवाळी
अंक - वर्ष ७, ५, ६, ७, ९, १० चे
निघाले.

वर्ष ११ - अंक... फेब्रुवारी १९४९, मा...
अ. सुदै १९४९.

भावसार क्षत्रिय

मासिक (मचारपत्रिका) : संपादक -
सेवकग्राम दिगंबर भावसार (खोलेटवरे),
निलेपल्ले, प्रकाशक - सुप्रसन्न निम्न मोरे,
मुंबई. वा. व. रु. १. फु. अं. ८१. अंतात
८ पृष्ठे. १३ X १०. प्रथमांक - डिसेंबर १९३४.

उद्देश - सत्य स्थेयात वारिसेली व भावसार-
क्षत्रिय शान्तिहिसार्थ हज्जारी मासिक प्रचारपत्रिका.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक... ९. संपादक १९३५...

वर्ष २ - अंक १ डिसेंबर १९३५, (२-३),

४ ते १० सप्टेंबर १९३६ ..

वर्ष ३ - अंक १ डिसेंबर १९३६—

भावसारक्षत्रियप्रबोध (१)

मासिक : प्रकाशक - माणोजी ज्ञानत सर्वदे,
बाळगुणा गोविंद गुळकर्णा; मुंबई/ पुणे. मुद्रक -
यशवंत प्रेय, पुणे. वा. व. रु. २४८. फु. अं.
८४. अंतात ६४ पृष्ठे. ७*२ X ४*८. प्रथमांक -
जून अ. १८३७.

स्वरूप - सचित्र, समाजविषयक लेख,
कविता, गोष्टी, चालू वादवरी 'संवादा'.

प्रीतवान्य -

उपबला मानो । तुझे रूपे सिद्धि पावो ॥

विशेष माहिती - प्रकाशनस्थळ - वर्ष
१ अंक ९ पासून पुणे. प्रकाशक - वर्ष २ पासून
मा. अ. सर्वदे पत्र.

[मुमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जून ते फाल्गुन
१८३७.

वर्ष २ - अंक १ जून १८३८ ते ५ आषाढ
१८३८.

भावसारक्षत्रियप्रबोध (२)

मासिक : संपादक - माऊ बाबाजीराय
भेंदरेकर, प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. रु.
२४८. फु. अं. ८४. अंतात (६४) पृष्ठे.
९*६ X ६*४. प्रथमांक - मार्गील मा. अ. प्र.
(१) पाहा.

विशेष माहिती - सर्वदे यांच्या मासिकाच्या
प्रकाशनान्वी नवी व्यवस्था. वर्ष ३ अंक २ मध्ये
नियतकालिताबद्दल समर्थक विचारप्रदर्शन.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक भावसार क्षत्रियप्रबोध (१) पाहा.

वर्ष २ - अंक पुढे चालू ६ मा १८३८ ते
१२ मा १८३८.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. गैप ते फाल्गुन १८२९.

वर्ष ४ - अंक १, (२-३), ४ ते ९, (१०-११), १२. चैत्र ते फाल्गुन १८४०.

भाष्यसारसत्रियपत्रोप (३)

मासिक : गणित - स्वामी दत्तात्रेय महंता गुळामपूर. प्रकाशक - चंदावक, गुळामपूर/गोळामपूर (अधिरुत). वा. घ. क. १८८. पु. अ. ८२. अंकित ३० पृष्ठे. ८"३ X ५"४. प्रथम - कार्तिक शु. १ श. १८४९.

प्रीतवाक्य -

भावसार तितुका मेळवावा ।
व्यास अथवा करी प्यावा ।
जमी उज्ज्वळ कराना ।
भारत देश ॥

विशेष माहिती - भूमिनिर्देश - वर्ष १- अंक १ चामध्ये आरम्भपुढावर, शिवाय मूळ पृष्ठाच्या आत वर्ष ५ अंक १ असा निर्देश. "श्री. सर्वदेवांच्या मासिकाचाच नवा अवतार पुढे चाहू."

[शमाउत्सव पुणे.]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. कार्तिक १८४९ ते अश्विन १८५०.

वर्ष २ - अंक १ ते १०, (११-१२) - कार्तिक १८५० ते अश्विन १८५१. अंक (११-१२) मा अ एरिचपूर परिषद सास अंक

वर्ष ३ - अंक १ ते ७, (८-९), १० ते १२. कार्तिक १८५१ ते अश्विन १८५२

वर्ष ४ - अंक १ ते ३, (४-६), (७-९), (१०-१२) कार्तिक १८५२ ते अश्विन १८५३. अंक (४-६) गदग महासभेचा रिपोर्ट सास अंक.

भाषांतर

मासिक : गणित - मिथुनाथ वासिनाथ सनसाटे, प्रकाशक - पुणे. सुरत - श्रीरामचंद्र छा., पुणे. वा. घ. क. ६. अंक प्रकरणवार ८०-९६ पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रथम - जानेवारी १८९४. (वॉ व सलग्नमाक)

उद्देश - परत येऊन स्वभाषेचे शान जाहे त्याची अन्य भाषेतील रसालाद घेण्याची इच्छा पुरी व्हावी आणि अन्य भाषा जाणणारांनाही स्वभाषेची गोडी लागवी यासाठी साधने निर्माण करणे. "कोणत्याही मार्गाने देशसेवा करणे" स्वरूप - युरोपातील व आशियातील प्राचीन व अर्वाचीन गणितशास्त्राच्या मधील भाषातरेमानवशास्त्र, तर्कशास्त्र, अध्यात्मविद्या, अर्थशास्त्र, इतिहास, व्यवहारशास्त्र, राजनीती इत्यादी नियमचा परिवर्तन करून देणारे ३५, शिनाय अनेक प्रथांच्या आधारे स्वतः इतिहास.

विशेष माहिती - प्रसिद्धिपत्राचे राहीवर - दि. नि. चांदेकर, वि. रा. राज्याडे, वि. म. पराजपे, गो. र. मिटे, म. के. जोशी, वि. ग. मठ. अंधनार रत्नन पृष्ठक. प्रकाशनाचा दिनांक प्रतिमास १५ सुटका - अंक २ - सत्यप्रकाश छा., ८-विठ्ठल छा, १३ - जगद्विजेष्ठ, १६ - विठ्ठल छा अंक ३२ मध्ये बावीचे अंक उपकरव निवर्तील अंगे निवेदन. "देशाचा, धर्माचा, आचाराचा सारा अभिमान जाणत राहण्यास झेलणे, चालणे... विचार करणे मर्यादित शास्त्रे पाहिले. त्याशिवाय पत्रा व वाचनचा ठेवा मनावर उमटवण्याचा नाहीं. हा हेतू सफल होण्यास दोन मार्ग - स्वतः ऐक लिहिणे हा पहिला. अन्य मभातील उल्लेख विचाराचे तर्जुमे मर्यादित करणे हा दुसरा यापैकी दुसऱ्याचे अलंकरण आम्ही नेहमी आणू." यात साकटिस, प्लेये, अरिस्टॉटल, मिल, वेकन, बॉ, व्हॉलर पेन, फ्लूटार्क इत्यादींच्या व तर्जुमापा, शास्त्रभाष्य, भाषणे अकरा, अशा सुमारे २५ मभाची भाषातरे पुरी-अपुरी प्रविष्ट शाली

[मुंमयं, पुमय]

वर्ष १ - अंक १ ते ८, (९-१०), (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १८९४.

वर्ष २ - अंक १३ ते २०, ..., २४. जानेवारी ते डिसेंबर १८९५.

वर्ष ३ - अंक २५ जानेवारी १८९६ ते ३२ आगस्ट १८९६.

मिपग्विलास

मासिक : सप्ताह - महादेव रामचंद्र रानडे. उपसंपादक - वर्षे २२ गंगाधर गोपाळ गुणे. प्रकाशक - खोलापूर. मुद्रक - समाचार छा. खोलापूर, वर्षे १ अंक ४ आनंदचूत छा. खोलापूर, वा. घ. द. ३. फु. अं. ८६. अंकित १६. वृत्ते. ८'४ X ५'४. प्रथमांक - एप्रिल १८९२.

उद्देश - वैयक्तसंबंधी अनेक विषयांचे सुशोध मापेत मासिक पुस्तक. इंग्रजी 'पॉप्युलर सायन्स'च्या वर्गीकर. इतर - शरीररचना, इद्रियांचे धर्म, रोग, त्यांचे निदान व चिकित्सा, औषधी व त्यांचे गुण, आरोग्यरक्षण इ. विषयावर माहिती. निरोपन: अर्वाचीन शोधाची माहिती. आर्यवैद्यकातील उपयुक्त माहिती व उपचार.

ग्रीदधान्य -

(१) आयुः कामयमानेन धर्मार्थमुत्साधनम् ।

आयुर्वेदोपदेशेषु निषेधः परमादरः ॥

वर्ष २८ अंक ८ - ९ पाखंड

(२) तदेवमुक्तं भैषज्यं यदारोग्याय कल्पते ।

स चैव मिपजा अथेदो रोगम्यो य. प्रमोचयेत् ॥

विशेष माहिती - वर्षक्रमांक, ठारखाचे निर्देश यांबद्दल अत्यंत चुका. वर्षे ३९ - आयुर्वेद संवासापाचे मुद्रावर. तत्पूर्वीच वर्षे ३६ अंक १ (मे १९३७) पाखंड 'आयुर्वेद संवासापाचे संपादक' मासिक मिपग्विलासात सामील झाले (पादा 'संपादक' अहमदनगर १९३५) व मथळा 'मिपग्विलास व (संपादक)' असा

छापण्यात येऊ लागला. वा वर्गणी - पहिल्या अंकावर रु. १०८; वर्षे ६ - सवलतीची खाळांमास्तराव बगैरे रु. २; वर्षे २१ - रु. १०८; वर्षे २७ - रु. २; वर्षे ४३ - रु. ३. मुद्रक - वर्षे ४ - दत्तप्रसाद छा., वर्षे १२ - खोलापूर समाचार छा., वर्षे २० - कल्पत छा. सर्व खोलापूरचे. संपादक - सुमारे वर्षे २८ - अंक ८-९ गंगाधर गोपाळ गुणे (अहमदनगर). उपसंपादक - वर्षे २८ अंक ८-९ श्री. व. पाटणकर. विशेषांक - वर्षे ४३ अंक १ - ध्यारोग निरोपक, पूर्वाध; अंक २ - उत्तरार्ध. वर्षे ४६ - अंक १ संशोधन (अन्वेषण) विशेषांक; अंक २ - पुरवणी. (वर्षे ४९ अंक १२ व वर्षे ५० अंक १) कै. गंगाधरशास्त्री गुणे निरोपक.

[संमयं, मय]

वर्ष १ ते १३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (ए ते मा). एप्रिल १८९२ ते मार्च १९०५ (तेष वर्षे).

वर्ष १४ - अंक १ ते ३, (४-५), ६, (७-८), (९-१०), ११, १२. एप्रिल १९०५ ते मार्च १९०६.

वर्ष १५ - अंक + १ ते १२. अक्टोबर १९०६ ते सप्टेंबर १९०७.

वर्ष १६ ते १९ - अंक प्रत्येकी १२ (जा ते डि). + जानेवारी १९०८ ते डिसेंबर १९११ (चार वर्षे) काही जोड अंक.

वर्ष २० ते २७ - अंक प्रत्येकी १२ (जा ते डि). + जानेवारी १९१३ ते डिसेंबर १९२० (आठ वर्षे). काही जोड अंक.

वर्ष २८ - अंक + १, २, (३-४), (५-७), (८-९), (१०-११), १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२०.

वर्ष २९, ३० - अंक प्रत्येकी १२ (का ते अ). + कार्तिक १८४५ (नवंबर १९२३) ते अश्विन १८४७ (दोन वर्षे). काही जोड अंक.

वर्ष ३१ ते ३३ - अंक प्रत्येकी १२ (३ ते ५). + चैत्र १८५० ते फाल्गुन १८५३ (तीन वर्षे). काही जोड अंक.

वर्ष ३४ - अंक + १ ते ३, (४ - ६), ७ ते ९, (१० - १२). चैत्र ते फाल्गुन १८५५.

वर्ष ३५ - अंक + १ चै १८५७, २ ते ६ + (७ - ८) आ १८५८, ९ ते १२. चैत्र १८५७ ते फाल्गुन १८५८ (मार्च १९३७).

वर्ष ३६ ते ४९ - अंक प्रत्येकी १२ (३ ते ९). + मे १९३७ ते एप्रिल १९५१. (चौदा वर्षे) काही जोड अंक.

भैषज्यरत्नमाला

मासिक : प्रसाधक - काशिनाथ गोविंद उपासनी, उमरावनी. वा. घ. व. २८४. फु. अं. ८४, अंकात २६ पृष्ठे, ७*२ X ४*२, प्रयमाक - मार्गशीर्ष श. १८२६ (डिसेंबर १९०४).

उद्देश - आरोग्यरक्षणास अत्यंत सुलभ राजमार्ग. त्वरत - यातायातीशिवाय घरव्यवस्था अनेक रोगांच्या परिहार करण्याचा मार्ग. गुप्त आरोग्याचे रक्षण. द्रवित स्वदेशी चळवळीवर लेख.

ब्रीदवाक्य -

तदेव युक्त भैषज्यं यदारोग्याय कलते ।
स चैव भिषजां श्रेष्ठे रोगिभ्यो य. प्रनोचयेत् ॥

विशेष माहिती - श्रीमन् राजर्षि याच्या उत्तमनादर व उदार आश्रयावर चालणारे. उपासनी हे रामाश्रम दवाखान्याचे मालक होते.

[मग]

वर्ष १ - अंक ... २ पी १८२६, ३, ४, ५ चै १८२७, (६ - ९) आश्विन १८२७.
वर्ष २ - अंक + ... ७ माघ १८२७, ३ फाल्गुन १८२७ -.

भोज्ञा शेतकरी

मासिक : सप्तदश - मोरेश्वर महादेव नायक. सहस्रपादक - ह. अ. असनारे. प्रसाधक - पद्मनाम दिण्णु जेशी, अमरावती. मुद्रक - खेमेश्वर प्रिथ्वी प्रेस (वर्ष २ अंक ५). वा. घ. व. १८४. फु. अ. ८२. अंकात ३२ पृष्ठे. ९*५ X ६*६. प्रयमाक - डिसेंबर १९३२.

स्वरूप - शेती, शेतकरी, शेतीविषयक कायदा, ग्रामसंघटना इ. विषयक लेख, कविता. उत्साहनाला पोषक परिस्थिती, यंत्रे वगैरे.

ब्रीदवाक्य -

निजहित निजहावे साधणे मानाने ।

विपत्त सकल होते माणगे दीनमाणे ॥ - वेंसरि शेती, गोधनरक्षण, व्यापार तसा हा स्वभाव दैद्याचा ॥

विशेष माहिती - श्री. महादेव हरनाली पाडे, डायरेक्टर, बी. से. ढँक उमरावनी याच्या नेतृत्वाखाली निघणारे (आरंभ १९३२ वर्ष २ अंक ५). सप्तदशकमदक - वर्ष २ अंक ५ मे १९३४ (मनुष्य) प. नि. जेशी, डॉ. मो. म. नायक, ह. अ. असनारे, डॉ. के. ना मुळे, के. ना लावे. आकार - वर्ष ३ अंक ८ - ८ X ५*२. वा. वर्गणी - वर्ष ३ अंक ८ - व. २.

[नतंभापडे पुणे, सुंमप्र]

वर्ष १ - अंक १ डिसेंबर १९३२, २ जा १९३३, ३ फे + ४ ए ते ८ आ, ... १२ डिसेंबर १९३३. अंक १२ समेतन अंक.

वर्ष २ - अंक १ ते ६, (७ - ८) ९, १०, (११ - १२). जानेवारी ते डिसेंबर १९३४. अंक (११ - १२) राख अंक.

वर्ष ३ - अंक १, २, (३ - ४), (५ - ६), ७, ८, (९ - १०) - १९३५. अंकावर मासनिर्देश नाही.

मकरंद

मासिक : सप्तदश - नरहर नारायण

पटवर्धन. प्रकाशक - बाई. मुद्रक - मोठवृत्त प्रेस,
बाई. वा. व. रु. २८८. फु. अ. ७४.
अंकात ५० - ६० पृष्ठे. ८"४ × ५"४.
प्रथमांक - (चैत्र श. १८२३)

उद्देश - हिंदी, कर्नाटी, इंग्रजी काव्यन्यायी
भाषांतरे व मूळ काव्यन्याचे प्रकाशन. वर्षाची
६०० ७०० पृष्ठे.

मीदधान्य -

सदग्यकाव्यमुमुक्षु मी नवरसमय साचला मनोहरसा ।
मनरस हा निरतर देवो रसिकनिय्या मना हृष्या ॥

विशेष माहिती - वर्णन बहुतेक वर्षे ७
वर्षन. 'मकर' हा 'काव्यरीक्त्यद्रुमा'चाच
नवावतार अवलयाचे पहिल्या दोन वर्षांना वर्ष ६,
७ असाच 'काव्यरीक्त्यद्रुमा'चाच नम चालू
राहिला. यात महामाया, रजपूतकुमारी, तारा,
अमात्यबुद्धिदा, शांता, वीरधवल, विद्याव्यासत-
कातील हिंदुस्थान, इ. अनेक काव्यन्या प्रसिद्ध
झाल्या.

[मग्न, मुमग्न]

वर्ष जुने ६ = नवे १ - अंक (१ - २),
(३ - ४) ... (७ - ८), (९ - १०),
(११ - १२). नव ते फाल्गुन १८२७.
वर्ष जुने ७ = नवे २ - अंक १ ते ८, (९ -
१०), ११, १२. चैत्र ते फाल्गुन १८२८.
वर्ष ४ - अंक १ ते ६, (७ - ८), ९ ते
१२. चैत्र ते फाल्गुन १८३०.
वर्ष ५ - अंक १ चैत्र १८३१...४ ते ६...
८, (९ - १०) मा - पौ १८३१.
वर्ष ६ - अंक १ ते ९... चैत्र ते मार्गशीर्ष
१८३२.
वर्ष ८ ते २१ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. चैत्र
१८३४ ते फाल्गुन १८४० (चौदा वर्षे).

मकरन्द

मासिक : संपादक - सगरत गोविंद माळगी
प्रकाशक - संपादक, पुणे. वा. व. रु. २.

फु. अं. ८३. अंकात ३२ पृष्ठे. ८"८ × ६"२.
प्रथमांक - जून १९३५.

स्वरूप - भारदस्त लेख, गोष्टी, काव्यन्या इ.
[मग्न]

वर्ष १ - अंक १४ स १९३५...७ डि ते
१२ मे १९३६.

वर्ष २ - अंक १ ते ६ जू ते न १९३६ +
७ मा १९३७ -.

मजूर

पाक्षिक : संपादक - पाहुरा नारायण
भीमनवार. प्रकाशक - संपादक, चांद, मुद्रक -
भारत प्रिंटिंग प्रेस, चांद. वा. व. रु. १८८.
अंकात ४ पृष्ठे. काडन. प्रथमांक - १ आगस्ट
१९४०.

उद्देश - चंद्रपूर मंडळातील कोळ्यांच्या
छागमनुष्यांच्या संघेरीता. 'मजूर महाजन'
संस्थेच्या पुरस्काराने. स्वल्प - प्रथम मनुष्ये व
मत्पतरी (१९४४ - ४५) मुलाचे पाक्षिक.

मीदधान्य - १९४४

वरी मनोरंजन जे मुलाचे ।
जडेल नाते प्रभुशी तयाचे ॥ याने शुद्धी.

विशेष माहिती - संचालक - अॅडव्होनेट
व्ही. एन्. स्वामी. अकाचे प्रकाशन दरमहा
दि. १ व १६ तारखास. ५ आगस्ट १९४२
रोजी छपाई चालू असतानाच जप्ती व प्रकाशन ५६.
१९४४ मध्ये नव्या भरतारात 'कालविश्व'
चोडून नवे स्वरूप. १९४५ पर्यंत चालू पुणे
पाक्षिकाचे स्वल्पातर व नामांतर 'नग मनु'
यातारिकात (प्रथमांक १४ जानेवारी १९४६)
मुद्रक - वर्ष ३ श्रीगणेश मुद्रणालय. संपादक -
१९४४ - तु. ना. काटकर.

[लिआमनरतु ना काटकर]

वर्ष २ - अंक १ ते २८. आगस्ट १९४० ते
जुलै १९४१.

वर्ष २ - अंक १ ते २४. भाग्य १९४१
ते जुलै १९४२.
वर्ष ३ - अंक १ दि. १६ एप्रिल १९४४—.

पुणे. वा. व. क. २. फु. अं. ८३. अंकात ३२
पृष्ठे. ९*४ X ७*१. प्रथमांक - सप्टेंबर १९४०.
[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ स १९४० ते ९ मे १९४१.

मति-विकास

मासिक : संपादक - गोपाळ विष्णु तुळपुळे.
प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - विजय प्रेस,
पुणे. वा. व. क. १८८. फु. अं. ८३. अंकात
३२-२४ पृष्ठे. ७*२ X ४*८. प्रथमांक - एप्रिल
१९३२ (चैत्र श. १८५४). शेवटचा अंक -
मार्च १९३५.

उद्देश - ईंग्रजी शाळातील विद्यार्थी व
उच्च शिक्षणाचा लाभ न झालेले बाळक यांना
निरनिराळ्या विषयांचे ज्ञान व्हावे, त्यांच्या अंगी
बहुश्रुतपणा येऊन जिज्ञासा उत्पन्न व्हावी व त्यांचे
मन सुसंस्कृत होऊन ते कार्यक्षम व्हावे. विविध
विषयसंग्रहाक मनोरंजक मासिक. स्वरूप - शास्त्र,
तत्त्वज्ञान, इतिहास वर्गरे विविध निर्यादा ज्ञान-
प्राप्ती व विचार-वाच्यता करणारे लेख, नामांकित
निवारप्रवर्तक लेखांच्या ग्रंथांना सारांश. बडिसे
ठेवून होतऱ्या लेखकास उत्तेजन.

विशेष माहिती - जाकार - वर्ष २ -
८ X ५*२; वर्ष ३ - ८*५ X ५*४. मुद्रक -
वर्ष ३ आनंद प्रेस, पुणे. पुरेसे वर्गणीदार न
मिलाल्यामुळे पुढे चालविणे अशक्य, तथापि
शिक्षणप्रसाराचे काम करीत राहावे म्हणून 'मति-
विकासमाला' चालू केली [वर्ष ३ अंक १२,
मल्लपुष्ट २].

[संमंत्र, गोविंदतुळपुळे पुणे]

वर्ष १ ते ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (ए ते
मा) एप्रिल १९३२ ते मार्च १९३५
(तीन वर्षे).

मन्दार

मासिक : संपादक - मनोहर राजडे. सह-
संपादक - कु. कमल जोशी. प्रकाशक - संपादक,

मन्दार

मासिक : संपादक - मधुवदन रामरुण
उगासनी. प्रकाशक - संपादक, इंदूर. वा. व. क.
६. फु. अं. ८८ अंकात सु. ४० पृष्ठे. १०*२
X ८*३. प्रथमांक - सप्टेंबर १९४५. शेवटचा
अंक - अक्टोबर १९४६.

उद्देश - साहित्य, कला आणि जीवन यात
वाहिलेले (मध्य भारतातील). पञ्चमेदानीत.
स्वरूप - एक चिन्तनी, एक चर्चात्मक लेख.
कविता, छन्दसा, संपादनीय स्फुटे, लघुनिबंध,
रूपक कथा. 'कसबुक्षाच्या छायेत', 'मल्या -
चलाचे निधाय', 'अटका नमोकाणीत', 'हे
पुण्यावन मराठी' इ. सदरे.

[संमंत्र]

वर्ष १ - अंक १, (२-३), ४ ते १०,
(११-१२). सप्टेंबर १९४५ ते भाग्य
१९४६. अंक (२-३) दिवाळी अंक,
अंक ४ तावे पुण्यस्मरण अंक.

वर्ष २ - अंक (१-२) स अ - १९४६
दिवाळी व साहित्य विशेषांक, अंक (३-४)
छापला पण प्रसिद्ध झाला नाही.

मंदिर

मासिक : संपादक - सुशील जाधव (संचा-
लिका). प्रकाशक - संपादिका, मुंबई. मुद्रक -
महाराष्ट्र वि. प्रेस. वा. व. क. ६. फु. अ. ८१०.
अंकात ५० पृष्ठे. ९*७ X ७*२. प्रथमांक - मे
१९४८.

उद्देश - महान महाराष्ट्राच्या वैचारिक,
वाक्यविक, शैक्षणिक, औद्योगिक व इतर क्षेत्रातील

प्रगतीत पोषक अशी विचारसरणी खडेतोडपणे मांडणारे बहुजनसमाजाचे स्वतंत्र विचाराचे. स्वरूप - सवित्र, पर्णवित्रे.

[मध, मधु]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. मे १९४८ ते एप्रिल १९४९. अंक ३ पु १९४८ हैद्राबाद विशेषांक, अंक ४ भा ४८ स्वातंत्र्य अंक, अंक ७ न ४८ दिवाळी अंक.

वर्ष २ - अंक १ मे १९४९ ते ५ स १९४९. अंक १ वर्षारंभ खास अंक, अंक ४ भा ४९ स्वातंत्र्य अंक.

मधमाशी

मासिक : सप्ताहक - (पंडिता रमादाई). प्रकाशक - मुक्ति, चेल्गाव. मुद्रक - मुक्तिप्रिन्स हा. वा. व. रु. १. फु. अ. ८१८६. अवात १२ पृष्ठे. १०"९ X ८"४. प्रथमांक - मार्च १९०४. शेवटचा अंक - फेब्रुवारी १९०५ (पुस्तक-अंक).

उद्देश - अज्ञान मुल्यपासून मुक्तिदिले जाय पर्यंत (मिस्त्री) धर्माची शिक्षण, स्वरूप - सर्वसाधारणपणे मिस्त्री वर्गातील गोडी. मिस्त्राची मनोरम कवने, इ. चारित्र्य भाषेत कविता, सुष्ट पदार्थांची माहिती.

ब्रीदवाक्य -

"मनोरमकवने मधाचा शिखा अगो आहेत ती निरातम गेड व हाडत आरोग्य आहेत"
"परमेश्वराचे न्याय राग आहेत. मनेपेक्षा मोठ्याच्या पाशरापेक्षाही ते गोट आहेत"

विशेष माहिती - यात प्रकाशित झालेल्या कवितांमध्ये काही मनोहर चरित्रक व ना. वा. टिप्पण यांच्या आहेत. "हल्ली आपल्या महाराष्ट्र देशात मुच्छादी म्हणून प्रसिद्ध होणारी एक दोन मासिक पुस्तके आहेत. त्यासारखी आणखी हे... महिन्यान्ना एकदा तरी प्रसिद्ध होईल. साक्षनाथ दोनदा..." इतर कामामुळे प्रकाशन बंद केले.

[मध]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. मार्च १९०४ ते फेब्रुवारी १९०५.

मधुकर (१)

मासिक : सप्ताहक - महादेव गणेश गोरे (वर्ष ४ पासून). प्रकाशक - वापू दिनकर गोखले, मुंबई. मुद्रक - श्रीलक्ष्मीनारायण प्रेस, मुंबई. वा. व. रु. १०९. फु. अ. ८२. अंगत ४८ पृष्ठे. ६"९ X ४"७. प्रथमांक - जानेवारी १९१३. शेवटचा अंक - अक्टोबर १९२६.

स्वरूप - धर्मत्या मागलेल्याची वरमणूक वरणारे लेख; वाचनाची गोडी लावण्यासाठी मनोरंजन चांगले. वर्ष १ व ४ मधुश्रावण ऐतिहासिक व्यक्तींची विवे.

ब्रीदवाक्य -

(१) उद्धरेदात्मनात्मानं नान्मानमवसादयेत् ।

आत्मैव ह्यात्मनो बभुरात्मैव रिपुरात्मनः ॥

(२) वर्ष ११ अंक २ पासून

उग्रमेव हि सिध्यन्ति कार्याणि न मनोरथैः ।

न हि सुतस्य विदुस्य प्रविशन्ति मुखे मृगाः ॥

विशेष माहिती - प्रकाशक - वर्ष ३

वाळकृष्ण रावजी पाल्बणकर, वर्ष ४ म. ग. गोरे; वर्ष ४ अंक ८ पासून अंकर गणेश गोखले; वर्ष १० विठ्ठल विनायक लेले. सप्ताहक व प्रकाशक - वर्ष ११ पासून मासिकाची वर्ष व्यवस्था विश्वनाथ नारायण लेले यांच्याकडे.

मुद्रक - वर्ष ११ अंक १० पर्यंत महारुद्र प्रिन्स प्रेस, नंतर दि. न्यू मधुकर प्रिन्स प्रेस. वा. वर्गणी - वर्ष ४ रु. १०१३, वर्ष ५ रु. २, वर्ष ८ रु. २८८, वर्ष १० रु. ३. जाकार - वर्ष २ - ७"१ X ४"८, वर्ष ११ - ८"१ X ५"४. पृष्ठे - वर्ष २ ची ३८४. हस्ताक्षर झाले. मधुकर (२) पाहा.

[पुमध, मध, मधु]

वर्ष १ ते ७ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (ना ते डि) जानेवारी १९१३ ते डिसेंबर १९१९. (सात वर्षे)

वर्ष ८ - अंक १, (२ ३), ४ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२०.

वर्ष ९ - अंक १, (२-३), ४ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२१. अंक ७ जादा (पाय?) अंक.

वर्ष १० - अंक १ ते ८, (९-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९२२.

वर्ष ११ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२३. अंक ७ पुढे टिळक स्पेशल अंक.

वर्ष १२ - अंक १ ते ९, (१०-११), १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२४.

वर्ष १३ - अंक (१-२), ३ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२५.

वर्ष १४ - अंक ..., (२-३), फे - मार्च २६, (४-५), ६, ..., ८ ते १०. ऑक्टोबर १९२६ (अखिर् १८४८).

मधुकर (२)

मासिक : संपादक - नारायण हरि आपटे. प्रकाशक - संपादक, कोरेगाव. मुद्रक - श्रीनिवास क्षापराणा. वा. व. रु. ३०४. फु. अं. ८४. अंकात ४४, ४८ पुढे. ९*१ × ६*१. प्रथमांक - विजयादशमी श. १८४९.

उद्देश - सात्विक मनोरंजन.

विशेष माहिती - हस्तांतर - "मधुकराचा पूर्वीपासून लेपक या नात्याने संबंध होताच. आता श्री. लेले 'मधुकर' चालू शकत नवल्यामुळे आम्ही ते हाती घेतले आहे." धर्मराम बदल्ला. मध्ये एक वर्ष रजत पटला (अखिर् १८४८ ते अखिर् १८४९). वार्षिक वर्गणी - वर्ष ४ रु. १, फु. अ. ८१०६. वर्ष ४ ची 'सजावट आकर्षक'. यात 'विनोदक्याची कादंबरी' प्रसिद्ध झाली.

[सुमंग्र]

वर्ष १ (जुने वर्ष १४) - अंक + १ ते १२.

अखिर् १८४९ ते मार्च १८५०.

वर्ष २ (जुने वर्ष १५) - १ ते १३. अखिर् १८५० ते मार्च १८५१. अधिक मास धरून तेरा अंक.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. अखिर् १८५१ ते मार्च १८५२.

वर्ष ४ - अंक + १ ते १२. अखिर् १८५४ ते फाल्गुन १८५४.

वर्ष ५ - अंक १ अखिर् १८५५ ते ७ —.

मधुमक्षिका

मासिक : प्रकाशक - वेळगाव. वा. व. रु. १. ८*९ × ६. प्रथमांक - जानेवारी १८९६.

उद्देश - मधुमक्षिका सधेचे. गोमरीव कुटुंबातून ज्ञानाचा प्रसार करण्यासाठी. स्वतः - मनोवैयर्थक सचिन मन्वृष्ट. उद्योगधंद्याची माहिती, महापुरुष, सपुरुष व गुणीजन यांची चरिते, नैतिक निर्देश, वृत्ते, सुभाषिते.

विशेष माहिती - व्यवस्थापक - कुळकर्णी आणि मंडळी. 'मधुमक्षिका' वर्ष १ अंक (८-९) आ - स १८९६ पर यात 'कलहंस' मासिक सामील आहे' असा निर्देश. (पुरवणी नामावली पाहा.)

[सुमंग्र]

वर्ष १ - अंक १, २, (३-५), (६-७), (८-९), (१०-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १८९६.

(श्री)मध्वसिद्धान्तसुधाकर (१)

मासिक : संपादक - श्रीनिवास नारायण ताडपत्रीकर (लेपक व प्रकाशक). प्रकाशक - संपादक, पुणे/धारवाड. वा. व. रु. २०४. फु. अं. ८४. अंकात सदरवार ३२ पुढे. ८*४ × ५*४. प्रथमांक - अखिर् श. १८३९ (विजयादशमी).

उद्देश - मध्वसिद्धान्तप्रचारिणी समेचे मुखसत्र. स्वतः - द्वैतमतावरील सन्मान्य प्रथाचे मराठी भाषांतर व सधेतात्मक निर्देश, द्वैतमताचे पादक स्वतः निवड, मध्यआचारासंधाने स्वतः

निबध, मध्यसमाजास सर्वे प्रकारे उपयुक्त माहिती.
वर्ष २ - अर अंतावर एकच आनंदतीर्थ गगनस्था-
दाचार्यांचे चि.।

प्रीतवान्य -

धीमध्वसिद्धान्तमुपाकरोऽयं
शानामृत धर्षतु सज्जनेषु ।
ततो मुकुन्दाद्विषयोल्लसन्त्या
ते निर्मल मोक्षपद एवन्ताम् ॥

विशेष माहिती - सपादक - वर्ष १ अक
६ पावून रगाचार्य बाळकृष्णाचार्य रड्डी, पुणे/
घारवाड. " वर्ष ४ (१) नंतर तीन वर्षे बंद
होते. "

[दमोदरे, मम, वर्तक, पुमम, डेक]

वर्ष १ - अक १ नमुना, २ का १८३९ ते
१२. (अश्विन) १८३९ ते भाद्रपद १८४०.
वर्ष २ - अक १ ते ७, (८-९), १० ते
१२. अश्विन १८४० ते भाद्रपद १८४१.
वर्ष ३ - अक १, (२-३), (४-५),
..., (८-९), (१०-१२). अश्विन
१८४१ ते भाद्रपद १८४२.
वर्ष ४ - ..., (५ का १८४१ ७ वे १८८२)
कालनिर्देश पाहता हा अंक वर्ष ३चा असावा.

(श्री) मध्वसिद्धान्तमुपाकर (२)

प्रीमासिक : सपादक - रगाचार्य बाळ
कृष्णाचार्य रड्डी, घारवाड प्रकाशक - सपादक,
घारवाड. मुद्रक - चिन्मयाळा छा., पुणे. वा. व.
र. ४. फु. अ. र. १०४. अकात - सदरवार ४८
पृष्ठ. ९'५ X ६'५. प्रथमाक - माघ श. १८४२.

उद्देश - वैष्णव समाजास प्रस्तुत देशकाला-
नुरूप तात्त्विक, धार्मिक, व्यावहारिक, योग्य
माहिती देऊन धर्माविषयी जाग्रत करणे, विदेशीय
स्वभाववाविषयी सहानुभूतिप्रयत्न करणे.

प्रीतवान्य -

स्वतन्त्रमस्वतन्त्र च द्विविध तत्त्वमिष्यते ।
स्वतन्त्रो भगवान्विष्णुर्निर्दोषोऽसौ पदगुणः ॥१॥

विशेष माहिती - ' जगळ जगळ तीन वर्गे
व्यावहारिक व प्रायश्चित्त नदीमुळे हा (मध्यसि. सु.)
बंद ठेवणे माग पडले होते. ' " श्रीउत्तरादि-
गडाधीश श्रीगणेश्यानतीर्थ याच्या कृपाकटाक्षाने
प्रसिद्ध होणारा. " यात मराठी भाषांतरासह
मध्वाचार्यकृत ' ब्रह्मसूत्रमाम्य ' व संस्कृत टीपेसह
' त्रिपाठीशत्रिभय ' प्रसिद्ध झाले.

[मम, डेक, भुंमभ]

वर्ष ४ - अक १ माघ १८४५, २ वैशाख
१८४५, ३ आश्विन १८४६, ४ कार्तिक
१८४६.

(श्री) मध्वसिद्धान्तमुपाकर (३)

प्रीमासिक : सपादक - रगाचार्य बाळ-
कृष्णाचार्य रड्डी. सटसपादक - (दुय्यम स.)
भीमराव कृष्ण कुळकर्णी. प्रकाशक - सपादक,
पुणे. मुद्रक - हनुमान प्रेस, पुणे. वा. व. र. १.
फु. अ. ८५. अकात - सदरवार ३२ पृष्ठ.
८'४ X ५'४. प्रथमाक - माघ श. १८५५.

उद्देश - श्रीमध्वसिद्धान्तप्रवारीणी शास्त्रासंगेचे
कार्य.

विशेष माहिती - श्रीउत्तरादिगडाधीश श्री-
गणेश्यानतीर्थ स्वामी महाराज यांच्या आश्रया
खाली श्रीमध्वसिद्धान्तप्रवारीणी शास्त्रासमा, पुणे
या संस्थेन प्रसिद्ध होणारा.

[वर्तक, मम, भुंमभ]

वर्ष १ - अक १ माघ १८५५, २ वैशाख
१८५६.

मनमोहन

मासिक . सपादक - नारायण विनायक
कुळकर्णी. प्रकाशक - श्रीपाद रघुनाथ राजगुरु,
पुणे. वा. व. र. ३०६. फु. अ. ८५. अकात
४८ पृष्ठ ९'२ X ६ २. प्रथमाक - जानेवारी
१९२८.

उद्देश - बाळ्याची सेवा, रंग - पुस्तक-परीक्षणे, कथा, नाटक, कादंबरी, कविता, विचाराचे फेरफटके.

मीडिया -

जनानुरागः प्रमोदि सम्यग्दाम् ॥ - मारवि:

विशेष माहिती - यात 'महाराष्ट्र छापी' कादंबरी सुरू.

[शुभं वंद्योऽहम्]

वर्ष १ - अंक १ वा १९२८...., ३ मार्च १९२८.

मनमोहन

मासिक : संपादक - महादेव कृष्णाजी अभिवेदी, सहासंपादक - आनाराम भिकाजी अभिवेदी, प्रकाशक - संपादक, पानापुर (विष्णुगव). मुद्रक - धनंजय छारपाना, पानापुर. वा. व. रु. २ आगाऊ. अंकात ३२ पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रथमांक - १ जून १९२९. वेळट्या अंक - अक्टोबर १९२९.

उद्देश - रंग, लुक्का, चरित्र, कविता यांच्या द्वारा समाजात नवजीवन उत्पन्न करणे.

विशेष माहिती - वर्गणी - यायज्जीवन वर्गणी २५ रु. आगाऊ ५ रु. देणारास 'मनमोहन' ३ वर्षे मिळेल, आगाऊ १० रु. देणारास ६ वर्षे मिळेल. पदव्यवहार - मनेवर, सु. मंगेशी, पो. मार्शल-गोसा.

[शुभं वंद्योऽहम्]

वर्ष १ - अंक १ जून १९२९ ते ५ अ १९२९ (सुद्धा 'गोमंतकीय नियतकालिके' पृ. ६२).

मनुस्मृति

मासिक : संपादक - (तयार करणार) जनार्दन महादेव गुंडर. प्रकाशक - (प्रसिद्ध करणार) संपादक, (सुद्धा). मुद्रक - (निर्णय-सागर, सुद्धा) वा. व. रु. ५ आगाऊ. अंकात

४० पृष्ठे. १० X ६"९. प्रथमांक - (डिसेंबर १८७५).

उद्देश - (मध्ययुगातील) प्राचीन भाषांतरा-सारित.

विशेष माहिती - 'मासिक - पुस्तकरूप' असा निर्देश. तयार करणार याच्या नावापुढे 'विद्वानाचे साक्षाने' असा मुद्राळा. अंक ११ चे दोन्ही पृ. ४३० वर 'मनुस्मृति समाप्त' अशी सनाणी.

[मम, पुममं]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. डिसेंबर १८७५ ते नोवंबर १८७६. पृ. ४३०.

मनो-विहार

मासिक : संपादक - निरंशा उमर बेग. प्रकाशक - ठाणे. फु. अं. ८५. अंकात २४ पृष्ठे. प्रथमांक - फेब्रुवारी १८६९.

उद्देश - मनोरंजक गोष्टींचे मासिक. त्यात - मराठी, हिंदुस्तानी, गुजराती, संस्कृत.

विशेष माहिती - सरकारी यादी व इंडिया ऑफिस बॅटिंग पृ. ११५ वरून माहिती.

वर्ष १ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १८६९ ते जानेवारी १८७०.

वर्ष २ - अंक १ फे १८७० ते ४ मे १८७० -.

मनोरंजकमित्र

मासिक : संपादक - आनंदराव बाळकृष्ण (रामणकर). प्रकाशक - संपादक, सुद्धा. मुद्रक - ज्ञानवर्षण छा., सुद्धा. वा. व. रु. ८११. फु. अं. ८२. अंकात १६ पृष्ठे. ७ X ४"१. प्रथमांक - आगस्ट १८९२.

उद्देश - लोकशिक्षणाचे साधन. त्यात - सोप्या भाषेत निबंध, मुरख कविता, मनोरंजक गोष्टी, नाटके, कादंबऱ्या, वैयक्तीय माहिती, मनोरंजन प्रश्न, पुस्तकपूर टीका, निवडक कथेमान.

विशेष माहिती - यात 'अवगोत्राति-
लेखनात्मा.'

[मध्य]

वर्ष १ - अंक १ ते १०, (११ - १२).

आगस्ट १८९२ ते जुलै १८९३.

वर्ष २ - अंक + १ ते ३, (४ - ६), ७ ते
१२, जानेवारी ते डिसेंबर १८९४.

मनोरंजन

मासिक : संपादक - (हरि नारायण
आपटे), प्रकाशक - (व्यवस्थापक) नारायण नरसिंह
साठे, गंगाधर अनंत ठाकूर, पुणे. मुद्रक - हंनु-
प्रकाश, मुंबई. वा. व. रु. २ आगाऊ. फु. अं.
८३. अंकात प्रकरणवार २४ पृष्ठे. ८"३ X ५"२.
प्रथमांक - जुलै १८८६. शेवटचा अंक - जून
१८८७. (पुस्तक-अंक).

स्वरूप - कामगुकीच्या गोष्टी (नावेल्स,
नाटके वगैरे) इ. शिवाय गंभीर विषयावरीलही
लेख.

धींदवान्य -

आपत्तिपादितुपां न साधु मन्ये प्रयोगविशानम् ।

- श्रीकालिदासः

विशेष माहिती - मल्लपुत्रावर शिरोमार्गी
' [कानिटकर आणि मटली यांचे मासिक पुस्तक]'.
' महिन्याचे अखेरीस लिहते '. पुढे निराळे छेदनाथ
' मनोरंजन आणि निबंधचंद्रिका ' (पाहा).

[मध्य]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जुलै १८८६ ते
जून १८८७.

मनोरंजन आणि निबंधचंद्रिका

मासिक : संपादक - (हरि नारायण
आपटे). प्रकाशक - (व्यवस्थापक) कुळकर्णी

आणि मंडळी, पुणे. मुद्रक - (वर्ष २ अंक १)
जगद्वितेच्छ छा. पुणे, (वर्ष ५ - अं. १२)
ज्ञानप्रकाश व श्रीविद्वत् छा. वा. व. रु. २. फु.
अं. ८४. अंकात ३२ पृष्ठे. ८"३ X ५"२.
प्रथमांक - जुलै १८८७ (वर्ष २ अंक १).
(पुस्तक-अंक).

उद्देश - " पुण्यातल्या पुण्यात दोन मासिक
पुस्तके चालण्यापेक्षा एकच चांगले चालवावे.
व्यक्तिस्वातंत्र्य व विचारस्वातंत्र्य पूर्ण देणे हीच
या पुस्तकाची पॉलिसी. " स्वरूप - कविता,
कादंबरी, नाटक, गंभीर विषयावरील लेख. स्वतंत्र
विषयांवर निबंध, पुस्तक-परीक्षण, पुस्तकाची पॉलिसी
म्हणतात ती ठेवली जाणार नाही. (सार्वजनिक
महत्वाच्या प्रश्नांच्या सर्व दिशा दिखव्या.)

श्रीदधान्य -

मनोरंजनचे ' आपत्तिपाद... ' व निबंधचंद्रिकेचे
' विरम विमिर... ' अशी दोन्ही.

विशेष माहिती - मनोरंजन [कानिटकर
आणि मंडळी] पुणे १८८६-८७ ची वर्षगणना
(वर्ष २ - अंक १ इत्यादी) चालू; पण
त्याशेरोबरच मल्लपुत्राच्या तळाळा उजव्या कोपऱ्यात
' निबंधचंद्रिका - अंक ४९ ' इत्यादी निबंध-
चंद्रिकेचा अकराव्यांश उशीर - वर्ष ५ अंक १२
मल्लपुत्र २ ' फार दिवसानी हा अंक निघाला आहे. '
या मासिकात हरिभाऊ आपटे यांच्या ' राणपतराव '
व ' चाणाक्षपणाचा कळस ' या दोन (अपूर्ण)
कादंबऱ्या, इतर ग्रंथ, गोष्टी वगैरे लिखाण
प्रसिद्ध झाले. याशिवाय ' भेटीचा अंक ' म्हणून
निराळे अंक सुमारे ३२ ते ४० पृष्ठांचे काढीत.

[पुढील, सुमारे]

वर्ष २ ते ४ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जु ते
जून). जुलै १८८७ ते जून १८९०. (तीन वर्षे)
(निबंधचंद्रिकेचा अंक ४९ ते ८४)

वर्ष ५ - अंक + १ जुलै १८९१ ते ५ नवंबर
१८९१ + ६ ते ९ मार्च १८९३, १०
एप्रिल १८९३, ११ मे, + १२ काल नाही.
अनियमित (निबंधचंद्रिका अंक ८५ -)

मनोरमा

वर्ष ४ - अंक + ... २ फे ३८ ते ७ जुं
१९३८—.

मासिक : सप्तादकगटळ - १ प्रस्ताव येण्य
अने, २ डॉ. इंदुमनिदाई नाईक, ३ गोपाल
गेविंद अधिकारी. प्रकाशक - गो. गो. अधिकारी,
अधिकारी भागि मंडळी, पुणे. मुद्रक - चित्रशाला
प्रेस, पुणे. वा. व. रु. ३८३; २ रु. पी पुस्तक
वर्गीय. पु. अं. ४४. अंकात सु. ४० पृष्ठे.
९.२ X ७. प्रथमांक - एप्रिल १९३९.

उद्देश - क्रियाच्या हितासाठी वाहिचेउ.
क्रियाचे मुख्य कार्यक्षेत्र म्ह - तेथील व्यवस्था
उत्तम वाटकराची व्हावी व जर त्या ठां
नियमाचे शत ठेकनद्वारा घरकसत्या कर्मन घाने.
स्वरूप - सचित्र. क्रियाच्या विविध प्रभावितरी
छेप, गोष्टी, निश्चय, कविता, थोर क्रियाची चरिते
व चित्रे, दिगुसंगोपन, स्त्रीशिक्षण, पाश्चिमात्य स्त्री-
समाज, संसारधीय, चाड महाराष्ट्रातील राजकारण,
महिलावृत्त, पहर्पद्वय इ. चित्रे-पणे, चाड
काडवरी.

मनोविनोद

मासिक : सप्तादक - इम्रायन कावाजी
मालदार. प्रकाशक - कोल्हापूर. मुद्रक - शाहू
विजय छा., कोल्हापूर. वा. व. रु. ८१५.
अंकात ३२, २४ पृष्ठे. ५.७ X ४.६. प्रथमांक -
(जून १९०४).

उद्देश - मनोवृत्त मासिक स्वतः -
चुटके, नाटक इ. सर्वाणि.

विनोद माहिती - वर्गाने वर्ष २ चे.
मल्लप्रदायर चुटके वर्गरे मल्लप्र.

[पुमंत्र]

वर्ष २ - अंक १ जून १९०५, ... ३ आगस्ट
१९०५—.

ग्रीदवाक्य -

वर्ष ३ अंक ३ पासून

यन नार्यस्तु पूज्यन्ते रमन्ते तन देवताः ।

विदेश माहिती - ' स्त्रियाचे उच्च दर्जाचे
व मारदस्त मासिक '. मुद्रक - वर्ष २, अंक १०
पासून आरंभसहृति मुद्रणालय, पुणे. वर्ष ३
अंक ४ राजगुरु कपनीन प्रेस. प्रकाशक - वर्ष
३ अंक ४ वामन पाडुण केळकर. सप्तादक -
वर्ष २ पासून १ प्र के. अने व २ गो. गो.
अधिकारी. प्रकाशक - वर्ष २ अंक ७ मल्ल
१०.५ X ८.३.

[पुमंत्र, जप्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९२९ ते
मार्च १९३०. अंक १० वा के. गो. म.
चित्रणकर अंक

वर्ष २ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९३० ते
मार्च १९३१.

वर्ष ३ - अंक (१ - २) ए - मे १९३१, ३,
४, ५ आ १९३१ - अंक (१ - २)
ए - मे वसंत अंक ६. १३०.

मनोहर

मासिक : सप्तादक - शं. वा. किलोस्कर.
प्रकाशक - सप्तादक, किलोस्करवाडी. मुद्रक -
किलोस्कर प्रेस, नि. वाडी. वा. व. रु. ३.
पु. अं. ४४. अंकात ९६, ६४ पृष्ठे. ७.७ X
५.७ / वर्ष १ अं. ११ पा. ११.४ X ८.३.
प्रथमांक - मार्च १९३४. पुढे चाड १९६७.
(सत्या अंकनमक)

उद्देश - कुटुंबातील मंडळींचे मनोरंजन करणे
आणि विनोदवृत्तीचा परिपोष करणे. उच्चप्रतीच्या
कलात्मक साहित्यास वाहिलेले मासिक. स्वरूप -
तिरंगी मल्लप्र व सचित्र. विविध छेप, कविता,
प्रवासवृत्त, लघुकथा, चाड काडवरी, ग्रंथपरीक्षण,
शकसमाधान, परमापासाहित्यवृत्त, ' मनोहरच्या
कयामेन्यातून ' मेवामिनाई, छायाविश्राची चंदाभोद.

विदेश माहिती - पृष्ठप्रख्या - वर्ष १ अंक
१ डेमी अष्टपत्री ९६, वर्ष १ अंक ११ जानेवारी
१९३५ पासून डेमी चतुष्पत्री ६४, आगस्ट
१९४० पासून डेमी अष्टपत्री ९६. दिवाळीखेरीज

हतर विशेष अंक - वर्ष ४ न १९३७ (दिवाळी) कॉलेज विद्यार्थी व विद्यार्थिनी यांचे लेख, वर्ष १२ जा १९४६ परब्यवसाय विशेषांक, वर्ष १४ अंक १६६ डि १९४७ गोमंतक साहित्य विशेषांक, वर्ष १५ जा १९४९ सप्तदश लेखक विशेषांक, वर्ष १७ न १९५० दिवाळी व २०० वा विशेषांक.

[जय, वचेरो, भुंग्रं, ठामग्रं]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. मार्च १९३४ ते फेब्रुवारी १९३५.

वर्ष २ ते १३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. (मा ते फे) मार्च १९३५ ते फेब्रुवारी १९४७ (बारा वर्षे). बहुधा दर्याल एकेरी निवा जोड दिवाळी अंक. वर्ष ४ कुठे सावर-बराची ' बाळिशणो ' बाढबरी सुरू.

वर्ष १४ - अंक १५७ ते १६८. मार्च १९४७ ते फेब्रुवारी १९४८. अंक १६५ दिवाळी अंक.

वर्ष १५ - अंक + एप्रिल ते फेब्रुवारी. एप्रिल १९४८ ते फेब्रुवारी १९४९. मार्चचा अंक निघाला नाही.

वर्ष १६ व १७ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (मा ते फे). मार्च १९४९ ते फेब्रुवारी १९५१ (दोन वर्षे). प्रतिवर्ष दिवाळी अंक.

मनोहरण

मासिक : प्रकाशक - कृष्णराव बापूजी माडे, पुणे. मुद्रक - श्रीशिवाजी छा. वा. व. क. २८८. फ. अ. ८८. अंक ४८ पृष्ठे ९८ × ६४. प्रकाश - अक्टोबर १८९२. (पुस्तक अंक).

उद्देश - श्रीराज पुढी देणारी साधने उरयुव त्याहूनही मनाय आदर्श देणारी अधिका उरयोजाची. ही साधने अनेक. तरी मुख्य गोष्टी आपले गेष्ट नष्ट होत्या या बरीच करची. ही महाराष्ट्रातील गोष्टी तशीच दूर करणे. एवढी -

मुख्य गोष्टी, नाटके वगैरे. वादग्रन्था लडन येथील बड्या लोकांची गुत वृत्त्ये, मीमसिंग नाटक, सम्राजी नाटक.

[भुंग्रं, पुंग्रं]

वर्ष १ - अंक ... ४ दि. १५ जाने १८९३.

मनोहर माला

मासिक : प्रकाशक - पुणे. वा. व. क. १८१४. अंक ४० पृष्ठे. ८४ × ५४.

प्रकाशक - (अक्टोबर १९२५) (वर्ष पुण्य).

स्वरूप - कविता, लेख, पुस्तकपरीक्षण, गोष्टी, विनोदी लेख, वीच अभिप्राय, चानू बाढबरी.

मोदयान्त्य -

हित मनोहारि च दुर्धर्म वधः ।

[यदिपेदरकरसमह]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९२५ ते ५ फेब्रुवारी १९२६. शिवाय शिवाय २५२. अंक ४ एव अंक.

मन्वन्तर

मासिक : सप्तदश - नारायण लक्ष्मण कोराडे. प्रकाशक - सप्तदश, पुणे. मुद्रक - हनुमान प्रेस, पुणे. वा. व. क. ८१२, वर्ष ५ क. १. फ. अ. ८१, वर्ष ५ क. ८१८६. अंक ३२ ६४ पृष्ठे ७२ × ४८, वर्ष २ - ९७ × ६६. प्रकाश - जानेवारी १९३५. पुढे वाढ १९६० अक्टोबरपर्यंत.

उद्देश - साधारतेचा प्रसार, सर्वसामान्य लोकांची बौद्धिक गरज भागविणे. " गरिबच घडून परबडेक अशा अला मोडल्यात मारपूर मरपूर घ्याच व करमणूक करून घालांना घडूनग्यात जन प्राप्त करून घ्यावे हेच ध्येय. " एवढीच - संशोधन. समतायाची योजना, आम शास्त्राची बस्यता, शने शुक्ली यो रे रे रे इ.

भ्रीदवाक्य -

(वर्ष ५) कोगाही जीराच्या न घडो म.पर ।
कर्म सुर्वेश्वरपूजनाचे ॥

विशेष माहिती - विशेषांक - वर्ष ३ ते ७ प्रविर्षां वर्षारंभ साय अंक. वर्ष ६ मध्ये याने गुरुजी लिगित 'ध्याम, टाट ३'. वर्ष ८ अंक १ वर्षारंभ साय अंक, अंक ११ दिवाळी अंक. वर्ष ९ ते १६ प्रविर्षां एकेरी किंवा अंठ दिवाळी अंक पुढीलप्रमाणे : वर्ष ९ अंक ११, वर्ष १० अंक (१० - ११), वर्ष ११ अंक (११ - १२), वर्ष १२ अंक (१० - ११), वर्ष १३ अंक ११, वर्ष १४ अंक ११, वर्ष १५ अंक ११, वर्ष १६ अंक ११. इतर अंक स्वतंत्र व दिवाय वर्ष १३ अंक १ जा ४७ याने गुरुजी निरोपाक.

[मय, पुननं, पत्र]

वर्ष १ व २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. (जा ते डि) जानेवारी १९३५ ते डिसेंबर १९३६ (दोन वर्षे).

वर्ष ३ ते ७ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जानेवारी १९३७ ते डिसेंबर १९४१ (पाच वर्षे).

वर्ष ८ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४२.

वर्ष ९ ते १६ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जानेवारी १९४३ ते डिसेंबर १९५० (आठ वर्षे).

मय पंचाल

धैमासिक : सप्ताहक - महादेव विष्णु पाटले स्वर. प्रकाशक - सप्ताहक, मुंबई. वा. व. रु. १०१. अंकात ३२ पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रथमांक - सप्टेंबर १९२९.

भ्रीदवाक्य -

सुतर्मयोगे वय ध्यावावे ।
सर्वामुखी मंगल होववावे ॥

[भुमंभ्र]

वर्ष १ - अंक १ व २ १९२९, २ डि, ३ मा ३०, ४ जून १९३०.
वर्ष २ - अंक १ सप्टेंबर १९३०---.

(श्री) मयूरकावि

मासिक : सप्ताहक - (हरकारीनांद) राजाराम बाळटुप्पाशामी हॅरर. प्रकाशक-मुंबई. मुद्रक-श्रीहरिवरदा छा., मुंबई. वा. व. रु. २०८ आगाऊ. फु. अ. ४४. अंकात ८० पृष्ठे. ७"५ X ५. प्रथमांक - नवंबर १८८९. (पुनन-अंक)

उद्देश - मयूरकावीच्या सर्व काव्याचा वया-वराज ग्रंथ वरणे. स्थळ - समानमाने छापणे - फक्त दुर्घोष स्थळी टीपा.

भ्रीदवाक्य -

(वर्ष ५) -

अमृतप्रतिम चरित प्राचावे भवण करुनि आर्यांनी ।
गार्दल रामकल्याणमचमयूर तेचि आर्यांनी ॥

विशेष माहिती - जाहिरातीवर सही करणार - बाबाजी अनंत प्रभु, वेहुलकर. वर्ष १ अंक १० - "धै. माधव चंद्राचा यानी सर्वसंग्रह प्रसिद्ध केला. त्याची प्रत पठाचे पणनू नारायण पोरेश्वर यानी आपल्या मूळ प्रतीवरून शुद्ध करून दिली होती. त्यातील राहिलेल्या चुका पठाचे निराणतु भोरेश्वर नारायण ऊर्फ चळवंतराव पत यानी दुरुस्त केल्या आहेत. टीपाही त्याच्याच अनुप्रतीने दिल्या आहेत."

[मयं, पुमंभ्र]

वर्ष १ व २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (न ते व). नवंबर १८८९ ते अक्टोबर १८९१ (दोन वर्षे). मारठ.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. नवंबर १८९१ ते अक्टोबर १८९२. हरिवंश, वृहदशम, कुष्माविजय.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२ नवंबर १८९२ ते
अक्टोबर १८९३ समश्लोकी, ब्रह्मोत्तराखण्ड,
रामायण

वर्ष ५ - अंक १ नवंबर १८९३ ते ८ जून
१८९४ - रामायण

वर्ष ६ - अंक १ ते ४, (५, ६), ७, (८ -
९), (१० - १२) जुलै १९१७ ते जून
१९१८.

मराठा

मराठा

मासिक संपादक - कृष्णानुव कालकर
(= सभाजी गणपत कालकर) प्रकाशक -
संपादक, मुंबई वा ब र २, बप ३ र १
फु अ ४३ अक्षात ४० ते ५६ पृष्ठे
७ २ X ४ ८ प्रथमांक - एप्रिल १९१४

उद्देश - जातिविषयक नव्हे मुराणिमत्ताक
व प्रातिपर बाळग्याच्या अमिहृदीसाठी मनो
रजतावहित शानामिषची वाढावी स्वरूप - सचिन
अनेक गोष्टींची चर्चा कावता, गोपी, चरित,
निग्रह, विनोदी छेप

मीदयानय -

सहितमव्यय घाम सारस्वतमयासमहे ।
यत्पदादाप्रलीयते मोहाधतमयच्छला ॥

- सुभाषित

विशेष माहिती - प्रकाशक - वर्ष १
अंक १२ - केशव कृष्णराव साळवी आणि
सामल (१). संपादकासह संपादक -
वर्ष ४, अंक ४ - १.१ X ५ २ यत् 'जड
मार्जत', 'मुहासिनी' ह्या कादंबऱ्या

[जप, भग्न]

वर्ष १ - अंक १ ते ५, (६, ७), (८
९), १०, (११ - १२) एप्रिल १९१४
ते मार्च १९१५

वर्ष २ - अंक १ ते १०, (११ - १२)
जुलै १९१५ ते जून १९१६

वर्ष ३ - अंक १ ते ४, (५, ६), (७
८), ९, १०, (११ - १२) जुलै १९१६
ते जून १९१७

मासिक संपादकमाल - बाबुराव सखाराम
अनाळकर, डी एस् सावत, एन् जी कशाळकर,
पी एस् सागम प्रकाशक - वा स अनाळकर,
मुंबई वा ब र १०८ पु अ ४२ अक्षात
३२ पृष्ठे ९६ X ७ २ प्रथमांक फेब्रुवारी
१९३९

मीदयानय -

मराठा तितुका मेळवावा ।

महाराष्ट्रधर्म वाढवावा ।

आपुला समाज उन्नत करावा ॥

विशेष माहिती - वर्ष २ मध्ये मास्कराव
जाधवाचे काही छेप वर्ष ३ मध्येतरी सुद्धाच
महागाइमुळे प्रकाशन घेऊन होत यात
डी डी साठवे याचे 'मी पाहिलेही नाटने व
नाट्यसंस्था' या रिपब्लिक छेप, बाबुराव
अनाळकर लिखित 'भूतगला' कादंबरी

[मन]

वर्ष १ - अंक १ ते १२ फेब्रुवारी १९३९ ते
जानेवारी १९४० अंक ७ दारुनरी अंक

वर्ष २ - अंक १ ते १२ फेब्रुवारी १९४०
ते जानेवारी १९४१ अंक १२ मासिक
अंक

वर्ष ३ - अंक १ फेब्रुवारी १९४१ ते ४ म
४१ + ५ स ते ७ न (चाल नाही) + ८
फ ४४ ते १२ जून १९४४ -

मराठा गायक मित्र

मासिक संपादक - गो पु शमडे देसाज
प्रकाशक - फाट, गेरा, ५१ वा ब र

१८११. अंकात १६ पुटे. ९*५ X ६*५.
प्रथमांक - चैन शक १८४०.

उद्देश - गायक म्हणजे वेदयासप्राज्ञ; त्याच्या
उन्नत्यर्थे, स्वराज्य - समाजाच्या हिताचे विषय.

ग्रीव्याख्य -

आस्ते मम भास्तीनस्मोर्ध्वंस्तिष्ठति तिष्ठतः ।

शेते निपद्यमानस्य चराति चरतो भयः ॥

— ऐतरेय ब्राह्मण.

विशेष माहिती - संपादक हेण्डे देसाई
याच्या 'भारत' साप्ताहिकाची पुरवणी म्हणून
प्रकाशन.

[गोहिअ मुंबई, मडगाव]

वर्ष १ - अंक १ चैन १८४० ते ३, (४-५),
(६-७) मा - अ १८४०.

ॲड इंडस्ट्रीज, पुणे २. पृष्ठसंख्या - वर्ष २
पासून २४ ते ३२. नामावर वर्ष ४ पासून
'संपदा' (पाहा).

[कचेरी मुंबई]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १९४५, (२-३),
४, ५, (६-७), (८-९) फेब्रुवारी-
मार्च १९४६. अंक ५ च्या ठिकाणी ४ व
(६-७) च्या ठिकाणी (४-५) खुन
छापले.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९४६ ते
मार्च १९४७. पहिल्या अंकावर वर्ष १ अंक
१० भसे छापले आहे.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९४७ ते
मार्च १९४८.

मराठा जागृति

मराठा चेंबर ऑफ फॉर्मर्स ॲण्ड इंडस्ट्रीजचे
मासिक वृत्त

मासिक : संपादक - आत्माराम रावजी
मठ. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - केसरी
छापखाना, पुणे. वा. घ. व. २. फ. अ. ८३.
अंकात १२ ते ३२ पुटे. ७*२ X ४*८.
प्रथमांक - जुलै १९४५. नामावर एप्रिल १९४८.

उद्देश - हिंदुस्थानची, विशेषतः महाराष्ट्राची
व्यापारी उन्नती साधणे. महाराष्ट्राच्या व्यापाराचा
पायदा महाराष्ट्रात राखणे. महाराष्ट्राचा अंतर-
प्रांतीय व अंतरराष्ट्रीय व्यापारात प्रवेश व्हावा
यासाठी झटणे. स्वराज्य - कार्यकारी मंडळाने
केलेल्या कार्याचे महिने महाल वृत्त, चेम्बरज्वे
आलेखी समसदास उपयुक्त माहिती, व्यापारी व
औद्योगिक विषयाबाबत सरकारद्वारा झालेल्या
परिचयवहार.

विशेष माहिती - मराठा चेंबर ऑफ
फॉर्मर्स ॲड इंडस्ट्रीजचे (सत्येची स्थापना वर्ष
प्रतिपदा श. १८५६ = १६ मार्च १९३४),
इमजी मथळा अंक २ पासून - मॅथली न्यूज
बुलेटीन ऑफ दि मराठा चेंबर ऑफ फॉर्मर्स

त्रैमासिक : संपादकमंडळ - दामोदर भाऊराव
त्रिवारे, नारायण बाळाजी मोरे. प्रकाशक -
१. स. साळवी, मुंबई. वा. घ. व. १०४ धरपोच.
फु. अ. ८५. अंकात ३६ पुटे. ९*४ X ६*९.
प्रथमांक - अक्टोबर १९४९ (विजयादशमी).
(सलग अंकप्रकाशक).

उद्देश - मराठा समाजाचे त्रैमासिक.
स्वराज्य - कविता, समाजातील व्यक्तींचे परिचय,
लघुकथा, सत्याचे परिचय.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९४९, २ जा,
३ ए, ४ जुलै १९५०.

वर्ष २ - अंक ५ अक्टोबर १९५० वर्गारम
विशेषांक किं. ८१२-.

मराठा-मंडळ

त्रैमासिक - संपादक - (व्यवस्थारक
श. वि. कर्म कारणीकर). प्रकाशक - मराठा
शिक्षण परिषदेचे सहाय्यार मंडळ, लम्पर,

ग्वाल्हेर मुद्रक - अलिजा दरबार प्रस, ग्वाल्हेर
वा व रु १०२ अकात ६० पृष्ठ ९१ X
६२ प्रथमक - अकोबर १९२०

उद्देश - मराठा समाजाच्या उन्नतीप्रतिस्थ
स्वरूप - राजकीय विषय नाहीत समाजातील
हुद्दीचे निराकरण पुढील पिढीची सुधारणा इ
विषयक लेख

प्रीदवाक्य -

१ (मूलपृष्ठ)
शौर्य तेजे धृतिर्दास्य युदे बाप्यपलायनम् ।
दाननीश्वरभावश्च क्षान्त कर्म स्वभावजम् ॥
- श्रीमद्भगवद्गीता

२ (आरम्भपृष्ठ)
जो आपुले हित न करा ।
तो आपुला आपण बैरी ।
येथे काही कोणाबरी । दोष नाही ॥
- श्रीसमर्थ रामदास.

निशेध माहिती - यात कल नानासाहेब
शिंदे याचा ' पानपत्राच्या धन्योदर समामाचा
सुदशास्त्रदृष्ट्या विचार ' हा विस्तृत लेख

[मुमम]
वर्ष १ - अक १ अकोबर १९२०, २ जा
२१, ३ ए २१, ४ जुलै १९२१ अक
३ मराठा शिक्षण परिषदेचा छाल छवित्र अक
वर्ष २ - अक (१ - २), ३, ४ अकोबर
१९२१ ते पुढे १९२२ -

मराठा मित्र

मासिक संपादक - गोपाळ दाजीबा दळवी
प्रकाशक - मुबई मुद्रक - इटुप्रकाश छापखाना,
मुबई वा व रु १ रु अ ०२ अकात
प्रकरणवार २४ x ४, ते ४८ पृष्ठे ८४ X ५४
प्रथमक - जानेवारी १९०९

उद्देश - मनोरंजनाच्या द्वारे अत करणात
शानामृत निवृत्त सवे मागासलेल्या समाजाच्या
रितवा विचार, वाचकाच्या मनाला उज्ज्वल नीतीचा
संस्कार, शक्तीवर्धक व देशविषयक कठम्याची

जाणीव व उच्च कल्पनाची प्रेरणा देणे स्वरूप -
मराठादी समाजाचा प्राचीन व अर्वाचीन इतिहास,
स्फुट विवेचन, वृत्त प्रश्न, कविता, पत्रव्यवहार,
चरित्रे, गौरी, एति कावरी, धार्मिक, सामाजिक,
औद्योगिक लेख, सामाजिक चळवळी, मासिक
समालोचन, पुस्तकपरीक्षण इ वर्ष ३ - चित्राची
योजना

प्रीदवाक्य -

(१) जो आपले हित न करी । तो आपला
आपण बैर । येथ काही कोणाबरी । शब्द
नाही ॥ १ ॥ - श्रीसमर्थ रामदास
(२) सत्यसंन्यासा दाता भगवान । सर्व करी
पूर्ण मनोरथ ॥

विशेष माहिती - मुद्रक - वप ६ अक २
पासत ' मराठामित्र ' छापखाना प्रीदवाक्य -
वप ६ अक २ पासत पत्र क्रमांक (२), पूर्वा
क्रमांक (१) फक्त, या वगणा - वप ३ रु.
१०४, वप ६ रु १०१३, वप ७ रु २
आकार - वप ३ ७ २ X ४ ८, वप ७ ८ ९
X ६ वर्ष ६ अक ४ - " मराठा शिक्षणपरि
षदेच्या हेतु अमुद्रक करून घेतले "

[मम, मुमम]
वर्ष १ - अक १ ते १२ जानेवारी ते डिसेंबर
१९०९ पृ २८२
वर्ष २ - अक १ ते १२ जानेवारी ते डिसेंबर
१९१० पृ २१२
वर्ष ३ - अक १ ते १२ जानेवारी ते डिसेंबर
१९११ पृ ४८८.
वर्ष ४ - अक १ ते ९, (१० ११), १२
जानेवारी ते डिसेंबर १९१२ पृ ४१६.
अक (१० ११) दिवाळी अक
वर्ष ५ - अक १ ते ९, (१० ११), १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९१३ पृ ६४८
अक (१० ११) दिवाळी अक
वर्ष ६ - अक १, (२ ३), ४ ते ८,
(९ १०), ११, १२ जानेवारी ते
डिसेंबर १९१४ पृ ४०६ अक (२ -
३) मराठा शिक्षण परिषद अक अक

(९ - १०) दिवाळी अंक. फक्त याचा
आकार ८.९ × ६.

वर्ष ७ - अंक १ जा १५, २, (३ - ४)
मा - ए १९१५...

वर्ष ८ - अंक १ ते ३, (४ - ५), ६,
(७ - ८), ९, १०, (११ - १२).
जानेवारी ते डिसेंबर १९१६.

मराठा-मित्र

मासिक : संपादक - गोपाळ दार्जीवा दळवी.
प्रकाशक - संपादक, नागपूर. ९ × ६.१.
प्रथमांक - अक्टोबर १९१९.

विदेश माहिती - स्मारक - के. श्री. राणा
रा. सा. आनंदराय तुसारामजी देशमुख राजे
बानखडे देशमुख यांचे स्मारक. नवाबतार.

[संमंत्र]

वर्ष १ (जुने ११) - अंक १ अक्टोबर
१९१९ ते ६, ..., (८ - ९), (१० -
११), १२ सप्टेंबर १९२०.

वर्ष २ (जुने १२) - अंक १ अक्टोबर
१९२०, (२ - ५), ६ ते १० जुलै
१९२१—.

मराठाविजय

मासिक : संपादक - कृष्णाजी परदाराम शिंदे.
प्रकाशक - संपादक, निपाणी. सुदक - मराठा-
विजय छा. वा. व. रु. १८८. ७.२ × ४.८.
प्रथमांक - (जून १९१३). (पुस्तक - अंक).

ब्रीदवाक्य -

क्रियेवीण वाचाळता व्यर्थ आहे ।
विचारा मना त्वि शोधून पाहे ॥

[आकडे]

वर्ष १ - अंक...३ आगस्ट १९१३, ४

१९१३

मराठा-वैभव

मासिक : संपादकमंडळ - काशिनाथ ठरुजी
जाधव, पुणे; आनंद नानाजी पवार, पाटील, बाल्हे.
प्रकाशक - आ. ना. पवार (मालक), पुणे.
वा. व. रु. १८८, श्रीमंताकरिता उत्कृष्ट अंक रु.
१०. पु. अं. ८३. अंकात ३२ पृष्ठे. ७.१ ×
४.९. प्रथमांक - जानेवारी १९१३.

उद्देश - समानाची शिक्षणाकडे प्रवृत्ती
होईल असे करणे - आधी मासिक, मग पाक्षिक
व नंतर वृत्तान्त करण्याचा निवार. स्वरूप -
निबंध, गोष्टी, कृत्यध इ.

ब्रीदवाक्य -

सुकटी बंडाळो नये । करावे अवतंत उगाय ।
तरा मग पाहता वाय । उणे आहे ॥—रामदास.

[पुमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ जा १९१३...५ ते ७ जुलै
१९१३.

मराठी ग्रंथ संग्राहक

पुष्पे : संपादकमंडळ - छीवा मस्तकार रेळे,
प. त्र्यं. सहस्रबुद्धे. प्रकाशक - (पुष्पे १ - २)
शं. वा. कुळकर्णी, महाराष्ट्र प्रथभांडार, मुंबई
(पुष्पे ३ - ४) वा. वि. भट्ट, अभिनव प्रकाशन,
मुंबई. सुदक - फेमस प्रिंटर्स, मुंबई. पु. अं. ८४.
अंकात २२ - ३० पृष्ठे. ८.४ × ५.४. प्रथमांक -
आगस्ट १९४६. शेवटचा अंक - डिसेंबर १९४६.
(पुष्पे व म.)

उद्देश - मराठी ग्रंथालयसंघ (मुंबई)
प्रकाशन. ग्रंथालय चळवळीला वाहिलेले स्वरूप -
साहित्यसमीक्षा, ग्रंथ व ग्रंथालये, नवे प्रकाशन,
दृष्टिक्षेप, मराठी ग्रंथालयसंघातर्फे. ग्रंथ व ग्रंथा-
लयविषयक लेख.

विदेश माहिती - पुष्प १ पृ. २६ -
“प्रकाशनाची मूळ कल्पना मुंबई मराठी ग्रंथसंग-
-ाची त्याच संस्थेने दोन प्रकाशने वाचकांस

ती दिखली. परंतु ग्रंथालयसंघाची बाटवी
ब ध्यानी घेऊन प्रकाशनाचे काम सग्रहालयाने
मालयसंघाकडे सोपविले. ” ‘ साहित्य सहकार ’
ने १६ अंक ८, पृ. १० - “ १९४५
लात ‘ मराठी ग्रंथ संग्रहांक ’ हे ग्रंथालयचळ-
वळ बाहिलेले एक प्रकाशन सुं. प्र. ग्रंथसंग्रहा-
यातर्फे सुरू करण्यात आले. उपनगर ग्रंथालय
रिपदेपयेंत त्याची दोन पुष्पे प्रसिद्ध झाली होती.
ह नैमासिक स्वरूपात प्रसिद्ध करण्याची कल्पना,
ण त्या वेळच्या वृत्तरन नियमन कायद्यामुळे व
गमन निबंधामुळे तसे करता येत नव्हते. त्याचे
न अंक (पुष्पे) निघाल्यावर...मराठी ग्रंथालय-
घाने ते चालवावयास घेतले. पहिल्या वर्षी चार
पुष्पे व दुसऱ्या वर्षी डिसेंबरेशन केव्हावर
मासिक स्वरूपात) त्याचे चार अंक निघाले. ”
डेक्लरेशनोसर मासिकात रूपात.

[डेक्ल, मुमप्र]

पुष्प १ ऑगस्ट १९४६, २ नवेंबर ४६,
३ नवंबर ४६, ४ डिसेंबर १९४६.

मराठी ग्रंथसंग्रहांक

मासिक : संपादकमंडळ - वा. नि. भट,
प. नि. सहस्रजुंद. प्रकाशन - संपादक, मुंबई.
मुद्रक - फेमस प्रिंटर्स, मुंबई. वा. व. रु. २. फु.
अ. ४४. अकांत १६ - २२ पृष्ठे. ८"३ X ५"३.
प्रथमांक - मे १९४७.

उद्देश - मराठी ग्रंथालयसंघ (मुंबई) प्रकाशन,
ग्रंथप्रसार व ग्रंथालय चळवळ याना बाहिलेले
मासिक, स्वरूप - नव्या मराठी साहित्याची अत्र
यावत माहिती, मराठी साहित्यातील उच्चष्ट वृत्तीचा
परामर्श, ग्रंथालये व साहित्य संस्था यांची माहिती,
ग्रंथ व ग्रंथालयचळवळ यावर माहितीपूर्ण लेख,
साहित्यविषयक प्रश्नावर मूलग्राही टिपणे. ‘ साहित्य-
समीक्षा ’, ‘ नवे प्रकाशन. ’

निरोध माहिती - अंक १ पृ. १८ -
“ ‘ मराठी ग्रंथसंग्रहांक ’ ला आवश्यक ती परवानगी
मिलालाने मे १९४७ पासून संग्रहांक मासिक
स्वरूपात काढण्याचे ठरले. ”

[डेक्ल, मुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ मे १९४७, २ जून ४७, ३
जुलै १९४७.

मराठीचिने नगरी

मासिक : प्रकाशक - केशव भिकाजी ठवळे,
मुंबई. अंकात प्रकरणवार २६ पृष्ठे. ९"७ X ७"३.
प्रथमांक - मे १९४८.

उद्देश - मराठीचा चढतावाढता सघार
दर्शविणे. स्वरूप - ग्रंथकार, ग्रंथप्रकाशन, ग्रंथ-
विजेते, ग्रंथालये व विद्यालये यास उपयुक्त वाढनय.

[दयापो, मुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ८, (९ - १०), (११ -
१२). मे १९४८ ते एप्रिल १९४९.

वर्ष २ - अंक १ मे १९४९.

मराठी शालापत्रक

मासिक : संपादक - (वर्ष १ अंक ४
पासून) केतो लक्ष्मण छत्रे, सुपरिटेण्डंट नॉर्मल
स्कुल, पुणे. प्रकाशक - पुणे. मुद्रक - ज्ञानप्रकाश
छापखाना (खिळेमुद्रण). वा. व. पुढवळ
अंकाच्या दाखने गणित करून. फु. अ. ४२. अंकात
२०/२४ पृष्ठे. ७"८ X ५"२. प्रथमांक -
ऑगस्ट १८६३ (पुणे पाठशाळा पत्रकाचे चालू
वर्ष ३ अंक ४). शब्दचा अंक - डिसेंबर
१८७५. (पुस्तक अव).

उद्देश - पुणे देनिंग कॉलेजचे प्रकाशन.
स्वरूप - फक्त मराठी शाळांना उपयुक्त मजकूर,
पत्रे, शंका, चर्चा, निबंध, व्याख्याने, परीक्षणे,
सरकारी जाहिराती.

विशेष माहिती - जागतिक बदल - पूर्वीचे
‘ पुणे पाठशाळा पत्रक ’ (पाहा) : पुण्यातील
पाठशाळेविषयी काहीच मजकूर नसतो, मराठी
शाळांवर उपयुक्त असा पुष्कळ असतो म्हणून बदल.
इयजी मजळा - मराठी स्कूल पेपर (Marathi

School Paper) संपादक - वर्ष ४ अंक ११ पासून कृष्णशास्त्री विप्लोणकर (संदर्भ वर्ष ४ अंक ११ मल्लुष्ट ४) हे पुणे ट्रेनिंग कॉलेजचे पहिले प्रिन्सिपल. (कायम नेमणूक ऑगस्ट १८६५). अनुक्रमणिका - मल्लुष्टवर दोनरवानी, डावीकडे मराठीत व उजवीकडे तीच इंग्रजीत मापांतर केलेली. यात वर्ष १० अंक २ मध्ये 'सांख्यिक पुस्तकालये' या विषयावर निबंध. सरकारी हकुमावरून बंद.

[सुमंथ, मसाय, मंथ]

वर्ष ३ (चाड) - अंक ४ ते १२. ऑगस्ट १८६३ ते एप्रिल १८६४.

वर्ष ४ ते १४ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (मे ते ए). मे १८६४ ते एप्रिल १८७५ (अकरा वर्षे).

वर्ष १५ - अंक १ ते ८. मे १८७५ ते डिसेंबर १८७५.

मराठी शालापत्रक

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद) बाबुदेव गणेश जोशी. प्रकाशक - पुणे. मुद्रक - आर्यभूषण छापखाना, पुणे. या. व. र. १८३३. फु. अं. ८३. अंकात ३२, ४० पृष्ठे. ७-९ X ५-१; वर्ष २२ अंक ७ पासून ९-१ X ७-२. प्रथमांक - जानेवारी १८९०. पुढे चाड १९६७. (पुस्तक-अंक).

उद्देश - मराठी शालातील शिक्षक मंडळीकरिता शैक्षणिक लेखाच्या द्वारे शिक्षणप्रकार स्वच्छ - (१) शास्त्र, कला व धर्म या दृष्टीने शिक्षणाचा विचार, शाळासालासंबंधाने माहिती, परदेशातील शिक्षणसदृशींची माहिती, योगाची चरित्रे, भाषा, गणित इ. विषयातील शका, पुस्तकावर अभिप्राय, शैक्षणिक विषयावर निबंध, स्फुट विचार. (२) वर्ष २२ पासून विद्यार्थ्यांचे लेख, मुलांसाठी गोष्टी, चित्रे, चित्रेपणे, उपदेशपर गोष्टी वगैरे बालसाहित्याच्या विविध लेखनाचा

समावेश. (३) वर्ष ४० पासून सर्वांगना व मुख्यचे मासिक.

घोषवाक्य -

(१) वेधे शब्द नाही शिष्यांसी । हे अंतःसद्गुरूपासी । सद्गुरू पालटी अश्वगुणासी । नाना यत्नेकरुनी ॥ - दासबोध.

(२) जे काही आपणांस ठावे । ते हक्क शिकवावे । शाहाणे करुनी सोडावे । एकदं जना ॥ - रामदास.

विशेष माहिती - नाव - मल्लुष्टव आणखी 'मराठी स्कूल पेपर', पण आरंभप्रकाशक 'शाखानक'. श्रीकृष्ण - वर्ष १ प्रकाशक (१) फक्त. वर्ष ८ पासून प्रकाशक (१) व (२) एकापुढे एक. मुद्रक - वर्ष १० पासून चिन्मयाळ प्रेस, पुणे. प्रकाशक - वर्ष ९ अंक ११ पासून विनायक निबळ विप्लोणकर. वर्ष ११ अंक ८ पासून शंकर नरहर जोशी. संपादक - वर्ष २० रामचंद्र मिकाजी जोशी. संपादक, मुद्रक व प्रकाशक - वर्ष ४१ पासून शंकर नरहर जोशी. वर्ष ५५ अंक ३ पासून दामोदर पांडुरंग रानडे. स्थित्यंतरे - वर्ष २२ अंक ७ पासून (१९११ जुलै) मुळनाही उपयुक्त लेखना समावेश; वर्ष ४० अंक ४ (एप्रिल १९२९) पासून अंतरंग व बहिरंग बद्धत केवळ मुळाव्या करिताच चालविण्याचे धोरण. वर्ष ५२ पासून प्रमुखाच्यासाठी उपयोगी लेख सुरू. वार्षिक वर्गाची वर्ष ४१ पासून रु. २४६ फु. अं. ८४; वर्ष ५५ पासून रु. २४१५ फु. अं. ८५; वर्ष ६० पासून रु. ३४८ फु. अं. ८६. वर्षांची पृष्ठसंख्या - वर्ष ३५ ते ३९ सुमारे २५०, वर्ष ४० ते ४००, वर्ष ४१ ते ४८ सु. ५००, वर्ष ५० सु. ४००, वर्ष ५४ ते ५७ सु. ३००, वर्ष ५८ पासून सु. ४००. विशेषांक - वर्ष २२-२३ (१२-१) खास बालसाहित्य स्वरूपाचा अंक. वर्ष ३६ ते ३९ पहिले अंक खास वर्षारंभ अंक. वर्ष ४० अंक ५ खास अंक. वर्ष ४१ अंक १ खास चरित्रांक. वर्ष ४२ अंक १ खास हिंदुस्थान अंक. वर्ष ४३ अंक १ खास बालसाहित्य अंक. वर्ष ४४ अंक १ खास वीरिकांक; अंक

१० दिवाळी अंक. वर्ष ४५ अंक १ खास
इंदोरी अंक; अंक ११ दिवाळी अंक. वर्ष ४६
१ सामर्थ्य अंक; अंक ११ दिवाळी अंक.
पं ४७ अंक १ विज्ञान अंक; अंक ११
दिवाळी अंक. वर्ष ४८ अंक १ अमेरिका अंक;
अंक ११ दिवाळी अंक. वर्ष ४९ अंक ३
॥ प्रेमिस अंक, अंक ५ वसंत अंक; अंक ११
दिवाळी अंक. वर्ष ५० अंक ४ वसंत अंक;
अंक ५ वसंत अंक; अंक ११ दिवाळी अंक.
॥ ५१ अंक १ सुवर्ण महोत्सव अंक, अंक
११ दिवाळी अंक. वर्ष ५३ अंक १ न्या. मू.
१ मंडे खास अंक, अंक ११ दिवाळी अंक. वर्ष
५४ अंक ११ दिवाळी अंक. वर्ष ५५ अंक १
खास वर्षारंभ अंक, अंक ८ व ९ केवळ भांड
॥ ज्ञाने. वर्ष ५६ अंक १ सामुदायिक खास अंक.
वर्ष ५७ ते ६१ प्रत्येकाचा अंक ११ दिवाळी
अंक.

[चित्रशाळा, मर्म, डेकॉ, सुनमं]

वर्ष १ ते १० - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जा
ते डि). जानेवारी १८९० ते डिसेंबर १८९९
(दहा वर्षे).

वर्ष ११ - अंक १ ते १०, (११ - १२).
जानेवारी ते डिसेंबर १९००.

वर्ष १२ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १९०१.

वर्ष १३ - अंक १, २, (३ - ४), ५ ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९०२.

वर्ष १४ - अंक १, (२ - ३), ४ ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९०३.

वर्ष १५ ते २१ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जा
ते डि). जानेवारी १९०४ ते डिसेंबर १९१०.
(सात वर्षे).

२२ - अंक १ ते ६. जानेवारी ते जून
१९११.

२२ २३ - अंक ३ ते (वर्ष २२ चा १२
- वर्ष २३ चा १). जुलै १९११ ते जाने-
वारी १९१२. शेवटचा साप्ताहिक रूपाचा
विशेषांक.

वर्ष २३ - अंक (२ - ३), (४ - ५), ६
ते ८, (९ - १०), ११, १२. फेब्रुवारी
ते डिसेंबर १९१२.

वर्ष २४ - अंक (१ - २), ३ ते १२. जाने-
वारी ते डिसेंबर १९१३.

वर्ष २५ ते ३३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जा
ते डि). जानेवारी १९१४ ते डिसेंबर
१९२२ (नऊ वर्षे).

वर्ष ३४ - अंक १, २, (३ - ४), (५ -
६), ७ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९२३.

वर्ष ३५ ते ६१ - अंक प्रत्येकी १ ते १२
(जा ते डि). जानेवारी १९२४ ते डिसेंबर
१९५० (एकवीस वर्षे).

मराठी शिक्षक

मासिक : संपादक - प्रिन्सिपल, डेप्युटि
कोलेज फॉर मेन, पुणे. संपादक - संपादक,
पुणे. मुद्रक - इरिफा छा., पुणे. वा. व. क. १.
फु. अं. २२. अंकित ३२ पृष्ठे. ८"५ X
५"५. प्रथमांक - जुलै १९११. शेवटचा अंक -
मार्च १९२८.

उद्देश - सरकारच्या सार्वजनिक शिक्षण
योगनेत प्राथमिक शिक्षकांची सल्ला विरोध
आहे. त्यातील अनेक व ट्रेन्ड शिक्षकांना
शिक्षणविषयाचे विषय व ते शिक्षणविषयाची पद्धती
यातून नवी माहिती कळविण्याचे साधन
पुरावे व शिक्षणसंश्लेषण घडामोडींची शिक्षकांचा
संघ नित्य राखता. स्वतः - पाठ्यांची टाचणे,
शिक्षणविषयाच्या पद्धती, आधिभौतिक शास्त्राचे
ज्ञान, शिक्षणविषयाची व शिक्षणशास्त्र, मानस
शास्त्र, नैतिक शिक्षण वगैरे शास्त्रांची माहिती,
वगैरे. शिक्षकांच्या बाबत व त्यांचे उत्तरे.

वैयक्तिक -

विद्या विद्या वस्तुचिदात्मस्य चक्रान्तरस्य
विरोधमुखा ॥

यस्योमयं साधु स शिक्षकाणां धुरि प्रतिष्ठा-
पयितव्य एव ॥ १ ॥

— कालिदास.

विशेष माहिती — इयजी मथळा — दि
मराठी टीचर, ए मंथली मॅगझीन चॅर मराठी
टीचर, वा. चर्गणी — वर्ष १०—क. १८५; वर्ष
१६—क. १८८. संपादक — वर्ष १ —
शिवराम सदाशिव नाडकर्णी; वर्ष २—अंक
१०—गणेश नारायण खरे; वर्ष ४ अंक ५—
दिनकर शंकर सावरकर; वर्ष ६ अंक २—
आत्माराम रघुनाथ काळे; वर्ष ७ अंक ३—
रामचंद्र गोविंद आपटे; वर्ष ११—कृष्णाजी
गोविंद पुंडलिक; वर्ष १६ अंक ५—व्यंकटेश
त्रिंबक चाफेकर. यात सरकारने बंदी घातलेल्या
पुस्तकांची यादी देत असत. शिवाय वर्ष ५ ते
७—‘उर्दू परिमापा’, वर्ष ११—‘नाविक कोश’,
वर्ष १४—‘रासायनिक परिमापा’ असे लेखन
आहे. पुढे हे मासिक ‘मासिक शिक्षण’ या
संयुक्त मासिकात समाविष्ट केले (पाह).

[मर्म, मुंमर्म]

वर्ष १—अंक १ ते १२. जुलै १९११ ते
जून १९१२. अंक ६ डि १९११ दरम्यान
अंक.

वर्ष २—अंक १ ते १०. जुलै १९१२ ते
एप्रिल १९१३. [अंक १० = वर्ष ३ चा
अंक १ समजावा, अशी ये १९१३ च्या
अंकात यास सूचनेची विधि.]

वर्ष ३—अंक २ मे १३ ते १२ मार्च १९१४.
वर्ष ४ ते ७—अंक प्रत्येकी १ वे १२ (ए ते
मा). एप्रिल १९१४ ते मार्च १९१८
(चार वर्षे).

वर्ष ८—अंक ३ ते ९, (१०-११), १२.
एप्रिल १९१८ ते मार्च १९१९.

वर्ष ९—अंक (१-२), (३-४), ५ ते
८, (९-१०), ११, १२. एप्रिल
१९१९ ते मार्च १९२०.

वर्ष १०—अंक (१-२), ३ ते ६, (७-
८), ९ ते १२. एप्रिल १९२० ते मार्च
१९२१.

वर्ष ११—अंक १ ते १२. एप्रिल १९२१
मार्च १९२२.

वर्ष १२—अंक १, २, (३-४),
१२. एप्रिल १९२२ ते मार्च १९२३

वर्ष १३—अंक १, (२-३), ४,
(६-७), (८-९), १० ते
एप्रिल १९२३ ते मार्च १९२४.

वर्ष १४—अंक १ ते ४, (५-६), (८),
९, (१०-११), १२. एप्रिल
१९२४ ते मार्च १९२५.

वर्ष १५—अंक (१-२), ३, (४-५)
६ ते १२. एप्रिल १९२५ ते मार्च १९२६

वर्ष १६ व १७—प्रत्येकी अंक १, (२-३),
४ ते ६, (७-८), ९ ते १२. एप्रिल
१९२६ ते मार्च १९२८ (दोन वर्षे).

मराठी श्रुतिबोध

मासिक : संपादकमंडळ — रामचंद्र विनायक
पटवर्धन, अध्यक्ष बळवंत बोव्हडकर, दत्तो अप्पाजी
गुळबापूरकर. प्रकाशक — (अंक १९) मारायण
वासुदेव महाजन, श्रुतिबोध ऑफिस, मुंबई. मुद्रक —
वर्ष १ अं ५ — वैद्य ब्रह्म प्रेस; अंक १९ —
श्रुतिबोध प्रि. प्रेस, मुंबई. वा. घ. क. ९.
फु. अं. ८४. अंकात ६४ पृष्ठे. ९ × ६.१
प्रथमांक — जुलै १९१२. दोनदा अंक — सप्टेंबर
१९१५. (सलग अंकनमाक. वर्ष २ व ३
प्रत्येक अंक)

उद्देश — वेदांचे भाषांतर, मूल, स्वर व
पदपाठ यासह. स्वल्प — ३२ पृष्ठे साहित्य व
३२ पृष्ठे भाषांतर. अंक ५. मंत्रांचा अन्व
तीन वर्षांत एकाच मंडळ ७, एव ३६, अ
५ अध्याय ४ पर्यंत छापून हाता.

प्रौढमास्य —

स्वाध्याय्यं ग्राह्यं : विन्यभूत ।
अधीत्य वेदे न विद्वानाति योऽधमः ॥

विशेष माहिती - योजना - “ वेद वाय म्हणतात हे ततोतंत वळावे. यासाठी पूर्वग्रह व खासगी मते बाजूला ठेवून केलेले वेदाचे मापावर. मतातरे दर्शविण्यासाठी स्वतंत्र निर्वाहक अंकाची योजना. पाचसहा वर्षांत चारी वेदाचे मूल व मापावर देण्याची योजना. ” पहिल्या अंकाची दितीयावृत्ती निघाली.

[पुमत्र, सुमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जुलै १९१२ ते जून १९१३.

वर्ष २ - अंक १३ ते २४. जुलै १९१३ ते जून १९१४.

वर्ष ३ - अंक २५ ते ३६. जुलै १९१४ ते जून १९१५.

वर्ष ४ - अंक ३७ ज. ३८, ३९ सप्टेंबर १९१५.

मराठी ज्ञानप्रसारक

मासिकः प्रकाशक - ज्ञानप्रसारक समेचे चिटणीस, मुंबई. मुद्रक - गणपत कुण्याजी याचा छापखाना, मुंबई (पहिल्या ३ वर्षांत शिळाछाप व शिळाछाप सरमिछळ). फु. अ. ४४. अंकात (सरमिछळ पद्धती) सलग ३२ पृष्ठे. ८"२ x ५"३. प्रथमांक - एप्रिल १८५०. शेवटचा अंक - जुलै १८६७ (?). (पुस्तक - अंक).

उद्देश - उपयुक्त ज्ञानप्रसारक समेचे प्रकाशन : आमग त्रियालयात ही त्रिया संपादितो निचा स्वदेशीय लोकामध्ये प्रसार करावा. त्वद्ध - सचिव. त्रियसपक्षीकरणार्थ आहूती वगैरे. एल्फिन्स्टन विद्यालयातील मराठी ज्ञानप्रसारक समेमध्ये ही व्याख्याने आणि जे निमष होतात त्याचा व दुसऱ्या चणाल्या त्रियाचा समग्र व इतिहास, प्रसिद्ध पुस्तकचरित्रे, कल्पयंतने व देशा-यंतने, भूगोलचरित्रे, चाली, शास्त्रीय व मनोरंजक गोष्टी, नवले.

विशेष माहिती - फक्त मळवृद्धावर महिना व सन. वर्ष ११ अंक ९ पर्यंत मळवृद्ध २ वर

अनुक्रमणिका. पहिली ४ वर्षे आतल्या पहिल्या पृष्ठावर निमष असा मथळा. वर्ष ५ पासून त्रियाचा नाव प्रारंभी व चाली पुस्तक व अंक याचा निदेश. एल्फिन्स्टन विद्यालयात (मुंबई) “ उप-युक्त ज्ञानप्रसारक समा ” रथासिली, दि. १ सप्टेंबर १८४८. वा. वर्गणी - पहिली ६, ७ वर्षे - आभवा नाही. फक्त ‘गरीब लोकांनी देखील घ्यावे म्हणून किमत्त फार थोडी ठेवली आहे. ’ वर्ष ८ - आगाऊ तीन रुपये देतील त्यावर डाकेच्या हाशिलाचे बील केले जाणार नाही (मुंबईवाहे-रील वर्गणीदारासाठी). वर्ष १४ पासून रु. ३. वर्ष ९ अंक ६ ते १२ अप्रकाशित. “आमच्या पुस्तकाचे जे अंक मागे पडले आहेत ते सध्या तसेच ठेवून, ह्या महिन्यात दहावे पुस्तक चाद केले आहे ” असा एप्रिल १८५९ च्या अंकात निदेश - “ मराठी ज्ञानप्रसारक ”, वा. ल. कुलकर्णी, पृ. १७. याशिवाय प्रा. कुलकर्णी याच्या पुस्तकात पुढील माहिती आढळते. सग/वक - १८५६ व १८६० मास्कर हरि मागवत (पृ. २६ व ३०). १८५७ त सरकार या मासिकाच्या १२४ प्रती विकत घेत असे (पृ. २६).

[मंडलिक पत्रां, मलाप, सुमंत्र, जम्र]

वर्ष १ ते ८ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (ए ते मा). एप्रिल १८५० ते मार्च १८५८ (आठ वर्षे).

वर्ष ९ - अंक १ ते ५. एप्रिल १८५८ ते ऑगस्ट १८५८.

वर्ष १० ते १२ - अंक + प्रत्येकी १ ते १२ (ए ते मा). एप्रिल १८५९ ते मार्च १८६२ (तीन वर्षे).

वर्ष १३ - अंक १ ते ९. एप्रिल १८६२ ते डिसेंबर १८६२.

वर्ष १४ - अंक १ ते १२. जानेवारी १८६३ ते डिसेंबर १८६३.

वर्ष १५ - अंक १ ते १०. जानेवारी १८६४ ते डिसेंबर १८६४.

वर्ष १६ - अंक १ ते १२. जानेवारी १८६५ ते डिसेंबर १८६५.

वर्ष १७ - अंक १ ते ११ - जानेवारी १८६६ ते नोवंबर १८६६ - (?).

मस्ती

मासिक : संपादकमंडळ - वामन राधाकृष्ण, कुमारी श्यामा. प्रकाशक - व्ही. जी. मेहेंदळे, रम्य-कथा प्रकाशन, पुणे. मुद्रक - आदर्श मुद्रणालय, पुणे. वा. व. रु. ९. फु. अं. ८१२. अंकात ६४ पृष्ठे. प्रथमांक - एप्रिल १९५०. पुढे चांद्र.

उद्देश - तरुणतर्णांच्या सुक्या माथनाला वाचा फोडणारे, मूखं रुंदी, आंघळे नीतिनियम व अन्याय्य कायदे याचा हिरारराने प्रतिकार करणारे, नव्या महाराष्ट्राचे पुरोगामी मासिक. स्वरूप - नम्र चित्रे, कथा, छेप, प्रश्नोत्तरे, शंका इ.

द्विद्वयान्य -

‘नीतीचे अधिष्ठान शरीर नयन मन हे आहे.’

- अर्जुन.

[संमिश्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ९. एप्रिल ते डिसेंबर १९५०. अंक ५ प्रणयकथा निरोपक; अंक ८ दिवाळी अंक.

महात्मा

मासिक : संपादक - डा. न. शिखरे. सहसंपादक - वि. ड. मट. प्रकाशक - संपादक, पुणे. वा. व. रु. ५. फु. अं. ८८. अंकात २२, १६ पृष्ठे. १०.५ × ८.५. प्रथमांक - मे १९४७. पुढे चांद्र १९६७.

उद्देश - गांधीवादाचा व्यासंग व प्रसार. गांधीवादाचे सुगम विवेचन. स्वरूप - सचित्र. गांधीजी-विषयी सर्व काही. म. गांधीजी जे लिहिलेले, बोललेले असेल त्या सर्वांचे एकत्र, सुमंगल व यथार्थ संकलन. गांधीजींचे व त्यांच्याविषयी जगात ग्रहितेले, बोलले व केले जाईल, त्याचा शनकोश. विषयक कार्यक्रमीची चरित्रे. टागोर, डॉ. रूथ्स यांच्या कथांची मापानरे, ध्येयाला पोषक नाटके वगैरे. सर्वोदयवादाच्या अनुसरून सर्व प्रकारच्या लिखाणाचा समावेश.

विशेष माहिती - संयोजक हरिभाऊ फाटक.

आकार - वर्ष २ पासून १०.१ × ७.२.

वा.वर्गणी - वर्ष २ पासून रु. ३, फु. अं. ८४.

[दवापो, शिखरे, संमिश्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ४ मे ते आ १९४७ + ५ ते ११ अ १९४७ ते ए १९४८. अंक ५ अ ४७ गांधीजयंती निरोपक; अंक ९ फे १९४८ निर्वाण अंक.

वर्ष २ व ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (मे ते ए). मे १९४८ ते एप्रिल १९५० (दोन वर्षे).

वर्ष ४ - अंक १ ते ८ मे ते डिसेंबर १९५०

— अंक २ जून १९५० घानेगुरुजी निरोपक.

महाद्वार

मासिक : संपादक - व्यं. न. कुळकर्णी. प्रकाशक - संपादक, कोल्हापूर. वा. व. रु. ६. फु. अं. ८१०. अंकात ४४ पृष्ठे. ९.२ × ७.२. प्रथमांक - (१५ फेब्रुवारी १९४४).

उद्देश : संस्कृतात्मक मासिक.

विशेष माहिती - दुय्यम मथळा इंग्रजीत ‘मराठी रीतर्ष डायजेस्ट.’

[सूचि, संमिश्र]

वर्ष १ व २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (फे ते जा). फेब्रुवारी १९४४ ते जानेवारी १९४६ (दोन वर्षे).

वर्ष ३ - अंक १ ते ४, (५-६), ७ ते १२. फेब्रुवारी १९४६ ते जानेवारी १९४७.

वर्ष ४ - अंक १ फे ४७ + (४-५) मे - जून ४७, ६ ते १० नवंबर १९४७. अंक (४-५) विमा अंक; अंक १० दिवाळी अंक.

महानुभाव

मासिक : संपादक - कृष्णराव महानुभाव. प्रकाशक - उमरावजी. मुद्रक - (वर्ष ४)

७४) ते वर्ष १२ अंक ६ (= १०८).

[कचेरी, अग्र]

वर्ष ५ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४१. अंक १ जा हिंदी साहित्य संमेलन २९ वे अधिवेशन, पुणे, विशेषांक; अंक १० अ, ११ न महिला विशेषांक, पूर्वाधिव उच्चारण.

वर्ष ६ - अंक १ ते ७, (८-९), १० ते १२. मार्च १९४२ ते फेब्रुवारी १९४३. अंक (८-९) अ - न श्रीमंत बाबासाहेब घोरपडे विशेषांक.

वर्ष ७ घ ८ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. मार्च १९४३ ते फेब्रुवारी १९४५ (दोन वर्षे).

वर्ष ९ (१०) - अंक १, (२-३), ४ ते १०. मार्च ते डिसेंबर १९४५. (सलग अंकनमांक ८१ ते ९०).

वर्ष ११ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४६. अंक ११ न दिवाळी अंक.

वर्ष १२ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४७. अंक ११ न दसरा अंक; अंक १२ डि दीपावली अंक.

वर्ष १३ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४८. अंक ११ न दीपावली अंक.

वर्ष १४ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४९. अंक ११ न दिवाळी अंक.

वर्ष १५ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९५०. अंक ६ जू गोमंतकशास्त्र संमेलन येळगाव, विशेषांक; अंक ११ न दीपावली अंक.

महाराष्ट्र इतिहास

मासिक : संपादक - नगनाथ रणनाथ पारपुरे. सहसंपादक - शामन रामचंद्र खोशी, नारायण कृष्ण गंध. प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - मेरिथ ओरिनिअन प्रेस, मुंबई. वा. व. रु. ३. पु. अं. ८६. आंता ५६, ४८ पृष्ठे. ८ × ५.२. प्रथमांक - वैशाख श. १८७६.

स्वरूप - मराठ्यांच्या इतिहासाची कच्ची छापणे - अस्सल पत्रे, यादी, तहनामे, इत्यादी.

[मुंमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ वैशाख १८२६ ते ७ कार्तिक १८२६.

महाराष्ट्र-उत्कर्ष

त्रैमासिक : संपादक - अनंत वामुदेव देसाई.

प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. रु. ३.

८.२ × ५.४. प्रथमांक - आगस्ट १९५०.

उद्देश - महाराष्ट्र उत्कर्षमंडळाकडून पुरस्ठित - उत्कर्षमंडळाचे विचार व कार्यवृत्त याचे प्रकाशन.

[मुंमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९५०.

महाराष्ट्र-कवि

मासिक : संपादक - विनायक लक्ष्मण

भावे, बी. एस्सी. प्रकाशक - मराठी ग्रंथ -

संग्रहालय, ठाणे. मुद्रक - मोदवृत्त छापागृह, बार्.

वा. व. रु. १, २. रु. ८६. फु. अं. ८४. आंता

प्रकरणवार ४०, ४८ पृष्ठे. ८.७ × ५.६. प्रथमांक

- अधिन शके १८२५. (अंकनार सत्रा अंक -

देशी गणना - अधिक मासावारी निराळा अंक.)

उद्देश - कार्यक्रम - थोर पुरस्वाची पुण्य

कविता अनुवृत्त आदे, तिला थोप लावून निज्या

प्रकाशनाची व्यवस्था करणे. स्वतः - शके १७४०

च्या पूर्वीचे काव्यग्रंथ, यात वेदान्त, पुताण, पयोनिप,

गणित, वैद्यक, वरिध, पवाडे, रावना, कदाय,

पदे वगैरे सर्व तदेचे विषय. स्वतः मारणे,

संनमासिका, कदाय, पवाडे, अदरे वगैरे खुट

संग्रह. अर्थविश्व ग्रंथची मंडाकर पारी. कवीची

तरवण मासिकी. अदरे - पोर व अभिप्राय,

वर्तमानवर (मराठवा).

विशेष मासिकी - मुद्रक - अंक १० पावून

हनुनाथ छापागृह, मुंबई. स्वतः - अंक ३

पावून ४८. पुनरावृत्ती - पहिल्या काही अंकांची संपल्यामुळे 'आवृत्ती छापली'. बुडीत फंड - 'महाराष्ट्रकवि' या मासिक पुस्तकास तोटा आल्यास तो मराठी ग्रंथसंग्रहालयावर पडू नये म्हणून बुडीत फंड काढला, त्याची पोच महिने वार कब्रदारवर, वर्ष-अंक नोंद अंक १४ पावून मुरू केली, अंकाचा क्रम सलग कायमच ठेवला. यात शक १२०० ते १७०० या कालातील निवडक प्रकरणे - अपरोक्षानुभव, गीताणव, कविमणीस्वयंवर, ज्ञानेश्वरुत सीतास्वयंवर, पंचरत्न, कृष्णदास मुद्गलकृत रामायण, शिवराम-कविकृत शिवकथामृत इ. प्रसिद्ध झाली. " 'काव्य संग्रहाल' व्यत्यय येईल अशी दिशा आगती पत्करणार नाही. "

[जग]

वर्ष १ - अंक १ ते १३. अखिर १८२५ ते माद्रपद १८२६. (९ वा अंक अधिक ज्येष्ठ).

वर्ष २ - अंक १४ ते १७, (१८-२०), २१, २२, (२३-२५). अखिर १८२६ ते माद्रपद १८२७.

वर्ष ३ - अंक २६ ते २८, (२९-३१), (३२-३४), (३५-३७). अखिर १८२७ ते माद्रपद १८२८.

वर्ष ४ - अंक ३८, ३९, (४०-४२), (४३-४५), (४६-४८), ४९, ५०. अखिर १८२८ ते माद्रपद १८२९ (अंक ४४ अधिक चैन).

वर्ष ५ - अंक ५१ अखिर १८२९. [पोच 'समालोचक']

महाराष्ट्र कृषीवल

[पुढे]

मासिक / द्वैमासिक / मासिक : संपादक -

बामन रामचंद्र गाडगीळ. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - अंक ३७ इंदिरा प्रेस, पुणे. वा. व. रु. ५, सहामाही २०१०, तिमोही १०६. फु. अ. ८८. अंकात ३२ पृष्ठे. ८ X ५.२.

प्रथमांक - २६ आगस्ट १९२२ (= गणेश चतुर्थी) (वर्ष-अंक, शिवाय सलग अंकनमाक).

उद्देश - शेतकी, उद्योगधंदे, व्यापार व खेतीच्या उत्पादनास, स्वयंसेवा व विनिमयास योग्य असे लहानमोठे धंदे, कला व हुन्नर याची माहिती देणारे. स्वरूप - सामान्य कृषिकर्म, फलस्वर्धन, फलरक्षण, भाजीपाला व इतर बागा-ईत पिकांची त्यागवट, गोपालन, धान्यस्वर्धन, भाग, शेतीची भाडो, रते, पिकाचे रोग व त्यावर उपाय, दुष्यम घरगुती धंदे, ग्रामसंस्था, सहकारी पतपेढ्या, शेतकीविषयक व्यापार.

दीर्घवाच्य -

न ऋते श्रातस्य सख्याय देवाः । - ऋग्वेद. धर्म मा कार्यास्त्वं वदमिह विपद्घोरवपुषि भुवं गा शुश्रूणन् भययति हृती क्षेमकृपक. । अयास्मै भूयच्छायमितमुत्तरोर्मिन्धुमतः किमाश्चर्यं नायं धनबलमदानधानं गणयति ॥

विदेश माहिती - नामसर्वाय - अंक ३७ - 'अर्थात शेतकीचे नवीन मासिक'. अंक ४७ पासून 'महाराष्ट्र कृषीवल' अर्थात महाराष्ट्र सप्तती. शेतकीशिवाय उद्योगधंदे, व्यापार, सपत्नीच्या उत्पादनास योग्य कला व व्यवहार याची अधिक माहिती पुरविण्याचे नवे धोरण. वा. वर्गणी - वर्ष ४ - अंक ४३ - रु. २०८, फु. अं. ८८. आकार - अंक ३७ - ९.६ X ७.३, अंक ५२ - ७.२ X ४.८. गतीव, शेतकरी व मध्यम वर्गा यात वर्गणी परवडावी म्हणून अंक ४३ पासून द्वैमासिक केले (अंक ४१ पुढे २). अंक ४७ - पुण्यातील धंदेवाल्यांची डिरेक्टरी. अंक ४८ - महाराष्ट्रीय धंदेवाल्यांची डिरेक्टरी. पुढे जुलै १९३१ पासून नामांतर 'चित्रमय कृषीवल' (पाहा).

मासिक

वर्ष १ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९२२ ते जुलै १९२३.

वर्ष २ - अंक १३ ते २१, (२२ २४). आगस्ट १९२३ ते जुलै १९२४.

वर्ष ३ - अंक २५ ते ३४, (३५ - ३६)
आगस्ट १९२४ ते जुलै १९२५. अंक
(३५ - ३६) खास अंक.

वर्ष ४ - अंक ३७ ते ४२. आगस्ट १९२५
जानेवारी १९२६.

हैमासिक

वर्ष ४ - अंक ४३ ते ४८. (अंक ४८ ची
प्रकाशन तारीख १ जून १९२७). (कनु
वार - वसंत, ग्रीष्म, वर्षा, शरद, हेमंत,
शिशिर) चैन ते फाल्गुन शरे १८४८
(ए १९२६ ते मा १९२७ सुमार).

(वर्ष ५) - अंक ४९ ते ५१. वसंत ते वर्षा शक
१८४९ (ए ते व १९२७ सुमार). अंक
५१ वर्षा अंक.

मयी सुरुवात मासिक

अंक + ५२ ते ६२. एप्रिल १९३० ते फेब्रु-
वारी १९३१.

महाराष्ट्र कोकिल

मासिक : संपादक - (दत्तानय बळवत
पारसनीस) प्रकाशक - ग्यानेवर द. व.
पारसनीस, सातारा. मुद्रक - बोधनुधाकर छाप
खाना, सातारा वा. व. र. १. फु. अ. ८२.
अक्षांत १६ पृष्ठे. ८"२ X ५"३. प्रथमांक -
अक्टोबर १८८७. (पुस्तक-अंक).

उद्देश - केवळ स्वदेशसेवा करावी असा
सकल कलन हे मासिक पुस्तक काढण्याचे योजिले.
स्वरूप - सुंदर निबंध, इतिहास, आख्यायिका,
'वृहत्कुटुंब', कविता, संगीत नाटके, वादबऱ्या,
मनोरजन, वर्तमाने, पुस्तकावर अभिप्राय, बाल
क्रीडा इ. विषय.

प्रीतवाच्य -

दासूहा - शरद रसतु सुमंग गायतु चेनामृता ।
कादंबा कलमाल्यनु मणुर कुञ्जु कोयटय ॥
टेकावावदसी रमालविटरिच्छायामनावादन्य ॥
निर्विण्ण. कुटुंबे कुकिलयुवा सजातमीनम्र ॥१॥

विशेष माहिती - 'सुभाषचंद्रिका' (पाहा)

यातच सांगील वेली आहे (वर्ष १ अंक १
मल्लप्रभ). मुद्रक - पु. १ अंक ३ पर्यंत बोध-
नुधाकर छाप, अंक ४ पासून आर्थन टाऊट
आणि लुक्डियो छाप, मुंबई, पुस्तक २ पासून
बोधनुधाकर छाप. प्रत्यक्ष - पुस्तक २ अंक
२ पासून नूतन प्रकाशक दत्तानय कृष्ण जोशी.
अंकनिर्देश - फेब्रुवारी १८८९ पर्यंत एकूण
१७ अंक व्हावयाचे, परंतु छापगऱ्याच्या दिरंगाई-
मुळे मागासले; म्हणून पुस्तक २ अंक १ अक्टोबर
१८८८ पासून सुरू न करता (प्रत्यक्ष नववरात
सुरू वेली) "जानेवारीची पहिली तारीख
कोकिलाचा वाढदिवस समजावा. धावी एक अंक
राहिला तो एप्रिल व मे महिन्याचे दरम्यान
मिळेल," असे निवेदन.

[सुमप्र, पुमप्र, मप्र]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १८८७ ते ८ मे
१८८८.

वर्ष २ - अंक + १ नवबर १८८८, २ फे
१८८९, .., ४ ए ८९ ते ६ जून
१८८९-.

महाराष्ट्र कोकिल

मासिक (पुनरुत्तार) : संपादक -
दत्तानय बळवत पारसनीस. प्रकाशक - व्ही. रेळे
आणि मडळी, मुंबई. मुद्रक - तत्त्वविवेचक
छापगऱ्या, मुंबई. वा. व. र. १ मुंबईत. फु. अ.
८३. अक्षांत २४ पृष्ठे. ८"२ X ५"३. प्रथमांक -
जुलै १८९१. (पुस्तक-अंक).

उद्देश - वाचकास बोध, ज्ञानप्राप्ती व
मनोरजन. स्वरूप - नीतिपर निबंध, लोकोत्तर
चमत्कार, प्राण्याची वर्णने, शास्त्रीय चमत्कार,
चरित्रे, स्पष्टवर्णन, ऐतिहासिक माहिती, कविता,
कुटुंबे, कादंबऱ्या, नाटके, पुस्तकमरीक्षण, भारतीय
राजकारण इ.

ब्रीदवाक्य -

दास्यूहाः सरसं रसंतु सुमगं गार्यंतु केकामृताः ।
 कार्दबाः कलमालयंतु मधुरं कूर्जंतु कोयष्टयः ॥
 दैवाद्यावदसौ रसालविटपिच्छायामनासायदन् ।
 निर्विण्णः कुटजेपु कोकिलयुवा संजातमैनव्रतः ॥१॥
 पदोत शुक्सारिका शिखि यदोत केकाध्वनी ।
 करोत कलहं सही बहुत गायमाते बनी ॥
 रसाळ तदंच्या शिरी कुसुमि ती बसोनी करी ।
 न कोकिल मुषासम स्वन वनातरी जोवरी ॥

विशेष माहिती - नाव - तिखन्या बर्पा-
 पासून 'महाराष्ट्र कोकिल', पकाजक - दुसरे
 वर्ष - म्यानेजर, मराठी लिटररी सोसायटी,
 गिरगाव, मुंबई. तिखन्या बर्पापासून - रामचंद्र
 आप्पाजी चितळे, सातारा. संपादक - दोन वर्षे
 पत्ता एडिटर, महाराष्ट्रकोकिल, सातारा असा असे.
 तिखन्या बर्पा - नाव दत्तात्रय बळवत पारघनीस.
 ब्रीदवाक्य - पहिले वर्ष 'दास्यूहाः ...';
 दुसऱ्या बर्पापासून 'पदोत ...'. "महाराष्ट्र
 कोकिल पुन्हा अवतीर्ण होऊन रसिकजनांच्या
 सेवेस सादर झाला आहे. मध्यंतरी त्याला पुष्कळ
 गंडातरांतून जावे लागले." यात 'हाशी संस्था-
 नचा इतिहास' भाग १ व 'कार्दंबरी नाटक'
 ६. प्रसिद्ध झाले.

[सुमंघ]

- वर्ष १ - अंक १ ते १२. जुलै १८९१ ते जून
 १८९२.
 वर्ष २ - अंक १ ते ७, (८-९), (१०-
 ११-१२). जुलै १८९२ ते जून
 १८९३.
 वर्ष ३ - अंक + १ ते ३, (४-६),
 (७-८), (९-१०), (११-१२).
 अक्टोबर १८९३ ते सप्टेंबर १८९४.
 वर्ष ४ - अंक + १ जानेवारी १८९५ ते ७,
 (८-९) आ - स १८९५-—

महाराष्ट्र कोकिल व विद्याभूषण

(पहिला विद्याभूषण)

महाराष्ट्र ग्रंथमभा

मासिक : प्रकाशक - लक्ष्मण रामचंद्र
 करमकर आणि बंधू, खेरवाडी (नासिक).
 मुद्रक - श्रीसमर्थ छा., खेरवाडी. वा. व. रु.
 १०८ आगाऊ. फु. अं. ४४. अंकात ३२ पृष्ठे.
 ८'८ × ५'६. प्रथमांक - श्रावण श. १८२१.
 उद्देश - आबालवृद्ध स्त्रीपुरुषास व मुल्यस
 याचण्यास योग्य असून सधुपदेश करणारी.
 स्वरूप - लहानमोठ्या जुन्या प्राकृत ग्रंथातील
 कथानके, इतिहास गोष्टीरूपाने, प्रत्येक अंकात
 तीन पुस्तके घेऊन छापू. सत्यनारायणकथासार,
 शिवलीलामृतकथासार, श्रीएकनाथी भागवत-
 सारामृत इत्यादी.

ब्रीदवाक्य -

मनी मानसी व्यर्थे चिंता बहते ।
 अक्षमात होणार होऊन जाते ।
 घडे भोग हा सर्वही कर्मयोगे ।
 मतीमंद तो खेद मानी वियोगे ॥

- रामदास.

विशेष माहिती - उत्पादक - लक्ष्मण
 रामचंद्र करमकर, माजी स्टेशनमास्तर, खेरवाडी.
 पुनरुज्जीवन - कार्तिक १८२८. वर्ष ३ च मुरु
 केले. यात 'दत्तदासतत्त्वोक्तिसंग्रह' शतक ६ वे
 प्रसिद्ध झाले.

[सुमंघ, मंघ, पुमंघ]

- वर्ष १ - अंक १ ते १२. श्रावण १८२१ ते
 आगाड १८२२.
 वर्ष २ - अंक १ ते १०, (११-१२).
 आगाड १८२२ ते आगाड १८२३.
 वर्ष ३ - अंक (१-२) आ - मा १८२३
 वर्ष ३ - अंक + १ ते ३, (४-५), ६,
 (७-८), (९-१०), (११-१२).
 कार्तिक १८२८ ते अश्विन १८२९.
 वर्ष ४ - अंक १, २, (३-४), ५ ते ७,
 (८-९), ..., १२. कार्तिक १८२९ ते
 अश्विन १८३०.
 वर्ष ५ - अंक + ... (२-३) मा - जी
 १८३१-—.

महाराष्ट्र चेंबर ऑफ कॉमर्सचे

मासिक मुद्रण

मासिक : सपादक - व. वि. केळकर,
प्रकाशक - सपादक, सेक्रेटरी म. चं. ऑफ
कॉमर्स, मुंबई. मुद्रक - पॉप्युलर प्रि. प्रेस (वर्ग
९). अंकात २० पृष्ठे. ८ X ५.३. प्रथमांक -
(अक्टोबर १९३४).

उद्देश - उद्योगधंदे व व्यापार यास बाहेर-
लेले, तत्त्व - मराठी व इंग्रजी. चेंबरतर्फे
होणाऱ्या प्रतिमासिक कामाचा रोपवारा, व्यापारी
धर्माचा उपयुक्त आकडे वर्गरे देऊन आर्थिक
प्रभाबद्दल माहिती. नवे जुने उद्योगधंदे आणि
देशातील व्यापारी व सरकारनिर्मित सल्याची
माहिती.

विशेष माहिती - वर्णननोट वर्ग ९ ची.
[कचेरी, सुमप्र]
वर्ग ९ - अंक (१ - २), ३ ते १२.
अक्टोबर १९४२ ते सप्टेंबर १९४३.

महाराष्ट्र-धर्म

मासिक : सपादक - विनोबा (= विनायक
नरहर भावे). प्रकाशक - भास्कर रजनाय
पराजपे, सत्याग्रहाश्रम, वर्धा. मुद्रक - राजस्थान
केसरी छा. वा. व. क. ३८८ ट. सई. फु.
अ. ८६. ९*१ X ६ २. प्रथमांक - जानेवारी
१९२३.

उद्देश - विशिष्ट कल्याणाचा प्रसार. महाराष्ट्र
व धर्म ह्या दोन्ही शब्दांचा अत्यंत व्यापक अर्थाने
समन्वय साधणे. धर्माची तीव्रता भगे (१) ईश्वर
निष्ठा, (२) राजकारण आणि (३) सर्व
सावधवृत्ती समृद्ध करणे. तत्त्व - सर्व लेख
एकाच हाती लिहिण्याचा संकल्प. साहित्याचा
समग्र किंवा सेवा करण्याचा उद्देश नसत सपाद-
काच्या विशिष्ट कल्याण समाजापुढे मांडणे हा
आहे. शोका व आक्षेप यास स्थान शक्य. धर्म -

तत्त्वज्ञान, धर्म, नीती, उपनिषदे. राजकीय -
राजकारण, अर्थशास्त्र इत्यादी प्रचलित चळवळींच्या
दृष्टीने. सर्गीण प्रासंगिक.

[सुमंभ, शासस्वामी चाकर]

वर्ग १ - अंक १ जानेवारी १९२३ ते ४
एप्रिल १९२३.

महाराष्ट्रधर्ममाला

(मासिक) वर्गांत १२ पुष्पे : सपादक -
महादेव कृष्ण देशपांडे. प्रकाशक - सपादक,
सातारा शहर. मुद्रक - यशवन प्रेस, पुणे. वा.
व. क. २८१०. फु. अ. ८५. अंकात ४० पृष्ठे.
९*५ X ६*५. प्रथमांक - गणेश चतुर्थी १८३९.
(वर्ग - पुष्प)

उद्देश - महाराष्ट्रधर्माच्या कायम तत्वाची
जाणती टेंपण्याकरिता राष्ट्रोपयोगी सर्व विषयांचा
संग्रह.

धीर्दधान्य -

महाराष्ट्रधर्म वादवाचा । भूमंडळी ॥ - धीसनर्थ.

विशेष माहिती - दुसरे पुष्प 'करदीकर
अंक' (श्रीयुत दादासाहेब करदीकर याचा ६१
वा वाददिवस) म्हणून संकलित होते, परंतु
एकच पुष्प निघाले असावे.

[राजिठेरे]

वर्ग १ - अंक (पुष्प) १ गणेश चतुर्थी
१८३९.

महाराष्ट्र परिचय

मासिक . सपादक - पांडुरंग रघुनाथ अविने.
सहसपादक - शालिनी ठकार (पत्त वर्ग २
अंक ३ अखेर) प्रकाशक - सपादक, पुणे.
मुद्रक - समर्थभारत प्रेस, पुणे. वा. व. क.
१५ अंकात १६, २४ ते ४० पृष्ठे. ८*३ X
५*३. प्रथमांक - डिसेंबर १९३६.

उद्देश - महाराष्ट्रातील व बृहन्महाराष्ट्रातील महाराष्ट्रीयांच्या उच्चनीसाठी इटणारे - महाराष्ट्राची सर्वांगीण माहिती देऊन महाराष्ट्र व बृहन्महाराष्ट्र यांचे संबंध मुधारणे, स्वल्प - मराठी व इंग्रजी. सचिन. 'कर्तव्यगार महाराष्ट्रीयांची चरित्रे, महाराष्ट्र विद्यापीठ, संयुक्त महाराष्ट्र व बृहन्महाराष्ट्र चळवळ याचा पुरस्कार करणारे लेख, कविता, मराठी भाषा व मराठीभाषिक यांच्या हितसंबंधी लेख, महाराष्ट्र वाङ्मयपरलमोदार इ.

ब्रीदधान्य -

मराठा विठ्ठला सेलवावा । महाराष्ट्रभूषण वाढवावा ॥
- रामदास.

विशेष माहिती - 'महाराष्ट्र इटरनॅशनल ऑफिसचे इंग्रजी मराठी मुद्रापत्र' असे अधिक वर्णन व दोन्ही भाषांतील मजकूर पहिली दोन वर्षे फक्त, **आकार** - वर्ष २ पासून ९"३ × ७"१. या वर्गणी - वर्ष २ अंक १ रु. २, फु. अं. ८१; वर्ष २ अंक २ पासून रु. २८८, फु. अं. ८३; वर्ष ३ पासून रु. ३, फु. अं. ८४.

[कार्यालय, जम]

वर्ष १ - अंक १ डिसेंबर १९३६ (फक्त एकच अंक. वर्ष पुरे झाले).

वर्ष २ - अंक १ ते ४, (५-६), ७, (८-९), (१०-११). जानेवारी ते डिसेंबर १९३७. एफ्रिचा अंकच वाढला. अंक (८-९) स-अ दिवाळी अंक.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. नवंबर १९३८ ते नवंबर १९३९. अंक ३ वर जा-फे दोन महिने, अंक २ डि बृहन्महाराष्ट्र विशेषांक; अंक ५ ए तेविसावे महा. सा. समेलन अहमदनगर विशेषांक.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. डिसेंबर १९३९ ते डिसेंबर १९४०. अंक ९ वर आ स दोन महिने, अंक २ जा बृहन्महाराष्ट्र विशेषांक; अंक ४ 'ट्रस्ट ऑफ इंडिया' विशेष अंक; अंक ९ आ स लोकनायक अणे विशेषांक.

महाराष्ट्रमगती

मासिक : संपादक - गोविंद गंगाधर सहस्र-बुद्धे. प्रकाशक - संपादक, भिवंडी. वा. व. रु. १. फु. अं. ८१८६. अंकात ३२ पृष्ठे. ६"३ × ४"८. प्रथमांक - श्रावण शुके १८३०.

उद्देश - 'राष्ट्रीय पक्षाचे नवीन मासिक', स्वल्प - गेल्या महिन्यातील महाराष्ट्राची राजकीय, सामाजिक, औद्योगिक, कृषिकर्मविषयक प्रगती, व्यायामशाळा, महाराष्ट्र स्वयंसेवक, महिन्यात घडणाऱ्या मोठमोठ्या गोष्टी यांची माहिती व विवेचन. प्रचलित विषयावर तज्ज्ञाचे विचार.

ब्रीदधान्य -

डडरेदात्मनात्मानं नात्मानमवसादयेत् ।
आत्मैव ह्यात्मनो बंधुरात्मैव रिपुरात्मनः ॥

वर्ष १ - अंक १ श्रावण १८३०.

महाराष्ट्र मतिभा

मासिक : संपादक - गंगाधर देवराव पानोलकर. प्रकाशक - कृष्णाजी रामचंद्र सामंत, मुंबई. अंकात ६४ पृष्ठे. ९"२ × ७"१. प्रथमांक - स्वातंत्र्यदिन २६ जानेवारी १९४४. (पुष्पे).
[मद्रास]

वर्ष १ - अंक [पुष्पे १ व २ - दोन्ही अंक निघाले - श्री. पानोलकर यांचे पत्र].

महाराष्ट्र-महिला

मासिक : संपादक - सौ. मनोरमाबाई मित्र. प्रकाशक - मनोरजक ग्रंथ प्रसारक मंडळी, मुंबई. वा. व. रु. २८८. फु. अं. ८४८६. अंकात ४८ पृष्ठे. ७"२ × ४"८. प्रथमांक - जानेवारी १९०१. (सहा अंकप्रमाक).

उद्देश - कुलस्त्रियाकरिता व कुलस्त्रियानी चालविलेले. मगिनींमग्ये ज्ञानाचा व शिक्षणाचा

प्रसार, गृहसंवधी व त्रियोपयोगी माहिती स्वरूप - त्रियोपयोगी उच्चनीसवधाचे प्रयत्न, चरित्रे, कविता, गोष्टी, रुग्णश्रूपा, वेचे, शिवण काम योगीरे विषय सदरे - महिलेचे उद्गार, नवलेखिरोप, ससारातल्या गोष्टी

ब्रीदवाक्य -

शरदुत्पलपत्राक्षी शरदुत्पलपुष्पगंधसमगंधा ।
अस्तजलित चालवी गृहधमा मज यष्टि पथि जशी
अथा ॥ - मोरोपत.

विशेष माहिती - वप २ - 'अडचणी' .
अक १७ - "आणखी एक वप सुटी प्यावी लागली प्रयत्न सुरु ठेवता आला नाही"
पृष्ठसंख्या - अक १३ पसून ६४

[सुमप्र, मप्र]

वर्ष १ - अक १ ते १२ जानेवारी ते न्हिंवर १९०१

वर्ष २ - अक + १३ जुलै १९०२, १४ आ १९०२ / + १५ स १९०३, १६ अक्टोबर १९०३.

महाराष्ट्र माध्यदिन

त्रैमासिक संपादक - श्रीपाद गजानन आचार्य, अक १७ - मंगळत आण्या पाच्ये प्रकाशक - संपादक, माध्यदिन प्रा यूनिअन करिता, मुंबई मुद्रक - लक्ष्मीनारायण प्रेस, मुंबई वा व रु २८८ फु अ ४१२ अकात ४०, ४८ पृष्ठे ९७ X ७२ प्रयमाक - (जानेवारी १९२१) (वपवार, शिवाय सलग अकत्रमाक)

उद्देश - मध्यकायन मुलाखा - "मध्यकायन माध्यदिन ब्राह्मण यूनिअनचा विविधलेख संग्रह" समानशक्तीला शिस्तार वळण देणे स्वरूप - शांतीसंधी दितादिताचे लेख वस्तु गिनितिशेक माहिती, अनेक विषयावर निस्तून चचा, परिस्थिती व प्रगती याचे सिंहावलोकन, संग्रहाचा संसार

ब्रीदवाक्य -

अरण्ये देवा तुजसमान । - एकनाथ

विशेष माहिती - माध्यदिन ब्राह्मण यूनिअनची स्थापना १९१६ आरमाक (अनुक्रम नाही) विजयादशमी शक १८४२ (नवंबर १९२०) प्रसिद्ध झाला त्याची पृष्ठ मराठी ६७ व इंग्रजी १५ मिळून एकदर ८० पुढील तमासिकाचे अक "वर्षातून चार वेळा महत्वाच्या घणाच्या दिशरी" प्रसिद्ध होत पहिली दोन वर्षे नाव विविध लेखसंग्रह (माध्यदिन ब्राह्मण यूनिअनच्या विद्यमाने) असे होते. तिसऱ्या वर्षापासून 'महा राष्ट्र माध्यदिन' झाले त्रैमासिकाचा पहिला अक सव वर्षी मकरसंक्रांतीला व तिसरा भाषादी एकादशीला निघे दुसरा अक रामनवमीला पण क्वचित हनुमजयंतीला निघाला चौथा अक बहुधा विजयादशमीला, पण एकदा बलिप्रतिपदेला निघाला

[सुमप्र, मप्र, पुमप्र]

वर्ष १ ते ८ - अक प्रत्येकी १ ते ४ (जा, ए, ज्ञ, अ) एवूय ३२ अक जानेवारी १९२१ ते अक्टोबर १९२८ वप ८ अक ३ वर जुलै ऐवजी चून १९२८

महाराष्ट्र नाग्विलास

मासिक संपादकमंडळ - श्री ०५ केतकर, जा स गडकरी प्रकाशक - मुंबई / समरावली वा व रु २० फु अ ४३ अकात प्रकरणवार ६४ पृष्ठे ६५ X ४३ प्रयमाक - जानेवारी १९०६ जेज्याचा अक - चून १९०८

उद्देश - मनोरचनासाठी - यत्नत्यामागल्या वेळी लक्षापी करमणूक करारी 'जातीजातीन द्रप उत्पन्न होइल व हिटस्थानच्या एकराश्रीयत्वाचा विवाह होइल असा लेख आग्राह्य प्रसिद्ध करता येणार नाही' स्वरूप - नाटक, कादंबरी, गोष्ट, कविता, चुडवे, मनोरंजक स्फुट लेख

विशेष माहिती - संपादक - वप ३

अंक ६ फक्त बा. स. गडकरी. 'मासिक बद होत नाही' असे आश्वासन. प्रकाशक - वर्ष ३ बा. स. गडकरी, उमरावती.

[सुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९०६.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९०७.

वर्ष ३ - अंक १ ते ३, (४-५), ६. जानेवारी ते जून १९०८—.

महाराष्ट्र विचारदर्शन

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद) डी. एस्. पाळेकर. प्रकाशक - सुवर्द्ध. बा. व. रु. २८८. अंकित २४ पृष्ठे. ९ × ६. प्रथमांक - जानेवारी १८९३. (पुस्तक-अंक).

उद्देश - 'इहोयू ऑफ इंडिया' च्या धर्नीवर. सर्व लोक सर्व वृत्ताने घेऊ, वाचू आणि संग्रह करू शकत नाहीत, त्यातील महत्त्वाच्या चर्चा समजण्यासाठी. स्वल्प - निरनिराळ्या वृत्तानातील महत्त्वाच्या छेदाचा संग्रह.

[सुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १८९३, २ फे, ३ भा, (४-५) मे १८९३.

महाराष्ट्र विस्तार

मासिक : संपादक - पु. दि. जोशी, मद्रास. सहसंपादक - १. ल. ग. काळे, पुणे, २. चि. ग. कर्णे, पुणे, ३. सी. पा. गोमटे, अजमीर, ४. ज. ग. ओक, जयपूर, ५. ल. ना. साने, मद्रास. प्रकाशक - संपादक (तर्फे मुद्रक श. रा. दाते), पुणे. मुद्रक - लोकसंग्रह छापखाना, पुणे. बा. व. रु. ०, वर्ष १५. रु. ३. फु. अ. वर्ष १५-८५. अंकित ५६, २४ पृष्ठे. ९ × ६. प्रथमांक - मार्च १९३८. पुढे जाऊ मे

१९६७ पर्यंत; नामांतर - आगस्ट १९६७ पासून 'मास नसाठी'.

उद्देश - बृहन्महाराष्ट्र मंडळ नवी दिल्ली या संस्थेचे सुपान. बृहन्महाराष्ट्रीय चळवळीची सेवा. स्वल्प - सचिन. बृहन्महाराष्ट्रियाच्या दृष्टीने वाचनीय असे लिखाण.

ग्रीदचाम्य -

(१) मराठा तेलुका नेळवावा ।

महाराष्ट्रधर्म बाढवावा ॥

(२) - (वर्ष १० वर)

नेच्छार्यो विफलोऽपि दूयणपद

दूयस्तु कामो रुधुः ।

मराठा तेलुका नेळवावा ।

महाराष्ट्रधर्म बाढवावा ॥

विशेष माहिती - पूर्ववितार 'बृहन्महाराष्ट्र मासिक' (साहा.) "बृहन्महाराष्ट्र परिषदेच्या गेल्या अधिवेशनात मुसपन चालविण्याचे कार्य प्रथमतः एक बर्यापुरते तरी मद्रास येथील महाराष्ट्र मंडळाने आगावर घेतले आहे." "चवथ्या वर्षापासून 'महाराष्ट्र-विस्तार' या सोप्या नावाखाली निघू लागले." प्रकाशक - वर्ष ७ दिल्लीतर्फे वि. ग. केतकर, पुणे. संपादक - वर्ष १० भास्कर रामचंद्र राठे, वर्ष ११ पा. बा. सुपातमे, वर्ष १२ व १३ श. अ. खेर, वर्ष १४ द. ग. वाळावल्कर. सहसंपादक - वर्ष १० अंक २ पासून शारदा नागपूरकर, वर्ष १४ ल. ना. साने, अकरार - वर्ष ८ - ९ × ० × ० - ३.

[सुमप्र, दबापो, मप्र, डेको]

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. मार्च १९३८ ते फेब्रुवारी १९३९. पृ. ३६४. अंक १ मद्रास वृ. म. परिषदेचा समग्र वृत्तान्त विशेषांक

वर्ष ५ - अंक १, २, ४ ते १२. मार्च १९३९ ते फेब्रुवारी १९४०. अंक १० दिल्ली अंक, अंक ११ परिषद अंक.

वर्ष ६ - अंक १ ते १२ मार्च १९४० ते फेब्रुवारी १९४१ अंक १० कराची परिषद अंक.

वर्ष ७ - अंक १ ते १०, (११-१२). मार्च १९४१ ते (जाने १) १९४२. अंक ८ अक्टोबर माऊलीज मिनेपास; अंक ९ अंक ८ ची पुरवणी; अंक १० जवळपूर अंक; अंक (११-१२) जवळपूर परिपद.

वर्ष ८ - अंक (१-२) फे १९४२, ३ ते १२. मार्च ते डिसेंबर १९४२. अंक ११ माऊलीज विशेषांक

वर्ष ९ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४३. अंक १ बृहन्महाराष्ट्र व्यायाम परिपद विशेषांक.

वर्ष १० ते १२ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जा ते डि). जानेवारी १९४४ ते डिसेंबर १९४६. (तीन वर्षे)

वर्ष १३ - अंक १ ते ८. जानेवारी ते आगस्ट १९४७....

वर्ष १४ - अंक ..., (२-३), (४-५), ६, ..., ८ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४८. अंक १२ प्रयाग विशेषांक.

वर्ष १५ - अंक १ ते ९, ..., ११ —. जानेवारी ते नवंबर १९४९ —.

(वर्ष १६ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९५०).

महाराष्ट्र-शारदा

मासिक : संपादक - अनंत हरि गद्रे. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - रामकृष्ण प्रिंटिंग प्रेस. धा. व. र. २०८. फु. अं. ०४. अंकात ६४ पृष्ठे. १०"९ X ८"२. प्रथमांक - जानेवारी १९३५. (अंक १८ पासून सत्या अंकनमाक).

उद्देश - लघुनिबंध, नाट्यरस्य, कविता, गोष्टी, निबंध, वाङ्मय या विषयास वाहिलेले. स्वरूप - संचित. रुढ कल्पना बदलून गोष्टी, कविता, चर्चा, निबंध याबरोबर नवी माहिती, नवे शोध, नवे तर्क, परमापातील नमुनेदार कथाद्विज्ञाने

अनुवाद इत्यादींचा समावेश. शारदामकराचार्य. महिनावार महत्वाच्या घडामोडी. नव्या लेखक-लेखिकांना याच देणे हे वैशिष्ट्य ('ध्व' न १९३७).

विशेष माहिती - मे. दामोदर शिवराम आणि कंपनी - 'निर्मोड सत्या' - यानी मासिक प्रकाशनाची नवी जबाबदारी घेतली. अक्किर्देश - दुसऱ्या वर्षात अनियमित. संपादक - प्रकाशक - अंक २० पासून संपादक - श्रीपाद रामचंद्र टिडेकर, प्रकाशक - वसंत सुर्तुद कदि. इयजी सारांश - अंक २० पासून प्रत्येक अंकात 'समस्त ऑफ प्रिन्सिपल कंटेंट्स' नियमाने. यात 'नवे मानसशास्त्र व नवी नीती', बात्रेलिखित 'शारदामकराचार्य', सावरकरलिखित 'गार्डची ओळख', जाधवरायलिखित 'हनुमान' इ. लेख.

[मंत्र, जर्म, द्वातो, मुंमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ११, (१२-१३). जानेवारी १९३५ ते जाने १९३६. अंक (१२-१३) 'खास अंक'.

वर्ष २ - अंक २ ते ४, मे १९३६, १८ जू ३६, जु ३६, २० ते २४ फेब्रुवारी ते डिसेंबर १९३६. अंक २३ न ३६ दिवाळी 'विजयनगर साय अंक'.

वर्ष ३ - अंक २५ ते ३६. जानेवारी ते डिसेंबर १९३७.

वर्ष ४ - अंक ३७ ते ४५. जानेवारी १९३८ ते सप्टेंबर १९३८ —.

महाराष्ट्र शोधन

मासिक : संपादक - (लेखक) रमाकांत = रघुनाथ गौराळ रेवणकर. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - कर्नाटक प्रेस, मुंबई. धा. व. र. २०४. फु. अं. ०३. अंकात १६, १८ पृष्ठे. ७"२ X ४"९. प्रथमांक - (अक्टोबर १९२४). (वर्ष - अहेर = अंक).

उद्देश - सामाजिक, धार्मिक, पारमार्थिक व नैतिक परिणामकारक अहेर.

प्रौढवाक्य -

एवी, प्रीति, नीति - दया, क्षमा, शांती ।
ही जेथे वसती तेथे स्वराज्याची वस्ती ॥
शांतीमंदिर सोडुनी रूढ करा एवी तुम्ही खल्लर
विश्रामे मग प्रेमलोम धरुनी जाळा त्वरे मंदिर ।
पारतन्यात आयुर्वेदी दवडणे साधेव्य काहे असे
सांगा सज्जन आत्मधनु जनही, हे रूढ तुम्हा वसे ॥

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक ... ३ डि १९२४ ते १२
सप्टेंबर १९२५.

महाराष्ट्रसारस्वत

मासिक : संपादकमंडळ - विश्वनाथ काशीनाथ
राजवाडे, काशीनाथ वामन छेडे, श्रीपाद विष्णु पंडित.
प्रकाशक - बाई. मुद्रक - श्रीकृष्ण मुद्रणालय,
बाई. वा. व. रु. ५. फु. अं. ८८. अंकात
१०० पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रथमांक - (मार्च
१९०४).

उद्देश - मध्यप्राची कंसात (दाडोयांची
पदे). गेल्या २००० वर्षांतील विशेषतः ७००
वर्षांतील उत्कृष्ट सारस्वत (नवीन) छापणे.
अप्रसिद्ध इतिहास माहीत करून देऊन सदाचरण,
नीती, ख्यप्रीती, धैर्य, करारीपणा इ. मनुष्य
पणाला आवश्यक गुण राक्षसपणे वृद्धिंगत करणे.
स्वरूप - १ काव्य, २ नाटक, ३ छात्रव्या,
४ कहाण्या, ५ लोककथा, ६ मत्तत्र, ७ पवाडे,
८ बपारी, ९ ज्योतिष, १० वैद्यक, ११ गणित,
१२ वेदात इ. ' काव्यसमूह ', ' महाराष्ट्र कवी '
यांतील प्रसिद्ध झालेली काव्ये यात येणार नाहीत.

विशेष माहिती - काव्याच्या अंदावाचे साधन
- ' धर्म ' वर्षे १ अंक १९ (माघ वर्ष ३ श.
१८२५) " मासिक गेल्या मार्च महिन्यापासून
प्रसिद्ध होत जाईल. "

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ कालनिर्देश नाही (तथापि
अंदाज मार्च १९०४).

महाराष्ट्र सारस्वत

त्रैमासिक : संपादक - (प्रास्ताविकाचे
खोलीकर) गणपत विश्वनाथ लाड, वामन मंगेश
हुमापी. प्रकाशक - गणपत विश्वनाथ लाड, मुंबई.
वा. व. रु. १८८. अंकात ३२ पृष्ठे. ८"६ X
६"२. प्रथमांक - अक्टोबर १९१६. शेवटचा
अंक - अक्टोबर १९२५.

उद्देश - स्वजातीच्या व मातृभाषेच्या सेवेसाठी.
विशेष माहिती - वा. वर्गणी - वर्षे ५, रु.
१८१२. राशनांक - वर्षे ७ - शिवाय वसत
नारायण नाईक. त्रैमासिकात संपादक (पुढे पाहो).

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९१६, २ जा
१९१७, ३ मा, ४ जून १९१७.

वर्ष २ - अंक १ अक्टोबर १९१७, २ जा १८,
३ ए, ४ जुलै १९१८.

वर्ष ३ - अंक १ नवंबर १९१८, ... ४ जुलै
१९१९.

वर्ष ४ - अंक १ अक्टोबर १९१९, २ जा
२०, ३ मे, ४ आगस्ट १९२०.

वर्ष ५ - अंक १ डिसेंबर १९२०, २ ए २१,
३ जु, (वर्षे ५ अंक ४ अक्टोबर - वर्षे
६ अंक १ डिसेंबर) १९२१. हा जोड अंक
तेलंग प्रांत अंक.

वर्ष ६ - अंक ... ३ जुलै १९२२, + ४ एप्रिल
१९२३.

वर्ष ७ - अंक + १ जुलै १९२४, + २ फे
१९२५, (३ - ४) अक्टोबर १९२५.

महाराष्ट्र सारस्वत

त्रैमासिक : संपादकमंडळ - गणपत विश्वनाथ
लाड, वामन मंगेश हुमापी, वसंत नारायण
नाईक. प्रकाशक - वर्षे १० - एम्. एल्. कापडी,
मुंबई. मुद्रक - लक्ष्मीनारायण प्रेस, मुंबई. वा.
व. रु. २. अंकात ४४ पृष्ठे. ८"६ X ६"२,

वर्ष १४ ९७ × ६६, वर्ष १७ ८४ × ७४ प्रथमांक - जुलै १९२६ दिवसचा अकडिसेंबर १९४०

उद्देश - पूर्वोक्त (त्रैमासिक पाहा)

विशेष माहिती - पहिली ७ वर्षे त्रैमासिक (पाहा) वर्ष १२ वर "सारस्वत ब्राह्मण समाजाकरिता प्रकाशन" मासिक करण्याचा विचार संपादक - वर्ष ११ एस् एल् कापडी

[मप्र, मुमप्र]

वर्ष ८ - अक १ जुलै १९२६, २ स, ३ नवबर १९२६

वर्ष १० - अक (३ ४) जा ए १९२९, (६-वर्ष ११चा अक १) अको १९२९

वर्ष ११ - अक २ डि १९२९, ३ फे ३०, (४ ७ ६) काल नाही

वर्ष १२ - अक १ जा १९३३, २ मा, ३ मे, ४ जु, ५ सप्टेंबर १९३३

वर्ष १३ - अक १ जा फ १९३४, २ मा ए, ३ मे जु, ४ जु-आ, ५ स आ, ६ न डि १९३४

वर्ष १४ - अक (२ ३) मा जु १९३५, ७ स अ, ६ न डि १९३५

वर्ष १५, १६ - अक प्रत्येकी १ ते ६ जानेवारी १९३६ त डिसेंबर १९३७ (दोन वर्षे)

वर्ष १७ - अक (१ २), ३ ते ६ जानेवारी ते डिसेंबर १९३८

वर्ष १८ - अक १, (२ ३), ४ ते ६ जानेवारी ते डिसेंबर १९३९

वर्ष १९ - अक १ ते ६ जानेवारी ते डिसेंबर १९४०

महाराष्ट्र सारस्वत

मासिक संपादक - वर्ष २० एस् एल् कापडी, वर्ष २१ भिमा महादेव बंडे, मन्वत्र पं.दुरास रावजीस प्रकाशक - बावडी,

महाराष्ट्र सारस्वत मन्वत्र, मुबई मुद्रक - लक्ष्मी नारायण प्रस, मुबई वा व रु २, वर्ष २९ रु २०८ अकात २८ पृष्ठे प्रथमांक - जानेवारी १९४१

उद्देश - महाराष्ट्र सारस्वत ब्राह्मण समाजाचे सुख

विशेष माहिती - पहिली ७ वर्षे त्रै, नंतर १२ वर्षे द्वै (पाहा)

[मुमप्र]

वर्ष २० - अक १ ते १२ जानेवारी ते डिसेंबर १९४१ अक ९ स सरस्वती अक

वर्ष २१ ते २५ - अक प्रत्येकी १ ते १२ जानेवारी १९४२ ते डिसेंबर १९४६ (पाच वर्षे) वर्ष २३ अक ७ मे १९४४ व्यापार विशेषांक

वर्ष २६ - अक (१ २), ३ ते १२ जानेवारी ते डिसेंबर १९४७

वर्ष २७ - अक १ (ज्यादा) रीष्यमहोत्सव स्मृति प्रस, २ ते १०, (११ १२) जानेवारी ते डिसेंबर १९४८

वर्ष २९ - अक १ ते १२ जानेवारी ते डिसेंबर १९५०

महाराष्ट्र-साहित्य

मासिक संपादक - गो.ब.द. गोपाळ टिपणीस प्रकाशक - इंदिराबाद चिन, मुबई मुद्रक - इंदुप्रकाश छा, मुबई मुबई धैमव प्रस (वर्ष ३) वा व रु २०१० अकात ४० पृष्ठे ९१ × ६२ प्रथमांक - जुलै १९१०

उद्देश - उच्च प्रतीच्या वाङ्मयास वाढिलेले महाराष्ट्राची निष्ठा सदा स्वरूप - सवित्र विवेचन कविता, लेख, पुस्तकपरीक्षण, नाट्य वाङ्मयचर्चा, एकनिष्ठा, कथा व इतर ऐतिहासिक, धार्मिक, सामाजिक, वैज्ञानिक, वगैरे विषय

श्रीदयाळ -

उद्धरेऽन्नान्मृतान् । नममानमकथयेत् ॥

विशेष माहिती - पत्राशक - वर्ष २ पासून
खलाराम गोविंद विरकुड, वर्ष ३ नाव नाही.
संशोधक - वर्ष ४ खलाराम गोविंद विरकुड.
वार्षिक पर्गणी - वर्ष ३ रु. ३.

[संक्षेप]

वर्ष १ - अंक १ ते ९, (१० - ११), १२.
जुलै १९१९ ते जून १९२०.
वर्ष २ - अंक १, (२ - ३), ४, (५ -
६), (७ - ८), (९ - १०). सप्टेंबर
१९२० ते जून १९२१.
वर्ष ३ - अंक १, २, (३ - ४), (५ -
६), (७ - ८), ९ ते १२. जुलै १९२१
ते जून १९२२. अंक १ पास अंक.
वर्ष ४ - अंक १, २, (३ - ४), ५ ते ७,
(८ - ९), १० ते १२. जुलै १९२२ ते
जून १९२३.
वर्ष ५ - अंक १ ते ८, (९ - १०), ११,
१२. जुलै १९२३ ते जून १९२४.
वर्ष ६ - अंक १ ते ४, (५ - ६). जुलै ते
डिसेंबर १९२४ — अंक (५ - ६) न-डि
१९२४ गडकरी पास अंक.

महाराष्ट्र-साहित्य-पत्रिका (१)

मासिक / त्रैमासिक : प्रकाशक - विविध-
ज्ञानविस्तार, सुबई. मुद्रक - विविधज्ञानविस्ता-
राचे, मुंबई. वा. व. रु. १०४, वर्ष ५ (१९१८)
रु. १. अंकात मासिक १२, १६; त्रैमासिक २४
ते ४८ पृष्ठे. ९"५. × ६"५. प्रथमांक - आगस्ट
१९१३. शेवटचा अंक - मे १९२५.

स्वरूप - मराठी पुस्तकांची माहिती, हिंदु
स्थानात स्वदेशी भाषांच्या उन्नतीसाठी होणाऱ्या
समापरीपदा, साहित्य सस्थांचे वृत्त, नवीन विषयावर
ग्रंथ लिहिण्यास साधनीभूत निबंद, पारिभाषिक
कोश व विवेचन, साहित्यचर्चा, व्युत्पत्ती, जुन्या-
नव्या वाङ्मयातील निबंदक उतारे इ.

विशेष माहिती - साहित्याला वाढिलेले
असे एखादे पत्र निघेपर्यंत साहित्याची चर्चा

करणारी एक पत्रिका विविधज्ञानविस्ताराच्या जोडून
काढावी असा ठराव अकोला साहित्यसंमेलनात
(अक्टोबर १९१२) महाराष्ट्र साहित्य परिषदेच्या
व्यवस्थापक सभेने केला. पत्रिका १९१३ ते
१९२५ पावेतो विविधज्ञानविस्ताराच्या सहवासाने
चालली. अंतर्भूत अंकाची पृष्ठे निराळी व अंकावर
वर्ष व अक्षरम असला तथापि तेथे आतील
भागस काळनिर्देश नाही. ' विविधज्ञानविस्तारा ' च्या
(संक्षेप ' विज्ञान ') मलपृष्ठावर फक्त तो असे.
पत्रिकेत पत्रिकेबद्दल समालोचनात्मक मजबूर आहे,
त्यातील निर्देश त्यामुळे वस्तुस्थितीशी नाही ठिकाणी
मिलते नाहीत. महाराष्ट्र-साहित्यपत्रिका (संक्षेप
' मसाल ') विविधज्ञानविस्ताराच्या अंतर्भूत असेतोपर्यंत
प्रत्येक डाव्या पानावर ' महाराष्ट्र साहित्यपत्रिका '
असे छापित. ती पाने एक गटाने छापून गटाच्या
आरम्भपृष्ठावर फक्त वर्ष अंक-क्रम वा पुस्तक अंक
क्रम देत. मास व साल अंकाच्या मलपृष्ठावर
असेल तेच दर्शविले आहे. वर्ष १२चे तीन अंक
मासिकाच्या क्रमानेच प्रसिद्ध झाले; पण आत
मसाल च्या आरम्भपृष्ठावर ' त्रैमासिक ' असेच
छापले आहे !

इ. १९१३ हे महाराष्ट्र साहित्य पत्रिकेचे
प्रथम पृष्ठे वर्ष (०) ' विज्ञान वर्ष ४४ ' मध्ये
प्रसिद्ध झाले. पण पुढे १९१४ ते १९२३ अखेर
मसालपत्रिकेची ९ (पत्ती ८) वर्षे ' विविधज्ञानविस्तार
आणि महाराष्ट्रसाहित्यपत्रिका ' अशा जोड-
गावाच्या मासिकात प्रसिद्ध झाली. बरी मसालपत्रिकेची
पृष्ठे निराळी, निराळ्या नावाने छापित आणि अनु-
क्रमणिकेत वेगळी दर्शवून त्याची वार्षिक सूचीही
वेगळी देत, तथापि मलपृष्ठावरील जोडनावाचा वर्ष-
क्रमांक विविधज्ञानविस्ताराचाच चालू राहिला.
मसालपत्रिका त्रैमासिक झाल्यापासून वर्ष ३ व ४
मध्ये तो दो अंक मसालपत्रिकेच्या मजबुराला बटु
ताशाने मिळे (विस्ताराची ८ तर मसालची ४८
पृष्ठे). पुढे ४ वर्षे सर्व अंकच मसालपत्रिकेला देण्यात
येऊ लागला. मात्र मलपृष्ठावरील नावात फरक
झाला नाही. मसालपत्रिकेची वार्षिक सूची करताना
काळगणना सुलू झालेली दिसत नाही. वर्ष ४ ला
सूचीत वर्ष ५ व वर्ष ५ ला वर्ष ६ म्हटलेले
आढळते. वर्ष ५ व वर्ष ६ हे इ. १९१८ तील

अंकावरील निर्देश देखील घोंयळ्यात पाडणारे आहेत. वर्ष १० व ११ मध्ये जोडनाव काढून मलपुष्पावर फक्त 'विविधज्ञानविस्तार' वर्ष ५३ वा ५४ असे आहे. त्यानंतर मसपत्रिकेची पुष्टे निराळी दर्शून त्याची सूची निराळी केडी असल्या तरी मसपत्रिकेच्या पुष्ठांकासमवेत 'विज्ञावि'चा सलग पुष्ठांक प्रत्येक पुष्ठावर निराळा छापून मलपुष्पावर अनुक्रमणिकेतही ते दोन्ही देव. हा प्रकार वर्ष १२ व १३ मध्ये चालू होता. मात्र विविधज्ञानविस्तार वर्ष ५५ चे शेवटचे ३ अंक व वर्ष ५६ चे पहिले ७ अंक यावर पूर्ववत जोडनाव मलपुष्पावर छापलेले आढळते.

[मुंमयं, मसप, डेकॉ, अग्रं]

[पुढील प्रकाशित अंक्रमणिकेत नेहमी-प्रमाणे मुख्य वर्षानुसार महाराष्ट्र साहित्य पत्रिकेचा, त्याच्या बरोबरीने 'विज्ञावि' म्हणजे विविधज्ञानविस्ताराचा अंक्रमणिक. अंकनिर्देश मालेतील वृंदातीत अंकनिर्देशात 'वि' म्हणजे विविधज्ञानविस्ताराचा अंक्रमणिक. त्यापुढे माघादी निर्देश नेहमीप्रमाणे, 'विज्ञावि'चे वर्ष १२ अंकाचे - प्रत्येकी जानेवारी ते डिसेंबर. मसपत्रिकेचा आत कालनिर्देश छापलेला नाही. तो विज्ञाविच्या मलपुष्पावरीलच घरावयाचा.]

मासिक

वर्ष ० = विज्ञावि ४४ - अंक १ (वि ८)

आ १९१३, २ (वि ९) स, (३-४)

(वि ११) न, (३-४) = ५ (वि १२)

डि १९१३. आगस्ट ते डिसेंबर १९१३.

प्रत्येक अंकात १२ प्रमाणे एकूण ६० पुष्टे.

वर्ष (१) = विज्ञावि ४५ - अंक १ ते १२

(वि १ ते १२). जानेवारी ते डिसेंबर

१९१४. प्रत्येक अंकात १२ प्रमाणे एकूण

१४२ पुष्टे.

वर्ष २ = विज्ञावि ४६ - अंक १ (वि १),

२ (वि २), (३-४) (वि ४), ५

(वि ५), ६ (वि ७), (७-९)

(वि ९), (१०-११) (वि ११).

जानेवारी ते नोवंबर १९१५. प्रत्येक अंकात

१६ प्रमाणे १७६ पुष्टे.

त्रैमासिक

वर्ष ३ = विज्ञावि ४७ - अंक (१-२)

(वि ३) मा १९१६, २ (वि ६) जू,

३ (वि ९) स, ४ (वि १२) डि

१९१६. प्रत्येक अंकात विस्ताराची फक्त ८

पुष्टे, पण म. सा. पत्रिकेची ४८. मिळून

म. सा. पत्रिकेची एकूण १९२ पुष्टे.

वर्ष ४ = विज्ञावि ४८ - अंक १ (वि ३),

२ (वि ६), ३ (वि ९), ४ (वि १२).

मा, जू, स, डि १९१७. प्रत्येक अंकात

विस्ताराची ८ व म. सा. प. ची ४८ -

एकूण म. सा. प. ची १९२ पुष्टे.

वर्ष ५/६ = विज्ञावि ४९ - अंक १/वर्ष ५

(वि ३), २/वर्ष ६ (वि ६), ३

(वि ९), ४ (वि १२). मा, जू, स,

डि १९१८. प्रत्येक अंकात फक्त म. सा.

प. ची स्वतंत्र ४८ पुष्टे. एकूण म. सा. प.

ची १९२ पुष्टे.

वर्ष ७ = विज्ञावि ५० - अंक १ (वि ३),

२ (वि ६), ३ (वि ९), ४ (वि १२).

मा, जू, स, डि १९१९. फक्त डिसेंबर शिवाय

म. सा. प. चे स्वतंत्र अंक. एकूण १८४ पुष्टे.

वर्ष ८ = विज्ञावि ५१ - अंक १ (वि ३),

२ (वि ६), ३ (वि ९), ४ (वि १२).

मा, जू, स, डि १९२०. म. सा. प. चे

स्वतंत्र अंक. एकूण १९२ पुष्टे.

वर्ष ९ = विज्ञावि ५२ - अंक १ (वि ३),

२ (वि ६), ३ (वि ९), ४ (वि १२).

मा, जू, स, डि १९२१. म. सा. प. चे

स्वतंत्र अंक. एकूण १९२ पुष्टे.

वर्ष १० = विज्ञावि ५३ - अंक १ (वि ७),

२ (वि ११). जुलै व नोवंबर १९२२.

म. सा. प. ची पुष्टे एकूण ६८. दुहेरी

पुष्ठांक.

वर्ष ११ = विज्ञावि ५४ - अंक १ (वि ३),

२ (वि ६), ३ (वि ९), ४ (वि १२).

मा, जू, स, डि १९२३. पुष्टे १४०

(परी १२८). दुहेरी पुष्ठांक.

वर्ष १२ = विशाख ५५ - अंक १ (वि १०),
२ (वि ११), ३ (वि १२). अ, न,
दि १९२४. पुणे एव्ण ६२. दुहेरी पृष्ठांक.
वर्ष १३ = विशाख ५६ - अंक १ (वि ५)
मे १९२५. दुहेरी पृष्ठांक. खर्चा निराळी नाही.

महाराष्ट्र-साहित्य-पत्रिका (२)

त्रैमासिक / मासिक / त्रैमासिक : खपा
दक - ना. गो. चापेकर. प्रकाशक - सपादक
महाराष्ट्र साहित्य परिषद, मुंबई/पुणे. मुद्रक -
आयेंसस्ट्री मुद्रणालय, पुणे. या. व. रु. ४०८
(समासशाल मोपन). फ. अ. रु. १. अकात
प्रकरणवार १००, वर्ष ६ - ५६ पुणे. ९.७ X
६.५. प्रयमाक - वैन शके १८५० (मार्च
१९७८) पुढे चालू १९६७. (वरंगार व पुढे
सल्ला अंकनमाक अंक २५ पासत ८१ पर्यंत).

उद्देश - महाराष्ट्र साहित्य परिषदेचे त्रैमासिक.
(वर्ष ४ अ. २) मराठी भाषा, वाङ्मय व
साहित्य यांच्या अभिवृद्धये प्रयत्न करणे,
उपाय योजणे व इतर रीतीने हटणे आणि
त्याच्या अभ्यासास प्रोत्साहन देणे साहित्य
क्षेत्रातील महाराष्ट्रीयच्या आंदोलनाचे सुप्रसन्न
स्वरूप - धर्मशास्त्र, समाजशास्त्र, अर्थशास्त्र, भाषा-
शास्त्र, कविता, नवीन वाङ्मयाची नोंद व चर्चा,
प्राचीन कविता, मराठीतील पुस्तकांचे परीक्षण, इतर
भाषातील उत्कृष्ट पुस्तकांचा गोंयवारा, वैदिक
वाङ्मय, टीका, मराठी श्रवणाराची चरित्रे इ.
वर्ष ७ पासत निमागणी - (१) साहित्य व
साहित्यिक, (२) ग्रंथ व ग्रंथपरामर्श, (३)
शकासमाधान, चर्चा, प्रश्नोत्तरे - सर्वाणि, (४)
संमेलन-परिषद सस्या मध्ये-बुत्तान्तर.

त्रिदधान्य -

- (१) सहर्षये करवावे !
तेजस्वि नावधीतमस्तु ॥ (वर्ष ६ अंक १ पर्यंत).
- (२) वर्ष ४ - शिवाय ' ॐ भूयानसि
महानसि ' (वर्ष ६ अंक १ पर्यंत).

- (३) वर्ष ९ - सारस्वताचे मोड । तुम्हीचि
लविले जी हाड । तरी अवधानामृते
काड । सिंपीनी कीजो ॥ - शानेश्वर.
- (४) वर्ष १० अंक २ वर क्रम (३), मग हें-
समाप्त पुत्री फुलले । नानार्थे फळगारे फळा
येईल । तुमचेनि धर्म होईल । मुराल जगा ॥
- शानेश्वर

वर्ष ११ पासत काढी नाही.

विशेष माहिती - विविधज्ञानविस्तारात
येणारे महाराष्ट्र साहित्य परिषदेचे ' महाराष्ट्र
साहित्यपत्रिका ' हे मुद्रण १९१३ ते १९२५
मे पर्यंत चालू होते (बाह्य म. छा. प. १),
त्याचा हा नवा अवतार. सशब्दक - वर्ष ६
अंक २ - वसो सामन पोतदार, वर्ष ९ -
माधवराव पटवर्धन, वर्ष १० अंक २ - मोहन
शानेश्वर शहाणे, वर्ष १३ - के. नारायण काळे,
वर्ष १६ - रामचंद्र धीपाद जोग, वर्ष १९ -
के. नारायण काळे, अंक ८० ८१ (मार्च
१९४७) - धीपाद महादेव माटे, वर्ष २० -
यशवन्त दिनकर वेन्दरकर, वर्ष २३ अंक २ -
रामचंद्र शंकर काळिचे, वर्ष ७ अंक ५ आरम्भी
विनती - " परिषदेचे वर्षे जानेवारी ते डिसेंबर
धरले जात असे. नव्या नियमाप्रमाणे एप्रिल ते
मार्च असे झाले. नियमाच्या पूर्णतेसाठी पत्रिकेचे
या वर्षाचे अर्ध वाराच्या ऐवजी पाच धरावे
लागले, " असा खुलासा. तशाच परिस्थितीमुळे
इतर वर्षांमागेच वेगळे घटक झाले " पत्रिके
समवेत बुत्ताश सशोधनाला काढिलेले पत्र मासिक
असणे इष्ट नाही म्हणून पत्रिका वर्ष १२ नंतर
पूर्ववत त्रैमासिक " करण्यात आली

[मसाल, डेक्क, जप, मुद्रण]

त्रैमासिक

- वर्ष १ - अंक १ चित्र, २ आपाद, ३ अदिवन,
४ मकरसंक्रांत १८५०
- वर्ष २ - अंक १ वर्षप्रतिपदा, २ आपाद, ३
विजयादशमी, ४ मकरसंक्रांत १८५१
- वर्ष ३ - अंक १ वर्षप्रतिपदा, २ आपाद, ३
विजयादशमी, ४ मकरसंक्रांत १८५२.

- वर्ष ४ - अंक (१ वर्षप्रतिपदा - २ आपाढ),
३ विजयादशमी, ४ मकरसंक्रांत १८५३.
वर्ष ५ - अंक १ वर्षप्रतिपदा, (२ आपाढ -
३ विजयादशमी), ४ मकरसंक्रांत १८५४.
वर्ष ६ - अंक १ वर्षप्रतिपदा, २ आपाढ, ३
विजयादशमी, ४ पौष (डि १९३३) १८५५.
वर्ष ७ - अंक १ पौष १८५५, २ जे १८५६,
३ आ, ४ अ, ५ पौष ५६. पौष १८५५ ते
पौष १८५६. (अंक २५ ते २९).
वर्ष ८ - अंक १ जे, २ आ, ३ अ, ४ पौ
१८५७ (अंक ३० ते ३३).
वर्ष ९ - अंक (१ जे - २ आ), ३ अ,
४ पौ १८५८ (अंक ३४ ते ३७).
वर्ष १० - अंक १ जे, २ आ, ३ विजया-
दशमी १८५९ (अंक ३८ ते ४०).
वर्ष ११ - अंक १ माघ १८५९, २ जे
१८६०, ३ आ, ४ अ १८६०. (अंक
४१ ते ४४).

मासिक

वर्ष १२ - अंक १ ते ७. पौष १८६० ते
आपाढ १८६१. (अंक ४५ ते ५१).

त्रैमासिक

वर्ष १२ - अंक ८ अश्विन १८६१ (अंक
५२).

वर्ष १३ ते १७ - अंक प्रत्येकी ४ (पौष,
चैत्र, आपाढ, अश्विन). पौष १८६१ ते
अश्विन १८६६ (अंक ५३ ते ७२,
पाच वर्षे)

वर्ष १८ - अंक १ पौ ६६, २ जे ६७, ३
आ, ४ अ, ५ पौष या १८६७. (अंक
७३ ते ७७).

वर्ष १९ - अंक १ जे - जे ६८, २ आ -
मा १८६८ - (अंक ७८, ७९) / + वर्ष
२० (जे १९) (अंक ३ ४) मार्च
१९४७ (अंक ८०-८१) येथपासून इस्वी
सनाचा निर्देश.

वर्ष २० ते २३ - अंक प्रत्येकी ४ (ए - जू,
जु - स, अ - डि, जा - मा) एप्रिल १९४७
ते मार्च १९५१ (चार वर्षे).

महाराष्ट्रीय सारस्वत व महाराष्ट्र कवि

मासिक : प्रकाशक - भारत इतिहास संशोधक
मंडळ, पुणे. मुद्रक - आत्माराम छा. धुळे.
वा. व. रु. ४०७, अंक ४ रु. २०८. अंकात
४०, २४ पृष्ठे. ८'४ X ५'४. प्रथमांक -
मार्गशीर्ष शु. १८३५.

उद्देश - शात व अशात सत्कर्मींच्या
अप्रकाशित ग्रंथांचे प्रकाशन. स्वरूप - सचित्र.
प्रमाणानुसार हस्ताक्षराची, स्थळाची, देवताची इ.
चित्रे. मुद्रदमुनि महामाय्यम्; टायोपंत - प्रंथराज,
स्फुट प्रकरणे - तुकारामनिर्याणाचे अभंग, गीता-
सार (एवनाय).

जीवदान्य -

कवित्व शब्द सुमनमाला । अर्थ परिमळ भागळा ।
तेणे सत्यदृष्टदुळा । आनंद होये ।

- श्रीरामदास.

विशेष माहिती - या संपूर्ण जोडनाव्याचे
मासिक यापूर्वी वेव्हादी नव्हते. काही गरजूनीने
हे वर्षे यात दिले गेले. ' महाराष्ट्र कवि ' (पाहा)
अश्विन १८२५ व सुरू झाले, तेथपासून गणना
करून या जोडनाव्याचे आरम्भवर्ष ११ हेच = शु.
१८३५ मुद्रकानी घातले.

[मप्र, माहसम]

वर्ष ११ - अंक १ मार्गशीर्ष १८३५ ते ६
वैशाख १८३६.

महिला

मासिक : संपादक - माई बरोबरकर, प्रकाशक -
संपादक, मुंबई. मुद्रक - मौज मिटिया ब्यूरो,
मुंबई. वा. व. रु. ४. पु. अं. ८८. अंकात
६०-७० पृष्ठे. ९'२ X ६'४. प्रथमांक -
जुलै १९३३.

स्वरूप - सचित्र. संपादक लेख. श्री लेखकास
उत्तेजन - ज्ञियाच्या लेखानी सजविण्यात येईल.
पुरुषी बुण्याचा निषेध. कविता, संपादकीय समा-

लोचन, नोटेशनसह पदे, प्रहसने, कथा, स्त्रीशिक्षणावर लेख, ध्वनिलेखपरीक्षण, लघाच्या मानगादी.

विशेष माहिती - वर्ष २ अंक १२ संपादकीय - 'ती. पादुरंग महादेव मागवत यांनी झीव सोखून पहिल्या वर्षी मासिक चालवून दुसऱ्या वर्षी माझ्या हवाली केले' या. वर्गणी - वर्ष २ पासून रु. २०८, पु. अं. ८४. वर्ष ३ अंक ४ च्या मल्लूद्यावर मार्च अशा मासनिर्देश.

[मुंमं, मं]

वर्ष १ घ २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जु ते जू). जु १९३३ ते जून १९३५ (दोन वर्षे). वर्ष २ अंक ५ कॉम्रेस अंक. वर्ष ३ - अंक + १ अक्टोबर १९३५ ते ४ जा १९३६ + ५ जू ३६ ते १० नवबर (१९३६). अंक १ फला अंक; अंक ९ अ ३६ दिवाळी अंक.

माणिक

मासिक : संपादक - पादुरंग रघुनाथ अंबिके. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - अनसुया मुद्रणालय, पुणे. वा. व. रु. ५. फु. अं. ८८. अंकात ६४ पृष्ठे. ८"२ X ५"४. प्रथमांक - जानेवारी १९५०. पुढे चालू.

उद्देश - घात, पात, अपघात, गुन्हेगारी व हिंसा याचे स्वरूप दाखविणारे. स्वरूप - सचित्र. मोठी रहस्यकथा, कविता व ध्येयाला अनुसरून इतर लेख. मासिक राशिमविव्य, सिनेमाविव्यक लेख. घातपात व गुन्हेगारी याच्या सवपातील वैशिष्ट्यपूर्ण बातम्या.

[कचेरी, वंश]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९५०. अंक ११ दीपावली अंक.

(श्री) माणिक प्रभु

मासिक : संपादक - गणेश रघुनाथ कुळकर्णी, तासगाव (सातारा). प्रकाशक - संपादक, मुंबई.

[१९]

मुद्रक - वर्ष १ अंक १ - मुंबई वैभव प्रेस, मुंबई; श्री सातादुर्गा प्रकाश छा. वेळगाव (वर्ष १ अंक ९ - १०). वा. व. रु. ४. फु. अं. ८६. ७"९ X ५"३. प्रथमांक - मार्गशीर्ष ३१. १८४३ (डिसेंबर १९२१)

उद्देश - धर्माणिकप्रभू संप्रदायाची माहिती करून देणे व इतर धार्मिक विषय. स्वरूप - कविता, पदे, श्रीमाणिकप्रभूंची वचने, आध्यात्मिक चर्चा.

विशेष माहिती - संपूर्ण नाव - सकलमताचार्य श्रीमाणिकप्रभू. या. वर्गणी - वर्ष २ रु. ३; प्रकाशनस्थल - वर्ष २ तासगाव. निधनवार्ता - वर्ष २ अंक २ च्या मल्लूद्यावर '२३।६।२३ रोजी माणिकनगरहून तार आली आहे की, श्रीदायामहाराज निवर्तले.'

[मुंमं, मं]

वर्ष १ - अंक १ ते ३, (४ - ५), (६ - ८), (९ - १०), (११ - १२). डिसेंबर १९२१ ते नवंबर १९२२.

वर्ष २ - अंक + १ एप्रिल १९२३, २ मे १९२३ (प्रकाशनकाल २३ जननंतर) -.

मातृभूमि

मासिक : संपादक - जनार्दन नरहिह थले. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - गोगटे प्रिंटिंग कंपनी, मुंबई. वा. व. रु. ४०८, सहामाही रु. २०४. फु. अं. ८६. अंकात ४४, ५० पृष्ठे. ९"६ X ६"५. प्रथमांक - आगस्ट १९२५ (पुस्तक अंक).

उद्देश - तात्त्विक, ऐतिहासिक, सामाजिक व राजकीय विषयांची चर्चा. स्वरूप - चित्रे. विनोदी गोष्टी, कविता, कादंबरी, लेख इ. 'महा राष्ट्रातील मादस्त्व व सचित्र मासिक'.

व्रीदास्य -

उद्धरेदात्मनात्मानं नात्मानमवसादयेत् ।

आत्मैव ह्यात्मनो बंधुरात्मैव रिपुरात्मनः ॥

—भगवान श्रीकृष्ण

विशेष माहिती, - यात जानेवारी १९२६ पासून सी. के. दामलेलिखित 'सातारच्या राज्याची इतिश्री' हे प्रकरण.

[मुंमंत्र, मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ६, (७ - ८), ९ ते १२. आगस्ट १९२५ ते पुढे १९२६. अंक ३ अक्टोबर दिवाळी अंक.

मातृसंघ

त्रैमासिक : सप्तादकमंडळ - मिसेम् हीटन, (१९२७) मित् प. येडू. प्रकाशक - माजगाव, मुद्रक. वा. व. द. १. पु. अ. ८१८६. वर्ष १५ - ७२ X ४८; वर्ष १६ - ८८ X ५४. प्रथमांक - १९२२ (१). पुढे बाद १९६०.

उद्देश - ' ऑल्ट सेट्स होम ' या सत्यवर्षेचे. विवाहाचे पावित्र्य कायम राखून आपली मुले साम्राज्याचे आधारस्तंभ होणार एतदर्थ त्यास योग्य शिक्षण देण्याची जबाबदारी मातावर आहे, याची जाणीव उत्पन्न करणे.

विशेष माहिती - इंग्रजी पर्वाय - ' दि मंडर्ब युनिअन, ' सप्तादिका - वर्ष १५ अंक १ पयत सी. खोन्वाई आदाव, वर्ष १५ अंक ७ पासून सी. मुत्ताबाई ओशंड. वर्ष १७ - मातृसंघ वृत्त. आरभीवा हवर्शाल रं. भा. वृ. उमगरे यांच्या ' मराठी खिस्ती वाङ्मयाचा इतिहास ' १९३१, पृ ३९ वरून.

[बाधवसुप्रह]

वर्ष १५ - अंक १ मार्च १९३९, २ जू, ३ स, ४ डिसेंबर १९३९.
वर्ष १६ - अंक १ मार्च १९४०, .., ३ स, ४ डिसेंबर १९४०.
वर्ष १७ - अंक १ एप्रिल १९४१, ..., ३ डि १९४१. मातृसंघवृत्त ...
वर्ष १८ - अंक १ एप्रिल १९४२, २ आ...
वर्ष १९ - अंक १ ईप्स्यर (एप्रिल) १९४३, २ आ, ३ नोवंबर ..

वर्ष २० - अंक १ एप्रिल १९४४, २ जु, ३ डिसेंबर —.

माधुरी

मासिक : सप्तादक - आर. एस. नाईक. प्रकाशक - आप्पाजी फडेप्पा चौगुले, बेळगाव. मुद्रक - वीरभारत प्रेस. वा. व. द. आगाऊ ८१२. पु. अ. ८१. अंकात २८ - ४० पृष्ठे. ७१ X ४८. प्रथमांक - फेब्रुवारी १९३८.

स्वरूप - मनोरंजक गोष्टी, प्रणयाच्या कथा, कविता, प्रत्येक अंकात महिन्याचे संपूर्ण मसिख्य.

विशेष माहिती - वर्णन : नवीन थाटाचे, कलापूर्ण.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ६. फेब्रुवारी ते जुलै १९३८.

माधुरी

मासिक : सप्तादक - पादुरंग रघुनाथ अचिके. प्रकाशक - सप्तादक, पुणे. मुद्रक - समर्थभारत प्रेस, पुणे वा. व. द. ३. पु. अ. ८४. अंकात ४०, ४८ पृष्ठे. ८१ X ५४. प्रथमांक - जानेवारी १९४८. पुढे बाद.

उद्देश - मानवी जीवनाला माधुर्य आणून क्रियांचा पैचार घेवारी. त्वच्छ - सचिन. स्त्रीजीवनविषयक व स्त्रियांनी लिहिलेल्या कथा, लेख, कविता, स्त्रियांसंबंधी प्रश्न, एपुनिषध, महिन्याचे मसिख्य, महिन्याचा परिचय, विवाह-विषयक चर्चा, महिला सरयाची माहिती, काय-वाचा मोघत ख्या, कादंबरा.

विशेष माहिती - वर्ष ३ पासून आकार १०८ X ८५; वा. वर्णेणी - द. ४, पु. अ. ८६, पृ. ३२. मुद्रक - वर्ष ३ पासून अन्यथा मुद्रणालय, पुणे. वर्ष १ अंक ७ एरजी पुन्हा जुळीने ६ व छारने आहे.

[कचेरी, अं०]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४८. अंक ११ दीपावली अंक.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४९. अंक १० दीपावली विशेषक.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९५०. अंक ११ दीपावली विशेषक.

माध्यमदिन चित्रगुप्त

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद) बंधु-
धर्मा शास्त्री पारसयणे. प्रकाशक - सुबई. वा. व.
विनामूल्य. मुरारोजय ८ पत्री. प्रथमांक - मार्च
१८९६.

वर्ष १ - अंक १ मार्च १८९६, २ एप्रिल
१८९६.

मानवी समता

मासिक : संपादक - यशवंत गणेश वझे.
प्रकाशक - संपादक, पुणे. वा. व. रु. १. फु. अ.
८२. अंकात ८ पृष्ठे. ८"५ X ५"६. प्रथमांक -
जुलै १९४७.

उद्देश - " पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रात मनुष्या
मनुष्यामध्ये असलेले आर्थिक, सामाजिक धर्गरे
बाधतांतील भेद शक्य नितके कमी करून समामध्ये
समतेची भावना उत्पन्न व्हावी." एरळ - मन्म-
पृष्ठ नाही. बापणी नाही. पळीने चिक्कडिलेले.

ब्रीदवाच्य -

यारे यारे एहान थोर । नाना यत्ती नारा नर ।

विशेष माहिती - ' समता संघ ' संस्थेचे
मासिक मुद्रण. मध्यस्थापक - घाडो केशव कर्वे.
स्थापना २१ एप्रिल १९४४.

[दवापो]

वर्ष १ - अंक १, (२ - ३), (४ - ५),
६ ते १२. जुलै १९४७ ते जून १९४८.

वर्ष २ - अंक...३ ४ ४८ ते ६ डि.,..., ८
फे.,...१२ जून १९४९.

मार्तंड

मासिक : संपादक - शंकर रामचंद्र ओक.
प्रकाशक - देवास २. वा. व. रु. १०८. फु. अ.
८२. अंकात १८ पृष्ठे. ८"१ X ६.४, वर्ग २.
८"४ X ५"५. प्रथमांक - मार्च १९२३.
(वर्ष-तिरण).

उद्देश - करमणूक करून ज्ञान देणारे, एरळ -
मराठी व हिंदी. ऐतिहासिक, सामाजिक, धार्मिक,
औद्योगिक व आरोग्यविषयक लेख, चरित्रे,
कविता, गोष्टी, चित्रे.

ब्रीदवाच्य -

तस्मादसक्तः स्वतः कार्यं कर्म समाचर ।

असक्तो ह्याचन कर्म परमाप्नोति पूरयः ॥

विशेष माहिती - ' माळव्यादीठ ' नियत
कालिक. ' विरुमाच्या उज्जयनीत ' ह्या कादंबरीचा
समावेश.

[पुढां]

वर्ष १ - अंक १ ते ३, (४ - ५), ६ ते
१२. मार्च १९२३ ते फेब्रुवारी १९२४.
पृ. ४ + १९६.

वर्ष २ - अंक (१ - २), (३ - ४), ५ ते
७, (८ - ९), १० ते १२. मार्च १९२४
ते फेब्रुवारी १९२५.

(अ. भा. झ. ध. शि. प.)

मार्तंड

मासिक . संपादक - गोपाळराव केळजी
खेमनर. प्रकाशक - संपादक, इगतपुरी. मुद्रक -
मुद्रशं भैरव, नाशिक. वा. व. रु. २८४. फु. अ.
८३. अंकात २० पृष्ठे. ९"५ X ७ २. प्रथमांक -
(सप्टेंबर १९२८).

ब्रीदवाक्य -

सुप्रदुःखे समे कृत्वा लाभालाभौ जयाजयौ ।
ततो युद्धाय युज्यस्व न त्वं पापमवाप्स्यसि ॥—गीता.

विशेष माहिती - अखिल भारतीय क्षत्रिय
धनगर शिक्षण परिषदेचे मासिक पत्र.

[मुंभंग]

वर्ष २ - अंक...३ नवंबर १९२९—.

मालवसाहित्य (१)

त्रैमासिक : संपादकमंडळ - १ विनायक
सीताराम सरवटे, २ चामन गोपाळ ऊर्खरेपे,
३ लक्ष्मण बाळकृष्ण देव, ४ विनायक हरि
आपटे. प्रकाशक - वि. ह. आपटे, इंदूर महा-
राष्ट्र साहित्य समा, इंदूर. मुद्रक - श्रीनाथ प्रेस
लिमिटेड, इंदूर. डा. व. रु. ३८८. फु. अं.
रु. १, अंकात ४८-५० पृष्ठे. ९*२×६*१.
प्रथमांक - माद्रपद सा. १८५१.

उद्देश - परमात्म्य महाराष्ट्रीयाच्या आचार-
विचाराना एकमार्गी करण्यास मराठी भाषा हे
एकमात्र सूत्र व साधन असल्यामुळे मराठी
साहित्यात जेणेकरून भर पडेल असा प्रयत्न
करणे व करविणे आणि तद्द्वारा मराठी भाषेची
सेवा करणे. स्वतः - साहित्यसमाज, वाङ्मय
घर्चा, कविता, निनोद, परीक्षण, चरित्रे, शिक्षण,
आरोप्य इ. विविध विषयावर लेख.

विशेष माहिती - इंदूर महाराष्ट्र-साहित्य
संघाचे प्रसिद्ध होणारे मासिकाचा नमुना -
वर्ष ७ अंक १ हा पुढे निघणाऱ्या 'मासिका'चा
नमुना अंक. प्रकाशन दिनांक १३ मे १९३७
(पुढे पाहा - ' मालवसाहित्य ' मासिक).
वा. वर्गणी - वर्ष ३ अंक २ फाल्गुन रु. ३.

[दवापो, जम]

वर्ष १ ते ३ - अंक प्रत्येकी १ भा. २ भा,
(३ फा - ४ ज्ये). माद्रपद १८५१ ते
ज्येष्ठ १८५४ (तीन वर्षे). वर्ष ३ अंक १
सास अंक.

मालवसाहित्य (२)

वर्ष ४ - अंक १, २, ३, ४. माद्रपद १८५४
ते ज्येष्ठ १८५५.

वर्ष ५ - अंक १ माद्रपद १८५५. इंदूर
मिशोपाक...

वर्ष ६ - अंक... ३ फाल्गुन १८५६...

वर्ष ७ - अंक + १ वैशाख १८५९ (मासि
काचा नमुना अंक)

मासिक : संपादकमंडळ - वि. ह. आपटे,
सी. वा. देव, मा. गो. गवारीकर, ग. रा.
खडकर. प्रकाशक - वि. ह. आपटे, इंदूर.
मुद्रक - सहकारी मुद्रणालय, इंदूर. वा. व.
रु. ३. अंकात सलग ४४ पृष्ठे. ९*१×७*१.
प्रथमांक - सप्टेंबर १९३७ (माद्रपद शु. ११
श. १८५९)

उद्देश - साहित्याच्या क्षेत्रातील सर्व प्रभोप-
प्रभावर वर्चा, धार्मिक-सामाजिक-आर्थिक विकट
प्रश्नांच्या साधकसाधक बाजू. इंदूरच्या बाहेरील
लेखकांना देखील पूर्ण वाव. स्वरूप - निबंध,
कविता, निनोद, लघुकथा इ. सरीर्य बाह्य.
समालोचन, चित्रपट, आमचे साहित्यिक, मध्य-
हिंदुस्थानातील ठळक ऐतिहासिक घराणी,
ऐतिहासिक माहिती.

विशेष माहिती - इंदूरच्या महाराष्ट्र साहित्य-
संघाचे मासिक. नमुना अंक १३ मे १९३७.
नंतर पहिला अंक श्रीमंत महाराज यशवंतराव
होळकर यांच्या जन्मगाठीच्या दिवशी.

[मुंभंग, जम]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. सप्टेंबर १९३७ ते
ऑगस्ट १९३८. अंक १२ नोवरी लेख-
लेखकांची सूची ४ पृष्ठे.

वर्ष २ - अंक १ सप्टेंबर १९३८ ते ९ मे
१९३९— अंक ८ साहित्यसंमेलनाक.

मालाकार

मासिक : संपादक - शेखर कृष्ण वेनोडेकर.
प्रकाशक - संपादक व रामचंद्र अनंत जोशी
पुरुषोत्तम, वेनोडा (उमरावती). मुद्रक - व्यंकटेश
छा. उमरावती, अंक २ - न्यू छा. बा. व. क. १
आगाऊ. फु. अ. ४२. ८"८ X ५"६.
प्रथमांक - अक्टोबर १९०१.

उद्देश - शिक्षणमुधारणा व यथाशक्ति
लोकसेवा. स्वरूप - निरनिराळ्या विषयावर
लेख, कविता इ.

दीर्घवाच्य -

तोषैरत्नैरपि कल्पया भीममानो निदागे
मालाकार व्यरपि सवता या योरोस्त्य पुष्टि. ।
सा कि शक्या जनयदनिह माहृषेण्येन वार
धारासागरानि विस्मिता विश्वतो धारेदेन ॥

- जगन्नाथ पंडित.

[मुद्रम]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९०१, (२-३)
न - डि १९०१ -.

मालिका

मासिक : संपादक - (कें) यत्तत्रत रावजी
पाटील, अवि मास्तर, न्यू इ स्कुल, पुणे.
प्रकाशक - पुणे. मुद्रक - आर्चभूषण छा पुणे.
बा. व. क. ३०१२. फु. अ. ४६. अकाव २४
पृष्ठे. ८"३ X ५"५. प्रथमांक - जानेवारी
१८८३. शेवटचा अंक - डिसेंबर १८८३.
(पुस्तक अंक.)

उद्देश - शास्त्रीय विषय व इतिहास याचा
पैलाव. स्वरूप - धनकृत्व - मनोवेषक, चित्रवक,
स्वदेशमिमनिवर्षक उगारे, इतिहास, भूगोलवर्णन,
शास्त्रीय विषय, ऐतिहासिक कादंबऱ्या, नाटके,
संस्कृत काव्ये व नाटके याची बंधनवाचक
भाषातरे.

दीर्घवाच्य -

अणुम्यथ महद्भ्यश्च शास्त्रेभ्य युच्यते नरः ।
सर्वतः सारमाद्वापुष्पेभ्य इव पद्पद्. ॥

- महाभारत.

विशेष माहिती - ऐतिहासिक नाव्य कथा
वलि पाहा.

[मुद्रम, मद्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १८८३.

मासिक मनोरंजन

मासिक : संपादक - काशीनाथ रघुनाथ
मित्र. सहसंपादक - (सहायक वर्ष १८)
विठ्ठल सीताराम शुर्कर, एकनाथ पाहुराग रेंदाळकर.
प्रकाशक - (व्यवस्थापक) काशीनाथ रघुनाथ
मित्र, मुमरं. मुद्रक - सुभोधप्रकाश छा, मुमरं,
(वर्ष ३) निर्णयसागर छा, मुमरं; (वर्ष १८)
मनोरंजन प्रेस, मुमरं. बा. व. क. ४८, निमाही
हस्ता ४२. अकाव १२, ४० (वर्ष २), ११२
पृष्ठे. ९.२ X ६.३. प्रथमांक - जानेवारी
१८९५. शेवटचा अंक - सलग क्रमांक ४७०
फेब्रुवारी १९३५ (१) (पुस्तक अंक, वर्ष ५
पासून पुस्तक - भाग, मध्येच सलग अक्षक्रमांक)

उद्देश - माध्यास्य (ललित) मासिकाचे
अनुकरण करून त्याची सर्व प्रकारे खोलीरी
वरण्याचे ध्येय. स्वरूप - सचित्र सर्वांगी. सर्व
मजकूर आभाळकृद्वाय, विशेषत. खीदार्थ, दत्तणारा
व हितकर. रचने - व्यवस्थापकाचे श्वाळ कांदे,
एडिटरचे लेख, आमची पत्रे, चित्तिनोद,
अप्यात्म शान, साहित्यसमालोचन (सर्व भाषा),
स्वयणारम्भरातील गोष्टी, बालबोध निंशा बालरंजन
(मुळासाठी)

दीर्घवाच्य -

(१) मन नायस्तु पूज्यन्ते रमन्ते तत्र देवता. ।

(२) मना चदनाचे परी त्या शिवाचे ।

परी अतरी सज्जना नीवकाचे । - रामदास

उत्तिष्ठत जाग्रत । प्राप्य शराप्रबोधन ।

(वर्ये ३)

(३) मग्न जाल्या भूता । तेणे कोंडिले अनता ॥

(वर्ये ९)

(४) प्रीतीविषया झोल्या नाही देवराष्ट ।

मयलेगे गोड वरुनी घेई ॥ (आरंभक, वर्ये ११)

(५) गत्यमुक्कल्याचा दाता मगरान ।

गये वरी पूर्ण मनोरथ ॥ (वर्ये १३-१७)

(६) अथो धावा धीर सदा समाधान ।

आहे नारायण जयजीच ॥ (वर्ये ३७ पृथी)

विशेष माहिती - आमार - वर्ये ३-

१० × ७; वर्ये १०-६.७ × ४.५, वर्ये १८-

९.२ × ६.३. वा. वर्ये ४-६. १०४,

फु. अं. ८२; वर्ये ९-६. २०४, वर्ये ११-६.

२८८; वर्ये १३-६. ३ (पृष्ठ ९६-११२),

वर्ये १७-६. ४, वर्ये २७६, ४८८. सगडक -

वर्ये २६ - दा. र. मित्र; वर्ये २७ - वि. सी.

गुजर; वर्ये ३० (१९२५ मे) समत नारायण

नाईक; वर्ये ३३ - मालती काशीनाथ मित्र.

सहस्रपादक - वर्ये २१ - वि. सी. गुजर; वर्ये

२६ - विठ्ठल त्रिवाजी नाइकर्णी; वर्ये ३३ - दा.

वा. मित्र. मॅनेजर व मनोरंजनच्या ट्रस्ट बोर्डचे

सेक्रेटरी = (वर्ये ३०, मे १९२५) दा. र. मित्र.

‘ मासिक मौज ’ असे मूळ नाव ठरले होते.

(वर्ये ३) मण्डूशार आरंभी आंकार. वर्ये १३

पासून पूर्वार्ध व उत्तरार्ध अशी विभागणी. वर्ये २५

च्या मुमारास वर्ये अंक निर्देशाऐवजी सध्या अक-

क्रमक मासनिर्देशासह वा मासनिर्देशाशिवाय क्रम

२८९पासून सुरू केलेले दिसतात. ‘ मराठीत पहिल्या

प्रयमचे सचित्र, मनोरंजक आणि अति स्वस्त

मासिक ’. ‘ इंग्रजी मासिकाचे मिस्टमसचे स्पेशल

अंकाचेप्रमाणे दिवाळीच्या गास अकाची सुरुवात

सन १९०९-अनेकांनी सजावट ’. यात वा. ना.

पटवर्धनलिखित ‘ नाटक्याचे तारे ’, ‘ महासुद्ध

विमाला ’ व अनेक कांडच्या प्रसिद्ध शास्त्र्या

वा भेटपुस्तकाच्या रूपाने देण्यात आल्या. वर्ये ७

(१९०१-०२) पासून लेपकाना मोडल्या

अनुक्रमणिकेसाठी - “ छायागान्यानीत अटवणी ”
मुळे अंकास विलंब... पुढील अंक शक्य तितक्या
लौकर प्रसिद्ध करण्याची खटखट चालू. ”

[जयं, सुमयं, मयं, पुमयं, मषाय]

वर्ये १ - अंक १ जानेवारी १८९५, २,

(३-४), ५ मे ९५ + ६ अ ९५, ७,

८ डि ९५, (९ जा ९६-११), १२

एप्रिल १८९६. पृष्ठ १४४ (निघे आली)

वर्ये २ - अंक + १ ते ४, (५-६),

(७-८), (९-११), १२. जुलै १८९६

ते जून १८९७.

वर्ये ३ - अंक १ ते ३, (४-६), ७ ते ९,

(१०-११), १२. जुलै १८९७ ते जून

१८९८.

वर्ये ४ - अंक १ ते ६, (७-८), (९-१२).

जुलै १८९८ ते जून १८९९. पृ. २१६.

वर्ये ५ - अंक १ ते ८, (९-१०),

(११-१२). जुलै १८९९ ते जून

१९००. पृ. १९२.

वर्ये ६ - अंक १ ते १२. जुलै १९०० ते

जून १९०१. पृ. २९२.

वर्ये ७ - अंक (सलग अकनमाक) ७३ ते ७६,

(७७-७८), (७९-८०), (८१-८२),

(८३-८४). जुलै १९०१ ते जून १९०२.

पृ. २८८.

वर्ये ८ - अंक १ ते १०, (११-१२).

जुलै १९०२ ते जून १९०३. पृ. ३८०.

वर्ये ९ - अंक १ ते १२. जुलै १९०३ ते जून

१९०४. पृ. ४८०.

वर्ये १० - अंक १ ते १२. जुलै १९०४ ते

जून १९०५. पृ. मुमारे ६००.

वर्ये ११-१२ - अंक १ ते १२ (जुलै ते जून).

जुलै १९०५ ते जून १९०७ (दोन वर्षे).

वर्ये १३ - अंक १, २, ३ ते ६, ७,

(८-९), १० ते १२. जुलै १९०७ ते

जून १९०८. पूर्वार्ध व उत्तरार्ध मिळून पृ.

३९२ + २८४ - येथपासून अंकनिर्देश व

मासनिर्देश समिष्ट वा मासाला महत्त्व.

वर्ष १४ — अक १ ते १२. जुलै १९०८ ते जून १९०९. पृ ३८४ + ३६०.

वर्ष १५ — अक १ ते ४, (५-६), ७ ते १२. जुलै १९०९ ते जून १९१०. अक (५-६) दिवाळी अक

वर्ष १६ — अक १ ते ४, (५-६), ७ ते १२. जुलै १९१० ते जून १९११. पृ. ३२८ + ३६८. अक (५-६) दिवाळी अक.

वर्ष १७ — अक १ ते ६, (७-८) ९ ते १२. जुलै १९११ ते जून १९१२. पृ. १०४८. अक ६ दिवाळी दरबारचा रास अक.

वर्ष १८ — अक १ ते १२. जुलै १९१२ ते जून १९१३. पृ १०५२. अक ५ दिवाळी अक

वर्ष १९-२० — अक प्रत्येकी १ ते १२ (जुलै ते जून) जुलै १९१३ ते जून १९१५. (दोन वर्षे). पृ १३५४ व १३१४. प्रत्येकी अक १० एप्रिल वसंत अक.

वर्ष २१ — अक १ ते ६, (७-८), ९ ते १२. जुलै १९१५ ते जून १९१६. पृ १०१८. अक १० वसंत अक

वर्ष २२ — अक १ ते १२. जुलै १९१६ ते जून १९१७. पृ १०१०. अक १ आगरकर अक

वर्ष २३ — अक १ ते १२. जुलै १९१७ ते जून १९१८. पृ १०६६. अक १० एप्रिल करें जुलैली अक.

वर्ष २४ — अक १ ते १२. जुलै १९१८ ते जून १९१९. पृ ११४०.

वर्ष २५ — अक — पूर्वाध्यां : भाग १ क्रमांक २८९ जुलै १९१९, भा २ क्र २९० भा १९१९, भा ३ क्र. २९१ स १९, भा ४ क्र २९२ भा १९२० (१), भा ५ क्र २९३ भास नाही, भा ६ क्र. २९४ भास नाही, उत्तरार्ध : भाग १ क्रमांक २९५ भास नाही, भा २ क्र २९६ भास नाही, भा ३ क्र २९७ भास नाही, भा ४ क्र २९८ भास नाही, भा ५ क्र २९९ मे १९२०, भा ६ क्र. ३०० जून १९२०.

वर्ष २६ — अक ६ + ६. जुलै १९२० ते जून १९२१.

वर्ष २७ — अक ६ + ६. जुलै १९२१ ते जून १९२२. जुलै १९२१ मित्र अक.

वर्ष २८ ते ३० — अक प्रत्येकी ६ + ६ (जुलै ते जून). जुलै १९२२ ते जून १९२५ (तीन वर्षे).

वर्ष ३१ — अक ६ + ६. जुलै १९२५ ते जून १९२६. अकटोर दिवाळी अक.

वर्ष ३२ ते ३७ — अक प्रत्येकी ६ + ६ (जुलै ते जून). जुलै १९२६ ते जून १९३२ (सहा वर्षे)

वर्ष ३८ — अक ६ + ६ जु ते अ, (न-डि), जा, (फे मा), (ए मे), जू (सलग अकनमाक ४४५-४५६). जुलै १९३२ ते जून १९३३. पुढचे चार अक निवाले नाहीत. बरारम बदलला.

वर्ष ३९ — अक १२ पूर्वाध्यां + नंतर १९३३ ते एप्रिल १९३४ / उत्तरार्ध मे १९३४ ते अक्टोबर १९३४. (सलग अकनमाक ४५७ ते ४६८).

वर्ष ४० + क्रमांक ४६९ जानेवारी १९३५, क्रमांक ४७० फेब्रुवारी १९३५.

मासिकवृत्तमाला अथवा विविधप्रिययसुधा

मासिक : प्रकाशक — मराठी लिटररी सोसायटी, मुंबई. मुद्रक — गणपत प्रिण्टर्सचा छापखाना, मुंबई वा व. क. ४१२ मुंबईत, क. १ टपाल खात्याह माहिलाधी फु. अ ४१४६. अनात २० पृष्ठ ८ २ X ५ १/२. प्रयमाक — जुलै १८९२. शेवटचा अक — जून १८९३. (पुस्तक - अक)

उद्देश — लोकस्य सर्व वर्तमानपदे विकत घेण्यास व वाचण्यास स्वतः नसते, त्या सर्वांच्या खेरीयादी प्रत्येक महिन्यातील एरर गोष्टी थोडक्या किमतीत वाचावयास देणे १९४७ - हिंदुस्थान व इतर देशातील विविध वृत्तपत्रादन (संदर्भ)

घेतलेले येनक ठाणे-राज्याय, सामाजिक, कामदेविययक, शाखनविययक वृत्त, इतर ठरावुक्त वियय, भारतविययक धारे विविध माहिती, छात्रियवृत्त.

विशेष माहिती - "हिंदुस्थान देशांत व इतर देशांत महत्वाच्या वर्य प्रकाश्या बालम्याचे मासिक पुस्तक." काही रितीय अद्यवणीमुळे तूत वंद केले (१२ व्या अंकात 'समाप्ति').

[मुमयं, दयातो, पुमयं]

वर्य १ - अंक १ ते ७, (८-९), (१०-१२). पुजे १८९२ ते पुजे १८९३.

मासिक समाचार

मासिक : संवादक - विश्वनाथ वेंकव खासनीस, प्रकाशक - सरादक, पुणे. सुद्रक - शनविशय प्रेष, पुणे. वा. घ. व. ८८. अंकात मुमारे २०, ३६ पुजे. ८ X ५.३. प्रयमाक - आवण द्युद ५ श. १८५.७ (आगस्ट १९३५). (वर्य ६ पासूनच गणना.)

ग्रीदवाक्य -

- (१) न हि ज्ञानेन सदृश पवित्रमिह मित्यते ।
  - (२) भाग्यासी काव उणेरे । येनावाचून राहिले ।
- यल तो देव बाणावा । यलवि करिता वरे ॥
- श्रीरामदास.

विशेष माहिती - ' देशस्थ ऋग्वेदी ब्राह्मण शिक्षणोत्तेजक सस्या व देशस्थ ऋग्वेदी ब्राह्मण परिपद, पुणे याच्या विद्यमाने चाललेला ', असा मयळ्यावर निर्देश. हे त्रैमासिक समाचार (१९३० - ३५) चे पुढील स्वरूप (पाहा ' त्रैमासिक समाचार ') वर्य ७ अंक ९ मे १९३७ पासून मयळ्यावर ' अखिल देशस्थ ऋग्वेदी ब्राह्मण मय्यवर्ती मडळ ' असा निर्देश. ग्रीदवाक्य - वर्य ६ अंक ३ अखिल १८५.७ वर प्रमाक २. जानेवारी १९३८ पासून ' समर्थ ' मासिकात रूपांतर (पाहा).

[मुमयं]

वर्य ६ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९३५ ते पुजे १९३६.

वर्य ७ - अंक १ + १ सप्टेंबर १९३६ ते ९ मे १९३७...

माळी पुढारी

मासिक : संवादक - मोतीराव तुकारामजी वानराडे. प्रकाशक - स्यामक, अमरावती / वरजगाव. सुद्रक - खयोदय छा. वा. व. व. २. अंकात २४ पुजे. ८ X ५.५. प्रयमाक - अक्टोबर १९१९.

उद्देश - माळी वनावाची सामाजिक, धार्मिक, शैक्षणिक उन्नती वरणे.

ग्रीदवाक्य -

- अंक ९ वर
- कादा, सुळा आणि भाजी ।
अवणी विडाबाई माझी ॥ १ ॥
लखून, मिरची, बोथिनिरी ।
अवचा शाश माझा हरी ॥ २ ॥
ऊय, गावर, रताद ।
अवचा झालासे योगाद ॥ ३ ॥
भोट, नाडा, विहीर, दोरी ।
अवचा झाला माझा हरी ॥ ४ ॥
सावता म्हणे वेळा भळा ।
विद्वन्प्रायी गोविला गळा ॥ ५ ॥
परिवर्तनि सयारे मृतः को वा न जायते ।
त जातो येन जातेन याति वशः समुन्नतिम् ॥

विशेष माहिती - वन्हाड व मय्यप्रात माळी शिक्षण सत्येच्या आभयाखाली प्रसिद्ध होणारे माळी शिक्षण परिपदेचे मुखपद. नाच - अंक ८ पासून पक्त मय्यप्रात व ' शत्रिय माळी पुढारी. '

[पुमयं, मुमयं]

वर्य १ - अंक १ ते ४, (५-७), ८ ते १२. अक्टोबर १९१९ ते सप्टेंबर १९२०.

माळी-सेवक

मासिक : सपादक - जी. एच. टरवडे.
प्रकाशक - सपादक, पुणे. बा. व. रु. १८८.
८"३ × ५"३. प्रथमांक - (जानेवारी १९३४).

उद्देश - सावदा माळी तरुण मंडळातर्फे.

विशेष माहिती - "यूथी 'रणगर्जना' मासिक होते" (?).

वर्ष ३ - अंक...५ मे ते १२ डिसेंबर १९३६.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३७.

वर्ष ५ - अंक १ ते १०... जानेवारी ते अक्टोबर १९३८.

मित्रोदय

मासिक : सपादक - बाळकृष्ण विष्णु भागवत.
प्रकाशक - सपादक, अजमीर. मुद्रक - लॉ प्रिंटिंग प्रेस, पुणे. बा. व. रु. १८८ भागाळ.
फु. अं. ८३. अंकात २४ पृष्ठे. ८"४ × ५"२.
प्रथमांक - अक्टोबर १९०४.

उद्देश - सर्कीण. स्वच्छ - मराठी पाने १६ व इंग्रजी ८. कादंबरी, चरित्रे, स्थलवर्णने, कविता, मनोरंजक व उपदेशपर गोष्टी, सुबोध पत्रे, ऐतिहासिक आणि सामाजिक निबंध सर्वहीसंबद्धीने. सर्कीण विषयावर लेख.

ग्रीदचान्य -

हे मित्रोदय वर्षता स्वकिरणे: सद्धर्ममुदीपयन्
सद्ब्यापारमुगादिशन्प्रतिदिन सद्बृत्तमुद्रतयन् ।
प्लान्तानीव विदारयन्स्वमहसा दुर्बोधमालोनिना
मेवं समारयंयामो विधिवर कुसुता दीर्घकालप्रकाशि ॥
(अंक ६)

ऑनर अँड सेम, फ्रॉम नो कडिशन राइस ।

अँक्च् वेल युअर पार्ट, देअर ऑल दि ऑनर
लाइज ॥-पोप.

विशेष माहिती - मध्यका - ऑनर दि
रपतिंग ऑफ दि रान (अँग्लो-मराठी).

सपादक - अंक ३ पासून दुसरे सपादक गोविंद पाडुरंग देवधर; अंक ७ पासून फक्त गो. पा. देवधर, वियावर. अंक ६ पासून लोकाग्रहास्तव इंग्रजी मजकूर चंद्र. यात 'तुकाराम' यावर एक निबंध.

[मुंमग्रं, पुमग्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ७. अक्टोबर १९०४ ते एप्रिल १९०५. अंक २ नवंबर दिवाळी-धीत्यर्थ.

मुक्तगुच्छमाला

मासिक : सपादक - श्रीगुरुमूर्ति दिग्विधर स्वामी चरपट्टाधीश, पीठाधिकारी बडगाळी (नासिक). प्रकाशक - सपादक, नासिक. मुद्रक - लॉ प्रिंटिंग प्रेस, पुणे. बा. व. रु. २०४. फु. अं. ८८. ८"५ × ५"३. प्रथमांक - (१ जानेवारी १९२०).

उद्देश - वीरवीथ (जिगायत) धर्माची माहिती देणारे.

ग्रीदचान्य -

(१) समानोन्नतीत्या स्वधर्मोदयादा

जगो समवे खास ही गुच्छमाला।

परार्थाविळे (परार्थाधिणे ?) कार्यं दुसरे नचेना ।

सदा बाहिरी कार्य सेवेधि जाणा ॥

(२) श्रेयान्स्वधर्मो विगुणः परधर्मात्स्वनुष्ठितात्

स्वधर्मे निब्रन श्रेयः परधर्मो भयावहः ॥

- भगवद्गीता

विशेष माहिती - वर्णनातील गंदी वर्ष ४ व ५ वरून. भावस्थी - (मालेच्या) तिपच्या वर्धामध्ये मध्ये अशी एक आपटी राहली की (खटका)... सर्वे अवयव चूर होऊन शिंत मित्र झाले [सद्धर्म - वर्ष ४ अंक ११ पृ. १६८] नीड्वाक्य - वर्ष ४ वर फक्त क्रमांक (१), वर्ष ५ वर फक्त क्रमांक (२). वर्ष ३ व ४ मालेच्या दरम्यान 'दोन वर्षे मालेचे कार्य बंद ठेवावे लागले.'

[शासुंग्या चारुर]

चर्य ४ आ ... , ११ नंतर १९२५....
 चर्य ५ - अंक ... , २ फे १९२६, ३, ...,
 (५ - ६) मे - जून १९२६ —.

मुद्रण-प्रकाश

त्रैमासिक / मासिक / मास्य / मासिक :

संपादकमंडळ - शरर बळवंत सरसुंदे, शरर
 रामचंद्र दाते, प्रकाशक - पुणे प्रेस ओनरं अयो
 विप्रशन, पुणे. मुद्रक - लोकसमूह छा., पुणे.
 वा. व. र. २. फु. ज. ८१२. अकात ४८
 पुणे. ९*२ X ७; अंक ६ ते ३२ - १३*२ X
 ९. प्रथमांक - जानेवारी १९३८. पुढे चार
 १९६७. (सव्या अंकप्रमाण).

उद्देश - पुणे प्रेस ओनरं असोविप्रशन
 (स्या. १८ मे १९१९) तर्फे छापरान्याच्या
 व तदंगभूत धंद्याच्या नियमांचा वाहिलेले, ' महा-
 राष्ट्रातील छापरान्याच्या धंद्याची योग्य व सम्यक्
 स्वरूपात वाढ व्हावी ' स्वरूप - सधिन. रगीत
 चित्रे. मध्यमस्थितीतील लोहानी चालविलेल्या
 छापरान्याच्या गरजासंबंधाचे प्रश्न.

विशेष महिती - पृष्ठसंख्या - अंक ६
 ते ३२ पृ. ८ ते १२, नंतर १६.
 वा. वर्गणी - अंक ३२ नंतर रु. ४
 (१२ पुष्पे किंवा अंक), फु. अ. ८६ मुद्रक -
 अंक ५ पासून आरंभभूषण, मास्य १९४६ जा
 चित्रशाळा, पुणे संपादक - अंक ५ - सहस्रसुंदे,
 दाते, वि. अ. पटवर्धन, अंक ६ - श. रा. दाते.
 अंक २९ श. व. सहस्रसुंदे; अंक ३२ नंतर
 दिगंबर दामोदर गामल, खुनाय नारायण चापेकर,
 वसंत गणेश देवकुळे, अंक ६४ - वि. अ.
 पटवर्धन, चापेकर, देवकुळे (प्रकाशक)
 व्यवस्थापक - अंक ६ - वि. अ. पटवर्धन

[मध्य, चित्रशाळा पुणे]

त्रैमासिक

अंक - १ जानेवारी १९३८, २ ए, ३ जु,
 ४ अक्टोबर १९३८ पृ. १९२

अंक + ५ मार्च १९३९.

मासिक

अंक - + ६ आगस्ट १९४० ते १० डिसेंबर
 १९४०.

अंक - ११ ते २२ - जानेवारी ते डिसेंबर
 १९४१.

अंक - २३ ज १९४२ ते २९ जु ४२,
 (२९-३०) = गने (३०-३१) आ-स
 १९४२.

अंक - + ३२ ज १९४३, (३३-३५)
 न ४३ ते ज ४४.

मुद्रणप्रकाशमास्य

पुणे - १ जानेवारी १९४६ ते (७-८)
 जु - आ १९४६.

मासिक

अंक - ३६ सप्टेंबर १९४६ ते ३९ डिसेंबर
 १९४६.

अंक - ४० ते ५१. जानेवारी ते डिसेंबर
 १९४७.

अंक - ५२ ते ६३ - जानेवारी ते डिसेंबर
 १९४८.

अंक - ६४, (६५-६६), ६७ ते ७५
 जानेवारी ते डिसेंबर १९४९. अंक (६५-
 ६६) पुणे मुद्रणपरिपट्ट वृत्त अंक

अंक - ७६ ते ८७ जानेवारी ते डिसेंबर
 १९५०. अंक (७७-७८) नागपूर
 मुद्रण परिपट्ट अधिवेशन विशेषांक.

मुद्रण-संस्क

मासिक - संपादक - गणेश रामचंद्र टिक्कर
 (अंक ४ वर प्रथम नाव) प्रकाशक - गणेश
 रामचंद्र टिक्कर, बाशां टाउन (सोलापूर)
 मुद्रक - आनंद छा पुणे वा. व. र. २०८
 अकात २४ पुणे ८*४ X ५*४. प्रथमांक -
 नवंबर १९२६

उद्देश - मुद्रणकला आणि तदनुपगिक धंदे
 यांचा वाहिलेले स्वतंत्र नियतकालिक आगमनाद्वारा
 व कामगार या वर्गातील शिक्षणाविषयीची

उदासीनता बालवृत्त वाचन-लेखनाची गोडी उत्पन्न करणे. स्वरूप - वर्गणीदाराचे सदर, व्यवसाय-चर्चा, विलायतचे टपाल, चरित्रे.

[संमर्थ]

वर्ष १ - अंक १ ते १०. नवंबर १९२६ ते आगस्ट १९२७. (जेवढ्या अंकांवरील मल्लप्रदावरील मास बरोबर असून आत जुळे असे चुकीचे छापले आहे).

मुंबईपंच

मासिक : प्रकाशन - आनंद बालकृष्ण रागणेकर (मालक हिंदुविजय छा.), कोचरे (रत्नागिरी). मुद्रक - हिंदुविजय छा. वा. ब. व. १८८. फु. अ. ८२. ८'८ X ५'७. प्रथमांक - १८९५.

स्वरूप - त्या त्या महिन्यातील सर्व सामाजिक व राजकीय विषयावर कमीत कमी ४ ते ८ चित्रे, व पोट धरून हसण्यासारखा मजकूर.
'१८९५ साली मुद्र सुरू झाले.'

समुद्ध

मासिक : संपादक - रुद्रमण रामचंद्र पणारकर. प्रकाशक - संपादक, पुणे/नाशिक. मुद्रक - हनुमान छापखाना, पुणे; श्रीकृष्ण छापखाना, नाशिक. वा. ब. व. ३. अंकात ४० पृष्ठे. ८'४ X ५'४. प्रथमांक - जानेवारी १९२१.

उद्देश - " ज्याच्यात समुद्रा नसेल त्याच्यात तो उत्पन्न व्हावी व ज्याच्यात मद असेल त्याच्यात तीन व्हावी, यासाठी भक्तिज्ञानवैराग्यविवर्धक विचारांच्या लहरी स्वधर्मवाधवात बांदीस लावाव्या " स्वरूप - मासिक समालोचन, विचारप्रवाह, पारिजातकाची पुले, पुस्तकपरीक्षण, मंगलचरण.

ग्रीदवाक्य -

याचि जन्मी येणेचि काळे । सगारी होइने निराळे ।

मोक्षपावित्रे निश्चले । स्वरूपाकारे ॥ - श्री रामदास

विशेष माहिती - " १९०७च्या फेब्रुवारीत समुद्ध (साप्ताहिक) निघाला तो (फक्त एक वर्ष बंद राहून) १९२० पर्यंत चालला. " नव्या मासिकावर 'जुलै वर्ष १४ नवे वर्ष १' असा उल्लेख. वर्ष २ अंक १ पासून जुलै वर्ष १५ मास ५ वा असा मासक्रम देण्याची सुरुवात. वर्ष १० अंक ९ पासून प्रकाशन नाशिक येथे. नाइलाजाने धड पेल्ले.

[डेकॉ, संमर्थ.]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२१.

वर्ष २ - अंक १ ते ४, (५-६), (७-८) ९, १०, (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९२२.

वर्ष ३ - अंक १, (२-३), ४, (५-६), (७-८), ९ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२३.

वर्ष ४ - अंक १, २, (३-४), (५-६), ७ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२४.

वर्ष ५ - अंक १ ते ३, (४-५-६), ७ ते १०, (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९२५. अंक (४-५-६) निरजन माघव.

वर्ष ६ - १ ते ४, (५-६), ७ ते १०, (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९२६.

वर्ष ७ - अंक १, २, (३-४), (५-६), ७ ते १०, (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९२७.

वर्ष ८ - अंक १ ते ३, (४-५), ६ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२८.

वर्ष ९ - अंक १ ते ५, (६-७), ८ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२९.

वर्ष १० - अंक १, २, (३-४), ५, ६, (७-८), ९ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३०.

वर्ष ११ - अंक १, २, [३ ते ५ बंद पुस्तक दरीस देणार], (६-७), ८ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३१.

वर्ष १२ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३२.
वर्ष १३ - अंक १ जानेवारी १९३३—.

मुलांचे - मासिक

मासिक : संपादक - बाळकृष्ण रामचंद्र मोडक. प्रकाशक - संपादक, नागपूर, वा. व. रु. २०४. फु. अं. ०४. अंकात ३२ पृष्ठे. ८"८ × ५"४. प्रथमांक - अक्टोबर १९२७. पुढे चान्द्र १९६७.

उद्देश - प्रौढ विद्यार्थ्यांसाठी. विद्यार्थ्यांना योग्य वळण लावणे, त्यांना कर्तव्यप्रवर्ण करणे, त्यांच्यामध्ये महत्त्वाकांक्षेचे बीज पेरून त्यांना समाजसेवेला प्रवृत्त करणे व त्यासाठी आवश्यक ज्ञानाची अभिवृत्ती उत्पन्न करणे.

प्रीतियाम्य -

तद्विद्धि प्रणिपातेन परिप्रभेन सेवया ।

विशेष माहिती - मथळालुलासा 'अर्थात नवभारत.' व्याकार - वर्ष १ अं. ५-७*१ × ४*७; वर्ष ४-९.६ × ६*५. कालनिर्देश अक्षित बरोबर नाहीत.

[बारामोडक नागपूर, मुमम]

१ १ च २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (अ ते छ). अक्टोबर १९२७ ते सप्टेंबर १९२९ (दोन वर्षे).

१ ३ - अंक १, (२ ३), ४ ते १२. अक्टोबर १९२९ ते सप्टेंबर १९३०. अंक १ शिक्षण अंक.

१ ४ ते १३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (अ ते छ). अक्टोबर १९३० ते सप्टेंबर १९४० (दहा वर्षे). पैकी वर्ष ५ अंक १ खास अंक, अंक ९ शिक्ष अंक, वर्ष ८ अंक २ दिवाळी अंक.

वर्ष १४ - अंक १, २, २ डि, ३ ते १०. एकूण तेरा अंक. अक्टोबर १९४० ते अक्टोबर १९४१.

वर्ष १५ ते २३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (न ते भ). नवंबर १९४१ ते अक्टोबर १९५० (नऊ वर्षे). वर्ष २० अंक १ दिवाळी अंक.

वर्ष २४ - अंक १ नवंबर १९५०, २ डिसेंबर १९५०.

मेकॅनिकल एंजिनियर

मासिक : संपादक - ल. नी. चोरघडे (वर्ष २). सहसंपादक - (वर्ष ४) कृ. दा. खरे. प्रकाशक - संग्रहाळ, अकोला. मुद्रक - (वर्ष २) प्रज्ञापथ मुद्रणालय अकोला, वर्ष ६ - आनंद छा. वा. व. रु. ४ (वर्ष ४). अंकात २४-४० पृष्ठे. ९"६ × ६"८. प्रथमांक - अक्टोबर १९२२.

स्वरूप - सचित्र. मराठी इंग्रजी. यंत्र, यंत्र शास्त्र आणि त्याचा व्यावहारिक उपयोग यासंबंधी माहितीचा संग्रह.

प्रीतियाम्य -

नोन्वाथो विफलोऽपि दूषणपदं दूष्यस्तु कामो लघुः ।

विशेष माहिती - प्रारंभी 'सी. पी. व बन्हाड मेकॅनिकल इन्जिनिअरिंग असोसिएशनच्या विद्यमाने चालविलेले मासिक' या नावाने प्रगट झाले. पुढे नाव 'मेकॅनिकल एंजिनियर' व 'दि मेकॅनिकल एंजिनियरिंग असोसिएशन, सी. पी. वेरार अँड बॉथ प्रेसिडेन्सी' या संस्थेच्या नियमाने असे स्पष्टीकरण (वर्ष ५). वा. वर्षणी - वर्ष ४ - रु. ४, वर्ष ६ - विद्यार्थिमंदराय रु. १०८. संपादक - वर्ष ८ अंक २ पापून माधव दत्तानय मागवत. प्रकाशक - वर्ष ८ अंक २ पापून मुद्रक आनंद छा. व तेच प्रकाशक.

[मम, मुमम]

वर्ष २ - अंक ... ६ मार्च १९२४.

वर्ष ४ - अंक ... ४ डि १९२५,

५ वा १९२६ ... ८ ए १९२६.

वर्ष ५ - अंक ३ न २६, ... ५ जा २०, ..

१२ ऑगस्ट १९२७

वर्ष ६ - अंक... ३ न २७, (४-५) डि २७
जा २८... १० जून १९२८
वर्ष ७ - अंक... २ अ १९२८...
वर्ष ८ - अंक १ ते १२. सप्टेंबर १९२९ ते
ऑगस्ट १९३०. पृ. २८२.
वर्ष ९ - अंक ५ (जानेवारी १९३१) ची घोच -
ज्ञानप्रकाश ३० जा १९३१ (कागधे).

मोदक

मासिक : संपादक - अनंत गोविंद तेंडुलकर.
प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - टायटोरिजल
प्रेस, मुंबई. वा. घ. क. १. अंकात ३२ पृष्ठे.
७२ X ४८. प्रथमांक - एप्रिल १९१४
(वर्षप्रतिपदा). (पुस्तक-अंक).

उद्देश - मुळाचे मराठी तिवरी ते इंग्रजी
पाववी हयसात शिकणारांसाठी करमणूक व
ज्ञानाचाही लाभ. एवढा - चरित्रे, कविता, लेख,
गोष्टी, कृत्यभ, देश प्राणी पशुपक्षी-पृथ्वी-मनुष्य-
शरीर याची माहिती, वस्तु वस्तु वस्तु वस्तु
वस्तुविषयांच्या रीती. लढा - थोर माणसे, रिकाम्या
हाताचा भंडा, बोधाचे बोल, काळगोपाळाचे लेख,
चित्र - मलपुत्रावर चरित्रनायकाचे छायाचित्र.

विदेश माहिती - मुद्रक : अंक ३ पाचन
कर्नाटक प्रेस, मुंबई; अंक ६ पाचन देश प्रदर्श प्रेस,
मुंबई; अंक ११ पाचन खेळगडी प्रिंटिंग प्रेस,
मुंबई. अंक ९ डि १९१४ पृ. २९४ - " आज
हे चरित्र (विवेकानंद) बरेच लांबल्यामुळे यापुढील
चरित्राचा भाग जानुआरीच्या (१९१५) अंकात
देण्याचे ठरविले आहे. "

[ग्रंथ, सुमंथ]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९१४ ते
मार्च १९१५. पृ. ३५४.

मोहिनी

मासिक : संपादक - अनंत अंतर्कर.
प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. घ. क. ५. फु.

अं. ८८. अंकात ४० पृष्ठे. ९*३ X ७*२; अंक
६-१०*६ X ८*४. प्रथमांक - मे १९५०.
पुढे चालू १९६७.

उद्देश - केवळ करमणुकीला वाहिलेले.

[सुमंथ, महाराष्ट्र कार्यालय]

वर्ष १ - अंक १ ते ८. मे ते डिसेंबर १९५०.
अंक ७ न दिवाळी अंक.

यशवन्त

मासिक : संपादक-मंडळ - छ. भा. जोगळेकर,
वा. प्र. ओक, य. रा. फडके. प्रकाशक - गणेश
महादेव भागि कंपनी, पुणे / मुंबई. मुद्रक -
साहित्यसेवक छा, पुणे. वा. घ. क. ५. फु.
अं. ८८. अंकात सुमारे १२८ पृष्ठे. ९*६ X ६*५.
प्रथमांक - डिसेंबर १९२८. पुढे चालू १९६७.
(सध्या अंकांनुक्रमक)

उद्देश - आदर्श मॉडर्न रिव्यूचा नवून नैश,
स्टूड हारपीटाचा. स्वदेश, स्वधर्म व स्वभाषादि-
काचा जंगी मान व्हावा व वाचकांचा बहुभुतपणा
वाढावा. एवढा - नव्या धर्माचे नवे मासिक.
छत्रक्याना प्राधान्य. शीलसवधेन, व्यापकता,
ज्ञानवृद्धी, उच्च विचार व सुसंस्कृत मनोरंजन -
प्रवासवर्णने, चरित्रे, विनोदी लेख, कविता,
उत्कृष्ट उताारे. चालू कादंबरी कधीही नाही. ललट
प्रत्येक अंकात संपूर्ण छोटी कादंबरी, प्रत्येक
अंकाच्या सुरुवातीवर तीन रंगी नवे चित्र -
अंकातलीं अनेक चित्रे.

ग्रीध्यान्व -

सर्वे रत्नमुद्रवेण सहित निर्दोषमेकं यशः ।

विशेष माहिती - रंगीत चित्र - अंक १२
पाचन मलपुत्रावरील रंगीत चित्र प्रेम करता यावे
म्हणून किरून अंकारांनी मुठे छपीत. अंकावरी -
कायम वर्णनीदारावेची दुकानातील व गत्यावरील
विमीकडे लक्ष देऊन मासिकाची रचना करण्याचे
नवे तंत्र. अंकाची कवेवारी आराणी नाही, फक्त
कमाक (व फक्त माय व साल; कविते काहीच
कावनिर्देश नाही.) वर्णनात सोयीसाठी १२

अकाचा एक गट म्हणून निमागणी दर्शविणी आहे.
जामिनरी १०८ - अक ५८ मधील 'कुत्राची
केशियर' हा गोपीबंदल पाणिनीची नोटीस
अक ६० तयार होत असता (भागस्ट १९३४)
मिळाली. सरकारात रद्ददर्जा करून ती परत
घेण्यात आल्यावर ६१ या अक निघाला.
जायार - अक ६४ पासून १३ X ९८, अक
९० पासून १०० X ८६. या. यथार्थी - अक
६४ पासून (भारा अकाची) ३४ पु अ ४४,
अक १५२ पासून व. ३८८ फु. अ. ८०, अक
१४९ पासून व. पु. अ. ८० मुद्रक - अक
६२-६३ मोन प्रि म्युरो, मुबई, अक ६४
पासून रामहृष्ण मिनिंग गेस, मुबई अक ६४
पासून यशवंत कोंडनई व यशूण राक्षिमिथ्य, पुढे
सिनेमाचित्रे मालक म मफादाक - अक ९८
पर्यंत ग म बीरकर, अक १०० - प्रशाशक
श ना. छापणे, अक ११३ पासून मान्य छापणे.
अक १०४ - 'यशवंत माधिकाचे सरे हस गो
आपल्याकडे घेतले' - छापणे. राशदक व
राहनपादक - अक ७९ पासून छापा - घ.
आ जोगटेकर, राहसपादक - गो वा. पाप्ये,
अक ११२ पासून - छापा. प्रमाकर पाप्ये, सह
सुपादक - गो वा पाप्ये, अक १०८ पासून -
छपा गो वा पाप्ये विशेषक - अक ८
महिला अक, अक (१७ १८) एम १९३०
मजगाव साहित्यसमेलन अक, अक (२९ ३०)
हैद्राबाद साहित्यसमेलन विशेषक, अक ३७
रघुकथा राग अक, अक ७७ मे कोरोनेशन
अक, अक ८३ न दापाजरी अक, अक ८८ ए
साहित्यसमेलन राग अक, अक १०० आ
दाखवा विशेषक, अक १०३ न दिवाळी अक,
अक ११५ न दिवाळी अक, अक १२७ न
दिवाळी अक, अक १३० फ महिला शिष्य
अक, अक १३९ न दिवाळी अक, अक १५१
न दिवाळी अक, अक (१६२ ६३) अन
दिवाळी अक, अक १७० न दसरा अक, अक
(१८६ ८७) अन दिवाळी अक, अक १९९
न दिवाळी अक, अक २११ न दिवाळी अक,
अक २२२ अ दसरा अक, अक २३५ न
दसरा अक.

[मुमय, मय, दनागो, जय]

जंक १ ते १०. डिसेंबर १९०८ ते नवंबर
१९२९.

अक १३ ते २४ डिसेंबर १९२९ ते नवंबर
१९३०.

जंक २५ ते ३६. डिसेंबर १९३० ते नवंबर
१९३१.

जंक ३७ ते ४६, (४७ - ८८) डिसेंबर
१९३१ ते नवंबर १९३२

जंक ८९ डि १९३२ ते ५३ ए ३० + ५४
य १९३३ ते ७८ जा १९३४ + ५९ १,

६० १ डिसेंबर १९३२ ते जानेवारी
१९३४ - अक ५९ व ६० वर कागदनिर्मय

नारी.

जंक + ६१ फे १९३५ + ६२ अ १९३०,
६३ (१), ६४ ए १९३६ ते ७२ डि

३६. फेब्रुवारी १९३५ ते डिसेंबर १९३६.

जंक ७३ ते ८४. जानेवारी ते डिसेंबर १९३७.

जंक ८५ ते ९६. जानेवारी ते डिसेंबर १९३८.

जंक ९७ जा १९३९, ९८ ए + ९९ व ३९
ते १०४ डि ३९. जानेवारी ते डिसेंबर

१९३९ (फर ८ अक)

जंक (प्रतिवर्ष १२) १०५ ते २३६

जानेवारी १९४० ते डिसेंबर १९५०.

(भारा वी)

यादवपत्रिका

त्रैमासिक छापादकमंडळ - सूर्यकांत वि.
मालेकर, काशिनाथ ल हाड प्रकाशक - समारी
रामचंद्र घोले, मुबई वा व व १८४ अकाव
३६ पृष्ठे ८४ X ५४ प्रथमाक - (जानेवारी
१९४४)

उद्देश - श्री यादव गोपाल मंडळच्या
विद्यमाने

ब्रीदवाक्य -

प्रजातन्त्रिणो ज्ञानमय प्रदीप ।

विशेष माहिती - वर्णन वप ६ ७ चे

[सुमं]

वर्ष ६ - अंक १ जानेवारी १९४९, २ ए. ३, ४, ५ अक्टोबर १९४९.

वर्ष ७ - अंक १ ते ४. जानेवारी ते अक्टोबर १९५०.

याज्ञवल्क्य

मासिक : संपादक - दामोदर महादेव चंद्रावे.
प्रकाशक - संपादक, नासिक. वा. व. र. २०८.
फु. अं. ८४. अंकात १६ पृष्ठे. ९"७ X ६"७.
प्रथमांक - भाषण शुद्ध १५. अंक १८६३. पुढे
चाहू १९६७. (वर्षगणनेबरोबर सलग अंकप्रकाशक).
उद्देश - श्रीशुद्धयुक्तेषां मास्येदिन ग्राह-
णाचे मुख्यपत्र.

विशेष माहिती - श्रीशुद्धयुक्तः शास्त्रीय महा-
राष्ट्रीय मास्येदिन ग्राहणसमामाचे मुख्यपत्र.
६२ वर्षांचा वारा अंक. अधिक महिना आला तर
त्या वर्षाचे तेरा अंक न काढता पसरादा मध्येच
गाढून सर्वसंभारण आगस्ट ते एप्रिल असा मेल
केविलेल दिवशी.

[मं, कार्यालय नासिक]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. भाषण १८६३ ते
ज्येष्ठ १८६४ (अंक ११ अधिक ज्येष्ठ).

वर्ष २ - अंक १ ते १२. भाषण १८६४ ते
भाषण १८६५ (अंक ९ फाल्गुन ऐवज
जेष्ठ). अंक २ भाषण विशेषांक.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. भाषण १८६५ ते
भाषण १८६६.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. भाषण १८६६ ते
ज्येष्ठ १८६७ (अंक ९ अधिक जेष्ठ).

वर्ष ५ - अंक १ ते १२. भाषण १८६७ ते
भाषण १८६८ (अंक ४ अधिनऐवजी
कार्तिक).

वर्ष ६ - अंक १ ते १२. भाषण १८६८ ते
भाषण १८६९.

वर्ष ७ - अंक १ ते १२. अधिक भाषण
१८६९ ते ज्येष्ठ १८७०.

वर्ष ८ - अंक १ ते १२. भाषण १८७०
ते भाषण १८७१.

वर्ष ९ - अंक १ ते १२. भाषण १८७१ ते
भाषण १८७२.

वर्ष १० - अंक १ ते ५. भाषण १८७२ ते
॥ मार्गशीर्ष १८७२ (= डिसेंबर १९५०) -.

याज्ञवल्क्यस्मृति

मासिक : संपादक - (तयार करणार)
जनादेन महादेव शुभे. प्रकाशक - संपादक,
मुंबई. वा. व. र. ५ भाषण. फु. अं. ८८.
अंकात ४० पृष्ठे. १० X ६"८. प्रथमांक -
(जानेवारी १८७८).

उद्देश - याज्ञवल्क्यस्मृतीचे प्रकाशन.
स्वरूप - मिठाखरा, व्यवहाराध्याय, मूल श्लोक,
टीका व शास्त्र भाषांतर यांचा.

विशेष माहिती - भाषण २ - ३ अंकात
ग्रंथ पुरा होईल.

[सुमं]

वर्ष १ - अंक... ४ ए १८७८, ५, ६, ७,
८ भा १८७८ (प्रकाशन फे १८७९), +
९ मे १८७९, १० ज्येष्ठ १८७९, ११ -.

युगवर्ण

मासिक : संपादक - वामन नारायण देशपांडे;
आगस्ट १९४९ वामन कृष्ण खोर्षडे, प्रकाशक -
आगस्ट १९४९ द. ना. ठाकूर, अमरावती. मुद्रक -
ह. त्या. प्र. मंडळाचे सरस्वती मुद्रणालय, अमरावती;
वर्ष २ - महेश्वर प्रेम, अमरावती. वा. व. र.
५. फु. अं. ८८. अंकात २४, ४८ पृष्ठे. ९"३
X ६"१. प्रथमांक जानेवारी १९४६. पुढे चाहू
१९६७. (वर्ष - पुण्य)

उद्देश - विदग्ध साहित्यसंघाउर्फे प्रसिद्ध
रणारे मुद्रण. केवळ वाङ्मयविषयाचे वाहिलेले.
मराठी भाषा व मराठी साहित्य यांची अभिरुची.

प्रातीयता व जातीयता यांच्यापासून सर्वस्वी अलिप्त. स्वरूप — कविता, साहित्यिकांचा परिचय, प्रबंध, ललित गद्य; परमापानीत उत्कृष्ट कृतींचे अनुवाद. कथा, लघुनवकाया, एकांकिका. 'ओझरते दर्शन', 'गुप्त सरस्वती' (साहित्यिकांची पत्रे), 'संशोधकांचे पान', 'शंकाः चर्चाः समाधान'

विशेष माहिती — वर्षे ३ व ४ मध्ये अंकावर वर्षे व अंकक्रम नाही. फक्त मास व वर्ष यांचाच निर्देश. वर्ष ४ अंक २ नंतर पुढे चार-पाच अंक निघाले नाहीत अशी टीप भागस्टच्या अंकात आहे. वर्ष ५ अंक १२ डिसेंबर १९५० चंद्र (चंद्रमं - अंक ११ 'निरोग' पृ. ४७५).

[कोळते नागपूर, मुंमग्रं]

वर्ष १ — अंक १ ते ४, ... (६ - ८), (९ - १०), (११ - १२). जानेवारी ते डिसेंबर १९४६.

अंक २ — ची (BLE) विशेषांक, अंक (६ - ८) भी. कृ. कोलहटकरकृत 'माया विवाह' नाटक; अंक (९ - १०) एस दिवाली अंक.

वर्ष २ — अंक १ ते १०, (११ - १२). जानेवारी ते डिसेंबर १९४७. अंक (११ - १२) दीपावली अंक.

वर्ष ३ — अंक जानेवारी ते मार्च, (ए - मे), ... (जु - भा), स ते डि. जानेवारी ते डिसेंबर १९४८. नवंबर १९४८ चा अंक रीष्य-महोत्सव अंक.

वर्ष ४ — अंक वा, फे, + भा, स, अ, न, डि. जानेवारी ते डिसेंबर १९४९. नवंबर १९४९ चा अंक दिवाली अंक.

वर्ष ५ — अंक १ ते ६, (७ - ८), ९ ते ११. जानेवारी ते नवंबर १९५०. अंक २ भा. नारायण कृष्ण दिवाणजी स्मृति अंक; अंक ११ दिवाली अंक. अंक १२ वा बंद.

युगान्तर

द्वैमासिक : संपादक — निष्णु काशीनाथ शिखरे. प्रकाशक — नवीन गोवे. वा. व. रु. १. फ. अं. ४३. अंसात ३२, ३६ पृष्ठे. ८-६ X

६-५, अंक ४ — ९-४ X ६-९. प्रथमांक — नवंबर १९३४.

स्वरूप — सचिन.

ग्रीदधान्य —

सत्यं शिवं सुंदरम् ।

[मुंमग्रं, मोहिअ मुंमग्रं]

वर्ष १ — अंक १ नवंबर १९३४, २ जा १९३५, ३ मा (पृ. ३२), ४ मे (पृ. ३६), + ५ डि, + मे १९३६. अडचणीमुळे मागासले.

योगमार्गमदीप

मासिक : संपादक — (कर्ता — मीमावधूर, योगज्ञानोपनि अँफिस, धनवार, पुणे सिटी). प्रकाशक — संपादक, पुणे. मुद्रक — जगद्वितेच्छु छा., पुणे. वा. व. रु. १ भागाऊ. अंकात १६ पृष्ठे. ७-३ X ५-३. प्रथमांक — १५ फेब्रुवारी १९०६.

उद्देश — योगाची अभिरुची वाढणाऱ्यास अलयापासून ज्ञान व्हावे व सम्यक्प्रकारे योगाभ्यास करिता यावा. स्वरूप — सचिन — चित्रपणे. योगविषयाची संपूर्ण माहिती व्हावी, योगसाधनास कोणत्याही प्रकारची अडचण पडू नये अशी योजना.

ग्रीदधान्य —

तपस्विभ्योऽधिको योगी ज्ञानिभ्योऽपि मतोऽधिकः
कर्मेभ्यश्चाधिको योगी तस्माद्योगी भवार्जुन ॥

विशेष माहिती — 'योगज्ञानोपनिशात्' स्थापण्याची योजना.

[मुंमग्रं, मग्रं]

वर्ष १ — अंक १ फेब्रुवारी १९०६ ते ५, (६ - ७ - ८) स १९०६, नंतरच्या अंकावर छात्रांल निर्देश '(८ - १२) संप्रंबर' छापलेला असून तो हाताने छोडून तेथे हाताने (९ - १०) लिहिलेले आढळले.

योगरहस्य

योगिराज सोहिरोबानाथ

मासिक : संपादक - रामचंद्र बळवंत डोंगरे.
प्रकाशक - संपादक, श्रीक्षेत्र काशी. मुद्रक -
श्रीछद्मनीनारायण प्रेस, बनारस. वा. व. रु. २८८.
फु. अं. ४४. अंकित ४८ पृष्ठे. ८"८ X
५"३. प्रथमांक - कार्तिक सवत् १९७०.
उद्देश - वैदिकधर्म, वेदान्त व सांख्य-
शास्त्राच्या मूळभूत सिद्धान्तासह योगाच्या ऐहिक
व पारमार्थिक अशा दोन्ही बाजूचे सांगोपांग व
सौपरत्तिक विवेचन.

धीर्दयान्य -

बादे बादे जायते तत्त्वबोध. ॥
शान्तिमिच्छसि चेदाशु सदा वागमुत श्रुणु ।
हृदये धारणाद्यस्य न पुनः खेदसम्भवः ॥

विशेष माहिती - मथळ्यात - 'अथवा
योगविषयक सर्वेचे मासिक', यात 'पातञ्जलयोग
दर्शन' व 'योगरहस्य' प्रसिद्ध होऊ.

[सुमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२ कार्तिक ते अश्विन
सवत् १९७० (नवंबर १९१३ ते अक्टोबर
१९१४).

(श्री) योगवासिष्ठ महारायायण

मासिक : संपादक - (भाषांतरतंत्री) शास्त्री
लामासहकर. प्रकाशक - ठाकर मयुरादास नथुमाई
उद्देशी, मुंबई. वा. व. रु. ३०६. अंकित ३२
पृष्ठे. ८"५ X ५"४. प्रथमांक - आषाढ शु. १
श. १८०५. (पुस्तक-अंक)

स्वरूप - पंच गत्र भाषांतर.

विशेष माहिती - मथळ्यात नावाखाली
मुद्राण - (आदिकवि श्रीवाल्मीकिमुनिवृत्त) याचा
भावार्थ.

वर्ष १ - अंक १ आषाढ १८०५, २ मा,
३ अ, ४, ५ -

त्रैमासिक : संपादक - मंगल बाळकृष्ण पै,
रायकर. प्रकाशक - संपादक, होडाबडे (भावत
वाडी). मुद्रक - इंदुप्रकाश छा., मुंबई. वा. व. रु.
२८३. फु. अं. ८१२. अंकित प्रकरणवार १२०
ते १४० पृष्ठे. ८"३ X ५"५. प्रथमांक - माघपद
श. १८२७ (सप्टंबर १९०५). शेवटचा अंक -
जून १९०८.

उद्देश - योगिराज सोहिरोबानाथ ह्या
सत्पुरुषाकडून स्फूर्तिप्रदानाने झालेली पारमार्थिक
काव्ये चौरे नष्टप्राय होत चालली, त्याचा प्रथ
जीर्णोद्धार करणे. स्वरूप - सोहिरोबानाथकृत
पारमार्थिक कवितासमूह - पारमार्थिक ओगीबद्ध
प्रथ, पदे, स्तुत काव्ये, अमंग इ.

धीर्दयान्य -

जगाच्या कल्याणा सताच्या विभूनि । - तुकाराम
कवि सत सोहिरोबा बादे ग्रामी बसे महाद्विज हा ।
ज्याची देखुनि कविता, हरि स्वजना 'भूवरी'
रहणे 'द्विज व्हा' ॥

- विठोबाभण्णा टप्तरदार.

विशेष माहिती - यात सिद्धान्तसहिता,
पदमंथर, श्रीमदनुमनेश्वरी इ. प्रथ. इ. १८८४
त पदसंग्रह प्रसिद्ध झाल्या, त्यातील व नवीन
कवितेचे प्रकाशन. लेख शुद्ध. करणार :- १. जि.
ल. भावे, संपादक 'महाराष्ट्र कवि', २. गजानन
मास्कर वैज, ३. डॉ. अनंत नारायण साबारे.
प्रकाशनाला मुद्रत - तीन वर्षे सगामीत.

[सुमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ सप्टंबर १९०५, २ डि
१९०५, ३ मा १९०६, ४ जून १९०६.

वर्ष २ - अंक १, २, (३-४). सप्टंबर
१९०६ ते जून १९०७.

वर्ष ३ - अंक १ सप्टंबर १९०७ ते ४ जून
१९०८ -

यौवन

मासिक : संपादक - ज. विलासिनी.
प्रकाशक - एच्. एच्. देशपांडे; अंक ४ - वी.
आर्. प्रभु, मुंबई. फ. अं. ८२. अंकात २८,
३२ पृष्ठे. ७१ X ४७. प्रथमांक - डिसेंबर
१९४१.

स्वरूप - ऐंगिक विषय, मासिक मसिष्ट,
विलासिनीची हायरी, आमचे टपाळ.

[मसं]

वर्ष १ - अंक १ डिसेंबर १९४१ ते ५ एप्रिल
१९४२—.

रंगभूमि

मासिक : संपादक - (शंकर बापूजी
मुजुमदार). प्रकाशक - शंकर बापूजी मुजुमदार,
क्लिफोर्स् संगीत मंडळीकरिता, पुणे. मुद्रक -
मनोहर छा., पुणे. वा. घ. क. २८८. फ. अं.
८४. अंकात ३६, ४८, पृष्ठे. ६९ X ५२.
प्रथमांक - आगस्ट १९०७.

उद्देश - नाट्यविषयाची सर्वा. नटवर्गाची
मुधारणा व्हावी, नाट्यकलेची उन्नती होऊन
मंडळाच्या अभिरुचीस रीतसर वळण लावावे यासाठी
नाट्यविषयक बाज्याचा भराठी भाषेत प्रसार.
स्वरूप - सचिन. आर्टिपरवरील एणोचिने. नट
व नाटककार यांची चरित्रे, नाट्यशास्त्राची माहिती,
रंगभूमीच्या उदाराची दिशा व उपाय, नाटक
मंडळाची माहिती, प्राचीन संस्कृत व अर्वाचीन
नाटकावर टीकात्मक लेख, काहीतरी विनोद,
स्फुट विवेचन, नाट्यशिक्षणाचे घडे, नाट्यकला-
ककुळार, पदव्यवहार.

विशेष माहिती - 'रंगभूमी'चे जनन
द्रव्याजनाकरिता नाही ..उत्तेजनासाठी तरी तिला
लोकाभ्रवाची वरूर आहे. (सिंहावगेवन पृ. ७,
वर्ष १ अंक १२) प्रकाशन तारीख - वर्ष १
अंक १२ पासून मल्ट्रुड १ चे खाली प्रत्येक
प्रकाशनाची तारीख. मासनिर्देश - पाचव्या वर्षा-

पासून अंकाच्या मल्ट्रुडवर महिन्याचे नाव प्रसिद्ध
होणार नाही. " अमे केन्त्याने कोणत्याही महिन्या-
च्या खाली बागमी देता येईल. फक्त प्रत्येक
अंकावर प्रकाशनाची तारीख देण्यात येईल. "
(वर्ष ५ अंक १ मल्ट्रुड २). संपादक - वर्ष
७ श. वा. मुजुमदार. मुद्रक - वर्ष १ - अंक
२ इटुप्रकाश छा. मुंबई; अंक ४ - भारत
भूषण छा. पुणे, वर्ष ५ अंक ५-६ ' भारत
भूषण ' व ' किर्योस्कर ' छापाखाने, पुणे, अं
७ - किर्योस्कर प्रस, पुणे.

[मुंमसं, मसं, पुनसं]

वर्ष १ - अंक १, (२-३), ४, (५-६)
७, (८-९), १० ते १२. आगस्ट
१९०७ ते जुलै १९०८,

वर्ष २ - अंक १ ते ४, (५-७), (८-१०),
(११-१२). आगस्ट १९०८ ते जुलै
१९०९.

वर्ष ३ - अंक १, (२-३), (४-५),
(६-७), (८-९), १० ते १२.
आगस्ट १९०९ ते जुलै १९१०.

वर्ष ४ - अंक १ ते ६, (७-१०), ११,
१२. जानेवारी ते डिसेंबर १९११.

वर्ष ५ - अंक १ ते ४, (५-६), ७ ते ९,
(१०-११), १२. प्रकाशनाच्या तारखा
८ मे १९१२ ते २३ मार्च १९१४.

वर्ष ६ - अंक १ प्रकाशन १९१४, २ ते ४,
५ प्र. १९१५, ६ ते ८, (९-१०)
प्र. १९१६, (११-१२). (अनियमित
प्रकाशन १९१४ ते १९१६).

वर्ष ७ - अंक (१-२), (३-४),
(५-७)—.

रंगभूमि

मासिक : संपादक - शंकर बापूजी मुजुमदार
प्रकाशक - (मालक) मालचंद्र त्रिंबक तिल्ले, पुणे
वा. घ. क. २८८. फ. अं. ८४. अंकात ४०
पृष्ठे. ६६ X ५१. प्रथमांक - एप्रिल १९२७.

उद्देश - नाट्यविषयक चर्चा करणारे.
स्वरूप - सचित्र.

विशेष माहिती - नवी आवृत्ती - 'रंग-भूमि' पुणे १९०३ वाहा.

[भुमंभे]

वर्ष १ - अंक १ ते ३, (४-५), ६,
(७-९), १०, (११-१२). एप्रिल
१९२७ ते मार्च १९२८.

रचना

हेमासिक : सप्ताहभंडळ - नारायण गणेश
गोरे, एम. एम. जोशी, विनायक कुळकर्णी,
फेरार गोरे, वि. न. साने, मधु त्रिनेये. प्रकाशक -
सीताराम भिकाजी नाईक, वांद्रे, मुंबई. मुद्रक -
साधना प्रेस, मुंबई. वा. व. क. ३. फु. अं. ८८.
अंक ६४ पृष्ठे. ८.३ × ५.४. प्रथमांक -
एप्रिल १९५०. पुढे वाढ.

उद्देश - 'मेर्या दोनचार शतकात देशाची
पीछेहाट झाली. त्यासाठी आमूदाय सामाजिक
परिवर्तनाची आवश्यकता आहे. त्यासाठी
पुण्याच्या नाशाहूनही जास्त महत्त्व नवचनेच्या
कार्याला आहे.' तशी विषयक दृष्टी हवी म्हणून
रचनात्मक क्रांतीच्या दृष्टीकोनातून राजकीय,
आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक व वास्तवीय
प्रभावा निवार करणे. स्वरूप - चर्चात्मक लेख,
कविता, पुस्तक-परिचय व धर्माखणे, लघुकाथा,
कथा इ. निरर्थक. कालिदास, राजर्षिय, अष्टादश-
मिथुन, वैदिक व वास्तवीय आदी प्रभावांची चर्चा.
[मयार, वर्ष]

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १९५०, २ न,
३ ज ५१, ८ मा, ५ मे, ६ जु १९५१.
पृ ३७६.

रंजन

पाक्षिक : गंधर्व - नारायण धोले उतावले.
प्रकाशक - दणधय अनीस पदार्थकर, पुणे. वा. व.

क. ८१०. फु. अं. ८८६. अंक १६ पृष्ठे.
७.२ × ४.९. प्रथमांक - (नमुना) ५. जु १९३८.

उद्देश - सामाजिक सुधारणेत क्रांतिकारक
प्रगती करणारे. स्वरूप - गोष्टी, कविता, ' जिनेचे
चोचने ' (यशवान्त) इ.

[मंभे]

वर्ष १ - नमुना अंक ५, जु १९३८.

रंजनमंजरी

मासिक : प्रकाशक - रंगो रामचंद्र शेलकार
(मुद्रक), पुणे. मुद्रक - ग्रंथवर्धक छा. (शिळा)
वा. व. क. १०८. फु. अं. ८४. अंक २४
पृष्ठे. ९.६ × ६.३. प्रथमांक - अश्विन श.
१८०९.

उद्देश - मुख्य हेतू रंजन. स्वरूप - नाटके,
काव्यकथा, काव्य, मनोरंजक मुद्रके, जगातील
अद्भुत चरित्रां, जगाच्या इतिहासातील मनो-
रंजक भाग, त्यांचे टिपणे, प्रभावचरे.

[मंभे]

वर्ष १ - अंक १ अश्विन १८०९.

रति

मासिक : संगणक - वा. व. गटपे, अंक
८ एप्रिल १९५०. पृष्ठे. ८.३ × ५.४. प्रथमांक -
जु. शुक्रवारी, जी. ए. प्रकाशक - नीलिमा
प्रकाशन, मुंबई. मुद्रक - नीलिमा छा. वा. व.
क. १२. फु. अं. क. १. अंक ७६ पृष्ठे.
प्रथमांक - फेब्रुवारी १९५०. पुढे वाढ.

उद्देश - राष्ट्रीय व स्थानीय वास्तवीय दारा
निमित्त निवडकी गोष्टींचा चर्चा करणारे -
निवडिकेने माहिती. स्वरूप - नमूना.

विशेष माहिती - संवाक - अंक ८
पातून वा. व. गटपे, जु शुक्रवारी.

वर्ष १ - अंक १ फेब्रुवारी १९५० ते ११
एप्रिल १९५० -.

रत्नदीप

मासिक : संपादक - दत्तात्रय गोविंद दीक्षित.
प्रकाशक - संपादक, सातारा. मुद्रक - न्यायाधीश
छापखाना, सातारा. या. व. र. २. फु. अ. ४३.
अकात ५.० पृष्ठे ८.२ X ५.४. प्रथमांक -
(एप्रिल १९३५.१)

स्वरूप - छत्रि - मण्डूश्वर चित्र. लु.
कथा, कविता, दीक्षात्मक लेख, ऐतिहासिक लेख,
कल्मषदाहाराचे पट्टे, संस्कृत काव्यनाटकाचे
परीक्षण, मासिक समालोचन, (काही अंक)
मासिक राशिभविष्य, चरित्रे.

विशेष माहिती - जागर - वर्ष १ अंक
८ पासून १.७ X ६.८.

[ठरावो, मंत्र, मुनग्र]

वर्ष १ - अंक ..., २ मे १९३५ ते ११ फे
३६, + १२ एप्रिल १९३६ (एरा मार्चचा).

अंक ८ न दिवाळी अंक.

वर्ष २ - अंक १ ते ८, (९ - १०), ११,
१२. मे १९३६ ते एप्रिल १९३७. अंक

७ न दिवाळी सातारा अंक

वर्ष ३ - अंक १ मे १९३७, (२ - ३)
जु. ३७-.

रत्नप्रभा

मासिक संपादक - विष्णु श्रीधर दीक्षित.
प्रकाशक - संपादक, मुंबई. या व. र. ४१४.
फु. अ. ४१. अकात ३० पृष्ठे ७.२ X ४.८.
प्रथमांक - (मे १९२९)

स्वरूप - सर्वोप विषय

[आठवे]

वर्ष १ - अंक ५ सप्टबर १९२९ -.

रत्नाकर

मासिक : संपादक - नारायण सीताराम पडके
प्रकाशक - अनंत खटाराम गोखले (बालक),

पुणे. मुद्रक - विजय प्रेस, पुणे. या. व. र.
५४८ आकात पु. अ. ४१०. अकात ३६
पृष्ठे. ९.५ X ३. प्रथमांक - जानेवारी १९२६.

उद्देश - महाराष्ट्रात एवढा मोठा मासिक
नमुनेदार करून दाखविणे. गोंयवाडी प्रकाशना
मनाशी विवा पक्षाशी समारंभ न होता विविध
विषयांची सर्वगोण चर्चा सादर करणे. स्वल्प -
सचित्र. विविध विषय. दोन संपूर्ण गोष्टी, कविता,
कादंबरी, साहित्यविषयक लेख, मनुसमरण,
निराखण, ऐतिहासिक लेख, चरित्रे, पुस्तक
परीक्षण व रंगीत चित्रे, विविध प्रश्न प्रत्येक
अकात नेम करून ठेवण्यालायक सुंदर चित्र दे
नेतिष्ठ.

विशेष माहिती - संपादक - वर्ष ५. वे
नारायण काळे (काही काळ), वर्ष ७ - रामचंद्र
गणेश होंबे, वर्ष ८ - संपादक सहायक - प्र. वे
अत्रे, विष्णु बापूजी भांडार, नरहर रामचंद्र
पारसनीस सरभाकर - वर्ष ५ मार्च १९३०
पावून भारमण्डूश्वर-प्रो. नारायण सीताराम
पडके, अनंत खटाराम गोखले. पहिल्या सात
वर्षांचे वषवार बांधलेले अंक 'वर्षसंग्रह' अशा
नावाने उपलब्ध केले होते.

[मुमंत्र, मवाप, बम्र, डेकॉ]

वर्ष १ - अंक (नमुना अंक) अक्टोबर १९२७,
१ ते १२ जानेवारी ते डिसेंबर १९२६.
पृ. ९०६.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९२७. पृ. ९४८. अंक ५ मे खास
शिबोत्सव अंक (जादूगार कादंबरी, ना.
सी पडके)

वर्ष ३ - अंक १ ते १२ जानेवारी ते डिसेंबर
१९२८. पृ. ९०४ + १४२ (दीप्यत
कादंबरी, ना. सी. पडके)

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९२९. पृ. ९४६ + ९८ (मुशीलेचा देव
कादंबरी, या म. जोशी).

वर्ष ५ - अंक १ ते ५, (६ - ७), ८ ते
१०, (११ - १२) जानेवारी ते डिसेंबर

[मम

१९३०. पृ. ९८८ + ८४ (बलतरंग
वार्दवरी, वि. गी. गुर्जर-काटी मग) .

वर्ष ६ - अंक १, २, (३-४), ५ ते ७,
(८-९), (१०-११), १२. जानेवारी
ते डिसेंबर १९३१. पृ. १००४. अंक १
जा वर्षारम; अंक ७ जु. मधुर्व अंक.

वर्ष ७ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९३२. पृ. ९१६. अंक ८ आ. केळवर
अंक; अंक ११ न महिला अंक.

वर्ष ८ - अंक १, २, (३-४), ५. जानेवारी
ते मे १९३३ - अंक (३-४) मा. ए.
श्रीमंत उमाजीराव महाराज गायकवाड यांच्या
७१ व्या वाढदिवसानिमित्त खास अंक.

रम्यकथा

मासिक : संपादक - विष्णू कामन हडप.
प्रकाशक - आदर्श वाक्य प्रकाशन, पुणे. मुद्रक
- विजय प्रेस, पुणे. वा. व. क. ३८५. फु. अ.
४४. अकात ६४ पृष्ठे. ९*१ X ६*२. प्रथमांक
- जुलै १९३४.

उद्देश - ललितकथांना वाढिलेले मासिक.
स्वरूप - रम्यकथासरोवर एक - वॉन सत्यकथा.

[सुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १९३४, २ आ, ३
कालनिर्देश नाही -.

रम्यकथा

मासिक : संपादक - 'अविचन' (=
वासुदेव गणेश मेढरेले). प्रकाशक - सु. वि.
गायकवाड, पुणे. वा. व. क. ४. फु. अ. ४६.
७ X ४६. प्रथमांक - (सप्टेंबर १९५०).

उद्देश - ललित वाक्यवाच वाढिलेले. स्वरूप
- कथन, प्रणय, रहस्य व अद्भुत सत्यकथांचे.

विशेष : माहिती - धार्मिक वर्णन - अंक
४ - व. ९, फु. अ. ४१२.

वर्ष १ - अंक ..., २ अक्टोबर १९५०, ३
न दिवाळी अंक, ४ डिसेंबर १९५० -

रथ

मासिक : संपादक - रामराव बोतिराव शिंदे.
प्रकाशक - संपादक, कोल्हापूर. वा. व. क.
६४४. फु. अ. ४१०. अकात २८ पृष्ठे.
१०*८ X ८*६. प्रथमांक - जानेवारी १९४९.
पुढे चारू १९६७.

उद्देश - 'मामोदार पुस्तकमाला' या
सत्येच्या विद्यमाने.

[मप्र, कोल्हापूर]

वर्ष १ - अंक १, (२-३), ४ ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९४९.

वर्ष २ - अंक १ ते ९, (१०-११), १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९५०. अंक ५ रीतकी
औद्योगिक खास अंक; अंक ८ अविच धान्य
पिका विदेशांक; अंक (१०-११)
दिवाळी अंक.

रसना

मासिक : संपादक - श्रीहृष्य वे. श्रीरामार,
वर्ष १ - अंक ४ - जनादेन शंकर मेढरेकर.
प्रकाशक - व. श. मेढरेकर, पुणे. मुद्रक -
हदिरा प्रेस, पुणे. वा. व. क. ६. फु. अ. ४१०.
अकात ७६ पृष्ठे. ७*३ X ४*८. वर्ष १
अंक ४ - ८*४ X ५*३. प्रथमांक - आगस्ट
१९४७ (स्वात यतिन).

उद्देश - वाङ्मयीन मासिक पुस्तक.

व्रीदधान्य -

वाणी' खडबू' खरसा गण रजयिरी ।
न श्राप्यैवैरुचिदामनपानदानम् ॥

विशेष माहिती - इंग्रजी मयळा, कथात (टेस्ट). चाळक - ना. व. मरी. मुख्यवे व्याग्यानी पत्रनिव्यामुळे धट पडले.

[मय]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट ४७, २ अ, ...

४ डि, ५ जा ४८, ... ८ ए ... + ११

आगस्ट १९४८. अंक ४ महात्मा गांधी

अंक, अंक ८ 'हनुमन्कथा' विशेषांक.

वर्ष २ - अंक .. २ भाऊसाज अंक १९४८,

३ जानेवारी १९४९.

वर्ष ३ - अंक १ अक्टोबर १९४९-.

रसवन्ती

मासिक : संपादक - गोसाळ गोविंद अंबिकारी.

प्रकाशक - संपादक, पुणे. सुद्रक - हनुमान

प्रेम, पुणे. वा. व. क. १८८. अकात १६ पृष्ठे

७२ X ४८. प्रथमांक - जानेवारी १९२५.

उद्देश - कथितेचे मासिक. *

ग्रीदवान्य -

ये नाम केविदिह नः प्रथमत्यवंगम ।

वानन्तु ते किमपि तानमपि नैप यानः ॥

विशेष माहिती - कल्पिलेले नाव -

'कविता-संग्रह'; साती अफम समायम

दोन्ही पुष्पवर शिरोमार्गी 'कविता-संग्रह' -

बव्हारावर फक्त 'रसवन्ती'. दोवटच्या अंक ७

मये 'हाडच्या पुला' रीतळ बारी कविता.

[मुमय]

वर्ष १ - अंक १ नवना अंक जाने १९२७,

२ फे, ३ मा, ४, ५ मे, ६ जू, ७

जुलै १९२५.

रसिक मालचंद्र

मासिक : प्रकाशक - (ग्यानेवर) वितामण
पदाशिव पाणकर, मुम्बई. वा. व. क. ८८,

अकात २४ पृष्ठे. ७ X ३९. प्रथमांक - माद्रपद
शु. ४ श. १८१७.

उद्देश - यथाशक्ति देशसेवा, हस्ते परहस्ते
विद्यादान. स्वरूप - चटकादार मासिक, गणित,
संस्कृताची चरित्रे, स्थगमावर व्याख्यान, चुटके,
हास्यकारक टिप, सय स्थितीचे वर्णन.

ग्रीदवान्य -

इंसित पुरतुनि कैया कसद्रुम दे मना रुदा मोद ।
उंसेचि मालचंद्र पुरतक देवी जनास हितबोध ॥

[मय]

वर्ष १ - अंक १ माद्रपद, २ अश्विन १८१७.

रसिक रंजन

मासिक : संपादक - (!) परशुराम विठ्ठल

निरोटकर. प्रकाशक - निष्णु वामन दादर, बेंगलूर.

सुद्रक - लक्ष्मीविलास छापाखाना, बेंगलूर. वा. व.

क ८८. अकात १२ पृष्ठे. ८७ X ५६.

प्रथमांक - जानेवारी १९००.

स्वरूप - कविता, चुटके इ. सर्व प्रकारचे

विषय, सर्वसंग्रह नाव दिल्यास बावगे होणार

नाही.

विशेष माहिती - व्यवस्थापक - रामचंद्र

पुरुषोत्तम नाडकणी, कुडाळ (सावंतवाडी).

[मय]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९०० -.

रसिकविलास

मासिक : संपादक - रामचंद्र विठ्ठल महावारे.

प्रकाशक - संपादक, पुणे. वा. व. क. १० पु.

अ. ८२. अकात ३२ पृष्ठे. ६७ X ४५.

प्रथमांक - जानेवारी १९१३.

स्वरूप - सविन आठपेपरवर कवित्रे

संवाणे वाङ्मय, मनोरंजन, बंधनर विविध विषय.

[मुद्रां]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९१३ ते ३ मार्च १९१३.

रसिक-विहार

मासिक : प्रकाशक - बापू जळयत देवपार, चिचनेधक ग्रंथपथारक मंडळी, धडोदे. मुद्रक - उद्योगारथक प्रेस, धडोदे. वा. घ. क. २४४. पु. अ. ४४. अकात ४८ पृष्ठे. ७'२ X ४'८. प्रथमांक - जानेवारी १९११.

उद्देश - पद्यविरहित मनोरचनास बाहिलेले. लक्ष्य - सचिन. रानीण. कविता, गोष्टी, चरिते, विनोदी लेख. निवाध्यावाठी लेख, पुराणेतिहासातील गूढ मागाची कोड, शास्त्रीय शोध व लोकोत्तर चमत्कार इ.

प्रीतवान्य -

जैसी बयाची प्रकृती ।
तैसीच तमास उपकृती ॥ (अंक ६ आरम पृष्ठ.)
रसिकगणे रसमारे असे हे रसिकार्थन प्रतिभासी ।
विनिधनिययुक्त शुचिद अपरिमित विनिधनीय-
प्रतिभासी ॥

नाना हास्य विनोद प्रकार ।

नाना बोध विचार निहार ॥

(मरुपुत्रावर)

[मुद्रां, मंडगाव, आकृष्टे]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९११ ते ३ जून १९११-२.

रसिकोद्यान

मासिक : प्रकाशक - महमद अबदुल्ला, नागपूर. मुद्रक - नागपूरवेसव प्रेस (सिळाळाप), नागपूर. वा. घ. क. ८३. ट. ह. सह ८६. प्रथमांक - जुलै १८९२.

स्वरूप - पद्यविवहार, अभिज्ञाप, हास्यो

लाटक विषय, ल्हान ल्हान निवड, सुभाषिते, चरित्रे, कविता इ. सर्वांगे.

विशेष माहिती - ' नीरजोद्धा ' याच्या अकराव्या अकात चार अकराव्या पुढे रसिकोद्यान न मिळाल्याची तक्रार आहे. ' परा प्रकार ' वर्ष २ अंक (११ - १२) पृ. ३०३ ' पौव ' - ' अक्षरशः-य लेखकाने लेखणीस व्यर्थ शीण मान दिला. '

वर्ष १ - अंक १ जुलै १८९२ ते ४ (१ अक्टोबर १८९२)

राजवैद्य

मासिक : प्रकाशक - (मुंबई १). मुद्रक - रामतरवपकाश छा., वेळगाव. वा. घ. क. ४९, मुंबईत ८६, अंकात ८ पृष्ठे. ८'१ X ५'२. प्रथमांक - नवंबर १८९०.

प्रीतवान्य -

या च सुविधिरित्याया च कार्यं मुक्ते भिषक् ।
इति पुर्वाकार्यवचने राजवैद्यस्तुशोभतु ॥

विशेष माहिती - आरंभभिषक् मासिक पुस्तकाचे परिशिष्ट (१).

[मुद्रां]

वर्ष ४ व ५ - प्रत्येकी १ ते १२. (न ते अ).
नवंबर १८९३ ते अक्टोबर १८९५.

राजहंस

[पाहा बंदे जिनवरम् आणि राजहंस]

' (श्री) राजहंस '

मासिक : संपादक - राजहंस कर्णे, (४३९ जमिनार पेठ, पुणे). प्रकाशक - (अंक ४) प्रभाकर बळवत जोशी, मनेवर, पुणे. मुद्रक -

शिवाजी छानखाना, पुणे. वा. व. रु. १०६.
फु. अं. ८२. अंकात २० पृष्ठे. ८"५ X ५"५.
प्रथमांक - अधिन श. १८०४.

उद्देश - लोकनीती, व्यवहारज्ञान व कुटुंब-
शिक्षण याच्या वृद्धयर्थ. स्वरूप - सचित्र,
सफीर्ण.

ब्रीदचान्य -

(१) बागदेवी मतिदायिनी भगवती क्रीडावनी
खेळता

सेव्हीनी भित्तंतु निरय कमलानालास
विष्वंसिता

त्या खेळावरी चमत्कृति मग दृग्गम्य
ज्या जाहल्या

अर्पाया मनरंजनाथ मुबना चंचूपुटी
आगिल्या

(२) नीरर्धारविबेक हृद्यस्त्रयं त्वमेव तनुचे चेन्
विश्वस्मिन्ननुनायः कुसुमतं पालयिष्यति कः।

(३) धीरनीरहि करावया वरी
मित्र; तू धरी आळसा तरी।

या अनी वधण हंस, तरवता।

बालवील तुझिया कुटुंबता ॥

विशेष माहिती - पं. १ अंक १ ते १ -
नाव 'श्री राजहंस'; प्रकाशक - अनंत

वामन दारवे आणि मित्रमंडळ, पुढचे अंक
मुद्रण स्थळ - राजहंस छानखाना, श्रीदवाकप -

वर्ष १ अंक १ ते ३ भार्गवपुत्रावर श. ३;
अंक ४ पायुन भार्गवपुत्रावर श. २; मन्वृपुत्रावर
चरंज न. १

[मुंमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२, अधिन १८०४ ते
मोठपट शक १८०५.

वर्ष २ - अंक १ ते १ जानेवारी १८८४, २
फेब्रुवारी १८८४ -.

(श्री) राजहंस

मासिक : सराफ - (सरकारीमंड, वती)

प्रभाकर चळवंत कोशी, (४५३ नारायण पेठ,
पुणे). प्रकाशक - संपादक, मं. राजहंस छा., पुणे.

मुद्रक - राजहंस छा., पुणे. अंकात १६ पृष्ठे.
५"९ X ४"२. प्रथमांक - (जुलै १८८४).

स्वरूप - सचित्र.

ब्रीदचान्य -

'बागदेवी मतिदायिनी भगवती क्रीडावनी खेळता।'
इत्यादी पूर्वाच्या मासिकावरील.

[मुंमंत्र]

वर्ष २ - अंक १ जुलै १८८५ -

राजहंस

मासिक : संपादकमंडळ - धोंडो हरी कोरटकर,
रघुनाथ मुरलीधर कोशी. प्रकाशक - धोंडो हरी

कोरटकर, गौळीगुडा (द. हैद्राबाद). मुद्रक -
टंकन लॉ रिपोर्टर प्रेस, हैद्राबाद. वा. व. रु. ३.

फु. अं. ८४. अंकात ३६, ५५ पृष्ठे. ९"३
X ७"१. प्रथमांक - मे १९३०.

उद्देश - मॉडर्न रिहसूच्या धर्मीय वाङ्मयमेवा.
स्वरूप - संकीर्ण वाङ्मय. राजहंसाचा चारा,

सुविचार नीतिके, नियतकालिकातील उगारे,
संवादवीय खुदे, कविता, गोष्टी, चरिते इ.

ब्रीदचान्य -

' वाङ्मयसेवा हीच देशसेवा व देशसेवा हीच ईश-
सेवा. '

विशेष माहिती - संपादकमंडळ - वर्ष
२-धोंडो हरी कोरटकर, विद्वत् रंगराव

देशपाडे, दिगंबरराव बिदु, राधेचंद्रराव लातुरकर;
वर्ष ४ - धोंडो हरी कोरटकर, यशवंत दिगंबर

ओशी; अमेरीग रॉय जिर्णकर (संपादक व
प्रकाशक), मुंबई. सार्वजनिक मालकी - वर्ष ५.

रु. ४. फु. अं. ८६.

[मुंमंत्र, दयातो]

वर्ष २ अंक..., ४ भाग १८५३...

वर्ष ४ - अंक १ मे १९३३..., ४ भा १९३४.

सचित्र ' साराटवादा अंक '...

वर्ष ५ - अंक..., (८) डिसेंबर १९३४ -.

रामकृष्ण-निकेतन

मासिक : संपादक - परमुराम सदाशिव देसाई. प्रकाशक - कृष्णाजी वृषूजी कदम, मालवण. मुद्रक-रामप्रसाद प्रेस, मालवण; धन्यवन्त मुद्रणालय रत्नागिरी, वा. व. र. १०३. फु. अं. ८२. अंकात ३०-३२ पृष्ठे. १३'५" X ९'२. प्रथमांक - सप्टेंबर १९२४.

उद्देश - स्वामी निवेकानंद यांच्या शिक्षणी, रचने - धार्मिक मासिक. रामकृष्ण परमहंस यांच्या उक्ती व परमार्थपर विचार. चालू कार्दवरी ('अवतारी पुराण' - वर्ष ५) व कविता, गोष्टी इ. संगीत. महिन्याचे राशीवार भविष्य (वर्ष ५).

प्रीत्यान्य -

ॐ नमो भगवते रामकृष्णाय ।

(वर्ष ४) "उत्तिष्ठत जाग्रत प्राप्य वरान्नि-
बोधत ।"

विशेष माहिती - चंद्रशेखर उद्बोधक मासिक. 'जाहिराती न घेण्याचा निश्चय.' स्यायी स्वक्या-
साठी योजना - तीन वर्षांच्या मुद्रतबंधाच्या कराराने, वाटल्यास अलमस्वर व्याजाने, वीस वीस रुपयप्रमाणे सहायकांनी मदत देणे. प्रकाशक - वर्ष ३ गजानन विश्वनाथ पटवर्धन, रत्नागिरी, वर्ष १३ वा. मा. जोशी, पुणे, वर्ष १४ अच्युत मोरेश्वर भागटे, सातारा. वा. वर्गणी - वर्ष ३ रु. १८८, वर्ष ४ रु. २८८, फु. अं. ४४; वर्ष १२ रु. १८४, फु. अं. ४२. आकार - वर्ष १ अंक ८ - ७'३" X ५; वर्ष ४ - ८'७" X ६'१; वर्ष १२ ९'६" X ५'६; वर्ष १३ - ९'७" X ६'५.

[जयं, प्रभं, सुमं, कोल्हापूर, मालवण].

वर्ष १ - अंक १ ते ४, (५-६), ७, (८-१०), ११, १२. सप्टेंबर १९२४ ते ऑगस्ट १९२५.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९२७ ते सप्टेंबर १९२८.

वर्ष ५ - अंक १ ते ५, ६, ७ ते १२. अक्टोबर १९२८ ते सप्टेंबर १९२९. अंक

६ बंदस बंदतंत सांतांनिकाचा 'कोण अभ्युदय मिशेपाक' दिल्या.

वर्ष ६ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९२९ ते सप्टेंबर १९३०.

वर्ष ७ घ ८ - अंक प्रत्येरी + १ ते १२ (जा ते डि). जानेवारी १९३१ ते डिसेंबर १९३२ (दोन वर्षे)

वर्ष ९ - अंक १ जानेवारी १९३३ ते १० अक्टोबर १९३३....

वर्ष १२ - अंक १ ते १०, (११-१२). जुलै १९३८ ते जून १९३९.

वर्ष १३ - अंक १ जुलै १९३९.... (छाप-
खाना बरीरेच्या स्थळतरामुळे पुढील अंक बंद.
वर्षारस बंदन जानेवारीत).

वर्ष १४ - अंक + १ जानेवारी १९४० ते ४ एप्रिल १९४०—.

रामदास आणि रामदासी

मासिक : संपादक - (शंकर श्रीकृष्ण देव) प्रकाशक - शंकर श्रीकृष्ण देव, सत्तामोर्तिजक समा, पुणे. मुद्रक - आत्माराम छापखाना, पुणे. वा. व. र. २. फु. अ. ४४. अंकात ४० पृष्ठे. ८'३" X ५'४. प्रथमांक - ज्येष्ठ घा. १८३७. पुढे चालू. (तीन वर्षे वर्षवार अंक, ४ व्या वर्षापासून सलग अंकक्रमांक).

उद्देश - श्रीसमर्थ सांप्रदायिक ग्रंथांचे प्रकाशन, विचारांचे विवेचन व प्रदर्शन आणि संशोधनात्मक टिपणे इ. प्रसिद्ध करणे, समर्थचरित्र, समर्थ संप्रदाय व समर्थकृत ग्रंथ इ. विषयावर वाचकांनी महिनेवार सवाद करणे. रचणे - स्फुट पदे, स्तोत्रे, आख्या, संशोधनवृत्त, रामदासी मठाची माहिती, प्रकाशित व अप्रकाशित ग्रंथांची माहिती, पुण्यक्षेत्रांचे वर्णन, सांप्रदायिक आचार, उत्सव, जीर्णोद्धार इ. (२४ पृष्ठे - संप्रदायाचे ग्रंथ, कागदपत्र + १६ पृ. सांप्रदायिक विविध विषय). चित्रणिसाचा खुलासा, विजती, अभिप्राय वगैरे, रगीत मल्लप्रचार.

ब्रीदवाक्य -

देश काळ वर्तमान । सर्वहि अवेधान ।

कोणते विधीविधान । सावधान सावधान ॥

विशेष माहिती - शके १८२७ विजया-
दशमीस श्रीरामदास आणि रामदासी ग्रंथमाली
सुरू शाली. माला मंद निघू लागली म्हणून शक
१८३७ पासून मासिकाची जोड. वार्षिक वर्गणी -
वर्ष ६ अंक ६५ रु. ३, फु. अं. ८६; वर्ष १०
रु. ३, फु. अं. मिळत नाही. राधादक - वर्ष १७
गणेश शंकर देव.

[सुमप्रं, भाइसमं, फळां, टेकां, पुमप्रं, मप्रं, वप्रं]

वर्ष १ ते ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२
(जे ते वे). ज्येष्ठ १८३७ ते वैशाख
१८४० (तीन वर्षे).

वर्ष ४ - अंक ३७ ते ४८. ज्येष्ठ १८४०
ते वैशाख १८४१.

वर्ष ५ - अंक ४९, ५०, (५१-५२),
(५३-५५), ५६, (५७-५८),
(५९-६०). ज्येष्ठ १८४१ ते वैशाख
१८४२.

वर्ष ६ - अंक ६१, ६२, (६३-६४),
(६५-६६), ६७, (६८-७०)....
ज्येष्ठ १८४२ ते वैशाख १८४३.

वर्ष ७ - अंक ७३, (७४-७५), ७६,
(७७-७८), ७९, ८०, (८१-८२),
(८३-८४). ज्येष्ठ १८४३ ते वैशाख
१८४४.

वर्ष ८ - अंक ८५ ते ८८, (८९-९०),
(९१-९२), (९३-९४), (९५-
९६). ज्येष्ठ १८४५ ते वैशाख १८४६.

वर्ष ९ - अंक ९७, ९८, (९९-१००),
(१०१-१०२), (१०३-१०४),
१०५ ते १०८. ज्येष्ठ १८४७ ते वैशाख
१८४८.

वर्ष १० व ११ - अंक १०९ ते १३२. ज्येष्ठ
१८५१ ते वैशाख १८५३. (दोन वर्षे).

वर्ष १२ - अंक १३३ ते १४२, (१४३-
१४४). ज्येष्ठ १८५३ ते वैशाख १८५४.

वर्ष १३ - अंक १४५ ते १५४, ज्येष्ठ ते
फाल्गुन १८५४ + १५५ अश्विन १८५५,
१५६ का ५५. ज्येष्ठ १८५४ ते कार्तिक
१८५५.

वर्ष १४ - अंक १५७ वी १८५५, १५८
का ५५, १५९ वै ५६, १६० अश्वि आ,
१६१ भा, १६२ वी, १६३ मा ५६,
१६४ वै ५७, १६५ आ, १६६ अ,
१६७ वी, १६८ वै १८५८. पौष १८५५
ते चैत्र १८५८.

वर्ष १५ - अंक १६९ आपाढ ५८, १७०
आ, १७१ मा, १७२ का, १७३ वी ५८,
१७४, १७५, १७६ वै ५९, १७७ वै,
१७८ ज्ये १८५९, १७९ प्र. १६ ए
१९३८, १८० प्र. १६ मे ३८ (१८६० वै).
वर्ष १६ व १७ - अंक १८१ ते २०४. ज्येष्ठ
१८५९ ते वैशाख १८६१ (दोन वर्षे).

वर्ष १८ - अंक २०५ ते २१४, (२१५
२१६). ज्येष्ठ १८६१ ते वैशाख १८६२.

वर्ष १९ - अंक २१७ ते २२८. ज्येष्ठ १८६२
ते वैशाख १८६३. अंक २१७ विशेषाक
चीपा सुमनहार.

वर्ष २० - अंक २२९ ते २४०. ज्येष्ठ १८६३
ते वैशाख १८६४.

वर्ष २१ - अंक २४१ ते २४८, (२४९-
२५०), (२५१-२५२). ज्येष्ठ १८६४
ते वैशाख १८६५.

वर्ष २२ - अंक (२५३-२५४), (२५५-
५६), (२५७-५८), २५९, २६०,
(२६१-६२), (२६३-६४). ज्येष्ठ
१८६५ ते वैशाख १८६६.

वर्ष २३ - अंक २६५ ते २७६. ज्येष्ठ १८६६
ते वैशाख १८६७.

वर्ष २४ - अंक २७७, २७८, (२७९-
८०), २८१ ते २८८. ज्येष्ठ १८६७ ते
वैशाख १८६८.

वर्ष २५ - अंक २८९ ते ३००. ज्येष्ठ १८६८
ते वैशाख १८६९. अंक २९४ 'धोरगावचे
विशेषाक घराणे' हे पुस्तक.

वर्ष २६ ते २८ - अंक ३०१ ते ३३६. ज्येष्ठ
१८६९ ते वैशाख १८७२ (तीन वर्षे).
वर्ष २९ - अंक ३३७, (३३८ - ३९),
३४० ते ३४८. ज्येष्ठ १८७२ ते वैशाख
१८७३.

(श्री) रामदासी

त्रैमासिक : संपादक - (श्रीधर विष्णु
पराजपे). प्रकाशक - श्री रामदास संप्रदाय,
हनुमानगढ़, बर्धा (स्थापना १९०३). अंजात
खर्च ३२ + १६ = ४८ पृष्ठे. ९.५५ × ६.६.
प्रथमांक - १० मे १९१२ (वैशाख बज ९
शके १८३४) (कलाप - किरण).

उद्देश - लेख मुख्यपै धार्मिक व अल्पहम-
पर राहून पूर्णतः उदार, स्वतंत्र व सर्वात्मक
ठेवण्याच्या विचार. स्वरूप - हनुमान-
गडावरून (समालोचन), रामदासी याची चरित्रे,
साधुसंतांचे थोळ, निवडक अप्रकाशित प्रकरणे,
अभ्यात्मपर व पौराणिक निपसावर लेख.

ग्रीदयानय -

ब्रह्मगोळ अवतार मराठा श्रीरामदास्ये ।

विशेष माहिती - ' प्रथमाक्षरी स्वानुमन
दिनकर ' कर्ते दिनकर याचे पुत्र रामचंद्रकृत
' श्रीसीताराम सवाद ' ग्रंथाची १६ पृष्ठे (३
प्रकरणे पुरी, नवम्याच्या ३४ ओल्या).

[राचिदेरे]

वर्ष १ - अंक १ मे १९१२ -.

राष्ट्र धर्म

मासिक : संपादक - श्री. क. (आण्णा-
शाजी) भर्तृहराडकर. प्रकाशक - वेळगाव,
ग. व. र. २. ८.४ × ५.४. प्रथमांक -
(मार्गशीर्ष श. १८४२.)

उद्देश - राष्ट्रीय विचाराचे.

ग्रीदयानय -

धारणाद्वयमिष्टाद्वयधर्मो धारयते प्रजाः ।

यत्स्यादावरणसंयुक्तं स धर्म इति निश्चयः ॥

धर्मस्यापुनोचे नर, ते ईश्वराचे अवतार ।

शाळे ओढेत पुढे शोणार, देणे ईश्वराचे ॥

विशेष माहिती - " मासिकाच्या आरंभीच
मुखोप व सरळ संस्कृत भाषेत एक लेख देण्यात
येतो. " - ' महाराष्ट्र नियतकालिक दीपिका '
१९२२ पृ. २६.

[दवापो]

वर्ष १ - अंक ... ७ ज्येष्ठ १८४३ -.

राष्ट्रयोध

मासिक : संपादक - हरि रघुनाथ मागवत
(संपादक ' वंदेमातरम् '). प्रकाशक - संपादक,
पुणे. मुद्रक - ' वंदेमातरम् ' प्रेस, पुणे. या.
व. र. ८१२, ट. ह. ८६. अंजात २४, ३२
पृष्ठे. ७.३ × ४.६. प्रथमांक - श्रावण श.
१८३१.

उद्देश - राष्ट्रीय विचाराचे. स्वरूप -
खनित्र. पणविने. राष्ट्रपुढ्याची ओळख, मजबूत
राजकारण, ऐतिहासिक गोष्टी, वर्तमानसार, चाळ
कादंबरी.

विशेष माहिती - यंगणीदाराची यादी
पाठविल्याशिवाय अलीकडे पोस्ट मासिक रजिस्टर
करीत नाही, आम्हास यादी पाठविणे इष्ट घाटत
नाही. म्हणून अंक चुकपोस्टाने पाठविणे माग,
म्हणून थोळ हरीळ वास्त पडते. [वर्ष १ अंक
३ रंगीत मल्लप्रचार खुलासा].

[सुमयें]

वर्ष १ - अंक १ आषाढ १८३१ ते ४,
(५ ६), ७ ते ९ चैत्र १८३२ -.

राष्ट्र भक्त

मासिक : संपादक - दत्तानय बळवंत

पारमनीस, शातारा. प्रकाशक - बालवेकर भाणि
मठळी, मुंबई. मुद्रक - मुणेधमकाश छा. मुंबई.
वा. व. रु. श्रं. १, मासिक १०२, पु. अ. १
८५. अक्षांश १, ६० पृष्ठे, मासिक ७२ X ४२.
प्रमाणक - आगस्ट १९०४. (शिनाय सत्र
अक्षमाक).

उद्देश - 'इंडिया' नामक इमती माहिती-
लीख राष्ट्रीय भाषिणी मराठी ज्ञानास
अद्यत मिळारी व राष्ट्रीय समेक्षणेने व इतर
राजकीय गोदीसंधाने आवश्यक माहिती
मिळारी. स्वरूप - राष्ट्रीय समेक्षणी माहिती,
कोणा राष्ट्रसमाजकाचे सचिन बरिष, कविता,
राष्ट्रीयसमेक्षणी डरखुसता, महत्त्व, रचना, कार्यक्रम,
नामकित वृत्तराचे विचार, पांमेडातीन वाटापाट,
प्रजेची सक्ते व त्याच्या दुराकरणाचे उपाय
इत्यादी लोकमत उत्पन्न करण्यासारंगे विषय.

प्रीदवाक्य -

"...भायू हू लब्ध
माय कडी 'जु गुड विष ए रिस्पेक्टुओअर् टेंडर
नोअर होटी जेड् प्रोफाउड टॅन माइन ओन
लाइफ्."

-रोसमुनिभर.

विशेष माहिती - राष्ट्रमत ऑर दि कॉंग्रेस
मन, अक १ वर - शातारा व सोलापूर स्टॅंटींग
कमिष कमिटीच्या आश्रयापासली राष्ट्रीय समेक्षणा
प्रसार करण्याकरिता निवणारे मासिक पुस्तक.
मोजवला वर्तमानपत्र पाठाविण्याचा पत्ता -
सेन्ट्रली, कॉंग्रेस कमिटी, शातारा 'निवाक'
नावाचे मासिक-पत्रक पूर्वी गावोगाव पाठविले जाई
चालू सालची राष्ट्रीय समा महाराष्ट्रात असल्यामुळे
तिची विशेष माहिती करून देण्याकरिता 'राष्ट्र
'मत' हे त्या पत्रकास स्वतंत्र मासिकाचे रूप दिले

[टाउनहॉल नासिक, मुमब]

धर्प १ - अक १ जानेवारी १८९५ ते ३ मा,
४ + ५ आ, ६ स, (७ अ ९ डि
१८९५).

राष्ट्रमुख

प्रीमासिक / मासिक : संपादक - (मासिक)
बालवेकर भाणि, प्रकाशक - महाड.
वा. व. रु. श्रं. १, मासिक १०२, पु. अ. १
८५. अक्षांश १, ६० पृष्ठे, मासिक ७२ X ४२.
प्रमाणक - आगस्ट १९०४. (शिनाय सत्र
अक्षमाक).

स्वरूप - सुरवाते राजकीय - सामाजिक,
धार्मिक, नैतिक, मनोरंजक, सुट निषय व पुस्तने.

प्रीदवाक्य -

मुक्ता: सुरवा राजन् सज्जत प्रियनादिन
अप्रियस्य च पयस्य वक्ता भोता च दुर्गम ।

विशेष माहिती - जुलैपासून (बहुधा वर्ष
२ अक ७ नंतर) दार्याक शाले. प्रमाणकाच्या
मनुष्येतर साल १९०२ साले अद्यत आत
१९०४ असेच आहे. यात 'दिह्म्यानावर्त'
हुकाल' व 'राधावर्णन' आलेले आहे.

[पुमप्र]

प्रीमासिक

धर्प १ - अक १ आगस्ट १९०४, २ नयन
१९०४, ३ फेब्रुवारी १९०५, ४ मे
१९०५.

मासिक

धर्प २ - अक + ५, चैत्र, १८२८, ६ पै,
७ -

राष्ट्रीय तरुण भंडारी

मासिक संपादक - शिवराम बापू चेंगळे
वर प्रकाशक - मुंबई. वा व रु २०५.
८२ X ५५. प्रमाणक - आगस्ट १९२२

[पुमप्र]

धर्प १ - अक .. ० सप्टेंबर १९२२ -

राष्ट्रोद्घ

मासिक : संपादक - सीताराम वेशव दामले. प्रकाशक - संपादन, पुणे. मुद्रक - 'वन्देमातरम्' छा. पुणे. वा. व. रु. ३०६. फु. अं. ८६. अंकित प्रकरणवार ५६, ४० पृष्ठे. ८'८ X ६'१. प्रथमांक - आगस्ट १९०९.

उद्देश - वर्तमानसमाजामध्ये ज्या चळवळी व हातचाली राष्ट्रहितार्थक म्हणून प्रचलित असतील त्यांना प्रोत्साहन देणे व इतिहास, विश्ववाङ्मय व अन्यराष्ट्रीय राजकीय स्थित्यंतरे यांचे आपल्या राष्ट्रीय चळवळीस पाठरत्न भाडे हे प्रस्थापित करणारे राष्ट्रीय मासिक, स्वल्प - स्टेट् हाहेवाच्या 'रिपब्लिक ऑफ रिपब्लिक' च्या घर्नावर, संपादकीय निवार व उद्गार, मुक्तक परीक्षण, ऐतिहासिक, वाङ्मयीन विवेचन: राजकीय छेद, मासिक सगालोचन योरे, 'अशक्य काय आहे?' (चाड काडवरी), मुसलमानांवर भारतमाता दिद घालनास सुरुवाळीत आहे असे चिन.

श्रीवचान्तर -

वन्दे मातरम् ।

यत्परवश दुःख ! यत्पदाम्बुजं सुगम् ॥ - मनु

विशेष माहिती - सद्यमीमधील दोन प्रमुख मासिके तेलुगु वगैरे वद हास्यामुळे (११ विश्व-वृत्त, २ समालोचक) राष्ट्रोद्घ मासिक वाङ्मयाचे दरमिळे. अंक १ - विजापुर येथे अन्नवृत्तसानीचा पटव्य शारवामुळे अंक घाईने काढला.

[मुद्रम]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९०९ ते ६ जानेवारी १९१०--.

रेखा

मासिक : संपादक - बळ्ळ गणेश्वर पैसाव. प्रकाशक - संपादक, मावडें, पुणे वा. व. रु. ०१२. फु. अं. ८१. अंकित ३० पृष्ठे. ७'२ X ४'९. प्रथमांक - जानेवारी १९३८.

उद्देश - मधुनर माधुन वादन विद्यालयवातकें प्रविद्ध होणारे, स्वल्प - वधा, संगीतविषयक छेद, कविता, भविष्य इ.

[माग, ठिळकनिवासी, मैच, पैसाव]
वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९३८, ..., ३ मा, ४ ए १९३८, ५--.

रोहिणी

मासिक : संपादक - श्रीपाद महादेव माटे, कायेश्वरी संपादक - भा. ट. खेर, प्रकाशक - भा. ट. खेर, पुणे. मुद्रक - शिवाजी मि. प्रेस, पुणे. वा. व. रु. १०. फु. अं. व. १. अंकित ६०, ७५ पृष्ठे. ११ X ८'४. प्रथमांक - जून १९४३. पुढे स्वाद १९६७.

उद्देश - स्वतःच्या कल्पना सांगण्याकरिता स्वतःचे कालिक, अनेक विद्वानांचा समग्र वक्तृनी संपादकाने स्वतःचे खूब लिहिले आणि स्वतःच्या कल्पना सांगण्या व छेदनावद्दून त्या त्या विषयावर लिहिले. नवोदित छेदकाना प्रोत्साहन देणे. स्वल्प - सचित्र संकीर्ण साहित्य, चिन्नावाचे किंवा योग्यनावाचे छेद, व व्यक्तिविषयक उत्तरा व भाटणे यांचा रथात नाती सद्धे - मला काय घाटते (संपादकीय), अणुरेणू व पिठेळे दाने (सक्लन), औद्योगिक वृत्तविशेष, साधनादरे (वर्ष २ अंक ५ पाखन), पौत्र व परिचय (वर्ष ३ अंक १ पाखन)

विशेष माहिती - संचालक - वसंत (सदाशिव) काणे. संपादक - वर्ष ३ पाखन वसंत काणे. विशेषांक - वर्ष १ अंक १ साहित्यसंमेलन विशेषांक, अंक ६ दिवाळी अंक, अंक ७ के केळकर विशेषांक, अंक १० महात्मा अट्टाजलि अंक, (वर्ष १ अ. १२ - वर्ष २ अ. १) वर्षारम विशेषांक, वर्ष २ अंक ६ दीपावलि, अंक १० चित्रपट विशेषांक, अंक १२ साहित्य संमेलन विशेषांक, वर्ष ३ अंक १ लघुकथांक, अंक ३ स्वातंत्र्य अंक, अंक ५ राष्ट्रीय स्वयंसेवक अंक, अंक (६ मासविरहित) दिवाळी अंक, अंक १० चित्रपट विशेषांक, अंक १२ साहित्य संमेलन विशेषांक, वर्ष ४ अंक

१ सांस्कृतिक (सांस्कृतिक विभाग), भा. २ शिक्षा
विभाग, भा. ३ संस्कृति विभाग.

[४१४, २८३, ५७६]

वर्ष १ - अर्ध १ से (१२ - वर्ष ० या १) तक
१९.४० से १९.४८.

पार् २ - अंग २ से १७, १८ १९४८ से मे
१९४९.

यदि २ - अंक १ से ५००० से १२ अक्ष
१५४५ से १५५०

परिचय - अंक १ पृष्ठ १९, २० वें ३ दिगंबर
१९५०.

रुलना

मासिक : पत्रिका - वसंत लग्गन जोरती,
पुणे. मुद्रक - हरिदास भोग, पुणे. या. व. क. द.
पु. अं. ४८. भा. ३५४ पृष्ठे. ६'५ X ४'०.
प्रथमांक - यागेंवारी १९४८.

उद्देश - वैयक्तिक निवडपाचे.

[५१५]

पाने १. - अंक...२ विद्युत्तरी १९४८—.

लायब्ररी मिमलेनी

प्रमाणिक : सगढ - ज्ञानं सगढम
 सुदासकर. प्रमाणिक - गुरु लयवरी, गुरुदे
 वा. व. क. २ (परदेशी ४ शिष्टि).
 अक्षर ७४ (= इमर्जा २८ + गुणवर्षी २४ +
 मर्जा २४ + इतर ८) शृङ्ख. ९१ × ६०
 प्रमाणिक - वागस्ट १९१०, (पुस्तक - अक्ष).

उद्देश - संयुक्त लायब्ररी राख्येने हाती पोत
लेल्या मोफत शिक्षणदानासारख्या कांय कायदा
हातमार लागणे. स्वल्प - आग्येनारवर पणेंविने.
अंगालय मुन्यारथा भाणि अयव्यवहार इत्यादी
विषय, निश्च, इतिहृते, वृत्तगार, छायाचित्रे,
अयसमूह, परिपदा, प्रदर्शने याची मांत्ती. दीया
टिप्पणी, अंगालय चलनळ (मराठी, गुजराती व
इमरी विभाग).

प्रियायास्य -

^१ रि षड्भिः पञ्चमरी इह रि षड्भिः सुनि-
रुद्धः ।

‘गान्धर्विणः पुत्राणां च वनमन्त्रो विध-
नित्याय भावे,’

विशेष माहिती - 'प्राविष्ट' कायद्यान
अनुसार व ग्रेजुएट स्तरावर शाळा थांबविल्या
आवल्या तर वैधानिक ठरविल्या जातील, याबाबत
बोर्डा' आणि गुणवत्ता (वर्ग ३ आणि १-२).
पर्याय - प्रथम निदेश क्र. ३ आणि १-२.
दोन जाणकार - जा. १९, १० पर्यंत एक इंग्रजी
मुलाखती व शुद्धी इंग्रजी मराठी आणि दोन भारतीय

[५३३]

पत्र १ - अफ १ आक्ट १९१०, ० न १२,
२ फे १९१३, ४ मे १९१३, ५ ४६३.

चरित्र - आ. १ भा. १३, २ नं. ३, (३ - ४)
मं १९१४. पृ. ३८३.

પરં ૩ - અ + (૧ ૨) જા ૧૯૧૫,
(૩ - ૪) સુ - અ ૧૯૧૫. ધૃ. ૨૭૦

पृष्ठ ४ - अंक + १ खा १९१७, (२-३)
 पृष्ठ ४ अक्टोबर १९१७, पृष्ठ ३०६.

घर ५ - गज (१ - ३) ला ए १९१८,
(३ ४) रु ग १९१८ रु. २३४.

पृष्ठ ६-अक्ष (१-२) का ए १९१९,
(३-४) गु अ १९१९. पृ १३५.

लिंगायत धर्मप्रकाश

मासिक : सप्ताह - विष्णुध्वज
 देशिन्द्रमहाप्र. प्रकाश - सप्ताह, लखन.
 वा. व. २४८. ८४ X ५५. प्रमाण -
 अक्षर ११२०.

प्रीतवाक्य -

स्वधर्मं स्वदेशं स्वभावादिकां च ।
उदयार्थं ह्य धर्मं प्रकाशं सा च ॥ -- संपादक

वर्ष १ - अंक १, (२-३), ४ ते १२.

अक्टोबर १९२० ते सप्टेंबर १९२१.

वर्ष २ - अंक १ अक्टोबर १९२१—.

लोकमान्य

लेखा संजीवन

मासिक : संपादक - सीताराम नाना चौधरी.

प्रकाशक - जळगाव, वा. व. रु. १८१२.

प्रथमांक - जानेवारी १९१८.

उद्देश - मागासलेल्या जातींच्या (विशेषतः लेखा) उन्नत्यर्थे.

विशेष माहिती - 'लेखासंजीवन' हे नाव पुढे सरकारी यादीमध्ये १९४७ ते १९५१ पर्यंत आढळते.

वर्ष १ - अंक १, २ फेब्रुवारी १९१८—.

लोकनाट्य

मासिक : संपादक - टी. एस. कावळे.

सहसंपादक - (सहायक) शारद निपाडकर, जगन्नाथ तडकर, भीष्म छाटव, नरेंद्र भोरे.

प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. रु. ३.

पु. अं. ८४. अंकांत ४४ घुंटे. ९६ X ७-२.

प्रथमांक - नवंबर १९४८.

उद्देश - लोकनाट्यद्वारे लोकरंजन आणि लोकशिक्षणाचा प्रसार करणाऱ्या अभिनव संस्थांच्या आदर्श संघटनेचे प्रमुख मासिक.

ब्रीदवाक्य -

'लोकरंजनात लोकशिक्षण.'

विशेष माहिती - मध्यमता मेळवून अनोखी गोष्टी चालविलेले.

[शुभ, मध]

११ - अंक १ नवंबर १९४८, (२-३)

डिसेंबर-जानेवारी १९४९—, अंक १

दिवाली अंक.

मासिक : संपादक - वर्ष १ - एकनाथ यादव निपाडकर; वर्ष २ - १ निपाडकर, २ बेशव महादेव सोनाडकर, ३ दुर्गाप्रसाद आसाराम तिवारी. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - आत्माराम छा. पुणे. वा. व. रु. १८४. पु. अं. ८५. अंकांत ३२ घुंटे. ८-७ X ५-७. प्रथमांक - मार्च १९४३ (वसंतरावजी राजशेखर २४८). (सह्य अंकप्रमाण).

उद्देश - राष्ट्रीय पक्षाचे राजकीय मासिक. राष्ट्रीय संघटनेच्या मनाचा पुरस्कार. मनोदीर्घत्व काढून टाकणे. स्वतंत्र - मच्छिंद्रावर थोराची वचने. सचिन चित्रपथ अभूतमधून. केवळ दख होऊ नये म्हणून गोष्टी, बार्डबन्चा, कनिता, याज्ञिक-विषयक लेख, सामाजिक लेख, लोकमान्यांच्या विहंगमा, पोच व अभिप्राय, महासत्ताच्या बुद्धि-सागरातील रत्ने (मराठी मासिकातील उतारे).

ब्रीदवाक्य -

तेजस्वेतस्विनामहम् ।

विशेष माहिती - वर्ष १ मध्ये ब्रीदवाक्या-शिवाय दर अंकावर नवीन वाक्यपत्ती. उदाहरणार्थ अंक ५ वर - नयनी प्रेमाखे जयाच्या ठिगण्या नोवे निवृत्ती । नव्या युगाच्या नव्या डफावर नवी थाप हो मारील ॥ 'निपाडकराचा द्वितीय (१) प्रश्न' चिन्ताय व श्रेयस्कर होवो (नि. ज्ञा. विस्तार वर्ष ५३ अंक ३ मध्य. ४).

[शुभ, सुमं]

वर्ष १ - अंक १ ते ५, (६-७), ८ ते १२. मार्च १८४३ ते वीप १८४४. अंक (६ ७) लोकमान्य अंक. (मच्छिंद्रावर चुरिते इ. १९२१-२२ साले आदि).

वर्ष २ - अंक १३ ते २८. मार्च १८४८ ते वीप १८४९.

लोकमित्र

मासिक : संपादक - दत्तात्रय गोविंद मंदार (पुस्तक २१ वर प्रकाशित). संपादक - दत्तात्रय

गोविंद उडेकर, गानापूर (वेळगाव). मुद्रक -
वेळगाव समाचार छा., वेळगाव; धनंजय छान-
खाना, खानापूर (स्थाना नवंबर १८९६).
चा. व. वर्ष २ रु. ८४; वर्ष ६ रु. ८८. फु. अं.
वर्ष ६ रु. ८१, अंकित १२ पृष्ठे. ७२ × ४२.
प्रथमांक - जुलै १८९१.

उद्देश - सामान्य मराठी वाचकांच्या गरजा
पुरविणे. लक्ष्य - चरित्रे, निबंध, गोष्टी, स्थल-
वर्णने, कविता, मासिक समावेदन, वास्तव्यविहार,
मुभापित्तसंग्रह, पुस्तकपरिचय, मुनवे जग,
शोधबोध-विनोद, साधनेचिन्म, सत्समाचार,
प्रासंगिक विचार, महिलामनोरंजन.

दीर्घावस्थ -

जितके काही आणगाव ठावे ।

जितके हळूहळू शिक्षावे ।

बाहाणे कर्म सोडावे । सकल जना ॥ १ ॥

- रामदास

जमनी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी ।

विदेश माहिती - मालक - (प्रारंभी)
दत्तान्न गोविंद उडेकर. मुद्रक - १८९६ पर्यंत
'वेळगाव समाचार' छा., आवृत्ती - वर्ष २
अंक १ ते ३ याची दुसरी आवृत्ती जोडअंकाच्या
रूपात. नवीनवाक्ये - वर्ष २३ पासून - अदिष्टा
सर्व भूताना भैरव करुण एव च । निमंमो निरहंकारः
समदुःखसुखः धमी ॥ गी. १२-१३. वर्ष ३१
अंक २ पर - जमनी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरी-
यसी । संपादक व सहायक - वर्ष २१ सहायक
ना. ह. आपटे; वर्ष २६ सहायक ना. वा.
गुणाजी, वि. वा. हडप (केयूरक); वर्ष ३०
सहायक का. रा. पाळवणकर; वर्ष ३१ उप-
सपादक : च. ह. पळगिटकर; वर्ष ३२ अंक ३-४
सहसपादक कृ. ना. आठल्ये; वर्ष ३४ अंक ३
पासून दुसरे सहसपादक के. र. काशीकर; वर्ष
३६ सहसपादक पत्त आठल्ये (मूल्य नवंबर
१९२६), वर्ष ४१ अंक ७ पर्यंत सहायक दु.
आ. निवारी. पृष्ठसंख्या - वर्ष २-२०, वर्ष
११-२४, वर्ष १८-३२, वर्ष १९-४०,
वर्ष २४-७२, वर्ष ३३-४०. चा. वर्गणी -
वर्ष ६ - रु. ८८, वर्ष ११ रु. १०२, वर्ष

२१ रु. १८८, वर्ष ३१ रु. १८१०, वर्ष ३२
रु. १८१४, वर्ष ३४ रु. २, फु. अं. ८४.
आकार - वर्ष १३ - ८४ × ५३, वर्ष २१ -
६८ × ४७, वर्ष २५ - ८४ × ५४.

[पुष्पं, मणं, मुंमं, माहसं, दवापो, डेव्हट्टो,

मदगाव]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जुलै १८९१ ते
जून १८९२.

वर्ष २ - अंक १ ते ५, (६-७), ८ ते
१२. जुलै १८९२ ते जून १८९३.

वर्ष ४ - अंक १ ते ६, (७-८), ९ ते १२.
जुलै १८९४ ते जून १८९५.

वर्ष ५ व ६ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जु ते
जु). जुलै १८९५ ते जून १८९७ (दोन
वर्षे).

वर्ष ७ ते १० - अंक प्रत्येकी १२ (जु ते जू)
काही जोड अंक. जुलै १८९७ ते जून
१९०१ (चार वर्षे).

वर्ष ११ - अंक १, (२-३), (४-५),
६ ते ८, (९-१०), (११-१२).
जुलै १९०१ ते जून १९०२. पृ. २८८.
जोड अंकात प्रत्येक भाषाची आरंभपृष्ठे स्वतंत्र.

वर्ष १२ ते २० - प्रत्येकी अंक १२ (जु ते जू)
काही जोड अंक. जुलै १९०२ ते जून
१९११ (नऊ वर्षे)

वर्ष २१ - अंक १ ते ५, (६-७), ८ ते
१२. जुलै १९११ ते जून १९१२. पृ.
३०४. अंक ६ डि १९११ 'दिल्ली दरबार
अंक', सहायक - ना. ह. आपटे, सम-
शेळीकर.

वर्ष २२ ते २५ - अंक प्रत्येकी १२ (जु ते
जू) काही जोड अंक. जुलै १९१२ ते जून
१९१६ (चार वर्षे). प्रतिवर्षी डिसेंबरचा
'दिल्ली दरबार' स्मरण वादा अंक, अनुक्रमे
'नवा' २, ३, ४, ५.

वर्ष २६ ते ३५ - प्रत्येकी अंक १२ (जु ते जू)
काही जोड अंक. जुलै १९१६ ते जून
१९२६ (दहा वर्षे).

वर्ष ३६ - अक १ ते ८, (९ १०), ११,
१२ जुलई १९२६ ते जून १९२७ अक
(९ १०) मा ए १९२७ निवृत्त
साप्ताहिक 'शिवाजी अक'

वर्ष ३७ - अक १ ते ६, (७ ८), ९ ते
१२ जुलई १९२७ ते जून १९२८ अक
४ अ १९२७ 'संपादक अक'

वर्ष ३८ ते ४५ - प्रत्येकी अक १२ (पु ते जू)
काही जोड अक जुलई १९२८ ते जून
१९३६ (आठ वर्षे)

वर्ष ४६ - अक १, २, (३ ४), (५ ६),
७, (८-९), १० ते १२ जुलई १९३६
ते जून १९३७ अक (३ ४) स अ ३६
खाल लघुकथा अक

वर्ष ४७ - अक १ ते १२ जुलई १९३७ ते
जून १९३८ अक ५ न ३७ खेडकर सकार
समारम खाल अक

वर्ष ४८ - अक १ ते ५, (६ ७), ८ ते
१२ जुलई १९३८ ते जून १९३९

वर्ष ४९ - अक १ जुलै १९३९ ते ३, (४
५), ६ डिसेंबर १९३९ -

लोक-रंजक

मासिक संपादक - दत्तात्रय रघुनाथ
राजाध्याय प्रकाशक - लेकरजन ग्रंथप्रसारक
महळी, मुंबई वा व रु १ फु अ ४२ ७ २
X ४ २ प्रथमाक - नवंबर १९०९

स्वरूप - कविता, गोष्टी, काव्यबन्दा, निवड,
वरमणूक

ग्रीदवान्य -

रहानपण वरवे देवा । न चले कोणाचाही हवा ॥

विदेश माहिती - यात नाथसाधनरुत 'प्रेम
भालि सृ'

[सुमध]

वर्ष १ - अक १ नवंबर १९०९ ते ३
जानेवारी १९१० -

[१८]

लोकरंजन

मासिक संपादक - वैद्य गोविंद कळवत
छोपडे प्रकाशक - नागपूर मुद्रक - आत्मा
छा, नागपूर वा व रु ४८ फु अ ४१
अकांत १२ पृष्ठे ७ २ X ४ २ प्रथमाक -
एप्रिल १८९२

उद्देश - मनोरंजक निर्याचे मासिक -
आचार्य छद्मकविता स्वरूप - कविता, चरिते,
सुभाषित, नाटक, चारू कादंबरी इ

ग्रीदवान्य -

आपरितोपाद्रिदुषा न छाधु मन्ये प्रयोगविज्ञानम्
वयदधि शिक्षिताना आमन्यप्रत्यय चेत ॥

विदेश माहिती - सहायक - आनंदराव
कृष्णराव पोटे, कृष्णराव पंडित, आत्माराम
आप्ताजी पाडे [- विहगम, एप्रिल १९३४, पृ
२३९ ४२]

[सुमध, गोरक्ष नागपूर, भवाळकर स नागपूर]

वर्ष १ - अक १ ते १२ एप्रिल १८९२ ते
माच १८९३

वर्ष २ - अक + १ एप्रिल १८९४, २, ३
जून १८९४ -

लोकशिक्षण

मासिक संपादक - जनार्दन विनायक ओक
प्रकाशक - संपादक, तळेगाव दामाडे (पुणे)
मुद्रक - आर्यभूषण छा, पुणे वा व रु २४८,
निर्याच्यास रु २ फु अ ४४ अकांत ३२
४० पृष्ठे ९ ६ X ६ ६ प्रथमाक - अधिन
पु १० थ १८३४ शेवटचा अक - फाल्गुन
थ १८४०

उद्देश - लेखनद्वारा लोकसेवा - प्राप्तज्ञान
वृद्धनसमाचारा सुलभ कर्म देणे स्वरूप -
प्रचलित राजकारण व निव्वळ मनोरंजन वगळून
सामाजिक, धार्मिक, नैतिक, औद्योगिक, शिक्षण

विषयक व शास्त्रीय विषयवर लेण. विविध विषय-संग्रह, पोच व अमिप्राय.

ग्रीद्वान्य -

जावी तामय सयं शुद्धि विलया व्हाती पुरी जायती शना सर्वद्वि पूर्वजा मिळविल्या राखोनि हो सज्जती । अन्याना घुनी सद्गुणमरता लागो बरी ती दिशा देऊ निर्मळ लोकशिक्षण असे विश्वेश देवो यश ॥

विशेष माहिती - प्रकाशनस्थल - वर्ष ३ अंक ७ पासून पुणे. संपादक - वर्ष ६ अंक (७-८) पासून जनार्दन सज्जाराव करंदीकर. प्रकाशक - वर्ष ६ अंक (७-८) पासून रामकृष्ण दत्तानय परावर. पागड - वर्ष ४ अंक ११ पासून हल्ला कागड.

[संमर्ष, डेकॉ, जप]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. अभिन १८३४ ते माद्रपद १८३५. पृ. २ + ३८४.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. अभिन १८३५ ते माद्रपद १८३६. पृ. २ + ३८०.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. अभिन १८३६ ते माद्रपद १८३७. पृ. ५००.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. अभिन १८३७ ते माद्रपद १८३८. पृ. २ + ४८०.

वर्ष ५ - अंक १, (२-३), (४-५), ६ ते १२. अभिन १८३८ ते माद्रपद १८३९. पृ. २ + ४१०.

वर्ष ६ - अंक (१-२), (३-४), (५-६), (७-८), (९-१०), (११-१२). अभिन १८३९ ते माद्रपद १८४०. पृ. २९२.

वर्ष ७ - अंक (१-२), (३-४), (५-६). अभिन १८४० ते फाल्गुन १८४०. पृ. २२४.

लोकाशिक्षण

मासिक : संपादक - गणेश गणार जामेवर. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - समर्थ भारत

छा, पुणे. वा. व. रु. ४, वर्ष ५ रु. ४८८. फु. अं. ६६, ८८. अंकान ६४, ८० पृष्ठे. ८४ X ५४. प्रथमांक - जानेवारी १९२८. दोवट्या अंक - जून १९४१.

उद्देश - एकांशी स्वतंत्र दशावधुत्या 'लोक शिक्षण'च्या पुनरुज्जीवनासाठी प्रयत्न. विद्येची सेवा. लोकशिक्षणद्वारा लोकसेवा, महाराष्ट्रीय प्रगतीस वाहिलेले. रम्य - अखिल महाराष्ट्राच्या प्रगतीचे निदर्शक व पोषक वाङ्मय; विविधज्ञानसंबंधी, सद्भावनापोषक, देशोन्नतिकारक व सद्भिन्नचित्रोपक लोकाय मार्गदर्शक सर्व प्रकारचे लेख.

ग्रीद्वान्य -

सा विद्या या विमुक्तये ।

वर्ष ६ -

नानाविद्याकलापुक्तं सारासारसमीक्षकम् ।

महाराष्ट्रोन्नतिकरं वर्धता लोकशिक्षणम् ॥

विशेष माहिती - वर्ष ५ पासून लघु-ग्रंथप्रालेची कोड व वार्षिक वर्गणीत वाढ रु. ४८८. डिसेंबर १९३२ च्या अंकानंतर "लोक-शिक्षणाचे हे पंचवार्षिक ज्ञानसत्र कमीची उमा-रणी पूर्ण होईपर्यंत तात्पुरते धट" केले (पृ. ७९०) तरी लोकशिक्षण लघुग्रंथमाला स्वतंत्रपणे बान्द्र राहणार. वा. वर्गणी - वर्ष ५ फु. अं. ८८, वर्ष ६ - फु. अं. ६६. आकार - वर्ष ६ - ९७X६५; वर्ष १० - ८४X५४. लघु-ग्रंथमाला - वर्ष १० अंक १-या वर्गाप्रत्येकी रु. ८१२ किंमतीचे दोन उत्तम लघुग्रंथ मिळून शिवाय ९०० पृष्ठे निविष लेखाचा मजदूर मिळेल. लघुग्रंथमालेचा थोडा थोडा मजदूर प्रत्येक अंकात. लोकशिक्षणमंडळ लिमिटेड चेल्यामुळे बुडीत चालल्याकारणाने मासिक धंड केले (उपसहार).

[संमर्ष, दवापो, मसाप, जप, डेकॉ]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२८. पृ. ८२०.

वर्ष २ - अंक १ ते १०, (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९२९. पृ. ८३८.

वर्ष ३ - अंक १ ते ३, (४ - ५), ६ ते ९,
(१० - ११), १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९३०. पृ. ८६०.

वर्ष ४ - अंक (१ - २), ३ ते १२. जाने-
वारी ते डिसेंबर १९३१. पृ. ८८०.

वर्ष ५ - अंक १, २, (३ - ४), ५ ते ८,
(९ - १०), ११, १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १९३२. लघुग्रंथमालेची जोड.

वर्ष ६ - अंक + १ (जाने. = जुलै), २ ते ६,
(७ - ८), ९, १०, (११ - १२). जुलै
१९३५ ते जून १९३६. नवीन उपक्रमाचे
पहिले वर्ष.

वर्ष ७ - अंक १ ते १०, (११ - १२).
जुलै १९३६ ते जून १९३७. अंक (११ -
१२) डॉ. वेतकर विशेषांक.

वर्ष ८ - अंक १ ते ४, (५ - ६), ७ ते १०,
(११ - १२). जुलै १९३७ ते जून १९३८.
अंक १ डॉ. वेतकर विशेषांकाची पुरवणी.

वर्ष ९ - अंक १, (२ - ३), ४, ५, (६ - ७),
(८ - ९), १०. जुलै १९३८ ते एप्रिल
१९३९. पृ. ७०४. अंक ११ व १२ बद्दल
' कविकुलगुरु कालिदास ' हा लघुग्रंथमाले-
तील ग्रंथ.

वर्ष १० - अंक १ ते ७, (८ - ९), १०
ते १२. जुलै १९३९ ते जून १९४०. अंक
(८ - ९) माधव जूलियन विशेषांक.

वर्ष ११ - अंक १, (२ - ३), ४ जुलै ते
अक्टोबर १९४० + ७ ते १२ जानेवारी
ते जून १९४१. अंक ५ व ६ ममासल्या-
मुळे न काढता पुढील अंकात अधिक पृष्ठे
देऊन भरपाई. अंक १० समेलनाक.

लोकशिक्षण

मासिक : संपादकमंडळ - घा. ग. बगताप,
माणिक पटवर्धन (कार्यकारी संपादक), घं. ल.
थोरात (का. स.), प्रकाशक - चिटणीस, महा-
राष्ट्र लोकशिक्षण समिती, पुणे. वा. व. रु. २.

फु. अं. ८३. अंकात १६ पृष्ठे. १०*७ X ८*३.
प्रथमांक - अक्टोबर १९४८. पुढे चालू १९६७.

उद्देश - महाराष्ट्र लोकशिक्षण समितीचे
मुद्रण.

व्रीदवाक्य -

असाध्य ते साध्य करिता सायास ।
कारण अभ्यास तुका म्हणे ॥

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक ..., २ न १९४८, ..., ४ जा
१९४९ + ५ मा ४९ ते १०, (११ -
१२) सप्टेंबर - अक्टोबर १९४९.

वर्ष २ - अंक ..., ४ फे १९५०, (५ - ६),
७ ते १२ अक्टोबर १९५०. अंक (५ -
६) अभ्यासक्रम विशेषांक.

वर्ष ३ - १ नवंबर १९५० -

लोकसेवक

पाक्षिक : संपादकमंडळ - मा. बा. तुंगडीवार,
नी. ल. दिवाणजी. प्रकाशक - संपादक, चांद,
(१९३९) नागपूर. मुद्रक - वादा प्रिंटिंग प्रेस,
नांदे. वा. व. रु. १०२. अंकात ४ पृष्ठे.
फाउंडर चतुष्पत्री. प्रथमांक - १ आगस्ट १९३७.

उद्देश - निद्रिस्त जनतेस जागृत करून राष्ट्र-
कार्यरत करून राष्ट्रीय प्रवृत्ती वाढीस लावणे.
स्वरूप - छास कॉमिक्सच्या प्रचाराकरिता - बातमी-
पत्रे, संपादकीय, कॉमिक्सकार्याचे वृत्तंत, लेखमाला,
नियतकालिकाचे परिचय व परीक्षण.

व्रीदवाक्य -

(१) पडे साकडे सर्वदा सेवकाचे
दिनामाप हे व्रीद विख्यात साचे ।
मनामात्रि ते जेसजैसी अपेक्षा
करीता करा राम त्याची उपेक्षा ॥

(२) दुःखिवा आसरा ब्हावे ।
नसे इच्छा दुजी काही ॥

-समर्थ रामदास

विदोष माहिती - ग्याल्ल - मा. सा. कथमसार. प्रकाशन प्रत्येक महिन्याच्या १ व १६ तारखास. स्वल्पात नामपुरास १९३९. वैयक्तिक सत्याग्रह सुरू झाल्यावर १९४० त बंद पडले.

[लिहून आलेली माहिती व. वा. काटकर]

घरं १ - अंक १ ते २४. आयस्ट १९३७ ते पुढे १९३८.

घरं २ - अंक अनियमित.

नाहि जन्मनि मेष्ट्यं ज्येष्ट्यं गुणमुच्यते ।
येतद्गुरुमुने षण्य लुगमेऽपि गौरवम् ॥
विपादप्यमृत मांसं बालादपि सुमापितम् ।
अमित्रादपि सदृष्टतममेध्यादपि काचनम् ॥ - मनु.

विदोष माहिती - शेवटचे प्रीत्याक्य जाट ठराव. यात घरं १ अंक २ मध्ये 'उदेपूरचा इतिहास' व घरं २ अंक (२-३) मध्ये 'गुजरात देशाचा इतिहास' या पुस्तकाची मुरुवात प्रकाशक - (धरकरी नोंद) कृष्णराव बापूजी माडे.

लोकहितवादी

[संमं]

मासिक : संपादक - लोकहितवादी (= गोपाळ राव हरि देशमुख). प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - श्रीशिवाजी छा., पुणे. वा. व. व. १. फ. अ. ८२. अंकित २० पृष्ठे. ८×५.३. प्रपत्राक - अक्टोबर १८८२.

उद्देश - आपाल्लूद जिशासु श्रीपुरुषाच्या उपयोगार्थ, पूर्वाचे यप्रकाशन व समजुती ही गताथे झाली, हे समजावे व "उत्पुनत ज्ञान चांहीकडे प्रसिद्ध करण्यासाठी जी राजे आज पुढे आहेत त्याच्या तोंडाचे ग्रंथ आपल्या लोकांत प्रसिद्ध झाले पाहिजेत या उद्देशानेच प्रस्तुतचे मासिक प्रसिद्ध करण्याचा हेतू धारण केला आहे." एवढा - ऐतिहासिक, व्यावहारिक, सांसारिक, समाजिक, धार्मिक, वैयक्तिक, राजकीय, नीतीचे, सहायकारण, देशस्थितीच्या संधाचे, लोकसुधारणेचे ध्येये आता विषय, धृयकथक पुस्तके वाचण्याच्या सोयीसाठी त्याची वाने निरमिराळी छापीण्याची व्यवस्था.

प्रीत्याक्य -

क्षण विचक्षण विचक्षणजीविमानयः ।
यमस्य करुण नास्ति धर्मस्य स्मृतिरा गतिः ॥ १ ॥
विद्वानेव विजानाति विद्वान्यन्यद्विश्रमम् ।
न हि वक्ष्या विजानाति गुणं प्रभववेदनाम् ॥ २ ॥
आहिसा सत्यमस्तेय शौचमिन्द्रियनिग्रहः ।
एत यमासिक धर्म चातुर्वर्ण्येऽवधीमनु ॥ ३ ॥
शक्त्योपकारः कर्तव्यो नापकारः वदाम्बन ।
मोक्षकारासो धर्मो नापकाराच्च पातकम् ॥ ४ ॥

घरं १ - अंक १ ते ४, (५-६), ७ ते १०, (११-१२). अक्टोबर १८८२ ते सप्टेंबर १८८३.

घरं २ - अंक १, (२-३), (४-५), ६, (७-९), (१०-१२). अक्टोबर १८८३ ते सप्टेंबर १८८४.

घरं ३ - अंक (१-३) अक्टोबर - डि १८८४, (४-६), (७-९) प्रसिद्ध - जून १८८५ -.

लोकहितवादी

त्रैमासिक : संपादक - लोकहितवादी (= गोपाळराव हरि देशमुख). प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - शरवजु छा., पुणे. वा. व. व. १. फ. अ. ८६. अंकित ६० पृष्ठे. ८×५.४. प्रपत्राक - एप्रिल १८८३.

उद्देश - 'लोकहितवादी' मासिकाचा ऐतिहासिक मास. स्वल्प - कर्नेल डॉड याच्या प्रकाशने समग्ररूपाने उद्देशाचा इतिहास.

प्रीत्याक्य -

(मळपूतकर सचोत वर)
विप्राणा ज्ञानतो जेष्ठप क्षत्रियाणा तु यौधेतः ।
वैश्याना धान्यवचतः शूद्राणामेव जन्मनः ॥

- मनु .

(मल्लवृष्टावर सर्वांत पाली)
शौर्य तेजे धृतिर्दाक्ष्यं युद्धे चाप्यपलायनम् ।
दानमीश्वरभावश्च ध्यानकर्म स्वभावजम् ॥

— गीता

डावी बाजू —
स्वधर्ममपि चापेक्ष्य न विकम्पितुमर्हसि ।
धर्म्यादि युद्धाच्छ्रेयोऽन्यत्त्रयस्य न विद्यते ॥१॥
यदृच्छयाचोपपन्नं स्वर्गद्वारमवावृतम् ।
उजवी बाजू —
मुखिनः क्षत्रियाः पार्थे । लभन्ते युद्धमीदृशम् ॥ २ ॥
अथ चेत्त्वमिमं धर्म्यं क्षामां न करिष्यसि ।
ततः स्वधर्मो कीर्तिं च हित्वा पापमवाप्स्यसि ॥ ३ ॥
— गीता

मध्ये —
शूद्रयोनी हि जातस्य सदगुणानुपतिष्ठतः ।
वैश्यत्वं लभते ब्रह्मन् क्षत्रियत्वं तथैव च ॥
— भारते अन्नगरोपाख्याने नहुषप्रभे.
मथळयाजाली —
गडने गड चितोड गड और सब गदंया हे
ताल में ताल मोपाल और सब तदैया है ॥
विशेष माहिती — “ आमचे मासिक मुरु
होऊन एक वर्ष झाले. पृष्ठे थोडी म्हणून ऐतिहासिक
मागाकरिता ह्या नैमासिक पुस्तकाची वेगळी
योजना केली.” वर्ष २ अंक ५ व वर्ष ३ अंक
९ या नोटी सरकारी यादीवरून केल्या आहेत.
यात वर्ष १ अंक १ पासून ‘ राजस्थानचा
इतिहास ’.

[सुमंत्र]

वर्ष १ — अंक १ एप्रिल १८८३, २ जु
८३, ३ अ ८३, ४ जानेवारी १८८४.
वर्ष २ — अंक + ५ जानेवारी १८८६, ६
माध्यम १८०८, ७ डि १८८६, ८ मार्च
१८८७.
वर्ष ३ — अंक + ९ डिसेंबर १८८७ —.

वकीलांचा साथी

मासिक : संपादकमंडळ — (वरणार)
गोविंद बाबा गुफजर, पंशुराम विष्णु योगी.

प्रकाशक — म्यानेजर काशिनाथ विष्णु फडके,
ठाणे. मुद्रक — अरुणोदय छा. ठाणे (शिला).
वा. व. रु. ५. ८*४ X ५*३. प्रथमांक —
आगस्ट १८६७. (पुस्तक अंक).

स्वरूप — वूळ माले की वकिलाने करावयाचा
विचार, प्रमाणशास्त्र, करारशास्त्र, हिंदुशास्त्र,
मुखलमानी शास्त्र.
वर्ष १ — अंक १ आगस्ट १८६७ ते ४ नवंबर
१८६७ —.

वकील

मासिक : प्रकाशक — (प्रसिद्ध करणार)
माधव रामचंद्र मुघोळकर, चिकोडी (वेळगाव).
मुद्रक — निर्णयसागर छा. मुंबई. वा. व. रु. ५.
फु. अं. ८८. अंकात ६४ पृष्ठे. ८*७ X ६*२.
प्रथमांक — सप्टेंबर १८९४. (पुस्तक अंक).
उद्देश — न्यायाधीश, मॅजिस्ट्रेट, पोलिस
अमल्दार, पोलिस पाटील, वकील, मुजतदार,
व्यापारी, मुळकर्णी व इतर धंदे करणाऱ्या सर्वांस
कायद्याचे ज्ञान होण्यासाठी. स्वरूप — हिंदुधर्म-
शास्त्र, मुखलमानी शास्त्र, मुनारे एक्वीड महत्वाचे
कायदे (नामांकित ग्रंथाच्या वतज्ञाच्या आचारे),
हायकोर्टाचे निवाडे, ब्रिटीशच्या सर्व प्रकारच्या
परीक्षाचे प्रस्न व सार्वत उत्तरे, मुख्य मुख्य
राटल्याच्या हक्कीती, कायद्याची सूत्रे, कायद्याची
मूलतत्वे.

विशेष माहिती — इंग्रजी मथळा — ‘ दि
वकील ’

[सुमंत्र]

वर्ष १ — अंक १ सप्टेंबर १८९४ ते ७ मार्च
१८९५ —.

वकील

मासिक : संपादक — शम्भु गणेश गाडगीळ.
प्रकाशक — संपादक, नागपूर. मुद्रक — गोरक्षण
छा. नागपूर. वा. व. रु. ४*६. अंकात २०

पृष्ठे. ८४ × ५४. प्रथमांक - (जानेवारी १९१५).

उद्देश - निम्नळ मराठी वाचकाला हंग्रजे वाचकांची माहिती व्हावी.

विशेष माहिती - नागपूर वॉ रिपोर्ट्सचे प्रकाशन.

[आइटे]

वर्ष ३ - अंक ..., ६ जून १९१७-.

वंजारी त्रैमासिक

त्रैमासिक : प्रकाशक - संभाजी नरसुजी कालेवार (एक संपादक), मुंबई. वा. व. द. १८८. अंकात ३२ पृष्ठे. ७२ × ५. प्रथमांक - जानेवारी १९१९.

उद्देश - वंजारी म्हणजे धान्याची नेआण करणारे व्यापारी - रावजीन, भुसारजीन, राटजीन, मयुरेजीन - या समाजाची स्थिती सुधारणे. स्वतः - समाजाची स्थिती, समाजातील व्यक्तींची माहिती, शैक्षणिक माहिती इ.

[मुद्रण]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९१९, २ ए, ३ जु, ४ अक्टोबर १९१९.

वणजारी

त्रैमासिक : संपादक - विनायक शंकर कालेवार. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - असोसिएटेड प्रिंटिंग प्रेस, मुंबई. वा. व. द. १. अंकात ३० पृष्ठे. ७२ × ४८. प्रथमांक - फेब्रुवारी १९४१.

उद्देश - अखिल भारतीय वणजारी परिषदेचे मुद्रण.

[मग्न]

वर्ष १ - अंक १ फेब्रुवारी १९४१, ..., ३ आगस्ट १९४१ -.

वणजारी

मासिक : संपादक - शंकर राजमाजी पानसरे. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. द. ३. फु. अं. ८४. अंकात २४ पृष्ठे. ७२ × ४७. प्रथमांक - जून १९४७.

उद्देश - अखिल भारतीय वणजारी परिषदेचे अधिकृत मासिक.

[मग्न]

वर्ष १ - अंक १ जून १९४७ ते ३ आगस्ट १९४७ -., अंक ३ स्वराज्य अंक.

वंदे जिनवरम्

मासिक : संपादक - तार्या नेमिनाथ बाळ. प्रकाशक - कृष्णाजी रामचंद्र हाडकर, तिराणी (बेळगाव). मुद्रक - धनंजय प्रेस, खानापूर (बेळगाव). वा. व. द. १८४. फु. अं. ८२. अंकात २८, ३२ पृष्ठे. ८ × ५२. प्रथमांक - एप्रिल १९०८ (दोस्तक २४३४.) (वीरक कौडीना.)

उद्देश - स्वयं व स्वावलंबन याचे शिक्षण. स्वतः - धार्मिक, सामाजिक, राजकीय, नैतिक, ऐतिहासिक, मनोरंजक लेख.

ब्रीदवाक्य -

- (१) प्रसार शानाचा कस निखिल ज्ञानतिमिर ।
हराया, ऐक्याचा प्रकट करण्या मार्ग रुचिर ।
वधाया ती तत्त्वे बहु उभयलोकी दिवकर ।
मृणोनीया घेई जनन जगि 'वंदे जिनवरम्' ॥
- (२) भेत्तार पापपुत्रांना दातार मोक्षपदाम् ।
नेतार नयमार्गणा वंदे जिनवर सदा ॥

विशेष माहिती - आकार - वर्ष ४ ७२ × ४८. संपादक - वर्ष ३ भार. भार. क्षेत्र. वार्षिक वर्गणी - वर्ष ४ द. १८१२. "चाळू वर्षात टिळकचे व्याख्यानामुळे वर्गणीदार वाढतात व त्यामुळे व्याख्यानाच्या अंकांची पुनरावृत्ती काढावी लागत आहे." (संदर्भ - जाहिरात -

फलज्योतिषादयं वर्षं ३ अंक ८ मे १९०९ मल्लट्ट ३).

[पुमप्र, मप्र, मुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ ते ३, (४ - ५), ६, (७ - ८), (९ - १०), ११, १२. एप्रिल १९०८ ते मार्च १९०९.

वर्ष २ - अंक १ एप्रिल १९०९ ते ५, (६ - ८) नवंबर १९०९ —. मासिकाची अनु- कर्णीय अवस्था.

वर्ष ३ - अंक + १ ते १२. नवंबर १९१० ते अक्टोबर १९११.

वर्ष ४ - अंक १ नवंबर १९११ ते ३, .., ६ ए ते ८ जून १९१२ —.

वर्ष ५ - अंक (जुलै १९१४ च्या सुमारास एका अंकाची पोच - सदनं फलज्योतिषादयं वर्षं ४ अंक ४)

वन्दे जिनवरम् आणि राजहंस

मासिक : संपादक - मनोहर बापूजी महाजन, (अकोला). प्रकाशक - कृष्णाजी रामचंद्र लाडकर, निपाणी (चेळगाव). मुद्रक - वन्दे जिनवरम् छा. वा. व. व. २४८. ८'४ × ५'४. प्रथमांक - (जुलै वर्ष ७ च्या) जुलै १९२३.

उद्देश - जैनसमाजाची जाणती. स्वरूप - जैनधर्मनियमक माहिती, निबन्ध, चरित्रे, चर्चा, तीर्थक्षेत्रे, शास्त्रविचार व सर्कीण वाङ्मय, कायदा, रानेसुमारी इ.

विशेष माहिती - ' वन्दे जिनवरम् ' ची ६ वर्षे झाल्यावर सुदृढनय परिस्थितीमुळे ८ - ९ वर्षे बंद होते. त्याच्या पुनरुज्जीवनकालापासून ' राज- हण ' चे साह्य मिळाले. जोड नाव झाले. [संदर्भ - वर्ष ७ अंक १२ मल्लट्ट २] संपादक - वर्ष ९ अवादास रामजी महाजन

[मप्र, मुमप्र]

वर्ष ७ - अंक १ ते ८, (९ - १०), ११, १२. जुलै १९२३ ते जून १९२४.

वर्ष ८ - अंक + १ ते ३, ..., (७ - ८), ... (११ - १२). सप्टेंबर १९२४ ते आगस्ट १९२५ —.

वर्ष ९ - अंक + १ नवंबर १९२५, २ डिसेंबर १९२५ —.

यनिता विश्राम

मासिक : प्रकाशक - एम् पी. वेणी, एम् अचल आणि कर्णी, मुंबई. वा. व. व. ३४८. अंकात ६० पृष्ठे. ९'८ × ६'६, अंक (३ - ४) ७'२ × ४'८. प्रथमांक - अक्टोबर १९१५.

स्वरूप - सचित्र. छेद, निबंध, प्राचीन व अर्वाचीन प्रसिद्ध ग्रंथांची चरित्रे, नीतिमार्गदर्शक गोष्टी, वादबन्धा, कविता, इ

[मुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९१५, २, (३ - ४), ५, ६ मार्च १९१६ —.

यनिता-विश्व

मासिक : संपादक - सी चंद्रका अ. हाटे. सहसंपादक - विलासिनी क. रेळे. प्रकाशक - व मो. माहिमकर, मुंबई. वा. व. व ४४ फु. अ. ४६. अंकात ६४ पृष्ठे. ८'५ × ५'३, वर्ष २- ९'७ × ७'४. प्रथमांक - आगस्ट १९४८

उद्देश - महिलावर्गाच्या सर्वांगीण उन्नतीला वाढिलेले स्वरूप - सचित्र स्त्रियांचे जागतिक प्रश्न व हिंदुस्थानातील स्त्रियांचे जिन्हाल्याचे प्रश्न यांचे सफलन.

विशेष माहिती - ' दीपावली विशेषांक १९५० ' उपलब्ध आहे त्यावर वर्ष, अंक, वर्षे निर्देश नाही. संपादक - विलासिनी रेगे.

[मप्र]

वर्ष १ - अंक १, २, (३ - ४), ५ ते १२. आगस्ट १९४८ ते जुलै १९४९. अंक

(३ - ४) रीपावली अंक, अंक ७
न्यायालया ज्युविली अंक.
वर्ष २ - अंक १, २, (३ - ४), ५ ते १२.
ऑगस्ट १९४९ ते जुलै १९५०. अंक
(३ - ४) दिवाळी अंक, अंक १० म्नी-
शारीरिक शिक्षण विशेषांक.
वर्ष ३ - अंक... दीपावली विशेषांक १९५०-.

वर्धा शिक्षण

मासिक पत्रिका : संपादक - स. ल.
भागवत. प्रकाशक - कायेबाह, टिळक महाराष्ट्र
नियामाठ, पुणे. वा. व. रु. १८८. फु. अं. ८२.
अंकात ८ प्रुं. १२९ × ८९. प्रथमांक - सप्टेंबर
१९३९. शेंवटचा अंक - ऑगस्ट १९४०.

विशेष माहिती - संपादकांची प्रवृत्ती
नाटुस्त हात्यामुळे प्रथम ३ महिने व पुढे
कायम बंद.

[टिमि]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. सप्टेंबर १९३९ ते
ऑगस्ट १९४०.

वन्हाड-शाळा-पत्रक

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद
नारायण भाई दांडेकर) डायरेक्टर ऑफ पब्लिक
इन्स्ट्रक्शन, वेरार, प्रकाशक - अकोला, अमरावती.
वा. व. रु. २८८. फु. अं. ८४. अंकात (वर्ष
५३) ५६ प्रुं. ७४ × ४८. प्रथमांक -
जून १८७६. शेंवटचा अंक - मे-जून १९४८.
उद्देश - शिक्षकांच्या उपयोगासाठी. रु. १० -
आटपेपरवर पणेंचिने.

ग्रीदयास्य -

(आरंभप्रु वर्ष ५०)
माते सरस्वति पुत्रे माझार मला अपुलेंसे गमते ।
दानाने वृद्धिगत पावे परि सचये क्षणि क्षयते ॥
-उत्तमानुज

(मनुप्रु वर्ष ५१)

अपूर्वः कोऽपि कोरोऽयं विद्यते तव मारति ।
व्यथते वृद्धिमायानि क्षयमायाति संचयान् ॥
(वर्ष ७२) विद्या परं देवतम् ।

विशेष माहिती - ' वेरार स्कूल पेपर ' . नाव
- वर्ष १ अंक १ ' वन्हाडचे शाळापत्रक ' ; वर्ष १
अंक २ वर ' वन्हाड शाळा पत्रक ' . जाकार - वर्ष
६ - ६७ × ४६ ; वर्ष ९ - ७२ × ४८ ;
वर्ष २४ - ८ × ५९ ; वर्ष ३८ - ९ × ६३ ;
वर्ष ७१ - ९१ × ७७. मुद्रक - वर्ष २४ छद्म
वन्हाडी छा. अकोला; वर्ष २७ वननदार छा.
अकोला; वर्ष ३० शीर्षकटेकर छा. मुंबई; वर्ष
३७ आशिषभन प्रेस, अमरावती; वर्ष ५१
आशिषभन प्रिं. प्रेस, अमरावती; वर्ष ७२ ह. व्या.
प्र. मंडळाचे सरस्वती मुद्रणालय, वार्षिक वर्गाणी -
वर्ष ४४ रु. १८३, वर्ष ५० रु. २८८, फु
अं. ८४. संपादक - वर्ष ४९ गोपाळ शिवराम
जोगळेकर (नुमारे १९२३ पासून वन्हाड बॉयट
बोर्डचे नियमाने); वर्ष ५४ जी. बी. देशमुख
वर्ष ५५ अ. वृ. वाळके; वर्ष ६६ वि. वृ.
चीवरी; वर्ष ६७ अंक ४ ना. इ. दिवाणजी,
वर्ष ७२ अंक ५ पासून रामचंद्र दशरथ देशपांडे.
ग्रेट बंद झाली. सरकारी आहेने बंद केले.
[डे. कमिशनरचे ऑफिस अमरावती, सार्वजनिक
वाचनालय, हुंमर]

वर्ष १ ते ८ - अंक प्रत्येकी १२ (जू ते मे)
बरेच जोड अंक. जून १८७६ ते मे १८८४
(आठ वर्षे).

वर्ष ९ - अंक १ ते ११. जून १८८४ ते
एप्रिल १८८५.

वर्ष १० - अंक (१ - ३), (४ - ५);
(६ - ७), (८ - ९), (१० - ११),
१२. मे १८८५ ते एप्रिल १८८६.

वर्ष ११ - अंक १ ते ११. मे १८८६ ते
मार्च १८८७.

वर्ष १२ - अंक (१ - २), (३ - ४),
(५ - ६), ७ ते ९, (१० - ११).
एप्रिल १८८७ ते फेब्रुवारी १८८८ +

वर्ष १३ - अक ..... (७ - ८)
अ - न १८८८, (९ - १०), (११ - १२). फे - मार्च १८८९.

वर्ष १४ ते १८ - अक प्रत्येकी १२, (ए ते मा) बरेच जोड अक, एप्रिल १८८९ ते मार्च १८९४ (पाच वर्षे).

वर्ष २० - अक १, (२ - ३), (४ - ५), ६ ते ८, (९ - १०), ११, (१२-वर्ष २१ चा १). एप्रिल १८९५ ते एप्रिल १८९६.

वर्ष २१ - अक २ मे १८९६, ३, (४ - ५), ६, ७, (८ - ९) न-डिसेबर १८९६....

वर्ष २४ ते २८ - अक प्रत्येकी १२ (ए ते मा) बरेच जोड अक. एप्रिल १८९९ ते मार्च १९०४ (पाच वर्षे)

वर्ष २९ - अक (१ - २), (३ - ४), ५, (६ - ७), (८ - ९), १० ते १४. एप्रिल १९०४ ते मे १९०५. अक १३ व १४ = वर्ष ३० चे अक १ व २.

वर्ष ३० - अक ३ ते १२. जून १९०५ ते मार्च १९०६.

वर्ष ३१ ते ४४ - अक प्रत्येकी १ ते १२ (ए ते मा) एप्रिल १९०६ ते मार्च १९२० (चौदा वर्षे). वर्ष ३८ चे अक ७ ते १२ यावर वर्ष ३९ आणि वर्ष ३९ चे अक १ ते ३ यावर वर्ष ४० असे घुसून छापले आहे.

वर्ष ४५ ते ४९ - अक प्रत्येकी १२ (ए ते मा) काही जोड अक एप्रिल १९२० ते मार्च १९२५ (पाच वर्षे).

वर्ष ५० - अक. , (२ - ३) मे जून १९२५, ४, ५, आगस्ट १९२५. अक (२ ३) ५० चा वाढदिवस विशेषांक

वर्ष ५१ ते ५५ - अक प्रत्येकी १२ (ए ते मा) काही जोड अक. एप्रिल १९२६ ते मार्च १९३१ (पाच वर्षे).

वर्ष ५६ - अक (१ - २), ३ ते ७, (८ - ९), १० ते १२. एप्रिल १९३१ ते

मार्च १९३२. अक (१ - २) शिक्षण विशेषांक, अक (८ - ९) दीपावली विशेषांक.

वर्ष ५७ - अक (१ - २), ३ ते ६, (७ - ८), ९ ते १२. एप्रिल १९३२ ते मार्च १९३३. अक (७ - ८) दीपावली अक.

वर्ष ५८ - अक (१ - २), ३ ते १२. एप्रिल १९३३ ते मार्च १९३४.

वर्ष ५९ - हा वर्षाचा अक गळला !

वर्ष ६० - अक १, २, (३ - ४), ५ ते १२. एप्रिल १९३४ ते मार्च १९३५. अक (३ - ४) शिक्षण विशेषांक

वर्ष ६१ - अक १, (२ - ३), ४ ते १२. एप्रिल १९३५ ते मार्च १९३६. अक (२ - ३) सार्वजनिक रोम्य जुबिली महोत्सवाक.

वर्ष ६२ ते ६६ - अक प्रत्येकी १२ (ए ते मा) काही जोड अक. एप्रिल १९३६ ते मार्च १९४१ (पाच वर्षे) वर्ष ६२ अक (५ - ६) पद्धतिविशेषांक.

वर्ष ६७ - अक १ ते ६, (७ - ८), ९ ते १२. एप्रिल १९४१ ते मार्च १९४२. अक (७ - ८) दिवाळी अक.

वर्ष ६८ - अक (१ - २), ३ ते ६, (७ - ८), ९ ते १२. एप्रिल १९४२ ते मार्च १९४३. अक (१ - २) प्राथमिक शिक्षण विशेषांक, अक ३ पुरवणी, अक (७ - ८) दिवाळी अक.

वर्ष ६९ - अक (१ - २), ३ ते ६, (७ - ८), ९ ते १२. एप्रिल १९४३ ते मार्च १९४४. अक (१ - २) खास वर्षारंभ अक, अक (७ - ८) दिवाळी अक

वर्ष ७० - अक (१ - २), ३ ते ६, (७ - ८), ९, (१० - ११), १२. एप्रिल १९४४ ते मार्च १९४५. अक (१ - २) वर्षारंभ अक, अक (७ - ८) दिवाळी अक.

वर्ष ७१ - अक (१ - २), ३ ते ६, (७ - ८), ९ ते १२. एप्रिल १९४५ ते मार्च

१९४६. अंक (१-२) वपारिम अंक, अंक (७-८) ग्राम सुधारणा ग्राम शिक्षण विशेषांक.

वर्ष ७२ - अंक १ ते ७, (८-१०), ११, १२. एप्रिल १९४६ ते मार्च १९४७. अंक ७ शारीरिक शिक्षणांक, अंक ११ शिक्षक अंक वर्ष ७३ - अंक १, २, (३-४), ५ ते १२. एप्रिल १९४७ ते मार्च १९४८. अंक ६ स्वातंत्र्यदिन अंक; अंक ९ प्रयालय अंक, अंक १० श्रद्धांजलि अंक.

वर्ष ७४ - अंक १ एप्रिल १९४८, (२-३) मे जून १९४८ - अंक (२-३) समाजशिक्षण अंक.

वसंत

मासिक : संपादक - शंकर श्रीधर कामत सहसंपादक - डी. पी. शोरवणकर. प्रकाशक - संपादक, (मुंबई) वा व. व. २८८. फु. अ. ०४. अकात ७६ पृष्ठे ९*६ X ६*६. प्रथमांक - अक्टोबर १९३४.

उद्देश - मराठी भाषेतील उच्च दर्जाच्या मासिक पुस्तकातच मर घालणे. स्वल्प - मल्लप्रसाद तीनरणी चित्र, आत आर्टिफरवर पणंचिने कथा, कविता, चित्रे, प्रहसन, नाट्य छटा, शब्दचित्रे, मनोरंजनार्थ लेख, प्रचलित महत्त्वाच्या विषयाचे मासिक समालोचन व चर्चा

[सुमप्र, पुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९३४, २ न दिवाळी अंक, ३, ४ जून ३५, ५, ६ मार्च १९३५ -

वसंत

मासिक : संपादक - दत्तप्रसाद सदाशिव काटदरे प्रकाशक - संपादक, मुंबई मुद्रक - मौज प्रि. न्यूरो, मुंबई वा व. व. १०. फु. अ.

व. १. अकात ६० - ६४ पृष्ठे १० X ८ X ४. प्रथमांक - नवंबर १९३३. पुढे चार १९६०. (वर्ष - पुष्प, प्रथम १४ पुष्पे)

उद्देश - ' विचारप्रसन्न साहित्य व साहित्यिक कर्मणूक '. स्वल्प - सचिन. कलावर्तमान, विचारप्रसन्न लेख, साहित्यिक मनोरंजन करणाऱ्या सामाजिक लुप्तधा, टीकालेख, ज्ञान व मनोरंजन, व्यंग्यचित्रे, विनोद, आठवणी व नारायणिका, सामाजिक व राजकीय चर्चा.

विनोद माहिती - महाराष्ट्राचे अभिनव प्रकाशन मुद्रक - पुष्प ६ न्यू टाइम्स प्रिंटर, पुष्प ७ वसंत प्रेस, मुंबई. प्रथम महासुद्धकालीन निर्वंधामुळे नवे नियतकालिक काढणे अशक्य झाले. त्यामुळे मासिक पुष्पाचे प्रकाशन गृहणून आंध संपादनात पहिले डिसेबरन घेले नंतर त्याच कारणासाठी ' कलावर्तमान ' नावाचे एक बंद पडलेले मासिक निकल घेऊन ' वसंतप्रकाशन - कलावर्तमान मासिक ' गृहणून अंक काढले पुढे मुद्राचे निर्वंध उठल्यावर ' वसंत ' उजळ मासिकाने मासिक गृहणून निघू लागले

[सुमप्र, मप्र, जप्र]

वसंत प्रकाशन (पुष्पे)

(वर्ष १ घ २) - अंक १ ते १४. नवंबर १९४३ ते डिसेंबर १९४४. पुष्प १ दिवाळी, पुष्प ४ श्रावण पुष्प, पुष्प ८ - विनोदपुष्प

वसन्त-कलावर्तमान

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४५. अंक ५ औद्योगिक शास्त्र अंक, अंक ११ दिवाळी अंक

वर्ष ४ - अंक १ ते १२ जानेवारी ते डिसेंबर १९४६ अंक ११ दिवाळी अंक

वसंत

वर्ष ५ - अंक १ ते १२ जानेवारी ते डिसेंबर १९४७ अंक ५ ' नारोग्य अंक ', अंक ११ दिवाळी अंक

वर्ष ६ - अंक १ ते १२ जानेवारी ते डिसेंबर १९४८. अंक ४ महर्षि कवे विशेषांक, अंक ११ - दिवाळी अंक

वर्ष ७ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९४९. अंक ६ ग्रहिणी विरोधाक; अंक
११ दिवाळी अंक.

वर्ष ८ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९५०. अंक ५ विवाह विरोधाक; अंक ११
दिवाळी अंक.

‘आर्यधर्मदर्पण’ व ‘आर्यधर्मरहस्य’ याची
दिशा वेगळी.

[मुंमयं, दफेगो]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९००, २ नवंबर
१९०० —.

वसंत-विहार

मासिक : संपादक - धोडू तुकाराम तोंडवळ
कर. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. अंकात ४८
पृष्ठे. ७.२ X ४.८. प्रथमांक - अक्टोबर
१९२५.

[आकडे]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९२५ —.

वसुधैव कुटुंबक

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. वा. व. रु. १.
अंकात १६ पृष्ठे. प्रथमांक अक्टोबर १९००.

उद्देश - धार्मिक विषयाचे मासिक. धार्मिक
विषयाची चर्चा व संग्रह करणे. परधर्माविषयी
निंदात्मक मनकुर येणार नाही. स्वल्प - मठ
विषयक माहिती, नर्जाकची तीर्थक्षेत्रे याचे वर्णन,
साधुसंतांची चरित्रे, चमत्कार इ., धर्मजाग्रतीचे
लेख, इतर मासिकांतील धार्मिक लेखाची भाषा-
तरे, धार्मिक चळवळी व संस्था याची माहिती.
मराठी कवी व कविता, ग्रंथपरीक्षण इ.

ग्रीदयान्य -

अनित्यानि शरीराणि वै(वि?)मयो नैव शाश्वतः ।
नित्यः सन्निहितो मृत्युः कर्तव्यो धर्मसंग्रहः ॥

विशेष माहिती - पत्रव्यवहाराचा पत्ता -
दामोदर गंगाधर मराठे, गाणगापूर (खोलापूर),
धीरूच संस्थान विद्वत् चैतन्य त्रिशांतिमठ गाणगा-
पूरच्या विद्यमाने. मठोपादक - विद्वत् चैतन्य बोवा.
‘ पिअॉशेफिन्ट ’, ‘ ब्रह्मवादिन् ’ यांचा आदर्श.

वागीश्वरी

मासिक : संपादकमंडळ - रामचंद्र बालाजी
मावकर (प्रकाशक), श्रीनिवास रामचंद्र बोवडे.
प्रकाशक - वर्ष १ अंक ७ पासून रामचंद्र मार्टंड
हल्लरनवीस, नागपूर. वर्ष २ जयकृष्ण केशव
उपाध्ये. मुद्रक - महाराष्ट्र छा. नागपूर, अंक
७ - श्रीगणेश प्रि. वर्कर, पुणे; वर्ष २ - अक्षय
छा., उमरावती. वा. व. रु. ४ भागाळ. फु.
अं. ०६. अंकात ४८, ६४ पृष्ठे. ९.६ X
६.५. प्रथमांक - अश्विन शु. १० शु. १८५१.
(वर्ष - विलास).

उद्देश - हिंदुसंस्कृतीच्या पुनरुज्जीवनाय
सहाय्यारे. स्वल्प - धार्मिक, शास्त्रीय, ऐतिहासिक,
राजनीय, वाङ्मयिक, ब्रह्मसमक वर्गरे छलित व
विदग्ध विषयाची चर्चा, लघुकथा, कविता, नव-
प्रकाशित छलित विद्वत्कृतींची निर्मळ परीक्षण;
प्रचलित सांस्कृतिक प्रश्नाची स्पष्ट व सामोपाय
चर्चा, स्वभावचित्रे, जगप्रसिद्ध व्यक्तींचे
परिचय इ.

ग्रीदयान्य -

‘ संस्कृति म्हणजे राष्ट्राचा आत्मा ’
तमोपायविनाशिनी सकलकालमुद्योतिनी ।
धरातलविहारिणी जडसमाजविद्वेपिणी ॥
कृपाविशिष्टहायिनी लसदलोत्तमैरामिनी ।
मदन्तलवर्तविनी भवतु कापि कार्दविनी ॥

विशेष माहिती - उत्प्रेरक - गोपाळ
मुकुंद हुदार. संपादकमंडळ - वर्ष २ चे :
१ कृष्णशास्त्री शुले, २ श्री. रा. बोवडे, ३ गोपाळ
मुकुंद हुदार, ४ रामचंद्र बालाजी मावकर, ५ शरद
बाळाजी शास्त्री. संपादक - वर्ष ५ अंक १ - ७

श्री. रा. बोबडे; अंक ८ पासून शं. बा. शास्त्री.
प्रकाशक - वर्ष ४ कृष्णा श्रीधर जोशी.
वा. वर्गणी - वर्ष ५ रु. ३, फु. अं. ८४.
वाफार - वर्ष ५ - १५ × ७२. मनाई
हुकूम - वर्ष १ विलास १२ च्या सुमारे मुंबई
सरकारचा मनाई हुकूम मुद्रा. लेखलेखकगूची -
वर्षवार.
सरकारकडून जामीन वागणी - वर्ष ३ विलास ८
(वैशाख श. १८५४) मधील 'सजीवन'
(व्यं. शं. बर्कील) कर्मितेबद्दल १००० रु. चा
जामीन.

[दवापो, गंग्रा, जंग]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. अखिन १८५१ ते
मात्रपद १८५२. पृ. ७७९.

वर्ष २ - १ ते ५, (६ - ७), ८ ते १२.
अखिन १८५२ ते मात्रपद १८५३.
पृ. ८३७.

वर्ष ३ - अंक (१ - २) अखिन - का
१८५३, (३ - ४), ५ ते ९ ज्येष्ठ
१८५४. अंक १० ते १२ बदल 'अधु-
पुले' (व्यं. शं. बर्कील) कपासग्रह देण्यात
आला.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. मे १९३३ ते
एप्रिल १९३४, अंक ९ वा ३४ बिडमोक.

वर्ष ५ - अंक १ मे १९३४ ते ९ (जानेवारी)
१९३५ -.

वाग्विलास

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद)
दागोदर सावळाराम. प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक -
विद्याप्रकाश छापखाना, मुंबई वा. घ. रु. २
फु. अं. ८६. अंकात सदरवार प्रकरणावर २४
पृष्ठे. ८४ × ५४. मपमाक - अक्टोबर
१८८३. (पुस्तक - अंक).

उद्देश - आचार्यद श्रीपुराणाच्या उपयुक्त
नियमांचे. स्वदेशाचा बाणा घन. त्याद्वय - कृष्णा-
बीरस्य, एकी, विद्याद्वी श्रीदे शास्त्रीय विषय.

उपयुक्तविषयसमाहा, संपुरणचरित्रमाहा, मनो-
रंजक चटकदार गोष्टी, सुभाषित, लोकवार्ता,
कादंबरी, नाटक इ.

ब्रीदवाच्य -

बलस्य व्यथनानीह वायुयुक्तानि मनीषिभिः ।

मुख्यो मेदोहि तेपा तु पाणिथो विदुषा मतः ॥

- विराटपर्व

न ब्रह्मविद्या न च राज्यलक्ष्मी ।

चर्चा तशी हे कर्मिता कवीची ।

समोच्चमी अर्पण मान होते ।

चित्तास कन्येसम सौख्य देते ॥ - प्रथमराधव

विशेष माहिती - मुद्रक - पुस्तक १ अंक

२ सख्तिवर्ण छापखाना. मालकी - पु. १ अंक ६

पासून त्रिनाथक मोरेधर धामणकर अपवा कृष्णाजी

नारायण शास्त्री. वाग्धिरासातील 'अभिनव तरुणी

विद्या प्रहसना' संबंधी खटला शास्त्र्यामुळे अंक

मागासले. या खटल्यात प्रथमने मुद्रले. मुद्रक व

विनेते यास दंड झाला. पुस्तक २ अंक (८ -

९) पासून 'वेदातज्ञानप्रकाश' मासिक

पुस्तकाचा मजदूर 'वाग्विलास' तच देण्याचा

ठराव केला.

[मुंमर्ग, मग, दवापो]

वर्ष १ - अंक... २ नवंबर १८८३, ३, (४ -

५) के ८४, + ६ मा १८८५ ते ११

ऑगस्ट १८८५...

वर्ष २ - अंक १ अक्टोबर १८८५ ते ९ जून

१८८६ -.

वाग्विलास

मासिक : संपादक - कुमुदिनी सेर. प्रका-

शक - संपादक, मुंबई. वा. घ. रु. १. फु. अं.

८१०३. अंकात ७४ पृष्ठे. ११ × ८७.

प्रथमक - (मे १९३५).

उद्देश - सुग, सपत्ती, समाधान या विषयास

वाहिलेले. आचार्यद श्रीपुराणासाठी त्रिपानी

चानविलेले, त्याद्वय - लेग, कविता, स्तुत्या इ.

ग्रीदवाक्य -

अनुद्देशक वाक्य सत्यं प्रियहितं च यत् ।

विशेष माहिती - मारुतलीलवती गोविंद बोले.

[मय]

वर्ष १ - अंक ...., २ जून १९३५ ते ५ सप्टेंबर १९३५ —.

वाङ्मय

मासिक : संपादक - एकनाथ वादव निहाडकर, प्रकाशक - संपादक, नाशिक. वा. घ. रु. ३०४ फु. अ. ८५. अकात ४० टुपे. ८'४" x ५'४". प्रथमांक - जून स. १८५५ (मार्च १९३३).

स्वरूप - संपादकीय, साहित्य व भाषा, ललितवाङ्मय; सारिक व शास्त्रीय, सामाजिक, धर्म विषयक, आर्थिक, प्रथपरीक्षण, मनोरंजन, कविता, पदे, टायरी इ. नटचित्रमाला, वाङ्मयमत्त-चित्रमाला.

विशेष माहिती - यात वर्ष १ अंक १ - मराठी नियतकालिकाचे समालोचन. अंक ६, ७ - नागपुरची मासिके व मराठीचे छाट. शिवाय (१) नटचित्रमाला, (२) वाङ्मय भूतविन माला. वर्ष ३ अंक (३ - ४) - 'इमजी अमदानी' तील छाट उत्कृष्ट पुस्तके कोणती ?

[[दवागो, मय, मुंमय]]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जून ते फाल्गुन १८५५. अंक ४ कविपरीक्षण अंक

वर्ष २ - अंक ... २ वर्षां १८५६, ३, ... ६ मा. .... ८ डि १९३४, ११, मार्च १९३५ .. .

वर्ष ३ - अंक ... २ जु १९३५, (३ - ४) भा - सप्टेंबर १९३५ —.

वाङ्मयशोभा

मासिक : संपादकमंडळ - मनोहर महादेव वेळकर, पु. रा. मिडे. प्रकाशक - पु. रा. मिडे प्रकाशन संस्था, पुणे. मुद्रक - प्रतिभा छापखाना पुणे. वा. घ. रु. १८८ (तीन महिन्यात नाव नोंदविणारास रु. १). फु. अं. ८२. अकात ३२ टुपे. ९'५" x ७'५". प्रथमांक - ५ मे १९३९. पुढेचा १९६७. (वर्ष ९ अं ४ आगस्ट १९४७ पासून सलग अंकक्रमांक).

उद्देश - (वर्ष ५ अंक २ पासून) जीवन व वाङ्मय यास वाहिलेले मनोहर प्रथमालेचे मासिक. साहित्य, साहित्यिक आणि साहित्यिकांचा परिचय. मराठी वाङ्मयासंबंधी माहिती सतत पुरविणारे मासिक किंवा 'साहित्य पुरवणी'. स्वतंत्र - सचित्र चित्रेपणे. कथा, स्वभावचित्रे, व्यक्तिचित्रे, 'या महिन्यातील वाङ्मयशोभा' (वाङ्मय समालोचन), कविता इ. शिक्षणविषयक लेख, 'लयट' (परीक्षीय वाङ्मयाचा परिचय), वाहते वारे, रुपेरी सत्तार, ग्रह आणि तारे, गव्हत्याची घोर (निनोद व भाष्यायिका), शास्त्र-शास्त्रज्ञ, संसार इ. सदरे.

ग्रीदवाक्य -

(वर्ष १ अंक ५ ते वर्ष ५ अंक १)
हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः ।

विशेष माहिती - सहाय्यक, पहिल्या तीन अंकांचे संपादक व पहिल्या आठ अंकांचे प्रकाशक - पु. रा. मिडे. फक्त वर्ष १ अंक ५ च्या मल्टिश्रवर शिरोमणी 'मनोहर प्रथमालेचे मासिक.' आकार - वर्ष १ अंक ६ - १०'६" x ८'३", वर्ष ४ - ८'२" x ७'२", वर्ष ७ अंक ११ - १०'६" x ८'३", वर्ष १२ - ९'७" x ७'३". वा. वर्गणी - वर्ष १ अंक ८ रु. २; वर्ष ५ अंक ११ रु. २०८; वर्ष ६ अंक ८ रु. ४; वर्ष ८ रु. ५; वर्ष १० रु. ६, पु. अ. ८१२, आजीव वर्गणी रु. ६०. प्रकाशक - वर्ष १ अंक ९ पा. रा. टमडरे, वर्ष २ अंक ४ म. म. वेळकर. संपादक - वर्ष १ अंक ४

म. म. केळकर, पा. रा. दमढेरे, गं. भा. निरतर;
वर्ष १ अंक १२ फक्त केळकर. मुद्रक - वर्ष १
अंक ३ ज. स. लि. प्रेस पुणे; वर्ष १ अंक ६
राजगुरु प्रेस, पुणे.

[जग्रं]

वर्ष १ ते ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२.
(मे ते ए). मे १९३९ ते एप्रिल १९४४
(पाच वर्षे). प्रतिवर्ष दिवाळी अंक. वर्ष ५
अंक २ पन्नासावा खास अंक.

वर्ष ६ - अंक १ ते ५, (६ - ७), ८ ते
१२. मे १९४४ ते एप्रिल १९४५. अंक
६ - ७ दिवाळी अंक.

वर्ष ७ - अंक १ ते १२. मे १९४५ ते एप्रिल
१९४६. अंक ७ दिवाळी अंक.

वर्ष ८ - अंक १ ते ५, (६ - ७), ८ ते
१२. मे १९४६ ते एप्रिल १९४७. अंक
१ नववर्षापर्यंत अंक, अंक (६ - ७) दीपा-
वली अंक.

वर्ष ९ - अंक १ ते ६, (७ - ८), ९ वा
४८, १०, (११ - १२). मे १९४७ ते
एप्रिल १९४८. अंक १ वर्षापर्यंत खास अंक,
अंक ४ वर्गमासा खास अंक. सलग अंक
वर्षाक १०० पासून सुरू. अंक (७ - ८)
दीपावली अंक.

वर्ष १० - अंक १ ते १२. मे १९४८ ते
एप्रिल १९४९. अंक १ नववर्षापर्यंत अंक,
अंक ५ (११३) टस्ट ऑफ इंडिया विमा
कंपनी लि. निवेदन विरोधाक, अंक ७ (११५)
दीपावली अंक.

वर्ष ११ - अंक १ ते ५, (६ - ७), ८ ते
१२. मे १९४९ ते एप्रिल १९५०. अंक
१ नववर्षापर्यंत विरोधाक, अंक ४ वा
स्वातंत्र्य विरोधाक, (६ ७) दीपावली;
१० फे लोकसत्ताक भारत विरोधाक

वर्ष १२ - अंक १ मे १९५० ते ६, (७ -
८) न - डि १९५०. अंक १ नववर्षापर्यंत
विरोधाक, अंक ४ एक आगस्ट विरोधाक,
अंक (७ - ८) दीपावली विरोधाक.

वामनी ग्रंथ

मासिक : प्रकाशक - बाळाजी आणि कंपनी,
मुंबई. मुद्रक - इंडियन प्रिंटिंग प्रेस, मुंबई. वा.
व. क. द. फु. अं. ८१०. अंकात १०० पृष्ठे.
८.४ X ५.४. प्रथमांक - (सरकारी नोंद) नवंबर
१८८९. (सलग अंकक्रमांक)

उद्देश - वामनपंडिताच्या ग्रंथाच्या पुनार
प्रती मिळवून शुद्ध करून ते एकवट छापून प्रसिद्ध
करणे. त्पछ १ - ८० पृष्ठे वामनपंडिताच्या
यथार्थदीपिकेकडे व राहिलेली त्याच्या इतर
स्पृष्ट काव्याकडे.

ब्रीदवाक्य -

नमित्रा साष्टांग श्रीपतिमत्तिरसख वामनस्वामी ।
रसमवना तत्ववना मानी या तेवि वाम न स्वा मी ॥
- मोरोपंत.

जेवा चडासु सतेज व्योमी ।
तैसाचि केवळ वामनस्वामी ।
ज्याची शोकरचना ये भूमी ।
भूमइळावरी अर्घ्य गा ॥
- श्रीधर.

विशेष माहिती - मध्यव्यात मुलाखा -
वामनपंडिताच्या सर्व उपलब्ध ग्रंथांचा समग्र पहिल्या
अकाच्या मलपृष्ठावर नाव नाही.

[सुमम]

अंक - १ ते १२. नवंबर १८८९ ते अक्टोबर
१८९०.

अंक - १३ ते २४. नवंबर १८९० ते अक्टो-
बर १८९१.

चारांगना भिन

मासिक : संपादक - विष्णु गोविंद बोरामणीकर.
प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - चित्रशाळा
छा., पुणे. वा. व. क. ३. फु. अं. ४४. अंकात
३२ पृष्ठे. ७.२ X ४.८. प्रथमांक - जून १९२७.
उद्देश - शिक्षण व संस्कृतीच्या अभावी
स्वतः पतिव बघून दुसऱ्याकून बनविणाऱ्या वेद्या.

समाजाला शिक्षण देणे, सुधारणे, नीतिमान करणे.
स्वरूप - सामाजिक, पौराणिक विषय व समाज-
सुधारणा या विषयांवर लेख. गोष्टी, प्रसिद्ध स्त्री-
पुरुषांचे चोरो, ऐतिहासिक व पौराणिक वारांगनांची
चरित्रे.

विशेष माहिती - पहिल्या अंकात हरितनय-
लिखित 'पवित्र प्रेम' ही गोष्ट व 'वेदयासमाज'
हा लेख.

[मुद्रण]

वर्ष १ - अंक १ जून १९२७-.

वाल्मीकिरामकथामहोदय

मासिक : संपादक - (लिहिणार) ये. डा.
सं. गोगाळशाही बांदे, प्रकाशक - जावजी
दादाजी, निर्णयसागर छा., मुंबई. मुद्रक -
निर्णयसागर छा., मुंबई. वा. व. रु. ५.
फु. अं. ८८. अंकात ४८ पृष्ठे. ८'९" X ६'२".
प्रथमांक - फेब्रुवारी १८७४.

उद्देश - वाल्मीकि रामायणातील सर्व कथांचे
माकृत गद्यरूपाने मापांतर. जनहितार्थ.

धीद्व्यास्य -

कृतं रामरामेति । मधुरं मधुराधरम् ।
आरुह्य कविताशाखा । वंदे वाल्मीकिर्कोकिलम् ॥

विशेष माहिती - अडीच वर्षांत, ३०
अंकांत सर्व ग्रंथ पुढा होईल. [अमिप्रयज्ञज्ञानोदय
२१-५-१८७४, पृ. २४६.]

[मुद्रण]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १८७४
ते जानेवारी १८७५. पृ. ५७२.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १८७५ ते
जानेवारी १८७६. पृ. ३०७ + २५२.

वर्ष ३ - अंक (१-२) फेब्रुवारी-मा १८७६,
(३-४), (५-६) जून-जुलै १८७६ - पृ.
२८८.

वाल्मीकीय रामायण

मासिक : संपादक - (पुस्तककर्ता) बी. ए.
पंडित काशीकर. प्रकाशक - संपादक, पुणे. वा.
व. रु. २८६. फु. अं. ८४. अंकात २४ पृष्ठे.
८'३" X ५'४". प्रथमांक - जून १८१०.
(पुस्तक-अंक).

उद्देश - आजपर्यंत बालगीतीय रामायणाचे
मापांतर छालेले नाही. ती उणीव नाहीशी करणे.
स्वरूप - मापांतराशिवाय लुटके, गोष्टी इ. विषय.

विशेष माहिती - मथळ्याखाली - (प्राकृत).
[मद्र]

वर्ष १ - अंक १ जून १८१०-.

विकास

त्रैमासिक : प्रधान संपादक - डॉ. नरहरी
अनंत बरवे. प्रकाशक - संपादक, तळेगाव-दामाडे.
मुद्रक - प्रपुल्ल मि. प्रेस, पुणे. वा. व. रु. ५.
फु. अं. ८८. अंकात ७० पृष्ठे. ८'३" X ५'५".
प्रथमांक - २६ जानेवारी १९५०. दोबटचा
अंक - नवंबर १९५०.

उद्देश - मनाचा सर्वांगीण विकास करणे -
रोगाने दुर्बल झालेल्याचे मनाला उत्साह मिळवून
देणे आणि दण नाहीत त्यांना रोगाच्या उत्पादना-
विषयी जागरूकता देणे व उपायांची माहिती करून
देणे. स्वरूप - मराठी, गुजराती, इंग्रजी, हिंदी,
चित्र व रचना असे पाच विभाग - विभागवार
शाखासंपादन.

धीद्व्यास्य -

मवेदिकासो मनसो विनायः ।

असतो मा सद्गमय । तमसो मा ज्योतिर्गमय ।
मृत्योर्मा अमृतं गमय ।

विशेष माहिती - मूळ हस्तलिखित मासि-
काचे छापील त्रैमासिकात रूपांतर. तळेगाव जनरल
हॉस्पिटलवर्क. दण्णालयाव, दण्णाकरिता व दण्णाच्या
साहाय्यावरच 'विकास' चा जन्म. तात्त्विक मत-
भेदांमुळे इ.

[मुंमंत्रे]

वर्ष १ - अंक १ - २६ जा १९५०, २ - १४ मे, ३ - १५ आ, ४ - १ नवंबर १९५०.
अंक १ गणराज्यदिन अंक, अंक ४ दिवाळी अंक.

विक्रम

मासिक : प्रकाशक - व्ही.जी.देवधर, सातारा, पॉर जगदीश (?), सातारा. मुद्रक - सहस्रकर छा. . वा. व. क. १. पु. अं. ८१८६. अंकित २४ पृष्ठ. ६"९ X ४"१. प्रयमांक - ९ जुलै १९०६.

उद्देश - सरकारच्या घड्याळ वेळ मान न ठरविता त्याच योग्य सत्ता देणे, लोकास त्याचे अविकार समजावून देणे, आपली खरी मते व विचार जनांपुढे प्रदर्शित करणे, स्वदेशप्रीती वाढविणे इ. त्वरित - राजकीय, सामाजिक, धार्मिक, औद्योगिक विषयावर लेख. स्वदेशी वळवळीचा पुरस्कार, कादंबरी, नाटक इ.

धींदवान्य -

महंत महंत करावे । युक्तिबुद्धीने मरावे ।

जाणते करीत विचारावे । नाना देशी ॥ १ ॥

-रामदास.

विदेश माहिती - 'देशी कागदावर छापिले.'

[मुंमंत्रे]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १९०६, ..., ३ सप्टेंबर १९०६—.

विजय

मासिक : संपादक - दत्तात्रय गणेश चांदोरकर
प्रकाशक - ग्वाल्हेर. वा. व. क. २८८. पु. अं. ८४. अंकित २६ पृष्ठ. ८"४ X ५"४ प्रयमांक - (जुलै १९२१).

स्वरूप - सचित्र. चैन्योत्पादक चरित्रे, सुख कथिता, गुलजार गोष्टी, चटकदार विनोद, उगमुक्त धंदे, कृत्यश्र, जगाचा संसार इ. संदीर्घ विषय.

धींदवान्य -

स्वे स्वे कर्मण्यमिरतः संसिद्धिं लभते नरः ।

विदेश माहिती - माहितीची नोंद वर्ष २ अंक ५ वरून. " सदाशिव अनंत शुद्ध व मास्कर रामचंद्र भालेराव हेरी संसादकमंडळात होते असे म्हणतात... विद्यार्थ्यांच्या विदेश आवडीचे. " —कवचाले - ' मध्यमारीय मराठी वाङ्मय ' पृ. ३२३.

[आकडे]

वर्ष २ - अंक ... ५ नवंबर १९२२—.

विजय

मासिक : संपादक - बसवर्णिमाधारी पुराणिक.
प्रकाशक - संपादक, सोलापूर. मुद्रक - विजय छा. सोलापूर. वा. व. क. ३. अंकित ४० पृष्ठ. ८ X ५"३. प्रयमांक - (मे १९३०).
स्वरूप - संदीर्घ विषय. काही थोडे लेख त्रिआयत घर्मविषयक.

[शासत्रा चातुर]

वर्ष २ - अंक...७ नवंबर १९३१.....

वर्ष ३ - अंक... ८ (डिसेंबर) १९३२...

वर्ष ४ - अंक... ५ अक्टोबर १९३३.
(वर्षारंभ बदल्ला)—.

विजयी नामदेव

मासिक : संपादक - (वर्ष ३) बाळकृष्ण राजाराम हेरे. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - इंदुप्रकाश छात्राला, मुंबई. वा. व. क. २. अंकित ३२, ४० पृष्ठ. ८"४ X ५"४. प्रयमांक - वेव शु. १ शु. १८५४.

उद्देश - समाजाची दुःस्थिती माहीरी होण्यासाठी दिनचर्येत, व्यापारध्यान व वर्तन-

जमात करावयाच्या वडलावढल विचारविनिमय करून माहिती पुरविणे. स्वरूप - सचिन. नामदेव समाज व पोटभेद याच्या हिताबरोबरच इतर समाजाशी सहकारित्व. समाजाच्या शैक्षणिक व औद्योगिक उत्तरीविषयक लेख, नामदेव-समाजोन्नति परिपदेच्या अनेक समाजकार्यावढलची अभिवृत्ती उत्तम करणारे चर्चात्मक लेख, गोष्टी, कविता, कादंबरी, चित्रे, चरित्रे, स्थलवर्णने. समाजाच्या चळवळी, पोटभेद एकीकरण.

ग्रीदवाक्य -

- (१) नामा म्हणे केशवराजा । केला नेम चालवी माझा ॥ - नामदेव.
- (२) नामा म्हणे आम्ही पायीचे चिरे । सतपाय हिरे वर देती ॥ - नामदेव.
- (३) सत्य सफलाचा दाता भगवान । सर्व करी पूर्ण मनोरथ ॥ - तुकाराम.
- (४) जो पदरीये निजमक्त मोठा । श्रीपाडुरंगी ददमाव निष्ठा । ज्यासी सदा श्रीहरि खेळ खेळे । तो नामदेवो स्मर एक वेळे ॥

- श्रीधरस्वामी नाहारे.

- (५) बुद्धीचे वैभव । आन नाहि दुजे । एका केशिराजे । एकल सिद्धी ॥ - श्रीज्ञानदेव.

विशेष माहिती - ग्रीदवाक्य - फक्त पहिल्या दोन अंकाचे मलप्रावर. (१) व (२) व आरमप्रावर (३). पुढच्या अंकावर फक्त (१) व (३), वर्ष २ पासून अनुक्रमणिकेच्या वर फक्त (४); फक्त वर्ष २ अंक १ ते ४ आरमप्रावर (५). पहिल्या अंकाच्या आरमप्रावर चैन १८५३ असा निर्देश. वर्ष २ पासून रजक वाङ्मयाचा समावेश. वर्ष ३ अंक १ मध्युष्ट ३ - "पुढील अंकात विजयन्ता अभिमानास्पद इतिहास येईल".

[मुंमयं, दवायो, जय, देरेसप्रह]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. चैन ते फाल्गुन १८५४.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. चैन ते फाल्गुन १८५५. अंक १२ फाल्गुन नामदेव समाजे-
[१९]

वृत्ति परिषद, महाड, अधिवेशन २५ वे विशेष अंक.

वर्ष ३ - अंक १ चैन १८५६ ते ५ श्रावण १८५६-.

विणकर-सेवक

मासिक : संपादक - महादेव पुंडलिक विचकर, द्वितीय खंड - रामचंद्र महादेव विचकर. प्रकाशक - संपादक, सातारा. मुद्रक - (वर्ष ५ व द्वितीय खंड) विजय प्रेस, सातारा. वा. व. च. २. अंकात २४ पृष्ठे. ८"४ x ५"५. प्रथमांक - (जून १९३५). पुढे वाढ - १९५१ (१) उद्देश - हातमागधंत्राच्या हितास वाढिलेले. स्वरूप - सचित्र.

ग्रीदवाक्य -

'सत्यसक्त्याचा दाता भगवान'
विशेष माहिती - "विणकर सेवक" हे नाव पुढे सरकारी नोंदीत १९५१ मध्ये आढळते.
[मय]

(प्रथम खंड)

वर्ष १ - अंक ..., २ ते ४, (५-६), (७-८), ९, (१०-१२). (जून १९३५) ते मे १९३६.

वर्ष २ - अंक + ..., २ नवंबर १९३६, ३ डि, ४ जा ३७, ... + (७-९) जू-आ-३७.... ११, १२ नवंबर १९३७.

वर्ष ३ - अंक १ डिसेंबर १९३७....

वर्ष ५ - अंक ..... ९ सप्टेंबर १९४०-.

(द्वितीय खंड)

वर्ष १ - अंक + १ ते १२. मे १९४३ ते एप्रिल १९४८.

विदर्भ शिक्षक

मासिक : संपादकमंडळ - गंगाधर लक्ष्मण कुल्कर्णी, पुढलीक बगनाथ दवडे. प्रकाशक -

गिरगाव (अमरावती, व्हाट). वा. घ. क. २.
अक्षांश २४°३८' ७"८' X ५५°४'. प्रथमांक - नोवेंबर
१९२३.

श्रीदवाभ्य -

शिष्टा श्रिया कर्मविद्यामयम् ।
संक्रान्तिरन्यस्य निरोधयुता ।
यथोक्तं साधु य शिष्टाणां ।
धुरि प्रणिधानयितव्यं पण ॥ - काठिवाड.
अधोनिमेष शारदा शिक्किणे न येई (छाये) कुणा ।
कट्टे शिक्किणे जरी वस न शारदा ती कुणा ।
मुनिय अमुनी असें गारु पार अप्यानी ।
अशा गणी शिष्टागणि विवेकशाली जनी ॥

- वा. ग. गारुटे.

[अमरावती, तारवेसंगम.]

वर्ष १ - अंक १ नवंबर १९२३ ... ५ मार्च
१९२४ -

विदर्भाचा शेतकरी

मासिक : संपादक - म. वृ. बुरबुरे.
प्रकाशक - संपादक, अमरावती. वा. घ. क.
४०८. फु. अ. ८६. अक्षांश २८°३८' ९"६' X
६०°२. प्रथमांक - आगस्ट १९५०. पुढे चार.

उद्देश - शेतकरी शिष्यास वाढिलेले. तत्त्वज्ञान -
शेतकरीविषयक तत्त्वज्ञाने लेख, कविता, चरित्रे व
शेतकरीविषयी माहिती.

श्रीदवाभ्य -

मार्ग दाखुनी मेळे आधी दयानिधि सत ते ।
तेचि पथे चालो जाता न पडे गुता कोठेही ॥

- सत तुकाराम.

[विदर्भ छा. अमरावती]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९५० ते ५
डिसेंबर १९५० -

विद्या

मासिक : संपादक - जगन्नाथ रावजी डुळ्ड.
प्रकाशक - मुबई. मुद्रक - निर्णयसागर छा.,

मुबई. वा. घ. क. २. फु. अ. ८४. अक्षांश ४८°
३८' ७"८' X ४४°३. प्रथमांक - जानेवारी १८९८

उद्देश - लहान मुलांकरिता सवित्र मासिक
पुस्तक. १९२४ - सवित्र.

श्रीदवाभ्य -

मुग्धगीम्य नि काव्यम् ।
कधी काण नारी पुढाच्या मुग्धा ।
सदा गाधते हागणे हे मुग्धा ॥ - वामनरावट.

विशेष माहिती - 'चार कव्या' (सुट
कविता) त्या पुस्तकाच्या प्रस्तावनेत (लेखक ज.
रा. डुळ्ड, इ. १९००) चार शब्द निघाल्याचा
उल्लेख आहे.

[मद्र]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १८९८ ते ४....

विद्याकल्पतरु

मासिक : संपादक - रावजी निम केशव
संगरे, शिर्डीदार नियत गायकनाड महाराज.
प्रकाशक - बडोदे. मुद्रक - अरुणोदय छा., ठाणे.
वा. घ. क. ३ आगाऊ. फु. अ. ८५. अक्षांश
१६°३८' ९"४' X ६०°३. प्रथमांक - एप्रिल
१८६८. शेवटचा अंक - मार्च १८७१ (?)
(पुस्तक अंक).

उद्देश - नाना प्रकारच्या विद्या, कला,
कौशल्ये, युक्ती व तत्त्वबोधी मोठमोठे कारणांने,
तशीच कित्येक प्रकारची हुबरे, औपचे व त्याची
श्रिया व ग्रहसंबंधी सर्व व्यन्या लावा निवार
करून प्रत्येक वस्तूचे अनुसरसिद्ध निरूपण.

विशेष माहिती - इंग्रजी मधला - 'मराठी
सायकलोपीडिया'. मराठी पयांय - "भूगणजे
मराठी भाषेमध्ये विद्यासंग्रह." "पस्तीस अंक
पुरे झाल्यावर कर्ता दिवगत झाल्या" चे वृत्त 'विद्या-
माला' मासिक वर्ष १ अंक १ (सप्टेंबर
१८७८) मध्ये आढळते.

वर्ष १ - अंक १ ते १२. एप्रिल १८६८ ते मार्च १८६९. पृ. १९२ - 'अश्वत्थ' - पर्यंत.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. एप्रिल १८६९ ते मार्च १८७०. पृ. १९३ ते ३८४ - 'इष्ट' - पर्यंत. अंक ३ च्या मध्यपृष्ठावर चुर्चिने अंक पाच म्हाटेले आहे. अंक १० वर साल चुर्चिने १८६९ पडले आहे.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. एप्रिल १८७० ते मार्च १८७१. पृ. ३८५ ते ५७६. 'उन्माद' - पर्यंत.

विद्यानंद

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद) बाळकृष्ण रामचंद्र बापट. प्रकाशक - अह्मीबाग. मुद्रक - सत्यसदन, अह्मीबाग. वा. घ. रु. १०२ आगाऊ. फु. अं. ८३. ८'४" X ५'४". प्रथमांक - चैत्र श. १८०५. (पुस्तक अंक).

उद्देश - मध्ययात्राली कसात - उपयुक्त विषयाचे मासिक पुस्तक. स्वरूप - ईश्वरविषयक विद्या, उपयुक्त वैद्यक समग्र, उपयुक्त ज्ञानसमग्र, गद्यपद्य सुभाषितसमग्र, सर्व ज्ञानसमग्र.

विशेष माहिती - पनव्यवहाराचा पत्रा - बाळकृष्ण रामचंद्र बापट, पुरुषोत्तम गोपाळदोष्ट गुजर, अल्हडीबाग, नजीक मार्किट.

वर्ष १ - अंक १ चैन १८०५ -.

विद्याप्रसार

मासिक : संपादक - दामोदर लक्ष्मण लेले. प्रकाशक - संपादक, गाई. वा. घ. रु. ३. फु. अं. ८६. अंकात ४८ पृष्ठे. ८'४" X ५'४". प्रथमांक - चैन श. १८४३.

स्वरूप - कविता, निबंध, कादंबरी इ.

ग्रीदवाक्य -

न हि ज्ञानेन सदृश पवित्रमिह विद्यते ।

विशेष माहिती - पुणे शहरातील विद्वान स्नेहाच्या प्रोत्साहनाने - प्रवृत्त करणारे मुख्य सहायक श्री. आनंदराव बाबूरान सावरकर. मग पृष्ठावर देखीक याची नोंद आढळते.

[दवावे]

वर्ष १ - अंक १ चैन १८४३ -.

विद्याभूषण

मासिक : प्रकाशक - (अंक ६) सदाशिव काशीनाथ त्रिराणे आणि मंडळी, सातारा. वा. घ. रु. ८८. फु. अं. ८१०६. अंकात १२ पृष्ठे. ७'३" X ४'३". प्रथमांक - अक्टो १८८९. (पुस्तक - अंक).

स्वरूप - सर्वोप विषय. सामाजिक, राजकीय आणि शास्त्रीय विषयावर निबंध, प्राचीन व अर्वाचीन कथांच्या कविता, स्त्रियाकरीता नीतिपर व मनोरंजक लेख, सुभाषिते, ऐतिहासिक गोष्टी, अद्भुत चमत्कार इ.

ग्रीदवाक्य -

मातेव रक्षति पितेव हिते नियुङ्क्ते ।

वान्तेव चापि रमयत्यपनीय वेदम् ।

उत्तमो तनोति वितनोति च दिक्षु कीर्तिम् ।

वि वि न साधयति कस्यलतेव विद्या ॥

विशेष माहिती - नामांतर वर्ष १ अंक ५ फेब्रुवारी १८९० पासून 'महाराष्ट्र कोकिल व विद्याभूषण.' [या मध्यंतरात 'महाराष्ट्र कोकिल' मासिकाच्या दोन अवतारामधील अल्पकालीन कालखंड होता. पाहा - 'महाराष्ट्र कोकिल.']

[समग्र]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १८८९ ते १० जुलै १८९० -.

विद्यामाला

मासिक : संपादक - (करणार) जनार्दन हरि आठव्ये. प्रकाशक - (रत्नागिरी). मुद्रक -

जगन्मित्र छा., रत्नागिरी. वा. व. व. ३, मागाहून
रु. ४८८. फु. अ. ४६. अंकात १६ + ४ पुटे.
९.६ X ६.४. प्रथमांक - सप्टेंबर १८७८.

उद्देश - "नानाप्रकारच्या निया, कला,
कोशले, युक्ती व तत्संबंधी मोठमोठे कारखाने
तशाच नित्येक प्रकारच्या हुशारी, औषधे व त्याची
निया व गृहसंबंधी सर्व व्यवस्था याचा विचार
कमून प्रत्येक घस्तूचे अन्योन्य पार्श्वस्थित स्पष्ट
निरूपण. " 'पेनी सायकलोपाडिया' या इंग्रजी
कोशार्तल शब्दाचा समावेश.

विशेष माहिती - इंग्रजी मधल्या 'ऑर
मराठी सायकलोपाडिया.' मराठीत खुलासा -
'गृहजे महाराष्ट्र भाषेमध्ये नियासंग्रह अथवा ज्ञात
—'इ. (उद्देशात पाहा). वर्ष १ अखेर 'अक
एव्हाच माग पडू लागले. भाष्य नाही'. यालाच
'ए मन्थनी पॅप्लेट्' असेही नाव दिलेले आहे.
"विद्याकल्पनपेशा अर्थविस्तार व शब्दविस्तार
अधिक" असा विविधानविस्ताराचा अभिप्राय.

[मंडलिकपत्र, पुनम]

वर्ष १ - अंक १ ते ९, (१० - १२)
सप्टेंबर १८७८ ते आगस्ट १८७९. रु.
१९२. 'अ' ते 'अनार.'

वर्ष २ - अंक १ सप्टेंबर १८७९ 'अनुराधा'
पर्यंत.

विद्यार्थि जीवन

मासिक : संपादक - बालकृष्ण महादेव
पुनारी प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक -
उल्हास मुद्रणालय, पुणे. फु. अ. ८८. अंकात १२
पुटे. ९.५ X ७.३. प्रथमांक - डिसेंबर १९४७.

उद्देश - विद्यार्थि जीवनावरून तळमळ वाटणारे
असंख्य विद्यार्थी आणि विचारधत यांच्या विचारांना
याचा पोहोचणे - महाराष्ट्रातील विद्यार्थिजीवन,
शिक्षक व शिक्षणिक क्षेत्र याचे दिग्दर्शन तत्त्व -
मराठी हिंदी, उर्दू व शिऊक - शिक्षकाची
छायाचित्रे - त्याचा परिचय, हुशार विद्यार्थी,
त्याची छायाचित्रे व परिचय.

विशेष माहिती - संचालक - दयान्त देव.

आकार - वर्ष ३ - ८.७ X ५.६.

[मग]

वर्ष १ - अंक १ डिसेंबर १९४७....

वर्ष ३ - अंक १ फेब्रुवारी १९५०, २ मार्च
१९५०—.

विद्यार्थिमित्र

मासिक : संपादकमंडळ - (सरकारी नाद)
जगन्नाथ धोंडो मामले, जी. एम्. कालेलकर.
प्रकाशक - जी. एम्. कालेलकर, मुंबई. मुद्रक -
शारदाकॉपीन छा, मुंबई. वा. व. व. ४११.
अंकात १६ पुटे. ७.३ X ४.२. प्रथमांक -
सप्टेंबर १८९४. (पुस्तक-अंक)

उद्देश - मुलवाठी. स्वरूप - विद्यार्थ्यांस
आवश्यक अशी माहिती, मोठमोठ्या लोकांची
विद्यार्थिदोशील चरित्रे, नीतिबोधक व शिक्षण-
विषयक कादंबऱ्या, लहान मुलांच्या गोष्टी, कविता,
वापाची मुलास पत्रे, कूटप्रश्न.

विशेष माहिती - संपादक - वर्ष २ -
महादेव गोपाळ वझे (व आणजी एक)

[शुभम]

वर्ष १ - अंक १ ते ८, (९ - १२). सप्टेंबर
१८९४ ते आगस्ट १८९५.

वर्ष २ - अंक (१ २), ३ ते ७ जून
१८९६—.

विद्यार्थी

त्रैमासिक संपादक - शिवाराम अनंत
देसाई प्रकाशक - इंदूर. मुद्रक - शुद्धप्रकाश
छापखाना, मुंबई. वा. व. व. ३. अंकात सदरवार
१२७ पुटे ७.५ X ४.४. प्रथमांक - जानेवारी
१९०७. नेटल्या अंक - जानेवारी १९१४
(सव्या अंकानुक्रम)

उद्देश - धर्म आणि तत्त्वज्ञान यांचे अध्ययन प्रेरित करणे. स्वरूप - मराठी इंग्रजी. धर्म व तत्त्वज्ञानविषयक छेपामाला - उपनिषदांतील वचनांचा संग्रह, धार्मिकधर्मांचे परमरहस्य, पाश्चात्य वस्त्रधर्मांचा, पाश्चात्य पंडित आणि वैदिक पारमार्थिक विचार, सूर्योदयी यादिक उत्पत्ती, तुकारामाच्या अभ्युत्थानाचे हार, पारमार्थिक वाक्यांचा संग्रह, वैदिक रिलिजन, सिलेजन्स फ्रॉम इन्डियन रिटोरेचर, मराठी कल्याणतील घेचे, वेदान्ताचे सिद्धान्त, मोठ्या विषयावर लहान निबंध, शास्त्रभाष्य.

धीदवाक्य -

फोडिले माझार घन्याचा हा माळ ।
मी तर हमाळ मार-याही ॥

विशेष माहिती - अंक २२ एप्रिल १९१३ पावून सुमारे अर्धा मजदूर मराठीत व अर्धा इंग्रजीत. " मध्यतरी धर होते. आता पुन्हा जुलू १९१२ पावून होळकर सरकारच्या आध्याने निघू लागले आहे " - लोकशिक्षण (ओक) वर्ष १ अंक ५ पृ. १६०. यात " पाश्चात्य संपत्ति विषयक, राज्यविषयक व तत्त्वज्ञानविषयक विचारांची उत्क्रांती " या विषयावर लेख आहेत.

[मध्य, सुमय]

वर्ष १ - अंक १ ते ४. जानेवारी ए - जु - अक्टोबर १९०७.

वर्ष २ - अंक ५ ते ८. जानेवारी ते अक्टोबर १९०८.

वर्ष ३ - अंक ९ ते १२. जानेवारी ते अक्टोबर १९०९.

वर्ष ४ - अंक १३ ते १६. जानेवारी ते अक्टोबर १९१०.

वर्ष ५ - अंक १७ जानेवारी १९११, १० ए ११ + १९ जु १९१२, २० अक्टोबर १९१२. (खंड पटला - जुलै १९११ ते जू १९१२).

वर्ष ६ - अंक २१ ते २४. जानेवारी ते अक्टोबर १९१३.

वर्ष ७ - अंक २५ जानेवारी १९१४.

विद्यार्थी

मासिक : सप्तम - पादुरंग रामाशिव माने. प्रकाशक - संपादक, अमळनेर. वा. घ. क. २८१२. अंकित ८८ पृष्ठे. ३.९ X ५.४. प्रथमांक - नवंबर १९०८.

उद्देश - ग्रीक विद्यार्थ्यांसाठी - विद्यार्थ्यांचा ज्ञानगणना वाढवून ती विविध प्रकारे तत्त वर्णने. स्वरूप - सविन.

धीदवाक्य -

फोडिले माझार घन्याचा हा माळ ।

मी तर हमाळ मार-याही । - तुकाराम.

विशेष माहिती - पानदेश शिक्षण मंडळातील (के ई सोवायटी) शिक्षकांनी चालविलेले. वर्ष २ मध्ये अंक ६ व ७ यांच्या दरम्यान ' ऑर्गॅनिज्मची सुरुवात ' संपादक - वर्ष २ अंक ७ - ग. रा. जोशी

[पुढील, सुमय]

वर्ष १ - अंक १ ते १२ नवंबर १९२८ ते अक्टोबर १९२९.

वर्ष २ - अंक १ नवंबर १९२९ ते ६ ए १९३० + ७ स १९३१ ते १२ फेब्रुवारी १९३२.

वर्ष ३ - अंक . , ३ मे १९३२ ते १२ फेब्रुवारी १९३३.

विद्यार्थ्यांचा(च्या) कल्याणार्थ अनेक-विषयसंग्रह

साप्ताहिक पत्र - संपादक - (कृष्णशास्त्री). प्रकाशक - संपादक, वेळगाव. मुद्रक - सुबुद्धि प्रकाश (शिळाछाप), वेळगाव येथील पुस्तकालयाचा फ. अ ८८६. अंकित ८ पृष्ठे ८.१ X ५.९. प्रथमांक - ३३ नवंबर १८९६. (पुस्तक अंक).

ग्रीद्वयस्य -

काव्यशास्त्रविनोदेन कालो गच्छति धीमताम् ।

[संमेलं]

वर्ष १ - अंक १ पुढे १९२०, २ आगस्ट १९२० -.

विद्याविलास

मासिक : प्रकाशक - शंकर रघुनाथ गोखले (मानजही), कोल्हापूर. वा. घ. क. र. फ. अं. ८३. अंकित ३२ पुढे. ९.१ × ६.१. प्रथमांक - चैत्र घ. १८०९.

स्वरूप - मराठी भाषा, शिक्षण, ग्रंथग्रीष्मण; काव्ये, नाटके, कादंबऱ्या; राजतरंगिणी, कथागारे-स्थापन इ. श्री मायातरे, कवी, राजे यांना काळ निर्माण, उपयुक्त कलावी माहिती, खुट नियम; भरतस्मृताग्रंथ.

ग्रीद्वयस्य -

किं नि न साधयति कल्लतेव विद्या ।

विशेष माहिती - १ वर्षानंतर तात्कादिकात स्थापित. यात सहस्रपुढे लिखित ' भरतस्मृताग्रंथ ' छापले.

[सामग्री]

वर्ष १ - अंक १ ते ३, ... (६ - ७), (८ - ९), (१० - ११), १२. चैत्र ते फाल्गुन १८०९.

विद्याविहारी

मासिक : प्रकाशक - उपाध्ये आणि मडळी, मुण्डे-जजिरा (मुलावा). मुद्रक - सत्यवदन छा., बेजिरा. वा. घ. क. १०४. अंकित १६ पुढे. ७.८ × ५.१. प्रथमांक - अक्टोबर १८९५.

उद्देश - मायदेश व मायमाया यांच्या उन्नतीसाठी वाङ्मयप्रकाशन. स्वल्प - निबंध, शास्त्रीय लेख, भाषाविहारी, मैत्रीलेखा निबंधाची मायातरे.

ग्रीद्वयस्य -

अन्या जगद्विजयी मनसः प्रमि-

रन्धैव कापि रचना घननाथटीनाम् ।

लोकोत्ता च वृत्तिरावृत्तिरुत्तमा

विद्यावता सख्येय गिरा दवीयः ॥ १ ॥ - जगताय.

[संमेलं]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १८९५ ते ७

एप्रिल १८९६ -.

विद्यासेवक (१)

मासिक : संपादक - यशवंत रामकृष्ण दाते.

प्रकाशक - भीमर ध्वजेश पेंतकर, पुणे. मुद्रक - शानकेश छा. वा. घ. क. १०४ ट. सह. फ. अं. ८१०६. अंकित १६, ६४, ७२ पुढे. १०.५ × ७.२. प्रथमांक - (समुदा) सप्टेंबर १९२४. दोषद्वया अंक-आगस्ट १९२९.

उद्देश - महाराष्ट्रीय शानकेशमंडळाचे संपादन. १९२४ - शानकेशातील शुकाच्या दुरुस्त्या व आर्णवा दुरुस्त करण्यासाठी पुरवण्या, शानकेश-विषयक यातल्या. शुद्ध मौलिक शास्त्रे, यात्रिक कला व कादंबऱ्या, कथा वगळून वाङ्मयविषयक लेख व तात्काल शास्त्रे व सामान्य मानवी व्यवहार यावर लेख. प्रथमांकन, मुद्रण इत्यादी धंदे, नाट्य नृत्यादी ललितकलाशी सलग अवगारे राजकारण वगैरे. वाङ्मय, समाजशास्त्र, अर्थशास्त्र, राजकारण इ. विषयावर मारुत लेख, उच्च कविता, नावीन्यपूर्ण व उद्बोधक गोष्टी, वैतकराच्या कादंबऱ्या.

विशेष माहिती - शास्त्रकार - वर्ष २ फाल्गुन

९.५ × ६.६. संपादक - वर्ष ५ श्री. व्य. पेंतकर. वा. वर्गणी - वर्ष २ - क. १०८; वर्ष ३ - क. ४, वर्ष ५ - क. ४. फ. अ. ८६. पृष्ठसंख्या - वर्ष २ - ४८, वर्ष ३ - ६४, वर्ष ४ - ७२. शिवाय यात डॉ. पेंतकर यांची ' निश्चयाने राजकारण ' ही छेपत्राला ग गोविंद-पीन या नावाने त्यांच्या काही जुन्या रपुट कविता प्रसिद्ध झाल्या.

[सुमन, वन, डेको]

घर्ष १ - अंक १, २, (३-४), ५ ते १२.
सप्टेंबर १९२४ ते आगस्ट १९२५.

घर्ष २ - अंक १ ते ६ (६ म्हणजे अंक).
सप्टेंबर १९२५ ते फेब्रुवारी १९२६. गोड-
वनातील प्रियंवदा-पादवी.

घर्ष ३ - अंक १ ते ५, (६-७), ८ ते
१२. मार्च १९२६ ते फेब्रुवारी १९२७.
अंक (६-७) 'परायदा'; अंक ११
जा १९२७ राजवाडे अंक.

घर्ष ४ - अंक (१-३), (४-५), ६ ते
१०, (११-१२). मार्च १९२७ ते
फेब्रुवारी १९२८. अंक (१-३) 'आद्या-
वादी'; अंक (११-१२) 'महाराष्ट्राचे
काव्यपरीक्षण'.

घर्ष ५ - अंक १ एप्रिल १९२८, २ मे २८,
+ ३ जून १९२९ ते ५ आगस्ट १९२९.
'ब्राह्मणकन्या', 'स्त्रीसत्ता पराम्व नाटक'.

विद्यासेवक (२)

मासिक : संपादक - श्रीवर हंफदेश वेतकर.
प्रकाशक - रामकृष्ण हरि बापट. वा. व. रु.
१०२, फु. जे. ८१. अंकात १६ पर्यंत
पृष्ठे, ९'७ X ७'३. प्रथमांक - (पुनरुत्थान)
सप्टेंबर १९३५. शेवटचा अंक - डिसेंबर
१९३६ (१).

उद्देश - जुन्या 'तहकूब' केलेल्या विद्यासेवका
(मागे पाह्या)चे पुनरुत्थान. स्वरूप - राजकारण,
समाजशास्त्र, प्राचीन महाराष्ट्र, ऐतिहासिक लेख.

विशेष माहिती - अंक ३ पासून आर्ट-
पेपरवर. संपादक - अंक ८ - श्री. व्य. वेतकर,
वि. प्र. गोडबोले, हे. रा. घारे.

[दबाणे]

घर्ष ६ - अंक १ सप्टेंबर १९३५, २ ते ४
डि, ५ जा ३६ नवेंबर, ७ ए-मे-ज, ८
डिसेंबर, १९३६ - एवूण पृष्ठे १०८.

विधायक

मासिक / पाक्षिक : संपादक - गणेश
भाकर पंडित. सहसंपादक - ग. रा. घारबळकर.
प्रकाशक - संपादक, अलिबाग, मुद्रक - कुलाबा
आर्ट प्रिंटिंग प्रेस, अलिबाग. वा. व. ट. सह रु.
८१२. अंकात ८ पृष्ठे. ९'४ X ६'५. प्रथमांक -
मे १९२६.

उद्देश - लोकजाति, प्रामुख्याने अस्पृश्यतेचा
प्रश्न. त्याबरोबर स्वदेशी, राष्ट्रीयप्रेम व खेडे-
गावची सुधारणा या बाबतीत चळवळ करणे.
स्वरूप - अग्रलेख, स्फुटे, अस्पृश्यसमाचार,
स्वदेशी वस्तूप्रसार, वृत्तवार, थोराचे बोल, सुला-
मुखीच्या गप्पा, पोच आणि अभिप्राय इ.

धीव्याभ्य -

मल्लप्रसाद - जनसेवा हीच ईश्वरसेवा.
अग्रलेखाचे दर - एकमेका खास करू.

अथचे घर सुपय ॥

विशेष माहिती - वर्णन - 'मासिक पत्रक'
व 'पाक्षिक पत्रक'. घर्ष १ अंक २ पासून मल-
प्रसाद 'मासिक पत्र' असा निर्देश. कार्यक्षेत्र
फक्त अलिबाग तालुका. आर्थिक परिस्थितीमुळे
बंद करावे लागले.

[सुमन]

मासिक

घर्ष १ - अंक १ ते १२. मे १९२६ ते एप्रिल
१९२७.

पाक्षिक

घर्ष २ - अंक १ ते शुद्ध ७ घ. १८४९, २
वे घ १, ३ ज्ये शुद्ध १, ४ ज्ये घ ४
१ घ. १८४९-.

विनय

पाणमासिक/द्वि(१)मासिक (घर्षांत ५ अंक)

: संपादक - ज्य. वि. गोविंदकर. प्रकाशक -
वा. क. पाटणकर, भांडव. वा. व. रु. १. अंकात
४८ पृष्ठे. ९'५ X ७'३. प्रथमांक - जून १९२८.

उद्देश - औषधसंस्थान निवाद्यालयामार्फत प्रसिद्ध होणारे, स्वरूप - सचित्र. शिक्षणविषयक तज्ञांचे व विद्यार्थ्यांचे लेख.

वीद्धान्य -

तेजस्वि नावधीतमस्तु !

निर्देश माहिती - साधार - वर्ष ६ - ७.२ × ४.८. संपादक - वर्ष ६ धांगे विठ्ठल शुळकर्णी. ' द्वैमासिक ' - " वर्षातून पाच वेळा प्रसिद्ध होते. "

[द्वाभो]

पाण्मासिक

वर्ष १ - अंक १ जून १९२८, २ डिसेंबर १९२८....

द्वैमासिक (५ अंक)

वर्ष ६ - अंक ... , ४ डिसेंबर १९३३.

वर्ष ७ - अंक १ (पोच ' सहचिचार ' वर्ष १३ अंक (२ - ३) डि १९३४).

विनोदी मित्र

मासिक : प्रकाशक - यशवंत बाळकृष्ण क्षीरसागर, मुंबई. अंकात २४ पृष्ठे. ७.२ × ४.२. प्रथमांक - आगस्ट १८९७. (पुस्तक - अंक).

स्वरूप - सचित्र. विनोदी गोष्टी, लेख इ.

वीद्धान्य -

वदोनी साधूकें करिल ह्वांचार प्रतिपदा कथा चातुर्माच्या कथिल चरित्रचोत्तिहि कदा । सुचित्र रेखोनी रमविल मुगानी किस्किदा विनोदी मित्राचे जनन जनलोकास्त्य सदा ॥

[मुंमंत्रं, पुमंत्रं]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १८९७ ते ५ डिसेंबर १८९७—.

विबुधमिया

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद) गोविंद निहल शिरसट. प्रकाशक - गोविंद विठ्ठल, मुंबई.

मुद्रक - सुबोध प्रकाश छापखाना, मुंबई. वा. व. रु. २ आगस्ट, रु. ३ मार्गानून. फु. अं. ४. अंकात प्रकरणवार २४ पृष्ठे. ८.४ × ५.४. प्रथमांक - जानेवारी १८८४. (पुस्तक - अंक)

स्वरूप - संपुष्ट सामाजिक, धार्मिक, नैतिक निषावर निबंध, सुमापित, आख्यायिका, पौराणिक व मनोरंजक गोष्टी; कादंबरी, ऐतिहासिक चरित्रे; श्रियाची कर्तव्ये, त्यांची स्थिती; जुद्धे.

वीद्धान्य -

मातेव रश्ति पितेव हिते नियुक्ते ।

कान्तेव चापि रमयत्यपनीय खेदम् ॥

स्पर्धां तनोति वितनोति च दिक्षु कीर्तिम् ।

किं किं न साधयति कस्यल्लेव विद्या ॥

निर्देश माहिती - मुद्रक - वर्ष २ विद्या-प्रकाश छापखाना, मुंबई. पत्रव्यवहाराचा पत्ता - गोविंद विठ्ठल, व्यवस्थापक विबुधमिया, मुंबई. यात ' ज्ञानमुद्रिका ' कादंबरी.

[मुंमंत्रं]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १८८४ ते ३ मार्च, १ ए, १० अक्टोबर १८८४ ...

वर्ष २ - अंक (१ - २ - ३ - ४) जानेवारी - एप्रिल १८८५. पु. ७२ —.

विमा आणि व्यापार

मासिक : संपादक - पांडुरंग सीताराम काणे. प्रकाशक - संपादक, पुणे. वा. व. रु. ३८८. ९.५ × ७.४. प्रथमांक - सप्टेंबर १९४७. पुढे चालू.

उद्देश - विमा, बँका व व्यापारविषयक व्यावहारिक माहिती देणारे. स्वरूप - सचित्र. विमा-व्यापार वृत्तिनिर्देश, विमाविषयक ' स्पुट विचार ', समावेशन, व्यापारी उलाढालीची माहिती, पोच व अमिषाय इ. आर्थिक विषय.

[मुंमंत्रं]

वर्ष १ - अंक १ ते ३, (४ - ५), ..., ७ ते १२. सप्टेंबर १९४७ ते आगस्ट १९४८.

६ वा अंक निघाला नाही; अंक ९ विमा-
वार्षिक विरोपाक, अंक १२ जनरल इन्शुरन्स
विरोपाक.

वर्ष २ - अंक १ ते ८, (९-१०), ११, १२.
सप्टेंबर १९४८ ते आगस्ट १९४९, अंक
३ व्यापार विशेषक, अंक ७ 'इन्शुरन्स
अॅन्युअल १९४८' (इंग्रजी), अंक ११
जनरल इन्शुरन्स विरोपाक.

वर्ष ३ - अंक १ ते ७, (८-९), १० ते
१२. सप्टेंबर १९४९ ते आगस्ट १९५०,
अंक २ दिवाळी अंक, अंक (८-९)
विमा-वार्षिक, इंग्रजी, अंक १० विमा
विरोपाक भाग १; अंक ११ विमा विरोपाक
भाग २.

वर्ष ४ - अंक १ ते ३, (४ ते १२). सप्टेंबर
१९५० ते आगस्ट १९५१, अंक ३ चौथी
विमाव्यापसायिकाची जेनी दिवाळी अंक.

विमा - जगत्

मासिक : संपादक - रा. न. अभ्यंकर. सह-
संपादक - हरि बालकृष्ण कीर्तने. प्रकाशक - श्री.
र. राजगुरु, पुणे. वा. व. र. २. फु. अं. ८३.
अंकित २० पृष्ठे. १०"८ X ८"४. प्रथमांक -
जानेवारी १९३८. शेवटचा अंक-नवंबर १९४०.

उद्देश - विमा व व्यापारविषयक. विमा-
विज्ञान, निगमदार, विमासंस्था व त्याचा नोकरवर्ग
याच्या सर्वांगीण प्रगतीसाठी. स्वरूप - विमा
शास्त्रातील आधुनिक माहिती शक्य तो सोप्या
भाषेत मांडणारे लेख.

विशेष माहिती - "कॉमनवेल्थ कंपनीत
निर्माण झालेल्या वादळात विलीन झाले."

[दवापो, कीर्तने]

वर्ष १ घ २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जा
ते डि) जानेवारी १९३८ ते डिसेंबर
१९३९ (दोन वर्षे). वर्ष २ अंक १ खास
अंक.

वर्ष ३ - अंक १ जानेवारी १९४० ते ११
नवंबर १९४०-.

विविध

मासिक : प्रकाशक - सीताराम कळवंत बोंडे,
इंदूर. वा. व. र. १८२. फु. अ. ८२. अंकित
१६ पृष्ठे. ६"८ X ४"६. प्रथमांक - मक्तेदार
१९१९.

स्वरूप - सचिन, शास्त्रीय, औद्योगिक व
शेतकीमधील लेख, लुटरे, वर्तमानसार, सर्वांग
विषय. सदरे - विविधांचे नमन, भावार्थाचे बोध.

ग्रीदवाक्य -

'सत्य ज्ञानमनतम'

विशेष माहिती - भवचे सात अंक निघाले
अद्या उल्लेख आढळतो. "चंगेरीनाराच्या अमावी
बंद." दुसऱ्या अंकात विष्णुस्त सखटे याचे
चरित्र.

[मुंमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ मक्तेदार १९१९ ते ४
जानेवारी १९२०.

विविधकलाप्रकाश

मासिक : प्रकाशक - आ. ल. चोगले,
'सायटिफिक ब्रदर्स' कर्ता, मुंबई. वा. व. र. १.
फु. अ. ८१८६. अंकित १२ पृष्ठे. ७"१ X
४"१. प्रथमांक - आगस्ट १८९४.

स्वरूप - रासायनिक व अन्य प्रकारे होणाऱ्या
साध्या वृत्ती, आजकालचे नवीन शोध व कल्पना,
लोकेश्वर चमत्कार, स्वदेशीय कारागिरीची माहिती,
बुद्धक प्रभोचरे, शास्त्रीय प्रश्न व त्याची उत्तरे इ.

ग्रीदवाक्य -

कला निर्मिती मार्ग सोप्या सुज्ञाचा ।
कला आणिते योग उपदर्शनाचा ।
कला ईश्वराच्या स्वरूपाचा दावी ।
कला ही म्हणोनी तुम्ही आदराची ॥

[मुंमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १८९४ ते ९ एप्रिल
१८९५.

विविधग्रंथसंग्रह

१. मासिक : प्रकाशक - परव्यवहार - सत्येन्द्र-
नाथ रामनाथ जयकर, मुंबई. वा. व. रु. १०८.
जु. अं. ८२. अंकात ३२ पुष्टे. १० × ६ × ६.
प्रमाण - जानेवारी १८८६.

२. उद्देश - महाराष्ट्रात होऊन गेलेल्या कनि-
-वयीच्या विविध ग्रंथांचा संग्रह. सदसिरुची जाणत
होऊन काव्यामृतरसास्वादाविषयी सहज प्रवृत्ती
व्हावी म्हणून प्रथम कथापर ग्रंथ. १९४४ -
'वाङ्मयप्रसार', दीपासह ६. शिवाय 'वीरवधन' ही
'कादंबरी'.

ब्रीदवाचन -

'व्यासग्रंथपिरीये शोने । सत्कृत रोटिये गाळुनि
मने । देशभाषा घडिने छेणे । साहित्यरत्नी
सुश्रुति ॥ १ ॥ ते लेखविदा कर्णभूषण । काहो
प्रते करावे फान । श्रोतेहो तुम्हीं विचक्षण ।
निर्मलकर विचारा ॥ २ ॥ - सुक्तेधर.

विशेष माहिती - वर्ष २ - परव्यवहाराचा
संपादकाचा पत्ता - अलिभाग. " सदरा अंकात
'वाङ्मयप्रसार' पुरा झाला. नंतर 'जैमिनी
अश्वमेध' चालू करणार. " वर्ष २ अंक १ व ४
पावर सालाचा आकडा १८८७ ऐवजी १८८६
जुनून छापला आहे.

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१८८६. फक्त वाङ्मयप्रसार. पृ. ३८४.

वर्ष २ - अंक १ ते ५. जानेवारी ते मे १८८७.
पृ. ३८५ ते ५२०.

विविध-लेख-संग्रह

[पाहा - महाराष्ट्र माध्यंदिन (अर्थात्
माध्यंदिन ब्राह्मण यूनिअनचा विविध-लेख-
संग्रह.)]

विविधविषयतरंगिणी

मासिक : संपादक - (नारायण नामन
टिळक). प्रकाशक - बालगूर. अंकात २४

पुष्टे. ७.२ × ४.२. प्रथमांक - मार्च
१८९३. (पुस्तक अंक).

स्वरूप - विविध विषय; प्रत्येक अंकात
'काव्यकुसुमाञ्जलि' विभाग : राखीव पाने.
(पाहा - 'काव्यकुसुमाञ्जलि' मासिक १८९३)

विशेष माहिती - सदस्य - 'निहगम'
वर्ष २ अंक १४ (आगस्ट १९३४). विविधविषय
तरंगिणीच्या पहिल्या अंकात 'काव्यकुसुमाञ्जलि'
मासिकाचा सहावा अंक व तरंगिणीच्या दुसऱ्या
अंकात कुसुमानळीचा सातवा अंक सामील केल्या-
सारखा दिसतो.

[देनाटिळक]

वर्ष १ - अंक ..., २ [या अंकात 'काव्य-
कुसुमाञ्जलि' अंक ७ पृ. ४३ ते ४८.]

विविधज्ञानविस्तार

मासिक : संपादक - [(अमरकट) - रामचंद्र
निकाजी गुंजीकर (१८६७ - ७४), हरि महा-
देव पंडित (१८७४ - ९८), पुष्पोत्तम गोविंद
नाडकर्णी (१८७३ - ९८), रामकृष्ण रघुनाथ
मोरमकर (१८९८ - १९२३), मन्पतरी मंगेश
जिवाजी तेलंग (१९०४ - १९०९), १९२३
पासून - अनंत आत्माराम मोरमकर; १९३४
जून पासून रामचंद्र काशीनाथ तटणीस. प्रकाशक -
वर्ष १ व २ - (व्यवस्थापक) रामचंद्र नीलकंठ
गोवे, नंतर संपादक - गाडगर्जा, मोरमकर,
मोरमकर, तटणीस, मुंबई. मुद्रक - राणपल कृष्णाजी,
एशियाटिक प्रि. प्रेस., निर्णयसागर, इडिअन
प्रि. प्रेस., कर्नाटक छा., इद्रमकाश, इ. विविध
छापखाने व अलेरीस श्री लक्ष्मीनारायण प्रि. प्रेस.,
मुंबई. वा. व. रु. ३. पु. अ. ६६, वर्ष ५४
पासून ८८. अंकात १६ पुष्टे. ९.५ × ६.५.
प्रमाण - जुलै १८६७. शेवटचा अंक - डिसें-
बर १९३७. (पुस्तक अंक).

उद्देश - विद्यामृत प्राप्त झालेल्या लोकांच्या
व विशेषेकरून श्रियाच्या वृत्त्यापार्थ व निश्चाति-
स्त्व. रत्नीपुराणाच्या सत्फलक्षेपार्थ अजून पाच-
पचास बरी मासिक पुस्तके निपाटी तरी ती थोडीच

आहेत. म्हणून साप्ताहिकातून स्थूल चालत्या रीतीमार्तीनी पुढे अशा नीतिवादाची व व्यावहारिक गद्यात्मक भाषा मुद्यान्वय मुनीतीची अभिवृत्ती प्राप्त करून देण्यात हटणें. १९२४ - आख्येय निषय, स्थितिक्रिया मनोरंजन व समाजसंघर्षां गोष्टी, रूपरे, कविता, स्थितिक्रिया अभ्युदय भाषाची माहिती व भाषातरे, इतिहास, देशज्ञान, विख्यातपुरुषांची चरित्रे, आरोग्यरक्षणार्थ सूचना, नवीन पुस्तकांचा टीका, नीतिवादाचे निषय, व्याकरणसंश्लेष, इ. लेख. प्रथम प्रथम वर्गाकडून अनुक्रमणिका - विद्यालय, स्त्रीशिक्षण, आरोग्य, मनोरंजन, कविता, मासिक चरित्रे इ. विद्यालय निवडक कविता साहित्य.

विशेष माहिती - कुलस्त्रिया व गृहस्थ याकरिता. ईमर्सी वर्गाने 'ए मॅगनी मॅगनीन ऑफ मराठी लिटरेचर फॉर लेडीज कॅण्ड जट-मेन.' वर्ष ३१ (इ. १९००) अंक १ मज-पुष्ट २ वर सूचना - "पूरी विस्तारात लेखकाची नावे देण्याचा प्रयत्न नव्हता. मात्रमायेची निरपेक्ष सेवा हे ध्येय होते...लेखकांनी हरकत नफ्यास बाद सारापामुन नावे देण्याचा ठराव केला आहे." वर्ष ३८ (इ. १९०७) - विविधज्ञानविस्तार मासिक पुस्तक पोस्ट खात्यात नोंदून घेऊन प्रकाशक (अथवा) - वर्ष ५ पुस्तकानुसार गोविंद नाडकर्णी, वर्ष २९ (१८९८) नाडकर्णी आणि मंडळी (विस्ताराची नवी व्यवस्था). पुस्तकालया - वर्ष ५ - २०, वर्ष ११ - २४, वर्ष २९ - ३२, वर्ष ३० - ४०, वर्ष ५३ - ५६. संपादकमंडळ - वर्ष ६७ अंक १ मजपुष्ट २ - बसंत नायक नाईक, नरहर खुनाय घटक, श्रीपाद महादेव बर्डे. संपादित लेख लुची - पुस्तक २२ 'विविधज्ञानविस्तार पुस्तकात एकाच वर्षात आलेल्या विषयाची एकी' स्वतंत्र पृष्ठे १ ते ७, वर्ष ६८ अंक २ - ३ 'विविधज्ञान-विस्ताराच्या ५० वर्षातील लेखाची विषयवार (व लेखनिर्देशावह) सूची' स्वतंत्र पृष्ठे १ ते ४२. "सूचीची शेवटची चार पाने पृष्ठे जाहीन, ती चवदापाने पृष्ठे तयार करून देण्यात येतील," असे वाचकांशी हिल्लुन (मज. २).

महाराष्ट्र साहित्य परिषद - या महाराष्ट्र साहित्य परिषदेच्या मुद्रणालये निविद्वानांमार्फत राहून कोढीने प्रकाशन - वर्ष ४४ अंक ८ व वर्ष ५६ अंक ५ पर्यंत (आगस्ट १९१३ ते १९२५) चालू होते. त्याच्या संपादका 'महाराष्ट्र साहित्य परिषद' याहून. "विस्तार साप्ताहिक स्थिति समाधानकारक नमुन्यात तो इतर वर्षे टिपून साहित्य याचे कारण पुढील अः दृष्टीने विस्तारात कोढन काढलेले पुस्तकविषय ग्राह्य होय" (विस्तार वर्ष ३५ अंक १९ इ ३४८-३४९). यात कलित व गभीर कितीतही मूल्यवान लिखाण प्रसिद्ध झाले. त्याची संपूर्ण वर्गीकृत सूची 'साहित्यसंहारा' मासिक (१९६७) क्रमशः प्रसिद्ध झाली आहे.

[संमेल, पर्व, मंत्र, चरित्र, डेक्क]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जुलै १८६७ ते जून १८६८.
वर्ष २ - अंक १ जुलै १८६८ ते ४ अंक ६८, + ५ एप्रिल १८६९ ते ९ भा ६९, (१० - १२) व न १८६९. अंक ४ व ५ चामत्ये पाच महिन्यांच्या लट पडला. म्हणून "वर्गणीच्या सुदतीपरीकडे ५ महिने पुस्तके दिली जातील."

वर्ष ३ ते ६ - + अंक प्रत्येकी १ ते १२ (वृत्ते नै). जून १८७० ते जून १८७४ (चार वर्षे)
वर्ष ७ ते ९ - + अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जाते डि) जानेवारी १८७५ ते डिसेंबर १८७७ (तीन वर्षे).
वर्ष १० - अंक १ ते ४, (५ - ७), ८ ते १०, (११ - १२). जानेवारी ते डिसेंबर १८७८.
वर्ष ११ - अंक (१ - ३), (४ - ६), ७ ते १०, (११ - १२) जानेवारी ते डिसेंबर १८७९.
वर्ष १२ - अंक १ ते ४, (५ - ७), ८, ९, (१० - १२). जानेवारी ते डिसेंबर १८८०.

वर्ष १३ - अंक १ से ४, (५-७), (८-९), (१०-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १८८१.

वर्ष १४ - अंक (१-३), ४, (५-७), ८, ९, (१०-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १८८२.

वर्ष १५ - अंक १, (२-३), ४, (५-७), (८-१०), (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १८८३.

वर्ष १६ - अंक १, (२-३), ४ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १८८४.

वर्ष १७ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १८८५.

वर्ष १८ - अंक १ ते ४, (५-६), (७-८), (९-१०), (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १८८६.

वर्ष १९ - अंक (१-२), (३-४), (५-६), (७-८), ९, (१०-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १८८७.

वर्ष २० - अंक (१-२), (३-४), (५-७), (८-९), (१०-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १८८८.

वर्ष २१ - अंक १, (२-३), (४-५), ६, (७-८), (९-१०), (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १८८९.

वर्ष २२ - अंक (१-२), ३ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १८९०.

वर्ष २३ व २४ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जानेवारी १८९१ ते डिसेंबर १८९२. (दोन वर्षे).

वर्ष २५ ते २८ - अंक प्रत्येकी (१-२), (३-४), (५-६), (७-८), (९-१०), (११-१२). जानेवारी १८९३ ते डिसेंबर १८९६ (चार वर्षे). पन्ना शेंकटचे दोन अंक १८९६ चे मुद्रे.

वर्ष २९ व ३० - ४ अंक प्रत्येकी १ ते १२. जानेवारी १८९८ ते डिसेंबर १८९९ (दोन वर्षे). (१८९७ वर्ष गाळले - सूचना वर्ष २८ अंक १२ मध्यवर्ती).

वर्ष ३१ - अंक १ ते ५, (६-७), ८, (९-१०), (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९००.

वर्ष ३२ - अंक १, २, (३-४), ५ ते ७, (८-९), १० ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९०१.

वर्ष ३३ - अंक १ ते ४, (५-६), ७, (८-९), १०, (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९०२.

वर्ष ३४ - अंक १, (२-३), ४, (५-६), ७, (८-९), १०, (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९०३.

वर्ष ३५ - अंक १, २, (३-४), ५, ६, (७-८), ९ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९०४.

वर्ष ३६ ते ३८ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जानेवारी १९०५ ते डिसेंबर १९०७ (तीन वर्षे).

वर्ष ३९ - अंक १ ते ५, (६-७), (८-९), १० ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९०८.

वर्ष ४० व ४१ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जानेवारी १९०९ ते डिसेंबर १९१०. (दोन वर्षे).

वर्ष ४२ - अंक १ ते १०, (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९११. अंक (११-१२) दरबार अंक १.

वर्ष ४३ - अंक (१-२), ३ ते ८, (९-१०), ११, १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९१२. अंक (१-२) दरबार अंक २.

वर्ष ४४ ते ५९ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जानेवारी १९१३ ते डिसेंबर १९२८. (बोळा वर्षे).

वर्ष ६० - अंक १, २, (३-४), ५ ते ८, (९-१०), ११, १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२९.

वर्ष ६१ - अंक १, (२-३), (४-५), ६, (७-८), (९-१०), (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९३०.

वर्ष ६२ - अंक १, २, (३-५), ६, ७,
(८-९), १० ते १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १९३१.

वर्ष ६३ - अंक १, (२-३), (४-६),
७ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३२.

वर्ष ६४ - अंक १ ते ७, (८-१०), (११-
१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९३३.

वर्ष ६५ - अंक १, (२-३), (४-५).
(६-९), १०, (११-१२). जानेवारी
ते डिसेंबर १९३४.

वर्ष ६६ - अंक १, (२-३), (४-६)
जानेवारी ते जून १९३५. वर्ष ६७ अंक
परिस्थितीशी जुळते करण्यासाठी मागासलेले
सहा अंक न वाढताच वर्ष पुरे केले - अंक
(४-६) चे मल्लपृष्ठ.

वर्ष ६७ - अंक १, (२-३), (४-५),
(६-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९३६.
६८ वे वर्षाचा नियमितपणा साधण्या म्हणून
६७ वे वर्ष (प्रत्यक्षात) सहा अकानीच
पुरे केले. त्याची वर्गणी निम्मीच आकारली
जाईल. (वर्ष ६८ - अंक (२-३) चे
मल्लपृष्ठ २ पाह्या.)

वर्ष ६८ - अंक १, (२-३), ४ ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९३७.

विश्रांति

मासिक : संपादक - भीमराव धर्मराज
पालव. प्रकाशक - संपादक, कराची. वा. व. रु.
१८४. फु. व. ८२. अंकात ३२ पृष्ठे.
७'१ X ४'८. प्रथमांक - जुलै १९१४.

उद्देश - स्थानिक वाचकांसाठी स्थानिक
मासिक. स्वरूप - कविता, कथा, कादंबरी,
मृत्सुलेख, ज्ञानरत्न इ. साहित्य

प्रीतियाम्य -

कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन ।

[मय]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १९१४, २, ३ एप्रिल
१९१४.

विश्रांति

मासिक : संपादक - मोरेश्वर वामदेव
प्रकाशक - पुरुषोत्तम वामदेव जोशी, ६
भाणि कंपनी, विलेपार्ले. मुद्रक - श्री सर
मुद्रणालय, मुंबई. वा. व. रु. १८८. फु.
८२. अंकात २० पृष्ठे. ११ X ८'५. प्रथमांक
फेब्रुवारी १९२३.

उद्देश - मनोरंजन करून ज्ञान देणारे.

[मुंम]

वर्ष १ - अंक १ फेब्रुवारी १९२३.

विश्वकर्मधर्मजीर्णोद्धार

मासिक : संपादक - विश्वब्रह्मकुल
वाळयाहरी रावजीवाहरी धोरसागर. प्रकाशक
संपादक, पुणे. मुद्रक - व्यापारी छापखाना, पुं
वा. व. रु. १८८. फु. अं. ८५. अंकात १
पृष्ठे. ८'८ X ५'६. प्रथमांक - कार्तिक १
१८२५.

उद्देश - स्वयंमंदष्टया प्राप्येकौ सौख्यप्राप्तीं
व पारमार्थिक ज्ञान देणे. स्वरूप - सती
संपत्त्याची प्राप्येकौ सौख्य व मोक्षकारक स्वधर्माचा
भाणि स्वधर्मसंबंधी प्राचीन ग्रंथांचा जीर्णोद्धार
मराठी भाषांतरासह. पंचाल ब्राह्मणाचा स्वधर्म.

प्रीतियाम्य -

सर्वेषामुल्लेखाय विमुक्तानां च मुद्ध्ये ।

विशेषा कर्मधर्माणां जीर्णोद्धार करोम्यहम् ॥

विशेष माहिती - मुद्रक - प्रथमांक विला
छापखाना, नंतरचे अंक शिळाछापखाना. कार्ति
प्रकाशक छा. पुणे व श्रीरुप्य जियो प्रेम, मुंबई.
यात हुका ब्रह्मानंद वृत्त 'पेशवरहस्य' दीक्षा.

[मुंम, मय]

वर्ष १ - अंक १ कार्तिक १८२५, ..., ८

ज्ये २६, ९ ते ११, १२ अधिन १८२६.

वर्ष २ - अंक १ कार्तिक १८२६-.

विश्व-प्रेम

मासिक : सप्ताह - श्रीकृष्ण राजाज्य देशपांडे.
प्रकाशक - सप्ताह, आनंदश्रम, रामनगर, पो.
कांगडा (दक्षिण कानडा) मुद्रक - धर्मप्रकाश
ठा, मंगळूर. वा. व रु. १८८. पु. अ. ८३.
आगत २४ पृष्ठे. ८" x ५" प्रथमांक -
अक्टोबर १९३२, शेवटचा अंक - सप्टर
१९३५.

उद्देश - विश्वप्रेम आणि विश्वसेवा अशा सर्व
प्राचीन व अर्वाचीन साक्षात्कारी पुराण्या अवलेखा
अनन्य स्वातंत्र्य, परमात्म्याचे विश्वरूप व सकल
धर्मांचे ऐक्य प्रतिपादणारे मराठी आध्यात्मिक
पारमार्थिक मासिक.

ग्रीच्यान्य -

सर्वे एस्थित ब्रह्म ।

विशेष माहिती - 'मेसेज' म्हणून श्रीराम
दासांचे संदेश कळवात, वण मातृमायाव बाणभारा
साठी येथील महाराष्ट्रीयच्या विशेष आग्रहामुळे
मराठीत निघत आहे. सप्ताह - वर्ष ३ अंक ५
हरि पदरीनाथ मोहळकर (प्रकाशक) स्वामी
रामदास महाराजांच्या सांगण्याने मासिकाचे कार्य
वर चालू आहे.

[मुमम, छामम, वेरेसप्रह]

वर्ष १ ते ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (अ ते
घ). अक्टोबर १९३२ ते सप्टर १९३५.
(तीन वर्षे). वर्ष ३ अंक ७ आनंदश्रम
चतुर्थ वार्षिक महोत्सवानिमित्त

विश्वत्रयवृत्त

मासिक : सप्ताह - बाळशास्त्री राजजी
शास्त्री शीरसागर प्रकाशक - सप्ताह, पुणे
मुद्रक - कालिकाप्रसाद छा, पुणे वा. व रु. १.
अगत ३२ पृष्ठे. ७" x ४" प्रथमांक -
चैन रु. १८३५. पुढे चान्द

उद्देश - धार्मिक, शिल्पशास्त्रीय व सामाजिक
वगैरे विषयांचे संचित मासिक (वर्ष ३० -

अंक २.) एररर - वैदिक धर्मांची माहिती,
जाती व समाजासंबंधी निवेदन, शास्त्रीय ग्रंथ
(शिल्पशास्त्र इ.)

ग्रीच्यान्य -

(१) सर्वत्रोद्देशांनुसार कदाचिदिह मातुपे ।

मासिक एतमे जन्तुस्तानु परियालय ॥

(२) (वर्ष २९) यावद् प्रियते सा दीक्षा ।

विशेष माहिती - सप्ताह - वर्ष १२ -

१" x ६" ५, वर्ष १४ - ८" x ५" ४, वर्ष
१८ अ (८ ९) ७" x ४" ८. वा वर्षांनी -
वर्ष १४ - रु. २, वर्ष २९ - रु. ३.
पुढे सप्ताह - वर्ष २९ - अनियमित ४ ते १२.
सप्ताह - वर्ष २९ - पद्माकरशास्त्री शीरसागर
(प्रकाशक) वर्ष ३८ (रु. १९५५ - ५६)
निवाल्याची माहिती (दनदरे) पुढे 'विश्वत्रयवृत्त'
हे नाव सरकारी नावीत (रजिस्ट्रार ऑफ प्युज
फेसंवा रिपोर्ट) एन १९५८ त आढळते.

[कालिकाप्रसाद छा.]

वर्ष १ - अंक १ ते ९, (१० - ११), १२.
चैन ते फाल्गुन १८३५.

वर्ष २ - अंक १, (२ ३), (४ - ५),
(६ १२) चैन ते फाल्गुन १८३६.

वर्ष ३ - अंक १, (२ - ५), (६ १२)
चैन ते फाल्गुन १८३७

वर्ष ४ - अंक १, (२ ४), ५ ते १२.
चैन ते फाल्गुन १८४०

वर्ष ५ व ६ - अंक प्रत्येकी १ ते १२, चैन
१८४१ ते फाल्गुन १८४२ (दोन वर्षे).

वर्ष ७ - अंक (१ २), (३ ४), (५ -
६), (७ - ८), (९ - १०), (११
१२) चैन ते फाल्गुन १८४३.

वर्ष ८ व ९ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ चैन
१८४४ ते फाल्गुन १८४५ (दोन वर्षे).
रु. शेवटचा नोटअंक (११ १२)

वर्ष १० - अंक १ ते ४, ५, निवाला नाही,
६, ७, (८ - ९), (१० १२) चैन
ते फाल्गुन १८४६.

वर्ष ११ ते १८ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. चैन १८४० ते फाल्गुन १८५४ (आठ वर्षे). अधूनमधून जोड अंक.

वर्ष १९ - अंक १ ते ४, (५-८), (९-१२). चैन ते फाल्गुन १८५५. अंक (५-८) सोबत 'शिल्पशिक्षणाचे महत्त्व' हे पुस्तक.

वर्ष २० ते २५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. चैन १८५६ ते फाल्गुन १८६१ (ए १९३४ ते मा १९४०) (छटा वर्षे). वर्ष २३ अंक (१-२) चेंवें १८५९ हीरक महोत्सव (?) अंक.

वर्ष २६ घ २७ - + अंक प्रत्येकी १ ते १२ (घा ते डि). जानेवारी १९४१ ते डिसेंबर १९४२ (दोन वर्षे).

वर्ष २८ - अंक १ ते ३, (४-५) जानेवारी ते मे १९४३...

वर्ष २९ ते ३१ - + अंक प्रत्येकी १ ते १२ (अ ते स). अक्टोबर १९४६ ते सप्टेंबर १९४९. (तीन वर्षे) बरेच जोड अंक.

वर्ष ३३ - अंक ... (२-३) न-डि १९५०—.

विश्वब्राह्मण समाजोन्नति

मासिक : संपादक - हरि गणेश पारखे. प्रकाशक - विष्णू धानू सगळे, सोलापूर / वर्ष १६ अहमदनगर. वा. व. रु. २८८. फु. अं. ८४. अक्षात २४ पृष्ठे ८*३ X ५*४. प्रथमांक - श्रावण श. १८४३.

उद्देश - समाजाची उन्नती करणे. समाज धंधूना सुशिक्षित करणे. त्याच्या निचारांना चालना देणे. त्याच्यात एका निर्माण करणे. स्वरूप - सचिन.

ग्रीदवाक्य -

सत्यमार्ग साह नये । असत्य पथे जाऊ नये ।
कदा अमिमान घेऊ नये । असत्याचा ॥

अपक्रिता छाडीवी । उत्क्रिता वाढवावी ।

विवेके दृढ घरावी । वाट सत्याची ॥

वर्ष ८ - कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन ।

विशेष माहिती - वार्षिक वर्गांशी - वर्ष ८ रु. १८४; वर्ष १६ रु. १८८, फु. अं. ८२.

[पुमप्र, मप्र.]

वर्ष ८ - अंक..., ५ मार्गशीर्ष १८५०....

वर्ष ९ - अंक १ ते ४ ... (श्रावण ते कार्तिक १८५१) ....

वर्ष १६ - अंक १, (२-४), ५ ते ९, (१०-११), १२. श्रावण १८५८ ते आपाद १८५९.

वर्ष १७ - अंक १ श्रावण १८५९ ते ३, ..., (११-१२) जुलै १९३८ (आपाद १८६०).

विश्व-रहस्य

मासिक : संपादक - सीताराम नाना चौधरी. प्रकाशक - संपादक, जळगाव. मुद्रक - धनंजय छा. जळगाव. वा. व. रु. ३८४. फु. अं. ८५. अक्षात ५० पृष्ठे. ९*२ X ७*१. प्रथमांक - आगस्ट १९३५.

उद्देश - विश्ववर्म, विश्वप्रेम आणि विश्वसेवा यास वाहिलेले. स्वरूप - सचिन. सर्व नियमावर लेख व कविता.

ग्रीदवाक्य -

किं कर्म किमर्थें करयोऽप्यन मोहिताः ।
ज्ञान तेऽहं सविज्ञानम् ।

विशेष माहिती - पाच अंक निघाले असा उल्लेख सापडतो.

[आहटे]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९३५, २ सप्टेंबर १९३५, ...५ —.

विश्ववाणी

विश्वविहार

टैमासिक / मासिक : संपादकमंडळ - व. गो. गों, नी. द. मद्र. प्रकाशक - व. गो. गों, नागपूर मुद्रक - माधव प्रेस, नागपूर (१९३४ पा.) वा. व. रु. २ फु. अ. ८६. अक्षात ५६ पृष्ठे (मासिक). ९*१ X ६*२. प्रथमांक - सप्टेंबर १९३२.

उद्देश - व्यापक जागतिक प्रभाव व चर्चा व उत्क्रान्तिशील उन्नतीचा पुरस्कार. १९२४ - आंतरराष्ट्रीय प्रभाव व चर्चा करणारे जागतिक महत्त्व असलेले, रथायी स्वरूपाचे वाङ्मय, विश्व मंदिर (मासिक समालोचन), पूर्व आणि पश्चिम, साहित्यसत्कार इ. कथा, कविता, निबंध इ. संपूर्ण वाङ्मय.

विशेष माहिती - 'विश्ववाणी मंडळ', नागपूर या संस्थेचे. संपादक - वर्षे २ अंक १० - वा. रा. मोडक, सहस्रपादक - वर्षे ४ - अ. वा. ओक, ना. वा. शास्त्री. वर्गाभ - वर्षे ४ च्या पहिल्या अक्षाची प्रकाशन सारांज नित्याप्रमाणे २० सप्टेंबर होती ती बदलत प्रकाशनाच्या सोपीसाठी १ अक्टोबर केले. वा. वर्गणी - वर्षे ६ रु. २०४ ('मुळाचे मासिका'च्या वर्गणीद्वारा व. १०८). फु. अ. ८३.

[ठामप्र, दराणे, जम]

टैमासिक

वर्ष १ - अंक १ ते ६. रु. न १९३२, वा १९३३, मा. मे, जुलै १९३३.

वर्ष २ - अंक १ ते ४ - रु. न १९३३, वा, मा १९३४ -

मासिक

वर्ष २ - अंक १० जून १९३४, ११ जु. १२ आगस्ट १९३४.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. सप्टेंबर १९३४ ते आगस्ट १९३५.

वर्ष ४ - अंक १ ते ८. अक्टोबर १९३५ ते मे १९३६. - अ १ वार्षिक.

[२०]

मासिक : संपादक - परशुराम विठ्ठल तिरोडकर. प्रकाशक - विष्णु गंगाधर केतकर, पुणे विश्वविहार वाचनालयातर्फे, कुडाळ (वायतनाई) वा. व. नाई (५००० प्रती मोफत). अक्षात १२ पृष्ठे ९*७ X ६*६. प्रथमांक - अक्टोबर १९४०.

उद्देश - विश्वविहार वाचनालयामार्फत प्रसिद्ध होत असलेले.

[मय]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९४० -

विश्वविज्ञान

पाक्षिक : संपादक - च. वा. जोशी. प्रकाशक - संपादक, कल्याण. मुद्रक - निर्णयसागर छा. मुंबई वा. व. रु. २. फु. अ. ८२८६. अक्षात १६ पृष्ठे. ७२ X ४९. प्रथमांक - २१ जुलै १९०८ (वापसी एक नमुना अंक).

उद्देश - देशहित व स्वातंत्र्यन साधेल अशा ज्ञानाची प्रौढास प्राप्ती करून देणे. स्वतंत्र - मासिकासारखे शुद्ध व उद्योगप्रण, शास्त्रीय विषय, उपयुक्त भवे, कारागिरी, रसायनशास्त्र, यंत्रशास्त्र इ. शाई करणे, इलेक्ट्रोप्लेटिंग अशा सारखे विषय

ग्रीदयान्य -

न हि ज्ञानेन सदृश पवित्रमिह विद्यते ।
तत्त्वव्य योगसिद्धिं कालेनात्मनि विंदति ॥

विशेष माहिती - 'ग्राहक मिळत नाहीत' म्हणून बंद

[मय, सुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ - २१ जुलै १९०८, २ - ७ आ. ३ - २१ आ. (४ ५) - ६ व २१ सप्टेंबर १९०८ -

विश्वभूत

विश्वास

मासिक : संपादक - विष्णु गोविंद विजापूरकर. प्रकाशक - संपादक, कोल्हापूर. मुद्रक - श्रीसमर्थप्रसाद आपखाना, कोल्हापूर. वा. व. रु. ६८८. फु. अ. ८१२. अक्षांत प्रवरणवार १०० पृष्ठ ८'३ × ५'३. प्रथमांक - एप्रिल १९०६. शेवटचा अंक - मार्च १९०८ (वर्ष २ अंक ९).

उद्देश - प्रचलित विषयांवर लोकमत तयार करावे, व आपल्या लोकाना नैतिक व सांस्कृतिक उत्कर्षाचा मार्ग स्पष्ट व्हावा मुख्यत्वे पदवीधरांनी छेप लिहावे हे धोरण. स्वरूप - प्रचलित व राखणीय विषयावर निरपेक्ष, चालू चळवळींची चर्चा (मासिक स्फुटे), चंगव्या इंग्रजी व मराठी मासिकांतील लेखांचा सारांश (मासिक सार), प्रवासवर्णन इ., ऐतिहासिक, शास्त्रीय, सामाजिक, व्यावहारिक, वैयक्तिक, व्यापारीय, औद्योगिक वगैरे विषय. प्रत्येक लेखाला स्वतंत्र पृष्ठे. अनुसंधानिका मजकूर. वार्षिक सूची नाही.

भौद्वयस्थ -

सहति: कार्यसाधिका।

विशेष माहिती - संपादक - वर्ष २ पाहून विष्णु गोविंद विजापूरकर व वामन मल्हार जोशी. वपरिभ - वर्ष २ अंक १ मजकूर 'एप्रिल वर्षारंभ होता तो आता जुलै वेल आहो.' वर्ष २ अंक ९ मधील 'वैदिक श्रार्थनाची तेज स्वता' या लेखाबद्दल राजद्रोहाच्या गुण्याकरिता उभय संपादकांस तीन तीन वर्षे कारावासाची शिक्षा झाली व मासिक बंद पडले.

[लेखी, जप]

वर्ष १ - अंक १ ते १२ एप्रिल १९०६ ते मार्च १९०७ (अंक १२ चे प्रकाशन चला अखेर)

वर्ष २ - अंक + १ जुलै १९०७ ते ९ मार्च १९०८.

मासिक : संपादक - च. वा. उमराणीकर. प्रकाशक - पुणे ७'६ × ५'२. प्रथमांक - अक्टोबर १९४७.

[कोल्हापूर]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९४७, २ नवंबर १९४७. अंक २ दीपावली विशेषांक निमत ८८.

विस्तर

मासिक : संपादक - वा. द. सांगोकर. प्रकाशक - च. वा. कुल्कर्णी, मुंबई. वा. व. रु. ५. फु. अ. ८८. अक्षांत ६४ पृष्ठ ८ × ५'२. प्रथमांक - सप्टेंबर १९४७.

उद्देश - कथावाचन्याला बाहिलेले.

विशेष माहिती - वा. व. वर्णो - वर्ष ३ रु. ८, फु. अ. ८१२. वाकार - वर्ष २ अंक ११ वा १०'७ × ८'३. मासिकाय भाषाखी एक 'विस्तर' नावाची पुष्पमाला (पहिली १ पुष्पे) जानेवारी १९४४ त निवालेली आढळते. निचा वाकार ९'३ × ६'८. प्रकाशक च. वा. कुल्कर्णी. दरमहा प्रकाशन. प्रत्येक पुष्पाची निमत रु. ८८.

[मुद्रण]

वर्ष १ - अंक १ सप्टेंबर १९४७ ते ४ डिसेंबर १९४७ + ५ फेब्रुवारी १९४८ ते १२ सप्टेंबर १९४८.

वर्ष २ - अंक (१-२), ३ ते ११. अक्टोबर १९४८ ते आगस्ट १९४९. अंक (१-२) दिवाळी अंक.

वर्ष ३ - अंक + १ नवंबर १९४९ ते ४ फेब्रुवारी १९५०. अंक १ दिवाळी विशेष मराठी कथा अंक, अंक २ रहस्यकथा अंक, अंक ३ प्रेमकथा अंक, अंक ४ कानिका अंक.

विहंगम

मासिक : संपादक - (मालक) यादव मुकुंद पाठक, सहसंपादक - (वर्ष २) दामोदर केशव पेंडसे, प्रकाशक - संपादक, नागपूर, मुद्रक - (वर्ष २) जुळगी विहंगम कार्यालय, छाई - सरस्वती मुद्रणालय, नागपूर, वा. व. रु. ३८६. फु. अं. ४६. अंकात ६०, ६४ पृष्ठे. ९७ X ७३. प्रथमांक - जुलै १९३३. शेवटचा अंक अक्टोबर १९३८ (तीन वर्षे सद्य अंकक्रमांक)

उद्देश - महाराष्ट्राच्या स्वतः साहित्याचे प्रकाशन व प्रतिभासंपन्न वाङ्मयाची हयनीत, विदीत व इतर भाषात रूपांतरे करून विश्व-साहित्यात महाराष्ट्रसाहित्याचा दर्जा वाढविण्यासाठी प्रगतिपर चळवळ करणे, जागतिक साहित्याचा व कलाकृतींचा परिचय महाराष्ट्र-वाचकास करून देणे, महाराष्ट्रातील छापाखण जनसमूहास बहुश्रुत करणे. स्वरूप - (वर्ष ४ पासून) भारतीय साहित्य-परिपदेचे मराठी सुवाच. कला, निबन्धमाला, कर्मणूक, मुभाक, काळ, गृहस्थमी, बालोपान, महाराष्ट्र साहित्य, सदेश, पोस्टमंची, नीर-क्षीर, चंचुपद्दार इ. सदरे. शिंदी ३ वर्षे उत्कृष्ट कलाद व छाई. वर्ष ४ पासून भाषामगिनीकडे विशेष लक्ष व रचणून अनुवाद. (भारतीय साहित्याच्या विशालतेचा परिचय आणि राष्ट्रीय जीवनास बोधक विचाराचे प्रवर्तन).

ग्रीदवाच्य -

- (१) ' सप्तमं शिवम् सुदाम् ' (वर्ष १ ते ३)
(२) भद्रया लक्ष्मीनिहिताधिवाचि । (वर्ष ४ पासून)

विदेश माहिती - अखिल महाराष्ट्रीयीचे उच्च दर्जाचे. वर्ष ४ पासून विहंगमाचा नवा अवतार (भारतीय साहित्य परिपदेच्या महाराष्ट्र शाखेने चालविलेले भा. रा. परिपदेचे मराठी मुखपत्र विहंगम मासिक). प्रकाशक - वर्ष २ - बामुदेव प्रसाद नाईक, वर्ष ४ - मुक्तिचार प्रकाशन, लि., नागपूर. प्रबंधसंपादक - अंक १९ पासून जगन्नाथ रामचंद्र जोशी. वा. वर्णनी - वर्ष २ पासून रु. ३, फु. अ. ४४. संपादकीय

सहाय्यार - वर्ष ४ पासून वामन महार जोशी वाकाशाहेच वाळेकर, भा. वि. वरेकर, जितामण विनायक जोशी, श्रीनिवास नारायण बनहट्टी. शेवटी प्रकाशकानी प्रकाशकत्व छोडून मूल मालक यादव मुकुंद पाठक याकडे उत्तराधिकार दिले. यात ' प्रमुखा मराठी नियतकालिकाच्या ध्येयधोरणाचे विहंगमावबोधन ', ' नागपुरातील काही अस्तगत मासिके ' इ. महत्वाचे लेख.

[दवापो, जर्म, सुमत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जुलै १९३३ ते जून १९३८. अंक ५ दीपावली अंक, अंक ७ वा १९३४ साहित्यसमेलनांक.

वर्ष २ - अंक १३ ते २०, (२१ - २२), २३, २४. जुलै १९३४ ते जून १९३५. अंक १३ बर्षारम्भ, अंक १७ दुसरा दीपावली अंक.

वर्ष ३ - अंक २५ ते ३२, (३३ - ३४), ३५, ३६. जुलै १९३५ ते जून १९३६. अंक (३३ - ३४) भारतीय साहित्य परिपद.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. नोवंबर १९३६ ते अक्टोबर १९३७.

वर्ष ५ - अंक १ ते १०, (११ - १२). नोवंबर १९३७ ते अक्टोबर १९३८. अंक १ बर्षारम्भ विशेषांक, अंक ३ व ४ गुजरात अंक, अंक ९ बक्षिप-वर्ग अंक.

विहार

मासिक : प्रकाशक - दत्तानय केशव गळे, पुणे वा. व. रु. २. अंकात ४८ पृष्ठे. ७२ X ४८. प्रथमांक - नोवंबर १९१३.

उद्देश - जुन्याचा व नव्याचा हृदयगम संयोग - उपयुक्त, मनोरंजक, बोधप्रद. स्वरूप - कविता, गोष्टी, विनोदी लेख, चाव्द कादंबरी, निबन्ध, अभिप्राय, पुस्तकपरीक्षण, चरित्र, ऐतिहासिक आख्यायिका, किरातार्जुनीयाचे रूपांतर

धीदधान्य -

पुराणमित्येव न याधु एते

न चापि बाध्यं नवमित्यदयम् ।

विशेष माहिती - काही तरुण पद्वीधराच्या 'निहार-मंजळा'चे चार्जाले, 'सद्गुणाची निश्चिन्त्याच्याचे पदवीपर तरुण उच्चाटी ऐगक.' 'साहित्यसेवा व समाजसेवा एतदम वजावण्याचा संकल्प,' यात 'गुप्त संदेश' व 'हरवलेले पत्र' या कादंबऱ्या प्रसिद्ध झाल्या.

[पुमंग, मुमंग]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. नवंबर १९१३ ते अक्टोबर १९१४.

वर्ष २ - अंक १ नवंबर १९१४ ते ११ एप्रिल १९१५—.

धीना

मासिक : संपादकमंडळ - श्री. म. बॅं, स. ह. मोडक, च. वि. बावडेकर, बा. दा. गोमले. प्रकाशक - सुबई मराठी साहित्य संघ, सुबई. वा. व. क. १. फु. अं. ४१. ८'३ × ५'५. प्रथमांक - एप्रिल १९३७.

उद्देश - सुबई मराठी साहित्यसंघाचे (स्थापना २१-७-१९३५) मुख्यतः स्वतः - मराठी भाषा, मराठी पुस्तके, नियतकालिके, महत्त्वाचे लेख, मराठी बोलवट इत्यादींची सुसंगत माहिती. टीकालेख, मराठीच्या अभ्यासास उपयुक्त माहिती. [मुमंग]

वर्ष १ - अंक १ ते ९. एप्रिल ते डिसेंबर १९३७.

वर्ष २ - अंक १, २, (३-४). जानेवारी ते एप्रिल १९३८— अंक (३-४) महाराष्ट्र साहित्य संमेलनात.

वीरशैव

मासिक : संपादक - (कें) महिबाळाप्पा सगाप्पा देवमाले. प्रकाशक - सोलापूर. वा. व. क.

२. फु. अं. ४४. ८'४ × ५'३. प्रथमांक - जानेवारी १९०३.

धीदधान्य -

धेवान्स्वधर्मो विष्णुः परधर्मात्स्वनुष्ठियान् । स्वधर्मे निधनं श्रेयः परधर्मो भयावहः ॥ अनित्यानि शरीराणि देहानि मनो नैव शाश्वतः । नित्यं यत्निहितं मूल्यः कर्तव्यो धर्मोऽसहः ॥ धर्मविक्राममोक्षणा यत्सर्वैरपि न विद्यते । अजामलस्तनुरयैव तस्य जन्म निरर्थकम् ॥

विशेष माहिती - वा. वर्गणी - वर्ष २ क. १८३ समाहून क. २; फु. अं. ४२.

[पुमंग, शर्मिष्ठाजी वाडूर]

वर्ष १ - अंक १ ते ७, ... १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९०३.

वर्ष २ - अंक १ ते ३, (४-५), ६ ... जानेवारी ते जून १९०४—.

(श्रीमद्) श्रीरत्नैव धर्मवकाश

मासिक : प्रकाशक - पारंगि प्रभु अय्या, मासिक पुस्तकाचे हफ संपादक, बाशी. मुद्रक - प्रयोगशाला छा. वा. व. क. (१८३) २. फु. अं. ४४. अंकित १६ पृष्ठे. ८'८ × ५'७. प्रथमांक - जानेवारी १९०८. (पुस्तक अंक).

उद्देश - पूर्वी अशी माहिती वर्तमानपत्रद्वारे प्रसिद्ध केली जाई. पण वर्तमानपत्रातील लेख संग्रहाय सहाय नाहीत, म्हणून मासिक पुस्तक. युगमानाने झालेले अनेकार्थ टाढून एकरूप शुद्धाचाराचे ज्ञान करून देणे. स्वतः - सृष्टीची व लिंगायतांची उत्पत्ती, शास्त्रे, वेद, पुराणे, प्रवचन रुढ्या, इतिहास आणि भूत, स्मृती, आगमद्वारे जे जे आचार, नीती, संस्कार (प्रायश्चित्ते), प्रतिपादन केलेले असतील ते सर्व शास्त्रोक्त रीतीने प्रसिद्ध केले जाणार. मूल सप्तत व मराठी भाषांतर.

धीदधान्य -

श्रीमद्भगवद्गीता विलसे मुनील ईश्वरदां जोडी । तोडी कुबंधनाते, अधर्माचे सचा उतत सोडी ॥

विशेष माहिती - प्रथमाकाच्या आरंभपृष्ठावर 'तारीख १५ सप्टेंबर सन १९०१ इखवी' अस्तु वर्णाच्या वर्गणीच्या रु. १८३ या आकड्यावर रु. २ हा आकडा छापलेली पादरी चिठी मागाहून चिफ्टविलेली आहे. मसृष्टावर सरळ नोंदलेला तपशील येथे वर्णनात छापला आहे. मासिक छापून सत्यासहा वर्षे पडून राहिले ? यात ईशस्तवन - 'तत्त्वोत्पत्ति' मूळ संस्कृत व मराठी भाषांतर. *

[मंत्र, शासस्वामी चाक्र]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९०८, २ फेब्रुवारी १९०८—.

वीरशैव-धर्मरहस्य

मासिक : संपादक - शिवलिंग भाऊ ओझडे. प्रकाशक - संपादक, देऊर (जि. सातारा). मुद्रक - सिद्धनाथ छा., बार. वा. व. रु. १. फु. अं. ८२. अंकात १६ पृष्ठे. ८"८ X ५"७. प्रथमांक - चैत्र श. १८३६ (मार्च ए १९१४).

उद्देश - वीरशैवसमाजाची सुधारणा, सदानारा सबबोचा आळख नाहीवा होऊन धर्मावरील धडा दडतर हांडिल असा प्रयत्न करणे. **स्वरूप** - वीर शैवी धार्मिक व सामाजिक विषयांची नर्चा. वाधु-पुढ्याची चरित्रे व त्याची प्रासादिक कान्ये.

ग्रीदवाक्य -

अशाश्वतासि वदित्ता । व शाश्वतासि निदिता ।

असे स्वताज वागता । म्हणुनि ताप भोगिता ॥

विशेष माहिती - **जाकार** - अंक १ - ८ X ५"१. **कालनिर्देश** - वर्ष १ अंक १ मल पृष्ठवर चैत्र शु ५ श. १८३६ अस्तु, आरंभ पृष्ठवर 'नमुन्याकरिता अंक जानेवारी १९१४' आहे; अंक ५ (का ४) पाहून खनात निर्देश.

[मंत्र, शासस्वामी चाक्र]

वर्ष १ - अंक १ चैत्र १८३६, २ वै, ३ ज्ये + ... ५ फे १९१५, ६ मा, ७ ए, ८ मे १९१५—.

वीरशैवमतप्रकाश

हैमासिक : संपादक - मुत्तय्यास्वामी बृहन्मत्तध्वज, प्रकाशक - खणदाळे, वा. व. रु. १. फु. अं. ८४. ७"१ X ४"१. प्रथमांक - जानेवारी १९०६.

ग्रीदवाक्य -

अपि पापशत वृत्ता शानतोऽज्ञानतोऽपि वा ।

वीरशैवमत प्राप्य शिव एव न सशयः ॥

— परमेश्वरागम

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९०६ ते ४ (५ - ६) जून १९०६—.

वीरशैव संजीवनी

पाक्षिक : संपादक - नारायण रामलिंग कामणगावकर. सहसंपादक - नि. तु. चौधरी. प्रकाशक - संपादक, उमरावती. मुद्रक - अरुण छापखाना. वा. व. रु. २८८. फु. अं. ८२. अंकात १६ पृष्ठे. ९ ६ X ६ ५. प्रथमांक - १ जानेवारी १९३६ (जुने वर्ष चौथे).

उद्देश - वीरशैवसमाजोन्नतिकारक निवार-प्रसार. **स्वरूप** - वीरशैवातील बळवर्ती, आदर्श-भूत स्वामी, शास्त्री व मत यांची चरित्रे, समा-परिपक्व पात्रे वृत्त, प्रतीत्यवाचिणी माहिती, भद्रापादवीरशैवरीत्यवध.

ग्रीदवाक्य -

ज्ञानाणा, क्षत्रिया वैस्थाः शूद्रा ये चान्यजातयः ।

श्रिआधारणमात्रेण शिवा एव न सशयः ॥

— परमेश्वरागम प. १ (५६)

मा हि पाथे व्यपाश्रित्य येऽपि स्तुः पापपोनयः ।

जियोवैश्यास्तथा शूद्रास्तेऽपि यांति परा गतिम् ॥

— मगवद्गीता अ. ९ (३२)

विशेष माहिती - वर्ष १ वर जुने वर्ष चौथे (बहुधा ' वीरशैव संजीवनी ' चे; पाहा) व पुढे त्या क्रमात वाढत्या जुन्या वर्षांचा उल्लेख.

राहसंग्रहक - वर्ष ३ अंक ९ - रा.शं. पुताविक.
पार्ष्णिप पर्गणी - वर्ष ३ व. ३. पु. अं. ४२.
पृथग्व्यास - वर्ष २ पायल २४.

[शास्त्रस्वामी चाहूर]

वर्ष १ - अंक १ ते २४. १ जानेवारी ते १५.
डिसेंबर १९३६. अंक १२ (१५ जून) गाय
उदगीर अंक.

वर्ष २ - अंक १ (१ जानेवारी १९३७) ते १४
(१५ जुलै १९३७)...अंक १ राख अंक.

वर्ष ३ - अंक ...९ (१५ जून १९३८) -.

वीरशैव संजीविनी

मासिक : संग्रहक - एन्. आर. रामगणेश-
वर. प्रकाशक - एन. व. अमरावती. मुद्रक -
पाहुंग छा. अमरावती. वा. व. क. २४. पु.
अं. ४३. अंकात ३२ पृष्ठे. ८'३ X ५.
प्रथमांक - अश्विने श. १८३१ (अक्टोबर
१९०९.)

उद्देश - भारतात अनेक पंथ असले तरी
सर्वांचे जीवनमुक्ती हे एकच साध्य. पण एककल्ली-
पणामुळे द्वैत उत्पन्न झाले. सर्व पंथातील सुसिद्धि-
तानी पंथांना विश्वबंधुत्वाचे व्यापक स्वरूप दिसाय
हे द्वैत नष्ट होईल. अज्ञाने हिंदुस्थानात संन्यासी
वादविणे व धार्मिक धर्मांचा जयजयकार होईल
असे प्रतिपादन. स्वरूप - सचिन, धार्मिक व
तात्त्विक लेख, गोष्टी, समा व सस्याच्या हकीकती,
मनोरंजन, रपुटविचार, व्याख्याने, पत्रव्यवहार,
इहवृत्त.

ग्रीध्याम्य -

(१)

ब्रह्मवेदमृतं पुरस्ताद्ब्रह्म पश्चाद्ब्रह्म दक्षिणत-
श्चोत्तरेण ।

अथश्रोत्रंश्च प्रसृतं ब्रह्मवेदं विश्वमिदं वरिष्ठम् ॥२॥
- मुण्डकोपनिषद्

(२)

निराहृतस्य गृहं जगत् (वर्ष १ अंक ११
पायल)

विशेष माहिती - वर्ष १ अंक ५ वर -
ए मंगेशी मंगेशीन ऑफ् रिजिजन, लिटरेचर
अँड क्रिजिगोफी. संपादक व प्रकाशक - वर्ष १
अंक ११ वर महादेवस्वामी अमरगणेशवर.
भाषा - वर्ष १ अंक ४ पायल मराठी व इंग्रजी.
जागर - वर्ष १ अंक ११ - १३ X ८.
पृष्ठे - लहान आकार ३२, मोठा आकार १६.
उदगीर - ज्येष्ठामुळे ३ महिने ४८ म्हणून वगैरेम
अक्टोबर होण तो दुसऱ्या वर्षास जानेवारी
पेन्ना. मुद्रक - वर्ष १ अंक ११ - संजीविनी
छा.

[शास्त्रस्वामी चाहूर]

वर्ष १ - अंक १ अश्विने १८३१ ते ३, ४
पा, ५ माघ, ... ११ भा १८३२,
१२ भा-भा १८३२.
वर्ष २-अंक+१ जाने १९११ (माघ १८३२),
२ फे ३ मा १९११ (जेन १८३३) -.

वीरशैवोत्कर्ष-विचारमाला

मासिक : संपादक - वीरशैव शिवलिंगप्पा
शेडी. प्रकाशक - कोल्हापूर. मुद्रक - विद्याविलास
छा. वा. व. क. २ ट. राखड आगाऊ. अंकात
१६ ते २४ पृष्ठे. प्रथमांक - डिसेंबर १९०७.
(पुष्प-प्रमाण)

उद्देश - (दक्षिण-महाराष्ट्र) वीरशैव समा-
जोन्नति. स्वरूप - वीरशैव धर्म-समाज उपयोग व
नीती वगैरे विषयावर लेख, चरित्रे, कविता, नाटके
व वृत्तसार.

ग्रीध्याम्य -

विचारमूला आचारा जीवन्ति च फलन्ति च ।

[शास्त्रस्वामी चाहूर]

वर्ष १ - अंक ... ३ फेब्रुवारी १९०८ -.

वेदांतज्ञानप्रकाश

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक -
विद्याप्रकाश छापाखाना, मुंबई. वा. व. क. २.
फु. अं. ८२. अंकित २४ पृष्ठे. ८"४ X ५"४.
प्रथमांक - अश्विन शुद्ध १० श. १८०७.
शेवटचा अंक - फाल्गुन शुद्ध १ श. १८०७.

उद्देश - शून्यमानप्रवर्तक व क्रिस्ती धर्मो-
पदेशक यांचे परंपरी विचार ऐवून लोकांची धर्म
भक्ता नाहीती होत आहे. म्हणून वेद, शास्त्रे, पुराणे,
स्मृती, इत्यादी ग्रंथांचे वैदिक धर्मांची श्रेयता व
सत्यता लोकांच्या दृष्टीस आणणे. इतर -
भीमद्वारावर्तकी ग्रंथांचे मराठी भाषेत गोप्या शब्दांनी
क्रमशः भाषांतर. मते, उद्योगे, आचार, विचार,
रुचि इत्यादिकांचे प्रयोजन व फलभुक्ती याविषयी
पुराणीक मतसंश्लेष गोष्टी.

ग्रीवचान्य -

अकामः सर्वनामो वा मोक्षकाम उदारधीः ।

कीमेण भक्तियोगेन यजेत पुण्यं परम् ॥ १ ॥

- भागवत.

विशेष माहिती - वाग्निलवकरांनी
योजना करून नमुद्राकरिता २ अंक काढले.
ट्रायिलेडी वर्गाणीद्वारांची संख्या न मरल्यामुळे
स्वतंत्र मासिक न काढता ' वेदान्तज्ञानसंबंधी
घट्टेक विषय ' ' वाग्निलवकार ' व देश्याचा टराव
करून त्याच्या पुस्तक २ अंक ८-९ मध्ये
' वेदान्तज्ञानप्रकाश ' च्या दोन अंकांतील मजकूर
छापण्यात आला. [पाहा ' वाग्निलवकार ' मुंबई
१८८३.]

वर्ष १ - अंक १ (नमुना) अक्टोबर १८८५,
२ मार्च १८८६. फक्त दोन अंक.

वेदार्थपरत

मासिक : संपादक - (भाषांतरकर्ता) (शंकर
पण्डित पंडित.) प्रकाशक - परम्यवहाण्या पत्ता
महादेव नारायण पंडित, ' म्यानेजर वेदार्थपरत '

मुंबई. मुद्रक - इंदुप्रकाश छापाखाना; निर्णयवारा
छा., मुंबई. वा. व. क. ६. फु. अं. ८१०.
अंकित ६४ पृष्ठे. ८"५ X ५"५. प्रथमांक -
एप्रिल १८७६. शेवटचा अंक - मार्च १८८२.
पुस्तकविभागणी मंडळवार, वर्षवार नारी. सत्य-
कामक (मासिक भाग).

उद्देश : सत्येदसर्वा पदार्थांत व तिचे
मराठी व इंग्रजी भाषांतर, संस्कृत व्याख्या आणि
मराठी टीका. इतर - एवंदर सहा भाग -
संहिता, पदे, मराठी भाषांतर, इंग्रजी भाषांतर,
अन्वय आणि टीका. रचना - पहिले दोन भाग
छाया पृष्ठावर, दुसरे दोन दोन रचान्यांत उजव्या
पृष्ठावर, डाव्या पृष्ठाच्या द्वितीयांशात ' भाषायाम् '
अशा मध्यम्याने अन्वय व उजव्या पृष्ठाच्या
द्वितीयांशात टीका (विरुद्ध आणि माहितीपूर्ण.)

विशेष माहिती - ' ऑर अॅन अट्टेम्प्ट टु
इंटरप्रीट रि वेगज. ' " (वेदार्थपरत) मासिक
७२ अंक निवृत्त होत पडले. - वैरलनोनिळ वर्ष
२ अंक २, ऑगस्ट १९१२, धृतिबोध
वरील अभिप्राय पृ. ४५. पुस्तक ४ अंक १७ व
पुस्तक ५ अंक १ या दोहोंवरी एकच सध्या क्रमांक
६४ व जुलै १८८१ हा कालनिर्देश सुधार पड-
लेला दिसतो. " ' वेदार्थपरत ' कधीच नियमित
नियालेला नाही. " - विविधज्ञानविस्तार, वर्ष
१८ अंक १२ डिसेंबर १८८६, पृ. २७८.

[सुमर, डेकॉ]

पुस्तक १ अंक १ ते १४ (मासिक भाग १-
१४). एप्रिल १८७६ ते मे १८७७.

पुस्तक २ - अंक १ ते १६ (मासिक भाग
१५ ते ३०). जून १८७७ ते सप्टेंबर
१८७८.

पुस्तक ३ - अंक १ ते १७ (मासिक भाग
३१ ते ४७). अक्टोबर १८७८ ते फेब्रुवारी
१८८०.

पुस्तक ४ - अंक १ ते १७. (मासिक भाग
४८ ते ६४). मार्च १८८० ते जुलै
१८८१.

पुस्तक ५ - अंक १ जुलै १८८१ ते ६ डि
१८८१ (मासिक भाग ६४ ते ६९),

[अंक ७ ते ९ (मासिक भाग ७० ते ७२)
जा ते मार्च १८८२].

वेदोक्त सद्धर्मविचार

मासिक : प्रकाश - भिकाजी नारायण
होगरे, वेदोक्तधर्ममंडळीच्या आंगवकून, भुंई. वा.
व. क. ३, पु. अं. ८८, अंकात ३२ पृष्ठे.
१५ × ६३. प्रथमांक - मे १८७५.

उद्देश - सुमुध्या सन्नायधेसार्थ - धीविष्णु-
धुवा ब्रह्मचारीवृत्त 'वेदोक्तधर्मप्रकाश', 'गीता-
व्याख्यान', 'राजनीति' धर्मरे ग्रंथांचे मासिक.
स्वरूप - पहिल्याने विख्यात बंधू धीविष्णुधुवा
ब्रह्मचारीवृत्त जेथडे ग्रंथ आहेत तेवेदे, नंतर
श्रीमच्छंकराचार्यवृत्त भाष्ये व त्याचे पत्रात्म
भाषांतर. शतरे, वेदांतर मराठी ग्रंथ. छापलेले
नियम - 'सुसदायक राज्यप्रकरण' निबंध',
'सहजस्थितीचा निबंध', गीता, भाषायेकिधू,
वेदोक्तधर्मप्रकाश.

[मस्रे]

वर्ष १ - अंक १ मे १८७५ ते ३ जुलै
१८७५-.

वैदिक कर्मयोग

मासिक : सदादक - सदाशिवशास्त्री मित्रे.
प्रकाशक - ग. वि. वेतकर, चिटणीस 'गीताधर्म-
मंडळ', पुणे. वा. व. क. ३८३. अंकात प्रकरणदार
४८ पृष्ठे. ७३ × ४८. प्रथमांक - आपाद श.
१८५१.

उद्देश - मथत्रयात खुलासा - अथवा
उपनिषद्प्रकाश.

व्रीदवाक्य -

आत्मज्ञीड आत्मरति: त्रिवावानेय ब्रह्मविदा वरिष्ठ: ।

[सुमस्रे]

वर्ष १ ते ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. आपाद
१८५१ ते ज्येष्ठ १८५४ (तीन वर्षे).

वैदिकधर्म

मासिक : संवादक - बळवंतराव कमठाकर
माकोडे, (वर्षे १ अंक ६ पायल) शंकर टाजी-
शास्त्री वदे. प्रकाशक - विनायक गणेश होगरे
(स्यागेवर), उर्जैन. मुद्रक - अलीबाह् दरबार
प्रेस, ग्वाल्हेर. वा. व. क. १, पु. अं. ८२, अंकात
२४ पृष्ठे. ८४ × ५५. प्रथमांक - पोप शुद्ध
१ एवा १९५६ (जानेवारी १९००).
(पुस्तक - अंक).

उद्देश - धार्मिक निपयाचे मासिक पुस्तक.
रम्य - वैदिकधर्मासंबंधी माहिती, संपुकरांची
चरित्रे, पुष्पफाळांची वर्णने, प्रौढांगिक छेष्टी,
जयंत्या-ग्रने याची माहिती. धार्मिक वर्तमाने इ.

व्रीदवाक्य -

ऊर्ध्वं ब्राह्मर्विरीक्ष्येय न च कश्चित् भूणोति मे ।
धर्मासंधं कामध स विमर्षे न सेच्यते ॥

- भगवान व्यास.

विशेष माहिती - प्रवर्तक - के. बळवंतराव
कमठाकर माकोडे. अंक ७ पायल मध्यशुद्धावर शक-
सन व आरंभपृष्ठावर संपूर्ण शकक्रान्तिदेश व
मध्यशुद्धावर ' के. बळवंतराव माकोडे याचे स्मारक '
अशा मथज्याच्या वर निर्देश. सप्तादक - अंक
(११ - १२) ' मनीषिमागमंमंडळ '. ' काही
प्रती शककारावर चरेदून मया भोत्साहन दिले '.
यात ' योगविज्ञान ' ग्रंथ. " नव्या संवादकांनी
मासिकाचे ' स्वधर्म ' असे नामांतर केले
(पाहा पुरवणी यादी) व पुढे त्यांचा संबंध
सुटल व ते मासिक बंद झाले. पुनः अक्टोबर
१९०२ पायल ' वैदिक धर्म ' या पूर्वीच्याच
नावाने ते इंदूरला निधू लागले व जून १९०३
पर्यंत त्याचे वसेवसे तीनच अंक निघून ते
कायमवे बंद झाले, " अशी माहिती कृ. भं.
कवचाळे याच्या ' मध्यभारतीय मराठी वाङ्मय '
पुस्तकाच्या पृ. ३२२ वर आढळते.

[सुमस्रे, पारखी शास्त्री]

वर्ष १ - अंक १ ते ७, (८ - १०), (११ -
१२). पोप १८२१ ते मार्गशीर्ष १८२२.

(पुढे इंदूरहून अक्टोबर १९०२ ते जून १९०३ च्या दरम्यान ३ अंक निघाले) .

वैदिकधर्म व महात्म्यांचे बोल

मासिक : संपादक - सदाशिव चापूजी कुळकर्णी. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. रु. १०१२. फु. अं. ८३. ८'५ × ५'३. प्रथमांक - आपाद श. १८३७.

स्वरूप - वैदिक धर्मासंबंधी माहिती, सत्पुरुषाची चरित्रे, सत्पुरुषाचे बौद्ध, पुण्यस्थानाची वर्णने, पौराणिक गोष्टी, जयत्या, वृत्तांतिकाची माहिती.

द्वाद्व्यास्य -

भूतिस्मृत्युदितं धर्ममभूतिष्ठन् हि मानवः ।

इह कीर्तिमवाप्नोति श्रेयसाधुत्तम सुउत्तम ॥

वर्ष १ - अंक १ आपाद १८३७-.

वैद्यक

धर्मासिक : संपादकर्महळ - नीलकण्ठ अनंत पुरंदरे (अध्यक्ष), दसत रामजी रानोल्कर (उपाध्यक्ष). प्रकाशक - आमद श्रीधर पांजिपे, गोवर्धनदास मेडिकल कॉलेज, मुंबई. वा. व. रु. ४. फु. अं. रु. १०८८. अंकात ९६ पृष्ठे. ९'७ × ६'५. प्रथमांक - अक्टोबर १९३५. (सत्या अंकनमांक).

स्वरूप - शारीर, निदान, संतुशल, रोगाची माहिती, गृहपरिचर्या, वैयक्तिक व सार्वजनिक आरोग्य, रुग्णपरिचर्या, घालसगोपन, वर्तमान, नवे शोध, ग्रंथपरीक्षण, वैद्यकाचा इतिहास इ.

द्वाद्व्यास्य -

प्रवृत्तेः क्रियमाणानि गुणैः कर्माणि सर्वथा ।

अहंकारविमूढात्मा कर्ताहमिति मन्यते ॥ - गीता.

विशेष माहिती - 'गोवर्धनदास सुब्रह्मदास

मेडिकल कॉलेजमधील मराठी अध्यापनाची सालविलेले. '

[सुमध्रे]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर - डिसेंबर १९३५, २ जा - मा १९३६, ३ ए - ज, ४ जुलै - सप्टेंबर १९३६.

वर्ष २ - अंक + ५ जा - मा १९३७ विशेष अंक पूर्व भाग, ६ ए - ज, १९३७ विशेष अंक उत्तर भाग + (७ - ८) एप्रिल १९३९ मधुमेह विशेषांक चिरित्सा विभाग.

वैद्यक पूना-पंच

मासिक : संपादक - दामन दाबाजी महाजन. प्राशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - शारदा छापखाना, पुणे. वा. व. रु. ४६ आमाक. फु. अं. ४१. अंकात सत्या १६ पृष्ठे. ८'३ × ५'४. प्रथमांक - जुलै १९०२.

स्वरूप - १ ग्रंथोक्त अनुभविक निदाने व चिरित्सा, २ जगती व जटिली औषधाची माहिती, ३ नित्याच्या टाण्याच्या पदार्थांचे गुणधर्म, ४ उपयुक्त वैद्यकीय माहिती, ५ सुमापित श्लोक व अर्थ, ६ इहवृत्त व कर्मानुसार.

द्वाद्व्यास्य -

अनेकवैद्यप्रथेभ्यः

सारमुद्ध्यत्य यत्नतः ।

अस्य संग्रहेणेनैव

प्रत्ये सौख्यमाप्नुयात् ॥ - प्रपंचरास.

विशेष माहिती - औषधी पेरी व वैद्यक - पूना पंच याची सांगठ घातून पाच रुपये पेडीत निरतर बिनयाजी टेक्णास मासिक पुस्तक जिनउत्तर्नि मिळण्याची सोय संपादक - वर्ष १ अंक १० च्या मलपृष्ठ ३ वर महाजन यांच्या नावापुढे वैद्यक पूना पंच कर्ते असे प्रथम छापले. वर्णणी - पाचव्या वर्षापासून ४९ नरणा. आपृष्टी - वर्ष १ अंक २ मलपृष्ठ १ टाली अलेरीस 'आहूती दुसरी सन १९०३' व

अंक ३ ते ६ मन्मथशर पत्र 'आवृत्ती दुसरी' असे छापले आहे. वर्ष २ अंक २ मन्मथशर अंगेरीम 'आवृत्ती दुसरी (एन १९०३)' असे छापले आहे. पत्रांभ - ५ व्या वर्षाचा आरंभ 'जानेवारी १९०८ पासून' असे निघेदन. रंगन पुरवणे - वर्ष ३ अंक (४ - ५) = 'प्लेगसंपर्की उपायक माहिती व औषधी उपायाचे प्राणसुरक्षा पुस्तक' व अंक (६ - ७) = 'ज्वरपुराण' असे स्वतंत्र पुस्तकाच्या रूपाने दिले.

[सुमं]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. सुट्टे १९०२ ते जून १९०३.
वर्ष २ - अंक १ ते ५, (६ - ७), ८ ते १२. आगस्ट १९०३ ते सुट्टे १९०४.
वर्ष ३ - अंक १ ते ३, (४ - ५), (६ - ७), ८ ते १२. आगस्ट १९०४ ते सुट्टे १९०५.
वर्ष ४ - अंक १ ते ५, (६ - ७), ८, (९ - १२). जानेवारी १९०६ ते डिसेंबर १९०६.

वैद्यमित्र

मासिक : संपादक - रघुनाथ अनंतशास्त्री पटवर्धन, प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - पुरंदरे वपनी प्रिंटिंग प्रेस, मुंबई. वा. व. रु. १०४. फु. अ. ८२. अंकात ३२ पृष्ठे. ६"२ X ४"०. प्रथमांक - अक्टोबर १९२०.

उद्देश - वैद्यविषयाचे सुबोध मासिक. स्वस्व - रोगविचार, दिनचर्या, शुद्ध औषधी उपाय, निवटसग्रह इ.

विशेष माहिती - "हे मासिक जनतेत आर्यवैद्यकाचा प्रसार होण्याकरिता सर्व वाचनालयांना मोफत देण्याची व्यवस्था केली आहे." - 'महाराष्ट्र नियतकालिक वीरिका.)

[सुमं]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९२० ते सप्टेंबर १९२१.

वर्ष २ - अंक १ अक्टोबर १९२१, २ नोव्हेंबर १९२१ -.

वैद्य

मासिक : संपादक - संभु अनंतशेट जेजुरी, पणजी. प्रकाशक - नवे गोपे. वा. व. रु. उद्या-मारी ८१४. फु. अ. ८३. अंकात १६ पृष्ठे. ९"८ X ७"२. प्रथमांक - जानेवारी १९२१.

उद्देश - वैद्यशास्त्रीच्या रुग्णांमार्फत विचारक व उपायक द्यावे. स्वस्व - विवेचने. एक वेग वविता, औषोगिक व व्यापारविषयक लेख, शिक्षणविषयक लेख, गोष्टी, शक्तिवाधनाची चरित्रे, संस्थाने इतिहास, शास्त्रीय वगैरे लोकवा परिचय, कृत्य, कोंडी, प्रकाशक.

श्रीध्यास्य -

अगनी मुख मातुनी वरुनी ते हुंय निवेकडे व्यापारादि गमातुनी मग जगी जे जाहले बापुडे। दया द्या निवृत्तैमस्तुनी होवोनि आदशंसा गोमंती नवरीस्य हा अवतरे सोडा अता भाळया ॥

विशेष माहिती - "हा काळ हिंदू-संवत्सरेचा आहे. अर्थात स्वातंत्र्य प्रत्येक जातीच्या संवत्सरेचा हा काळ आहे."

[संपादक महाराज]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९२१.

वैद्य मासिक

मासिक : संपादक - विश्वनाथ गोपाळ शेट्टे प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - तत्त्वविवेचक छात्रांना, मुंबई. वा. व. रु. १०३. फु. अ. ८३. अंकात २४ पृष्ठे. ७"२ X ४"२. प्रथमांक - एप्रिल १९२० (चैत्र शु. १ श. १८२२).

उद्देश - वैद्यशास्त्र वैद्य शास्त्रीमार्फत सामाजिक, धार्मिक व नैतिक सुधारणा करणे.

प्रौद्यन्य -

शनात्रिणे जे जे कळा । ते ते जाणावी अवकळा ।

- समदास.

(वर्ष ३) गुप्त तेचि प्रगटवांचे । असाध्य तेचि साधावे । कानडेचि अभ्यासावे । निरतर ॥

(वर्ष ४) घागिले घसते लक्ष्मी ।

(वर्ष ८) सामर्थ्य आहे चढवळीचें ।

जो जो करील तपाचें । परंतु तेचें भगवंताचें ।

अविद्यान पाहिजे ॥

विशेष माहिती - प्रकाशक - वर्ष ३ एन. पी. गाधी. नाप - आठव्या वर्षी 'वैश्य-मासिक', संपादक - वर्ष ८ - महादेव विशेष गाधी (प्रका.), चा. वर्षाणी - वर्ष ८ - क. १८८, फु. अं. ४३. नवे स्वतंत्र - (आठव्या वर्षी) नव्या स्वरूपात 'वैश्य-मासिक' भेटीत येत आहे. सातव्या वर्षाच्या अखेरीस मध्यवर्ती मासिक बंद ठेवण्यात आले. १९१७ साली शेवटचा निमाही जोड अंक काढून बंद पडले. लढाईमुळे कागदाचे माद वाढले. आकार - वर्ष ८ - ८ × ५.६.

[सुमप्रं, मप्रं]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९१० ते मार्च १९११.

वर्ष २ - अंक १ ते ४, (५ - ६), ७, (८ - ९), (१० - ११), १२. एप्रिल १९११ ते मार्च १९१२.

वर्ष ३ - अंक ..., २, (३ - ४), (५ - ६), (७ - ८), (९ - १०), (११ - १२). एप्रिल १९१२ ते मार्च १९१३.

वर्ष ४ - अंक (१ - २), (३ - ४), ५ ते १२. एप्रिल १९१३ ते मार्च १९१४.

वर्ष ५ - अंक (१ - २), ३ ते ६, (७ - ८), ९, (१० - ११), १२. एप्रिल १९१४ ते मार्च १९१५.

वर्ष ६ - अंक (१ - २), (४ - ६), (७ - ९), (१० - १२). एप्रिल १९१५ ते मार्च १९१६.

वर्ष ७ - अंक (१ - ३), (४ - ६), (७ - ९), (१० - १२). एप्रिल १९१६ ते मार्च १९१७.

वर्ष ८ (नवे वर्ष १) - अंक + १ अक्टोबर १९१९..., ३ डि १९, ४ जा २० ते ६ मार्च १९२० —.

वैश्यसुवक

मासिक : संपादक - विष्णु रिहट्ट डाकवे. प्रकाशक - संपादक, विप्लव, मुद्रक - भीमिवाड छा. विप्लव, दा. व. व. २. फु. अं. ४३. अंकात २८ पुटे. ९.४ × ६.९. प्रथमांक - जानेवारी १९३४. (वर्ष पाचवे काही सलग अंकप्रमाक).

उद्देश - बोकणप्रांतीय वैश्य समाजाच्या उन्नतीसाठी वाहिलेले व्यापारी मासिक. स्वतंत्र - सचिन. सचीर्ण, ललित वाक्य इत्यादी.

विशेष माहिती - संजीव सक्ति वाक्य-विभागाचे चालक - बि. ल. बर्से, प्रथम संवत्सक - विजयादशमी घा. १८५५ (अक्टोबर १९३३), आकार ७.२ × ४.८.

[सुमप्रं]

वर्ष १ ते ४ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. (जा ते डि). जानेवारी १९३४ ते डिसेंबर १९३७ (चार वर्षे). प्रतिवर्ष अंक १० अथवा ११ दिवाळी, अंत, वर्ष २ अंक १ जा १९३५ पर्यंत जाच अंक.

वर्ष ५ - अंक १ जानेवारी १९३८ ते १० अक्टोबर १९३८ - अंक १० दिवाळी अंक.

वैश्यसेवक

मासिक : संपादक - वसंत मुकुंद कादे. प्रकाशक - संपादक, मुद्रक. अंकात २० पुटे. ६.८ × ४.५. प्रथमांक - एप्रिल १९२७ (चैत्र १८४९).

उद्देश - शास्त्राच्या उपासीधीत्यर्थ.

ग्रीदवाक्य -

कृत्स्नोत्पद्यमानिभ्यं । देव्यर्था स्वभावाद्गमः ॥
विशेष माहिती - प्रथमांशपर एवित
१९२७. त्याच्यापुढे दुसऱ्यांश अंकावर व नंतर
चैत्रमासालेगीत मासनिर्देश [आठवणे. संशयक -
वर्ष २ विद्वत् रामचंद्र पांडगे.

[संमर्ष]

वर्ष १ - अंक १ एवित १९२७, २ वैशाख
१८४९ ते १२ फाल्गुन १८४९.
वर्ष २ - अंक १ चैत्र १८५० ते ३, ... ५,
... ७, ८, (९-१०), (११-१२)
मास - फाल्गुन १८५०.

वैष्णव

मासिक : सप्ताहक - लक्ष्मीशब्द विनायक
होमकर. प्रकाशक - सप्ताहक, गोलापूर. मुद्रक -
हनुमान छा., गोलापूर. वा. व. रु. ३०८. पु.
अं. ४५. ९.४ X ७.४. प्रथमांक - अक्टोबर
१९४९.

उद्देश - (नामदेव समानोन्नति परिपद
कार्यासाठी). स्वरूप - मराठी - हिंदी.

ग्रीदवाक्य -

अधर्माची अवधी लोढी ।
दोषा(पा) ची लिहीली पाढी ।
सज्जना करवी गुढी ।
मृगाची उमवी ॥ - शानेश्वर.

[पाठसंस्करण समग्र]

१ - अंक १ अक्टोबर १९४९, २ नवंबर
१९४९—.

व्यवहारदर्पण

मासिक : सप्ताहक - कृष्णाजी नारायण
शास्त्री. प्रकाशक - मुंबई. वा. व. रु. ३. मागा-

हून रु. ४८८. पु. अं. ४६. अंकात २४ पृष्ठे.
९.७ X ६.२. प्रथमांक - चैत्र शु. १८०२.
स्वरूप - एबी, कल्याणीय, ऐक्य,
रोनरी, राजनीती इ. विषयावर निबंध, प्राचीन
कवींच्या नाटकादिर्कांची मापारे, एबीसंघी
रुष्टारिष्टुत वादंघरी, प्राचीन हिंदू राजांची
माहिती.

ग्रीदवाक्य -

वयस्य व्यसनानीह यान्मुक्तानि मर्नापिभिः ।
मुरयो भेदोहि तेषां तु पारिथे विदुषां मयः ॥
द्रोणद्रोणिकृपांती आत्रि करावी धना न वीरावें ।
भेद नसावा सुध हो भेदे स्वयं न परावि भोसावें ॥
विशेष माहिती - यात रत्नावली (अथवा
ऐक्यरत्नमाला) कादंबरी व प्रभावति शृंगार आणि
वक्त्रनामसंहार नाटक.

वर्ष १ - अंक १ चैत्र १८०२, २ वैशाख
१८०२—.

व्यवहारोपयोगी हुस्तरसंग्रह

[पाहा (व्यवहारोपयोगी) हुस्तरसंग्रह]

व्यापार-उद्दीप

मासिक : प्रकाशक - ग. ल. सहस्रपुढे,
पुणे. वा. व. रु. २. अंकात २४ पृष्ठे. ८.४
X ५.४. प्रथमांक - अश्विन शु. १० शु.
१८२६ (१८ अक्टोबर १९०४).

उद्देश - व्यापार, व्यापारी शिक्षण, व्यापार-
विषयक ज्ञान आणि वृत्त यांचे वाढिलेले.

विशेष माहिती - इंग्रजीत वर्णन - डिग्री-
टेड डु कॉमर्स, कमर्शियल एज्युकेशन, नॉलेज
अँड न्यूज.

[मर्ष]

वर्ष १ - अंक... १० आपाद १८२७
(आगस्ट १९०५) —.

व्यापार-उद्योग

मासिक संपादक - अभिनाश मोहाडीकर
प्रकाशक - संपादक, सुबह सुत्रक - पॉप्युलर प्रेस,
मुंबई. वा व रु १० फु अ रु १ अकात
४०, ५२ पृष्ठे ९४ X ७२ प्रथमांक -
अक्टोबर १९४७ पुढे चान्द्र-वार्षिक १९६७

उद्देश - स्वदेशातील व परदेशातील व्यापार
विषयक घडामोडींची जास्तीत जास्त माहिती व
चिक्किता व्यापारात व धंद्यात वापरणाऱ्या
माणसापुढे व जगापुढे मांडणे - उद्योगधंद्याच्या
वाढीला मदत करणे त्याद्वारा - हिंदुस्थानचे
आर्थिक प्रश्न, परराष्ट्रीय घडामोडी, राष्ट्रीय प्रगतीच्या
योजना, आधुनिक व सहकारा पद्धतीने शेतीची
मशागत, महाराष्ट्रातील उद्योगधंद्याचे परीक्षण,
बँका, विमाव्यवस्थाप, ग्रामोद्योग, शेअर बाजार,
व्यापारी वातव्या, सरकारा निवेदने, नियमने इ

विशेष माहिती - महाराष्ट्राचे व्यापारविषयक
प्रमुख मासिक व्यवस्थापक - मोहाडीकर कृ
सहाय्यार - द रा बारपुरे, खुनाथ व्ही
महाशब्दे संपादक - वप २ अभिनाश मोहा
डीकर, अन्ततः पाठक वार्षिक वर्गणा -
वप २ अंक ६ रु ६, फु अ ८८

[समग्र, मग, शणैसग्र पुणे]

वर्ष १ - अंक १ ते ५, (६ ७), ८ ते
१२ अक्टोबर १९४७ ते सप्टेंबर १९४८
अंक (६ ७) मा ए १९४८ गांधी
विशेषांक

वर्ष २ - अंक १ ते १२ अक्टोबर १९४८
ते सप्टेंबर १९४९ अंक २ न १९४८
दिवाळी अंक, अंक ११ आ ४० विमा
विशेषांक

वर्ष ३ - अंक (१ २), ३ ते ७ (८
९), १० ते १२ अक्टोबर १९४९ ते
सप्टेंबर १९५० अंक (१ २) दिवाळी
अंक पोग्रामाची विशेषांक अंक ३ दहाजून
विशेषांक अंक १० बारपुरे विशेषांक

वर्ष ४ - अंक १ अक्टोबर १९५०, (२
३) न डि १९५० - अंक १ व (२ ३)
देव्ही बँक विशेषांक (दिवाळी अंक)

व्यापारी जगन्

मासिक संपादक - सी पी कोठारी
प्रकाशक - संपादक, पुणे सुत्रक -
हनुमान प्रेस, पुणे वा व रु २८८ फु
अ ८४ अकात ३२ पृष्ठे ९३ X ६४
प्रथमांक - अक्टोबर १९३५ (विजयादशमी)

उद्देश - व्यापारोपयोगी विषयांचे वाहिलेले
व्यापारोपयोगी खब प्रकारची माहिती इमजीतून
प्रसिद्ध होते खब गोष्टींचे ज्ञान महाराष्ट्र भाषेतून
मिळवे म्हणून काढले महाराष्ट्रीयानी व्यापाराची
काय धरती पाहिले याचे प्रतिपादन

विशेष माहिती - इमजीत वर्णन ' दि
वर्ल्ड ऑफ कॉमर्स ' डिशेटेड डु कमांशेअल
इ पमशन अन् अग्रिकल्चरल स्टॅटिस्टिक्स

[समग्र]

वर्ष १ - आ १ ते ३ अक्टोबर ते डिसेंबर
१९३५ -

व्यापारी मित्र

मासिक संपादक - जी डी शमा सह
संपादक - पी एन् कोठडिया प्रकाशक - पुणे
वा व रु ३ फु अ ८६ अकात १८ पृष्ठे
९२ X ७२ प्रथमांक - सप्टेंबर १९५०
पुढे चान्द्र १९६७

उद्देश - व्यापारी वर्गाशी संबंधित खब
कायदेशीमवाचपी सामोपाय चर्चा करून योग्य
माग दाखविणारे

[मग]

वर्ष १ - अंक १ फेब्रुवारी १० ० ते ४ मे
१९५० -

व्यापारी शिपी

हैमासिकः संपादक - दत्तानय बळगत भुदकर.
प्रकाशक - संपादक, पुणे. या. व. रु. ३८४.
फु. अ. ८१४ अक्षांत २० पुढे ९°७' X ३.
प्रथमांक - जानेवारी-फेब्रुवारी १९४९ पुढे
चाहू १९६५

उद्देश - व्यवसायाचे माहितीपत्रक

विशेष माहिती - दि. पूना मॅजेट टेलर को
ऑपरेटिव्ह असोसिएशनचा आश्रय. संचालक
- मो. ना. पाटवसर. पुढे वर्षे ३ अंक ४
(जु. आ. १९५१) मजबूतवर "सचिन दिवण
कला" अर्थात व्यापारी शिपी " प्रथमांकात श्री.
श्रीपतराव काकडे याच्या शिवणकलेसंबंधी त्रैमासिक
काचा व अन्य कलाकारांचा गौरवपूर्ण उल्लेख
(याचा 'शिवणकला' कोल्हापूर १९२३)

[सुमय, मस]

वर्ष १ - अंक १ जा. फे. १९४९, २ मा. ए.
३ मे. जू., ४ जु. आ., ५ स. अ., ६ न. डि.
१९४९. अंक ४ हिंदी स्वातंत्र्यदिन अंक

वर्ष २ - अंक १, २, (३ ४), ५, ६.
जानेवारी ते डिसेंबर १९५०.

व्यायाम

मासिक - प्रकाशक - धाडो नारायण निद्रास,
बडोदे मुद्रक - श्रीराम प्रियज छा. बडोदे
वा. व. रु. १८८ फु. अ. ८३ अक्षांत २८,
३२ पुढे. ९ X ६ २ प्रथमांक - अक्टोबर
१९१८.

उद्देश - अशक्तानी शक्त, व्याधिग्रस्तांनी
रोगमुक्त व निरोगी व सशक्त अशक्तील त्यांनी
अधिक बरेचतान बसे व्हावे यासाठी. स्वरूप -
सचिन प्रमोचिने देशी विदेशी खेळ, व्यायाम
पद्धती, आरोग्य, प्रत्यक्ष, मेहनती, व्यायाम-
प्रियक चरित्रे इ.

वीदवान्य -

उपव कर्मसामर्थ्य दीप्तोभिर्मंदसः क्षयः ।

विमलधनगात्रत्व व्यायामादुपजायते ॥ - वाग्भट

विशेष माहिती - संचालक - वर्ष २२
दत्तानय चित्तामण सुनुमदार, या वर्गणी -
वर्ष ५ रु. २८८ फु. अ. ८४, वर्ष ३५ रु.
३८८. संपादक - वर्ष १८ धाडो नारायण
निद्रास, वर्ष ३४ वा. धो. निद्रास सहस्रपादक
- वर्ष २२ ना. द. सुनुमदार विशेषांक - वर्ष
३ अंक १ खास अंक, वर्ष १९ अंक ४
निमज्जना अंक, वर्ष २१ अंक १ दामोदर
बळगत मित्रे अंक, वर्ष २२ अंक १ खास
ऑलिंपिक अंक, वर्ष २३ अंक ५ खास हिंदी
विजय निमज्जना आणि शारीरिक शिक्षण परिषद
अंक, अंक ५ खास निमज्जना अंक, वर्ष
२४ अंक ३ खास माणिकराव अंक, वर्ष २६
अंक २ दीप्ति महोत्सव खास अंक, वर्ष २८ अंक
११ भीमत भावसाहेब सुनुमदार विशेषांक, वर्ष
३० अंक (६ ७) कै. गु. हरि माधव ऊर्फ
तात्यासाहेब सहस्रपुढे विशेषांक, वर्ष ३१ अंक
११ श्री. कृष्णाजी बळगत महाबळ गुडजी
विशेषांक, वर्ष ३३ अंक ९ धाडो नारायण
निद्रास मृत्युलेख; वर्ष ३६ अंक १ सीमोरलधन
विशेषांक

[सुमय]

वर्ष १ ते २२ - अंक प्रत्येकी १ ते १२
(व ते स) अक्टोबर १९१५ ते सप्टेंबर
१९४४ (एक्कोणतीस वर्ष)

वर्ष ३० - अंक १ ते ५, (६-७), ८ ते
१२ अक्टोबर १९४४ ते सप्टेंबर १९४५

वर्ष ३१ ते ३३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२
अक्टोबर १९४५ ते सप्टेंबर १९४८
(तीन वर्षे)

वर्ष ३४ - अंक (१ २), ३ ते १२
अक्टोबर १९४८ ते सप्टेंबर १९४९

वर्ष ३५ - अंक १ ते १० अक्टोबर १९४९
ते सप्टेंबर १९५०.

वर्ष ३६ - अंक १ ते ३ - अक्टोबर ते
डिसेंबर १९५०.

शरीर यंत्र

मासिक : प्रकाशक - डॉ. बासुदेव जगन्नाथ सामंत, खोलापूर. वा. व. रु. १८८. अंकित ३२, ३६ पृष्ठे. ७.३ X ४.७, प्रथमांक - मे १९३७. शेअरचा अंक - जून १९३७.

उद्देश - निसर्गापचाराचा शास्त्रीय विषय सुबोध, मनोरंजक व आकर्षक करणे. स्वरूप - प्रत्येक उपचारपद्धतीचा निसर्गापचार पद्धतीशी तुलनात्मक अभ्यास जिशासूचे समाधान.

धीवधान्य -

रोग जाय दूषसाजरे । तारे निव का रियाज ।

- श्री शनेधर

विशेष माहिती - चालक - डॉ. बासुदेव जगन्नाथ सामंत, १९४ नवी पेठ, खोलापूर. दोनच अंक निघाल्याचे सहादकांनी समज सांगितले.

[सुमन, डॉ. सामंत मुबई]

वर्ष १ - अंक १ मे १९३७, २ जून १९३७

शारदा

मासिक : संपादक - वेशव रघुनाथ काशीकर (अंक २) प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - लॉ प्रिंटिंग प्रेस, अंक ३ पासून खुर्चीत प्रेस, पुणे वा. व. रु. ४, सहामाही रु. २, निमाही रु. १. फु. अ. ८६, अंक ३ पासून ८१०. अकांत ६४ पृष्ठे ९५ X ७२. प्रथमांक - जेन च १८४५ (नमुन्याचा अंक मार्च १९२३.)

उद्देश - मराठी मासिके अल्यायू का होतात त्याची कारणे दूर करून वैशिष्ट्यपूर्ण वाढत्या पुरविणे स्वरूप - सविन निमाड पुस्तकप्रतीक्षण, निपक्षगामी विवेचन, महिला मनोरंजन, विनोदी लेख, काव्यसुधा (राष्ट्रीय कविता), साहित्य संगीत कला, पीणासकार (व्याख्यान वगैरे), विविध

विषय, चरित्रे, औद्योगिक व दुर्नृत्तविषयक माहिती, आमचा महाराष्ट्र, मधुकराचा गुजाराव, बोधपद उलारे.

धीवधान्य -

(अंक ४ पासून)

अज्ञानी, हवरीय, लेखदयी प्रेरावया चित्कला ।
राष्ट्रभीप्रतिमाभिनास, जगती ब्रह्मास धी आजला ॥
प्रज्ञा, वैभव, कार्यशक्ति, धर्मता, स्वातंत्र्यभक्ती,
मुदा ।

वर्षाया अभिजात वाचनसुधा देईल ही शारदा ॥

विशेष माहिती - "इंग्रजीतील 'मॉडर्न रिव्यू' मासिकाचे धर्तीवर चालणारे." पुणे भारतीय साहित्य मंदिराचे मुखपत्र. सविन मासिक पुस्तक. वर्षानिर्देश - पहिला अंक नमुन्याचा, दुसरा अंक वर्ष १ मार्च १ - अंक २; तिसऱ्या अकापासून वर्ष १ - अकरमाक : मल्लवृष्टावर शक, आरमवृष्टावर सन नमुना अकांत मराठी नियतकालिकाच्या धरतुस्थितीवद्दल विवेचन

[सुमन, दवापो]

वर्ष १ - अंक १ जेन १८४५ ते ५ थावण १८४५ -.

शारदा

त्रैमासिक : संपादकमंडळ - वर्ष ६ घो. इंदिरा तेलंग, गो. स. बाघ प्रकाशक - म. नी. वागळे, मुबई. वा. व. रु. १. ७.१ X ४.७. प्रथमांक - (अक्टोबर १९३७).

उद्देश - नॉर्थ कॅनरा ग्रीड सारस्वत ज्ञानसंघातर्फे

विशेष माहिती - शेवटच्या वर्षात अकांत वरील वर्षानिर्देश वर्ष ७ व वर्ष ८ असा सरमिळत आढळतो

[मग]

वर्ष २ - अंक १ दसरा अंक अक्टोबर १९३८, २ मकर सं जा १९३९, ३ रामनवमी मा ३९, ४ अ. थावण जुलै १९३९

वर्ष ३ - अक १ विजयादशमी अ ३९, २
जा १९४०, ३ रामनवमी ए ४०, ४
आषाढ जुलै १९४०.

वर्ष ४ - अक १ वक्रावर १९४०, २ जा
४१, ३ ए, ४ आगस्ट १९४१ अक २
महिला अक

वर्ष ५ - अक १ सप्टर १९४१

वर्ष ६ - अक + २ जा १९४४, ३
ए १९४४

वर्ष ७ - अक , २ जा १९४५, ३ मे
१९४५, (वर्ष सातत्याचा ४ व वर्ष
आठत्याचा १ एकत्र) डिसेबर १९४४
(१९४५)

(श्री)शारदामंदिर अथवा निजामशाला- पत्रक

मासिक सप्ताह - रामचंद्र वासुदेव
कुलकर्णी प्रकाशक - बाळापुर मुद्रक - न्याय
मुखा छा नागपुर वा व रु २ फु अ ८३
अकात २४ पृष्ठ ७ ९ X ७ २ प्रयमाक -
जुलै १९१९

उद्देश - शिक्षणविषयक हेतूबाद संस्थाना
तील प्राथमिक शाळाच्या शिक्षकांसाठी शिक्षण
विषयक चर्चा व वाङ्मयप्रकाशन स्वरूप -
धार्मिक, औद्योगिक, नैतिक, ऐतिहासिक, शास्त्रीय
इ विषयावर निबंध, उपपुस्तक माहिती, नाना
विषयाच्या शिक्षणावर चर्चा, कविता, पुस्तक परा
क्षण, नेमणुका, चर्चा, परीक्षाचे प्रश्न व निहाल,
पत्रव्यवहार, वृत्तपत्र

ब्रीदवाक्य -

पातु वो निरपमारा मतिहन्त सरस्वती ।

प्राज्ञेतरव्यवच्छेद वचनेन करोति या ॥

विशेष माहिती - निजामशरकरच्या
निशान्याच्या आधारे

[मसप्र]

वर्ष १ - अक १ जुलै १९१९ ते ६ डिसेंबर
१९१९ -

शारदा मिलास

मासिक सप्ताह - पंडित वंसन प्रकाशक
- मुद्रक, औरंगाबाद मुद्रक - आल्मगीर प्रेस वा
व रु २८८ फु अ ८८ अकात ५० (वर्ष
१ अक ३) पृष्ठ ७ ६ X ५ ७, वर्ष १ अ
७-९ १ X ६ २ प्रयमाक - चैन श १८००.
(वर्ष - मिलास)

स्वरूप - विवाह हेतूबाद येथील नमासित
दरवारी पुष्पाची चरित्रे, ऐतिहासिक प्रणाय
स्थले, ' अत पुरातील मन्थदुर्गिणस ' कावरी,
मुन नलाफ प्रकरणे, आख्यायिका, कुत्तक,
मुमापित

[' मुन नलाफ (वरण्याची ?) प्रकरणे ' =
चतुर सप्तमने तोंड धंद वरण्यावद्दल्या गोण
लाफ (फर्सी) = वाता नलाफ (विशेषण) =
वातान्द, निम्तर]

[मसप्र]

वर्ष १ - अक २ वै १८२० ते ६ मा
१८२०, (७ ८) अधिकव निज अभिन,
९ का ते १३ फाल्गुन १८२०
वर्ष २ - अक १ चैन १८२१ -

शालापत्रक

(पाहा मराठी शालापत्रक)

शाला-मंदिर

मासिक सप्ताह - जनार्दन शरकर मंडेकर
प्रकाशक - डी एम् जगज्ज जेज्ज आणि क,
पुणे वा व रु २ फु अ ८४ ८ २ X
६ ० प्रयमाक - (एप्रिल १९४२) (वर्ष अक,
अक १७ पाक्ष सद्य प्रमाक)

उद्देश - प्राथमिक अध्यापक व प्राथमिक
शिक्षण यांच्या सहाय्यीय प्रगतीचा मार्ग चालाळणे
स्वरूप - आठ व मल्लुशरर रंगीन चित्रे

विशेष माहिती - संचालक - दाबीछाहेव जेगल. प्रकाशन सनारम दि. ५ एप्रिल १९४२.

[मंत्र]

वर्ष २ - अंक १, (२ - ३), ४ / १३ ते २४. एप्रिल १९४३ ते मार्च १९४४.
अंक ५ पासून गणनानिदेश सलग अंकक्रमाचा.
वर्ष ३ - अंक (२५ - २६) एप्रिल १९४४, (२७ - २८), (२९ - ३०), (३१ - ३२) अक्टोबर - नोवंबर १९४४—.

शास्त्रावृत्त

मासिक : संपादक - सीताराम श्रीधर पारसी.
प्रकाशक - नागदूर. मुद्रक - सी. पी. प्रिया
वर्ष, वा. व. र. १०४. फु. अं. ०२०६. अंकित
१६, २४ पृष्ठे. ६"५ X ४"१. प्रथमांक -
(एप्रिल १९०७). शेवटचा अंक - मार्च १९०९ (!)
उद्देश - मध्यमार्गातील शाळाशास्त्राच्या
हायरेक्टर यांच्या परवानगीने प्रसिद्ध होत असलेले.
स्वरूप - शाळाशास्त्राचा रिपोर्ट, शाळाविज्ञानाच्या
हातवागी, शास्त्रावृत्त, बदल्या, प्रयोग, स्कॉलर-
शिप परीक्षेचा निरास, शास्त्रनिष्ठता, व्युत्पन्न,
शैक्षणिक निबंध, कविता इ.

विशेष माहिती - शेवटचा अंक - मार्च
१९०९ असा उल्लेख (विहंगम एप्रिल १९३४).

[पुमंत्र, सुमंत्र]

वर्ष १ - अंक ..., ३ जून १९०७, ..., ८ नं,
९ डि, ..., १२ मार्च १९०८.
वर्ष २ - अंक ..., २ मे १९०८, ३ जून ४
जु., ९ डिसेंबर १९०८—.

शास्त्रीय जगत्

मासिक : संपादक - पी. व्ही. गोरे.
प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - गोरे छा.
वा. व. र. २०८. फु. अं. ०४. अंकित २०
[२१]

पृष्ठे. ९"६ X ६"६. प्रथमांक - जानेवारी
१९३९.

उद्देश - उद्योग धंदे, व्यापार, शेतकरी व
आधुनिक शास्त्रे यांचे.

ग्रीव्यान्वय -

उद्योगे हि विद्यन्ति वार्याणि न मनोरथैः ।

न हि सुतरम सिद्धस्य प्रविद्यन्ति सुखे मृगाः ॥

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९३९ ते ३ मार्च
१९३९—.

शिल्पकलाविज्ञान

मासिक : प्रकाशक - महादेव बहाळ
नामनेशी, पुणे. मुद्रक - आर्यभूषण छा. पुणे.
वा. व. र. ५. फु. अं. ०८. अंकित प्रकरणवार
३२ पृष्ठे. ९"१ X ६"३. प्रथमांक - अक्टोबर
१८८७. (पुस्तक-अंक).

उद्देश - देशातील उद्योगधंद्याची भवतरी
यावविषयावरिदा जुने धंदे सादरणे, नव्या
रिफायतशीर धंद्यांची माहिती देणे. उणीवा व
अचटणी दूर करण्याचा मार्ग दाखविणे अनुभविक
ज्ञानाचा समग्र करणे. स्वरूप - छपिर, पणोचित्रे,
पायाभूत शास्त्रे, रसायन व शिल्प याची मातृ-
भाषेनून पदतशीर माहिती. कारणांने, व्यापारी
पेठा, थंडावदल खरिततर ज्ञान, अधेशास्त्रीय विषय,
बागादती विद्या, व्यापार्याच्या व कारखानदाराच्या
चर्चांमार्फत उत्तेजनपर लेख, प्रश्नोत्तरे.

विशेष माहिती - मलपुत्रावर मजकूर. प्रत्येक
लेखाला स्वतंत्र पृष्ठाक. ग्रंथकार्यांचे नाव फक्त मल-
पुत्रावर, लेखावर नाही. माहिती मिळविण्याचे
मार्ग - " १ पुस्तकावरून, २ घद्यातील प्रवीण
लेकांकडून ३ स्वतःच्या माहितीवरून. " यात
" हिंदुरायानांमिः सापत्तिक द्रव्ये, " " चित्रकला ",
" व्यापारी भूषण " अशा विषयावर लेख.

[मंडळिकाङ्कण, पुमंत्र, सुमंत्र]

वर्ष १ ख २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (अते व).

अक्टोबर १८८७ ते सप्टेंबर १८८९
(दोन वर्षे).
वर्ष ३ ते ५ - अंक प्रत्येकी १०. (पुण्या १०
जोड अंक). अक्टोबर १८८९ ते सप्टेंबर
१८९२. (तीन वर्षे)
वर्ष ६ - अंक १ अक्टोबर १८९२ ते ५,
(६-७), ८, ९, १०....
वर्ष ७ - अंक १ एप्रिल १८९४ ते ६
सप्टेंबर १८९४—.

म्हणून हे पुस्तक काढण्याने रसगारारे आहे.
यशस्वी पुस्तक नोंदवण्याकडून काढणार होणे; परंतु
असाय लागला. परित्या अंकाची धोरणकर्तृचे
होत रसगारारे रसगारारे आहे.

[मंडळिकापत्र, मय]

वर्ष १ - अंक १ मे १८७७ ते ६ अक्टोबर
१८७७—.

शिल्पकला

शिल्पकलासंग्रह

मासिक : संपादक-मुनाथ निनायक धर्मवान.
प्रकाशक - पुणे. मुद्रक - कल्लेतेकर छा. पुणे.
वा. व. रु. ३, मागाहून रु. ४. फु. अ. ८८.
अकात ४० पृष्ठे + देण्याचे. ८५ × ५.४.
मपनाक - मे १८७७.

उद्देश - स्वदेशीवादाचे विचार, मेश्री आणि
शिस्ती याच्या उपयोगाकरिता. १८६४ - रसगारारे व
रेखा वर्णचित्रे. मन्मथ शिल्पमुद्रित. चित्रकला व
एनिमिअरिंग रेखाचित्रे इ. याच्या चळवळीची
मूल्यरत्ने, व्यवहारोपयोगी रसायनशास्त्र, दुर्बिणी
इत्यादी करणे, सुतारकाम, शिल्पकला-कशिपू, जाळ्या
(सदरहू नियम खोदकित) लागून शिवाय निर-
निराळ्या कारणांत्यासबधी घोषकित माहिती),
मुद्रणे, इ.

धीदयान्य -

कृपणस्य यथा द्रव्यं, सौरीण्याश्च मनोगतम् ।
गूढं तथा कलाशास्त्रं आविष्कृतं मनोयमम् ।

चिदोप माहिती - 'निवधमाला', चित्रकला
१९२६ आठवी पृ ४६३ टीपमध्ये जुल
१८७८ पर्यंत चालल्याचे दिले आहे संपादक
वही. ए. धर्मवान, प्रकाशक धुरधर, पुणे. (पण
अंक ३ चा प्रकाशनकाल २८ एप्रिल १८७८
असा नोंदला आहे) आरभी यचना चित्रकलेच्या
साक्ष्याने पाश्चात्यांची यंत्र जोडणेचे प्रसिद्धीस
वेळून त्याचे व्यापार वाढले. आपल्या देशातही
कलेसंबंधी पुस्तके निघतील तर देशाचे हित होईल

प्रमाणिक / ठेमासिक : संपादक - भीम
हरि काळे (लंडन डिप्लोमिस्ट) यशस्यशक -
गेशव रामचंद्र कुलकर्णी. प्रकाशक - कोल्हापूर.
वा. व. रु. १८१२, दे. २४४. फु. अं. प्रे. रु. १,
दे. रु. ४१०. अकात दे. ४० पृष्ठे. ९.५ ×
६.४. प्रथमांक - अक्टोबर १९२३. दोवट्या
अंक-आगस्ट १९३१.

उद्देश - वर्तमानकालीन पौराणिक व पाश्चात्य
उच्च शिल्पकला, चित्रनमयारक. रत्नरत्न - खचित
कटनकार्य, शिल्पकाम, प्रचलित प्रचार, शिल्पाचा
क्षेत्रविस्तार, धर्माची मरली याविषयी अनुभविक
लेख, मनोरंजक व्यावहारिक गोष्टी.

धीदयान्य -

उद्योगिन पुरुषसिंहधुपेनि लक्ष्मी. ।

चिदोप माहिती - वर्ष ८ अं. ५ मध्ये
टीप - 'शिर्पाशास्त्र' पुस्तकाच्या आठव्या कादा-
याच्या असल्याने या नियतकाळिकाकडे लक्ष
देण्यास घेऊ नवी म्हणून हे (दे.१) मासिक
धंदे ठेवणार आहे.

[काळे कोल्हापूर]

प्रमाणिक

वर्ष १ ते ६ - अंक प्रत्येकी १ ते ४ (अ, जा,
ए, जु). अक्टोबर १९२३ ते जुलै १९२९.
ठेमासिक
वर्ष ७ व ८ - अंक प्रत्येकी १ ते ६ (अ, डि, फे,
ए, ज, आ). अक्टोबर १९२९ ते आगस्ट
१९३१ (दोन वर्षे).

शिवतत्त्वप्रकाश

मासिक : प्रकाशक - अनंत रामकृष्ण कश्यप-लीकर (सर्व हक्क स्वाधीन), मुंबई. मुद्रक - इंडियन प्रिंटिंग छा. मुंबई. वा. व. रु. ५ आगाऊ, वर्षाच्या अंती रु. ६. एतदर पुस्तकाची रु. १५. फु. अं. ८१०. अंकात ६०, ६४ पृष्ठे. ९.६ X ६.४. प्रथमांक - ज्येष्ठ श. १८०२. (पुस्तक - अंक).

उद्देश - विद्वज्जनाभ्यां साक्ष्याने शिवमहापुराणातील यथानुक्रमे सर्व कथांचे प्राकृत गद्यरूपाने मापांतर, चरित्र - मूळ संस्कृत श्लोकांसह साथे शिवमहापुराण.

चिन्तन माहिती - खद्य ग्रंथ साडेतीन वर्षांत छापून होईल. दुसरा अंक सप्टेंबर-ऑक्टोबर निघून पुढे छापण्याने अंक चार राहतील, पुस्तकाचे दोन भाग करून रेशमी बांधणीची २ पुस्तके करून दिल्ली कार्याल, वर्गांगीदाराची नावे छापली जातील.

[मुमंत्रं, पुमंत्रं]

वर्ष - अंक १ ज्येष्ठ १८०२ ....

शिवमसाद

मासिक : संपादक - विठ्ठल बाजीराव देशमुख. सहसंपादक - वर्ष २ आ. अ. मानकर. प्रकाशक - संपादक, पुणे. वा. व. रु. ५. फु. अं. ८८. अंकात ५६ पृष्ठे. ९.५ X ७.२. प्रथमांक - नवंबर १९४७.

उद्देश - अखिल भारतीय मराठा शिक्षण परिषदेचे मुखपत्र. मराठ्यांच्या हिताचे ज्ञान. स्वरूप - मराठी-इंग्रजी. सामाजिक महत्त्वाचे समारंभ, सार्वजनिक व्यक्तींचे दर्शन, मीठा क्षेत्रातील हालवाली, संस्थाने आणि विविध क्षेत्रातील सरया, इतिहास व्यापार, इ. क्षेत्रातील मराठ्यांच्या हालचालींचे दर्शन.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ नवंबर १९४७, २ डिसेंबर

१९४७. (पहिले वर्ष दोनच महिन्यांचे ?)

अंक १ दिवाळी अंक.

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १९४८, २ फेब्रुवारी १९४८ —.

शिवाजी विजय

मासिक : प्रकाशक - एम्. एस्. देवमाले, सोलापूर. वा. व. रु. १. अंकात १६ पृष्ठे. ८.४ X ५.४. प्रथमांक - अश्विन श. १८२८ (सप्टेंबर १९०६).

स्वरूप - विविध लेख, शेतीवर भर.

ब्रीदवाक्य -

(१) मरेंतक्या सोडून नये ! म्हणजे प्राप्त होतो ज्ञान । काये प्रसंग समय । ओळखावा ॥

- रामदास

(२) भारमठ

तरुणनानी प्यावे आणू स्वयेचि सुदृश मारतिला । व्यर्थ न शिणवू माता जगुनी महेश्वरि सगाव भार तिला ॥ १ ॥

[पुमंत्रं, मुमंत्रं]

वर्ष १ - अंक १ अश्विन १८२८, २ का १८२८ ते ६ अधिक चैत्र १८२९, ७ चैत्र १८२९ —.

शिक्षक

मासिक : संपादकमंडळ - चावूराव गणपत जगताप, यादवराव गबाजी शेठे (जगताप). सहसंपादक - (वर्ष ५) गणपत महादेव घुले. प्रकाशक - मा. ग. शेठे, पुणे. वा. व. रु. २. फु. अ. ८३. अंकात ६४ पृष्ठे. ७.९ X ५.१. प्रथमांक - मार्च १९२२. पुढे चालू १९६७.

उद्देश - भाषासलेल्या वर्गाच्या शिक्षक परिषदेमार्फत प्रसिद्ध होणारे. स्वरूप - बहुजनसमावात शिक्षणाचा प्रसार करण्यासाठी वियाध्योना

कमे व का शिक्षणे, अनुमानजन्य विचाराना प्रधान्य, शकानिरसन, होतकम् शिक्षकाच्या कविता, निबंध, रचयवर्णने, इतिहासशोधन इ. नमुन्याच्या पाठांनी टिपणेडावणे, प्रायोगिक विचार.

व्रीदापाय -

(१) वर्ष १ - अंक १

उपद्रव्येण विद्वेन द्रव्यमाह्वानुत्तमम् ।

अहोयत्वादनयेत्तादशयव्याचनं र्छेदा ॥

(२) वर्ष ४ - अंक २

जे वे काही उत्तम गुण । ते ते उद्गुरूचे लक्षण ॥

(३) वर्ष ८ - अंक ३ पायन

हा गळ पाहून अनेकविधा पदार्था ।

गाचे हसे पुगलेने दडिलांय अर्था ॥

मिश्रासु हा एकळ विश्व शिक्षावयाला ।

तो घन्य तो मुद्वति को शिक्षवीत याग ॥

(४) वर्ष १०

मिश्रासु हा एकळ विश्व शिक्षावयाला ।

तो घन्य तो मुद्वति को शिक्षवीत याग ॥

विशेष माहिती - विशेषांक - वर्ष ९

अंक ९ मे १९३१ अग्निल आशिया शिक्षण

१६, वर्ष ११ अंक (११-१२) ए मे १९३३

अध्यापनाचा परिचय प्रथ, वर्ष १३ अंक (११-

१२) ए-मे १९३५ 'माझी शाळा' प्रथ, वर्ष

१५ अंक ९ हायस्कूल व मिडलस्कूल स्कॉलरशिप

परीक्षेचे १९३१ ते १९३७ या सात वर्षांचे

प्रश्न व नियम, अंक १० व (११-१२)

'अध्यापन प्रवेश' प्रथ वर्ष १६ अंक (११

१२) 'शाळा कशी चालवावी?' प्रथ, वर्ष

१७ अंक (११-१२) "हू भा. नाबर

यांचे शिक्षण मासिकात प्रसिद्ध झालेले शिक्षण

नियमक रफुट लेख" प्रथ, वर्ष २० अंक ९

सर्तांचे प्राथमिक शिक्षण विशेषांक, वर्ष २२ अंक

१० स्कॉलरशिप परीक्षेचे प्रश्न, अंक (११-१२)

'प्राथमिक शाळेत मराठी भाषा कशी शिकवावी?',

वर्ष २३ अंक (१२-१) 'आपला स्वतःचा

अभ्यास', वर्ष २४ अंक १० स्कॉलरशिप परीक्षेचे

प्रश्न, वर्ष २५ अंक १० स्कॉलरशिप परीक्षेचे प्रश्न,

अंक (११-१२) स्कॉलरशिप अंक; वर्ष २६

अंक १० स्कॉलरशिप परीक्षेचे प्रश्न; अंक (११-

१२) शैक्षणिक जनसंघ विभाग, वर्ष २७ अंक

८ जगात पद्धतिपूर्वी समागम अंक, वर्ष २९

अंक ५ स्कॉलरशिप परीक्षा (१९४९) प्रश्न-

पत्रिका

[संयम]

वर्ष १ - अंक १ मार्च १९२२ + २ मे ते ७,

(८-९), (१०-११) जानेवारी-फेब्रु-

वारी १९२३. अंक १२ वा निराकरण नाही.

वर्ष २ व ३ - अंक प्रवेशी १२. काही जोड

अंक. + एप्रिल १९२३ ते मार्च १९२५.

वर्ष ४ - अंक + १, २, (३-४), (५-६),

७, ८, (९-१०), ११, १२. जून

१९२५ ते एप्रिल १९२६ (सरा मे १).

वर्ष ५ ते १८ - अंक प्रवेशी १२. काही जोड

अंक. जून १९२६ ते मे १९४० (चौदा वर्षे).

वर्ष १९ - अंक १ ते ११, (वर्ष १९ वा १२-

वर्ष २० चा १). जून १९४० ते जून

१९४१.

वर्ष २० - अंक (२-३), ४ ते ११,

(वर्ष २० वा १२-वर्ष २१ चा १).

जुलै १९४१ ते जून १९४२.

वर्ष २१ - अंक २ ते १०, (११-१२).

जुलै १९४२ ते मे १९४३.

वर्ष २२ - अंक १ ते १०, (११-१२).

जून १९४३ ते मे १९४४.

वर्ष २३ - अंक १, २, (३-४), ५ ते

१०, ११, (वर्ष २३ चा १२-वर्ष २४ चा

१). जून १९४४ ते जून १९४५.

वर्ष २४ - अंक २ ते १०, (११-१२).

जुलै १९४५ ते मे १९४६.

वर्ष २५ ते २८ - अंक प्रवेशी १२, काही

जोड अंक जून १९४६ ते मे १९५०

(चार वर्षे).

वर्ष २९ - अंक १ ते ५ - जून ते अक्टोबर

१९५०-.

शिक्षक-मित्र

शिक्षकांचे विचार

मासिक : संपादक - गणेश विठ्ठल वाटकर.
प्रकाशक - संपादक, सोलापूर. वा. व. रु. १०१५.
फु. अं. ४४. अंकात २४ पुष्टे. ७'८ X ५'२.
प्रथमांक - (एप्रिल १९१९).

उद्देश - प्राथमिक शाळातील शिक्षकांकरिता.

ग्रीव्यान्वय -

उपकारासाठी बोलों हे उपाय ।
थेणेंविण काय चाड आम्हां ।
बुद्धता हे जन न देरावे डोळा ।
येतो बळवळा म्हणउनि ॥

[भुंमप्र, छात्रास मज्जाव]

घर्ष २ - अंक १ एप्रिल १९२०, (२ - ३),
४ जु, (५ - ६), (७ - ८), (९ डि
१९२० - १० जानेवारी १९२१) —.

शिक्षकाचा कैवारी

मासिक : संपादक - सत्याराम गहिरजी पाटील.
प्रकाशक - संपादक, कराड (सातारा). मुद्रक -
लोकमान्य छा. कराड. वा. व. रु. २. अंकात
३० पुष्टे. ९'२ X ६'२. प्रथमांक - (जुलै
१९३२).

उद्देश - प्राथमिक शिक्षक व स्कूलबोर्ड
यांच्यासाठी. तरुण - शैक्षणिक लेख.

विशेष माहिती - महाराष्ट्रीय शिक्षकांचे
आवडते. अक्टोबर १९३६ पासून ' अशात-
वागत '. घर्ष ६ चे काही अंक (अंक ३ व अंक
६) ' अलंकार ' घर्ष २ वरील पुरवणी म्हणून
दिले (पाहा ' अलंकार ').

[ग्रंथ]

घर्ष ३ - अंक ... ८ फेब्रुवारी १९३५...
घर्ष ४ - अंक १ जुलै १९३५... (३ - ५)
घ - न ३५, ... ८ फेब्रुवारी १९३६...
घर्ष ५ - अंक ... ४ (अक्टोबर १९३६)
आगस्ट - संपूर्ण असा मासनिर्देश !

मासिक : प्रकाशक - सावळाराम विनायक
पुडले, पुणे. मुद्रक - जगदितेच्छु छापमाना,
पुणे. वा. व. रु. १०८ आगाऊ. फु. अं. ४४.
अंकात प्रकरणवार २४ पुष्टे. ८'७ X ५'५.
प्रथमांक - जानेवारी १९०२ (निर्देश नवंबर
१९०१). (पुस्तक-वर्ष).

उद्देश - ज्ञानवृद्धीकरिता महत्त्वाचे प्रयत्न
करून ते पुढे माढणे, त्यात येणाऱ्या शंका
निवारण करणे व शिक्षकांच्या व्यवसायातील
अडचणी दूर करणे. तरुण - वर्णोच्चारापासून
काव्यश्रुती, गणित, ज्योतिष इ. सर्व प्रकारचे
शास्त्रीय विषय; ' करणकौमुदी ' ज्योतिषविषयक
ग्रंथ. बालज्ञानवर्धक पुस्तकमाला, अंकागणित-
विषयक शास्त्र यंगैरे शिक्षणक्रमातील पुस्तकांचे
रचनात्मक नमुने. शाळापत्रकाचा आदर्श.

विशेष माहिती - कालनिर्देश - " पहिला
अंक नवंबर १९०१ मध्ये छापण्यास दिला.
छापून जानेवारी १९०२ मध्ये प्रसिद्ध झाला.
सबब पहिल्या वर्षावर जानेवारी १९०२ पाहिले.
तोच वर्षातच समाप्ता. " उत्तरार्धक - केशव
रावजी दाणी. व्यवस्थापनाचे काम त्याच्याकडेच
ठेविले. वैशिष्ट्य - शिवराम गणपत पवार यांचा
' करणकौमुदी ' ग्रंथ अंक २ पासून सुरू. पुढे
तो शक १८२९ मध्ये स्वतः प्रसिद्ध झाला.
त्याच्या प्रस्तावनेन या मासिकाचा उल्लेख आदे.

[मुद्रक]

घर्ष १ - अंक १ अंकावर जानेवारी १९०२
(निर्देश नोव्हेंबर १९०१), २ फे, ३ मार्च
१९०२ —.

शिक्षण

मासिक : संपादकमंडळ - एम्. बी. हुमैन,
जी. आर. कुलकर्णी, जी. एम्. सर्वेवर्मा, एल्.
पी. तिरणे, वाय. बी. शिंदे, के. बी. वाकर.
प्रकाशक - सातारा जि. शिक्षक संघ, सातारा.

वा. व. क. १८८. फु. अं. ८२. अंकान ३४
पृष्ठे. ८'३ X ५'५. प्रथमांक - अक्टोबर
१९३०.

उद्देश - छातारा जिल्हा शिक्षक संघाची
चालविलेले. स्वरूप - (वर्षाने अंक २) शिक्षण-
विषयक लेख, कविता, संपादन इ.

[मग]

वर्ष १ - अंक... २ नवंबर १९३७ -.

शिक्षण-पत्रिका

मासिक : संपादनमंडळ - (संघी) शिक्षणार्थ
व्येका, तारा मोडक. प्रकाशक - तारा मोडक,
उमरावनी कॅप / मुंबई / मद्रास / मुंबई / पुणे. मुद्रक -
स्टेट्स पीपल प्रेस, मुंबई (वर्ष १५). वा. व.
क. १. अंकान १६ पृष्ठे. ८'२ X ६'५.
प्रथमांक - एप्रेल १८५५. पुढे चालू १९६५.

उद्देश - आई, बाप व शिक्षक (वर्ष १५
बालक, पालक आणि शिक्षक) यांचे मासिक.
बालजीवन व बालशिक्षण यासंबंधी सामान्य जनतेत
व शिक्षकांत जे अफाट अज्ञान आहे ते दूर करून
त्यांना बाळकाकडे पाहण्याची, त्यांना समजण्याची,
पारी दृष्टी आणून द्यावयाची.

विशेष माहिती - मॉडेलोरी संघाची; वर्ष
१५ - नूतन बालशिक्षण संघाची. संपादनक -
वर्ष १५ तारा मोडक (प्रका.); वर्ष १७ अंक
५ पासून संपादनमंडळ - तारा मोडक, कमलिनी
दानले, मालिनी पराजपे, मास्कर धोंडो कर्वे. सह-
संपादनक - वर्ष १५ अंक १ ते ५ गो. रा.
कुळकर्णी, वर्ष १६ अंक १-२ शारदा गेंद्रे;
अंक ३ - निमज पंड्या. प्रकाशनस्थळ - वर्ष
३ अंक ३ मुंबई; वर्ष ११ ते १३ बरोदे;
वर्ष १४ अंक ४ मुंबई; वर्ष १७ अंक ५ पासून
पुणे. प्रकाशक - वर्ष १६ - बाबीदेन मूळजी;
वर्ष १८ - मालिनी पराजपे, पुणे. व्याकरण - वर्ष
६ - ७'७ X ६'३; वर्ष १५ - ९'३ X ७'२.
वा. वर्णा - वर्ष ६ क. १८८; वर्ष १२
क. २८८; वर्ष १५ क. ३, फु. अं. ८६, वर्ष
१६ क. ४, फु. अं. ८७.

[वीदीकें पुणे, मग, शिक्षणविहार नातूबाग]
वर्ष १ व २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जे ते
वे). ज्येष्ठ १८५५ ते वैशाख १८५७
(दोन वर्षे). वर्ष २ अंक १२ बालक अंक.

वर्ष ३ - अंक १, २, (३-४), ५ ते १२.
ज्येष्ठ १८५७ ते वैशाख १८५८.

वर्ष ४ व ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. ज्येष्ठ
१८५८ ते वैशाख १८६० (दोन वर्षे).
प्रतिवर्ष अंक १२ बालक अंक.

वर्ष ६ - अंक १ ते १२. ज्येष्ठ १८६० ते
वैशाख १८६१. जाड विद्ययातीत बाल-
विभागाची नवी योजना.

वर्ष ७ (पहिले २ अंकावर वर्ष ८) - अंक
१ ते ५ ज्येष्ठ ते अश्विन १८६० (१८६१),
६ ते १२ कार्तिक १८६१ ते वैशाख
१८६२. अंक १२ बालक अंक मेढ.

वर्ष ८ - अंक १ ते १२. ज्येष्ठ १८६२ ते
वैशाख १८६३ (चुनन १८६२ छापले).
अंक १२ समुद्राच्या लळाशी.

वर्ष ९ ते ११ - अंक प्रत्येकी १ ते १२.
ज्येष्ठ १८६३ ते वैशाख १८६६ (तीन वर्षे).

वर्ष १२ - अंक १ ज्येष्ठ १८६६ ते ४,
(५-६), ७ मार्ग १८६६ (= डिसेंबर
१९४४).

वर्ष १३ व १४ - अंक प्रत्येकी १२. एक जाड
अंक. जानेवारी १९४५ ते डिसेंबर १९४६
(दोन वर्षे).

वर्ष १५ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते
डिसेंबर १९४७. अंक १ हंदूर समेलन
विशेषाक. प्रत्येक अंकान स्वतंत्र बालविभाग.

वर्ष १६ ते १८ - अंक प्रत्येकी १२. एक जाड
अंक. जानेवारी १९४८ ते डिसेंबर १९५०
(तीन वर्षे).

शिक्षणप्रकाश

मासिक : संपादन - विस्मास स्वामी देशि-
केंद्र महाराज. प्रकाशक - संपादन, लातूर. मुद्रक

— 'कन्दे त्रितवरम्' छा., निपाणी (वेळगाव).
वा. व. क. २४८. फु. अं. ४४६. अंकित
२४ - ३६ पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रथमांक -
(अक्टोबर १९२०).

उद्देश - त्रियायतर्पणीयाचे सर्वांगीण शिक्षण.
स्वरूप - वीरशैव समाजोन्नतीचे लेख, वीरशैवैक्य,
समास्थिती, पत्रव्यवहार, वर्तमानसार, चरित्रे,
कविता, समा-संस्थावृत्त इ.

ब्रीदचानस्य -

स्वधर्म स्वदेश स्वमायादिकांचा ।
उदयार्थ हा धर्मप्रकाश साचा ।

— संपादक.

विदेश माहिती - नाच - वर्ष १ ते ३
'त्रियायतर्पणीय शिक्षणप्रकाश'; वर्ष ४ पासून
'लिंगागिषमचे मासिक शिक्षणप्रकाश'.
मुद्रक - वर्ष ४ - यशवंत प्रेस, पुणे; वर्ष ७
श्री देशिपेंद्र प्रेस, लातूर. पृष्ठे - वर्ष ७ - १६,
वर्ष १० - २०. पणनातील मोर्दा - वर्ष २
च्या अनुरोधाने. वर्ष ५ अंक २ - "स्वतःचा
छापखाना काढला; पण व्यवस्थेत गडबड झाली
म्हणून ब्रीद अंक काढावे लागले." "आम्ही
पहिल्या वर्षीच हे मासिककार्य दहा वर्षेपर्यंत
निर्विघ्नपणे चालवू असे जाहीर केले होते" -
वर्ष १० अंक १ पृ. १.

[मधं, श्रावस्वामी बानूर]

वर्ष २ - अंक ..., (२-३), ४ जा
१९२२, (५-७) फे-ए, (८-९)
मे-जू, १० ते १२ सप्टेंबर १९२२. अंक
११ दार्जी सभेचा अंक.

वर्ष ३ - अंक १, (२-३), ४ ते १२.
अक्टोबर १९२२ ते सप्टेंबर १९२३.

वर्ष ४ - अंक १, (२-३), ... ८ ते
१२. अक्टोबर १९२३ ते सप्टेंबर १९२४.
अंक १२ भी मुपोळ शिवयोगी अंक.

वर्ष ५ - अंक १ अक्टोबर १९२४, (२-
४), (५-७), ... १२ सप्टेंबर
१९२५.

वर्ष ६ - अंक १ अक्टोबर १९२५, ...
५ फे १९२६, ... १० जुलै १९२६...
वर्ष ७ - अंक ... (४-५) जा - फे
१९२७, ... १० जुलै १९२७ ...
वर्ष १० - अंक १ नवेंबर १९२९ ....
वर्ष ११ - ... अंक ५ मार्च १९५२ -.

शिक्षण मार्ग दर्शन

मासिक : संपादक - पु. रा. पारनेरकर.
सहसंपादक - दा. अं. पंत, प्रकाशक - संपादक,
अनुरादती. मुद्रक - चर्चकृत मुद्रणालय, दा. च.
क. ६, विद्याध्यासाठी क. ५. फु. अं. ४८.
अंकित २४ पृष्ठे. ९"६ X ६"६. प्रथमांक -
आगस्ट १९५०.

उद्देश - केवळ शिक्षणविषयास वाहिलेले.
मध्यप्रदेशातील. स्वरूप - निगमपेक्षा अधिक
पाने मॅट्रिक मार्गदर्शनासाठी - परीक्षेच्या
विषयावरील महत्त्वाची प्रश्नोत्तरे, सामान्य ज्ञान,
वाङ्मयीन परीक्षण व इतर वाङ्मयीन टीका.
शिक्षणपद्धती, राष्ट्रपुरुषचरित्रमाला, शिक्षक व
शाळा, पालकांचे पान, विद्यार्थिवृत्त, मासिक
वर्तमान इ. सदरे.

विदेश माहिती - वर्णन - मध्यप्रदेशातील
एकमेव (केवळ शिक्षण विषयास वाहिलेले).

[संमग]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९५०, ...,
४ नं. (५) डिसेंबर १९५० - अंक ४
'आरोग्य' दिवाळी विशेषांक; अंक ५
भूगोल विशेषांक (जाहिरात).

शुक्लेन्दु

त्रैमासिक : संपादकमंडळ - रामराव
पुरुषोत्तम जोशी, स. गो. जोशी (उपसंपादक),
रामकृष्ण हरेश्वर पटिल, गजानन रामचंद्र देववर.
प्रकाशक - सच्चिदानंद मोरेश्वर जोशी, मुंबई.

वा. ध. क. २. पु. अं. ८१२. अंशा ३२
पृष्ठे. ९६ X ३०. प्रथम - मार्च १९५०.

उद्देश - महाराष्ट्र लिट व धर्ममहासभासित
मुद्रायु शास्त्रीय द्वाष्ट्यास्ये मराठी साहित्यद्वारा
परस्पर संघटना, उद्देश्ये आणि प्रसंगी याची
वृत्ती वरून भाषाशास्त्राच्या मर्यादे सांगित्त
साधने.

[पुंमप]

वर्ष १ - अंश १ मार्च १९५०, २ पु. ३
न, ४ जानेवारी १९५१—.

शुभवर्त्तमानदर्शक व चर्चसंघर्षी नानाविषयग्रह

मासिक : धर्म - (वरपारी नोंद) रे.
जे. डेलर. प्रकाशक - रोमेटरी, एम्. पी. जी.
निशन, कोल्हापूर पु. अं. ८१८६. अंशा १६
पृष्ठे. ९ X ६.१. प्रथम - एप्रिल १८७२.
देवता अंक - पेन्सिलवारी १८७६.

स्वरूप - इमजी व मराठी.

धीदवाक्य -

“ पाहा, जो मोठा आनंद सर्व लोकास होईल
त्याचे शुभवर्त्तमान मी तुम्हास सांगतो. ”

विशेष माहिती - इमजी मयठा - दि
गोरपेकर अँड चर्च मिहर्णा. दिग्गती घोरण.
हिंदूच्या विरुद्ध लेख. संपादक - वर्ष ४ अंक ९
रेव्ह. ए. गॅटनी, वर्ष ५ अंक ३ रेव्ह. डाल्फ

[नवाम कोल्हापूर, जाधवसमग्र]

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १८७२, २ मे, ३ १,
४ १, ५ जु ते ९ नवबर १८७२ ..

वर्ष २ ते ४ - अंक प्रत्येकी १ ते १० (डि
ते न). डिसेंबर १८७२ ते नवबर १८७५
(तीन वर्षे).

वर्ष ५ - अंक १ डिसेंबर १८७५ ते ३ फेब्रु
वारी १८७६.

शेतकरी

मासिक : धर्ममय - (वी) गोप्य-
नारायण पोटेकर व यशराम विमगाजी रोटे.
प्रकाशक - शेतीची सुधारणा करणाऱ्या मंडळीचे
मंडळरी, उमरावरी. मुद्रक - (१) पुणे येथे
छात्रांना, पुणे, (२) मद्रास व अनुक. -
भूमिपु पु. अ. उमरावरी. वा. ध. क. २८६.
पु. अ. ८१८६. अंशा २४ पृष्ठे. ८८ X
६.३. प्रथम - जानेवारी १८८३. देवता अंक
- (मे १९१०). (पुस्तक - अंक)

उद्देश - शेतकरीवर्गाच्या व शेतकऱ्यांची
गिरी सुधारण्याविषयीच्या उपयुक्त माहितीचा
शेतकरी वर्गामध्ये फैलाव करणे. त्याद्व - शेतकरी-
वर्गाची सर्व माहिती, हिंदुस्थानातील सर्व
प्रताच्या शेतीच्या दृष्टिकोना, सरकारी मॉडेल फार्म,
शेतकरी कोलेज व शाळा न मिळणारी माहिती.
शास्त्रीय विषय व शेतकरीवर्गाचे निरूप. आपल्या
देशास लागू पद्धत्यांमार्फत मॉडेलच्या त्याची व
शिक्षाची अनुसंधान माहिती.

विशेष माहिती - “ शेतकरी मासिक पुस्तकाचे
सन १८८३ ते १८९५ व १९०६ ते १९१०
(मे) पावेने मागील वर्षे एक विनीत तयार
आहेत, ” अशी जाहिरात ‘ शेतकरी आणि शेतकरी ’
मासिक पुस्तकाच्या (पुणे १९१०) प्रत्येक अकाच्या
मध्य ४ दर. मुद्रक - वर्ष ७ - श्री शेतकरी
छा. पुणे. वर्ष ८ - ‘ शेतकरी ’ या मासिकाच्या
नामागारी इमजीत कसात ‘ हिंदु अर्थिकत्वार्थ ’
हे नाव व त्यासाठी ‘ ए मयली जनेल ऑफ
अर्थिकत्व ’ अने वर्णन. याची पुणे १८९०
पर्यंत हिंदी आवृत्ती निघाली. हिंदी मासिकाचे नाव
‘ कृषिकारक ’. वर्ष २ - चण्णींदार सुमारे ८००.
प्रकाशनास विलंब - वर्ष ३ अंक १ (नवबर १८८५)
चा अंक जानेवारी १८८६ ते प्रसिद्ध झाला. समान
उद्दिष्टाच्या डेक्कन अर्थिकत्वार्थ अर्थोसिध्दान्त सर्व
हक्कानिशी घेऊन त्याचे ‘ शेतकरी आणि शेतकरी ’ त
रुपांतर जेले.

[मॅन्लिकर्क, पुमप, नासिब टाउनहॉल, मुमप,
ठामप]

वर्ष १ ते १२ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जा ते डि). जानेवारी १८८३ ते डिसेबर १८९४.

वर्ष १३ - अंक १ जानेवारी १८९५ ते ७ जुलै १८९५....

वर्ष १६ - अंक १ ते ९, (१०-११-१२). जानेवारी ते डिसेबर १९०८....

शेतकरी

मासिक : प्रकाशक - मुंबई सरकारचे प्रसिद्धि-पाते, मुंबई. वा. व. रु. ३. फु. अं. ४४. ९'५ X ६'९. प्रथमांक - आगस्ट १९४८.

उद्देश - शेती व ग्रामसुधारणा या विषयास बाहिलेले.

[मुमंत्र, शेतकी आणि शेतकरी कचेरी]

वर्ष १ ते ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. (जा ते जु). आगस्ट १९४८ ते जुलै १९५१ (तीन वर्षे)—,

शेतकरी-मित्र

मासिक : संपादक - मा. मी. सोन्यापुरे. प्रकाशक - संपादक, कोल्हापूर. वा. व. रु. ४०४. ९'० X ७'२. प्रथमांक - (जून १९४४).

स्वरूप - शेती, व्यापार, सहकार, ग्राम-सुधारणा, आधुनिक घडामोडी, इ. विषयी खनिस्त माहिती.

[गव्हास मंडगाव, कोल्हापूर]

वर्ष २ - अंक ..., ८ जा १९४६ ते १२ मे १९४६.

वर्ष ३ - अंक १ ते ४, ..., ६, ७, (८-९), ..., ११, १२. जून १९४६ ते मे १९४७.

वर्ष ४ - अंक... २ जु १९४७ ते १२ मे १९४८. अंक २ दुष्परिणाम, अंक ६ दिवाळी अंक.

वर्ष ५ - अंक... (२ ३) जु - आ १९४८, ४ ते ९ फेब्रुवारी १९४९ - अंक ६ दिवाळी अंक.

शेतकरी-समाचार

त्रैमासिक (?) : संपादक - रा. अ. रामैय्या. सहसंपादक - स. वा. वैद्य. वा. व. रु. १. फु. अ. ४४. ९'५ X ७'२. प्रथमांक - (१ १९४८).

उद्देश - सध्यापात आणि बऱ्याच शेतकी सात्वाकद्धन प्रकाशित.

प्रदीपान्य -

अज्ञात साठव्या शक्ती, अज्ञात विद्वाना ।

वाढवा अन्न सान्यामो, राष्ट्राचे बलवर्धना ॥

वर्ष २ - अंक १ होळी अंक एप्रिल १९४९,

२ पोळा अंक जुलै १९४९—.

शेतकी आणि शेतकरी

मासिक : संपादकमंडळ - विशेष माहितीतील पहिले नं०. प्रकाशक - पुणे टेक्न अँड्रिक्स्वरल अँडोसिएशनची पब्लिकेशन कनिटी, पुणे. मुद्रक - आर्यभूषण ला. पुणे. वा. व. रु. १. फु. अं. ४१.०६, वर्षे १५ - ४२.०६. अंकात सप्टेंबर २४ ते ३६ पृष्ठे. ९'५ X ६'३. प्रथमांक - जून १९१०. पुढे चार १९६७. (पुस्तक - अंक).

उद्देश - मराठी भाषा जागणाऱ्या शेतकऱ्यांना आधुनिक शास्त्रीय अशी शेतकी व संबंधित विषयाची माहिती देऊन बऱ्याच करणे. शेतकीची मर्यादा व शेतकऱ्यांची सुधारणा. स्वतः - महिनावार शेतकीची व वागायतीची कामे, चरिथे, प्रभेच्छे, पाऊसगण्याची हाडवण, सहकारी वणे, सुखे रोम, गते, ग्रामसुधारणा, पत्रव्यवहार, चर्चा, चिंते, नकशे.

श्रीदत्तात्रय -

(वर्ष १७) पेरिलेले शेतकरी न वारी ।

ते शेतकरीच मिळणार नाही ॥

(वर्ष २७) फिरेल काळ तर जाईल काळ.

विशेष माहिती - ' या मासिकाचा सरकारी शेतकी शाल्याशी अर्थाभर्या सदेव नाही ' - वर्ष १ अंक १ पृ. ५. " या मासिकात गणेश नारायण घोटवडेकर यांनी काढिलेल्या " शेतकरी " (उमरावजी १८८३) या मासिक पुस्तकाचा समावेश केला आहे " - प्रत्येक मज-पुढांवर वर्ष १ ते १० भन्नेर. " सातत्या साळा पावून ' सहकारिते ' यादी सदा पाने रागून ठेविली. " वर्ष ९ व १० मजदूरपर ' शेतकरी ' - च्या निर्देशादिवाय भाषाणी " यातच गहगारितेचा समावेश आहे. " वर्ष ११ वर फक्त ' सहकारिते ' चाच निर्देश, वर्ष १५ पावून सर्व निर्देश रह. शापर - वर्ष १५ - ८५ x ५५. तपासक - वर्ष १ ते ३ - (१) डॉ. हॅरोल्ड एन्. मॅन. (२) गणेश नारायण घोटवडेकर, (३) गोपाळ कृष्ण देवघर, (४) गणेश केशव केळकर; वर्ष ४ - पूर्वोक्त (१) ते (३) व वरील (४) ऐवजी (५) गणेश केशव रानडे व (६) विनायक गोपाळ गोयले; वर्ष ६ अंक ९ पावून वरील (६) ऐवजी (७) के. व्ही. जोशी; वर्ष १० अंक १ पावून (७) जोशी याच्याऐवजी (८) के. एम्. पवार; वर्ष १२ - जे. व्ही. नाइट व कृष्ण मुत्राव कुळकर्णी. वर्ष २३ - नरहर गंगाधर आपटे; वर्ष २४ - अंक १ ते ४ सदाशिव कृष्ण शिंदकर, अंक ५ पावून रामदेव गणेश देवराडे; वर्ष ३० अंक ६ पासून डॉ. जी. लिमये, जलसंशोधक; वर्ष ३२ अंक ७ पासून एन्. व्ही. जोशी; वर्ष ३४ पासून डॉ. नारायण विनायक कानिटकर.

[केव्हीजोशी, सुमप्र, पुममं, मम]

वर्ष १ ते ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. (जूते मे) जून १९१० ते मे १९१५ (पाच वर्षे). वर्ष ३ पासून ' सहकारी तत्त्वा ' चा मासिकात समावेश - दर अंकात सुमारे ८ पृ.

वर्ष ६ - अंक १ ते १२. जून १९१५ ते मे १९१६. अंक ८ जा १९१६ ' महाराष्ट्रातील शेतकीची समस्या ' यास अंक.

वर्ष ७ ते ११ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जून १९१६ ते मे १९२१ (पाच वर्षे).

वर्ष १२ - अंक (१ - २), ३ ते ६, (७ - ८), ९ ते १२. जून १९२१ ते मे १९२२.

वर्ष १३ - अंक (१ - २), ३ ते ९, (१० - ११), १२. जून १९२२ ते मे १९२३.

वर्ष १४ - अंक (१ - २), (३ - ४), (५ - ६), ७ ते १२. जून १९२३ ते मे १९२४.

वर्ष १५ - अंक (१ - २), (३ - ४), ५, ६, (७ - ८), ९ ते १२. जून १९२४ ते मे १९२५. अंक १२ मे प्रकाशन शरीत २७ जुलै १९२५.

वर्ष १६ - अंक (१ - २), ३, (४ - ५), ६, ७, (८ - ९), (१० - ११), १२. जून १९२५ ते मे १९२६.

वर्ष १७ - अंक १ ते ५, (६ - ७), ८ ते १२. जून १९२६ ते मे १९२७.

वर्ष १८ ते २२ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जून १९२७ ते मे १९३२ (पाच वर्षे).

वर्ष २३ - अंक १ ते १३. जून १९३२ ते जून १९३३. एकूण अंक तेरा.

वर्ष २४ व २५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जुलै १९३३ ते जून १९३५ (दोन वर्षे).

वर्ष २७ - अंक १ ते ९. जुलै १९३६ ते मार्च १९३७.

वर्ष २८ ते ३४ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. (ए ते मा) एप्रिल १९३७ ते मार्च १९४४ (सात वर्षे).

वर्ष ३५ - अंक १ ते ३, (४ - ५), (६ - ७), (८ - ९), १० ते १२. एप्रिल १९४४ ते मार्च १९४५.

वर्ष ३६ ते ३८ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. एप्रिल १९४५ ते मार्च १९४८ (तीन वर्षे)

वर्ष ३९ - अंक १ ते १०, (११ - १२). एप्रिल १९४८ ते मार्च १९४९.

वर्ष ४० - अंक १ ते ४, (५ - ६), ७ ते १२. एप्रिल १९४९ ते मार्च १९५०.
वर्ष ४१ - अंक १ एप्रिल १९५० ते ९ डिसेंबर १९५०.

अंकित २४ पुणे आकार रॉयल. प्रथमांक - (जून १९३४).

उद्देश - गुरुव समाजाचे मासिक. स्वतंत्र - गुरुवसमाजामध्ये ज्ञानप्रचार, साक्षरता, शिक्षण याच्या प्रसारार्थ.

वर्ष १ - अंक .... ७ डिसेंबर १९३४ -.

शैतकीविषयी तिमाही पुस्तक

प्रैमासिक : प्रकाशक - काशीनाथ महादेव धत्ते, पुणे. मुद्रक - दत्तप्रवारक (शिळाछाप), पुणे. वा. व. क. २ (अंक २ वर आगाऊ क. ३, मागाहून क. ५). फु. अं. क. १० अंकित २४ पुणे. ९"८ × ६"८. प्रथमांक - १० मार्च १८७८.

विशेष माहिती - यात ' शैतकी प्रकरण ' मुद्र.

[मधं]

वर्ष १ - अंक १ मार्च १८७८, २ जुलै १८७८ -.

शैतकी सुधारणा

मासिक : संपादक - (कर्तें) प्रभाकर बाळ-शास्त्री लिमये, त्रिनाथ कृषिकर्मोत्तिवक समेचे निवृत्ती. प्रकाशक - त्रिनाथ. वा. व. क. १. ८"५ × ५"३. प्रथमांक - (जून १८८८). (पुस्तक - अंक).

[दबापो]

वर्ष १ - अंक...(३ - ४) आगस्ट-सप्टेंबर १८८८ -.

शैव-प्रबोध

मासिक : संपादक - महादेव भास्त्री पेटणकर. प्रकाशक - त्रिगणवाट (ग. प्र.). मुद्रक - देश-सेवक छापखाना, त्रिगणवाट. वा. व. क. २.

शैव-ब्राह्मण

प्रैमासिक : संपादक - महादेव गोविंद भोजने. प्रकाशक - संपादक, बाई. मुद्रक - शिंदेनाथ छा. बाई. वा. व. क. १. अंकित १६ पुणे. ७"९ × ६"३. प्रथमांक - अश्विन शुद्ध १० श. १८४३.

उद्देश - धार्मिक जागृती. स्वतंत्र - ' शिव-महापुराण ' मूळ संहिते व सराठी भाषांतर.

श्रीदवास्त्य -

शैव द्विजाते तारी । शैव द्विजाते उदरी ।

शैव द्विजांची विष्णे बारी । तूचि शिवा आता ॥

[पुमधें, मधं]

वर्ष १ - अंक १ अश्विन १८४३, २ वी, ३ वैश १८४४ ...

वर्ष २ व ३ - अंक श्रवणी ४ (अ, गे, जे, जा), अश्विन १८४४, ते आषाढ १८४६ (रोज वी).

वर्ष ४ - अंक १ अश्विन १८४६, २, ३, ४ वैश १८४७....

वर्ष ५ - अंक १, २, ३, ४. अश्विन १८४७ ते आषाढ १८४८.

वर्ष ६ - अंक १ अश्विन १८४८, २ वी १८४८ -.

शैवसमाचार

मासिक : संपादक - वी. एम्. जिनीकर. प्रकाशक - डी. जी. घोषडकर, पुणे. मुद्रक - प्रभाव मिथिंग बर्कर, पुणे. वा. व. क. २०८.

फु. अं. ८४. १०*६ X ८*३. प्रथमांक -
(डिसेंबर १९४३ ?)

उद्देश - अखिल शैव ब्राह्मण समाजास
वाहिलेले मासिक.

व्रीदचाम्य -

समाचार हा शैव या ब्राह्मणार्थे ।

समाचार त्याच्याच की गौरवार्थे ॥

समाचार आचार शुद्धये येतो ।

समस्ता महाराष्ट्रिया निनवीतो ॥

विशेष माहिती - तपशील वर्ष ५ अंक ५
वरून. हा शैवसमाचार तमाशा विरोधाक के. पडे
चापुराव सुत्तर्णी याच्या त्मरणार्थे वाढण्यात
आला.

[राप्रकाशितकर]

वर्ष ५ - अंक ... ५ दि १३ एप्रिल १९४८

तमाशा विरोधाक पृ. १००, कि. व. २.

शोध आणि बोध

मासिक / धैमासिक : संपादक - जे. एस.
मिराडा. प्रकाशक - संपादक, वडई. मुद्रक -
(जे) एक्कागिनर प्रेस, मुंबई. वा. व. रु. ८९.
फु. अं. ८१. अंकात १६ पृष्ठे. वर्ष ३ अंक ९-
८*२ X ५*४. प्रथमांक - (जानेवारी १९३५).

उद्देश - व्यायोलिकधर्मीयासाठी.

[मंत्र]

मासिक

वर्ष ३ - अंक ... ९ सप्टेंबर १९३७, १०,
११ नोव्हेंबर १९३७...

धैमासिक

वर्ष ४ - अंक .. (२ - ३) जून-ऑक्टोबर
१९३८—.

श्रमिक महिला

मासिक : संपादक - सी. प्रविभा एडवर्सेन.
संपादकमंडळ - डॉ. सी. दानीवार्ड देवार्ड, सी.

शाता मुखर्जी, कु. यमुना मोहारी, सी. कमल धुमे
सी. गुंतुता नरवणे. प्रकाशक - संपादक, मुंबई
मुद्रक - मागीरशी प्रेस, शीव, मुंबई. वा. व.
रु. ३. १०*९ X ८*५. प्रथमांक - (जानेवारी
१९४९).

उद्देश - शिक्षा, परिचारिका, कारकून व
इतर नोकरीपेशातील भगिनींच्या टमारी चव्हात्या-
वर आणणे, कामगार शेतकरी भगिनींच्या दुःखाना
वाचा पोडणे, ग्रहिणीजीवनातील कांडमान्यावर
प्रकाश पाडणे, आंतरराष्ट्रीय स्त्रीचळवळीची माहिती
देणे. रगदण - सर्वस्वी ज्ञियाली चालविलेले.

विशेष माहिती - प्रकाशन - मुंबई महिला-
संघाच्या कर्मचारी विवाच्या उपसमितीकरिता.

[मुंमंत्र]

वर्ष १ - अंक... (१०) अक्टोबर १९४९
दियाळी अंक ....

वर्ष २ - अंक... ३ मार्च १९५० आंतर-
राष्ट्रीय महिलादिन साय अंक —.

श्रीकारयुक्त कालिकांची नावे

[पूज्यताडशंक आरभीचा 'श्री'कार वा 'धर्म'कार
हे विशेषण दणवूनच अशा नावाचा वर्णानुक्रम लावि-
लेला आहे. अर्थात ' श्री गुरुदेव', ' श्री जिन-
विजय', ' श्री दासदेव' इत्यादी नावे 'श्री'विर-
हित ' गुरुदेव', ' जिनविजय', ' दासदेव'
अशी समशानी व त्या त्या ठिकाणी अधरप्रमाणे
पाहावी. ' श्रीमद्भगवद्गीता' हे नाव 'भगवद्गीता'
अशा स्वरूपात आढळेल.]

श्रीखण्ड

मासिक : प्रकाशक - (व्यवस्थापक) विष्णु
साठे र्भर्तनी, मंडगाव. मुद्रक - मोदाला हा.
मंडगाव. वा. व. रु. ८८. फु. अं. ८१. अंकात
१८ पृष्ठे. ६*२ X ४*७. प्रथमांक - जानेवारी
१८८७. (पुण्या अंक)

स्वरूप - मनोरजनात्मक व स्थलवर्णनात्मक.
चित्रलेखही येतात. मराठीचा अभिमान येला
दगारे लिखाण. यथेक्ति - योमेनचीयाची वान-
उवाडणी. (जाहिरात, 'महाराष्ट्रसेविल' याद्वारा,
दि १८८७).

ब्रीदवाक्य -

वनी विलसती रत्न विविध वृक्ष बोहीकडे ।
तयात मम चंदनासम न एकही सापडे ॥
जयात न दिनी पळे न कुसुमेहि देवे जरी ।
शरीर सिजवृत्ति को परि परोपकारा करी ॥

[गोविंद मुंबई, सादरा मडगाव]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १८८७, २...
(४ - ५) ए - मे १८८७, ६ -

श्रीनिवास

भैमासिक : सप्तादक - आप्यासाहेब पत.
प्रकाशक - हरि नारायण काकडे, ' चर्चामंडळ,
सस्थान अंध ' करिता, भाष. अक्षात २४ पुणे.
९'३ X ७'२. प्रथमांक - एप्रिल १९३८.

उद्देश - चर्चामंडळ सस्थान अंध या सस्थाने
पुरस्कृत केलेले. स्वरूप - मराठी इंग्रजी, सर्वाण
व सस्थानसद्वद विषय.

[दवापो]

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १९३८...

श्रुतिबोध

(बाह्य मराठी श्रुतिबोध)

पद्दर्शनचिंतनिका

मासिक : सप्तादक - (महादेव गोरेकर
दे). प्रकाशक - सादरा, पुणे. मुद्रक - शान-
राय छ. पुणे. या. व. ५. आभाळ. फ.

अं. ८८. अंकात २४-३२ पुणे. ८'६ X ५'५.
प्रथमांक - जानेवारी १८७७. संपादक अक -
डिसेंबर १८८२.

उद्देश - भीमासादशन वृत्तीवहित - पूर्वे भीमासा,
उत्तर भीमासा, योग - त्याचे मराठी आणि इंग्रजी
भाषांतर. स्वरूप - डावीकडच्या पृष्ठाच्या वरच्या
अर्धात मूळ सूत्र, संस्कृत भाषांतर, अनुसंधेय
वेदवाक्ये व उजव्या वाजूला वरच्या अर्धात
दाव्या रकान्यात मराठी भाषांतर व उजव्या
रकान्यात इंग्रजी भाषांतर. टाळच्या दोन्ही वाजूच्या
अर्धात स्पष्टीकरणार्थ इंग्रजी व मराठी टीपा.

ब्रीदवाक्य -

वर्ष १ अंक २ मलपुत्र २ -
ऑन अर्थ देअर हज नथिंग घेट बट् मॅन -
इन् मॅन देअर हज नथिंग घेट बट् माइड.

वर्ष १ अंक ६ मलपुत्र २ -
प्राचीनशाल औपमन्यव. उत्पन्नः पौडपिरिन्डुमुनो
भाळयेयो जन शार्फराक्षो वृद्धिल आश्वतरा-
श्विस्ते ह्वे महाशाल महाभोन्याः समेत्य भीमो-
शान्वतः को बु आत्मा किं ब्रह्मेति ॥

- छात्रोक्त्य ५-११ १.

विशेष माहिती - इंग्रजी वर्णन ' ऑर
स्टडीन् इन् इंडियन फिलॉसॉफी, ए मॅथडी पन्डि
केचन स्टेटिंग अँड एक्स्प्लेनिंग दि ऑफॉरिजिनल
ऑफ दि सिक्स स्वरूप ऑफ इंडियन फिलॉसॉफी.'
मुद्रक - वर्ष ३ अंक १० पासून निर्णयसागर
छ., मुंबई. पुढे - वर्ष २ अंक १ - ३२,
वर्ष ५ अंक १ - ४०. " या मासिकात पूर्व
भीमासा २०८४, उत्तर भीमासा ४९९ आणि
योगदर्शन १९२ अर्धा मिळून २७७५ डेमी
आकाराची पुढे आहेत. " - " पुढे स्मृति प्रथम, '
पृ. ८२. " मासिकाचा सप्तादक आशारी असल्यामुळे
१८८३ च्या जानेवारीपासून काही काळ अक
निष्पन्न नाहीत " - सत्र पृ ८२

[देवा, मुमम]

वर्ष १ ते ६ अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जा
ते डि). जानेवारी १८७७ ते डिसेंबर
१८८२. (सहा वर्षे.)

सकलमताचार्य श्री माणिकप्रभु मासिक

संगीत-कला-विहार

[पाहा (श्री)माणिकप्रभु]

संकल्प

मासिक : संपादक - माधव पैराल सुरतकर.
प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - सद्गुरु प्रि.
प्रेस, मुंबई. वा. व. रु. १८८. अंकात ४८-
४०-३२ पृष्ठे. ७.२ X ४.८. प्रथमांक - वैशाख
श. १८३७ (मे १९१५).

उद्देश - सुरत-करीय विनोदपाल्याचे
अधिकारयुक्त मासिक. आध्यात्मिक, मानसिक,
सामाजिक, विनोदपिक व आरोग्यविषयक. अध्या-
त्मविषयप्रधान स्वरूप - नवविचार, व्यावहारिक-
योग, अध्यात्मविद्या, सुलभ आरोग्य, विज्ञानकथा,
क्रोमोरेपी इ. विषयाची चर्चा व प्रश्नोत्तरे.

श्रीदयान्य -

सर्वे मयन्तु सुखिनो सर्वे सन्तु निरामयाः ।
सर्वे भद्राणि पश्यन्तु मा कश्चित् दुःखमाप्स्यन्ते ॥

विशेष माहिती - इयत्ती वर्षांत - ऑर
विलोवर - डिसेम्बर ६ सायनिकल, सोशल,
स्पिरिचुअल, हायजीनिक अँड् इगलेस हीलिंग
संजेक्ट्स, धाकार - वर्ष २ - ९.४ X ६.५.
पा. वर्गणी - वर्ष २ पासून रु. २८४, फु. अं.
८४. मुद्रक - वर्ष १ अंक २ - रोल्सगडी छा.,
वर्ष १ अंक ७ - सकल मुद्रणालय, वर्ष ३ -
विनय प्रेस, मुंबई.

[रमाकांतवर्धन पुणे]

वर्ष १ - अंक १ मे १९१५ ते १० फेब्रुवारी
१९१६ ..

वर्ष २ - अंक १ मे १९१६ ते ४ आगस्ट
१९१६ ...

वर्ष ३ - अंक १ मे १९१७ ते ५ सप्टेंबर
१९१७ -.

मासिक : संपादक - श्री. आर. देवधर,
(वर्ष १ अंक ३ पासून). प्रकाशक - वसंतराव
यशवंत राजेपाध्ये, गांधर्व महाविद्यालय मंडळ
(स्थापना १९३१), मुंबई. मुद्रक - गजानन
प्रिंटिंग प्रेस, दादर, मुंबई. वा. व. रु. ६. फु. अं.
८८, ८१२ (वर्ष १ अं ८ पासून). अंकात
४०-५० पृष्ठे. ९.७ X ७.३. प्रथमांक -
नवंबर १९४७ (सुरूत नमुना). पुढे चालू
१९६७.

उद्देश - संगीत विद्येचा प्रसार, संगीतनिपयक
चर्चा व संगीतक्षेत्रातील सद्यता. स्वरूप -
मराठी, गुजराती, हिंदी विभाग व कचित इंग्रजी
छेप. सर्व संगीतक्षेत्रातील व्यक्तींची चर्चेचे स्थान,
ख्यातनाम कलावंतांची जीवनचिन्ने, संगीतविष-
यक चर्चा, स्वरान्वित मनोरम कवने, ध्वनिमुद्रिकांचे
व चित्रपटसंगीताचे परीक्षण, रेडिओ, नाट्य
संगीत, काव्यगायनविषयक चिन्तना, ज्ञानदायी
चिन्ना, प्रश्नोत्तरे, पत्रव्यवहार, गद्ययाच्या गोष्टी इ.

विशेष माहिती - संपादक - वर्ष १ अंक
२ पर्यंत संपादकपदळ - डॉ. वि. कान्हेरे,
कवि विहंग, मानू चरणकर; वर्ष १ अंक ३
७ संपादक - श्री. आर. देवधर, कार्यकारी र
कवि विहंग; अंक ८ पासून संपादक - देवधर
सहस. - विनयचंद्रजी मोदगल्य, पा. प्राणलाल शहा
वर्ष २ पासून संपादक - देवधर, सहस. - डा
ह. देशपांडे, रामनिधोर भटनागर, वर्ष ४ पासून
संपादक - देवधर, सहस. - डा. ह. देशपांडे
प. महादेवशास्त्री गोखले, नी. वि. महाबळ
भावाविभाग - वर्ष १ अंक ५ पासून तीन
भाषांची स्वतंत्र आरम्भपुढे रद्द. मुद्रण - वर्ष १
अंक ९ पासून पब्लिसिटी प्रि. प्रेस, मुंबई ४;
वर्ष ३ अंक ९ पासून गजानन प्रि. प्रेस, मिरज.
मुद्रक व प्रकाशक - वर्ष १ अंक ९ पासून
बी. आर. देवधर, वर्ष ३ अंक १ पासून नी.
वि. महाबळ.

[मारतगायनसमाज, गंगामु, मुंमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ नवंबर १९४७, + २ जा
१९४८, ... ४ ते १२ नवंबर १९४८.

वर्ष २ व ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. डिसेंबर १९४८ ते नवंबर १९५० (दोन वर्षे).
वर्ष ४ - अंक १ डिसेंबर १९५०.

संगीतदर्पण

मासिक : संपादकमंडळ - विश्वनाथ रामचंद्र काळे, माळटुण्णुगा इचलकरजीकर. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - जगदीश्वर छा. (शिळा) मुंबई. वा. व. क. २. फ. अ. ४८. अंकात १६ पृष्ठे. ८'१" X ५'२". प्रयमांक - जानेवारी १८८३. (पुस्तक-अंक)

विशेष माहिती - वर्ष १ अंक ४ एप्रिल १८८३, पृ. ४९ ते ६४ यत 'सुरावर्त' ३ ते ४६ छापलेले आढळतात. इचलकरजीकर हे मुंबई गायनसमाजाचे शिक्षक होते.

[मुद्रमं, पारखीछाळी]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १८८३.

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १८८४ ते ५ मे, (६-७) जू. जुलै १८८४ —.

संगीतमीमांसक

मासिक : संपादक - पुरुषोत्तम गणेश (अण्णासाहेब) थारपुरे. प्रकाशक - संपादक, पुणे. वा. व. क. ३८६ / वर्ष २ व २ अंकात १६ पृष्ठे. ८'४" X ५'४". प्रयमांक - जानेवारी १८८६. (पुस्तक अंक)

उद्देश - संस्कृत-प्रभादींचे प्रकाशन - 'राग विवेच', 'संगीतदर्पण'. स्वतः - प्राचीन आर्यसंगीतावरील संस्कृत ग्रंथ, प्राचीन व अर्वाचीन गाय्यांचा समग्र, संगीतकथासंग्रह. वाद्यांची विवे आणि त्याचे उपयोग. नायक नायिका लक्षण. इ.

विशेष माहिती - वर्णन - "संस्कृत वक्तृ अण् आर्यन् स्मृतिक्, सौम्य, मूढीकन् दूदि-

शन्स्, प्लॅन्स् अँड् डिस्क्रिप्शन्स् ऑफ् दि सेन्ट्रल म्युझिकल इन्स्ट्रुमेंट्स्." पहिल्याच वर्षी 'अशा पुस्तकाना मराठी वाचनासाठी अडचण आहे वेव्हा हिंदी मासिक काढा' अशा तक्रारी आल्या. "मासिक एक (१) वर्ष चालूत नाही कारणा-करिता बंद ठेविले."

[मद्र]

वर्ष १ - अंक १, २, ... ४ ... (७-१०), ११, १२. जानेवारी ते डिसेंबर १८८६.
वर्ष २ - अंक १-१ आगस्ट १८९० ते ५ डिसेंबर १८९० —.

संगीत-सुधा

मासिक : संपादक - दुर्गिराज विनायक मोकाशी. प्रकाशक - संपादक, मोरगाव (पुणे). वा. व. क. २८४. फ. अ. ४४. अंकात ३६-२४ पृष्ठे. ८'४" X ५'५". प्रयमांक - माघ श. १८६१ (नमुना अंक फेब्रुवारी १९४०).

उद्देश - वेदक संगीतविषयास वाढिलेले, शास्त्रीय संगीताचा प्रसार करणे २ नाट्य, सिनेमा, रेडिओ यातील संगीत शास्त्रोक्त पद्धतीने गावले-वाजविले जाण्याबद्दल खटपट करणे ३ व्याख्या-साठी व दंग्यासाठी संगीताचा उपयोग ४ सर्वसंगीण विवेचन. स्वरूप - स्वरांशलेखन, रागाची शास्त्रीय माहिती, संगीत शिक्षण, गायनाचार्यांच्या मुलाखती, दुर्मिळ हस्तलिखितांचे प्रकाशन, 'नतन निर्णव'.

श्रीदवाय -

श्वश्रुते - गीत वाद्य च नृप च जय संगीतमुच्यते ।

तत्पूर्णोपुतपारेय संगीतोक्ता सुधा मता ॥

(१) चैतन्य सर्वभूतानां विवृत जगदात्मना ।

नादब्रह्म तदजन्ममद्वितीयमुत्तरमहे ॥ १ ॥

नादोराधनवा देवा ब्रह्मनिष्पुमदेवता ।

मवन्तुप्राविता नृप यत्नादेते तदात्मकाः ॥ २ ॥

- संगीतज्ञाकरः

(२) धौपाशदन्तवदः अतिद्वार्मिशारदः ।

कालश्रुत्याप्यागमन मोक्षमार्गं च मण्डति ॥ १ ॥

- यादवलयस्मृतिः

[सुदमे, ममे, मंनस]

धर्म १ - अंक १ नमुना अंक माप १८६१
(फेब्रुवारी १९४०), + २ ए, ३ गं, ४
जल १९४० -

संघटित महाराष्ट्र

मासिक : संपादन - न. ग. आनंद.

सहस्रनादक - (वर्ष १ अंक ९) च. ना. दातार, वर्ष २ अंक ५. पाथन (महापत्र) ना. वि. रागुरवर. प्रसाशक - सनादक, पुणे. या. ध. रु. १. अंकान १ पुष्टे ९११ × ७. प्रथम - नवंबर १९४३ (कार्तिक १८६५), पुष्टे जाद १९५१.

उद्देश - औद्योगिक व व्यापारी गृहस्थानी माहिती देणारं, रस्त्यां - महात्मा कारखान्यां गृहस्थानी कामाचा आढावा, समग्रदृष्टीस पदचार्ज, फेडरेशन ऑफ इंडियन चॅम्बर ऑफ कॉमर्स डॉइन्स्ट्री, अखिल भारतीय कारखान्यां संघटना, आणि हिंदुस्थान सरकारचे औद्योगिक संशोधन केंद्र मान्यताही येणारी व अन्य ठिकाणी निष्ठापारी कारखान्यांमध्ये उपयुक्त माहिती.

प्रीतवान् -

“राजकारण म्हणजेच काही शगळें वार्षखेप नव्हे. आपल्या लोकानी घ्यावही पडले पाहिजे. राजकीय हक्क आणि व्यापार हे एकाचवेळी खेळून कावीही बुद्धिमत्त स्वाध्यायाचे नाहीत.”—जे. टिळक.

विशेष माहिती - वर्षे १ अंक १ व्या
प्रकाशनाला ' कागदनिपटणाच्या हुकमांमुळे दिर-
गाई ' झाली.

[मग्न]

वर्ष १- अंक १ नवंबर १९४३ ते ८ अक्तूबर १९४४ + ९ से १९४४ ते १४ फेब्रुवारी

१९४५. कामधनिपेक्षामुळे २ महिने गंद.
प्रकृष चौदा अंश.

चर २-अंश १ मार्च १९४५ से ११ जानेवारी
१९४६ + १२ मार्च १९४६.

संघ-रुज

मासिक : संपादक - डॉ. भ. वि. पेंढार.

प्रमाण - सरदार, अहमदनगर. मुद्रक -
मोहनगुप्तमंदिर, अहमदनगर. वा. य. द. ८१२.
पु. अं. ८१८३. अंकित १६ पुं. ८३ X
५६. प्रमाण - (१९३५).

उद्देश - भाषाशास्त्राच्या प्रत्येकासाठी स्वतःचा
एकेसेस 'भाषाशास्त्र' सहा भागांच्या वाचकांची व
त्यांच्या विविध संस्थांची माहिती देणे. त्यात -
भाषाशास्त्रविषयक उप.

प्रीत्याभ्य -

संजार्नाष्यन् । स यो मनासि धानताम् ॥

विशेष माहिती - 'मे १९३७ पासून 'सबुत्त' व 'मिपसिन्हात'चे अंक एकत्र निवगार असून 'वा. वर्गशी व. २ वरप्यात येणार आहे. (पाठा 'मिपसिन्हात,' पृ. २०३).

[मर्थ]

वर्ष १ - अंक ... ६ अक्टोबर १९३५, ७,

८...११ मार्च १९३६, १२ एप्रिल १९३६.

वर्ष २ - अंक १ से १२, मे १९३६ से प्रसिद्ध
१९३०.

सचित्र बालमासिक

[पहा (हचित्र) बालमासिक]

सच्यरित्तमाला

मासिक : सप्ताहक — रामराव सदाशिव चापु.
प्रकाशक — सप्ताहक, एलिचपूर. मुद्रक — बोरहटकर

छा. अमरावती. वा. व. क. १८८. अंक १६
पृष्ठे. ७७ × ५. प्रथम अंक - कार्तिक १८३१.

उद्देश - राजकीय सुधारणाकडेक्षेत्र फिरलेला
मोर्चा धार्मिक उत्तर्नाकडे वळविणे, प्राचीन व
अर्वाचीन साधुसत्ताची चरित्रे घडल गोष्टीच्या रूपाने
देणे. स्वरूप - पहिल्या वर्षात फक्त प्राचीन सत,
पुढे प्राचीन व अर्वाचीन दोन्ही.

धीदवाक्य -

सताचिये पायी । हा माझा विधाय ।

सर्व भवे दास । शत्रुं त्वाचा ॥

तेचि माझे हित । फरिनी करळ ।

जेणे हा गोमाळ । वृथा करा ॥

विशेष माहिती - सप्तदशाचे बडोड एक
संस्वरित संपुर्ण होते. सुदक - वर्ष २ -
नृसिंह छा. पल्लिवर. वर्ष १ अंक १२ मध्ये
गोरा कुमार आणि राका कुमार.

[आडवटे]

वर्ष १ - अंक,....., १२ अश्विन १८३२.

वर्ष २ - अंक १ ते ५,...., १२. कार्तिक
१८३२ ते अश्विन १८३३.

वर्ष ३ - अंक १,....१०,....१३. कार्तिक
१८३३ ते अश्विन १८३४. अश्विन आपाट
घरून तेरा महिने.

वर्ष ४ - अंक १ कार्तिक १८३४, २ मार्गशीर्ष
१८३४—.

सच्चिदानंद

मासिक : सप्तदश - (सरकारी नोट) अनंत
जिजाजी नाटकणी. प्रकाशक - सप्तदश, सावत-
वाडी. वा. व. क. १. फु. अ. ८२. ७२ ×
४२. प्रथम अंक - श्रावण १८०८.

स्वरूप - धर्म, नीती, व्यवहार इ. विषयावर
व सत्ताधिकार नशीन वृत्तचर आख्याने, नाटके
इ. 'विधवाग्रीभाग्य' नाटक.

वर्ष १ - अंक १ ते ५, (६ - ८), (९ -
१०), ११, १२. श्रावण १८०८ ते आपाट
(१८०९)

[२२]

वर्ष २ - अंक + १ श्रावण १८१०; ...;
(३ ४) अश्विन-कार्तिक ?—.

संजय

मासिक : सप्तदश - एम् जी. शेते.
प्रकाशक - सप्तदश, नाशिक. वा. व. क. ३.
फु. अ. ८४. अंक ४४ पृष्ठे. ८५ × ५५.
प्रथम अंक - जानेवारी १९३९.

उद्देश - 'सहकारी' संस्थामार्गीसाठी. स्वरूप -
सविन. कविता, कादंबरी, शेती व सहकारविषयक
लेख, सहकारी वृत्त, आमोदवार, पत्रपत्रिका.

धीदवाक्य -

सपष्टव्य सवदव्य स घो मनासि जानताम् ।

[मग]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९३९—.

संजीवन

पाश्चिमा : सप्तदश - दत्तानय मीमाजी
रुणविवे. प्रकाशक - सप्तदश, पुणे. सुदक - सर्वत
छा. पुणे. वा. व. क. १. फु. अ. ८१०६.
अंक ८ पृष्ठे. १३ × ८४. प्रथम अंक - १
नवंबर १९२१. शेवटचा अंक - (जून
१९२३)

उद्देश - ब्राह्मणेतर पक्षाचे पाश्चिमा (सत्य-
शोधक). स्वरूप - सत्यशोधक पत्रिका, सत्यशोधक
भूषण, बौद्धिक गुणमगिरीवरील प्राचीन हल्ले,
स्वैरसंचार, वाङ्मयवृत्ती, ब्राह्मणेतरांच्या चळवळी,
इ. लेख व सदरे. संपूर्ण कविता.

विशेष माहिती - वा. व. (वर्ष २) क. २,
फु. अ. क. ८४ अनेक अडवणीमुळे अनियमित
प्रकाशन वर्ष २ अंक (१ २) - ' रही किया
ठाकाऊ अशी एक ओळही ' न छापण्याचा व
' सिरसाळ क्रिया शिक्षाचाराची सोडून असणाऱ्या
टीनेचा अथलवही करावयाचा नाही ' असा संकल्प.

‘पुले अंक’ व ‘कर्मवीर विठ्ठलराव शिंदे अंक’ असे विशेषांक (पत्रातीत माहिती). आर्थिक टंचाईमुळे बंद येले.

वर्ष १ - अंक ... २ दिनांक १५ नवंबर १९२२... १.

वर्ष २ - अंक (१ - २) दिनांक १ डिसेंबर १९२२—.

संजीवन

मासिक : - सरादक - देवराव पिप्पु नाईक, प्रकाशक - सदादक, मुंबई. वा. व. रु. ३८५. अंकात ४८ पृष्ठे. डेमी अष्टपत्री. प्रथमक - चैत्र श. १८४४. (पुस्तक अंक)

उद्देश - गोवर्धन ब्राह्मण समाजाच्या मत्पर्वती मंडळाकरिता.

श्रीदवांस्य -

वर्ष १ -

कर्मभूमिश्च गोत्रेया भुनिरुपा जगन्मयी ।

ब्राह्मणास्ता बद्धयन्ति तस्माद् गोवर्धनाः स्मृताः ॥

वर्ष ४ -

उत्तिष्ठ जाम्बत प्राप्य वरान् निशेषत ।

लडा, चांगे लडा आणि शान संपादन करा.

विशेष माहिती - वा. व. वर्ष ४ रु. ३८३. आकार - वर्ष ४ - ८"४ × ५"४. १९२५ ते १९२७ या मुदतीत संजीवनमधून ‘महाराष्ट्रीय शानकोश’ ‘तील ‘गोवर्धन ब्राह्मण’ च्या माहितीच्या संवघात वादविवाद-कोशकार डॉ. केतकराविषय काढू.

[स्वस्तिकप्रथमांतर पुणे]

वर्ष १ व २ - अंक प्रत्येकी १ ते १० चैत्र १८४४ ते फाल्गुन १८४५ (= मार्च १९२४). (दोन वर्षे)

वर्ष ३ - अंक १ एप्रिल १९२४ ते ९ डिसेंबर १९२४... १.

वर्ष ४ - अंक (१ - २) ए मे १९२५, ३ ते ५, (६ - ८) सप्टेंबर-नोवंबर १९२५—.

संजीवन

मासिक : प्रकाशक - मुंबई सरकारचे प्रकाशन-छाते, मुंबई. वा. व. रु. ३. फु. अं. ८४, ८६. अंकात ४८ पृष्ठे. ९"५ × ७"२. प्रथमक - (आगस्ट १९४८).

उद्देश - मुंबई प्रांतिक दारूबंदी समितीचे सुपान, स्वच्छ - सचिव, कथा, कविता, एकांकिका, चरित्र. बालविभाग, दारूबंदी विभाग. शिक्षण-विषयक, समाजहितविषयक लेख. सामाजिक कायदे, ग्रामसुधारणा, अगदी पदार्थ, अन्नविभाग, आरोग्य, महिला, रण व उत्सव.

[मुंमयं, मयं]

वर्ष १ - अंक...६ जानेवारी १९४९ ते १० मे १९४९....

वर्ष २ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९४९ ते जुलै १९५०. अंक ९ दारूबंदी विशेषांक, अंक १० नवव्या अंकाची पुर्वगी.

संजीवन

पाक्षिक : सरादक - मालचर दत्तात्रय लिमये. प्रकाशक - सरादक, पुणे. मुद्रक - मोरया मुद्रालय पुणे. वा. व. निमामूल्य (पुढे यथाशक्ति). अंकात १, वर्ष २ ४ पृष्ठे. १४"९ × ९"८; वर्ष १ अंक १७ १० × ७"४. प्रथमक - १५ आगस्ट १९४९ (श्रीमद्विद्वत्वादिवर) त्रैमासिक रूपात पुढे चालू १९६७. (वर्ष-विंदू)

उद्देश - जीवनाच्या सर्वांगीण विकसनार्थ. श्री. अरविदांच्या विचारांचा विद्यार्थी व इतर जगात प्रचार, स्वच्छ - पहिले १६ अंक शाळांनून फल्का-दर हावता येण्याच्या सोयीने एकाच कात्रवर छपाई. विचार व अभीष्टा ह.

श्रीदवांस्य -

असतो मा सद्गमय । तमसो मा ज्योतिर्गमय ।
मृत्योर्मांमृत गमय ।

विशेष माहिती - प्रथम स्वयंसेवावृत्तीने व काहींच्या स्वतःचीने चालविले. निवडक ६० शाळा

व सफारी मंदीवर चाललेली ५० वाचनालये याबबडे पाठवीत. वर्ष १ अंश १० (१५ एप्रिल १९५०) पासून आकार १० X ७.४ व 'संजीवन' पाठिकाची पृष्ठे ४ व सोबत निवास्यासाठी पुरवणी 'नविनेता', पृ. ४. स्थलांतर - वर्ष ६ अंक ६ (जानेवारी १९५५) पासून मासिक संजीवनचे प्रकाशन व संवादकाचे कार्यलय भी अरविंद आश्रम, पाडिचेरी येथे गेले. त्या वेळी त्याची पृ. ३२ साली. पुढे ३ मासिक (आगस्ट १९५७ पासून) दर अंक पृ. ४८.

[श्रीअरविदाश्रम पाडिचेरी]

वर्ष १ - अंक १ दि. १५ आगस्ट १९४९, ...९ दि. १५ डि ४९, १० दि. १ जा १९५०... (अंक १ ते २४). १५ आगस्ट १९४९ ते १ आगस्ट १९५०.

वर्ष २ - अंक...७ दि १५ न १९५०, ८ पुरवणी दि...१ डि १९५०... (अंक १ ते ९). १५ आगस्ट १९५० ते १५ डिसेंबर १९५०.

संजीवनी

पाठिक : संपादक - प्रभाकर भीपाद बोल्हट कर. सहसंपादक - (सहायक) कु. शाता वागळे प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - लक्ष्मीनारायण प्रेस, मुंबई; रामकृष्ण प्रिंटिंग प्रेस, मुंबई वा. व. २. कु. अं. ८१. अकात २४-२६ पृष्ठे. १०० X ८२. प्रमाण - मार्च १९३३.

उद्देश - क्रियाचे पाठिक स्वरूप - सर्गी. कविता, कथा, पुस्तकपरिचय, निबंध, स्मृतिचित्रे, आकाशवाणी, काही गहरले, काही कलित पो, मंगिनीची आकाशवाणी, आठवणी, सोदर्य सापणे, स्वयंपाकघरातील गोष्टी.

विशेष माहिती - यात लक्ष्मीबाई टिळक लिखित - स्मृतिचित्रे, गोपीनाथ वल्लभकर- लिखित 'काही गहरले', इत्यादी.

[जग, दवापो, आकृते]

वर्ष २ - अंक...२६ दि. ७ फे १९३५, २७ दि. २१ फेब्रुवारी १९३५. ..

वर्ष ३ - अंक १ ते १४ मार्च ते सप्टेंबर १९३५ + १५ ते १८ नवंबर व डिसेंबर १९३५. ...

वर्ष ४ - अंक १ ते १४ मार्च ते सप्टेंबर १९३६ ... अकडोबरचा टप्पा निरोपक.

संजीवनी

मासिक : संपादक - प्रभाकर भीपाद बोल्हट कर. सहसंपादक - (सहायक) कु. शाता वागळे. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - रामकृष्ण प्रिंटिंग प्रेस, मुंबई. वा. व. क. १८८. पु. अ. ८२. अकात ४८ पृष्ठे. ९.१ X ७.३. प्रमाण - मार्च १९३७ (वर्ष ५ अंक १).

उद्देश - वर्ष ५ - क्रियाचे मासिक. बदल वर्ष ६ - आता हे क्रियाचे मासिक नाही, कला आणि जीवन याचे. स्वरूप - संकीर्ण व पूर्णोक्त पात्रिप्रमाणे. आकाशवाणी, स्त्रीगीते, बाळबाचका- खाठी, गहरले इ.

घोडचाम्य - (वर्ष ६)

विव अमुचा एक महाराष्ट्र देश हा ।

विशेष माहिती - पूर्वी ४ वर्षे पाठिक (पाहा 'संजीवनी' पाठिक). वर्षाक जुनाच चान्द्र प्रकाशक - वर्ष ५ अंक २ पासून कृष्णाजी नारायण वागळे (मुद्रक). सहायक - वर्ष ६ अंक (३-४) - ग. भा. निरतर. वर्ष ५ अंक २ एप्रिल १९३७ यात आरमपुढावर 'वर्ष ४ ये ' एप्रिल १९३७ [अंक २० वा ' असे छापलेले आहे.

[जग, दवापो, आकृते]

वर्ष ५ - अंक १ ते ७. मार्च ते सप्टेंबर १९३७.

वर्ष ६ - अंक + (१-२) जानेवारी - फेब्रुवारी १९३९, (३-४) मा ए, ५, ६, (७-८) जुलै आगस्ट १९३९—.

संजीवनी प्रकाश

मासिक : संपादक — आनंद बाळकृष्ण रांगणेकर, प्रकाशक — संपादक, चौबरे (खानगिरी). वा. व. रु. २८४. अंकात १६ — २४ पृष्ठे. ८ X ५.३. प्रथमांक — नवंबर १९२६.

उद्देश — आयुर्वेदविषयक, तत्त्वज्ञान — आर्योपधी व वनोपधी यांची सोपी व उपयुक्त माहिती, आरोग्यरक्षण, मासिक निरीक्षण.

ग्रीदचान्य —

- (१) धर्मार्थनाममोक्षाणा शरीर साधन स्मृतम् ।
- (२) यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पाशो धनुषः ।
तत्र श्रीविजयो भूतिध्रुवा नीतिर्मतिर्मम ॥
- (३) पुनर्दारा पुनर्विचं न शरीर पुनः पुनः ।

विशेष माहिती — इयजी — 'आयुर्वेदिक मॅगझीन'. ग्रीदचान्य — प्रमाक १ — मरुपृष्ठावर, प्रमाक २ — वर्ष १ अंक १ व २ आरंभपृष्ठावर; प्रमाक ३ — वर्ष १ अंक ३ पायन आरंभपृष्ठावर. वर्ष १ अंक १ वर व वर्ष १ अंक २ वर आत अनुक्रमे जानेवारी १९२६ व फेब्रुवारी १९२६ असा कालनिर्देश आहे. वर्ष १ अंक ३ 'पोस्ट एात्याच्या कारभाराकडे लक्ष'. पहिल्या अंकात थोडे संपादकीय पूर्वचरित्र.

[मुद्रण]

- वर्ष १ — अंक १ नवंबर १९२६, २ डि + ३ मा २७ ते ६ जू, (७-८), ९ ते ११ नवंबर १९२७ ...
- वर्ष ३ — अंक (१) मे १९२८ ...
- वर्ष ४ — अंक + १ आगस्ट १९३२ —.

(श्री) संत-प्रभा

मासिक : संपादक — ब्रह्मिन् शिवनिरञ्जनपुत्रा. प्रकाशक — संपादक, कन्होड. वा. व. सत्याग्रह रु. १; इतरास रु. १८८. ९.६ X ६.६. प्रथमांक — (पौष शक १८५५).

उद्देश — धर्मवेदान्तादी आध्यात्मिक भक्ति-मार्गप्रसंग व भिन्नभिन्न पातिप्रयधर्मावर सुलक्ष्ण चर्चा करणारे तत्त्वज्ञान — मराठी — हिंदी. सामाजिक, वैज्ञानिक, साहित्यविषयक भारदस्त लेख. इ.

ग्रीदचान्य —

परिचरणाय साधूना गिराशाय च दुष्कृत ।
धर्मसंस्थापनार्थाय समवाप्ति युगे युगे ॥

विशेष माहिती — ह. म. प. वायकूळजुवा (बोल्हापूरचे शातिनाथ) याच्या नेतृत्वाखाली निवणारे. कचेरी — वाटेगाव.

[मद्र]

वर्ष २ — अंक ... ७ ज्येष्ठ १८५७, (८-९) आषाढ-आषाढ १८५७ —.

सन्त-सन्देश

मासिक : संपादक — स्वामी वामदेव प्रकाशक — संपादक, सोलापूर. मुद्रक — शिवशरण विठ्ठल प्रेस, सोलापूर. वा. व. रु. ३. फु. अं. ८५. अंकात १६ पृष्ठे. ९.८ X ७.३. प्रथमांक — जून १९४९.

[मद्र]

- वर्ष १ — अंक १, ..., ५ ते ७, ..., ९ ते १२. जून १९४९ ते मे १९५०. अंक ६ अ (न ?) दीपावली, अंक १० मा हुकाराम विशेषांक.
- वर्ष २ — अंक + १ आगस्ट १९५० ते ४ नवंबर १९५०. अंक ४ ज्ञानेश्वर आणि ज्ञानेश्वरी यास अंक —.

संतांचे बोल

मासिक : संपादक — पांडुरंग दिणु टेकणे (वर्ष २ अंक ६) प्रकाशक — संपादक, पुणे. मुद्रक — वैद्यराव रावजी गोघळेकर, जगदितेय्य छापखाना, पुणे. वा. व. रु. ८८ (दहा हजारपर्यंत

वाचकास वर्गणी नाही. फक्त भाव मांडणाने.)
फु. अ. ८१. अशात सदरवार ६४ पुढे. ७-२
X ४८. प्रथमांक - पैस १ रु. १८३६.

उद्देश - परधर्मीयांच्या निशानी बाळाय-
प्रसाराच्या तोंडीचे धर्मेजाणतीसाठी प्रसिद्ध होणारे.
सनातन धर्माची शुद्ध तरवे खोल्या मागेत घालणे.
स्वरूप - धर्मेतर लेख, अत्यात्म विचार, कूट
प्रश्न, पारमार्थिक गोष्टी, साधुपुरुषाची चरित्रे, भगनी
माहिती, दासशेधादी प्रथातील अवतरेणे, सकथा
मृतसंगर इ. ज्ञानेश्वर, धीयमय, तुकाराम इ. मृत-
शेधाची वचने.

घोडवाचन -

नार बसामि वैकुण्ठे योगिना हृदये रवी ।

मद्भक्त्य वन गायति तत्र विद्यामि नारद ॥

निशेप माहिती - प्रत्येक गावी एका वर्गणी-
दाराचा समावेश करून 'घोडा' चे कापडगारी
मंडळ बनवून स्थानिक तजारीचा परिहार कर
ण्याची योजना (वर्ष १ अंक ७ व ८ मल्लू २)
मुद्रक - (वर्ष २ अंक ६) रघुवीर प्रेम, पुणे.
साव अफावदल अयशस्वी अभिनवने.

[मुद्रक, गेल्लेकर दांडेवो]

वर्ष १ - अंक १ ते ९, (१० - ११), १२.
वैज ते फाल्गुन १८३६. पु. ६५०.
वर्ष २ - अंक १ ते १८३७, २ ते, ३ ज्ये
१८३७, .., ६ फाल्गुन १८३७ —.

सत्यकथा

मासिक - संपादक - (संपादकीय व्यवस्थापक)
मो. ग. राणांगर. प्रकाशक - मीन प्रिंटिंग ब्युरो,
मुंबई. मुद्रक - मीन प्रिंटिंग प्रेस, मुंबई वा व
क. ३. फु. अं. ८४. अकात ३० पुढे १०-७
X ८-३. प्रथमांक नवबर १९३३. पुढे चालू
१९६७.

उद्देश - अनिष्ट बाळायमृच्छीस (वाच्य
सेवकाची आपसात निद्रामचुर राण्याली इत्यादी)
बळी ग पडता वाचकांची सांत्त्विक करमणूक करून
जीवनाची निगडित असलेल्या प्रथाची कथात्मक

वाक्याच्या द्वारा ओळख करून देणे. स्वरूप -
आयुष्यात फक्त राण्या घडलेल्या प्रसंगांतील गोष्टी
व इतर विविध स्वरूपाचे लेखन, मानवी जीवित
तील अद्भुतरम्य घटनांवरील आधारलेल्या
सत्यकथा माहितीचे मुक्त विनीकरण.

निशेप माहिती - चालक - वर्ष २ अंक
७ सप्टेंबर १९३६ पर्यंत दत्तात्रय शंकर कुळकर्णी
(मुद्रक, प्रकाशक व संपादक). चालक - वर्ष २
पासून १३-२ X ९-७, वर्ष ७ अंक ७ पासून
१०-४ X ८-२, वर्ष ९ अंक ५ पासून ९-५ X
७-३. वार्षिक वर्गणी - वर्ष ३ अंक ७ पासून
क. ४, वर्ष ७ अंक ५ पासून क. ३; वर्ष १०
पासून क. ६. पुष्टतरका - वर्ष २ - ६४,
वर्ष ४ - ५६, वर्ष ६ - ४८, वर्ष ७ - ४०,
रापादक - वर्ष २ अंक ७ पासून दत्तात्रय
पुरुषोत्तम भागवत, वर्ष ९ अंक ११ पासून विष्णु
पुरुषोत्तम भागवत.

[वचरी, डामर, मद्र]

वर्ष ० - वर्षादी प्रमाक नसलेले अंक १ ते १२.
नवबर १९३३ ते अक्टोबर (१) १९३४.
शिवाय (१) नोडअंक (नवबर - डिसेंबर)
१९३४.

[वर्ष १ - अंक + मार्च (१) १९३५ ते फेब्रु-
वारी (१) १९३६]

वर्ष २ व ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. मार्च
१९३६ ते फेब्रुवारी १९३८ (दोन वर्षे).
वर्ष ४ व ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. मार्च
१९३८ ते फेब्रुवारी १९४० (दोन
वर्षे). प्रतिवर्ष अंक ९ न दिवाळी अंक.
वर्ष ६ - अंक १ ते ३ व ५ ते १२ मार्च
१९४० ते जानेवारी १९४१. फक्त अकरा
अंक. चौथा नमन गळाला. अंक १० न
दिवाळी अंक.

वर्ष ७ - अंक १ ते १२. फेब्रुवारी १९४१ ते
जानेवारी १९४२. अंक १० न दिवाळी
अंक

वर्ष ८ - अंक १ ते ३, (४ - ५),
६ ते १२. फेब्रुवारी १९४२ ते जानेवारी
१९४३. अंक १० न दिवाळी अंक.

वर्ष ९ - ऑग १, २, (१-४), (५-६),
३ ते १२, फेब्रुवारी १९४३ ते जानेवारी
१९४४.

वर्ष १० - ऑग (१-२), ३ ते १२,
फेब्रुवारी १९४४ ते जानेवारी १९४५.
ऑग (१-२) (विशद विवेचन). ऑग ३
नाच-मंडीपार ऑग.

वर्ष ११ - ऑग १ ते १२, फेब्रुवारी १९४५,
ते जानेवारी १९४६. ऑग १० न दिवाळी
ऑग.

वर्ष १२ - ऑग १ ते ८, (९-१०), ११,
१२, फेब्रुवारी १९४६ ते जानेवारी १९४७.
ऑग (९-१०) अज दिवाळी ऑग.

वर्ष १३ व १४ - ऑग प्रत्येकी १ ते १२,
फेब्रुवारी १९४७ ते जानेवारी १९४९,
(वैत वी). वी १४ ऑग २ मा म्हागा
गोपी ऑग.

वर्ष १५ व १६ - ऑग प्रत्येकी १ ते १२,
फेब्रुवारी १९४९ ते जानेवारी १९५१
(वैत वी). प्रत्येकी ऑग १ वगळता;
ऑग १० न दिवाळी ऑग (वर्ष १६ चा
विशद ऑग).

सत्यदीपिका (१)

मासिक : प्रकाश - गिभन स्टॉकएक्चर
एजु. सोसायटी, मुंबई. मुद्रक - थोरिण्टन प्रेस,
मुंबई. वा. घ. आगाऊ रु. ८२, मागाहून रु. ८४.
फु. अ. १ फा रिया ४ पै, वर्ष १२ ऑग ८
ची ३ पै. ऑगस्ट १६ पृष्ठे. ५३ X ४. प्रकाश -
(जानेवारी १८६१). दोटका ऑग डिसेंबर
१८७२. (पुस्तक - अंक)

उद्देश - (खिस्ती धर्मप्रचारक). 'गुलाबाली'
('फॉर यंग मॅन '). स्वरूप - वर्ष १२ अंक
८ आगस्ट १८७२ ची अनुक्रमणिका - १ चंद्र-
वर्णन, २ खर्माची पूजा, ३ नवीन पुस्तके, ४ वेद
वाचनारखाले (छापण्याची योजना झाली),
५ पावसाळान ईश्वराचे शोखणाची व दयेची स्तुती,
प्रत्येक विषयनामाचे धर्मजी भाषलखितनाव (फस),

मराठी नवख्या वाच छान्नी व लिखाण मॅगज
ऑग पुस्तक छान्नी

विदेशी माहिती - आर्यमासिक मराठ्यानी
पुस्तक सावित्री बटोण्या देन छान्नी ये लि. ईमरी -
'१ ऑग १५. " मा पुण्याचा एका भाषा
१००० टोल्यान बटोण्या देन १०० [प्रथमंतापी
माहिती अनेकदयकन]. " माहिती पुस्तक ' वाच-
दीपिका' १००, लिखाणमं फेवारी, १००१००० लिखा
आहे. लि. ए. सोसायटीच्या भाषणाने लिखा हो
ते वेद होऊन एकाच भाषणाने लिखा आहे. वी
२. वषा वदमनजी [अंशमं - ' ईमरी' व, मा
१८०३]. एकाच भाषणाने मोठे मासिक बटोणे,
महान् पद्विने वेद वे. "

[जापसप्रह]

वर्ष १ ते १२ - ऑग प्रत्येकी १ ते १२ (जानेवारी
ते डिसेंबर). जानेवारी (१८६१) ते
डिसेंबर १८७२.

सत्यदीपिका (२)

मासिक : वगळ - (सरकारी नोंद) वषा
वदमनजी, पुणे (वर्ष ३). प्रकाशक - गिभन
स्टॉकएक्चर एजुकेशन सोसायटी मुंबई, पुणे.
मुद्रक - वॉगने स्टॉकएक्चर प्रिंटिंगप्रेस, वा. व. रु.
२. फु. अ. ८३. ऑगस्ट १६ पृष्ठे. ९५ X ६४
प्रकाश - मार्च १८७१. दोटका ऑग-डिसेंबर
१८७७.

उद्देश - (लिस्ती धर्मप्रचार). स्वरूप -
मराठी आणि इंग्रजी. लिस्ती धर्मप्रचारक आन
माक छेगाबरोबरच वारी हिंदू, जैन, बौद्ध धर्म व
त्यांचे तत्त्वज्ञान यांमध्ये माहिती करून देणारे लेख.
विदेशी माहिती-वर्ग - दि लॅंड ऑफ ट्यु.
" सत्यदीपिकेचा दोटका ऑग डिसेंबर १८७७.
द्रव्यामाजी वेद वाराये लागणार. " [शनोदय दि.
१३ डि१८७७].

[जापसप्रह]

वर्ष १ ते ४ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (मा ते
फे). मार्च १८७३ ते फेब्रुवारी १८७७.

वर्ष ५ - अंक १ मार्च १८७७, २, —.

सत्यप्रकाश

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद)
गंगाधर रावजी धोरे (अन्यत्र धोरे ?), प्रकाशक -
(सरकारी नाद) हरिधर नारायण नन्कर,
पुणे. मुद्रक - सत्यप्रकाश छा., पुणे. वा. व. रु.
१८६. शेतकऱ्यास फुकट. फु. अ. ४४. अक्षात
१६ पृष्ठे ८"१ X ५"३ प्रथमांक - (जानेवारी
१८९३)

उद्देश - सत्यधर्मसमाजान्वरिता - जेतकरी
लोकांची अनिदीन होत असलेली स्थिती सुधारणी
व त्यास वाचनाची गोडी लागारी.

निर्देश माहिती - व्यवस्थापक - त्र्यंबक हरी
भाबडे.

[मग्न, पुनम]

वर्ष १ - अंक . सप्टेंबर, अक्टोबर, नवंबर,
डिसेंबर. (अंक-क्रम दिला नाही) १८९३.
वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १८९४ ते ७
जुलै १८९४ —.

सत्य बोधिनी

मासिक पत्र - प्रकाशक - इंदूर वा. व. रु.
४८. फु. अ. ४९. अक्षात ८ पृष्ठे. ९ X ६"४.
प्रथमांक - जानेवारी १८८५.

स्वरूप - धर्मसंबंधी लेख, साधुचरित्रे,
स्पुटविषय, अर्वाचीन वैद्यकविषयक लेख व
माहिती.

ब्रीदचाम्प -

- (१) सत्यमेव जयते !
- (२) सत्यापरता नाही धर्म ! सत्य तेचि परब्रह्म ।
सत्यापात्री पुरुषोत्तम । सर्वकाळी तिष्ठत ॥
- (३) सत्यमेकाक्षर ब्रह्म । सत्यमेकाक्षर तप ।
सत्यमेकाक्षरो यज्ञ । सत्यमेकाक्षर शुद्धम् ॥

विशेष माहिती - ग्यानेवर - यशरत
सदाशिव वाडीकर. लोक वर्गणी पाठवीत नाहीत
यामुळे आर्थिक अडचणी आल्याचा तसेलेख.

[मगसं वाई]

वर्ष १ - अंक १ ते १०, (११ - १२)
जानेवारी ते डिसेंबर १८८५.

सत्यवाणी

मासिक : संपादक - बाबूराव यमाजी पवार.
सहसंपादक - (अंक ९ - १०) डी. एन्.
डोंगरे. प्रकाशक - डी. एन्. डोंगरे, पुणे.
मुद्रक - राईभाणू प्रिंटिंग प्रेस, पुणे, वा. व.
रु. ३. फु. अ. ४५. अक्षात ८, ४ पृष्ठे.
१३"७ X ८"५. प्रथमांक - १० जुलै १९४९.
शेवटचा अंक - १५ ऑगस्ट १९५०.

उद्देश - प्रभुसेवा, जनसेवा व राष्ट्रसेवा.
प्रातमेद, पंथभेद, स्वर्चभेद आणि संस्थामेद -
अनेक जोराडे दूर फेडून जिस्ताचे एकच जू
बाहून घेण्यास तयार करणे. स्वतः - सहायकीय,
परमेशाच्या सान्निध्यात, महिलांच्या खुद्दीत, शल
मोनाच्या देवडीरून, नांनाची पदे इ. सदे.

ब्रीदचाम्प -

“ हे सत्यवाणी शंकर करतील विश्वाचा उद्धार ! ”

विशेष माहिती - ‘ द्वादशविजय सांस्कृतिक
व्यापक ’ सत्येच्या साहित्यविभागाच्या माल
वीचे. वर्ष १ अंक (९ - १०) पासून ‘ महा
राष्ट्रीय खिस्ती जनतेचा एकमुखी आवाज उठवि
णारे पुरोगामी विचाराचे एकमेव मराठी मुखपत्र ’
असे मध्यव्यापली वर्णन संपादक - वर्ष १
अंक (९ १०) पासून विष्णुसिंह आषाजी
कोरे. व्याकरण - वर्ष १ अंक (९ १०)
९"९ X ७"५, अंक (११ - १२) १५"८ X
१०. पृष्ठसंख्या - वर्ष १ अंक (११ - १२)
पासून ४. मुद्रक - वर्ष १ अंक (९ - १०)
नवराजस्थान प्रेस.

[आधवसंग्रह]

सतरांग

वर्ष १ - अंक १ ते ६, (७-८), (९-१०), (११-१२). पुढे १९४९ ते जून १९५०. अंक ६ खिस्तजयंती विनोदक.
वर्ष २ - अंक (१-२) पुढे आगस्ट १९५०—.

सत्यशोधक

मासिक : संपादक - रा. ग. कालेकर.
प्रकाशक - संपादक, सुंदर. वा. व. क. ५.
फु. अं. ८८. अक्षात ३२ पृष्ठे. ९*५ X ७*३.
प्रथमांक - डिसेंबर १९५०. पुढे चाळ (१९५४).
उद्देश - समाजमातीला वाटिलेले मराठी मासिक.

विशेष माहिती - महारामा पुढे (इ. १८२७-१८९०) याचा साठावा पुण्यस्मरण-दिन (२७/११/१९५०). त्या सुमारास प्रथमांक (१).

[दवापो]

वर्ष १ - अंक १ डिसेंबर १९५० ....

सत्योदय

मासिक : प्रकाशक - करजगान (उमरावती).
वा. व. क. ८१२. अक्षात १६ पृष्ठे. ६*२ X ४*८. प्रथमांक - जानेवारी १९१५.

उद्देश - सत्यशोधक मताचे शेतकरी व मागासलेल्या वर्गासाठी. स्वल्प - निमग्न, गोष्टी, कविता.

ग्रीदवान्य -

मूक करोति वाचाल । पशु लघयते गिरिम् ।

विशेष माहिती - वाहिरातीतील माहिती [' पूर्णानंद ' वर्ष १] - “ पुरेसे वर्गणीदार न मिळाल्याने आणि काही वाचकांनी ठकवाडी केल्याने आम्हास थोडीशी चस सोळावी लागत आहे. ”

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १९१६....

मासिक : प्रकाशक - वर्ष १ - लुमा पदमो भांडारी, कुमारापुणे (गोवा). मुद्रक - कल्पतरु छा. कुमारापुणे गोवा. वा. व. क. १८२. फु. अ. ८३. ८*५ X ५*८. प्रथमांक - वैशाख श. १८२४. (पुस्तक अंक)
स्वल्प - सरीर्ण विनोदक.

ग्रीदवान्य -

वर्ष १ व २

आडपे धियो हरति सिन्धुति काचि स्य ।
मानोज्ञानि मिश्रति पापमनसरोनि ।
चेतः प्रसादयति दिनु तनोति कीर्ति ।
सतरांग एष वद कि न करोति पुण्यम् ॥

वर्ष ३

दुर्मुदि गर्व हरितो, मृदु दोलनीनो ।
दिग्मद्वी मरुति कीर्ति यशसि देतो ।
पापास निस्तवनिया वदु मानवीनो ।
लसग काय न करो यद मानवा लो ।

विशेष माहिती - दत्ताराम जगनाथ धर्देकर ' अवताररहस्य ' पुस्तकाच्या प्रकाशनामुळे ब्रिटिश सरकारची इतरांनी झाली. आणि त्याच कारणाने शेवटी बंद पडले. प्रकाशक - वर्ष २ श्रीनिवास लुमा भांडारी.

[अकाधि, गोहिअ सुवर्दे, भांडारकरसंग्रह]

एस्पी कॉ, पुनय]

वर्ष १ - अंक १, (२-३), (४-५), (६-७), ८, ९, (१०-११), १२.
वैशाख १८२४ ते चैत्र १८२५.

वर्ष २ - अंक १, २, (३-४), (५-७), ८, ९, (१०-१२). वैशाख १८२५ ते चैत्र १८२६.

वर्ष ३ - अंक १ ते ९, (१०-१२). वैशाख १८२६ ते चैत्र १८२७.

वर्ष ४ - अंक १ वैशाख १८२७ ते ७, (८-९), १० माघ १८२७ + (११-१२)
चैत्र-वैशाख १८२८.

वर्ष ५ - अंक १ ते ५, (६-७), ८, (९-

१०), ११, १२. ज्येष्ठ १८२८ ते वैशाख १८२९.

वर्ष ६ - अंक + १ अजिन १८२९ ते ३, (४-५), ६ ते ९, (१०-११) आ आ १८३० + १२ आपाठ १८३१.

वर्ष ७ - अंक १ आद्य १८३१ ते ३ अजिन १८३१ + ६, ५ (१ प्रसाशन श. १८३३, इ. १९११) —.

सदाचार (१)

मासिक : सप्ताहक - शंकर गोपाळ घेसाय.
प्रकाशक - सप्ताहक, पुणे, वा. घ. क. ३. फु. अ ८४. ९*६ X ७*९. प्रथमांक - जानेवारी १९४१.

स्वरूप - मराठी-संस्कृत. सक्तीय वाङ्मय.

धीद्वयान्य -

यन योगेश्वर: हृणो यन पाथो धनुर्धर: ।
तन श्रीविजयो भूतिध्रुवा नीतिर्मतिर्मम ॥

[भावेस्वूल पुणे, मंग्रे, दबापो]

वर्ष १ - अंक ... २ फेब्रुवारी १९४१ ते ४ एप्रिल १९४१ —.

सदाचार (२)

मासिक : सप्ताहक - शंकर गोपाळ घेसाय.
सप्ताहक - श्रीपाठ निमक रानडे. प्रकाशक - सप्ताहक, पुणे, वा. घ. क. ६. फु. अ ८१०. अंक ३६ पुष्टे. प्रथमांक - नवंबर १९४७.

धीद्वयान्य -

यन योगेश्वर: हृणो यन पाथो धनुर्धर: ।
तन श्रीविजयो भूतिध्रुवा नीतिर्मतिर्मम ॥

[मुमय]

वर्ष १ - अंक १ नवंबर १९४७.

सन्देश

मासिक : सप्ताहक - व्यक्त पिराजी पवार.
प्रकाशक - सप्ताहक, वराट, वा. घ. क. २. अंक २६ पुष्टे. ९*६ X ६*६. प्रथमांक - ऑगस्ट १९३५.

स्वरूप - शिवाय पुरवणी - 'शिक्षक मित्र' (१)

विशेष माहिती - पर्याय नाम - 'कन्हाड सदेश.'

[मप्र]

वर्ष १ - अंक ... २ सप्टेंबर १९३५, ३ ते ८ मार्च १९३६ —.

सदस्यदीप

मासिक : सप्ताहक - रावजी हरी भाठवळे.
प्रकाशक - सप्ताहक, अहलीबाग. मुद्रक - सत्यसदन छापखाना, अहलीबाग वा. घ. क. १ भागाक. फु. अ. ८४. अंक २० ते ३२ पुष्टे. ८*७ X ५*६. प्रथमांक - आद्य श. १८००.

स्वरूप - धर्म, नीती, व्यवहार, ज्ञान, राजकीय वगैरे विषयावर निबंध. आख्यायिका, सुभाषिते, उपयुक्त गीतसंग्रह, परमार्थबोधक छुनी कविता, अष्टांगर प्राताचा इतिहास, नाटक, पौराणिक क्रियाची चरित्रे

धीद्वयान्य -

सत्य शानि खेरय.

मार्ग मार्गे निर्मल छागुद ।

वृंदे वृंदे दत्तचित्तानुवाद: ॥

वांदे वांदे जायते तत्त्वबोधो ।

बोधे बोधे सच्चिदानंदमाध: ॥

विशेष माहिती - जोडअकाचे मध्य फक्त एक - आत प्रत्येक अकाचे स्वतः आरमपृष्ठ. एकूण (पहिल्या) पाच अकाच्या द्वितीयावृत्ती छापण्या लागल्या.

[मुमय, नासिक, वंग्रे, डेरेंसग्रह]

वर्ष १ - अंक १ ते ९, (१० - ११), १२.

आवण १८०० ते आषाढ १८०१.

वर्ष २ - अंक १ ते ४, (५-६), ७, (८-९), (१०-१२). आवण १८०१ ते आषाढ १८०२.

वर्ष ३ - अंक १, २, (३-४), (५-६), (९-१०), (११-१२). आवण १८०२ ते आषाढ १८०३.

वर्ष ४ - अंक १ ते ३, (४-५), (६-७), ८, (९-१२). आवण १८०३ ते आषाढ १८०४.

वर्ष ५ - अंक १ आवण १८०४, २ भा, ३ पो, ४ माघ, (५-७) अ-का मा, ८ फाल्गुन ते १२ आषाढ १८०५. आवण १८०४ ते आषाढ १८०५. अंक ३ ते ७ याचे उलटमुलट माहिती (१).

वर्ष ६ - अंक १ ते १२. आवण १८०५ ते आषाढ १८०६...

वर्ष ९ - अंक + १ चैन १८०८ ते ३, (४-७) आ-का (१) १८०८—.

सद्धर्मदीप

मासिक : संपादक - रावजी हरी भाववडे.
मुद्रक - रामचंद्र गोविंदशास्त्री बाम. प्रथमांक - माघ १८१३.

विशेष माहिती - नवा शारंग, मागील 'सद्धर्मदीप' पाहा. मध्यतरी पाच एक वर्षे बंद राहिलेले दिसते.

[सुमंग्र, ठामंग्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. माघ १८१३ ते पोष १८१४.

वर्ष २ - अंक + १ चैन १८१५ ते ५ आवण १८१५—.

सद्धर्मदीप

मासिक : संपादक - सत्काराम कृष्ण पायारकर.
प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - भार्यविजय

छात्राणा, पुणे. वा. व. क. ८१० पुणे; ८११ बाहेरगावी. पु. अं. ८२८६. अंकात २४ पृष्ठे. ७*४ X ५*४. प्रथमांक - आश्विन श. १८२८.

उद्देश - इन्द्रप्रभूच्या निराश्रितानाश्रिताने अश्विनात आलेल्या राष्ट्रीयवाच्या कल्पनेला धर्म-कर्तव्याच्यानी पाठबळ देणे. १८२४ - कविता, चरित्र, नाटक, आख्यान, मासिक वृत्त.

ब्रीदवाक्य-

उद्धरेदात्मनात्मानं नात्मानमवसादयेत् ।

आत्मन ह्यात्मनो बंधुरात्मन रिपुरात्मनः ॥ - गीता.

विशेष माहिती - वा. वर्गशी - वर्ष ३ पायन क. १८४. आकार - वर्ष ३ पायन ६*६ X ५*१. आकारामुळे प्रकाशनात खंड पडला.

[सुमंग्र]

वर्ष १ - अंक १ आवण १८२८ ते ४,

(५-६), ७, ८ फाल्गुन १८२८ ...

वर्ष २ - अंक + १ वैशाख १८३० ...

वर्ष ३ - अंक + १ मार्गशीर्ष १८३१, २, (३-४), ५ चैन १८३२—.

(श्री)सद्धर्मदीपिका

पाक्षिक : प्रकाशक - (सुबंद ?). मुद्रक -

शिळाछाप. वा. व. क. २८८. पु. अं. ८२.

अंकात सध्या, सद्वार, १६ पृष्ठे. ८*२ X ५*८.

प्रथमांक - आश्विन श. १७७७. (पुस्तक-अंक)

उद्देश - हिंदुधर्माच्या संरक्षणासाठी खिस्ती-धर्माच्या प्रचाराचे खंडन करणे.

ब्रीदवाक्य -

॥

त्ये सद्धर्मांते

पाळिति जे शर्म होय त्या नाकी ।

सत्ये दी तिहि

वाडे पि शुना

कधि हीन काय माना की ॥

[सत्ये सद्धर्मति पाळिति जे शर्म होय त्या नाकी ।

सत्ये दीतिहि वाडे, पिशुना कधि हीनकाय माना की ॥]

विशेष माहिती - 'मराठी टोल्यामुद्रिते' संपादक प्रा. सु. आ. रावस्कर, आवृत्ती दुसरी १९६१, पृ. ५८ (कमांक ३३५) पाहा.

[ठामग्रं]

वर्ष १ - अंक १ ते १६, आवण ते फाल्गुन १७७७, (पृ. २५६)

वर्ष २ - अंक १ ते १८, (१९-२०). येन शु ११ ते पौष शु. ११ रा. १७७८. (अधिक आपाढ घटन) (पृ. ३२०).

सद्गोपामृत

मासिक : संपादक - यू. के. मोरवेकर. प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - लमाजी कृष्णाजी मेघ, मुंबई. वा. व. क. १. फु. अं. ८२. अंकात १६ पृष्ठे. ६"१ × ४"७. प्रथमांक - मार्च १९०८.

स्वरूप - निबंध. नैतिक विषय.

धींद्यास्य -

नादचे कस्यचित्पापं न वैव मुहूर्तं विभुः ।
अनातेनाहृतं शानं तेन मुखंति जन्तावः ॥
वर्ष १ - अंक १ मार्च १९०८.

सद्गति प्रकाश

मासिक : संपादकमंडळ - आनंदराव सदाशिव दळवी, गणेश पद्मनाभ मुंडेश्वर. प्रकाशक - (वर्ष ७) मंगेश रामचंद्र चर्फी, सद्गतिप्रसारक-मंडळी करिता जोगेश्वरी, मुंबई (उपनगर). मुद्रक (वर्ष ७) सद्गतिप्रसारक मि. प्रेस, मुंबई. वा. व. क. १. फु. अ. मिळत नाही. अंकात प्रकरणवार ३२, ३६ पृष्ठे. ८"१ × ५"३. प्रथमांक - अक्टोबर १९२८. पुढे बाल.

उद्देश - भक्तिज्ञानधैराग्यपरिपोषक विषयाचे. सर्वधर्मांतील ईश्वराचे आणि सत्ताचे ऐक्य प्रति-

पादन सगुणमत्तीचा प्रसार करणे. १९२४ - सचिन (अनेक पणेचित्रे).

धींद्यास्य -

(१) मल्लप्रु वान्ना अर्थ -

ऐश्वर्यस्य समग्रस्य धर्मस्य यशसः श्रियः ।

ज्ञाननेराग्ययोधिन पण्यां मग इति स्मृतिः ॥

(२) मल्लप्रुवरील वमानीत -

ब्रह्मा निष्णु महेशा तुमची आहोत दचवी बाळें ।

चतन करा सर्वस्वं देठनि सद्भाव मृतुसी आळें ।

यशवंत नाम तुम्हा यशगुण तुमनाच यावया लावी ।

यश गाता यश लाभे दायां जे भक्तिपंथी दावी ॥

(३) मल्लप्रु सालचा अर्थ -

जे सर्वदा गुणव्रतीत वागे ।

प्रयत्नमत्ता निजबोध सागे ।

सद्गतिभावविरिता सुखेला ।

विरुद्ध कथा मी गुब्बादुर्काळा ॥

(४) आरंभप्रु -

निर्गुण ज्ञान सगुणभक्ति ।

परमपुरुषार्थ सगुणभक्ति ।

ऐसी गीता भयबहुक्ति ।

सार सक्ळा येदाचे ॥

विशेष माहिती - जोडसंपादक - वर्ष ८ अंक ४ राधाकृष्ण लक्ष्मण तोरणे, ग. प. मुंडेश्वर. संपादक - वर्ष ११ रा. ल. तोरणे, ग. प. मुंडेश्वर; वर्ष १४ अंक १० पाणन ग. प. मुंडेश्वर पक्ष. उपसंपादक - वर्ष २० र. गो. तांदूणे. जादा वाक - (पुरुषोत्तम (अधिक) माताची वैचारिक भेट) : (१) १९३४ एप्रिल (६) - (२) १९३६ सप्टेंबर (मा) श्रीगुरुपादुका; (३) १९३९ आगस्ट (आ) आचार्यचतुष्टयोंक; (४) १९५० जुलै (आ) निर्णयपटकाक. यात नारायणमहाराज बालवणकराची पत्रे व 'कल्याणप्रार' इ. ग्रंथ (वर्ष ७) प्रसिद्ध झाले.

[मयें, मुंमग्रे, देरेसंग्रह]

वर्ष १ ते ११ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. (अ ते घ) अक्टोबर १९२८ ते सप्टेंबर १९३९ (अकरा वर्षे).

वर्ष १२ ते १७ - अंक प्रयेकी (१-३), (४-६), (७-९), (१०-१२). अ ते छ (अ ते छ). अक्टोबर १९३९ ते सप्टेंबर १९४५. (सहा वर्षे)

वर्ष १८ - अंक (१-३), (४-९), (१०-१२). अक्टोबर १९४५ ते सप्टेंबर १९४६.

वर्ष १९ ते २२ - अंक प्रयेकी (१-३), (४-६), (७-९), (१०-१२). (अ ते छ) अक्टोबर १९४६ ते सप्टेंबर १९५० (चार वर्षे). वर्ष २२ अंक (७-९) ए-जू १९५० श्रीभैकुडारोहणांक (तुकाराम).

वर्ष २३ - अंक (१-३) अक्टोबर - डिसेंबर १९५०—.

संधिकाल

प्रैमासिक : संग्रहसमंडळ - दि. का. गदे, ग. सि. नादपुरे (संस्थापक), द. रा. गोमकाळे. प्रकाशक - रा. पु. सगदेव, मा. ब. चादुरकर, नागपूर. वा. व. क. १. फु. अं. ८४. ९७ X ६४. प्रथमांक - आगस्ट १९३५.

उद्देश - साहित्यचर्चासमंडळाचे. राष्ट्रीय मान-मैला पोषक अशा, सर्व शाखातील शास्त्रीय व चर्चात्मक लिखाणाचा पुरस्कार करणारे. पद्यातील, सांस्कृतिक वैशिष्ट्याचा निवेकानियेक सामाळणारे.

विशेष माहिती - “आपल्या राष्ट्राचा विद्यमान काळ अनेक दृष्टींनी संधिकाल ठरेल.”

[दवापो]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९३५, २ डिसेंबर १९३५—.

संधिकाल

मासिक : संपादक - दि. चि. देशपांडे. सहसंपादक - (सहायक) वा. गो. काशीकर, र. वा. हसबनीस. प्रकाशक - संपादक, कोल्हापूर.

वा. व. क. ६. ९२ X ७३. प्रथमांक - (फेब्रुवारी १९४४).

उद्देश - अभिजात वाङ्मय मराठी भाषेत प्रसिद्ध करणे. स्वल्प - शास्त्रीय व कृत्रिमपदक संशोधनालाय लेख. परभाषेतील उत्तमोत्तम ग्रंथांची भाषांतरे. उच्च प्रतीचे मुद्रिजन्य मनोरंजक ललित वाङ्मय.

ग्रीदवाङ्मय -

तमसो मा ज्योतिर्गमय ।

विशेष माहिती - साप्ताहिकातून मासिकात रूपांतर. विशेषांक - (वर्ष २) कार्तिक श. १८६७ (न १९४५) श्रीमच्छंनपति पद्मावृद्ध संगीत विद्यालय पुणे विशेषांक - संगीतशास्त्र विषयक लेख.

[दवापो]

वर्ष ३ - अंक ... २ मार्च १९४६ ते ५ मे १९४६—.

सन्मणिमाला-कविता संग्रह

मासिक : प्रकाशक - काशिनाथ रावजी धोंगडे, मुंबई. मुद्रक - इ. प्रि. प्रेस. वा. व. क. ८१२ ट. ह. ८६. फु. अ. ८३. अक्षात २०-२२ फूटे. ८४ X ४६. प्रथमांक - कार्तिक श. ११ श. १८१६.

उद्देश - साधुसत्ताच्या अभंगादी प्राचीन काव्याचा सुसुध्दना ‘सहवाच’ करून देणे. धर्मा-बद्ध आस्था उत्पन्न करणे. स्वल्प - पूर्वी प्रसिद्ध न झालेले साधूंचे अभंगा, पदे, खेळिये इ.

विशेष माहिती - वर्ष ३ अंक (९-११) मल्लप्रदावर आधासन - “प्लेगमुळे अनियमित झाले. वर्ष ४ चा पहिला जोड अंक कार्तिक मार्गशीर्षाचा निघेल (१).”

[सुमय]

वर्ष १ छ २ - अंक प्रयेकी १ ते १२ (का ते अ) कार्तिक १८१६ ते अश्विन १८१८ (दोन वर्षे).

वर्ष ३ - अंक १, २, (३-४), (५-६),
(७-८), (९-११). कार्तिक १८१८
ते भाद्रपद १८१९ —.

सन्मति

त्रैमासिक : संपादक - (समिति) मो. हि.
गांधी, 'अज्ञात', प्र. दे. शहा, वि. आ. देश-
माने. कार्यकारी संपादक - मा. ज. मिस्रीकर.
प्रकाशक - सन्मति कार्यालय, जैन गुरुकुल,
भोलापूर. या. घ. क. ५. फु. अं. ८१४. अंकात
४८ पृष्ठे. ९*५ × ६*४. प्रथमांक - आगस्ट
१९५०. (वर्ष-पुष्प).

ग्रीष्मान्त -

उन्नत मानसं यस्य भाग्यं तस्य समुन्नतम् ।

[मयं, जयं]

वर्ष १ - अंक ..., २ अक्टोबर १९५०,
३ डिसेंबर १९५० —.

सन्मित्र प्रबोधक

त्रैमासिक : संपादक - गोपाळ सीताराम मुळे.
प्रकाशक - संपादक, सन्मित्र मंडळ, मुंबई.
मुद्रक - कर्नाटक प्रेस, मुंबई. या. घ. क. १८८.
अंकात २८-१८ पृष्ठे. ७*२ × ४*८. प्रथमांक -
२९ अक्टोबर १९२४ (बलिप्रतिपदा). शेवटचा
अंक - आगस्ट १९२५.

उद्देश - लोकसेवा - जातिसेवा (देवरुखे
प्राक्षण समाजाची) - देवरुखे प्राक्षण
समाजात आश्रय करणे व त्या समाजातील
सन्मित्रमंडळ या संस्थेच्या कार्याची माहिती देणे.
स्वरूप - दैवतप्रार्थना, संपादकीय विचार,
कविता, सवाद, समाजस्थितीबद्दल लेख व मंडळ
शाग्याचे अहवाल.

ग्रीष्मान्त -

न्ययं शक्ति-उत्तार वर्गी कराया ।
स्वये मिदं होती वृत्ती ती कराया ।

जनी देव आहे असे ग्रीद साचे ।
खरी श्रुतिसेवा करोती तयाचे ।।

विशेष माहिती - सन्मित्र मंडळातर्फे अस्तित्वात आलेले. सन्मित्र मंडळ ही संस्था फक्त देवरुखेप्राक्षण समाजापुरतीच (स्थापना विजया-दशमी या. १८३७). ग्रीष्मान्त - फक्त शेवटच्या जोड अंकावर तिच्या व चौथ्या चरणाचे शेवटचे अक्षर 'च' असे छापलेले आहे. मुद्रक - अंक २ पासून सी. एन. प्रेस, मुंबई. पुरेशा वर्गणीदाराच्या अभावी बंद.

[चयामुळे मुंबई, मुंभंभं]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९२४, २ फे
१९२५, (३-४) मे - आगस्ट १९२५.

सन्मित्रसमाचार

मासिक : संपादक - गोपाळ सीताराम मुळे.
प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - (१९३९)
विन्म प्रि. प्रेस. या. घ. क. १. फु. अं. ८१८३.
अंकात ४ पृष्ठे. १३ × ८. प्रथमांक - जानेवारी
१९३६. पुढे चालू १९६७.

उद्देश - सामाजिक मूल्ये व शक्तिविषयक
प्रश्न यांची चर्चा. स्वरूप - समाजातील सार्व-
जनिक निधि, उद्दारा संस्था, समारंभपरिपदा
यांचा परामर्श; व्यक्ति व ग्रंथ यांचा परिचय;
परीक्षाचे निकाल व विविध बातम्या.

ग्रीष्मान्त -

उघे शक्ति: कौं युगे ।

विशेष माहिती - 'सन्मित्र मंडळा' ने
स्थापन केलेले मासिक वर्तमानपत्र. पूर्वस्वरूप
'सन्मित्र प्रबोधक' त्रैमासिक मुंबई १९२४
(पाहा). नमुना अंक डिसेंबर १९३५.
'सन्मित्र प्रबोधक' बंद पडून सन्मित्र मंडळाच्या
समाजदापुरते 'सन्मित्रसमाचार' प्रसिद्धिपत्रक
चालू होते. १९३६ मध्ये त्याला मासिक वर्तमान-
पत्राचे नवे स्वरूप देण्यात आले.

[कार्याव्यय]

वर्ष १ ते १५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (जा ते टि). जानेवारी १९३६ ते डिसेंबर १९५०.

संन्यासी

मासिक : संपादक - श्रीविद्यानंद विश्वविराम पंडित (= श्रीधर विश्वाम पंडित). प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - 'शारदा' छापखाना. वा. घ. र. १. फु. अं. ८१८६. अंकित १२ पृष्ठे. ८"८ × ५"७. प्रथमांक - (१ जून १८२५).

उद्देश - सत्यप्रसार, ज्ञानप्रसार, धर्मप्रसार इत्यादी तत्त्वप्रसार. स्वल्प - धार्मिक निबंध, एनातन वैदिकधर्म, 'पातंजल योगसूत्रम्'चे भाष्य, पोच - भूमिप्राय, स्फुटविचार इ.

ग्रीदवाच्य -

"स्वतंत्र: सर्वाधिकारी मुक्तश्च स संन्यासी।"

- धृतिरामचव्य

विशेष माहिती - संपादक - अथवा वेदांतवादी - फिरोजसफर - हिंदूनिश्चिनी मासिक पुस्तक, स्थित्यंतरे - मुक्तावलीपासून दीड वर्षांच्या अवधीत पाक्षिक (मध्ये रॉड काल), मासिक, आसाहिक अशी बाह्य रूपांतरे, काही काल लंडन पुनः मुद्राकारित श. १८२६, संदर्भ - वर्ष २ अंक १ पृ. १.

[पुनर्ग, दवापो]

वर्ष २ - अंक १ कार्तिक १८२६ (न १९०४) ते ६ जून १८२७ (एप्रिल १९०५) -

संपदा

मासिक : संपादक - गा. रा. भट्ट. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - फेसरी मुद्रणालय, पुणे. वा. घ. र. ३. फु. अं. ८८. अंकित ३२, ४८ पृष्ठे. ९"४ × ६"४. प्रथमांक - एप्रिल १९४८. पुढे चालू १९६७.

उद्देश - मराठा चेंबर ऑफ कॉमर्स अँड इन्स्टीट्यूट या संस्थेने चालविणेल. महाराष्ट्रराज्येची यथाशक्ति अभिवृद्धी करणे. स्वल्प - रंगीत मन्त्रपुत्र चित्रा. व्यापार, कारखाने, अर्थशास्त्र इ. विषयक लेख, औद्योगिक व व्यापारी क्षेत्राची माहिती, कामगारविषयक निवाडे, स्वदेशी परदेशी आर्थिक घडामोडी, चेंबरचा वृत्तंत.

ग्रीदवाच्य -

ये भूयाननुग्रहन्ति वर्धयन्ति च संपदः ।

धनितस्तेऽभिवर्धन्तां रोद्रेऽस्मिन्मृत्युमावकाः ॥

विशेष माहिती - 'मराठा चेंबर ऑफ कॉमर्स अँड इन्स्टीट्यूट' च्या 'मासिक-वृत्त' (पाठा) चे धेन विस्तृत कलेखा नरा मुधारलेला अवतार. मलपूर - वर्ष ४ रंगीत एरराच्याचे, वर्ष ५ पावन प्रत्येक अंकावर नामांकित व्यक्तीचे छायाचित्र, छविच वर्ष ४ प्रमाणे रंगीत. वा. घर्गणी - वर्ष ५ र. ३, फु. अं. ८४.

[मुंमंत्र, कचेरी]

(वर्ष १ ते ३ - मराठा चेंबर... 'मासिक वृत्त' पाठा).

वर्ष ४ - अंक १ ते ३, (४-५), ६ ते १२. एप्रिल १९४८ ते मार्च १९४९. अंक २ महाराष्ट्रीय कारखानेदार परिषद विशेषांक.

वर्ष ५ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९४९ ते मार्च १९५०.

वर्ष ६ - अंक (१-२). ३ ते १२. एप्रिल १९५० ते मार्च १९५१.

समर्थ

मासिक : संपादक - माधव कृष्ण देशपांडे. प्रकाशक - देशस्थ ऋग्वेदी ब्राह्मण मध्यवर्ति मंडळ, मुंबई. वा. घ. र. २८८. फु. अं. ८४. अंकित ५० पृष्ठे. ९"१ × ६"३. प्रथमांक - जानेवारी १९३८. पुढे चालू (वर्ष - अंक).

उद्देश - जगातील जनविज्ञानाची प्रगती लक्षात घेऊन ब्राह्मणसमाज व हिंदू समाज आजमक होईल असे करणे; वैदिक परंपरेतील उत्तम आचार-

विचार ठेवून प्रगती करणे. रत्नरूप - मध्यवर्ती मंडळाच्या कार्याचा प्रकार, वर्तमान चर्चेची माहिती, जातीरोटजाती यामध्ये परस्पर भादर व प्रेम कोरावणे. घुचवार, जागतिक राजकारणाचे समान्यचन, सचार, भासित समाचार, परीक्षण, कथा, कादंबरी इ.

श्रीदयान्य -

(१) सामर्थ्य आहे चळवळीने ।

जे जे कराल त्याचे ।

परतु तेथे मग्नवाचे ।

अधिष्ठान पाहिले ॥

(२) भाषासि काय ठणे रे ।

यनावाचुनि राहिले ।

यान तो देश देवाचा (१) ।

यजनि करिता बरे ॥

विशेष माहिती - देशस्थ ऋष्येदी ग्राहण मध्यवर्तिमंडळ मुंबई या संस्थेच्या रिग्रमाने संपादक - वर्ष ५ - वामदेव गोपाळकृष्ण

वाववेकर (प्रसादक), वर्ष ८ - १ तामवेकर, २ बमोदर बाळकृष्ण मिहारकर, वर्ष ९ - शिवाय सहसंपादक - बालगुरु देशपांडे, वर्ष १० - सिद्धेश्वर विरान, वर्ष ११ - विश्वनाथ केशव

रासनीस बंदिपारण्य - वर्ष ११ - क्रमांक (२) या वर्गात - वर्ष ३ व २, परदेश

रु. ४८८, वर्ष ५ व २, पु. अ. ८३; वर्ष १० व ३. आकार - वर्ष ५ - ८" ५" X ५" ५"

प्रकाशना - १ वैसासिक समाचार (१९३०-३५), २ मासिक समाचार (१९३५-३७) (वेन्ही पाहा).

इ. १९४७ साली अक निघाले नाहीत. [मुद्रा, मद्र, बद्र, देशपा मिश्रणोत्प्रेरक सल्या]

वर्ष १ व २ - अक प्रत्येकी १ ते १२. जानेवारी १९३८ ते डिसेंबर १९३९.

(वेन वर्ष)

वर्ष ३ - अक १ ते ४, (५-६), ७ ते १२ जानेवारी ते डिसेंबर १९४० अक ४ ए तत्वा गेपे विशेषांक

वर्ष ५ - अक (१-२), ३ ते (१२). जानेवारी ते (डिसेंबर) १९४१.

वर्ष ५ - अक १, (२-३), ४ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४२.

वर्ष ६ - अक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४३. अक १० न दिवाळी अक.

वर्ष ७ - अक (१-२), ३ ते ५, (६-७), ८, ९, (१०-११), १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४४.

वर्ष ८ - अक (१-२), ३ ते ९, (१०-११), १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४५.

वर्ष ९ - अक १ जानेवारी १९४६, ९, (३-४), (५-६), ७, ८, (१-११), नवंबर १९४६. ... एक वर्ष अक ४८.

वर्ष १० - अक + १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४८.

वर्ष ११ - अक १ ते ९, (१०-१२) जानेवारी ते डिसेंबर १९४९. अक (१०-१२) अ न डि रोपमहोत्सव विशेषांक.

(श्री)समर्थ रामदास

मासिक - प्रसादक - बाधानी अनंत मधु, तेहलकर श्रीहरिकृष्ण छ, मुंबई मुद्रक - श्रीहरिकृष्ण छ. या व रु २८८ भागांक.

फु अ. ८४. अकांत ९६ प्रुठे ७" ७" X ५". प्रपणाक - अक्टोबर १८९० शेवटचा अक - सप्टेंबर १८९२. (पुस्तक अक).

उद्देश - चरित्र व समग्र ग्रंथ प्रकाशित करणे.

श्रीदयान्य -

स्वर्णहिरामिसुरावरिदक्षिका श्रितसर्वकामदा साची । श्रीरामान्नी जेही सत्कीर्ति सगळीच रामदासाची ॥

(वर्ष १ अक २ मल्लप्रुठ)

विशेष माहिती - "यामध्ये मुधारलेली मते सुसुद्ध न देता व जावईशोध न करिता मूळ ग्रंथाप्रमाणे छापू " पुस्तक १ अक ३ मल्लप्रुठ -

"महाराष्ट्र साधूंचे ग्रंथ त्रयाक्रमाने छापित आले महाराष्ट्रमाधवी उन्नती इच्छितान्या गृहस्थास

विनंती की ज्यांस समर्थांचे विवा अन्त्य साधूंचे अथाप न छापलेले विवा छापलेले लेखी ग्रंथ आढळतील त्यांनी आग्रहांस त्याविषयी कळवावे. ”

[मग्न]

वर्ष १ - अंक ... २ नवंबर १८९० ते १२ सप्टेंबर १८९१. अंक १ ते ६ उद्धवसुतकृत चरित्र. अंक ७ ते ११ आत्मारामबोधकृत चरित्र. अंक ११ दुना दासबोध.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १८९१ ते सप्टेंबर १८९२. अंक १ ते ५ नित्य नैमित्तिक, रामायणे, अभंग; अंक ६ पागल कुबडी, दासबोध.

समाज-जीवन

मासिक : संपादक - गोविंद महादेव जोशी. प्रकाशक - विश्वनाथ महादेव जोशी, पुणे. मुद्रक - आनंद छा., पुणे. वा. ब. रु. ३०४. फु. अं. ८६. अंकात ४०, २४ पृष्ठे. ९०१ × ६०९. प्रथमांक - आषाढ श. १८६२ (आगस्ट १९४०). दोवट्या अंक - मार्गशीर्ष १८६४.

उद्देश - भारत संरक्षक-संन मुंबई याचे मुख-पत्र. “ पुढे माडली गेलेली कोणतीही सुधारणा अशो; त्या सुधारणेची हिंदु-संस्कृतीच्या प्रकृतीच्या मानाने परीक्षा झाल्याशिवाय ती हिंदु-संस्कृतीत सुधारणा म्हणून घुसडून दिली जाऊ नये. ” तत्त्व - समाज, संस्कृती, सुधारणा इ. चे परीक्षण व चर्चा. इतस्ततः, मासिक समालोचन, (महिन्यातील पुस्तके, नियतकालिके, व्याख्याने यात आले असतील अशा सामाजिक व धार्मिक प्रश्नांचा परामर्श), इ. सदरे.

व्रीदवाक्य -

रिपुनिमित्तमुदहस्योदीयमान दिनारी ।
दिनकृतमिव लक्ष्मी. त्या समर्थेष्ट भूयः ॥

- मारवि:

चिन्नेष माहिती - वर्ष १ अंक १ व २ यांवर अनुक्रमे आगस्ट १९४० व सप्टेंबर

१९४० अशा इसवी कालनिर्देश असून तिसऱ्या अंकापासून अश्विन शके १८६२ असा देश कालनिर्देश सुरू झाला. वा. वर्गणी - वर्ष १ रु. १०१२, फु. अं. ८४; वर्ष २ रु. ३०४ फु. अं. ८६. ‘ चले जाव ’ चळवळीवरील लेख छापण्यास मुद्रवाने नकार दिल्यामुळे नाद्वयाने रद्द केले.

[मग्न, गोमज्ञो]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. आषाढ १८६२ ते आपाढ १८६३.

वर्ष २ - अंक १ ते ६, (७-९), (१०-१२). आषाढ १८६३ ते आपाढ १८६४.

वर्ष ३ - अंक १ आषाढ १८६४ ते ५ मार्गशीर्ष १८६४.

समाज-सुधारक

मासिक : संपादक - लं. बा. रायकर (प्रकाशक). प्रकाशक - एस्. बी. आनगावकर (गो. म. वि. मंडळाकरिता), मुंबई. वा. ब. रु. १०८. फु. अं. ८२. अंकात २४ पृष्ठे. ८०१ × ५०४. प्रथमांक - जानेवारी १९२९. पुढे चार १९६५.

स्वरूप - सचित्र. देवनासी, हिंदुधर्मातील अनन्यत चाळीरती, जातिभेद, अस्पृश्यता इ. विषय.

व्रीदवाक्य -

उद्धरेवात्मनात्मानम् ।
कारि रुदिते अश्वनंके दाट
त्यात जगण्याची समाजास आत ।
हृदय कळवळुनी उडारावयाला
करी आशा वर पुढति, मिद झाला ॥

चिन्नेष माहिती - जाकार - वर्ष १ पासून ९६ × ६५. मसालक - वर्ष १ ते ६, ११ ते १३, लं. बा. रायकर; वर्ष ७, ९, १०, १३, १८ मुशील धीनिवास कपळेकर; वर्ष ८ ना. ज. मानरेकर; वर्ष १४ रमाकृत रा. सिरोडकर;

वर्ष १५ - १६ रा. ना. वेथिंगर; वर्ष १९
छ. कमाउ सोतुगौर; वर्ष २० म. वि. नमगडकर;
वर्ष २१ ना. ल. धेगुकर; वर्ष २२ वा. मो.
हुंदवर, मयराक - वर्ष ३ सुं. बा. रायकर,
'मोनालक मरदा समजा' करिता, मुंबई.
विशेषक - वर्ष १ अंक (१० - ११)
शिरोडा परिपद राउ अंक; वर्ष २ अंक
५ साहित्य अंक; वर्ष ८ अंक ११ राय
समाज अंक; वर्ष १३ अंक ६ विचार्य
विशेषक, अंक १० मंडिरा विशेषक; वर्ष १५,
वर्ष २० व वर्ष २१ प्रयेकी अंक ११ दिवाळी
अंक.

[मुंमं, मं]

वर्ष ३ - अंक १ ते ९, (१० - ११)
जानेवारी ते नवंबर १९२९ ....

वर्ष २ ते २२ - अंक प्रयेकी १ ते १२.
(जा ते बि). जानेवारी १९३० ते डिसेंबर
१९५०.

समाजसेवक

मासिक / दैमासिक : संपादकमंडळ - १
वसंत नारायण नाईक, २ माधव ठासोदर
भाऊसेवर, ३ नारायण मल्हार जोशी, ४
पुढोत्तम गोराळ काणेकर, ५ नरहर गंगाधर
जोशी, ६ गंगाधर नीलकंठ सहस्रबुद्धे, ७ अनंत
दिनायक चिमे, ८ पुढोत्तम गोविंद नाईक.
प्रकाशक - गंगाधर नीलकंठ सहस्रबुद्धे, मुंबई. वा.
फु. अं. ६६. अंकात ४० पृष्ठे. ८ X ५.२.
घ. ६. ३; समाजसेवासंवाच्या समाखेदना पुढट.
प्रकाशक - आगस्ट १९२०.

उद्देश - समाजसेवाविषयक जाणती, समाज-
सेवेच्या दृष्टावा प्रसार, विविध समस्यांची चर्चा,
कायदा-विषयक प्रश्न. त्वत्त्व - समाजसेवा-
संवाचा मासिक वाहवाल व इतर लेख समाज-
सेवेला अत्यावश्यक असणाऱ्या ज्ञातबद्दल लेख.

[२३]

दीर्घवाक्य -

' जनतेचा हीच ईश्वरसेवा. '

विशेष माहिती - समाजसेवासंबंध, मुंबई,
वाचे. संपादकमंडळ - वर्ष १ अंक ९ पर्यंत
क्र. १ ते ६; अंक १० पर्यंत क्र. ३ ते ८.
पुढोत्तम - वर्ष ५ पर्यंत ३२. का. घ.
वर्ष ८ व. ४.

[मं, मुंमं, मुंमं]

मासिक

वर्ष १ ते ३ - अंक प्रयेकी १ ते १२ (आ
ते पु). आगस्ट १९२० ते जुलै १९२३.

(तीन वर्षे)

वर्ष ४ - अंक १ ते ८, (९ - १०), ११,
१२. आगस्ट १९२३ ते जुलै १९२४.

वर्ष ५ - अंक १, २, (३ - ४), ५ ते ९,
(१० - ११), १२. आगस्ट १९२४ ते
जुलै १९२५.

वर्ष ६ - अंक १, (२ - ३), ४ ते १२.
आगस्ट १९२५ ते जुलै १९२६.

त्रैमासिक

वर्ष ७ - १ ते ४. आगस्ट, नवंबर १९२६,
फेब्रुवारी, मे १९२७.

वर्ष ८ - अंक १ ते ४ आगस्ट १९२७ ते
मे १९२८.

वर्ष ९ - अंक १, (२ - ३), ४. आगस्ट
१९२८ ते मे १९२९.

समाज-सेवक

मासिक : संपादक - माधोराव रामचंद्र
वेडकर, प्रकाशक - संपादक, वर्षी. वा. घ. ६.
२. अंकात १६ पृष्ठे. ८.४ X ५.२. प्रकाशक -
(अक्षिण म. १८५३).

उद्देश - महाराष्ट्रीय तेजी जातीचे. भाषा
शास्त्रीय शिक्षणाचा प्रसार वाढवून समाज सुशिक्षित
करणे, उद्योग व बलाढीयता यात प्रगती करून

सापत्तिक स्थिती सुधारणे व समाजास योग्य नैतिक
वळण लावणे

ग्रीदवान्य -

उद्धरेदात्मनात्मान । नात्मानमवसादयेत् ।

विशेष माहिती - अक (५ ६) पर्यंतच्या
अकाची पोच 'निनयी नामदेव' वष १ अक
८ कार्तिक १८५४ (नवबर १९३२) मध्ये
पृ ३३ वर आहे

[आकडे]

वर्ष १ - अक ३ मागशी १८५३, ४ पौ,
(५ ६) (१) माघ फाल्गुन १८५३ -

समाज सेवक

मासिक संपादक - डी एस् सूर्यवंशी
प्रकाशक - संपादक, पुणे मुद्रक - इंदिरा प्रेस,
पुणे वा व रु ८८ फु अ ८८३ अकात
४, ८ पृष्ठे ९५ X ७२ प्रथमांक - ऑगस्ट
१९०८

उद्देश - हिंदी सिस्ती समाजाची सर्वांगीण
उन्नती करण्यास वाहिलेले स्वरूप - मराठी व
इंग्रजी (वष १ अक ३ पासत)

ग्रीदवान्य -

अनसेवा ही ईश्वरसेवा

विशेष माहिती - 'डि०शुटेड टु दि ऑल
राउंड डेव्हलपमेंट थाफ दि इडिअन् व्हिथिन
कम्युनिटी' याचा 'निराक्षर' ही वाद दिलेली
मुद्रण वष १ अक ६ रीनकथ प्रस पुण वष
२ अक ४ न्यू हशमी प्र प्रस, पुणे पणणी -
वष २ ८१२, फु अ ८८६ वष ३ अक ३
फु अ ८८९ वष ४ अक ११ फु अक ८१
वष ५ रु १, फु अ ८१

[नाथवसप्रह ममप्र]

वर्ष १ - अक १ ते १० ऑगस्ट १९३८ ते
म १९३९

वर्ष २ ते ५ - अक + प्रत्येका १ ते १० मार्च
१९४० ते फेब्रुवारी १९४४ (चार वर्षे)

समाजसेवा

मासिक संपादक - चंद्रकांत शंकर काटेकर
प्रकाशक - वि श पाकर, दादर, मुंबई मुद्रक -
कोहिनूर प्रि प्रस (वष ३ अक ४) वा व रु
३ फु अ ८४ अकात १६ पृष्ठे ०८ X
७ ३ प्रथमांक - (एप्रि १९४१)

उद्देश - कायस्थ प्रभु समाजाचे एकमेव
सुप्रचलित स्वरूप - सरीण

ग्रीदवान्य -

क्रियासिद्धि सर्वे भवन्ति महता नोपकरणे ।

विशेष माहिती - अखिल भारतीय
चांद्रधनीय कायस्थ प्रभु सत्यच्या नियमने प्रकाशित
होणारे (वष ३ अक ४) संपादक - वष १
अक १० ये यी दैय

[मुनप्र, मप्र]

वर्ष १ - अक , ४ जुलै १९४८ ते ७ अ,
१० डि ४८ जानेवारी १९४९

वर्ष ३ - अक १ एप्रिल १९४९ ते ६ स,
(७ ८), ११, १२ मार्च १९५०
अक (७ ८) अन्न दिवाळी अक

वर्ष ६ - अक १ एप्रिल १९५० ते ४ जुलै
१९५०, अ ५०, (न डि १९५०)
चौड अक दीपावली अक चौथ्यानंतर अक
ममाक दिलेले नाहीत

समाजस्वास्थ्य

मासिक संपादक - खुनाय धाने कर्वे
प्रकाशक - संपादक, दादर एजसी, मुंबई
मुद्रक - वैद्यनाथ प्रेस, मुंबई वा व रु १८८;
फु अ ८२ अकात २४, ३२, २० पृष्ठे
६८ X ४६ प्रथमांक - जुलै १९२७

नेवटचा अंक-१५ नवंबर १९५३ (वर्ग २७ अंक ५).

उद्देश - व्यक्तींच्या व समाजाच्या शारीरिक व मानसिक आरोग्याची व त्यासंबंधी उपायाची चर्चा करणे, विरोधतः ज्या विषयांची चर्चा करण्यास पत्रकार त्याहतात तिचा भितात त्यासंबंधी छोट्या चमत्कार येतील. स्वस्थ - नम्र क्रियाची चिन्ते, कामधाम्य, लैंगिक विषयावर चर्चा व गोष्टी, वेदना-व्यवसाय, वैयक्तिक, गुप्तरीग, सन्तति-नियमन, आहार-विहार, आरोग्य इ. विविध विषय. 'ताजी व शिल्ली मातमी', 'नरीन छेपतलीच निवडक विचार.'

विरोध माहिती - "मुंबई येथे मज्जापान्याने हे मासिक छापण्याचे एकाएकी नाकारल्यामुळे हा (पहिला) अंक निवडण्यास थोडा उशीर झाला आहे." वर्ग असेर फक्त २०० वर्गणीदार. समाजस्वास्थ्य वर्ग २६ अंक १- "या मासिकाच्या नावावरूनच हे समजण्यासारखे आहे की लैंगिक विषयांना वाहून घेण्याचा आमचा उद्देशच नव्हता. तरीदेखील पुष्कळ लोकांचा तसा गैरसमज आहे... आमचा उद्देश प्रथमास्तूनच असा होता की आगरकरांनी ज्या शुद्धिवादाचा पुरस्कार केला, त्या शुद्धिवादाचा प्रकाश शक्य तितक्या विषयावर पाडून त्याचा प्रसार करावा... आमच्या मते (आगरकरांच्या पुढे जाणे) शक्य आहे आणि आम्ही तसा प्रयत्न केला आहे." या. घ. वर्ग २२ व. ३, फु. अं. ८४. नेवटी (१९५३) संपादकाच्या मृत्युमुळे बंद झाले.

[मुंमयं, मयं, कचेरी]

वर्ग १ ते ११ - अंक प्रत्येकी १ ते १२.

(जुलै ते जून). जुलै १९२७ ते जून १९३८ (अकरा वर्षे). पृष्ठे वर्षांची २८८, ४१६.

वर्ग १२ ते १६ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जुलै १९३८ ते जून १९४३ (पाच वर्षे). पृष्ठे ४१६, २८६. सामान्यतः अंक ७ (जानेवारीचा) मोठा अंक.

वर्ग १७ ते २४ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जुलै १९४३ ते जून १९५१ (आठ वर्षे) पृष्ठे २९६, १६४...

समाजादर्श

मासिकः संपादक - हिरालाल जीवनलाल (राव १) राहाथोर. प्रकाशक - संपादक, वडाळे (अहमदनगर). या. व. व. १८३. ७*२ X ४*९. प्रथमांक - (जानेवारी १९१३).

उद्देश - 'ग्विस्ती लोकांच्या निरनिराळ्या मनास जाणा मिळून छेपकवर्गास उत्तेजन प्राप्त व्हावे.'

प्रीतवाक्य -

याणी फोडूनिया वळ्यात वरती डोके बरी काढिले ।
पद्माने, तरी हृत्य हेच भवचे त्याचे पुरे जाहले ।
त्याला गंध, विनाउ, सुंदरपणा ये, हृत्य हे
मानुचे ।

सारे देव करील, हेतु घरणे हे मान हो आमुचे ॥

विरोध माहिती - एकाएकी ओढवलेली एक आपत्ती आणि पुढे महायुद्धामुळे झालेली महर्गता इत्यादी कारणांनी १२ अंक झाल्यावर बंद करणे प्राप्त झाले.

[जाधवसंग्रह ?]

वर्ग १ - अंक... १० अक्टोबर १९१३, ...
१२ डिसेंबर १९१३.

समाधान

मासिकः संपादक - (सरकारी नोंद) रामचंद्र गोविंद शास्त्री. प्रकाशक - मुद्रक - सत्यसदन छापणजाना, अहलीबाग. या. व. व. ३. अंकात सनवार, प्रकरणावर ३२ पृष्ठे. ८*४ X ५*३. प्रथमांक - आवण या. १८०५.

स्वरूप - परमार्थाचे मूळ भेद व पोटभेद, योग, वेदान्त, भक्ती, ज्ञान, वैराग्यादींनी परिपूर्ण संस्कृत ग्रंथांचे महाराष्ट्र भाषांतर, स्मार्तवैष्णवा-दिक्षाची दैताद्वैतादी मते, अर्थव्यवहारी.

ग्रीदवान्य -

(मथळ्याखाली) कर्म उपासना ज्ञान,
सर्वदा स्थापन बुद्धे शुद्धे ब्रह्मणि विद्वत्ने ।
तत् सनाधानमित्युक्तं न तु चित्तस्य लाज्यम् ॥

विशेष माहिती - ग्रीदवाक्य - सर्वदा स्थापन
बुद्धे या श्लोकात पहिल्या ओळीतील शब्दाचा
शब्द 'विद्वत्ने' आहे त्याच्याऐवजी अक्ष १
वर 'सर्वदा' असे ठापलेले आहे.

[सुमप्र]

वर्ग १ - अक्ष १ आवण १८०५, ० भा, ३
अक्षिन -

समालोचक

मासिक संपादक - "बनेव गुहनाथ काळे,
हुबळी प्रकाशक - आर्यमित्र छापाखाना, विजापूर
सुदक - आर्यमित्र प्रस, (पुरवणी) ग्रामाधिकारी
छा, विजापूर वा ब व १ पु अ ८२
अक्षात २४, ३० पुठे ८८ × ६१ प्रपनाक -
ज्येष्ठ पु १० सवत १९६३ (वप-अक्ष व
शिवाय सध्या अकानुक्रम)

उद्देश - राष्ट्रीय मासिक राजकीय, सामा
जिक, शास्त्रीय व वाङ्मयात्मक लेख हिंदुस्थानात
कायमचे रहिवासी बनलेले हिंदू, मुसलमान,
पारशी, स्वदेशी ख्रिस्ती व युरेजियन या सर्वांना
समान हिंदू बंधू समजून राखणीय स्थिती समजून
देऊन स्वोढाराचा मार्ग द्यावाविणे, सामान्य
धर्मा (इंग्लिशमन रिजिजन) चा प्रसार, लोक
रिवाजांचे निरूपण, वानन, व्यायाम, खेळ व
तत्त्वज्ञानाचा अभ्यास यांच्यापासून लोकांच्या
जीवनाचे संपूर्ण वादगुरू ते ऐहिक कर्तव्य घेव्या
नंतर परमेश्वराच्या स्वरूपावरून त्याचा अर्थी
तजवीज करण त्याच्या - एकरात्रीबोलादेक राज
वीर्य व धार्मिक जन - देशाद्वारेक काळीज
पश्चिमेकडील नाविभौतिक शास्त्र याचा पूर्वेकडील
मननरपासून रूढ शास्त्राची मळ कल्पनाचा
प्रमत्त प्रसिद्ध शृंगार व मासिक यांची माहिती.
अभिप्राय, लेखकदेखन

ग्रीदवान्य -

अमिता स्याम शरद शतम् ॥ - सूर्योपस्थान
(वर्ग १ अक्ष ११ - १२ पासून)

विशेष माहिती - प्रारंभ शुक्रवार जात
मथळा 'समालोचक अक्ष महाराष्ट्रिखू' (फक्त
पहिले ५ अक्षावर) सुदक - वप १ अक्ष ९
पासून श्रीकृष्ण छा हुबळी, (फक्त वर्ग १ अक्ष
(११ - १२) छुडिराज छा, वळगाव, वप
२ अक्ष १० पासून श्रीरत्नमठ छा सोलापूर
प्रकाशक - वप २ अक्ष १० पासून महादेव हरी
दणगा या वर्गणी - वर ३ पासून व १८८,
फु अ ८३. जाकार - वर्ग ३ पासून ८५ ×
५४ कलनिर्देश - वर्ग १ अक्ष १ वर
(बाही टिकाणी) चैत्र शुद्ध १५, सवन १९६३
असे ठापलेले आढळते व 'अक्ष चैत्रात
व्हावयाचा होता, पण अठवणीमुळे ज्येष्ठ आला'
अशी तावडी चिथी आढळते बाही अक्षवर ज्येष्ठ
पु १५ असेच ठापलेले आढळते 'मार्गशीर्ष',
'फाल्गुण' अशी अगुडे आढळतात पयल्यापसून -
श्रीनिवास मुबराब हुबळी, विजापूर. यात पहिल्या
वर्गात 'प्रसिद्ध इतरने व मासिकने यांची
माहिती,' 'राखे का बुवाव,' 'शतवी
शृंगजे शोधक,' 'पुनर्जन्माच्या गोष्टी,'
'राष्ट्रीय शिक्षणाची ओढाण,' इ व दुसऱ्या
वर्गात 'शक्राचार्यना शास्त्राहनाची नद,'
'एकलिंगिनिस्तारवाद,' 'शिल्पशास्त्र व वास्तु
शास्त्र यांचा इतिहास,' 'हिंदी नीतिकथांचा
जगमर प्रवास,' इ व तिसऱ्या वर्गात 'राज
शास्त्राचा इतिहास,' 'उपासनाशास्त्र,' इ
विषय ठापले आहेत

[सुमप्र, सलाबदेखे, पुमप्र, मराठवाडा विद्यापीठ]

वर्ग १ - अक्ष १ ते ४, (५ - ६) ७ ते
१०, (११ - १२) ज्येष्ठ सवन १९६३
ते देशात सवत १९६४ अक्ष २ व अक्ष ११
मध्ये टिळक चरित्रात एक एक पानी वाटा
मजकूर, अक्ष १० श्रीकात्यायनशरिपद
दहा पुठे २२च्या वाढअक्ष श्ले टिळकाची
व्याख्यान, माग १

वर्ष २ - अंक १ ते ६, (७-८), ९, १०... ज्येष्ठ संवत् १९६४ ते फाल्गुन संवत् १९६५. (सन्ध्या अंकक्रम १३ ते २२). अंक ११ व १२ (सन्ध्या क्रमांक २३ ते २४) याच्याबद्दल 'रो. टिळकाची व्याख्याने भाग २ रा' हे पुस्तक दिले. वषा त्यांना काल-गणनेत न धरता तिखन्या वर्षाचा आरम चैत्रापासून घेता.

वर्ष ३ - अंक (१-२), (३-४), (५. अधिक आ - ६ आ), (७-८), ९, १०... चैत्र संवत् १९६५ ते मार्गशीर्ष संवत् १९६६ (सन्ध्या अंकक्रम २५ ते ३४)—.

डिसेंबरा १९४०, १८- (१ जाने) १९४१, १९-१५ जाने १९४१; २०-१ फेब्रुवारी १९४१. (व पुढे अंक २४ दि. १ एप्रिल ४१ पर्यंत वर्षे पुरे).

वर्ष २ - (अंक १ दि. १५ एप्रिल १९४१, अंक २ दि. १ मे या पद्धतीने अंक ८ दि. १ आगस्ट १९४१), (९ दि. (१५) आगस्ट १९४१ - १० दि. १ सप्टेंबर १९४१) हा पाणिनाचा ठेवट्या अंक. पुढचा सदिग्ध (१११ - १२) दिवाळी अंक अक्टोबर १९४१. हा पाक्षिक व मासिक ठमसताय सामान्य !

समीक्षक

पाक्षिक : संपादकमंडळ - गंगाधर देवराव ज्ञानोदकर, दिनकर विठ्ठल आमोणकर. प्रकाशक - गणेश वसुधासिंह देसाई, मुंबई. मुद्रक - न्यू भारत प्रिंटिंग प्रेस. वा. व. क. १०८. फु. अ. ४१. अंकात २८ पृष्ठे. ९"८ × ७"२. प्रथमांक - ८ एप्रिल १९४०. ठेवट्या अंक-सप्टेंबर १९४१.

उद्देश - साहित्य व शिक्षण यांना वाहिलेले. महाराष्ट्राच्या व बाहेरच्या साहित्यविप्रेमक चळवळीचे पक्षातीत राहून समीक्षण करणे व नव विचारांना चालना देणे. अभ्यासूची व जिज्ञासूची भूमिका स्वीकारून आपले विचार मुक्तपणे मांडू इच्छिताऱ्या व्यक्तींना पूर्ण याव देणे. त्वच्छा - संपादकीय, साहित्यिकांशी मण्यगोष्टी, वाङ्मयीन समालोचन, विस्मृत वण समसर्णीय विचार इ.

विशेष माहिती - १५ आगस्ट १९४० चा अंकक्रमांक ९ च्या देवजी ८ बड्या, अंक १५ चा दिनांक १५ नवंबर ऐवजी १६ नवंबर पडला आहे. रूपांतर - पाक्षिकातून मासिकात (पाहा).

[मुद्रक, पुष्प]

वर्ष १ - अंक १-८ ए १९४०, २- (१ मे), ३-१५ मे या पद्धतीने अंक १७-१५

समीक्षक

मासिक : संपादकमंडळ - दिनकर विठ्ठल आमोणकर, धामन लक्ष्मण कुळकर्णी. सहसंपादक - माधव मनोहर, वा. रा. दबळे. प्रकाशक - कापंतभी-अमृत नारायण साठेराव, मुंबई. वा. व. क. २०८ वर्षे २ अं. २ पावून. फु. अ. ४२. अंकात ८०, ५० पृष्ठे. ९"३ × ७. प्रथमांक - १ अक्टोबर १९४१ (वर्ष २ अंक १). पुढे चांद १९५१.

उद्देश - साहित्य, शिक्षण व राष्ट्रीय जीवनाशी संबद्ध असे नाव्यय निर्माण करणे. वर्ष ४ ' मराठी साहित्यिकांचे एकमेव मासिक ' असे वर्णन. रचक - सर्व प्रकारचे विषय.

विशेष माहिती - पाक्षिकातून (पाहा) मासिकात रूपांतर. पाक्षिकाचे दुसऱ्या वर्षाचे १० अंक झाल्यावर ती गणना तेथेच छोडून मासिकाची फिलन वर्षे २ अंक १ (अक्टोबर १९४१) या स्वरूपात नवी गणना सुरू. संपादक - वर्ष ४ अंक २ - आचार्य प्र. वे. अत्रे. सहायक - वर्ष ३ - वा. रा. दबळे, माधव मनोहर. प्रकाशक - वर्ष ३ - गणेश वसुधासिंह देसाई, मुंबई; वर्ष ४ अंक ९ - रमाकांत यशवंत बेलदे. आकार - वर्ष २ - ९"३ × ७; वर्ष ३-९"६ × ७"२, वर्ष ४ - १०-५ ×

क्रमांक १, नंतर क्रमांक २. मुद्रक - वर्ष १
अंक ७ - आरिवअन प्रेस. प्रकाशक - वर्ष १
अंक ९ वावू कुंजविहारीसिंह वर्मा.

[संमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९०२.

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १९०३, २, (३-
४), ५ ते ७ जुलै १९०३—.

(श्री)सरस्वती मंदिर

पाण्मासिक / त्रैमासिक / छैमासिक /
मासिक (क्रमाने) : संपादक - महादेव
केशव काळे [नारायण कृष्ण गट्टे]. प्रकाशक -
महादेव केशव काळे, आर्यसभेप्रत्ययं, मुंबई.
मुद्रक - तत्त्वविशेषक छापखाना, मुंबई. वा. व.
रु. १. फु. अं.पा. ८१२, त्रै. ८६, डे. मा. ८४.
अंकात सडरवार, प्रकरणवार १५०, ५२ पृष्ठे.
७२ X ४२. प्रथमांक - चैन श. १८२३.
दोवट्या अंक - फाल्गुन श. १८३०. (दरवार
व अंकावर, शिवाय सव्या अंकक्रमांक.)

उद्देश - मराठी भाषेत स्वतंत्र लेख लिहि-
ण्याची प्रवृत्ती बाढावी, विद्वानाची बुद्धी भाषातरा-
कडून मराठी भाषेच्या अंतरंगाकडे झळावी.
स्वरूप - धर्मपर व नीतिपर निबंध, ऐतिहासिक
व सामाजिक गोष्टी, कविता, ऐतिहासिक माहिती,
पुस्तकपरीक्षण, चळवळीचे (सामाजिक, धार्मिक
व राजकीय) सिद्धांतचिंतन, चरित्र, जुलूम. भाषातरास
स्थान दिले जाणार नाही. स्तुत, ऐजलप्रसंग, पंच
अभिप्राय, 'घटकातर मीज' (कथा).

ग्रीदवानय -

एतस्मिन्मन्ययाचते बहूनिभिः हि देवनिबन्धैः ।
काकोदरकणोत्तरोक्तिमुद्दिबोधि पाथे मियतः ॥

विशेष माहिती - १९०३-०४ सालाक -

बालन रामचंद्र ओरी, मुद्रक - वर्ष ८ अंक ७

पासून इंदुप्रकाश छा. मुंबई. धार्मिक वर्गाची -
वर्ष ८ पासून रु. २, फु. अं. ८४. पृष्ठे -
पाण्मासिक १५०, त्रैमासिक ८०, छैमासिक व
मासिक ६०, ५२. जोडअंकात प्रत्येक महिन्याचे
आरंभपृष्ठ स्वतंत्र. संवादक - वस्तुतः नारायण कृष्ण
गट्टे; परंतु ते सरकारी नोकर होते म्हणून त्याचे नाव
नाही ('पूणेंदु' वर्ष ४ अंक १२). यात वि. का
राजवाडे यांचा 'शिवाजी महाराजांची साक्षरता',
पाणारकरांचा 'महामातराचे मण्ठी अवतार',
ना. कृ. गट्टे यांचे 'महाराष्ट्रमहोदयाचा पूर्ववंग'
इत्यादी लेख व प्रकरणे. बदललेली व धोक्याची
परिस्थिती (फिर्यादीची घमकी), छिपायतीचा
अभाव, टोपकाचा तोय, व छायांची अडचण
या चतुष्टयाच्या बचावीमुळे प्रकाशकांनी उपचार
केला.

[अग्र, डेकॉ, संमंत्र]

पाण्मासिक

वर्ष १ - अंक १, २ (सव्या क्रमांक १, २)
चैन व अभिन १८२३.

त्रैमासिक

वर्ष २ - अंक १ ते ४ (सव्या क्रमांक ३ ते
६). चैन ते पौष १८२४.

वर्ष ३ - अंक १ ते ४ (सव्या क्रमांक ७ ते
१०). चैन ते पौष १८२५.

छैमासिक

वर्ष ४ - अंक १ ते ६ (सव्या क्रमांक ११ ते
१६). चैन ते माघ १८२६.

वर्ष ५ - अंक १ ते ४, (५-६). (सव्या
क्रमांक १७ ते २२). चैन ते माघ १८२७.

वर्ष ६ - अंक १ ते ६ (सव्या क्रमांक २३ ते
२८). चैन ते माघ १८२८.

वर्ष ७ - अंक १, (२-३), ४ ते ६
(सव्या क्रमांक २९ ते ३४). चैन ते माघ
१८२९.

मासिक

वर्ष ८ - अंक १ ते ३, (४-५),
६ ते ८, (९-१०), (११-१२).

(सव्या क्रमांक ३५ ते ४६). चैन ते फाल्गुन
१८३०.

सर्वदमन

मासिक : प्रकाशक - पुणे. वा. व. रु. ४.
अंक ५०, ६० पृष्ठे. ८८ X ६ प्रथमांक
- पुं: १८९२.

उद्देश - सन १८८७ पासून 'हिंदुस्थानचा
प्रकाश करणाऱ्या' निरस्तवाकडून अगदी स्वतन्त्र-
पणे चालविले जाणारे स्वतंत्र नियमाचे मासिक-
पत्रक.

श्रीदयाकर -

शुभे: स्वातंत्र्यपंचयनुरदिवासासंबद्धं ।

चरण्येऽरि मिन्दन् भवितुं धर्मो धूर्तचरितम् ।

निर्यं व्याकुर्वन् निविधविधानेन गहनान् ।

सता भूये नित्यं भुवि विजयते सर्वदमनः ॥

विशेष माहिती - सहीकर - नारायण
भास्कर रानडे (लेखक - 'वाळे वाण्याबरोल
गोडी' भाग १, १८९१).

वर्ष १ - अंक १ पुं: १८९२ ते ४ अक्टोबर
१८९२ -

सर्वसंग्रह

मासिक : संपादक - माधव चटोपा (हुकले)
प्रकाशक - मुंबई सुटक - माधवराव चटोपा,
शिळा छापगाना, मुंबई. वा. व. रु. ६. पु. अ.
८८. अंक १ प्रकाशवार १२ पृष्ठे. ९.१ X ५.९.
प्रथमांक - मार्च १८६०. (सुमंतू अंक).

उद्देश - महाराष्ट्र देशात शैक्षिक विद्वान वनी
होजन गेले, त्याचे ग्रंथ अशाचे तसे प्रसिद्ध
नाहीत. ते अलंकारादींनी युक्त, मनरञ्जन करण्यास
समर्थ व मिय होण्यासारखे आहेत. माया
सुधारण्याचे ते मुख्य साधन होय. त्याचा लेख
होत चालला आहे. म्हणून 'सर्वसंग्रह' न सर्व
प्राप्त करीत्या प्रकाशक संप्रह केला जाईल
स्वरूप - सचित्र दर महिन्यास निरतिराख्या
कवींच्या लेखाचा थोडा थोडा भाग - (निर-
तिराखी पुस्तके भावता याची अशा पद्धतीने).
सुगम व्हावे म्हणून पदे, दुर्बोध शब्दांचे ठिपीच्या

रीतीने अर्थ, समासालाधित पदाची पदार्थ, नित्येक
कवितेत निराप्रचिन्हे.

विशेष माहिती - संप्रह - इयत्तीत व
शिवाय 'अथवा प्राकृत कवितांच्या ग्रंथांचा संग्रह'.
सहाषर - परमुरामात वाढ्या गोडबोले व वाळ
सुशेखर पात्थ्ये, निरुद्ध सरकारी मराठी व्याख्या
सरकारी आश्रय - आधी सरकारी आश्रय
होता तो पुढे काढून घेतल्या (शालारनक - फेब्रुवारी
१८७५.) छात्राई पॅन्टिण - प्रत्येक अंकाचे
मध्यस्थ खोला छानत्या पद्धतीचे, पुस्तकाचा एक
समात, अंशाना फक्त समात, मन्थ्याचे नाव व
सनाचा दोषदा भाकडा हाताने गिहिलेला
आदळतो. सूचना - "प्रकाशक कवितेचे लेख
अखलील शिवा दुसऱ्याकडे आहेत त्याची माहिती
असल्यास त्याची याद गटपेट पत्र कळत
पाठवानी. मग त्यालील जे लेख पाहिजे असतील
त्याची सूचना पाठविली जाईल. याविषयी त्यास
जे सर्व येईल तो करावयास मी मोठ्या हर्षाने
सिद्ध आहे."

[सुमप्र, दवापी, गदास]

वर्ष १ - अंक १ ते १०, मार्च ते डिसेंबर
१८६०.

वर्ष २ - अंक १ ते १२, जानेवारी ते डिसेंबर
१८६१.

वर्ष ३ - अंक १ जानेवारी १८६२ ते ८, ...,
११, १२ डिसेंबर १८६२.

वर्ष ४ - अंक .. ३ मार्च १८६३, ४ ...

वर्ष ५ - अंक... ४ एप्रिल १८६४ ..

वर्ष ८ - अंक... २ फेब्रुवारी, ३, ..., (५ -
६), ..., ८ ते १२ डिसेंबर १८६७.

सर्वसंग्रह

मासिक : संपादक - (संपादक करणार)
रावजी श्रीधर गांवलेकर. प्रकाशक - पुणे.
सुटक - चण्डिकेच्छु शिळा छाप), पुणे.
वा. व. रु. ४ भागाहून रु. ६. पु. अ. ८८.

८५. वा. वर्गणी - वर्षे ४ रु. १०, फु. अं.
रु. १. वर्षे ४ - 'कागदाच्या अमाची सकात,'
कागदनियनणामुळे अंक रोडावले.

[सुमय, पुमय, एस्पाँ, अयं, दवापो]

[मागे मासिक पाहा... (मासिक वर्ष २ अंक
११ - १२?) दिवाळी अंक - अक्टोबर १९४१
(= मासिक वर्ष २ अं. १?)]

वर्ष २ - अंक [१ अक्टोबर १९४१],
२ नवंबर १९४१ ते १२ सप्टेंबर १९४२.
अंक ४ वा ४२ नाट्य संमेलन १९४१
खास अंक.

वर्ष ३ - अंक १ अक्टोबर १९४२ ते ४
जानेवारी १९४३... अंक २ न १९४२
दिवाळी अंक.

वर्ष ४ - अंक..., २ (मार्च - अक्टोबर
१९४३), + २ (दुवार ?) डिसेंबर १९४३
ते १२ अक्टोबर १९४४. पहिला अंकक्रम
२ आठ महिन्यांचा जोड अंक, दोगोस्वी अंक,
अंक ४ फे ४४ गडकरी विशेषांक, अंक
७ मे ४८ लघुकथा विशेषांक, अंक १२
दिवाळी अंक.

वर्ष ५ - अंक..., (२ - ४), (५ - ६),
७ ते १२. डिसेंबर १९४४ ते अक्टोबर
१९४५. शिवाय जादा दिवाळी अंक नवंबर
१९४५. एकूण १३ अंक.

वर्ष ६ - अंक १ डि ४५, २ जा, ४ फे ते
११ स अ दिवाळी. (तिथ्या अंक वाळणा व
१२ वा प्रम दिला नाही). डिसेंबर १९४५
ते अक्टोबर १९४६. रोडटवा अंक अ
१९४६ दीपावली अंक.

वर्ष ७ - अंक १ नवंबर १९४६ ते ६ एप्रिल
१९४७ —.

मुंबई. मुद्रक - 'गणत कृष्णाजी प्रेस कंपनी' चा
छापखाना, मुंबई. वा. व. रु. १०४. फु. अं.
८२. अकात २४ पृष्ठे. ६५ × ४. प्रयमांक -
जानेवारी १९०८. (पुस्तक अंक)

उद्देश - समुद्रातील प्राण्यांची चिन्ने, वर्णने व
उपयोग. स्वल्प - सचित्र. फल ज्योतिष, सामुद्रिक
ज्योतिष, वैद्यक, समुद्रातील व इतर प्राणी वर्गरेची
माहिती, धार्मिक, नैतिक व वेदान्तविषयक निव्व, भूचर व खेचर प्राण्यांची माहिती, नेतकी, शकून,
कुठली समूह, लाक्षणिक अयानि सयं उत्कृष्ट
विषयाचा समावेश.

द्वितीय -

अपि रोगगुरोरोपि नो चेत् किमपि त्वा प्रति
वारिधे वदाम. ।

कलेन तर्गार्थिना विमुक्तान्यपि तोयानि महान
हा जहासि ॥ - सुमापित.

विशेष माहिती - आफार - वर्ष १ अंक
१ - ६५ × ४, पुढे ७२ × ४२; वर्ष २
पासून ८३ × ५३. मफाज्ञानात तह - संपाद-
काच्या आज्ञासुद्धे वर्ष १ अंक १ व २ फल
निघून पुढे बंद होते. किन्न जानेवारी १९०९
पासून चालू केले.

[सुमय]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९०८, २ फेब्रुवारी
१९०८.

वर्ष २ अंक १ ते ५, (६ - ७), (८ - ९),
(१० - ११), १२. जानेवारी १९०९
ते डिसेंबर १९०९.

वर्ष ३ - अंक १ जानेवारी १९१०, (२ - ३) —.

समृत्पुणार्थप्रकाश

[पाहा (समृत्) पुणार्थप्रकाश]

समुद्र

सरलार्थबोधिनी गीता

मासिक : संवादक - विठ्ठल पुनाजी कुल्ल
ज्योतिषी, प्रकाशक - संगदक, देवबाग (रत्नागिरी).

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - इद्रप्रकाश
छा. वा. व. रु. ३. पु. अ. ४६. अकात २४

पृष्ठे. ७.८ × ५.१. प्रथमांक - जानेवारी १८८१. (पुस्तक-अंक)

उद्देश - मध्यवर्तीय सुखा- 'अथवा श्रीमद्भगवद्गीतेचे सरळ महाराष्ट्र भाषांतर टीपा-वहित'.

धीद्वानय -

गीता मुगीता कर्तव्या निम्न्यैः शास्त्रविस्तारैः।
या स्वयं पदमनामस्य सुखरुदमादिनिष्कृता ॥

विशेष माहिती - अंक २ नंतर "छात्र माहितीने काम चढ पडले होते," या खुलाशेवर सही करणारे - सज्जाराय पट्टाराम पंडित. (जेष्ठ अंक काढून मधले अंक मरुन काढले.)

[पुनर्ग्रं]

वर्ष १ - अंक १, २, (३ ५), (६ ७), (८-९), (१० ते १२ व वर्ष २ अंक १ एकत्र). जानेवारी १८८१ ते जानेवारी १८८२.

सरस्वती

मासिक : संपादक - कु. बलिनीबाला.
प्रकाशक - नाशिक, वेळगाव. या. व. र. ४१२.
व्ही. पी. ४१५. कु. अं. ४१. अंकित २८,
४२ पृष्ठे. ६'५ × ४'७. प्रथमांक - जानेवारी १९२८.

उद्देश : शिक्षा व सुली यांच्यासाठी. स्वरूप - सक्तीने लेख, वशिष्वाची नोंदी, सरस्वतीचे उद्गार इ. कविता, रहस्यशोध, सणाची माहिती, कथा इ.

विशेष माहिती - गन्धस्थळ - वर्ष २ अंक ३ व २ वर कविता-लेख नाशिक त्या स्थळी जन्म झाला। वेळगावी परि भसे भागेळाला ॥ या. वर्णणी ~ वर्ष २ - ४१४; वर्ष ३ - म. भा. र. १४३, व्ही. पी. १४६, कु. अं. ४२; वर्ष ५ र. १४१२, व्ही. पी. र. २ प्रकाशक - वर्ष ३ - अंक (११ १२) तुळ्याप्राई वाय. पाटील. संपादक - वर्ष २ कु. गणूबाई पाटील, वेळगाव. डिसेंबर १९३३ च्या 'मोळा रोतकरी'च्या

अंकात (पृ. ११) 'सरस्वती'च्या एका अंकाची पोच आहे. "वर्णणीदाराचे चार वर्ग करून तदनुसार केलेली मदतीची योजना घाडस व व्यवहारकौशल्य याची निदर्शक आहे." - 'स्वावलंबन' साप्ताहिक दि. १६ जाने १९३०, पृ. ८.

[पुनर्ग्रं]

वर्ष १ - अंक ..., ३ मार्च १९२८...

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १९२९ ते ५ मे १९२९ .. अंक १ वर्षीक.

वर्ष ३ - अंक...१ ते ४, ... (११ - १२) जानेवारी ते डिसेंबर १९३०.

वर्ष ४ - अंक...१० अक्टोबर १९३१...

वर्ष ५ - अंक...(६-७) जून - जुलै १९३२ —.

सरस्वती प्रकाश

मासिक : संपादक के. डी. चौहान.
प्रकाशक - संपादक, अमरावती. मुद्रक - सरस्वती-
भूषण छा. मुंबई. या. व. र. १ ट. र. ४१.
कु. अं. ४२. अंकित १६ पृष्ठे. ९'६ × ६'५.
प्रथमांक - जानेवारी १९०२. (पुस्तक-अंक).
स्वरूप - कविता, कथा, नाटक, लेख इ.,
'लोकचर्चा', 'एडिटोरचे नोट-बुक'.

धीद्वानय -

(१) वानोव निरोव मुनीतिमन ।

बले भये वा कमला रहात ।

हो मृत्यु भाजीव पडो युगाती ।

सम्पन्न टाकोनि मले न जाती ॥

(२) निन्दन्तु नीतिनिपुणा यदि वा स्तुवन्तु ।

लक्ष्मीः समाविशन्तु गच्छन्तु वा यथेष्टम् ॥

अथैव वा मरणमस्तु युगान्तरे वा ।

न्याय्यात्पयाव्यवचलन्ति पदं न धीराः ॥

- भर्तृहरि.

विशेष माहिती - मालक - बाबू मुंज-
विहारीसिंह वर्मा. धीद्वानय - पहिले दोन अंक

अंकात ४० पृष्ठे. १०*१ X ६*९. प्रथमांक - (आगस्ट १८७६).

स्वरूप - विषयाचा दरशील - १ सुभाषित संग्रह अर्थासहित, २ मोरोनी आर्यां सुरस घेचे, ३ तुकाराम वगैरे अनेक कवींचे निवडक अंग्ग, ४ यामन पंडिताचे श्लोक, ५ ज्ञानेश्वरादी कवींच्या ओव्या, ६ अनेक कवींची पदे, ७ प्रस्तुत उपयुक्त पद्योक्ति, ८ मनोरंजक कांडवरी, ९ उपयुक्त वैद्यक-संग्रह, १० रामचर्या सोळापूरकर वगैरे कवींनी केलेल्या उत्तम लावण्या व पांदाडे, ११ व्यापारपत्रिका या नावाची त्रैमास्यपयोगी माहिती संग्रहण, १२ आरत्या-संग्रह, १३ तुळशीदास व सप्तपद्या यांचे दोहोरे, दिव्या, साक्या वगैरे, १४ भूराज्या वगैरे संग्रह.

विशेष माहिती - साह्यनिर्देश - (प्रत्येक विषयाच्या निष्ठात मंडळीच्या साह्याने). वर्षांत १ - "दोन वर्षे पुरी होऊन मध्यंतरी बरेच महिने विषयाच्या अडचणीमुळे गेले; याकारिता जानेवारी १८७९ पासून तिसरे वर्षांस आरंभ. पुन्हा वर्ष ३ अंक ४ पासून कामाच्या नेट्यामुळे सुमारे २ वर्षां अंक निघाले नाहीत यातील मजकुराची पुढे पुस्तके बनविण्यात आली."

[मार्ग]

वर्ष १ - अंक .., २ सप्टर १८७६, ३, ..., ६, ७, ..., ९ ते १२ जुलै १८७७.

वर्ष २ - अंक ...४ नवंबर १८७७ ते ११ जून १८७८...

वर्ष ३ - अंक + १ जानेवारी १८७९ ते ४ एप्रिल १८७९ + ५ नवंबर १८८१ ते ११ मे १८८२ -.

सवाभी जीवन

मासिक : सप्तदश - सी. शोमना, प्रकाशक - पंडित जनार्दन लुळगाणी, पुणे. मुद्रक - अशोक त्रि. प्र. पुणे. वा. व. रु. इ. फु. अं. ८४. अंकात ४०-६० पृष्ठे. ८*१ X ५*३. प्रथमांक - अक्टोबर १९४१.

उद्देश - ऐंगिक शिक्षेची पूर्तता करणारे - योग्य ज्ञान मिळून समाज सुदृढ आणि वैभवशाली व्हावा. स्वल्प - त्रैमासिक विषयाची नवी. विवृत माहितीचे दुष्परिणाम टळावे म्हणून या विषयाचे शास्त्रोक्त शिक्षण, नम्र लिखाची चिन्ने - मजकुरावर व अंकात.

प्रदीपास्य -

जे जे आगणासि ठावे । ते ते दुसऱ्याची शिकवावे ।
शहाणे करोमि सोडावे । सकल वन ॥ - श्रीसमर्थ
विशेष माहिती - शोमना प्रकाशन सत्येचे मासिक. पत्रन्यवहाताचा पत्ता - सवाई जंजन कार्यालय, वाशी. आकार - वर्ष ४-७*२ X ४*८; वर्ष ६ - ७*१ X ४*९. वा. वर्गणी - वर्ष ४ रु. ३०८, फु. अ. ८६; वर्ष ५ - रु. ३०८, फु. अ. ८८.

[मार्ग, सुमार्ग]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९४१ ते सप्टर १९४२. अंक १ दसरादिवाळी खास अंक, अंक ६ मा खास अंक.

वर्ष २ - अंक १ अक्टोबर १९४२, ... (३ डि १९४२ - ४ जा १९४३), ... ७ मे, + ८ जून, ९ आगस्ट १९४३...

वर्ष ३ - अंक १ अक्टोबर १९४३... - ३ डि १९४३, ४ जा ४४...

वर्ष ४ - अंक १ जून १९४५, २, ३, ४ सप्टर १९४५...

वर्ष ५ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९४५ ते सप्टर १९४६. अंक २ न श्रवति-नियमन विशेषांक.

वर्ष ६ - अंक... २ नंबर १९४६ ते ५ फे १९४७, + ६ ए १९४७ ते ११ सप्टर १९४७. अंक २ न दिवाळी अंक.

वर्ष ७ - अंक १ अक्टोबर १९४७... ३ जा ४८, ४ फे मा, ... ६ जून ९ सप्टर १९४८.

वर्ष ८ - अंक १ अक्टोबर १९४८ ते ५ फेब्रुवारी १९४९, + ६ एप्रिल १९४९... अंक २ न दीपावली विशेषांक.

वर्ष ११ - अंक. .., २ न १९५० दीपावली विशेषांक -.

सविता

श्रीदवान्य -

वर्ष ३ वर - उत्कट मन्व तेचि प्याये ।

मळमळीत अवघेचि टाकाये ।

निस्पृहपणे विरयात व्हाये ।

भूमंडळी ॥

त्रिदोष माहिती - राजवाडे संशोधन मंदिर
धुळे वा संस्थेचे.

[डेकॉ, भाइसमं]

वर्ष १ ते ६ - अंक प्रत्येकी १ ते ४. (चैत्र,
आषाढ, अश्विन, पौष). चैत्र १८५४ ते पौष
१८५९ (चहा वर्षे).

वर्ष ७ - अंक (१-२), (३-४). चैत्र ते
पौष १८६०.

वर्ष ८ ते १२ - अंक प्रत्येकी १ ते ४. चैत्र
१८६१ ते पौष १८६५ (पाच वर्षे).

वर्ष १३ - अंक १, २, (३-४). चैत्र ते
पौष १८६६.

वर्ष १४ ते १६ - अंक प्रत्येकी (१-४)
प्रक. चैत्र १८६७ ते पौष १८६९ (तीन वर्षे)

वर्ष १७ ते १९ - अंक प्रत्येकी (१-२),
(३-४). चैत्र १८७० ते पौष १८७२
(जाने १९५१). (तीन वर्षे)

संशोधक

[मय]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९५० ते ७,
(८-९), (१०-११) अक्टोबर -
नवंबर १९५० दिवाळी अंक.

तमासिक : संपादक - (वर्ष १९) भास्कर

वामन भट्ट. सहसंपादक - (वर्ष १९) भाऊराव
रंगनाथ कुळकर्णी. प्रकाशक - भास्कर वामन भट्ट,
धुळे. वा. व. रु. ३०८. फु. अं. ८१२. अंकात
६४ पृष्ठे. ८"५ X ५"४. प्रथमांक - चैत्र शु. १
घ. १८५४ (राजशुक्ल २५८). पुढे चान्द्र
अनियमित, १९६७.

उद्देश - कै. राजवाड्याचे अप्रकाशित लेख,
त्याचा मराठी धातुकोश, विविध विषयावरील
टिप्पणे, मराठांच्या इतिहासाची साधने, प्राचीन
गद्य ग्रंथ, व इतर संशोधनात्मक लेख याचे प्रकाशन.
स्वरूप - कचित् चित्रे. मनुष्यावर चित्रणाले
निवेदन, विहारी, मंदिरवार्ता, गेटी व अभिप्राय,
संशोधनवार्ता, मंडळ संस्थेच्या माहिती, विविध
ग्रंथ अंकात प्रमथः सुरु-स्वतंत्र पृष्ठे.

संस्कृतग्रंथार्थमाला

भासिक : संपादक - (सरकारी नोंद)
दामोदर गोविंदाचार्य कानडे (१ दामोदरशास्त्री
बाईर). प्रकाशक - जी. कै. देव्हारे आणि
वंमणी, मुंबई. मुद्रक - देव्हारे प्रि. प्रेस, मुंबई.
वा. व. रु. ३०८. फु. अ. ८८. अंकात ५६-
६४. पृष्ठे. ९"२ X ६"३. प्रथमांक - ज्येष्ठ श.
१८१२. (पुस्तक - अंक)

उद्देश - पुराण, इतिहास, धर्मशास्त्र इत्यादी
उपयुक्त ग्रंथांचा शुद्ध मराठी भाषेत केलेला संग्रह.
स्वरूप - योगेशपुराण, रामसंहिता, योगवासिष्ठ
रामायण यांचा संग्रह - केवळ गद्य अर्थ. मूळ
नाही.

[सुमंथ]

वर्ष १ - अंक १ ज्येष्ठ १८१२ ते ६, (७ - ८)
मार्गशीर्ष-पौष १८१२ —.

संस्कृत शिक्षक

मासिक (?) : प्रकाशक - सदाशिव गणेश पाटणकर, अभ्यासक याज्ञिकरिता (?) पुणे. वा. व. र. ३८८ आगाऊ. फु. अं. ८६. अंकात ४८ पृष्ठे. ८'३ X ५'५. प्रथमांक - (१ भाद्रपद श. १८२७).

ब्रीदवाक्य -

वाक्यायंश्च विचार्यता भुतिशिरःपथः समाधीयताम् ।
दुस्तर्कानुविरम्यना भुतिमतस्तर्कैऽनुसंधीयताम् ॥
ब्रह्मैवाहिम विभाव्यनामहरहर्गर्वः परित्यज्यताम् ।
देहेऽहंमतिरुपज्ञता बुधजनैर्वादः परित्यज्यताम् ॥
बहुत संहृत शिक्षक गोड रे ।
परिस बालक मी बदतो खरे ।
तुजसि संहृतसार शिकावया ।
मुलम फारच देत करुनिया ॥

विशेष माहिती - वर्ष १ अंक ३ बर (कर्याची ?) सही - नारायण शंकर राजवाडे.

वर्ष १ - अंक ..., २ अखिन १८२७,
३ मार्गशीर्ष १८२७ —.

सहकारी जगत

त्रैमासिक : संपादकमंडळ - श्री. डी. देशमुख, एन् व्ही. नायक, श्री. वा. काळे, द. दि. चितळे, वा. वि. कुमारे (संपादक). प्रकाशक - वा. वि. कुमारे, पुणे. वा. व. र. १८११. फु. अं. ८८. अंकात ३२ पृष्ठे ९'५ X ६'५. प्रथमांक - जानेवारी-मार्च १९४७. पुढे नाव १९६७.

उद्देश - सहकारिपत्रक प्रकाशी समोषण चर्चा करणारे, प्राक्तिक सहकारी इन्स्टिट्यूट आणि

महाराष्ट्र विभाग सहकारी-शिक्षण-मंडळ याचे सुलग्न.

[मार्च, सुमंथ]

वर्ष १ - १ जानेवारी - मार्च १९४८, २ ए-जु., ... ४ अक्टोबर - डिसेंबर १९४८.

वर्ष २ - अंक १, ..., (३ - ४). जानेवारी ते डिसेंबर १९४९.

वर्ष ३ - १ जा - मा १९५०, २ ए-जु., ३ जु - आ, ४ सप्टेंबर - अक्टोबर १९५०.

सहकारी नामदेव

मासिक : संपादक - अनंत गणेश मादरे प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - मनोहर प्रेस पुणे. वा. व. र. १८४. अंकात १६ पृष्ठे ८'३ X ५'३. प्रथमांक - कार्तिक श. १८४७ शेवटचा अंक - पौष - माघ १८४७.

उद्देश - नामदेव शांतिवाचवाच्या सर्वधी.

ब्रीदवाक्य -

मुहनिनायुंदासीनमध्यस्थेद्वेष्यबन्धुपु ।
साधुष्वपि च पापेषु समनुद्धिर्विशिष्यते ॥

विशेष माहिती - पूर्वांचे याच नावाचे पाक्षिक (अखिन शक १८४२, संपादक व प्रकाशक - पदरिताथ नारायण पाटणकर) होते. त्याचे मासिकात रूपांतर [संदर्भ - 'महाराष्ट्र नियत. कालिकदरपिका' पृ. ३८]. कायद्याच्या अडचणीमुळे नाव बदलले. पाहा 'नामदेवसेवक' पुणे.

[पाटणकरसंग्रह, सुमंथ]

वर्ष १ - १ कार्तिक १८४७, २, (३ - ४) पौष - माघ १८४७.

सहकारी-मित्र

मासिक : संपादकमंडळ - गोपाळ कृष्ण देवघरे, जे. ए. मदन, वामन गोविंद काळे, केशव गणेश बागडे, लक्ष्मण केशव भागवत. प्रकाशक -

रामचंद्र मोरेश्वर घोटवडेकर, पुणे. वा. व. रु. १. फु. अं. ८१८६. ८'४ X ५'३. प्रथमांक - भागस्ट १९१९.

उद्देश - हालअपेशत कसे तरा दिवस काढणाऱ्या बटुजनसमाजाला हात देऊन वर उचलणाऱ्या सहकारितेचा, स्वतःच्या पायावर उभे राहून उन्नती करून घेण्याच्या मार्गाचा प्रचार करणे.

ग्रीदघास्य -

संहति: श्रेयसी पुंवा। संहति: कार्यवाधिका ॥

-हितोपदेश

विशेष माहिती - 'बॉये सेंट्रल बो ऑपरेटिव्ह इन्स्टिट्यूट, महाराष्ट्र शाखा' याच्या तर्फे प्रसिद्ध होणारे मासिक. प्रकाशक - वर्ष ८ दिनायक गंगेश तिले, सेनेटरी व संपादक, वर्ष १४ भार्. एम्. तळवडे, सुपरिटेण्डंट. तपासक - वर्ष ९ सदान्न केदार भागवत. वा. वर्गणी - वर्ष १४ रु. २, फु. अं. ८४.

[पुनप्र, मप्र, सुमप्र]

वर्ष १ - अंक १ भागस्ट १९१९. ते ८ मार्च १९२०...

वर्ष २ - अंक + (१ - ३), (४ - ५), (६ - ७), (८ - ९), १० ते १२. एप्रिल १९२१ ते मार्च १९२२.

वर्ष ३ - अंक १ ते ३, (४ - ५), (६ - ७), (८ - ९), (१० - ११), (वर्ष ३ चा १२ - वर्ष ४ चा १ - २). एप्रिल १९२२ ते मे १९२३. (चौदा अंक).

वर्ष ४ - अंक (३ - ४), (५ - ६), ७, (८ - ९), (१० - ११), १२. जून १९२३ ते मार्च १९२४.

वर्ष ५ - अंक (१ - २), (३ - ४) (५ - ६), ७, (८ - ९), (१० - ११), १२. एप्रिल १९२४ ते मार्च १९२५.

वर्ष ६ - अंक (१ - २), ३ ते १२. एप्रिल १९२५ ते मार्च १९२६.

वर्ष ७ - अंक (१ - २ - ३) एप्रिल - जून १९२६, (४ - ५), ६ सप्टर १९२६...

वर्ष ८ - अंक (१ - ६), (१० - ११), १२. एप्रिल १९२७ ते मार्च १९२८. अंक (१ - ६) जमिनीच्या तुकड्यासंबंधाने कार्यवाचा मसुदा - विवेचन.

वर्ष ९ - अंक १ एप्रिल १९२८ ते ४ ..., ७ व २८...

वर्ष १० - अंक ... (१० - ११) जा - के १९३०, १२ मार्च १९३०.

वर्ष ११ - अंक १ ते १२. एप्रिल १९३० ते मार्च १९३१.

वर्ष १२ - अंक (१ - २), (३ - ४), (५ - ६), (७ - ८), ... (११ - १२). एप्रिल १९३१ ते मार्च १९३२.

वर्ष १३ - अंक ..., (४ - ६) जुलै - सप्टर १९३२...

वर्ष १४ - अंक (१ - ३) एमेजून १९३३...

वर्ष १५ - अंक ... २ सप्टर १९३४..., ४ मार्च १९३५—.

सहकारी विदर्भ

मासिक : संपादक - गोपाळ शिवराम जोगळेकर. प्रकाशक - सदाशिव, भमरावती. मुद्रक - महेश्वर प्रेस, भमरावती (वर्ष ८ अंक ५.) वा. व. रु. १८८. फु. अ. ८१८६. अंकात २४ पृष्ठे. ८'३ X ५'४. प्रथमांक - जुलै १९२४ पुनरावतार १९५८.

उद्देश - विदर्भ सहकारी संघाच्या विद्यमाने, वन्हाडातील व मध्यप्रतातील सहकारी चळवळी-विषयी चर्चा, शेती व इतर उपयुक्त विषयाची माहिती. स्वरूप - विविध विषयांवरील लेख, परिपदा, सहकारी सनारम याची माहिती.

ग्रीदघास्य -

(१) वस्तू अत्यादि मिळती संधी तर शक्य कार्य साधाय।

हची मस्त, पुरे परि गवताचा दोर त्यात बांधाय ॥

(२) वसुनी देव्य समान परिशिष्टी ।
तळमळे यशचिर्नि हो मती ।
धरनि वारक संक्षिप्तार्थ हा ।
अनंतरे 'सहकारि विदग्ध' हा ॥

(धर्प ८ अंक ५)

(३) अल्लानामनि वसुनी सहनिः कार्यमाधिका ।
तृणैर्गुणवमानैर्द्वेष्यन्ते मत्तदन्तिनः ॥

विशेष माहिती - धर्प ७ पासून अनियमित
अंक. भेदीमुळे धर्प ७ अंक ४ पासून ३ ते
मासिकाकारणा व्परहार ? धाकार - धर्प २ -
९ × ६०३. संज्ञक - धर्प ३ रामचंद्र
विनायक धर्माधिकारी (प्रसाधक), धर्प १०
वि. कृ. पैठणकर.

[सुमयं, पुमयं, कोऑइरिट अमरावती]

धर्प १ ते ६ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (सु
तेजू). पुढे १९२४ ते जून १९३० (सहा
धर्प).

धर्प ७ - अंक १ जुलै १९३० ते ३ स, ४ डि,
५ मा १९३१, ६ जून १९३१...

धर्प ८ - अंक १ सप्टर १९३१, २ अ, ३
डि, ४ फे १९३२, ५ एप्रिल १९३२...

अंक ५ मोशी येथील 'बन्हाड सहकारी
परिषद अपिवेशन सातने' यास अंक.

धर्प ९ - अंक १ जुलै १९३२, (२-३) सन,
(४-५) 'बन्हाडातील सहकारी चळवळीची
सयःस्थिती १९३२', ६ जून १९३२.

धर्प १० - अंक १ पु - भा, २ स - अ, ३
डि - जा दहावा वार्षिक अहवाल...

धर्प ११ - अंक १ जुलै - सप्टर १९३४, २
डि (३-४) मा - ज १९३५ -.

सहविचार

त्रैमासिक / द्वैमासिक / वार्षिक - सहायक
मंडळ - विनामण विनायक जोशी व वामुदेव
विनायक जोशी. प्रसाधक - वामुदेव विनायक
जोशी, बडोदे मुद्रक - आर्यसुधारक छापखाना,
बडोदे. वा. व. रु. १०१०. फु. अं. त्रै रु. ६६,

डि. रु. ८४८६. अंकात ६०, ४८ पृं.
८'४ × ५'४. प्रथमांक - आगस्ट १९२२.

उद्देश - निधळ भागि निर्मळ वाङ्मयमेत
राजकारणाच्या चर्चेस मुळी जागा न देता एखाद्या
निष्पक्षीयतास तात्त्विक, साहित्यादील टीकात्मक,
इतर विषयावर माहितीपूर्ण आक्षेप, ऐतिहासिक
न्यायाने एत प्रसिद्ध करणे इच्छा - केवळ
मनोरंजन कारणाच्या कथावाङ्मयास व नाट्यवाङ्म
यास जागा नाही.

श्रीदवात्म्य -

(१)

सह नावधतु । सह नौ भुनक्तु । सहवीर्यं करवावहै ।
तेजसि व नावधीतमस्तु । मा विद्विषावहै ॥ - तैत्तिरीय.

(२)

सहवीर्यं करवावहै । तेजसि नावधीतमस्तु ।

(३)

समानी न आवृत्तिः समाना हृदयानि न. ।

विशेष माहिती - धर्पण - सहविचारिणी
समे(बडोदे स्था. १८९०)च्या निवडने निगणारे.
नादपात्र - धर्प ६ अंक ३ पासून प्रम (१),
धर्प ७ अंक १ पासून प्रम (२), धर्प १४ अंक
२ पासून प्रम (३). संज्ञक - धर्प ५ अंक ३
पासून वि. वि जोशी व दाजी नागेश भापटे;
धर्प ६ अंक ३ पासून सदाशिव विनायक देशपांडे,
धर्प ७ अंक २ पासून स. वि. देशपांडे व माल-
चंद्र विनामण लेले; धर्प ९ अंक ३ पासून स.
वि. देशपांडे, वि. स. वाक्यकर, धर्प १० अंक
२ पासून स. वि. देशपांडे, विश्वनाथ पादुरंग
दाडेकर, धर्प १० अंक ५, पासून फक्त स. वि.
देशपांडे, धर्प ११ पासून वि. पा. दाडेकर, श्रीकृष्ण
सत्ताराम भापे, धर्प १३ पासून दाडेकर, वि. द.
साळगावकर व रामचंद्र रावजी नावू; धर्प १४
पासून वि. द. साळगावकर, स. वि. देशपांडे, धर्प १६
पासून काशीनाथ अनंत दामले, पुरुषोत्तम आत्मा-
राम चित्रे; धर्प १७ अनंत वामुदेव तरेदेसाई,
पादुरंग वैजनाथ गुप्ते, धर्प १८ अ. वा. तरे-
देसाई, दत्तात्रय नारायण नरवणे, धर्प १९ अंक
२ पासून मधुसूदन श्रीकृष्ण भापटे, विमल चित्रे;
धर्प २० - अ. वा. तरेदेसाई, रामचंद्र म्हाळगावत

वावमारे; वर्ष २१ नारायण बापुराव पुताणिक, अ. वा. तेरेदेसाई. व्याकार - वर्ष १४ अंक २ पासून ९.५ × ६.६. वा. वर्गणी - वर्ष १४ व १५ व. २. सहविचारिणी सभा - स्थापना १८९०. प्रारम्भी 'सहविचारिणी समापत्रिका' या नावाचे वार्षिक प्रकाशन तीन वर्षे १९१७, १९-१८, १९१९. ही एक महोत्सव अंक - मार्च १९५०, संपादक दत्तात्रेय गोविंद काळे व कृष्णाजी रामचंद्र सत, प्रकाशक - दीनानाथ तवकर. एक जाहिरात - "सहविचाराचे गेल्या वीस वर्षांचे अंक समेच्या सगरी ठेवण्यासाठी पाहिजे आहेत."

[माहसम, ज्ञान, प्रसाद, मयं, मुंमथे, डेको, द्यापो]

त्रैमासिक

वर्ष १ ते ३ - अंक प्रत्येकी १ ते ४ (आ, न, फे, मे). आगस्ट १९२२ ते मे १९२५ (तीन वर्षे).

द्वैमासिक

वर्ष ४ - अंक १ ते ६ (आ, अ, डि, फे, ए, जू). आगस्ट १९२५ ते जुलै (१) १९२६. अंक ४ श्रीवयाजीराव महाराज यांच्या राज्यारोहणाच्या सुवर्णमहोत्सवा निमित्त विशेष अंक.

वर्ष ५ - अंक १ ते ४, (५ - ६). आगस्ट १९२६ ते जून १९२७. अंक (५ - ६) त्रिशतसावत्सरिक शिरजसंती विशेषांक.

वर्ष ६ ते १२ - अंक प्रत्येकी १ ते ६. आगस्ट १९२७ ते जून १९३४. (सात वर्षे)

वर्ष १३ - अंक १, (२ - ३), ४ ते ६. आगस्ट १९३४ ते जून १९३५. अंक (२ - ३) साहित्य समेलन साय अंक.

वर्ष १४ - अंक १ ते ६. आगस्ट १९३५ ते जून १९३६.

वर्ष १५ - अंक (१ - २), ३ ते ६. आगस्ट १९३६ ते जून १९३७. अंक ६ चंद्रशेखर अंक.

त्रैमासिक

वर्ष १६ - अंक १ अक्टोबर १९३७, २ जा १९३८, ३ एप्रिल १९३८.....

वार्षिक

वर्ष १७ - वार्षिक ' सहविचार वार्षिक अंक १९३८ - ३९. ' प्रकाशन दिनांक २५ आ १९३९.

त्रैमासिक

वर्ष १८ - अंक १ अक्टोबर १९३९, २ फे १९४०, ३ मे १९४०. अंक ४ निवाला नाही. अंक १ दीपावली अंक.

वर्ष १९ - अंक १ आगस्ट १९४०, २ न १९४०, ३ फे १९४१, ४ मे ४१. अंक १ सुवर्णमहोत्सव अंक.

वर्ष २० - अंक १ अक्टोबर १९४१, २ ए १९४२,...., ४ जुलै १९४२.

वर्ष २१ - अंक १ अक्टोबर १९४२ दीपावली, २ जानेवारी १९४३ -.

सहायि

मासिक : संपादक - घोडो बाबुदेव विद्वांस वर्ष ७ अंक २ (फे १९४१) पासून दिनकर विनायक काळे. प्रकाशक - संपादक, फेवरी मराठा संस्था, पुणे. मुद्रक - फेवरी मराठा छा. पुणे. वा. व. रु. ३८८. फु. अं. ८६. अंकित ६४, ५६ शुद्धे. ९.५ × ७.१. प्रथमांक - जानेवारी १९३५. पुढे चालू जून १९५७ पर्यंत व पुनः सुरू १९६४.

उद्देश - मध्यमवर्गीय परवडेल, एवढ्या किमतीत उच्च प्रतीचे ज्ञान विज्ञान देणे. राष्ट्रीय, राजकीय, सामाजिक हिताच्या विषयाचा संग्रह, खलिंद वाङ्मय, औद्योगिक व व्यापारी निपय, महाग्रंथाचा प्राचीन इतिहास, सत्र स्थिती व भविष्यकाल याच्या अनुसंधान प्रतिपादन. स्वच्छ - सचित्र-प्रसंगशाल कलात्मक चित्रे प्रत्येक अंकात मन्मथश्रवण व आत आर्टिफिशियल रंगीत अपवा साधे चित्र, सचित्र अंतरंग. निबंध, चर्चा, परीक्षण, संशोधन, लघुकथा, विनोद, समापण, कवित प्रसंग, कादंबरी, नाट्य, कविता, प्रवास, इ. 'वाचकाची हितमुख' 'ताजा इतिहास' इ. सदरे.

ब्रीदवाच्य -

श्रीरामदासशिवगणचरणाजितधूलिपूसरितमौलिः ।
निश्चलधृतिरिखागरमद्गुश्रीर्जयति जगति सदाद्रिः॥

(- न. चि. वेळकर)

विशेष माहिती - सचालक - नरसिंह चितामण वेळकर. आकार - वर्ष ६-८"९ X ७, वर्ष ११ - ९"९ X ६"३; वर्ष १४ - १०"६ X ८"४. वा वर्गणी - वर्ष १४ रु. ४०८, फु. अं. ८८. मलपुत्रावरही काही सदरे. दर सहा महिन्यांनी विषय लेखक सूची नियमाने त्या त्या सहामाहीच्या शेवटच्या अवागरोवर. विशेषारू - वर्ष १ अंक ८ आ टिळक अंक, अंक १२ डि कॅप्रेस अंक, वर्ष २ अंक १० अ शास्त्रीय अंक, वर्ष ४ अंक १ जा समाजवाद अंक, वर्ष ५ अंक ५ मे पराक्रमी महाराष्ट्र विशेषांक, अंक ११ न मापामगिनी विशेषांक, वर्ष ६ अंक १ जा पटवर्धन (माधवराव) स्मृत्यंक, अंक २ फे कला विशेषांक, अंक ३ मा 'कावळा व टापी (वेळकर), अंक ५ मे बाजीराव विशेषांक, अंक ११ न सुखी संसार विशेषांक, अंक १२ डि सुखी संसार पुरवणी अंक, वर्ष ७ अंक २ बागसाहेब विदास अंक, अंक ५ क्रिनेट अंक, अंक १० विप्रद प्रेमकथा अंक, वर्ष ८ अंक १ रानडे (न्यायमूर्ति) अंक, अंक ९ 'माझा जन्ममरचा उद्योग' (वेळकर), वर्ष ९ अंक ४ धामराव अंक, अंक ६ सावरकर अंक अंक ११ महाराष्ट्र रंगभूमी अंक, वर्ष १० अंक १ हिंदु महाधर्मा अंक, अंक १० अखंड भारत अंक; वर्ष ११ अंक ५ हिंदवी स्वराज्य (शिवाजी) अंक, वर्ष १३ अंक १० डॉ. चंदा अंक, अंक ११ दिवाळी, वेळकर पुरवणी, वर्ष १४ अंक १० वेळकर अंक, अंक ११ दिवाळी अंक; वर्ष १५ अंक १० दिवाळी अंक, वर्ष १६ अंक ५ अभिनाश मारा अंक, अंक ११ दिवाळी अंक.

[वैमर्ग, वय, नॉ, उमर्ग]

वर्ष १ ते १६ - एक प्रत्येकी १ ते १० (वा ते डि). जानेवारी १९३५ ते डिसेंबर १९५०.

साईनाथप्रभा

मासिक : सप्तादक - लक्ष्मण बळवत पेठकर (प्रका.) प्रकाशक - सप्तादक, दक्षिणा मित्रा संस्था, शिर्डी (वा. कोपरगाव, जि. नगर), पुणे. वा. व. रु. ३. फु. अ. ८६. अकान इंग्रजी ४२ + मराठी ५४ पृष्ठे. ७"२ X ४"२. प्रथमांक - एप्रिल १९१६. (वर्ष निरण).

उद्देश - धार्मिक विषयाची चर्चा.

स्वरूप - इंग्रजी-मराठी.

ब्रीदवाच्य -

साईनाथ प्रभा ही प्रकटुनि हृदयी मावळो अंधकार ।
मायेच्या सन्नमाचे वनपटल उडो जे महा दुर्निसार ।

श्रीच्या दिव्यप्रभेचे विरण नयनये मत्तईशत रगी ।

पावोनी, विध्वंसारी स्थिरधु जनमना सर्वदा आत्मरगी ॥

विशेष माहिती - मधवदात खुर्सा-
'अथवा धर्मरहस्य.' आकार - वर्ष १ अंक ३ पाख ९"६ X ६"६.

[मुंमर्ग, दवावो]

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १९१६, २ स १६, ३ फे १७, ४ मे १७ + ५ मे १९१८ ते १२ डिसेंबर १९१८.

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १९१९ ते ८, (९-१०) सप्टेंबर - अक्टोबर १९१९-.

(श्री) साईलीला

मासिक : सप्तादक - लक्ष्मण गणेश महाजनी. प्रकाशक - रामचंद्र आमाराव तर्पेड, वांद्रे. मुद्रक - धीरुर्मानारायण छायागना, मुंबई. वा. व. रु. ३८६. फु. अ. ८५. अकान ४२, ६६ (वर्ष १२) पृष्ठे. ७"८ X ५"२. प्रथमांक - जून १८४५. पुढे वाढ १९६०.

उद्देश - शिवांचे श्रीगार्महाराज याच्या लीलाचा व धोषवचनाचा संग्रह करणे. स्वल्प - रचिन, पणवित्रे.

प्रीदवान्य -

(१) नलिनीदल्यनजलमतितरलम् ।

तद्रज्जीवनमतिशयचलम् ॥

क्षणमपि सञ्जनसगतितरेका ।

भवति भवार्णवतरणे नीता ॥

— शंकराचार्य.

(२) गोदावयां; प्रवाहो विद्यति यदुदस्पर्शतो
योजनेकम् ।

प्रादुर्भूत्वा(श्या)ऽमभूत्यानिशजनिमदे शालधि-
क्षेपधामि ॥

स्वर्वातीयद्वैविधियजनपदादागैः स्यमानः ।
पूर्णब्रह्म साक्षाद्विजयति भुवन पावयन्साद्गनायः ॥

(३) बाबा, बाबा, निशिदिनि मना झेल रे
झेल बाबा ।

बाबानामी कितितरि असे दिव्य बादू अबाबा ।
बा बाळित्य त्यज, शरण जा त्या न भूषा
न बाबा ।

बा बाबा ना तुज यमगृही बावयाची जबाबा ॥

विशेष माहिती - संपादक - वर्ष ६ ल. ग. महाबली, रा. अ. वर्ष ७ रा. अ. वर्ष ८; वर्ष १२ अंक १० सुंदरराव र्हा. नवलकर; वर्ष १३ अंक ७ रामचंद्र रामकृष्ण खर्गत; वर्ष १५ अंक ४ रामचंद्र वामुदेव पैसास, वर्ष २० श्रीधर नारायण पारकर; वर्ष २१ यशवंत जनार्दन गाल-
वणकर. या. वर्गणी - वर्ष १६ रु. ३०६. फु. अं. ४४. सन १९४७ पासून त्रैमासिक (सरकारी नोंद). वर्ष १९ पासून वार्षिक जानेवारी केला.

[मं, सुमं]

वर्ष १ ते ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. चैत्र १८४५ ते फाल्गुन १८४७. (तीन वर्षे)

वर्ष ४ - अंक १ ते ३, (४-५), ६, (७-१०), (११-१२), १३. अधिक चैत्र ते फाल्गुन १८४८. (तेरा अंक)

[२४]

वर्ष ५ - अंक १, (२-३), (४-५), (६-८), (९-१०), (११-१२). चैत्र ते फाल्गुन १८४९.

वर्ष ६ - अंक (१-२), ३, (४-५), (६-७), (८-१०), (११-१२). चैत्र ते फाल्गुन (१)

वर्ष ७ - अंक (१-२), (३-४), (५-८), (९-११), १२.

वर्ष ८ - अंक (१-२), ३ ते ५, आ, म, ग, वा, १० मा १८५३, (११-१२) पो - मार्च, १३ फाल्गुन १८५३ (अधिक गापाद घटून १३ अंक).

वर्ष ९ - अंक १ ते ८, (९-११), १२. चैत्र ते फाल्गुन १८५४.

वर्ष १२ - अंक... ३ ज्ये, (४-५) आ - आ १८५७, (६-९), (१०-१२) पो - फाल्गुन १८५७. अंक (६-९) रे. हरि सीताराम दीक्षित अंक.

वर्ष १३ - अंक (१-३), (४-६), (७-१०), (११-१३). चैत्र ते फाल्गुन १८५८ (अधिक माद्रपद घटून).

वर्ष १४ - अंक (१-३) चैत्र - ज्येष्ठ १८५९....

वर्ष १५ ते १७ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (फारी जोड अंक). चैत्र १८६० ते फाल्गुन १८६२ (तीन वर्षे).

वर्ष १८ - अंक (१-३) चैत्र - ज्येष्ठ १८६३, (४-६), (७-१० पोप)...

वर्ष १९ - अंक (१-३) जानेवारी - मार्च १९४२, (४-६), (७-९)....

वर्ष २० - अंक (१-३) जानेवारी - मार्च १९४३...

वर्ष २१ - अंक (१-३) जानेवारी - मार्च १९४४, (४-६)....

वर्ष २२ - अंक (१-२) जानेवारी - मार्च १९४५, (४-६) —

साईं वाक्कुधा

मासिक : प्रकाशक - श्रीधर लक्ष्मण प्रधान, साकोरी, मुद्रक - मनोरंजन छा. मुंबई. वा. व. क. ४. फु. अं. ४८. अंकात ३६, ४८ पृष्ठे. ८.३ X ५.४. प्रथमांक - १६ जुलै १९२४.

उद्देश - सत्पुरुषाची चरित्रे लिहून पुण्यकर्म व लोकसेवा करणे. स्वतः - श्रीसच्चिदानंद सद्गुरू योगीराज उपासनीबाबा महाराज याची प्रवचने व सिद्धान्तवाक्ये.

श्रीदयान्य -

- (१) जगाच्या कल्याणा । संतांच्या विभूती ।
देह कष्टवीती । उपकारे ॥
- (२) भवरोगविनाशार्थ वैद्य एकः शिवः स्मृतः ।
ददाति गणनायाख्यमौषध योगमिच्छताम् ॥
- (३) नमस्ते काश्यपाय षष्ठी काशीनाथाय ते नमः ।
दौंडीयासननिद्रायामृतपाय नमो नमः ॥
अविद्यादायशमनं पूर्णयोगमुशातिदम् ।
योगीन्द्रं सद्गुरुं वन्दे सच्चिदानंदविग्रहम् ॥

विशेष माहिती - भारमृष्ट - साईं-वाक्कुधा अथवा सर्वशास्त्रसिद्धान्त.

[मुंमंत्र, मंत्र]

वर्ष १ च २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जुलै १९२४ ते जून १९२६ -

साधना

मासिक : संपादक - गणेश बासुदेव गोडसे. प्रकाशक - संपादक, सातारा. मुद्रक - चैतन्य मुद्रा-मंदिर, सातारा. वा. व. क. १. फु. अं. ४२. अंकात १६ पृष्ठे. ८.४ X ५.४. प्रथमांक - जानेवारी १९४१. जेवढ्या अंक - डिसेंबर १९४३.

उद्देश - जनतेची शारीरिक, मानसिक, वैदिक, आत्मिक व नैतिक पातळी उचावून तिची सर्व प्रकारे उत्तरी साधणे. स्वतः - विविध लेख, चरित्रे, गोष्टी, कविता, संपादकीय इ. सक्ती.

प्रामुख्याने ग्रंथालम, मनास शास्त्रीय वळण देणारे, जीवनाच्या शुद्धीसाठी सयम, सदाचार, आणि सद्दिचार यांना पोषक आणि अभ्यास्य वृत्तीचे श्रोतक लेख.

विशेष माहिती - सातारा येथील 'सत्य-वृत्तिवर्धक मंडळा'चे मासिक. प्रतिवर्ष वाराच्या अंकात लेखक-लेखिकांची सूची. पुरेशा ग्राहकांच्या अभावी चालकानी बंद केले,

[मध्याप]

वर्ष १ ते ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जानेवारी १९४१ ते डिसेंबर १९४३ (तीन वर्षे).

साध्वी

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद) दानो-दर गोविदाचार्य कानडे. प्रकाशक - (सरकारी नोंद) बाळकृष्ण केरोबा देगहारे, मुंबई. मुद्रक - देव्हारे प्रिंटिंग प्रेस, मुंबई. वा. व. क. ४१२. अंकात २४ पृष्ठे. ७.१ X ४.१. प्रथमांक - अक्टोबर १८८९. (पुस्तक - अंक)

उद्देश - श्री विषयक सर्वांग लेखाचा संप्रद. स्वतः - शास्त्रोक्त श्रीधर्म, व्यवहारशिक्षण, बालसंस्करण, स्त्री-वैद्यक इ. विषयाचे विवेचन. विषयानुरूप भाषा. मुलमुल्यकरिता सोपे लेख.

[मुंमंत्र, मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १८८९ ते सप्टेंबर १८९०.

सारथी

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - गौरी-प्रसाद छापखाना, मुंबई. वा. व. आगाऊ क. २४८. फु. अं. ४४. अंकात ३२ पृष्ठे. ८.३ X ५.२. प्रथमांक - जून १ इके १८०८.

विशेष माहिती - सहीकर (पत्रव्यवहाराचा

'चा) रघुनाथ गणेश बोधिवर, जाहिरात -
' इतकेन सगळी या आकार निबंधमालेच्या-पुढे
३२. विषय काय वेगळी हे या पुस्तकाच्या
हिल्या अंकावरून समजेल. "

[भंडारिकापत्रां]

पत्र १ - अंक १ येथे १८०८ -.

सारथी

पाठिका : प्रकाशक - पेशवे सौताराम टांगरे,
बंद, वा. व. क. १८६० फु. अं. ४२. अंकात
६ पुढे. ७११ × ५११ प्रथमांक - १६ अक्टोबर
१९०७.

स्वरूप - एचिन, सामाजिक, धार्मिक आणि
निहासिक विषयावर चर्चा.

विशेष माहिती - जाहिरात - अंक ४ -
१७ × ५१२. ताचिन मासिक - अंक (४ -
६) पर ' एचिन मासिक ' असा निर्देश
दळतो. अंकावर जानेवारी १९०८ असा
देश आहे. पाठिकाच्या गणनेनेही हा मेळ बस
तो.

[मुद्रापत्र]

१ अंक १ - दि. १६ अक्टो १९०७, २ - १
न, ३ - १६ न १९०७, (४ - ५ - ६)
डिसेंबर - जाने १९०८.

सारस्वत

मासिक : प्रकाशक - मनुयुद्ध गोपाळ भंडारी,
वा. व. क. १. फु. अं. ४२. अंकात १६
८ × ५१२. प्रथमांक - जानेवारी १९०९.
उद्देश - सारस्वत एमिटीकरिता. स्वरातीची
ी करणे.

गोप्याम्य -

वर्ग अग्रगं । आचारिणे स्वधर्म ।
स्वरूपाचे वर्ग । जाणोनिवा ॥

[मुद्रापत्र]

वर्ष १ अंक १, जानेवारी १९०९ ते ४ एप्रिल
१९०९ -.

(श्री)सारस्वत

भैमासिक / छैमासिक (!) : प्रकाशक -
बामुदेव कामन टांगर. प्रकाशक - संपादक, मुंबई.
वा. व. क. २. अंकात ७२ पुढे. ८१९ × ६१२.
प्रथमांक - मार्च १९१२. (सध्या अंकाप्रमाण)

उद्देश - गौडसारस्वत ब्राह्मण शर्ती-विषयक.
स्वरूप - एचिन, पत्रेचिने.

विशेष माहिती - ' लोकांमिन ' पत्रे २३ अंक
२ आगस्ट १९१३ फु. ८७, पुस्तकपरीक्षणात
याचा ' श्री सारस्वत छैमासिक ' असा उल्लेख
केलेला आहे.

[जाहिरात महगाव, मुद्रापत्र]

भैमासिक

वर्ष १ - अंक १ मार्च १९१२, २ जून, ३
अ, ४ जानेवारी १९१३.

छैमासिक (!)

वर्ष २ - अंक ५ एप्रिल १९१३, ६ जून
१९१३.

सारिका

मासिक : संपादक - सौताराम विठ्ठल तिरवडे-
कर. प्रकाशक - (एच. तिरवडेकर मंडळी,
मुंबई. वा. व. क. १. फु. अं. ४१८६.
अंकात १६ पुढे. ८१३ × ५१५. प्रथमांक -
एप्रिल १९०९.

उद्देश - श्रियाकरिता मासिक. स्वरूप -
एचिन. श्रीशिक्षण, व्यायाम, वैद्यशास्त्र, शौर
श्रीपुण्याची चारित्र्ये, प्रवास, स्थलवर्णने, धर्मशास्त्र,
सामाजिक, व्यावहारिक, नीतीपर मनोरंजन लेख
इ. विविध विषय.

ब्रीदचान्मय -

सत्कर्मयोगे वय घाल्वावे ।
सर्वांमुखी मंगल घेल्वावे ॥
यशो विमवि पातला नच बसत राक्षसनी ।
म्हणोनि विटपी घसे पिक निमग्न मूकनी ।
परेश घन ना वळे, शिखि करी न केकावनी ।
रमोत समयी अशा रसिक सारिवा गायनी ॥
विशेष माहिती - यात 'समुद्रकन्या' ही
गोष्ट आली आहे.

[पुनम, मज]

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १९०९, २, (३ -
४), (५ - ६), ७, (८ - ९) नवंबर -
डिसेंबर १९०९ -.

सार्धं श्रीचरक संहिता

[गाढा (सार्धंश्री) चरकसंहिता]

सार्वजनिक

मासिक - प्रकाशक - गावदेवी, मुंबई.
मुद्रक - (वर्ष २) इंडियन प्रि. प्रेस, मुंबई.
घा. व. र. ४१२. फु. अं. ४१. अंकित १२
पृष्ठे. ८८ X ६.२. प्रथमांक - जानेवारी १८८९.
(पुस्तक - अंक).

उद्देश - ऐक्यबोध, अमली पदार्थ न सेवण्या-
बद्दल बोध, पातिव्रत्यबोध, व्यक्तिचारनिषेध, गृह-
शिक्षण, आर्यधर्माची माहिती, प्रजादुःख सरकार-
पुढे मांडणे, जनवार्ता. स्वरूप - उपदेशपर
निबध, चरित्रे, ऐतिहासिक माहिती, सामंजस्य
चुटके व इतर सामाजिक नियम. सार्वजनिक मंड-
ळीच्या पसंतीने. मनोरंजन कथावली. (वर्ष २)
प्रमुख लेखाचे मध्ये इमर्जन व मपरीत.

ब्रीदचान्मय

(१) ओ३म् । सह नावतु । सह नौ भुनक्तु ।
सहवीर्यं कर्वावहे । तेजस्वि नावधीतमस्तु । मा

विद्विषावहे । ओ३म् । शान्तिः शान्तिः शा-
(२) यतो धर्मस्ततो जयः । धर्मे चर । धर्म-
नास्ति । न मातुः परदैवतम् । अहिंसा परमे-
गाई इत्यादी प्राण्याची दया करा । एकीने ।
सीत फोर दि ट आर्यवेदिक रिलिजन, अ-
एव्हरी ईटॉक्सिकेटिग् इग्. (मल्लुगार इल्ल-
(३) आरमृष्टावर -

श्रीनि स्वधर्मं देतुनि देशोन्नतिकार्यं दृष्ट्वा कि-
अनलस सतत ऐक्ये मिळना ठयन करुनि धर्म

विशेष माहिती - इयजी नाव -
युनिव्हर्सल मॅगझीन, उन्मादक - गणत वि-
देसाई (देसाई भागि कंपनी, सार्वजनिक ऑर्-
मुंबई, पाया इन्सुरन्स एजंट व लाइफ इ-
अरन्स एजंट). वीदयाकप - वर्ष १ क्रमक
वर्ष २ क्रमांक २ व ३. वर्ष २ - फु. अं. ४१४
सुलासा - "मुख्य उपादक देसाई यांच्या
तीस आग्रान मल्लुगारुळे दांड वर्षपर्यंत मौन आ-
'विभाजी' घेणे माग पडले. नंतर दुसऱ्या वर्ष
(प्रथमनिर्देश) अंक ४ काढण्याऐवजी दुस-
वर्षाचा (द्वितीयनिर्देश) वर्षारमच नवंबर १८९१
मध्ये चलन नवी अंकमालिका काढली.

[वंगु]

वर्ष १ - १ जानेवारी १८८९ ते १० अंक
वर १८८९...

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १८९०, २,
(१) प्रदीर्घ काळउदानतर पुढे त्याच वर्गा
नवा वर्षारम -

वर्ष २ - अंक + १ नवंबर १८९१, २ डि, ३ डि,
४ फे, ५ मा १८९२, ६ ए ते १२ अंक
वर १८९२.

वर्ष ३ - अंक १ नवंबर १८९२ ते १२ अंक
वर १८९३.

सार्वधर्म

मासिक : सगदकमंडळ - वा. दे. कुर्त-
के. पी. मागवतकर. प्रकाशक - गो. सो. मुष्ट

(सुद्रक), नागपूर व कारंजा. सुद्रक - श्री
नंद छा., कारंजा. वा. व. रु. १०१२. फु.
. ०२. अंक १२ ते १६ पृष्ठे. ८"३ X
"७. प्रथमांक - (आवण वीरसंघत २४६१
आगस्ट १९३४).

उद्देश - सद्गमांच्या निधव्यापी तत्वाचा
वार करून मानवी जगात विश्वशुद्धाचा प्रचार
रणे. स्वरूप - निबंध, कथा, कविता, संदेश,
मिनटन, पोच-अभियापन, समाचार इ. सर्वार्ण.

श्रीद्वयस्य

भारतमण्ड -

अंससारभ्रान्तानां सावैरुपस्तु यः कृतौ ।
वर्मातुल्यशालैर्धै "सावैरुपमैः" प्रकाश्यते ॥ १ ॥
- सै. गुण्याठाधीशः

(मन्त्र ४) -

संसाधनार्थेकां कृशाल हितरूप 'सावैरुपमै' पुरा ।
प्रकटत विलसे भूवर सद्गमां सानुरोधशालिना ॥ १ ॥

विशेष माहिती - माहिती वर्ष ३ अंक
४ बी. दीर्घचमी = कार्तिक शु. ५. २४६३
हा भाषडा वीरसंघत निंबा वीरनिर्वाण शहावा,
इंमजी तारीख बर दिली आहे. नावापूर्वीची
विशेषणे - " श्री सै. (सैतवाल) जैनसमाज हित-
वर्धक मण्डळाचे मासिक सुपरन. 'वाळकायणी -
श्री. धळवंतराव वि. गिहलकर, नागपूर. आर्थिक
अडचणीमुळे बंद करावे लागले.

[सादेष्टुमाले करवा]

वर्ष ३ - अंक... ४ दीर्घचमी २४६३ (दि.
१९ नवंबर १९३६) दिवाळीचा खास
महिलांक.

(श्री) सांवतामाळी

त्रैमासिक : संपादक - जगन्नाथ निहल गीते.
प्रकाशक - पोडीया पाडूजी बनवर, मुंबई. वा.
व. रु. १. अंक ४० पृष्ठे. ७"२ X ४"९.
प्रथमांक - कार्तिक शु. १ श. १८४०.

उद्देश - माळी शिक्षण परिषदेच्या विद्यमाने
प्रसिद्ध होणारे.

श्रीद्वयस्य -

नहि ज्ञानेन यदंशं पवित्रमिह विद्यते ॥
पद्ये बापवाची कर्णं भस्मसेवा ।
तयालग्नि देई सदा सौख्यदेवा ।
असे मागणे हेचि आजी तुम्हाला ।
नमस्कार श्रीसांवता माळीवाला ॥

विशेष माहिती - वर्ष १ अंक २ वर माघ
संवत १९७१ छापले आहे ते इतर माहितीशी
जमन नारी. संवत १९७५ पाहिजे. वर्ष २ चा
वर्गारंम चैन श. १८४१ पासून धारलेला दिसतो.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ कार्तिक १८४०, २ माघ
१८४० (माघ संवत १९७३) .
वर्ष २ - अंक ... ३ अश्विन १८४१ -

साहित्य

त्रैमासिक : संपादक - वा. रा. टवळे.
प्रकाशक - र. दि. देसाई, नवमात प्रकाशन
संस्था, मुंबई. वा. व. रु. ५. फु. अं. ०१२.
अंक १ सुमारे ७६ पृष्ठे. ९"८ X ६"६. प्रथमांक
(पुणे) - जानेवारी १९४७/त्रैमासिक - भागस्ट
१९४७. पुणे चाड.

उद्देश - मुंबई मराठी साहित्य संघाच्या
(स्थापना २१-७-१९३५) विद्यमाने.
" बाळ्यानी व्यासपीठावरून झालेली भाषणे संपूर्ण
प्रसिद्ध करणे व इतर भारतीय भाषातील कलापूर्ण
ललित साहित्य मराठीत भाषणे. " स्वरूप -
संक्षिप्त, पणचित्रे. कविता, लेख, बाळ्यावचनां,
वाळ्यानी भाषणे इ.

विशेष माहिती - मुंबई मराठी साहित्य
संघाचे या पूर्वीचे प्रकाशन 'वीणा' मासिक
(बाहा 'वीणा') एप्रिल १९३७ ते एप्रिल
१९३८. 'साहित्य' पुणे या स्वरूपात दोन
स्वतंत्र पुणे व नंतर त्रैमासिक. प्रकाशक -

द्वैमासिक वर्ष १ अ. ना. भाळेराव, मुं. म.
सा. सय.

[मद्रास, मुंमंग्र]

साहित्य पुणे

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९४७, पृ. १८९,
क. २८८; २ एप्रिल १९४७ 'नाट्य-
महोत्सव साहित्य प्रकाशन' नाट्यविषयक
निविधलेखसंग्रह, पृ. १४४, क. २.

मासिक

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९४७, २ अ,
३ डि, ४ फे १९४८, ५ ए, ६ जून
१९४८. आगस्ट १९४७ ते जून १९४८.
अंक ३ दिवाळी अंक.

वर्ष २ - अंक १ आगस्ट १९४८, २ अ, ३
डि, ... ५ मे १९४९, ६ जुलै १९४९.
आगस्ट १९४८ ते जुलै १९४९. अंक २
दिवाळी अंक, अंक ३ नाट्यमहोत्सव अंक.

वर्ष ३ - अंक १ अक्टोबर १९४९, ... ३
फे १९५०, ४ मे, ५ जून-आ, ६ नोवंबर
१९५०. अक्टोबर १९४९ ते नोवंबर १९५०
अंक १ दिवाळी अंक, अंक ४ महाराष्ट्र
साहित्य संमेलन निवेदन, अंक ६ दिवाळी
अंक.

साहित्यसंग्रह

मासिक : प्रकाशक - दामोदर कावळाराम
आणि मंडळी, मुंबई, याल्काखता बगदाय लक्ष्मण
छोद्री. मुद्रक - इंदुकाश इलेक्ट्रिक प्रिंटेर, मुंबई.
वा. व. क. २. पु. अ. ४३. अंकात ७२ पृथे.
९६ × ७४. प्रथमांक - जानेवारी १९३८.

उद्देश - रिक्त अंकां रिक्तवल्या घर्षावर -
संग्रह, मुद्रक, प्रकाशक, बाबनाल्ये, साहित्यिक,
संशोधक व अभ्यास इत्यादीकरिता आज्ञाकारण
ज्ञानासाठी साध करणे. स्वतः - निविध विषया-
बोधन लेख, छिटछिटकाव्या संशोधनका संग्रहकारा,
निवृत्तजिवांनी संकलित साहित्य, पुस्तकांचा

परामर्श, दुर्मिळ ग्रंथांचे पुनर्मुद्रण. 'माझी छात्रि
मल्ली', 'साहित्य सत्कार', 'बगदाय सय
इ. सटरे. अर्वाचीन मराठी कवितांचे नवनीत.
विशेष साहित्यी - ग्रंथसंग्रह व
प्रकाशक मंडळीच्या नियमाने प्रसिद्ध होण
यात गोविंद वळवंत माकोडेलेखित 'मरा
साहित्यिकांची नामसूची' पृ. २४१-२५५.
'कर्मयोगी गीता' (रानाथस्वामीकृत विद्वान
यका) ग्रंथसंग्रह

[मुंमंग्र, मद्रास]

वर्ष १ - अंक १, (२-३), ४ ते ८
(९-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९४८
पृ. ६९२ + ४८. अंक ४ एप्रिल कानिष्ठ
महाराष्ट्र साहित्य संमेलन मुंबई साय अंक.

साहित्य सहकार

मासिक : प्रकाशक - नारायण माल्ये
सर्वदे, साहित्य सहकार सय लि. करिता, मुंबई.
मुद्रक - फेमस प्रिंटेर, मुंबई. वा. व. क. १८८.
पु. अ. ८२. अंकात १६ पृथे. ७८ × ६२.
प्रथमांक - १५ पु १९५०. पु १९५०.
उद्देश - साहित्य सहकार सय लिमिटेड
(स्थापना १ अक्टोबर १९४९) व महाराष्ट्र
ग्रंथालय सय (स्थापना ११ एप्रिल १९४९)
यांच्या नियमाने. स्वतः - लेखकांचा परिचय,
नवे साहित्य, मागील महिन्यात प्रसिद्ध झालेल्या
पुस्तकांची वर्णनामक यारी, महाराष्ट्र ग्रंथालयसं-
घाती, ग्रंथालयविषयक लेख, साहित्यिकांची. मद्रा
राष्ट्रातील ग्रंथालय चळवळीचा पुरस्कार.

विशेष साहित्यी - वर्ष १ अंक १ पाल
प्रकाशनाची कारीण प्रथिमाय पधारी होरी नी
अंक (६-७) डि. जानेवारी १९५१
करल्यात आणी.

[जे. जे. मुंमंग्र]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १९५० ते ५, (६-
७) डिसेंबर जानेवारी १९५१.

सिद्धपदार्थशास्त्र

[दवापो, मुमंभं, रानिडेरे]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९२८, २, ..., ४, ५, ६ जून १९२८ —.

त्रैमासिक : संपादक - नारायण व्यंकाजी खोत, प्रकाशक - मुंबई, वा. व. व. ५, मागाहून व. ६८८. अंकात सु. १५.० पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रथमांक - एप्रिल १८७८.

उद्देश - शास्त्रीय विषयांवरील मग स्वभाषेत असावे, अस्यायावाने पुष्कळ लोकास त्याची माहिती द्यावी. स्वरूप - सचिन, स्पष्टीकरणार्थ आहूतीसह. पुस्तकात येणाऱ्या विषयाचा अनुक्रम - प्रकरणे - १ पदार्थविज्ञानशास्त्र, २ ज्योतिषशास्त्र, ३ भूगर्भशास्त्र, ४ प्राणिधर्मशास्त्र आणि ५ धनस्पतिविद्या.

विशेष माहिती - सहीकर - नारायण व्यंकाजी खोत, गणिताचे व सुरुवाते अस्तित्वा प्रोफेसर, श्री जनरल असेंबली इन्स्टिट्यूशन, मुंबई. पुस्तके मागविण्याचा पत्ता - विनिधनविस्तार ऑफिस किंवा ग्रंथकर्ता.

[संमंभं]

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १८७८. शास्त्रमालेतील प्रथम प्रकरण 'पदार्थविज्ञानशास्त्र' यातील प्रथम विषय 'पदार्थाची घटना', त्यावरील पुस्तक.

सिद्धान्त-हृदय

मासिक : संपादक - एन्. पी. लाडूर. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - भानुदास छा. पुणे. वा. व. व. २८८. फु. अं. ८४. अंकात ३२ पृष्ठे. ८"४ X ५"४. प्रथमांक - जानेवारी १९२८.

उद्देश - समार सुरुवात कदा होईल, स्वधर्म म्हणजे काय व अधर्म म्हणजे काय, त्याची फोड करणे. स्वरूप - स्वधर्म, ज्ञानविज्ञान, मत्ती, मोक्षशास्त्रविषय, सत्यकथा इ. विषयांवरील व आरोग्यविषयक वगैरे लेख, कविता, गोष्टी, मराठी कवित हिंदी भाषेतील लेख (लेखकास सूचना).

ब्रीदवाक्य -

मत् वरा मुज्ज हो । हारा सुखाचा सेवा ।

ईश्वरी धर्म हा । विश्वरूप मनि ठेवा ॥

सिद्धार्थ

पाठिक : संपादक - दि. मा. खेरकर. प्रकाशक - संपादक, नागपुर. वा. व. व. ७. ९"६ X ७"१. प्रथमांक - (सप्टेंबर १९४७). उद्देश - 'रोडमूड वास्ट्स फेडरेशन' च्या ज्योत्सना व पुरोगामी वादग्रयाचा पुरस्कार करणारे निर्मोड पाठिक.

[चाम्राव मडगाव]

वर्ष १ - अंक...९ जानेवारी १९४८ विशेषांक.

सिन्धु दीप

मासिक : संपादक - पा. तु. फादळावाकर. प्रकाशक - माधन गोविंद घोले, मुंबई. वा. व. व. १८१२. फु. अं. ८२. अंकात ९"६ X ६"६. प्रथमांक - (सप्टेंबर १९३६).

स्वरूप - भिनोदी निजाणाने महाराष्ट्राचे मनोरजन करणारे [ज्ञानमंदिर वर्ष २ अंक २४ डिसेंबर १९३६, पृ. ८३]

वर्ष १ - अंक... (३ - ४) नवंबर-डिसेंबर १९३६ —.

सीमंतिनी

मासिक : संपादक - (कर्त्री) सी. कृष्णाबाई मालवकर. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - संजीविनी छापखाना, पुणे. वा. व. व. २८४. फु. अं. ८४. अंकात २४ पृष्ठे. ८" X ५"१. प्रथमांक - आरंभ अ. १८१७.

उद्देश - कुटूंबन स्त्रिया व मुलामुलीकरिता. कुटुंबात लागणाऱ्या गोष्टीचे ज्ञान देऊन अधिक

वाचण्याची गोडी लावणे. स्वरूप - सचित्र, गोष्टी, चरित्रे, कहाण्या, उक्ताणे, गाणी, दिक्कणवाम, स्वयंपाक, रांगोळी, घाळमेवा, अनाथ विधवांसाठी घरवसत्या धंदे.

[सुमंभं]

वर्ष १ - अंक १ आषाढ १८१७, २ मा., ..., ४ कार्तिक १८१७.

सुधाकर

मासिक : संपादक - दामोदर कृष्ण केतकर. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. क. ८१२. अंकात १६ पुष्टे. ६.६ × ४.७. प्रथमांक - कार्तिक शु. ७ श. १८३६. पुढे चांद (१९१८ ?) (वर्ष - पुष्प).

उद्देश - कै. पितामह काशीनाथ सत्ताराम केतकर याच्या स्मरणार्थ. धार्मिक आणि नैतिक-दृष्ट्या अनुकूलणीय, प्रागतिक सुविचारास परिपोषक आणि सामाजिकदृष्ट्या मननीय साहित्य प्रकाशणे. स्वरूप - कविता, गोष्टी, लेख इ.

मीदधान्य -

(१) नखानि बहूनि सन्ति परितः पूर्णोदयान्ध्वरे । किं तैः शान्तिमुपैति दीर्घतिमिर किं वार्धिरुज्ज्वले । किं स्यादातंक्रोरपारणविधिघ्नानिः सुधादीपिते । तन्मूल भुवनैकतापशमनः श्लाघ्यस्तवैबोदयः ॥

(२)

‘सुधाकर’ सुधारणा करित वाङ्मयाभीतरी ।

विशेष माहिती - अंकात प्रत्येक शृङ्गाच्या शीर्षमार्गी ‘सुधाकर नूतन पुस्तकमाला’ असा नियतकालिकाचा नामोल्लेख आढळतो. पुढे १ सप्टेंबर १९१८ तारखेच्या ‘बादा कॉम्रेस साय अंका’ची नोंद आढळते. पुढे चांद होणे ?

[सुमंभं]

वर्ष १ - अंक १ कार्तिक १८३६, ते ५ वा १८३६, (६ - ७) चैत्र - वैशाख १८३७—.

सुबोध

मासिक : संपादक - खवळाराम धनस्याम कंटक. प्रकाशक - चारुदत्त रामचंद्र देवार्ड, वेळगाव, मुल्गाव हार्बर (गोवा). मुद्रक - तरुण-भारत छा. वेळगाव. वा. व. क. ३. फु. अं. ८४. अंकात ४८ पुष्टे. ८.५ × ५.४. प्रथमांक - (माला १९२८), मासिक नवंबर १९३१.

स्वरूप - संकीर्ण विषय.

विशेष माहिती - ‘सुबोध’ मासिकाचे पूर्वस्वरूप ‘सुबोध वाङ्मय प्रसारक माला’ ही कुक्कडे येथे निघाली. या पुस्तकमालेतून ‘आर्य स्त्री’ कादंबरी, एक कथा समूह व इतर दोन पुस्तके १९२८ ते १९३० पर्यंत प्रसिद्ध झाली. पुढे मालेचे मासिकात रूपांतर [‘गोमंतकीय नियतकालिके’, १९६५, पृ. ५९]. वर्ष २ अंक ९ व (१० - ११) यामध्ये ‘गोमंतकातील (मराठी) नियतकालिके अल्पजीवी का ?’ ही लेखमाला.

[गोर्हिअ मुंबई, मडगाव, आहूटे.

[वर्ष १ - अंक ‘सुबोधवाङ्मयप्रसारक माला’.

मासिक

वर्ष २ - अंक १ ते ६, (७ - ८), ९, (१० - ११), १२. नवंबर १९३१ ते अक्टोबर १९३२.

वर्ष ३ - अंक १ ते ४, (५ - ६), ७ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३३. (नेवट्या अंकाचे प्रकाशन, १८ जून १९३४). अंक १२ कोट्टकर विशेषांक.

सुबोध इंदु

मासिक : अंकात १६ पुष्टे. ९.२ × ६.४. प्रथमांक - मार्च १९०३.

उद्देश - मनोरंजन. स्वरूप - नाटक, कथा, कादंबरी इ. ‘गणपत विजय नाटक’ ऊर्फ विजयानंद सरस्वती नाटक, ‘प्रेममुंदरी’ कादंबरी.

[आठवे]

वर्ष १ - अंक १ मार्च १९०३.

सुबोधमाला

मासिक : संपादक - काशीराव कापूजी देशमुख. प्रकाशक - संपादक, अमरावती, वर्षा. मुद्रक - विद्यावागर छा. अमरावती. वा. व. रु. १८८. फु. अं. ८३. ७*२ X ४.८. प्रथमांक - जानेवारी १९१६. (वर्ष ६ - सर- पुष्प, सत्या अंकनामक ६१ पासून ७२ पर्यंत).

उद्देश - बहजनसमाज सज्जन व शहाणा बनविण्यासाठी. वर्ष २ वर - मराठा शिक्षण परिषदेच्या विद्यमाने प्रसिद्ध होणारे.

प्रीतचास्य -

सत्य सत्त्वाचा दाता भगवान ।
सर्व करी पूर्ण मनोरथ ॥
हुका म्हणे येथे पाहिजे जातीचे ।
येरा गवाळ्याचे काम नाही ॥

(वर्ष ५)

नोच्यार्थो पित्रोऽपि दूषणपदं दूष्यस्तु कामो लघुः ।

विशेष माहिती - शिवराज - वर्ष ६ व ७ यावर राज्याभिषेककाचा निर्देश. संपादक - वर्ष ५ वळणंत मास्कर देशमुख; वर्ष ६ नील. कट सदाशिव देशमुख (प्रकाशक), वर्षा. प्रकाशक - वर्ष ५ के. बी. देशमुख. वार्षिक वर्णनी - वर्ष ५ रु. २, वर्ष ७ रु. ३. आकार - वर्ष ५ अंक ३-८*४ X ५*४. मुद्रक - वर्ष ६ अनंत बेमव छा. वर्षा.

[आठवे]

वर्ष १ - अंक १, २, (३-४), (५-६), (७-८), (९-१०), ११, १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९१६.

वर्ष २ - अंक १, (२-३), ४, (५-६), ७ ते ९, (१०-११), १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९१७.

वर्ष ३ - अंक १ जानेवारी १९१८, (२-३), ४ ते ११ नवंबर १९१८ .....

वर्ष ४ - अंक १, २, (३-४), ५ ते १०, (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९१९.

वर्ष ५ - अंक १ जानेवारी १९२० ते ४, (५-६), ७ जु ते ९ सप्टेंबर १९२०...

वर्ष ६ - अंक + ६१ ते ६८, (६९-७०), (७१-७२). अक्टोबर १९२१ ते सप्टेंबर १९२२.

वर्ष ७ - अंक + १ मार्च १९२३, २ ए(१), + ३ मे १९२५ ते १२ फेब्रुवारी मार्च (१) १९२६.

सुभाष्य - चंद्रिका

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद) पाहुरंग बळवंत देवड. प्रकाशक - संपादक, सातारा. मुद्रक - सत्यमिन छा. सातारा. वा. व. रु. ४१३. मागाहून रु. १८१०. फु. अं. ८२. ६*७ X ४*५. प्रथमांक - जानेवारी १८८७.

स्वरूप - उपयुक्त व मनोरंजक. लुटके, सुभाष्ये, कविता, नाटक, आख्यायिका, लोकतृत्त.

प्रीतचास्य -

महा वन्न गमे नरा नृप गमे काम स्वयं स्त्रीजना ।
गौच्या भात नृपा राजा प्रभु शिशू मातापित्याच्या मना ।

वया मृत्यु अथक्त पामरजना सतासि तत्त्वामृत ।
श्रीशेषायन यादवा हरि दिसे रंगात रामान्वित ॥

विशेष माहिती - " अक्टोबर १८८७ पासून ' सुभाष्यचंद्रिका ' ' महाराष्ट्र कोनिल ' (सातारा) या मासिकामध्ये सामील केली. " पाहा ' महाराष्ट्र कोनिल ' सातारा १८८७.

[मार्च]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १८८७ ते (९ सप्टेंबर)

सुमन

मासिक : संपादक - वामुदेव कृष्ण भावे. प्रकाशक - दामोदर पादुरंग आगाशे, अश्विनाग. मुद्रक - सद्बोधप्रकाश छापखाना, अश्विनाग. वा. ब. र. १८१२. फु. अ. ८३. अंकात ३२ पृष्ठे. ७"२ X ४"९. प्रथमांक - जानेवारी १९२३. (वर्षात सलग अंकग्रमांक) उद्देश - मुळासुगीकरिता सविन मासिक. स्वतः - सचिव.

श्रीदयान्य -

वैसे जपासि पाहिजे ।

तैसे तपासि देईजे ॥ - श्रीसदय

विशेष माहिती - वर्ष ३ - संपादक उच्चतम ध्येयाच्या पूर्वतेसाठी दुसरीकडे (अमळनेर) गेले. वर्ष ३ अंक ७ ते १२ यावर ३१ ते ३६ असे सलग अंकग्रमांक. वर्ष ४ व ५ याचे संपादक रा. म. चिटणीस. "श्री. भावे यांनी अमळनेरास 'बाल वसंत' नावाचे मासिक सुमारे तीन वर्षे चालविले व पुढे श्री. नरहर अनंत देशपांडे व नंतर छापखान्याचे मालक श्री. खरबडीकर हे त्याचे संपादक झाले." - 'मराठी पत्रकार परिषद बळगाव स्मृति-पुष्प,' पृ. ८९ (वाहा - 'बाल-वसंत' मासिक, या सूचीचा वर्णन विभाग, पृ. १७८).

[सुमन]

वर्ष १ ते ४ अंक प्रत्येकी १ ते १२ वर्ष २ व ३ वरचे छोड अंक. जानेवारी १९२३ ते डिसेंबर १९२६. (चार वर्षे). वर्ष ४ अंक ४ ए १९२६ वसंत-अंक. वर्ष ५ - अंक १ जानेवारी १९२७, २, (३ - ६) मार्च - जून १९२७-.

मान

वर्ष २ - ७"२ X ४"८, प्रथमांक - जुलै १९४९.

उद्देश - मुळासुगीकरिता, स्वतः - सचिव.

[राजारामराव नागपूर]

वर्ष १ - अंक १ ते १०, (११ - १२). जुलै १९४९ ते जून १९५०. अंक ४ अ दिवाळी अंक.

वर्ष २ - अंक १ जुलै १९५०, २ आगस्ट-.

सुमार्गदर्शक

मासिक : प्रकाशक - परशुराम भिकाजी माटये, रत्नागिरी. मुद्रक - जगन्निव (शिळा छा.) रत्नागिरी. वा. ब. र. २८८. फु. अ. ८५.८६. अंकात १६ पृष्ठे. ८"३ X ६"६. प्रथमांक - सप्टेंबर १८६८.

उद्देश - सर्वांस वाचनाकरिता मनोरंजक व आल्हादकारक. स्वतः - निवड, भाषा, प्रश्न, बोध्या, गोटी इ. विविध विषय.

वर्ष १ - अंक १ सप्टेंबर १८६८.

सुधिन

मासिक : प्रकाशक - रामचंद्र गोपाळ चिटणीस, स्टु. नि. आणि वा. सोसायटी. मुंबई. मुद्रक - गणपत कृष्णाजी, मुंबई. फु. अ. ८१. अंकात २० सलग पृष्ठे. ६"६ X ४, प्रथमांक - आगस्ट १८५५. (पुरतक - अंक)

उद्देश - स्टुडन्स लिटरी असोसिएशन सोसायटीच्या शाळातर्फे 'मराठी सुधीचे मासिक.' स्वतः - त्रिभुजाच्या अंतःकरणास उद्देश होऊन त्याची वर्तणूक सुधारेल अशा प्रफारचे निरंतर विषय लिहिले जातील.

स्टूडेंट्स लिटररी अँड सायंटिफिक सोसायटीचा
१८५७ - ५८ चा अहवाल. [अवतरण : वा.
ल. कुलकर्णी - 'मराठी शब्दप्रसारक', पृ. २७
वीर]

[संश्लिष्टपत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२, आगस्ट १८५५ ते
जुलै १९५६.

वर्ष २ - अंक १ आगस्ट १८५६ ते १० मे
१८५७—.

सुवर्ण

मासिक : संपादक - नारायण रामचंद्र
मोरे. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. वा. व. व.
१८८. फु. अ. ८२. अंकित ६४, ८० पृष्ठ.
८३ × ६१. प्रथमांक - जून १९३४.

उद्देश - विविध कलावर विशेष मर देऊन
मनोरंजनासरोवर लोकशिक्षण देणे. स्वरूप -
सचित्र. तीन चार आर्ट पेपरवरील चित्रे. सुनील
बाळग्य.

विशेष माहिती - मध्यवर्ती सराव एक वर्ष
नाळल्यामुळे निव्व्या वर्षाचा आरम्भ जून १९३७
त केलेला दिसतो. वा. वर्णना - वर्ष १ अंक ४
व. १, फु. अ. ८१८३.

[मर्ष]

वर्ष १ - अंक १ जून १९३४ ते ८ जानेवारी
१९३५.... अंक ५ दिवाळी अंक.

वर्ष २ - अंक ... (४-५) स. अ. ३५,
६ न ते १० मा १९३६, अंक ११ एप्रिल
१९३६.... अंक (४-५) दिवाळी अंक.
[मध्यवर्ती नवंबर १९३६ दिवाळी अंक
फक्त !]

वर्ष ३ - अंक + १ जून १९३७, + २ न
३७, + ३ मा १९३८, ४ ए (१), + ५
जु, ६ मा, ७ स, ८ अ. अंक ८
दिवाळी अंक.

सुवर्णकार जगत्

मासिक : संपादक - के. जे. वाढरे, प्रकाशक
- नागपूर. अकांत ८९ पृष्ठे. ९७ × ७४.
प्रथमांक - नवंबर १९४८.

स्वरूप - सचित्र.

वर्ष १ - अंक १ नवंबर १९४८ दिवाळी अंक
कि. ८१४.

सुवर्णमाला

मासिक/द्विमासिक : संपादक - एकनाथ
गणेश भाडारे. प्रकाशक - तुकाराम गणपत आणि
कंपनी, मुंबई. मुद्रक - उत्तविवेक छापखाना,
मुंबई. वा. व. व. १ आगाऊ. ट. ए. ८३.
फु. अ. ८६. अंकित ४८ (वर्ष २) पृष्ठे.
८२ × ५३. प्रथमांक - (कार्तिक स.
१८९२). दोपट्या अंक अश्विन १८९५.
(पुस्तक-अंक).

स्वरूप - सामाजिक, प्रासादिक, नैतिक व
ऐतिहासिक विषयावर उपयुक्त लेख. क्रियाकरिता
बोवरा गोष्टी, रूपरे, कविता इ.

ब्रौदधान्य -

जगदुनुरवनशीला कविवृत्तनीला सरस्वती जयजु
सखा छालकारा सुपदन्वाया सुवर्णमयमूर्तिः ॥

- काव्यचद्रिका

विशेष माहिती - " सुवर्णमाला हे तार-
मास्तराच्या सुप्रसिद्ध संपादक अश्वतः स्मारक आहे. "
(संदर्भ - ' सुवर्णमाला ' पुस्तक २ अंक २ मज
पृष्ठ २). ' द्विमासिक बद्द ' द्विमासिक पुस्तक '
असा निर्देश. प्रकाशक - गणपतराव तुकाराम
आणि कंपनी असेही नाव आढळते. वर्ष २ अंक
६ - " हा अंक जसा दुष्ट्या वर्णाच्या असेरीचा
होय तथा तो एवढर सुवर्णमालेच्यामी असेरीचा
होय, " असे छापून बद्द केले.

[अंग्रेजी]

मासिक.

पार्श्व १ - अंक ..... (१, ८, ९) ३, अं.
भा १८२३, (१०, ११, १२) भा, भा,
अभिन १८२३. मुद्रा अंक वा मद्रा
६, ५३३.

प्रमाणिक.

पार्श्व २ - अंक + १ काव्यिक, व भावार्थ
१८२४, २ भागा २४, ३ भा १८२४ व
भा १८२५, ४ भा २५, ५ भा भा, ६
भागा २ व अभिन १८२५.

सुवर्णमाला

नऊ अंकी (काव्यिक) / मासिक : गोरक -
(पुष्पकोषाग विभाग मद्राजी). मासिक -
पुष्पकोषाग आणि मद्राजी, मुद्रा - मद्राजी
भागा २ भागा २. भा. व. क. २. पु. अं. ८४.
अंकाव १२ मुद्रा. ६ × ४००. प्रमाणिक -
अभिन पुत्र १० भा. १८३१ (अंका १९९५,
भा. १९०९). (वर्ग - रव)

१. १९०९ - एकाचका व इतर काव्याच्या प्रयोगी
तेक देवाच्याच्या विषयी व साधुपुरुषाच्या
मुद्रा. सुक भागी लहान मुलांसाठी धर्मेकाय
व वरकायासाठी अनेक भागात काढून सामानिक
व सर्व जातींमध्ये वळणवळण काढविणे. घनां-
विषयी, पुराणाविषयी व साधुपुरुषाविषयी प्रेम
उत्पन्न करणे. स्वतः - नामावित विषयांसाठी
आदर्शपत्रासाठी रंगीत व साधी चित्रे. पौराणिक,
धार्मिक, ऐतिहासिक व इतर देवाच्यांची व
प्रयोगांची चित्रे. ससूत, दिदी, गुजराती, मराठी
भाषातून बोधामृतवचने व इंग्रजी, गुजराती,
मराठी, दिदी भाषातून चित्रांची वर्णने व.

विशेष माहिती - " विजयादशमीच्या
मंगळप्रसंगी भाषण्याची पाने सुवर्ण म्हणून
देण्याचा सामान आरणांमध्ये प्रसार आहे. या
प्रसंगी सारंगर सुवर्णसुक उचिन व सुंदर पुस्तक

मुद्रा व मुद्रा देण्याचा सामान मद्राजी व
काव्या उद्योगी भाषित होतं. " इंग्रजी भाषा
- " इंग्रजी भाषा " - हिंदु भाषा व वि. अं.
अंकाव १२ भागा २४ व वि. अं. भागाव -
मुद्रा नऊ भागाव १५. दिवस प्रवेदी -
१ भागा, २ भागा, ३ भागाविषयी, ४ भागा-
विषयी, ५ भागाविषयी, ६ भागाविषयी, ७ भागा-
विषयी, ८ भागाविषयी, ९ भागाविषयी, १० भागा-
विषयी - वर्ग ४ भागाव २८, २९. भागी भाग अंक
मद्राजी, मुद्रा - वर्ग ४ भागाव २०. मासिक-
भाषा भाषा - वर्ग ५ भागाव मासिक भाषा-
वर ८४ × ५००. भागाव - अंक ५८ -
५९. पुष्पकोषाग विभाग मद्राजी. पुष्पकोषाग - वर्ग
१ अंक २ भागाव अंकाची ४ भा भाषा-
भाषाविषयी - वर्ग ६ भागाव २४ अंका व
उद्योगी व वि. वर्ग ६ भागाव काही अंक व
इंग्रजी.

[मुद्रा पुणे, देवी, अंग्रेजी]

नऊ अंकी (काव्यिक) - अंकाव १२ भागाव
विषयांचे भाग -

पार्श्व १ - ९ अंक : १ भागा, २ भागाव, ३
भागाविषयी, ४ भागाव, ५ भागाव, ६
भागाव, ७ भागाव पौराणिक, ८ भागाव-
वर्ग, ९ भागाव भाषाव. अभिन १८३१
ते भागाव १८३२.

पार्श्व २ - ९ अंक : १ भागाव (१), २ भागाव,
३ भागाव, ४ भागाव अंकाव भाषाव,
५ भागाव (१), ६ भागाव अंकाव
पूर्वाव, ७ भागाव भाषाव, ८ भागाव स्वयंवर,
९ भागाव भाषाव. अभिन १८३२ ते
भागाव १८३३.

पार्श्व ३ - ९ अंक : १ भागाव (२) भाषाव ४
भा अंक, २ भागाव, ३ भागाव भाषाव ४१
भा भाषाव, ४ भागाव (२), ५ भागाव भाषाव,
६ भागाव अंकाव उचराव, ७ भागाव.
भा भाषाव, ८ भागाव भाषाव रमंतकावणी,
९ भागाव भाषाव. अभिन १८३३ ते भागाव
१८३४.

वर्ष ४ - ९ अंक : २८ विजयमोर्वशी, २९ भगवद्गीता, ३० संक्रान्ति-भगवद्गीता अ. ७ ते १२, ३१ श्रीशिवपुराण, ३२ शालि. शकाचे १२ महिने, ३३ रामायण अरण्य कांड, ३४ आपादी एकादशी भगवद्गीता अ. १३ - १८, ३५ उपाहरण, ३६ गणेश-माहात्म्य रामोपाख्यात. अश्विन १८३४ ते भाद्रपद १८३५.

मासिक

वर्ष ५ - अंक ३७ विजयादशमी कादंबरी (१), ३८ दीपावली सुमद्राहरण, ३९ दत्तत्रयती कादंबरी (२), ४० संक्रांती धीसमर्थ चरित्र, ४१ महाशिवरात्रि शिवपुराण, ४२ श्रीशिव-चरित्र, ४३ रामायण, ४४ प्रह्लादचरित्र, ४५ श्रीशिवचरित्र (२), ४६ श्रीशिवचरित्र (३), ४७ श्रीशिवचरित्र (४), ४८ श्रीशिवचरित्र (५). अक्टोबर १९१३ ते सप्टेंबर १९१४.

वर्ष ६ - अंक. ५३ फे १९१५ ऐति० पुरुष भा. २, ५४ मा रेसिड अँड ट्राइव्स इन इंडिया, ... (५८ - ५९) आगस्ट १९१५ हिस्टोरिकल पर्सनेजिस्ट पार्ट थ्री—.

सुविचारमाला

मासिक : संपादक - पांडुरंग दामोदर पैठणकर. प्रकाशक - संपादक, राबुरी (पुणे). मुद्रक - जगद्वितेच्छु छा. पुणे. वा. घ. रु. २०६. फु. अं. ८५. अंकात ५०, ६० पृष्ठे. ७"२ X ४"२. प्रथमांक - जुलै १९०३. (पुस्तक-अंक)

स्वरूप - कादंबरी, कविता, गोष्टी इ. (नाटकाधियाय). धर्म इतिहासादी सर्वाणि विषय.

प्रीतवान्य -

अनेकसंशयोच्चेदि परोक्षार्थस्य दर्शकम् ।

सर्वस्य लोचनं शास्त्र यस्य नास्त्यन्य एव सः ॥

[सुमग्न]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १९०३, ..., ३ सप्टेंबर १९०३ —.

सुविचारसमागम

मासिक : संपादक - (श्री. मोती गुलासा, बी. ए.). प्रकाशक - भाऊ गोविंद सापकर, पुणे. मुद्रक - ज्ञानचक्षु छापखाना, पुणे. वा. घ. पुण्यात व लायन्स्याना रु. २८८, इतराना रु. ३. फु. अं. ८५. अंकात प्रकरणवार ४० पृष्ठे. ८"५ X ५"४. प्रथमांक - मे, १८९८. (पुस्तक - अंक)

उद्देश - मनोरंजनाच्या द्वारे का होईना उच्च मनोवृत्ती संपादन करण्याकडे लोकांची मनोवृत्ती व्हावी व सोप्या भाषेच्या योगाने वाङ्मय व शास्त्रे अशा गहन विषयाकडे त्यांचे मन बळवावे. स्वरूप - आचारवृद्ध स्त्रीपुरुषास वाचण्याजोगे मनोरंजक व उपदेशपर वाङ्मय व शास्त्रीय विषयावर सोप्या भाषेत निबंध, कविता, नाटके, कादंबऱ्या, गोष्टी, इतिहास, चरित्रे, स्थलवर्णने, नवीन पुस्तकावर टीका इ., सचित्र चरित्रे.

विशेष माहिती - ' ए मॅथली जर्नल फॉर लेडीज अँड बटलमेन '. उत्पादक आणि संपादक - प्रा. मोती गुलासा. प्रकाशन - वर्ष २ अंक ६ पासून सुरुवातपर शेवटी ' तयार ता. १० जानेवारी १९००, ' अशा स्वरूपाची नोंद सुरू. वर्षारंभ - वर्ष ३ अंक १ पासून जानेवारी जाहीर केला. यात प्रा. मोती गुलासा यांचे ' मराठी भाषेची सद्य स्थिती ' व ' आमच्या नाटक मंडळ्या ' आणि के. व्ही. लक्ष्मणराव यांचा ' पंचवटीस्थलनिर्णय परीक्षण ' इत्यादी लेख प्रसिद्ध झाले.

[सुमग्न, पुमग्न, जग्न]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. मे १८९८ ते एप्रिल १८९९.

वर्ष २ - अंक १ ते १२ मे १८९९ ते एप्रिल १९०० (प्रकाशन १२ आगस्ट १९००)

वर्ष ३ - अंक + १ जानेवारी १९०१, २, ३ मा (प्रकाशन ३१ मार्च), ४ ए (प्र. २० मे), ५ मे (प्र. २० अक्टोबर १९०१) —.

१ सुशील

मासिक : संपादक - (सरकारी नोद)
बळवंत अनंत शेट्ठोस (म्यानेजर), प्रकाशक
- वेंगुलें, मुद्रक - शिल्लामुद्रित, वा. व. रु. ८८.
अंकांत १६ पुष्टे. ७*१ X ४*२. प्रथमांक -
अक्टोबर १८९२. (पुस्तक - अंक)

स्वरूप - कथा, नीतिपर लेख, निबंध,
कविता, चुटके, चरित्रे, नाटके.

धीदवांस्य -

वन्निहस्तस्य जन्मायते बलनिधिः पुस्त्यायते

तत्तथात् ।

मेढः स्वस्वदिलायते मृगपतेः सद्यः कुर्यायते ॥

बालो मास्यगुणायते विपरसः पीयूषदर्शयते ।

प्लाङ्गोऽखिलोऽखिलमतमं 'शीलं' समुन्नीरुति ॥

विशेष माहिती - संपादकाचा पत्ता -
कवाडी, मुंबई. यात 'राणोचे ग्रंथालय' हा
स्थेय लेख.

[पणजी]

पै १ - अंक १ अक्टोबर १८९२, ते ४
जा ९३, ५, (६-९), १०, ११
आगस्ट १८९३...

पै २ - अंक १ आगस्ट १८९४, (२-
४), ५ ते १२ जुलै १८९५.

सुपमा

मासिक : संपादक - हुंडलराय मोहंकर
मालक). प्रकाशक - संपादक, नागपूर. मुद्रक -
हेरणा प्रि. प्रेस, नागपूर. वा. व. रु. ६.
. अं. ८८, ८९०. ८*१ X ५*५. प्रथमांक -
ऑगस्ट १९४८. पुढे चान्द्र १९६७. (सहा
हिन्याचा 'राट' व अंक, वा माग)

उद्देश - पुढे जावे, अधिक पुढे जावे, ही
प्राकाश - नव्या मारताचे अभिनव मासिक. मार-
ताय संस्कृती, जीवन आणि संस्कृती याच्या
कात्तासाठी. **स्वरूप -** सर्वांग, विचारधारा,
साहित्य, गार्फीवाणी, टीव्डी (प्रकाशित निवडक

विचार), आदेश, तटस्थ्याचे तरंग, जीवन, कला,
साहित्य विषयावर लेख.

धीदवांस्य -

सरयं शिवं मुंदरम् ।

विशेष माहिती - पत्रामर्षतमिति - प.
खु. देशपांडे, यशवंत शास्त्री, व.गो. गों. आकार -
खंड २-९*१ X ६*१; सहाय्या गंडळ - खंड
४-वा. ना. देशपांडे, यशवंत शास्त्री, संचालक -
खंड ४ कुंडलराय मोहंकर, वा. वर्गणी - खंड ४
'द्वयवार्तिक' रु. ११, 'त्रयवार्तिक' रु. १५.

[मुंम, नागपूर युनि. ला., जप्रे]

खंड १ - अंक १ आगस्ट १९४८, २ ए,
..., ४ (अक्टोबर १) नवंबर १९४८ ...

खंड २ - अंक १ ते ६. जानेवारी १९४९ ते
जून १९४९. अंक २ 'वापू स्मृति'.

खंड ३ - अंक १ ते ३, (४-५), ६. जुलै
ते डिसेंबर १९४९.

खंड ४ - अंक १ ते ६. जानेवारी ते जून
१९५०.

खंड ५ - अंक १ आगस्ट १९५० ते ३,
(४-५) नवंबर-डिसेंबर (१९५०) -
अंक (४-५) दिवाळी अंक.

सुज्ञानामृत

मासिक : प्रकाशक - तटस्थ खुट्याय मंडी
(शनसागरकलें), कोल्हापूर. मुद्रक - (१) बोध-
सुधाकर, (२) महाराष्ट्रमित्र, सातारा. वा. व. रु. २
मागाहून रु. ३. फु. अं. ८५. अंकांत २० पुष्टे.
८*५ X ६. प्रथमांक - एप्रिल १८७४.

उद्देश - उपयुक्त विषयाचे मासिक पुस्तक.
मुक्तलिखा व गृहस्थ याकरिता. **स्वरूप -** रसायन-
शास्त्र, पाकशास्त्र, वैद्यशास्त्र, प्योतिषशास्त्र, शेतकी-
संबंधी माहिती, कर्तवीर क्षेत्राचे वर्णन, कल्पित
कथा, नाटक, निबंध, चमत्कारिक समष्ट, कविता,
पुस्तकरीक्षण इ.

ब्रीदचान्म्य -

सद्विद्याशुधि मधुनी सुज्ञानामृत काढिले बहु सुरत ।
जन हो देवासमसे तेवाचाया न असे विषय मिरत ॥
[रेणुलें, गुंमप्र]
वर्ष १ व २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. एप्रिल
१८७४ ते मार्च १८७६. (दोन वर्षे)

सूर्यकांत

मासिक : सप्तादकमंडळ - न. का. बाबडेकर,
धी. शं. दिपे, ज. नी. कर्वे. प्रकाशक - संकर
न्यबक आवडे, पुणे. वा. व. क. ४. फु. अं. ४६.
अंक ७२ पुढे. ९*२ × ६*३. प्रथमांक - जुलै
१९३२ (१). शेषटक्का अंक - वर्ष १ अंक
(९ - १२) १९३४ - ३५ (१).

स्वरूप - सचित्र. मल्लप्रसाद तीनरणी चित्र.
बौद्धिक मासिक. विज्ञानविद्युयेंचे लेख, सरीर्ण
राज्य, १० पुढे बालविभाग. कविता, लघुकथा,
प्रवासवर्णने, विनोदी लेख, बौद्धी, ज्योतिषी टक्काटे
याचे मासिक मासिक.

ब्रीदचान्म्य -

प्रभवति शुचिर्दिग्गमाद्दे मणिर्न मृदा चयः ।

विशेष माहिती - " प्रो. चाफेकर यांच्या
देखरेखीजाली निवणारे अभिनव मासिक. "
[जाहिरात, हुदलीकराना बालशोध (३) वर्ष १
अंक ७ जुलै १९३२ मल्लप्र ४.] " मासिक
बंद केले. "

[माहसम]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १९३२ ते ३, (४ - ५),
६, (७ - ८) वा - फे १९३३, (९ - १२).
अंक (७ - ८) प्रतिमासपत्र चैतनी महबाल;
अंक (९ - १२) मीर विशोपाक ' मोरसल्यान
वार्षिक १९३४. "

सृष्टिज्ञान

मासिक : सप्तादक - फळवड भाऊ नगरकर,
मुद्रक - इंडियन प्रिंटिंग प्रेस, मुंबई. वा. व.

रु. १ भाषाक, टप्पलहशीळ ४६. फु. अं. ४२.
अंक १६ पुढे. ८*४ × ५*४. प्रथमांक -
जानेवारी १८८५. (पुस्तक - अंक).

स्वरूप - सचित्र. प्रामुख्याने शास्त्रीय व
बोधपर, नीतिपर, शानपर स्फुट विषय. थोर
पुरुषार्थी चरिते. मासिकार्थी ज्योतिषी.

ब्रीदचान्म्य -

शून्य म्हणजे बाणणे । अज्ञान म्हणजे तेजणे ।
विपरित शून्य म्हणजे देखणे । एकाचे एक ॥

- रामदास (दासबोध).

विशेष माहिती - मुद्रक - पुस्तक १ अंक
९ पाऊन माजगाव प्रिंटिंग प्रेस. ' टाइम्स ऑफ
इंडिया कॅलेंडर ' च्या घर्तीवर १८८५ चे ' सृष्टि
ज्ञान पंचांग ' काढण्याची योजना आजारासुळे
सोडावी लागली. द्वितीयावृत्ती - पहिल्या अंकाची
द्वितीयावृत्ती काढली. " ' सृष्टिज्ञान ' मासिकाचा
' ज्ञानदीप ' मासिकात अंतर्भाव होणार म्हणून
नित्येक दिवस प्रसिद्ध होत होते ... येगळे नंतर
काढले " — विविधज्ञान विस्तार वर्ष १७ अंक
१, जानेवारी १८८५.

[संमप्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१८८५.

वर्ष २ - अंक (१ - २) जानेवारी - फेब्रुवारी
१८८६ —.

सृष्टिज्ञान

मासिक : सप्तादकमंडळ - १ वि. ना.
माजेकर, २ गो. रा. पराजपे, ३ म. रा. आवरी,
४ धी. ल. भाबरेकर, ५ स. बा. हुदलीकर,
६ दि. बा. कर्वे, ७ थ. व. सहस्रमुद्धे प्रकाशक -
थ. म. सहस्रमुद्धे, पुणे. मुद्रक - बालेयान जा.
पुणे. वा. व. क. ३, गोवा व परदेश रु. ४.
फु. अ. ४४. अंक ३२ पुढे. ७*२ × ४*८
प्रथमांक - जानेवारी १९२८. पुढे चान्म १९६७.
(वर्षे - अंक, सध्या अंककमात्र)

उद्देश - शास्त्रीय विषयांसाठी वाढिलेले. शास्त्रीय विषयांची आधुनिक संशोधनासह सोप्या माध्यमात माहिती देणे. मराठी भाषेत सुस्पष्ट व साजऱ्या शैलीत शास्त्रीय विषयांचे निरूपण करणे. स्वरूप - सवित्र, पणोचित, शास्त्रीय विषयांची रंगीत चित्रे. शास्त्रीय चित्रांनी सुशोभित मलशुद्धे. विविध प्रकारचे ध्येय, विवेचनसदृशी आणि विषयमर्यादा यांनी कोणत्याही प्रचलित मराठी माहितीसह मित्र. रसायन-शास्त्र, भूत-शास्त्र, वैद्यक, ज्योतिष, पदार्थ-विज्ञान, प्राणि व मानसशास्त्र व सलग विषय, शास्त्राची चरित्रे. अति विषय नाहीत. सध्या-रसायनिक गप्पा, हानाचे वण, प्रभोचरे, विविध शास्त्रीय माहिती, वैज्ञानिकविश्वास (१९४८), संशोधन स्फुट (१९५०), पत्रव्यवहार.

प्रीतवाच्य -

[प्राग्बुध्दयानुगमन द्वितीय बुद्धिलक्षणम्।]

विशेष माहिती - पुढे - पहिली दोन वर्षे उच्च सहा अंकना (भाग १ व भाग २) सध्या उच्च. पुढे सहाचे सध्या उच्च. वर्ष १ अंक १ पासून ४८. वर्ष २५-३२. वर्ष १७ अनियमित, वर्ष १८-१६, वर्ष २१-४८. पुढे - वर्ष १ अंक ४ लक्ष्मीनारायण छ. सुबई, अंक ७ साहित्य सेवक छ. पुणे, वर्ष ५ अंक ५९ आर्यभूषण छ. पुणे. प्रकाशक - [आर्थिक वसावशारी] वर्ष १ अंक ४ लक्ष्मीनारायण छ. सुबई, अंक ७ गणेश महादेव आणि कंपनी, पुणे, वर्ष ५ अंक ५९ पासून आर्यभूषण छ. पुणे. भा. वर्णा - वर्ष २९ व. ५. एच - प्रथम भागवार व वर्षवार सुवि, चित्राची गती व मतिनेवार अनुक्रमिका देव. मध्यतरी १७ ते २० कागदांच्या टक्कड्यांमुळे थोडा त्रुटि केलेला आढळतो. नंतर पुन्हा सविस्तर त्रुटि केली. प्रसंगोपात एकदोन शुद्धिपत्रे (वर्ष ८ व वर्ष २३ व ३५६ समोर). संपादक मंडळ - वर्ष ७ माजेकर (क. १) निघन पावले. वर्ष ८ - सहस्रपुढे (क. ७) निवृत्त. माजेकराच्या बागी ८ डॉ. क. श्री. गडकर - एकूण सध्या ६. वर्ष १० - आजरेकर (क. ४) निवृत्त. त्याच्या बागी

९ प्रा. डॉ. आ. पराडेकर - एकूण सध्या ६. वर्ष ११ - हुदलीकर (क. ५) निवृत्त. आणि दोन नवे - १०. डॉ. वि. ना. गोखले, ११ प्रा. क. वा. केळकर - एकूण सध्या ७. वर्ष २१ - आनंदी (क. ३), गडकर (क. ८), पराडेकर (क. ९) निवृत्त आणि पाच नवे - १२ डॉ. मो. वा. चिन्मयकर, १३ डॉ. गो. रा. केळकर, १४ प्रा. ना. ह. पट्टे, १५ डॉ. म. घ. महाबळ, १६ डॉ. श्री. द. लिमये. "पहिली वीस वर्षांत प्रा. गो. रा. पराजपे व डॉ. दि. घों. वॉ. यांनीच सर्व संपादन केले आहे. पुढे एक वर्ष (वर्ष २१) डॉ. लिमये व यदाच्या वर्षी (वर्ष २२) डॉ. मो. वा. चिन्मयकर यांनी संपादनाची जबाबदारी अंगावर घेऊन साह्य केले." वर्ष १८ पासून मुद्रक - प्रकाशकाच्या निर्देशाच्या-बरोबर संपादन - प्रि. गो. रा. पराजपे असा स्वतः निर्देश सुरू. संपादकीय पत्रा - संपादन इन्स्ट्रुक्शन्स ऑफ सध्या, सुबई, वर्ष १९ पासून - प्रा. गो. रा. पराजपे, मुद्रक, पुणे.

"सृष्टिज्ञान वैदिक मुलाचे नाही. प्रौढांनाही मनोरंजक वाटून त्यांना मानसिक उत्साह वाढावा अशी त्याची रचना आहे. गूढ शास्त्रीय विषयां-विषयां नेहमीच्या प्रचारातल्या हजारां गोंडींवा त्यात समावेश आहे." नवनिर्मितीस उत्तेजन - वर्ष १२चा मुख्य उपक्रम परिमाणा संकलित करण्याचा. उत्तम ठरलेल्या निवडाला दर महिन्यास वरील देण्याची संपादकाची योजना. वर्ष २२ - सृष्टि-ज्ञानाची चंद्रांमोड. सृष्टिज्ञानासाठी ठेवून करणारा वरील. मेडी - वर्ष ६ पुणे येथील महाराष्ट्र शास्त्रीय परिभाषा मंडळाने सृष्टि-ज्ञानाचे 'विश्वीय रचना आणि उत्क्रांति' हे पुस्तक त्या मंडळाकडून वाचकास नवीन वर्षांची मेड. वर्ष ८ वरील महाराष्ट्र साहित्य संमेलनातील शास्त्रीय विभागाचे अध्यक्ष प्रा. गोनाळ रामचंद्र पराजपे यांचे भाषण 'मराठी शास्त्रीय वाङ्मय' ही पुस्तिका अंक ८५ बरोबर. विशेष पुरवण्या - (चांद्र अकादमीचे स्वतः श्रेष्ठ) वर्ष १२ - पारिभाषिक शब्दसंग्रह (पदार्थविज्ञान) - प्रा. गो. रा. पराजपे, वर्ष १३ - पारिभाषिक शब्दसंग्रह (रसायन शास्त्र) - डॉ. दि. घों. वॉ. वॉ. वर्ष १४ व १५ पारिभाषिक

शब्दसंग्रह (वनस्पति शास्त्र) - प्रा. सं. भा. पराडिकर, प्रकाशित वाष्मप-या मासिकातून गो. कृ. मराठेलेखित 'आधुनिक शब्दसंग्रह' अशी लेखमाला प्रकाशित झाली. त्याशिवाय शास्त्रीय निबन्धमाला भाग १ (१९३८) व भाग २ (१९४०) ही दोन सधिशानातील सज्जित निबंधांची पुस्तके विद्यापीठाच्या विनवी-वरून पाठ्यपुस्तके म्हणून तयार करून दिली.

[संमग्न, जमं]

वर्ष १ ते ४ - अंक प्रत्येकी १२ (सलग अंक क्रमांक १ ते ४८). जानेवारी १९२८ ते डिसेंबर १९३१ (चार वर्षे).

वर्ष ५ - अंक ४९ ते ५८, (५९-६०). जानेवारी ते डिसेंबर १९३२.

वर्ष ६ - अंक (६१-६३), ६४ ते ७२. जानेवारी ते डिसेंबर १९३३. जेट अंकातील प्रत्येक अंकाचे आरंभ पृष्ठ स्वतंत्र. भेट पुस्तक - 'विश्वाची रचना आणि उत्क्रांति.'

वर्ष ७ ते १६ - अंक प्रत्येकी १२ (सलग अंक क्रमांक ७३ ते १९२). जानेवारी १९३४ ते डिसेंबर १९४३ (दहा वर्षे). वर्ष ८ ची भेट व वर्ष १२ ते १५ च्या पुरवण्या वगैरे विशेष माहितीत पाहा.

वर्ष १७ - अंक १९३ ते १९८, (१९९-२००), २०१, (२०२-२०३), २०४. जानेवारी ते डिसेंबर १९४४.

वर्ष १८ ते २० - अंक प्रत्येकी १२ (सलग अंकक्रमांक २०५ ते २४०). फक्त २०५ व २०६ वगळून सारे दुमाही जोड अंक. जानेवारी १९४५ ते डिसेंबर १९४७ (तीन वर्षे).

वर्ष २१ ते २३ - अंक प्रत्येकी १२ (सलग अंकक्रमांक २४१ ते २७६). जानेवारी १९४८ ते डिसेंबर १९५० (तीन वर्षे).

सेवक

धैर्मासिक : संपादक - द. ह. अभिहोत्री.
[२५]

प्रकाशक - संपादक, नॉर्मल स्कूल फॉर मेल्स, अमरावती. मुद्रक - शरस्वती मुद्रणालय, अमरावती. वा. व. द. २. फु. अं. ८९०, अंश ३२ पृष्ठे. ८.९ X ६.७. प्रथमांक - डिसेंबर १९४५, पुढे चाकू १९६०.

उद्देश - शिक्षणविषयक शिक्षकांच्या अडचणी, पाठ्यग्रन्था अपेक्षा, बालकांच्या गरजा व शिक्षण-खात्यापुढील ध्येय व मार्ग याची माहिती देणे. महायुद्धोत्तर विद्याखात्यातील पुनर्वसनचे स्वरूप दर्शविणे, स्वच्छ - नवे प्रयोग, नव्या विचार-प्रणाली, नव्या शिक्षणपद्धती, राष्ट्राच्या गरजाप्रमाणे पाठ्यविषयातील बदल, शिक्षणाचे ध्येय व साधने याची चर्चा व मार्गदर्शन.

धींदवान्य -

जरि असेल खरुपणा पुण ।

जरि परोपकृतीच मनोहर ।

जरि असे चतुराख तरी मुला ।

सिक्विण्याकम छ्द नते मला ॥

— रे. ना. वा. टिळक

विदेश माहिती - प्रांतिक विद्या-खात्याच्या आभयाने निघाटिले. सरलेल्या प्रकाशन तारखा : १५ जुलै, अक्टोबर, जानेवारी, मार्च. संपादक - वर्ष १ अंक ४ पु. वि. वैरागकट.

[नॉर्मल स्कूल फॉर मेल्स, अमरावती, मुंबय]

वर्ष १ - अंक १ डिसेंबर १९४५, २ मा १९४६, ३ जुलै, ४ डिसेंबर १९४६. अंक १ मध्ये बालविभाग

वर्ष २ - १ मार्च १९४७, २ आ १९४७, ३ आ १९४८, ४ प्रमिल १९४८.

वर्ष ३ - अंक १ आगस्ट १९४८ (= जु-अक्टोबर १९४८), २ डि ४८, ३ मा १९४९. अंक १ समाज-शिक्षण विरोपाक (पुनर्मुद्रण मे १९४९).

वर्ष ४ - अंक १ आगस्ट १९४९, २ अ, ३ डिसेंबर १९४९...

वर्ष ५ - अंक १ मार्च १९५०, २ आ, ३ नवंबर १९५०—.

सेवक

सैतवाल - जाग्रती

मासिक : संपादक - कुंदर बळवंत दीवान.
प्रकाशक - संपादक, ग्रामसेवामंडळावरिता, वर्धा.
वा. व. र. ३. फु. अं. ८५. अंकात ४८ पृष्ठे.
७*२ X ४*८. प्रथमांक जानेवारी १९४८.
(सलग अंकप्रमांक).

उद्देश - विनोबांच्या चातू विचारांची आणि कार्याची परिचय राखू इच्छिणाऱ्यांचे जिद्दवाच्याचे साधन. स्वरूप - गंदे तालीम, समग्र ग्रामसेवा, आरोग्य, आदी सर्व जीवनोपरयोगी विषय, धर्माचे आणि धर्मग्रंथांचे अभ्ययन. देव, देव, माया, संस्कृती इ. चे साहित्य.

विशेष माहिती - लोकनामरीत छापलेले.
“ग्रामसेवावृत्त” १९४२च्या स्वातंत्र्यबळपत्रातील मसूमे हाते ते आता किनिक्क पन्नाप्रमाणे सेवक नावाने पुन्हा निवृत्त होत आहे.” (पाहा मागे ‘ग्रामसेवावृत्त’).

[मुंमं, विप्रतिमये]

घर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९४८. पृ. २ + ८ + ५९२.

घर्ष २ - अंक १३ ते २४. जानेवारी ते डिसेंबर
१९४९. पृ. ५७८.

घर्ष ३ - अंक २५ जानेवारी १९५०—.

सेवा

मासिक : संपादक - डा. ग. माकोडे.
सहसंपादक - चितामण हेडे. प्रकाशक - संपादक,
वर्धा. वा. व. र. ३. फु. अं. ८४. अंकात १६
पृष्ठे. प्रथमांक - नवंबर १९५०.

उद्देश - सुरेश मराठी साहित्य मंडळाचे.
स्वरूप - विविध विषय.

[कोष्ठेसंग्रह]

घर्ष १ - अंक १ नवंबर १९५०.

मासिक : संपादक - हिराबाब गिनदास चवडे.
प्रकाशक - संपादक, वर्धा. मुद्रक - जैन मुपाकर
छा., वर्धा. वा. व. र. १८४. अंकात १६ पृष्ठे.
८*४ X ५*४. प्रथमांक - जानेवारी १९२५.
(सन, शक, वीरनिर्वाणसंवत्)

उद्देश - जैनधर्मविषयक जाग्रती व संस्थांची
माहिती. स्वरूप - मराठी, हिंदी.

ग्रीदचारय -

देशकालतथा : नि तैथला धीरेव बाधिका ।
अवहितोऽन धर्मे स्यादवधान दि मुक्तये ॥

- बादीमहिंहरि.

[मुंमं]

घर्ष १ - अंक... (८-९) आगस्ट व
सप्टेंबर प्रकाशन दि. ३०-९-१९२५—.

सोवती

पाक्षिक / मासिक : संपादक - डा. श्री.
देवगुळे. प्रकाशक - डा. ना. सापळे, मुंबई.
मुद्रक - रामहण छापखाना, मुंबई. वा. व. र. १.
फु. अं. ८१. अंकात १४-२० पृष्ठे. ९*७
X ७*३. ७*२ X ४*८. प्रथमांक - अखिल
छा. १० वा. १८६३.

उद्देश - ग्रीद व बाल साक्षरताप्रसार कार्यांचे
बाहून घेतलेले. स्वरूप - सोपी भाषा, मोठ्या
साइपात जीवनातील प्रसंग, लहान लहान वाक्ये-
कविता, गोष्टी, कथा इ., ग्रीद मानसशास्त्र,
ग्रामशास्त्रविषयक लेख इ.

ग्रीदचारय -

‘राष्ट्राचे जीवन साक्षरता आहे.’

विशेष माहिती - प्रथम पाक्षिक ? “ नवे
सरकारपुरस्कारित ‘साक्षरता-दीप’ (पाहा पुरवणी
यादी) निघाटपासुळे आगही आमचे मासिक
केले. पृ. २० राहतील. ” ‘ पौर्णिमेला प्रसिद्ध
होते. ’ या माहितीप्रमाणे पहिले चार अंक

पाक्षिकाचे व अंक पाचगायन मासिकाचे असा
मेळ बघविता येईल.

[मंत्र]

पाक्षिक

वर्ष १ - अंक १ अश्विन १८६३, (२ ते ४),

मासिक

वर्ष १ - अंक ५ डिसेंबर १९४१ (मार्गशीर्ष
१८६३), ६ पौ, ७ माघ, (८ - ९) चैत्र
१८६४ —.

सौभाग्यसंभार

मासिक : संपादक - टी. सूर्याई (व
सूर्याई ?). प्रकाशक - अनंत विष्णु जोशी,
कोल्हापूर. मुद्रक - जेनेद्र छा. वा. व. १. फ.
अं. ८२. ७. ८ × ५. १. प्रथमांक - जून १९०१.

उद्देश - त्रियासाठी व त्रियाचे. त्वरित -
कविता, छंदुधारणा व शिक्षणविषयक लेख,
चर्चा इ.

ब्रीदवाक्य -

ननु वक्तृनिरोपनि. वृद्धा गुणगुहा वचने विपश्चितः ।

- मारवी.

विशेष माहिती - मध्यकाळ खुलासा ' किंवा
हळदवृक्ष '. संपादिकेचा वक्ता-मु. गोवा
पणजी, र. र. र. - वर्ष २ इ. १८८, फ. अं.
८. ८३. प्रकाशक - वर्ष २ गोविंद विनायक
आपटे, वार्ड. याच नावाच्या मासिकाबद्दल हा
अन्य सरलेस - " फोडे येथे १९१० साली
' हळदवृक्ष ' हे मासिक पुस्तक रामचंद्र पांडुरंग
वैद्य यांनी सुरू केले. मासिकाच्या संपादिका श्री.
सूर्याई वैद्य होत्या. मुरवातीचे काही अंक
छानापूर येथे छापून निवत. नंतर गोयातच...
सन १९१२ साली कायमचे बंद करण्यात आले."
(' गोमंतकीय नियतकालिक ' पृ. ३३ - ३४.)

[पुढील, मंडगाव]

वर्ष १ - अंक १ जून १९०१ ते ४ स,

(५ - ६ - ७ - ८), (९ - १०) फे-मार्च
१९०२....

वर्ष २ - अंक + ... २ सप्टेंबर १९०५, + ३
न १९०५, ४ डिसेंबर —.

त्रियांची मैत्रीण

पाक्षिक । मासिक : संपादक - निवृ ए.
ए. अंबटे. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक -
आर्यभूषण छा. वा. व. ८१२. अंकात
१२ - १६ पृष्ठे. ९.६ × ६.६. प्रथमांक -
(जानेवारी १८८८). (पुस्तक - अंक)

उद्देश - " हिस्ती व हिस्तीतर त्रियां-
करिता मेथोडिस्ट मिशनच्या युरोपियन त्रियांनी
काढले. " त्वरित - हिस्ती मताचे, त्रियांना
विविध विषयाची माहिती देऊन धार्मिक वृत्तीचा
विकास करणारे लेख.

विशेष माहिती - जारंभकाल - अशात.
पाक्षिकाचा कालनिर्देश पाहता आरंभ सप्टेंबर
१८९३ असावा; परंतु नंतरच्या मासिकाचा
कालनिर्देश पाहता तो (जानेवारी) १८८८
येतो. वर्णन वर्ष ५१ - ५३ चे, इंग्रजी मध्यका
- ' दि ' विमेन्स क्रेड. ' मध्यका चारथर मुद्रा
(शिका) - ऑल इंडिया लिटरेचर कमिटी,
इप्पे, एफ्. एम्. एव्. मध्ये पुष्पीगोदावर फॉस.
वर्षाचे अंक काही विसयत आढळतात. आरंभी
पाक्षिक असल्याचे दिसते. पुढे मासिक होऊन
अखेरिष्ठ क्रमगणना व वर्षारंभ देखील बदलला.
" आरंभापासून मासिकाचे चालकत्व युरोपियन
त्रियाकडेच. १९२७ - १९२८ च्या सुमारास
संपादिका - श्री. सौ. चंद्राचार्ड पॉल. "

[जाधवसमग्र]

[उपलब्ध अंकावरील कालनिर्देशात विलक्षण
विसंगती आढळते आणि नवरील क्रम ठरविणे
कठीण होते]

पाक्षिक

वर्ष २ - अंक ..., ३ नवंबर १८९४, ४
डि, ५ डि, ६ जा १८९५, ७ जा,

८ फे, ९ फे १८९५...

मासिक

जानेवारी ते डिसेंबर १९२९ - १२ अंक.
प्रत्येक अंकादर छात्रा याच अनुक्रमे पुस्तक
(१) ५९ पे ते ७० पे, मध्यमांशी जाने-
वारी ते डिसेंबर अंगे घटते महिने व १९२९
हा सन आणि उमर्या याच ओळीने अंक
१ ते १२ असा निर्देश.

जानेवारी ते जून १९३० - ६ अंक. बरील-
प्रमाणे पुस्तकप्रमाण ७१ ते ७६ व महिने
व अंकप्रमाण १ ते ६. जुलैचा अंक नाही.
घर ३८ - अंक ८ आगस्ट १९३० ते १२
डिसेंबर १९३०....

घर ५१ - अंक १, (२-३), ४ ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९३८. अंक ११ व
१२ यावर घर ५२ असा निर्देश.

घर ५२ - अंक १, (२-३), ४ ते १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९३९. पहिले ४
अंकाचे घर ५३, पुढच्या ५ अंकाचे ५४
व शेवटच्या ३ अंकाचे घर ५२ असे
निर्देश !

घर ५३ - अंक १ जानेवारी १९४० ते ३,
(४-५) ए-मे १९४० -.

स्त्री

मासिक : संपादक - शंकर धामुदेव किलो-
स्कर (मुद्रक, प्रकाशक). प्रकाशक - संपादक,
किलोस्कर धू लिमिटेड यांच्याकडिता. किलोस्कर-
वाडी. मुद्रक - किलोस्करवाडी प्रेस, किलोस्कर-
वाडी, वा. व. रु. ३० फु. अं. ८५, घर २
८४. अंकात ३२ पृष्ठे. १००२ X ८११.
प्रमाणक - आगस्ट १९३०. पुढे चालू १९६७.
(सत्या अंकप्रमाण)

उद्देश - महाराष्ट्र महिलांचे मासिक -
स्त्रियांच्या विचाराना चालना देऊन आपली
उन्नती घडवून आणण्याच्या त्यांच्या प्रयत्नाला
हातमार लावणे. स्वरूप - सचित्र, मनोरंजक,

उपयुक्त, नियमित. स्पष्ट लेख, चरित्रे, टनचरित्रे,
शुक्रपा, कविता. मनुष्य ३ वरील बालकांची
छायाचित्रे दे दिसावण; महिलांच्या चळवळी,
महिलांमधल्याचे संसार, स्वयंपाकघर, कायद्याचा
यत्ना.

विदेश माहिती - मासिक - किलोस्कर धू
लिमिटेड. वर्णन - स्त्रियांच्या हितासाठी माहि-
तेले उपयुक्त, रूपावलीयक व मनोरंजक मासिक.
घर ३ पाहून आरमापाहूनच्या जीवनवर्णाचा स्पष्ट
निर्देश नाही. पृष्ठे - घर २ - ४८, घर ३ -
५६, घर ६ - ६४, घर १२ - ५६.
विदेशांक - (दिवाळी अंक वगळून) अंक
९३ एप्रिल १९३८ घर विदेशांक, अंक १००
नवंबर १९३८ शंभरावा विदेशांक, अंक १२९
एप्रिल १९४१ नागपूर महिला विदेशांक, अंक
१७२ नवंबर १९४४ दादर मणिनीसमाज
विदेशांक, अंक १९० मे १९४६ बटोरे मणिनी
विदेशांक, अंक २२२ फेब्रुवारी १९४९ आरोग्य
विदेशांक, अंक २४० आगस्ट १९५० कुमार
विदेशांक.

[कचेरी, वाग]

घर १ - अंक १ ते १२. आगस्ट १९३० ते
जुलै १९३१. पृ. ३८४.

घर २ - अंक १३ ते २४. आगस्ट १९३१
ते जुलै १९३२. पृ. ५७६.

घर ३ - अंक २५ ते ३६. आगस्ट १९३२
ते जुलै १९३३. पृ. ६७२.

घर ४ ते १६ - अंक ३७ ते १९२. (प्रति-
घर अंक १२ आगस्ट ते जुलै). आगस्ट
१९३३ ते जुलै १९४६ (तेरा वर्षे).
याचप्रमाण अस्तोवर वा नवंबर दिवाळी अंक;
घर १३ व १६ अस्तो-नवंबर असे जोड
अंक दिवाळीचे.

घर १७ - अंक १९३ ते २०४. आगस्ट
१९४६ ते जुलै १९४७. अ ४६ दिवाळी
अंक. फे १९४७ (सत्या व्रम १९९)
पाहून सत्या व्रमाकाला प्राप्त.

घर १८ - अंक २०५ ते २१५. आगस्ट
१९४७ ते जुलै १९४८. फक्त ११ अंक.

मास १९४८ चा अंक (२११ च्या पुढचा) महात्मा गांधीनिधनोत्तर दंगलीमुळे निघाला नाही.

वर्ष १९ घ २० - अंक २१६ ते २३९. आगस्ट १९४८ ते जुलै १९५०. (दोन वर्षे).

वर्ष २१ - अंक २४० ते २५१. आगस्ट १९५० ते जुलै १९५१. नवंबर १९५० दिवळी अंक.

स्त्रीभूषण

मासिक : प्रकाशक - ददाशिव शानेश्वर मधू आणि मंडळी, मुंबई. मुद्रक - कॉईन्ट स्टॉक प्रेस, मुंबई. वा. व. ४८८ आगाज. फु. अं. ८५. अंकित २३ - २६ पृष्ठे. ९.३ x ६.४. प्रथमक - जून १८६४. पुस्तक - अंक.

उद्देश - त्रियाणी शानसंपन्न होऊन सत्कार हावाचा करावा. स्वरूप - १ स्त्रीधर्म, २ सद्गुणी त्रियाचे वर्णन, ३ स्त्रीशिक्षण, ४ शाक-शास्त्र, ५ स्त्रीक्रमगुरू, ६ त्रियौषध, ७ स्त्री-चौद, ८ ईश्वरी शान, ९ मासिक हेतू.

स्त्रीव्यास्य -

मध्यम -

देशस्थिती सुंदर व्हावयाते ।
शानी कराव्या अपि हो त्रियाते ।
पूजा दिसे मुख्य उपासना ही ।
यावानुनी अन्य लगाम नाही ॥

आरंभपृष्ठ -

स्त्रीभूषण नाम परी बोधे शाने समस्तजन दिपनी ।
शमनी संशय धारे खपनी अम हे गिरीष जेवि पवी ॥

विशेष माहिती - प्रत्यक्षहातचा पत्रा -
पालकृष्ण वासुदेव कीर्तिकर. वा. वर्गणी -
वर्ष २ व. ३. " भारतीयपुस्तक, अंक १ ते ७
पास ६. ४. "

[सुमंभ, मंडलिकपत्र]

वर्ष १ - अंक १ जून १८६४ ते ७ डिसेंबर १८६४....

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १८६६ ते ४ एप्रिल १८६६ -.

स्त्रीशिक्षणचंद्रिका

मासिक : संपादक - (सरकारी नंद)
दत्तानंद नीलकंठ नेरकर. प्रकाशक - विष्णु
धामन ठाकर, चेंगुलें, चार्वतवाडी. मुद्रक - लक्ष्मी-
विलास छा., चेंगुलें. वा. व. १०४. फु. अं. ८३. अंकित २४ पृष्ठे. ८.४ x ५.४. प्रथमक -
जानेवारी १८९९. (पुस्तक अंक).

उद्देश - त्रियाव सुशिक्षण प्राप्त व्हावे,
मानसिक व नैतिक बाबी दिकाव पावून संसारातील
कर्तव्यक्रम करण्यास सामर्थ्य यावे, बहुश्रुतगणा
यावा, अज्ञानजन्य वेढ्यात समजुती नाहीचा
व्हाव्या. स्वरूप - त्रियाव उदयोगी सुबोध
लेख, जुनी कविता, त्रियाचे धर्म, बालसंगोपन,
मुख्यचे ग्रंथशिक्षण, गोष्टी, चरित्रे, निबंध,
शास्त्रीय विषय, संसाराची अंगे व व्यापणे इ.
सर्व त्रियाव अनुभूत विषय.

धीर्यास्य -

जे जे काही आपणात ठावे । ते ते हळू हळू
शिकवावे ।

आहाणे वरुनि घोजवे । सकल जना ॥

[सुमंभ]

वर्ष १ - अंक १ ते ७, (८ - ९), १० ते
१२. जानेवारी ते डिसेंबर १८९९. पृष्ठे
२८८.

वर्ष २ - अंक (१ - ३) जाफे मा १९००,
(४ - ६) ए मे जून, (७ - ८) जु. आ
१९०० -.

श्री सद्योप चिंतामणी

मासिक : प्रकाशक - अंशुश रामचंद्र गाडेकर, मुंबई. वा. व. २०१०, मागाहून व. ३०१०. फु. अं. ०४. अंकात २२ पृष्ठे. ७७ X ५. प्रथमांक - अश्विन शु. १ श. १८०३ (सप्टेंबर १८८१).

स्वरूप - नीतिबोधक गुरखन्या, पातिव्रत्य दर्शक वार्दव्या य नाटके, श्रीसुधारणा, प्रंच व्यवस्था, पुढुंवातील मनुष्याची बागणूक, स्त्री-बालरोग, गर्भावस्था, प्रमाहारम्ये, पातशास्त्र, शिवणकला, कशिदा, रागोळ्या, चायकाची गाणी, ठगणे, कहाण्या, म्हणी, कविता, श्रीशिखण इ. विषय.

प्रीदवाक्य -

प्राची दश राहे स्वपतिवारी एठा प्रेम ठेवूनि बागे ।
नीतिरानाय पैाहे स्वकुलमहतिच्या कारणी फार मागे ।
बाळा हे योग्य शिक्षा नयनय रमवी पूजि सर्वज्ञ ईश ।
या धर्वाडी गुणानी युक्तिजन सदा पावती भूषणच ॥
[मुंमयं]
घर्य १ - अंक १ अश्विन १८०३, २, ३ मार्गशीर्ष श. १८०३. =

श्री सौंदर्य लतिका

मासिक : संपादक - (पुस्तककर्ता) आब्राहम रेऊनेन पेणकर. प्रकाशक - संपादक मुद्रक-आग्लो-लुईश ऑन्ड व्हरन्याक्सुलर छापखाना, मुंबई. वा. व. व. २ आगाऊ, व. ३ मागाहून. फु. अ. ०४. अंकात २० पृष्ठे ८२ X ५.३. प्रथमांक - १६ डिसेंबर १८८६. (पुस्तक अंक).

उद्देश - आबालवृद्ध स्त्रीपुरुषाच्या सल्लाग सोपार्थ. विशेषतः मगिनांस पुरवटीचा वेळ कटाळ्याणा म व्हावा. स्वरूप - पातिव्रत्यदर्शक

वार्दव्या, श्रीशिखण, पातशास्त्र, शिवणकला, कशिदा, प्रंचव्यवस्था, मुलाचे संगोपन, रोग, विदिरा व उपाय, गाणी, ठगणे, कहाण्या, नीतिबोधक कथा, बागणूक, स्त्रीरोग इ.

प्रीदवाक्य -

देशमित्रां मदरा व्हावयाते,
शर्मा कराव्या अपि हो निघाते.
सुखा दिसे मुख्य उपासना ही,
यावाचुनी अन्य उपाय नाही ॥ १ ॥

[मुमम]

घर्य १ - अंक १ डिसेंबर १८८६, २ जानेवारी १८८७ (सरकारी नोंद) -.

स्त्रीज्ञान प्रदीप

मासिक : संपादक - (तयार करणार) लक्ष्मण शर्कर अभ्यकर, ठाणे. प्रकाशक - लक्ष्मण शर्कर आणि मंडळी, ठाणे / मुंबई (डि १८७० पासून). मुद्रक - सूर्योदय छापखाना, ठाणे, न्याशनल छा. मुंबई (वर्ष २ अंक ४). वा. व. व. ३०८ आगाऊ, मागाहून ४०८. फु. अ. ०७. अंकात २४ पृष्ठे. ८.३ X ५.२. प्रथमांक - सप्टेंबर १८६९. (पुस्तक-अंक).

उद्देश - आबालवृद्ध स्त्रीपुरुषाच्या उपयोगा-करिता. स्वरूप - वार्दवरी, पौराणिक पतिव्रताच्या कथा, श्रीशिखणावर निबध, स्त्रियांचे रोग, मुलांचे रोग, सूतिका प्रकरण, पातशास्त्र, रहस्यवती, शिवण्याच्या युक्ती, रहस्यरस्या, पद्यात्मक हिंद-शोध, प्रपंचसंगी नाटक.

विशेष माहिती - व्यवस्थापक - रघुनाथ शंकरशास्त्री, मुंबई (डि १८७० पासून). घर्य १ अंक ५ - ' जानेवारीत (१८७०) वर ठेवावे लागले, सबब माळक दिलगीर. म्हणून नवी व्यवस्था केली. ' यात चालू असलेले ' जानकी ' हे प्रकरण पुढे ' अबलमित्र ' मध्ये चाद केले.

[आमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ सप्टेंबर १८६९ ते ४ डिसेंबर १८६९, + ५ डिसेंबर १८७०, ६ जानेवारी १८७१ ते १२ जुलै १८७१.
 वर्ष २ - अंक १ मार्च १८७१ ते १२ जुलै १८७२.

स्थानिक स्वराज्य

त्रैमासिक/मासिक : संपादक - मारचंद्र नंदेश्वर शुक्ले; वर्ष ६ - सदाशिव योशाराम नाईक. प्रकाशक - व्ही. व्ही. बाबेंकर, मुंबई. वा. व. १८८. फु. अं. ८१०, ८६. ९.७ X ६.६. प्रथमांक - (१ जुलै १९३२). शेवटचा अंक - वर्ष ११ अंक (६-७) सप्टेंबर-ऑक्टोबर १९४२. पुढे नामान्तर.

उद्देश - लोकल सेल्फ गव्हर्नमेंट इन्स्टिट्यूट, महाराष्ट्र धारा, पुणे, याच्यातर्फे.

विशेष माहिती - वर्ष ९ अंक ३ पासून मासिकात रूपांतर. वर्ष ११ अंक (८-९) पासून नागपूरच्या ग्रामणीशी एकत्र झाले. नाव ' स्थानिक स्वराज्य व ग्रामणी (नागपूर) ' असे झाले व संपादक - स. सी. नाईक व सहसंपादक - श्रीधर नारायण हुदार, ना. वि. पेडसे, अशी योजना. (पाहा ग्रामणी, नागपूर).

[ग्रं]

त्रैमासिक

वर्ष ४ - अंक १ जुलै १९३५, (२-३) अ ३५-जानेवारी १९३६ ...
 वर्ष ५ - अंक ... ३ ऑक्टोबर १९३६, ४ जानेवारी ३७.
 वर्ष ६ - अंक १ एप्रिल १९३७, (२-३) जु-अ ३७, ४ जानेवारी ३८.
 वर्ष ७ - अंक (१-२) ए-जु १९३८, ३ अ ३८, (४-वर्ष ८ चा १) जानेवारी-एप्रिल ३९.
 वर्ष ८ व ९ - अंक... २ जुलै १९३९, ३ अ,

(४-वर्ष ९ चा १) जानेवारी - एप्रिल १९४०....

मासिक

वर्ष ९ - अंक ३ ऑक्टोबर १९४० ते ८ मार्च १९४१. अंक २ निघाला नाही.
 वर्ष १० - अंक १, २, (३-४), ५ ते ११, (१२-वर्ष ११ चा १), एप्रिल १९४१ ते एप्रिल १९४२. (तेरा अंक).
 वर्ष ११ - अंक (२-३) मे-जू १९४२, ४, ५, (६-७) सप्टेंबर-ऑक्टोबर १९४२. पुढच्यासाठी नागपूरचा ' ग्रामणी ' पाहा.

स्थानिक स्वराज्य व ग्रामणी

(पाहा ग्रामणी)

स्फूर्ति

मासिक : संपादक - (' त्रिरात ' = कृष्णाजी लक्ष्मण सोमण). प्रकाशक - शंकर नरहर बोशी, चित्रशाला छा., पुणे. मुद्रक - चित्रशाला छाप-छाना, पुणे. वा. व. ३८६. फु. अं. ८५. अंकात १००, ५६ पृष्ठे. ७.२ X ४.८. प्रथमांक - (वलिप्रतिपदा श. १८५०) नवंबर १९२८. शेवटचा अंक - जानेवारी १९३४. (जोडीला सलग अंकक्रमांक).

उद्देश - राष्ट्रीय जागृती करणाऱ्या लघुकथा प्रसिद्ध करून विचारजागृती करणे. ' नाटके, लघुकथा, कादंबऱ्या व चरित्रे यात दाखिलेले. ' स्वरूप - सचित्र, पंगेबिने. प्रहसने, चरित्रे, चालू कादंबरी, प्रवास वर्णने, स्फुट लेख, कविता, नाटके.

व्रीदवाक्य -

स्फूर्ति अखिल विश्वाची जननी ।
 स्फूर्ति सकलमनःशोभायिणी ।
 स्फूर्ति अमिष पविताची तारिणी ।
 सुप्रसन्नचिन्ती हे स्फूर्ति ॥

विशेष माहिती - संपादक - वर्ष ३ अंक ३ जा १९३१ खुनाय गोविंद सरदेसाई (प्रथमच नामनिर्देश). पृष्ठे - वर्ष १ अंक १ ते ६ लहान आकाराचे, प्रत्येकी पृष्ठे १००; वर्ष १ अंक ७ पासून आकार मोठा (९.३ X ७.१) फ्लोन पृष्ठे ५६ फोडी. विषयवार व छेपकवार सूची - प्रत्येक वर्षी १२ व्या अंकात. सत्रा अंक-प्रमांक - वर्ष ४ पासून नित्य पद्धतीच्या वर्ष - अंक क्रमाच्या जोडीला, आरंभापासूनची अंकसंख्या ३७, ३८ ... याप्रमाणे दिटी. सरकारबद्दल जामिनकी मागण्यात आल्यामुळे बंद केले.

[संमंत्रं]

वर्ष १ ते ५ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (न ते अ). नवंबर १९२८ ते ऑक्टोबर १९३३. (पाच वर्षे). वर्ष २ पासून प्रतिवर्ष पहिला अंक 'व्यारंम जास अंक'.

वर्ष ६ - अंक १ नवंबर १९३३ ते ३ जानेवारी १९३४.

स्फूर्ति

मासिक : संपादकमंडळ - पांडुरंग धोंडू कोळपकर, दत्तात्रय दामोदर लासूरकर, प्रकाशक - संपादक, घुळे / मालेगाव, मुद्रक - श्रीराम इ. प्रेस, घुळे (वर्ष २). वा. व. रु. १०४. फु. अं. ८२. अंकात ८ (वर्ष २) पृष्ठे. ८.३ X ५.४. प्रथमांक - आगस्ट १९४१.

उद्देश - सोमवंशीय क्षत्रिय कासार समाज-प्रती मंडळाचे.

ग्रीदधान्य-

सचिष्ठ नाप्रत प्राप्य वरान् निबोधय । (वर्ष २)

विशेष माहिती - संचालक - सु. मा. वैद्य, सो. सि. धुमाळ, वि. नि. कोळपकर; वर्ष २ - धुमाळ व कोळपकर. स्थलांतर - वर्ष २ - घुळेकर संपादकाच्या राजीनाम्याचे संकट आल्यामुळे, संचालक धुमाळ हे मासिक मालेगावाहून चालविणार (वर्ष २ अंक २ पृ. १).

[मंत्रं, संमंत्रं]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९४१ ते ९ एप्रिल १९४२ + १० जू, (११-१२) जुलै १९४२. अंक १ परिपद सास अंक.

वर्ष २ - अंक १ आगस्ट १९४२, २ सप्टेंबर १९४२—.

स्वकुळ-साळी-विजय

मासिक / त्रैमासिक / मासिक : संपादक - वर्ष ५ महादेव पुंडलिक विचकर (प्रभा.). प्रकाशक - माऊराव रंगोबा पांडकर, बारामती, बराड. वा. व. रु. २. अंकात १६ पृष्ठे. ७.८ X ५. प्रथमांक - आगस्ट १९२१. उद्देश - विचकर वार्ता.

ग्रीदधान्य -

वर्ष ५ -

उद्धरेदात्मनात्मानं नात्मानमवसादयेत् ।

आत्मेव ह्यात्मनो भंधुरात्मैव रिपुघ्नतनः ॥

विशेष माहिती - मयळ्यात खुलासा - (विचकर मासिक). प्रकाशन स्पष्ट - वर्ष ५ पासून बराड. संपादक - वर्ष १२ महादेव पुंडलिक विचकर (प्रकाशक).

मासिक

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९२१ ते ३ ऑक्टोबर १९२१....

वर्ष २ अंक ... १२ जुलै १९२३.

वर्ष ५ - अंक + ... ३ डिसेंबर १९२५ ते ११ आगस्ट १९२६....

वर्ष ६ - अंक १ ऑक्टोबर १९२६ १, (२-३)...

त्रैमासिक

वर्ष १० - १ जून १९३१, २ स, ३ डि, ४ मार्च १९३२.

मासिक

वर्ष ११ - अंक ... ५ ऑक्टोबर १९३२, (६-७) नवंबर-डिसेंबर १९३२...

धर्म १२ - अंक (१ - २) जून-जुलै १९३३,
... ६ नवंबर १९३३ - अंक (१ - २)
रास अंक.

स्वच्छंदानंदी गीतार्थदीपिका

मासिक : संपादक - (लिहिणार) स्वच्छंदा-
नंद, प्रकाशक - धामन गणेश कामत, सादार.
वा. व. व. ३. अंकांत २४ पृष्ठे. प्रथमांक -
पौर श. १८२३. (पुस्तक - अंक).

स्वरूप - मूळ संस्कृत व मराठी वचारात्मक
' दीपिका. '

प्रीदवान्य -

नयति जगद्गुरुकृष्णः संप्रति पार्थः समीरितः
कृष्णे ।

नयति स भगवान्यासः सत्यं गीतामृतस्य यक्षदः ॥

धर्म १ - अंक १ पौर १८२३.

स्वदेश भगिनी

मासिक वर्तमानपत्र : संपादक - सी.
साराबाई नरनरकर (इंग्लिश टीचर, फ्री वर्च मिशन,
गव्ह ह्यायस्कूल). प्रकाशक - सुंदर. वा. व. व.
१८४. फु. अं. ८२. ६.८ x ५.१. प्रथमांक -
जुलै १९०२. (पुस्तक - अंक).

उद्देश - श्रियाकरिता उपयुक्त, बोधपर व
मनोरंजक.

प्रीदवान्य -

सम-विषम गृही ते पाहिजे हो कशाला ! !
समसम नरनारी वा न ती आपणाला ! !
समजुनि मनि देती साहा ते एकमेका ।
अपि मग गृहि तेणे नाहि वेणार भोका ।

- कीर्तिकर.

आरंभपृष्ठ -

श्रिया पुरुषाची अस्ति सौख्यी ती ।

बलकाच्या जणु बाहुल्या कि हाती ।

वाळ येवळ निघये तुम्हां सागे ।
मुक्त होऊ एकल्या ज्ञानमार्गे ॥

[पुष्प]

धर्म १ - अंक १ जुलै १९०२ ते ४
ऑक्टोबर १९०२ -

स्वधर्म

मासिक : प्रकाशक - शंकर रामचंद्र दाते,
पुणे. वा. व. व. ३८१३. ९.५ x ६.५.
प्रथमांक - जून १९२६.

स्वरूप - वैदिक रिवा पौराणिक धाव्य-
विषयक लेख, सामाजिक विषयांवर लेख, जागतिक
व स्वराष्ट्रीय वृत्तविशेष, मुख्यत्वे हिंदुधर्माची
चळवळ.

प्रीदवान्य -

स्वधर्मे निधन श्रेयः परधर्मो भयावहः ।

विशेष माहिती - धर्म व व्यवहार यांची
सांगड घालणारे. डॉ. कुर्तकोटी यांच्या संपादक-
त्वापायी चालणारे ' स्वधर्म ' नावाचे छात्रादिक
(मुख्यात सुमारे १९२१) होते, त्याचे मासिकात
रुपांतर.

धर्म १ - अंक १ जून १९२६ -

स्वधर्मसेवा

मासिक : संपादक - अनंत नरसिंह शहाळे.
प्रकाशक - संपादक, शहापूर (वेळगाव). वा.
व. व. ८१२. फु. अं. ८१८६. अंकांत २४
(अंक ३) पृष्ठे. ७.३ x ४.२. प्रथमांक -
जानेवारी १९०७.

उद्देश - ' वैष्णवी ' द्वैतमतप्रतिपादक मध्या-
चार्येय. धर्मविषयक. स्वरूप - विष्णुरहस्य-
ग्रंथ व भाषांतर, वेदान्त, उपयुक्त माहिती,
युक्तिमलिका, नित्यधर्मविधी, कलियुगातील धर्म इ.

धीदवाभ्य -

स्वयंसेवा कुटुंब गुरु धारणमूळत ।

परोपकारे मानाद्यः श्रीनिराश्रान्तमास्तु ॥

विशेष माहिती - तीन वर्षे चालू होते
अशी ऐनीव माहिती.

[सत्रास मंडगाव, अवघानी पुणे]

वर्ष १ - अंक १ ते १२, जानेवारी ते डिसेंबर

१९००.४. २६४.

वर्ष २ - अंक ... + २ एप्रिल १९१८ —.

स्वयंसेवक

धैमासिक / मासिक : संवादक - (एडिटर)
गो. पु. हेगडे देसाई. प्रकाशक - वि. का. प्रियोळकर,
फोंडे, गोवा. मुद्रक - आत्माराम मुद्रागार,
फोंडा. वा. व. रु. नै. ८८. फु. अं. नै. ८३.
अंकात धैमासिक १६ पृष्ठे. मासिक ९९ × ६८.
प्रथमांक - जुलै १९१५.

उद्देश - मराठीचा व महाराष्ट्राच्या एकीकरणाचा पुरस्कार. स्वरूप - मराठी, कवित, कौकली.

धीदवाभ्य -

(१)

आस्ते मग आसीनस्थोर्ध्वस्तिष्ठति निष्ठा. ।

शेते निग्रमानस्य चराति चरते मगः ॥

- ऐतरेय ब्राह्मण.

(२) वर्ष ५

सत्यावरता नाही धर्म ।

सत्य हेच परब्रह्म ॥

विशेष माहिती - प्रकाशक - वर्ष २ अंक १ ते ४ हेगडेदेसाई अंक ५ पासून रामचंद्र मंगेश राव. वर्ष ३ अंक २ पासून शा. का. प्रियोळकर. मसालक - वर्ष २ पासून वि. का. प्रियोळकर. वा. वर्गणी - वर्ष २ रु. २, वर्ष ३ - रु. २८८; फु. अ. ८४. मुद्रक - वर्ष २ अंक २ मदानंद मुद्रणालय, गायकटूर, वर्ष ३ अंक २ स्वयंसेवक मुद्रामंदिर, यान प्रा. कोणारी व प्रा. वसंतराव

नाईक याचे छेप प्रकाशित झाले. देमादमाहात्म्य हे संवकाव्य लोकप्रिय झाले.

[मंडगाव]

धैमासिक

वर्ष १ - अंक १ जुलै १९१५, २ अ, ३ जा १९१६, ४ एप्रिल १९१६ (बद पडले).

मासिक

वर्ष २ - अंक + १, ३, (३-४), ५, (६-७), (८-९), (१०-१२) जानेवारी ते डिसेंबर १९२०.

वर्ष ३ - अंक + १ चैत्र १८४३ (एप्रिल १९२१), + २ फे १९२२ ते १०, (११-१२) डिसेंबर १९२२.

वर्ष ४ - अंक + १ ते १०, (११-१२). भाग्य १९२३ ते जुलै १९२४. अंक १ बुद्धमहाराष्ट्र खास अंक.

वर्ष ५ - अंक + (१-२) भाग्य छप्पर १९२५, ३ ते ८ मार्च १९२६ —. अंक (१-२) खास मातु अंक.

स्वाध्याय

मासिक : संवादक - धुंडिराज गणेश दीक्षित वाकर. प्रकाशक - धीपाद गोविंद धरवे, पुणे. वा. व. रु. ६ फु. अं. ८१०. अंकात ३६ पृष्ठे. ९९ × ६८. प्रथमांक - माघपद शु ४ शु. १८४२.

स्वरूप - वैदिक, औपनिषदिक ब्रह्ममिह.

धीदवाभ्य -

स्वाध्यायाम्यसन चैव चाग्रय तप उच्यते ।

- भगवद्गीता.

विशेष माहिती - प्रकाशक - वर्ष २ दामोदर लक्ष्मण लेले, वार्ड. वार्षिक वर्गणी - वर्ष २ रु. ३. फु. अ. ८४. वाकार - वर्ष २ - ८.१ × ५.१.

[मुमयं, डेक्क]

वर्ष १ - अंक १ ते ६, (७ ८), (९ -

१२). भाद्रपद १८४२ ते आषाढ १८४३.
 वर्ष २ - अंक + १ मार्गशीर्ष १८४३ ते ४
 फाल्गुन १८४३ + ५ भाद्रपद १८४४ ते
 १०, (११ - १२) फाल्गुन १८४४
 (१ चैत्र १८४५).

स्वाध्याय

मासिक : संपादक - लक्ष्मण बाळकृष्ण राजे.
 प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - श्रीगंगाधर
 प्रेस, दादर. वा. व. रु. १८८. अंकात १६ पृष्ठे.
 ९'७ X ६'६. प्रथमांक - जानेवारी १९३७.

उद्देश - अध्यात्म विषयावरील लेख.
 स्वरूप - भगवद्गीतास्वाध्याय, ज्योतिषशास्त्र-
 स्वाध्याय, संस्कारस्वाध्याय, शिर्षोष्ठांश स्वाध्याय,
 संकीर्ण स्वाध्याय. यात प्रचलित विषयाची चर्चा,
 शाळातील व कॉलेजातील विद्यार्थ्यांचे प्रश्न व उत्तरे.
 शेवटचे सदर अध्यात्मदृष्टीने उद्घापोह करण्या-
 करिता आहे.

विशेष माहिती - जोडीला इंग्रजी लिपीत
 मथळा 'स्वाध्याय.'

[मग]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९३७ ते ९
 सप्टेंबर १९३७ —.

स्वावलंबन

मासिक : संपादक - ग. ना. कानिटकर.
 प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - गोवर्धन छा. पुणे.
 वा. व. रु. ३. फु. अं. ८४. अंकात १००
 पृष्ठे. ७'१ X ४'९. प्रथमांक - सप्टेंबर १९२४.

उद्देश - महात्मा गांधींच्या मताचा प्रसार व
 खादीच्या साहाय्याने खेडेगावची संघटना व
 विधायक कार्यक्रम यास पोषक मदत देणे.
 स्वावलंबी वृत्तीला पोषक वाढत्याचा प्रसार, शहरे
 व खेडी यातील बहुजनसमाजास देशहितपोषक

शिक्षण. स्वरूप - सचिन. आमचे हृदगत,
 महात्माजी म्हणतात, गांधी - शिक्षण - माला,
 म. गांधींचे आत्मचरित्र व लेख इ.

ब्रीदवाक्य -

शहाणे करावे जन । पतित करावे पावन ।
 पृथ्वीमाथे भगवद्भजन । वादवाचे ॥ - श्रीरामदास.

विशेष माहिती - थिऊर लोकशिक्षण सभा-
 साठी. 'स्वावलंबन' मासिक व 'गांधीशिक्षण-
 माला' दोहोंची मिळून वार्षिक वर्गणी रु. ३.
 व्यवस्थेच्या सीपीसाठी माला ही मासिकाची
 पुरवणी म्हणून प्रसिद्ध होई. दोन्ही मिळून पृष्ठ-
 सख्या समराख्या सुमारे जाकार - वर्ष २-
 ९'८ X ७'३.

[पुनर्ग्रं, ग्रं]

वर्ष १ - अंक १ सप्टेंबर १९२४, २ अ २४ +
 ३ जानेवारी १९२६ ते ६ ए + ७ जुलै
 १९२६ ते १२ डिसेंबर १९२६.
 वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १९२७, २—.

हरिदास

मासिक : संपादक - धनवंत सत्ताराम
 गवाणकर. प्रकाशक - शिवराम गणेश गवाणकर,
 रत्नागिरी. मुद्रक - बळवंत मुद्रणालय, रत्नागिरी.
 वा. व. रु. २८८. फु. अं. ८३८६. अंकात
 २४ पृष्ठे. ८'४ X ५'४. प्रथमांक - जून १९२६.

उद्देश - "पृथ्वीची राहणी व हृत्पृथ्वी स्थिती
 यातील फरक दाखवून कसे वागावे ते शिकविणे."
 स्वरूप - श्रीदासबोध, रामायण, महामारत,
 भागवत, मुद्रसिद्ध कवींचे वेचे वगैरेच्या आधारे
 शब्द साध्या भाषेत विवेचन.

ब्रीदवाक्य -

नाम घेता नव्हे मोल । नाममन नाही खोल ।
 दोषि अश्वराचे काम । उच्चाराचे राम राम ।
 नारी वर्ण पर्मे याती । नामी अवधीपि खरती ।
 तुका म्हणे नाम । चैतन्य निजधाम ॥

विशेष माहिती - नमुना शंकाचा आकार
७'२ × ४'८, पृ. १६, कि. ४२. त्यावर
ब्रीदवाक्य 'कृतातकटकामलपञ्जरा दिखे लागली,'
इत्यादी ४ ओळी - मोरोपंत.

[महाराव]

घर्ष १ - अंक १ जून १९२६.

हरिदास

मासिक : संपादक - लक्ष्मण अनंत दांडेकर.
प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - स्वस्तिक
मुद्रणालय, पुणे, वा. व. व. ४०१०. फु. अं.
८६. अंकात ३२ पृष्ठे. ८'३ × ५'५. प्रथमांक
- अक्टोबर १९४९ (विजयादशमी).

उद्देश - धीर्तनविषयक. आपल्या श्रेष्ठ
संस्कृतीचा उपयोग करून समान वर्षिणू, गुणी
व अधिक नीतिमान होण्यासाठी श्रद्धे. तत्त्वज्ञ -
चरित्रे, भाष्याने, अनुयादित छापिते, हरि-
दासाची शिंदोरी, विचारसौंदर्य इ. सदरे.

ब्रीदवाक्य -

आपुलिया सुखस्वार्था । कैलीच करावी हरिकथा ।
हरिकथेविण सर्वथा । राहोच नये ॥ - समर्थ.

[मंत्र, भुमंत्र]

घर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९४९ ते ३,
(४ - ५) जानेवारी-फेब्रुवारी १९५०.

हर्शल

मासिक माला : संपादक - नारायण सदा-
शिव मराठे. प्रकाशक - दत्तानय हरी गोखले
(मुद्रक), मुंबई. फु. अं. (वर्ष १ व २)
८८. अंकात १६ पृष्ठे. ७ २ × ४'८.
प्रथमांक - जुलै १९२३. (माला - पुष्प).

उद्देश - ज्योतिषविषयक लेखमाला - तेजी-
मंदीविषयक.

विशेष माहिती - मध्यप्रांवर छोटे हर्शल
ताऱ्याचे विषय. पहिल्या दोन माला प्रत्येकी सहा
पुष्पांच्या. तिसरी १२ पुष्पांची. वा. वर्गणी -
माला ३ रु. ३०६, फु. अं. ८८; माला ४
(सहा पुष्पे) रु. १०१०. पञ्जशक - माला
३ - ना. स. मराठे. माला ३ मध्ये एप्रिल
महिन्याचे अंक दोन अखून मेच्या नावाचा अंकच
नाही.

[मंत्र, वनंक्समह]

माला १ - अंक जुलै ते डिसेंबर १९२३.

सहा पुष्पांची माला पहिली.

माला २ - अंक जानेवारी ते जून १९२४.

सहा पुष्पांची माला दुसरी.

माला ३ - अंक + जा ते जू, (जु - भा),
स, अ (प्र. २८ डि २५), (न - डि)
(प्र. १३ फे १९२६). जानेवारी ते डिसे-
ंबर १९२५. बारा पुष्पांची माला तिसरी.

माला ४ - अंक १ (मसिदी १६ मार्च १९२६),
२ (प्र. ९ मे २६), ३, ४ + (एक वर्षाने)
५, ६ (प्र. १९२८) —.

हंस

मासिक : संपादक - दत्तात्रय गंगाधर घेडण-
कर. प्रकाशक - रामकृष्ण विठ्ठल बहुलेकर.
सातारा. मुद्रक - शंकर धासुदेव गोडसे, सातारा.
अंकात १६ पृष्ठे. प्रथमांक - (वैश्र. श. १८५५),

उद्देश - सनातनी जनतेचे सुखपत्र. महात्मा
गांधींच्या अस्तित्वाविषयक घोरणाला विरोध
करणे.

विशेष माहिती - ' हंस ' सन १९३३
मध्ये सनातनी जनतेचे मतपत्र म्हणून साप्ताहिक
स्वरूपात सुरू झाले. त्याच स्वरूपात १९४५
पर्यंत बारा वर्षे चालले. नंतर आर्थिक अडचणी-
मुळे पुढे त्याचे काही पाक्षिक अंक निघाले व
नंतर मासिक अंकही निघाले (लिहून आलेल्या
मजबूर). आर्थिक अडचणीमुळे बंद.

[संमं]

वर्ष १४ - अंक ..., ४ भाषा १८६८ ते १३ चैन १८६९.

वर्ष २ - अंक (१-२) वैशाख - ज्येष्ठ १८६९, (३-५), (६-७) अश्विन - कार्तिक १८६९ —.

हंस

मासिक : संपादक - अनंत बाळकृष्ण अंत-
रकर, प्रकाशक - संपादक, सुंदर, सुदक - राध-
वैभव प्रेस, सुंदर, वा. व. व. व. व. व. ८१२.
अंकात ४२, ४८, ६४ पृष्ठे. ११ X ८.६.
प्रथमांक - (जुल १९४६), मे १९४७. पुढे
चाळू १९६७.

उद्देश - जीवनाच्या सर्वांगीण विकासाचा
माहिती, स्वतः - एक छंद 'माहज्याची पोतडी'.

विशेष माहिती - प्रथम १९४६ मध्ये ४
पुणे-१ जुल - वास्तविक पुष्प, २ भाषा, ३
अक्टोबर (सुमारे) - दीपावली पुष्प, ४ डिसेंबर-४ ये
पुष्प. नंतर १९४७ फेब्रुवारी पासून 'प्राविण्य-
प्रकाशन' वर्ष १३ वे अंक दोन, अशा उल्लेखा-
निशी नियमितपणे दरमहा प्रकाशनास आरंभ झाला.
कारण 'प्राविण्या'च्या तेराव्या वर्षाचा पहिला
अंक अक्टोबर १९४१ च्या आधीच प्रसिद्ध
झालेला होता (पाहा मागे 'प्राविण्य' पृ. १७०-
१७१). मे १९४७ पासून 'प्राविण्य' प्रकाशनाचा
उल्लेख जाऊन स्वतंत्रपणे 'हंस' मासिक
वर्ष १ अशा उल्लेखानिशी सुरूवात. अशा
प्रकारे जुल १९४६ ते सप्टेंबर १९४७ अखेर
एकूण १२ अंक निघाले. अक्टोबर १९४७ च्या
अंकावर 'हंस' वर्ष २ अंक १ अशा उल्लेख
येतो. पुढे अक्टोबर हाच आरंभ चालू.

[मं, सुंमं]

प्राविण्य प्रकाशन

वर्ष १ - अंक... २ फेब्रुवारी १९४७ ते ९ सप्टेंबर
१९४७. अंक ६ विनोद विरोपांक. अंक ५ मे

१९४७ पासून 'हंस' मासिकाचा स्वतंत्र
निर्देश.

वर्ष २ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९४७
ते सप्टेंबर १९४८. अंक ३ लक्ष्मणा विरो-
पांक. अंक ९ विनोद विरोपांक.

वर्ष ३ - अंक १ अक्टोबर १९४८ ते १२
सप्टेंबर १९४९. अंक २ दिवाळी अंक, अंक
७ कथाविरोपांक, अंक ११ चित्रपट विरोपांक.

वर्ष ४ - अंक १ ते १२. अक्टोबर १९४९
ते सप्टेंबर १९५०. अंक २ दिवाळी अंक,
अंक ५ कथा विरोपांक, अंक ८ चित्रपट -
विरोपांक, अंक ९ विनोद विरोपांक.

वर्ष ५ - अंक १ अक्टोबर १९५०, २ दिवाळी
अंक—.

हलदकुंकू

[पाहा सौभाग्यसंभार (क्या हलदकुंकू)]

हास्यकौतुकसंग्रह

मासिक : प्रकाशक-सुंदर, सुदक - सरस्वती-
शृंगार प्रेस, सुंदर, वा. व. व. ८१२. अंकात
१६ पृष्ठे. ८.५ X ४.७. प्रथमांक - जानेवारी
१८९८.

उद्देश - मनोरंजक मौजेचे. स्वतः - हसा-
हस, टोंगटोंग, रमलामल, खुशमस्करी, ऐतिहासिक
कादंबऱ्या, सुरस गोष्टी, दंतकथा, कहाण्या. विक्रम,
भोजराजा, कालिदास, अकबर, बिरबल, कवी
गंगमाट यांच्या गोष्टी. हास्यकारक फास.

[मं]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १८९८ ते ३ मार्च
१८९८—.

हास्य-विनोद

मासिक : संपादक - (जगन्नाथ खनाथ

आजगावकर). प्रकाशक - जगन्नाथ खुनाथ आजगावकर, मुंबई. वा. व. रु. १८४. फु. अं. (नमुना अंक) ८२. अंकात ३२ पृष्ठे. ६.७ X ४.७. प्रथमांक - जानेवारी १९१५.

स्वरूप - ऐतिहासिक गोष्टी, थोरांची चरित्रे, आख्यायिका, लढाईची साधन हवीसत, मनोरंजक गोष्टी, विनोदी लेख, हास्यविनोद, चुटके इ.

विशेष माहिती - 'टिड्‌विटसुंच्या धर्तार' असे बाहिरातीत वर्णन. "स्वर्गीय प्रणयाच्या असंभाव्य गोष्टी किंवा अर्वाचीन कथ्याच्या प्रणयी कविता यांनी पृष्ठे न भरविता..." यात कृष्णाजी महादेव धर्तारिखित 'शिलोप्याच्या गप्पा'.

[मुंमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९१५.

हितचिंतक

मासिक : संग्रहक - खुनाथ विष्णु शिर-
दोणकर, सहस्रपादक - अंक २२ यशवंत नारायण मोचे (उपसंपादक). प्रकाशक - संग्रहक, ग्वाल्हेर. वा. व. रु. २ फु. अं. ८३. ८.६ X ५.३. प्रथमांक - मे १९३१. (सद्या अंकनमाक).

उद्देश - महाराष्ट्राकडे महाराष्ट्रसंस्कृतीचा प्रसार करणे.

ग्रीद्वान्य -

मराठा त्रिवुक्ता मेळवावा ।

महाराष्ट्रधर्म वाढवावा ।

विशेष माहिती - जाकार वर्ष २ - ९.६ X ६.६, वर्ष ३ ९.७ X ७.३. वा. वर्गणी - वर्ष ३ रु. २८४.

[माइसमं पुणे]

वर्ष १ - अंक ... १० फेब्रुवारी १९३२ ते १२ एप्रिल १९३२.

वर्ष २ - अंक १३ ते २८. मे १९३२ ते एप्रिल १९३३. अंक २१ जा १९३३ जास पातिसव अंक.

वर्ष ३ - अंक २५ मे १९३३ ते ३२ डिसेंबर १९३३ - अंक ३१ न १९३३ जास शिंदे अंक.

हिंद

मासिक : संपादकमंडळ - परशुराम चितामण गद्रे, मोरेश्वर गोपाळ जोशी, नरहर मोरेश्वर जोशी (कार्यकारी संपादक). प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - हिंद मुद्रणालय, मुंबई (वर्ष ३ अं १). वा. व. रु. ३. फु. अं. ८५. अंकात ३२ पृष्ठे. ७.८ X ५.२. प्रथमांक - जानेवारी १९४६. पुढे चालू.

उद्देश - ज्ञान आणि करमणूक. लंकाना काय आवडेल ते व त्याबरोबरच काय आवडेल पाहिजे ते खाद्य सतत पुरविणे.

ग्रीद्वान्य -

स्वातंत्र्य च स्वधर्मश्च हिंदुत्वं शानवाहनम् ।
स्वदेशसेवा कार्या च माणः कष्टमनैरपि ॥

विशेष माहिती - हिंदुविश्वासाचे कायप्रचाराचे मासिक. साप्ताहिक मासोद्धार केंद्राच्या मंडळीसाठी (वर्ष ३ अंक १). जाकार - वर्ष ३ - १०.८ X ८.३. वा. वर्गणी - वर्ष ३ रु. ६, फु. अं. ८१०; वर्ष ५ रु. ५. वर्ष ३ व ४ च्या अखेरच्या काही अंकांचे आवडे व मासाले निर्देश यांची सगळी थोडी चुकनी आहे; पण सरासरी मेळ आहे.

[मुंमंत्र]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४६.

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १९४७ ते १० अक्टोबर १९४७....

वर्ष ३ - अंक १ जानेवारी १९४८ ते ८ आ, + ९ अ, न, (३), १२ डिसेंबर १९४८. अंक ३ मा म गापीजी विशेषांक, अंक ८ आ स्वातंत्र्य खादिवस विशेषांक, अंक १० (११ १) न दिवाळी अंक.

वर्ष ४ - अंक १ जानेवारी १९४९ ते ९ स,
(अ.न) = अंक १० (१०-११?),
११(१२?) डिसेंबर १९४९. अंक ८ आ
लघुकास्पर्धा विशेषांक.

वर्ष ५ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर
१९५०, अंक ११ न दिवाळी अंक.

हिंदुकुमारी

मासिक : संपादक - डॉ. सी. इंदुमती नारिक.
प्रकाशक - काशीनाथ रायजी पाटवणकर, मुंबई.
मुद्रक - श्री लक्ष्मीनारायण प्रेस, मुंबई. वा. व.
रु. २०४. फु. अं. ८३. अंकात ३२ पृष्ठे.
७'२ X ४'८. प्रथमांक - एप्रिल १९२३.

उद्देश - सुनीधाटी असे स्वतंत्र मासिक
नाही म्हणून मुलामुल्लंघ उपयोगी. स्वरूप -
सचित्र. विवेचने. ऐतिहासिक गोष्टी, भाष्यायिका,
महाराष्ट्रातील अद्भुत कथा इ.

[मग्रे, मद्रगाव]

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १९२३ ते ४ जुलै
१९२३—.

हिंदु धर्मविवेचक

मासिक : संपादक - (सरकारी नांद)
राजाराम रामकृष्ण मागवत. प्रकाशक -
(व्यवस्थापक) सत्ताराम सदाशिव उळे, मुंबई.
वा. व. रु. ४१२. फु. अं. ४१. अंकात १६ पृष्ठे.
६'५ X ४'८. प्रथमांक - कार्तिक श. १८०७.

उद्देश : हिंदुधर्माचे स्वरूप खरे हिंदू लोकांस
थोडेबहुत कळावे म्हणून. स्वरूप - शून, उपसमा
व कर्म याचा समावेश. हिंदुधर्मात व तदाधारभूत
धर्मिस्मृती व पुराणे यांत लिहिलेले व पूर्वाचार
बाल्य आलेले असलेले ते. मिशनरी आदिक्कस
पराशक्ति उचरे, हिंदुधर्मासंबंधी सर्व प्रकारची
उत्तुक्त माहिती.

ग्रीदवाक्य -

न जातु कामान्न भयाद् व्योमाद्
धर्मं त्यजेन्नितितस्यापि हेतोः ॥ - महाभारत.

विशेष माहिती - वर्ष २ अंक १ वर शक
१८०९ असे सुर्वीने छापले आहे.

[राजत सग्रह]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. कार्तिक १८०७ ते
अश्विन १८०८. पृ. १९०.

वर्ष २ - अंक १ कार्तिक १८०८ ते १०
श्रावण १८०९—.

हिंदुस्थानाचा अर्वाचीन कोश

मासिक : संपादक - (तयार करणार)
रघुनाथ मास्कर गोडबोले. प्रकाशक - पुणे.
मुद्रक - जगदितेच्यु (सिळा) छा. पुणे. वा.
व. रु. ३०६, सर्वध पुस्तक ४०८. फु. अं. ८८.
अंकात ४० पृष्ठे. १०'२ X ६'८. प्रथमांक -
जानेवारी १८८०.

उद्देश - "इतिहासाचे मुख्य अंगे जी दोन,
काळ आणि स्थळ, त्यांचा होईल तितका शोध
करून जेथल्या तेथे दाखल करणे." प्राचीन
कोशाचा पाठपुरावा. स्वरूप - सुविष्टिर शक्यासून
आजपावेतो झालेले राजे, संस्कृत व देशभाषेतील
कवी, कवी असून साधू, आणि केवळ साधू या
सर्वांच्या चरित्रांचा त्यांच्या ग्रंथावहित व जन्म
मरणाच्या काळासहित संग्रह.

ग्रीदवाक्य -

श्रीमच्छंकरभक्तित्थं मुख्या शोधार्थं हे स्मृती ।
राष्ट्री तीर्थसह याधुसंत गणिले राजे कवी जे वृत्ती ।
आना रीत जरी अनार्य अशनी आले तरी दोष हा ।
नाही गुंज मुखगुंतुन्य तुळता मीत्ये सुदर्णा चहा ॥१॥
सार्वभौम धर्म जेधरा कर्तव्य जाहला ।
तेपरासुनीच काळ व्याजवेरि पक्कला ।
ख्यात ख्यात होउनी रज्जीर कीर्ति शोमले ।
जे नृसिंह तपयत रंगी मले मले ॥ २ ॥

विशेष माहिती - प्रथमांक (जानेवारी १८८० चा) फेब्रुवारीत प्रसिद्ध झाला. " आमच्या प्राचीन कोशाचा यकवा (' भारतवर्षीय प्राचीन ऐतिहासिक क्षेत्र', प्र. १८७६) अजून आमच्या अंगातून पुरा निघाला नसताही...भागी या उपयोगास कंवर बंधिणी व ... मासिक पुस्तकद्वारा तो पुढे चालविला..."

[पुनर्ग, परमेश्वर निरुज]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १८८०. ' शंकराचार्य ' पयंत. पृ. ४८०.
वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १८८१ ते ३ मार्च १८८१ सुरप्रभु, परिशिष्टे, प्रस्तावना, आभयदास्याची यादी इ.

हुन्नरकलादर्श

मासिक : प्रकाशक - (म्यानेजर) श्रीकृष्ण नीळकंठ जोशी, (रत्नागिरी). मुद्रक - सत्यशोधक छा. रत्नागिरी. वा. व. रु. ८१५ ट. सह. फु. अं. ८१. अंकात २४ पृष्ठे. ७.२ X ४.२. प्रथमांक - नवंबर १८९२. (पुस्तक - अंक).

उद्देश - आपल्या देशातील कारागिरीचा उत्कर्ष होण्यास उद्दिष्टयक माहितीचा प्रसार करणे. स्वरूप - कारागिरी, व्यावृत्ति, उपयुक्त माहिती.

[पारखीशास्त्री पुणे, मुंमय]

वर्ष १ - अंक १ नवंबर १८९२ ते ४ फेब्रुवारी १८९३—.

हुन्नरशिक्षण आणि कलापाठ

मासिक : संपादक - पादुरंग बाळकृष्ण पाठक, प्रकाशक - पारोळे (खानदेश). मुद्रक - पारोळा शारदाभम छा. वा. व. रु. ३८२. अंकात ५२ पृष्ठे. ६.३ X ४.८. प्रथमांक - जानेवारी १९०९.

उद्देश - औद्योगिक. स्वरूप - फोटोग्राफी, चोशीतुवा भाग १, उपयुक्त वनापाठ, धंदे-शिक्षण भाग १.

ग्रीदवाक्य -

जिवे काही आपणांस ठावे ।

जिवे हळुहळु शिकवावे ॥

गहाणे करून सोडावे । सकळ जना ॥

[मुंमय, मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी १९०९ ते ३, (४-५), ६ जून १९०९ —.

(व्यवहारापयोगी) हुन्नरसंग्रह

मासिक : संपादक - (तयार करणार) गोविंद मोरोबा काळेंकर. प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - शिळाछाप. वा. व. रु. २. फु. अं. ८४. ८.५ X ५.६. प्रथमांक - आगस्ट १८८०.

स्वरूप - वैद्यक, पाकशास्त्र, धातुकाम, सुगंधी व भवार, बागाईत, देवी, शिवणकाम, लाकूडकाम, दंतमंजने, शाई देणी परदेची.

वर्ष १ - अंक १, २, ३ आक्टोबर १८८०, ४ नवंबर—.

हुन्नरसंग्रह

मासिक : संपादक - (तयार करणार) जनार्दन मोरोबा काळेंकर. प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - संपूर्ण शिळासुद्धित. अंकात १२ ते १६ पृष्ठे. ८.१ X ५.२. प्रथमांक - (सन १८८०-१८८१).

उद्देश - म्हणजे अनेक प्रकारची कला-कीशले व उपयुक्त विषयाचे मासिक पुस्तक. स्वरूप - इंग्रजी शाई करणे, बोडी, मेणकपड करण्याची हुती, सपेंडावर उराय, सुगी व उंदीर याचे तयारकास उराय, पावसाळ्यात जोडे टिकणे, अंक-प्रभ, शिळाछापाची शाई करणे, शिक्काच्या देवी

काढणे, शेतकरीविषयी उत्तम माहिती. अशा प्रकारचे १६० विषय दुसऱ्या वर्षाच्या पुस्तकात आले आहेत.

विशेष माहिती - [समान उद्देश, समानार्थक नाव, धवूच संपादक, अशा भासिकाकरिता गाढा 'व्यवहारउपयोगी' हुन्नर-संग्रह' मुंबई १८८०] (सर्व हक्क राखिले आहेत). एप्रिलच्या - ह्या पुस्तकाची एकूण १७६ + ८. हे वर्षाचे एकत्र बांधलेले पुस्तक असावे असे दिसते. आम्हा विभागणीचे काहीच दृश्य गमक नाही. एवढा मलपृष्ठावर व नंतर फक्त पहिल्या आरम्भपृष्ठावर 'हुन्नर संग्रह' हे नाव जाड अक्षरात छापलेले आढळते, (छलग लिहून सिद्ध केलेल्या पुस्तकाची काही प्रमाणात महिनावार विभागणी करून प्रकाशन होत असावे) शिळासुद्धित मलपृष्ठावर अगदीच सनीत रानी सन १८८२ असे छापले असत वरच्या ओळीत ह्याच्या भागात अन् १ छापले आहे. उजव्या मोकळ्या जागेत कालनिर्देश नमूद करण्याची पद्धत ठेविली असण्याचा समभव. ['हुन्नरसंग्रह' नावाची दोन्ही मासिके एकच असत संपादकाचे नाव दुसऱ्या वर्षी कारणपरत्वे बदलले असण्याचा समान उजवट दिसतो. प्रस्तुत दुसरे पुस्तक हे चार अकांचे वार्षिक बांधीव पुस्तक, स्वतः प्रकाशकच प्रसिद्ध करीत त्या स्वरूपाचे असावे].

[सुमत्र]

वर्ष १ - अक १ (१ सन १८८२) ते १२ (१)

हुन्नरोत्तेजक

मासिक : प्रकाशक - मुंबई मुद्रक - तेलंग-मिन छापखाना, मुंबई या. व. रु. १०. फु. अ. ८२. अकांत ८ पृष्ठे ८"७ X ५ ५. प्रथमाक - पुढे १८९०. (पुस्तक-अक)

उद्देश - कलावीश्यासंबंधी चमत्कारिक माहितीचे. स्वरूप - देशी व विलायती विविध हुन्नराची समयोग माहिती व दृष्टी. पाठ्याळ.

[२६]

विशेष माहिती - जी. बी. नाईक (गणपत भिवाजी नाईक) आणि कपनी यानी चालविलेले. पूर्वसंस्कृत नाव 'हीरी कारागीर' - जाहिरात 'भनोरबन आणि निमच चद्रिका', एप्रिल १८९०. पुढे जून १८९० च्या अकांतील जाहिरातीत 'हुन्नरोत्तेजक' असे बदललेले नाव आले.

[सुमत्र]

वर्ष १ - अक १ ते १२ जुलै १८९० ते जून १८९१.

वर्ष २ - अक , २ आगस्ट १८९१, ..., ५ नोवंबर १८९१ -.

हेट्फरी

मासिक संपादक - रघुनाथ विष्णू कावळी. प्रकाशक - हरि येसू साळसकर, मुंबई. या. व. रु. २०. फु. अ. ४३. अकांत ३२ पृष्ठे ९"३ X ६"३. प्रथमाक - जानेवारी १९४०. पुढे चालू १९६७.

उद्देश - हेट्फरी मंडारी मंडळाचे अधिष्ठित मासिक.

प्रीदधान्य -

धृती शोधून पाहिले । बहुताच्या मनास आले । वरी मग जाणावे साधिले । महत्कृत्य ॥

- रामदास.

विशेष माहिती - सहस्रपादक - आ. ल. वडळणकर, भाऊ शिराधनकर, अ. स. भाडकर, वा. दा. पडवळ, घ. म. भारोलकर; वर्ष १० - भा. र. कद्रेकर, श्रीपाद तुकाराम समर्थ, सहायक - टी. एन्. सिंगुळकर. संपादकमंडळ - वर्ष ११ या निमंला बायगोळकर, मधुकर बादियडेकर, माहती राया मगडे संचालक - वर्ष ११ वि. दे. सारंग. प्रकाशक - वर्ष ७ काळूराम विष्णू तांडेल.

[सुमत्र, मंत्र]

वर्ष १ ते ४ - अक प्रत्येकी १ ते १२. जानेवारी १९४० ते डिसेंबर १९४३ (चार वर्षे). वर्ष ५ - अक १ ते ६, (७-८), (९-१०), (११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९४४.

वर्ष ६ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १९४५.

वर्ष ७ - अंक १ ते ९, (१० - १२). जानेवारी ते डिसेंबर १९४६.

वर्ष ८ ते ११ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जानेवारी १९४७ ते डिसेंबर १९५०. (चार वर्षे). वर्ष ९ अंक ४ ए १९४८ संमरावा अंक (विशेषांक).

हैद्राबाद समाचार

मासिक : प्रकाशक - हैद्राबाद. अंकात २६, ३४ (वर्ष ४ अंक ७) पुढे. ९.३ × ७.२. प्रथमांक - (अक्टोबर १९४०). (बोर्डील फसली सन).

उद्देश - इंग्लिशमन ब्युरोव्हून प्रसिद्ध होणारे मासिक.

विशेष माहिती - वर्णन वर्ष ६ अंक १ चे; आकार - वर्ष ३ - १३ × ८.३.

[मुमर्ग, दवापो, शासंस्वामी चावूर]

वर्ष ३ - अंक ..., १० जुलै १९४३ ...

वर्ष ४ - अंक ..., ७ एप्रिल १९४४ ते १२ सप्टेंबर १९४४.

वर्ष ५ व ६ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (अ ते ख). अक्टोबर १९४४ ते सप्टेंबर १९४६. (दोन वर्षे)

वर्ष ७ - अंक ... २ नवंबर १९४६ ते ६ मार्च १९४७ —.

सत्रिय

मासिक : संवादक - गोविंद बल्लवत बाकळे. प्रकाशक - संवादक, सोलापूर. वा. व. रु. २४३. अंकात २४ पुढे. ८.४ × ५.४. प्रथमांक - अक्टोबर १९२०.

उद्देश - बहजनसमाजिताच्या दृष्टीने सामाजिक, धार्मिक व राजकीय वाङ्मयाचा प्रसार. सत्रियची उपाती.

ग्रीदयान्य -

कैव्यं मा स्म गमः पार्थ नैतत्त्वय्युपपद्यते ।

मुद्रं हृदयशैलेभ्यं त्यक्तोचिच्छ परंतप ॥

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९२० ते ४ जानेवारी १९२१ —.

शत्रिय

मासिक : संवादक - परशुराम रेणाता कोसंदर.

प्रकाशक - संवादक, सोलापूर. वा. व. रु. १४८.

जु. अं. ४२. ८ × ५.३. प्रथमांक - (जून १९३९).

वर्ष १ - ... ११ एप्रिल १९३३ —.

सत्रिय माळी-सैनी-मित्र

मासिक : संवादक - गणपत सूर्यमानजी

भुवार. प्रकाशक - संवादक, अमरावती. वा. व. रु. २४४. अंकात २६ पुढे. ८.५ × ५.५.

प्रथमांक - मे १९२०.

उद्देश - सत्रिय माळी जातीच्या उन्नत्यर्थे - जातीय. स्वच्छ - मराठी व हिंदी.

ग्रीदयान्य -

जो मरा है नहीं मावोसे, बहती निममें रखर नहीं ।

बह हृदय नहीं पत्थर है, निममें स्वजातिका प्यार नहीं ॥

[मुमर्ग, मर्ग]

वर्ष १ - अंक १ मे १९२०, (२-३-४).

२-जु-आगस्ट १९२० —.

सत्रिय रामोशी

मासिक : संवादक - श्री. सावित्रीबाई

तात्यासाहेब रोडे. प्रकाशक - मावती बाळुजी

गायकवाड, मुणे. वा. व. रु. २४३. जु. अं. ४४.

७.२ X ४.२. प्रथमक - फेब्रुवारी १९२३.

ज्ञानतेज

विशेष माहिती - मथळा खुलासा वगळ -
(रामवर्मा)

वर्ष १ - अंक १ फेब्रुवारी १९२३ ते ३,
(४-५) मे - जून १९२३—.

सत्रिय - संजीवनी

प्रैमासिक : सरादकभडळ - चंद्रकांत रामराव
मिन्नडकर, मधुसूदन घन दयाम रेळे प्रकाशक -
मुंबई ८ २ X ५.३. प्रथमांक - जानेवारी
१९३६ पुढे चालू १९६०.

स्वरूप - चित्रे

प्रौद्योगिक्य -

एकमेकां चालू करू, अवघे करू सुगम ।

विशेष माहिती - वर्ष ८ अंक १ व्या सलग
रुग्णाकडून मागील गावाची मणती पाहता, वर्ष
बाहेत दर्शविल्याप्रमाणे काही वर्षांत पुरे चार अंक
निघाले नाहीत असे दिसते

[मुद्रण]

वर्ष १ - अंक १ जानेवारी, २ ए, ३ जु, ४
न जानेवारी ते नवंबर १९३६. अंक ४
दिव्याळी अंक.

वर्ष २ - अंक १ एप्रिल १९३७, २ नवंबर
१९३७ दिवाळी अंक

वर्ष ३ - अंक १ जानेवारी १९३८, २ ए,
३ जु, ४ अक्टोबर १९३८

वर्ष ४ - अंक १ जानेवारी १९३९, २ ए,
३ भा, ४ दिवाळी अंक १९३९

वर्ष ५ - अंक १ मार्च १९४०, २ जु, ३
अक्टोबर १९४० दिवाळी अंक

वर्ष ६ - अंक १ मार्च १९४१, २ जु, ३
अक्टोबर १९४१

वर्ष ७ - अंक १ एप्रिल १९४२, २, ३.

वर्ष ८ - अंक १ (सलग प्रकाशक २४) मे
१९४३, २, ३

मासिक : संपादक - तुकाराम कानाजी पाटील
प्रकाशक - संपादक, आसनगाव (ठाणे).
वा व रु २०४ ८ X ५.३ प्रथमांक -
(सप्टेंबर १९३३)

उद्देश - सूर्यवंशी क्षत्रिय समाजाचे.

प्रौद्योगिक्य -

आहो जरी सूर्यवंशी, न ठावे ।
वसे अर्घ्य द्यावे, मनावे तुला ।
सत्पाह नाही, नसे तेज नाही ।
वसे भीति नाही, मनी आज्ञा ॥
दुर्लभाची धारणार्थ झाले ।
पुरे दीन लोकी नसे आसरा ।
सारा हणो अघकारास या दूर ।
तात तुम्ही अक्ष या पावरा ॥

वर्ष १ - अंक ..३ नवंबर १९३३—.

ज्ञानदूत

मासिक / प्रैमासिक : संपादक - सुकुंद
जनार्दन गोरेगावकर प्रकाशक - मोरोना माहकर
महान, मुंबई वा व रु ८१९ मासिक
६.१ X ४.७ प्रैमासिक ७.१ X ५.२ प्रथमांक
- अक्टोबर १९०५

उद्देश - पाठारे क्षत्रिय, भोमनशी क्षत्रिय
शक्तीकरिता

प्रौद्योगिक्य -

स्वभाववाचे हित साधण्याला ।
हा दूत पाही उदपास आला ।
गाही स्वये ऐकन-वाचनाची ।
लावो करो उत्तरी शीघ्र त्याची ॥

विशेष माहिती - चालक - नीळकंठ
छदाशिव तावटाव, सुकुंद जनार्दन गोरेगावकर,
महावंत गणाधर भरलकर, पांडुरंग विठोबा घाणेकर,
मोरोना माहकर प्रधान यात वष १० मध्ये नाथ
माधवदत्त 'दाव मावडे'.

मासिक

वर्ष १ - अंक १ ते ६, (७-८), ९ ते १२.
अक्टोबर १९०५ ते सप्टेंबर १९०६...

त्रैमासिक

वर्ष १ - अंक १ जा १९१४, (२ ए-३
बु), ४ अक्टोबर १९१४.

वर्ष १० - अंक (१ बा-२ ए) १९१५,
(३ बु-४ म) १९१५...

वर्ष १२ - अंक १ नवंबर १९१६....

वर्ष १४ - अंक १ जून १९१८, २ मा
१९१९, ३ जून १९१९...

वर्ष १५ - अंक ... ४ सप्टेंबर १९२०,
बादा अंक नवंबर १९२० बी-ओपरेटिव्ह
होमिंग अंक.

वर्ष १६ - अंक १ जानेवारी १९२१..., ३
बु, ४ अक्टोबर १९२१.

वर्ष १७ - अंक १ जानेवारी १९२२, २
ए, ३ जुलै १९२२.

वर्ष १८ - अंक...(४१) अक्टोबर १९२३.

सात्रप्रवृत्त

मासिक : संपादक - शंकराराम वनाईने
पाठारे. प्रकाशक - संपादक, संवर्ध. वा. व. रु.
१८८. फु. अं. ८२०६. अंकात (वर्ष १५)
२६ पृष्ठे. ६"४ X ४"८. प्रथमक - सप्टेंबर
१९२०.

उद्देश - पाठारे क्षत्रिय शर्ताने. त्वरुप -
शास्त्रविषयक लेख व वृत्त, सद्गोर्ग लेख.

प्रीतवान्य -

शौर्य तेजो धृतिर्दास्यं सुदो चाप्यन्ययनम् ।
दानधीश्वरमावश्य क्षानकर्म्म स्वमावदजम् ॥

विशेष माहिती - 'क्षान्द्रता' (पाठा) चे
काम धंद पडल्यासारखे हालत म्हणून हे 'क्षान्-
प्रवृत्त' सुरू केले. आकार - वर्ष ५-८"४ X
५"४; वर्ष १०-८"९ X ६"३; वर्ष १५-

९"६ X ६"५. वा. वर्गणी - वर्ष ५ रु.
२८२, वर्ष १५ रु. २, फु. अं. ८३.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ सप्टेंबर १९२० ते १०, ११,
११ पुरवणी, १२ आगस्ट - सप्टेंबर, सप्टेंबर
१९२० ते सप्टेंबर १९२१ (पुरवणीसह
तेरा अंक.)

वर्ष २ - अंक १ ते १२, अक्टोबर १९२१
ते अक्टोबर १९२२. अंक १२ वर
स-म १९२२.

वर्ष ३ - अंक १ ते ६, (७-८), ९, १०,
(११-१२). नवंबर १९२२ ते अक्टोबर
१९२३.

वर्ष ४ ते ७ - अंक + प्रत्येकी १ ते १२.
(जा ते डि) बरेच छोड अंक. जानेवारी
१९२४ ते डिसेंबर १९२७ (चार वर्षे).

वर्ष १० - अंक ... (५ मे १९३०-१२
मार्च १९३१) छोड अंक...

वर्ष १५ - अंक ... ३ जुलै १९३५, ४,
(५-६), (७-८), (९-१२)
वा - एप्रिल १९३६.

वर्ष १६ - अंक (१-२) मे-जून १९३६,
(३-४), (५-६) व - अक्टोबर
१९३६ -.

सात्रसंवेक

त्रैमासिक : संपादक - परशुराम धर्माजी घुरी.
सहसंपादक - गोविंद धर्माजी वर्तक, आत्माराम
विठ्ठल सावे, मास्तर हरी पाटील, मोरो नानाजी
पाटील. प्रकाशक - संपादक, वसई. वा. व. रु.
१. फु. अं. ८४. अंकात (वर्ष ८) ३२ पृष्ठे.
८"२ X ५"४. प्रथमक - अक्टोबर १९२४.
उद्देश - जनविषयक - सोमवंशी क्षत्रिय
समाजोन्नयनसंघाच्या आश्रयाखाली चाललेले.

प्रीतवान्य -

संसारिचे श्रम अनंत सदैव याह ।
चाहू धना बहुत मग तिलासि याह ।

माना भुलू मनहि ईशपदीच धाडू ।
स्वार्थी जपू परि समाजहिताहि पाहू ॥

विशेष माहिती - संपादक - वर्ष ८
भास्कर हरी पाटील. पुढे १९३७ मध्ये कै.
भास्करराव हरी पाटील, बी. ए., याच्या स्मरणार्थ
खास अंक निवाला. त्याचे संपादक - परशुराम
धर्माजी चुरी [संदर्भ - 'साहित्यसमूह' मुंबई.
जा १९३८ पृ. ६४].

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १९२४, २ जा
१९२५, (३ ए - ४ जु) १९२५.

वर्ष २ - अंक १ अक्टोबर १९२५, २ फे
१९२६, ३ मे, ४ आगस्ट १९२६.

वर्ष ३ - अंक १ नवंबर १९२६, २ फे
१९२७...

वर्ष ८ - अंक १ मार्च १९३४ —.

क्षितिज

मासिक : संपादक - माधव दशवंत गडकरी.
प्रकाशक - संपादक, ठाणे. वा. व. व. ४४८.
फु. अं. ४६. ११'३ X ८'५. प्रथमांक - मे
१९४७.

विशेष माहिती - आकार - वर्ष २ -
९'५ X ७'४. दसरा विशेषांकावर खाल, मदिना
असा काही निर्देश नाही. कर्क ओरिएन्टल
ट्रान्स्लेटरच्या कार्यान्वयात अक्टोबर १९४७ त
पोचल्याची नोंद आढळते.

[मंत्र]

वर्ष १ - अंक १ मे १९४७ ते ४ मा १९४७
+ ... (५ !) दसरा विशेषांक (१ अक्टोबर
१९४७) + ७ डि ४७, ८ जा ४८ लुबक्या
विशेषांक, ९ फेब्रुवारी १९४८. दोन विशेषांक.
वर्ष २ - अंक १ मे १९४८ —.

ज्ञातिष्टव

(पाहा गौडसारस्वत ब्राह्मणं ज्ञातिवृत्त)

ज्ञानचंद्रोदय

मासिक : संपादक - (कर्ता) पांडुरंग बापू
जोशी पावसकर. प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक -
गणपत कृष्णाजी छा. (शिळा) मुंबई. फु. अं. ८८.
अंकात पोथीप्रमाणे आठवी छापलेली २० X २४.
८'२ X ५'८. प्रथमांक - कार्तिक श. १७६२.
(ग्रंथ-कागद; कागद=अंक; सलग कागदक्रमाने.)

उद्देश - ' जुनी मराठी कविता मुद्रित करून
तिचा प्रसार करणे. ' स्वल्प - सवित्र कागद (१)
५ किवा ६ होतील. एका कागदात संस्कृत व
प्राकृत ग्रंथांचे रहस्य व रहस्यप्रतिपादक श्लोक
व आर्या व ओव्या व अर्भग इ. दुसऱ्या राहिलेल्या
कागदात प्राकृत ग्रंथ व आख्याने इ. लिहिले
जातील. प्राचीन साधूंनी केलेले चरित्रमाग येतील.
क्रमशः .

ग्रोधान्य -

गणेशास आधी नमस्कार केला ।
तयानंतरे प्राथिले शारदेला ।
करा जेजुनी वंदिले श्रीगुरुजी ।
कवित्वाशि विस्तारिले मी स्वरेशी ॥
आरंभ केला बहु भादराने ।
प्राधूनि सर्वांशि करव्याने ।
तमांशि चंद्रोदय जे विनाशी ।
मुशान चंद्रोदय अजतेशी ॥

विशेष माहिती - ' प्राचीन कर्वांची स्फुट
कविता प्रसिद्ध करणारे पहिले नियतकालिक ' ;
' ज्ञानचंद्रोदय ' त आलेली काही प्रकरणे - कृष्णलीला-
मृत, विक्रमचरित्र, राधासुजंग, दामाजीची रसद,
संताची चरित्रे, गोपीगीत, शकचरित्र, वामनकृत
सीतास्वयंवर, गीतार्थबोधिनी, ब्रह्मस्तुती, भक्त-
लीलाप्रसूत, नामा आचर सवाद, कवीर रोहिदास
सवाद. यांचे कागदक्रमांक सलग असून ते प्रथवार
विभागलेले आहेत. उदाहरणार्थ ग्रंथ १ ' कृष्णलीला-
मृता ' चे कागद १ व २, ग्रंथ २ ' विक्रमचरित्र '
याचे कागद ३ ते ७. परंतु ही व्यवस्था तितकी
कोटेशनरूपेने अरोप्यत पाळलेली आढळत नाही;
म्हणून १२ कागदांचे एक वर्ष अशी मासनिर्देशाला

ज्ञानमंदिर

मासिक : संपादक - (वर्ष ३) एन्. एम्. यदे. प्रकाशक - दामोदर सावळाराम आणि मधुली, मुंबई. मुद्रक - इटुप्रकाश छापागृहा, मुम्बई. वा. घ. क. २. पु. अ. ४४. अकात सुमारे ७५ पृष्ठे. वर्षात १००० पृष्ठे ९९५७३. प्रथमांक - जानेवारी १९३५. (सध्या अंक - प्रथम).

उद्देश - बहुजन सनातनात ज्ञानाचा प्रसार व्हावा व बाह्यत चाललेल्या अशील व अन्वय ह्यांचे नमनास आळा बसवा (वर्ष १ पृ. २२९). आरोग्यरक्षण, नीती, आर्यसंस्कृती, स्वदेश व स्वजनप्रीती इ. गोष्टींचे महत्त्व पटविणे. स्वरूप - सचित्र. निष्प, लेख - कृषिविषयक, शास्त्रीय, ऐतिहासिक, तत्त्वज्ञानात्मक. कविता, चरित्रे, धर्म विषयक लेख व धार्मिक ग्रंथांची भाषांतरे, बरेरे संदीर्ण.

चिन्तन माहिती - प्रथमसंपादक व प्रथमका-
शक मधुलीच्या निघमाने प्रसिद्ध होणारे मासिक.
या वर्गाची - सवळतीची वर्षे १ व १. फु. अ. ४२. वर्षे २ पासून फु. अ. ४३. मुद्रक, प्रकाशक, संपादक - वर्षे ३ पासून - एन्. एम्. यदे. महिन्यातून दोनदा - वर्षे १ अंक ४ च्या निवेदनात १ मे पासून महिन्यातून दोन वेळा निवणार असे जाहीर करून मे महिन्याचे फा. ५ व ६ असे दोन अंक काढले. पण ते खोर्षीचे नाही म्हणून पुढे ६ व ७ केले काही अकात श्रीमदभागवताच्या मराठी भाषांतराची काही थोडी थोडी पृष्ठे.

[जय, सुमन]

वर्ष १ - अंक १ (१५ जा) ते ४ (१५ ए), ५ (१ मे), ६ (१५ मे), ७ (जू) ते ११ (अ), + १२ (डि) जानेवारी ते डिसेंबर १९३५ अंक ५ व ६ पाश्चात्कारले, अंक ११ दिवाळी अंक, नववराचा अंक नाही, अंक १२ डि हेमन्तोत्सव अंक

वर्ष २ - अंक १३ ते (२२ २३), २४ जानेवारी ते डिसेंबर १९३६. अंक १३ चा श्रीसयाजी

श्रीसयाजी अंक; अंक १६ एवसंत अंक, अंक (२२-२३) अं न दिवाळी अंक

वर्ष ३ - अंक २५ ते ३३, (३४ ३५), ३६ जानेवारी ते डिसेंबर १९३७. अंक (३४-३५) अं न दिवाळी अंक.

वर्ष ४ - अंक ३७ ते ४४, (४५-४६), (४७-४८) जानेवारी ते डिसेंबर १९३८.

वर्ष ५ - अंक (४९ ५०) चा फे १९३९ श्रीसयाजी शोकक, (३४) मा ए श्रीमत् प्रतापसिंहमहाराज गायकवाड राज्या रोहण पाय अंक, ... (८-९) आ घ १९३९ —. अंक उर्ध्वारा निष्प लागल्यामुळे अंक ५, ६, ७ मागे ठेविले.

ज्ञानमित्र

मासिक : संपादक - नारायण बळवंत. चव्हाण प्रकाशक - संपादक, पुणे मुद्रक - मनोहर प्रेस, पुणे वा. घ. क. १ फु. अ. ४१०६ अकात १६, १२, २४ पृष्ठे. ५०८ × ४०३. प्रथमंक - मार्गस्ट १९०६. दोनदा अंक - डिसेंबर १९१३

उद्देश - विविध कलाकौशल्याचे ज्ञान करून देणारे. स्वरूप - सचित्र. नाना प्रकारच्या कला, देशी व विदेशी धर्माची माहिती, वैद्यकी माहिती, शेताची, वृद्धवर्णने, पाकशास्त्र, वर्तमानवार इ. शास्त्रीय, औद्योगिक व (वर्ष ६ पासून) मनो रजक विषयांचा समावेश.

द्विद्वयस्य -

पहिले १ अंक -

(१) त्या त्या कला नित्य फिरून येती ।

त्या त्याच धर्माप्रति दाविताती ॥

कौशल्य मोठे धर्मात आहे ।

स्वदेशहिताचे श्रेय येत आहे ॥

वर्ष १ अंक ४ पासून -

(२) कृपस्य यथा वित्तं ।
स्वैरिण्याश्च मनोगतम् ।
मूर्धं तमा कलाशाल-
माविष्कृतुं मनोद्यमः ॥

विशेष माहिती - जाकार - वर्ष २ -
८'२ X ५'४. पृष्ठसंख्या - वर्ष ६ - ३२,
वर्ष ७ - २४. वा. वर्गणी - वर्ष ६ रु. १८८.
फु. अं. ४३. मुद्रक - वर्ष १ अंक १० -
लॉ प्रिंटिंग प्रेस, पुणे. वर्ष ३ - स्वतःचा छाप-
खाना घातला, वर्ष ६ - "वर्गणीदारांनी व्ही. पी.
परत केल्यामुळे नुकसानी, अंकाच्या छपाईत उशीर."
यात वर्ष ५ मध्ये रेंदाळकरांच्या काही कविता.
वर्ष ६ अंक (४-५) बाळशास्त्री जामेकरांचे
चरित्र, इ. १९१४ पाणन चातुर्हिकात रूपांतर.

[पुमंत्रं, मंत्रं, मुंमंत्रं]

वर्ष १ - अंक १ आगस्ट १९०६, २४, + ३
जा १९०७, ४ फे. ५ ते ७, (८ -
९), (१०-११), १२ (१ डिसेंबर
१९०७). अंक ५ पाणन मासनिर्देश नाही.
वर्ष २ - अंक + १ ते ९, (१०-११), १२.
जानेवारी ते डिसेंबर १९०८.
वर्ष ३ - अंक १ जानेवारी १९०९, ..., ३,
४, ... ७ ...
वर्ष ४ - अंक १ ते ३, (४-५), ६ ते
१२. जानेवारी ते डिसेंबर १९१०.
वर्ष ५ - अंक १ ते ८, (९-१०),
(११-१२). जानेवारी ते डिसेंबर १९११.
अंक १ वर व काही अंकांवर खाल नाही.
वर्ष ६ - अंक १ ते ३, (४-५), (६ -
८), (९-१२). जानेवारी ते डिसेंबर
१९१२.
वर्ष ७ - अंक १ ते ९, (१०-१२).
जानेवारी ते डिसेंबर १९१३.

ज्ञानविलास

छिमासिक : संपादक - (वर्ष ५) मुळे
वी. ए. प्रकाशक - एम्. एस्. हिरेमठ, खणदाळ,

पो. गडहिंग्लज (इ. करवीर). वा. व. रु.
४१२. फु. अं. ४१(१). अंकात २४ पृष्ठे. ७'१ X
४'१. प्रथमांक - (नवंबर १८९८ ?). (पुस्तक-
अंक).

स्वरूप - गोष्टी, कविता, चुटके, निबंध,
स्थलनिर्देश, पुस्तकपरीक्षा, सूक्ततरंग, सार्थ
सुमाधिते.

विशेष माहिती - माहिती पुस्तक ५ वरून.
याचे नावाच्या मासिकाची जाहिरात याच प्रका-
शकाची सा. 'काल'च्या २३ मार्च १८९८
च्या अंकात आढळते. पण पत्ता मु. सोलापूर
(१), पो. संकेतधर, जि. वेळगाव, म्यानेजर
एम्. एस. हिरेमठ भसा दिला आहे. पुढे 'बाल
बोध' मासिकात आगस्ट १९०१ च्या अंकातील
जाहिरात व अक्टोबर १९०१ च्या अंकातील
पोच 'ज्ञानविलास' मासिक पुस्तकाचीच
आहे. द्वैमासिक होण्यापूर्वी हे मासिक अलावे
व प्रकाशनात मध्ये खंड व वर्षांरमात बदल घडला
असावा. जाहिरात ('वीरशैव' डि १९०३)-
"पाच रुपये ठेव ठेवणारास हे मासिक पुस्तक
ठापरीसुद्धा फुकट दिले जाते."

[मंत्र]

वर्ष ५ - अंक (१-२) जा फे १९०४,
(३-४) मा ए १९०४ —.

ज्ञानविस्तार

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - मोरे-
श्वर छा. (शिला), मुंबई. फु. अं. ४१. अंकात
२० पृष्ठे. ७ X ४'२. प्रथमांक - अक्टोबर
१८६०.

स्वरूप - कविता, नीती, रांगोळी, कला-
बीजस्य, चरित्र, इ.

विशेष माहिती - इंग्रजी मथळा - 'एक्स्टें-
शन ऑफ नॉलेज.'

[द्वाभो]

वर्ष १ - अंक १ अक्टोबर १८६०.

सुच्छती ज्ञान्यदग्धा दर्शयित्री झाले. वर्ष ७ गुंन
१८९८ मध्ये पोर हा ध्यमाय, व येन अविक्रमाय
आदळले, परंतु तशी दग्धा भेते-नी दिखनाही.

[टाभय]

वर्ष १ - अंक १ ते १३. कार्तिक १७६२ ते
अभिन १७६३. अपि अभिन धम्म १३.
वर्ष २ - अंक १४ ते २५. कार्तिक १७६३ ते
अभिन १७६४ (ध्यमाय, अपिधमाय १)
वर्ष ३ - अंक २६ ते ३७. (संवत् १८९९)
कार्तिक १७६४ ते अभिन १७६५.
वर्ष ४ - अंक ३८ ते ४४. (संवत् १९००)
कार्तिक १७६५ ते वैशाख १७६६ —.

ज्ञानदर्पण

मासिक : प्रकाशक - मुबई, मुद्रक - गणपत
पुष्पाजी छा. मुबई. ८२ × ५२. प्रयत्न -
सप्टर १८६१. (पुस्तक अंक).

स्वरूप - महिन्याचे पंचांग, विरामचिन्ह-
परिमापा, कविता, मुंईचा इतिहास इ.

वर्ष १ - अंक १ सप्टर १८६१, २ अक्टोबर
१८६१ —.

ज्ञानदर्शन

त्रैमासिक : संपादक - (गोविंद विह्वळ कर्क
माळ महाजन). प्रकाशक - मुबई. मुद्रक -
गणपत पुष्पाजी, मुबई. वा. व. रु. ४. अनात
१०० पृष्ठे. ८ × ५२. प्रयत्न - पुंई १८५४.

उद्देश - " मराठी भाषेन विद्याच्या विषयावर
व त्यात विशेषेकरून पश्चिम देशातील विद्याच्या
विषयावर फारच थोडे ग्रंथ आढेवत व नित्येक
विषयावर तर अजून सुळीच झाले नाहीत, नेह्या
अशा विषयाची लेखक माहितीमारी होण्याकरिता
काही तरी राघव उपस्थित केले असता त्यापासून
उपयोग पडेल असे मनात आणून, हे त्रैमासिक
पुस्तक काढण्याची योजना केली आहे. " १८५४ -

न्याय, मनोपर्म, नीती, इतिहास, रत्नातन, मण्डि,
व्यवहार, इ. मोठे मोठे शास्त्राच्या निबंधांवर
पश्चिम देशातील मराठी भाषींनी केलेल्या काही
काही प्रयत्ने सारास व कर्तवि भाषावर. निवृत्त
' संनिवाद्य ', ' वीर पुराण '.

विशेष माहिती - ' ज्ञानदर्शन 'वर टीका
करताना ' निबंधमाला ' यांनी सततक म्हणून
काळ्यांनी जानेवारीच्या टप्पेस घेऊन होता, तो
' दंमहारका 'ने दुसऱ्या वेला. [पाहा - ' आनच्या
पुस्तकावरील टीका ' निबंधमाला अंक ५, मंडे-
प्रकाशित ' निबंधमालेतील निबंधप्रश्न ', भाग
३, पृ. ३३७]

[मंडिक, पार्थ, हुंमर्ष, मय]

वर्ष १ - अंक १ जुलै १८५४, २ अक्टोबर
१८५४.....

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १८५५, २ ए,
३ जु, ४ अक्टोबर १८५५.

वर्ष ३ - अंक १ जानेवारी १८५६, २ ए,
३ पुंई १८५६ —.

ज्ञानदीप

मासिक : संपादक - (कर्ते) सदाशिव
पाडुंग घेळकर (सरकारी नोंद). प्रकाशक -
मुबई. मुद्रक - (वर्ष ४) इंडियन प्रेस, मुबई.
वा. व. रु. २. मागाहून सहा महिन्यात रु. २८८,
वर्षानंतर रु. ३. फु. अ. ८४. अनात २४ पृष्ठे.
८२ × ५२. प्रयत्न - सप्टर १८८४.
(पुस्तक - अंक).

स्वरूप - धर्मवर्षी (एवेधरांय व ब्रह्मोपर्म
यावर भर). सामाजिक विषयावर निबंध; शास्त्रीय,
वैद्यक्यवर्षी मान्जिती, याजिक विषयावर लेख,
कारागिरी, शिक्षणप्रश्ना, पुस्तकावर अभिप्राय

त्रैमासिक -

ज्ञानेन तु सत्तज्ञान येना भाशितमात्मनः ।

तेषामादित्यवच्छानं प्रकाशयति तत्परम् ॥ १ ॥

(

- महावद्गीता.

खानी -

ज्ञाने ज्याचे अज्ञान सूत्रळ, नष्टचि होउनि जाते ॥
सूर्यापरि ते ज्ञान विमलमग्न, दाखविते ब्रह्माते ॥१॥

— पाळदे.

विशेष माहिती - वर्ष २ अंक (११-१२)
च्या शेवटी रंगीत पानावर दोन वर्षांमधील विषयांची
वर्णवार, विषयवार सूची - 'सूचिपत्र' हा शब्द
वापरला आहे धर्म, नीती, सामाजिक, शास्त्रीय
पुस्तकांवर अभिप्राय, अशा प्रकारची विषय
प्रिमागणी सूचीत केली आहे. वर्ष ३ अंक ६
नंतर अंक मागासले.

[मध्य, ढवापो]

वर्ष १ - अंक १ ते १२. सप्टर १८८४ ते
ऑगस्ट १८८५.

वर्ष २ - अंक १, २, (३-५), ६ ते १०,
(११-१२) सप्टर १८८५ ते ऑगस्ट
१८८६

वर्ष ३ - अंक + १ ते ४, (५-६), ७,
(८-९), १०, (११-१२) जानेवारी
ते डिसेंबर १८८७.

वर्ष ४ - ४ अंक + १ जानेवारी १८९२ ते ८
ऑगस्ट १८९२—.

(श्री)ज्ञानदेवी मासिक

मासिक : संपादकमंडळ - भगवत दशवत
पंडिते, रामचंद्र महादेव भांडारले, प्रकाशक - रामचंद्र
महादेव भांडारले, ठाणे मुद्रक - अरुणोदय मुद्रणा
लय, ठाणे. वा. व रु ३०३. फु अ ८६. मागील
अंक ८८. अकात ३२ + (८ विशदबोध) पृष्ठे.
९५ X ६.६. प्रथमांक - जून १९ १८५२
(श्रीरामनवमी). दोवट्या अंक - माद्रपद शु ९
श १८५३.

उद्देश - ज्ञानेश्वरीचा संदेश, स्फुरण व दिव्य
भाव प्रकट करण्याकरिता नित्यनेमाचा वाङ्मययज्ञ
ज्ञानेश्वरीचे सगोपण विस्तृत निवर्ण, महनीय
काव्यांचे विवेचक उद्घाटन, तत्कालीन परिस्थितीचे
संशोधन, थोर पुरुषाची चरित्रे, अतिमानवी चम

त्काराची अभिनव चिकित्सा, हिंदु संहृतीच्या
उज्ज्वलतेचे दर्शन स्फूर्त - विषयानुक्रम. अत
निनाद (उतारे), संशोधन आणि चिन्तित्सा, श्रीज्ञाने
श्वरी विशदबोध (प्रत्येक अकात स्वतः ८ पृष्ठे),
संक्लप, ज्ञानदेवीचे नदनवन (वाङ्मयपरामर्श),
पत्रव्यवहार व विचारविनिमय, श्रीज्ञानेश्वरीचा
अभ्यास व चर्चा.

धींदवाप्त्य -

मलपृष्ठावर -

दुस्मितीचे तिमिर जाओ । विश्वा स्वधर्मसुरां पाहो ॥
कृष्णन्तु मिथमार्थम् । नायमात्मा कल्हीनेन लभ्यः ।

भातल्या प्रथमपृष्ठावर -

ॐ सहवीर्यं करवानहै ।

तैसा बाग्विलासु विस्तार । गीतार्था विश्व मर ।
आनदाचें आपाव । माझ जगा ॥ - श्रीज्ञानेश्वर.
जरि प्रकटे सिद्ध सरस्वती । तरि मुकिया आधि
भारती ।

एय वस्तुवामर्थ्यं शक्ती । नवल काह ॥

— श्रीज्ञानेश्वर.

विशेष माहिती - प्रत्येक अकात विशद-
बोधाची ८ स्वतः गणनेची पृष्ठे त्यात ओळीशार
अन्वयार्थ, पदविवरण आणि अर्थबोधासाठी सवि-
स्तर विवेचन. सहा अकात (बारीक पिल्याची
४८ पृष्ठे) मिळून एक पहिल्या ७ ओव्या पूर्ण
'प्रत्येक लेख मननपूर्वक वाचा' असे प्रत्येक
अकावर मलपृष्ठाचे शेवटी छापलेले आढळते.
"मासिकाना चौथा आपादाचा अंक गेल्या
(१८५२) मार्गशीर्षाच्या सुमारास प्रसिद्ध
होऊन जे त्याचे प्रकाशन थांबले ते त्याचा हा
५वा गतवर्षाच्या आवणाचा अंक हा वर्षाच्या
आवणात निवून पुनश्च जाह्न होत आहे."
(अंक ५ पृ १५६)

[माद्रपद, मध्य, जय]

वर्ष १ - अंक १ जून १८५२ ते ४ आपाद
१८५२, + ५ आवण १८५३, ६ माद्रपद
१८५३ (अंक ५ वर बाहेर शके १८५३
असे योग्य छापले आहे, परंतु भारम किंवा
मुद्रपृष्ठावर शके १८५२ असे चुकीचे छापले
आहे)

ज्ञानसंग्रह (१)

मासिक : संपादक - (सरकारी नोंद वर्ष २ अं. ६) वामन बाळाजी ओतारकर, (वर्ष ३). वामन के. देशमुख. प्रकाशक - कृष्णाजी महार, भाकोले (मांत बऱ्हाड). मुद्रक - एज्युकेशन सोसायटीचा छापखाना, भायखळा, मुंबई. वा. व. व. ३. फु. अं. ४६. अंकात २० पृष्ठे. ९.७ X ६.९. प्रथमांक - जानेवारी १८७२. (पुस्तक-अंक).

उद्देश - उपयुक्त विषयाचे मासिक पुस्तक. स्वल्प - सचित्र, विषय - (१) शास्त्रीय - अर्थशास्त्र, पदार्थविज्ञान, तर्कशास्त्र इ. (२) पुस्तकरीक्षा (३) मनोरंजक कल्पित कथा (४) देशाचे व विख्यात पुरुषाचे वर्णन (५) लोक सुधारणा व नीती (६) काव्यनाटकादी ग्रंथांची भाषांतरे (७) कविता (८) किरकोळ शिक्षण पद्धती वगैरे.

धींदवान्य -

विद्या कुलजवधूरिव जहाति नो जन्मजन्मापि ।

विशेष माहिती - प्रकाशक - पुस्तक २ अंक ३ पासून महादेव काशीनाथ; पुस्तक २ अंक १० पासून बासुदेव बापू. ' ज्ञानसंग्रह ' मुद्रकचे विष्णू मोरेश्वर महाजनी (१८५१ - १९२३) यांचा होता. बऱ्हाड बाळापत्रक पहिली सहा वर्षे रावसाहेबांनी चालविले [बालजोष या १९०३]. यात वर्ष २ अंक ३ मध्ये चित्रकलेवर ' मनुष्याचे चित्र काढण्याची प्रमाणे ' हा सचित्र लेख आढळतो.

[पुमंत्र, फर्ग, वग]

वर्ष १ व २ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. जानेवारी १८७२ ते डिसेंबर १८७३ (दोन वर्षे). प्रतिवर्ष पृष्ठे २४०.

वर्ष ३ - अंक १ जानेवारी १८७४ ते ३ मार्च १८७४ -.

ज्ञानसंग्रह (२)

मासिक : प्रकाशक - यशवंत गोविंद केसकर, (शा. सं. व्यवस्थापक गंडवडीचे सेनेटरी),

उमरावजी. मुद्रक - प्रमोदविधू, उमरावजी. वा. व. व. ३ मागाहून व. ४. अंकात २४ पृष्ठे. ९.५ X ६.४. प्रथमांक - डिसेंबर १८९०. (पुस्तक - अंक).

उद्देश - उपयुक्त विषयाचे मासिक पुस्तक. स्वल्प - विषय ज्ञानसंग्रह (१) प्रमाणे.

धींदवान्य -

विद्या कुलजवधूरिव जहाति नो जन्मजन्मापि ।

विशेष माहिती - ज्ञानसंग्रह (१) मासिकाचा पुनरावतार.

[ठामर, कोल्हापूर]

वर्ष १ - अंक १ ते १३. डिसेंबर १८९० ते डिसेंबर १८९१ (तेरा अंक).

वर्ष २ - अंक १ जानेवारी १८९२ ते ६ जून १८९२....

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १८९३.

वर्ष ४ - अंक ..., २ फे १८९५, ... ५ मे (१८९५) -.

ज्ञान-संग्रह मासिक

मासिक : संपादक - प्रेमराज टी. बर्मा, प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - लॉथल प्रेस, पुणे. वा. व. व. १८१२. फु. अं. ४२. अंकात २४ पृष्ठे. ८.२ X ६.४. प्रथमांक - जानेवारी १९२७.

उद्देश - यात्रिक युगात राष्ट्रहितासाठी व कारखानदारीच्या ऊर्जितावस्थेसाठी. आध्यात्मिक वृद्धासाठी. स्वल्प - सचित्र. रंगीत चित्रे. मराठी, गुजराती, हिंदी, इंग्रजी (वर्ष २ अंक १ - ९). वेदान्त, राजकीय, सामाजिक, आध्यात्मिक विषय.

धींदवान्य -

(१) ज्ञानदेव तु वैश्वव्याम् ।

(२) पुण्यमित्येव न साधु सर्वं

न धारिहाव्ये नवमित्यवयवम् ।

उतः परीक्षान्यतरद्वयवत्ते

मूढः परावयवनेषुद्विः ॥

(३) तेमे गुरु तेपे ज्ञान । ज्ञानी आत्मदर्शन ।

दयैनी खपापान । आर्या वैसे ॥

(४) ' यदायदा हि धर्मस्य' इ. गीतेतील श्लोक.

विदोष माहिती - या. पागांवा - वये

२ पावत व. ८१२, फु. अं. ८१; वये ३

पावत व. ३, फु. अं. ८५. याफार - वये २

३ व ७९ × ५३. वशिष्ठाचे कूनन : वये ३

अंक १ व २ मध्ये धर्मगीतराव ४ आध्यात्म्या

मेवदत्तात वशिष्ठाचे कूनन. श्रीकृष्णः (आरंभ

वृद्ध) वये १ अंक १ व (३-४) फक्त

क्रमांक (१), वये १ अंक २ वर फक्त क्रमांक

(९); वये १ अंक ५ पासत क्रमांक १ व ३

एकन; वये २ अंक ४ ते १२ फक्त मन्वृष्टावर

क्रमांक (४). मुद्रक - वये २ अंक (१० -

१९) चित्ताळा प्रेस, पुणे; वये ३ वसुमान

छपलाना, पुणे.

[पुम्रं, जर्म]

वये १ - अंक १, २, (३-४), ५ ते

१०, (११-१९). ज्ञानेश्वरी ते डिसेंबर

१९२७.

वये २ - अंक १ ते ४, (५-६), ७ ते ९,

(१०-११-१२). ज्ञानेश्वरी ते डिसेंबर

१९२८.

वये ३ - अंक १ ज्ञानेश्वरी १९२९, २ फेब्रु-

वारी -

ज्ञानसिंह

मासिक : संपादक - गोविंदराव दयाळराव

महातुमाव. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक -

श्री दत्तात्रय छा. पुणे (वये ३ अंक ९).

या. व. द. २०८. फु. अं. ८४. अंकव १६

पृष्ठे. ९६ × ६६. प्रथमांक - मे १९२६.

नवव्या अंक-जुलै १९२९.

उद्देश - धार्मिक, सामाजिक, औद्योगिक

व महातुमाव वाङ्मयाचे प्रकाशन. १९२७ -

एप्रिल, मध्येच अंशत एक वर्षांचिन. महातुमाव

पंथाची स्वरूपी. मराठी वाङ्मयाच्या प्राचीनतेचे

उद्भाटन, महातुमाव अध्यात्मिक ज्ञानाची ओळख,

महातुमाव पंथाने हिंदुसमाजाची फैलेली सेवा, इ.

विशिष्ट विषय. स्फुटे, वर्तमानवार, कविता,

इतिहस इ.

मीद्वान्य -

(१)

खर्च धर्मनिरित्यन मारुंक शरण मत् ।

अह ता खर्च धर्मभ्यो मोक्षमिप्पानि मा शुचः ॥

(२)

मीमेनात्रिभूतेन भातिवरिणा ह्यालोडि चेलोटनी ।

तत्वं चन्द्रघटीयमधुवर्ता अदाभितानामपि ।

सहर्तु प्रसन्न शास्त्रनरीः कालं च त नन्दिन ।

गङ्गेय विचारयोगनरः श्रीमानविहः शिवी ॥

विदोष माहिती - श्रीकृष्ण - क्रमांक २

वये ३ अंक ९ च्या मन्वृष्टावर. आतपट्ट्याचे

वृष्टण वर.

[महातुमावपठ, माहसंनं, मर्म, सुमर्म]

वये १ व २ - अंक प्रत्येनी १ ते १२ (मे ते

ए). मे १९२६ ते एप्रिल १९२८. (दोन

वये).

वये ३ - अंक ४ ते १९. आगस्ट १९२८ ते

जुलै १९२९.

ज्ञानसूर्य

मासिक : संपादक - गणेश नारायण

देवराडे (वारलेकर). प्रकाशक - पुणे. मुद्रक -

ज्ञानप्रभु छा. (शिळा छा.) पुणे. फु. अं. ८१.

अंकव १६ पृष्ठे. ८३ × ५३. प्रथमांक - एप्रिल

१९०१. नवव्या अंक - अंक ६ (म. १ फे

१९०५). (पुस्तक - अंक)

विशेष माहिती - फक्त ५० प्रती छपीत ।

अर्थत दुर्मिळ - महात्वाचे. हे फक्त नावाचे

' मासिक '. विलक्षणपणावाढीच लक्ष्य.

घर्ष १ - अंक १ सप्टेंबर १९०१, २ (प्रकाशन तारीख २६ जा १९०२), ३ (प्र. ता. ७ ऑगस्ट १९०२), अंक ४ जा १९०३ (प्र. ता. १६ मार्च १९०३), ५ फे १९०३ (प्र. ता. ३ अक्टो १९०३), ६ (प्र. ता. १ फे १९०५).

ज्ञानाकर

मासिक : प्रकाशक - परमव्यवहाराचा पत्ता - ज्ञानाकरकने, बेळगाव. मुद्रक - सन्मार्गदर्शक छा. (शिळा), पारवाड. ८"१ X ५"६. प्रथमांक - (मार्च १८६२).

उद्देश - सर्वविषय गुरुशिवाय समजावे. स्वराज - कविता, नाटके, पाठ्यपत्रा, निबंध, इतिहास, गणित, पदार्थविज्ञान, अर्थशास्त्र, तर्कशास्त्र इ.

विशेष माहिती - ईंग्रजी खुलासा - 'मान ओफ मेलिज'.

घर्ष १ - अंक ..., ६ ऑगस्ट १८६२—.

ज्ञानानन

मासिक : संपादक - जगन्नाथ श्युनाय आलगावकर. प्रकाशक - संपादक, मुंबई. मुद्रक - मुवर्ण प्रि. प्रेस, मुंबई. वा. व. रु. १०४. अंकित ३२, ४० पृष्ठे. ७"१ X ४"६. प्रथमांक - मे १९१३.

उद्देश - नामधारी मुघारकाचे वेडे चाले आणि अविवारी बुन्या मनाच्या लोकाची घर्माच्या आणि हर्दीच्या नावावर चाललेली कुण्णकारस्थाने याचा स्फोट आणि निवेध. स्वराज - गोष्टी, कविता, निबंध इ. भूते, परलोक, मृतादी संभाषण इ.

विशेष माहिती - मुद्रक - वर्ष २ - वैद्यवंधू छा. मुंबई. घर्ष ४ ट्युमेरिकल प्रेस, मुंबई. यात वासुदेव यामन मोळे याची 'तर्क-

गिणी' कादंबरी, पुणे-बर्नोन्, 'महाराष्ट्र कविचरित्र' भाग ४ या असे प्रसिद्ध झाले.

[पुमर्ष, मुंमर्ष]
घर्ष १ ते ३ - अंक प्रत्येकी १ ते १२. (मे ते ए). मे १९१३ ते एप्रिल १९१६. (तीन वर्षे)

घर्ष ४ - अंक १ मे १९१६ ते ५, (६-७), ८, ९ जानेवारी १९१७—.

ज्ञानादर्श

मासिक : मुद्रक - इंडिअन छा. मुंबई. वा. व. रु. २०८ आगाऊ. फ्र. अं. ०६. अंकित २० पृष्ठे. ९"७ X ६"५. प्रथमांक - जानेवारी १८८६.

उद्देश - युटीन गृहस्थ यांकरिता. मापेच्या उत्कर्षास उपकारक. स्वराज - नूतन व प्राचीन कवींच्या कविता, नाटकादी शुंगारकथा, पोर्तुगीज मापेची माहिती. समाजपक्षातील वाक्ये. कथाकार, निबंध इ.

म्रीदवाम्य -

मुमान न रमाहि यद्वतिमुलास दारा परी ।
असा प्रभुहि सेवक। भवति पाव दायापरी ।
प्रियासुचली जिहीं न बहुवार पनावली ।
तिहीं असित काटिल्या नूपमपात पनावली ॥

विशेष माहिती - पत्ता स्वकटेश यशवंत शिंगबाळ, गोवा पणजी.

[मर्ष, पुमर्ष, मडगाव]

घर्ष १ - अंक १ जानेवारी १८८६, (२-३), ४ ते ६ जून १८८६—.

ज्ञानेश्वर

त्रैमासिक : संपादक - विद्यानाथ ह्यंदक शेते. प्रकाशक - संपादक, पुणे. मुद्रक - प्रतिमा छा. पुणे. वा. व. रु. ३. फ्र. अं. ०१२.

वकात सुमारे ८० पृष्ठे. ८"४ × ५"४.
प्रथमांक - भाषण वय ८ व. १८७० (६७४
वा ज्ञानेश्वराचा जन्मदिन). पुढे चालू.

ज्ञानोदय

उद्देश - याज्ञवल्क्य-भाश्रम ह्या संस्कृति-
वैद्याच्या विविध कार्यांच्या प्रसारार्थ व प्रसिद्धी
साठी. श्रीशुक्लयजुःशास्त्रीय मास्यदिन महा-
राष्ट्रीय ब्राह्मणसमाजाची सर्वांगीण उत्पत्ती, उत्पन्न
व ज्ञानसंवर्धन. स्वच्छ - ज्ञानेश्वरविषयक लेख
व वाङ्मय, धार्मिक, सामाजिक, आर्थिक व सांस्कृ-
तिक विषय, समाजातील स्वशास्त्रीय कार्यकर्त्यांचा
जीवनपरिचय, उच्च प्रकारच्या कलायुक्त रचुक्या,
कविता व टीकात्मक लेख. शास्त्राच्या वृत्तासाठी
शास्त्राविषयक.

प्रौढाच्यान्य -

जे ज्ञातार्थी व्यक्ती साडे। तया उत्कर्षी रती वाढो।
भूता परस्परें पडो। मैत्र जीवाचे ॥

दुरितांचे तिनिर जायो। विश्व स्वधर्मद्वय पाहो।
जो जे वाडील तो ते राहो। प्राणिजात ॥

-ज्ञानेश्वरी अध्याय १८ ओव्या १७९४-९५.

विशेष माहिती - याज्ञवल्क्यभाश्रम,
गुणे या संस्थेचे प्रकाशन. धार्मिक, सामाजिक व
सांस्कृतिक विषयांचे साहित्य. यात डॉ. वि. व्य.
गुणे यांचा 'महाराष्ट्रातील सामाजिक व धार्मिक
नियमन, इ. स. १३००-१८१८' हा लेख.

[मुद्रण, मद्र, चम]

वर्ष १ - अंक १ ते ४. भाषण, क्रांतिक,
काव्य १८७०, भाषा १८७१.

वर्ष २ - अंक १ ते ४. भाषा १८७१,
वैशाख १८७२. अंक ३ त्रिशतवार्षिक
पुण्यतिथीनिमित्त सत वृत्तायाम विशेषांक.

वर्ष ३ - अंक १ सप्टेंबर १९५०, २ डिसेंबर
१९५०. अंक १ ज्ञानेश्वरीच्या ६६० व्या
वर्षानिमित्त व नामदेव महाराजांच्या ६००
व्या पुण्यनिधीनिमित्त विशेषांक, पु. १०२.

मासिक / पाक्षिक : संपादकमंडळ - एच.
बॅलेंटाईन, प्रकाशक - अमेरिकन मराठी मिशन
अहमदनगर / मुंबई. मुद्रक - रामा गुनराणी,
अमेरिकन मिशन शिळाछाप, अहमदनगर. वा.
व. क. १८८, साहेब लोहास घ. ३. कु. वं. ८२.
अंक २०, १६ पृष्ठे ८"३ × ६. प्रथमांक -
जून १८४२. शेवटचा अंक - मासिकाचा, डिसेंबर
१८४४. पुढे चांद मासिक स्वरूपात १९६७.

उद्देश - लोकत्वा धर्म, नीती, नाली योग्य-
संबंधी मत प्रसिद्ध कर. अयोग्य गोष्टी छापणार
नाही. स्वच्छ - यत्न. अनेक प्रकारच्या विद्या
म्हणजे भूगोलविद्या, व्योतिषशास्त्र, सिद्धपदार्थ-
विज्ञान, आणि बरार अशा प्रकारच्या गोष्टी
आणि या देशाचे व इतर देशाचे वर्तमान आणि
विशेषकरून अहमदनगरसंबंधी मजकूर.

विशेष माहिती - वर्ष १ चा जुलैचा अंक
निघाला नाही. कारण 'छापजाना बरोबर चालला
नाही.' भाषा - वर्ष १ अंक १ ते ६ याची
मराठी वक्त, वर्ष २ पासून मासिक व १८६६
अखेरचे पाक्षिक याची मराठी व इंग्रजी. वर्ष
२६ ते ३१ पाक्षिकाची (खन १८६७ ते १८७२)
बहुतेक संपूर्ण मराठी (संपादक मुकुंद). मुद्रक -
वर्ष २ अमेरिकन मिशन प्रेस, मुंबई. पृष्ठे - वर्ष १
अंक १-२०, पुढे पृ. १६. पाक्षिकाची पृष्ठे १६.
त्यानवर रूपांतर साप्ताहिकात. जुलै १८७३ पासून
साप्ताहिक अकाची पृष्ठे १२. जानेवारी १९५२
पासून मासिकात रूपांतर. संपादक - १८४५ ते
१८५४ भा. डब्ल्यू. ह्यूम, १८५४-५५ एच.
वी. फेअर्वेल, १८५५-५८ ए. हॅडन,
१८५८-६५ एच. बॅलेंटाईन, १८६५-६७
ए. हॅडन, १८६७-७२ साहू दाजी मुकुंद,
१८७२ पासून सी. डब्ल्यू. पाक.

चालवणेच्या - ज्ञानोदयात वर्ष ३२
(बहुधा जुलै १८७३) पासून पुरवणीच्या रूपात
'शुद्धाचा मास' प्रसिद्ध झाला. वर्ष ३३ (१८७४)
मज्जे शुद्धाच्या मागाचे दुसरे पुस्तक अंक
१ ते १२ (जा ते डि) प्रसिद्ध झाले. वर्ष ३५

(१८७६) साली हाच माग 'वाल्मीकीयमेवा' पुस्तक नीथे (सचिन) अंक १ ते १२ (जा ते डि) या नावाने आला. वर्ष ३६ (१८७७) ह्या पुरवणीचे नाव 'ज्ञानोदय बालशोधमेवा' झाले. ह्या पुरवणीच्या प्रत्येक अंकाची किंमत अर्धा आणा होती. वर्ष ३७ मध्ये हे बोटनाव राहिले. वर्ष ३८ (१८७९) नाव नुसते 'बालशोध मेवा' झाले. हा प्रम वर्ष ४० (१८८१) पर्यंत चालला. हे 'बालशोध मेवा'चे नववे वर्ष (मागे 'बालशोध मेवा' पाहा). आठव्या वर्षाच्या (१८८०) अखेरपर्यंत सभादिका मिसेस पार्क ह्या होरया स्थानावर मिसेस झ. एच. हूम (१) सारदा अशी माहिती अंगरेजन मराठी

मिशनच्या मेमोरिअल पेपरमध्ये (१८८२) आढळते (पृ. ११६).

[पिऑर्बो, पर्बो, वाघवर्गमह]

मासिक

वर्ष १ - जून १ जून १८४२, + २ आगस्ट ते ६ डिसेंबर १८४२ (६ धंक).

वर्ष २ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १८४३.

वर्ष ३ - अंक १ ते १२. जानेवारी ते डिसेंबर १८४४. पुढे पाठित.

पाक्षिक

वर्ष ४ ते ३२ - जानेवारी १८४५ ते जून १८७३ (साडेअठ्ठावीस वर्ष).

मराठी नियतकालिकांची सूचि

वर्णन-विभागाची पुरवणी

या पुरवणीत मागाहून उपलब्ध झालेली नियतकालिकांची नावे वर्णानुक्रमाने दिलेली आहेत. जी नियतकालिके पाह्यावयास मिळाली त्याची वर्णन-विभागात दिलेल्या नमुन्याप्रमाणे माहिती देण्याचा प्रयत्न केलेला आहे, पण इतरांच्या बाबतीत वेदल नाव, प्रकार व मिळालेल्या सदसद्विरून अनुमानना येणारा दोवड काळ सूचित करण्यापलीकडे जात नाही. बहुधा प्रत्येक ठिकाणी सदमे देण्याची काळजी घेतलेली आहे. याचा अर्थ असा की अनुपंगाने केलेल्या तपासात कोठे तरी सदमे मिळाला तेव्हाच नावाचा व त्याच्या माहितीचा समावेश या पुरवणीत करण्यात आलेला आहे.

वर्णनविभागात कापल केलेली काही नावे ह्या पुरवणीत दोन कारणानी पुन्हा आली आहेत. नाव तेच परंतु काळत्याच्या किंवा प्रयोजनाच्या भिन्नतेमुळे ज्याचे व्यक्तिष निराळे ठरते अशा नियतकालिकांच्या नावापुढे * अशी पुढी केलेली दिसेल. तर ज्या विविध नियतकालिकांची कोणतीही नमूद करण्यापारखा अशी अधिक माहिती मिळाली त्या नियतकालिकांच्या नावापुढे + चिन्ह करून ती दर्शविली आहे. अशी उदाहरणे फारच थोडी आहेत. काही नावे किन्हाशिवाय दिली आहेत.

अंकुश *

[जावय सप्रह]

वर्ष १ -... अंक ८ फेब्रुवारी १९४३, ९ ते ११...

वर्ष ७ - अंक...४ नवबर १९५३—.

मासिक : सप्ताह - द. ह. चं. प्रकाशक - पी. डी. मर्चंट, मुंबई. मुद्रक - तत्वविवेचक मुद्रणालय, मुंबई. बा. य. क. १. कु. अं. ४१. अंक ८ पुढे. ९*६ X ६*७. प्रथमांक - (जुलै १९४२). पुढे चालू.

स्वरूप - सिस्ती मताचे.

धींदवाच्य -

जुलैपाठी चानूक पुरा होवो ।
पराणीने भेड हा मागि येतो ।
परी हची मस्तीस जेवि येई ।
तेवि अंकुश माहूत करी येई ॥

प्रैमासिक : प्रकाशक - मुंबई. बाल - १८८२.

उद्देश - सालहेशन आर्मीचे-धार्मिक शर्यादी.

— रजिस्ट्रार रिपोर्ट १९५८.

[अज्ञात नावाचे ?]

निर्देश माहिती - दर १५ तारखेस प्रकाशन.
पार्षिक वर्गणी - वर्ष १ अंक १२ वार्षिक रु. १०८, कु. अं. ४२. सप्ताहिक व प्रथमांक - वर्ष ७ द. ह. चं.

मासिक : सप्ताह - (सप्ताहिक) कृष्णशास्त्री छाटे. प्रकाशक गोविंद रघुनाथ केळकर, मुंबई.

मुद्रक - (शिलाछाप). फ. अं. ८४. अंकात २ पृष्ठे. ८.९ X ५.९. प्रथमांक - (आवण श. १७६७). (सत्रा अंकप्रमाक, धर्माचा निर्देश नाही).

स्वरूप - सचित्र. स्तोत्रादींच्या अधिष्ठात्री देवतेचे जवळ जवळ अर्धोपराऊण पानांच्या आकाराचे रेपाचित्र प्रत्येक अंकाच्या टाऱ्या पृष्ठावर. दोन पानांत मिळून मराठी हिवा सरळ एकाद्या देवतेचे अष्टक, स्तोत्र, स्तुती, श्लोक, 'शिवरायंती सदा' पूर्ण हिवा अपूर्ण. चरणरेपाचा उपयोग अत्यंत अनियमित. विरामचिन्हे नाहीत.

विशेष माहिती - ह्या मासिकाचे नाव उग्र-छाप सामग्रीवरून घळत नाही. प्रत्येक अंकाची दोन पाने, कागदाच्या एका बाजूलाच एक डावी-कडे व दुसरे उजवीकडे छापलेले असून दोन्ही पानांच्या शिरोमागी वंशात फक्त अंकप्रमाक छापलेल्या आहेत. पृष्ठाक शीटेच नाही. प्रत्येक अंकाच्या शेवटी "हा ग्रंथ (= पुस्तक = मासिक पुस्तक) गोविंद रघुनाथ नेतकर याणी कृष्णयान्त्री साठे याच्या साह्यतेने छापविला. अंक ११ ज्येष्ठ मास शके १७६८ (हा निर्देश दरमहा अर्थात बदलतो). मुबईत घेणारे याच निम्नत दर प्रतीच चार भाणे पडतील" अशा स्वरूपाचा मजकूर संपूर्ण हिवा जागेच्या प्रमाणात कमी-अधिक छडित स्वरूपात.

[पारखीशास्त्री पुणे]

अंक - ..., ६ पैद १७६७ ते १७ मार्गशीर्ष १७६८.

आत्मोद्धार*

मासिक : सप्तादक - महादेव भवाजी काबळे, प्रकाशक - मुबई, काल - १९२४.

— 'दलित्याची वृत्तवने' परिशिष्ट ५ क्र. १३.

आनंद-मंजरी

मासिक : काल १८९१. (पुस्तक अंक)

— (पु. १ अंक २ ची पोच) ' उरा प्रसार ' वर्ष १ अंक ३ फेब्रुवारी १८९१, मजकूर ३.

आनंद रामायण

मासिक : सप्तादक - विष्णु लक्ष्मणशास्त्री पुरोहित, प्रकाशक - काई. वा. व. क. २०६ ट. ह. सह. अंकात २४ पृष्ठे. रॉयल ट. काल - १८९७.

— (चाहिरात) 'आर्यधर्मदर्पण' वर्ष ४ अंक ११ मार्गशीर्ष श. १८९९, मजकूर ३ समोर.

आनंदलहरी*

मासिक : सप्तादक - स्वर्णाजी सदाशिव महात्मे (मित्रमंडळीच्या साद्वाने), प्रकाशक - वणजी, अंकात २४ पृष्ठे. प्राउन ट. प्रथमांक - मार्च १८७०.

स्वरूप - कविता, लघुकथा, लुट विचार (प्रचलित प्रभावरी टीका). मजकूर तीनवर वतमानसार.

विशेष माहिती - हे जेमतेम एक वर्ष चालले.

— 'गोमंतकातीत नियतकालिके' पृ. २१; सारोत्तर - 'अमृत' मधील मराठी मासिकाची शमरी, लेख ६, पृष्ठ १६२.

आनंद लहरी*

मासिक : प्रकाशक - ग्यानेश्वर नारायण कृष्ण, मुंबई. वा. व. क. १ भागाक ट. ह. सह. काल - १८८४. (पुस्तक अंक)

स्वरूप - हास्परस्यपान, विनोदपर मुख मोठी व जुटे

— (चाहिरात व पु. १ अंक १ ची पोच) 'विबुधप्रिया' वर्ष १ अंक ३ मार्च १८८४.

आमचा चालमित्र

मासिक : संपादक - डॉ. रे सुमत धोंडो रामटेके.
सहसंपादक - रे. एच जी हॉवर्ड. प्रकाशक -
संपादक, लोणद, कोडोली (कोल्हापूर). मुद्रक -
बयर्हिंद प्रेस कोल्हापूर. वा. व. रु. १, वर्ष ४
पासून रु. ३. अकात ८ पृष्ठे. १० × ७ १/२.
प्रथमांक - (सप्टबर १९४७).

उद्देश - मुलामुलीकरिता खिस्ती मासिक.
स्वरूप - संपादकीय हितगुज, तांदेचे पर
ह. सदरे.

ग्रीदवाच्य -

‘ माझ्या कोकरास चार. ’

विशेष माहिती - पहिल्या संपादक मिस्
आयू. डोव्हर, मिशनरी, लोणद ह्या होया, अशी
माहिती ‘ दीपक ’ वर्ष १ अंक ४ सप्टबर
१९४७, मलपुत्र २ वरील पोचीत मिळते वर्ष
१ अंक ४ चा परिचय ‘ प्रगति ’ वर्ष १ अंक १
जानेवारी १९४८ यात आहे. रे. रामटेके याचा
पत्ता - कोडोली, कोल्हापूर असा दिला आहे.
मुद्रक - वर्ष ३ नागरिक प्रेस, नासिक (व्यव-
स्थापक), वर्ष ४ शिंदराज प्रेस कोल्हापूर.

[जाणवसंग्रह]

वर्ष १ - अंक ... ४ डिसेंबर १९४७ दिस्त
जन्म अंक.
वर्ष २ - अंक ... ५ जानेवारी १९४९, ...,
१२ दि. १५ ऑगस्ट १९४९.
वर्ष ३ - अंक ... १२ दि. ८ ऑगस्ट
१९५०.
वर्ष ४ - अंक ... (५ - ६) जानेवारी - फेब्रुवारी
१९५१ -.

आमचे गाव

पाक्षिक : संपादक - राधादेवी गोयन्का.
प्रकाशक - मानवता कार्यालय, अकोला. वा. व.
रु. ८५. काल - १९४९.

[२०]

उद्देश - नवसाक्षर ग्रीदासाठी नवे पाक्षिक.
स्वरूप - ठसठशीत अक्षरे.

— (पोच) ‘ भुव ’ वर्ष १५ अंक ६ सप्टबर
१९४९ घ. २६३.

आमचे मोठे

पाक्षिक : प्रकाशक - भुवई. काल -
१९४७-४८.

स्वरूप - कोकणी.

— सरकारी यादी १९४७-४८.

आयुर्वेदपत्रिका

पाक्षिक : प्रकाशक - नासिक. मुद्रक -
वर्ल्ड प्रेस, नासिक. प्रथमांक - १ जुलै १९४७.
पुढे चालू १९६७ (जून १९६३ पासून)
मासिक स्वरूपात

— सरकारी यादी १९४७-४८.

आयुर्वेदिक आरोग्यमार्ग

मासिक : संपादक - बाळकृष्ण गणेश-
शाली जोशी, आयुर्वेदप्रचारन. प्रकाशक -
संपादक, घोरगाव (सातारा). मुद्रक - आर्यप्रबोध
छापखाना, कोल्हापूर. वा. व. रु. ८१२ ट. ह.
सह. फु. अं. ८१. अकात १२ पृष्ठे. ८ १/२ ×
५ १/६. प्रथमांक - (सप्टबर १९१२).

स्वरूप - (अनुक्रमणिका) ऋतुचर्चा, आयु-
वेदोपनयन, खेड्यातील आरोग्यासंबंधी सुधारणा,
आदुर परिस्थिती.

ग्रीदवाच्य -

चिकित्सा बन्धिर्वेशस्य स्वस्थानुरहितं प्रति ।
परिहास्ति तद्वयं यत्रेहास्ति न तत्कचित् ॥ १ ॥

इह सत्वायुर्वेदप्रयोगनं व्याधुनसुष्ठानां व्याधिर्वि-
मोशः स्वस्थस्य स्वास्थ्यरक्षणंच ।

विशेष माहिती - (पोव) 'फल्गुयोतिषा-
दर्श' वर्ष ७ अंक १ अश्विन श. १८३४
मध्यष्ट २.

[डेक्]

वर्ष १ - अंक..., ७ दि. १ मार्च १९१३.

आर्य

मासिक पुस्तक : प्रकाशक - मद्रास. या. व.
क. १८३. काल - १९०९.

विशेष माहिती - माया वदक. " त्रिकडे
मराठी भाषाच वमी व तीही गंगाबमनी - काही
अशुद्धे राहिली तर दिशोवात घरता येत नाही. "

— (पोव) लोकमित्र, वर्ष १९ अंक २
भागस्ट १९०९.

आर्य चानिता

मासिक : प्रकाशक - चानिताज्ञानप्रसारक मंडळ,
खोलापूर. काल - (१९२७१)

उद्देश - भगिनीवर्गाची सेवा.

— (बाहिराव) 'उद्यम' वर्ष ९ अंक २,
फेब्रुवारी १९२७; (पोव) 'ज्ञानसिंह' सप्टबर
१९२७.

आर्य संजीवन

मासिक : संपादक - बी. पी. रत्नपरखी.
प्रकाशक - वरुड (उमरावती). अकात १६ पुणे.
डेमी अष्टपत्री. काल - १९०५.

उद्देश - आर्य व पाश्चिमात्य वेवक.

— (दाते), (बाहिराव) 'लोकमित्र' १

आर्यहितेच्छु

मासिक : प्रकाशक - म्यानेवर, पुणे, सातारा.
या. व. क. १८३ आगाऊ, पोस्टेजसद्व; मागाहून
क. २. अकात १६ पुणे. याचा महाराष्ट्र कोमिल.
प्रथमांक - (बानेवारी १८८८).

स्वरूप - सुंदर मासिक, सुंदर निबंध, सच-
हितितोवक कादंबरी, मनोरंजन, प्रश्न इ.

विशेष माहिती - पत्ता - (१) म्यानेवर,
आर्यहितेच्छु, पुणे, शुद्धवार पेठ, कमळापूरकर
याचा दादा, (२) म्यानेवर, आर्यहितेच्छु,
महाराष्ट्र कोमिल, सातारा.

— (बाहिराव) 'महाराष्ट्र कोमिल' वर्ष १
अंक ४ बानेवारी १८८८ मध्यष्ट ३.

आवेश

मासिक : संपादक - सत्यनान नामदेव
सूर्यवंशी. प्रकाशक - अनसूया नामदेव सूर्यवंशी,
मुंबई. मुद्रक - सःसीनारायण प्रेस, मुंबई. या. व.
क. १८८. फु. अं. ८५. अकात ८ ते १६
पुणे. ९४ X ७२. प्रथमांक - (अक्टोबर
१९४४).

उद्देश - पुरोगामी विचारांचे मासिक.

स्वरूप - खिस्ती मताचे.

विशेष माहिती - पूर्वावतार - 'तरुणाचा
खिस्ती आवेश' (पाहा ह्या सूचीचा 'वर्णन विभाग'
पृ. १०९) व्यवस्थापक - चौ. मीरा छलवान. माहिती
वर्ष ३ व वर्ष ४ वरून. वार्षिक वर्गणी - वर्ष ४
रु. ४, फु. अं. ८६. वर्ष ३ अंक १० पृ. ९ -
" चौप्या वर्षापासून साप्ताहिक होणार. कीर्तने
वरून ऐसे यिळविणार ". वर्ष ४ अंक ८ पृ.
१३ - " आवेश पुन. सुद्धोऊन एक वर्षाचा (१)
अवधी लोटला. "

[साधवसमह]

वर्ष ३ - अंक ... १८ जुलै १९४७, ...

१२ सप्टर १९४७.

वर्ष ४ - अंक १ अक्टोबर १९४७ ते ३, ...

... ८ मे १९४८ — अंक १ खास
वर्षारंभ अंक.

आवृत्ति

मासिक : प्रकाशक — मालवण (रत्नागिरी).
काल — १९४८-४९.

— सरकारी यादी १९४८-४९.

आज्ञामालिका

मासिक : डा. घ. व. ५. अंकाल ४०, ४८
पृष्ठे. डेमी अष्टपत्री. प्रथमांक — (संकल्पित)
जानेवारी १८७९.

उद्देश — मजकुरातील पर्याय-अथवा 'बाद-
द्याही हुकुमाचा संग्रह.' इंग्रजीत प्रसिद्ध होणारी
माहिती केवळ मराठी जाणणारांसाठी मराठीतून
प्रसिद्ध करणे.

स्वरूप — निरनिराळ्या सरकारी गॅझेटांतून
राजकीय, न्याय, मुलकी, बंदीबस्त, विद्या,
टपाल, जंगल, पाटबंधारे, इंजिनिअर, रेलवे,
अवकारी, वगैरे खात्याच्या संस्थाने जे सरकारचे
निकाल ठराव प्रसिद्ध होतात त्याचे संकलन.

विशेष माहिती — "हे पुस्तक कोण चाल-
विहार व कोणत्या ठिकाणी छापणार या विषयी
काहीच माहिती दिली नाही." — (उल्लेख व
वर्तमान) शानोदय १७ अक्टोबर १८७८.

इसराएली धर्मदीप

मासिक : काल — १८९४ — १८९६.

विशेष माहिती — सप्टेंबर १८९४
वर्षप्रतिपदेस्तव विशेष अंक. (जुद्धश वर्षारंभ
सप्टेंबरमध्ये असतो.) — (पोच) 'शानोदय' दि.
२५ अक्टोबर १८९४; (पोच) 'वाल्मोघ'
वर्ष १६ अंक ८ नवंबर १८९६.

उद्यमभा

मासिक : संपादक — बाबा पदमनजी. मुद्रक —
शिलाछाप. प्रथमांक — (जानेवारी १८५६).
शेवटचा अंक — डिसेंबर १८५८.

विशेष माहिती — 'प्रमोदय' मासिकाचा
पूर्वावतार (पाहा 'प्रमोदय' पृ. १६७).
— 'प्रमोदय' वर्ष ४ अंक १ पृष्ठ ४; (इत्त)
'शानोदय' दि. १ एप्रिल १८५९; (यादी)
बाबा पदमनजीचे 'अनुभव-संग्रह' पु. २, १९०४,
अखेरची यादी.

उद्धार

मासिक : संपादक — वसंत पोखळे, प्रकाशक
— सुर्वद. काल — १९४२.

— 'दक्षिणाची वृत्तपत्रे', परिशिष्ट ५
क्र. ३०.

उद्यमोत्कर्ष

मासिक पत्र : काल — १९०४.

— (पोच) 'महाराष्ट्र कवि', वर्ष १
अंक ७ चैत्र श. १८९६, मजकूर २

उद्योगी भारत

मासिक : काल — १९१९, १९२२.

इस्राएल छातीसंबंधी मासिक विचार- रांची माला (?)

काल — १९१७-१८.

— (पोच) 'इस्राएल निय' वर्ष ३ अंक
(१-२) जानेवारी - फेब्रुवारी १९१८
पृ. १५.

विशेष माहिती - 'वार अंश निपून भेद पडले' असा निर्देश 'खळगाव मराठी पत्रकार परिषद स्मृतिपुत्र १९६५' पृ. ८९ वर आहे. याचा काल भुसावळच्या 'पूर्णंदु' मधील बोधीला पुढ्या म्हणजे इ. १९३३ असावा. - (पेच) 'कीर्तन' मुंबई नरवर १९१९ मध्युठ २; (पेच) 'पूर्णंदु' वर्षे १ अंक १२ फास्तुन श. १८५४ (मार्च १९३३) पृ. ३६.

उपयुक्त ज्ञानसंग्रह

भासिक : प्रकाशक - वेदशास्त्र, काल - सुमारे १८४०.

विशेष माहिती - "यातील नैतिक दर्शने वाचन नागाव घालेत करीत." - 'मंडलिक चरित्र', छत्रपृष्ठ हवालदार १९२७, पृ. ५०.

एम्स मिल्स कामगार पत्रिका

भासिक : प्रकाशक - नागपूर. काल - १९४८.

— रजिस्ट्रार रिपोर्ट १९५८.

औषधी युग

सचित्र भासिक : प्रकाशक - म्यानेजर, दिवाघाट केमिकल वर्क्स, पुणे. वा. व. रु. ३०४ व्ही. पी. सह. प्रथमांक - १२ मार्च १९२७.

स्वरूप - सचित्र. खोप्या मुबोष मापेत वैद्यक विषयाची संपूर्ण माहिती. पेस्ट औषधाची पृथक्करणे, औषधाच्या कृती, देशी इमली वैद्यका-नुसार रोगचिकित्सा, इद्रिय व शारीरविज्ञान-शास्त्र, वनस्पतींची माहिती.

— (काहिरात) 'दासबोध' वर्षे १ अंक ६ आषाढ श. १८४९. पृ. २१८.

वर्षे १ - अंक १ (१२ मार्च १९२७.).

कथा-कलाप

(भासिक) : काल - (अंक २) मे १८८६ पूर्वी.

— 'कालबोध' १८८६ मे.

कथाकल्पतरु

भासिक : संवादक - 'कृष्ण यादवली'. प्रकाशक - मुंबई. काल - १८७५.

विशेष माहिती - ['कृष्ण यादवली' या नावाचा एकनाथाच्या वेळचा एक कवि. त्याचा 'कथाकल्पतरु' नावाचा मोठा पौराणिक ग्रंथ होता. यात कथानकाशिवाय भूगोल, खगोल, सूर्याच्या गती इंग्रजे अनेक विषय आहेत. त्याचे हे काविक प्रकाशन!] - 'अर्वाचीन मराठी साहित्य' - ग. रं. दंडवते, पृ. ५३.

कॅथॉलिक इंडिया

भासिक : प्रकाशक - मुंबई. काल - १९४८ - १९५० अनियमित.

स्वरूप - इंग्रजी व कोकणी.

— सरकारी यादी, एप्रिल १९४८ ते मार्च १९५०.

कर्मयोगी

भासिक : प्रकाशक - वेळगाव, वा. व. रु. ८१२, सहामाही ८६, तिमाही ८४. काल - १९१७ - १८.

उद्देश - निष्काम कर्मयोगाचे कार्य. बरेले तसा चाले हेच त्त. स्वरूप - काल, बुद्ध, तत्त्व खीपुष्याना मार्गदर्शक. प्रत्येक लेखात जिद्दाव्याचे खणखणीत विचार.

विशेष माहिती - तिमाहीव रोग रकमाची

वशिष्टे व भेदी. — (जाहिरात) 'उद्यान' वर्ष
८ अंक ९ सप्टेंबर १९१७ पृ. ३१८.

कलहंस

मासिक : प्रकाशक — मनेजर महियत
महादेव चव्हाण, होसर, गहापूर (बेळगाव).
वा. व. क. १. काल — १८९६ ?

विशेष माहिती — 'मधुमधिका' वर्ष १
अंक (८-९) आगस्ट-सप्टेंबर १८९६ पर यात
'कलहंस' सामील, भवा निर्देश.

— (दाते); (जाहिरात) 'लोकमित्र' वर्ष ५
अंक ७ जानेवारी १८९६.

कलाकार

मासिक : संपादक — (श्री. देवकीनंदन
शास्वत).

उद्देश — फेब्रुवारी विनोद-संस्कारासाठी.

— 'बळगाव मराठी पत्रकार परिषद स्मृति-
पुण्य' १९६५ पृ. ९२.

कलामवर्तक

मासिक : प्रकाशक — फडणीस भंडळी,
बळगाव. मुद्रक — निर्णयशास्त्र छ. मुंबई. वा.
व. क. १०४. अंकित १६ प्रुटे. सुपर रॉयल.
काल — १९०२.

विशेष माहिती — 'काव्यरत्नावली' वर्ष
१६ अंक १२ डि १९०४, 'साल भरोर' —
"इ. छ. १९०१ सालच्या 'वर्ष भरोर' मध्ये
'रत्नावली' व काही मदत ध्यावी म्हणून 'काव्य-
मार्ग' व 'विशेष शाक' ही दोन मासिक
पुस्तके मुक्त करण्याचा उद्देश फेला होता. त्याप्रमाणे
त्याचे काही अंकाही निघाले. एव 'रत्नावली'
च्या अनियमितपणात आगस्टी त्या दोन मासिकांच्या

अनियमितपणाची मार पडली; त्यामुळे तो उद्योग
शेडून देणे भाग झाले."

— (जाहिरात) 'संकल्प' वर्ष, अंक ८,
नवंबर १९०२, मल्लप्रुठ ४.

कलावर्तमान

मासिक : संपादक — बाबूराव गोखले, काल -
१९४३-४४.

स्वरूप — सिनेमाविषयक.

विशेष माहिती — सुमारे एक वर्षापूर्वी बंद
झालेले हे मासिक विरत घेऊन 'वसंत प्रकाशन —
कलावर्तमान मासिक' म्हणून 'वसंत' (सुंबई
१९४३) ने आपले तिसरे व चवथे वर्ष
चालविले. (पाहा — 'वसंत')

— इत्तमराव काटकरे यांचे पत्र दि. ७ फेब्रुवारी
१९६७, व 'वसंत' रौप्य-महोत्सव दिवाळी
अंक १९६७, पृ. १६३.

कविता-संग्रह

मासिक (१) : प्रकाशक — कुप्याराव
सीताराम देशाई, मालवण (रत्नागिरी). वा. व.
क. १०८. प्रथमांक — (ज्येष्ठ श. १८४३).

उद्देश — (संपूर्ण मयळा) साधवतवादी
येपील काव्यसाधक साधुवर्ये सीताराममहाराज
यांचा कविता संग्रह.

विशेष माहिती — वर्ष ४ अंक ६ कार्तिक
शुद्ध १० श. १८४६ या अंकावरून माहिती.
[निरंजी — महाराजांच्या साक्षादिक कविता छापून
प्रसिद्ध करण्यास प्रारंभ करून आज चार वर्षे
झाली. या सुदर्शन १४०० आंगा, २५० पद्य,
श्लोक वरिष्ठ व आद्येन मिळून सुमारे १२८
प्रुटे छापून निघाली ... कार्तिक शु. १० श.
१८४६]. प्रथम अंक डि. क. १
वर्षानीशारांच्या अभावी आदिंक नुसतान आले.
निगमन काही मुद्रक नाइलाजाने तहनुब.

[संमग्न.]

वर्ष ४ - अंक...६ कार्तिक १८४६.

उद्देश - मंगुराचे पाक्षिक पत्र. त्वराने -
कामगाराच्या हिताचे प्रश्न.—(पोच) 'समानसेवक' वर्ष ५ अंक २
सप्टेंबर १९२४ पृ. ५७.

कादंबरी

मासिक : प्रकाशक - 'कादंबरी मंदिर',
बनामहॉल्लेन, मुंबई. वा. व. रु. २०४. वर्षात
८०० पृष्ठे. काल - १९१९.विशेष माहिती - 'कृष्णदुर्ग' (वि. वि.
गुर्जर) व 'सोनेरी पंजीर' (ग. वि. कुळकर्णी)
या दोन कादंबऱ्या चावू.— (बाहिरात) 'उद्यान' वर्ष १० अंक
३ मार्च १९१९, पृ. १२२.

कानमित्र (१)

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. काल - १९४९
-५०.

— सरकारी यादी १९४९-५०.

कामगार -

पाक्षिक : (फार अनियमित). प्रकाशक -
मुंबई. काल - (एप्रिल १९४७ ते मार्च
१९५१).— सरकारी याद्या १९४७-४८ ते
१९५०-५१.

कामगार उदय

पाक्षिक : संपादक - एच्. एन्. हावबाला.
प्रकाशक - मुंबई सेंट्रल लेबर बोर्ड, पोयबावडी,
परळ (मुंबई). वा. व. रु. १८८. काल -
१९२४.

कामगार समाचार

मासिक : संपादक - गंगाधर नीळकंठ
सहस्रसुद्धे, शंकर बळवंत कुळकर्णी (वर्ष २
पाहून ?). प्रकाशक - लेबर परळ, मुंबई. वा. व.
रु. ८८. अंकात १६ पृष्ठे. प्रथमांक - जानेवारी
१९१९.उद्देश - मालक व गिरणीकामगार यांमध्ये
सलोखा राखणे व कामगार वर्गास शिक्षण देणे.
त्वराने - कामगार वर्गातील विशेषतः कामगार
मुलांना उपयुक्त. समाजाचे अहवाल.विशेष माहिती - "सोशल सर्व्हिस लीगच्या
देखरेखीतील जानेवारी १९१९ पासून ११ अंक
निघाले". "करीममाई कामगार समाज' या
संस्थेतर्फे दुसऱ्या वर्षाचे पाच व चावू वर्षाचे
दोन अंक आले आहेत."— (पोच) 'कीर्तन' वर्ष २ अंक ६ मार्च
१९२० पृ. ३८; (पोच व अभिप्राय) 'फेसरी'
१ फेब्रुवारी १९२१.

कामिनीप्रकाश

मासिक : प्रकाशक - (प्रसिद्ध करणार)
कृष्णाबाई, मुंबई. वा. व. रु. १०११ आगाऊ
ट. रु. सह (एप्रिल १८८९ अखेर पर्यंत).
डेमी इन्डियन. काल - सुरु १८११-१८१२.

स्वरूप - आवाकड्यास उपयुक्त.

विशेष माहिती - पत्ता - टिकाणा पॉकलंड-
रोड, पो. मायलळा, मुंबई. भीमराव सी. वेंमराबाई-
साहेब रात्रे-शिर्के यांच्या आश्रयाखाली.

— (बाहिरात) 'महापद्म कोकिल' वर्ष २

अंक ६ जून १८८९ व 'नाट्यकथासंग्रह' वर्ष
३ अंक ८ नवंबर १८८९.

५००. - म. का. कारखानेची - "सन १९२५
सालचे मराठी वाङ्मय", पृ. ११६.

कायस्थ सेवक

किस्मत

त्रैमासिक : संपादक - धर्मसिंह तारानंद
कायस्थ. प्रकाशक - धुळे, वा. व. व. २.
प्रयनांक - अश्विन श. १८४८.

उद्देश - अखिल कायस्थसमाज व जनता-
जनार्दन यांची सेवा. स्वच्छ - हिंदी-मराठी.

— (जाहिरात) 'तत्त्वज्ञान-मंदिर' वर्ष
८ अंक (३-४) एप्रिल १९२७ पृ. ७६ व
'ज्ञानसिंह' जानेवारी १९२७.

पाक्षिक (अनियमित) : प्रकाशक - मुंबई.
काल - १९५० - ५१.

— सरकारी यादी १९५० - ५१.

कुटुंबमित्र +

मासिक : संपादक - रे. बाबा पदमनजी
(ए १८८५ ते डि १८८६ या सुदृष्टीत चाल-
विले - ज्ञानोदय), वा. व. व. २१२. प्रयनांक -
जानेवारी १८८४.

— (बातमी) 'ज्ञानोदय' २३ एप्रिल
१८८५ - "बालू महिन्याच्या आरंभापासून
शास्त्र सोपायदीचे मासिक पुस्तक 'कुटुंबमित्र'
चालविण्याचे काम रे. बाबा पदमनजी यानकडे
छोपविले,..."

कुणची उदय

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. काल -
१९४७ - १९५१.

— सरकारी यादी एप्रिल १९४७ - मार्च
१९५१.

कासारघर्ष

मासिक : संपादक - बलवंत काशीनाथ
काटोले. प्रकाशक - संपादक, अकोला. मुद्रक -
श्री जनार्दन प्रेस, अकोला, डेमी अष्टपत्री. काल -
सुमारे १९२३.

उद्देश - कासार समाजाच्या उन्नतीचे प्रयत्न.
विशेष माहिती - प्रकाशन - दरमहा
दुसरा आठवडा. १९२५ (वर्ष ३ रे) मती

कूटस्नेही

पाक्षिक : प्रकाशक - मुंबई. काल -
१९४९ - १९५०.

— सरकारी यादी - १९४९ - ५०.

कृष्ण

कोडे स्वयं

पाक्षिक : प्रकाशक - पुणे. काल - १९४९
- १९५०.

— सरकारी यादी १९४९ - ५०.

पाक्षिक : प्रकाशक - मुंबई. काल - १९४९
- १९५१.

— सरकारी याद्या १९४९ - ५०, १९५०
- ५१.

कृषिसारक

मासिक : प्रथमांक - (१ जानेवारी १८९०).
(पुस्तक - अंक)

— (वर्ष २ अंक १२ ची पोच)
'सारा प्रकार' वर्ष २ अंक ४ मार्च १८९२,
मल्लवृद्ध ३.

कृषिचल-हितैषी

मासिक : प्रकाशक - सोलापूर. काल -
१८८५ - १९००.

— 'सोलापूर समाचार' चा न्युमिडी अंक
दि. १४ जानेवारी १९३६ (साहित्य विस्तार)
पृ. ९८.

कोडे तर्कशास्त्र

पाक्षिक : प्रकाशक - मुंबई. काल - १९४९
- १९५०.

— सरकारी यादी १९४९ - ५०.

कोडे सहायक

पाक्षिक : प्रकाशक - पुणे. काल - १९४९
- १९५०.

कोड्याकट्टन उत्तराकडे

पाक्षिक : प्रकाशक - मुंबई. काल -
१९४८ - १९५०.

— सरकारी याद्या १९४८ - ४९,
१९४९ - ५०.

कोड्याचा षेलगढा

पाक्षिक : प्रकाशक - पुणे. काल - १९४९
- ५०.

— सरकारी यादी १९४९ - ५०.

क्रीडांगण

मासिक : संपादक - विठ्ठल विनायक तंगारे.
सहसंपादक - (सहायक) का. गो. थावरे.
प्रकाशक - वेलापूर (नगर) मुद्रक - (प्रथम)
हस्तलिखित. वर्गणी बमबून सायक्योस्टाईलची
छपाई केली. वा. व. रु. १०४. अकात. १५
पृष्ठे. फ्रूल् स्कॅम. काल - १९२० ते १९२३.

— (वर्ष ३ अंक ३ ची पोच) 'मराठी
शिष्टक' वर्ष १२ अंक १० जानेवारी १९२३,
पृ. ३२२.

खिस्ताश्रम

वा. व. रु. ४३ प्रथमांक - (१) जानेवारी १९०४.

उद्देश - कवितेचे मासिकपत्रक. कवितेच्या द्वारे ख्रिस्ती समाजाची सेवा करणे.

विशेष माहिती - "मेसर्स कुळकर्णी व तखंडकर यांनी काढण्याची योजना केली." — (पोच) 'ज्ञानोदय' ७ जानेवारी १९०४; (दहाव्या अंकाची पोच) 'ज्ञानोदय' २० अक्टोबर १९०४.

ख्रिस्ती

मासिक पत्रक : संपादक - रे. नारायण वामन टिळक. प्रकाशक - अहमदनगर. वा. व. रु. ४८ ट. ह. रु. ४३. फु. अं. ४४९. प्रथमांक - अक्टोबर १९००.

स्वरूप - रे. टिळकाचे धार्मिक व सामाजिक लेख व कविता. १९०२ फेब्रुवारी पासून एक दोन पाने इंग्रजीत.

विशेष माहिती - सप्टेंबर १९०१ पासून दुप्पट आकार केला. लोकांमध्ये न मिळाल्यामुळे एक दोन वर्षांनंतर बंद करावे लागले.

— (जाहिरात) 'ज्ञानोदय' ९ भागस्ट १९००; (४ अंकाची पोच) 'ज्ञानोदय' २० डिसेंबर १९००; 'मराठी ख्रिस्ती वाङ्मयाचा इतिहास १८१० - १९२७' लेखक भा. रु. डवगरे, १९३१, पृ. ३७.

ख्रिस्ती

मासिक : प्रकाशक - रे. जे. सिंघ, सेक्रेटरी ट्रेड् अँड् युक् सोसायटी, मुंबई. मुद्रक - लक्ष्मी नारायण छापखाना, मुंबई. काळ - जुलै १९२३.

विशेष माहिती - "धी लक्ष्मीनारायण छापखान्यात छापल्या जाणाऱ्या (१ विस्तार २ ख्रिस्ती) या दोन मासिकांच्या..." मुद्रकाच्या माहितीत 'छापखान्यातील भुताने अदलाबदल केली'.

— (दाते); (उल्लेख) 'विविधज्ञान - विस्तार' वर्ष ५४ अंक ७ जुलै १९२३ मल्टिप्ल २.

ख्रिस्ती जीवन प्रकाश

मासिक : प्रकाशक - पुणे. वा. व. रु. २. फु. अं. २० पैसे. अंकात १८ पृष्ठे. ९'४ X ७'३. प्रथमांक - (अक्टोबर १९४९).

उद्देश - ख्रिस्ती मठाचे.

विशेष माहिती - इन दि इन्टरेल्ड् ऑफ् अँडल् लिटररी इन महाराष्ट्र. माहिती - वर्ष १८ अंक २ नवंबर १९६६ च्या आघाटाने.

[जाधव संग्रह]

ख्रिस्ती नागरिक*

पाक्षिक पत्र : संपादक - मास्तर नानजी कोतक, मराठी भाषाचे संपादक - रे. नारायण वामन टिळक (भागस्ट १९०५ पर्यंत), प्रकाशक - पुणे. वा. व. रु. १४३ ट. ह. रु. सह. प्रथमांक - १५ डिसेंबर १९०४. शेवटचा अंक - नवंबर १९०७.

उद्देश - धार्मिक, सामाजिक, राजकीय, आर्थिक, इत्यादी अनेक उपयुक्त विषयांचे वाहिलेले. स्वरूप - इंग्रजी व मराठीपत्र. 'माणेदार व ओजस्वी'.

विशेष माहिती - (पोच) 'विविध ज्ञान-विस्तार' पुस्तक ३६ अंक ३ मार्च १९०५ मल्टिप्ल २ - "३ अंक प्रसिद्ध झाले". "राम नाही ते रत्न मातीसारखे, तशीच आम्हाला ज्याव ख्रिस्त नाही ती संस्था माणसार." "ख्रिस्ती नागरिक पत्राशी आमचा कोणत्याही प्रकारचा संबंध नाही... जर ते पत्र इंग्रजीत चालू लागले व त्याने 'दि सिन्धन सिटिझन' इतकेच आपले नाव कायम ठेवून 'ख्रिस्ती नागरिक' या नावाचा त्याग केला, तर आम्ही त्या नावाचे एक पत्र काढण्याचा निचार करू व ते पत्र येथून

तेथून मराठीत निघेल. ” — ‘ज्ञानोदया’त बाहीर निवेदन—ना. वा. टिळक, रि. १६ आगस्ट १९०५ (‘ज्ञानोदय’ २४ आगस्टचा अंक.) मा. क. उजगरे—‘मराठी खिस्ती बाळग्याचा इतिहास, १८१०-१९२७’, पृ. ३७ — “काळ्या-गोन्या विज्ञानाचे लठ वेधून घेतले. शीज खोखून कोतकांनी ३ वर्षे चालविले. १९०७ च्या नवंवरात नाइलाजाने धंद करायचे लागले. ”

खिस्ती नागरिक+

मासिक : संपादक — देवदत्त नारायण टिळक. सहसंपादक — वर्षे ९ नारायण देवदत्त टिळक. प्रकाशक — संपादक, नाशिक. मुद्रक — सुदर्शन इलेक्ट्रिक प्रि. प्रेस, नाशिक. वा. व. व. ८९ टपालासह, वर्षे ७ व. ८१२. फु. अं. ८१. अंकात मल्लप्रसाद १६ पृष्ठे. ९.८ × ७.३. प्रथमांक — १५ सप्टेंबर १९३७.

उद्देश — खिस्ती मताचे. तत्त्वज्ञान — प्रथम मराठी, पुढे मराठी व इंग्रजी. धार्मिक निबंध, संपादकाचे स्पुट विचार, पत्रव्यवहार, शास्त्रागठ-वाचनसंघाच्या राज्याच्या पाठावरील स्पष्टीकरण, समाजातील फेरफटका, वर्तमानसंग्रह, मिशनरी संस्थांचे अहवाल इ.

ग्रीद्वयान्य — (वर्ष २)

पाणी फोडुनिया तळ्यात घरती डोकें जरी काढिले । पदमाने तारि, कृत्य हेच अवघे त्याचे पुरे जाहले ॥ त्याला गंध विचार सुंदरपणा ये, कृत्य हे मानुचे । खारे देव करील हेतु घरणे हे मान हो आमुचे ॥

विदेशी माहिती — इंग्रजी मयळा — दि. विश्वन चिट्छन. वर्ष ९ अंक १० पृष्ठ ९-१० — “‘खिस्ती नागरिक’वर वर्षे नव्वे छापलेले आहे ते ‘खिस्ती नागरिक’चे प्रबंदर आयुष्य. ना. वा. टिळकाचा ३ वर्षांचा ‘खिस्ती नागरिक’ (१९०५-०७), पुढे ‘बालबोध मेळ्या’तील पुरवणी म्हणून २ वर्षे प्रसिद्ध झालेल्या ‘खिस्ती नागरिक’, व शेवटी दे. ना. टिळक यांनी १५ सप्टेंबर १९३७ पासून स्वतंत्र रीतीने ४ वर्षे प्रसिद्ध

केलेल्या ‘खिस्ती नागरिक’ असे या पत्राचे प्रबंदर आयुष्य ९ वर्षांचे आहे.” वर्ष १ अंक ४ डिसेंबर १९३७ पृ. १३ — “ना. वा. टिळक यांचा खिस्ती नागरिक ३२ वर्षांपूर्वी निघत असे त्या येळी त्याचे स्वरूप वेगळे होते. आकार वेगळा होता, पत्र खिस्ती व खिस्तीतरासाठी होते. वर्गणी पुष्कळच अधिक होती. ” वर्ष १० अंक ८ आगस्ट १९४२ — “आकस्मिक संकट — कागद संपल्या...आहे तेवढा कागद वापरून ही बोटमर चिथी (७.६ × ५ आकाराची फक्त चार पृष्ठे) आपणाय पाठवीत आहो. ” पुढे सरकारी यादीत (१९४६-१९५१) हे नाव आढळते. मुद्रक — वर्षे ७ नागरिक प्रि. प्रेस, नाशिक. संपादक — वर्षे ९ अंक १० अक्टोबर १९४१ पासून नारायण देवदत्त टिळक. प्रकाशक — वर्षे ९ अंक १० — अशोक देवदत्त टिळक.

[बाधवसंग्रह]

वर्ष १ — अंक ..., ४ डिसेंबर १९३७ ...

वर्ष २ — अंक .... २ फेब्रुवारी १९३८, ३ मार्च ३८ ... मर्याती मागील वर्षे वाढवून पुढील वर्षे ७ करले.

वर्ष ७ — अंक ..., २ फे ३९, २ (=३) मा ते ६ जू, ..., ८ मा, ... ११ न, १२ डिसेंबर १९३९. शेवटच्या अंकाबरोबर ‘खिस्त बाल मंडळ’ नावाची पुरवणी, आकार ७ × ४.७, मल्लप्रसाद पृष्ठे १६. प्रकाशन अनियमित.

वर्ष ८ — अंक ..., ११ नवंबर १९४०, १२ डिसेंबर १९४०. अंक १२ ची पुरवणी माई ऐतवडेकरलिखित ‘आमचे ललित बाळग्य.’

वर्ष ९ — अंक १ जानेवारी १९४१ ते १० अक्टोबर १९४१ ...

वर्ष १० — अंक ... ५ मे १९४२ ..., ८ आगस्ट १९४२ (आकार ७.३ × ५, पृष्ठे फक्त ४), ... १२ डिसेंबर १९४२.

खिस्ती लोकांचा कैवारी

मासिक : वा. व. (जा १९०१)

विनामूल्य. फक्त ट. रु. ८२. अंकात ४ पुढे.
काल - १९०१.

— (बाहीरसूचना) 'ज्ञानोदय' ७ फेब्रुवारी
१९०१.

ख्रिस्ती हितार्थितक

मासिक : संपादक - मधुकर धरन दामले.
प्रकाशक - (मिशन हायस्कूल), मलकापूर
(बम्बई). मुद्रक - मित्रसमाज प्रेस, रामगाव.
वा. घ. रु. १. अंकात ८ पुढे. ८ × ५-४.
प्रथमांक - (डिसेंबर १९४७).

उद्देश - तरुण तरुणांचे, सुवार्तिक वधूचे,
धार्मिक-सामाजिक.

विशेष माहिती - जमनालमजी चांदू अंक
७ च्या मलपृष्ठावर पूर्वतिहास. "मासिकाचा १
माचै १९४२ ला हस्तलिखित प्रथमांक प्रसिद्ध
होता. १ मे १९४५ पासून छापू लागले. अनेक
स्थिरांत राहून फेडगाव मिशन प्रेस, पदरपूर, इत्यादी
ठिकाणाहून आता रामगाव येथे छापून प्रसिद्ध
होत आहे." "जुलै १९४८ वा अंक = सुवातेच्या
कामाचा विशेष अंक" - (बाहिरात) 'प्रगति'
वर्ष १ अंक ८ आगस्ट, १९४८ पृ. ७.

[बाधवसग्रह]

वर्ष १ - अंक ... ५ एप्रिल १९४८, ...
७ (जुलै १), १ जुलै १९४८.

गावकी

पाक्षिक : प्रकाशक - विप्लव. काळ -
१९४०-१९४९.

-संस्कारां यादी १९४०-४८, १९४८-४९.

'गुरु' शैवसमाचार

मासिक : संपादक - दिनकरराव क्षीरसागर.
वा. घ. रु. १. काळ - डिसेंबर १९३३.

उद्देश - गुरु शक्तीतील स्त्रीपुरुषांच्या
उत्कर्षाकरिता शटणारे मासिक.

विशेष माहिती - संपादक, पत्ता -
ठिकक चौक, बुधवार, उमरावती, बम्बई.

— (पोव व अभिप्राय) 'भोळा शेतकरी' वर्ष
१ अंक १२, डिसेंबर १९३३, पृ. ११; व
त्याच अंकात (बाहिरात) पृ. ५५.

गुरुजी

मासिक : प्रकाशक - अकोला. काळ -
(आरम्भ) १९४९. पुढे बालू १९६७.

विशेष माहिती - गव्हर्नमेंट वेबिक ट्रेनिंग
कॉलेजचे मासिक.

— सरकारी यादी १९४९-५०; रजिस्ट्रार
रिपोर्ट १९५८.

गोरक्ष

पाक्षिक : प्रकाशक - व्यवस्थापक श्री
गोवर्धन सत्या, पुणे वा. घ. रु. २. काळ -
(१) १९१७-१९३४.

उद्देश - गोरक्ष व शेतकऱ्यांची उन्नति.

विशेष माहिती - "मध्यवर्ति गोवर्धन
संस्थेकडे सतत सतरा वर्षे चालले." - (बाहिरात)
'वत्सलानंदिर', वर्ष १६ अंक १ जुलै
१९३४; मलपृष्ठ २ बजळ.

गोरक्षा

मासिक : काळ - १८९० - १९०८.

स्वरूप - हिंदी, मराठी.

विशेष माहिती - नागपूर गोरक्ष समिती
(समिती स्थापना १८८८). इ. स. १८९०
ते १९०८ पर्यंत चालले. - (उल्लेख) 'विहंगम'
एप्रिल १९३४.

गोसेवरक

पाक्षिक : संपादक — हणमंत मजमिंद
परामर्श. प्रकाशक — वेळगाव. प्रथमंक — (फेब्रु
शुब्द १२ श. १८४२).

विदेश माहिती — दर द्वादशीस प्रकाशित होते.
राजकारण व गोरखन एकजीव होते. — (वर्ष २
अंक ५ दि १५ ऑगस्ट १९२१ ची पत्र)
'रामदास आणि रामदासी' वर्ष ३ अंक (३४ -
३५) आताद-आवन श. १८४३, मजमूद ३.

ग्रंथप्रभा

मासिक : काळ — १९०१ वा शुभार.

विदेश माहिती — 'इंग्लेण्ड', 'छोटे,
अनिपणित, "एकत्र हुद्दून कामे केन्ही तर
सुवर्णमात्र, केन्ही, 'प्रथममा', 'स्त्रीशिक्षण-
चंद्रिका, 'वृद्धिर्ममनाय' आदी ह्दहन लहान
मासिके निघून आभयदास्याचे भीदार्य... वयोशीस
सावण्याचा प्रसंग येणार नाही. " — (उद्देश)
'प्रथमाला', सारसंप्रह शुभे १९०१, पृ. ३-४.

ग्रहाधिकार

पाक्षिक : संपादक — मास्तर रामचंद्र
ज्योतिषी. प्रकाशक — संपादक, वेळगाव. वा.
घ. व. १८८, ट. ह. ८१०. काळ — १९२२.
उद्देश — ज्योतिषविषयक हरप्रकारची माहिती
व चिकित्सा.

— (जाहिरात) 'केसरी' दि. ७ मार्च
१९२२.

ग्रामसेवक *

मासिक : संपादक — म. वा. नाईक.
प्रकाशक — रामदुर्गा. वा. घ. व. ३. प्रथमंक —
१ १९२५.

उद्देश — गोरखांची सुधारणा, मेर्यात आरोग्य,
धंदेबाद, कायदेमंडळे इ. एकरूप — कानडी व
मराठी. देवर्गा, उद्योगधंदे, सहकारिता, सारता
व ग्रामसेव्या.

ग्रामदयारूप —

मूर्त वयोसि वाचाल वंश संपयते गिरिम् ।
(विशेष माहिती)

विदेश माहिती — (१) " ६ - ७ अंक
आले". यात फ्र. दि. वसो यांची ग्रामसेव्या लेन-
माला. "ग्रामीण टेन्य स्वावलंबनाचे पुर करू अशा
प्रतिरेने रोखणीस होरहीत प्रवेद्य करणारे
पाक्षिक". — (पत्र) उद्यम वर्ष ३ अंक ८
ऑगस्ट १९२५. पृ. २९४ व (जाहिरात)
वर्ष ३ अंक ९. (२) " 'ग्रामसेवक' मासिक
रामदुर्गा येथे आब सहा महिने मराठीत प्रसिद्ध
होते... फेब्रुवारी १९२५ पासून त्याची कानडी
आवृत्ती वाढण्याचा भी. नाईक हुद्दवी याचा
प्रयत्न स्वैकाना आबटला. " — (पुस्तक परीक्षण)
'शेकनिय' वर्ष ३४ अंक १० एप्रिल १९२५
पृ. ३६३.

ग्रामोद्धार

पाक्षिक : प्रकाशक — सावारा. काळ —
१९४६ - १९४८.

— सरकारी यारी १९४६ - ४७, १९४७
४८.

घरमालक संघ पत्रिका

मासिक : प्रकाशक — पुणे. काळ — १९४८

— रजिस्ट्रार रिपोर्ट १९५८.

घाट समाचार

पाक्षिक : प्रकाशक — बांद रोदरे (पूर्व

एनदेश). काल - १९४७-१९४९.

विशेष माहिती - अनियमित प्रकाशन.

— सरकारी यादी १९४७-४८, १९४८ - ४९.

अंकित २० पृष्ठे. काल - (१८८५ ते १९०० दरम्यान).

— (उल्लेख) ' सोलापूर समाचार ' चा ज्युविली अंक, डि. १४ जानेवारी १९३६, पृ. २० व ' साहित्य विस्तार ' लेख पृ. ९८.

चंद्रिका

मासिक (१) : संपादक - (बालक) केशव रघुनाथ काशीकर. काल - १९२३ पूर्वी. विशेष माहिती - बालक - (केशव रघुनाथ) काशीकर. " थोडे महिने चालून वंद पडलेल्या ' चंद्रिका ' मासिकाचे बालक " असा संपादक काशीकरांच्या निर्देश ' शारदा ' पुणे १९२३ या मासिकाच्या संदर्भात आढळतो.

चंद्रिका*

मासिक : संपादक - अच्युत कळवंत कोल्हटकर. काल - सुमारे १९३१ - १९३२. विशेष माहिती - एक अंक नियत बंद पडले. (सुमारे इ. स. १९३१-१९३२). — (उल्लेख) ' साहित्य सहकार ' वर्ष १६ अंक २ मे १९६६ पृ. १७-या. वि. भट याचा लेख ' स्मृति विरोध '.

चिकित्सा

मासिक :

स्वरूप - आयुर्वेद विषयाळा वाहिलेले.

— ' जळगाव मराठी पत्रकार परिषद् स्मृति पुष ' मार्च १९६५ पृष्ठ ९२.

चिंतामणी

मासिक / साप्ताहिक : प्रकाशक - खेन्नापूर.

जगदीश

मासिक : प्रकाशक - कोपरगाव (अहमद नगर). या. व. र. ३. अंकित ४० पृष्ठे. ७*७ X ९*७. काल - १९४६.

स्वरूप - धार्मिक विषयाना वाहिलेले अमिनव मासिक.

— (जाहिरात) ' जयम ' वर्ष २८ अंक ८ आगस्ट १९४६ पृ. ३७३.

जनता

पाक्षिक : संपादक - बाबासाहेब आवेडकर. सहसंपादक - पु. ग. सहस्रजुदे, देशराव नाईक, म. र. बंदेकर. प्रकाशक - मुंबई. प्रथमांक - ३० नवंबर १९२९.

— ' दक्षिणाची वृत्तपत्रे ' परिशिष्ट ५ क्रम २१.

जय महाराष्ट्र

त्रैमासिक : संपादक - शंकरराव बापूसाहेब मोसले. प्रकाशक - कोल्हापूर. काल - १९४७-४८.

— सरकारी यादी १९४७-४८.

जागृति

पाक्षिक : प्रकाशक - पुणे. काल - १९४७ - ४८.

—सरकारी यादी १९४०-४८.

(श्री)जीवदया

मासिक : प्रकाशक — मुंबई, काल — १९१९.

उद्देश — धर्म गुणनिर्देशन दीगचे.

स्वरूप — इंग्रजी, हिंदी, मराठी.

— रजिस्ट्रार रिपोर्ट १९५८.

जीवन शिक्षण

मासिक : प्रकाशक — पुणे, काल — १९१३.

(गव्हर्नमेंट बेसिक ट्रेनिंग कॉलेज, फॉर मेन, पुणे याचे प्रकाशन).

— रजिस्ट्रार रिपोर्ट १९५८.

जैन-ज्योती

मासिक : प्रकाशक — पुणे, काल — १९४८-

१९५१.

— सरकारी याद्या १९४८-४९ ते १९५०

— ५१.

(श्री)जैनधर्मप्रकाश

मासिक : प्रकाशक — भावनगर, काल —

१८८६.

स्वरूप — सक्तीर्ण, शान्तिधर्मविषयक.

— रजिस्ट्रार रिपोर्ट, १९५८.

ज्योतिष समाचार

मासिक : प्रकाशक — रिवाडी, काल — १९२८.

— (पंच) ' धर्मादेशिषण ' जे, वर्षे २

ज्योतिष्य प्रकाश

मासिक : प्रकाशक — सोलापूर, काल —
(१८८५ - १९०० दरम्यान).

— ' सोलापूर समाचार ' चा ज्युनिटी अंक दि-
१४ जानेवारी १९३६, ' साहित्य निगार '
पृ. ९८

टीचर

मासिक : काल १८९१ - १८९४. (पुस्तक-
अंक.)

— (वर्षे २ अंक ११-१२ ची पोच)
' सराप्रकार ' वर्षे १ अंक ३ फेब्रुवारी १८९१
मध्यपृष्ठ ३; व वर्षे ४ अंक १०-११ अक्टोबर -
नवंबर १८९४.

टेक्निकल एज्युकेशन किंवा धंदेशिक्षण

मासिक : काल — १८९०.

— (स्वीकार) ' साप्ती ' वर्षे अंक ११
ऑगस्ट १८९० मध्यपृष्ठ ३.

तरुण वहिष्कृत

मासिक : प्रकाशक — जळगाव, काल —
१९२९.

— ' दलितवाची वृत्तवृत्ते, ' परिशिष्ट ५ अनुक्रम
२०.

तरुण भंडारी

मासिक : प्रकाशक — शंकर लक्ष्मण मीलगाकर,
वा. व. व. १८१४.

तरुण शिपाई

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. अंकात ८ पृष्ठे.
११'२ X ८'८. प्रथमांक - (जानेवारी १९५०).

उद्देश - पश्चिम भारत टेरिटरी मुक्ति पीजेच्या
भारतनैतिकारिता अधिष्ठित मराठी मासिक.

विशेष माहिती - इंग्रजीत मथळा 'यंग
सोल्जर'. ऑफिशियल ऑर्गेन ऑफ् दि यंग
पीपल ऑफ् दि साल्व्हेशन आर्मि इन वेस्टर्न
इंडिया टेरिटरी. माहिती - वर्ष १७ अंक १०
अक्टोबर १९६६ च्या आधारे. रजिस्ट्रार रिपोर्ट
१९५८ वरून या नावाचे व याच पंथाचे मासिक
ह. १९१९ पासून अस्तित्वात असल्याचे दिसते.

[जायवसग्रह]

तरुण हिंदु

मासिक पत्र : काल - १९०७.

— (सामार स्वीकार) ' ज्ञानमित्र ' वर्ष १
अंक ९ जुलै १९०७.

तेलगू मित्र

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. काल -
१८८८.

— (उल्लेख) ' सोलापूर समाचार ' जुलै
अंक दि. १४ जानेवारी १९३६, पृ. १३.

त्रिविक्रम

मासिक : संपादक - वैष्णोभाषन (= एस्.
इण्णराव ब्याव), मुद्रक - आलीबाद दरबार प्रेस,
व्हाट्टेर.

विशेष माहिती - ' मानव प्रकाशन '
मंडळाची स्थापना १९३८. दि. २५ डिसेंबर
१९४१ च्या ठरावाने ' मराठी भाषा आणि मराठी

बोलणारे याचे हित साधण्यासाठी नियतकालिके
चालविण्याचे कार्य मंडळाने हाती घेतले. —
(श्री. बा. घो. क्षीरसागर याचे पत्र दि. १४
जून १९६८).

त्वष्टा कासार

त्रैमासिक : काल - १९२४.

विशेष माहिती - " या त्रैमासिकाचे १९२४
अखेपर्यंतचे २ अंक पोचले. " - (पोच)
' सन्निवृत्तग्रंथक ' त्रैमासिक वर्ष १ अंक २
फेब्रुवारी १९२५, पृ. २६

(श्री) दत्तत्रासादिक आनंदवल्लरीमित्र मासिक

मासिक : प्रकाशक - पुणे. या. घ. व. ४४;
ट. ह. पुण्याबाहेर ४१; पुण्यात ट. ह. नाही.
अंकात प्रकरणवार ३४ पृष्ठे ७'१ X ४'२.

उद्देश - एखादी चांगलीशी जागा पाहून
त्या ठिकाणी श्री स्वामी दत्तात्रेयाची स्थापना करावी.
स्वास्थ्य - गोष्टी, सम्राज्य औपधे, कादंबरी.

विशेष माहिती - श्रीदत्तत्रासादिक आनंद-
वल्लरीमित्रमंडळींनी काढले. पत्ता - ग्यानेजर, घ.
न. २९५ शनिवार पेठ, न्यू इंग्लिश स्कूल जवळ,
नारायण गणपत. चव्हाण याचा वाटा. विनम्र-
पुष्पाचा अंक उत्तमच शाय (अकादील पृ. ५
वरून तो अंक भागस्ट - च्या पुढचा असावा).
त्याच्या मण्डळ ४ चरील माहिती.

[मुंमंत्र]

दलित दीपक

मासिक : संपादक - म. व. गोरे. प्रकाशक -
पेशवराव भावराव, पुणे. मुद्रक - पंचावली छा.,
पुणे. या. घ. व. ४१२. पु. अं. ४१. अंकात

१२ पृष्ठे. ८"२ X ५"४. प्रथमांक - एप्रिल १९३९.

यांत्रिकद्वारे भाऊ महाजन यांनी निरत घेऊन काही काळ चालविले. " (तेंच पुस्तक, पृ २५).

उद्देश - विस्तारवाचक, औद्योगिकी, याच्या मार्फत. लोकसेवेच्या आकांक्षेनुसार दीन दुबळ्यांच्या जीवनावर प्रकाश पाडण्याचे कार्य. स्वतः - विस्ती मठाचे. कथिता, लघुकथा, सामाजिक, राजकीय व धार्मिक विषयांवरील सशस्त्र लेख, होतकरू लेखकास उत्तेजन.

दिव्यप्रकाश

मासिक : प्रकाशक - पुणे, वा. व. व. ०१२. अंकित १६ पृष्ठे. काळ - १८९०.

विशेष माहिती - पुण्यास काही विस्ती वंदन वाढतात.

— 'ज्ञानोदय' दि. १३ फेब्रुवारी १८९०.

विशेष माहिती - संचालक - रे. फा. एम्. पी. बेरागर, आचार्य.

[जापव संग्रह]

वर्ष १ - अंक १ एप्रिल १९३९.

दूत*

दलित भारत

पाक्षिक : प्रकाशक - जळगाव. काळ - १९४६-१९४८.

— सरकारी यादी १९४६-४७, १९४७-१९४८.

मासिक : प्रकाशक - पाटक वझे आणि कंपनी, बुकसेलर, दादरदार, मुंबई. वा. व. व. ०१२ + २. र. ८४. फु. अं. ८८६. काळ - १९०३.

स्वरूप - कादंबरी, मनोरंजक मजकूर.

विशेष माहिती - यात "लेला" चटकदार कादंबरी.

— (चाहिरात) 'कालकोष' वर्ष २३ अंक २ मे १९०३, रंगीत मन्त्रपृष्ठ ७.

दिग्दर्शन+

मासिक : संपादक - राधोबा जनार्दन गव्हाणकर. प्रकाशक - संपादक, मुंबई.

विशेष माहिती - (वाहा 'दिग्दर्शन' वर्णन विभाग पृ. ११७). 'दिग्दर्शन' मासिकाचे जनक व संपादक आचार्य बाळशास्त्री जामेकर होते असा समज आहे तो बरोबर नाही. राधोबा जनार्दन यांनी 'एडिटर ऑफ दिग्दर्शन' अशा नात्याने सही करून सरकाराकडे मदतीकरिता पाठविलेले १ मे १८४० चे पत्र उपलब्ध आहे. त्याप्रमाणे सरकार २० प्रती इ. स. १८४३ च्या पुढेही घेत असे - (गं. दे. सानोळकर - 'अर्वाचीन मराठी वाङ्मयसेवक' पंचम खंड, १९६२ पृ. २४ टीप १ व पृ. २५ टीप २.) सदर "मासिक १८४३ मध्ये राधोबा जनार्दन

देवनागर

मासिक : प्रकाशक - कलकत्ता. काळ - १९१७.

उद्देश - सर्व हिंदुस्थानात देवनागरी लिपीचा प्रचार करण्यासाठी हिंदुस्थानच्या अनेक भागातील लेख नागरी लिपीत छापणे. स्वरूप - सचित्र.

— (वर्ष १ अंक ४ ची पोच व अभिप्राय) 'श्रीलक्ष्मी मंदिर' वर्ष ७ अंक ५ मार्गशीर्ष श. १८२९ (डिसेंबर १९१७), मलपृष्ठ २.

देवांग

मासिक : संपादक - गजानन शिवराम सातपुते.
प्रकाशक - महादेव पुंडलिक चिचकर. वा. व.
र. १८८.

स्वरूप - विचाराचे मासिक.

— (दाते), (अभिप्राय) 'दिविष-ज्ञान
विस्तार' व 'उग्रम' यावरून नोंदले.

देशी विमा

पाक्षिक : संपादक - व्ही. एल्. दीक्षित.
वा. व. र. १८४. फु. अ. ८१. काळ - १९३९.
उद्देश - स्वदेशी विमा धर्माच्या सर्वांगीण
उन्नतीस बाहिलेलं.

— (जाहिरात), 'ज्योत्स्ना' एप्रिल १९३९.
पृ. ३८.

दैवज्ञ-समाचार

मासिक : प्रकाशक - सुषई. बाल -
१९४६ - १९५१.

— सरकारी यात्रा १९४६-४७ ते १९५०
- ५१.

दैवी जीवन

मासिक : संपादक व प्रकाशक - पंडित
श्रीनाथर शर्मा. वा. व. र. ३. काळ - १९२१.

— (पोव) 'कीर्तन' वॉ २ अंक १२
भाद्रपद १८४३ (स. १९२१), पृ. ३१.

(श्री)धनद

पाक्षिक : प्रकाशक - पोस्ट टर्फ, बेगुलें.
वा. व. र. ८८ + ट. ह. ८६; सिवाय निमा-
[२८]

योजनेचा वॉ २. प्रथमांक - १ एप्रिल १८९७.
उद्देश - रयतेच्या उपयोगाचे सरकारी ठराव
व इतर उपयुक्त माहिती.

— (बाहिरात) "बालामुर", वडोदे,
वॉ ५ अंक ५ डिसेंबर १८९७, मलपृष्ठ ४.

धर्म

पाक्षिक : (१) संपादक व प्रकाशक -
काशिनाथ चामन लेले. वा. व. र. ३. फु. अ.
८२. अंकात १६ पृष्ठे. ८४ x ५४. प्रथमांक -
१९०८-१९०९ ?

विशेष माहिती - प्रथम साप्ताहिक. साप्ताहिक
वॉ ६ (अंक १३-१९) सोमवार दिनांक १६
नोवंबर १९०८ च्या पृ. १४७ वर "या साला-
पासून 'धर्म' पाक्षिक वाढण्याचा आमचा विचार
आहे व तो पुढल्या अंकापासून नियमित निघेलही,"
असे प्रसिद्ध झाले. परंतु याची काहीच व्यवस्था
झाली नाही. अंकाक्रम पूर्वीप्रमाणेच आठ पानांचा
एक अंक यत्प्रमाणे राहिले, आणि ते अंक कधी
५, कधी ८, कधी १०, तर कधी २ किंवा ३
च्या गटाने वाढले तसे वाढले त्या सारखेला
अनियमितपणे प्रसिद्ध होत राहिले. प्रसिद्धीच्या
दिनांवातील अंतरही एक महिना, पंधरा दिवस,
अडीच महिने, तर कधी १२ दिवस देखील होते.
हा क्रम निदान १ सप्टेंबर १९११ पर्यंत चालला.

[सुमध्रे]

धर्मदीपिका †

मासिक : सहसंपादक - (१९१३)
दे. दिनकरराव यादव. प्रथमांक - जानेवारी
१९१०. शेवटचा अंक - १९२३.

विशेष माहिती - (१) (उल्लेख) शानोदय
२३ जानेवारी १९१३ - "हा मासिक पुस्तकाला
विषये संपून आता हे चौथे वॉ लागले." (२)
"हे मासिक १९२३ साली 'इंडियन सिन्धुन

११४७ 'या वसन्तः सार्वभौमः सः पृथिवीं पश्यति' - भा. सू. उक्तं ११४७ 'सार्वभौमः सः पृथिवीं पश्यति' इतिहास, ११४७, ११४८, ११४९.

DATE - 12.11.2019

[illegible]

पर्ययासुद

मासिका : मासिक - दिनांक (५०).
 मा. न. क. ५, (सदस्यारी हल्ले १ + २, ३).
 अंकन ६४ २०६. मा. १९१९-१९२०.

[illegible]

— (प्रातिपद) 'षष्ठि' इति अ.
१८४१ (नवंबर १९.१९.) गण्डक २.

(श्री) धर्मसंस्थापक

मानिक : संग्रहक - (१) देवमल मि.
ना. अधिकारी, प्रकाशक - मधोव. पा. व. क.
१४४, बान - १९०७.

— (साम्प्रतः स्वीकार) 'शान्ति' वर्ष १
अंक ११ एप्रिल १९०७.

ਨਰੈਸ਼ਰ

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. काल -
१९४८-१९५१.

— सरकारी यादी १९४८ ४९ ते
१९५० = ५१.

नवजीवनः

मासिक (!): संपादक - डा. मोरे.

नवनीत

मासिक (1): ₹३ - पैस ४, १८१६
६००.

— (कै०) 'धर्मशास्त्र' भा० ५
भा० ३ पृ० १८३५.

नव्यपन

माभिक: १९६६ - (मुख्य वरजाल) मा. इ.
वि. व. - १९१५.

विशेष माहिती — " १९, ३५, ३६ व ३७ अंक प्रसिद्ध झाले. निवडित निवेदन दर सलग आठवडा निवेदन, वटव्याय अंशपर पागेरडे झाले. "

—श्री. श्री. अविहारी, "गादित्य-सनामेनन
१९३५", पृ. ३६.

नाटक

मासिक : गंगादहमंडल - नाथ निहाडर,
 या. भी. पुरोहित, प्रयाग - नाथिक. या. व.
 रु. १८८. फु. अं. २२. अंकित ३२ पृष्ठे.
 प्रथमोक्त - नेत्र श. १ श. १८५७ (एप्रिल
 १९३५).

उद्देश - घेवळ नाट्यविषयाला वाढिलेले मासिक.

— (शाले), "नवी मासिके" चित्रमयजगत
 वर्ष २६ अंक ५ मे १९३५; (अभिप्राय)
 चित्रमयजगत वर्ष २६ अंक ७ पृ. ३३८;
 (पोव) "वाक्य" अंक २६ छत्रे १९३५—
 'गेल्या वर्षप्रतिपदेपासून सुरू'.

नाट्यकला*

(श्री) नामदेव वैभव

पाक्षिक : संपादक - अनंत वामन बर्वे.
प्रकाशक - नाशिक. वा. व. व. १, ट. रा. ४६.
काल - १९०७.

स्वरूप - सवित्र. इंग्रजी-मराठी. पाक्षिक
वर्तमानपत्र. नाटकासंबंधी विषयाची चर्चा, व उप-
युक्त आणि मनोरंजक माहिती.

विशेष माहिती - याच नावाचे ह्याच कृत्याचे
मासिक 'नाट्यकला' नाशिक १९०४-१९०९
घर्णेनविमारात पाहो.

— (सामार स्वीकार) "ज्ञानगिरी" वर्ष १
अंक ९ जुलै १९०७, (जाहिरात) वर्ष १ अंक
११ सप्टेंबर १९०७, मल्लप्रभ.

नामदेव†

मासिक : प्रकाशक - सातारा. काल -
१९४६-१९५०.

स्वरूप - मराठी, हिंदी.

— सरकारी यादी १९४६ - ४७ ते
१९४९-५०.

नामदेव वृत्त

मासिक : संपादक - बाळाराम अनंत वैद्य;
वर्ष २ शंकर नारायण गद्रे. काल-शक १८४२ -
१८४३ (१९२०-२१).

स्वरूप - समाजाची स्थिती, सत्ताची काम
गिरी, नामदेव चरित्र इ.

विशेष माहिती - लोकमान्य टिळकांच्या
स्मरणार्थ कोकणस्थ नामदेव बंधूनी काढले.

— (अभिप्राय) ' नामदेव ' वर्ष ९ अंक
(३-४) ज्येष्ठ-आषाढ श. १८४२, पृ.
३०; (अभिप्राय) ' नामदेव ' वर्ष १० अंक -
(४-५) आषाढ - आश्विन श. १८४३.

मासिक पत्र : संपादक - (शंकर नारायण)
गद्रे (= आमच्यातील एका मासिक पत्राचा
संपादक). काल - श. १८५४ पूर्वी.

— (उल्लेख) ' विजयी नामदेव '
वर्ष १, अंक ९ मार्गशीर्ष श. १८५४
(डिसेंबर १९३२) सभावृत्त, पृ. ३१.

नाविन्य

पाक्षिक : संपादक - रा. व. हरोलीकर.
प्रकाशक - कन्हाड. वा. व. व. १०८. काल -
श. १८५३.

उद्देश - व्यापार, रसायन, उद्योगधंदे, वन-
शास्त्र इ. मौक्तिक शास्त्रांना वाहिलेले.

विशेष माहिती - ' या विषयांविषयी भारत-
वर्षाचा टिकाव लागणार नाही.

— (पोच) ' श्रीदासबोध ' वर्ष ५ अंक
५ ज्येष्ठ श. १८५३, मल्लप्रभ ३.

निगमागमचंद्रिका

मासिक : काल - १९१३.

— (कृत नामोल्लेखयुक्त पोच) ' सादारी-
विहारो ', वर्ष ४ अंक ५-६ मे-जून १९१३,
पृ. ३७.

निर्णय

पाक्षिक : प्रकाशक - मुंबई. काल - १९४९
- १९५३.

— सरकारी यादी १९४९ ५० ते
१९५० - ५१.

न्यायचक्र

मासिक पत्र : काळ - १८८९.

—(स्वीकार) 'काष्ठी' वर्ष १ अंक ३ डि
१८८९ मल्लप्र २.

न्यायदर्पण

मासिक : संसादकमंडळ-पेशवा लक्ष्मण जोरवे-
कर, नारायण पेशवा कावळे. प्रकाशक - वधा.
मुद्रक - दानचक्र, पुणे. ९*३ X ६*२. काळ -
(आरंभ १९१४ - १९१५).

उद्देश - मे. एडुविसिअल कमिशनरसाहेब
मध्यप्रदेश याच्या कोर्टातील दिवाणी व पौडगरी
निघाडे.

विशेष माहिती - संपूर्ण नाव - " न्याय-
दर्पण ऑर दि मिटर ऑफ जस्टिस. " पहिल्या
वर्षाचे बारा अंक (सुमारे १९१५ पूर्वी निघाले).

— (उल्लेख) ' कर्मीत्र ' नागपूर
[हुंशुनाले नागपूर]

न्यायप्रभा

मासिक : प्रकाशक - यादगीर. काळ -
फसली १३३७ (इ. स. १९२७ - २८).

— (उल्लेख) ' न्याय ' औरंगाबाद, इ. स.
१९२८.

पंचालमय प्रबोधिनी

त्रैमासिक : प्रकाशक - मुर्द. काळ -
१९४६.

— (उल्लेख) ' विश्वप्रकाश ' वर्ष २९
अंक ३ डि १९४६.

पंडित

मासिक : प्रकाशक - काशी. काळ - १८९६
पूर्वी. [ब्रह्मा संस्कृतप्रचुर अग्रावे.]

— (उल्लेख) शं. ज्ञ. दाशितकृत
' भारतीय ज्योति.शास्त्र, ' पृ. ३०८.

पंडिताश्रम

मासिक : प्रकाशक - उज्जनी. काळ -
१९२३ पूर्वी.

विशेष माहिती - ' उज्जनीचे ' पंडिताश्रम '
मासिक बंद पडले '.

— (लेखन उल्लेख) ' सहविचार ' वर्ष २
अंक १ आगस्ट १९२३ - श्री. मास्कर रामचंद्र
मालेराव यांच्या ' उत्तर हिंदुस्थानातील मराठी
साहित्य व साहित्यमजक ' हा लेख, पृ. १९.

पंडरी मित्र

पाश्र्विक : प्रकाशक - पंडरीपूर. काळ -
सप्टेंबर १९२७.

— (पोच) ' धंदेशिक्षण ' त्रैमासिक,
वर्ष १ अंक ३ सप्टेंबर १९२७, पृ. ९२.

पतितपावन

त्रैमासिक (माला ?) : संपादक - रा.
भा. लमडे. प्रकाशक - रायचंदर, गोवा. काळ - स.
१८५३.

— (पोच) ' दासवेध ' वर्ष ५ अंक ५
ज्येष्ठ स. १८५३ मल्लप्र ३.

पत्रिका+

मासिक : प्रकाशक - रंगणखेडे (शहादे,

खानदेश). प्रथमांक - फेब्रुवारी १९०९.

उद्देश - ज्योतिष-विषयक. स्वरूप - नारद-संहिता आणि ग्रंथाचे भाषांतर. ज्योतिषशास्त्राचे उत्तुल्लेख, भविष्ये, वर्णमानन्यातीळ उतारे, कूटप्रश्न.

विशेष माहिती - “कूटप्रश्न खोटीयासारखे ग्रंथ व रोखांची बंधिते. वर्णगोदारास प्रत्येक महिन्याचे मासक बघील. अंक १, २ व ३ याची द्वितीया-वृत्ती राखत आली. प्रसार व्हावा, महादेश, मद्रास, पंजाब, विध, पूर्वे आदिप्रदेशांत आहे.” - लोकमित्र.

— (पोच) ‘फलज्योतिषाद्वय’ वर्ष ३ अंक ७ एप्रिल १९०९; (जाहिरात) ‘लोकमित्र’ वर्ष १९ अंक २ आगस्ट १९०९, मल्लूट ५; (उल्लेख) ‘ज्योतिर्विजय’ वर्ष २ अंक १ चैत्र श. १८३६ (१९१४) यातील लेख ‘आमची वैवा’ , पृ. २.

पद्मशाली

मासिक : प्रकाशक - सोलापूर. काळ - १९४६ - १९५०.

स्वरूप - तैत्तरी, मराठी.

— सरकारी यादी १९४६ - ४७ ते १९४९ - ५०.

पांचाल-मध-प्रबोधिनी

त्रैमासिक : प्रकाशक - मुंबई. प्रथमांक - (१९३३).

— (पोच) ‘आयुर्वेद’ वर्ष २० अंक २ वैशाख श. १८५५ पृ. ५३.

पाठारे क्षत्रिय पत्रिका

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. काळ - १९४८.

— रजिस्ट्रार रिपोर्ट १९५८.

पाशुपत

मासिक : संपादक (?) - वामन महादेव पाठक. प्रकाशक - काशी.

— (लेखात उल्लेख) ‘सहस्रविचार’ वर्ष २ अंक १ आगस्ट १९२३, श्री. मास्कर रामचंद्र भाटेलकर यांचा ‘उत्तर हिंदुस्थानातील मराठी साहित्य व साहित्यमत्त’ हा लेख, पृ. १९.

पिशान्च

पाश्र्विक : संपादक - रं. ए. रत्नकर. प्रकाशक - अकोला (बन्हाड). वा. व. क. २, गावात क. १८८. फु. अं. ८१. प्रथमांक - आपाड वद्य ३० श. १८४९ (१९२७).

विशेष माहिती - दर अमावास्या-पौर्णिमेला नियतो.

— (जाहिरात) ‘दासबोध’ वर्ष १ अंक ८ माद्रपद श. १८४९, मल्लूट ३.

पुरातन वैद्यक ग्रंथसंग्रह

मासिक : संपादक - (एडिटर व टॅन्सेलेटर) अण्णा मोरेश्वर कुंदे, बी. ए., एम. डी. प्रकाशक - मुंबई. वा. व. क. ५ आगाऊ, मागाहून क. ६. प्रथमांक - सप्टेंबर १८७६.

विशेष माहिती - ‘चरका’ ची पुनरावृत्ती. संपादकाचे ‘दंभहारक’ वृत्त वर्णन - ‘तिसरे किताबी संपादक.’

— (संपादकीय अभिप्राय) ‘दंभहारक’ वर्ष ५ अंक ४ नवडोबर १८७६ पृ. १२१ - १२४.

पुष्पपराग

मासिक : प्रकाशक - नागपूर. जानेवारी १८९३.

— (दाते), (जाहिरात) ' नीरजोत्साव ' १८९३ (मासिक म्हणून उद्देश) ' कागि-
अरी ' वर्ष ४ अंक ९, जानेवारी १९३४ मास
जाहिरातमेन्नाह.

पुष्पांजलि

पाक्षिक : प्रकाशक - पुष्पांजलि. प्रकाशक - १
च. १८४३.

उद्देश - " नामदेव तरण सदाचे. "
स्वरूप - " छोटेगानी मुंदर निवटक उतारे. "

— (पोच) ' नामदेव ' वर्ष १० अंक ५,
आवण च. १८४३, पृष्ठ ६० - ६८.

पूना म्युनिसिपल गॅझेट

पाक्षिक : प्रकाशक - पुणे. काल - १९४९-
१९५१.

— सरकारी वादी १९४९ - ५०,
१९५०-५१.

पूर्णकलंदुशेखर

मासिक : प्रकाशक - खानापूर (वेळ्याव).
प्रकाशक - एप्रिल १८९५.

स्वरूप - प्राच्य व पाश्चिमात्य देशातील
नानाविध कलाकौशल्ये व चातुर्य, कागणीचा,
धोरे हरहुधर याचा संग्रह.

चिरोप माहिती - " एप्रिल १८९५ पासून
निघत आहे. "

— (दाते), (जाहिरात) ' खानदेश मित्र '.

पोस्ट ऑफिस

मासिक : प्रकाशक - गोविंद धामुदेव गावे,

५६४, मनवार पुणे. या. म. क. १८८ (पोस्ट-
मार्ग क. १). प्रकाशक - नमुना अंक १९, २३.

स्वरूप - प्रकाशित विषयांची सूची, पोस्टल
मुनिपनच्या कामगिरीची माहिती, पोस्ट मान्यतांची
नोंदराचे छेग, नोटी, मान्यता इत्यादी विविध
विषय.

— (पोच) ' मराठी-शिखर ' वर्ष १३ अंक
८-९) नांदर - डिसेंबर १९२३, पृ. २९९. '

प्रकाशक

पाक्षिक : प्रकाशक - कोल्हापूर. काल -
१९४९-५०.

— सरकारी वादी १९४९ - ५०.

प्रकाशक

प्रकाशिक : संवादक - राजानन कृष्ण पाटणकर.
प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक - इंदुप्रकाश छापाखाना,
मुंबई. प्रकाशक - आगस्ट १९३२.

उद्देश - मराठा विद्यार्थीसच या सत्येच्या
विषयाने. राजकारणाव्यतिरिक्त इतर मार्गांनी सामा-
जिक सुधारणा. स्वरूप - साप्ताहिक मुद्रक.

— (पोच अभिप्राय) ' विजयी नामदेव '
वर्ष १ अंक ८ कार्तिक च. १८५४ (नवंबर
१९३२.)

प्रकाशक

मासिक : संपादकमंडळ - रे. टी. पुद्द-
ल्यम्ब. नंतर (क्रमाने) कॅनन टेलर, कॅनन किंग,
रे. दि. र. आठवळे, (१९३१) रे. ए. टी.
खोन्वणे. प्रकाशक - एच. पी. जी. मिशन,
अहमदनगर. काल - १८७८.

उद्देश - कॅथोलिक सिद्धांताची ख्रिस्ती लोकां
ओळख करून देणे.

विशेष माहिती - मूळचे नाव 'प्रकाश !',
मध्यंतरी 'प्रकाशता', नंतर 'प्रकाशक'.

— मा. वृ. उजगरे, "मराठी रिस्ती वाज्ज-
याचा इतिहास" १९३१, पृ. ३६.

प्रगति आणि जिनविजय

पाक्षिक : संपादक - वाढगोंडा दादा पाटील,
वकील, सांगली, काल - श. १८४५ (१९२३).

उद्देश - दक्षिण महाराष्ट्र जनसमूहाचे सुखसम.

— (पोच) 'नामदेव' वर्ष १२ अंक २
वैशाख १८४५, पृष्ठ १८.

प्रगति आणि जिनविजय

दादापाक्षिक : प्रकाशक - वेळगाव. काल -
१९४६ - १९४८. (पाक्षिकाचे दादापाक्षिक
होऊन स्थलांतर झाल्याचे दिसते.)

— सरकारी यादी १९४६ - ४७, १९४७ -
४८.

प्रणवीर

मासिक : काल - १९२८ - १९२९.

— [कॉम्रेस अंक (१ डिसेंबर १९२८)
ची पोच] 'यशवत' वर्ष १ अंक २ जानेवारी
१९२९, पृ. १५२.

प्रणाम

पाक्षिक : प्रकाशक - भजगाव (सावंतवाडी).
काल - १९५० - ५१.

— सरकारी यादी १९५० - ५१.

प्रबोध

मासिक : काल - १९३२.

उद्देश - शिंपी समाजाचे.

विशेष माहिती - १० नवंबर १९३२ चे
पूर्वी शिंपी समाजाच्या एकीकरणावर छेप.

— (उल्लेख) 'विजयी नामदेव' वर्ष १
अंक ९ मार्गशीर्ष श. १८५४ (डिसेंबर
१९३२) पृ. ३० वरील समावृत्त.

प्रभा

चार्षिक : संपादक - र. मा. घानकुटकर.
प्रकाशक - मुंबई. प्रथमांक - १४ एप्रिल १९४९.

— 'दलितवाची वृत्तवने' परिशिष्ट ५ क्रम ४८.

प्रभावना

मासिक : प्रकाशक - सोलापूर. काल -
१९२६.

— (महावीर अंकाचे परीक्षण) 'लोकमित्र'
वर्ष ३६ अंक ३ सप्टेंबर १९२६, पृ. १०४.

प्रभुतरुण

पाक्षिक : प्रकाशक - मुंबई. काल - १९३५.

विशेष माहिती - " 'प्रभुतरुण' मासिक
व 'प्रभुतरुण' पाक्षिक एकाच समाजाची; परंतु
घोषणात व उपयुक्ततेत फरक ! मासिक विविध
माहिती व चळवळी याची हवीकट नियमितपणे
देते." - (उल्लेख) गो. गो. अधिकारी, "साहित्य
समालोचन १९३५" पृ. ३६.

प्रभुतरुण

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. काल - (१९३५),
१९४६ - १९५१.

— (उद्देश) गो. गो. अधिपती, “कार्मिक-
युनायोन १९३५” पृ. ३६; सरकारी यादी
१९४६ - ४७ ते १९५० - ५१.

प्रभु प्रताप

मासिक : का. - फेब्रुवारी १९२५.
“‘प्रभुप्रताप’ चा प्रभु मासिकाचा फेब्रुवारीचा
अंक पोचला.” - (पोच) ‘समिप प्रवेष्टक’ ये.
वर्ष १ अंक २ फेब्रुवारी १९२५, पृ. २६.

प्रसाधन

मासिक : प्रकाशक - जळगाव. प्रकाशक -
(जुल १९४८).

— वर्ष १९ अंक ३ आगस्ट १९६६
वर्षानुवर्षानु.

चदिष्कृत भारत

मासिक : संवादक - गणेश अकाजी गवई.
प्रकाशक - अमरावती, काल - १९२०.

— ‘दलितोची वृत्तये’ परिशिष्ट ५ क्रम
११.

चदिष्कृत भारत

पाक्षिक पत्र : का. व. क. इ. ट. ह. सह.
काल - श. १८४९ (१९२७).

उद्देश - समाजात जाणती करून डोळ्यात
अंजन घालणे.

— (पोच व अभिप्राय) ‘विधायक’
पाक्षिक वर्ष २ अंक १ वैशाख शुद्ध ७ श.
१८४९, पृ. ६.

चदिष्कृत मित्र

मासिक : संवादक - पाटील व घोंगर. का. -
१९२७.

— ‘दलितोची वृत्तये’ परिशिष्ट ५ क्रम
१६.

वर्षीस

मासिक : प्रकाशक - मुंबई, काल - १९५०
— ५१.

— सरकारी यादी १९५० - ५१.

वर्षीस पोलिस

त्रैमासिक : प्रकाशक - मुंबई, काल -
१९४९.

स्वरूप - इमजी, गुजराती, मराठी.

— रेजिस्ट्रार रिपोर्ट १९५८.

चार्ई-सन्मित्र वंधू

मासिक : संवादक - क. गो. व्हेरकर.
प्रकाशक - वर्धा, काल - श. १८५३.

उद्देश - चार्ई जातीच्या उत्तरीकरता.

— (दाते); (पोच व अभिप्राय) ‘वागी-
श्री’ वर्ष २ अंक १२ (अधिक मात्रपद श.
१८५३) पृ. ८१३; (वर्ष १ अंक ७-८ ची
पोच) ‘समावेशक’ (वर्षा) वर्ष १ अंक ३
मार्गशीर्ष श. १८५३, मल्लु.

वालक *

मासिक : प्रकाशक - जळगाव. वा. व
क. ८६. काल - १९२६ - २७.

उद्देश - मुलांमुलांचा शिवाचिन्तक मित्र, दरमहा भेटतो. १९२४ - भाषाज्ञानार्थक सोपे पडे, परीक्षेचे मुल्य प्रभ, इत्यादी विषय सांगतो, बघिते देतो.

विशेष माहिती - पत्ता-दत्तानय रामचंद्र बुळकर्णी (सी. टी.), प्रो. " पाल्नेष मिशन " वेळगाव.

— (जाहिरात) ' लोकमित्र ' वर्ष ३६ अंक ४ अक्टोबर १९२६, मध्य २.

वालविचार

मासिक : इनादिवा - श्रीमंत चौ. धुंलगा-पाई क्रिये, सत्कार रास्तेबाडा, पुणे. काळ - श. १८४९

उद्देश - फक्त मुलांमुलांकरता. १९२४ - मुला छपाई.

विशेष माहिती - एकाच लेखिकेचे बरेच लेख.

— (साधार स्वीकार) ' भाषाज्ञान ' वर्ष ४ अंक १० पौष श. १८४९, मध्य २.

वालविहार

मासिक : संपादकमेळ - सं. वि. गायकवाड, सा. ना. सिधे. सा. य. य. ३८८. अंकात ३२ पुढे, फाटन अष्टपत्नी. काळ - १९४८.

स्वरूप - मराठी, हिंदी.

विशेष माहिती - पत्ता - मूलेयोगशिविंद, मु. पो. निंबाव जाली (अहमदनगर).

— (पोच) ' प्रगति ' वर्ष १ अंक ९ सप्टेंबर १९४८, पृ. २.

वालसन्मित्र

पाक्षिक : संपादक - पाळजी नारायण मिशळ.

प्रकाशक - माळवण (रत्नागिरी). वा. व. क. १८६. वर्ष - १९३५ - १९५१.

— (पोच) ' शाळापत्रक ' मे १९३६ पृ. २३९; सरकारी पाई १९४६-७; १९५०-५१.

वालोज्ञानि

मासिक : मुद्रक - श्रीसिद्धिविनायक प्रेम, वा. व. क. ८८. अंकात २४ पुढे. ७-२४४-२. प्रथमांक - चैत्र श. १८२० (मार्च १८९८).

स्वरूप - नाना शिष्यकृता, उद्योगपदे, व्यापार इत्यादि. रसायनशास्त्र व रचनाशास्त्र धोरेंचा उपयोग सांगणारे.

— (जाहिरात) सा. ' काळ ' दि. २३ मार्च १८९८.

वालशिक्षक

मासिक पुरवणी : संपादक - डॉ. फेअर-बॅन्स, प्रथमांक - सप्टेंबर १८९२.

उद्देश - पेयळ मराठी वाचणाऱ्या रत्निवारच्या शाळातील शिक्षकांच्या उपयोगी. साप्ताहिक शनोदयाची मासिक पुरवणी, मिस्ती मताचे.

विशेष माहिती - ऑगस्ट १८९३ पासून साप्ताहिक स्वरूपात.

— अमेरिकन मराठी मिशनचा अहवाल १८९३, पृ. ३७.

बोध

मासिक : प्रकाशक - दक्षिण हैद्राबाद. प्रथमांक - १ अधिन श. १८४१. (पुस्तक-अंक).

— (पहिल्या अंकाची पोच) ' कीर्तन ' वर्ष १ अंक २ कार्तिक श. १८४१ (नवंबर १९१९), (दुसऱ्या अंकाची पोच) ' कीर्तन ' डिसेंबर १९१९.

ब्राह्मण अथवा ब्रह्मवादी

आगत संवत् १९६४ (जुलै-ऑगस्ट १९०८)
पृ. ४८.

मासिक : प्रकाशक - रंगुळें (रत्नागिरी),
वा. व. रु. ४८ आगाऊ ट. ह. सह. प्रथमांक -
१ जून श. १८२० (१९०५).

उद्देश : सनातन हिंदुधर्म प्रचाराकरिता,
तत्पर - वेवळ धार्मिक विषयांचे व विविध
विषययुक्त मासिक पुस्तक.

विशेष माहिती - ५०० सहा मिळतान
येत्या वेनापासून प्रगट होईल.

-- (जाहिरात) ' सन्यासी ' वर्ष २ अंक
२ डिसेंबर १९०४ (मार्गशीर्षे श. १८२६)
मठपुढ २; आणि ' सन्यासी ' वर्ष २ अंक ४
फेब्रुवारी १९०५ (माघ श. १८२६)
मठपुढ २.

ब्राह्मण-ब्राह्मणेतर

पाक्षिक : वा. व. रु. १४८, वरी. पी. रु.
२. फु. अं. ४१४६ (नमुना). प्रथमांक - १
ऑगस्ट १९२६.

उद्देश - वाढत्या वादाची निःपक्षपाती चर्चा,
अनिष्ट वादाला सार्वत्रिक बळण देणे.

-- पचा - मॅनेजर ब्राह्मण-ब्राह्मणेतर द्वारा
सजीवन कार्यालय, दादर, मुंबई न. १४.

-- (जाहिरात) ' उद्यम ' वर्ष ८ अंक १
मार्च १९२६.

भक्तिरहस्य

मासिक : संपादक - रामचंद्र बळवंत खाडेकर.
प्रकाशक - पदरपूर. वा. व. रु. २. काल -
(१९०८)

स्वरूप - भक्तिमार्गासंबंधी माहिती, देवळे,
साधुसत्ताचे जमोखव, सत्ताह, पुण्यतिथी वगैरे
माहिती, आख्या इ.

-- (पोच) ' समालोचक ' वर्ष २ अंक २

भविष्य पत्रिका

मासिक : प्रकाशक - वाळवे. काल -
१९२७.

-- (पोच) ' धंदेशिषण ' त्रैमासिक वर्ष १
अंक ३ सप्टेंबर १९२७, पृ. ९.

भागवत

१ मासिक : काल - १९०४.

विशेष माहिती - " मोडक याचे
' भागवत ', माचे याचा ' महाराष्ट्र कवि ' व
वेळकर याचा ' काव्य संप्रदा ' इतके स्नेही
मंडळींनी मिळून घेतल्यास काव्यपरिशीलनाचे कार्य
वाढण्यास मदत होईल. " - (डब्लेव्हा) ' प्रथमाल ',
सारंगप्रद, ऑगस्ट १९०४.

भाष्यश्री

पाक्षिक (अनियमित) : प्रकाशक - मुंबई.
काल - १९५० - ५१.

-- सरकारी यादी १९५० - ५१.

भारतभूषण

पाक्षिक : प्रकाशक - श्रीशेखर काशी. वा. व.
रु. २. काल - १९०३.

विशेष माहिती - " वर्गणी भरताच
कपनीच्या रु. १० च्या दोभरचा हक्क मिळतो
व शेकडा ४ टक्के व्याज सुरू होते. अर्धी
वर्गणी पत्रकडे व अर्धी व्यापारी मांडवल्यात
जमा होते, व नियमित अर्तीवर परतही
दिली जाते. एक हजार वर्गणीदारांच्या सहा

येताच कंपनी सुरू होईल. बनारस येथील कोण-
ताही माल मागवावा. आगाऊ मुदत चैन शु. १.
मागाहून प्रवेश फी म्हणून एक रुपया जास्त.
पचा - भारत-भूषण, बनारस सिटी. ”

—(जाहिरात) ‘वाल्मोघ’ वर्ष २२ अंक
१२ मार्च १९०३, रंगीत मल्लूख ७.

भारतवृत्त

पाक्षिक (अनियमित) : प्रकाशक - इस-
लामपूर (छातारा). वा. व. रु. १, परगावी रु.
१०८. काल - १९२६-२७, १९४६-
१९५१.

उद्देश - लोकशिक्षणाचे ध्येय. स्वरूप -
हिंदुस्थानविषयक सामाजिक, धार्मिक व औद्योगिक
बाबत. प्रचलित गोष्टींची चर्चा. ज्ञान व मनोरंजन
याचा समन्वय.

पचा - मॅनेजर, इस्लामपूर (छातारा).

—(जाहिरात) ‘दासबोध’ मासिक, वर्ष १ एकत्र
बाबलेले पुस्तक (माघ १८४८ - पौष १८४९);
सरकारी यादी १९४६-४७ ते १९५०-५१.

भारतसुधा

द्विमासिक : संपादक - शेफाद्री गोविंद
कानडे. काल - शु. १८५२.

—(सामार स्वीकार) ‘दासबोध’ वर्ष ४
अंक ११ मार्गशीर्ष शु. १८५२, मल्लूख ३.

भारतामृत

मासिक : काल - १९०२.

विशेष माहिती - “बंद पडून संपूर्ण पुस्तके
देण्याची चालकाली योजना”.

—(उल्लेख) ‘प्रथमाला’ वर्ष ८ अंक १२
मार्च १९०२, साळअखेर, पृ. ७.

भारतीय प्रवासी

पाक्षिक : प्रकाशक - पुणे. काल १९४८
- ४९.

— सरकारी यादी १९४८-४९.

भावसार

मासिक : प्रकाशक - जळगाव. काल -
१९४६-१९४८.

— सरकारी यादी १९४६ - ४७, १९४७-
४८.

भावसार प्रकाश

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. काल -
१९४८-१९५१.

— सरकारी यादी १९४८-४९ ते १९५०-
५१.

भावसार मासिक

मासिक : संपादकमंडळ - (जाहिरातीवर
सही करणार) बद्ध गणपत चव्हाण भावसार,
धातू लकडू भावसार. वा. व. रु. १०८. काल -
१ डिसेंबर १९३५.

“डिसेंबर १९३५ पासून सुरू होणार”.

—(जाहिरात दिनांक ९ ११ ३५) ‘नाम
देव’ वर्ष २३ अंक ९ नवंबर १९३५,
मल्लूख ३.

भूत

पाक्षिक : संपादक - आनंद बाळकृष्ण
राणणेकर. काल - १८९२-१८९४.

स्वरूप - सचित्र पाक्षिक.

विशेष माहिती - मु. अं. १८९२ ते १८९४ यांचे द्रव्यात. " पुढे अग्रिहार्य आनंदीमुळे आमचे त्या घेऊन सुमित्र व सदानंद आनंद रामचंद्र धरापर यांचे स्वीर्जन झेले. काही द्या उचन वाहून लौकिक संरादन केत. "

— (उत्तेज) ' सुंदर संव ' १८९४; (आनंदधत्ता उदरेत) ' गजनी प्रताप ' वर १ अंक १ नंबर १९२३ पृ. २.

भूत

मासिक : प्रकाशक - सुंदर. का. व. उ. ४१२ ड. ह. उह. कु. अं. (नमुना) ४१०३. प्रथमांक - जानेवारी १९०३.

स्वरूप - गीत ध्वन हणविपाता मधुर मधुर.

विशेष माहिती - मराठीतील पहिलेच वार्षिक मासिक पत्र. वानेवार्गमस्त वर्य मु. पचा - फाटक वही आणि वंणी, हुकतेज, ठापुराग, सुंर.

— (आहिराव) ' काळोप ' वर २३ अंक २ मे १९०३, रंगीत मलपूट ७; ' वरमपूट ' वर १३ अंक २४ (२५ एप्रिल १९०३), पृ. १९६.

मकरी (?)

मासिक : प्रकाशक - सुंदर. काठ - १९४८-५१.

— सरकारी यादी १९४८ ४९ वे १९५० - ५१.

मदतगार

पाश्चिक : प्रकाशक - सुंदर. काठ १९४९ - ५०.

— सरकारी यादी १९४९ - ५०.

मधुमासिका *

मासिक : संपादक - रामचंद्र दत्तात्रय तुळशी आहारेकर.

विशेष माहिती - मुनार मीन वर्य नावदिले. मगर पाश्चिक वर्यर - [संगतकचे विरंजीव धी. दत्तात्रय रामचंद्र आहारेकर (दादा मुदजी) यांचे पत्र, दि. १८ एत १९६८].

मनोविहार

मासिक : संपादक - काकडे (' कलवक ' छात्राटिकाचे संपादक). प्रकाशक - कोकपूर. काठ - (१८८५ - १९००).

— (उत्तेज) ' कोकपूर ' संपादक ' का सुविदी अंक दि. १४ जानेवारी १९३६, ' साहित्य विस्तार ' उत, पृ. ९८.

मवास्तेर

मासिक : काठ - १८९४.

विशेष माहिती - मवास्तेर = मुषादिक. " हे मासिक वर ने. म्पे वरीन अस्तान. इला- एट लोकाच्या उपयोगाचे. शास्त्रीय वचने मनालासाठी देववली प्रथम हिंम म्पा मराठी अशी देवाव... वरावा उद्देश वरळ त्याव वामासाठी आहे. "

— (वृत्त) ' इन्दिय ' २ भागस्त १८९४.

मराठा दीनबंधू

पाश्चिक : संपादक - वि. पा. वनखेड. प्रकाशक - नामपूर. काठ - १९०२.

— ' इतिहासी वृत्तरे ' परिशिष्ट ५ म्म ५.

मराठा समाचार

पाश्चिमाक्षिक : प्रकाशक - अकोला (वन्हाड).
वा. व. रु. २. काल - १९२४-१९२५.

उद्देश - मागासलेल्या जातींच्या उन्नतीसाठी.

विशेष माहिती - वन्हाडात प्रथमच. आता-
पर्यंत ८ अंक प्रसिद्ध झाले.

—(पोच) 'तत्त्वज्ञानमंदिर' वर्ष ६ अंक ३
जानेवारी १९२५, पृ. १३५९.

मराठी गृहणी रत्नकोश

मासिक : संपादक - (नारायण नरसिंह
फडगीस). प्रकाशक - जळगाव. फु. अं. ८१८३.
काल - १९३५.

विशेष माहिती - मासिक गृहणून चालू
केलेले होते, परंतु आश्रय नाही गृहणून बंद करावे
सांगले. शेवटी गृहणीच्या संप्रदायाचे १० भाग
काढावे लागत आहेत. (दोन हजार गृहणीचा
पहिला भाग १९३५ त काढला).

—(उल्लेख — 'काव्यरत्नावलीचे दत्तर')
'काव्यरत्नावली' वर्ष ४२ अंक ४ एप्रिल
१९३५, मध्यपृष्ठ २.

महानुभाव*

मासिक :

उद्देश - महानुभाव संप्रदायाचे सुलक्षण.

—(उल्लेख) 'जळगावमराठी पत्रकार परिषद,
स्मृतिपुष्प' मार्च १९६५, पृ. ९२.

महाराष्ट्र चेंबर ऑफ कॉमर्सचे

मासिक सुलक्षण†

मासिक : संपादक - एच्. व्ही. देशपांडे,
सेक्रेटरी म. चं. ऑफ् कॉमर्स मुंबई. प्रकाशक -

संपादक, मुंबई. मुद्रक - न्यू भारत प्रि. प्रेस, मुंबई.
वा. व. रु. १०४. फु. अं. ८२. अंकित
१६ पृष्ठे. ८५ × ४. प्रथमांक - अक्टोबर १९३४.
शेवटचा अंक - (वर्ष १६ अंक १२) सप्टेंबर
१९५०.

उद्देश - वर्णन विभाग, पृ. २३० वर पाहा.

विशेष माहिती - (वर्णन विभाग पृ. २३०
पाहा). **वाचक -** वर्ष ६-८ × ५.२. मुद्रक -
वर्ष २ पाहून पॉप्युलर प्रि. प्रेस, मुंबई; फेब्रुवारी
१९३९ पासून सन्नतिप्रकाश मिडिम प्रेस, मुंबई.
संपादक - फेब्रुवारी १९३५ पासून द. वि.
केळकर.

[कचेरी मुंबई]

वर्ष १ ते १६ - अंक प्रत्येकी १ ते १२ (अ
ते ख) काही जोड अंक. अक्टोबर १९३४
ते सप्टेंबर १९५०. (सोळा वर्षे).

महाराष्ट्र रिव्यू (?)

मासिक : प्रकाशक - जळगाव. काल -
सुनारे जून १९०७.

विशेष माहिती - " बंगणीवारांनी लक्षात
देवाचे की 'समालोचक' हुबळीत निघते. ते
जळगावच्या 'महाराष्ट्र रिव्यू' हून भिन्न आहे. '-
ज्यं. शु. काळे, 'समालोचक'चे संपादक, संवत्
१९६३ ज्येष्ठ.

—(उल्लेख) 'समालोचक' वर्ष १ अंक १
ज्येष्ठ संवत् १९६३, मध्यपृष्ठ ४ वर टीप.

माघा

मासिक : संपादक - शेण उमर, प्रकाशक -
अहमदनगर. वा. व. रु. ८३. फु. अं. ८०३.
अंकान ४, ६ पृष्ठे. प्रथमच - मार्च १८०७.

उद्देश - हिस्ती मठाचे. तत्त्वज्ञान - शब्दाप

शिवशी वाचण्याजोगे विषय, शास्त्रासंबंधी व धर्मा-
संबंधी माहिती.

— (उल्लेख) ज्ञानोदय दि. २७ सप्टेंबर
१८७७ (सात अंक आले).

मारवाडी

मासिक : संपादक — निखिलाल कल्ला.
प्रकाशक — अहमदनगर. काल — १९०९.
उद्देश — शास्त्रीच्या सुधारणेसाठी.

— (अभिप्राय) 'मराठामित्र' वर्ष १
अंक ९ सप्टेंबर १९०९ पृ. २०५.

मालवण पत्रिका

पाक्षिक : (अभिनियमित). संपादक व
प्रकाशक — गणेश रूपांजी बादिबडकर. प्रकाशक —
सावंतवाडी. वा. व. रु. १०८. काल — १९२४,
१९५०—१९५१.

उद्देश — राजकीय, सामाजिक, प्रगतिपर व
स्थानिक विषय.

— 'गेले चार-पाच महिने निघते'—(पोच)
'समाजसेवक' वर्ष ५ अंक २ सप्टेंबर १९२४
पृ. ५७; सकारी यादी १९५०—५१.

माळी मित्र

मासिक : संपादक — पाटील नारायण काजळे.
प्रकाशक — डोंगरी (मुंबई). वा. व. रु. १०५.
काल — १९१२—१३.

उद्देश — माळी समाजोन्नतीला वाहिलेले.

— (स्वीकार, अभिप्राय) 'मराठामित्र' वर्ष ४
अंक ९ सप्टेंबर १९१२ पृ. ३०७; [वर्ष १
अंक ४ भावनगर. १८३५ (आगस्ट १९१३)
ची नोंद अन्यत्र आढळते].

माळी वैभव

(१) मासिक : संपादकमंडळ — क. व.
गिरमे, पा. ल. बोराटे, मुद्रक — दीनबंधु छापखाना,
(पुणे १). फाउन अष्टपनी. प्रथमंक — (१ जुलै
१९४७).

[सुमम]

वर्ष १ — अंक...५ नवंबर १९४७ महात्मा फुले
निशेपांक.

मुलांचा खाज

मासिक : प्रकाशक — अहमदनगर, प्रथमंक —
(मे १८९२).

उद्देश — "मानसिक आरोग्य देऊन मानसिक
शक्ती वाढविणारा." त्वद्वय — हा खाज मुलांना
पचेल असा काळजीपूर्वक बनविला जाईल. यात
दुर्वासनेचा यत्किंचित् अणुरेणुही न जाऊ देण्याची
खबरदारी घेतली जाईल.

— (दाते) : (बाहिरात) 'लेकमित्र'
खडीकर 'तुकाराम' (१) वने, 'मे १८९२
मध्ये निघणार.'; (माहिती) 'तरामकार'
वर्ष २ — आगस्ट १८९२ मध्ये मासिक
निघाल्याचा उल्लेख.

मुस्लिम

मासिक : प्रकाशक — कऱ्हाड. वा. व. रु.
४. 'अरविंद' एवढा आकार ९"७ X ७"५.
काल — १९२२.

स्वरूप — स्वराज्य, विन्यास, अवहकार इ.
विषयावर निर्मीड, सांगोगम चर्चा करणारे पहिलेच
मासिक. कऱ्हाड येथील तरुण राष्ट्रीय मुस्लिमचे
मराठीतील मासिक पुस्तक.

— (बाहिरात) केवरी, ११ एप्रिल
१९२२.

मेथोडिस्ट संदेश

मासिक : संपादक - रे. सुदामराव विश्वामजी दिवाळे. प्रकाशक - मुंबई ?

उद्देश - 'राजकीय, सामाजिक व धार्मिक' (संदर्भ २).

—(१) रे. दिवाळे - 'भाषी मल्लार्थी प्रभुसेवा' १९५९ - '६. स. १९२१ मध्ये ... माझ्या संपादनासाठी निधू लागले ... सुमारे दोन वर्षे चालले. नंतर लोकांचे सहकार्य न मिळाल्यामुळे बंद पडले'; (२) भा. कृ. लुळगरे - 'मराठी ख्रिस्ती बाळग्यांचा इतिहास, १९३१', पृ. ३९.

(दि) मेसेज

पाक्षिक : संपादक - बी. बक्रनारायण. प्रकाशक - पुणे. मुद्रक - चित्रशाळा प्रेस, पुणे. अंकित १० पृष्ठे. १०" x ८" ८. काल - १९२६ - १९२८.

उद्देश - ख्रिस्ती मताचे, राजकीय, सामाजिक आणि धार्मिक विषयावर चर्चा करणारे. स्वरूप - इंग्रजी-मराठी.

विशेष माहिती - ए फॉर्टनाइटली बनलेले वीळीम प्रिय पोलिटिकल, सोशल अँड रिलिजस मॅगझीन. प्रकाशन दर महिन्याच्या ५ व २० या तारखांना. माहिती वर्ष २ व ४ वी.

[बाधवसग्रह]

वर्ष २ - अंक ... (१९ - २०) दिनांक ५ व २० ऑगस्ट १९२७ ...

वर्ष ४ - अंक ... ८ (१४) दिनांक २० डिसेंबर १९२८ —.

मोटर

पाक्षिक : प्रकाशक - पुणे. काल - १९४६ - १९४८.

— सरकारी यादी १९४६-४७, १९४७-४८.

म्युनिसिपल कामगार

पाक्षिक : प्रकाशक - पुणे. काल - १९५० - १९५१.

— सरकारी यादी १९४९-५०, १९५०-५१.

यशस्वी सहायक

पाक्षिक : प्रकाशक - पुणे. काल - १९४९ - १९५०.

— सरकारी यादी १९४९-५०.

योगमाला

मासिक : संपादक - 'बुडली विशाल' कॅले विष्णु गोपाळ नवाधे. प्रकाशक - महाड ? काल - १९१३ - १९२१ चे दरम्यान.

— (उल्लेख) वा. द. खातेकर, 'मराठी मासिकांची शमरी' - लेखमाला, लेखक्रम ११ 'अमृत' डिसेंबर १९५९ पृ. २२१.

रंजनमाला

द्वैमासिक : प्रकाशक - कोल्हापूर. वा. व. क. १८४ (वर्षातील सहा पुण्याची). काल - १९२७.

उद्देश - शीण ल्यास नेशन शास्त्रदानाबरोबर रंजन. कोल्हापूर भारत कृषिभंडाची नवी माला.

— (पोच, अभिप्राय) 'श्रीदासबोध' वर्ष १ अंक १२ पोच घ. १८४९; (पोच) 'सह-विचार' वर्ष ६ अंक ३ डिसेंबर १९२७.

रत्नमाला

मासिक : प्रकाशक - मुंबई प्रथमांक -
अक्टोबर १९१७ पूवा.

विशेष माहिती - "अंक पहिला नवीन
मासिक पुस्तक मुंबईस निघते. अभिप्राय इतक्यात
देता येत नाही."

— (पोच) "भीरस्वर्तगिरि" वर्ष ७
अंक ४ अधिन श १८२९ (अक्टोबर १९१७)
पृ १२

रत्नाकर*

पाक्षिक प्रकाशक - रत्नागिरी काल -
१९५० - १९५१

— सरकारी बांदी १९५० - ५१.

रागिणी

पुण्ये (माला) : संपादक - रत्नमाला
रणदिवे (वर्ष २ अंक ४ पर्यंत) प्रकाशक -
शांताराम नारायण सापळे, मुंबई फु अ पुण्य
वार ०६ ते ०१२ १० ३ X ८०२ प्रथमांक -
(१ दिवाळी १९४३) (पुण्ये क्रमवार)

विशेष माहिती - नामवंत साहित्यिकाचे
दिग्दर्शन लाभलेली पुण्यमाला म्हणून बानगीमाखल
नादली आहे वर्ष २ अंक २ व ३ याचा नम व काल
ग्राहकांचे काळजीपूर्वक लिहून ठेवलेल्या पैवरती
वरून (= पोच तारखेवरून) अनुमानित आहे
प्रकाशकांनी आपल्यावर कोणतेही धन घातून
घेतले नवले, तथापि उद्देश दुमाही (वर्षाचे
सहा अंक) प्रसिद्ध करण्याचा दिग्गो वर्षारम
दिवाळी घेऊन वर्षाक दिले आहेत संपादकांचे
सह्य - "ज्योत्स्नेचे भूतपूष संपादक श्री
वा रा दवळे यांचा 'रागिणी'च्या संपादन
कार्यात आग्रहात यापुढे करार दो सहा मिळणार
असल्यामळे रागिणीचा बाजारपिण दर्जा उच्च

रातील याबद्दल आग्रहात संपूर्ण विश्वास वगळतो."
- पुण्य ५ मधील प्रकाशनीय निवेदन.

[मुद्रण]

वर्ष १ - अंक दिवाळी पुण्य (१९४३),
२, ३, ४, ५ (पंच पुण्यक्रमांक, कालनिर्देश
नाही)

वर्ष २ - अंक (१) दिवाळी १९४४, २,
३, ४, ५ मार्च १९४५, ६ मे १९४५,
७ जु ४५, ८ अक्टोबर १९४५ (अंक
२ व ३ यावर क्रमांक व काल नाही अंक ४
वर फक्त क्रमांक)

वर्ष ३ - अंक (१) दिवाळी १९४५—.

राजमार्ग

मासिक : प्रथमांक - ८ अक्टोबर १८८५
पूर्वी

उद्देश - क्षिती मताचे

विशेष माहिती - मराठी पत्रपत्रकारांचा
पत्ता - सुमत दिणू करमकर (ध्वनिता प्रसारक
मंडळी) प्रथम दोन तीन अंक निघून ४२ पडले
नंतर पुनरुज्जीवन होऊन एप्रिल १८८६ पासून
पुन्हा निघू लागले इरमहा पहिल्या तारखेस
प्रसिद्ध होते

— (पोच) 'ज्ञानेय' दि ८ अक्टोबर
१८८५, (उल्लेख) 'ज्ञानेय' दि १४
जानेवारी व २९ एप्रिल १८८६, पृ २६५

राजमार्ग

मासिक पुस्तक संपादक - (वहीकर)
दत्तात्रय कुण्ठ दामले प्रकाशक - एलिचपूर
(बहाड) मुद्रक - एचकान्त नय, एलिचपूर
छावणी वा व र ०६ ट ह सह भागाऊ
अक्षात २४ पृष्ठे काल - (१८९९!)

उद्देश - चार पुरपाथ ज्या मार्गाने साधतील
तोच राजमार्ग

—‘जळगाव मराठी पत्रकार परिषद स्मृतिपुष्प,
१९६५, पृ. ९२.

यंजारीमहाचार

मासिक : संपादक — शंकर गबाजी केदारणे,
काल — १९२१-१९२२.

उद्देश — धार्मिक, आरोग्यविषयक, राजकीय
सुधारणेचा कहापोह.

— (पोच) ‘नामदेव’ वर्ष १० अंक ३
श्रावण श. १८४३, पृ. ६७.

वणी जनपदसभापत्रिका

मासिक : प्रकाशक — वणो (यवतमाळ).
काल — १९४८.

उद्देश — जनपदसभेचे.

— रजिस्ट्रार रिपोर्ट १९५८.

वाग्देवी

मासिक : प्रकाशक — (जून १९०७).

— (सहाय्या अंकाची — नवंबर १९०७ —
पोच) ‘समालोचक’ वर्ष १ अंक ७ सप्त
१९६४ मार्गशीर्ष (डिसेंबर १९०७), पृ.
१६८.

वारकरी

पाक्षिक वर्तमानपत्र : प्रकाशक — पंढरपूर.
काल — १९२५.

— (बाहिरात) ‘लोकनित्र’ वर्ष ३५ अंक ६
डिसेंबर १९२५, मध्यपृष्ठ २.

वारांगना

मासिक : संपादक — खानदेशातील इतिहास-
संशोधक द. ग. काळे. प्रकाशक — कु. जंपावती
व कु. हंपंय (वेरगासमाजातील सुशिक्षित ममिनी).
काल — (१९३५ - ३६).

उद्देश — वेरगावर्गाची उत्पत्ती व त्या वर्गा-
मध्ये शिक्षणप्रसार याकरिता पहिल्याच प्रयत्न.

— (उल्लेख) ‘जळगाव मराठी पत्रकार परिषद
स्मृतिपुष्प’ मार्च १९६५, पृ. ९०.

विकास

मासिक : संपादक — डा. कु. भावे. अमळनेर.
वा. व. व. १०१२. काल — मार्च १९२८.

उद्देश — विद्यार्थ्यांना उपयुक्त मासिक —
‘स्मृतिपुष्प’. स्वच्छ — कविता, सुबद्धशिक्षा हा
लेख, व इतर रंजक साहित्य — ‘काव्यरत्नावली.’

विशेष माहिती — (१) ‘काव्यरत्नावली’ —
“मुल्यकरिता ‘सुमन’ (१९२३) मासिक
काढून काढी काळ ‘बालवर्ष’ (१९२७) चे
संचालक बनून आता माव्यानी ‘विवाह’स सुरवात
केली आहे.” (२) ‘स्मृतिपुष्प’ — “(मासिक)
सुमारे तीन चार वर्षे चालले. श्री. भावे यांनी
‘नागरिक’ साप्ताहिक देखील काढले. पण छाप-
खाना बंद पडल्याने दोन्ही बंद पडली.”

— (१) (पोच) ‘काव्यरत्नावली’ मार्च
१९२८, पृ. २१; २ (उल्लेख) ‘जळगाव
मराठी पत्रकार परिषद, स्मृतिपुष्प’ १९६५,
पृ. ८९.

विकास

मासिक : प्रकाशक — उमरावती. काल —
(१९३४?).

— “नागपुरात निघणाऱ्या मासिकाची बरोबरी
करू शकणार नाही” गो. गो. अधिकारी यांचा

लेख — “ १९३४ साहित्य समालोचन, ”
‘महाराष्ट्रधारदा’ वर्ष १ अंक १ जानेवारी
१९३५, पृ. ५९; गो. गो. अधिकारी —
“ साहित्य समालोचन १९३५ ”, पृ. ३५.

प्रकाशक — पुणे. काळ — १८८८.

— ‘बलिवाची वृक्षपत्रे’ परिशिष्ट ५ क्रम ३.

विद्याप्रसारक

विचार दर्पण

भाषिक : प्रकाशक — मुंबई. मुद्रक — एल्.
एम्. विद्योबा यावा छापखाना, वा. व. व. १८४.
फु. अं. ८३. प्रथमांक — (जानेवारी १८६०).
उद्देश — धनी विद्यार्थ्यांच्या सभेचे, धनी
शातीची सुधारणा. स्वरूप — इंग्रजी व मराठी.

— पहिले मुद्रित आवृत्ति — ‘ मराठी दोला
मुद्रिते ’ १९६१ क्र. ५९३२. ८८-८९.

विचार लहरी

पाक्षिक : मुद्रक — शानप्रसाद छापखाना.
वा. व. व. १८८. फु. अं. ८२. अंकात ८ पृष्ठे.
काळ — १८५२.

उद्देश — “ मुख्यत्वेकरून हिंसी प्रत्यया
खंडनाची साहित्ये घेतली जावील. ”

— (उल्लेख) ‘ शानेदय ’ दि. २ भागस्थ
१८५२.

विचारी

द्वारशाहिक : प्रकाशक — कारदार. काळ —
१९४६-१९४८.

स्वरूप — मराठी-वज्र-इंग्रजी.

— सरकारी यादी १९४६-४७, १९४७-
४८.

विद्याल विध्वंसक

भाषिक : संपादक — गोपाळ बाबा वालभर.

पाक्षिक : संपादक — रामचंद्र वाहुंग पैय;
बाही काळदचानय संपकदेश पै. प्रकाशक — संस्थेचे
चिडणीस-सीताराम विध्वंसक वेरकर, फोंडे, वा.
व. व. १. काळ १९१५-१९२१.

स्वरूप — शिक्षणविषयक व समाजविषयक
लेख. भारती आकार मोठा, पुणे लहान.

विशेष माहिती — ‘ जीप द प्रोपागांड द
इंस्ट्रुक्शन्स ’ या शिक्षणप्रसारक संस्थेचे मुखरन.
‘ प्राची प्रज्ञा ’ मासिकाची पाक्षिक पुरवणी. पाच
वर्षे चालून १९२१ साली बंद पडले.

— ‘ गोमंतक्रीय नियतकालिक ’ पृ. ४३.

विद्याभिलाषी

भाषिक : प्रकाशक — हवी, ता. माळवण
(रत्नागिरी). वा. व. व. १८९. अंकात ४०
पृष्ठे. डेमी १२ पनी. काळ — १८९७.

विशेष माहिती — पत्ता — मॅनेजर, प्रथमसारक
विद्याभिलाषी मंडळी, एप्रिल १८९७ त सुरू
होणार, १५ फेब्रुवारीच्या आत रानीच्या घसा
पाठविणारा १ व. ची निळी काळी आई वशीव,
मासिक नापसत पडल्यास वगैरीचा पैसा परत देऊन.

— (जाहिरात) ‘ मराठी व्याख्यान ’ वर्ष ८
अंक ३ मार्च १८९७ मध्यपृष्ठ २.

विनोद

पाक्षिक : प्रकाशक — वेळगाव. वा. व. व.
०१० ट. ह. एह. काळ — १९०९-१९१०.

स्वरूप — चटखदार. यात येकर गोधी,

मनोरंजक काव्या, हास्यकारक चुटके, वृत्तप्रभ, वातम्या, वधिसे इ.

—प्रत्येक प्रतिपदेष प्रसिद्ध होते.

—(वाहिरात) 'लोकमित्र' वर्ष १९ अंक ५ नवंबर १९०९ मध्य २; (वाहिरात) 'वीरवीर संजीविनी' वर्ष १ अंक १ अक्षिण श. १८३१, मध्य २.

विवाह

पाक्षिक : प्रकाशक — इंदूर. वा. घ. रु. ८१२ नागपुरात; इतर ठिकाणी १८२. काठ — १९३७ - १९३८.

उद्देश — नागपूर 'हिंदु विवाहमंडळ संस्थेचे'. निष्ठाळ्याच्या सामाजिक प्रभाला वाहिलेले.

— १ वा - वा. दि. पराजपे, धी. ए., हिंदुविवाह मंडळ, १४ मंदनारपुरा, इंदूर शहर.

— (वाहिरात) 'मासिक साहित्य' मासिक वर्ष १ अंक ४ दि. १५ डिसेंबर १९३७, मध्य २ तीन अक्षर.

विविधकलाविस्तार

मासिक : प्रकाशक — बडोदे. प्रपमार्क — मार्च १८८५ पूर्वी. (पुस्तक - अंक).

उद्देश — कलाकौशल्येचे विवेचन. स्वरूप — प्रत्येक विषयास निराळा पूर्वानुक्रम. एकेका विषयाला फक्त एखाड दुसरेच पान !

— (नवीन पुस्तके, पहिल्या अंकाची पोच) 'विविधज्ञान-विस्तार' वर्ष १७ अंक ३ मार्च १८८५, मध्य ३.

विविधग्रंथसंग्रह

मासिक : मुद्रक — एज्युकेशन सोसायटीचा छापखाना, मुंबई. पु. अं. ८२ (फक्त वर्गणी-दारकरिता).

विशेष माहिती — (वर्ष २ अंक ५ मे १८८७, मध्य ४ बराल विस्तृत निवेदन) — "पुढील अंकासून कृष्णमठ याज्ञस्कीकृत कथा-कथक व महिपर्वीकृत कथाछासून छापण्याचे योजिले आहे." अंकातील स्वतंत्र विनतीपत्र पृ. ३ — "सन १८८८ च्या ज्यासुआरीमास प्रत्येक अंकात ४० श्रेष्ठ यादी व त्यांतून काही अधिक विषय, उपयुक्त विषयावर निबंध, वेचे, कविता वगैरेही यादी असा विचार आहे."

विविधज्ञानसंग्रह

मासिक : प्रकाशक — सोलापूर. काठ — (१८८५ - १९००).

— 'सोलापूर समाचार' वा ज्युबिली अंक, १४ जानेवारी १९३६, 'साहित्य विस्तार' पृ. ९८.

विवेक

मासिक : प्रकाशक — विजापूर. वा. घ. रु. २८८. काठ — मे, जून १९२१.

स्वरूप — विद्यार्थ्यांच्या उत्तविर लेख, कविता इ.

— (स्वीकार सरकार) 'लोकमित्र' वर्ष २१ अंक ३ सप्टेंबर १९२१; 'मधुर' वर्ष ९ (१९२१).

विवेकवादी

हिमासिक पुस्तक : संपादक — (सरी-कर) विठ्ठल गणेश प्रधान. प्रकाशक — नागपूर. वा. घ. रु. २८८ ट. ह. सह; आगाऊ रु. २.

अंक ४८ पृष्ठे ९६ X ६५. प्रथमांक -
श्रीकृष्ण जन्माष्टमी = ९ भागस्ट १९१७.

स्वरूप - प्रचलित निपयावर संपादकीय व
इतरांचे विवेकवादी लेख.

विशेष माहिती - प्रथम दोन ग्रंथांचे भाग -
क्रमशः (१) विवेकवाद, (२) मोक्षलया
मनाचा धर्म, प्रत्येकाचा पृष्ठे निराळी. स्वतंत्र
साधण्याचे योग्यकरता. संपादकाचा पत्ता - कॅडोफ
दाऊन, नागपुर.

— (जाहिरात दि. २२ मे १९१७ ची)
'भारत सेवक' पुणे वर्ष २ अंक ५ मे १९१७
पृ. २३४.

विवेक

द्वैमासिक : काळ - १९०१.

उद्देश - इंदियन रिझन असोसिएशनचे.

विशेष माहिती - "असोसिएशनचे १८९८त
रहानसे जाहीरातपत्रक सुरू केले. १८९९त समा-
सदासाठी मासिक पत्र झाले. १९०० त द्वैमासिक
इंग्रजी व मराठी मासिक भोळ्या आकाराचे पत्र
निघाले व १९०१ त ते 'विवेक' या
नामाने दोन महिन्यांन एका असे निघू लागले."

— (वर्णन), 'शानेदय' ८ भागस्ट
१९०१.

विशाल भारत

पाक्षिक : वा. व. रु. ३०६. काळ -
१९५० - १९५१.

उद्देश - राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय षडामोडीचे
तर्कशुद्ध निवेदन करणारे. स्वरूप - छद्मकथा,
कविता, साहित्यचर्चा व इतर खुसखुशीत साहित्य.

— (जाहिरात) 'सुप्रभा' खंड ४
भाग ३ मार्च १९५०, पृ. १४८.

विश्वकर्मा विजय

मासिक : संपादक व प्रकाशक - पु. वा.
कुळकर्णी, मुंबई. प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक -
बाँम्बे सेंट्रल प्रेस. वा. व. रु. ५, आजीव समासद
वर्गणी रु. १००. पु. अं. ८८. अंक ४४
ते ४८ पृष्ठे. प्रथमांक - २० अक्टोबर
१९५०. पुढे बाल १९५२.

उद्देश - कला व जीवन यांच्या सर्वांगीण
समन्वित वाढीसाठी. स्वरूप - कथा, कविता,
समाजहितार लेख, निबंध, शिक्षणविषयक
चर्चा. विश्वकर्मा कुलदीपक चरित्रमाला, चरित्र-
परिचय, स्त्रीजीवनपरिचय लेख, छद्मकथा,
कारागीर वर्गातपत्रीचे लेख, समाजोन्नती व समाज-
विषयक चळवळी, विविध विषयांवरील निबंध,
साहित्यसमाचार, संस्थापरिचय, पत्रव्यवहार,
विश्वकर्मा पंचाळ समाजातील विविध हालचाली.

— १९५१ - १९५२ च्या मिळालेल्या
अंकांवरून माहिती.

[दमवेरे संग्रह, मुंभय]

विसावे शतक

मासिक : प्रकाशक - फडणीस मंडळी,
जळगाव. मुद्रक - निर्णयकार छा. मुंबई.
वा. व. रु. १०४. अंक १६ पृष्ठे. सुपररॉयल
१६ पत्री. काळ - १९०२.

स्वरूप - चरित्रे, राजकीय व सामाजिक
चर्चा, व्याख्याने, नवीन निघालेल्या कलना.

— काही अंक निघाले.

— (उद्देश) साल अलेर, 'काव्य रत्ना-
वली' वर्ष १६ डिसेंबर १९०४; (जाहिरात)
'कलाशिक्षण' वर्ष १ अंक ४ नोवंबर १९०२,
मलपृष्ठ २.

विज्ञापक

मासिक : काळ - १९२७-२८.

— '(पोव) 'श्रीदासशेष' वर्ष १ अंक
१२ पीन श. १८४९.

— 'जळगाव मराठी पत्रकार परिषद स्मृति-
पुष्प' १९६५, पृ. ९०.

वीरपत्नी

मासिक : संपादक - बाळाजी के. रथनाथ.
प्रकाशक - मुंबई. काल - १८८१.

— 'अर्वाचीन मराठी वाङ्मय' - ग. र.
दंडवते, पृ. ५४.

वीरशैव

पाक्षिक : संपादक - राम शंभू पुराणिक.
प्रकाशक - दारव्हा. काल - १९२३.

— एकूण तीन अंक निवाळे भवा सद्मे
निळतो.

— (उल्लेख) 'ज्ञानप्रसाद' वर्ष ६ अंक ३
माच १९६७, पृ. १४ - १५.

वीरशैव केसरी

पाक्षिक : (चाळक) - रामलिंग स्वामी
महाराज करमाळेकर, स्वामीमहाराज पराडकर,
वामणगावकर. प्रकाशक - पुणे. प्रथमांक -
ऑगस्ट १९२९ (नागपंचमी श. १८५१).

— (उल्लेख व गौरव) 'शिक्षण प्रकाश'
वर्ष १० अंक १ नवंबर १९२९, पृ. ४ व १३.

वेददर्शन

मासिक : संपादक - गणेशदाजी पाठक.
प्रकाशक - पारोळे. मुद्रक - मुंबई. काल -
१९२१.

— शतपथ ब्राह्मणाचे १४ कांड प्रसिद्ध झाले.

वेदांतसमूह

मासिक : संपादक - वामुदेव शिवराम
जोशी. प्रकाशक - पुणे. काल - १८७८.

— 'अर्वाचीन मराठी वाङ्मय' - ग. र.
दंडवते, पृ. ५४.

वैद्यक मांत्रिकार्णव (व?)

मासिक : प्रकाशक - सोलापूर. काल -
१८८५ - १९००.

— (उल्लेख) 'सोलापूर समाचार' वा ब्युविली
अंक, १४ जानेवारी १९३६, 'साहित्य-
विस्तार' पृ. ९८.

वैद्यक-संग्रह

मासिक : काल - जुलै १८७८ पूर्वा.

— (उल्लेख) चित्रकूणकराव 'निबंधमाला'
निबंध ४९, परिच्छेद १ - चित्रकूणा आहूती
१९२६, पृ. ४६२.

वैभव

पाक्षिक : (अनियमित). प्रकाशक -
मुंबई. काल - १९४७ - १९५१.

— सरकारी यादी १९४७ - ४८ ते
१९५०-५१.

वैभव

मासिक : संपादक - द. वि. फेलकर, सेक्रेटरी,

महाराष्ट्र चेंबर ऑफ कॉमर्स, मुंबई. प्रकाशक —
सेक्रेटरी, म. चें. ऑफ कॉमर्स, मुंबई. मुद्रक — अत्रे
प्रिंटिंग प्रेस, मुंबई. वा. व. रु. ५. फु.अं. ८८.
अंकात पृष्ठे ३२. रॉयल अष्टपनी. प्रथमांक —
(वर्ष १७) अक्टोबर १९५०. पुढे चालू
१९६७.

उद्देश — परस्पर विचार-विनिमय, व्यापार-
उद्योगविषयक माहिती पुरविणे, संबंधित कायदे-
कानूनी माहिती देणे इ. स्वस्वतः — मराठी व
प्रसंगवशात् इंग्रजी.

विशेष माहिती — महाराष्ट्र चेंबर ऑफ
कॉमर्सच्या ' मासिक मुद्रपत्रा ' चे (पाह्या वर्णन-
विभाग पृ. २३०) नवे स्वरूप व नवे नाव
' वैभव '. वर्णगणना 'मासिक मुद्रपत्रा'चीच पुढे
चालू ठेविली.

[कचेरी मुंबई]

वर्ष १७ — अंक १ आक्टोबर १९५० ते ३
डिसेंबर १९५०...

वैश्य पत्रिका

मासिक : प्रकाशक — मुंबई. काल — १९४६-
१९५१.

— सरकारी यादी १९४६ - ४७ ते १९५०-
५१.

व्यापार-उदीम

मासिक : संपादक — (अनुधारी = रामचंद्र
विनायक ठिकेवर). प्रकाशक — सोलापूर. काल —
(१८८५ - १९०४)

— ' सोलापूर समाचार ' चा ज्युविली अंक, १४
जानेवारी १९३६, ' साहित्य विस्तार ' पृ. ९८;
रा. गो. कानडे — ' मराठी नियतकालिकांचा इति-
हास ' पृ. १६६; याच नावाच्या एका मासिकाची
जाहिरात ' शानोदय ' दि. १ डिसेंबर १९०४
च्या अंकात आहे. वा. व. रु. २. पत्ता —

व्यवस्थापक, बंगला न. १९९, स्टेशन नजीक,
पुणे.

व्यापारी महाराष्ट्र

मासिक : प्रकाशक — पुणे. काल — १९३८.

उद्देश — व्यापार व उद्योग याचे.

— रजिस्ट्रार रिपोर्ट १९५८.

व्यापारी महाराष्ट्र

पाक्षिक : वा. व. रु. ६. ट. रा. सह.
काल — १९४६ - १९५१.

उद्देश — व्यापारी, कारखानदार यांना लागणारी
माहिती देणारे.

— पत्ता — ३४, घुघवार, पुणे २.

— (जाहिरात) ' सुपमा ' खंड ४ भाग ३
मार्च १९५०, पृष्ठ ११६; सरकारी यादी
१९४६ - ४७ ते १९५० - ५१.

शब्दकूटतज्ज्ञ

पाक्षिक : प्रकाशक — ठाणे. काल — १९४९-
१९५०.

— सरकारी यादी १९४९ - ५०.

शशिकला

मासिक पुस्तक : प्रकाशक — (मुंबई).
काल — १८८५.

— (नवीन पुस्तके) ' विविधज्ञानविस्तार '
वर्ष १७ अंक ११ नवंबर १८८५ मलपृष्ठ ३.

शांतिदूत

पाक्षिक : संपादक — रे. पिताजी जे. एस. मिराडा. प्रकाशक — रमेदी चर्च, बसई (ठाणे).
मुद्रक — न्यू भारत प्रि. प्रेस, मुंबई. वा. व. रु. ३८८.
फु. अं. ८२. अंकात ८ पृष्ठे. १३"४ X ८"८.
प्रथमांक — २५ डिसेंबर १९४८.

उद्देश — रोमन कॅथॉलिक पंथाचे पहिलेच मराठी नियतकालिक. मुख्यत्वे धार्मिक, ऐक्य — धार्मिक विषयाशिवाय संकीर्ण वाङ्मय, नाटके, लिखित पुराणातील उतारे, राजकीय बातम्या, महात्माजींची शिक्वण, उद्योगधंद्यांची माहिती.

— गोमंतकीय कॅथॉलिक, समान मराठीला आचवला होता.

[जाववसंग्रह]

वर्ष १ — अंक १ दि. २५ डिसेंबर १९४८ ते ७ दि. २५ मार्च १९४९ —.

शांतिनिकेतन

धर्मासिक : प्रकाशक — ना. व. चव्हाण, पुणे. वा. व. रु. ३८८. फु. अं. रु. १. काल — १९२४ — १९२५. (किरण-कला).

उद्देश — कविरत्न रवीन्द्रनाथ टागोर यांच्या मजजीवनवादी वाङ्मयाचा मराठीत प्रसार करणारे. ऐक्य — टागोरान्या लेखाचा मराठी अनुवाद, प्रथम महात्मा देवेंद्रनाथ टागोर याचे चरित्र, 'रवींद्राचा ऐक्य मार्ग' निबंध, 'वाचक हृदय प्रार्थना' काव्य, 'शांतिनिकेतनमालेतील' दहा व 'रवींद्रकिरणविहारा'तील चार विषय व 'मत्तवाणी' याचा अनुवाद — निमा माग आपटे (वा. गो.) यानांचे केलेले अनुवाद.

— आत्मिक उन्नतीचा मार्गदर्शक असा चवथा अंक, धर्मापाकोविद वा. गो. आपटे यांच्या तैत्तिचावली प्रसिद्ध झाला.

— (पोच) 'उमावलेक' वर्ष ४ अंक ७ फेब्रुवारी १९२४, पृ. २९९ व वर्ष ६ अंक (२-३) सप्टेंबर - अक्टोबर १९२५, पृ. ९२ (बाहिराव)

'अरुणमाला' वर्ष १ अंक ३ सप्टेंबर १९२४ मसृष्ट ३; (अभिप्राय) 'मराठी शिक्षक' वर्ष १३ अंक ११ फेब्रुवारी १९२४, पृ. ३६१.

शास्त्र व कला

मासिक : संपादक — (कर्वे) शिवराम गोविंद फालके. काल — १८९९.

— (पोच) 'मालापुर' बडोदे वर्ष ६ अंक १२ जुलै १८९९.

शिपाई

पाक्षिक : प्रकाशक — मुंबई. काल — १९४८ - १९५१.

— सरकारी यादी १९४८ - ४९ ते १९५०-५१.

शिवाजी

पाक्षिक : प्रकाशक — शंकर ज्येष्ठक भावडे, पुणे. मुद्रक — शिवाजी मुद्रामंदिर, पुणे शहर. वा. व. रु. २८८ आगाऊ. प्रथमांक — (१ वर्ष प्रतिपदा) श. १८४३ (एप्रिल १९२१).

उद्देश — भागवतमीन राष्ट्रीय मराठ्यांचे पाक्षिक.

— वर्ष प्रतिपदेपासून सुरु होणार.

— (बाहिराव) 'चेखरी' २५ जानेवारी १९२१.

शिक्षक मित्र

मासिक : प्रथमांक — मार्गशीर्ष श. १८९१ पूर्वी. (पुस्तक-अंक).

— (पुस्तक १ अंक २ ची पोच) 'केरळ-कोकिल' वर्ष ३ अंक २ मार्गशीर्ष श. १८११ (१८८९).

शेत, शेतकी आणि शेतकरी

पाक्षिक : संपादक — धनुर्धारी (= रामचंद्र विनायक दिनेकर.) प्रकाशक — सोलापूर. काल — (१८८५-१९००).

— 'सोलापूर समाचार' या ज्युबिली अंक १४ जानेवारी १९३६, 'साहित्य-विस्तार' पृ. ९८; रा. गो. कानडे- 'मराठी नियतकालिकांचा इतिहास' पृ. १६६. याच नावाच्या (अन्य) पाक्षिकाच्या दोन अंकांची पोच 'शानोदय' दि. २० अक्टोबर १९०४ मध्ये आहे. त्याची वार्षिक वर्गणी ट. ह. सह रु. १०८ व पत्ता — बंगला नं. १९९, रेलवे स्टेशनानजिक पुणे.

शेतकी

त्रैमासिक : संपादक — काशीनाथ महादेव थत्ते. प्रकाशक — पुणे. काल — १८७६.

— ग. र. दंडवते — 'अर्वाचीन मराठी शास्त्र', पृ. ५४.

श्रीमती

पाक्षिक : प्रकाशक — मुंबई. काल — १९४९-१९५१. —

— सरकारी यादी १९४९ — १९५०, १९५० — ५१.

संगीत नाट्यपालिका

मासिक : संपादक — (सरकारी नोंद) पारलिंग प्रभुभय्या. प्रकाशक — दत्ते बाबाजी जोशी,

बार्शी. मुद्रक — प्रबोधरत्न प्रेस. फु. अं. ०२. अंकात २४ पृष्ठे. रॉयल अष्टपत्री. काल — १८८८.

— यात 'संगीत वासंतिक नाटका' चा काही भाग प्रसिद्ध झाला.

— (दाते, सरकारी यादीवरून).

संगीतामृतप्रवाह

मासिक : संपादक — पं. विष्णु दिगंबर कट्टकर. प्रकाशक — लाहोर. काल — (१९०१-१९२०).

उद्देश — गायक महाविद्यालयाचे.

— (संपादकीय) 'संगीतकलाविहार' वर्ष २ अंक १ डिसेंबर १९४८ पृ. १.

संग्राम

पाक्षिक : संपादक — व्ही. एम्. शेडे, वकील. प्रकाशक — भोमिनाबाद. काल — १९४२.

— 'शानप्रवाद' वर्ष ६ अंक १ मार्च १९६७, पृ. १४-१५.

सचित्र विवेक

मासिक : प्रकाशक — विनापूर. वा. व. रु. २८८. काल — (मार्च १९२१).

— "बर्डीय पुस्तकासह मार्च महिन्याचा अंक एप्रिल २० पायल रवाना होईल."

— (जाहिरात) 'केसरी', १२ एप्रिल १९२१, पृ. १.

सच्छास्त्रप्रदीपक

मासिक : संपादक — विल्यम सी. अर्ल्डिन, (रजेच्या वेळी — ए. इ. स्टॉरी, शंकर बळवंत

कुलकर्णी). प्रकाशक - संवादक, खानापूर (वेळगाव, म्हैसूर ?). मुद्रक - वेळगाव समाचार प्रेष. वा. व. रु. १. अंकात ८ पृष्ठे ८.२ × ५.५. प्रथमांक - (जून १९०७). पुढे चाळ १९६३.

स्वरूप - लिस्ती मताचे.

विशेष माहिती - माहिती वर्ष ३३ अंक १, २ (अक्टोबर, नवंबर १९५१) व वर्ष ४४ अंक १२ (अक्टोबर १९६३ शेवटचा) यावरून, वर्ष ३१ पासून संवादक - आर. सी. इ. अँट्रिन्सन, वेळगाव.

[जायबसग्रह]

वर्ष १ ते ३० - जून १९०७ ते १९३७ पर्यंत एकतीस वर्षे चालून संवादकाच्या स्वातंत्र्यपणामुळे व दुसरा कोणी चालविण्यास न मिळाल्यामुळे बंद पडले. अकरा वर्षांनंतर पुनरुज्जीवन १९४९.

वर्ष ३१ ते ४४ - १९४९ पासून (ते १९६३ अक्टोबर) नव्या संवादकांनी १४ वर्षे चालविले.

संज्ञय*

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. काल - १९४९.

स्वरूप - वाङ्मयीन व सांस्कृतिक.

— रजिस्ट्रार रिपोर्ट १९५८.

संजीवन*

मासिक : प्रकाशक - नागपूर. वा. व. रु. ३०६. अंकात ३२ पृष्ठे. प्रथमांक - (मकरसंक्रमण १४ जानेवारी १९२१).

स्वरूप - (नागपूर) प्रांतातील थोर पुरुषांची चरित्रे, धार्मिक, सामाजिक, गौरवण व इतर प्रचलित निषयान्वर लेख, प्राचीन व अर्वाचीन पद्धतीच्या कविता.

— (जाहिरात) ' केसरी ' ४ जानेवारी १९२१, पृ. १.

संजीवनी प्रकाश*

मासिक : प्रकाशक - वेणुबे. काल - १९४६ - १९५०.

— सरकारी यादी १९४६ - ४७ ते १९४९-५०.

सत्यप्रकाश*

पाक्षिक : प्रकाशक - मुंबई. वा. व. रु. ८४ भागाऊ, ८८ भागाहून. फु. अं. ८८३. अंकात ४ पृष्ठे. अद्यप्यी (?). प्रथमांक - पहिला भाडवडा, सप्टबर १८७७.

उद्देश - (इस्लामी पैयाचे ?)

विशेष माहिती - " हे पत्र येथील (मुंबई) येथील इस्लाम लोकतंत्री कित्येक बुद्धिधित भाट-दात. पहिल्या पृष्ठावर शिरोमणी इम्री लिपीत ' ओरेअमेघ ' असेल खाली मराठी त्याच अर्थाचे ' सत्यप्रकाश ' हे नाव आहे. " मॅनेजर, हाईम शमोएल वेहीमकर, ९२ रास्ता पेठ, पुणे.

— (१) उल्लेख ' ज्ञानोदय ' २० सप्टबर १८७७ व जून १८७९. (२) जोशी, लेले - ' घुस्तराचा इतिहास ' भाग १ परिशिष्ट, पृ. ५५७.

सत्यवादी

पाक्षिक : संवादक - (सहीकर्ते) देव्हारब बाबा पदमनजी. प्रकाशक - माट रोड, मुंबई. वा. व. रु. १. अंकात ८ पृष्ठे. ' ज्ञानोदया ' एवढी. प्रथमांक - १५ फेब्रुवारी १८८२.

उद्देश - " हे लिस्ती व इतर लोकांसाठी काढले आहे. " स्वतः - " निरकोळ धर्म-मानांची मराठी विशेष येथी जाणार नाही. "

—यात 'पश्चिम महाराष्ट्र देशातील खिस्ती मंडळी' हा निबंध.

—(जाहिरात) 'ज्ञानोदय' २६ जानेवारी १८८२; (पोच) 'ज्ञानोदय' १६ मार्च १८८२.

सत्यव्रत

मासिक पत्रक : प्रकाशक - 'एन.देशमित्र'-कटें, प्रकाश (एन.देश). फु. अं. ४३ ट. रा. देऊन फुकट. प्रथमांक - (१ आगस्ट १८९२).

—“आगस्ट १८९२ पासून निघत.”

—(जाहिरात) 'एरा प्रकाश' वर्षे २ अंक ९ डिसेंबर १८९१ (प्रकाशन जुलै १८९२).

सद्गर्भ

मासिक : संपादक - हिराबाब त्रिनाथ चवडे. प्रकाशक - नागपूर. मुद्रक - जैन साहित्य प्रेस, नागपूर. वा. व. व. ३ ४८. अंकात ३२ पृष्ठे डेमी अष्टपत्री. प्रथमांक - विजयापादशमी श. १८५८ (नवेंबर १९३६).

उद्देश - समानसुधारणा. स्वरूप - सचिन. भाटपेपरचे मल्लपृष्ठ. सामाजिक व वैयक्तिक लेख.

—फक्त एकच अंक निघाला.

—संपादकाच्या भाजारासुट्टे अस्पष्टीती. [लिहून आलेली माहिती.]

सद्बिचार

(साप्ताहिक) / मासिक : प्रकाशक - ग्वाल्हेर.

—ग्वाल्हेरच्या 'सदसद्बिचारिणी समेचे' सुमारे ८ - १० वर्षे चालले.

—(लेखात उल्लेख) 'सद्बिचार' वर्षे २ अंक १ आगस्ट १९२३, श्री. मास्कर रामचंद्र भाळेराव यांचा 'उत्तर हिंदुस्थानातील मराठी साहित्य व साहित्यमत्त' हा लेख, पृ. १९.

संध्या

मासिक : संपादक - एम्. एम्. पंचवाच. प्रकाशक - कॅलेडर प्रेसचे प्रकाशन, मुंबई. वा. व. व. १ ४८. फु. अं. ४२. काल - १९४० - ४१.

स्वरूप - सचित्र. मराठी.

—(जाहिरात) 'ज्योत्स्ना' आगस्ट १९४०, पृ. ३०.

सन्मार्गप्रकाश

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. अंकात १६ पृष्ठे. काल - जुलै १८६९.

स्वरूप - अर्धा भाग मराठी व अर्धा भाग गुजराथी.

—(पोच नवीन पुस्तके) 'विविधज्ञान-विस्तार' वर्षे २ अंक ८ जुलै १८६९, मल्लपृष्ठ २.

सन्मित्र

मासिक : प्रकाशक - धोंडे खिशन फॅडली युनिअन, मुंबई. मुद्रक - गिह्वोरिया मिट्ठिया प्रेस, मुंबई. प्रथमांक - जानेवारी १८९४.

—(घुट) 'ज्ञानोदय' ७ डिसेंबर १८९३, (पोच दुसरा अंक) ज्ञानोदय ८ फेब्रुवारी १८९४, (प्रेसचा उल्लेख) ज्ञानोदय ५ जुलै १८९४.

संपदा

पाक्षिक : प्रकाशक - मुंबई. काल - १९५०.

—सरकारी यादी १९५०-५१.

संभाषिणी

मासिक : काल - जुलै १९०७.

— (पोच) 'समालोचक' वर्ष १ अंक ७ मार्गशीर्ष सवत १९६४ (डिसेंबर १९०७), पृ. १६८.

— (पोच व अभिप्राय) 'धर्मचारि' वर्ष ४ अंक २ नवंबर १९१६, मध्यपृष्ठ २.

समाचार

पाक्षिक : प्रकाशक - मिरज. काल - १९५०.

— सरकारी यादी १९५० - ५१

समाजपत्रिका

पाक्षिक : प्रकाशक - अहमदाबाद. काल - १९४६-१९५०.

— सरकारी यादी १९४६-४७ ते १९४९ - ५०.

समाजयंधु

मासिक पत्रक : संपादक - डॉ. देवराम गोविंदजी ठाकूर, परळ, मुंबई. प्रकाशक - मुंबई. प्रथमांक - चैत्र शु. १ श १८४९.

उद्देश - जातीजातीमधील बलेडे कमी करून सलोख्याचा प्रयत्न करणे.

— अंदाजाप्रमाणे ग्राहक मिळाल्यास पाक्षिक करणार.

— (पोच व अभिप्राय) 'विषयक मासिक' वर्ष १ अंक १२ एप्रिल १९२७ पृ. ६.

समाजादर्शक

मासिक : संपादक - रामकृष्ण भास्करराव भागवत. प्रकाशक - अहमदनगर. वा. व. ह. २०८. अक्षात ८० पृष्ठे. प्रथमांक - जुलै १९१६.

स्वरूप - सचिन. समाजातील अहत्त्वगर्भी व दोषाचे दर्शन, शिवाय मनोरंजन व वृत्तव्या.

समालोचन

मासिक : काल - १ १९०४-१९०५.

— "गेल्या सात नवीन मासिक पुस्तकांचा उदय झाल्याचे मारीत नाही. 'रिव्यू ऑफ रिव्यूज' प्रमाणे एक 'समालोचन' नावाचे मासिक पुस्तक निवणार होते."

— (उल्लेख) सालअलेर 'प्रथमांक' वर्ष ११ अंक १२ मार्च १९०५, पृ. १.

सम्यक्त्ववर्धक

मासिक : संपादक - शेठ हिराचंद नेमचंद. प्रकाशक - सोलापूर. प्रथमांक - अक्टोबर १९२३.

विशेष माहिती - शेठ हिराचंदाना आगळी मते ' (सैन) बोधका ' तून प्रसिद्ध करावयास योग्य वाच मिळत नाही असे दिसताच त्यांनी सन १९२३ अक्टोबरमध्ये हे मासिक आपल्या घोरणानुसार दोरी हिराचंद मुत्तचंद (काका) यांच्या भाषाने सुरू केले. ' सैनबोधकाल ' उत्तर देश्यात्तरता हे दुसरे प्रतिस्पर्धी मासिकच शेठ हिराचंदानी काढले. — टी. वा. पगूडकर, " दानवीर शेठ हिराचंद नेमचंद " १९६७, पृ. १७२.

सर्जे गोवा

पाक्षिक : प्रकाशक - मुंबई. काल - १९४९-१९५१.

स्वरूप - हंभजी-बोक्शी.

— सरकारी यादी १९४९ - ५०; १९५० - ५१.

सल्लागार

पाक्षिक : प्रकाशक - पुणे. काल १९४९ - १९५१.

— सरकारी यादी १९४८ - ५०, १९५० - ५१.

सहकारी

पाक्षिक : प्रकाशक - रावळगाव. काल - १९५० - ५१.

— सरकारी यादी १९५० - ५१.

सत्तादि विमाजगत्

मासिक : प्रकाशक - नासिक. काल - १९४८ - १९५१.

— सरकारी यादी १९४८-४९ ते १९५०-५१.

सांगली गजानन भिलचा समाचार

मासिक : प्रकाशक - सांगली. काल - १९३९.

— (सामार पोच) 'समर्थ', मुंबई, वर्ष २ अंक १ जानेवारी १९३९, पृ. ५६.

साथी

पाक्षिक : प्रकाशक - सावंतवाडी. काल - १९४८ - ४९.

— सरकारी यादी १९४८ - ४९.

सारथी*

मासिक : संपादक - धोळ्य. प्रकाशक - मुंबई. काल - १९०८.

— 'दिल्याची वृत्तपत्रे' परिशिष्ट ५ नम १९.

सारस्वत*

मासिक : प्रकाशक - काशी. वा. व. र. १. काल - १९१०.

उद्देश - सारस्वत ब्राह्मणाच्या संबंधाने माहिती व चर्चा. स्वरूप - मुख्यत्वे हिंदी, जोडीला गुजराथी व मराठी.

— मुंबईतील एनन्ट - जेतली अबाशंकर जगन्नाथजी शर्मा.

— (पोच) 'विविधगानविस्तार' पुस्तक ४१ अंक ३ मार्च १९१० मज्जुष्ट २.

सार्थ श्रीमद्भागवत

मासिक : प्रकाशक - शेठ दामोदर साबळी-राम रावे, मुंबई. वा. व. र. ५. वर्षास ८०० श्लो. काल - १९२६.

उद्देश - दार्शनिक लोकासाठी. स्वरूप - श्रीमद्भागवत (मूळ), त्याचा अन्वय, पदच्छेद, टीपा व सरळ अर्थ.

— (पोच व अभिप्राय) "अरुणमाला" वर्ष २ अंक ७ मार्च १९२६ पृ. ६७.

साष्टी समाचार

पाक्षिक पत्र : संपादक - द. गो. फाळे. प्रकाशक - चितामण सदाशिव मराठे, विलेपारने. वा. व. र. १०८० फु. ज. ८१. प्रथमांक - १ भागवत १९२५.

स्वरूप - जिल्ह्यातील चळवळीची माहिती; जिल्ह्याचा इतिहास बगैरेविषयक लेख.

— लोकमान्याच्या पुण्यनिधीपासून, बळवंत सघातर्फे दरमहा १ व १५ तारखास प्रकाशन. वर्ष १ अंक ६ (१५ अक्टोबर १९२५) मध्ये साष्टीचा इतिहास.

— (साहित्य) 'वाय्यरत्नावली' वर्ष ३३ अंक ६ डिसेंबर १९२५ मज्जुष्ट २.

साहित्य०

पाक्षिक : संपादक - गोपाळ गोविंद अभिषारी,
चिटणीस शारदा मंडळ, पुणे. प्रकाशक - पुणे.
प्रथमांक - १७ मे १९२५.

उद्देश - शारदामंडळ पुणे या संस्थेचे.
काव्यसाहित्यचर्चात्रियक पाक्षिक.

— नमुना अंकाचे प्रकाशन पदव्या शारदो-
पाक्ष संमेलनाच्या प्रसंगी झाले.

— (पोच) 'तत्परानमंदिर' वर्ष ६ अंक
४ एप्रिल १९२५. पृ. ५०-५१.

साक्षरता दीप

पाक्षिक : प्रकाशक - मुंबई. काळ -
१९४७-१९५१.

— सरकारी वाढी १९४७-४८ ते १९५०
- ५१.

सिद्धार्थ

पाक्षिक : संपादक - चंद्रकांत गायकवाड.
प्रकाशक - मुंबई. प्रथमांक - १४ एप्रिल १९४९.
— 'इतिहासी इत्यने', परिशिष्ट ५ क्रम
४९.

सिंहनाद

पाक्षिक (१) : संपादक - त्रियेडिजर
अय्यकुमार मदनजी. प्रकाशक - शानराव मालपेकर,
भायखळा, मुंबई. मुद्रक - आशा प्रिंटिंग, मुंबई ४.
ग. व. रु. २७५. फु. व. १२ पैसे. अंकाल
१२ पृष्ठे. १०९ × ८. प्रथमांक - (बानेवारी
१८८९).

उद्देश - पश्चिम भारत टेरिटरीकरिता मुक्ति
जेचे अधिकृत मराठी मासिक पत्र. सिस्ती
मताचे.

विशेष माहिती - इमजी मयळा - दि सिंह-
नाद. दि वॉरनाय. ऑफिशियल ऑगन ऑफ

दि साल्हेशन आर्मि इन वेस्टर्न इंडिया टेरिटरी.
संस्थापक - विल्यम वुथ. मालक - साल्हेशन
आर्मि, लंडन, इंग्लंड. माहिती - वर्ष ७८ अंक
१० अक्टोबर १९६६ धरून. याच नावाचे
मासिक (इ. १८८२ चे) रजिस्ट्रारच्या १९५८
च्या रिपोर्टात व सरकारी वाढीत (१९४६-५०)
नमूद आढे.

[आधव संग्रह]

सुंदरी

मासिक : काळ - जुने १९०७.
— (सामार स्वीकार) 'शनमिच' वर्ष १
अंक ८ जुने १९०७.

सुवोध सिंधू

मासिक : प्रकाशक - राजवा (१).
काळ - इ. १८१६ (१८९४-१८९५).
— (उल्लेख) 'आर्यवर्मदर्पण' वर्ष २
अंक १ माघ इ. १८१६ मध्यपृष्ठ २ सनोर
बाहिरातीची पृष्ठे ६-७ हावर 'दर्पणावर
अभिप्राय देणारे' गृहणूत या नियतकालिकाचा
उल्लेख.

सुवोधिनी

मासिक : संपादक - सी. गोडबोई सिंदे.
प्रकाशक - निमणी. काळ - १९१३ (१)
चिन्मय माहिती - (जाहिरात) 'मराठा
विजय' निमणी १९१३ या मासिकात (देते).

सुवार्ता

मासिक : संपादक - रे. वि. आ. सगळकर.
प्रकाशक - कोल्हापूर. काळ - १९३९.
उद्देश : चर्च कौटिल्ये सुलभ.
— 'सुनावधेय' पुणे, (संपादक सुदर्भरी)
वर्ष १ अंक ६ बानेवारी १९३९, पृ. ६.

सुविचार

मासिक पत्र : काल - १८८९.

— (स्वीकार) 'शास्त्री' वर्ष १ अंक ३

डिसेंबर १८८९ मल्लूट २.

सुदृत्तपसार

मासिक : प्रकाशक - अकोला (बन्हाड). वा.
व. क. २५०. फु. अं. २५ पेसे. अंकात १६ पृष्ठे.

९७ X ७३, प्रथमांक - (जानेवारी, १९२९).

उद्देश : विस्वी मताचे.

विशेष माहिती - माहिती वर्ष ३८
अंक १० अक्टोबर १९६६वरून - १९५८च्या
रजिस्ट्रारच्या रिपोर्टात याच नावाच्या मासिकाच्या
माहितीची १९१६ तील आरम म्हणून नोंद आहे.
[जावयतमह]

सुज्ञमित्र

मासिक (१) : संपादक - मनीराम बालनद्र
परदेशी. प्रकाशक - विजापूर. वा. व. क. २०८.
काल - १९२१.उद्देश - देशसेवा साधण्याचा उदात्त हेतू.
स्वरूप - जादू वगैरे.

— "जुलै १९२१पासून तीन्ही अंक पावले."

— (पोच) 'लोकमित्र' वर्ष ३१ अंक ३
सप्टेंबर १९२१, पृ. १०४; (पोच) 'केवरी'
१५ नोवंबर १९२१, पृ. ७.

संस्कृत

दाशाहिक : प्रकाशक - रत्नागिरी. काल -
१९५०-१९५१.

— सरकारी यादी १९५०-५१.

सेवा संजीवन

मासिक : संपादक - (चालक) लक्ष्मण
शिवराम चौधरी, सीताराम नाना चौधरी
प्रकाशक - जळगाव. काल - १९१८-१९.— 'जळगाव मराठी पत्रकार परिषद स्मृतिपुष्प'
मार्च १९६५ पृ. ८९.

सोमवंशीय मित्र

पाक्षिक : संपादक - शि. जा. कावळे.
प्रकाशक - पुणे. काल - १९०९.

— 'दलितवाची वृत्तपत्रे' परिशिष्ट ५ क्रम ६.

सोविहण्ट-मित्र

पाक्षिक : प्रकाशक - मुंबई. काल -
१९४८-१९५०.

— सरकारी यादी १९४८-४९, १९५०-५१.

स्वधर्म

मासिक : प्रकाशक - उज्जैन (१). काल -
(१९००-१९०१).विशेष माहिती - 'वैदिकधर्म'चे नामांतर
(पाहा). " 'वैदिकधर्म' मासिकाचे माकोड्या-
मंतरचे संपादक शंकर राजाजीराजी पदे. यांनी
त्याचे नामांतर 'स्वधर्मा'त केले व घोषणातही
थोडा बदल केला. 'स्वधर्मा'चे सहा महिन्यात
जेमजेम ३ अंक निघाल्यावर पदे यांना धर्मा
थोडावा लागला. नंतर काही दिवस मासिक बंद
राहून पुन्हा अक्टोबर १९०२ पासून 'वैदिक
धर्म' या पूर्वीच्याच नावाने लक्ष्मणराजीच्या
ऐवजी इंदूरकर जव्या (अज्ञात) संपादकाकडून
नव्या चेमाने चाद करण्यात आले. नियमित
नव्हते. जून १९०३ पर्यंत कसेबसे तीनच अंक
निघाले. शेवटी कायमचे बंद पडले." — क. गं.
कववाळे 'मध्यभारतीय मराठी वाङ्मय १८६१
- १९३६', १९३९ पृ. ३२२ २३.

हॉस्पिटल असिस्टंट

मासिक : काल - १९०७.

— (सामार स्वीकार) 'रत्नमित्र' वर्ष १
अंक ९ जुलै १९०७.

हितचिंतक

ज्ञानप्रसारक ग्रंथ

पाक्षिक : प्रकाशक - जिव (खातारा).
काल - १९४६-१९४८.
- सरकारी यादी १९४६-४७, १९४७-४८.

हिंदी जादुगार

मासिक : संपादक - प्रो. मारतकुमार, पुणे.
प्रकाशन - पुणे. वा. व. क. १८३, नियाथ्यास
सर्वत्र. काल - मार्च १९३३.

उद्देश - जादूचे दोळ वसे करायचे हे नव्या
पिढीस शिकवण्याकरिता. स्वरूप - इमजी व
मराठी.

— (पोच) ' पुणेडु ' वर्ष १ अंक १२
कालुन श. १८५४ (= मार्च १९३३) पृ. १९.

हिमत

पाक्षिक : प्रकाशक - बेंगुलें (रत्नागिरी).
काल - १९४८-१९५०.

— सरकारी यादी १९४८-४९ ते १९५०
- ५१.

हुमडवंधु

मासिक : संपादक - पुलचंद शहा. काल -
१९४४ पूर्वी.

— ' जैनबोधकाचा ६० वर्षांचा इतिहास ',
आद्यनिवेदन.

हौशी कारागीर

मासिक : प्रकाशक - मुंबई. वा. व. क. १.
काल - १८९०.

स्वरूप - चमत्कारिक हुंदरे व जिनसाच्या
श्रुती याची माहिती

— ' हुंकरोत्पत्ती ' पाह्या.
— (दाते), ' मनोरंजन आणि निबंध
चंद्रिका ' एप्रिल १८९०.

मासिक (?) : प्रकाशक - कोल्हापूर.
काल - १८५१.

विशेष माहिती - मराठी नियतकालिके
१८५१ मध्ये पालू नियत होती. त्यापैकी एक
' पाचवे कोल्हापुरात हल्ली (१ जानेवारी १८५१ चा
अंक) ' ज्ञानप्रसारक ग्रंथ ' नियत असतो व तोही
चालला आहे. "

— ' शनोदय ' १ जानेवारी १८५१
' धूर्ताकुल पौराणिक प्रेम ' मधील अवतारण -
' शनोदयाची पहिली श्रम वरी ' १९४२, पृष्ठ १५.

ज्ञानबोधक

(मासिक) : प्रकाशक - मुंबई. मुद्रक -
गणपत कृष्णाजीचा छापखाना. १० + १३८ पृष्ठ.
७.२ x ४.३. प्रयत्नाक - १८५१.

— पुस्तक दुसरे (१८५२ चे) छापले.
सुद्धा लिवरी अँड सायटिफिक सोसायटीतर्फे
प्रकाशित. भारमी शिक्षास खना.

— ' मराठी दोळामुद्रिते ' १९६१, नोंद
क्रमांक २४५, पृष्ठ ४३.

ज्ञानवर्धक

मासिक : संपादक - (पुस्तककार)
धरम प्रकाशम शाळिग्राम. प्रकाशक - समोरपूर
ता. आतोलें, (अहमदनगर.) वा. व. क. १०८
आगाऊ, मागाहून क. २०४. ट. ए. वेगळा.
आकार ' विविधज्ञानविस्तार ' एवढा (९.५ x
६.५). काल - १८७२

विशेष माहिती - " आम्ही ' ज्ञानवर्धक '
नावाचे मासिक येत्या मे महिन्यात काढणार
म्हणून ता. १० (मार्च) सन १८७२चे ' लोक-
कल्याणेशु ' पत्रात जाहिरात प्रसिद्ध केली. मुदत
नजीक आली. "

— (जाहिरात) ' शनसमूह ' आतोलें
(वऱ्हाड), वर्ष १ अंक ३ मार्च १८७२
मल्लपृष्ठ ३.

म.श.ठ.

नियतकालिकांची सूचि

संदर्भ - विभाग

संदर्भ विभागातील नोंदी वर्णन विभागातील वर्णनाकडे अगुलि निर्देश करतात एकाच नावाच्या अनेक नियतकालिकांपैकी प्रत्येकाचे व्यक्तित्व स्पष्ट व्हावे म्हणून त्या त्या गटापुरते घेऊन अनुक्रम बसून ते कथात (१), (२) असे नावापुढे स्पष्टतेसाठी दर्शविले आहेत हे क्रमांक अर्थात् वर्णन विभागात सर्वच ठिकाणी दिलेले नाहीत पुरवणीतील नावे गणनेत घेऊनच संदर्भ विभागासाठी ते सुचविले आहेत.

वर्णन विभागाच्या पुरवणीत दाखल झालेल्या नियतकालिकांची नावे त्याच्यापुढे † असे चिन्ह करून दर्शविली आहेत. वर्णनविभागातील प्रश्न जिथे, अनुमानदर्शक कथ, इत्यादींचा प्रत्येक संदर्भ विभागात आवश्यक वाळला आहे

मराठी नियतकालिकांची यादी

. १ .

कालानुक्रमाने

या यादीमध्ये वर्णन-विभागातील सर्व, अर्थात् कंसातील वगैरे दुय्यम निर्देश व अनुमान-रचना धाडून राहिलेल्या माहितीप्रमाणे नियतकालिकांचा आरंभकालानुक्रम देण्याचा यत्न केलेला आहे. बहुसंख्य नियतकालिकांचे दिनांकविरहित महिनेच माहीत असल्याने महिन्यापर्यंतच क्रम लावतां आला आहे.

वर्णन-विभागात नमूद झालेल्या भिन्न कालगणनांचे व कालनिर्देशाचे रूपांतर सोयीसाठी इथवी सनात करून दिले आहे. ते साहजिकच दोबळ मानाने घरोबर आहे. आरंभकालानुक्रमाने रचना करताना समानकालीन नियतकालिकांची अक्षरविल्हेवारी साधलेली आहे.

एकाच सालातील कालिके उपलब्ध कालाच्या स्पष्टतेनुसार तीन गटात विभागणे प्राप्त झाले आहे. मुख्य आरंभकाल असलेला पहिला गट, दोबळ आरंभकालच मिळाले तो दुसरा आणि केव्हाच्या तरी म्वल्या अस्तित्वाचा (पोच, अभिप्राय वा उल्लेख अशा स्वरूपाचा) पुरावा लाभला तो तिसरा. मुख्य कालाचा गट महिनेवारीने नोंदणे सहज शक्य झाले आहे; पण केवळ साल मिळाले ती कालिके रया रया वर्षात सालाच्या जागी ... अशी लूण करून महिनेवारी संपल्यावर नोंदली आहेत, तिच्या प्रकारचे (बहुतांशी पुरवणीतील) ' काल - ' अशा स्वरूपात नोंदलेले अस्तित्वनिर्देश सालाच्या जागी — अशा एक पत्र लोनीचा डॅश धाडून घेऊन वाढून सालाच्या अगदी अखेरीस छापलेले आढळतील. कोणत्याही प्रकारचा कालनिर्देश ज्याचा मिळाला नाही त्याची सोय १९५० सालाच्या नंतर अगदी अन्ती लावावी लागली आहे.

१८३२

जा दर्पण

१८४०

मे दिग्दर्शन (१), (२) †

जू शानचंद्रोदय

—

उपयुक्त शानसंग्रह †

१८४२

जू शानोदय

१८४४

वा उपदेशचंद्रिका

१८४५

आ [अशांत नावाचे] †

१८४९

मे बोधसगर

१८५०

ए मराठी ज्ञानप्रसारक

१८५१

— ज्ञान प्रसारक ग्रंथ †

ज्ञानबोधक †

१८५२

— विचार लहरी †

१८५४

भा चंद्रिका (१)

ख ज्ञानदर्शन

१८५५

आ सुविन

आठ सदस्यदीपिका

संदर्भ विभागातील नोंदी वर्णन विभागातील वर्णनांकडे अंगुलि निर्देश करतात. एकाच नावाच्या अनेक नियतकालिकापैकी प्रत्येकाचे व्यक्तिस्वरूप स्पष्ट व्हावे म्हणून त्या त्या गद्यापुरते घेऊन अनुक्रम वसूल केले जाते (१), (२) असे नावापुढे स्पष्टतेसाठी दर्शविले जाते. हे क्रमांक अर्थात् वर्णन-विभागात सर्वत्र ठिकाणी दिलेले नाहीत. पुरवणीतील नावे गणनेत घेऊनच संदर्भ विभागासाठी ते सुचविले जाते.

वर्णन विभागाच्या पुरवणीत दाखल झालेल्या नियतकालिकाची नावे त्यांच्यापुढे † असे चिन्ह करून दर्शविली जाते. वर्णनविभागातील प्रभ-चिन्हे, अनुमानदर्शक कंठ, इत्यादींचा प्रत्येक संदर्भ-विभागात आवश्यक वगळला जातो.

मराठी नियतकालिकांची यादी

. १ .

कालानुक्रमाने

या यादीमध्ये वर्णन विभागातील सर्व, अर्थात् कंसातील वगैरे दुय्यम निर्देश व अनुमान-रचना वाळून राहिलेल्या माहितीप्रमाणे नियतकालिकांचा आरम्भकालानुक्रम देण्याचा यत्न केलेला आहे. बहुसंख्य नियतकालिकांचे दिनांकपिरहित महिनेच माहीत असल्याने महिन्यापर्यंतच क्रम लावता आला आहे.

वर्णन-विभागात नमूद झालेल्या भिन्न कालगणनांचे व कालनिर्देशांचे रूपांतर सोयीसाठी इसवी सनात करून दिले आहे. ते याहजिकच दोबळ मानाने बरोबर आहे. आरम्भकालानुक्रमाने रचना करताना समानकालीन नियतकालिकांची अधुरविल्लेवारी साधलेली आहे.

एकाच सालातील कालिके उपलब्ध कालाच्या स्पष्टतेनुरूप तीन गटात विभागणे प्राप्त झाले आहे. सुस्पष्ट आरम्भकाल असलेला पहिला गट, दोबळ आरम्भकालच मिळाले तो दुसरा आणि केव्हाच्या तरी मधल्या भरितल्याचा (पोच, अभिप्राय वा उल्लेख अशा स्वरूपाचा) पुरावा सामला तो तिसरा. सुस्पष्ट कालाचा गट महिनेवारीने नोंदणे सहज शक्य झाले आहे, वण केवळ साल मिळाले ती कालिके त्या रया वर्षात सालाच्या जागी ... अशी खण करून महिनेवारी स्वरूपावर नोंदली आहेत, तिसऱ्या प्रकारचे (बहुतांशी पुरवणीतील) 'काल -' अशा स्वरूपात नोंदलेले अस्तित्वनिर्देश सालाच्या जागी — असा एक एम् लावीचा डॅश घातून वेगळे काढून सालाच्या अगदी अग्येरीस छापलेले आढळतील. कोणत्याही प्रकारचा कालनिर्देश ज्याचा मिळाला नाही त्याची सोय १९५० सालाच्या नंतर अगदी अन्वी लावावी लागली आहे.

१८३२	जा दर्पण	१८५०	ए मराठी ज्ञानप्रसारक
१८४०	मे दिग्दर्शन (१), (२) †	१८५१	— ज्ञान प्रसारक मध †
—	जू ज्ञानचंद्रोदय	—	ज्ञानबोधक †
—	उपयुक्त ज्ञानसमग्र †	१८५२	— विचार लहरी †
१८४२	जू ज्ञानोदय	१८५४	मा चंद्रिका (१)
१८४४	जा उपदेशचंद्रिका	—	जु ज्ञानदर्शन
१८४५	आ [अज्ञात नावाचे] †	१८५५	आ सुमित्र
१८४९	मे बोधसागर	—	आस सद्धर्मदीपिका

॥	पुरातन वैद्यक ग्रंथसंग्रह †
स	उपयुक्त निबंधसंग्रह
—	शेतर्फी †
१८७७	
जा	पददर्शनचिंतनिका
मा	माता †
माए	कौमुदीमहोत्साहः
मे	शिल्पकलासंग्रह
स	सत्यप्रकाश (२) †
१८७८	
जा	उपयुक्त ज्ञानसार
॥	काल्येतिहास संग्रह
॥	धातुमित्र (१)
॥	यारवल्क्यस्मृति
मा	इजनीयरिंगचे कामाविषयी
॥	कारागीर लोकाचे कामाविषयी
॥	शेतर्फीविषयी तिसाही पुस्तक
ए	सिद्धपदार्थशास्त्र
शु	निगबसार
शुआ	सद्धर्मदीप (१)
स	विद्यामाला
—	शु वैद्यकसंग्रह †
	प्रकाशक †
	वेदातसंग्रह †
१८७९	
जा	आशामालिका †
माए	नाट्यवर्णव
शुआ	अबलामित्र (२)
१८८०	
जा	गुणगुच्छ (१)
॥	हिंदुस्थानचा भर्वाचीन बोध
एमे	व्यवहारदर्पण
जूजू	शिवतत्त्वप्रकाश
आ	(व्यवहारोपयोगी) हुन्नरसंग्रह (१)
आस	ऐतिहासिक नाटकमाला
१८८० ८१	
..	हुन्नरसंग्रह (२)
१८८१	
जा	सरलार्थबोधिनी गीता
ए	वाल्मेय (१)

आ	कायस्थप्रभृत्या इतिहासाची साधने
स	पुणे सांख्यिक संभेचे मासिक पुस्तक
सअ	स्त्री सद्बोध चिंतामणि
न	अरण्यरहित
—	वीरपानी †
१८८२	
फे	सत्यमादी †
अ	तरुण मित्र
॥	लोकहितवादी (१)
अन	चट्टिका (२)
॥	राजहस्य (१)
न	काल्यनाट्यमादश
—	अमलदार (२) †
१८८३	
जा	निगबचट्टिका
॥	भारतकथासंग्रह
॥	मालिका
॥	शेतर्फी (१)
॥	संगीतदर्पण
फे	कुटुंब क्रमणूक
॥	चित्रदर्शन
ए	उपयुक्त मासिक संग्रह
॥	लोकहितवादी (२)
एमे	विद्यानंद
शु	तत्त्वविवेचक
आस	अबलामित्र (२)
॥	भारतीय कथाकलाप
॥	योगवासिष्ठ महाप्रामाण्य
॥	समाधान
स	जादू मन तनू भूतपिशाचादि निर्णय
सअ	गुल्लवार गुल्लहोती
अ	चाम्बिलास (१)
अन	काव्यार्थप्रदीप
१८८४	
जा	आर्यमित्र (१)
॥	ऐतिहासिक नाट्यवर्णवलि
॥	कुटुंबमित्र (१), (२) †
॥	विशुद्धमिया
ए	कादंबरीकलाप
शु	काव्याथप्रकाश (२)

१८९०

- जा काव्यसंग्रह
 " कृपिकारक †
 " मराठी शालापत्रक (२)
 मेजू संस्कृतप्रथार्यमाला
 जु हुन्नरोत्तेजक
 अ समर्थ रामदास
 न राजवेद्य
 डि रत्ना प्रकार
 " ज्ञानसंग्रह (२)
 — गोरक्षा †
 टेक्निकल एज्युकेशन विद्या
 प्रदेशिक्षण †
 दिव्य प्रकाश †
 हौशी कारागीर †

१८९१

- मे आर्यशिशु
 जु कथारत्नावली (२)
 " महाराष्ट्र कोकिल (२)
 " लोकमित्र (१)
 — आनन्दमन्त्री †
 टीचर †

१८९२

- जा एकनाथी भागवत
 " चित्खदानदलहरी
 जाफे सद्धर्मदीप (२)
 मा पानदेशमित्र
 माए तत्त्वप्रकाश
 ए मिपग्विलास
 " लोकरजन
 मे मुलावा खाऊ †
 जु नीरजोहास
 " मासिकवृत्तमाला अथवा
 विविधविषयमुष्ठा
 " रसिकोद्यान
 " सर्वदमन
 भा भारत मित्र (१)
 " मनोरञ्जकमित्र
 " सत्यमत †
 र बालशिक्षक †

- अ बैनेतिहाससार
 " मनोहरण
 " मुशील
 न हुन्नरकलादर्श
 — भूत (१) †
 रामचरित †

१८९३

- जा फादबरीसंग्रह
 " पुथ्यपराग †
 " महाराष्ट्र विचारदर्शन
 " सत्यप्रकाश (१)
 मा विविधविषयतरंगिणी
 माए कृषि
 " गीतारहस्यप्रकाश
 ए बालमित्र
 जु धदेशिक्षक (१)
 भा बालाकुर
 नडि आर्यबधु

१८९४

- जा गद्यकथार्णव अथवा चार घटका मौज
 " भापातर
 " सन्मित्र
 फेमा आर्यधर्मदर्पण
 माए उपनिषदर्थदर्शन
 ए ग्रन्थमाला
 भा विविधकलाप्रकाश
 स आर्यवैद्यकादर्श
 " इसराएली धर्मदीप †
 " बहुश्रुत आणि व्यापारवृत्ति
 " वकील (१)
 " विद्यार्थिमित्र
 अन सन्मणिमाला-कविता संग्रह
 — मवास्तेर †
 सुनोचसिंधु †

१८९५

- जा सयोग
 " नाटकी
 " मासिक मनोरञ्जन
 " राष्ट्र मन्त्र
 फे आध्यात्मिक ज्ञानरत्नावली

ए पूर्णकण्ठदुदोखर
मे ज्योतिर्मान (१)
जुआ सीननिनी
आ पुतागप्रहाय
आय रविक भालचद्र ।
अ निद्याविहारी
अन आर्यधर्मरहस्य
...
जुदेनव

१८९६

जा मधुमधिका (१), (२) †
मा मास्यदिन चित्रगुप्त
एने भारवनिजय
नडि मरुतवर्ग
— कल्हस †
पडित †

१८९७

जा नानालहरो
ए धनद †
जु ऐतिहासिक लेख समग्र
” भारतवर्षीय बनौरधिसमग्र
जु ज्योतिष्कलतव
आ विनोदी मिन
अ चरकसंहिता
अन पद्मनाभाचा कवितासमग्र
न न्यायनिर्णय
— आनंद रामायण †
विद्याभिलाषी †

१८९८

जा आर्यधर्मदीपक
” प्रथरत्नाकर
” विद्या
” हास्यकौतुकसमग्र
मा बाणेश्वरि †
माए शारदा विलास
मे सुविचारसमागम
अ विद्याविनोद
न म्नावदुर्गावा (१)
” हनविलास

१८९९

जा स्त्रीशिक्षणचटिका

आय महापाद ग्रंथप्रभा
— राजमार्ग (२) †
शारथ व कन †

१९००

जा रथिक रजन
” वैदिकधर्म
माए कण्ठगीकलतुम
मेजू कृषिकर्मप्रहाय
अ तिरती (१) †
” वसुधैव कुटुम्बक
न कूडली विमल
नडि मुरगनाग (१)
— रवधर्म (२) †

१९०१

जा वेदवी
” महापाद-भट्टिल
माए सरस्वती मंदिर
मेजू पुण्यादशे
जु भारतधर्म (१)
” शैल्यधर्मसार
स शनवर्ष
अ माळाकार
— निस्ती लोकाचा कैवारी †
अथप्रभा †
विवेचक †
सगीतामृतप्रगाह †

१९०२

जा शिक्षकाचे विचार
” सरस्वती प्रकाश
जाफे स्वच्छदानदी गीतार्थदीपिका
ए विनविजय
एने कलाशिक्षण
मेजू सत्सय
जु वैद्यक पूता पत्र
” स्वदेश मणिनी
आ चित्तविवेक
न प्रबुद्ध महाराष्ट्र
— कल्पप्रदर्शक †
माखामृत †
मठय दीनवतु †

विषाये शतक †

१९०३

- जा भूत (२) †
 ,, वीरशैव (१)
 फेमा आयुर्वेदरहस्य
 मा सुबोध इदु
 जु पैसाफड (१)
 ,, सुविचारमाला
 सअ महाराष्ट्र कवि
 अन अध्यापक व परीक्षक
 ,, विश्वकर्मधर्मजीणोद्धार
 ,, सन्यासी
 — दूत (२) †
 भारतभूषण †

१९०४

- जा निरसानी समाचार
 ,, खिस्ताश्रम †
 ,, जापद
 मा आर्य धर्म (१)
 ,, कलाप्रसार
 ,, मधमाश्री
 ,, महाराष्ट्रसारस्वत (१)
 माए आर्यमित्र (२)
 ए नाथ्यकला (१)
 एमे महाराष्ट्र इतिहास
 मेजू आर्यमित्र (३)
 जू मनोविनोद
 आ राष्ट्रमुख
 अ तिमिरहरण
 ,, मित्रोदय
 ,, व्यापार-वृद्धी (१)
 डि खिस्ती नागरिक (२) †
 — उद्यमोत्कर्ष †
 भागवत †
 समालोचन †

१९०४-०५

डिजा भेषजरत्नमाला

१९०५

- ए आराम
 ,, ब्राह्मण अथवा ब्रह्मवादी †

एमे नाथ्यमाग

- ,, मकरद (१)
 जू शङ्खवेदाचे मराठी भाषांतर
 आस संस्कृत शिक्षक
 स योगिराज सोहिरोबानाथ
 अ ध्यानदूत
 — आर्यसजीवन †

१९०५-०६

... भागवतधर्म

१९०६

- जा चित्ताकर्षण
 ,, माग्येश विजय
 ,, महाराष्ट्र बाग्विलास
 ,, वीरशैवमतप्रकाश
 बाफे मगधा झडा
 फे उपनिषच्चिन्तामणी
 ,, योगमार्गप्रदीप
 माए प्रभाव (१)
 ए विश्ववृत्त
 जु विक्रम
 जुआ सद्धर्मदीप (३)
 आ भानद
 ,, ज्ञानमित्र
 स शिवाजीविजय
 सअ फलज्योतिषादर्श
 अ प्रभु मासिक
 न कुणवी
 डि पवित्रनाम

१९०७

- जा विद्यार्थी (१)
 ,, स्वधर्मसेवा
 ए शालावृत्त
 एमे भाग्ये हितबोध
 जू बागदेवी †
 ,, सच्छास्त्रप्रदीपक †
 जू समालोचक
 आ रगभूमि (१)
 अ (मासिक मनोरंजक) पुष्पगुच्छ (२)
 ,, सारथी (२)
 डि भारतधर्म (२)

- ॥ वीरगोविंदप्रे निचारमाला
 ॥ महाराष्ट्र रिणू †
 ॥ संमापिणी †
 ॥ सुदरी †
 ॥ वरुण हिंदू †
 ॥ धर्मसंस्थापक †
 ॥ नाट्यकला (२) †
 ॥ हॉस्पिटल अडिस्ट †

१९०८

- ॥ खेळगडी (१)
 ॥ जैनधनु
 ॥ जैनोत्पत्ति
 ॥ वीरशैव धर्मप्रकाश
 ॥ समुद्र
 ॥ सद्बोधामृत
 ॥ बन्दे जिनवरम्
 ॥ पैशापट्टी
 ॥ विश्वविज्ञान
 ॥ महाराष्ट्रप्रगती
 ॥ इतिहास समग्र
 ॥ भक्तिरहस्य †

— १९०८-९

॥ धर्म †

१९०९

- ॥ प्राचीप्रभा
 ॥ मराठा मित्र (१)
 ॥ सारस्वत (१)
 ॥ हुन्नरशिक्षण आणि कलापाठ
 ॥ फे पत्रिका (२) †
 ॥ मा अखंड समाधान
 ॥ जगमित्र
 ॥ सारिका
 ॥ आ राष्ट्रोदय (१)
 ॥ आस राष्ट्रबोध
 ॥ अ नामदेव (१) †
 ॥ माडारी विहारी
 ॥ अन वीरशैव संचाविनी
 ॥ सुवर्णमाला (२)
 ॥ न लोकजनक
 ॥ नडि आनंद भुवन

- ॥ सन्चरितमाला
 ॥ आयं †
 ॥ मारावाडी †
 ॥ खेमवंशीय मित्र †

१९०९-१०

— विनोद †

१९१०

- ॥ लघान
 ॥ चित्रमयजगत्
 ॥ धर्मदीपिका (१), (२) †
 ॥ मा गाथय महाविद्यालय
 ॥ ए वैद्यमासिक
 ॥ एमे धर्म विचार
 ॥ जू शेतवी आणि शेतकरी
 ॥ सारस्वत (३) †

— १९११

- ॥ वा ब्रह्मकर्म प्रदीप
 ॥ रसिक विहार
 ॥ जूजु आरोग्य (१)
 ॥ जू फेरळकोनिळ (२)
 ॥ न्यायाश्रम
 ॥ मराठी शिक्षक
 ॥ स पवन जॉर्ज विजय
 ॥ सअ उपनिषत् प्रकाश

१९१२

- ॥ मा प्रेमदर्शिका
 ॥ सारस्वत (२)
 ॥ ए विरसानी च परस्पर
 ॥ साहाय्यकारी समाचार
 ॥ मे देवद मासिक
 ॥ रामदासी
 ॥ जु मराठी श्रुतिबोध
 ॥ आ लायब्ररी निखलेनी
 ॥ स आयुर्वेदिक आरोग्यमार्ग †
 ॥ अन लोकशिक्षण (१)
 ॥ नडि मणिनी समाचार

१९१२-१३

— माळी मित्र †

१९१३

॥ मधुकर (१)

,, मराठा-वैभव
 ,, रसिकविलास
 ,, समाजादर्श (१)
 फेमा ब्रह्मविद्याग्रथरत्नमाला
 मा ज्योतिर्विजय (१)
 एमे विश्वब्रह्मवृत्त
 मे शनाजन
 जू निराश्रित हिंदू नागरिक
 ,, मराठाविजय
 जु उपा (१)
 जुआ गोवर्धनमाला
 आ चतुष्पाद आणि कृषिकर्म
 ,, महाराष्ट्र साहित्य-पत्रिका (१)
 अ धर्मजायति
 ,, प्रेमोद्यान
 अन योगरहस्य
 न उद्यम प्रकाश
 ,, नवयुग
 ,, विहार
 नडि महाराष्ट्रीय सारस्वत व महाराष्ट्र कवि
 जीवनशिक्षण †
 निगमागमचंद्रिका †
 सुशोभिनी †

१९१४

जा ज्योतिरत्नमांडार
 ,, नवे मन्वतर
 माए आचार्य
 ,, आशुर्वेद
 ,, वीरशैव धर्मरहस्य
 ,, सताचे बोल
 ए मराठा (१)
 ,, मोदक
 जू पत्रिका (१)
 जु प्रभात (२)
 ,, विश्रुति (१)
 अन दैवज्ञ प्रबोधिनी
 ,, सुधाकर
 नवनीत †
 न्यायदर्पण †

१९१५

जा वकील (२)
 ,, सत्योदय
 ,, हास्यविनोद
 मा कन्याशिक्षक
 माए भावसारखत्रियप्रबोध (१), (२)
 ए चंद्रिका (१)
 ,, ज्योतिर्माला (२)
 ,, बालगोप (२)
 मे संकल्प
 जुआ रामदास आणि रामदासी
 जु फेरळकोठिळ आणि नवे मन्वतर
 ,, स्वयंसेवक
 जुआ वैदिक धर्म व महात्म्याचे बोल
 अ वनिता विश्राम
 ,, व्यायाम
 — विद्याप्रसार (२) †

१९१६

जा इच्छापल मित्र
 ,, भारतसेवक (१)
 ,, सुशोधमाला
 फे पूर्णानंद
 ए तेलंगू समाचार
 ,, मांडारी मित्र
 ,, साईनाथ प्रभा
 मे रहिणी रत्न माला
 जू निरोप्या
 जु बालक (१)
 ,, समाजादर्श (२) †
 अ आत्मोद्धार (१)
 ,, महाराष्ट्र सारस्वत (२)
 नडि इतिहास आणि ऐतिहासिक

१९१७

जा इच्छापल
 मा बालिकादर्श
 मे तेलंगू मित्र (१)
 जुआ ज्योतिर्विद्याभूषण
 आ विवेकवादी †
 अ रत्नमाला †
 तत्सुधाकर (१)

- ॥ वीरशैवोक्तये विचारमात्र
 जू महाराष्ट्र रिणू †
 जु संभाषिणी †
 ॥ सुदरी †
 वरुण हिंदू †
 धर्मसंस्थापक †
 नाट्यकला (२) †
 हॉस्पिटल अगिस्ट †

१९०८

- जा खेळगडी (१)
 ॥ जैनधनु
 ॥ जैनोपनिषद्
 ॥ वीरशैव धर्मप्रकाश
 ॥ समुद्र
 मा उद्बोधामृत
 ए धन्दे जिनवरम्
 जु पैसापही
 ॥ विश्वविज्ञान
 जुआ महाराष्ट्रप्रगती
 आ इतिहास संग्रह
 — मत्तिरहस्य †

१९०८-९

॥ धर्म †

१९०९

- जा माचीप्रभा
 ॥ मराठा मित्र (१)
 ॥ सारस्वत (१)
 ॥ हुन्नरशिक्षण आणि कलापाठ
 फे पत्रिका (२) †
 मा अखंड समाधान
 ॥ जगमित्र
 ए सारिका
 आ राष्ट्रोदय (१)
 आर राष्ट्रबोध
 अ नामदेव (१) †
 ॥ मांडारी विहारी
 अन वीरशैव सजीविनी
 ॥ सुवर्णमाला (२)
 न लोकसंस्कृत
 नडि आनंद भुवन

- ॥ सच्चरितमाला
 आयें †
 मारवाडी †
 सोमवंशीय मित्र †

१९०९-१०

— विनोद †

१९१०

- जा उद्यान
 ॥ चित्रमयनगत्
 ॥ धर्मदीपिका (१), (२) †
 मा गाधर्व महाविद्यालय
 ए वैद्यमासिक
 एगे धर्म विचार
 जू शेतकी आणि शेतकरी
 — सारस्वत (३) †

१९११

- जा ब्रह्मकर्म प्रदीप
 ॥ रसिक विहार
 जूजु भारोग्य (१)
 जु कैलकोविल (२)
 ॥ न्यायाश्रम
 ॥ मराठी शिक्षक
 स पंचम लोके विज्ञय
 सभ उपनिषत् प्रकाश

१९१२

- मा प्रेमदर्शिका
 ॥ सारस्वत (२)
 ए किराणी व परस्पर
 साहाय्यकारी समाचार
 मे दैवज्ञ मासिक
 ॥ रामदासी
 जु मराठी श्रुतिशेष
 आ लयाबरी मिसलेनी
 स आयुर्वेदिक भारोग्यमार्ग †
 अन लोकशिक्षण (१)
 नडि भगिनी समाचार

१९१२-१३

— माळी मित्र †

१९१३

जा मधुकर (१)

॥	मराठा-वैभव
॥	रसिकविलास
॥	समाजादर्श (१)
फेमा	ब्रह्मविद्याप्रथरत्नमाला
मा	ज्योतिर्विजय (१)
एमे	विश्वब्रह्मवृत्त
मे	रानाजन
जू	निराश्रित हिंदू नागरिक
॥	मराठाविजय
लु	उपा (१)
लुआ	गोवर्धनमाला
आ	चतुष्पाद आणि कृषिकर्म
॥	महाराष्ट्र-साहित्य पत्रिका (१)
अ	धर्मजायति
॥	प्रेमोद्यान
अन	योगरहस्य
न	उद्यम प्रकाश
॥	नवसुग
॥	विहार
नडि	महाराष्ट्रीय सारस्वत व महाराष्ट्र कवि
—	जीवनशिक्षण †
	निगमागमचक्रिका †
	सुबोधिनी †

१९१४

जा	ज्योतिपरत्नभांडार
॥	नवे मन्वंतर
माए	आचार्य
॥	आयुर्वेद
॥	वीरशैव धर्मरहस्य
॥	सताचे बोल
ए	मराठा (१)
॥	मोदक
जू	पत्रिका (१)
लु	प्रमात (२)
॥	विभ्राति (१)
अन	दैवज्ञ-प्रबोधिनी
॥	सुधाकर
—	नवनीत †
	न्यायदर्पण †

१९१५

जा	वकील (२)
॥	सत्योदय
॥	हास्यविनोद
मा	कन्याशिक्षक
माए	भावसारक्षत्रियप्रबोध (१), (२)
ए	चक्रिका (३)
॥	ज्योतिर्माळा (२)
॥	बालशोध (२)
मे	संकल्प
जू	रामदास आणि रामदासी
लु	केरळकोविळ आणि नवे मन्वंतर
॥	स्वयंसेवक
लुआ	वैदिक धर्म व महाराष्ट्राचे बोल
अ	वनिता विश्राम
॥	व्यायाम
—	विद्याप्रसार (२) †

१९१६

जा	इराएल मित्र
॥	भारतसेवक (१)
॥	सुशोधमाला
फे	पूर्णानंद
ए	तेलंगू समाचार
॥	भांडारी मित्र
॥	साईनाथ प्रमा
मे	रुहिणी रत्न माला
जू	निरोध्या
लु	बालक (१)
॥	समाजादर्श (२) †
अ	आत्मोद्धार (१)
॥	महाराष्ट्र सारस्वत (२)
नडि	इतिहास आणि ऐतिहासिक

१९१७

जा	इसराएल
मा	बालिकादर्श
मे	तेलंगू मित्र (१)
जू	ज्योतिर्विद्याभूषण
आ	विधेकवादी †
अ	रत्नमाला †
अन	अभ्यसिद्धांतसुधाकर (

॥ महाराष्ट्रचर्मनाला
न कोकण शैलीसमाचार
— इलाहली शर्तिसाधनी प्रासंगिक
विचारार्थी माला †
कर्मयोगी (२) †
गोखला †
देवनागर †

१९१८

वा बालेजान
॥ देवा सजावन
एने त्रिश सेवक
॥ मराठा गायक नित्र
मेजू प्योविनूरा आणि व्यापार प्योविन
अ दूत (१)
तुडि सवतनाली
चेका सजावन †
उदन
॥ कामगार समाचार †
॥ धबारी नैनाडिक
२ कर्मज्योती (१)
॥ कुमनउ-श्रविय नित्र आणि
दिल्लम-दांग
॥ शिशु नित्र (१)
३ वल्लभन मंदिर
॥ उदा मराठ
॥ महारा
॥ महाराष्ट्र-संहित्य
॥ शरदमंदिर अथवा निवास-
शरदमंदिर
॥ महाराष्ट्र विषय
॥ महाराष्ट्र नित्र
॥ महाराष्ट्र-संहित्य
॥ महाराष्ट्र नित्र (२)
॥ माली पुस्तक
॥ विविध
न बोध †
॥ भार्यावर्ग

— उद्योगी भारत †
कादंबरी †
जावदया †
धर्ममर्मद †

१९२०

वा इस्लाम प्रकाश आणि मुस्लिम महा
राष्ट्र

॥ सुकगुच्छनाला
मा लम्प, गूळ आणि समर
माए उदय (१)
मे गोनेवक †
॥ श्रविय माली-सैनी नित्र
जू माग्योदय
जु मराठ इतिहास श्रविय-मराठ
त्रैनाडिक
जु कर्मयोगी (१)
॥ विद्याविनोदमाला
आ किर्लोस्कर लक्ष
॥ छत्रपति
॥ सनातनसेवक (१)
स धावदूत
सभ स्वाध्याय (१)
अ बोधी इन्दिय
॥ मराठा-मराठ
॥ श्रविय धर्म प्रकाश
॥ वेदनित्र
॥ श्रविय प्रकाश
॥ श्रविय (१)
अन भारोग्य (२)
न अरविद
॥ मराठीश्रविय
... बालासमर
— कर्मज्योती †
नमदेवदूत †
बहिष्कृत मराठ (१) †

१९२०-२१

विश्व राष्ट्रधर्म

१९२१

वा महाराष्ट्र-संहित्य
॥ सुकगु

॥ राजीवन (५) †	...	मातृसूच
फेमो अकुश (१)	—	ग्रहाधिकार †
॥ मध्वसिद्धांतमुधाकर (२)		मुस्लिम †
मा भारतोदय	१९२३	
ए बाहीर भारत	जा	हस्ताम धर्म
॥ शिवाजी †	॥	महाराष्ट्र-धर्म
एमे गोडसारस्यन ब्राह्मण शक्तिवृत्त	॥	मुमन (१)
॥ ज्योतिर्धर्मविवेक	फे	विध्याति (२)
॥ विद्याप्रसार (१)	॥	खनिय रामोशी
मेजू त्वष्टा	मा	प्रभु प्रभात
जू कवितासंग्रह †	॥	मार्तेड (१)
॥ नवजीवन (१)	॥	धारदा (१)
शु नासितोदय	माए	ब्राह्मण (१)
॥ विजय (१)	॥	साईलीला
आ स्वयंल छाळी निजय	ए	हिंदुसुमारी
आस विश्वनाथपणमाजेनति	जु	कन्दे जिनवरम् आणि राजहस
अ प्रबोधन (१)	॥	हर्शल
॥ दैव ब्राह्मण †	आस	टिळक महाविद्यालय
अन कर्तव्यजायति (९)	अ	शिवशाला
न प्रमोड	॥	सम्यक्त्वधर्म †
॥ सजीवन (१)	अन	आयुर्वेदविविक्तक
नडि माणिकप्रभू	न	निदर्भ शिक्षक
डि कासार (१)	...	पोस्ट ऑफिस †
॥ भारतमित्र (२)	—	सु दित्ती (२) †
॥ पुष्पाजली †		कासारधर्म †
— मा खचित्र निवेक †		चद्रिका (४) †
मेजू निवेक †		पडिताभन †
टैवी जीवन †		प्रगति आणि जिननिजय (१) †
धजारी समाचार †		वीरदेव (२) †
वेददर्शन †	१९२३-२४	
सुरभिन †		डिवा कासारसदेश
१९२२	१९२४	
जाफे लोकमान्य	ए	करमणूक
मा शिक्षक	एमे	आत्मसोप
माए संजीवन (२)	॥	नूतन शैव
प्रभु सेवक	जू	अरुणमाग
॥ महाराष्ट्र कृषीवल	शु	नवा शिक्षक
॥ राष्ट्रीय सारण भडारी	॥	सहकारी विदर्भ
॥ सहेचिचार	॥	साई बाबुआ
अ मेकनिकल एजिनिअर	आ	पुरपार्थ

अ खेळागढी (२)
 ,, मडारी वैभव
 ,, भारत सेवक (२)
 ,, मुलाचे-मासिक
 न इन्द्रधनुष्य
 नडि भावसारधनियप्रबोध (३)
 डि दिनकर
 ,, भारत कुमार

— स * पदरी मित्र †
 आर्य बनिता †
 न्यायप्रभा †
 बहिष्कृत भारत (२) †
 बहिष्कृत मित्र †
 बालविचार †
 भविष्यपत्रिका †
 रजनमाला †
 विशापत्र †

१९२८

जा मनमोहन (१)
 ,, लोकशिक्षण (२)
 ,, सिद्धान्त हृदय
 ,, सरस्वती
 ,, स्रष्टिज्ञान (२)
 मा महाराष्ट्र साहित्य-पत्रिका (२)
 ए प्राथमिक शिक्षण
 जू विनय
 आल धर्मकेसरी
 स जैनविद्यार्थी मंडळ त्रैमासिक
 ,, मार्तण्ड (२)
 अ देवर्षिप्रकाश
 ,, सद्भक्ति प्रकाश
 न न्याय
 ,, विद्यार्थी (२)
 ,, स्फूर्ति (१)
 डि यशवन्त
 सुबोध (माला)
 — मा विकास (२) †
 ज्योतिष समाचार †
 प्रणवीर †

राष्ट्रोदय (२) †
 सारथी (३) †

१९२९

जा समाज सुधारक
 ,, सुवृत्तप्रसार †
 माए ग्रामसेवक (१)
 ए मनोरमा
 मे विलोस्कर
 ,, नवा मनु
 ,, रत्नप्रभा
 जू नागर शिक्षक
 ,, मनमोहन (२)
 जू वैदिक कर्मयोग
 आ नाभिकोदय
 ,, वीरशैव वेंसरा †
 स मय पंचाल
 सअ मालबसाहित्य (१)
 ,, बागीश्वरी †
 अ माविष्य
 अन बृहन्महाराष्ट्र (१)
 न जनता †
 नडि पुराणमत्तवादी
 — तरुण बहिष्कृत †

१९३०

मा अन्तराक्षण
 माए कायस्थमित्र
 ,, ज्ञानदेवी मासिक
 मे राजहंस (३)
 ,, विजय (२)
 जू आचार्यकुल
 जुआ त्रैमासिक समाचार
 आ स्त्री
 अ देवी अहिल्या
 ,, नाशिक धर्मप्रान्त
 डि प्रगति (शिलासुद्धित) (१)
 प्रमात (२)
 — नवजीवन (३) †
 भारतमुष्ठा †

१९३०-३१

द्वित्रा आचार्य आणि वणांश्रमधर्म

१९३१

प्रबोध †

जा अध्यापन (१)
 ,, वैद्य
 ए त्वष्टा-तरुण
 ,, भद्रायु
 मे हितचिंतक (१)
 पु चित्रमय कृपीबल
 आ घनार्जन
 स आदर्श (१)
 ,, गिरणी समाचार
 अन समाज-सेवक (२)
 न निर्झर
 ,, सुबोध
 चंद्रिका (५) †
 नाविन्य †
 पतितपावन †
 बारह-सन्मित्र बंधु †

१९३२

जा नवजीवन (२)
 ,, प्रगति (सुदित) (१)
 ,, बालबोध (३)
 ए ग्रामणी अर्थात खेड्यातील पुढारी
 ,, हुन्ही व आम्ही
 ,, मति-विकास
 एमे पूर्णेंद्रु
 ,, विजयी नामदेव
 ,, सशोधक
 जू धनिय (२)
 जु जैन-जाणती
 ,, शिक्षकाचा कैवरी
 ,, सूर्यकांत
 ,, स्थानिक स्वराज्य
 आ प्रकाश (४) †
 स विश्ववाणी
 अ भारतीय संगीत
 ,, विश्वप्रेम
 न भाग्योदय (२)
 डि मोळा शेतकरी
 आत्मोन्नति (१)
 नामदेव वैभव †

१९३३

जा चलित सृष्टी
 ,, प्रतिमा (१)
 फे ग्रामसेवक अथवा हळिळय भाळु
 मा कलादर्श
 ,, संजीवनी (१)
 माए वाङ्मय
 ,, हंस (१)
 मे भगवद्गीता (३)
 ,, मंडारी-हितवादी
 मेजू शिक्षण पत्रिका
 जु प्रभा-किरण
 ,, महिला
 ,, विहंगम
 आ गोमंतक
 स बालमासिक (सचिन)
 ,, क्षात्रतेज
 न कव्य-विकास
 ,, सत्यकथा
 नडि संत-प्रभा
 डि बालक-मंदिर
 ... तिस्ती नागरिक (१)
 पाचाल मय-प्रबोधिनी †
 — मा हिंदी आदुगार †
 डि 'शुभव' शेषसमाचार
 उद्योगी भारत †

१९३३-३४

... चिंतन (आख्यान) (

१९३४

जा जनसेवा
 ,, नवी गृहलक्ष्मी
 ,, पारिजात
 ,, माळी-सेवक
 ,, वैद्ययुवक
 जाफे मन्वयिदातमुचाकर (३)
 मा मनोहर
 माए चैतन्य
 ए जननी
 जू गांवकरी

॥	शेन प्रबोध
॥	सुवर्ण
सु	नवें गोय
॥	रम्यवथा (१)
आ	सावें धर्म
स	भमरलेखा (वर्ष १५ धे मुद्रित)
सभ	बृहन्महाराष्ट्रीय
अ	अभिप्राय-संग्राहक
॥	महाराष्ट्र चेंबर ऑफ कॉमर्सेचे
॥	मासिक सुगमन (१), (२) †
॥	वसत (१)
न	बृहन्महाराष्ट्र (२)
॥	सुगमन्तर
॥	भावसार क्षत्रिय
॥	निकास (३) †

१९३५

जा	नवें अध्यापन
॥	मन्वतर
॥	महाराष्ट्र चारदा
॥	शोध आणि शोध
॥	सद्माद्रि
॥	ज्ञानमंदिर
ए	ध्रुव
॥	नाटक †
॥	रत्नदीप
मे	कला
॥	वाचिकलास (२)
॥	सुव वृत्त
जू	मगिनी (१)
॥	महान्द (२)
॥	निष्कर्ष सेवक
सुभा	मासिक समाचार
आ	कुमार (१)
॥	विश्व-रहस्य
॥	सन्देश
॥	सचिकाल (१)
स	विद्यासेवक (२)
अ	आदर्श वैद्य
॥	आर्यवैद्य
॥	वैद्यक

[३१]

॥	व्यापारी जगत्
—	नयमा †
॥	प्रभुवरुण (१) †
॥	प्रभुवरुण (२) †
॥	चालसन्मित्र †
॥	भावसार मासिक †
॥	मण्डी गृहणी रत्नकोश †
॥	वारगना †

१९३६

जा	मलकार
॥	वीरशेन सजीवनी
॥	सन्मित्रसमाचार
॥	क्षत्रिय सजीवनी
ए	भरण
॥	ज्योतिषप्रभा
॥	निष्कर्षोपचार
॥	प्राश (१)
॥	उद्धार (१)
॥	ज्योत्स्ना
सु	दास्य जीवन कला
॥	बालक-मासिक
स	सिन्धु दीप
अ	भडारी दीपक
॥	सदमं †
॥	महाराष्ट्र पारिचय

१९३६-३७

चित्ररेखा

१९३७

जा	न्यायबोध (२)
॥	स्वाध्याय (२)
मा	सजीवनी (२)
ए	कुडली वणन
॥	ग्राम सेवा वृत्त
॥	वीणा
मे	शरीर यत्न
सुभा	प्रमबोध
आ	आयुर्विद्या
॥	लोकसेवक
स	सह्यास
॥	खिस्ती नागरिक (३) †

११	ज्योतिर्मंदिर	४	तहण सारम्बत
११	मालवसाहित्य (२)	११	वर्धा शिक्षण
अ	शारदा (२)	—	देशी विमा †
११	शिक्षण		सामाजी गनानन निवृत्ती समाचार †
न	उपा (२)		मुवार्ता †
११	दर्यासरग	१९४०	
—	विवाह †	जा	ज्योति

१९३८

जा	आयुर्भीम सा
११	चंद्रकला
११	निरीउक
११	सुद्रण प्रकाश
११	रेखा
११	विमा जगत्
११	समय
११	साहित्यसमग्र
फे	आरोग्यमंदिर
११	माधुरी (१)
मा	महाराष्ट्र-विस्तार
ए	पैसाफड (२)
११	श्रीनिवास
मे	कोळी समाजसेवक
जू	भारती (१)
जु	कुमार (२)
११	भगीरथ
११	रजन
जा	समाज सेवक (३)
—	व्यापारी महाराष्ट्र (१) †

१९३९

जा	मालचंद्र
११	शास्त्रीय जगत्
११	सजय (१)
फे	मराठा (२)
मा	इलाहाबाद शिक्षक
ए	शासनकार
११	दलितदीपक †
मे	वाङ्मयशोभा
जू	निशा
जु	गोडनाहाण

जा	ज्योति
११	हेटवरी
फेमा	संगीत-मुधा
मा	चित्रितक
११	चिन्तावन
ए	ग्रामशिक्षक
११	संगीतक (१)
मे	दर्यावर्डा
जू	आरोग्यदीप
जु	प्राथमिक शिक्षक
जुआ	समाज-जीवन
आ	मनूर
४	मन्दार (१)
अ	ज्वल
११	विश्वविहार
११	हैद्राबाद समाचार
अन	नारद
४	उदय (२)
—	सप्या †

१९४१

जा	शोभतक मराठा
११	जीवन
११	चक्रल
११	महा राई
११	महाराष्ट्र सारस्वत (
११	सदाचार (१)
११	साधना
फे	आडूचें माझि
११	वणनारी (१)
ए	नाभिक-समाचार
जू	ज्योतिप्रकाश
११	दलित-सेवक
जु	नवें जग (१)
जुआ	बाह्यल्लय

आ	स्फूर्ति (२)	डि	सेवक (१)
खअ	देवमिद्वारेखरी	१९४६	
॥	खोजी	जा	ब्राह्मण (२)
अ	'आदर्श' नामिक	॥	युगमाणी
॥	तरुणाचा विस्ती आवेश	॥	हिंद
॥	भगिनी (२)	जू	हय (पुष्प) (२)
॥	समीक्षक (२)	आ	मराठी गय समीक्षक (१)
॥	सवात्री जीवन	अ	ग्रामराज्य
डि	जैन महाराष्ट्र महिला	—	प्रमोदरत †
॥	यौन		जगदीश †
१९४२			दक्षिण भारत †
जा	कालेज युग		देशीय समाचार †
ए	शाला-मंदिर		नामदेव (२) †
बु	अनुश्रु (२) †		पंचालमय प्रबोधिनी †
—	उद्धार (२) †		पद्मशाली †
	संग्राम †		प्रगति आणि निरनिराळी
१९४३			प्रभुनरूप (२) †
के	अभिरुचि		भारतवृत्त †
प्रमे	गुरुदेव		मायसार †
जू	धन्वतरी (२)		मोटर †
न	रागिणी †		रोकुराज्य †
॥	वसंत (२)		विचारी †
॥	संयुक्त महाराष्ट्र		वेश्य पत्रिका †
डि	शैवसमाचार		व्यापारी महाराष्ट्र (२) †
—	कलावतमान †		संजीवनी प्रकाश (२) †
१९४४			समाजपत्रिका †
जा	महाराष्ट्र प्रतिमा		हितचिंतक (२) †
॥	यादवपत्रिका	१९४७	
के	महाकाव्य	जा	साहित्य (१)
॥	सधिकाळ (२)	मा	छायालेखन
ए	त्रिविक्रम (१), (२) †	ए	कुमार (३)
जू	शैलकरी मित्र	प्रमे	गोवर्धन
अ	आवेश †	मे	मराठी ग्रंथसंग्रहक (२)
—	हुमडवधु †	॥	महात्मा
१९४५		॥	हय (२)
मे	कोल्हापूर समाचार	॥	शिविव
बु	मराठा बॅंकर ऑफ कॉमर्स ऑण्ड इन्स्ट्रुमेंटचे मासिक वृत्त	जू	आहार
॥	मन्दार (२)	॥	लक्ष्मण
न	कल्याण-संग्रह	॥	दीपक
		॥	प्रतिमा (२)

” रम्यकथा (२)

अ व्यासा

” जीवनव्योति

” विश्वकर्मा विजय †

” वैभव, (२) †

न सेवा

दि सत्यशोधक

निरुपत †

प्रणाम †

वशीय †

माग्यश्री †

मालवण पात्रिका †

म्युनिषिपत्र कामगार †

रत्नाकर (२) †

राष्ट्रसेवा †

विशाल मारत †

सपदा (२) †

समाचार †

सहकारी †

सेवक (३) †

[कालविहीन नामोल्लेख]

कलाकार †

कृपितन्त्र-हितैषी †

चिन्तित †

• चिन्तामणा †

ज्योतिष्य प्रकाश †

सम्यक् भट्टारी †

त्रिविक्रम (२) †

दत्तशाखादिक भानुवल्लीमित्र

मासिक †

देवग †

पात्रुज †

मनोविहार †

महानुभाव (२) †

मेयोडिस्ट्रिक्ट सदेव †

योगमाला †

बबारा †

निविधनसमग्र †

वैद्यक भास्कराचार्य †

व्यापार-सूची †

शेत, शेतकी आणि शेतकरा †

सदिचार †

मराठी नियतकालिकांची यादी

. २ .

स्थलानुक्रमाने

या यादीमध्ये नमूद केलेली स्थले प्रकाशनस्थले आहेत. आणि तथा छात्रीचा निर्देश न मिळाला तेथे कार्यालयाच्या, संपादकाच्या वा तत्सम अन्य पर्यायाचा आश्रय घेला आहे

अकोले (= अकोला)

आमचे गाव †

कासारघमे †

गुरुजी †

नवी प्रगति

पिशाच्य †

प्रगति (२)

मराठा समाचार †

मेकॅनिकल इंजिनिअर

बन्हाड-शाळा-पत्रक

सुदृत्तप्रचार †

शानसंग्रह (१)

धजगांव (सावंतवाडी)

प्रणाम †

अंजनगाव (गुरजी, ता. ठर्यापूर, अमरावती)

आर्यावतं

अजमिर (राजस्थान)

विमिरहरण

निनोदय

अमरावती (= उमरावती)

इंद्रधनुष्य

कला-विकास

गुरुदेव

चित्तपेक्षक

चित्रपट

जीवनज्योति

पुष्पगुच्छ (मासिक मनोरंजक) (२)

बहिष्कृत मातंग (१) †

भैरवसरलमाला

भोळा शेतकरी

महानुभाव (१)

महाराष्ट्र वाणिज्य

माळी पुढारी

सुगवाणी

निकाश (३) †

विदुर्भावा शेतकरी

वीरशैव संजीवनी

वीरशैव संजीवनी

शिक्षण मार्ग दर्शन

शेतकरी (१)

खच्चरितमाला

सरस्वती प्रकाश

सहकारी विदुर्भावा

सुबोधमाला

सेवक (१)

धनिय माळी-सेनी मिन

शानसंग्रह (२)

अमरेली (सौराष्ट्र)

आरोग्य (१)

अमळनेर (जळगाव)

तत्त्वज्ञानमंदिर

बाल-बसंत

विकास (२) †

विद्यार्थी (२)

अलिबाग (कुलाबा)

अवकाशमित्र (१)

- ॥ रोहिणी
 ॥ वणजारी (२)
 ॥ आपली शेती
 ॥ आयुर्वेदपरिका +
 ॥ मानवी समता
 ॥ माळी वैभव +
 ॥ प्राप्ति (२)
 ॥ प्रसाद
 ॥ रखना
 ॥ आमचा चालमित्र +
 ॥ परात
 ॥ प्रदीप
 ॥ विमा आणि व्यापार
 ॥ विद्यावा
 ॥ सिद्धार्थ (१) +
 ॥ नवभारत
 ॥ विश्वास
 ॥ व्यापार उद्योग
 ॥ नाडनिनाद
 ॥ पूजा
 ॥ लोकमित्र (२) +
 ॥ शिवप्रसाद
 ॥ संगीत-कला-निहार
 ॥ सदाचार (२)
 ॥ त्वष्टा वैभव
 ॥ सज्जल
 ॥ जिस्ती दिवन्तिक +
 ॥ विद्यार्थी जीवन
 ॥ आमचे गोवे +
 ॥ कामगार +
 ॥ कुणधी उदय +
 ॥ गावकी +
 ॥ घाट समाचार +
 ॥ नय महाराष्ट्र +
 ॥ जाग्रति +
 ॥ वैभव (१) +
 ॥ साक्षरता दीप +

- ॥ पालवी
 ॥ प्रगति (१)
 ॥ माधुरी (२)
 ॥ लळना
 ॥ सहकारी बाजार
 ॥ सेवक (१)
 ॥ आत्मोन्नति (२)
 ॥ प्रसादी
 ॥ प्रेरणा
 ॥ सपना (१)
 ॥ समाजसेवा
 ॥ निशोर
 ॥ पत्वाल
 ॥ मंदिर
 ॥ मराठीचिचे नगरी
 ॥ मेजू एकता
 ॥ प्रसाधन +
 ॥ अद्यापन (२)
 ॥ अर्धचक्र
 ॥ बनिता विश्व
 ॥ शेतकरी (२)
 ॥ समीप (३)
 ॥ सुरमा
 ॥ पाचजन्य
 ॥ शानेश्वर
 ॥ नवें बग (२)
 ॥ प्रकाश (२)
 ॥ लोकशिक्षण (३)
 ॥ लोकनाट्य
 ॥ सुवर्णकार बाजार
 ॥ शांतिदूत +
 ॥ शोककरी-समाचार
 ॥ आव्हान +
 ॥ एरोस मिल्ह कामगार पत्रिका +
 ॥ कथोलिक इडिया +
 ॥ कोड्याफडन उत्तराफडे +
 ॥ घरमालक सप्त पत्रिका +
 ॥ ऐनबोधि +
 ॥ नटेश्वर +
 ॥ पाठारे धनिय पत्रिका +

...

- ॥ उमेरा
 ॥ नामवेधसेवक (२)

वाग्विहार †
 भारतीय प्रवासी †
 मावहार प्रवाश †
 मन्त्री †
 रेलवे कामगार †
 वगी जनपदसमारजिका †
 शिपाई †
 सहात्रि विमाजगन †
 साथी †
 सोव्हिएट-मित्र †
 हिमंत †

१९४९

जा रयत
 ,, श्रमिक महिला
 जाफे व्यापारी शिरी
 ए आदर (२)
 ,, दीपमाला
 ,, प्रमा †
 ,, महानुभाव (१)
 ,, सिद्धार्थ (२) †
 जू नरा महाराष्ट्र
 ,, सत सदेश
 जूजू काण्डविकास
 जु सत्यवाणी
 ,, सुमन (२)
 आ ननी प्रगति
 ,, सर्जीवन (४)
 अ खिस्ती जीवन प्रवाश †
 ,, मराठा नायति
 ,, वैष्णव
 ,, हरिदास (२)
 अन चित्रपट
 ,, दीपज्योत
 न वालक (२)
 गुडजी †
 आमचे गाव †
 कानमित्र †
 वृद्धनेही †
 वृद्ध †
 कोडे तर्कशास्त्र †

...

—

कोडे गहायक †
 कोडे समा †
 कोड्याचा उन्हाळा †
 निर्णय †
 पूना शुनिक्लिउट गॅलरी †
 प्रवाश †
 बोंबे पोस्टिग †
 मदतगार †
 यशस्वी सहायक †
 रेल्वे मजदूर †
 शब्दगूढनज्ज †
 श्रीमती †
 राजव (२) †
 राजें गोंना †
 सहागार †

१९५०

जा चान्ना
 ,, तरुण शिपाई †
 ,, दिव्य जीवन
 ,, माणिक
 ,, भित्तास (१)
 ,, सविता
 फे रति
 ,, व्यापारी मित्र
 मा चुकलेदु
 ए मस्ती
 मे मोहिनी
 मेजू ज्योतिष पत्रिका
 जू ज्योत्पट
 जु भरारी
 ,, राहिल्य सहकार
 आ कुमारबय
 ,, भारत
 ,, भारती (२)
 ,, महासाह-उत्कर्ष
 ,, विदर्भाचा शेतकरी
 ,, शिक्षण मार्ग दर्शन
 ,, सन्मति
 स रचना

अवलामित्र (२)	ब्राह्मण (१)
अवलामित्र (३)	भारतवृत्त †
उपयुक्त निबंधसंग्रह	उज्जयिनी (मध्यप्रदेश)
ऐतिहासिक नाटकमाला	पंडिताश्रम †
विद्यानंद	वैदिकधर्म
विधायक	स्वधर्म (२) †
सद्धर्मदीप (१)	एल्विचपूर (अमरावती)
सद्धर्मदीप (२)	राजमार्ग (२) †
समाधान	औंध (सातारा)
सुमन (१)	पुरुषार्थ
अहमदनगर (महाराष्ट्र)	भगवद्गीता (२)
अद्वैतायुक्त व परीक्षा	विनय
दिस्ती (१) †	श्रीनियास
दीनमित्र	औरंगाबाद (महाराष्ट्र)
नागर शिक्षक	उदय (१)
न्यायप्रकाश	न्याय
प्रकाशक †	न्यायबोध (१)
मात्रा †	प्रतिभा (२)
मारवाडी †	शारदा रिलेस
मुलत्वा प्याऊ	औरवाड (वेळगाव)
विश्वब्राह्मण समाजोन्नति	निनविजय
सध वृत्त	करजगाव (ता मोर्छी, अमरावती)
समाजादर्श (२) †	माळी पुढारी
ज्ञानोदय	सत्योदय
अहमदाबाद (गुजरात)	कराची (सिप, पाकिस्तान)
समानपत्रिका †	विश्वाति (१)
आसनगान (ठाणे)	कराड (= कन्हाड, सातारा)
खानतेज	अन्कार
इगतपुरी (नासिक)	इस्लाम विजय
मार्तंड (२)	कर्तव्यनाष्टि (१)
इंदूर (मध्यप्रदेश)	नानिन्य †
आत्मबोध	माग्योदय (२)
मन्दार (२)	मुस्लिम †
मालवसाहित्य (१)	शिक्षकाचा कैवरी
मालवसाहित्य (२)	संत प्रभा
विद्यार्थी (१)	सन्देश
विद्या †	स्वकुळ-याळी विजय
विविध	कर्ज (कुल्हाडा)
सत्यबोधिनी	कुमार (२)
इस्लामपूर (सँगली)	कन्नडा (बंगाल)

देवनागर †
 ग्रहन्महाराष्ट्र (१)
 ग्रहन्महाराष्ट्र (२)
 कल्याण (ठाणे)
 विश्वविज्ञान
 कारजा (अहोला)
 साय धर्म
 कारवार (श्वेत)
 विचार †
 काशी (= बनारस, वाराणसी, उत्तरप्रदेश)
 आर्यधर्मदीपक
 पंडित †
 पाणपत †
 भरतभूषण †
 योगरहस्य
 पारस्यत (३) †
 काळस (ता. खेड, पुणे)
 करमणूक
 निर्लोस्करबाडी (सांगली)
 निर्लोस्कर
 निर्लोस्कर पार
 तुम्ही व आम्ही
 मनोहर
 स्त्री
 कुडाळ (सावतगाडी)
 विश्वविहार
 कुमारखुवे (गोवा)
 सत्संग
 केडगाव (पुणे)
 हिस्ताश्रम †
 मधमाशी
 केप (गोवा)
 मराठा गायक-मित्र
 स्वयंसेवक
 केरी (गोवा)
 पथ्यगोध
 कोचरे (रत्नागिरी)
 मुकईपच
 रजवीनी प्रसाद (१)
 कोचीन (चेरळ)

फेरळगोविल (१)
 कोटोनी (वाल्हापूर)
 आमचा बालमित्र †
 कोपरगाव (अहमदनगर)
 जगदीश †
 कोरेगाव (सातारा)
 मधुनर (२)
 कोल्हापूर (महाराष्ट्र)
 आशा
 उपयुक्त ज्ञानसंग्रह †
 कृषिकर्मप्रकाश
 कोल्हापूर उमाचार
 गणमाला
 चंद्रकला
 छत्रपति
 छत्रपती स्काउट
 जय महाराष्ट्र †
 तत्त्वप्रसादक
 धर्मे विचार (उपयुक्त)
 धर्म विचार
 नादनिनाद
 प्रकाश (३) †
 बालमासिक
 मनोविनोद
 महाद्वार
 रजनमाला †
 रयत
 विद्याविलास
 विश्वट्टक
 वीरशैवोत्कर्ष विचारमाला
 शिवणकला
 शुभवर्त्तमानदर्शक व चर्चसंधी
 नानाविधसंग्रह
 शेतकरी मित्र
 सधिकाळ (२)
 सुवार्ता †
 सुज्ञानामृत
 सौभाग्यसमार
 ज्ञानप्रसारक ग्रंथ †
 गणदाळ (ता. गडहिंग्लज, कोल्हापूर)

आर्यमित्र (३)
 वीरशैवमतप्रकाश
 ज्ञानविलास
 खांडवा (जि. पूर्व नेमाड, मध्यप्रदेश)
 सुद्योष-सिंधु †
 खानापूर (बेळगाव)
 खानदेशमित्र
 गौडधारस्वत ब्राह्मण क्षतिवृत्त
 पूर्णकलेन्दुशेखर †
 भारतमित्र (२)
 मनमोहन (२)
 लोकमित्र (१)
 खण्डाखनरीषिक †
 खैरबाडी (नाशिक)
 महाराष्ट्र ग्रंथप्रभा
 गजदहिलज (कोल्हापूर)
 नानालहरी
 ग्वालहेर (मध्यप्रदेश)
 त्रिविक्रम (१)
 त्रिविक्रम (२) †
 मराठा-मंडळ
 विजय (१)
 चंद्रिवार †
 हितचिंतक (१)
 चांदा (मध्यप्रदेश)
 निशा
 मजूर
 लोकसेवक
 चिक्कोडी (बेळगाव, म्हैसूर)
 आर्यवैद्यकादेश
 ग्रंथरत्नाकर
 वर्काड (१)
 चिन्नवृण (रत्नागिरी)
 गावनी †
 वैश्ययुधक
 चोपडें (बेळगाव)
 कथ्यप्रसार
 मागवार्धम
 चत (सांगली)
 अरण

बळगाव (महाराष्ट्र)

उज्ज्वल
 कथ्यदेश
 काव्यरत्नावली
 तरुण बहिष्कृत †
 दलित भारत †
 प्रसाधन †
 मादसार †
 मराठी म्हणी रत्नकोश †
 महाराष्ट्र रिक्वा †
 लेखा संजीवन
 निधन-रहस्य
 विद्याके-शतक †
 सेवा सजीवन †
 चामनगर (गोंया)
 आयुर्वेद रहस्य
 जुन्नर (पुणे)
 न्यायाधन
 प्रेमोद्यान
 टांक (चेंबुर)
 धनद †
 ठाणे (महाराष्ट्र)
 कायस्थमित्र
 कोळी समाजसेवक
 न्यायशैविका
 न्यायचहरी
 भारत-सेवक (२)
 मनोविहार
 महाराष्ट्र-कवि
 वविलाबा साथी
 शब्दकूटस्थ †
 छांशान प्रदीप
 शिविव
 हानदेवी माधिक
 वहाष्ट्र (ठाणे)
 कुमार (३)
 डोंबिवली (ठाणे)
 प्रेरणा
 वळेगाव दामाडे (पुणे)
 व्यंकटेश्वर (१)

विद्या (१)
 वासुधा (सगली)
 आनंद भुवन
 तुलजापूर (उत्तमानाभाद)
 भावसारथिप्रबोध (३)
 दहिबडी (ता. माण, सातारा)
 चारीर भारत
 निर्यादिनोदमाता
 दारुणा (यवतमाळ)
 वीरशेव (२) †
 दिल्ली
 बृहन्महाराष्ट्रीय
 देऊर (सातारा)
 वीरशेव धर्मरहस्य
 देवनाग (रत्नागिरी)
 समुद्र
 देवास (२) (मध्यप्रदेश)
 मातङ्ग (१)
 देशिक कनठमहाशाल (ता. निरज, सगली)
 ज्योतिर्विजय (१)
 ज्योतिर्विजय (२)
 धारवाड (भेयूर)
 काव्यनाटकद्वय
 मध्वसिद्धांतमुद्राकर (१)
 मध्वसिद्धांतमुद्राकर (२)
 धुळे (महाराष्ट्र)
 इतिहास आणि ऐतिहासिक
 कर्मयोगी (१)
 कायस्थ सेवक †
 दलित सेवक
 न्यायालय मदत
 प्रभात (१)
 रामदास आणि रामदासी
 लोकमान्य
 संशोधक
 स्मृति (२)
 नवे गोवे (नवीन गोवे, नवीन गोवा, नवा गोवा)
 कला
 चित्ताकर्षण
 नवजीवन (१)

नाथितोदय
 प्रभात (३)
 युगान्तर
 वैश्य
 नागपूर (महाराष्ट्र)
 आत्मोज्ज्वल (२)
 आराम
 उग्रम
 उग्रोप
 उन्मेष
 उल्हास
 ऋग्वेदाचे मराठी माश्रवर
 श्रुति
 एप्रिल मित्य कामगार पत्रिका †
 कायगीर
 काव्य कुमुदाजली
 किराणी व परस्पर साहाय्यकारी
 समाचार
 किराणी समाचार
 कोष्टी शानेदय
 गोघन
 गोरछा †
 ग्रामणी अर्थात स्वेच्छातीत पुढारी
 ग्रामसेवक (१)
 चलित खडी
 दिव्य जीवन
 नीरजोद्गास
 न्यायबोध (२)
 पुष्पसाराग †
 पूजा
 प्रकाश (२)
 प्रपति (१)
 मराठी
 मराठा दीनबधु †
 मराठा मित्र (२)
 मुलत्वे मासिक
 रसिकोद्यान
 लोकजन
 लोकसेवक
 वकील (२)

वागीश्वरी
विविधमिषयतरंगिणी
त्रियेकवादी †
विश्ववाणी
विहंगम
शालावृत्त
संजीवन (५) †
यद्धमे †
सपिकाल (१)
सायं-धर्म
सिद्धार्थ (१)
सुमन (२)
सुवर्णकार जगन्
सुप्रभा

नासिक (महाराष्ट्र)

आयुर्वेदपत्रिका †
कर्तव्यजायति (२)
खिस्ती नागरिक (१)
खिस्ती नागरिक (३) †
नाटक †
नाट्यकला (१)
नाट्यकला (२) †
पालवी
फलज्योतिषादर्श
बालक नासिक
भारत
भारतसेवक (१)
भालचंद्र
मुक्तगुच्छमाला
सुमुमु
याज्ञवल्क्य
राष्ट्रसेवा †
वाङ्मय
सजय (१)
गरस्वती
सहायि विमाजगन् †

निनाणी (वेळगाव)

मराठाविजय
वन्दे विनवरम्
वन्दे विनवरम् आणि राबहंय

मुवोधिनी †
निंवाव वाळी (अहमदनगर)
बाल्यनिहार †
नृत्ती (ता. हुबळी, धारवाड)
पद्मनामाचा कवितासंग्रह
पंढरपूर (सोलापूर)
आर्य-धर्म (२)
पंढरीमित्र †
प्रेमशोध
भक्तिरहस्य †
बारकरी †
पणजी (गोवा)
आनंदलहरी (२) †
पद्मशोध
भारती (२)
शानादर्श
पनवेल (कुलाबा)
आरोग्यमंदिर
कुमार (१)
परिचे (पुणे)
दैनोपति
नये मन्थतर
पळसगाव (सातारा)
भाग्योदय (१)
पारोळे (चळगाव)
वेददर्शन †
हुन्नरसिद्धि आणि फग्यापड
पुणे (महाराष्ट्र)
अप्यापन (१)
अप्यापन (२)
अमरलेखा
आचार्य
आचार्य आणि वर्णाश्रमधर्म
आचार्यसुन्द
आन्योदय (१)
आदर्श (२)
आनन्द
आनटी शेती
आयुर्विधा

आरबी भाषेतील मुरख व चमत्कारिक
 गोथी
 भारोग्य (२)
 आर्यमित्र (१)
 आर्यमित्र (२)
 आर्यवेद्य
 आर्यधनिय
 आर्यदृष्टिच्छु †
 इजनाभरिगचे कामाविषयी
 इजिनिभरिग रिपयार (शिल्प
 विदेवर) मासिक पुस्तक
 इलाहादिशुक्र
 उदय (२)
 उपनिर्गन्धतामणि
 उपपुत्र ज्ञानघार
 एकत्रा
 एतिहासिक नान्यकथाबलि
 औद्योगिक महाराष्ट्र
 औपद्यो युग †
 कन्यादिशुक्र
 कलाशील्यबृहत्तोष
 कलादिशुक्र
 कादंबरीकलाप
 कादंबरीसमूह
 कारागौर लोकाचे कामाविषयी
 काव्यायप्रकाश (१)
 काव्येतिहास सग्रह
 काव्यदुरोत्तर
 कासार (१)
 कासारसंदेश
 निशोर
 कुडडी वर्णन
 कुमारवय
 कुमावत धर्मिय मित्र आणि
 शिल्पकलादर्पण
 कुटुंब †
 वेरळकोठिळ (२)
 वेरळकोठिळ आणि नवे मन्वतर
 कोडे सहायक †
 कोड्याचा उलगडा †

चिस्तीजीवन प्रकाश †
 चिस्ती नागरिक (२) †
 गद्यकथार्थन अथवा चार घटका मीन
 गुरुपुष्य
 गोरछग †
 गोवर्धन
 ग्रामराज्य (मुद्रवा)
 घरमालक यत्र पत्रिका †
 चित्पावन
 चित्रमय कृषीवल
 चित्रमयजगत्
 चैतन्य
 छायालेखन
 पगद्विच्छेद
 जगमित्र
 जननी
 जाग्रति †
 जादूचे मासिक
 जीवन
 जीवन शिक्षण †
 जैन प्योनि †
 जैनविद्यार्थी मंडळ त्रैमासिक
 जैनैतिहासघार
 ज्योति प्रकाश
 ज्योतिर्धर्मविषेक
 ज्योतिर्भूषण आणि व्यापार ज्योतिष
 ज्योतिष पत्रिका
 ज्ञाना
 टिळक महाविद्यालय
 तत्त्वविवेचक
 त्रैमासिक समाचार
 स्वयं
 दत्तप्रासादिक आनंदवहारीमित्र
 मासिक †
 दलित दीपक †
 दिव्यप्रकाश †
 दीनमित्र
 दीपमाला
 दुमालदार
 दूतपत्रिका

देवर्षिप्रकाश
 ईतसिद्धान्तवेधरी
 धन्वतरि (१)
 धर्मकेवरी
 धर्मजायनि
 र्वव
 नवमारत
 नवा महाराष्ट्र
 नया शिक्षक
 नवे अध्यापन
 नाटकी
 नाट्यकथासंग्रह
 नामदेव (१)
 नामदेवसेवक (१)
 नारद
 निवधचद्रिका
 निवधनाला
 निवधकार
 निरोध्या
 निरगोपचार
 नूतन वेध
 न्यायाश्रय
 पराग
 पवित्रनाम
 पाल्वा
 पुणे शाळापत्रक
 पुणे सार्वजनिक सभेचे मासिक पुस्तक
 पुराणमतवादी
 पूना इयुनिव्हर्सिटी गॅझेट †
 पोस्ट ऑफिस †
 प्रकाश (१)
 प्रह्लाद महाराष्ट्र
 प्रबोधन (२)
 प्रसाद
 प्राथमिक शिक्षण
 बाल गेध (३)
 बालमित्र
 बाणविचार †
 बालिकादश
 बालोद्यान

:

बाळमित्र (२)
 बृहन्नाहाय (२)
 ब्रह्मकर्म प्रदीप
 भगवद्गीता (१)
 भगिनी (२)
 भगिनी समाचार
 भद्रासु
 भारत इतिहास सशोधकमण्डल
 नैमासिक
 भारतवर्ष
 भारतसेवक (१)
 भारतीय प्रवासी †
 भारतीय संगीत
 भावसारक्षनियमनोष (१)
 भाषातर
 मन्त्र (२)
 मति विचार
 मद्रतगार †
 मन्दार (१)
 मध्वसिद्धांतमुपासक (१)
 मध्वसिद्धांतमुपासक (२)
 मनमोहन (१)
 मनोरंजन
 मनोरंजन आणि निवधचद्रिका
 मनोरंजा
 मनोहरण
 मनोहर माला
 मन्वतर
 मराठ्य चं. फॅ. इ. मासिक वृत्त
 मराठा बैसव
 मराठी शाळापत्रक (१)
 मराठी शाळापत्रक (२)
 मराठी शिक्षक
 मस्ती
 महात्मा
 महाभारत
 महाराष्ट्र
 महाराष्ट्र वृत्तपत्र
 महाराष्ट्र परिचय
 महाराष्ट्र जिला

महाराष्ट्र-साहित्य-यन्त्रिका (२)
 महाराष्ट्रीय चारस्वत व महाराष्ट्र कवि
 माणिक
 माधुरी (२)
 मानवी समता
 मालिका
 मासिक समाचार
 माळी वैष्णव †
 माळी-सेवक
 मुद्रण-प्रकाश
 मुमुक्षु
 मेसेज †
 मोटर †
 म्युनिसिपल फार्मगार †
 यशवन्त
 यशस्वी सहायक †
 योगनागप्रदीप
 रंगभूमि (१)
 रंगभूमि (२)
 रंजन
 रजनमंजरी
 रत्नार (१)
 रम्यकथा (१)
 रम्यकथा (२)
 रचना
 रसवन्ती
 रसिकविश्वास
 राजहंस (१)
 राजहंस (२)
 राष्ट्रबोध
 राष्ट्रोदय (१)
 राष्ट्रोदय (२) †
 रेखा (मासिक)
 रोहिणी
 ललना
 लोकशिक्षण (२)
 लोकशिक्षण (३)
 लोकहितवादी (१)
 लोकहितवादी (२)
 वर्षा शिक्षण

वाङ्मयशोभा
 वारागना मित्र
 वाल्मीकीय रामायण
 विचार वृद्धी †
 विद्याळ विध्वंसक †
 विद्यार्थि जीवन
 विद्यासेवक (१)
 विद्यासेवक (२)
 विमा आणि व्यापार
 विमा जगत्
 विश्वकर्ममर्मजोर्णोजार
 विश्वव्रतवृत्त
 विश्वास
 विहार
 वीरशैव पेशरी †
 वेदतत्वमूढ †
 वैदिक धर्मयोग
 वैद्यक पूना-वैद्य
 व्यापार-उदीम (१)
 व्यापारी जगत्
 व्यापारी महाराष्ट्र (१) †
 व्यापारी मित्र
 व्यापारी शिरी
 शांतिनिकेतन †
 शारदा (१)
 शाला-मंदिर
 शास्त्रीय जगत्
 शिल्पकलाविज्ञान
 शिल्पकलासंग्रह
 शिवप्रसाद
 शिवाजी †
 शिक्षक
 शिक्षकाचे विचार
 शेतरी †
 शेतरी आणि शेतकरी
 शेतकीविषयी तिसरी पुस्तक
 शिवरामाचार
 पण्डितनचितनिका
 संगीतमोमासक
 संघटित महाराष्ट्र

सर्जावन (१)	ज्ञान सग्रह मासिक
सर्जावन (४)	ज्ञानसिंह
सताचे धोल	ज्ञानसूर्य
सत्यदीपिका (२)	ज्ञानेश्वर
सत्यप्रकाश (१)	भुलाबा ( )
सत्यवाणी	नाट्यकथामाला
सदाचार (१)	प्रकाश (धुळे)
सदाचार (२)	सत्यप्रत †
सद्धर्मदीप (१) *	फोंडा (गोवा)
सन्यासी	मराठा गायक मित्र
सपना (१)	विज्ञानप्रसार (२) †
समान-जीवन	चंद्रवाणी (चंद्रबानी, मध्यप्रदेश)
समान-सेवक (१)	ज्योतिर्विद्याभूषण
सर्वदमन	पत्रिका (१)
सर्वद्वय (२)	वनेदे (गुजरात)
सह्यागार †	अभिप्राय-समाहक
सनाभी जीवन	अभिरुचि
संस्कृत शिक्षक	आयंस्तु
सहकारी जगत्	उत्कर्ष
सहकारी रामदेव	गायनाभिषेक
सहकारी निन	ज्योतिषप्रभा
सह्याद्रि	धर्मेक्षिक (१)
साईनाथप्रभा	घनुष्य
साहित्य (२) †	बलादुर
सिद्धान्त-दृश्य	रसिक विहार
सीमतिनी	लयवरी मिसलेनी
सुविचारसमागम	विद्याकलत्र
सर्पकांत	विविधकलाविस्तार †
सुष्ठुदान (२)	व्यापाम
सोमवर्णीय मित्र †	सहविचार
त्रियाची मैत्रीण	बाड (श्रीसेत्र बाड, वि. उत्तरकानडा)
स्फूर्ति (१)	अल्फ सनाधान
स्वधर्म (१)	बादगेंदरे (बळगाव)
स्वाध्याय (१)	घाट समचार †
स्वावलक्षण	बादिबडे (गोवा)
हरीदास (२)	प्राचीप्रभा
हिंदी जादुगार †	ब'रामती (पुणे)
हिंदुस्थानचा भवर्चाचन कोश	स्वच्छ साळी-विजय
धर्मिय रामोशी	बायीं टाउन, काशी (सोलपूर)
शनमित्र	मुद्रण मेक

वीरशैव धर्मप्रकाश
संगीत नाट्यमालिका †
बाळापूर (अक्कोला)
शारदामंदिर अथवा निजामशाला-
पत्रक
वेनोडा (ता. मोर्शी, अमरावती)
मालाकार
बेयापूर (नगर)
क्रीडागण †
बेळगाव (म्हैसूर)
उपःकाल
कर्मयोगी (२) †
गोसेवक †
ग्रहाधिकार †
जिनविजय
तर्हण भारत
दापत्य, जीवन, कला
पंचम जॉर्ज विजय
पूर्णानंद
प्रगति आणि जिनविजय (२) †
बालक (३) †
भारतमित्र (१)
मधुमक्षिका (१)
मधुमक्षिका (२) †
माधुरी (१)
राष्ट्रधर्म
विद्यार्थ्यांचा कल्याणार्थ अनेक-
विषयसंग्रह
विनोद †
सरस्वती
सुबोध
ज्ञानाकर
शेरगांव (सातारा)
आयुर्वेदिक आरोग्यमार्ग †
मडोच (गुजरात)
धर्मसंस्थापक †
भायनगर (श्रीराष्ट्र)
जैनधर्मप्रकाश †
भिलवडी (सातारा)
इस्लाम-धर्म

भिवंडी (ठाणे)
महाराष्ट्रप्रगति
भुसावळ (जळगाव)
चिकित्सक
नाशिक धर्मग्रन्थ
पूणेंद्र
मडगाव (गोवा)
श्रीलंड
मद्रास (मद्रास राज्य)
आर्य †
मलकापूर (बऱ्हाड)
तिस्ती हितचिंतक †
मसूर (सातारा)
दासबोध
महाड (कुलाबा)
कुंडली विज्ञान
खेळगाडी (१)
योगमाला †
राष्ट्रमुखा
मळबली (पुणे)
भगीरथ
मात्रे-गोरज (गोवे)
ब्राह्मण
मालवण (रत्नागिरी)
आर्य-ग्रहिणी
आख्यान †
कविता संग्रह †
चित्रदर्शन
तर्हण मित्र
दर्यावर्दी
प्रमोद
बालसन्मित्र †
भारतीय कथाकलाप
रामकृष्ण निकेतन
माळुजे (राहुरी, नगर)
ग्रामशिक्षक
मालेगाव (नाशिक)
कासार (२)
स्फूर्ति (२)
मिरज (सांगली)

पेनिहासिक ऐनसंग्रह	वज्रार (२) †
पारम्य	वदन
समाचार †	उपदेशचक्रिका
मुंकरं (महाराष्ट्र)	टानिग्न प्रकाश
अकुरु (२) †	टानिग्नस्यंदरं
अमरार (२) †	उत्तुव मासिक संग्रह
अमरार (१)	टा काव्यमंग
अमर्यादिन ११	टगा (१)
अरिद	टगा (२)
अरुणमंग	उग्र, गूळ आणि सागर
अवनार	एकनाथी मंगल
[अमृत नम्राचे] †	एडिक्लोन स्तुत पंजर
आगळे हिमोष	ऐक्यप्रदर्शकन
आगोदर (०) †	क्यास्तुत †
आभोजनि (१)	कथाकल्पदुम
आदर्श नाभिक	कथारत्नावलि (१)
आदर्श वेदप	कैथोलिक इडिया †
आद्यगौड ब्राह्मण	कलाप्रवर्तक †
आप्यामिह ज्ञानस्फावलि	कला संग्रह
आनंद लहरी (१)	कल्पनिकथा
आनंद लहरी (२) †	कादंबरी †
आमचे गोडे †	काननिन †
आयुर्देव	कामगार †
आयुर्देवचिह्निल्ल	कामगार उदय †
आरोग्यदीप	कामगार समाचार †
आर्य धर्म (१)	कानिनीप्रकाश †
आर्यमणिनी (१)	कायस्थप्रभूच्या इतिहासाची छापणे
आर्य मणिनी (२)	काळेब-सुग
आर्यनिरक्त	काव्यसंग्रह
आर्यशिष्ट	काव्यार्थदीपिका
आवेश †	काव्यार्थप्रकाश
आहार	काव्यार्थप्रदीप
इतिहास संग्रह	किस्मत †
इकराएळ	कीर्तन (१)
इलाएळ भिन	कुटुंब करमणूक
इलाएली ज्ञानसंग्रह	कुटुंबमित्र (१)
ईस्ट इडिया अखेडिएशन समेचे	कुटुंबमित्र (२) †
मराठी मासिक पुस्तक	कुटुंबशिष्टक
सत्कर्प	सुणवी उदय †
वज्रार (१)	कुमारसमव

कृष्णेही †
 केतकी
 कोडे तर्कशास्त्र †
 कोडे स्वप्न †
 कोड्याकट्टन उत्तराकडे †
 कौमुदीमहोत्साहः
 खरा प्रकार
 खेळगडी (२)
 रिरस्ती (२) †
 गाधर्व महाविद्यालय
 गावकरी
 गिरणी समाचार
 गीतारहस्यप्रकाश
 गुलजार गुलहरी
 गृहलक्ष्मी
 गृहिणी
 गृहिणी रत्न माला
 गोमतक
 गोमतक मराठा
 गोवर्धनमाला
 गौड ब्राह्मण
 चद्रिका (१)
 चद्रिका (२)
 चरकसंहिता (पार्थ)
 चालना
 चित्ररेखा
 चित्सदानंदलहरी
 जनता †
 जनसेवा
 जातकसंग्रह
 बादू मन तत्र भूतपिशाच्चादि निर्णय
 जीवदया †
 जीवन
 ज्योति
 ज्योतिर्माला (१)
 ज्योतिर्माला (२)
 ज्योतिषविद्याप्रसारक
 ज्योत्स्ना
 शारापकर
 तरुण शिवाई †

तरुण सारस्वत
 तरुणाचा खिस्ती आवेश
 तरुणास उपदेश
 तेलगू मित्र (२) †
 तेलगूमित्र (१)
 त्वष्टा तरुण
 त्वष्टा वैभन
 त्वष्टा सेवक
 दमहारक
 दर्पण
 दर्यावर्दी
 दर्यागारग
 दिग्दर्शन (१)
 दिग्दर्शन (२) †
 दिनकर
 दीपक
 दीपज्योत
 दूत (२)
 दैवज्ञ प्रबोधिनी
 दैवज्ञ मासिक
 दैवज्ञ-समाचार †
 धनार्जन
 धर्मकेसरी
 धर्मचक्र
 धर्मदीपिका (१)
 धर्मदीपिका (२) †
 नटेश्वर †
 नयन
 नवजीवन (३) †
 नवजीवन (२)
 नवयुग
 नवा मनु
 नवी गृहलक्ष्मी
 नवे गोंय
 नवे जग (१)
 नवे जग (२)
 नायकगार्णव
 नामिक-समाचार
 नाभिकोदय
 नामदेवसेवक (२)

साहित्यसंग्रह
साहित्य सङ्कार
साधरता दीप †
सिद्धपदार्थशास्त्र
सिद्धार्य (२) †
सिन्धु दीप
सिंहनाद †
मुधाकर
मुमित्र
मुवर्ण
मुवर्णमाला (१)
मुवर्णमाला (२)
सुविज्ञान
खोवती
खोविहृष्ट मित्र †
छोभूपण
छो खद्वेष चित्तमणी
छो सौंदर्य रत्निका
छो न प्रदीप
स्थानिक स्वराज्य
स्यदेश भगिनी
स्वाध्याय (२)
हर्शल
हस (२)
हास्यवीतुकसंग्रह
हास्यविनोद
हिंद
हिंदकुमारी
हिंदु धर्मविवेक
हुन्नरसंग्रह (१)
हुन्नरसंग्रह (२)
हुन्नरोपेगक
हेटवरी
हीरा कापागीर †
धनिय सजीवनी
धानवृत्त
धानवृत्त
शानचक्रोदय
शानदर्पण
शानदर्शन

शानदीप
शानत्रोषक †
शानमन्दिर
शानविस्तार
शानाजन
मुरगाव (गोवा)
मुनोष
मुरुड जगिरा (कुलाबा)
मित्राविहारी
मुडी (हर्ण, रत्नागिरी)
धन्वतरा (२)
मोमिनामाद (= आवेजोगाई, धीड)
संग्राम †
मोरगाव (पुणे)
अङ्गुश (१)
धर्ममातेड †
सगीत-मुधा
मोहपा (नागपूर)
निराश्रित हिंद नागरिक
यादगीर (गुल्बर्गा, म्हैसूर)
न्यायप्रभा †
रत्नागिरी (महाराष्ट्र)
कोकण शेतीसमाचार
नाय्यमाला
वृद्धसंहिता
रत्नाकर (२) †
विद्यामाला
सुमार्गदर्शक
सेवक (३) †
हरिदास (१)
हुन्नरकलादर्श
रापुरी (पुणे)
सुविचारमाला
रामदुर्ग (धेळगाव, म्हैसूर)
ग्रामसेवक (२) †
ग्रामसेवक अथवा हळ्ळिय आळु
रामनगर (दक्षिण कानडा, म्हैसूर)
विश्वमेम
रायवदर (गोवे)
देशमुधारणेच्छु

पवित्रावन †

रावळगाव (माळेगांव, नासिक)

सहकारी †

रिवण (गोवे)

मारतोदय

रिवाडी (जि. गुरगाव, पंजाब ?)

ज्योतिष समाचार †

लातूर (उस्मानाबाद)

निगायत धर्मप्रकाश

शिशुप्रकाश

लाहोर (पंजाब)

संगीतामृतप्रवाह †

लिंब (सातारा)

द्विचिंतक (२) †

लोगखेडे (धुळे)

कुणबी

पत्रिका (२) †

ल्लोणंद (सातारा)

आमचा धार्मिक †

मडाळे (अहमदनगर)

समाजादर्श (१)

मणी (यवतमाळ)

मणी जनसमापत्रिका †

मरुड (अमरावती)

आर्य संजीवन †

मर्चा (विदर्भ)

ग्राम सेवा-दूत

जैनधनु

न्यायदर्पण †

मारु-सन्मित्र धंधू †

महाराष्ट्र-धर्म

रामदासी

समाज सेवक (२)

मुक्तेधमाला

सेवक (२)

सेवा

सेतसळ-आश्रम

मसई (ठाणे)

शानिद्रा †

शोध आणि ओष

ध्यानसेवक

वाई (सातारा)

आनंद रामायण †

आर्यधर्मदर्पण

आर्यधर्मरहस्य

उद्यम-प्रकाश

कादंबरीकल्पद्रुम

ज्योतिषरत्नमांडार

धर्म †

न्यायनिर्णय

धुण्ढादर्श

मगधा झंडा

मकरंद (१)

महाराष्ट्रसारस्वत (१)

विद्याप्रहार (१)

शैव-ब्राह्मण

वाळवे (सांगली)

मधेप्य पत्रिका †

विजापूर (म्हैसूर)

विवेक (वाहा 'सचिन विवेक') †

रोतवी सुधारणा

सचित्र विवेक (वाहा 'विवेक') †

सुशमिष †

वेंगुळें (रत्नागिरी)

ज्योतिष सतह

ब्राह्मण अथवा ब्रह्मवारी †

रक्षिक रजन

संजीवनीप्रकाश (२) †

सधिता

गुराल

दिमा †

वेळण (ता. मंडणगर, रत्नागिरी)

ज्योत

वाहापूर (बेळगाव)

कच्छ †

स्वधर्ममेधः

शिर्डी (अहमदनगर)

साईनाथप्रभा

शिर्डी (सातारा)

चंद्रिका (२)

समरोरपूर (ता अशोले, अहमदनगर)

ज्ञानपथक †

साकोरी (ता कोरगाव, अहमदनगर)

साईं वाक्कुषा

सागली (महाराष्ट्र)

आदर्श (१)

स्नेह-जाणती

प्रगति आणि जिनविजय (१) †

सागली गजानन मिल्चा समाचार †

साग (गोवे)

आर्यविज्ञान

सातारा (महाराष्ट्र)

आयुर्मासा

आर्यहितैष्टु †

इस्लाम प्रकाश आणि मुस्लिम

महाराष्ट्र

मामोद्वार †

नामदेव (२) †

बालवीर

भारतवर्ष

महाराष्ट्र कोकिल (१)

महाराष्ट्रधर्ममाला

रत्नदीप

विनम

विणकर सेवक

विद्याभूषण

विद्याविनोद

शिक्षण

साधना

मुभाष्य चंद्रिका

स्वच्छदानदी गीतायेंदीपिका

हस (१)

सानतवाडी (रत्नागिरी)

कुब्जविहारी

मालवण पत्रिका †

सच्चिदानंद

साधी †

स्त्रीशिक्षणचंद्रिका

सीरोली (गोवे)

ब्राह्मण (२)

सुसेरी (ता खेड, रत्नागिरी)

कपारलावली (२)

सोलापूर (महाराष्ट्र)

अबलारक्षण

आर्य वनिता †

कृत्रिवत हितैषी †

चिंतामणी †

स्नेहोषक

जेन महाराष्ट्र महिला

ज्योतिर्भेदिर

ज्योतिष्य प्रकाश †

तेलंगू समाचार

दून (१)

धंदे शिक्षक (२)

पद्मशाली †

प्रभा निरण

प्रभावना †

भारतविश्वर

भावसारस्वतियंत्रोद्य (३)

मिथिलालास

मनोविहार †

विजय (२)

विचिघ्नज्ञानसंप्रदा †

विश्वप्राज्ञासमाज्ञेक्षति

धीरधैव (१)

वैद्यक मात्रिकार्णव †

वेण्यव

व्यापार उदीम (२) †

शरीर यत्र

शिवाजी विजय

शिक्षक मित्र (१)

शेत, शेतकी आणि शेतकरी †

सन्त सन्देश

संमति

सम्यक्त्ववर्षक †

श्रविय (१)

श्रविय (२)

हडी (ता मालवण, रत्नागिरी)

विश्रामिणी †

हिंमणघाट (वर्षी)

विलापक †
 वैद्यक संग्रह †
 व्यापारी महाराष्ट्र (२) †
 शास्त्र व कला †
 शिक्षक मित्र (२) †
 शेतकरी समाचार (वन्हाड)
 समाधिणी †

समालोचन †
 सुंदरी †
 सुशेध इंदु
 सुविचार †
 हॉस्पिटल असिस्टंट †
 हुमडबंधु †

मराठी नियतकालिकांची यादी

. ३ .

जीवनमानानुक्रमाने

या यादीची रचना त्या त्या जीवनमानान्या अंकांसाठी नियतकालिकांची एकसूत अक्षर निरुद्देश्यरी देऊन करण्यात आलेली आहे. जीवननामक उपात्त्या क्रमाने दिले आहेत.

वर्णनविभागात अनेक नियतकालिकांचे वेबळ प्रथमक, नित्यकांचे त्याहून जरा अधिक (पण एकादरीत पाहता अपेक्षेपेक्षा थोडेच) अंश, नोंदता आले. इतक्या अल्प जीवनमानाचा अनुक्रम न दाखता चार वर्गांचे व त्याहून अधिक जीवनमान नोंदण्याची मर्यादा या काहीपुस्तकी घादून घेतली आहे. त्यासाठी गृह्यणे ३ वर्गांची सरासरी १०६, २ वर्गांची १७१ व १ वर्गांची ४०१ आहे

येथे दाखल केलेले जीवन गृह्यणे (१) नियतकालिकांच्या पहिल्या वर्गापासून उच्च गृह्यणा श्रेण्यात वर्गापर्यंतचे जीवन. अथवा (२) १९५० सालाच्या गृह्यणे या मर्यादा मर्यादित गणनेत वेगारे अंशजीवन. ते संपूर्ण वर्षसत्येन नमूद केलेले आहे. सोपीसाठी श्रेण्याचे अपुरे वर पुरे झाले असे घटून तशी नोंद केली आहे.

(१) जानेवारी १९५१ च्या आत वर पडलेल्या, गृह्यणे ज्याच्या त्या मुक्तीतील श्रेण्या अंकांची सुस्पष्ट नोंद मिळाली अशा नियतकालिकांचे जीवन सरळ ** बरी लुग करून नोंदता आले. (२) १९५० सालानंतर 'पुढे चालू' ह्या निर्देशासाठी नियतकालिकांच्या नावामागे जीवनाच्या रकान्यात + (अधिक) असे चिन्ह केले आहे. (३) या दोन वसात न पडणाऱ्या नियतकालिकांची नोंद केवळ उपलब्ध अकांची वर्षमर्यादा घ्यानात घेऊन त्या त्या जीवनमानासाठी केलेली आढळेल, मान जीवनाच्या रकान्यात त्याच्या नावामागे ... असे अपूर्णतायुक्त चिन्ह केले आहे.

काही नियतकालिकांच्या जीवनात साप्ताहिक, मासिक, त्रैमासिक इत्यादि स्थित्यंतरे होतात. या प्रकारातानुसार त्यांच्या जीवनमानात विभागणी शक्य असते. तथापिही वर्णनविभागात दिलेली आहे, परंतु एकाच नियतकालिकाची अशी स्थित्यंतरे झाडी तरी त्या सर्वांमधून एकाच नावाचा व बहुधा समरूप अस्तित्वाचा भागा राहतो. अर्थात त्या नावाचे एकाच जीवनमान गणतीत घेण्यानेच यादीचा उद्देश सिद्धीस आणार हे उघड आहे. म्हणून त्याचे तसे संपूर्ण संचालित जीवन येथे दाखविलेले आढळेल.

काही नियतकालिकांची वर्णगणना सामान्य नियम सोडून केलेली आढळली अशा 'अत्यवस्थित' नोंदीची दखल यादी वेगळी प्यावी लागली आहे उदाहरणार्थ—'केरळकोविल आशि नवे मन्तर' हे अशी नवे जोडनाव अगून देखील वर्णगणना जुनीच चालू ठेविल्यामुळे त्याची जागा २८ वर्षांत ठेवून तेथेच त्याचे नवनामांकित जीवन पुन निराळ्या वसात दाखविले आहे. अशाच अन्य काही वस्तुस्थिति-दशक नोंदी वर्णन विभागाचे निरीक्षण घेण्याने उघड होण्यासारख्या आहेत.

उपलब्ध झालेली काही विशेष माहिती नमूद करण्याच्या दृष्टीने अगदी थोड्या नियतकालिकांचे १९५० नंतरचे जीवन वर्णनविभागात नोंदलेले आढळेल. उदाहरणार्थ—'समाजस्वास्थ्य' वा 'अंशु' (२) †; परंतु ते अवधानात्मक समजावे

७४ वर्षे	...	वत्सलान् मंदिर
.. बन्हाड शाळा-पत्रक	+	भारत इतिहास संशोधक मंडळ- त्रैमासिक
६८ वर्षे	२६ वर्षे	
.. विविधज्ञानविस्तार	...	आयुर्वेद
६१ वर्षे	...	निरोप्या
+ मराठी शाळापत्रक (२)	...	महाराष्ट्र सारस्वत (२), (३), (४)
५७ वर्षे	+	रामदास आणि रामदासी
... बालशोध सेवा	+	शिक्षक
५३ वर्षे	२८ वर्षे	
+ (?) जैनशोधक	...	(२) कैरळकोविल आणि नवे मन्वंतर
... श्यामाश्रय	+	प्रभु-प्रमात
... त्रियाची मेरीण	२६ वर्षे	
४९ वर्षे	...	कैरळकोविल (१), (२)
+ मिपगिलास	+	पुष्पार्थ
... लोकमित्र (१)	२४ वर्षे	
४५ वर्षे	+	मुळाचे मासिक
+ आनंद	+	सनातनस्यास्य
४४ वर्षे	२३ वर्षे	
... सच्छास्त्रप्रदीपक †	+	अंकुश (१)
४२ वर्षे	...	अमरलेखा
... काव्यरत्नावली	...	गोवर्धन
.. बालशोध (१), (२)	...	धर्मे शिक्षण
४१ वर्षे	+	प्राथमिक शिक्षण
+ चित्रमयजगत्	+	महाराष्ट्र साहित्य-पत्रिका (२)
+ शेतकी आणि शेतकरी	+	चंद्रकि प्रकाश
४० वर्षे	+	सृष्टिज्ञान
.. मासिक मनोरंजन	२२ वर्षे	
१९ वर्षे	...	आर्यमिरक्
... नामदेव	...	गेल्लमाडी (२)
१६ वर्षे	+	देवप्रकाश
+ व्यायाम	...	धर्मजायति
१४ वर्षे	+	भारतमित्र (२)
.. बालशोध (१)	+	यशवन्त
१३ वर्षे	...	समाज सुधारक
+ मिश्रसंस्कृत	...	साईलीला
१२ वर्षे	२१ वर्षे	
+ उग्रम	...	अंमलदार (१)
+ (१०८)+ ज्ञानोदय	...	भरद (१)
१० वर्षे		
+ किलोस्वर ('किलोस्वर खबर' सह)		

- ... सहविनार
+ स्त्री
२० वर्षे
... मातृवप
१९ वर्षे
... छत्रपती स्वाडट
+ शोधक
१८ वर्षे
+ शिक्षण-यंत्रिका
** (१) शेवकरी (१)
... धानदूत
१७ वर्षे
+ मनोहर
** मराठी शिक्षक
** मराठी ज्ञानप्रसारक
... विश्वब्राह्मण समाजोन्नति
+ (१) वेमव (२) †
१६ वर्षे
... नवजीवन (२)
... नवा शिक्षक
... मंडारी विजय
+ मन्वत्तर
** महाराष्ट्र चेंबर ऑफ कॉमर्सचे मासिक
सुलपन (१), (२) †
+ महाराष्ट्र-विस्तार
+ उत्पत्त्या
+ सहाद्री
... धानवृत्त
१५ वर्षे
... कुडली विज्ञान
** ध्रुव
** मराठी शालापत्रक (१)
+ महा राट्ट
+ सन्मित्रसमाचार
... सहकारी-मित्र
१४ वर्षे
+ आयुर्विद्या
... कादंबरी संग्रह
** काव्यसंग्रह
... न्यायबोध (२)
- + प्रेमनोव
** मनुकर (१)
... रामकृष्ण निकेतन
१३ वर्षे
... आत्मबोध
+ आरोग्यमंदिर
** कन्याशिक्षक
... त्वष्टा-सेवक
... पैसापंड (१), (२)
... प्रभु मासिक
... भारत धर्म (१), (२) (अव्यवस्थित
गणना : वर्ष, भाग-इत्यादि)
... भारत सेवक (२)
** महाराष्ट्र-साहित्य-यंत्रिका (१)
+ सुदण-प्रकाश
... सुसुधु
१२ वर्षे
** ग्रंथमाला
... ग्रामणी अर्थात खेड्यातील पुढारी
... (१) चिनरेळा
... ज्योतिर्माला (२)
+ (६) शारायकर
... नाशिक धर्मग्रन्थ
... निरीक्षक
... प्राविण्य
+ वाङ्मयशोभा
** शत्यदीपिका (१)
+ समर्थ
... स्वकुळ-साळी विजय
११ वर्षे
... उद्यान
** काव्येतिहास संग्रह
... खेळगडी (१)
... दिनकर
+ मालचंद्र
... (१) महाराष्ट्रीय चारस्वत व
महाराष्ट्र कवि
** लोकशिक्षण (२)
... शिक्षणप्रकाश
... सवात्री जीवन

- ** स्थानिक स्वराज्य
 ... सहकारी विदर्भ
 + हेतुकी
 १० वर्षे
 ... आदर्श वैश्य
 ... इस्पात
 ... खिस्तीनागरिक (१), (२) †
 ... गोड ब्राह्मण
 ... चित्रितक
 ... ज्योतिप्रकाश
 ... तेलगू समाचार
 ... दलित सेवक
 ... नवयुग
 ... मगिनी (२)
 + यास्यवस्थ
 ९ वर्षे
 ... अलकार
 ** फ्रिडमानी समाचार
 ** क्रिष्णेश्वर तनर
 ... तारा प्रकाश
 ... जिनविजय
 ** त्वष्टा
 ... बालमासिक
 ... माग्योदय (२)
 ... मेरुनिश्ल एजिनिभर
 ... (३) धन्दे जिनवरम् आणि राजहंस
 ... सद्धर्मदीप (१)
 ... समाजसेवक (१)
 ८ वर्षे
 + अभिरुचि
 ... आयुर्वेदमाहा
 ** आयुर्वेद
 ** इतिहास-समृद्ध
 ... कल्याण
 ... कान्ति शैलीसमाचार
 + गुरुदेव
 ... दर्यादिनी
 ... धनाशन
 ... नाट्यकार्य
 ** फलज्योतिषादर्भ

- ... बालाश्रम
 ... बालोद्यान
 ... ब्राह्मण (१)
 ... मराठा मित्र (१)
 ... महाराष्ट्र माध्यमिन
 ... रत्नाकर (१)
 + वसुध (२)
 ... वैश्य मासिक
 ** शिवणकला
 ** सरस्वती मंदिर
 ... सर्वसमृद्ध (१)
 ... धर्मियसंजीवनी
 ... धानसेवक
 ७ वर्षे
 ... आर्थधर्मदर्पण
 ** निबंधमाला
 ... प्रभाव (३)
 ... प्रमोदय
 ... प्राचीप्रभा
 ... माझारी-विहारी
 ... मालवशाहित्य (१)
 ... (२) मासिक समाचार
 ... यादव पत्रिका
 ... रणभूमि (१)
 ** लोकशिक्षण (१)
 ** विद्यार्थी (१)
 ... विनय
 ... शारदा (२)
 ... शिल्पकलाविज्ञान
 ... सत्यम
 ... समीक्षक (२)
 ... सुबोधमाला
 ... हेतुवाद समाचार
 ** जनमित्र
 ६ वर्षे
 ** आचार्य
 ... इस्पात मित्र
 ... श्रद्धाशील रत्न माला
 ... गौरवधर्ममाला
 ... ग्राम सेवा वृत्त

- ** चैतन्य
- ... टिळक महारिष्याच्य
- ... तरुणभारत
- ... रवदा तरुण
- ... दूत (१)
- ** दैतसिद्धांतकेसरी
- ... धन्वंतरि (१)
- ... धर्म निचार
- ... नागर शिक्षक
- ... नाट्यकथामाला
- ... नाभिक-समाचार
- ** नारद
- ... न्यायप्रकाश
- ... पुणे छापेनिक सभेचे मासिक पुस्तक
- ... पूर्णनिद
- ... पैसापट्टी
- ... प्रगति (१)
- ... भगवद्गीता (२)
- ... भागवतार्थदर्शन
- ... भारत भिन्न (१)
- ... महाराष्ट्र कृतीदल
- ... महाराष्ट्र-साहित्य
- ... लायब्ररी मिशलेनी
- ... विपक्व-सेवक
- ... विद्याविनोद
- ** विद्यामेवक (१), (२)
- ... शैव शास्त्राण
- ** पंडुदर्शनचिंतनिका
- ... संजीवनी (१), (२)
- + सपदा (१)
- ... सुवर्णमाला (२)
- ** स्फूर्ति (१)

- ** कावेरीहस्तदुम
- ... खानदेशनिन
- ... गिरणी समाचार
- ... जैन महाराष्ट्र महिला
- ** ज्योत्स्ना
- ... प्रेमाधिक समाचार
- ** दंभहारक
- ... दासबंध
- ... दानमित्र
- ... दुमाळदार
- ... देवत मासिक
- ... पत्रिका (१)
- ... पूर्णदु
- ** प्रतिमा (१)
- ** बृहन्महाराष्ट्र (१)
- ... भगिनी समाचार
- ... मधुकर (२)
- ... मनोरंजन आणि निबंधचंद्रिका
- ... मयूरकवि
- ... महाराष्ट्र-कवि
- ... महाराष्ट्र ग्रंथप्रकाश
- ... गाळी सेवक
- ... मुक्तपुष्कमाला
- + सुपवाणी
- ... राजवेद्य
- ... राजद्वेष (२)
- ... वन्दे दिनकरम्
- ... वागीश्वरी
- ** विहंगम
- ** वेदार्थयज्ञ
- ... वैद्ययुक्क
- ... शिक्षकाचा कैवरी
- ** शुभचिन्तनमासिक व चर्चासंवादी
- ... नानाविधसंग्रह
- ... शैवकीर्ति-मित्र
- ... शैवसमाचार
- ** सत्यदीपिका (२)
- ... समाज सेवक (२)
- ... सास्त्रदी
- ... शुभन (१)

- ** अभिप्राय समाचार
- ... अक्षमाला
- ** आर्य-धर्म (१)
- ... एस्पिरिस्टिक स्पूळ पेपर
- ... ऐतिहासिक नाट्यकथावली
- ... कला

४ वर्ष

- + सेवक (१)
- ... स्वयंसेवक
- + हंस (२)
- + हिंद
- ... ज्ञानमंदिर
- ... ज्ञानविलास
- ... ज्ञानसंग्रह (२)
- + (१) अकुश (२) †
- ... अबलामित्र (२)
- ... आद्यगोड ब्राह्मण
- + आपली शेती
- ... आपेघमरहस्य
- ... आपे मणिनी (२)
- ... आपेमित्र (१)
- ... आपेय †
- ... आहार
- ... इतिहास भागि ऐतिहासिक
- ... कविता संग्रह †
- ... काव्यायेंप्रकाश (२)
- ... कुशविहारी
- ... कुटली वर्णन
- + कुमार (३)
- ... कोल्हापूर समाचार
- ... एहिणी
- + ग्रामराज्य
- ... ग्रामशिक्षक
- ... चद्रिका (१)
- ... चित्ताकरेण
- ... जगदितेच्छु
- ... जननी
- ... ज्योतिर्भूषण भागि व्याख्यान ज्योतिष
- ... दिग्दर्शन
- ... देव प्रोचिनी
- ... धर्मे शिखर (२)
- ... धन्वंतरी (२)
- ... धर्मदीपिका
- + नरमारुत
- ... नाट्यकला (१)

- ** निवधचन्द्रिका
- ... पद्यबोध
- ... पराग
- + प्रगति (२)
- ... प्रभात (२)
- + प्रसाद
- ... चालोय (३)
- ... बाळवीर
- ... मगवा झेडा
- ... मडारी-हितवादी
- ... मद्रास
- ... भारतक्यासंग्रह
- ... भाष्यारक्षत्रियप्रबोध (३)
- ... मध्यसिद्धांतमुद्राकर (१)
- ... मध्यसिद्धांतमुद्राकर (२)
- ... मनोरमा
- ... मण्डा (१)
- ... मराठी श्रुतिबोध
- + महात्मा
- ... महाद्वार
- ... महाराष्ट्र कोषिक (२)
- ... महाराष्ट्र परिषद
- ... महाराष्ट्र शारदा
- ... मेसेज †
- + रोहिणी
- ... विजय (२)
- + विमा भागि व्याख्यान
- ... विधवाणी
- ... वैद्यक पूजा-पत्र
- + व्याख्यान-उद्योग
- ... शोध भागि शोध
- + संगीत-कला विहार
- ... सच्चरितमाला
- ... सजीवन (२)
- ... सजीवनी प्रकाश (१)
- ... हस्त
- ... शानचन्द्रोदय
- ... शालदीप
- ... शानासन

क्रम	वर्ग	द्वय पदार्थांचे वर्गीक	पृष्ठक
१७-	८ व्यवसाय — वकील	३४७-९२	५२८
१७-	९ व्यवसाय — विमा	३६८	५२८
१७-१०	व्यवसाय — वीणकर	६७७	५२८
१७-११	व्यवसाय — शिपी	६८७	५२८
१७-१२	व्यवसाय — सागरी	६३९	५२८
१७	१३ व्यवसाय — हॉस्पिटल असिस्टंट	३३१-८८	५२८
१८	सामाजिक विज्ञान	५००	५२८
१९	शिक्षण	३७०	५२८
१९-	० शिक्षण (साधारण)	३७०	५२८
१९-	१ शिक्षण — प्रशाळा	३७३	५२८
१९-	२ शिक्षण — प्राथमिक	३७२	५२८
१९-	३ शिक्षण — मॉड : साक्षरताप्रचार	३७४	५२९
१९-	४ शिक्षण — कालवीर	३६९	५२९
१९-	५ शिक्षण — महाविद्यालयीन	३७८-४	५२९
१९-	६ शिक्षण — मुली	३७६	५२९
१९-	७ शिक्षण — विद्यार्थी	३७१-१	५२९
१९-	८ शिक्षण — शिक्षक	३७१	५२९
२०	दोन्ही-गोरक्षक-ग्रामोद्धार	६३०, ६३५, ३२३-३५	५२९
२०-	१ गोरक्षक	६३७	५२९
२०-	२ ग्रामोद्धार	३२३-३५	५२९
२०-	३ शेती	६३०	५३०
२१	धार्मिक	३३१-८	५३०
२२	संस्कृत	०८९-१४६	५३०
२३	संकीर्ण (समिश्र)	०८९-१४६	५३०
२३	० संकीर्ण (साधारण)	०८९-१४६	५३०
२३-	१ संकीर्ण — अभ्यात्मनीति	११०	५३१
२३-	२ संकीर्ण — ग्रंथविशेष	०२८-१	५३१
२३-	३ संकीर्ण — नवमतवाद	१५९-९६	५३१
२३-	४ संकीर्ण — निबंध	०४९-१४६	५३१
२३-	५ संकीर्ण — नीतिगोष्ठ	१७०	५३१
२३-	६ संकीर्ण — राजकीय	३२०	५३१
२३-	७ संकीर्ण — राष्ट्रीय	३२९-९५४	५३२
२३-	८ संकीर्ण — साम्राज्य	८००	५३२
२३-	९ संकीर्ण — विषय	०८९-१४६	५३४
२३	१० संकीर्ण — व्यक्तिविचार	०१२	५३४
२३-११	संकीर्ण — संतकाव्य	०१२	५३४
२३-१२	संकीर्ण — साहित्यिक-संस्तुति	८९१-४६	५३४
२३	१३ संकीर्ण — अन्यप्रकार	०१२	५३५

क्रम	वर्ग	द्यूए पद्धतीचे वर्गीक	पृष्ठा
०४	संगीत-कला-विद्या	७८०	५३
२१	संप्रद-प्रकाशन	०८०	५३
१६	समा संरग-मंडळ	३६०	५३
२७	समाजसुधारणा	३०१	५४
२७- ०	समाजसुधारणा (साधारण)	३०१	५४
२७- १	समाजसुधारणा - उद्योग उत्कर्ष		
	उत्साह	६७०-६८९	५४
२७- २	समाजसुधारणा - चायति	३०१-५	५४
२७- ३	समाजसुधारणा - लोकजीवन	३०१-५	५४
२७- ४	समाजसुधारणा - सघटना	३०१-५	५४
२८	सरकारी प्रकाशने	६५५-५९	५४
२९	सदकार - स्थानिक स्वराज्य	३३४, ३५२	५४
२९- १	सहकार	३३४	५४
२९- २	स्थानिक स्वराज्य	३५२	५४
३०	खी	३९६	५४
३१	स्मारक-भूतद	—	५४
३२	द्विद्वितर-धर्म धनु	—	५४
३२- १	इस्लाम	२९६	५४
३२- २	इस्लाम	२९७	५४
३२- ३	ख्रिस्ती	२२०	५४
३३	कुछर-शिल्प-कला	७००	५४
३४	ज्ञान-समाज	३२३-३	५४
३५	अज्ञात विषयाची	—	५४

२. द्यूए दशांग वर्गीकरणपद्धतीप्रमाणे अनुक्रमणिका

येथील द्यूए पद्धतीचे वर्गीक दोळख आणि दाते यांच्या 'मराठी ग्रंथसूची'तील वर्गीकां सार न घेता दिलेले आहेत. यामुळे अद्ययावत काटेकोरपणा त्यात भादळणार नाही. वर्गीकापुढे दिले विषय पहिल्या अनुक्रमणिकेतील आहेत; द्यूएच्या सूचीतील नाहीत. अर्थात् कक्षातील निर्देश हे विषयाच स्वीकरणासाठी नमूद, तो विषय पहिल्या अनुक्रमणिकेत आणि पुढील मादीत काणत्या ठिकाणी वा मर सापडेल हे दर्शविण्यासाठीच आहे.

द्यूए वर्गीक	विषय	पृष्ठा	द्यूए वर्गीक	विषय	पृष्ठा
००१	संकीर्ण-ज्ञानप्रसार	५३५	०२८-१	संकीर्ण-ग्रंथनिरोप	५३
०१२	संकीर्ण-व्यक्तिविचार	५३४	०२८-५	बालसाहित्य	५०
०१२	संकीर्ण-सतनाश्रय	५३४	०४९-१४६	संकीर्ण-निश्च	५३
०२०	ग्रंथालये	५२१	०८०	संप्रद-प्रकाशन	५३

मराठी नियतकालिकांची यादी

. ४ .

विषयानुक्रमाने

प्रवृत्तिशोधक बाळग्येतिहासाची गरज भागविण्यासाठी केलेल्या या यादीत 'वर्गोक्तरणा'ची कोणतीही 'शास्त्रीय' पद्धति न स्वीकारिता सर्वांस सहज रुचणारी विषयगटवारी पत्करिली आहे. आणि त्या गटाचा क्रम मुबोष अक्षरविच्छेदवारीने लाविला आहे. बहुतांश नियतकालिकांचे समिष्ट स्वरूप ध्यानात घेऊन पुष्कळांचा उल्लेख अनेक वर्गांखाली कराना लागला.

मुख्य मथळे सहायानिरपेक्ष दिले. ज्याच्या पोटातील एकाच स्वप्नाची निदान पाच कालिके आढळली, त्याचा निराळा पोटवर्ग कल्पिला त्याहून बर्मा मिळाली ती तशीच मुरववर्गाखाली एकदम दिली किंवा परिस्थितीप्रमाणे तेथेच '(साधारण)' अशा निराळ्या समिष्ट गटात दाखविली. मान एकाच दृष्टिक्रात येणाऱ्या त्या यादीत त्याच्या नियतकालिकांचे विशिष्ट स्वरूप नानापुढे बसात दाखवून त्याची दाखल घेता येण्याची मुक्तता संपादिली आहे.

प्रशिक्षितांच्या परिचयाच्या डब्युए द्याय वर्गोक्तरण-पद्धतीचे वर्गोक्ती मंडळासाठी पहिल्या अनुक्रमणिकेत बरोबरीने दाखविले आहेत. आणि त्याशिवाय त्याच पद्धतीची अशी स्वतंत्र दुसरी अनुक्रमणिका पुढे दिली आहे.

१. विषयवर्गवारीची अनुक्रमणिका

क्रम	वर्ग	डब्युए पद्धतीचे वर्गोक्	पृष्ठांक
१ आरोग्य		६१३	५१९
१ ० आरोग्य (साधारण)		६१३	५१९
१ १ आरोग्य - लैंगिक		६१३-४९	५१९
२ इतिहास		९००	५२०
२- ० इतिहास (साधारण)		९००	५२०
२- १ इतिहास - साधने, चर्चा		९५४-००२	५२०
३ उद्योग-व्यापार धंदे		३३९, ६५०, ६७०-६८९	५२०
४ कामदा		३४०	५२१
५ काव्य		८९१-४६१	५२१
६ गूढविद्या		१३३	५२१
७ ग्रंथालये		०२०	५२१
८ तत्त्वज्ञान		१००	५२१
९ दलितोद्धार		३२३-३	५२१

क्रम	वर्ग	दृष्टा पद्धतीचे वर्गीक	पृष्ठांक
१० धर्म		२००	५२२
१०- ० धर्म (साधारण)		२१०	५२२
१०- १ धर्म - उपासना		२१७	५२२
१०- २ धर्म - तत्त्वज्ञान		२०१	५२२
१०- ३ धर्म - पथ		२९४-२७	५२२
१०- ४ धर्म - विशेष : जैन		२९४-३	५२२
१०- ५ धर्म - विशेष : थिऑलॉजिक		२१२	५२२
१०- ६ धर्म - विशेष : मागावत		२९४-२७	५२२
१०- ७ धर्म - विशेष : महाभारत		२९४-२७	५२२
१०- ८ धर्म - विशेष : लिंयायत		२९४-२७	५२२
१०- ९ धर्म - विशेष : धीरशैव		२९४-२७	५२२
१०-१० धर्म - विशेष : वेदिक		२९४-१	५२२
१०-११ धर्म - विशेष : जैन		२९४-२७	५२३
१०-१२ धर्म - शास्त्रार्थ		२९४-२४	५२३
१०-१३ धर्म - संप्रदाय		२९४-२७	५२३
१०-१४ धर्म - सत्सृति		२९४	५२३
११ प्रवेश (सेवासेत्र)		११५-४	५२३
१२ कलशोत्थि		१५९-९६१५३	५२४
१३ वाक्यसाहित्य		०२८-५	५२५
१४ मनोरजन		८९१-४६	५२५
१४- ० मनोरजन (साधारण)		८९१-४६	५२५
१४- १ मनोरजन - कथाकादंबरी		८९१-४६३	५२६
१४- २ मनोरजन - कथालघुकथा		८९१-४६३	५२६
१४- ३ मनोरजन - खेल (कोडी)		७९४	५२६
१४- ४ मनोरजन - खेल (जादू)		७९३-८	५२६
१४- ५ मनोरजन - चित्तरारक वाज्य		८९१-४६३	५२७
१४- ६ मनोरजन - नाटकनाट्य		८९१-४६३	५२७
१४- ७ मनोरजन - विनोद (व्यंग्यचित्रे)		८९१-४६७	५२७
१५ वर्गीय		३२३-३	५२७
१६ वैद्यक		६१०	५२७
१७ व्यवसाय		६७०-६८९	५२७
१७- १ व्यवसाय - वीर्तन		२९४-३५	५२७
१७- २ व्यवसाय - चित्रपट		७९१-४	५२७
१७- ३ व्यवसाय - छायाचित्रण		७७०	५२८
१७- ४ व्यवसाय - वादू हत्यादि		७९३-८	५२८
१७- ५ व्यवसाय - पोलिस		३६३-२	५२८
१७- ६ व्यवसाय - मुद्रण		६५५	५२८
१७- ७ व्यवसाय - मोटर		६२९-२	५२८

दृश्य वर्गोंक	विषय	पृष्ठांक	दृश्य वर्गोंक	विषय	पृष्ठांक
०८९.१४६	मंदलन	५३०	३२३.३	वर्गीय	५२७
०८९.१४६	मंकीर्ण (धर्मिध)	५३०	३२३.३	शांति-समान	५४४
०८९.१४६	संकीर्ण (साधारण)	५३०	३२३.३५	आमोदार (शेतीगोरक्षण-	
०८९.१४६	मंकीर्ण-नियम	५३४		आमोदार)	५२९
१००	संख्यान	५२१	३२९.९५४	संकीर्ण-राष्ट्रीय	५३२
११०	संकीर्ण-आत्मात्मनीति	५३१	३३१.८	धर्मिक	५३०
१३३	गृहविद्या	५२१	३३१.८८	व्यवसाय-हॉस्पिटल	
१५९.९६	संकीर्ण-नवमतवाद	५३१		असिस्टंट	५२८
१५९.९६ १५३	फरज्योविषय	५२४	३३४	सदकार (सहकार-	
१७०	संकीर्ण-नीतिभेष	१७०		स्थानिक स्वराज्य)	५४२
२००	धर्म	५२२	३३९	उद्योग (उद्योगवापार-	
२०१	धर्म-सत्यज्ञान	५२२		धंदे)	५२०
२१०	धर्म (साधारण)	५२२	३४०	कायदा	५२१
२१२	धर्म-विशेष : पिआँछाकि	५२२	३४७.९२	व्यवसाय-बकील	५२८
२१७	धर्म-उपासना	५२२	३५२	स्थानिक स्वराज्य (सहकार-	
२२०	विस्ती (हिंदितरधर्म बंधु)	५४३		स्थानिक स्वराज्य)	५४२
२९४	धर्म-संस्कृति	५२३	३६०	समा-संस्था-मंडळ	५३८
२९४.१	धर्म-विशेष : वेदिक	५२२	३६३.२	व्यवसाय-पोलिश	५२८
२९४.२४	धर्म-शास्त्रार्थ	५२३	३६८	व्यवसाय-विमा	५२८
२९४.२७	धर्म — पंथ	५२२	३६९	शिक्षण-पालवीर	५२९
२९४.२७	धर्म — विशेष : भागवत	५२२	३७०	शिक्षण	५२८
२९४.२७	धर्म-विशेष : महाभारत	५२२	३७०	शिक्षण (साधारण)	५२८
२९४.२७	धर्म-विशेष : गिआयत	५२२	३७१	शिक्षण-शिक्षक	५२९
२९४.२७	धर्म-विशेष : वीरशैव	५२२	३७१.१	शिक्षण-विद्यार्थी	५२९
२९४.२७	धर्म-विशेष : शैव	५२३	३७२	शिक्षण-प्राथमिक	५२८
२९४.२७	धर्म-संप्रदाय	५२३	३७३	शिक्षण-प्रद्याल	५२८
२९४.३	धर्म-विशेष : जैन	५२२	३७४	शिक्षण-प्रौढ : साधरता-	
२९४.३५	व्यवसाय-कीर्तन	५२७		प्रसार	५२९
२९६	इस्लाम (हिंदितरधर्म बंधु)	५४३	३७६	शिक्षण-मुली	५२९
२९७	इस्लाम (हिंदितरधर्म बंधु)	५४३	३७८.४	शिक्षण-महाविद्यालयीन	५२९
३०१	समाज सुधारणा	५४१	३९६	श्री	५४२
३०१	समाजसुधारणा (साधारण)	५४१	५००	शास्त्र विज्ञान	५२८
३०१.५	समाजसुधारणा-जागृति	५४१	६१०	वैद्यक	५२७
३०१.५	समाजसुधारणा-रचना	५४१	६१३	आरोग्य	५१९
	संपदना	५४१	६१३	आरोग्य (साधारण)	५१९
३०१.५	समाजसुधारणा-लोकजीवन	५४१	६१३.४९	आरोग्य-हैजिक	५१९
३२०	संकीर्ण-राजकीय	५३१	६२९.२	व्यवसाय-मोटर	५२८
३२३.३	दलितोदार	५२१	६३०	शेती (शेतीगोरक्षण -	
				आमोदार)	५३०

दृश्य वर्गिक	विषय	पृष्ठक	दृश्य वर्गिक	विषय	पृष्ठक
६३७	गोक्षण (दोर्तागोक्षण आमोद्धार)	५२९	७९३-८	व्ययसाय-जादू इत्यादि	५२८
६३९	व्ययसाय-सागरी	५२८	७९४	मनोरजन-खेळ (कोडी)	५२२
६५०	व्यापार (उद्योगव्यापार- घदे)	५२०	८००	सरीर्ण-वाङ्मय	५३२
६५५	व्ययसाय-मुद्रण	५२८	८९१-४६	मनोरजन	५२५
६५५-५९	सरसरी प्रकाशने	५४२	८९१-४६	मनोरजन (साधारण)	५२५
६७०-६८९	घदे (उद्योग-व्यापार- घदे)	५२०	८९१-४६	सरीर्ण-साहित्यकला-	
६७०-६८९	व्ययसाय	५२७	८९१-४६१	संस्कृति	५३४
६७०-६८९	समाजसुधारणा-उद्योगउत्कर्ष		८९१-४६२	फाम्य	५२१
६७०-६८९	उत्साह.	५४१	८९१-४६३	मनोरजन-नाटकनाट्य	५२७
६७७	व्ययसाय-वीणकर	५२८	८९१-४६३	मनोरजन-कथाकादंबरी	५२६
६८७	व्ययसाय-शिपी	५२८	८९१-४६३	मनोरजन-कथायुक्ता	५२६
७००	हुश्रशिक्षण	५४४	८९१-४६३	मनोरजन-त्रिस्तपारक	
७३०	व्ययसाय-छायाचित्रण	५२८	८९१-४६७	वाङ्मय	५२७
७८०	सरीर्ण-रत्ना विद्या	५३५	९००	मनोरजन-विनोद (व्ययचित्र)	५२७
७९१-४	व्ययसाय-चित्रपट	५२७	९००	इतिहास	५२०
७९३-८	मनोरजन-खेळ (जादू)	५२६	९१५-४	इतिहास (साधारण)	५२०
			९५४-००२	प्रदेश (सेवाक्षेत्र)	५२३
				इतिहास-साधने, चर्चा	५२०

१. आरोग्य

१-० आरोग्य (साधारण)

आयुर्वेदिक आरोग्यमार्ग † (खेडे)
 आरोग्य (१) (निसर्गोपचार)
 आरोग्य (२)
 आरोग्यदीप
 आहार (पाकशास्त्र)
 ग्रीडागण † (खेळ मैदानी ?)
 बननी
 जीवनज्योति (महारोग)
 नयन (डोळे)
 निसर्गोपचार (निसर्गोपचार)
 पथ्यबोध
 बालन-मासिक (बालसंगोपन)
 भाग्योदय (२)
 मिपगिलास (शास्त्रीय ज्ञान)

भेदजरलमाला

निकास (१)

व्यायाम (व्यायाम)
 शरीर यत्र (निसर्गोपचार)
 संकल (निसर्गोपचार)
 सजीवनी प्रकाश (१)
 हुबरोसेवक (पाकशास्त्र)
 शानमित्र (आहार, पाकशास्त्र)

१-१ आरोग्य-लैंगिक

जीवन
 दापत्य, जीवन, कला
 मस्ती
 यौवन
 रति
 ललना
 समाजस्वास्थ्य
 सवाओ जीवन

२. इतिहास

३. उद्योग-व्यापार-धंदे

२-० इतिहास (साधारण)

ऐतिहासिक नाटकमाला
(नाटकनाट्य)

ऐतिहासिक नाट्यकथावलि
(नाटकनाट्य)

गौड ब्राह्मण

गौडसारस्वत ब्राह्मण शांतिवृत्त

ग्रंथमाला

पराग

प्रमात (१)

बोधसागर

भारत - इतिहास - संशोधक - मंडळ-
त्रैमासिक (प्राचीन घाऊव)

भारतवर्ष

भाषांतर

रामदास आणि रामदासी

लोकहितवादी (१)

लोकहितवादी (२)

संशोधक

हिंदुस्थानाचा अर्वाचीन कोश

(कोश-चरित्र)

२-१ इतिहास-साधने, चर्चा

इतिहास आणि ऐतिहासिक

इतिहास संग्रह

ऐतिहासिक-लेख संग्रह

कायस्थग्रंथ्या इतिहासाची

साधने

काव्येतिहास संग्रह

ग्रंथमाला

भारत इतिहास-संशोधक मंडळ-

त्रैमासिक

भारतवर्ष

महाराष्ट्र-इतिहास

रामदास आणि रामदासी

संशोधक

उद्योग

उद्योग-प्रकाश

उद्योगोत्कर्ष † (१)

उद्योग

उद्योगी भारत † (१)

उपयुक्त निबंधसंग्रह

ऊस, गूळ आणि साखर

औद्योगिक महाराष्ट्र

कारागीर

चिनमय कृषीवृत्त

व्यापारभूषण आणि व्यापारज्योतिष
(ज्योतिष)

टेक्निकल एज्युकेशन किंवा धंदे-
शिक्षण †

दूत (१)

धंदेशिक्षक (१)

धंदेशिक्षक (२)

धंदेशिक्षण

नाविन्य †

वैसाखंड (२)

प्राविण्य

भारतलक्ष्मी

भारतोदय (स्वदेशी)

मराठा चॅ. ऑ. कॉ. अँड इंड. चे

मासिक वृत्त

महाराष्ट्र कृषीवृत्त

महाराष्ट्र चॅ. ऑफ कॉ. चे मासिक

मुद्रण (१), (२) †

मुद्रण-प्रकाश

मुद्रण सेवक

विणकर-सेवक

विमा आणि व्यापार

विविध

वैभव (२) †

व्यापार-उदीम (१)

व्यापार-उदीम (२) †

व्यापार-उद्योग

व्यापारी जगन्

व्यापारी महाराष्ट्र (१) †
 व्यापारी महाराष्ट्र (२) †
 व्यापारी मित्र
 शास्त्रीय जगत
 शिल्पकलाविशान
 संघटित महाराष्ट्र
 सपदा (१)
 हुन्नशिखण आणि कल्याण
 शान-समूह मासिक

४. कायदा

आशुमासिका †
 पनर † (कारमार)
 न्याय
 न्यायचक्र † (१)
 न्यायदर्पण †
 न्यायदीपिका
 न्यायनिर्णय
 न्यायप्रकाश
 न्यायप्रभा † (१)
 न्यायबोध (१) (उद्दू)
 न्यायबोध (२)
 न्यायलहरी
 न्यायाश्रम
 न्यायाश्रय
 न्यायास मदत
 वनिल्याचा साथी
 वकील (१)
 वकील (२)
 व्यापारी मित्र

५. काव्य

काव्यमुमुमानलि (ना. बा टिळक)
 काव्यरत्नावली (अर्वाचीन)
 खिस्ताश्रम †
 भागवत † (प्राचीन मराठी)
 रसवन्ती (अर्वाचीन)
 विविधविषयतरंगिणी (अर्वाचीन)
 शानचंद्रोदय (प्राचीन मराठी स्तुत)

६. गूढविद्या

बादू मंत्र तंत्र भूतपिशाचादि निर्णय
 पिशाच † (१)
 वैद्यक भौतिकार्ण † (मंत्रतंत्र)
 शानाजन (भूत-परलोक मृतसंभाषण)

७. ग्रंथालये

मराठी ग्रंथ संग्रहाळ (१)
 मराठी ग्रंथसंग्रहाळ (२)
 मराठीचिचे नगरी
 व्यापारी मित्रलेनी
 विश्वविहार
 साहित्य सहाकार

८. तत्त्वज्ञान

तत्त्वज्ञान-मंदिर

९. दलितोद्धार

आत्मोद्धार (२) †
 उद्धार (२) †
 गोमंतक मराठा (वेदयाव्यवसायनिर्मूलन)
 छत्रपति (मागासलेले समाज)
 धनता †
 तद्वर्ण बहिष्कृत †
 दलित दीपक †
 दलित भारत †
 दलित सेवक
 नवजीवन (३) †
 निराश्रित हिंदू नागरिक (अस्तृश्यवर्ग)
 पतितपावन † (१)
 पूजा (श्रमजीवी इत्यादि)
 प्रभा †
 बहिष्कृत भारत (१) †
 बहिष्कृत भारत (२) †
 बहिष्कृत मित्र †
 मराठा गायक मित्र (वाराणसी)
 मराठा दीनबधू
 मराठा मित्र (१) (मागासलेले समाज)
 मराठा समाचार † (मागासलेले वर्ग)

लोकमित्र (२) †
 धारांगना †
 धारांगना मित्र
 विटाळविशेषक (अस्पृश्यतानिवारण)
 विधायक (अस्पृश्यता निवारण)
 सारथी (३) †
 सिद्धार्थ (१), (२) † (अनुसूचित
 जाती)

सोमवंशीय मित्र †

१०. धर्म

१०-० धर्म (साधारण)

धर्म संस्थापक † (१)

१०-१ धर्म-उपासना

अंकुश (१)

अलंड समाधान

दत्तप्रावादिक आनंदवल्लीमित्र

मासिक †

मुमुक्षु

१०-२ धर्म-तत्त्वज्ञान

आचार्य (दर्शने)

आचार्य आणि वर्णाश्रमधर्म

आचार्यकुल

आध्यात्मिक ज्ञानरत्नावली

उपनिषत्त्वतामणि (उपनिषदे, योग)

द्वैतसिद्धांतकेसरी (वैष्णव)

प्रेमबोध (भक्ति)

मत्तिरहस्य †

मध्वसिद्धांतमुधाकर (१) (द्वैत)

मध्वसिद्धांतमुधाकर (२) (वैष्णव)

मध्वसिद्धांतमुधाकर (३) (माध्व)

योगमार्गप्रदीप (योग)

योगरहस्य (योग)

विद्यार्थी (१)

सद्भक्ति प्रकाश (भक्ति)

संन्यासी (योग)

समाधान (वेदिक)

स्वधर्मसेवा (वैष्णव)

स्वाध्याय (१) (वेदिक)

१०-३ धर्म पंथ

ज्ञानदीप (एकेभरी ब्रह्मो)

वारकरी † (१)

१०-४ धर्म-विशेष : जैन

जैनधर्मप्रकाश †

जैनेतिहाससार

जैनोन्नति

बन्धे चिनवरम्

सद्धर्म †

सार्य धर्म

सैतनाळ-जाग्रति

१०-५ धर्म-विशेष : चिआँलॉफी

भवतार

तत्त्वविवेचक

धर्मजाग्रति

मायेश विजय

१०-६ धर्म-विशेष : भागवत

शिवाजी †

१०-७ धर्म-विशेष : महानुभाव

महानुभाव (१)

महानुभाव (२) †

ज्ञानसिंह

१०-८ धर्म-विशेष : लिंगायत

लिंगायत धर्मप्रकाश

विजय (२)

शिक्षणप्रकाश

१०-९ धर्म-विशेष : वीरशैव

मुक्तगुच्छमाला

वीरशैव (२) †

वीरशैव केसरी †

वीरशैव धर्मप्रकाश

वीरशैव धर्मरहस्य

वीरशैवमतप्रकाश

वीरशैव-संजीविनी

१०-१० धर्म-विशेष : वेदिक

धर्मकेसरी

पुराणमंत्रवादी

पुरपाथे

ब्रह्मविद्यामंत्रपरममाण्य (प्राचीन मंत्र
विवरण)

वेदातज्ञानप्रकाश

१०-११ धर्म-विशेष : शैव

शैव ब्राह्मण

१०-१२ धर्म-शास्त्रार्थ

आर्यधर्मदीपक (न्यायालयीन)

१०-१३ धर्म-संप्रदाय

आत्मबोध (नाथमाधवमहाराज
विनूदकर)

माणिक प्रभु (माणिकप्रभु)

१०-१४ धर्म-संस्कृति

आर्य-धर्म (१) (प्रचार)

आर्य-धर्म (२) (प्रचार)

आर्यधर्मदर्पण

आर्यधर्मरहस्य

उद्देशचक्रिका (ख्रिस्तीमतखंडन)

ऋषि

गुरुदेश

गुरुपुथ्य (स्वभाषा)

जगदीश † (सकीर्ण)

दमहाक (ख्रिस्तधर्मविरोध)

दिनकर

धर्म † (सकीर्ण)

धर्ममार्तंड † (सकीर्ण)

धर्म विचार

नवा मनु

प्रेरणा

ब्रह्मकर्म-प्रदीप (सविशेषन नित्यकर्म)

ब्राह्मण अथवा ब्रह्मवादी † (हिंदु)

भागवतधर्म (आर्य, पुराणार्थ)

भारतधर्म (१)

भारतधर्म (२)

महाराष्ट्रधर्ममाला (महाराष्ट्रधर्म)

राजमार्ग (२) †

वसुधैव कुटुम्बक

वागीश्वरी -

विचार लहरी † (ख्रिस्तीमतखंडन)

विश्वकर्मधर्मजीर्णोद्धार

विश्व-रहस्य

वेदोक्त सद्धर्मविचार

वेदिकधर्म (वेदिक)

वेदिकधर्म व महात्म्याचे बोल (वेदिक)

सच्चरितमाला

संताने बोल (मिशनन्यास तोड)

सत्यबोधिनी

सद्धर्मदीप (३)

सद्धर्मदीपिका (ख्रिस्ती मत खंडन)

समाज जीवन (शास्त्रीय विवेचन)

साईनाथप्रभा (साईनाथ)

सिद्धान्त हृदय (सुखी संसार)

स्वधर्म (२) †

हंस (१) (असृष्ट्योद्धार-विरोध)

हिंदु धर्मविवेचक (मिशनन्याचे खंडन)

ज्ञानाज्जन (प्रचार, खंडन)

११. प्रदेश (सेवाक्षेत्र)

उत्तर कानडा

शारदा (२)

औंध सस्थान

भीमिराव

कराची

विभ्राति (१)

कोल्हापूर

कोल्हापूर समाचार

गोमंतक

गोमंतक

आमचे गोवे † (कोकणी)

गोमंतक मराठा

नवजीवन (१)

नवे गोवे

नारितोदय

प्रभात (१)

प्राचीप्रभा

खर्जे गोवा †

बृहन्महाराष्ट्र

बृहन्महाराष्ट्र (१)

बृहन्महाराष्ट्र (२)

बृहन्महाराष्ट्रीय

महाराष्ट्र परिचय

महाराष्ट्र विस्तार

समाजपत्रिका †

	द्वित्वित्त (१)	वीरशैवोक्तं-विचारमाला (दक्षिण महाराष्ट्र)
भारत	मराठा चेंबर ऑफ् कॉमर्स अँड इंडस्ट्रीजचे मासिक वृत्त मुपमा (नवा)	व्यापार-उद्योग व्यापारी जगत् संचटित महाराष्ट्र संपदा (१) समाज-सेवक (२) स्वयंसेवक (एकाकरण)
मध्यप्रदेश	ग्राम सेवा-वृत्त (वर्धा तहसिल) न्यायदर्पण † शालावृत्त शिक्षण मार्ग दर्शन	मालवण मालवणपत्रिका †
मध्यभारत	मन्दार (२) मार्तंड (१) (मालवा) मालववाहित्य (१) मालववाहित्य (२)	रशिया बन्हाड मालवी पुढारी वर्णो जनपदसमापत्रिका † (वर्णो) सहकारी विदर्भ साथी साथी समाचार †
मराठवाडा	प्रतिमा (२)	हैद्राबाद (दक्षिण) न्याय शारदा विलास
महाराष्ट्र	अलंकार इस्लाम प्रकाश आणि मुस्लिम महाराष्ट्र इस्लाम-विषय (दक्षिण महाराष्ट्र) औद्योगिक महाराष्ट्र कौक्कण दीवीसमाचार (कोक्कण) जय महाराष्ट्र † (१) जैन महाराष्ट्र महिला नवा महाराष्ट्र प्रदीप प्रमोद (कोक्कण) प्रवाद प्राविप्य भगीरथ भारत कुमार (मुंबई कोक्कण) मंदिर महा-राष्ट्र महाराष्ट्र उत्तर्य महाराष्ट्र चेंबर ऑफ् कॉमर्सचे मासिक मुख्य (१), (२) † महाराष्ट्र भगवी महाराष्ट्र रिब्यू † (१) लोकशिक्षण (२)	१२. फलज्योतिष मुंडली वर्णन मुंडली विद्यान श्रद्धाधिकार † वाक्कुसुम ज्योतिःप्रकाश ज्योतिर्वर्णनविवेक ज्योतिर्भूषण आणि व्यापार ज्योतिष ज्योतिर्मंदिर ज्योतिर्माला (१) ज्योतिर्माला (२) ज्योतिर्विषय (१) ज्योतिर्विषय (२) ज्योतिर्विद्याभूषण ज्योतिष पत्रिका ज्योतिषप्रभा ज्योतिषपरामर्शकार ज्योतिषविद्याप्रसारक

ज्योतिष समाचार †
ज्योतिष्वत्सव
ज्योतिष्य प्रकाश † (१)
पत्रिका (१), (२) †
फलज्योतिषादर्श
मनिय्य पत्रिका † (१)
समुद्र
हर्षल

१३. बाल साहित्य

आदर्श (१)
आनंद
आनंदलहरी (१)
आमचा बालमित्र †
आर्यशिशु
किशोर
कुमार (१)
कुमार (२) (ग्रीड मुले, मुली)
कुमार (३)
खेळगडी (१)
खेळगडी (२)
बालक (१)
बालक (२)
बालक (३) †
बालक मंदिर
बालबोध (१)
बालबोध (२)
बालबोध (३)
बालबोध मेवा
बालमासिक
बालमित्र
बाल-वसत (साहित्य)
बालविचार †
बालविहार †
बालसन्मित्र †
बालसुमित्र
बालोद्यान
बालोन्नति †
बालमित्र (१)
बालमित्र (२)

भारतकिशोर (ग्रीड मुले, मुली)
भारत कुमार (कुमार)
मुलाचा खाऊ †
मुलाचे मासिक (ग्रीड विद्यार्थी)
भोदक
विद्या (लहान मुले)
विद्यार्थि मित्र
छात्रदीपिका (१)
सुमन (१)
सुमन (२)
हिंदकुमारी (मुली)

१४. मनोरंजन

१४-० मनोरंजन (साधारण)

अरण्यपंडित (सनातनी कल)
आनंद-धुवन
आर्या भावतील सुरस व चमत्कारिक
गोष्टी
आर्यमित्र (३)
आर्यसत्रिय
उद्यान
करमणूक
कुटुंब करमणूक
कुटुंबशिक्षक (बोधनीति)
चेतकी
केरळकोविळ (१)
केरळकोविळ (२)
केरळकोविळ आणि नवे मन्वतर
गुरुकृष्णार्णव अथवा चार घटका मोज
गुलजार गुलहोसी (भीतिबोध)
ग्रंथरत्नाकर
चंद्रिका (१)
चंद्रिका (२)
चित्तबोधक
चित्ताकर्षण
दीपमाला (कादंबरी)
घनुष्य
नवजीवन (२)
नाट्यकथासंग्रह
पुष्पगुच्छ (२)

प्रबुद्ध महाराष्ट्र
 प्रमा निरण
 बभ्रुवृत्त
 बहुश्रुत आणि व्यापारवृत्ति
 भाग्योदय (१)
 भारत
 भूल (१) † (१)
 मधुकर (१)
 मधुकर (२)
 मनोविहार
 मनोरञ्जकमित्र
 मनोरञ्जन
 मनोविनोद
 मनोहर
 मनोहरण
 मनोहरमाला
 मन्वतर
 मराठा (२)
 महाराष्ट्र यात्रिकलास
 माधुरी (१)
 मातंड (१)
 मासिक मनोरञ्जन
 मोहिनी
 यशवन्त (सुसंस्कृत)
 रजन
 रजनमञ्जरी
 रजनमाला †
 रम्यकथा (१)
 रसिक रजन
 रसिकविलास
 रसिक विहार
 रसिकोद्यान
 लोक-रञ्जक
 लोक-रजन
 वसंत विहार
 विकास (१)
 विश्वाति (२)
 श्रीखण्ड
 समाजादर्श †
 सुबोध इदु

सुमाप्य चद्रिका
 सुमार्गदर्शक
 सुवर्ण

१४-१ मनोरञ्जन-कथाकादंबरी
 कादंबरी †
 कादंबरीकलाप (रेनॉल्ड्स भाषातरे)
 कादंबरीकल्पद्रुम (भाषातरे)
 कादंबरीसंग्रह
 जगमित्र
 दूत (२) †
 नाट्यकथार्णव
 प्रेमोद्यान
 मकरद (१) (भाषातरे)
 स्फूर्ति (१)

१४-२ मनोरञ्जन-कथाळघुक्रिया
 कथा-कलाप † (१)
 कथाकल्पद्रुम
 कथारत्नावलि (१) (बोधनीति)
 कथारत्नावलि (२) (बोधनीति)
 प्रवासी
 भारतीय कथाकलाप
 रम्यकथा (२) (रहस्यकथा)
 विखाषा

१४-३ मनोरञ्जन-खेळ (फोडी)
 कूटस्नेही † (१)
 कुटु † (१)
 कोडे तर्कशास्त्र † (१)
 कोडे सहायक † (१)
 कोडे स्वप्न † (१)
 कोड्याकडून उत्तराकडे †
 कोड्याचा उत्तराकडे †
 बघीस † (१)
 मदतगार † (१)
 यशस्वी सहायक † (१)
 शब्दसूटवृत्त †
 सहायगार † (१)

१४-४ मनोरञ्जन-खेळ (जादू)
 जादूचे मासिक
 जादू मन-चम भूतविद्याचादि
 निर्णय

पुष्पगुच्छ (१) (+ बुद्धिबल)

सुहृन्मित्र †

हिंदी बादुगार †

१४-५ मनोरंजन-चित्तरथारक चाटग्रय
मागिक

१४-६ मनोरंजन-नाटकनाट्य

ऐतिहासिक नाटकमाला

ऐतिहासिक नाट्यकथावलि

ज्यामित्र

नाटकी

नाट्यकथामाला

नाट्यकथार्णव

नाट्यमाला

रामभूमि (१)

रामभूमि (२)

लोकनाट्य (लोकनाट्य)

संगीत नाट्यमालिका †

१४-७ मनोरंजन-विनोद (व्यंग्यचित्रे)

आनंद हहरी (१) †

उद्धास

भूत (२) †

सुबईषच

विनोद †

विनोदी मित्र

सिन्धु दीप

हास्यकौतुकसंग्रह

हास्यविनोद

१५. वर्गीय

उत्कर्ष (बहुजनसमाज)

घरमालक सय पत्रिका †

दुमालदार

राष्ट्रोदय (२) † (बहुजनसमाज)

सुबोधमाला (बहुजनसमाज)

धनिय (१) (बहुजनसमाज)

१६. वैद्यक

आयुर्मीमांसा

आयुर्विद्या

आयुर्वेद

आयुर्वेदचिकित्सक

आयुर्वेदपत्रिका †

आयुर्वेदरहस्य

आयुर्वेदिक आरोग्यमार्ग †

आराम (वैद्यशास्त्र)

आरोग्यमंदिर

आर्यमित्र

आर्यवैद्य

आर्यवैद्यकादर्श

आर्य सजीवन † (आर्य व

पाश्चिमात्य)

औषधी युग † (धनस्पती)

चरकसंहिता (प्रथ)

चिकित्सक

चिकित्सा

धन्वतरि (१)

धन्वतरि (२)

पुरातन वैद्यक ग्रन्थसंग्रह † (प्रथ)

मिषमिषास

मेघवरलनाला

राजवैद्य

वैद्यक

वैद्यक पूना पत्र

वैद्यक मात्रिकार्णव †

वैद्यक संग्रह †

वैद्यमित्र

सर्व वृत्त (आयुर्वेदसेवासव)

सजीवनी प्रकाश (१)

सत्यबोधिनी (अर्वाचीन वैद्यक)

१७. व्यवसाय

१७-१ व्यवसाय-कीर्तन

कीर्तन (१)

कीर्तन (२) (आख्यान)

चैतन्य

नारद

सच्चिदानंद

हरिदास (२)

१७-२ व्यवसाय-चित्रपट

कलाकार †

कलावर्तमान †

चलित सृष्टि

चित्रपट

चित्ररेखा

बोल्सपट

१७-३ व्यवसाय-छायालेखन
छायालेखन१७-४ व्यवसाय-जादू
जादूचे मासिक
हिंदी जादुगार †१७-५ व्यवसाय-पोलिश
बैबि पोलिश †१७-६ व्यवसाय-मुद्रण
मुद्रण प्रकाश
मुद्रण सेवक१७-७ व्यवसाय-मोटर
मोटर †१७-८ व्यवसाय-बकिल
बकिलवा साथी१७-९ व्यवसाय-विमा
देशी विमा †
घनावन
मद्रायु
विमा आणि व्यापार
विमा जगत
सहाद्री विमाजगत †१७-१० व्यवसाय-वीणकर
हवकुळ-साळी विजय१७-११ व्यवसाय-शिंपी
कला-समूह
झारापकर (?)
व्यापारी शिंपी
शिवणकला१७-१२ व्यवसाय-सागरी
दर्याबंदी
दर्यासारंग१७-१३ व्यवसाय-हॉस्पिटल असिस्टंट
हॉस्पिटल असिस्टंट †

१८. शास्त्र-विज्ञान

• नाविन्य †

शास्त्र व कला

शास्त्रीय जगत

सिद्धपदार्थशास्त्र

सृष्टिज्ञान (१)

सृष्टिज्ञान (२)

१९. शिक्षण

१९-० शिक्षण (साधारण)

अध्यापक व परीक्षक (संस्कृत भाषा)

कलाशिक्षण (कला)

कुटुंबशिक्षण

टेक्निकल एज्युकेशन किंवा बंदे-

शिक्षण † (तात्त्विक, बंदे)

नवे अध्यापन

नागर शिक्षक (१)

प्रकाश (२) (सनातनशिक्षण)

मालाकार

राजहंस (१) (व्यावहारिक)

लोकशिक्षण (१) (राष्ट्रीय)

लोकशिक्षण (२)

विद्याप्रसार (२) †

विनय

शिक्षक (बहुजनसमाज)

समीक्षक (१)

संस्कृत शिक्षक (संस्कृत)

सेवक (१)

सेवक (२) † (?)

स्त्रीशिक्षणचटिका (स्त्री)

हुन्नरशिक्षण आणि कलापाठ (कला)

१९-१ शिक्षण-प्रदाला

अध्यापन (१)

अध्यापन (२)

एलिफेन्टन स्कूल पेर

शिक्षण मार्ग दर्शन

१९-२ शिक्षण-प्राथमिक

अध्यापन (१)

अध्यापन (२)

अमरलेखा
कुमारवय (उगवत्या भाशाचे)
गुरुजी †
जीवन शिक्षण †
नवा शिक्षक (ग्रामीण)
पुणे पाठशालापत्रक
प्राथमिक शिक्षक
प्राथमिक शिक्षण
बालक मंदिर (बाल)
बालोन्नति † (बाल)
बालशिक्षक † (बाल)
मराठी शालापत्रक (१)
मराठी शालापत्रक (२)
मराठी शिक्षक
वर्षा शिक्षण (वर्षा)
बन्हाड शाला-पत्रक
शारदामंदिर अथवा निजामशाला-
पत्रक
शाला-मंदिर
शाला-नृत्त
शिक्षक मित्र (१)
शिक्षण
शिक्षण-यंत्रिना (शिशु, गॅटेसरी)
सेवक (२) (नई तालीम वर्षा)

१९-३ शिक्षण-प्रौढ : साक्षरताप्रसार

आमचे गाव †
ख्रिस्ती जीवन प्रकाश †
ग्रामशिक्षक
मन्वंतर
साक्षरता दीप †
सोबती

१९-४ शिक्षण-बालवीर

छत्रपती स्काउट
बालवीर
भारत कुमार

१९-५ शिक्षण-महाविद्यालयीन

कालेज युग
टिळक महाविद्यालय

१९-६ शिक्षण-मुली

कन्याशिक्षक

बालिकादर्श

सुमित्र

१९-७ शिक्षण-विद्यार्थी

कुंजविहारी
गोमतक
जैनविद्यार्थी मंडळ त्रैमासिक
तरुण भारत (संघटना)
बालिकादर्श
विकास (२) †
विचारदर्पण †
विद्यार्थी जीवन
विद्यार्थी (२)
विवेक †
सचिन विवेक †

१९-८ शिक्षण-शिक्षक

इच्छाशिक्षक (संघटना)
टीचर † (?)
नागर शिक्षक (?)
विदर्भ शिक्षक
शिक्षक मित्र (२) †
शिक्षकाचा कैबारी (प्राथमिक शिक्षक)
शिक्षकाचे विचार (व्यवसाय)
सदेश (?)

२०. शेती-गोरक्षन-ग्रामोद्धार

२०-१ गोरक्षन

गोधन
गोरक्षन †
गोरक्षा †
गोसेवक †
गोवर्धन
गोवर्धनमाला
सजय (१)

२०-२ ग्रामोद्धार

गावची † (?)
ग्रामणी अर्थात खेड्यातील पुढारी
ग्रामराज्य
ग्रामसेवक (१)
ग्रामसेवक (२) †
ग्रामसेवक अथवा हळिळय आळु

ग्राम सेवा वृत्त
ग्रामोदार †
मोळा शेतकरी
रयत
शेतकरी (२)
शेतकरी मित्र
शेतकी आणि शेतकरी
संजय (१)
स्वायत्त

२०-३ शेती

आपली शेती
किरसानी व परस्पर साहाय्यकारी
समाचार
किरसानी समाचार
कुणारी
कुणारी बदल † (१)
कृषिकर्मप्रकाश
कृषिकारक † (१)
कृषिकल हितैषी † (१)
कौकण शेतीसमाचार
गावकरी (वेडे राहणी)
चतुष्पाद आणि कृषिकर्म
चित्रमय कृषीवृत्त
मोळा शेतकरी
महाराष्ट्र कृषीवृत्त
विदर्भाचा शेतकरी
शास्त्रीय जगत्
शिवाजी विजय
शेत, शेतकी आणि शेतकरी †
शेतकरी (१)
शेतकरी (२)
शेतकरी मित्र
शेतकरी समाचार
शेतकी †
शेतकी आणि शेतकरी
शेतकीविषयी विमाही पुस्तक
शेतकी सुधारणा
संजय (१)
सत्यप्रकाश (१) (दानताची गोष्टी)
सहकारी विदर्भ

२१. श्रमिक

आद्या (सकीर्ण वाङ्मय)
एग्रेस मिल्स कामगार पत्रिका †
कामगार † (श्रमिक कल्याण †)
कामगार उदय † (कल्याण)
कामगार समाचार † (मालक सलोखा,
मुले)
गिरणी समाचार
दीनमित्र (शेतकरी कामगरी)
दूत पत्रिका (पोस्ट खाते)
नवे जग (२) (कम्मुनिस्ट)
पाचजन्य (शेतकरी कामगरी)
पूजा
पोस्ट ऑफिस † (पोस्टल यूनिभन)
मजूर
युनिसिपल कामगार † (१)
रेल्वे कामगार †
रेल्वे मजदूर †
श्रमिक महिला
समाजसेवक (१)
सोवती
हॉस्पिटल असिस्टंट †

२२. संकलन

अभिप्राय संग्रहक
जासद (जाहिराती)
जाहीर भारत (जाहिराती)
नरनीव † (सकीर्ण †)
महाद्वार (सकीर्ण)
महाराष्ट्र विचारदर्शन (सकीर्ण)
मासिकवृत्तनामा अथवा विविधविषय.
सुधा (वाङ्मय व वृत्त)
संप्रति महाप्राह (सद्योग व्यापार)
साहित्यसंग्रह (सकीर्ण)
ज्ञानदर्शन (वाङ्मय वृत्त)

२३. संकीर्ण (संमिश्र)

२३-० संकीर्ण (संस्मरण)
आर्यभट्ट (१) (साधुपुत्री)
आर्यविज्ञान (आर्यसंस्कृति)

उज्ज्वल (राष्ट्रभाषा हिंदी)
 उषा (१) (वेदपुराणे)
 जीवदया † (यशुदया)
 देवनागर † (लिपी प्रचार)
 नवमत † (!)
 नवे गोम (कोक्णी)
 नाटक † (नाट्यनाटक)
 नाट्यकला (१) (नाट्यनाटक)
 नाट्यकला (२) † (नाट्यनाटक)
 पुराणमतवादी (संस्कृति)
 प्रकुल्लता (!)
 भागवतधर्मे (संस्कृति)
 राष्ट्रधर्मे (संस्कृत लेख एक)
 विद्याविनोद (पुराणसार)
 विवेकपादी † (प्रचलित विषय)
 शास्त्रीय जगत् (शास्त्रीय)
 सजय (२) † (संस्कृति)
 स्वाध्याय (१) (धर्म)

२३-१ संकीर्ण-अध्यात्मनीति

आत्मोन्नति (१)
 आत्मोन्नति (२)
 दिव्यजीवन
 रामदासी
 विध्वंस (परमार्थ)
 सत्त्व
 संजीवन (४)
 संत प्रभा
 सद्बोधामृत
 सापना
 स्वाध्याय (२)

२३-२ संकीर्ण-ग्रंथविशेष

दासबोध (दासबोध)
 पांचजन्य (भगवद्गीता)
 भगवद्गीता (१) (भगवद्गीता)
 भगवद्गीता (२) (भगवद्गीता)
 ज्ञानदेवी मासिक (ज्ञानेश्वरी)

२३-३ संकीर्ण-नवमतवाद

अभंकार
 प्रकाश (१) (नवमतवादविरोध)
 प्रबोधन (१)

प्रबोधन (२)

मस्ती (पुरोगामी)

२३-४ संकीर्ण-निबंध

उपयुक्त निबंधसंग्रह
 निबंधचंद्रिका
 निबंधमाला
 निबंधसार
 मनोरंजन आणि निबंधचंद्रिका

२३-५ संकीर्ण-नीतिविषय

कर्मयोगी †
 नीत्युपदेशक
 सन्मति
 सद्बिचार †
 सन्मार्गप्रकाश †
 सार्वजनिक
 सुधाकर
 सुविचारसमागम
 स्त्री सद्बोध चिंतामणी
 हरिदास (१)
 ज्ञानमंदिर

२३-६ संकीर्ण-राजकीय

अराधित
 ई. ई. अ. सभेचे मराठी मासिक
 पुस्तक (माझतारित)
 कर्तव्यजायति (१)
 कर्मयोगी (१)
 गोसेवक †
 नवे जग (१)
 नवे जग (२) (कम्युनिस्ट)
 पुणे सार्वजनिक सभेचे मासिक पुस्तक
 प्रदीप (महात्मा गांधी, जयप्रकाश व
 सानेगुरुजी यांचे विचार)

मगवा हॅटा

भारत-सेवक (२)

महाराष्ट्रप्रगती

मुस्लिम †

मेसेज †

राष्ट्र भक्त (राष्ट्रसमा)

राष्ट्रसुख

विक्रम

विवेकसादी † (प्रचलित विषय)
 विशाल भारत † (प्रचलित प्रश्न)
 विश्ववृत्त
 साप्ती समाचार †
 स्वधर्म (१) (हिंदुसमा)

२३-७ संकीर्ण-राष्ट्रीय

आत्मोद्धार (१)
 तरुण भारत
 पुरुषार्थ
 पेंसाफड (१)
 प्रमोद
 राष्ट्रधर्म
 राष्ट्रबोध
 राष्ट्रोदय (१)
 लोकमान्य (राष्ट्रीयसमा)
 लोकशिक्षण (१)
 वाग्विलास (१)
 शिवाजी † (मराठे)
 सद्धर्मदीप (३)
 सप्तिकाल (१)
 समालोचक
 सुप्रभा (पुरोगामी)

२३-८ संकीर्ण-वाङ्मय

अरुण
 अरुणमाला (बाललेखकाचे लेख)
 आनंदवहरी (२) †
 आभवे गोवे † (१)
 आर्यविज्ञान (आर्यसंस्कृति)
 आर्यहितेष्टु †
 आर्यावर्त
 उज्ज्वल
 उदय (१)
 उपयुक्त मासिक संप्रह
 उप काल
 उप कालमाला
 उपा (२)
 कलादर्श
 कला विकास
 कादंबरी संप्रह (स्वदेशाभिमाना)
 काव्यनाटकदर्श

काव्यारविंद †
 कुचविहारी
 खानदेशमित्र
 खिस्ती नागरिक (२) †
 गुह्यपुण्य
 ज्योति
 ज्योतिप्रकाश
 ज्वाला
 झारापकर
 तरुण मित्र
 तिमिरहरण
 निविक्रम (१), (२) †
 दत्तभाषादिक आनंदवहरीमित्र
 मासिक †

दीपज्योत
 ध्रुव
 नवे मन्वन्तर
 नादनिनाद
 नानालहरी
 निर्झर
 निशा
 नीरझोळास
 पारिजात
 पालवी
 पुष्पावलि †
 पूर्णानंद
 पूर्णदु
 प्रतिभा (१) (वाङ्मयीन सळवळी)
 प्रभात (२)
 प्रभात (३)
 प्रभु-सेवक
 प्राविण्य
 बालबोध (१)
 बालबोध (२)
 बालमुनित्र
 बालाङ्कुर
 झरारी
 भारत मित्र (१)
 भारतलक्ष्मी (अर्थव्यवहार)
 भारतवृत्त †

भारती (१)
 भारती (२)
 भालचंद्र
 मङ्गल (२)
 मति-विकास
 मन्दार (१)
 मनमोहन (१)
 मनमोहन (२)
 मराठा (२)
 मराठा मित्र (१)
 मराठा-मित्र (२)
 महा राष्ट्र
 महाराष्ट्र कोविल (१)
 महाराष्ट्र कोविल (२)
 महाराष्ट्र परिचय
 महाराष्ट्र रिब्यू † (१)
 महाराष्ट्र-विस्तार
 मालवण पत्रिका †
 मालाकार
 मित्रोदय
 यादव पत्रिका
 युगान्तर
 रत्नप्रभा
 रसिक भालचंद्र
 राजहंस (२)
 रेखा
 लोकमित्र (१)
 वागविलास (२)
 वाग्देवी † (१)
 वाल्म्य
 विकास (३) †
 विजय (१)
 विजय (२) ~
 विद्याप्रसार (१)
 विद्याप्रसार (२) †
 विद्याभूषण
 त्रिवाविनोद
 त्रिवाविनोदमाला
 त्रिवाविलास
 त्रिवाविहारी

विद्यासेवक (१)
 विद्यासेवक (२)
 विमुक्षप्रिया
 विविध
 विविधविषयतरंगिणी
 विशाल भारत †
 विश्वाति (१)
 विश्वत्रल्लुत्त
 विश्व रहस्य
 विश्वविहार
 विद्यास
 विस्वाँ शतक †
 विहार
 वैश्यसुवक
 शातिदूत †
 शारदा विलास
 शिवाजी विजय
 श्रीनिवास
 संकस
 सजय (२) †
 सजीवन (५) †
 सजीवनी (२)
 संत प्रभा
 सत्यवादी †
 सदाचार (१)
 सदाचार (२)
 सन्देश
 सध्या †
 सन्मति
 समाजपत्रिका †
 सरस्वती प्रकाश
 सचिता
 सारथी (१)
 सुवर्णमाला (१)
 सुविचार समागम
 सुशील
 सुश्रमित्र †
 सूर्यकांत
 स्वयंसेवक
 हास्यविनोद

हितचितक (१)
हिंद (आवडले पाहिजे ते वाङ्मय)
शितिज (१)
शानविलास
शानाकर
शानादश
शानोदय

२३-९ संकीर्ण-चिपय

आराम
आर्यबधु
आर्यमित्र (२)
उपयुक्त शानसार
कलाप्रसार
परा प्रकार
प्रय रत्नाकर
चंद्रकला
जनसेवा
तरुणास उपदेश
पुरुषार्थ
पुष्प गुच्छ (१)
भाग्येश विजय
भाग्योदय (२)
भारत धर्म (१)
भारत धर्म (२)
भारत मित्र (२)
भारत विजय
राष्ट्रोदय (२) †
व्यवहारदर्पण
शास्त्रीय जगत् (शास्त्रीय ?)
सत्संग
सद्धर्मदीप (१)
सद्धर्मदीप (२)
समुद्र (सागरी)
सर्वदमन
सारथी (२)
हिद्वान्त हृदय
मुबोध
मुनिचारमाला
मुशनामृत
सुष्टिकान (१)

सेवा
शानदर्शन
शानदीप
शानमंदिर
शानमित्र
शानविस्तार
शानसंग्रह (१)
शानसंग्रह (२)
शानसंग्रह मासिक -

२३-१० संकीर्ण-व्यक्तिविचार

खिस्ती (१) (रे. नारायण वामन टिळक)
ग्राम सेवा वृत्त (पूज्य विनोबाजी भावे)
धर्मचक्र (महात्मा गांधी, नैतिक शिक वण)
महात्मा (महात्मा गांधी)
महाराष्ट्र धर्म (विनोबा भावे)
शांतिनिवेदन † (रवींद्रनाथ टागोर)
शानेश्वर (शानेश्वर)

२३-११ संकीर्ण-संतयादग्रय

प्रेमबोध
सन्त संदेश
सताचे धोल
स-मणिमाला कविता संग्रह
समर्थ रामदास
साईं बाबुमुखा (संतवरिप्रे)

२३-१२ संकीर्ण-साहित्यकलासंस्कृति

अभिरुचि
इंद्रपुत्र
उन्मेष
केरळकोविल (१)
केरळकोविल (२)
केरळकोविल आणि नवे मन्थर
अयमाला
चंद्रिका (१)
चित्रमयजगत्
ज्योत्स्ना
नवभरत
नवयुग
निबधचंद्रिका

रेखा
संगीत-कला-निहार
संगीतदर्श
संगीतगीतांशक
संगीत-मुद्रा
संगीतामृतप्रवाह †

२५. संग्रह-प्रकाशन

[सार्थ = मूळ व अर्थ; अर्थ = फेळळ भाषांतर]

अंकुश (१) (एणेशतरवर्ण)
अरंड समाधान (भीमनामतीर्थ
पद्यग्रंथ)
अभिप्राय-संग्राहक (वाळपट्टी)
[अशाठ वाचाचे] † (रत्ने)
आचार्यकुल (वेदान्तरामाचार्य,
वेदान्तशब्दकोश)
आध्यात्मिक शान्तरत्नावली (भावद-
गीता : मिममंवाद)
आयुर्वेद (प्राचीन आयुर्वेदग्रंथ अर्थ)
आरोग्य (२) (भावप्रकाश)
आर्यपर्मदण (सार्थ महाभारत, योग-
वासिष्ठ, पाराशरमाधव)
आर्यवर्मदीपक (न्यायालयीन शास्त्रार्थ-
ग्रंथ)
आर्यवर्मरहस्य (शाकरभाष्य सार्थ)
आर्यमिपक (वैद्यग्रंथ)
आर्यमित्र (१) (' अलंकार विकाश '
संस्कृत पद्यग्रंथ खटीक)
उपनिषत् प्रकाश (उपनिषदे सार्थ)
उपनिषदर्थसंग्रह (उपनिषदे सार्थ)
नल्वेदाचे गुराडी भाषांतर
एकनाथी भागवत (पचादश स्तंभ)
कथाकल्पतरु † (कथाकल्पतरु !)
कदाचीशब्दसूक्तोद्य (कोश)
कविता-संग्रह † (सीताराम महाराज)
कादंबरीकला (रेनॉडसच्या कादंबऱ्या
भाषांतर)
काव्यनाटकादर्श (संस्कृत काव्यनाटके
सार्थ)
काव्यसंग्रह (प्राचीन मराठी काव्य)

काव्यापेक्षिका (संस्कृत काव्ये सार्थ)
काव्यार्थप्रकाश (१) (महाभारत सार्थ
व खटीक)
काव्यार्थप्रकाश (२) (संस्कृत काव्ये
सार्थ)
काव्यार्थप्रदीप (संस्कृत पंचमहाकाव्ये
सार्थ)
काव्येतिहास संग्रह (जुने मराठी व
संस्कृत ग्रंथ)
काव्येदुरोपार (प्राचीन मराठी कविता)
कुमारसंभत (कुमारसंभत सार्थ)
कीमुदीमहोत्साहः (' सिद्धान्तकीमुदी '
सार्थ)
गीतारहस्यप्रकाश (भावदगीता सार्थ
व खटीक)
ग्रंथमाला (साधनरहित व स्वतंत्र ग्रंथ)
(सार्थ) चरक संहिता (चरकसंहिता
सार्थ)
चित्सदानंददहरी (भावदगीतेवरील
रंगनाथ स्वामीद्वारा माहृत टीका)
जगदिसेचु (अष्टादश पुराणे)
ज्योतिर्विद्याभूषणे (ज्योतिषशास्त्रग्रंथ
सार्थ)
तरुप्रकाशक (वेदादिसार)
दासबोध (विवरणादि दासबोध)
धन्वंतरी (१) (सुश्रुत सार्थ)
नामदेवसेवक (२) (नामदेव)
पंडित † (संस्कृतग्रंथादि !)
पद्मनाभाचा कवितासंग्रह (सुंदर-
निपद्माचार्यप्रकाशिका)
पुराणप्रकाश (महाभारत व पुराणे
सार्थ)
पुराणाग्रंथ (पुराणे सार्थ)
पुराणार्थप्रकाश (पुराणे सार्थ)
पुरातन वैद्यक ग्रंथसंग्रह † (चरक
पुराणसंहिता)
प्रभात (१) (प्राचीन मराठी वाळपट्टी)
बृहत्संहिता (सार्थ)
भावदगीता (१) (सार्थ व खटीक गीता
व गीताभाष्य)

भागवतार्थदर्शन (सान्वय व सार्थ)
 भारतकथासंग्रह (महाभारत अर्थ)
 भारतवर्षीय वनोपधिसंग्रह (कोशप्रथ,
 पुनरावृत्ति)
 भारतसुधा † (भारतसार !)
 भारतामृत † (भारतसार !)
 भारतीय संगीत (संस्कृत ग्रंथ)
 भाषातर (ग्रंथाची भाषातरे)
 मध्वसिद्धांतमुधाकर (२) (ग्रंथ)
 मनुस्मृति (सार्थ)
 मयूरकवि (समग्र मोरोपत)
 मराठी गृहणी रत्नकोश † (कोश)
 मराठी भुतिगोष्ठ (वेद सार्थ)
 महामारत (सार्थ)
 महाराष्ट्र-कवि (प्राचीन मराठी
 कविता)
 महाराष्ट्र ग्रंथप्रभा (जुने प्राकृत ग्रंथ)
 महाराष्ट्रसारस्वत (१) (प्राचीन
 साहित्य दासोपताईचे)
 महाराष्ट्रीय सारस्वत व महाराष्ट्र कवि
 (प्राचीन सत कवि)
 पाशवल्क्यस्मृति (सार्थ)
 योगरहस्य (योगग्रंथ)
 योगवासिष्ठ महारामायण (सार्थ)
 योगिराज योगिरोल्लानाथ (पारमार्थिक
 ग्रंथ जीर्णोद्धार)
 रामकृष्ण-निकेतन (स्वामी विवेका
 नंद, रामकृष्ण परमहंस)
 रामचरित † (' अष्टात्मरामायणार्थ
 बोध ' द्वितीयावृत्ती, अर्थ)
 रामदास आणि रामदासी (समर्थ
 रामदास)
 वामनी ग्रंथ (वामन पंडित)
 वाल्मीकिरामकथामहोदय (वाल्मीकी
 रामायण सार्थ)
 वाल्मीकीय रामायण (सार्थ)
 विद्याविलास (राजतरंगिणी अर्थ,
 कथा सरित्सागर अर्थ)
 विविध ग्रंथसंग्रह (१) † (२), (प्राचीन
 कथा व काव्य)

विश्वकर्मधर्मजीर्णोद्धार (प्राचीन धर्म
 ग्रंथ)
 विश्वप्रेम (स्वामी श्री रामदास राम
 नगरकर)
 विश्वब्रह्मवृत्त (शिल्पग्रंथ)
 वीरशैव धर्मप्रकाश (तत्त्वोत्पत्ति सार्थ)
 वेददर्शन † (शतपथ ब्राह्मण)
 वेदांतसमूह † (वेदान्त)
 वेदांतज्ञानप्रकाश (भागवतादि अर्थ)
 वेदार्थयत्न (ऋग्वेद सार्थ)
 वेदोक्त सद्धर्मविचार (समग्र विष्णु-
 बुवा ब्रह्मचारी, नंतर श्रीमच्छंकरा
 चार्थ माध्य सार्थ)
 वैदिक कर्मयोग (उपनिषदे)
 वैद्यक-संग्रह † (वैद्यक)
 शिवतत्त्वप्रकाश (' शिवमहापुराण '
 सार्थ)
 शिखाचे विचार (' करणकौमुदी ')
 शैव ब्राह्मण (' शिवमहापुराण ' सार्थ)
 षड्दर्शनचिंतनिका (षड्दर्शने सार्थ)
 संगीतमीमासक (संस्कृत ग्रंथ)
 संगीत मुधा (संगीतावर हस्तलिखिते)
 सचरितमाला (सतचरिते)
 सजीवन (४) (श्री अरविंद)
 सन्मणिमाला-कवितासंग्रह (सतकाव्ये)
 संन्यासी (पातजल योगयुद्ध अर्थ)
 समर्थ रामदास (चरित व समग्रग्रंथ)
 समाधान (परमार्थग्रंथ सार्थ)
 सरलार्थबोधिनी गीता (गीतार्थ)
 सर्वसंग्रह (१) (प्राकृत काव्ये)
 सर्वसंग्रह (२) (प्राकृत काव्ये)
 सशेषक (समग्र वि. का. राजवाडे)
 संस्कृत ग्रंथार्थमाला (पुराण इतिहास-
 धर्मशास्त्रादींवरील ग्रंथाचे अर्थ)
 साईलीला (शिडीचे साई महाराज)
 साई बाक्सुधा (उपासनी महाराज)
 सार्थ श्रीमद्भागवत †
 सुवर्णमाला (२) (पौराणिक, ऐतिहासिक
 धार्मिक माहितीसह चित्रे)
 सेवक (२) (विनोबाजी भावे)

स्वच्छदानंदी गीतायंदीपिका
 (' स्वच्छदानंद' लिखित)
 स्वधर्मसेवा (विष्णुरहस्यग्रेष सार्यं)
 स्वावलंबन (महात्मा गांधी)
 हिंदुस्थानाचा अर्थाचीन बोध (बोध,
 ऐतिहासिक चरित्रे)
 शानचंद्रोदय (प्राचीन मराठी स्पुट
 काव्ये)

२६. सभा-संस्था-मंडळ

भागळे दितनोप
 आचार्य
 आचार्य आणि वर्णाश्रमधर्म
 आचार्यकुल
 आदर्श (१)
 आदर्श नामिक
 आयुर्मीमाषा
 आयुर्विद्या
 आयुर्वेदचिकित्सक
 आरोग्यदीप
 आरोग्यमंदिर
 ईस्ट इंडिया असोसिएशन समेचे
 मराठी मासिक पुस्तक
 एरिक्स्टन स्कूल पेपर
 कन्याशिक्षक
 क्राष्टविकास
 कादबरी †
 कामगार समाचार †
 किलोस्कर
 किलोस्कर खबर
 कीर्तन (१)
 कुमार (३)
 कुमारवय
 कोळी समाजसेवक
 गोमतक
 गोरक्षण †
 गोरक्षा †
 गोवधनमाला
 ग्रामणी अर्थात खेड्यातील पुढारी
 ग्रामशिक्षक

ग्राम-सेवा शृंखला
 परमालक सच पत्रिका †
 चित्रितसक
 चित्ताकर्षण
 चैतन्य
 छत्रपती स्काउट
 धननी
 धीवदया †
 धीवन
 केन बाण्टी
 केनविद्यार्थी मंडळ त्रैमासिक
 टिळक महाविद्यालय
 तत्त्वज्ञान-मंदिर
 तरुण सारस्वत
 तुम्ही व आम्ही
 त्रिविक्रम
 त्रैमासिक समाचार
 स्वष्टा
 स्वष्टा-तरुण
 स्वष्टा-वैभव
 स्वष्टा-सेवक
 दत्तप्रासादिक आनंदवहारीमित्र
 मासिक †
 दलित-दीपक †
 दलित सेवक
 दिनकर
 दिव्यजीवन
 दूतपत्रिका
 धर्देशिधन
 धर्मकेसरी
 धर्म-जागृति
 धर्म-विचार
 नवभारत
 नवे जग (२) (कम्युनिस्ट पक्ष)
 नाराद
 नीत्युपदेशक
 पांचात्र
 पुणे पाठशालापत्रक
 पुणे सार्वजनिक समेचे मासिक पुस्तक
 पुरुषार्थ

पूना न्युनिसिपल गॅझेट †
 पैसापट्टी
 प्रकाश (४) †
 प्रगति (१)
 प्रगति आणि जिनविजय †
 प्रभा किरण
 प्रभु सेवक
 प्राथमिक शिक्षक
 प्रेमदर्शिका
 बालक मंदिर
 बालबोध (३)
 बालसुमित्र
 बृहन्महाराष्ट्र (१)
 बृहन्महाराष्ट्र (२)
 ब्रह्मविद्याप्रथारत्नमाला
 भारत इतिहास संशोधक मंडळ
 त्रैमासिक
 भारतधर्म (१)
 भारतधर्म (२)
 भारतवर्ष
 भारत विजय
 भारतीय संगीत
 मिपम्बिलास
 मजूर
 मधमाशी
 मधुमधिका (१), (२) †
 मध्वसिद्धांतसुधाकर (१)
 मध्वसिद्धांतसुधाकर (२)
 मध्वसिद्धांतसुधाकर (३)
 मनोरंजन आणि निबन्धचंद्रिका
 मराठा चेंबर ऑफ कॉमर्सचे
 मासिक वृत्त
 मराठी ग्रंथ संग्राहक (१)
 मराठी ग्रंथसंग्राहक (२)
 मराठी शालापत्रक (१)
 मराठी शानप्रसारक
 महाराष्ट्र उत्कर्ष
 महाराष्ट्र कवि
 महाराष्ट्र कोकिल (२)
 महाराष्ट्र चेंबर ऑफ कॉमर्सचे

मासिक मुखपत्र (१), (२) †
 महाराष्ट्र धर्म
 महाराष्ट्र परिचय
 महाराष्ट्र माघ्यदिन
 महाराष्ट्र-विस्तार
 महाराष्ट्र शारदा
 महाराष्ट्र सारस्वत (२)
 महाराष्ट्र सारस्वत (३)
 महाराष्ट्र सारस्वत (४)
 महाराष्ट्र-साहित्य-पत्रिका (१)
 महाराष्ट्र-साहित्य पत्रिका (२)
 महाराष्ट्रीय सारस्वत व महाराष्ट्र कवि
 मातृसंघ
 मानवी समता
 मार्तंड (२)
 मालवसाहित्य (१)
 मालवसाहित्य (२)
 मासिकवृत्तमाला अथवा विविध-
 विषयसुधा
 मासिक समाचार
 माळी पुढारी
 माळी-सेवक
 मुद्रण प्रकाश
 मेकॅनिकल एंजिनिअर
 यादव पत्रिका
 यादववस्त्र
 युगवाणी
 रंगभूमि (१)
 रजनमाला †
 रति
 रम्यकथा (१)
 रयत
 रसिक विहार
 रामदास आणि रामदासी
 राष्ट्रमत्त
 लायब्ररी मिसलेनी
 लोकनाट्य
 लोकमान्य
 लोकशिक्षण (२)
 लोकशिक्षण (३)

सुवार्ता †
 सेवक (२)
 सेवा
 स्त्रियाची मैत्रीण
 स्त्री
 स्थानिक स्वराज्य
 स्फूर्ति (२)
 स्वालंबन
 हंस (२)
 हिंद
 हुशरोघेजक
 हेटकी
 क्षानसेवक
 क्षानभोषक †
 क्षानमंदिर

२७. समाजसुधारणा

२७-० समाजसुधारणा (साधारण)
 जीवनज्योति (सेवा महारोगी)
 समाजबंधु †
 समाज-सुधारक
 समाजसेवक (१)
 सद्धर्म (२) †
 समाजादर्श (२) †
 हरिदास (१)

२७-१ समाजसुधारणा-उद्योगउत्कर्ष-
 उत्साह
 अलंकार
 किलोस्कर
 किलोस्कर राबर
 महाराष्ट्र उत्कर्ष

२७-२ समाजसुधारणा-जागृति
 उत्कर्ष (वैचारिक क्रांति, बहुजन-
 समाज)
 उदय (२) (बहुजनहिंद)
 कर्तव्यजागृति (२)
 परा प्रकार (पाश्चिमात्य संस्कार-
 विरोध)
 गुलजार गुलहोसी (नीतिबोध)
 चालना (पुरोगामित्व)

देशसुधारणेच्छु
 नवजीवन (१)
 नवा मनु
 नवा महाराष्ट्र
 पंचमर्ज्ञे विजय
 पैसापट्टी (आर्थिक, स्वदेशी)
 पैसाफंड (१) (आर्थिक, स्वदेशी)
 पैसाफंड (२) (आर्थिक, स्वदेशी)
 प्रज्ञाश (४) †
 भगीरथ (व्यापक)
 भागवतधर्म (दैवी संपत्ति)
 भारत सेवक (१) (राष्ट्रक्य)
 भारतोदय (आर्थिक, स्वदेशी)
 मंदिर (वैचारिक)
 महाराष्ट्रवाग्मित्रास (राष्ट्रक्य)
 राष्ट्रोदय (२) † (बहुजनसमाज)
 लोकसेवक (कॉम्रेड)
 विधायक (ग्रामोद्धार)
 विश्ववाणी
 व्यवहारदर्पण
 सजीवन (३) (दालबंदी)
 सत्यशोधक (वैचारिक क्रांति)
 सुबोधमाला (बहुजनसमाज)
 क्षत्रिय (बहुजनसमाज)

२७-३ समाजसुधारणा-लोकजीवन
 गोमंतक मराठा (वेद्यानिर्मूलन)
 मराठा गायक मित्र (धारागना)
 धारागना †
 धारागना भिन
 विवाह †

२७-४ समाजसुधारणा-संगठना
 एकता
 तरुण भारत (विद्यार्थां)
 तुम्ही व आम्ही (लेखक)
 नवे जग (१) (नवसमाज)
 प्रदीप (समाजवाद)
 वृहन्महाराष्ट्र (१)
 वृहन्महाराष्ट्र (२)
 वृहन्महाराष्ट्रीय
 ब्राह्मण (१)

ब्राह्मण (२)

ब्राह्मण-ब्राह्मणेतर †

मानवी समता

रचना

संजीवन (१) (ब्राह्मण ब्राह्मणेतरपक्ष)

सत्यशोधक (सत्यशोधक मत)

सत्योदय (सत्यशोधक मत)

२८. सरकारी प्रकाशने

किरसानी व परस्पर साहाय्यकारी

समाचार (मध्यप्रदेश)

किरसानी समाचार (मध्यप्रदेश)

कोल्हापूर समाचार (कोल्हापूर संस्थान)

गुरुजी † (अकोला)

जीवन शिक्षण † (पुणे)

प्रकाश (२) (मध्यप्रांत)

लोकराज्य † (महाराष्ट्र)

बन्हाड-शाळा-पत्रक (बन्हाड)

शारदामंदिर अथवा निजामशालापत्रक

(निजाम संस्थान)

दोतकरी (२) (मुंबई)

दोतकरी-समाचार (मध्यप्रांत)

संजीवन (३) (मुंबई)

सेवक (१) (विदर्भ)

हैद्राबाद समाचार (हैद्राबाद)

२९. सहकार-स्थानिकस्वराज्य

२९-१ सहकार

किरसानी व परस्पर साहाय्यकारी

समाचार

दोतकरी मित्र

दोतकी आणि दोतकरी

संचय (१)

सहकारी † (!)

सहकारी जग्नू

सहकारी-मित्र

सहकारी विदर्भ

२९-२ स्थानिक स्वराज्य

स्थानिक स्वराज्य

बणी जननक्षमामित्र †

३०. स्त्री

अवलमित्र (१)

अवलमित्र (२) (पवित्रता)

अवलमित्र (३)

अवलमित्र (अनाथ)

आर्य-गृहिणी

आर्य मगिनी (१)

आर्यमगिनी (२)

आर्यवर्णिता †

कामिनी प्रकाश † (!)

गृहलक्ष्मी

गृहिणी

गृहिणी-रत्न-माला

जैन महाराष्ट्र महिला (जैन)

नवी गृहलक्ष्मी

प्राचीप्रभा

मगिनी (१)

मगिनी (२)

मगिनी समाचार

मनोरमा

महाराष्ट्र महिला

महिला

मातृसंघ

माधुरी (२)

मासिक मनोरंजन

वनिता विश्राम

वनिता-विश्राम

वीरप्रणी †

अधिक महिला (अधिक)

श्रीमती † (!)

संजीवनी (१)

संजीवनी (२)

सरस्वती

साध्वी

यारिफा

कौमोदिनी

मुंदरी †

मुनेषिनी † (!)

मुनिव (मुनी)

सुवर्णमाला (१)

सौभाग्यसमार

जियाची मैत्रीण

श्री

श्रीभूषण

श्रीशिष्यचंद्रिका

श्री सद्बोधचिंतामणी

श्री सौंदर्य लतिका

श्रीशान प्रदीप

स्वदेश भगिनी

३१. स्मारक-गौरव

अरविद (लो. टिळक)

आर्यभट्ट (पदे शास्त्रीद्वय)

धर्ममार्तंड † (माऊशास्त्री लेले)

नामदेववृत्त † (लो. टिळक)

भाग्येशविजय (निजामसरकार

ज्युविली)

मराठा मित्र (२) (बानखेडे देशमुख)

वैदिकधर्म (प्रवर्तक माकोडे)

सुधाकर (पितामह का. स. केतकर)

सुवर्णमाला (१) (तारामास्तराचा संप)

३२. हिंदितर-धर्म बंधु

३२-१ इस्लाम

इस्लाम

इस्लाम शतीसंबंधी प्रासंगिक

विचाराची माला (१) †

इस्लामी धर्मदीप †

इस्लाम मित्र

इस्लामी ज्ञानसंग्रह

मकनी †

मशासिर †

सत्यप्रकाश (२) †

श्री सौंदर्य लतिका

३२-२ इस्लाम

इस्लामधर्म (हिंदु मुसलमान ऐक्य)

इस्लाम प्रकाश आणि मुस्लिम

महाराष्ट्र (इस्लाम भूमिका)

इस्लाम-विजय (द. महाराष्ट्र)

३२-३ ख्रिस्ती

अंकुश (२) †

अंमलदार (१)

अंमलदार (२) †

आमचा बालमित्र †

आवेश †

उदयप्रभा †

ऐक्यप्रदर्शकपत्र

कॅथॉलिक इंडिया †

कुटुंबमित्र (१), (२) †

ख्रिस्ताश्रम †

ख्रिस्ती (१) †

ख्रिस्ती (२) †

ख्रिस्ती जीवन प्रकाश †

ख्रिस्ती नागरिक (१), (३) †

ख्रिस्ती नागरिक (२) †

ख्रिस्ती लोकांचा बैचारी †

ख्रिस्ती हितचिंतक †

तरुण शिषाई † (मुक्तिपीठ)

तरुणांचा ख्रिस्ती आवेश

दलित दीपक †

दिव्यप्रकाश †

दीपक

धर्मदीपिका (१), (२) †

नवा शिषक

नाशिक धर्मप्रान्त

(ख्रिस्ती) निरोधक

निरोप्या

पवित्रनाम

प्रकाशक †

प्रगति (३)

प्रमोदय

प्रेमदर्शिका

बालबोध-मेवा (+ पाहा ' ज्ञानोदय ')

विशेष माहिती)

बालशिक्षक †

मधनाशी

मातृसंघ

माघा †

मेथॉडिस्ट संदेश †

(दि) मेसेज †
 राजमार्ग (१) †
 विवेचक †
 शातिदूत †
 शुभवर्त्तमानदर्शक व चर्चसरणी
 नानाविधसंग्रह
 शोध आणि बोध
 सच्छास्त्रप्रदीपक †
 सत्यदीपिका (१)
 सत्यदीपिका (२)
 सत्यवाणी
 सत्यवादी †
 सन्मित्र †
 समान सेवक (३)
 समाजादर्श (१)
 सिंहनाद † (सुविप्रीज)
 सुवार्ता †
 सुदृष्टसार †
 त्रियाची मैत्रीण
 शानोदय

३३. हुन्नर-शिल्प-कला

इजिनियरिंगचे कामाविषयी
 इजिनिअरिंग विषयावर (शिल्पविद्ये
 वर) मासिक पुस्तक
 उपयुक्त ज्ञानसार
 कला (१)
 कलाकार † (चित्रपट)
 कलाकौशल्यवृद्धत्वयोग
 कलादर्श
 कलाप्रसार
 कलाशिक्षण
 कारागीर
 कारागीर लोकांचे कामाविषयी
 सुमन्य शत्रिय मित्र आणि
 शिल्पकलादर्श
 चद्रकला
 विप्रदर्शन (चित्रकला)
 प्योनिगरीयप्रसारक (कलाकौशल्य)
 धदेशिक (१)

धदेशिक (२)
 पुष्पगुच्छ (१)
 पूर्णकलेंदुशेखर †
 वाग्नेत्रति †
 मेकॅनिकल एजिनिअर
 रियाकल्पतरु
 विद्यामाला
 विद्यामिलास
 विविधकलाप्रकाश
 विविधकलाविस्तार †
 विश्वव्रत्त (शिल्पशास्त्र)
 विश्वविज्ञान
 शास्त्र व कला †
 शिल्पकलाविज्ञान
 शिल्पकलासंग्रह
 सुनर्ण
 सुवर्णमाला (२)
 हुन्नरकलादर्श
 हुन्नरशिक्षण आणि कलासार
 हुन्नरसंग्रह (१)
 हुन्नरसंग्रह (२)
 हुन्नरसेवक
 हीथी कारागीर †
 शानमित्र

३४. ज्ञाति-समाज

भागळे हितनेष (भागळे समाज)
 आदर्श (२) (योग्यवर्गीय शत्रिय
 कायार)
 आदर्श नाभिक (नाभिक समाज)
 आदर्श वैश्य (वैश्य समाज)
 आद्यगैड जाणण (कुटाळदेशकर)
 आर्यशत्रिय
 उद्धार (१) (काठारे शत्रिय)
 कान्तविकार (कल्याणरीय जाणण)
 कायस्थमित्र
 कायस्थ सेवक †
 कायस्थ (१)
 कायस्थ (२)
 कायस्थपणे †

कासारसंदेश
 कुणबी उदय †
 कुमावत-क्षत्रिय मित्र आणि
 शिल्पकलादर्पण
 कोळी समाजसेवक
 कोष्टी शानोदय
 'गुरुव' शैवसमाचार †
 गोमतक मराठा
 गौड ब्राह्मण
 गौड सारस्वत ब्राह्मण ज्ञातिवृत्त
 चित्पावन
 छत्रपति (मराठा व मागासलेले वर्ग)
 जिनविजय (जैन)
 जैन-जागृति
 जैन-व्योति †
 जैन धर्म प्रकाश †
 जैनबंधु
 जैनबोधक
 जैन महाराष्ट्र महिला
 जैन विद्यार्थी मंडळ वैमासिक
 जैनेतिहाससार
 जैनोद्योति
 तरुण भंडारी †
 तरुण सारस्वत
 तेलंगू मित्र (१)
 तेलंगू मित्र (२) †
 तेलंगू समाचार (आंध्र चळवळ)
 त्रैमासिक समाचार (देशस्थ ऋग्वेदी
 ब्राह्मण)
 त्वष्टा (त्वष्टा कासार)
 त्वष्टा कासार †
 त्वष्टा तरुण
 त्वष्टा वैभव
 त्वष्टा सेवक
 दर्याखारग (दर्यावर्दी पेशा)
 देवर्षिप्रकाश (देवस्थले ब्राह्मण)
 देवाग † (वीणकर समाज)
 देवी महिला (धनगर समाज)
 देवह प्रबोधिनी (सोनार समाज)
 देवह-मासिक

देवह-समाचार †
 नवी प्रगति (तेली समाज)
 नापितोदय (नापित समाज)
 नामिक-समाचार
 नाभिकोदय
 नामदेव (१), (२) †
 नामदेववृत्त †
 नामदेव वैभव †
 नामदेवसेवक (१)
 नामदेवसेवक (२)
 नूतन शैव (गुरुव)
 पंचालमय प्रबोधिनी † (पंचाल !)
 पद्मशाली † (पद्मशाली !)
 पाचाल
 पाचाल-मय-प्रबोधिनी † (!)
 पाठारे क्षत्रिय पत्रिका †
 पुष्पाञ्जलि † (नामदेव समाज)
 प्रगति (१) (चरक मैत्रायणी ब्राह्मण
 समाज)
 प्रगति (२) (तेडी समाज)
 प्रगति आणि जिनविजय (१) †
 प्रगति आणि जिनविजय (२) †
 प्रबोध † (शिंपी समाज)
 प्रभुतरुण (१) †
 प्रभुतरुण (२) †
 प्रभुप्रताप †
 प्रभु प्रभात
 प्रभु मासिक (पाताणे प्रभु)
 प्रभु सेवक
 बारदे-सन्मित्र बंधू † (बारदे समाज)
 ब्राह्मण (१)
 ब्राह्मण (२)
 भंडारी
 भंडारी दीपक
 भंडारी मित्र
 भंडारी विजय
 भंडारी वैभव
 भंडारी हितवादी
 भंडारी-हितेच्छु
 भंडारी विहारी

चारस्वत (२) (गोडचारस्वत ब्राह्मण)
 चारस्वत (३) †
 चार्य-धर्म (सेतवाल जैन)
 चांवागमाळी
 सुवर्णकार जगत
 शेडवाल जायति
 स्फूर्ति (२) (सोमयंशीय क्षत्रिय कासार)
 स्वकृळ-छाळी विजय (वीणकर)
 हुमड बंधु † (जैन)
 हेटकरी (हेटकरी मंडारी)
 क्षत्रिय (१)
 क्षत्रिय (२)
 क्षत्रिय माळी-सैनी मित्र
 क्षत्रिय रामोशी
 क्षत्रिय-संजीवनी
 क्षात्रतेज (सूर्यवंशी क्षत्रिय)
 क्षात्रदूत (पाठारे क्षत्रिय)
 क्षात्रवृत्त (पाठारे क्षत्रिय)
 क्षात्रसेवक (सोमयंशी क्षत्रिय)
 शानेश्वर (माध्यंदिन ब्राह्मण)

३५. अज्ञात विपयांची

आनंद-मंजरी †
 आनंद रामायण †
 आर्य †
 आरुहान †
 कलहंस †
 कलाप्रवर्तक †
 कालमित्र †
 किस्मत †
 मंथप्रभा †
 घाट समाचार †
 चंद्रिका (४) †
 चंद्रिका (५) †
 चिंतामणी †
 जायति †
 तरुण दिंडु †
 देवी वीरन †
 मटेश्वर †
 निगमागमचंद्रिका †

निर्णय †
 पंडिताश्रम †
 पंढरीमित्र †
 पाशुपत †
 पुष्पपराग †
 प्रकाश (३) †
 प्रणवीर †
 प्रणाम †
 प्रभावना †
 प्रसाधन †
 बोध †
 भाग्यश्री †
 भारतभूषण †
 भारतीय प्रवासी †
 मनोविहार †
 योगमाला †
 रत्नमाला †
 रत्नाकर (२) †
 राहूसेवा †
 विचारी †
 विद्यामिळणी †
 विशाक †
 वैभव (१) †
 शशिनला †
 शिपाई †
 संग्राम †
 सचिन विवेक †
 संजीवनीप्रकाश (२) †
 सत्यव्रत †
 सेपदा (२) †
 संभाषिणी †
 समाचार †
 सर्वे गोषा †
 सायी †
 सुबोध-सिंधु †
 सुविचार †
 सेवा संजीवन †
 हितचिंतक (२) †
 हिमत †

मराठी
नियत कालिकांची सूची

परिशिष्ट - विभाग

प्राक्कथन

भूमिका

‘मराठी नियतकालिकांची सृष्टि : १८८० ते १९५०’ या आपल्या नियोजित ग्रंथासाठी श्री. दाते यांनी अविश्रांत परिश्रम घेऊन ग्रंथ-कक्षेत अंतर्भाव होणाऱ्या नियतकालिकांची वर्णन-पत्रके (हजाराच्या आसपास), प्रधान विभागाची सामग्री या दृष्टीने, सिद्ध केली; परंतु त्यांनी आपलेल्या योजनेनुसार उर्वरित कार्याची पूर्तता होण्यापूर्वीच ते कालवश झाले. त्याच्या निधनोत्तर ‘दाते सृष्टि-मंडळा’ला, संपादकाचे परिचय मिळविण्यासाठी, अर्थातच मुळापासून प्रारंभ करावा लागला.

१५० वर्षांत प्रसिद्ध झालेली प्रायः सर्व नियतकालिके (आरंभत दुष्प्राप्य अशी घट्टन) प्रत्यक्ष पाहूनच एकहाती वर्णन तयार करण्याचा श्री. दाते यांचा कटाक्ष संपादक परिचयाबाबत समालोचने बघूंदशी अशक्यच, कारण दीड शतकाच्या काळावधीतील संपादक व्यक्तींपैकी कित्येक ह्यात असल्या तरी बऱ्याच दिवंगत झालेल्या. विद्यमान व्यक्तीही बृहन्महाराष्ट्रात इतस्ततः विखुरलेल्या असल्याने अनेकांचा नेमका ठावठिकाणा मिळणेही दुरापास्त; त्याचप्रमाणे दिवंगतांच्या आतेष्टांचा नावसंस्मरण शोध घेणेही तितकेच अवघड. अशा परिस्थितीत अतर्पित परिश्रमपूर्वक, योजकतेने व अनेकांच्या साह्य सहकार्याचे आधारेने घामेदोरे झळवून करता येईल तेवढा खटाटोप करण्यात आला. हा प्रचंड उद्योग करताना काही योगा-योगाचे प्रसंग व मासलेबाईक अनुभव आले, त्या सर्वांची लेखरूपाने वानग्रीदाखल दखल घेणे निर्वाही मनोरंजक वाटले तरी येथे त्याबाबत काही लिहिणे अप्रस्तुत होय.

संपादक मंडळींची परिचयात्मक माहिती गोळा करताना प्रथम शत असे विविध प्रकारचे मुद्रित साधन-साहित्य चाळणे, त्यानंतर अवश्य त्या व्यक्तींना समक्ष भेटणे, दिवंगतांची छापील माहिती कागदराने हाती लागणे संमरणीय मानूतही

उपलब्ध मर्यादित वेळात ती प्राप्त करून घेण्यासाठी त्यांच्या पुत्रौत्रादी निकटच्या आतजनांना भेटणे व त्यांच्याशी पत्रव्यवहाराने संपर्क साधणे, त्यांच्या निश्चित व पूर्ण ठावठिकाणाचे अन्वेषी गावा गावा-तील जुन्या व जाणत्या इष्टमित्र वगैरे परिचितांकडे व स्थानिक ग्रंथालयांसारख्या सार्वजनिक संस्थांकडे शोध घेणे इ. क्रमाने परिचय-संपादनाचा मार्ग आक्रमून मिळेल तितक्या माहितीचा संग्रह करावा लागला.

विविध प्राथमिक संदर्भ-साधनाची पाहणी, प्रत्यक्ष भेटीगाठी, प्रचंड पत्रव्यवहार (प्रत्येक परिचया-पापी सरासरीने किमान ५-७ पत्रे) इ. विविध मार्गांनी ‘अर्किचन’ ते ‘क्षीरसागर’ या १५३६ व्यक्तींपैकी ८४९ संपादकांचीच माहिती नियुक्त काळावधीत उपलब्ध होऊ शकली. याच पद्धतीने सद्य प्रयत्नशील राहिल्याच अभ्यासही काही विशेष भर पडणे समवनीय आहे; तथापि कालमर्यादेचा विचार करता कोठेतरी यावण्यावाचून शक्यतरच नव्हते; आणि म्हणून हस्ते-परहस्ते हस्तगत करता आले तेवढेच परिचय येथे वर्णानु-क्रमाने देण्यात आले आहेत. ज्यांची पूर्ण तर नव्हतेच, परंतु काहीही माहिती हाताला लागली नाही, अशा संपादकांची व त्यांनी संपादित केलेल्या नियतकालिकांची केवळ नावेच देऊन एकूण एक संपादक मंडळींच्या समग्र यादीची वर्णक्रम सलगता साधली आहे. विशेष उल्लेखनीय गोष्ट अशी की, मिळविलेल्या परिचयात सुमारे २५० अज्ञात, अपरिचित अशांची माहिती — सहसा कोठेही सहवासहजी दृष्टिपायात न येणारी — समाविष्ट करता आली.

मान निष्ठवर्तितांच्याच काय पण स्वतःचे हाताने लिहून घाडलेल्या माहितीतदेखील कित्येक जागी उणीवा आढळल्या; अर्थात त्या दृष्टीने पाहता इतरांनी पाठविलेल्या किंवा केवळ ऐकीव अशा माहितीत तर त्रुटी असणे स्वाभाविक होय. किंबहुना विश्ववनीय म्हणून मानल्या जाणाऱ्या

छापील माहितीत सुदा जन्म-निषेधकालाबाबत निव्वेक ठिकाणी एकदाचकता वा परिपूर्णता नसल्याचे प्रायपास आले. अशा प्रसंगी काळज्याने, अनुमानाने व उद्योग संशोधनाने (केसरी, विजयव-
जगत्, ज्ञानप्रकाश मराठासारखी - कचित काही अन्य - तत्वादीन प्रमाणभूत साधने वापरून) शक्य ती राखेनेच करण्याचा प्रयत्न केला आहे; आणि म्हणून अशी संशुद्धी त्यांच्याचा नितीही प्रयत्न केला तरी संशय उत्पन्न करणाऱ्या बाबी अस्तव-
शीत पडताळून पाहणे सर्वस्वी दुरापास्तच आहे. तरी चिकित्सा करून पूर्णत्वाच्या दृष्टीने निर्दिष्ट निर्णय घेणे ह्या, नामवंतांच्या वाचनिश्चितीइतका कादम्बत नसला तरी, स्वतंत्र दीर्घकाळच्या संशो-
धनाचाच विषय होऊ शकेल.

‘वर्णन विभागा’त समाविष्ट असलेल्या सर्व संपादकांचे अल्प परिचय (केवळ ओळखती ओळखच म्हणता येईल) प्रस्तुत ‘परिशिष्ट-
विभागा’त देण्यात आले आहेत. अस्वस्थ चरित्रे, व्यक्ति बोधार्थी परिचय-ग्रंथ, तत्सम नाकाधिक सुप्रति साहित्य आणि ग्रंथसूची उपलब्ध असल्याने ग्रंथोत्प्रेक्षित व्यक्तींच्या जीवनाचे सम्यक् दर्शन घड-
विण्याचे येथे प्रयत्न नाही. परिपूर्ण चरित्र विवृत करण्याचा वा तत्संबंधी मूल्यमापनाचा दृष्टिकोण नसल्याने महत्त्वपूर्णते मात केलेली माहिती ओळ-
ख्याच संकेत सूत्रांचा वापर करून संक्षिप्त स्वरूपात (ज्यात व्यक्ति-कार्याचा वा गौरवाचा समग्र आढावा नसे, पण व्यक्तिमत्त्वाच्या सर्वांगीण प्रतिमेचे केवळ अस्पष्ट असेच प्रतिबिंब दृग्गोचर होईल.) वा ठिकाणी निर्देशनास आणण्याचा प्रयत्न केला आहे. पराजया भयं लोकसमूहाच्या छाया चित्रात सामावलेल्या कोणाही व्यक्तीचे अस्तित्व बरो अस्वाभाविक दृष्टीस पडते, उदात्त या विभागात निर्दिष्टिल्या व्यक्तींच्या लघुतम प्रतिमा केवळ रेखाकृतींनीच साकार झालेल्या आढळून येतील.

मार्गदर्शन

प्रत्येक व्यक्तीची जीवनेरेखा सादर करताना प्रथम पूर्ण नाव, नंतर चौकटी संघात बन्नादी काल निर्देश, शिक्षण, व्यवसाय, लेखन व शेवटी

संशोधन हा क्रम अनुसरलेला आहे; याबरोबरच ह्या सर्व घटकांवरचाच ओळख करून देणाऱ्या चर्चांची बहुतांश मांडणी अनुवर्णनप्रतीकर आधारलेली आहे. शिक्षण, व्यवसाय व लेखन या घटकांमधील मिश्रित दृष्टीविण्यासाठी अर्धविराम चिन्हाचा वापर केलेला असून कोणतीही नुयी निर्देशनास आणण्याकरिता त्या त्या जागी शिन्दुरेपा (हाँटेड हार्न) वापरलेली आहे.

नाव—आढावाच्या आवाधारांचा क्रम, मराठी वर्णमाळेची स्थान-व्यवस्था व चारासहीची रचना यावर आधारित असून अनुनासिक आवाधारांचे स्थान (आपटेकृत) ‘मराठी शब्द रत्नाकरा’ प्रमाणे निश्चित केले आहे. (उदा०—पडवर्णन, पटेल, पडवळ, पंडित...पापे, पेठे, पोळ). दोष-
नावे एकेरी अवतरणात देऊन, वर्णांची मूळची (पुरी) नावे विवृत झाली ती त्यासमोरच गोल वंशात, आधी ‘बरोबर चिन्ह’ दर्शवून त्यापुढे, दिव्य आहेत. संपूर्ण (किंवा संक्षिप्तही) नाव शब्द नसल्यामुळे कचित कोठे आडनावेच फक्त यावी लागली आहेत. ‘अचूकनसून कोठे आलेली लिपाची काही अमराठी नावे देताना ‘मिष्ठ व निसेव’ हे शब्दांच्याच शब्द शारस्वत संक्षिप्तता दूर केली आहे. संपूर्ण नावाचे समावी हाती पडलेली मराठी वा इंग्रजी आवाधारांमुळे नावे बऱ्याच ठिकाणी बघीच्या दृष्टीच सावी लागली आहेत. (उदा० ओळ, वा. प्र....कै., व्ही. के.). मात्र ‘व्ही’ या इंग्रजी अवतरणपून ‘वा’ पूर्वीचे कोणतेही मराठी नाव (चमत्तुंड, चलम, वसंत) संक्षेप दे लघात घेऊन वर्णक्रम रचनेत इंग्रजी आवाधारांना अवस्थान दिले आहे. संशोधनकार्याच्या काल-
खंडात अविवहाहित, परंतु विवादानंतर नामांतर झालेल्या महिला संपादकांचे वापरीत मूळ नापाला (ग्रंथातर्गत उल्लेखानुसार) प्राधान्य देऊन त्यापुढे वंशात विवाहोत्तर बदल दर्शविला आहे.

जन्म-निषेध—याबाबुदील चौकटी वंशात शक्य झाले ते जन्म निषेध काल पूर्णपणे (दिनांक, महिना व वर्ष या क्रमाने) दिले आहेत. या काळखंड तीन मार्गांनी दोन (पहिला व शेवटचा) आकड्या-
मध्येच मुख्य अवतरणे घालाने दर्शविला अवस्थाने या प्रत्येकाचे वेगळेलेखन कोणत्याही विरामचिन्हा-

विना सहजपणे सुस्थ होत आहे. संपूर्ण माहितीचे अभावी उपलब्ध झाले तेवढेच जन्म निघना-संघाचे समय-निर्देश (कोठे महिना व सन, तर कोठे वेळ व पर्यंत) दिले आहेत. चौकटी बंधात जन्माची काळोखलेर देताना मागे किंवा पुढे कोरी बाधा व दरम्यान विग्रहचिन्ह (डॅश) किंवा द्विविंदू (कोलन) यांची योजना वस्तुस्थितसुचक असल्याचे आढळून येईल निश्चित बाल न मिळाल्याने, पण ऐकून किंवा ' अमूक वर्षाचे असताना निघन पावले ' अशी मोघम माहिती वाचून, जेथे जन्म वषरे अदावाने घराचे लागले त्याबाबती जन्म-वर्षापूर्वी ' अदाजे ' हा शब्दाचा वापर केलेला दिसून येईल.

शिक्षण—शिक्षणाबाबतची कसता देण्यासाठी पदव्या, पदविज्ञा (डिप्लोमा) किंवा तत्सम रुढ गमके प्रथम देऊन नंतर विशेष अभ्यास व्यासंग विषयाची नावे घातलेली आहेत शिक्षण-विषयक उल्लेख उपरोक्त गमकापुढे ' पर्यंत ' या शब्दाने (अस्तित्वास्तित्वाची कोणताही अर्थ संभवणाऱ्या) ज्या ज्या जागी द्यावेले आहेत ती ती माहिती तसाच स्वरूपात उपलब्ध झालेली आहे.

व्ययसाय—व्ययसायदृष्टीक रुढ शब्दाबरोबर विशेष सूचक (पण अतिव्याप्त) शब्दाची रचनाही (आयाकार क्रम सापणे हे सूत्र कायम ठेवून) वर्णानुक्रमाने केलेली असून ' बॅकिंग ' हाडी ' अक्षिरेषण ' तर ' वरनेलिस्म ' हाडी ' पराविद्या व पराविद्य ' इ. अर्थवादी वरत सामान्यतः अंगरक्षित असे पर्यायदर्शक प्रतिशब्द वापरले आहेत. ' नियतकालिकांचे संपादन ' हे व्ययसायात गणना होणारे कार्य प्रत्येक संसादक व्यक्तीचे धर्वीत सर्वसाधारण व म्हणून शरीत कामेच असल्याने त्यांना स्वतःच उल्लेख हेतुत,च टाळण्या आहे. तथापि केवळ चरित्राप्रति एकमेव साधन म्हणूनच ज्ञानी प्रयत्नेतून येथे आहे, अशाचे साधनीत मात्र या सदरात ' ग्रंथेत्तन ' हे व्ययसायसूचक शब्द वापरले आहेत

लेखन—' संस्तर ' दुरितवेतील संसादक-चरित्राच्या नमुन्यप्रमाणे चौकटातील बाही विशेष टाईप व लेखन-कार्यान्वय तीन प्रमुख अंगाची

नावे देण्याची योजना प्रथम केली होती परंतु ग्रंथाचे मूल्यमापन करून त्याची निवड करण्याचे निष्पत्ती हे व्यक्तिगतेच असल्याने संबंधित व्यक्तीव्यक्तींच्या लेखनाचा एकूण कळ कोणता हे सामग्र्याने पण सध्याने सादयाचे ठरले, तसेच काल बघताना विचार करता अन्य तपशिलाबाबतही मुद्द घालणे अपरिहार्य झाले, आणि म्हणून वर्गीकरणशास्त्राबाबत होणाऱ्या कोणत्याही पोट विषयाचा निर्देश न करता केवळ ' अर्थशास्त्र ', ' राज्यशास्त्र ', ' विज्ञान ' अशा एकेका प्रमुख सर्वसमावेशक विषय-नामांनीच लेखनकार्य अत्यंत स्थूलमानाने सूचित करण्यात आले आहे.

संपादन—प्रस्तुत सूचिमयात समाविष्ट झालेल्या नियतकालिकांची नावे त्यांच्या व्यक्तीच्या माहितीत ' संपादन ' या शब्दापुढे अवतरणात दाखविली असून अर्थविरामचिन्हानंतर अन्य अनुपयुक्त संपादनकार्य (वृत्तनासद) पिना-व्यवहार दर्शविले आहे. फलित कोडे एखादे संबंधित (ग्रंथनिर्दिष्ट) नियतकालिक व ते संपादन करणाऱ्याच्या अवांतर संपादन-कार्यावैकी एखादे वृत्तान यामध्ये नामवाङ्मय आढळून येईल, अशा जागी त्या क्षेत्र प्रकाशनीत वेद स्पष्ट करण्यापुरताच उक्तराच्या नावापुढे कमात ८० (= देनिक), सा० (= साप्ताहिक) असा खुलासाही द्यावेच होईल. याप्रमाणे प्रत्येक कालिकाचा प्रसार न देता अन्य नावे वर्णक्रमाने खलगीत्या दिली आहेत.

या ' मासकपना 'त संसादकीय भूमिका व मार्गदर्शन मिश्र केले आहे, ते केवळ मजबूताच्या माहणीबाबतचे घोरण स्पष्ट करण्यासाठी, समर्थ-नाय नव्हे, आणि म्हणूनच जी सूच किंवा उणीव अभ्यासकांच्या दृष्टीपटीवर येईल ती, व जी पुरक अशी प्रकाशने त्यांना द्यावेच आहेत, त्या सर्वांनी नि संशोधनाचे निदर्शनास आणण्याच्या प्रयत्नाय नाही, किन्तुना दृष्टीच अपेक्षा आहे. या परिशिष्ट-विभागाने सुदृढाकरे पूर्ण होईपर्यंत जी नवी माहिती उपलब्ध झाली ती पुरवणी म्हणून रोवटी दिली आहे; त्याचप्रमाणे तेथेच काही लघ्व आउट्रिची निर्देश देण्यात आहे.

प्रमुख आधारभूत साहित्य

['अभिनव मराठी ज्ञानकोश', 'अर्वाचीन मराठी वाङ्मय-सेवक', 'भारतवर्षीय अर्वाचीन चरित्रकोश', 'भारतीय संस्कृति कोश', 'महाराष्ट्र परिचय', 'महाराष्ट्र-सांस्कृतिक', 'महाराष्ट्रीय ज्ञानकोश', 'व्यावहारिक ज्ञानकोश', 'सुन्दर निधनकोश', 'साहित्य अकादमी' चा 'हूब हू पॉर इंडियन राइटर्स' व यासारखेच काही अन्य ईंग्रजी ग्रंथ, पुस्तकचक्र, संस्थांचे स्मारक-ग्रंथ व स्मरणिका, पुस्तिका, 'केवरी', 'चित्रमयजगत्', व 'ज्ञानप्रकाश' इत्यादींच्या फायली, विशेष अंक, 'सुंदर मराठी ग्रंथसंग्रहालया'ची प्रतिवार्षिक इतिवृत्ते, 'सेखरो मराठा ग्रंथालये'तील 'व्यक्तिरेखा-वाचनसंग्रह', श्री. गं. वे. रानोल्डकर यांच्या वैयक्तिक संग्रहातील अप्रकाशित परिचय-मांडार ('अर्वाचीन मराठी वाङ्मयसेवक' ग्रंथालयी सिद्ध केलेले) 'साहित्य सहाकार' मासिकात प्रसिद्ध झालेले लेखन-परिचय, 'महाराष्ट्र साहित्य-परिचय'ची परिचय-पत्रके व अनेक पुस्तके, अहवाल, इ. विविध साधने].

प रि शि ष्ट - १

सं पा द कां चे प रि च य

‘अकिंचन’ (= मेहेंदळे, चासुदेव गणेश)

[१० जानेवारी १९१७ -]

मैट्रिक, ग्रंथ प्रकाशन, मुद्रण; कथा, कविता,
संपादन - ‘रम्यकथा’; तुमचें मविष्य, मन्यन,
विचित्रविश्व.

अग्निहोत्री, द. ह. [३ जुलै १९०२ -]

एम. ए., पीएच्. डी.; अभ्यापन; कथा,
कविता, चरित्र, भाषा, निनोद, विज्ञान,
शिक्षण;

संपादन - ‘सेवक’.

बॅट्टिकिन्सन, आर. सी. ए

संपादन - ‘सच्छास्त्रदीपक’.

बट्टाचलकर, धीराम इच्छाराम [२१ जून

१९१८-] मराठी साहित्य स्नातक,

हिंदी साहित्य रत्न, हिंदी शिक्षक सनद, मुद्रण,
प्रमिक, चरित्र, नाटक, बालवाङ्मय,

संपादन - ‘उज्ज्वल’.

बडिया, धीरेंद्रभाई द्वारकादास [१९ जून

१९२५-] एल्. एल्. बी.; वृत्तपत्र-

संपादन, ब्रिटीश; प्रकाश;

संपादन - ‘कुमार’.

अतरकर, अनंत घाल्लरुण [१ डिसेंबर

१९११ : ४ अक्टोबर १९६६] मैट्रिक

पथेत, वृत्तपत्र संपादन, कथा, टीका, निनोद,

संपादन - ‘आहार’, ‘मोहिनी’, ‘एच’;

नवज, प्रभाव, वसंत, सत्यकथा.

अत्यालकर, मिमाजी मिठल [अडाजे

१९०५ : १९४२] मैट्रिकपथेत, खर्डीकाम,

मुद्रण; उद्योगधरा,

संपादन - ‘उपयुक्त धदेशिक्षण’.

[३१]

अत्रे, प्रल्हाद केशव [१३ आगस्ट १८९८-

] बी. ए., बी. टी., टी. डी.;

अध्यापन, चित्रपट, नाट्य, राजकारण, वृत्त-
पत्र संपादन, समाजकार्य; कथा, कविता,
कादंबरी, क्रमिक, चरित्र, नाटक, निबंध,
प्रवास, विनोद, शिक्षण;

संपादन - ‘अध्यापन’, ‘इलाहा शिक्षक’;

‘नवे अध्यापन’, ‘मनोरमा’, ‘एनाकर’;

‘समीक्षक’; जयहिंद, नवयुग, मराठा.

अधिकारी, गोपाळ गोविंद [१८ सप्टेंबर

१९०० -] मैट्रिकपथेत; ग्रंथ-प्रकाशन,

ग्रंथ-संपादन, वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य;

कविता, निबंध;

संपादन - ‘अध्यापन’, ‘मनोरमा’, ‘रस-

वती’; एक आणामाला, करमणूक, चातेदार-

पत्रिका, टीकाकार, निर्माह, प्रतोट, प्रभाव,

प्रवासी, भारत, महाराष्ट्र शारदा, सुमुधु, मौज,

रागभूमि, वंदेमातरम्, सदेश, सावरकर,

साहित्य, स्वराज्य.

अधिकारी, सि. ना.

संपादन - ‘श्रीधर्मसंस्थापक’.

अॅवट, (मिष्) ए. ए.

संपादन - ‘त्रियाची मैत्रीण’.

अधिके, पांडुरंग रघुनाथ [१५ अक्टोबर

१९१४-] मैट्रिकपथेत; नोकर

(खासगी), मुद्रण, वृत्तपत्र संपादन, समाज

कार्य; चरित्र.

संपादन - ‘महाराष्ट्र’, ‘महाराष्ट्र परिचय’,

‘माणिक’, ‘माधुरी’; इडियन स्टेट्स बुले-

टिन (६०), केशरी, माया.

अभिषेकी, आन्नागाम मित्राजी
संपादन - 'मन्मोहन'.

अभिषेकी, महादेव एण्णाजी
संपादन - 'मन्मोहन'.

अभ्यंकर, रामचंद्र नरहर [७ नवम्बर
१८९७-] पी. ए., एल्. पी.,
अभिषेक, राजकरण, रिमा, ग्वाल्हावर,
संस्था संचालन, मुद्रा विभाग,
संपादन - 'मिना ग्वा'.

अभ्यंकर, लक्ष्मण शंकर
संपादन - 'मी शनई'.

अप्यर, ए. टी. सुमराण्यम् [२८ जुलै १८९८
: ८ जानेवारी १९६३] पी. ए.; अप्यरन,
समाजकार्य, ...
संपादन - 'छत्राजी साठ'.

अर्जुनबाळकर, धीनिनाथ एण्णाजी [८
डिसेंबर १८७९-] वैद्य, संग्रह,
पुराण प्रवचन, वैद्यकी, कविता, लक्षण, धर्म,
भारा,
संपादन - 'राह धर्म'.

अर्जुनबाळकर, बाळुगव सत्तापाम [९ जून
१९०९-] वैद्य, संग्रह, नोवरी
(गावगी, घरकारी); कावरी, चरित्र, रहस्य
कथा;
संपादन - 'मारा'.

अर्जुन, निरंजन सी
संपादन - 'सत्याग्रही'.

अर्जुनी, रामाचार्य बाळाचार्य [१२ जून
१९०६-] अलंकार, वाक्य, वेदान्त,
साहित्य, धर्मप्रचार, चरित्र, तरंगान, धर्म,
संपादन - 'वैतसिद्धान्तवेध'.

अष्टमकर, वैजामिन संमसन
संपादन - 'इंग्रोएली शनसमह'.

असनारे, हरि अनंत [१९०८ : १३ जुलै
१९६५] पी. ए., एल्. पी., संगीत,
अध्यापन, कवित्ती, व्यापार उद्यम, शेती,
समाजकार्य, संस्था संचालन, ...
संपादन - 'मोळा रौतकरी', पौरव प्रदीप

'अशांत'

संपादन - 'सन्मति'.

आर्जुनकर, शंकर निरोध
संपादन - 'नामदेव'.

आर्जुनकर, भी. वि.
संपादन - 'भारी दीप'.

आर्जुनीकर, फट्ट बाबुराम [१३ ऑगस्ट
१९१०-] मराठी कवी, पेटुंगीत
उत्पन्न (गिनेव), प्रथम प्रकाशन, मुद्रा, कथा,
संपादन - 'गंगा'.

आर्जुनी, छत्तात्रय गणेश [१८७५ : २३
फेब्रुवारी १९१७] इमजी कौपरियेट,
अध्यापन, कावरी, नाटक, निबंध;
संपादन - 'मारा शंका'.

आर्जुनी, मोरेश्वर नारायण [१० सप्टेंबर
१८८८ : २३ नवेंबर १९६०] एल्.
पी. पी. एल्. अध्यापन, वैद्यकी (अर्थ),
साहित्य, संस्था-संचालन, ...
संपादन - 'आधुनीय'.

आर्जुनी, विष्णुनाथ लक्ष्मण
संपादन - 'आधुनीय'.

आर्जुनीकर, शंकर पुण्योत्तम [१८८४ :
] एल्. ए., पीएच्. डी., अध्यापन,
सनातन धर्म, संशोधन, संस्था संचालन, विज्ञान,
संपादन - 'ब्रह्ममहाप्रज्ञ'.

आचार्य, धीपाद गजानन [: २७
जून १९२४] एल्. ए., अध्यापन, ...
संपादन - 'महाप्राह्मण्य'.

आचार्य पुणतायेकर, धलराम जनार्दन
संपादन - 'गंगा मनु'.

आर्जुनीकर, जगन्नाथ रघुनाथ [१६
ऑगस्ट १८७९ : २७ ऑगस्ट १९५५]
इमजी पाचवी, संत आचार्य, नोवरी (सावगी),
वृत्तान्त संपादन, इतिहास, कथा, कविता,
चरित्र, नाटक, प्रवास, साहित्य,
संपादन - 'जनादन', इंदुप्राय, वरमणूक,
मारा दीनगु, सदेश, मुद्रा, सुधारक,
हास्यविमोद, शनप्रकाश.

आर्जुनीकर, सीताराम दत्तात्रय [१२ जून
१९०६ -] इमजी निवरी, व्यापार-
उद्यम, ...
संपादन - 'कुनविहारी'.

वाजरेकर, श्रीपाद लक्ष्मण [२८ मार्च १८८३ • १२ फेब्रुवारी १९५४] बी. ए., अध्यापन, नोकरी (सरकारी), विज्ञान, संपादन - 'सुविज्ञान'.

आठल्ये, कृष्णाजी नारायण [१८५२ : २९ नवंबर १९२६] चित्रकला, डे कॉलेज परीक्षा, प्रवेश परीक्षा, वैद, अध्यापन, नोकरी (शासकी); इतिहास, कथा, कला, कविता, कादंबरी, मीठा, चरित्र, तत्त्वज्ञान, धर्म, नाटक, निबंध, भाषा, विज्ञान, संपादन - 'दीर्घ', 'केरळ कोनिल आणि नवे मन्वन्तर', 'नवे मन्वन्तर', 'पुष्पगुच्छ', 'लोकमित्र'.

आठल्ये, जनार्दन हरि [१८२६ • १३ एप्रिल १९००] इंग्रजी, ज्योतिष, धर्मशास्त्र, संस्कृत, मुद्रण, वृत्तपत्र संपादन, समाज कार्य, ज्योतिष, जर्ग, भाषा, राजकारण, विज्ञान, संपादन - 'विद्यामाला', जगमित्र.

आठल्ये, दिनकर राधोबा [२७ फेब्रुवारी १८९३ • २० जून १९५४] इतर, बी. बी., प्रार्थना मंदिर पालन, शाळेचे स्वरूपापन, कविता, धर्म, संपादन - 'नाशिक धर्मग्रन्थ', 'प्रकाशक'.

आठल्ये, रामचंद्र महादेव [१ नवंबर १९०१] मॅट्रिक, स्कूल फायनल, इतिहास, शोधन, नोकरी (शासकी), राष्ट्रजागृती, समाजकार्य, इतिहास, कविता, चरित्र, वाङ्मय, संपादन - 'धीमानदेवी मासिक', कौस्तुभ.

आठल्ये, रावजी हरि संपादन - 'ऐतिहासिक नाट्यमाला', 'सदमंदाप'.

आठल्ये, शांताराम [२१ जानेवारी १९१० -] एफ्. वाय्. आर्ट्स पर्यंत, चित्रकला, नोकरी (सरकारी), कविता, गृहविद्या, पट कथा, संस्था-परिचय, संपादन - 'प्रकाश'.

आठल्ये, सोनूदाई संपादन - 'मातृसूच'.

आठल्ये, शिर्करलाल [१२ अगस्ट

१८९३ -] थर्ड इयर टूट; अध्यापन, प्रवास, विज्ञान.

संपादन - 'इस्लाम धर्म'.

आनंदकर, पुरोज [१८९९ • १६ अक्टोबर १९६१] बी. ए., बी. टी., टी. टी., एम्. एड्., अध्यापन, कथा, कादंबरी, नाटक, गाल्वाआय, विज्ञान, समाज, संपादन - 'गृहलक्ष्मी', 'प्राविण्य'.

आपटीकर, जेकर पे.

संपादन - 'इमाएल मित्र'.

आपटे, दत्तात्रय गोविंद [९ सप्टंबर १९०४ -] मॅट्रिक, एच्. टी. सी., अध्यापन, कथा, कादंबरी,

संपादन - 'पूणेंदु'.

आपटे, दाजी नागेश [१२ एप्रिल १८८८ : १८ डिसेंबर १९५९] बी. ए., एल्.एल. बी., ज्योतिष, वकिली, इतिहास, कविता, चरित्र, तत्त्वज्ञान, राजकारण, विज्ञान, संपादन - 'सहविचार'.

आपटे, नरहर गंगाधर [२५ सप्टंबर १८९९ -] बी. एजी, जगशाळा पारगत, जल सद्योपन, व्यापारलक्ष्य, समाज कार्य, अर्थशास्त्र, कोश, भूगोल, रीती, संपादन - 'देवरी आणि देवकरी', 'संवर्धित महापट'.

आपटे, नारायण हरि [११ जुलै १८८९ -] इंग्रजी बोयो, प्रथम प्रकाशन, मुद्रण, वृत्तपत्र-संपादन, इतिहास, उद्योग धंदा, कथा, कादंबरी, गाल्वाआय, विज्ञान, समाज, संपादन - 'निलेस्कर एकर', 'मधुकर', 'लेखमित्र', आदर्श, उद्यान.

आपटे, मधुसूदन श्रीराम [२७ सप्टंबर १९१३ -] बी. ए., एल्.एल. बी., नोकरी (शासकी, सस्थानी), समाजकार्य,

संपादन - 'सहविचार'.

आपटे, रामचंद्र गोविंद [१८६९ • २३ डिसेंबर १९२३] बी. ए.; अध्यापन. नोकरी (सरकारी). . . . . संपादन - 'मराठा शिक्ष'.

भापटे, धामुदेव गोविंद [१२ एप्रिल
१८७१-२ फेब्रुवारी १९३०] बी ए,
अगली, अध्यापन, नोकरा (सरकारी),
वृत्तचित्र परागमन, इतिहास, कथा, कादंबरी,
चरित्र, धर्म, नाटक,
साप्ताहिक, मना, वाङ्मय, विज्ञान, शिक्षण,
संपादन - 'आनंद', 'महाराष्ट्र मासिक', 'मॉडर्न
रिव्यू, विचारसंगम, ज्ञानप्रकाश

भापटे, चिनायक हरि [२६ आगस्ट
१८९२-] मॅट्रिक, पेशेची; कविता,
नाटक,
संपादन - 'मालवसाहित्य'.

भापटे, हरि नारायण [८ मार्च १८६४ :
३ मार्च १९१९] मनेपारीचा, जमन,
मन, अगली, संस्कृत, अध्यापन, नोकरा
(प्रासंगी), वृत्तचित्र-संपादन, समाजकार्य, संस्था-
संचालन, कथा, कविता, कादंबरी, चरित्र,
नाटक, निबंध, पालकाग्रय, मना, वाङ्मय,
समाज,

संपादन - 'भारतवर्ष', 'मनोरंजन आणि
निबंधचित्रिका', 'कर्मणूक, सुधारक, ज्ञानप्रकाश'
आनेकर, विष्णु बापुजी [१६ नवंबर
१९०८ -] एम् ए; अध्यापन,
वृत्तचित्र संपादन, कथा, कादंबरी, चरित्र, टीका,
नाटक, निबंध, वाङ्मय,
संपादन - 'ज्योत्स्ना', 'रत्नाकर', 'आशा,
ज्ञानप्रकाश

आवेडकर, धावासाहेब (भीमराव रामजी)
[१४ एप्रिल १८९१-६ डिसेंबर १९५६]
एम् ए, पीएच् डी, डी एच् सी, बार
अॅट लॉ; अध्यापन, नोकरा (संस्थागत),
राजकारण, राज्यशासन, बहिरी, समाजकार्य,
अर्थशास्त्र, चरित्र, धर्म, राजकारण, राज्य
शास्त्र, समाज,
संपादन - 'जनता', 'गुरुनाथ'

आवेडकर, श्रीधर विष्णु [१८ जानेवारी
१९०४ -] बी एस्सी, बी टी,
अध्यापन विज्ञान, शिक्षण
संपादन - 'देवविप्रेकाश'

आमोणकर, दिनकर विठ्ठल [१८ एप्रिल

१९०५ -] बी ए, शिक्षणान
परायण, अध्यापन, नोकरा (सरकारी, सरकारी),
संस्था-संचालन, कथा, स्तुत विषय,
संपादन - 'आधुनिक', 'समीक्षक'.

आरळकर, सोमेश्वर
संपादन - 'न्यायबोध'

आरळकर, धर्म
संपादन - 'देवता'

आरटी, प्रसा [१८ डिसेंबर १८८६ १६
फेब्रुवारी १९६६] बी ए, डी भाव्
सी, भाव् डे एच्, अध्यापन, संशोधन,
स्तुत विषय,
संपादन - 'संशोधन'

आळतेकर, माधव दामोदर [१८९० -
] एम् ए, अध्यापन, संस्था

संचालन, कविता, कादंबरी, चरित्र, टीका,
वृत्तचित्र,

संपादन - 'समाजसेवक', 'इंडियन टेल्फ
इल क्वॅन्', 'इंद्रप्रकाश, न्यू रिज्यु, ज्ञानप्रकाश'
इचलकरजरीकर-चक्रकर, बाळटण्णुवा
रामटण्ण [२५ फेब्रुवारी १९२७]

संगीत, अध्यापन, संपन
संपादन - 'संगीत दर्शन'.

इनसमवार, जेशव मारती
संपादन - 'आधुनिक'

इसरायल, जेम्स बी
संपादन - 'इसायल'

इसलामपुरकर, चामन गोविंदशास्त्री [१९१३]
संस्कृत, अध्यापन, संस्कृत
महाजनात कथा, कादंबरी, चरित्र, धर्म,
अथा, विज्ञान,

संपादन - 'राज्याध्यक्षिका'

उजगरे, शाह दगडोरा
संपादन - 'खिस्ती निरासक'.

उपाध्ये, नारायण धोंडो
संपादन - 'रत्न'

उपासनी, मधुसूदन रामटण्ण [२९ नवंबर
१९०७ -] इंग्रि मार्टिन्, काता-

संस्कृत, कथा, चरित्र, स्तुत विषय,
संपादन - 'मन्दार', 'मालवसाहित्य'

उमराणीनर, यशवंत वालूरुण [२९ मे
१९१९-] एम्. ए. साहित्य विशारद
(हिंदी), नोबरी (साखगी), वृत्तपत्र न्यव
स्थान, रशियन साहित्यानुवाद, स्फुट
विषय,
संपादन - ' विश्वास '.

' उमामहेश्वरशास्त्री '

संपादन - ' श्रीयोगनाथि महारामायण '.

उच्चैरये, घामन गोपाळ [: १९४०]
एम्. ए., नाव्यतीर्थे, अध्यापन, प्रथ संपादन,
संपादन - ' मालवसाहित्य '.

परलकर, डी. एस्.

संपादन - ' इस्ताएल '.

' एस्. माधव '

संपादन - ' निशा '.

थोर, ध. घा.

संपादन - ' विश्वराणी '.

ओक, जनार्दन विनायक [१८९० .
१९१८] एम्. ए., अध्यापन, कौश,
समाज,
संपादन - ' लोकशिक्षण '.

ओक, नरहर गोविंद [१८९० : ७ जून
१९६६] बी. ए., बी. टी., अध्यापन,
समाजकार्य, सत्पा सत्पात्र, स्फुट विषय,
संपादन - ' महाराष्ट्र विस्तार '.

ओरु, माधव रामचंद्र [२६ जुं १८९४-
] एम्. ए., इमजी, अध्यापन, कथा,
चरित्र, वाचन, प्रसार, भूगोल,
संपादन - ' तत्परजनमंदिर '.

ओक, घामन दाजी [१८४५ : १८९७]
मैट्रिक; अध्यापन, इतिहास संशोधन,
इतिहास, कथा, कविता, चरित्र;
संपादन - ' काचरत्नावली ', ' काव्यग्रह '.

ओक, घा. प्र.

संपादन - ' यशवंत '.

ओक, घामन रामचंद्र

संपादन - ' न्यायदीपिका '.

ओक, विनायक फोंडदेर [२५ फेब्रुवारी
१८४० : ९ अक्टोबर १९१४] इमजी
निघरी, अध्यापन, नोबरी (सत्पारी), इति

हास, कथा, कविता, कादंबरी, चरित्र, निबंध
बालवाक्य, निज्ञान, शिक्षण, समाज,
संपादन - ' बालशोध '

ओक, शंकर रामचंद्र [३० जुं १८८४ :
२५ एप्रिल १९५७] एल्. एम्. अँड एस्.;
वैद्यकी (आग्न), समाजकार्य, कथा, कविता,
कादंबरी,
संपादन - ' मातंग '.

ओझरकर, घामन वालाजी

संपादन - ' शानसंग्रह '.

ओझडे, शिवाजी भाऊ

संपादन - ' वीरशैव धर्मग्रह्य '.

ओतुरकर, राजाराम विनायक [२४ अक्टो
बर १८९८-] एम्. ए., एड. टी.
सी.; अध्यापन, इतिहास-संशोधन, वृत्तान-
संपादन, समाजकार्य; इतिहास, राज्यशास्त्र,
संपादन - ' भारत इतिहास संशोधक मंडळ
त्रैमासिक ', प्रोग्रेस ऑफ एज्युकेशन,
सत्पाळ.

ओहोळ, मुक्तापाई

संपादन - ' मातृसप '.

औरंगाबादकर, श्री. के.

संपादन - ' न्यायशोध '.

वंटकर, सायबदाराम घनदयाम [१५ मार्च
१९०५-] एम्. ए. (फोर्टीजीज);
वार्ता सत्पाळन; कथा, कादंबरी,
संपादन - ' सुशोध '.

कडलन, गारायण गोविंद

संपादन - ' ज्योति.प्रकाश '.

कडम, रुक्मिणीराई

संपादन - ' मणिनी '

कडम-कातरणीकर, शंकर विठ्ठल

संपादन - ' मराठा मंडळ '.

कट्रेकर, मास्कर रघुनाथ [७ जुं १९०२-
] मैट्रिक, प्रथ संपादन, राजकारण,
वृत्तान-व्यवस्थापन-संपादन, समाजकार्य,
कविता, नाटक,
संपादन - ' बनना ', ' हेतुकी ', नेररी,
चेतना, दुनिया, धर्मपान, प्रसुद भात,
प्रबंधन, महाराष्ट्र साहित्य, सम्य.

फरदीकर, गजानन लक्ष्मण [१८७२
१९३१] , ज्योतिष, ज्योतिष, शेती,
सातकारा, ,
संपादन - ' ज्योतिषरत्नभांडार '

फरदीकर, जनार्दन सखाराम [१५ फेब्रुवारी
१८७५ १४ मार्च १९५९] बी ए,
एल्एच् बी, अध्यापन, सातकारण, वृत्तान्त
समादन, समाज कार्य, सत्सा संचालन, अथ
शास्त्र, इतिहास, चरित्र, ज्योतिष, तत्त्वज्ञान,
धर्म, सातकारण, राजशास्त्र, समाज,
संपादन - ' लेखनशिल्प ', वैसरी, अध्यापन,
समय

फरदीकर, निष्णु रघुनाथ [१८९४. १२
जानेवारी १९३६] बी ए, पुराणवस्तु
संशोधन, वृत्तान्त संपादन, इतिहास, धर्म,
संपादन - ' धर्मशास्त्र ', इंडियन न्यूज
सर्विहस इंडियन, एन्ड्रयु इंडिया, न्यू इंडिया
फरदीकर, शंकर दिनकर [४ मे १९०२
२८ मार्च १९५७] मॅट्रिकपर्यंत, ज्योतिष,
नोकरी (खासगी, सत्साधना), सातकारण,
वृत्तान्त संपादन, इतिहास, कथा, कादंबरी,
ज्योतिष, तत्त्वज्ञान, नाटक,
संपादन - ' तत्त्वसागर ', सातकारणवृत्त

फरदीकर, सुमान्त दयानंद [२४ अक्टोबर
१९२१-] मॅट्रिकपर्यंत, ग्रंथ प्रकाशन,
सत्सा संचालन, कथा, काव्य, चरित्र, धर्म,
सत्सा परिचय,
संपादन - ' प्रगति ', जनदय

फरदीकर, नारायण त्रिनाथक [३ अक्टोबर
१९१७-] एम् एस्सी, पीएच्
डी, अध्यापन, नोकरी (सरकारी), कथा,
लेखन, नाटक, शिक्षण, शिक्षण,
संपादन - ' कल्याण ', साहित्यसंग्रह

फरदीकर, फर्मानकर
संपादन - ' प्रगति '

फरदीकर, महमद सलाहूद्दीन
संपादन - ' दुर्लभ '

फरदीकर, सुभाष
संपादन - ' प्रकाश '

फर्ने, विनायक गणेश [४ फेब्रुवारी १८९३

१६ डिसेंबर १९६०] बी ए, अध्यापन,
इतिहास संशोधन, कोश संपादन, नोकरी
(खासगी) इतिहास, कोश, चारित्र्य, तत्त्व
ज्ञान, भाषा, भूगोल, विज्ञान,
संपादन - ' भारत इतिहास संशोधनमंडळ
त्रैमासिक ', ' महाराष्ट्र विस्तार ', पुणे समा
चार, विद्यासेवा

फर्ने, जनार्दन निरंकर [१७ एप्रिल
१८९७-] एम् एस्सी, अध्यापन,
कोश संपादन, संशोधन, कोश, कल्याण,
विज्ञान,

संपादन - ' संस्कृत ', यशवत

फर्ने, दिनकर धोंडो [११ जुलै १८९९-
] एम् एस्सी, पाएच् डी, अध्यापन
विज्ञान,

संपादन - ' लुटिगान '

फर्ने, भास्कर धोंडो [७ नवंबर १९०३-
] बी एस्सी, बी टी, एम् एड
अध्यापन, समाजकार्य, सत्सा संचालन विज्ञान,
शिक्षण,

संपादन - ' अध्यापन ', ' शिक्षण पत्रिका '

फर्ने, रघुनाथ धोंडो [१४ जानेवारी १८८९
१४ अक्टोबर १९५३] बी ए, गणीत
प्राविण्य, अध्यापन, नोकरी (खासगी),
वृत्तान्त संपादन, समाजकार्य, विज्ञान,
समाज,
संपादन - ' समा स्यास्य ', रीतन

फर्ने, वी के
संपादन - ' आराधन '

फरदीकर, आप्पा लक्ष्मण [६ जुलै १९०८
] बी एम्पी अध्यापन, नोकरी
(खासगी, नगरपालिका) कथा, निबंध

संपादन - ' हेतुतीर्थ ', दर्शनशास्त्र

फरदीकर, मारुती धोंडो

संपादन - ' लक्ष्मी '

फरदीकर, सुदीप धीनिवास [५ फेब्रुवारी
१९०८-] एम् ए, एल्एच् बी;
अध्यापन, सातकारण, कल्याण, समाजकार्य,
नवशास्त्र, कथा

संपादन - ' समाजसुधारक '

क्रीश्वर, गजानन वासुदेव [९ फेब्रुवारी
१९१२-] एम् ए, एल्एल् बी,
अध्यापन, नोकरा (सरकारी), बगिची, कथा,
कविता, कादंबरी, तत्त्वज्ञान, निबंध, वाङ्मय,
संपादन - ' मासिकसाहित्य ', होल्डर कॉलेज
टाइम्स.

कशालकर, एन् जी

संपादन - ' मराठा '.

कशालकर, शान्तानंद [७ सप्टेंबर १८९० :
१ मे १९६६] बी ए, अध्यापन, समाज
कार्य, चरित्र, स्फुट विषय,
संपादन - ' नरी गृहलक्ष्मी '.

फस्तुरे, विनायक अनादास [१४ अक्टोबर
१९१४-] बी. ए, एल्एल् बी,
बगिची, स्फुट विषय,
संपादन - ' पूर्णेंद्रु ', विलास

फाकडे, रामचंद्र तुकाराम

संपादन - ' नामदेव '

फाकडे, लक्ष्मण गोविंद [१८ नवंबर १९०५-
] इतरपर्यंत, सुद्रष्ट, वृत्तन संपादन,
संपादन - ' मनोविहार ', कलकत्ता व आनंदवृत्त.

फाकडे, श्रीपत हरि

संपादन - ' शिवकला '.

फाफोडकर, र वा

संपादन - ' गोमठ मराठा '.

फाजळे, पाटील नारायण

संपादन - ' माळी मित्र '

फाटकर, गणेश विठ्ठल [५ जुलै
१९२६] मॅट्रिकपर्यंत, , चरित्र,
संपादन - ' शिऊनमित्र '

फाटकर, तु ना [७ नवंबर १९०८-]

साहित्यमूल्य, अध्यापन, राजकारण, वृत्तन
संपादन, समाजकार्य, कविता, कादंबरी, चरित्र,
मराठा, राजकारण, संस्था-परिचय,
संपादन - ' मन्त्र ', उद्योग, न्यायमनु, मधुवन,
ज्ञानदीप

फाटकर, वृत्तनसज सदाशिव [६ डिसेंबर
१९०९-] एम् ब्यु ओग्यु,
स्थानपर्याय, समाजकार्य, स्फुट विषय,
संपादन - ' कथा '.

काटोळे, वल्लभत काशीनाथ

संपादन - ' वाकारधर्म '

काणे, पादुरंग सीताराम [३० अक्टोबर
१९११-] मॅट्रिक, अध्यापन,
कथा, शिक्षण,

संपादन - ' विमा आणि व्यापार '.

काणे, वलंत सदाशिव [१६ फेब्रुवारी १९२०-
] मॅट्रिक, वृत्तन संपादन, समाज
कार्य, संस्था संचालन, उद्योग कथा, शेती,
संस्था-परिचय,
संपादन - ' रोजिणी ', कलमळा, पंचायत,
सध्या.

काणेकर, पुरुषोत्तम गोपाळ [१४ जानेवारी
१८८१ . २६ सप्टेंबर १९५२] मॅट्रिक
पर्यंत, नोकरा (खासगी), राजकारण, वृत्तन
संपादन, समाजकार्य, इतिहास, कादंबरी,
चरित्र, नाटक, राज्यशास्त्र,

संपादन - ' समाजसेवक ', इंदुप्रकाश, उद्यान,
तुकारा, नवयुग, विविधवृत्त, विविधज्ञानविस्तार,
सोशल सर्व्हिस ब्रदरर्स, ज्ञानप्रकाश

कावेकर, चंद्रशेखर शंकर

संपादन - ' समाजसेवा '

कादळगावकर, पादुरंग तुकाराम [४ अक्टो
बर १९११-] एम् ए, नोकरा
(खासगी, सरकारी), वृत्तन संपादन, कविता,
नाटक,

संपादन - ' सिन्धुदीप ', मारा महासागर

कादे, वलंत सुहृद

संपादन - ' वैद्यसेवक '.

कानडे, ज्योतिष गोविंद

संपादन - ' वल्लभ मंदिर ', ' भारतमुखा '

कानडे-चांदेकर, दामोदरशास्त्री गोविंदाचार्य

संपादन - ' संस्कृत अध्यापक '., ' कापी '

कानबिंदे, दिनकर विनायक

संपादन - ' जवहर '

कानिडकर, गजानन नारायण [१८ ऑगस्ट
१८८६ १२ नवंबर १९५९] बी ए,
राजकारण समाजकार्य, संस्था संचालन, कथा,
कविता, चरित्र, राजकारण,
संपादन - ' स्वचंदन '.

कानिटकर, नारायण विनायक [२७ जून १८८७-] डी. एस्वी., एम्. एजी.;

अभ्यास, नोतरी (सरकारी), समावर्तक;
अपेक्षा, शेरी;

सपादन - ' देशी आणि रोडारी '.

कानिटकर, राजाराम प्रह्लाद [२७ जानेवारी १९०५-] एम्. ए.; मय प्रकाशन,

राजकारण, चरित्र, राजकारण, विज्ञान, संस्था
परिचय;

सपादन - ' चित्रमयदगम् ', ' ध्रुव ', डेक्कन
कॉलेज मॅगझिन.

कानेगोकर, दत्तात्रय रामचंद्र [२ जानेवारी १९१३ : १६ डिसेंबर १९६६]

एम्. ए., बी. टी., अभ्यास, मय प्रकाशन,
प्रय-संसाधन, नोतरी (खासगी), हचर
अपेक्षा, चरित्र, कथा, एनाच;

सपादन - ' नया महाराष्ट्र '.

कांढेरे, डॉ. वि.

सपादन - ' सगीत कला विहार '.

कापडी, रामचंद्र तुळजाजी [१६ एप्रिल १९१३-] मॅट्रिक, शेरी, ...,

सपादन - ' श्रीगुरुदेव '.

कापडी, एस्. एल्.

सपादन - ' महाराष्ट्र चारित्र्य '.

कांढी, रघुनाथ विष्णु [२९ नवंबर १८९९-] बी. ए., एल्. बी.,

अभ्यास, नोतरी (नगरपालिका), कॅवेली,
सुट विपय;

सपादन - ' डेक्करी ', भडारी

कांढे, जगन्नाथ गणपत

सपादन - ' उदय '.

कांढे, महादेव अनाजी

सपादन - ' आत्मोद्धार '.

कांढे, शि. जा.

सपादन - ' सोमवर्षीय दिन '.

कामत, शंकर श्रीधर

सपादन - ' वनत '.

कायस्थ, धर्मसिंह तारचंद

सपादन - ' कायस्थ सेवक '.

कारखानीस, त्र्यंबक सीताराम

सपादन - ' भाषा '.

कारजकर, गणपत भाण्णाजी

सपादन - ' नामदेव '.

कारेकर, मिराजी महादेव [१८ न.व. १९१०-] एम्. वा. नार्थवर्त,

चित्र विवरण, सुट विपय,

सपादन - ' प्रकाश '.

कालेकर, गोविंद मोरोसा

सपादन - ' आगळे वितरेव ', ' कुटुंब क-
मणूक ', ' व्यवहारोपयोगी हुनरसंग्रह '.

कालेकर, जनादन मोरोसा

सपादन - ' हुनर संग्रह '.

कालेकर, वि. फों.

सपादन - ' नागिनेट्य '.

कालेकर, रा. ग.

सपादन - ' सयशेषक '.

कालेकर, जी. एम्.

सपादन - ' विश्वमीमर '.

कालेकर, विनायक शंकर

सपादन - ' वनवारी '.

कालेकर, संभाजी नरसजी

सपादन - ' वडात वैमलिक '.

कारले, टी. एम्.

सपादन - ' लोकनाथ '.

कावळे, नारायण केशव [४ मे १८६४ :

६ फेब्रुवारी १९११] .., कॅवेली, नाटक,

सपादन - ' न्यायदर्शन '.

काशीकर, केशव रघुनाथ [१८८७ : १२

एप्रिल १९६७] मॅट्रिक, भाषा, चरित्र,

सपादन - ' भाषादर्श ', ' चंद्रिका ', ' लोक

मित्र ', ' शारदा ', वन, धर्मचक्र,

पुरुषार्थ.

काशीकर, या. गो.

सपादन - ' सचिकल '.

कासार मालेगावकर, लक्ष्मण [११ एप्रिल

१८८९-] कायस्थ

व्यवहार, ...,

सपादन - ' भाषा '.

काळुस्कर, दिनकर गोविंद

सपादन - ' कामणूक '.

फाळे, आत्माराम रघुनाथ [१८६० :]

बी ए, अध्यापन, नोकरी (सरकारी), ,
संपादन - 'मराठी शिक्षक'.

फाळे, केशव नारायण [२४ एप्रिल
१९०४ -] बी ए, एल्.एल्.बी.,
अध्यापन, चित्रपट, नाट्य, संस्था संचालन,
कविता, टीका, नाटक, रंगभूमी,
संपादन - 'प्रतिभा', 'महाराष्ट्र साहित्य
पत्रिका', 'रत्नाकर'

फाळे, ज्येष्ठ गुरुनाथ [१८७८ - १९
जुलै १९१४] मॅट्रिक, रसायनशास्त्र, अध्यापन,
पुराण संशोधन, वैद्यकी, इतिहास, चरित्र,
वाङ्मय, धर्म, विज्ञान,
संपादन - 'समानोच्चक'.

फाळे, द. न.

संपादन - 'वारंगना'

फाळे, द. गो

संपादन - 'साधू समाचार', इंदुपत्रिका,
किरात टणकार.

फाळे, दत्तात्रय गोविंद [९ डिसेंबर
१८९४ -] बी एस्सी, रंगकला
निर्वाह, अध्यापन, नोकरी (प्रासगी),
उद्योगधंदे,

संपादन - 'सहविचार', महाराष्ट्र विस्तार

फाळे, दिनकर विनायक [३० अक्टोबर
१८९८ -] एम्. ए., अध्यापन,
इतिहास संशोधन, ग्रंथ संपादन, यथार्थ संघटन
नोकरी (प्रासगी), वृत्तचित्र संपादन, समाजकार्य,
संस्था संचालन, इतिहास, चरित्र, स्फुट विषय,
संपादन - 'सद्भाषि', केसरी

फाळे, प्र. नि [१४ नवंबर १८८८ -]
एल्. सी. पी. एल्., वैद्यकी (आयुर्वेद), कविता,
चरित्र, विज्ञान,

संपादन - 'बालक मासिक'.

फाळे, महादेव केदार

संपादन - 'श्रीहरस्वामी मंदिर'

फाळे, मोरेश्वर रामचंद्र

संपादन - 'गोसावरीहस्तबद्धाथ'

फाळे, लक्ष्मण गंगाधर [१२ मार्च १८७९
१० डिसेंबर १९४९] मॅट्रिक, कानडी,
[२७]

गुजराती, कन्नडी, हिंदी, नोकरा (सरकारी),
समाजकार्य, स्फुट विषय,

संपादन - 'महाराष्ट्र विस्तार'

फाळे, वामन गोविंद [१० एप्रिल १८७६ :
२७ जानेवारी १९४६] एम्. ए., अध्यापन,
इतिहास संशोधन, राजकारण, वृत्तचित्र संपादन,
समाजकार्य, संस्था संचालन, अर्थशास्त्र, नाटक,
राज्यशास्त्र,

संपादन - 'सहक र मित्र', अर्थ, इंडियन
जर्नल ऑफ इन्फॉर्मेशन

फाळे, निधनाथ रामचंद्र [१८२३ .
१८८८] , संगीत, नोकरा (सत्याजी),
यंत्रिकी, यादन, व्यापार उद्योग, कला,
संपादन - 'संगीत दर्शन', गायनविधेसंबंध,
संगीत पारिजात

फाळे, शामराव संतराम

संपादन - 'नामिक समाचार'

फाळे, श्रीपाद वामन [५ मार्च १९१० -
] बी ए, वृत्तचित्र संपादन, समाजकार्य,
अर्थशास्त्र, क्रीडा, चरित्र, चित्रपट, समाज,
संपादन - 'सहकारीबंगल', अर्थ

किंग, जॅनन

संपादन - 'महाशक'

किणीकर, रॉय (रघुनाथ रामचंद्र) [२४
नवंबर १८९८ -] एम्. ए., अध्या
पन, नोकरी (प्रासगी, सरकारी), राजकारण,
वृत्तचित्र संपादन, समाजकार्य, कविता, कादंबरी,
नाटक, पटकथा, श्रुतिका,
संपादन - 'राजदूत', अजिंठा, भावादा,
एकज्ञ, कॉलेज, डेव्हन कॉलेज मॅगझिन,
हुपार, धनुर्वाही, धर्ती, नवयुग, बॉन, यामिनी,
रचना, विशाख महाराष्ट्र, सदेष्ट, साहित्यसहकार.

किने, शकुंतलाबाई शरदकुमार [३१ मे
१९१४ -] मॅट्रिकपर्यंत, समाज
कार्य, संस्था संचालन,
संपादन - 'बालविचार'

किराणे, लक्ष्मण पुरुषोत्तम [२१ आगस्ट
१८९८ -] बी ए, एल. टी. सी.,
बी. टी., डि. एड., एम्. आर, एम्. टी.,

अध्यापन, नोकरा (सरकारी); शिक्षण, स्फुट विषय;

संपादन - ' शिक्षण '.

' किरात ' (= सोमण, कृष्णाजी लक्ष्मण)

[१८६५ :] एफ्. बाय्., कृषि-विशारद;

नोकरा (सरकारी); इतिहास, कविता, चरित्र,

धर्म, नाटक, निबंध;

संपादन - ' स्फूर्ति '.

किलोस्कर, शंकर घासुदेव [८ अक्टोबर

१८९१ -] एस्. बाय्., चित्रकला,

संपादन विद्या, विनय शास्त्र; नोकरा (खाणगी),

राजकारण, राजशासन, समाजकार्य, सरवा-

व्यवस्थापन-संचालन; उद्योगधंदा, कला, चरित्र,

शिक्षण;

संपादन - ' किलोस्कर ', ' किलोस्कर रावर ',

' दुग्दी व आग्दी ', ' मनोहर ', ' स्त्री '.

कोर्तेने, हरि घाळकृष्ण [१४ नवंबर १९०५ -

] बी. एस्ती.; नोकरा (खासगी, निम-

सरकारी); स्फुट विषय,

संपादन - ' विमागणार '.

' कु. नलिनीबाळ '

संपादन - ' सत्स्वती '.

' कु. चिळासिनी '

संपादन - ' जीवन '.

' कु. द्राकुन्तला, जी. ए. '

संपादन - ' रवि '.

कुंकडे, शाहू दाजी [१८१३ : १४ अक्टोबर

१८८५] .....; अध्यापन, धर्मप्रचार,

नोकरा (सरकारी), चरित्र, धर्म,

संपादन - ' शानोदेव '.

कुंटे, अण्णा मोरेश्वर [१८४४ : १५ जुलै

१८९६] बी. ए., एम्. डी., भाषावेद,

अध्यापन, वैद्यकी (आयुर्वेद), व्यापार उद्यम,

तत्त्वज्ञान, धर्म, विज्ञान;

संपादन - ' पुरातन वैद्यक ग्रंथसंग्रह '.

कुंटे, महादेव मोरेश्वर [आगस्ट १८३५ : ८

अक्टोबर १८८८] बी. ए.; अध्यापन,

व्यापार-उद्यम, इतिहास, कविता, चरित्र;

संपादन - ' पद्धत्यनवित्तिका '.

कुंडईकर, वा. मो. [१६ आगस्ट १९१७ -

] बी. ए., बी. टी.; अध्यापन; .....;

संपादन - ' गोमंतक मराठा ', ' समाज-

सुधारक '.

कुंडाळकर, जनाईन सपाराम [१८८२ :

१३ मार्च १९२१] एम्. ए., एल्एल्. बी.;

अध्यापन, ग्रंथालन, नोकरा (संस्थानी),

वातां संकलन, समाजकार्य; ग्रंथालयशास्त्र,

संपादन - ' लायब्ररी मिशलेनी '.

कुंदळ, घासुदेव ग्यानोवा [: २९

नवंबर १९४६] मराठी उच्चावी, नोकरा

(सरकारी); समाज,

संपादन - ' न्यायाधर्म '.

कुंदळ, विठ्ठल पुनाजी [: ७ जानेवारी

१९३१] मॅट्रिकपथक, ज्योतिष, वैद्यक; ज्योतिष,

नोकरा (सरकारी), वैद्यकी, समाजकार्य;

चरित्र, ज्योतिष, धर्म, नाटक;

संपादन - ' समुद्र '.

कुंभारे, घाळकृष्ण विष्णु [५ जुलै १९१७ -

] बी. ए., बी. टी. सी. ए.;

अध्यापन, नोकरा (सरकारी), अभ्युद्योग,

स्फुट विषय;

संपादन - ' सहकारी जगत '.

कुम्भेकर, जगन्नाथ बलवंत [७ सप्टेंबर

१९०८ -] बी. एल्एल्. बी. टी.,

एम्. ए., अध्यापन, समाजकार्य; क्रमिक,

भूगोल, विज्ञान, शिक्षण, स्फुट विषय,

संपादन - ' इलाकाशिक्षक '.

' कुमारी श्यामा '

संपादन - ' मर्त्या '.

कुरकुरे, म. क. [२ जानेवारी १८९७ -

] .....; वृत्तवचन-संपादन, व्यापार-

उद्यम, नोटी, स्फुट विषय;

संपादन - ' विदर्भाचा नोकरा ';

महाराष्ट्र-केसरी, साप्ताहिक विदमं.

कुलकर्णी, आप्पाजी विष्णु [१८६९ : २५

मे १९४२] मॅट्रिक; अध्यापन, नोकरा

(खासगी), सुदृष्ट, इतरत्र संपादन, कथा,

चरित्र, तत्त्वज्ञान, धर्म, नाटक, निबंध,

संपादन, शिक्षण,

सपादन - 'ग्रथरत्नाकर', राष्ट्रमत, व्यापारी,
शिक्षक
कुलकर्णी, कृष्ण सुव्वाय
सपादन - 'शेतकी आणि शेतकरी'.
कुलकर्णी, कृष्णाजी गुरुन्नाथ [५]
वी. ए., एल्एल् वी., अध्यापन, कथा,
कविता, नाटक, विनोद, स्फुट विषय,
सपादन - 'अरुण'.
कुलकर्णी, केशव रामचंद्र
सपादन - 'शिवकला'.
कुलकर्णी, जी धार.
सपादन - 'शिक्षण'.
कुलकर्णी, गंगाधर लक्ष्मण
सपादन - 'विदर्भशिक्षक'.
कुलकर्णी, गणेश रघुनाथ
सपादन - 'धीमाणिक्रमसु'.
कुलकर्णी, गणेश विठ्ठल [१८८९ - १०
मे १९२१] , नोकरी (खासगी),
मुद्रण, वृत्तान्त सपादन, सर्वसंस्थापन,
कविता, कादंबरी, नाटक, स्फुट विषय,
सपादन - 'उद्यान', नवयुग, सहस्रकर.
कुलकर्णी, गुरसिद्दाप्पा सिद्धलिंगाप्पा [२३
एप्रिल १९०४ -] मराठी सेकंड
इयंटर, अध्यापन, शिक्षण, स्फुट विषय,
सपादन - 'पाचजन्य'.
कुलकर्णी, गो रा.
सपादन - 'शिक्षण पत्रिका'.
कुलकर्णी, गोविंद माणिक [५ जून
१९२४ -] एम् ए, एल्एल् वी.,
पीएच् डी., अध्यापन, राज्यशास्त्र,
सपादन - 'उन्मेष'.
कुलकर्णी, धोंडो विठ्ठल [११ नवंबर
१८९१ -] एम् ए, बी टी.,
अध्यापन, नोकरी (सरकारी), कोश सपादन,
कोश, शिक्षण, स्फुट विषय,
सपादन - 'विनय'.
कुलकर्णी, न मा
सपादन - 'प्रतिभा'.
कुलकर्णी, नारायण विनायक [२३ जुलै
१८९२ - १२ जानेवारी १९४८] मॅट्रिक,

अध्यापन, ग्रंथ प्रकाशन सपादन, कथा, कादं-
बरी, नाटक,
सपादन - 'मनमोहन'.
कुलकर्णी, पंडित अनंत [७ नवंबर १९२४ -
] मॅट्रिक, ग्रंथ प्रकाशन, कथा, चरित्र,
सपादन - 'चिंथार'.
कुलकर्णी, पुष्पगोत्तम वालटण [३ आगस्ट
१८९९ -] इटर आर्ट्स पर्यंत,
वृत्तान्त सपादन, कथा, कादंबरी, चरित्र,
सपादन - 'विश्वकर्माविजय', द्वायकामाई,
नवजीवन, नवशक्ति, नवाकाळ, नवामनु,
प्रकाश, श्री साईलीला, संदेश
कुलकर्णी, भाऊराव रंगनाथ [२१ मार्च
१९०३ -] वी. ए., एस् टी सी,
दरम्यापन, अध्यापन, इतिहास संशोधन,
समाजकार्य; इतिहास, उद्योगपदा, भाषा,
सपादन - 'संशोधक'.
कुलकर्णी, भीमराव कृष्ण [७ जानेवारी
१९०० -] वी ए, एल्एल् वी.,
नोकरी (सरकारी), यकिली, समाजकार्य,
कायदा;
सपादन - 'श्रीमन्सिद्धांत सुधाकर'.
कुलकर्णी, मालतीबाई
सपादन - 'प्राति'.
कुलकर्णी, रा चा
सपादन - 'उपयुक्त धर्देशिक्षण'.
कुलकर्णी, रामचंद्र वासुदेव
सपादन - 'श्रीमद माधेश विजय', श्री
शारदामंदिर अथवा निनामशालापनक'.
कुलकर्णी, वामन लक्ष्मण [६ एप्रिल १९११ -
] एम् ए, बी टी., अध्यापन,
समाजकार्य, चरित्र, टीका, वाङ्मय,
सपादन - 'खेळगडी', 'समीक्षक',
साहित्य
कुलकर्णी, विठ्ठल हरि [१४ एप्रिल १९०२ -
] एम् ए, अध्यापन, ग्रंथ सपादन,
चरित्र, वाङ्मय, विनाद,
सपादन - 'ज्योत्स्ना', 'प्रतिभा'.
कुलकर्णी, विनायक वासुदेव [२४ अक्टोबर
१९१४ -] मॅट्रिक, राजकारण,

पुस्तक संग्रह, समाजकार्य; स्फुट विषय;

संपादन - 'रचना'; लेखकित.

कुलकर्णी, व्यंकटेश नरहर [६ फेब्रुवारी

१९१७ -] मंडित, एड्ड, बी.,

जगन; अध्यापन, पुस्तक-संग्रह; कथा,

नाटक, निबंध, भाषा;

संपादन - 'महाद्वार'; रोमान.

कुलकर्णी, शंकर धळवंत

संपादन - 'कामगार सभाचार', 'व्यंग्य-
प्रसन्न'.

कुलकर्णी, सदाशिव चापूजी

संपादन - 'वैदिकयमं य महारम्याचे क्षेत्र'.

कुलकर्णी, ह. वि.

संपादन - 'उत्पुलक संदेशिका'.

कुलकर्णी-आजरेकर, रामचंद्र दत्तात्रय

[१६६० : १९००] मुद्रित पत्रिका;

अध्यापन, पुस्तक-संग्रह, समाजकार्य, संस्था-

संचालन; कविता, प्रसन्न, धर्म, कालाचार;

संपादन - 'मधुमधिका'.

'कृष्ण चापयल्ली'

संपादन - 'कथाकल्पतरु'.

'कृष्णशाली'

संपादन - 'निशाध्याना कल्याणार्थ अनेक-
विषयग्रह'.

'कृष्णाजी महादेव'

संपादन - 'समाविष्टविद्याप्रसारक'.

'कृष्णानुज कालेकर' (= कालेकर,

संभाजी गणपत)

संपादन - 'मराठा'.

कैलाशे, शंकर गवाजी

संपादन - 'वैजयंतीसमाचार'.

केतकर, अनेक विध्वनाथ [८ सप्टेंबर

१९०० -] एम्. बी. सी. एड्ड;

अध्यापन, वैद्यकी (आर्य), समाजकार्य,

संस्था संचालन; .....;

संपादन - 'संघटन'.

केतकर, गजानन विध्वनाथ [८ आगस्ट

१८९८ -] सी. ए., एड्ड, बी.;

राजकारण, कविता, पुस्तक संग्रह, समाज-

कार्य, संस्था संचालन; बीडा, चरित, उत्पन्न,

धर्म, समाज, स्फुट विषय;

संपादन - 'वीर' ; केसरी, सनमान, मराठा.

केतकर, दामोदर कृष्ण [: १९२२]

.....; उत्पन्न संग्रह, समाजकार्य; स्फुट
विषय;

संपादन - 'सुधाकर'; आयुर्वेद, इंदुप्रकाश,
प्रमाण, श्रवण, विज्ञानी मराठा.

केतकर, श्रीधर व्यंकटेश [२ जानेवारी

१८८४ : १० एप्रिल १९१७] एम्. ए.,

पीएच्. डी.; अध्यापन, इतिहास-संग्रह,

कोश-संग्रह, राजकारण, समाजकार्य, संस्था-

संचालन; अध्यापन, इतिहास, कविता,

काव्य, भाषा, कोश, चरित, बीडा, धर्म,

नाटक, निबंध, भाषा, राजकारण, भाषा,

उत्पन्न, संस्था संचालन, स्फुट विषय;

संपादन - 'महाराष्ट्र कान्तिदास', 'विश-

नेधक', 'राजहं'; पुणे समाचार.

केंदूरकर, पर. के.

संपादन - 'नृत्य क्षेत्र'.

केमकर-श्रीरामागर, दामोदर एकनाथशास्त्री

[१८९४ : आगस्ट १८९९] केसरी,

संस्था; अध्यापन, संस्था संग्रह; कविता,

उत्पन्न, धर्म, नाटक, निबंध, भाषा;

संपादन - 'आयुर्वेद'.

केतकर, शंभु मल्लिकार्जुन [

] वेदिकीय, फार्मिस्विक, मराठी;

वेदिकी (आर्य), समाजकार्य, ...;

संपादन - 'वैद्य'.

केळकर, कमलाकांत दामोदर [१ जानेवारी

१९०२ -] एम्. एम्.सी.;

अध्यापन, कोश संग्रह; विज्ञान.

संपादन - 'उत्पन्न'.

केळकर, कृष्णाजी रघुनाथ [१८९९ :

१९१०] .....; व्यापार-उत्पन्न, ...;

संपादन - 'बाण'.

केळकर, ग. दा.

संपादन - 'औद्योगिक महाराष्ट्र'.

केळकर, गणेश केदार [१८९४ : १२

नवंबर १९४२] मंडित, कान्तिदास; अध्यापन,

नोकरी (सरकारी), समाजकार्य, सरथा
संचालन, प्रवास, सेती,

संपादन - शेतकी आणि शेतकरी '

केळकर, गोविंद रामचंद्र [२८ सप्टेंबर
१९०९] एम् एस्सी, पीएच्

डी, अध्यापन, नोकरी (सरकारी), सरथा
संचालन, विज्ञान,

संपादन - 'सृष्टिज्ञान', रसायनम्

केळकर, दत्तानय त्रिभुल [१४ आगस्ट
१८९३-] एम् ए, अध्यापन,

व्यापार उग्रम, सरथा संचालन, स्फुट विषय,
संपादन - महाराष्ट्र चर ऑफ कॉमर्सचे

मासिक सुनपन', 'वैभव'

केळकर, नरसिंह चिंतामण [२४ आगस्ट
१८७२ १४ अक्टोबर १९४७] बी ए,

एल्एल् बी, अध्यापन, इतिहास संशोधन,
राजकारण, धर्म, वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य,

सरथा संचालन, इतिहास, कथा, कादंबरी,
चरित्र, टीका, तत्त्वज्ञान, धर्म, नाटक, निबंध,

प्रवास, भाषा, राजकारण, बाळग्य, विनोद,
राज्यशास्त्र, शिक्षण, स्फुट विषय,

संपादन - 'काव्यसंग्रह', इंडिया, केशरी,
मराठा, सद्मादि

केळकर, मनोहर महादेव [२१ मार्च
१९१३-] बी ए, एल्एल् बी,

मथ प्रकाशन, कथा, कादंबरी, चरित्र, निबंध,
संपादन - 'वाङ्मयशोभा'

केळकर, महादेव विनायक

संपादन - 'तदण मित्र', 'भारतीय कथा
कल्प'

केळकर, यशवंत नरसिंह [१९ जुलै १९०२-
] वाङ्मयविशारद इतिहास संशोधन,

काव्य संपादन, ग्रंथ संपादन, नोकरी (शासकी),
वृत्तपत्र संपादन, इतिहास, कविता, कौशल,

राजकारण, विनोद,

संपादन - 'परम', एवय, मेसरा

केळकर, रामरुपण नारायण [२३ मार्च
१९०८-] मॅट्रिक, याज्ञिक,

वेद, संस्कृत, डी एस् ऑस्ट्रेल एम्, अध्या
पन, इतिहास संशोधन, ज्योतिष, वृत्तपत्र

संपादन, समाजकार्य, इतिहास, स्फुट विषय,

संपादन - 'ब्राह्मण', प्रेरणा

केळकर, सदाशिव पांडुरंग [१८४८ :
१९०६] मॅट्रिक, व्यापार उग्रम, नोकरी

(शासकी), धर्मप्रचार, वृत्तपत्र संपादन, समाज
कार्य, चरित्र, धर्म, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - 'ज्ञानदीप', कामगार

केळकर, रुक्मराव अर्जुन [२० आगस्ट
१८६० १४ अक्टोबर १९३४] मॅट्रिक,

अध्यापन, वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य,
इतिहास, कथा, चरित्र, तत्त्वज्ञान, धर्म, समाज,

स्फुट विषय,

संपादन - 'आध्यात्मिक ज्ञानरत्नावली'
जागृवृत्त

कोळकर, लक्ष्मणराव जानरावदादा [२१
जानेवारी १९०३ : जून १९४३] डी. पी.

ई, ओ डी सी, अध्यापन, नोकरी (शासकी),
समाजकार्य, सरथा संचालन, धर्म, विज्ञान,

संपादन - 'आरोग्यमंदिर'

कोळटे, नारायण लक्ष्मण [१९१२ -
] मॅट्रिक, ग्रंथ प्रकाशन, मुद्रण, वृत्तपत्र

संपादन, बालवाङ्मय,

संपादन - 'ग्रन्थन्तर', ग्रन्थन्तर (६)

कोळणीस, यशवंत अनंत [सप्टेंबर १८७२.
२५ एप्रिल १९५४] मॅट्रिक, नोकरी

(शासकी), कविता, स्फुट विषय,

संपादन - 'मुशीर'

कोळकोटे, दत्तानय शंकर [१८
फेब्रुवारी १९६४] मराठी सहावी, व्यापार

उग्रम, समाजकार्य;

संपादन - 'त्वण'

कोळस्थाने, एम् एम्

संपादन - 'जनसेवा'

कोळडिया, पुल्लचंद हिराचंद [१७ आगस्ट
१९१२ -] एम् ए, एल्एल् बी,

कनिष्ठी,

संपादन - 'व्यापारा मित्र'

कोठारी, सी पी

संपादन - 'व्यापारी जगल'

कोतक, भास्कर नानजी

सपादन - ' निस्ती नागरिक '.

कोरटकर, धोडोपंत हरिपंत [१९१०
१६ आगस्ट १९६२] मॅट्रिक, नोकरा
(सरकारी, सस्थानी), . . . ;

सपादन - ' राजहट '.

कोरे, विन्मसिंह आप्पाजी

सपादन - ' सयवाणी '

कोलटकर, गोपाळ रामचंद्र [२५ मे
१९०६ -] एम् ए, व्यवस्थापन
शास्त्र, व्यापारशास्त्र, अध्यापन, नोकरा
(प्रासगी), वृत्तन-संसादन, सस्था-व्यवस्थापन,
स्फुट विषय,

सपादन - ' छत्रपती स्काउट ', विद्यापीठ
पत्रिका

कोलटकर, घालटण्ण रामचंद्र [२७ जानेवारी
१९०१ -] एम् ए, टी डी,
अध्यापन, नोकरा (सरकारी), बालनर सधन,
सस्था-संचालन, ,
सपादन - ' छत्रपती स्काउट '

कोल्हटकर, अच्युत बळवंत [१ आगस्ट
१८७९ १५ जून १९३१] बी ए,
एल्एल् बी, अध्यापन, नाट्य, नोकरा (प्रासगी),
मुद्रण, कविली, वृत्तन सपादन, सस्था
संचालन, इतिहास, कथा, कविता, कादंबरी,
चरित्र, तत्त्वज्ञान, धर्म, नाटक, रागभूमी, विनोद,
स्फुट विषय,
सपादन - ' उषा ', ' चटिका ', ' मराठी
श्रुतिबोध ', इंदुप्रकाश, चातुक्स्वार, चावूक,
टिळक, डेलीन्यूज, देशसेवक, दैनिकरुच,
प्रभात, महाराष्ट्र मंगलमाला, मेसेज, युगावर,
रणसंग्राम, राक्षस, बदेमातरम्, विदुषक,
शुभमसूचक, सजय, सदेव, सुदर्शन, स्वातंत्र्य

कोल्हटकर, प्रभाकर श्रीपाद [९ जानेवारी
१८९६ -] बी ए, आदिप्रात विव
रण, वृत्तन संसादन, कथा, चरित्र, नाटक,
विनोद, स्फुट विषय,
सपादन - ' सूर्यवती ', बालमंगीर, नक्षुण,

विविधवृत्त

कोल्हटकर बासुदेव शिंदाराम [१७ एप्रिल,

१९०४ -] मॅट्रिकप्रवेत, न्याय, वेदान्त,
अध्यापन, कीर्तन प्रवचन, धर्मप्रचार, सस्था
संचालन, कविता, कीर्तन, चरित्र, तत्त्वज्ञान,
धर्म, वाङ्मय,

सपादन - ' चैतन्य '.

कोसंदर, परशुराम रेणुसा [३ जून १९०६

] इमजी विखरी, मुद्रण, वृत्तन-संसादन,

कविता, स्फुट विषय,

सपादन - ' क्षनिय ', नमस्कार, क्षनिय
(सा)

कोहळे, मनोरमायाई

सपादन - ' प्रगति '.

कोळपकर, पांडुरंग धोंडू

सपादन - ' स्फूर्ति '.

कोजलगीकर, विष्णु गोविंद

सपादन - ' आनंद सुवन '.

खंडकर, ग रा [१६ जुलै १९०७ -]

बी ए, सी. टी, अध्यापन, समानकार्य;

स्फुट विषय,

सपादन - ' मालवसाहित्य '

खडप, घालटण्ण दत्ताजी [२८ फेब्रुवारी

१९०५ -] मराठी सतवीरयेंत, व्यापार

उद्यम, उद्योग धर्मा, स्फुट विषय;

सपादन - ' रवि ', कप्ता, नीलिमा, रहस्य

दीप, लास्टवर्ड, धीणा, धैर्य, सविता

खतीव, आमीन हसन [१८९३ -]

मराठी व उर्दू सहावी, भरवी, शुक्रवारी,

रिदी, वृत्तन संसादन, धर्म,

सपादन - ' इस्लाम विज्ञान ';

सुखमान

खत्री, रामचंद्र भातेड [ ] मराठी

सातवीरयेंत, व्यापार उद्यम, शेती, समवाय,

उद्योग धर्मा,

सपादन - ' प्रेमोद्यान '.

खरवडीकर

सपादन - ' भाववर्धन '.

खरे, इन्द्रयहादुर

सपादन - ' प्राग '

खरे, कृष्णाजी दामोदर [१४ एप्रिल १८८६]
 यंत्रविद्या, स्थापत्यशास्त्र; नोकरी (खासगी);
 चरित्र, तत्त्वज्ञान;
 संपादन - ' मेकॅनिकल एजिनियर '.

खरे, गणेश नारायण [१३ डिसेंबर १८५९
 -] पी. ए.; अध्यापन, नोकरी
 (सरकारी), शिक्षण;
 संपादन - ' मराठी शिक्षक '.

खरे, घनश्याम नारायण [७ अक्टोबर
 १९१७ -] एम्. ए., एल्.एल्. पी.,
 चित्रकला, अध्यापन,.....;
 संपादन - ' चित्रावन '.

खरे, भास्कर रामचंद्र [३० डिसेंबर १८९२;
 १६ जानेवारी १९४५] .....; नोकरी
 (खासगी, सरकारी), समाजकार्य; स्फुट विषय;
 संपादन - ' महाराष्ट्र विस्तार '.

खरे, लक्ष्मण गणेश
 संपादन - ' प्रभात '.

खरे, घासुदेव यामनशास्त्री [८ ऑगस्ट
 १८५८ : ११ जून १९२४] मराठी
 सहावीपयंत, इंग्रजी, संस्कृत; अध्यापन,
 इतिहास-संशोधन, कीर्तन, मध्य संपादन, वृत्त-
 पत्र संपादन; इतिहास, कविता, चरित्र, नाटक,
 संपादन - ' ऐतिहासिक लेख-संग्रह ' ; महा-
 राष्ट्र दिन.

खरे, हेमंत रामचंद्र [७ डिसेंबर १९१५ :
 २० जून १९६८] मॅट्रिक, चित्रकला, जादुगत
 वितरण, नोकरी (खासगी). वृत्तपत्र संपादन,
 संस्था संचालन, स्फुट विषय,
 संपादन - ' विश्वसेवक ', नवयुग, प्रभात,
 लोकशक्ति, समाचार.

माहूर्डीकर, शंकर कृष्णाजी
 संपादन - ' पावाल '.

माडिलकर, प्र. ह.
 संपादन - ' प्राविण्य '.

मांडेकर, पुरुषोत्तम गणेश [१८ जून
 १८९३ -] इतर; अध्यापन, मुद्रण,
 समाजकार्य; स्फुट विषय;
 संपादन - ' आत्मशोध '.

खांडेकर, रामचंद्र वल्लवंत
 संपादन - ' मकरिहस्य '.

खांडेकर, विष्णु सखाराम [११ जानेवारी
 १८९८ -] इतरपयंत, अध्यापन,
 वृत्तपत्र संपादन, संस्था संचालन; कथा,
 काव्यरी, चरित्र, टीका, नाटक, निबंध,
 पद्यकथा, रंगभूमी, वाङ्मय, विनोद, स्फुट विषय,
 संपादन - ' ज्योत्स्ना ' ; वैमतेय.

खानोलकर, गंगाधर देवराव [१९ ऑगस्ट
 १९०३ -] एम्. ए. तत्त्वज्ञान, अध्या-
 पन, कोश संपादन, ग्रंथ संपादन, नोकरी
 (खासगी), वृत्तपत्र-संपादन, संस्था व्यव-
 स्थापन, कथा, कोश, चरित्र, भाषा, वाङ्मय,
 स्फुट विषय,

संपादन - ' प्रतिभा ', ' महाराष्ट्र प्रतिभा ',
 ' समीक्षक ', प्रगति, भारती, रणगर्जना, रवींद्र-
 भारती, लोकहित, विविधवृत्त, साहित्यसहकार.

खानोलकर, वसंत रामजी [१३ एप्रिल
 १८९५ -] पी. एस्सी., एम्. डी.,
 एल्.एल्. डी., एफ्. आर्. सी. पी., एफ्. ए.
 एस्सी., एफ्. एन्. आय., एल्.एल्. डी.;
 अध्यापन, कर्करोग-संशोधन, नोकरी (सरकारी),
 समाजकार्य, संस्था संचालन; निश्चान;
 संपादन - ' वैद्यक '.

खारकर, यशवंत महिपत
 संपादन - ' न्यायदीपिका '.

खारकर, धोंधर नारायण
 संपादन - ' श्रीकाईसीला '.

खासनीस, विश्वनाथ केदाव [१५ अक्टोबर
 १८९२ : २८ जून १९५२] पी. एर्जी,
 एल्. टी. सी.; अध्यापन, समाजकार्य, संस्था-
 संचालन;.....;
 संपादन - ' त्रैमासिक समाचार ', ' मासिक
 समाचार ', ' समर्थ '.

खिवसरा, गुलाबचंद्र धोंडीराम
 संपादन - ' जैनोन्नति '.

खुर्द, दामोदर यल्लवंत [: १९४९]
 व्ह. पा. इंग्रजी ५ वी; व्यापार उद्योग,
 समाजकार्य;.....;
 संपादन - ' नामदेव '.

सुई, आर टी

सपादन - 'चंद्रका'.

खेडलकर, ए. य

सपादन - 'प्रगति'.

खेमतर, गोपाळराव कैरजी [१८७६

२२ भाग १९५०] मॅट्रिकसर्वेत् व्यापार

उद्यम, समाजकाय,

सपादन - 'मार्तंड'.

खेर, लुमुदिनी

सपादन - 'वाणिज्य'.

खेर, भालचंद्र दत्तात्रेय [१२ जून १९१९ -

] बी ए एल् बी, ग्रंथ संपादन,

राजकारण, वृत्तपत्र संपादन, समाजकाय, कथा,

कादंबरी, चरित्र, नाटक, एड विषय,

सपादन - 'रोहिणी', अग्रणी, केसर,

खलादि

खेर, श. अ

सपादन - 'महाराष्ट्र निस्कार'.

खेरडे, श्रीहरी विठोबा

सपादन - 'चित्र'.

खैरकर, दि. मा

सपादन - 'सिद्धांत'.

खटे, गंगाधर राजजी [२६ जानेवारी

१९१२] स्थापत्यशास्त्र नाकरी (सरकारी),

वृत्तपत्र संपादन, व्यापारउद्यम, समाजकार्य,

संस्था संचालन घम

सपादन - 'उद्यमकाय', व्यापारी वर्तमान

खोडे, प्रल्हाद नारायण [४ मार्च १९१६

] एम् ए, एल् बी, क्विन्टी,

कायदा,

सपादन - 'नवी प्रगति', 'प्रगति'.

खोत नारायण व्यंकजी [ ]

अध्यापन, संस्था संचालन

विज्ञान

सपादन - 'विद्यार्थ्यशास्त्र'.

खोल्कुटे, रामचंद्र सीताराम [ ]

बी, ए एल् बी, क्विन्टी, समाजकाय,

सपादन - 'प्रामाण्य'.

'महाधरराव'.

सपादन - 'न्याय'.

गडकरी, चाळरण सत्तुराम [२ अक्टोबर

१८८२ -] बी ए, एल् टी,

अध्यापन, ग्रंथ लेखन कानून, कथा, क्विन्टी,

विवेचन, घम, नाटक,

सपादन - 'महाराष्ट्र वाणिज्य', 'बहाड

शासन'.

गडकरी, माधव यशवंत

सपादन - 'प्रितिज'.

गेंडनी, ए

सपादन - 'गुमबर्मानदयक व चवधनी

नामाविषयग्रह'.

गट्टे, अनंत हरी [१७ अक्टोबर १८९०

४ सप्टेंबर १९६७] बी ए पर्यंत इतिहास

विवरण, राजकारण, वार्ता संचालन, वृत्तपत्र

संपादन, समाजकाय, संस्था संचालन कायदा,

चरित्र, नाटक

सपादन - 'महाराष्ट्र शासना', निरालाभा,

नवी नौका, निर्भीच, मीन, राष्ट्रभ्रमनाथ, सुदेश

गट्टे, नारायण वृष्ण [७ मार्च १८७०

१४ जुलै १९३३] स्कूल कायदा, ज्योतिष

नोकर (सरकारी) इतिहास, कविता, कादंबरी,

चरित्र, ज्योतिष, टीका, नाटक भाषा, एड

विषय

सपादन - 'महाराष्ट्र इतिहास', 'धर्म सरस्वती

महिर'.

गट्टे, परशुराम चिंतामण [१९०३

बी ए, अध्यापन, संस्था संचालन अर्थ

शास्त्र, समाज

सपादन - 'दि'.

गट्टे, शंकर नारायण

सपादन - 'बामदेव श्रुत', 'श्री नमदेव

वेमर'.

गट्टे, शारदा

सपादन - 'विद्यार्थ्यशास्त्र'.

खोले, दन्तीगम गोराळ [१ एप्रिल १९१० -

] एम् ए, ए, नेच, कादंबरी, अध्यापन,

संस्था संचालन, कथा, टीका कायदा

सपादन - 'विद्यार्थ्यशास्त्र', 'कुटुंब शास्त्र'.

गर्दे, छंडो वाल्मिक [२ डिसेम्बर १८४८ : १३ आगस्ट १९२६] मैट्रिक, वेदांत, सस्कृत, अध्यापन, नोकरा (सरकारी), कविता, सत्त्वज्ञान, माया, संपादन - ' सत्त्वज्ञानमंदिर '

गर्दे, दिगंबर काशिनाथ [१५ मार्च १९१० -] एम ए, डी लिट, अध्यापन, सत्त्वा संचालन, स्फुट विषय, संपादन - ' संधिकाल '

गर्दे, श्रीपाद महादेव
संपादन - ' महाराष्ट्र साहित्य '

गवई, गणेश धारकाजी [२६ अक्टोबर १८८८ -] , राजकारण, समाजकार्य, सत्त्वा संचालन, कविता, समाज, स्फुट विषय, संपादन - ' बहिष्कृत भारत '

गवई, मारुतिराय शंकरराव [७ एप्रिल १९१७ -] , नोकरा (सरकारी), कविता, संपादन - ' हेतुकरा '

गनाणकर, यशवंत सखाराम
संपादन - ' हरिदास '

गवारीकर, भा गो [१८९८ -]
मैट्रिकपर्यंत, समाजकार्य, भूगोल, संपादन - ' मालवसाहित्य '

गहाणकर, राघोदा जनार्दन
संपादन - ' दिग्दर्शन '

गागनाईक, रावजी रामजी
संपादन - ' माहारी विहारी '

गांगल, दिगंबर दामोदर [१६ एप्रिल १९०६ -] एम् एम्सी, जपानी, अध्यापन, ग्रंथ प्रकाशन, मुद्रण, सत्त्वा संचालन, उद्योगधरा, कोश, विज्ञान, संपादन - ' मुद्रण प्रकाश '

गाडगीळ, या या
संपादन - ' वृद्धमहाराष्ट्र '

गाडगीळ, चामन रामचंद्र [ ]
बी. एल, एम् एस्सी, एल् एलएलएल, अध्यापन, विज्ञान, शेती, संपादन - ' चित्रमय कृषिचंद्र ', ' महाराष्ट्र कृषिचंद्र '
[५८]

गाडगीळ, शंभु गणेश [१८३४]
बी. ए, एल्एल डी, अध्यापन, वनस्पति, वृत्तान्त संग्रहण, संपादन - ' बर्कील ' देशसक्क, न्यायदर्पण, शाहु

गाणेश हेखराज वालशास्त्रीशर्मा (= केसकर, हेखराज रघुनाथ) [३० जुलै १८९२ -] इंग्रजी वाचवी, ग्रंथ लेखन प्रकाशन, धर्म, संपादन - ' अजुश '

गांधी, भगनलाल माधवजी
संपादन - ' जैन जाग्रति '

गांधी, महादेव यिडोवा
संपादन - ' वैद्यमासिक '

गांधी, मोतीलाल हिराचंद [३ फेब्रुवारी १९०३ -] मैट्रिकपर्यंत, ग्रंथ प्रकाशन, व्यापार उद्यम, कविता, कोश, धर्म; संपादन - ' सन्मति ', शारदा.

गायकवाड, चंद्रकांत
संपादन - ' सिद्धार्थ '

गायकवाड, सं. वि
संपादन - ' बालविहार '

गालत्रणकर, यशवंत जनार्दन
संपादन - ' श्री सईकील '

गिजरे, वि अ
संपादन - ' ज्योत्स्ना '

गिरमे, कृष्णराय तुकाराम [१९२१ -]
एल्एल डी, राजकारण, राज्यशासन, वनस्पति, समाजकार्य; स्फुटविषय, संपादन - ' माळी जेभव '

गीते, जगन्नाथ चिदंबर
संपादन - ' श्रीराजामाली '

गुजर कोठाटिया, हिराचंद नेमचंद [फेब्रुवारी १९०७ -] बी ए, एल्एल डी, वनस्पति, कथा, कविता, स्फुट विषय, संपादन - ' प्रभा विराग '

गुजीर केकरे, रामचंद्र भिकाजी [३० एप्रिल १८४३ १८ जून १९०३] प्रवेश-पराक्षा, उर्दू, कानडी, गुजराती, धागी, अध्यापन, नोकरा (सरकारी), कादंबरी,

टीका, तत्वज्ञान, नाट्य, भाषा, हबुलेछन, शिक्षण, समाज, स्फुट विषय,
संपादन - 'कौमुदीमहोत्साहः', विविधज्ञान विस्तार', दमह्वारक.

गुणाजी, नागेश वासुदेव [९ जुलै १८७६ : ५ जुलै १९६३] बी. ए., एल्एल् बी, मया-नुवाद, कविटी; चरित्र, तत्वज्ञान, संपादन - 'लोकमित्र'.

गुणे, गंगाधरशास्त्री गोपाळ [१८८२ : २० फेब्रुवारी १९५१] मॅट्रिक, आयुर्वेद, अभ्यापन, वैद्यकी, समाजकार्य, सत्या संचालन, निरासन, संपादन - 'मित्रविलास'.

गुते, पांडुरंग धैर्यनाथ [२६ मार्च १८९९ -] बी. ए., एल्एल् बी, नोकरी (सत्पाणी), कविटी, समाजकार्य, स्फुट विषय; संपादन - 'सहचिचार'.

गुते, बाळरुप्य आत्माराम [१८५१ : १९२५] प्रवेश परीक्षा, वैद्यक, नोकरी [सरकारी, सत्पाणी], समाजकार्य, उद्योग धर्मा, चरित्र, भाषा, राजकारण, विज्ञान, शिक्षण, शेती, समाज, संपादन - 'कायस्थप्रभूत्या इतिहासाची साधने'.

गुते, भालचंद्र महेश्वर [१७ फेब्रुवारी १८९५ -] एम् ए., एल्एल् बी, राजकारण, राज्यशासन, कविटी, समाजकार्य, अर्थशास्त्र, राजकारण, राज्यशास्त्र, स्फुट विषय, संपादन - 'स्थानिक स्वराज्य'.

गुते, मैनाबाई
संपादन - 'भारत सेवक'.

गुरुकिर्लो (= लेले, केदारच भास्कर)
[२ नवंबर १८८९ : २३ मे १९६३] एल्. सी पी. एस्, एम् सी पी. एस्, उर्दू, आयुर्वेद, अभ्यापन, नोकरी (सरकारी), वैद्यकी (आर), सत्या-संचालन, मीडा, विज्ञान, शिक्षण, समाज, संपादन - 'जादूचे मासिक'.

गुरुजर, गोविंद घाना
संपादन - 'कवित्वा साथी'.

गुर्जर, जनार्दन महोदय
संपादन - 'मनुस्मृति', 'याज्ञवल्क्यस्मृति'.

गुर्जर, धरणीधर वापुशास्त्री [२७ जानेवारी १८९० -] मॅट्रिकपर्यंत, पुराणतीर्थ, काव्यमीमांसा, कौतन, प्रवचन, समाजकार्य, सत्या संचालन, धर्म, संपादन - 'श्रीनाराय'.

गुर्जर, मुकुंद बाळरुप्य [: २० जानेवारी १९००] बी. ए.; अभ्यापन, राजकारण, वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य, संस्था संचालन, राज्यशास्त्र, स्फुट विषय, संपादन - 'बालापुर', प्रभाकर.

गुर्जर, चिहृल सीताराम [१८ मे १८८५ : १९ सप्टेंबर १९६२] बी. ए. पर्यंत, बंगाली, अर्थ लेखन, मयातुवाद, कथा, कविता, कादंबरी, नाटक, संपादन - 'मासिक मनोरंजन'.

गुळवणी, शंकर गो.
संपादन - 'छायालेखन'.

गोखले, गोविंद गोपाळ [३१ मार्च १८९८ :] .., नोकरी (खासगी), वृत्तपत्र संपादन, चरित्र, विज्ञान, स्फुट विषय, संपादन - 'चलित संधी', तरुणभारत

गोखले, डी. के.
संपादन - 'प्रगति'.

गोखले, पायराच (= अनंत विष्णु) [१५ सप्टेंबर १९१५ -] इतरपर्यंत, नाट्य, सत्या-संचालन, कविता, नाटक, संपादन - 'कलवर्तमान', नीराजन.

गोखले, भास्कर विभ्यनाथ [मार्च १९०३ : १२ जानेवारी १९६५] आयुर्वेद विचारक, आयुर्वेद पारंगत, अभ्यापन, आयुर्वेद संशोधन, राजकारण, वैद्यकी, समाजकार्य, संस्था-संचालन, विज्ञान, संपादन - 'आयुर्वेद'.

गोखले, महादेवशास्त्री
संपादन - 'संस्कृत-कृत विहार'.

गोखले, लक्ष्मण नारायण [२४ नवंबर १९२२ -] एम्. ए.; अभ्यापन,

वृत्तान्त संपादन, समाजकार्य; कथा, चरित्र,
पत्र पाठित्य, स्फुट विषय,
संपादन - ' एकता ', वेसरी, किलोस्कर,
मारत, मनोहर, सहाय, स्त्री.

गोखले, वासुदेव दामोदर [३० नवंबर
१८९८ : १२ जून १९६४] एम् ए,
बी.टी., पीएच डी, अध्यापन, कोश संपादन,
समाजकार्य, संस्था संचालन, कथा, कोश,
चरित्र, तत्त्वज्ञान, नाटक, भाषा, वाङ्मय,
संपादन - ' इलाखा शिक्षक ', ' वीणा '.

गोखले, विनायक गोपाल

संपादन - ' शेतकी आणि शेतकरी '.

गोखले, विष्णु नारायण [१ जानेवारी १८८९
-] बी. एजी, बी एस्सी, पीएच डी,
शेती रसायनशास्त्र, विज्ञान,

संपादन - ' चण्डिगान '

गोखले, शंकर रघुनाथ

संपादन - ' तत्त्वप्रकाशक '.

गोगटे, सिद्धनाथ पांडुरंग [१८८६ १९
फेब्रुवारी १९६८] मॅट्रिक, मोडी प्रसीन, पीतन,
प्रभाववाद, नाट्य, नोकरी (सरकारी), समाज
कार्य, नाटक,

संपादन - ' तिमिरहरण ', ' गृहम्हाराष्ट्र '.

गोडबोले, केशव अनंत [१३ जून १८८५
९ अक्टोबर १९६७] स्थापत्यशास्त्र, नोकरी
(सरकारी), व्यापार उद्यम, समाजकार्य, संस्था
संचालन, नाट्य,

संपादन - ' भारतीय संगीत '.

गोडबोले, परशुराम रघुनाथ [२१ आगस्ट
१९०९ -] आयुर्विद्या विशारद,
नोकरी (खासगी, सरकारी), संस्था संचालन,
विज्ञान;

संपादन - ' आयुर्विद्या '.

गोडबोले, भास्करशास्त्री वृत्तान्त [१९
सप्टेंबर १९१० -] आयुर्वेदाचार्य,
बी ए. एम् एच्, अध्यापन, नोकरी
(खासगी), वैद्यकी, संस्था-संचालन, विज्ञान,

संपादन - ' आयुर्विद्या ', साइ

गोडबोले, रघुनाथ भास्कर [१८२० : जुलै
१८८७] .. .., अध्यापन, कोश संपादन,

प्रत्य संपादन, नोकरी (सरकारी), कोश, चरित्र,
तत्त्वज्ञान, भाषा, भूगोल, वाङ्मय,
संपादन - ' हिंदुस्थानाचा अर्वाचीन कोश '.

गोडबोले, वि प्र.

संपादन - ' निष्ठासेवक '.

गोडसे, गणेश वासुदेव [१७ जुलै १९०४
-] इटरपयंत, गणीत विशारद, अध्या
पन, नोकरी (खासगी), राजकारण, समाजकार्य,
संस्था संचालन, ...

संपादन - ' साधना '.

गोंधळेकर, रावजी श्रीधर [२५ मार्च
१८३१ : ६ मार्च १९१०] मराठी पाचवी-
पर्यंत, ग्रंथ प्रकाशन विनी, नोकरी (सरकारी),
मुद्रण, व्यापारउद्यम, ...

संपादन - ' जगदितेच्छु ', ' सर्वसंग्रह '.

गोमकाळे, दत्तात्रय राजाराम [१३ जून
१९०९ - १३ मे १९६८] एम् ए,
एल्एल् बी, डी डि.टी., अध्यापन, नोकरी
(सरकारी), कविली, समाजकार्य, संस्था
संचालन, चरित्र, टीका, रागभूमी, वाङ्मय, स्फुट
विषय;

संपादन - ' सधिकाळ '.

गोयन्का, राधादेवी

संपादन - ' आमचे गाव '.

गोरे, केशव सदाशिव [२५ मार्च १९२०,
२ फेब्रुवारी १९५८] मॅट्रिक, राजकारण,
समाजकार्य, अर्थशास्त्र, राजकारण, स्फुट विषय
संपादन - ' रचना '.

गोरे, नारायण गणेश [१५ जून १९०७ -
] बी ए, एल्एल् बी, राजकारण,
समाजकार्य, संस्था संचालन, अर्थशास्त्र, इति
हास, कथा, चरित्र, निबंध, भूगोल, राजकारण,
राज्यशास्त्र, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - ' रचना '.

गोरे, यंडोपंत विनायक [: ३१
अक्टोबर १९६६] मॅट्रिकपर्यंत, मुद्रण, उद्योग-
धर्मा,

संपादन - ' शास्त्रीय जगत् '.

गोरे, म. क

संपादन - ' दलित दीपक '

गोरे, महादेव गणेश

संपादन - 'मधुकर'.

गोरेगानकर, मुकुन्द जनादेन [२४ जुलै

१८७९ : २६ मार्च १९८३] मॅट्रिकपर्यंत,

समाजकार्य, संस्था संचालन, इतिहास, स्पुट विषय,

संपादन - 'साधूदूत'.

गोलिगटेकर, नारायण विठ्ठल [१८७४ .

३ मार्च १९४६] मॅट्रिक, अभ्यापन, नोकरा

(सरपन्ती), कविता, कादंबरी, नाटक,

संपादन - 'निवध'.

गोवलकर, मखाराम हरि [१ अक्टोबर

१८६९ : १९ अक्टोबर १९२७] मॅट्रिक,

इतिहास संशोधन, कीर्तन, वक्त्रिली, वृत्तन

संपादन, समाजकार्य, कविता, कादंबरी, नाटक,

संपादन - 'भंडारी निवध' प्रतिनिधी,

संवाजी निवध

' गोविंद विठ्ठल '

संपादन - 'गुज्जार गुन्हीसी'.

गोळे, सखाराम चिमणाजी [:]

१९२०] एल्एल् बी, मुद्रण, वक्त्रिली,

शेती,

संपादन - 'देवकरी'.

घाटपाडे, त्रिंका रामचंद्र

संपादन - 'पुराणमतपदी'.

घाटे, गोपाळशास्त्री [ ]

संस्कृत, कोश संपादन, कोश,

संपादन - 'वाल्मीकिरामचंद्रमहोदय'.

घाटे, चत्सलबाई विठ्ठल [१८९९

२३ मे १९४८] बी ए, बी टी,

अभ्यापन, बालवाक्य,

संपादन - 'बालबोध सेवा'.

घाटे, विठ्ठल दत्तात्रय [१८ जानेवारी

१८९५ -] एम् ए, बी टी,

टी डी., अभ्यापन, नोकरा (सरकार), इतिहास,

कविता, मर्मिक, चरित्र, नाटक, निवध, भाषा,

भूगोल, शब्दचित्र, शिक्षण,

संपादन - 'नागर शिक्षक'.

घाणेकर, बालकृष्ण रामचंद्र

संपादन - 'चिन्ताकर्मण'.

घाणेकर, विठ्ठल घामन [८ एप्रिल १८९८

-] बी ए, बी. टी., अभ्यापन,

शिक्षण,

संपादन - 'प्राथमिक शिक्षक'.

घारपुरे, जगन्नाथ रघुनाथ [२४ जून

१८७२ १८ जून १९६२] बी ए, एल्एल्

बी, अभ्यापन, ग्रंथ संपादन, वक्त्रिली, समाज

कार्य, संस्था संचालन, इतिहास, कायदा, धर्म,

संपादन - 'महाराष्ट्र इतिहास'.

घारपुरे, पुरुषोत्तम गणेश

संपादन - 'संगीतमीमांसक'.

घारपुरे, घामन हरि [५ मार्च १८९८ -

] एम् ए ; अभ्यापन, चरित्र, धर्म,

रंगभूमी,

संपादन - 'मेरणा'.

घारे, श्रीपाद आधर [१० जून १९२० -

] आयुर्विद्याविचारद, राजकारण,

वेद्यनी, समाजकार्य, कथा, विज्ञान,

संपादन - 'आयुर्विद्या'.

घुले, कृष्णशास्त्री भाऊशास्त्री [१८७३

१९५३] धर्मशास्त्र, मीमांसा, वेदान्त,

व्याकरण, अभ्यापन, ग्रंथ लेखन संपादन,

कविता, तत्त्वज्ञान, धर्म, वाङ्मय, समाज,

संपादन - 'कवेदाचे मराठी भाषांतर',

'वागीश्वरी'.

घुले, गणपतराम माधवराम [१८९५ : ९

नवंबर १९६०] बी ए, अभ्यापन, नोकरा

(नगरपालिका, सरकारी), मर्मिक, भूगोल,

शिक्षण;

संपादन - 'नागर शिक्षक', 'शिक्षक'.

घेसास, बाळ गंगाधर

संपादन - 'रेखा'.

घेसास, रामचंद्र घासुदेव [१ एप्रिल १८८०

१४ मे १९४७] .. ; नोकरा

(सरकारी), .. ;

संपादन - 'थोसाईलील'.

घेसास, विनायक अण्णाराय

संपादन - 'औद्योगिक महाराष्ट्र'.

घेसास, शंकर गोपाळ

संपादन - 'सदाचर'.

घोट्टडेकर, गणेश नारायण [१८५०
१९१७] , अध्यापन, नोकरी

(सरकारी), मुद्रण, बिक्री, सस्था सचालन,
शेती,

सपादन - ' शेतकरी ', ' शेतकी आणि
शेतकरी '.

घोडेकर, मारुती गोविंद

सपादन - ' कासारसदेश '.

घोणे

सपादन - ' देवी अहिल्या '.

घोरपटे, विनायकराम

सपादन - ' नवे जग '

घोलप

सपादन - ' बहिष्कृत मित्र '.

घोलप

सपादन - ' सारथी '.

घोलप, यज्ञेश्वर गोविंद [२५ डिसेंबर
१८८१ -] प्योतिष, प्योतिष, प्योतिष,

सपादन - ' फलज्यातिपादश '.

घने, द ह

सपादन - ' अरुण '.

चंदगडकर, म. वि.

सपादन - ' समाज सुधारक '

चंद्राने, दामोदर महादेव [२२ फेब्रुवारी
१८८२ -] वेद, संहृत, मुद्रण,

स्फुट विषय,

सपादन - ' याशवत्क्य '.

चरणकर, भानू

सपादन - ' संगीत कला विहार '.

चवडे, गणपत नारायण [१८६३ .
१९११] मॅट्रिक, नोकरी (खासगी).

लेन भयानुवाद, नाटक,

सपादन - ' जैन धर्म '

चवडे, हिरासाव जिनदास [१ आगस्ट
१८९७ -]

मॅट्रिकपरीत, ग्रंथ अनुवाद प्रकाशन, मुद्रण,
पृच्छन संपादन, धर्म,

सपादन - ' सद्धर्म ', ' सैतवाल वापति ',
संपन्न, सार्वधर्म

चवरे, मद्रोदरीबाई यालचंद [ ]

मॅट्रिकपरीत, वैद्यक; राजकारण, वैद्यकी,
समाजकार्य, सस्था सचालन, . . .
सपादन - ' जैन महाराष्ट्र महिला '.

चनाये, मोहन

सपादन - ' कालेज युग '.

चव्हाण, (आनंदराव) दाजीसाहेब रामराव
[२२ आगस्ट १९१६ -] एम्

ए, एल्एल् एम्, राजकारण, राज्यशासन,
बिक्री, समाजकार्य, स्फुटविषय,

सपादन - ' आशा '.

चव्हाण, नारायण यलवंत [ ] ग्रंथ
प्रकाशन, . . .

सपादन - ' ज्ञानमित्र '

चव्हाण, शंकर सावळाराम

सपादन - ' आर्यधर्मिय '

चांदुरकर, नरहर यलवंत [९ जुलै १९०२
-] एम् ए., एल्एल् बी, बिक्री,

कायदा,

सपादन - ' न्यायबोध ', मध्यप्रदेश लॉ जर्नल,
महाराष्ट्र लॉ जर्नल

चांदोरकर, गोविंद फाशिनाथ [

नवंबर १९२१] .., इतिहास
संशोधन, ग्रंथ संपादन, बिक्री, इतिहास,

भाषा, सचि;

सपादन - ' प्रमात '.

चांदोरकर, दत्तात्रय गणेश

सपादन - ' विजय '.

चापेकर, नारायण गोविंद [५ आगस्ट
१८६९ ६ मार्च १९६८] बी ए, एल्एल्

बी, इतिहास संशोधन, नोकरी (सरकारी,
सस्थानी), बिक्री, समाजकार्य, सस्था सचा

लन, अर्थशास्त्र, इतिहास, चरित्र, टीका,
तत्त्वज्ञान, धर्म, निबंध प्रकाश, बाष्पय, समाज,

स्फुट विषय,

सपादन - ' महाराष्ट्र साहित्य पत्रिका '

चापेकर, रघुनाथ नारायण [१९ अक्टोबर
१९१२ -] एम् ए., बर्मेन,

अध्यापन, मुद्रण, इतिहास, कथा, शिक्षण,
सपादन - ' मुद्रण प्रकाश '.

चाफेकर, व्यंकटेश त्रिपथक [३ जानेवारी

- १८३३ : १० जनेशारी १९५९] बी. ए.,
पी. एस्सी., एम्. टी सी.; अभ्यास, फसिक,
गिम्न, सिग्म;
संपादन - 'मराठी शिक्षा'.
- चिंचणीकर, फ. नाथ
संपादन - 'चा'ना'.
- चिंटणीस, जीरन विष्णू [१३ आगस्ट
१८५९ : १३ फेब्रुवारी १९०९] मैट्रिकर्येत,
ज्योतिष; ज्योतिष, संस्था-संचालन,.....
संपादन - 'ज्योतिषशास्त्र'.
- चिंटणीस, ग. म.
संपादन - 'गुप्त'.
- चितळे, दत्तात्रय दिवाकर [१० डिसेंबर
१८९४ -] मैट्रिक, स्कूल फायन;
अधिष्ठापन, संस्था-संचालन, अर्थशास्त्र,
संपादन - 'सहकारी जग'.
- चितळे, पद्म. जे.
संपादन - 'दीप्ता'.
- चित्राच, सिद्धेश्वरदासजी विष्णू [१ फेब्रुवारी
१८९४ -] आर्लकार, मीमांसा, वैद,
व्याकरण, व्युत्पत्ति, अभ्यास, शोध संशोधन,
समाजकार्य, संस्था-संचालन, शोध, संवर्धन,
धर्म, समाज,
संपादन - 'धर्म', आचार्य, स्वयं.
- चित्रे, अनंत विनायक
संपादन - 'समाजसेवक'.
- चित्रे, काशिनाथ प्रियकर
संपादन - 'भारत मेरू'.
- चित्रे, पुरुषोत्तम आत्माराम [८ अक्टोबर
१९१४ -] बी. ए., एम्. प्रशासन,
सुदृष्ट, कथा, कविता, टीका, निबंध, स्फुट प्रिय,
संपादन - 'अमिर्चि', 'सहनिवार'.
- चित्रे, विमल पुरुषोत्तम
संपादन - 'अमिर्चि', 'सहनिवार'.
- चिपळूणकर, कृष्णशास्त्री हरि [१८२४ :
२० मे १८७८] अलकार, हज्जी, धर्म,
न्याय, संस्कृत, अभ्यास, नोकरी (सरकारी),
इतर संशोधन; अर्थशास्त्र, कथा, कविता,
कादंबरी, चरित्र, वाङ्मय, भाषा, विज्ञान,
सचि,

संपादन - 'मराठी शास्त्रज्ञ', 'विचार
सहरी'.

चिपळूणकर, मोरोधर चामुदेव [४ अगस्ट
१९०९ -] बी. एस्सी.; अभ्यास,
नोकरी (सरकारी), शोधन, गिम्न,
संपादन - 'सहिन' ; इडियन् जर्नल
ऑफ इंडिऑरॉन्की भेंडू विभागीय,
पुन सुनिर्दिष्ट जर्नल

चिपळूणकर, विष्णुशास्त्री कृष्ण [२० मे
१८५० : २३ मार्च १८८२] बी. ए.,
अभ्यास, व्यापार व्यवसाय, नोकरी (सरकारी),
सुदृष्ट, इतर संशोधन, संस्था-संचालन, इडि
हाय, चरित्र, टीका, निबंध, कथा, राज
कारण, वाङ्मय, विनोद, समाज, स्फुटप्रिय,
संपादन - 'कावेतिहास-समूह', 'निबंध
मासिक', फेब्ररी, फागुन, शासनक

चिपळूणकर, सीताराम हरि [१८५१ :
१८९४] बी. ए., इतर संशोधन, समाज
कार्य, संस्था संचालन;.....
संपादन - 'पुणे साप्ताहिक' सप्तेचे मासिक
पुनरुद्धार; संपादन.

चुने, धर्मे

संपादन - 'ज्योतिषशास्त्र'.

चुने, शंकर शिवराम [२१ अक्टोबर
१९१४ -] एम्. ए., अभ्यास,

.....

संपादन - 'ज्योतिषशास्त्र'.

चरी. परशुराम धर्माजी [८ आगस्ट

अर्थशास्त्र, कथा, कोश, चरित्र, प्रवास, बाल
वाङ्मय, मापा, राजकारण, लोकसाहित्य,
वाङ्मय, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - 'युगवाणी', अमरपत्रिका.

चौगुले, कमलाबाई विनायक [६ अक्टोबर
१९०७ २५ नवंबर १९६२] मराठी
चौधी, मुद्रण, वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य,
कविता, स्फुट विषय,

संपादन - 'कलादर्श', धार्ताविहार.

चौगुले, विनायक रामचंद्र [२० जुलै
१९०० १४ मार्च १९३४] मॅट्रिक
पर्वत, मुद्रण, वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य,
नाटक, स्फुट विषय,

संपादन - 'कलादर्श', धार्ताविहार

चांडे, रघुनाथ बालकृष्ण [७ नवंबर १९२०
-] इंग्रजी पाचवी, कीर्तन प्रवचन,
गोरक्षण, समाजकार्य, घर्म, दोती,
संपादन - 'गोवर्धन'

चौधरी, मो. सी.
संपादन - 'श्रीगुरुदेव'

चौधरी, लक्ष्मण शिवराम
संपादन - 'लेना सजीवन'.

चौधरी, वि. तु.
संपादन - 'ब'हाड शाला पत्रक', 'वीर
देव सजीवनी'

चौधरी, सीताराम नाना
संपादन - 'लेना सजीवन', 'विश्वरहस्य'.

चांयळ, महादेव विनायक
संपादन - 'न्यायदीपिका'.

चौहान, के. डी.
संपादन - 'सरस्वती प्रकाश'.

छत्रे, बेरो लक्ष्मण [१६ म १८२४ १९
मार्च १८८४] गणीत व सुशिक्षास्त्र,

अध्यापन, नोकरी (सरकारी), विज्ञान;
संपादन - 'मराठी शालापत्रक'.

छल्लारे, रा. भा.
संपादन - 'अमरलेखा'

जमल, विठ्ठल सरस्वती [२३ सप्टेंबर
१८८० २९ सप्टेंबर १९३६] मॅट्रिक,
मुद्रण, वृत्तपत्र संपादन, व्यापार-उद्यम, समाज

कार्य, सस्था संचालन, भूगोल, सस्था-परिचय,
संपादन - 'तेलंगू समाचार', सोलापूरसमाचार.

जगताप, वासुराव गणपतराव [१७ आगस्ट
१८८८ -] बी. ए., बी. टी.,

अध्यापन, नोकरी (सस्थानी), बालवीर
संवर्धन, समाजकार्य, सस्था संचालन, कथा,
कमिक, नाटक, राजकारण, विज्ञान, शिक्षण,
समाज, सस्था परिचय,

संपादन - 'लोकशिक्षण', 'शिक्षक'.

जयकुमार, मकनजी

संपादन - 'विहनाद'.

जयवंत, विनायक सीताराम

संपादन - 'कायस्थमित्र'.

जधेरी, पी. एन.

संपादन - 'प्रजुलता'.

जधेरी, प. रा.

संपादन - 'नागर शिक्षक'.

जळकर, दत्तात्रय विष्णु [१७ जुलै १८९९
-] प्राथमिक शालान्त परीक्षा, भाषा
वेद, अध्यापन, कोश संपादन, वैद्यकी, विज्ञान,

संपादन - 'चिकित्सक'.

जाधव, अ. वृ.

संपादन - 'प्रकाश'.

जाधव, का. ठ.

संपादन - 'मराठा-वैभव'.

जाधव, डी. के.

संपादन - 'कला समूह'.

जाधव, रामचंद्र धावाजी [जानेवारी १८९६
१ नवंबर १९५२] मॅट्रिक, मुद्रण, वृत्तपत्र
संपादन, व्यापार उद्यम

संपादन - 'सचिन बाळमासिक', प्रजा, हृष्टर

जाधव, सुशीला

संपादन - 'मंदिर'.

जामेकर, गणेश गंगाधर [२७ एप्रिल
१८८९ -] बी. ए., अध्यापन,
अप-संपादन, समाजकार्य, सस्था संचालन,
चरित्र, मापा, राजकारण, स्फुट विषय,

संपादन - 'लोकशिक्षण'.

जामेकर, बालशास्त्री गंगाधर [१८१२
१७ मे १८४९] लेबर व अपर डिप्लोम

(इमर्जी), गणीत, व्योतिष, संस्कृत व
अनेक देशी विदेशी भाषा, अभ्यासन, इतिहास
संशोधन, ग्रंथ संसादन, नोकर (सरकारी),
गृहात्र संसादन, इतिहास, कथा, कोश, भाषा,
भूगोल, विज्ञान, स्फुट विषय;

संपादन - 'दार्ण', 'दिग्दर्शन'.

जायदेकर, शंकर दत्तात्रय [२६ भागस्य
१८९४ : १० डिसेंबर १९५५] बी. ए.,
एलएल् बी, अभ्यासन, राजकारण, गृहात्र-
संसादन, समाजकार्य, ग्रंथशास्त्र, चरित्र,
टीका, राजकारण, राज्यशास्त्र, बाह्य, समाज,
संपादन - 'नवभारत', 'नवशक्ति, लोकशक्ति'.

जितीकर, पापूसाहेब महादेव [१ जानेवारी
१८९९ -] मराठी पत्रकी, नोकर
(सरकारी), व्यापार उद्योग, कविता, काव्य,
समाज,

संपादन - 'शेवकनाचार'

'जी. धनन्तर' (= देवकुळे, अनंत गणेश)
[१६ फेब्रुवारी १९१६ -] एम्.
एस्सी, कनिष्ठविद्या, शेती संशोधन, समाजकार्य,
उद्योगधंदा, शेती,

संपादन - 'आपनी शेती'.

जुन्नरकर, सुशीला

संपादन - 'कुमार'.

'जे. भरतीया आणि प्रदर्श'

संपादन - 'श्री भारत विजय'.

जेरे, आत्मारामशास्त्री [३ जुलै १८९९ -
] नव्यन्याय पदान्तरशास्त्र, अभ्यासन,

चरित्र, तत्त्वज्ञान,

संपादन - 'तत्त्वज्ञान मंदीर'.

जोग, रामचंद्र धीपाद [१५ मे १९०३ -
] एम्. ए., अभ्यासन, ग्रंथ संसादन,

संस्था संचालन, कविता, टीका, काव्य,

संपादन - 'महापाद-साहित्य पत्रिका'.

जोगळेकर, गोपाळ शिवराम [४ नवम्बर
१८९४ -] बी. ए., एलएल् बी,

कनिष्ठी, समाजकार्य, संपादन-संचालन, कथा,

तत्त्वज्ञान, विज्ञान, स्फुट विषय,

संपादन - 'बन्हाल शाळा पत्रिका', 'सह
१ - ३' वेरार स्वतः पेपर.

जोगळेकर, र. श्री.

संपादन - 'चालोच मेका'.

जोगळेकर, शंकर चळवत

संपादन - 'व्योनिपरतनमाडार'.

जोगळेकर, सदाशिव आमाराम [१९-

१८९७ : ७९ जानेवारी १९६३] एम्.

एलएल् बी., ग्रंथ संसादन, कनिष्ठी, वृत्त

संसादन, कथा, चरित्र, धर्म, भूगोल, राजका

वाङ्मय, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - 'प्रकाश', 'पद्यवत', 'र

सेवक, स्वधर्म'.

जोगळेकर, सीताराम दिनकर [२७ जानेव

१८७६ -] , कनिष्ठी

वृत्तान्त-संपादन, स्फुट विषय,

संपादन - 'पैशाच', 'इंद्रमहाश

जोरवेकर, फेदाच लक्ष्मण

संपादन - 'न्यायदर्शन'.

जोशी, व्यंजनराय

संपादन - 'बहुभुज आणि व्यापारवृत्ति'.

जोशी, कमल

संपादन - 'मन्दार'.

जोशी, के. व्ही.

संपादन - 'शेतकी आणि शेतकरी'.

जोशी, ग. ना.

संपादन - 'पराग'.

जोशी, गं. रा.

संपादन - 'विद्यार्थी'.

जोशी, गणेशशास्त्री विवेक [९ एप्रिल

१८८१ १९ मे १९६१] नेचरपूण,

आवणमास दक्षणा परीक्षा, अभ्यासन, कोश

संपादन, राजकारण, नेचरी, समाजकार्य,

संस्था संचालन, विज्ञान,

संपादन - 'आधुनिक'.

जोशी, गोपाळ चळवत [१८ अक्टोबर

१८९० -] मॅट्रिक, मुद्रण, संस्था

संचालन, चालवाङ्मय,

संपादन - 'आनंद'.

जोशी, गोविंद महादेव [२४ मार्च १८९७

२० जानेवारी १९६७] बी. ए., अभ्यासन,

समाजकार्य, अर्थशास्त्र, धर्म, विज्ञान, समाज,
स्फुट विषय,
संपादन - 'समाज जीवन'

जोशी, चिंतामण वल्लभ [९ मे १९०५ :
२२ जानेवारी १९६५] एम् ए, अध्यापन,
इतिहास संशोधन, संस्था संचालन, इतिहास,
भूगोल,

संपादन - 'भारत इतिहास संशोधक मंडळ
त्रैमासिक', बेवे जॉर्नफिकल् मॅगजिन

जोशी, चिंतामण विनायक [१९ जानेवारी
१८९२ : २१ नवंबर १९६३] एम् ए,
गुजराथी, पाली, अध्यापन, नोकरा (संस्थांनी),
समाजकार्य, संस्था संचालन, इतिहास, कथा,
कादंबरी, चरित्र, नाटक, निबंध, प्रवास,
बालवाङ्मय, भूगोल, विनोद, समाज, स्फुट विषय,
संपादन - 'सहविचार'.

जोशी, जगन्नाथ रामचंद्र [२७ सप्टेंबर
१९०६ -] मॅट्रिकपर्यंत, ग्रंथ
प्रकाशन, वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य, चरित्र,
स्फुट विषय,
संपादन - 'प्रगति', 'विहगम', ३ वितन्य,
महाराष्ट्र, मुद्रण, स्वदेश

जोशी, डी एल्
संपादन - 'घर्मदापिका'.

जोशी, ज्ये. बा.
संपादन - 'विश्वविज्ञान'.

जोशी, एन्. व्ही
संपादन - 'शेतकी आणि शेतकरी'.

जोशी, नरहर गंगाधर
संपादन - 'समाजसेवक'.

जोशी, नरहर मोरेश्वर
संपादन - 'हिंद'

जोशी, नरहर रामचंद्र [१ फेब्रुवारी
१९०४ : १९५२] , मुद्रण, रच

पत्र संपादन, कादंबरी, चित्रण, स्फुट विषय,
संपादन - 'बोलवट', भारत, सिनेसमाचार

जोशी, नारायण मल्हार [५ जून १८७९ :
३० मे १९५५] बी ए, एम्. टी सी,
अध्यापन, कामगार संघटन, राजकारण,
[१९]

वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य, संस्था संचालन,
राजकारण, समाज,
संपादन - 'समाजसेवक'.

जोशी, नारायण विनायक
संपादन - 'ग्रामशिक्षक'.

जोशी, नारायण व्यंकटेश [१ सप्टेंबर
१९०० : ३ आगस्ट १९६१] वाङ्मय
विशारद, आयुर्विद्या विशारद, अध्यापन,
वैद्यकी, संस्था-संचालन, विज्ञान,
संपादन - 'आयुर्विद्या'.

जोशी, प वि
संपादन - 'मोळा शेतकरी'.

जोशी, पुरुषोत्तम दिनकर [५ आगस्ट
१९०१ -] वाङ्मय विशारद, ग्रंथ
संपादन, नोकरा (छात्रांनी), संस्था-व्यवस्थापन,
कविता, धर्म,
संपादन - 'महाराष्ट्र विस्तार'.

जोशी, प्रभाकर वल्लभ
संपादन - 'श्रीराजहस'

जोशी, यापूशास्त्री
संपादन - 'काव्यनाटकादर्श'.

जोशी, वाळरुण गणेशशास्त्री
संपादन - 'आधुनिक आरोग्यमार्ग'.

जोशी, मनोहर नारायण [११ आगस्ट
१९२० -] मराठी सहावीपर्यंत,
समाजकार्य, . . . ,
संपादन - 'ग्रामराज्य'

जोशी, महादेव भास्कर
संपादन - 'ग्रामांगी अर्थात् खेड्यातील
पुढारी'.

जोशी, महादेवशास्त्री सीताराम [१२
जानेवारी १९०६ -] प्योतिप,
वेदान्त, व्याकरण, कोश-संपादन, ग्रंथ प्रकाशन,
पुराण प्रचनन, समाजकार्य, संस्था संचालन,
इतिहास, कथा, कविता, कोश, चरित्र, संस्मरण,
धर्म, प्रवास, बालवाङ्मय, लोकसाहित्य,
वाङ्मय, विज्ञान, स्फुट विषय,
संपादन - 'चैतन्य'

जोशी, माधव पुरुषोत्तम [१४ एप्रिल
१८९७ -] एल्. टी. पी. एल्;

अध्यापन, नोकरा (दासगी, सरकात),
वेधनी (आम्ह), समाजकार्य, सत्पा-
सचालन, मायदा, चरित, धर्म, प्रवास,
विज्ञान, समाज,

संपादन - 'आधुनिका'.

जोशी, मोरेश्वर गोपाळ

संपादन - 'हिंद'

जोशी, मोरेश्वर बासुदेव [१९ अक्टोबर
१८९३ -] गडेंभर ट्रेन्ड, अध्या-
पन, कथा, कादंबरी, चरित, विनोद,

संपादन - 'विभाति'.

जोशी, मोरेश्वर हरिचंद्र

संपादन - 'समूलपुराणार्थप्रकाश'.

जोशी, यशवंत गोपाळ [१९ डिसेंबर
१९०१ : ७ नवंबर १९६३] इमजी चौथी,

प्रथम प्रकाशन, प्रथम संपादन, मुद्रण, सत्पा
सचालन, कथा, कादंबरी, चरित, नाटक,
निबंध, पटकथा, स्फुट विषय,

संपादन - 'प्रसाद'.

जोशी, यशवंत दिगंबर [३ जानेवारी
१९०४ -] पी. ए., अध्यापन,

मुद्रण, राजकारण, बुद्धाचर सरावन, व्यापार-
सचम, सत्पा सचालन, स्फुट विषय,

संपादन - 'राजहस्य', इंदुविजय

जोशी, रघुनाथ मुरलीधर [१२ अक्टोबर
१९०४ -] एम्. ए., पुरातत्व,

अध्यापन, इतिहास संशोधन, नोकरा
(सरकारी), इतिहास, कला, टीका, भूगोल,
स्फुट विषय,

संपादन - 'राजहस्य', प्रतिष्ठान

जोशी, रामचंद्र भिकाजी [२२ जून
१८५७ ७ सप्टेंबर १९२७] श्रीहिंदव,

अध्यापन, प्रथम संपादन, चरित, भाषा, भूगोल,
वाङ्मय, शिक्षण, समाज,

संपादन - 'निबंधवर्तिका', 'मराठी शाला-
पत्रक'.

जोशी, रामचंद्र रघुनाथ

संपादन - 'चतुष्पाठ आणि युक्तिकर्म'

जोशी, रामतीर्थ जयराम [८ जून १९२४

-] एम्. ए., अध्यापन, सत्पा

सचालन, अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र,

संपादन - 'प्रदीप'.

जोशी, रामराव पुरषोत्तम [२२ मार्च
१९०५ -] पी. ए., एल्. एल्. पी.,

कविरी, समाजकार्य, सत्पा सचालन, कविता,
स्फुट विषय,

संपादन - 'शुक्रेंद्र'.

जोशी, लक्ष्मण दत्तात्रय

संपादन - 'कालनाथ'.

जोशी, लक्ष्मण नृसिंह

संपादन - 'तत्त्वनिवेचन'.

जोशी, छंदमण हरि

संपादन - 'बालक'.

जोशी, घामन महादर [२१ जानेवारी

१८८२ २० जुलै १९४३] एम्. ए.,

अध्यापन, कथ-संपादन, नोकरा (दासगी),
बुद्धाचर सरावन, सत्पा सचालन, कथा,

कादंबरी, चरित, टीका, तरुज्ञान, नाटक,
निबंध, भाषा, काव्य, विनोद, स्फुट विषय,

संपादन - 'विश्वज्ञान', मराठा, मैसूर.

जोशी, घामन रामचंद्र

संपादन - 'महाराष्ट्र इतिहास'.

जोशी, बासुदेव गणेश [२८ एप्रिल

१८५४ १२ जानेवारी १९४४] इमजी

सहावीपर्यंत, कृषिविज्ञान, मुद्रण, राजकारण,
समाजकार्य, सर्व-यष्ट्यापन, सत्पा द्वय
स्थान सचालन,

संपादन - 'मराठी शालापत्रक'.

जोशी, बासुदेव विनायक [७ जानेवारी
१८९४ :] पी. ए., एल्. एल्. पी.:

अध्यापन, कविरी, समाजकार्य, सत्पा
सचालन, कथा, कादंबरी, काव्य, टीका,

नाटक, निबंध, रणभूमी, निनाद, समाज,
स्फुट विषय,

संपादन - 'सहचर'.

जोशी, बासुदेव शिवराम

संपादन - 'वेदशतक'.

जोशी, विनायक महादेव [अदाजे १८८५ :
मार्च १९२०] इंग्रजी तिसरी, व्यापार उद्यम,
मुद्रण,..... ;
संपादन - ' कर्तव्यजायति '.

जोशी, विनायक वासुदेव [६ एप्रिल
१९०६ -] मॅट्रिकपर्यंत, नोकरी
(खासगी, सरकारी), वृत्तपत्र संपादन, समाज-
कार्य; इतिहास, कथा, कविता, चरित्र, निबंध,
बालसाहित्य, भूगोल, लोकसाहित्य, वाङ्मय, विनोद,
संपादन - ' भाग्योदय ', भारती.

जोशी, वैष्णोमाधवशास्त्री बाळाजी [३ जुलै
१८९६ -] मॅट्रिकपर्यंत, अख्यपत्र, कोश संपादन,
वैद्यकी, समाजकार्य, संपादन, संस्था संचालन;
कथेय, विज्ञान;
संपादन - ' आयुर्मीमांसा '.

जोशी, शंकर गणेश [अदाजे १९०८ :
अक्टोबर १९४०] एल्. सी. पी. एस्.
वैद्यकी (आग); कविता,
संपादन - ' भाग्योदय '.

जोशी, शंकर नरहर [३ अक्टोबर १८७५ :
१० फेब्रुवारी १९४४] मॅट्रिक, स्थापत्य,
मुद्रण, संस्था व्यवस्थापन, ... ;
संपादन - ' मराठी शाळापत्रक '.

जोशी, श्रीधर महादेव [१२ नवंबर
१९०४ -] बी. ए., एल्. एल्. बी.;
युक्तरसंधर्षण, राजकारण, वृत्तपत्र संपादन,
समाजकार्य, संस्था संचालन, स्फुट विषय,
संपादन - ' रचना '; क्रांतिकारी, जनवाणी,
पूना डेलीन्यूज, मद्रास लॅंड, लोकमित्र, शार्दूल.

जोशी, श्रीधर यशवंत [१८९९ -]
मराठी दुसरी, व्यापार-उद्यम, वैद्यकी, अर्थ
शास्त्र, कविता, स्फुट विषय,
संपादन - ' प्राविण्य ', ' मंगीरय '.

जोशी, स. मो.
संपादन - ' युक्तेन्द्र '.

जोशी, सिंधु
संपादन - ' कुमार '.

जोशी पावसकर, पांडुरंग यापू
संपादन - ' शान्तोदय '.

ज्योतिषी, भास्कर रामचंद्र
संपादन - ' महाविकार '.

झाववाला, एच्. एन्.
संपादन - ' कामगार उदय '.

झारापकर, काशिनाथ रामचंद्र
संपादन - ' झारापकर '.

झुंझुं
संपादन - ' किराणी समाचार '.

झोडगे, कैलास
संपादन - ' ग्रामराज्य '.

झोडगे, दत्तात्रेय सखाराम [११ मार्च
१९०८ -] सेकंडरीअर ट्रेन्ड, इंग्रजी
सातवी, अध्यापन, वृत्तपत्र संपादन, शेती,
समाजकार्य, संस्था संचालन, चरित्र, प्रवास,
शिक्षण, संस्था परिचय, स्फुट विषय,
संपादन - ' ग्रामराज्य ', गावगाडा, मजूर,
मुलजमिंदार, रिजर्वी मण्डळ, शेतकरी
हिंदुस्थान, साधर.

झोडगे, माई (= पुलकंताबाई दत्तात्रेय)
[१ जानेवारी १९१८ -]
सेकंडरीअर ट्रेन्ड, अध्यापन, समाजकार्य, संस्था-
संचालन, कादंबरी, चरित्र, संस्था परिचय;
संपादन - ' ग्रामराज्य ', गावगाडा.

झारुळकर, रामराव
संपादन - ' न्याय '.

डिक्रम, के. ला.
संपादन - ' अमरलेखा '.

टिकेकर, गणेश रामचंद्र
संपादन - ' मुद्रण सेवेक '.

टिकेकर, चिंतामण रामचंद्र [१८९२
-] मॅट्रिक, मध्याह्न, मुद्रण,
समाजकार्य, उद्योगधंदे.

संपादन - ' दूत (औद्योगिक मासिक) '.

टिकेकर, श्रीपाद रामचंद्र [१६ आगस्ट
१९०१ -] एफ्. वाय्. मध्य-संपादन,
नोकरी (खासगी), प्रवास, वार्ता-संकलन,
वृत्तपत्र संपादन, संस्था-व्यवस्थापन संचालन,
अर्थशास्त्र, इतिहास, कविक, चरित्र, पत्र-
पाहिल्य, बालसाहित्य, भूगोल, राजकारण,
संस्थापरिचय, सूचि, स्फुट विषय.

संपादन — 'महाराष्ट्र शाखा', धनुर्षारी, प्रताप.

टिपणीस, गोविंद गोपाळ [१८६७ : ८ नवंबर १९२५] इंटरप्रेटर, अध्यापन, नाट्य, वृत्तचित्र संपादन, समाजकार्य, संस्था संचालन, अर्थशास्त्र, इतिहास, कथा, कविता, चरित्र, तत्त्वज्ञान, भूगोल, राज्यशास्त्र, वाङ्मय, समाज, स्फुट विषय,

संपादन — 'महाराष्ट्र साहित्य', ज्ञानप्रकाश.

टिळक, तारा (= जोशी, हेमांगिनी हेमचंद्र) [१० फेब्रुवारी १९०० : १५ मे १९५८] एम्. ए., टी. डिप्ल., पी. डी. एच्.; अध्यापन, समाजकार्य, संस्था संचालन, शिक्षण, समाज, संपादन — 'एहलदमी'.

टिळक, देवदत्त नारायण [१६ जुलै १८९२ : २७ डिसेंबर १९६५] बी. ए., एल्.एल्. बी., अध्यापन, ग्रंथ संपादन, मुद्रण, कवित्ती; कविता, कादंबरी, नाटक, बालवाङ्मय, संपादन — 'मिस्त्री नागरिक', 'बालबोध-मेवा', ज्ञानोदय.

टिळक, नारायण देवदत्त [५ आगस्ट १९१९ —] एल्.एल्. बी., राजकारण, कवित्ती, वृत्तचित्र संपादन, कायदा, स्फुट विषय, संपादन — 'मिस्त्री नागरिक', लोकशाही

टिळक, नारायण वामन [१८६२ — १९१९] इंग्रजी पाठवी, संस्कृत, अध्यापन, कवित्ती-पुष्पाण, ग्रंथानुवाद, नोकरा (खासगी), कथा, कविता, कादंबरी, चरित्र, धर्म, नाटक, बालवाङ्मय, विज्ञान, शेती, संपादन — 'प्रतिष्ठ', 'काव्य कुसुमाञ्जलि', 'मिस्त्री', 'मिस्त्री नागरिक', 'विविध विषयवर्गगिणी'.

डुल्लू, जगन्नाथ रावजी
संपादन — 'विद्या'.

टेलर, कॅनन
संपादन — 'प्रकाशक'.

टेलर, जे.
संपादन — 'ग्रंथवर्तमानदर्शक व चर्चासंबंधी नानाविधसंग्रह'.

ठकूर, गो. प्र.

संपादन — 'अमरलेगा'.

ठकूर, भा. र.

संपादन — 'अव्यंग्गसृष्टि'.

ठकूर, शालिनी

संपादन — 'महाराष्ट्र परिचय'.

ठाकरे, केदार सीताराम [१७ सप्टेंबर १८८५ —] मॅट्रिकप्रेत, इतिहास-

संशोधन, वृत्तचित्र संपादन, समाजकार्य, इतिहास, चरित्र, धर्म, नाटक, समाज, स्फुट विषय, संपादन — 'प्रबोधन', लोकहितवादी, सारथी.

ठाकूर, देवराज गोविंदजी

संपादन — 'समाजवादी'.

ठाकूर, धोंडो राजाराम [२६ डिसेंबर १८९९ —] मॅट्रिक, वृत्तचित्र-संपादन, स्फुट विषय,

संपादन — 'संघर्ष नाट्य', तत्त्वज्ञान (दौ०).

ठाकूर, एन्. वी.

संपादन — 'सिद्धान्त हृदय'.

ठाकूर, बाळुदेव वामन [: १९६०]

बी. ए.; नोकरा (संस्थानी), इतिहास, चरित्र,

संपादन — 'श्री सारस्वत'.

ठाणेकर, दत्तानय दंगड

संपादन — 'बोळी समाजसेवक'.

डगलस

संपादन — 'ग्रंथवर्तमानदर्शक व चर्चासंबंधी नानाविधसंग्रह'.

डाकरे, विष्णु चिह्मल [१० जानेवारी

१९०१ : २० जानेवारी १९५७] मॅट्रिक

प्रेत, मुद्रण, समाजकार्य, कविता,

संपादन — 'वैद्ययुक्त'.

डांगरे, पदरीनाथ मुकुंद [१२ सप्टेंबर

१९०७ —] बी. ए., पी. टी., राष्ट्र-

गणतंत्राचे विद्वान, भाषा प्रचार, संस्था संचालन,

धर्म, भाषा, वाङ्मय, समाज,

संपादन — 'आदर्श', जयभारती.

डिसोजा, डी. एफ.

संपादन — 'संघर्ष निव'.

‘डी के’

संपादन — ‘जादू-मंत्र तंत्र मृतपिशाचादि निर्णय’.

हुक्ले, माधव चंद्रोरा [१८२५ . १८८५]
कोश संपादन, नोकरी (खासगी,
सरकारी), वैद्यकी, व्यापार उद्यम, कोश,
संपादन — ‘ सर्वसंग्रह ’.

डेकाटे, महादेव सट्टाजी [१८९२ : ६
डिसेंबर १९३३] मराठी पाचवीपर्यंत, राजकारण,
वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य, स्फुट विषय,
संपादन — ‘ कोथी ज्ञानोदय ’, रणगज्जना.

डेमिंग, डब्ल्यू एम्
संपादन — ‘ नया शिक्षक ’.

डोंगरे, डी एन्
संपादन — ‘ सचवाणी ’.

डोंगरे, माधव नारायण
संपादन — ‘ जनार्जन ’

डोंगरे, रामचंद्र घळघट
संपादन — ‘ योगरहस्य ’.

डोहर, (मिर्) आय
संपादन — ‘ आमचा बालमित्र ’.

डोले, वामन लक्ष्मण [२ सप्टेंबर १९१४ —
] मॅट्रिक, संगीतविशारद, शेती,
समाजकार्य, संस्था संचालन, स्फुट विषय,
संपादन — ‘ कला विकास ’.

दमढेरे, पांडुरंग रामचंद्र [२५ जुलै
१९१३ —] एम् ए, ग्रंथ अनुवाद
प्रकाशन, व्यापार-उद्यम, इतिहास, कथा, धर्म,
संपादन — ‘ वाल्म्यशोभा ’, भारतीय प्रवासी

दवळे, पुरुषोत्तम दिवाकर [१९०३ —
] बी ए, वृत्तपत्र संपादन, भूगोल, स्फुट
विषय,

संपादन — ‘ ग्रामणी ’, महाराष्ट्र.

दवळे, वामन रावजी [२ फेब्रुवारी १९०८ —
] एम् ए. पर्यंत, नोकरी (सरकारी),
वृत्तपत्र-संपादन, समाजकार्य, संस्था-संचालन,
कविता, टीका, स्फुट विषय,
संपादन — ‘ ज्योत्स्ना ’, ‘ सनीश्चक्र ’,
‘ धार्मिक ’, पारिजात, रागिणी, रोजमान्य.

दापटे, जनार्दन नारायण [: १९४२]

एफ् वाय्, छायालेखन, समाज,
संपादन — ‘ देवार्पिप्रकाश ’.

देकणे, पांडुरंग विष्णु
संपादन — ‘ सताचे बोल ’

देरे, या. धों.

संपादन — ‘ पानजन्य ’.

देरे, हणमंतराम सदाशिव

संपादन — ‘ दुर्माद्वार ’

तंगारे, विठ्ठल विनायक

संपादन — ‘ कीदाराण ’.

तटकर, जगन्नाथ

संपादन — ‘ लोकनाट्य ’.

तटणीस, रामचंद्र काशीनाथ [२२ मार्च
१८९५] . . . , वृत्तपत्र-

संपादन, समाजकार्य,

संपादन — ‘ विविधज्ञानविस्तार ’, नागरिक,

मुबईवृत्त, विविधवृत्त, विहार

तर्खेड, रा अ.

संपादन — ‘ श्री साईलीला ’

तळपदे, गजानन श्यामराव

संपादन — ‘ प्रभु सेवक ’.

तळपदे, शिवकर यापूजी [१८६४ :
१९१७] वेद, संस्कृत, अध्यापन, संशोधन,

तत्त्वज्ञान, विज्ञान,

संपादन — ‘ आर्यपत्र ’.

तळवलकर, गोपीनाथ गणेश [२९ नवंबर

१९०७ —] एफ् वाय्, अध्यापन,

नोकरी (खासगी, सरकारी), वृत्तपत्र संपादन,

समाजकार्य, संस्था संचालन, कथा, कविता,

कादंबरी, चरित्र, बालसाहित्य, भूगोल, राज

कारण, वाङ्मय, विज्ञान, शब्दचित्र, शिक्षण,

स्फुट विषय,

संपादन — ‘ आनंद ’, मन्ववर.

तळावलीकर, चिंजया दत्तात्रय [१ अक्टोबर

१९१४ —] एम् बी. बी एस,

वैद्यकी (भाळ),

संपादन — ‘ गोमंतक ’

तळेकर, वृष्णशास्त्री रघुनाथशास्त्री

[१८२६ . २२ एप्रिल १८८०] अल्फार

शास्त्र, इंग्रजी, संस्कृत, अध्यापन, कोश संपादन,
नोकरी (सरकारी); कोश, प्रसार, माग,
संपादन - 'पुणे पाठशालाप्रकर'.

ताळेगावकर, 'इसहाक' शास्त्राहम
संपादन - 'इत्याल मित्र'.

ताडपत्रीकर, श्रीनिवास नातयण [२
अक्टोबर १८८० : नवंबर १९५४] एम्.
ए.; ग्रंथ अनुवाद संपादन, नोवरी (ग्राहणी),
प्रशोधन, कादंबरी, तत्त्वज्ञान, धर्म, नाटक,
संपादन - 'भीमप्रसिद्धातमुषाकर'.

तांबट, घसंत महादेव
संपादन - 'त्वष्टा वैभव', 'त्वष्टा सेवक'.

तांबवेकर, घासुदेव गोपालरुण [२ नवंबर
१९०७ -] बी. ए., एल्. बी.,
वकील, समाजकार्य; .....
संपादन - 'समर्थ'.

तांबे, वालरुण विष्णु [१२ एप्रिल १८९३
-] बी. एस्सी. पर्यंत, अध्यापन,
व्यापार उद्यम, समाजकार्य, स्फुट विषय,
संपादन - 'आहार'.

ताम्हणे, ए. गो.
संपादन - 'संस्कृत प्रकाश'.

ताम्हनेकर, फाशिनाथ महादेव [८ एप्रिल
१८९४ : २ सप्टेंबर १९६७] बी. ए.;
वृत्तन व्यवस्थापन संपादन, व्यापार उद्यम,
संस्था-संचालन, इतिहास, चरित्र, स्फुट विषय,
संपादन - 'प्राविण्य'; नवशक्ति, नवाकाळ,
नवामनु, प्रकाश, प्रलोद, मटर इडिया, लोक-
मान्य, शिवाजी.

ताम्हनेकर, महादेव चळवंत [२७ एप्रिल
१९१४ -] एम्. ए.; वृत्तन
संपादन, संस्था संचालन, स्फुट विषय,
संपादन - 'चिंतरेखा'; भाऊलुङ्ग, ऑटो
स्कार्क, नवशक्ति, रत्नचूण, रेलवेमेन, लोकमान्य.

ताम्हनेकर, विश्वनाथ गणेश [२० जानेवारी
१८९६ -] एम्. वाय्; अध्यापन,
ग्रंथ प्रकाशन, वृत्तन संपादन, व्यापार उद्यम,
संस्था संचालन, कथा, कादंबरी, नाटक, बाल
वाङ्मय;
संपादन - 'बालश्रेष्ठ', 'नवप्रकाश'

ताम्हाणे, गणेश वालरुण
संपादन - 'मात सेवक'.

ताम्हेंकर, विठ्ठलशास्त्री
संपादन - 'काव्यार्थप्रदीप'.

तावडे, सीताराम रावजी [१० अक्टोबर
१८९५ -] एम्. ए., टी. ईटी.,
डिप्लो. एड्.; अध्यापन, नोकरी (सरकारी),
संस्था संचालन, क्रमिक, शिक्षण, संस्था परिचय,
संपादन - 'प्राथमिक शिक्षण'.

तिरो, विनायक गणेश
संपादन - 'सहाकारी मित्र'.

तिरवडेकर-सायंत (तिरोडकर), पद्मराम
विठ्ठल [१८७६ : १९६०] मराठी
सहावी, अध्यापन, ग्रंथसंग्रह, नोकरी
(संस्थानी), संस्था संचालन, तत्त्वज्ञान, नाटक,
संपादन - 'रसिकरत्न', 'निश्चिंहार';
महामातर, सारिका.

तिरवडेकर-सायंत (तिरोडकर), सीताराम
विठ्ठल [ ] मराठी सहावी, अध्यापन,
मुद्रण, नोकरी (पाठगी, संस्थानी); .....
संपादन - 'सारिका'.

तिगरी, दुर्गाप्रसाद आत्माराम [१८८७ :
१९३९] .....; ग्रंथ लेखन, कथा,
कविता, वाङ्मय,
संपादन - 'लोकमान्य', 'लोकमित्र'.

तुंगलकीवार, मा. दा.
संपादन - 'लोकसेवक'.

तुळजापूरकर, दत्तो अप्पाजी [१८८० :
८ डिसेंबर १९४८] बी. ए., एल्. बी.;
वकील, राजकारण, समाजकार्य, संस्था-
संचालन, कादंबरी, तत्त्वज्ञान, धर्म, समाज,
संपादन - 'उपा', 'मराठी श्रुतिशेष';
मेसेन, सदय.

तुळपुळे, गोपाल विष्णु [१७ अक्टोबर
१८८० -] एम्. ए.; अध्यापन, कथा,
चरित्र, तत्त्वज्ञान, धर्म, वाङ्मय,
संपादन - 'मति विभव'.

तुंडुलकर, अनंत गोविंद
संपादन - 'मोडक'.

तेंडुलकर, भगवंत ना.

संपादन - 'सविता'.

तेंडुलकर, रघुनाथ

संपादन - 'ज्योति'.

तेंडुलकर, र. के.

संपादन - 'सविता'.

तेंजे, वि. अ. [१४ सप्टेंबर १९१४ -

] मॅट्रिक, वृत्तपत्र संपादन, कथा, स्फुट विषय,

संपादन - 'भारत', गावकरी.

तेरेदेसाई, अनंत वासुदेव

संपादन - 'सहविचार'.

तेलंग, इंदिरा [२९ जुलै १९०५ -]

मॅट्रिक, लेखन, कथा, कला, कविता,

संपादन - 'सारदा'.

तेलंग, दत्तोपंत

संपादन - 'निशा'.

तेलंग, मंगेश जिवाजी [१८७२ : २६ फेब्रु

वारी १९०९] पी. ए., एल्एल्. बी.,

कविली, वृत्तपत्र संपादन, इतिहास, तत्त्वज्ञान,

स्फुट विषय,

संपादन - 'विविधज्ञानविस्तार', चिकित्सक,

धुरीण.

तेली चिंचकर, विश्वनाथ धोंडिया [

] मराठी पाचवी, मुद्रण, वृत्तपत्र-

संपादन, नोकरा (जासगी),

संपादन - 'उद्यम प्रकाश'; उद्यम प्रकाश

(साप्ता.), तेली समाचार.

तोंडनळकर, धोंडू तुकाराम (= समर्थ,

श्रीपाद तुकाराम) [४ अक्टोबर १९०१ -

] मॅट्रिकपर्यंत, पत्रविद्या, नाट्य, नोकरा

(जासगी), वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य, सस्था

संचालन, स्फुट विषय,

संपादन - 'वसंत विहार', 'हेटकरी',

बिनयी मराठा, वीरशैव फेडरी, भट्टारी

भविष्य

तोरणे, राधाकृष्ण लक्ष्मण

संपादन - 'सद्रश्मि प्रकाश'.

त्रिलोकेश्वर, संडेराव सदाशिव [१८८५ -

२ मे १९५७] मॅट्रिकपर्यंत, सतसाहित्य,

प्रयत्न, वृत्तपत्र संपादन, सस्था संचालन, कथा,

कविता, नाटक, वाङ्मय, विनोद,

संपादन - 'प्रभु प्रभात', प्रभुसेवक, प्रमोद,

संदेश

थत्ते, काशीनाथ महादेव [११ मार्च

१८३५ - १९०३] , अध्यापन,

नोकरा (सरकारी), समाजकार्य, सस्था

संचालन, नाटक,

संपादन - 'उपयुक्त ज्ञानसार', 'शेतरी'.

थत्ते, जनार्दन नरसिंह

संपादन - 'मातृभूमि'.

थावरे, का. गो.

संपादन - 'क्रीडागण'.

थोरात, शं. ल.

संपादन - 'लोकशिक्षण'.

दंडवते, गणेश रंगनाथ [१८८६ -]

, उर्दू, हिंदी, अख्यारशास्त्र, प्रय-

पालन, रंगभूमी, साज्य, शिक्षण, संधी;

संपादन - 'अभिप्राय समाहक'.

दण्णईत, सर्वोत्तम पुण्योत्तम

संपादन - 'गोमंतक'.

दरवडे, गणेश हरि [१९१० -]

ईंग्लिशेत, वैद्यकी (आर्य), राजकारण,

व्यापार-उद्यम, समाजकार्य, सस्था संचालन;

स्फुट विषय,

संपादन - 'माळी सेवक'.

दवंडे, पुंडलीक जगन्नाथ

संपादन - 'विदर्भ शिक्षक'.

दळवी, आनंदराव सदाशिव

संपादन - 'सद्रश्मि प्रकाश'.

दळवी, गोपाळ दाजीवा [ ]

, मुद्रण, राजकारण, सस्था

संचालन, समाज,

संपादन - 'मराठा मिर'.

दांडेकर, नारायणभाई [आगस्ट १८२९ :

१८९३] नॉर्मल स्कॉलर, अध्यापन, नोकरा

(सरकारी), सस्था संचालन, शिक्षण,

संपादन - 'बन्हाड शाळा पत्रक'.

दांडेकर, मोरमट्ट [अंशने १७९० :]

वेदशास्त्रसंग्रह; समाजकार्य; धर्म;

संपादन - ' उपदेशचंद्रिका '.

दांडेकर, लक्ष्मण अनंत

संपादन - ' हरिदास '.

दांडेकर, विश्वनाथ पांडुरंग [१४ डिसेंबर

१९०५ -] एम्. ए., पीएच्. डी.;

अध्यापन; इतिहास, कथा, कादंबरी, चरित्र,

टीका, निबंध, भूगोल, रंगभूमी, काव्य,

समाज;

संपादन - ' सहविचार '.

दांडेकर, विश्वनाथ शामराव [ ]

.....; नोकरी (खाद्यगी), समाजकार्य,

संस्था-संचालन; कविता;

संपादन - ' स्वच्छा सेवक '.

दांडेकर, शंकर धामन [२० एप्रिल १८९६ :

९ जुलै १९१८] एम्. ए.; अध्यापन,

कीर्तन प्रवचन, ग्रंथ-संशोधन, बारवरी-संपदन,

समाजकार्य, संस्था संचालन; चरित्र, तत्त्वज्ञान,

धर्म, काव्य;

संपादन - ' प्रसाद '.

दाणी, विनायक दामोदर [४ एप्रिल

१९०५ -] मॅट्रिक; अध्यापन; कथा,

निबंध, स्फुट विषय;

संपादन - ' भालचंद्र '.

दातार, विनायक गणेश

संपादन - ' न्यायाल भद्र '.

दातार, सदाशिव धामन [२१ मे १९०९

] बी. एस्सी., एल्एल् बी.;

वकिली; उद्योगधंदा, कथा, चरित्र, राजकारण,

स्फुट विषय;

संपादन - ' सघटित महाराष्ट्र ';

महाराष्ट्र.

दाते, महादेव सखाराम [११ अक्टोबर

१८७९ : १९ फेब्रुवारी १९२५] मराठी

सहायी, वैद्यक; वैद्यकी;.....;

संपादन - ' आर्यनित्र ';

संपादन - ' आर्यनित्र ';

संपादन - ' आर्यनित्र ';

संपादन - ' आर्यनित्र ';

संस्था-संचालन; इतिहास, कोश, चरित्र, धर्म,

कथा, समाज, एचि;

संपादन - ' विद्यासेवक '.

दाते, शंकर रामचंद्र [२८ सप्टेंबर १८९८

-] बी. ए.; ग्रंथ-प्रकाशन, मुद्रण,

मुद्रण संधोधन, राजकारण, वृत्तन संशोधन,

समाजकार्य, संस्था संचालन; उद्योगधंदा,

चरित्र, राजकारण;

संपादन - ' मुद्रण-प्रकाश ';

काल, छेकसंभव.

दामले, कमलेश्वरी प्रभाकर [७ फेब्रुवारी

१९०५ -] एम्. ए., बी. डी.,

मॉन्ट. डिप्ल.; अध्यापन, संस्था-संचालन;

चरित्र, स्फुट विषय;

संपादन - ' शिक्षण-पत्रिका '.

दामले, काशिनाथ अनंत [५ जानेवारी

१९०५ -] बी. एस्सी.; ग्रंथसंग्रह,

नोकरी (संस्थानी); विज्ञान;

संपादन - ' सहविचार '.

दामले, देवराज शृण्ण

संपादन - ' राजभागा '.

दामले, मधुकर परान [४ मार्च १९२२ -

] एड. ए., कायदा; कीर्तन, नोकरी

(खाद्यगी); कथा, कादंबरी, चरित्र;

संपादन - ' खिस्ती हितचिंतक ';

घडका.

दामले, सीताराम केशव [३० मार्च

१८७८ : १६ अक्टोबर १९२७] बी. ए.,

एल्एल् बी.; अध्यापन, राजकारण,

वकिली, वृत्तन-संशोधन, समाजकार्य; कथा,

कविता, कादंबरी, कायदा, चरित्र, राजकारण,

विनोद, समाज, स्फुट विषय;

संपादन - ' राक्षस ';

मराठा (६०),

राजकारण, राष्ट्रभक्त, ज्ञानप्रकाश.

दिघे, अनंत विश्वनाथ

संपादन - ' भारत-सेवक '.

दिघे, श्री. शं.

संपादन - ' संप्रकाश '.

दिवान, कुन्दर यल्लवंत [२५ नवंबर १९१७

-] आभनीय; राजकारण, समाज-

कार्य; उद्योगधंदा, कविता, धर्म, प्रसाद;

संपादन - ' सेवक '.

दिवाणजी, ना. कृ. [नवंबर १९१७ २५
नंबर १९४९] एम्. ए., अध्यापन, नोकरी
(निमसरकारी), नाटक,

संपादन - 'बन्हाड शाळा पत्रक'.

दिवाणजी, नीलकंठ लक्ष्मण [३ जानेवारी
१९०१ -] मिडलपयंत, राजकारण,
समाजकार्य, ...

संपादन - 'लोकसेवक'.

दीक्षित, काशिनाथ नारायण [२१ अक्टोबर
१८८९ : १२ आगस्ट १९४६] एम्. ए.,
नोकरी (सरकारी), पुराण वस्तुसंग्रहण,
समाजकार्य, संस्था संचालन, इतिहास,
संपादन - 'बृहन्महाराष्ट्र'.

दीक्षित, गणेश प्रभाकर [४ एप्रिल १८८६
२२ जुलै १९५५] मॅट्रिक, बर्हंडपरटेन्ड,
ज्योतिषाचार्य, अध्यापन, ज्योतिष, नोकरी
(सरकारी), संस्था संचालन, ज्योतिष,
संपादन - 'कुडली वर्णन'.

दीक्षित, दत्तात्रय गोविंद
संपादन - 'रत्नदीप'.

दीक्षित, नारायण गणेश [१० नवंबर
१९०८ : १ जून १९६४] मॅट्रिकपर्यंत,
ज्योतिष, ज्योतिष, नोकरी (सरकारी),
ज्योतिष,
संपादन - 'कुडली वर्णन'.

दीक्षित, मोरेश्वर गंगाधर [१५ सप्टेंबर
१९१५ -] बी. ए., पीएच्. डी.,
अध्यापन, नोकरी (सरकारी), इतिहास,
संस्थान,
संपादन - 'पराग'.

दीक्षित, व्ही. एस्.
संपादन - 'देवी विमा'

दीक्षित, विष्णु श्रीधर [२४ फेब्रुवारी
१८९५ : २७ एप्रिल १९४३] . ...
वृत्तान्त-संपादन, स्फुट विषय,
संपादन - 'रत्नप्रभा', विनोद, गदेश.

दीक्षित यापट, धुंडिराज गणेश [१५ नव
बर १८८२ : १३ फेब्रुवारी १९५६]
[५०]

श्रीविद्या विशारद, अध्यापन, समाजकार्य,
संस्था-संचालन, कोश, तत्त्वज्ञान, धर्म,
संपादन - 'स्वाध्याय'.

दुभाषी, वामन मंगेश [१८७७ : ५ आगस्ट
१९५१] . . . , कविता, धर्म, नाटक,
संपादन - 'महाराष्ट्र सारस्वत'.

दैऊळकर, गुरुनाथ
संपादन - 'तरुण सारस्वत'.

देव, गणेश गोविंद
संपादन - 'विश्राविनोदमाला'.

देव, गणेश शंकर [: १२ जून
१९५०] ग्रंथ-संपादन, नोकरी (प्रासगी),
राजकारण, वकिली, संस्था संचालन, चरित्र,
संस्था परिचय,

संपादन - 'रामदास आणि रामदासी'.

देव, रं. रा.
संपादन - 'बृहन्महाराष्ट्र'.

देव, लक्ष्मण घाळूळण [१८८० : १९४०]
एम्. एस्सी, अध्यापन, नोकरी (सरकारी),
समाजकार्य, संस्था-संचालन, चरित्र, विज्ञान,
स्फुट विषय,
संपादन - 'मालवसाहित्य'.

देव, शंकर धीरूळण [१० अक्टोबर १८७१ :
२२ एप्रिल १९५८] बी. ए., एलएल्. बी.,
ग्रंथ संपादन, राजकारण, वकिली, समर्थ
वाक्य संग्रहण, समाजकार्य, संस्था-संचालन,
इतिहास, चरित्र, भूगोल, वाक्य,
संपादन - 'इतिहास आणि ऐतिहासिक',
'रामदास आणि रामदासी'.

देव, सी. का. [१८९१ -] बी. ए.
पर्यंत, अध्यापन, कविता,
संपादन - 'मालवसाहित्य'.

'देवरीनंदन सारस्वत'
संपादन - 'कलाकार'.

देवकुळे, दा. श्री
संपादन - 'सेवनी'.

देवकुळे, वसंत गणेश [१७ मे १९१३ -
] बी. एस्सी, मुद्रण, संस्था व्यव-
स्थापन संचालन, उपयोगवाद,

संपादन - 'सुदण-प्रसाध'; छायांकन,
शास्त्राचार्य.

देवगीतिरत्न, अथवा रघुनाथ [२५ नवंबर
१८९६ -] बी. ए., अध्यापन,
नोकर (सरकारी), राजकारण, समाजकार्य,
संस्था संचालन; इतिहास, संयोगधन,
कादंबरी, गीत, चरित्र, राजकारण, राज्य-
शास्त्र, वाङ्मय, स्पष्ट विषय;
संपादन - 'चित्रकलायन'.

देवधर, गजानन भास्कर
संपादन - 'सुवर्णरेख'.

देवधर, गोपाल कृष्ण [२१ अगस्त
१८७१ : १७ नवंबर १९३५] एम्. ए.;
अध्यापन, वृत्तान्त संपादन, समाजकार्य,
संस्था संचालन, श्री शिक्षण; अर्थशास्त्र,
चरित्र, प्रवास, शिक्षण, शेती, समाज, स्पष्ट
विषय;
संपादन - 'शेती आणि शेतीकर',
'गृहकारी-मित्र'; ज्ञानप्रकाश.

देवधर, गोविंद पांडुरंग
संपादन - 'मिनोदय'.

देवधर, पाळकृष्ण रघुनाथ [१ एप्रिल
१९०२ -] बी. ए., संगीत;
अध्यापन, गायन, संस्था-संचालन, कला,
चरित्र;
संपादन - 'संगीत कला विहार'.

देवभानकर, शंकर कृष्ण
संपादन - 'न्यायालय मदत'.

देवमाले, मंडिकाळाप्पा संग्रामप्पा
संपादन - 'वीरशैव'.

देवल, गोविंद चलाळ [१३ नवंबर १८५५ :
१४ जून १९१६] मैट्रिक, कृषिविद्या,
संस्कृत, अध्यापन, नाट्य, नोकर (सरकारी);
कविता, कादंबरी, नाटक, स्पष्ट विषय,
संपादन - 'कादंबरीकला'.

देवल, पांडुरंग वल्लभ
संपादन - 'सुभाष्य चरित्र'.

देवळाळीकर, रतन
संपादन - 'कोलेज युग'.

देशपांडे, अच्युत नारायण [१२ मार्च
१९१५ -] एम्. ए., पीएच्. डी.,
अध्यापन; कविता, चरित्र, वाङ्मय,
संपादन - 'पूजा'.

देशपांडे, गणेश विठ्ठल
संपादन - 'कर्मभूक'.

देशपांडे, दिनकर चिमणाजी [१९०१ :
१ अक्टोबर १९४८] बी. ए., एलएल्. बी.;
अध्यापन, नाट्य, नोकर (संस्थानी),
बरीली, वृत्तान्त-संपादन, कथा, कविता, कादं-
बरी, नाटक, राजकारण, विज्ञान;
संपादन - 'सफिना'.

देशपांडे, नरहर हणमंत
संपादन - 'कर्मयोगी', 'बाल कस्तूर'.

देशपांडे, यादवशंकर देवराव [३१ डिसेंबर
१९१६ -] मैट्रिक, एम्. ए. सी.,
राष्ट्रभाषाप्रवीण, साहित्यप्रामाण्य, हिंदी निष्पन्न सनद,
अध्यापन, ग्रंथ-संपादन, यादन, कथा, कविता,
कादंबरी, चरित्र, नाटक, निबंध, प्रवास,
वाङ्मय, विनोद;
संपादन - 'समर्थ'; वसुध.

देशपांडे, महादेव कृष्ण
संपादन - 'महाराष्ट्रमंमाला'.

देशपांडे, माधव कृष्ण
संपादन - 'समर्थ'.

देशपांडे, रामचंद्र दशरथ [१२ मार्च
१९०५ -] इतरमिनिष्ट; अध्यापन,
नोकर (सरकारी), समाजकार्य, संस्था-
संचालन, इतिहास, कविता, चरित्र, राज-
कारण, शिक्षण,
संपादन - 'बन्हाड शाळा परक'; प्रकाश.

देशपांडे, चामन नारायण [१७ जून १९०३
-] इतरसंबंध, अध्यापन, संगीत;
कविता, चरित्र, टीका, वाङ्मय,
संपादन - 'युगवाणी'.

देशपांडे, चामन हरि [२७ सप्टेंबर १९०७
-] एम्. ए. सी. ए., संगीत,
अध्यापन-उच्चम, संस्था संचालन; कला,
संपादन - 'संगीत कला विहार'.

देशपांडे, यामुदेव गणेश

सपादन - 'शेतकी आणि शेतकरी'

देशपांडे, वि वि

सपादन - 'दृमाल्लार'

देशपांडे, जिठ्ठल रंगराव [६ अक्टोबर

१८९६ -] बी. ए., एल्. एल्. बी.,

प्रथम सपादन, नोकरा (सरकारी), समाज-

कार्य, सत्पा संचालन, ...

सपादन - 'राजहट'.

देशपांडे, एस्. व्ही.

सपादन - 'महाराष्ट्र चेंबर ऑफ कॉमर्सचे

मासिक सुलपन'.

देशपांडे, शांताशम शंकर

सपादन - '(मासिक मनोरंजक) पुष्पागुच्छ'.

देशपांडे, शिवराम बळवंत

सपादन - 'चिन्ताकरं'.

देशपांडे, श्रीकृष्ण रंगनाथ

सपादन - 'विश्वधर्म'.

देशपांडे, सदाशिव दिनायक [१८ सप्टेंबर

१९०२ -] एम्. ए.; अध्यापन,

मनन, धारण, निवृत्ति, गृहविन,

सपादन - 'गृहविचार'.

देशपांडे, इरिहर वामन [२० फेब्रुवारी

१९०४ - २० एप्रिल १९६५] बाळप-

विहार, व्यायाम विशारद, नोकरा (सरकारी),

वृत्तर-संपादन, वेदार्थ, समाजकार्य, सत्पा

संचालन, इतिहास, राजकारण, समाज, स्फुट

विषय,

सपादन - 'आरोग्यमंदिर', 'छिन्न

महाविद्यालय', 'मनितव्य, स्वतंत्र हिंदुस्थान

देशपांडे-जाफराबादकर, दत्तोपंत

गणपतराव [११ सप्टेंबर १९११ -

] बी. ए., एल्. एल्. बी., बॅरिस्टर,

क्या, नाटक, स्फुट विषय,

सपादन - 'आनंदोद्यति'

देशपांडे-तारळेकर, गणेश नाथराव

सपादन - 'रत्नदर्श'.

देशमाने, विष्णुदुमार नाथाराव [१५

ऑगस्ट १९२२ -] एम्. ए.,

बी. एड., अध्यापन, सत्पा संचालन, स्फुट

विषय,

सपादन - 'सन्मति'.

देशमुख, काशीराव वापूजी [२० मार्च

१८६० -] , इतिहास सशोधन,

अर्थ-सपादन, नोकरा (सरकारी), समाजकार्य,

इतिहास, धर्म, समाज,

सपादन - 'सुबोधमाला'.

देशमुख, केशव आप्पाजी [१० जून

१८९५ -] . . . , समाजकार्य,

...

सपादन - 'भारत सेनक'.

देशमुख, जी. बी.

सपादन - 'बन्हाड शाळा पत्रक'.

देशमुख, नीलवंत सदाशिव

सपादन - 'सुबोधमाला'.

देशमुख, पुरुषोत्तमदास [१ जानेवारी

१९२६ -] मॅट्रिक, प्रथम सपादन,

राजकारण, शेती, समाजकार्य, कविता, समाज,

स्फुट विषय,

सपादन - 'श्रीगुरुदेव'.

देशमुख, धी. डी.

सपादन - 'गृहकारी जगत'.

देशमुख, बळवंत भास्कर

सपादन - 'सुबोधमाला'.

देशमुख, वामन के

सपादन - 'ज्ञानसंग्रह'.

देशमुख, जिठ्ठल बाजीराव

सपादन - 'शिवप्रसाद'.

देशमुख, सदाशिव रामचंद्र

सपादन - 'बाळमित्र'.

देशिककर, गणेशशास्त्री धोंडदेव [१८७८ :

१४ जुलै १९३९] मराठी भातकी, ज्योतिष,

संस्कृत, अष्टांगनाद, ज्योतिष, ज्योतिष,

सपादन - 'ज्योतिर्विभव'.

देसाई, अनंत यामुदेव

सपादन - 'महाराष्ट्र-सत्पा'.

देसाई, कृष्णाजी रामचंद्र

सपादन - 'दर काद'.

नाईक, शंकर जयवत

सपादन - ' उदय '

नाईक, सखाराम सीताराम [१२ एप्रिल १८८२] बी ए, बी एस्सी,

एल सी ई, नोकरा (सरकारी), समाज कार्य, संस्था संचालन, राजकारण, राज्यशास्त्र, विज्ञान,

सपादन - ' ग्रामणी ', ' स्थानिक स्वायत्त '

नाईक, साधुळाराम धाळजाजी [जून १८६५ २४ एप्रिल १९२४] एच फा, तत्त्वज्ञान,

अध्यापन, तत्त्वज्ञान,

सपादन - ' तत्त्वज्ञान मंदिर '

नाईक पाटणकर, नारायण अनंत [२० मे १९०० ३० जून १९४७] प्राथमिक मराठी

व सेकंडरी शैक्षणिक, ज्योतिर्भूत, ज्योतिष, प्रवचन, मुद्रण, शेती, समाजकार्य; धर्म; सपादन - ' आर्थविज्ञान ', सामोदय

नाईक वसईकर, आपाजी गणेश

सपादन - ' मातृकासंहिता '

नागपूरकर, शारदा

सपादन - ' महासाह विस्तार '

नाजविले, म गो

सपादन - ' प्रगति '

नाजविले, श्रीधर नारायण

सपादन - ' प्रगति '

नाडकर्णी, अनंत जिजाजी

सपादन - ' उच्चिमानंद '

नाडकर्णी, पुरुषोत्तम गोविंद [१८४४

१३ मार्च १९००] ग्राम प्रशासन,

नोकरा (सरकारी), मुद्रण, संस्था संचालन;

सपादन - ' विविधविज्ञानविस्तार '

नाडकर्णी, धारटण गोविंद [२४ मार्च १८९२ २६ जून १९४८] बी ए,

काव्यतीय, अध्यापन, नोकरा (सरकारी),

संस्था संचालन वरिष्ठ;

सपादन - ' गारहरी ', ' भीतिहार '

नाडकर्णी, प्रमोद मुकुंद [३० मार्च १९१५ -] मॅट्रिक मुद्रण,

नारायण-मुकुंद का. टी. टी. १९४७ विद्य.

सपादन - ' चंद्रल ', अनुवादा, लेखन,

समाज, सजय

नाडकर्णी, विठ्ठल जिजाजी [१८८१ ३

एप्रिल १९३६] मॅट्रिक, नोकरा (सरकारी),

मुद्रण, वृत्तचित्र-सपादन, कथा, नारदरी, चित्र,

धर्म, काव्य, स्तुति विषय,

सपादन - ' नवप्रकाश ', ' मासिक मनोरंजन ',

इंद्रमहाय, वरमण, विविधवृत्त, विविधविज्ञान

विस्तार, विहारी, श्रीशिवजी, शिवमहाय

नाडकर्णी, शिवराम सदाशिव

सपादन - ' मराठी शिक्षक '

नातू, गोपाळ दाशिनार्थ [१८६४

१९४२] बी ए, एल्एल् बी, अध्यापन,

वरिष्ठ,

सपादन - ' ब्रह्मम प्रदीप '

नातू, नारायण हरि [१० एप्रिल १८९१

८ एप्रिल १९५९] इय, फीटन, सहायक;

सपादन - ' दुर्गाशर '

नातू, मोरेश्वर नारायण [४ नवंबर १९००

-] बी एस्सी, एम् बी बी एन,

अध्यापन, बालवीर सभन, वैद्यकी (भांग),

समाज-कार्य, संस्था संचालन, मीडा, विज्ञान;

सपादन - ' कालीन '

नातू, रामचंद्र रायजी [५ नवंबर १९०७

-] एम् ए, एम् एल् अध्यापन,

नोकरा (सरकारी); कथा, निबंध, वृत्त

सपादन - ' सहविचार '

' नाथमाधव ' (= विज्ञान, शास्त्राचार्य

सामोदर) [३ एप्रिल १८८२ १९ जून

१९२८] मॅट्रिक वरिष्ठ अध्यापन, नोकरा

(सरकारी) कथा, कविता, नारदरी, पद्य,

टीका, कथा, भाषा, शास्त्र, स्तुति विषय

सपादन - ' ब्रह्मविज्ञान भाग्यवतमनस '

नादपुरे, ग वि

सपादन - ' प्रगति '

नानल, पट्टनराम नारायण [१९०४ ३

मार्च १९४८] बी ए, बी एस्सी, नोकरा

(सरकारी), मुद्रण, ज्योतिष;

सपादन - ' प्रगतिविज्ञान '

नानल, पुरुषोत्तम गणेश [१५ जुलै १८९३ :
९ फेब्रुवारी १९४४] वैद्यभूषण, आयुर्वेदा
चार्य, अध्यापन, वैद्यकी, समाजकार्य, सस्था
संचालन, विज्ञान,

सपादन - 'आरोग्य', वैद्य समेलन-पत्रिका.
नामजोशी, महादेव चव्हाळ [१८५३ : १४
जानेवारी १८९६] मॅट्रिक, अध्यापन, कोश-
सपादन, राजकारण, वृत्तपत्र सपादन, व्यापार-
उद्यम, समाजकार्य, सस्था व्यवस्थापन-संचालन,
उद्योगधंदा, कोश, स्फुट विषय,
सपादन - 'शिल्पकलाविज्ञान', इंडस्ट्रियल
रिज्यु, निरण, डेक्कन स्टार.

नामजोशी, माधवराव

सपादन - 'उपयुक्त निबंधसंग्रह'.
नामजोशी, विनायक लक्ष्मण [१२ नवंबर
१८९३ : ६ जुलै १९६५] इतर, अध्यापन,
नोकरी (सरकारी), मुद्रण, समाजकार्य,
सस्था संचालन, स्फुट विषय,
सपादन - 'मृहन्महाराष्ट्र'.

नायक, का श्री

सपादन - 'नवे गांव'.

नायक, जीवन

सपादन - 'प्रकाश'

नायक, एन् व्ही

सपादन - 'सहकारी जगत'

नायक, मोरेश्वर महादेव [२३ नवंबर
१९०७ -] मॅट्रिक, मेडिकल डिप्लोमा,
वैद्यकी, चरित्र, धर्म, शेती;

सपादन - 'भोळा चेतकरी'.

नारखेडे, कौस्तिक गरवड [२६ अक्टोबर
१९०० -] इतर मार्टियु, साहित्य
निशादे, मराठी यट्टेयरेन्ड, एच. टी. सी,
अध्यापन, सस्था संचालन, कविता, कादंबरी,
प्रसिद्धि, बालवाङ्मय, वाङ्मय, विज्ञान,
सपादन - 'पूर्णदु'

नारंगोळकर, स रा.

सपादन - 'इलाहा शिल्प'

नारायण शेराद्री

सपादन - 'प्रभोदय'.

नासूरकर, दत्तानय दामोदर

सपादन - 'स्फूर्ति'

निटवे-नांदणीकर, कल्याप्पा भराप्पा

[: २८ जानेवारी १९३०] ...

अध्यापन, मुद्रण, धर्मप्रचार, समाजकार्य, धर्म,

सपादन - 'जैनशोधक', 'जैनेतिहासकार'.

नित्सुरे, यशवंत गोपाळ [८ जानेवारी

१९२३ -] बी. ए, एम् एड.,

अध्यापन, नोकरी (राज्यी), वृत्तपत्र सपादन,

समाजकार्य, सस्था संचालन, चरित्र, शिक्षण,

समाज,

सपादन - 'कुमारवय', नंदे जग

निफाडकर, एकनाथ यादव (= निफाडकर,

नाथ) [२३ डिसेंबर १८८७ : १९४९]

.. , ग्रंथ संपादन, वृत्तपत्र संपादन; कथा,

कविता, कादंबरी, चरित्र, वाङ्मय, स्फुट विषय,

सपादन - 'लोकात्म्य', 'वाङ्मय', नाटक;

संदर्भ

निफाडकर, शरद

सपादन - 'लोकात्म्य'.

निरंतर, गंगाधर भाऊराव [१५ जून १९०६ :

१३ मार्च १९५९] एम्, ए, बी. टी.,

अध्यापन, ग्रंथ संपादन, सस्था संचालन,

इतिहास, उद्योगधंदा, कादंबरी, चरित्र,

टीका, नाटक, निबंध, बालवाङ्मय, भाषा,

राजकारण, वाङ्मय, विज्ञान, शिक्षण, समाज,

सस्था परिचय, स्फुट विषय,

सपादन - 'इलाहा शिक्षक', 'ज्योति',

'वाङ्मयशोभा', 'सजीवनी'.

नेरूरकर, दत्तानय नीलकण्ठ

सपादन - 'छीशिक्षणचक्रिका'

नेरूरकर, विठ्ठल कृष्ण [१४ डिसेंबर १८९२

: १९ मार्च १९४९] बी. ए, एल्एल् बी,

अध्यापन, नोकरी (सस्थानी), सस्था

संचालन, कथा, कविता, कादंबरी, क्रीडा,

तत्त्वज्ञान, नाटक, बालवाङ्मय, राजकारण,

वाङ्मय, शिक्षण,

सपादन - 'प्रभोद'.

नेवगी, कमलाकर वामन

सपादन - 'आदर्श वैश्य'.

देसाई, पत्ताराम सदाशिव [२१ मे १८९२ -] मॅट्रिकर्येत, ग्रंथ-

लेखन, धार्ता-संकलन; कथा, कविता, कादंबरी, चरित्र, तत्त्वज्ञान, धर्म, प्रवाच, बालवाङ्मय, स्फुट विषय;

संपादन - ' रामकृष्ण त्रिकेतन '; उपासना-पत्रिका, बलवंत, सकाळ.

देसाई, लानीबाई मोतीराम [२९ मार्च १८९६ -] एम्. बी. बी. एस्;

वैद्यकी (आर्य), समाजकार्य, संस्था संचालन; .....

संपादन - ' श्रमिक महिला '.

देसाई, दांताराम अनंत [१८६७ : १९१४] एम्. ए.; अध्यापन; तत्त्वज्ञान, धर्म, वाङ्मय, विज्ञान;

संपादन - ' विद्यार्थी '.

देसाई, हरि विठ्ठल [२० आगस्ट १९११ -] .....

वृत्तज्ञ-संपादन; कथा, चरित्र, टीका, नाटक, वाङ्मय, स्फुट विषय;

संपादन - ' उषा '; कॅप्टिव डुलेटिन, गैल्ट, नवमारत, नवाकाळ, प्रमात, मराठा, लोकमान्य, विशाल महाराष्ट्र, विहार, स्वराज्य.

दोडे, दामोदर बाळाभाऊ

संपादन - ' आदर्श '.

दोदि, पी. एस्.

संपादन - ' भारत सेवक '.

दोशी, जियराज गौतमचंद [२२ मार्च १८८० -] मॅट्रिकर्येत, संस्कृत;

ग्रंथ अनुवाद प्रकाशन, व्यापार उद्यम, समाज-कार्य, संस्था-संचालन; धर्म, समाज, स्फुट विषय;

संपादन - ' जैनबोधक '.

दोशी, राजजी सखाराम [२३ जानेवारी १८८५ : अक्टोबर १९३९] इंग्रजी

सहावीर्येत, संस्कृत; ग्रंथ-अनुवाद-प्रकाशन, व्यापार-उद्यम, समाजकार्य, संस्था-संचालन; धर्म, बालवाङ्मय;

संपादन - ' जैनबोधक '.

दोशी, हिराचंद नेमचंद [५ नवंबर १८५६ : २ फेब्रुवारी १९३८] मराठी चौथी,

इंग्रजी, संस्कृत; व्यापार-उद्यम, समाजकार्य, संस्था-संचालन; कथा, धर्म;

संपादन - ' जैनबोधक ', ' सम्यक्त्ववर्धक '.
दौंडकर, खंडेराव सावळाराम [२५ नवंबर १९०५ : १० जानेवारी १९६०] एम्. ए.,

एल्एल्. बी.; राजकारण, कविता, वृत्त-पद-संपादन, समाजकार्य, संस्था-संचालन; कथा, टीका, स्फुट विषय;

संपादन - ' ज्योत्स्ना '; प्रतिमा, सारणी.

द्रवीड, धळवंत श्रंयक [१८६० : १९११]

मॅट्रिकर्येत, संस्कृत; अध्यापन, नोकरा (सरकारी); इतिहास, कथा, तत्त्वज्ञान, धर्म;

संपादन - ' विद्याविनोद '.

धनवटे, गं. ग

संपादन - ' नयन '.

' धनुर्धारी ' (= टिकेकर, रामचंद्र विनायक)

[१८६२ : १९०७] इंग्रजी सहावी;

अध्यापन, नोकरा (खासगी), व्यापार-उद्यम; अपेक्षाकृत, इतिहास, उद्योग-पेदा, कथा, कादंबरी, चरित्र, धर्म, बाल-वाङ्मय, मृगोल, शेती;

संपादन - ' व्यापार-उदीम ', ' शेत, शेतकी आणि शेतकरी '.

धर्माधिकारी, रामचंद्र विनायक

संपादन - ' सहकारी विदर्भ '.

धानकुटकर, र. मा.

संपादन - ' प्रभा '.

धुमाळे, चसुंधरा बासुदेवराव [१ सप्टेंबर १९१४ -] बी. ए., बी. टी;

अध्यापन, संस्था संचालन; कथा, कविता;

संपादन - ' जैन महाराष्ट्र महिला '.

धुमाळे, बासुदेव देवराव [१७ आगस्ट १९०६ -] बी. ए., बी. टी.;

अध्यापन, संस्था-संचालन; कथा, कविता,

निबंध;

संपादन - ' कार्य-धर्म '.

धुमे, फमळ

संपादन - ' अनिकट महिला '.

धुमे, कै. दा.

संपादन - ' प्रभा '.

धुधर, मालचंद्र रावजी [१७ अक्टोबर
१८९५ -] वी ए, एल्एल् वी,
वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य, संस्था संचालन,
कादंबरी, तत्त्वज्ञान, स्फुट विषय,
संपादन - ' प्राविण्य ', नवभारत, नवाकाळ,
मार्ती

धुधर, सुमंतलाल विनायक [२३ अक्टोबर
१८९४ २ डिसेंबर १९५८] मट्रिक,
चित्रकला, फ्रेंच, अध्यापन, समाजकार्य,
संस्था संचालन, कविता, नाटक,
संपादन - ' प्रभु प्रभात '

धैर्यवान, रघुनाथ विनायक
संपादन - ' शिल्पकलासंग्रह '

नगरकर, यल्लवंत भाऊ
संपादन - ' वडिशान ', कल्लर

नखणे, दत्तात्रय नारायण
संपादन - ' सहविचार '

नखणे, शकुंतला (= लाटकर लिमये,
शकुंतला चिंतामणि) [२५ आगस्ट
१९२५ -] एम् ए, एम् ई डी,
सी पी एड्, अध्यापन, कथा, बालसाहित्य,
संपादन - ' धर्मिक महिला '

नवलकर, साराबाई
संपादन - ' स्वदेश मणिनी '

नवलकर, (मिह्) बाल
संपादन - ' प्राथमिक शिक्षण '

नवलकर, सुंदरराय दीनानाथ [२१ सप्टेंबर
१८७९ - १३ अक्टोबर १९६०] इटर,
कृषिविद्या, राजकारण, व्यापार उद्यम, शेती,
समाजकार्य, संस्था संचालन, स्फुट विषय,
संपादन - ' श्री साईलीला '

नवाडे, अनादास चामनराव [१२ जुलै
१९१४ -] अवरप्रिन्सिपल, वृत्तपत्र-
संपादन, चरित्र, स्फुट विषय,
संपादन - ' भीमकदेव ', उदय, नवा
दिग्दर्शन, स्वानंद

नवाधे, विष्णु गोपाळ [२६ मे १८६८ -
३ आगस्ट १९३१] मराठी सातवी, ज्योतिष,
अध्यापन, ज्योतिष, मुद्रण, संस्था संचालन,
ज्योतिष,

संपादन - ' कुडली विज्ञान ', ' जातक
संग्रह ', ' योगमाला '

नाईट, जे वी
संपादन - ' शेतकी आणि शेतकरी '

नार्ईक, इंदुमति
संपादन - ' हिंदकुमारी ', ' मनोरमा '

नार्ईक, दिनकर सावळाराम [अक्टोबर
१८९६ : ९ अक्टोबर १९४९] व्हि फा,
इंग्रजी, तत्त्वज्ञान, नोकरी (खासगी),
तत्त्वज्ञान,

संपादन - ' तत्त्वज्ञान मंदिर '

नार्ईक, देवराव विष्णु
संपादन - ' जनता ', ' सजीवन '

नार्ईक, नारायण भास्कर (= नायक, ना
भा.) [२६ जून १८९९ -]

इंग्रजी, पोर्तुगीज, मराठी, शेती, इतिहास,
कथा, कविता, चरित्र, निबंध, प्रवास, भूगोल
विज्ञान, स्फुट विषय,

संपादन - ' भारतमित्र ', ' भारतोदय '

नार्ईक, पुढ्योत्तम गोविंद
संपादन - ' समाजसेवक '

नार्ईक, याज्ञिकृष्ण केरोबा
संपादन - ' उद्धार '

नार्ईक, मो घा.
संपादन - ' ग्रामसेवक '

नार्ईक, राघवेंद्र स्वामीराव [२७ सप्टेंबर
१८९९ -] वी. ए, एल्एल् वी,
राष्ट्रभाषा विद्यार्थ, सगीन विद्यार्थ, अध्या-
पन, नोकरी (सरकारी), वकीली, व्यापार-
उद्यम, संस्था संचालन, कथा, नाटक,
संपादन - ' दाम्पत्य, जीवन, कला ',
' माधुरी ', चित्रितक.

नार्ईक, घसंत नारायण [११ एप्रिल
१८८२ २४ आगस्ट १९५१] एम् ए,
अध्यापन, वृत्तपत्र संपादन, संस्था संचालन,
इतिहास, चरित्र, टीका, राजकारण, स्फुट
विषय,
संपादन - ' मासिक मनोरंजन ', ' विविध
ज्ञानविस्तार ', ' सनातनसेवक ', लेखित.

नेशनल, फे. बी.

संगीत - 'गुन डे'.

न्यायाधीश, दत्तात्रय हरि

संगीत - 'मेकपेन'.

पंचायत, एम. एम.

संगीत - 'मेकपेन'.

पटवर्धन, नरहर नागयण [१८८५ : ४

पत्रिका १९५७] मॅट्रिकपेठ, मध्य प्रदेश,

काठमांडू.

संगीत - 'नारद'.

पटवर्धन, परशुराम नारायण [१९

१९ जून १९९०] भायुर्वेद, नोबरी (एर-

करी), पेपरी, विमान,

संगीत - 'भक्त'.

पटवर्धन, पुनर्वीर नागयण

संगीत - 'डॅक'.

पटवर्धन, प्रमिता

संगीत - 'अनिक मरिना'.

पटवर्धन, माणिक

संगीत - 'होमिड'.

पटवर्धन, माधवराव शंकर [२१ जानेवारी

१८९४ : २९ नवंबर १९९९] एम. ए.,

सी. डिग्री, पारसी, अभ्यास, शास्त्र संगीत,

हस्त-कला, कविता, कोश, संदर्भाग्र,

टीका, भाषा, भाष्य,

संगीत - 'महाराष्ट्र साहित्य परिषद'.

पटवर्धन, रघुनाथ अनंतशास्त्री

संगीत - 'देवगिर'.

पटवर्धन, रघुनाथशास्त्री मोरेभर [२७

डिसेंबर १८९२ : १९ डिसेंबर १९९८]

ज्योतिषशास्त्र; अभ्यास, ज्योतिष, समाजकार्य,

संगीत संवादन, ज्योतिष,

संगीत - 'ज्योतिषशास्त्र आणि त्याच्या ज्योतिष'.

पटवर्धन, रामचंद्र विनायक [१८७५ :

४ फेब्रुवारी १९५९] बी. ए., एल्डल् बी.,

भायुर्वेदविशारद, ज्योतिषाचार्य, प्रत्येक

संगीत, ज्योतिष, व्यवहार, धर्म, विज्ञान, समाज,

संगीत - 'उपा', 'मराठी भुवि'.

पटवर्धन, विठ्ठल नागयण अनंत [३१ डिसेंबर

१९०५ -] बी. एस्सी.; मध्य

प्रशासन, नोबरी (शास्त्री), मुद्रण व्यवस्था,

वृत्त-संगीत, समाजकार्य, संदर्भाग्र,

संगीत - 'सुदृढ प्रकाश'; संस्थापक,

पटवर्धन, शिवाजीराव गणेश [१८९० -

] एम. बी., राजकारण, देवकी

(होमिड), समाजकार्य, संस्थापक,

धर्म, विज्ञान,

संगीत - 'जीवन पर्व'.

पटवर्धन, सीताधाम नरसिंह

संगीत - 'कुमार'.

पटवर्धन, सहभाई भगवानजी

संगीत - 'सामनेचा वृत्त'.

पटवर्धन, बापूजी दामोदर

संगीत - 'द्वितीय', 'देवकी'.

पंडित, कृष्णराव

संगीत - 'शेखर'.

पंडित, फे. मो.

संगीत - 'प्रमुख महाकाव्य'.

पंडित, जी. आर.

संगीत - 'ज्योतिषशास्त्र'.

पंडित, गणेश भास्कर [१९ मार्च १८९९

-] मॅट्रिकपेठ, मध्य प्रदेश, प्रत्येक-

संगीत, समाजकारण, वृत्त-संगीत, समाज-

कार्य, संस्थापक, कविता, नाटक, मुद्रण

विषय,

संगीत - 'विषय'; आदर्श, राष्ट्र

पंडित, भाऊ गोरद

संगीत - 'कुणबी', 'ज्योतिषशास्त्र',

'कविता'.

पंडित, रघुनाथ विष्णु [६ एप्रिल १९१७

-] बी. ए., कोकणी, प्रत्येक,

वृत्त-संगीत, समाजकारण, कविता, कविता,

कादंबरी, टीका, पटकथा, समाजकारण, वाङ्मय,

समाज, मुद्रण विषय,

संगीत - 'भारती'.

पंडित, रामराव हरेभर

संगीत - 'सुखदु'.

पंडित, वसंत

संगीत - 'शारदा विलास'.

पंडित, विष्णु परशरामशास्त्री [१८२७
१८७६] इमजी, न्याय, व्याकरण, अध्या-
पन, ग्रंथ-संपादन, नोकरी (सरकारी), वृत्त
पत्र संपादन, समाजकार्य, संस्था संचालन,
इतिहास, उद्योगधरा, कविता, कौशल, उत्त्वज्ञान,
धर्म, भाषा, समाज,

संपादन - ' पुणे पाठशालापत्रक ', हनुमन्नाथ
पंडित, शंकर पांडुरंग [१८४० : १८ मार्च
१८९४] एम्. ए., जर्मन, संस्कृत, अध्या-
पन, ग्रंथ-अनुवाद संपादन, नोकरी (सरकारी),
तत्त्वज्ञान, बाङ्गय,

संपादन - ' वेदार्थयल '

पंडित, श्रीपाद विष्णु
संपादन - ' महाराष्ट्र सारस्वत '.

पंडित, श्रीमाधव शर्मा
संपादन - ' डेवी जीवन '.

पंडित, हरि महादेव [२१ डिसेंबर १८४९ :
१५ मार्च १८९९] बी. ए. पर्यंत, अध्यापन,
नोकरी (खासगी), वृत्तपत्र-संपादन, समाज
कार्य, संस्था संचालन, इतिहास, कविता,
चरित्र, टीका, नाटक, स्फुट विषय,

संपादन - ' विविधज्ञानविस्तार ' ; देखसेवक.
पंडित फादीकर, धी ए.
संपादन - ' वाल्मिकीय रामायण '.

' पंडिता रमावाई ' (= मेधावती, रमावाई
विपिन) [२३ एप्रिल १८५८ : ५ एप्रिल
१९२२] इमजी, ग्रीक, संस्कृत, हिंदू, धर्म-
प्रचार, समाज कार्य, संस्था संचालन, कविता,
चरित्र, धर्म, प्रवास, भाषा, समाज,

संपादन - ' मधमाची '.

पंड्या, विमल
संपादन - ' शिक्षण पत्रिका '.

पंढरपूरकर, नारायण रामकृष्ण [१५ जून
१८८८ : १५ अक्टोबर १९३३] बी. ए.,
एल्.एल्. बी., अध्यापन, मुद्रण, राजकारण,
वकिली, समाजकार्य, संस्था संचालन, कायदा,
संपादन - ' गोधन ', नामपूर लॉजर्नल.

पंत, अण्णासाहेब बाळासाहेब [११ सप्टेंबर
१९१२ -] एम्. ए., बार अॅट लॉ,
[४१]

नोकरी (सरकारी), राज्यशासन (संस्थानी),
स्फुट विषय,
संपादन - ' श्रीनिवास '.

पंत, दामोदर अवादास [अदाजे १९२०
-] बी. ए., बी. टी., साहित्य-
विशारद, अध्यापन, शिक्षण,
संपादन - ' शिक्षणमार्गदर्शन '.

पंढे, शंकर दाजीशास्त्री [१८६७ : ३०
मार्च १९०९] आयुर्वेद, ज्योतिष, आयुर्वेद-
प्रचार, ग्रंथ अनुवाद प्रकाशन, धर्मप्रचार,
वैद्यकी, समाजकार्य, संस्था व्यवस्थापन-संचालन,
कायदगी, नाटक, विज्ञान,
संपादन - ' आर्यभिक ', ' बालमुनित्र ',
' मातधर्म ', ' वैदिकधर्म ', ' सार्थ श्रीचरक
संहिता ', राजपेध, सद्बचनोत्तुभ.

परदेशी, गो. शं.
संपादन - ' ज्वाला '.

परदेशी, मनीराम बालचंद्र
संपादन - ' कुशनित्र '.

परय, वा. ल. [१९१४ -] मॅट्रिक-
पर्यंत, वृत्तपत्र-संपादन, स्फुट विषय,
संपादन - ' आशा ', लोकमान्य, काल.

परश्या, शंकर सायपणा [१० सप्टेंबर
१८८९ : ६ एप्रिल १९३९] मॅट्रिकपर्यंत,
नोकरी (खासगी), राजकारण, समाजकार्य,
संस्था-व्यवस्थापन संचालन, चरित्र, बाङ्गय,
स्फुट विषय,
संपादन - ' तेलगुसमाचार '.

परांजपे, कृष्णाजी गणेश
संपादन - ' अध्यापन ', ' जेव अध्यापन '.

परांजपे, गोपाळ रामचंद्र [३० जानेवारी
१८९१ -] एम. एस्सी., ए. आय.
आय. एस्सी., एफ्. आय. ए. एस्सी., एफ्.
एन्. आय. ओ. बी. ई., अध्यापन, संशोधन,
संस्था संचालन, भाषा, विज्ञान;
संपादन - ' खडिरान '.

परांजपे, मालिनी
संपादन - ' शिक्षण पत्रिका '.

परांजपे, धीधर विष्णु [२८ आगस्ट
१८७१ : १८ नवंबर १९५४] एम्. ए.;

अध्यापन, धर्म-प्रचार, समाजकार्य; कौशल,
चरित्र, टीका, वाङ्मय;

संपादन - ' श्रीरामदासी '.

परांजये, हणमंत सदाशिव

संपादन - ' गोसेवक '.

पराडकर, न. वि.

संपादन - ' मंडारी दीपक '.

पराडिकर, शंकर आत्माराम [१८ आगस्ट

१९०६ -] एम्. एस्सी.; अध्यापन,

श्रेष्ठ-संपादन, संस्था-संचालन; बोध, भाषा,
विज्ञान;

संपादन - ' वृष्टिज्ञान '.

पल्लुस्कर, विष्णु दिगंबर [१८ आगस्ट

१८७२ : २१ आगस्ट १९३१] मराठी

सहावीषयक, संगीत; अध्यापन, गायन,
प्रवचन, शास्त्रीयगायन-प्रचार, संस्था-संचालन,
स्वर-लेखन; कला;

संपादन - ' गापच महाविद्यालय ', ' संगीतामृत-
प्रवाह '.

पवार, आनंद नानाजी

संपादन - ' मराठा-नैमव '.

पवार, के. एम्.

संपादन - ' शेवती आणि शेवकरी '.

पवार, गणपत शंभेरार [१४ मार्च १९०८

-] मॅट्रिक; चित्रकला, वृत्तचित्र-संपादन;

कथा, कादंबरी, निर्बंध, पटकथा, लोकसाहित्य,
सृष्ट विषय;

संपादन - ' प्रकाश '; गोमंतक, त्रिकाळ,
नवयुग, नागरिक, प्रभात, प्रसाद, लोकशक्ति.

पवार, यादुराव यमाजी

संपादन - ' सत्यवाणी '.

पवार, व्यंकट पिराजीराव [२० एप्रिल

१९०५ -] बी. ए., एल्. एल्. बी.;

अध्यापन, राजकारण, वकिली, समाजकार्य,
संस्था-संचालन; सृष्ट विषय;

संपादन - ' उन्देश '.

पळण्टिकर, चंडिराम हरि [२० नवंबर

१९०३ : १८ सप्टेंबर १९५७].....;

वृत्तचित्र-संपादन; चरित्र, सृष्ट विषय;

संपादन - ' लोकमित्र '; ऐक्य, करमणूक,
चापूकस्वार.

पळशीकर, यळवंत हणमंत [१२ जून

१९०२ -] बी. ए., एल्. एल्. बी.;

वकिली; कविता, सृष्ट विषय,

संपादन - ' कलादर्श '.

पांगळ, तात्या नेमिनाथ [१८८५ : १७

एप्रिल १९४७] मॅट्रिकपर्यंत, संस्कृत; ग्रंथ-

प्रकाशन; कथा, कादंबरी, चरित्र, धर्म, नाटक;

संपादन - ' बन्दे जिनवन् '.

पांगारकर, लक्ष्मण रामचंद्र [३१ जुलै

१८७२ : १० नवंबर १९४१] बी. ए.;

अध्यापन, ग्रंथलेखन-संपादन, प्रवचन, वृत्तचित्र-

संपादन, संतकाव्य-संगोपन; कविता, चरित्र,

टीका, उत्पत्ति, धर्म, निर्बंध, भाषा, वाङ्मय,

सृष्ट विषय;

संपादन - ' उद्गुप्त '.

पांगारकर, सखाराम कृष्ण

संपादन - ' सद्मंदीर '.

पाटणकर, गजानन कृष्ण

संपादन - ' प्रकाश '.

पाटणकर, नारायण अनंत

(पाहा : नाईक - पाटणकर ना. व.)

पाटणकर, श्री. य.

संपादन - ' भिषधिलस '.

पाटील

संपादन - ' बहिष्कृत मित्र '.

पाटील, गंगूबाई केशवराव [१३ जानेवारी

१९१५ -] बी. ए., नोकरी

(धरतात); समाज, सृष्ट विषय;

संपादन - ' सरस्वती '.

पाटील, तुकाराम फानाजी

संपादन - ' धातवेव '.

पाटील, यळवंत रामजी [१८५६ :]

.....; अध्यापन; कादंबरी, नाटक;

संपादन - ' ऐतिहासिक नाट्यकथावलि ';

' मालिका '.

पाटील, धायगोंडा दादा

संपादन - ' प्रगति आणि जिनविषय '.

पाटील, भास्कर हरि [१३ आगस्ट १८९७ :
२ जुलै १९३७] बी. ए., कृषिविज्ञा; नोकरा
(नगरपालिका), विभा, शेती, समाजकार्य,
संस्था-संचालन; स्फुट विषय,
संपादन - 'क्षेत्रसेवक'.

पाटील, माधव द. [२३ एप्रिल १९२७ -
] मॅट्रिकपेयत; वृत्तपत्र संपादन; कथा,
कविता, टीका, स्फुट विषय;
संपादन - 'नादनिनाद'; जय शिवराय,
पुढारी, माणिक, लोकध्वज, लोकसेवक, सत्यवादी,
समता.

पाटील, मोरो नानाजी [१ मे १८९३ -
] मॅट्रिक, यर्डइयट्रेन्ड; अध्यापन,
नोकरा (नगरपालिका), समाजकार्य; कविता,
तत्त्वज्ञान, समाज;
संपादन - 'क्षेत्रसेवक'.

पाटील, वि. ना.
संपादन - 'अलंकार'.

पाटील, सखाराम धहिरजी [१९०४ :
१९४५] बॅ. फा.; अध्यापन; शिक्षण;
संपादन - 'अलंकार', 'शिक्षकाचा
वैचारिक'.

पाटील, सदाशिव हिरामण [१२ मार्च
१९०२ -] बॅ. फा., इंग्रजी चौथी;
धर्मप्रचार, शेती; स्फुट विषय;
संपादन - 'पूर्णदु'.

पाटील, सुरेन्द्र डी.
संपादन - 'त्रैनिटारि मंडळ त्रैमासिक'.

पाटील, हानदेव बाबाजी [१५ मार्च १९००
-] बी. ए.; नोकरा (सरकारी,
संस्थानी), बालवीर-संपादन, समाजकार्य,
संस्था-संचालन; स्फुट विषय;
संपादन - 'छत्रपति स्काउट'.

पाटील-इष्टकीकर, उत्तमराव
संपादन - 'ग्रामणी'.

पाटील-क्षीरसागर, भणपत सखाराम
[१८६५ : ८ अक्टोबर १८९२] मराठी
शास्त्रीपेयत; अध्यापन, वृत्तपत्र-संपादन, समाज-
कार्य, संस्था-व्यवस्थापन-संचालन; कविता,
स्फुट विषय;

संपादन - 'दीनमित्र'.

पाटेकर, बी. ए.

संपादन - 'खिस्ती निरीक्षक'.

पाठक, अनंत ज्ञानेश्वर [६ एप्रिल १९१६ -
] बी. एससी., एम्. ए.; व्यापार-
उद्योग, संस्था-संचालन; उद्योगधंदा, विज्ञान,
स्फुट विषय;

संपादन - 'व्यापार उद्योग'.

पाठक, गणेशशास्त्री

संपादन - 'वेददर्शन'.

पाठक, पांडुरंग बालकृष्ण

संपादन - 'हुजरशिक्षण आणि कल्याण'.

पाठक, यादव मुकुंद [२५ जून १९०५ -
] एम्. ए., एल्एल. बी.; अध्यापन,
संस्था संचालन; कविता, कादंबरी, चरित्र,
नाटक, बालवाक्य, वाक्य;
संपादन - 'विहंगम'.

पाठक, यामन महादेव

संपादन - 'वाण्युत'.

पाठक, श्रीनिवास बाबाजी [१९०७ -]
बी. एससी., वृत्तपत्र-संपादन; कला, स्फुट विषय;
संपादन - 'निर्भर'; निर्भर (सा.), प्रेक्षक.

पाठक, सदानंद आप्पाजी [१४ मार्च
१९०६ : १४ एप्रिल १९५७] बी. ए.,
बी. डी.; अध्यापन, धर्मप्रचार, समाजकार्य,
संस्था-संचालन; धर्म;
संपादन - 'दीपक'.

पाठारे, विनायक आत्माराम [१८ जून
१८९८ : २२ एप्रिल १९६२] मॅट्रिकपेयत,
आर्ट थॅट्रेड, पत्र-विशारद; नोकरा (राजगी),
समाजकार्य; चरित्र, टीका, धर्म, नाटक, रंग-
भूमी, समाज, स्फुट विषय;
संपादन - 'उद्गा'.

पाठारे, शांताराम जनार्दन [१८८२ : ३०
अक्टोबर १९६५] मॅट्रिकपेयत; नोकरा
(राजगी), समाजकार्य; कविता, धर्म, समाज;
संपादन - 'क्षेत्रसेवक'.

पाडगावकर, बाजीराव गोविंद
संपादन - 'गिरणी समाचार'.

पांडलोस्कर, महादेव विष्णु

संपादन - 'मय पंचाल'.

पांडे, आत्माराम आप्पाजी

संपादन - 'लोकेशन'.

पांडरे, के. जे

संपादन - 'सुवर्णकार जगन्'.

पाध्ये, गोपाल यासुदेव [ ]

बी. ए. नयेंत, नोकरा (राजकी), वृत्तचक्र-

स्वतंत्रापन, स्फुट विषय,

संपादन - 'यशवंत'.

पाध्ये, प्रभाकर [४ जानेवारी १९०९-]

बी. ए.; वृत्तचक्र-संपादन, समाजकार्य, संस्था-

संचालन; इतिहास, कथा, कला, चरित्र, टीका,

प्रवाह, राजकारण, वाङ्मय, स्फुट विषय;

संपादन - 'उपोत्पत्ती', 'यशवंत'; चित्रा,

बहुभाषी, नवकवि, प्रतिभा

पाध्ये, भगवंत आप्पा

संपादन - 'महाराष्ट्र माध्यमिन'.

पाध्ये, महादेव कृष्ण [१८६४ : ५ फेब्रुवारी

१९५१] एल्फल् बी, वृत्तचक्र-संपादन,

स्फुट विषय,

संपादन - 'उद्यम'; देशसेवक.

पानसरे, डॉकर राजमाजी

संपादन - 'कनकारी'.

पारखी, सीताराम श्रीधर [ ]

. ., अभ्यापन, नोकरा (सरकारी), भूगोल,

संपादन - 'शास्त्राश्च'.

पारखे, हरि गणेश

संपादन - 'विद्यार्हाण समाजोद्बोधि'.

पारनेरकर, पुरुषोत्तम रामचंद्र [२० सप्टेंबर

१९१५-] एम् ए, साहित्यविचारद,

अभ्यापन, नोकरा (सरकारी), संस्था संचालन,

चरित्र, शिक्षण,

संपादन - 'शिक्षणमार्ग दर्शन'.

'पारलिंग प्रभुअय्या'

संपादन - 'श्रीमन् बीरशैव धर्मकाश',

'सगीत नाट्यमालिका'.

पारसनीस, दत्तात्रय वळघेत [२० नवंबर

१८७० : ३१ मार्च १९२६] इमजी

सातवीपर्यंत, इतिहास संशोधन, ग्रंथ लेखन

संपादन, इतिहास, चरित्र, भूगोल, राजकारण,

शिक्षण, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - 'इतिहास समूह', 'मातृवर्ण',

'महाराष्ट्र कौटिल्य', 'राष्ट्रम्भ'.

पारसनीस, नरहर रामचंद्र [२६ जानेवारी

१९०८-] एम् ए., बी. टी.,

टी. डी., पीएच्. डी., नोकरा (सरकारी),

इतिहास, भाषा, शिक्षण, शिक्षण,

संपादन - 'रत्नाकर'.

पाययणे, बंधुदामा शास्त्री

संपादन - 'माध्यमिन चित्रा'.

पार्क, निसेव्

संपादन - 'वाल्मेय-मेवा'.

पार्क, सी. डब्ल्यू

संपादन - 'इन्दोय'.

पॉल, चंद्रमार्ई

संपादन - 'क्रियाची मैत्रिण'.

पालकर, महादेव गोविंद

संपादन - 'नामिकोदय'.

पाटय, भीमराय धर्मराज

संपादन - 'विभ्राति'.

पालवणकर, काशिनाथ राजजी [२१ मे

१८९७ : ५ सप्टेंबर १९०६] मराठी छात्रजी,

नोकरा (सरकारी), बाहिरात निवारण, वृत्तचक्र

संपादन, संस्था संचालन, बालवाच्य,

संपादन - 'नेळगडी', 'माग्योदय',

'लोकमित्र', हिंदू कुमारा

पालवणकर, बाळकृष्ण राजजी [ ]

व्हा. ए., वैद्यक, सुदृष्ट, वैद्यकी, चरित्र,

मित्र, स्फुट विषय,

संपादन - 'खेळगडी', 'राष्ट्रमुख'.

पालेकर, डी. एस्.

संपादन - 'महाराष्ट्र विचारदर्शन'.

पिंगुळकर, टी. पन्

संपादन - 'हेटकरी'.

पित्रे, आत्मारामशास्त्री हरिशास्त्री

(= श्रीगुरुगुरु शंकराचार्य, कर्तवीरपंडे)

[: अक्षांश १९३९] देवात, व्याकरण,

- संस्कृत साहित्य; अध्यापन, घर्मप्रचार, सस्था संचालन, टीका, घर्म, भाषा,
संपादन - ' घर्म विचार '.
- पिंपुटकर, रामकृष्ण स्वदाशिव [१४ मार्च १८८८ : ८ एप्रिल १९६५] बी. ए.;
अध्यापन, मुद्रित शोधन, राजकारण, वृत्तपत्र संपादन; इतिहास, समाज, स्फुट विषय;
संपादन - ' आत्मोद्धार '.
- पुजारी, घाळकृष्ण महादेव
संपादन - ' विद्यार्थी जीवन '.
- पुंडलिक, कृष्णाजी गोविंद [२८ सप्टेंबर १८७२ : १२ डिसेंबर १९४९] बी. ए.;
अध्यापन, नोकरी (सरकारी), सस्था संचालन; शिक्षण;
संपादन - ' मराठी शिक्षक '.
- पुरंदरे, नीलकंठ अनंत
संपादन - ' वैद्यक '.
- पुराणिक, गंगाधर विष्णु [१ मार्च १९०७ -] वैद्यक; कौशल-संपादन, वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य, सस्था व्यवस्थापन-संचालन; विज्ञान;
संपादन - ' आरोग्य मंदिर '; आयुर्वेदजगत, धन्वतरि, नागाहुन.
- पुराणिक, नारायण यापुराच [२३ जुलै १९०८ -] बी. ए., बी. टी.;
अध्यापन; कविता, स्फुट विषय;
संपादन - ' उत्कर्ष ', ' सहविचार '.
- पुराणिक, घसवर्लिंगशास्त्री
संपादन - ' विजय '.
- पुराणिक, घा. घा.
संपादन - ' ग्रामराज्य '.
- पुराणिक, राम शंभू
संपादन - ' बीरशिव सजीवनी '.
- पुराणिक, रामचंद्र नारायण
संपादन - ' तिमिरहरण '.
- पुराणिक, वासुदेव रामचंद्र
संपादन - ' ग्रामणी अर्थात् खेड्यातील पुढारी '.
- पुरोहित, घामन धीधर [२२ डिसेंबर, १९०१ -] एम्. ए., बी. टी.,

- साहित्य वाचस्पती, अध्यापन, नाट्य, समाज-कार्य, सस्था संचालन; कथा, कादंबरी, चरित्र, राश्ट्रमी, शिक्षण, स्फुट विषय,
संपादन - ' नाटक '.
- पुरोहित, विष्णु लक्ष्मणशास्त्री
संपादन - ' आनंद समाज '; ' पुराणादर्श '.
- पेटकर, माधोराव रामचंद्र
संपादन - ' समाज सेवक '.
- पेडकर, लक्ष्मण यळवंत [१८७५ : १९२८] बी. ए., एल्. एल्. बी., बार अॅट-लॉ;
अध्यापन, समाजकार्य, सस्था संचालन; स्फुट विषय.
संपादन - ' साईनाथप्रभा '.
- पेठे, हरि चिंतामण
संपादन - ' कलाकौशल्यग्रहकोश '.
- पेडणेकर, मंगेश हरि
संपादन - ' तर्क भारत '.
- पेंडसे, गणेश कृष्णशास्त्री [१९०८ -] एस्. एस्. सी., आयुर्वेद; मुद्रण, व्यापार-उद्यम, शेती; विज्ञान,
संपादन - ' धन्वतरि '.
- पेंडसे, दामोदर केशव [१९०७ -] बी. ए., एल्. एल्. बी.; कनिष्ठी; स्फुट विषय;
संपादन - ' विहंगम '.
- पेंडसे, नारायण चिनायक [१७ सप्टेंबर १८९७ -] बी. ए.जी., अध्यापन, ग्राम संघटन, नोकरी (साधनी), राजकारण, समाजकार्य, सस्था व्यवस्थापन; स्फुट विषय;
संपादन - ' ग्रामणी ', ' स्थानिक स्वराज्य '.
- पेंडसे, भगवंत यशवंत
संपादन - ' श्री ज्ञानदेवी मासिक '.
- पेणकर, व्याघ्राहम रेऊचेन
संपादन - ' श्री सौंदर्यलतिका '.
- पेण्डरकर, यशवंत दिनकर [९ मार्च १८९९ -] स्कूल फायनल; काव्य-लेखन-ग्रंथन, नोकरी (सरकारी), सस्था-संचालन, कविता, कादंबरी, चरित्र, टीका, नाटक, निबंध, व्याख्यान, वाङ्मय, समाज;
संपादन - ' महाराष्ट्र-साहित्य-पत्रिका ';
ज्योत्स्ना, ज्ञानप्रकाश.

पै, दत्तानय व्यंकटेश [१८९९ : २५ मे १९५२] बी.ए. पर्यंत; अध्यापन, वृत्तज्ञ-संपादन, भाषा, भूगोल, राजकारण, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - 'विद्याप्रसार'; लोकहित, हिंदु. पै-अस्नोडकर, जनार्दन नारायण [अंदाजे १८८५ : १२ जानेवारी १९४५] मराठी चौथी; व्यापार उद्यम, समाजकार्य;..... ; संपादन - 'नवजीवन', 'प्रभात'.

पै रायकर, भगवंत याळकृष्ण [१८६१ : १९१६] मराठी चौथी; काव्य संपादन, ग्रंथ प्रकाशन,.....

संपादन - 'योगिराजसोहिरोबानाथ'.

पैठणकर, पांडुरंग दामोदर

संपादन - 'सुविचारमाला'.

पैठणकर, महादेव मारुती [अंदाजे १९०१

-] नोकरी (चासगी),.....

संपादन - 'शैव प्रबोध'.

पैठणकर, वि. कृ.

संपादन - 'सहकारी विदर्भ'.

पोडकोडे, कृष्णमूर्ति दाडजी

संपादन - 'इंद्रधनुष्य'.

पोटे, आनंदराव कृष्णराव

संपादन - 'लेकरबन'.

पोतदार, दत्तो धामन [५ आगस्ट १८९० -

]. बी. ए., अध्यापन, इतिहास-

संशोधन, समाजकार्य, संस्था संचालन, इतिहास, चरित्र, भाषा, भूगोल, वाङ्मय, शिक्षण, संस्था-परिचय, स्फुट विषय;

संपादन - 'भारत इतिहास संशोधक-मंडळ भैमासिक', 'महाराष्ट्र साहित्य परिषद'.

पोवळे, वसंत

संपादन - 'ठडार'.

पोळ, राजारामपंत

संपादन - 'न्यायबोध'.

पोळे, कृष्णाजी नरसो

संपादन - 'धनमित्र'.

प्रधान, यशवंत केशव [५ एप्रिल १८८६

-] मॅट्रिक, ज्योतिष, ज्योतिष, संस्था

संचालन, ज्योतिष, समाज,

संपादन - 'ज्योतिर्माला (अभिनवाऽऽवृत्ति)'. प्रधान, रामचंद्र गणेश [१८७६ : २३ मे

१९४०] बी. ए., एल्.एल्. बी., अध्यापन, राजकारण, वकिली, समाजकार्य, नाटक, राज

कारण, राज्यशास्त्र,

संपादन - 'भारतसेवक'.

प्रधान, लक्ष्मीवाई

संपादन - 'आनंद'.

प्रधान, चिह्मल गणेश

संपादन - 'विवेकवादी'.

'प्रफुल्लदत्त' (= तेंडुलकर, दत्तात्रेय

विष्णु) [१७ डिसेंबर १९१४ -]

एम्. ए., बी. टी.; कथा, कविता, कादंबरी,

चरित्र, नाटक, निबंध, स्फुट विषय,

संपादन - 'प्रदीप'; शिष्यत्व, सिद्धांत

'प्रभातवाती'

संपादन - 'प्रेमदर्शिका'.

प्रभायळकर, (रांगणेकर) कुमुदिनी

[२५ मार्च १९०६ -] बी. ए.,

ग्रंथ-लेखन, कथा, कादंबरी, नाटक, धर्म,

समाज,

संपादन - 'तरुण सारस्वत'.

प्रभु तेंडुलकर, घायाजी अनंत

संपादन - 'एकनाथी भांगर'.

प्रभु मतस्त्री, रामकृष्ण चिह्मल (= मतस्त्री

रा. वि.) [१३ सप्टेंबर १८९२ : १७

आगस्ट १९६५] एम्. ए., एल्.एल्. बी.,

बी. टी.; अध्यापन, नोकरी (गवर्नर),

वकिली, समाजकार्य, संस्था-संचालन, चरित्र,

टीका, भाषा, राजकारण, शिक्षण, स्फुट

विषय,

संपादन - 'आयुष्योदय मासिक'; भगवद्ग

हिंदू अथोसिंप्रेशनचे भेमासिक.

प्रियोळकर, जिनायक काकया [२६ जानेवारी

१८९१ -] मॅट्रिक, पोर्तुगे

माध्यमिक, नोकरी (शासकी), मुद्रण, व

पत्र-संपादन, समाजकार्य, कथा, चरित्र

स्फुट विषय,

संपादन - 'स्वयंसेवक'; भाषा, मरा

भाषा शिक्ष.

फडके, गोविंद विष्णु

संपादन - 'श्रीरामचरित'.

फडके, गोविंदशास्त्री आप्पाजी [१०

बानेवारी १९११ -] जी. ए.

एम् एस्, आर्जुंदेवर्तन, अध्यापन, वैद्यकी,

संस्था संचालन, विज्ञान,

संपादन - 'आयुर्मासा'.

फडके, नारायण स्तीताराम [४ आगस्ट

१८९४ -] एम् ए, अध्यापन,

ग्रंथ लेखन, वृत्तन संपादन, कथा, कला,

कादंबरी, क्रीडा, युजगोष्ट, चरित्र, टीका,

तत्त्वज्ञान, नाटक, निबंध, रंगभूमी, याज्ञिक,

विज्ञान, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - 'रत्नाकर', केवरा, शंकर,

मराठा

फडके, नारायण हरी [१ अक्टोबर १९०२

-] एम् ए, ज्योतिष, अध्यापन,

कोश-संपादन, नोकरी (सरकारी), प्रमिक्त,

चरित्र, विज्ञान, स्फुट विषय,

संपादन - 'सुविज्ञान'.

फडके, घाळाजी नारायण

संपादन - 'काव्यार्थप्रकाश', 'श्रीमहामारत'.

फडके, माधन कृष्णाजी

संपादन - 'आर्यगृहिणी'.

फडके, य. रा.

संपादन - 'यशस्त'.

फडणवीस, दि. वा

संपादन - 'नवे जग'.

फडणीस, नारायण नरसिंह [१८६१ -

१३ अक्टोबर १९३७] मॅट्रिक, काव्य संपादन,

सुद्रण, वृत्तन संपादन, कविता, धर्म, वाङ्मय,

स्फुट विषय,

संपादन - 'काव्यरत्नावली', 'मराठी म्हणी

रत्नकोश', प्रबोध चित्रिका

फणसे, गजानन काशिनाथ [१६ सप्टेंबर

१९०१ -] एल् एल् बी, बरिली,

कथा संचालन, अर्थशास्त्र, काव्यदा, समाज,

संपादन - 'कलादर्श'.

फाटक, नरहर रघुनाथ [१५ एप्रिल

१८९३ -] बी. ए., अध्यापन,

इतिहास संशोधन, ग्रंथ संपादन, नोकरी

(सरकारी), वृत्तन संपादन, समाजकार्य, संस्था

संचालन, इतिहास, चरित्र, टीका, तत्त्वज्ञान,

प्रवास, राजकारण, वाङ्मय, समाज, स्फुट

विषय,

संपादन - 'विविधज्ञानविस्तार', इंदुप्रकाश,

नवाकाळ, विविधग्रंथ

फाटक, रामचंद्र कोंडो [२९ डिसेंबर १९०५

-] एल् ई, होमिओपथी, कोश-

संपादन, वैद्यकी, व्यापार उद्यम, समाजकार्य,

संस्था संचालन, कला, कोश, विज्ञान,

संपादन - 'चलित सृष्टी', रेडिओ सर्व्हिसेस्.

फाळके, शिवराम गोविंद

संपादन - 'शास्त्र व कला'.

फेअरवेल्ल, सॅम्युएल वी. [डिसेंबर

१८२२ - ३१ मे १८९८] एम्. ए.,

डी. डी., नोकरी (राजकी), धर्मप्रचार,

• सुद्रण, समाजकार्य, कथा, कविता, धर्म, भाषा,

भूगोल, विज्ञान,

संपादन - 'ज्ञानोदय'.

फेअरवेल्ल

संपादन - 'बाळशिक्षक'.

फोंडगे, विठ्ठल रामचंद्र

संपादन - 'वैद्यसेवक'.

यगाडे, पायधुळ सावळाराम

संपादन - 'नामदेव'.

यगाडे, राजाराम तुकाराम [२३ फेब्रुवारी

१८९४ - १० मार्च १९६७] बी. ए.,

एल् एल् बी, राजकारण, बरिली, समाजकार्य,

संस्था-संचालन, काव्यदा, संस्था-परिचय,

संपादन - 'नामदेव'.

यटोडा, रुष्णराज काराडी [३० नवंबर

१८९० -] इंग्रजी लिपरी, नोकरी

(राजकी, सरकारी), स्फुट विषय,

संपादन - 'तेलू मित्र'.

यदलवा, किसनलाल

संपादन - 'मारवाडी'.

यंदसोडे पाटील, किसन फागूजी महार

[१८ फेब्रुवारी १८७९, १० अक्टोबर

१९४६] नॉर्मलस्कूल्टेन्ड, धर्म प्रचार,

मजूर-संघटन, सुद्रण, राजकारण, वृत्तन-
संपादन, समाजकार्य, संस्था-संचालन; कविता,
चरित्र, नाटक, समाज;
संपादन - ' निराश्रित हिंदू नागरिक ',
' मराठा दीनबंधू '; चोखागेळा, मजूर-पत्रिका,
विद्यालय विध्वंसक.

घरवे, अनंत वामन [१८५६ : २६ अक्टो-
बर १९२३] मॅट्रिक; अध्यापन, नाट्य,
नोकरी (पाखगी), सुद्रण, सुद्रित-संघटन,
वृत्तन-संपादन, समाजकार्य, संस्था-संचालन;
अर्थशास्त्र, उद्योगधंद्या, कविता, गीता, चरित्र,
नाटक, भूगोल, रंगभूमी, राजकारण, वाङ्मय,
समाज, संस्था-परिचय, स्फुट विषय;
संपादन - ' कुटुंबशिक्षक ', ' मातृशाला ',
' बालमित्र '; राजहंस, लोकसेवा.

घरवे, नरहरी अनंत [९ मे १९०३ :
२९ जानेवारी १९६७] एल्. सी. पी. एस्.
नोकरी (पाखगी), वैद्यकी (आर्य),
समाजकार्य, रंगभूमी, विज्ञान;
संपादन - ' विकास '.

घरवे, विनायक नरहर [१२ जुलै १८८८ :
७ मार्च १९५४] बी. ए., एल्. एल्. बी.;
वकिली, वृत्तन संपादन, समाजकार्य, संस्था-
संचालन; राजकारण, शिक्षण, समाज, स्फुट
विषय;
संपादन - ' दलित सेवक '; भारत.

घेलंडादन, हेनरी [५ मार्च १८१३ : ९ नोवंबर
१८६५] एम्. ए.; मराठी, संस्कृत; धर्म-
प्रचार; कविता, चरित्र, धर्म;
संपादन - ' ज्ञानोदय '.

पहिरट, भालचंद्र पंढरीनाथ [४ जुलै
१९०४ -] एम्. ए.; मध्य-अनुवाद-
लेखन संपादन; तत्त्वज्ञान, धर्म, वाङ्मय;
संपादन - ' प्रेमनेत्र '.

वाकळे, गोविंद दळवीत
संपादन - ' क्षत्रिय '.

वागडे, केशव गणेश

संपादन - ' सहकारी-मित्र '.

वाचल, बाबूराव आत्माराम

संपादन - ' नामदेव '.

वांदिबडेकर, गणेश सूर्याजी
संपादन - ' मालवण पत्रिका '.

वांदिबडेकर, मधुकर
संपादन - ' हेडगरी '.

वांदेकर, आ. पा.

संपादन - ' आदर्श वैश्य '.

वापट, धुंडिराज गणेश

(पाहा : दीक्षित-वापट, धु. ग.)

वापट, वालकृष्ण रामचंद्र

संपादन - ' विद्यानंद '.

वापट, वासुदेव परशुराम [६ जानेवारी
१९०४ -] वाङ्मयविद्यारत, स्थापत्य-
विद्यारत; नोकरी (पाखगी), स्थापना-
उद्यम, ...;

संपादन - ' टिळक महाविद्यालय '.

वापट, चिण्णुशास्त्री वामन [५२ मे १८७१ :

२० डिसेंबर १९३२] इयत्ती पावनीपर्यंत,

येशेननिर्वाद, संस्कृत, अध्यापन, मध्य-अनुवाद-

प्रकाशन संपादन, नोकरी (पाखगी), संस्था-

संचालन; चरित्र, टीका, तत्त्वज्ञान, धर्म,

वाङ्मय;

संपादन - ' आचार्य ', ' आचार्यकुल ',
' ब्रह्मविद्याप्रसारमाला '.

वापर, कृष्णराव भाऊराव [१ एप्रिल

१८९५ -] मंडईपरदेऊ, अध्यापन, नोकरी

(सरकारी), वृत्तन-संपादन, समाजकार्य,

उद्योगधंद्या, कथा, चरित्र, धर्म, वाचनाध्यय,

भूगोल, विज्ञान, शिक्षण, स्फुट विषय,

संपादन - ' शिक्षण ';

धर्मवीर, ग्रंथनिक

शिक्षण, सातारा विज्ञान.

' बाबा पदमनजी ' (=मुळे, पा. प.) [मे

१८९१ : २९ ऑगस्ट १९०६] इयत्ती महावी-

पर्यंत, धर्म, अध्यापन, कथा संपादन, मध्य-पद-
धर्मप्रचार; इतिहास, कादंबरी, कथे, चरित्र,

धर्म, भाषा, शिक्षण, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - ' उदयमग ', ' कुटुंबनियंत्रण ',
' अर्थवैयर्थ्या ', ' अर्थवैयर्थ्या ';

पत्रिका.

यसमणगाकर, नागपण रामनिग [२६ एप्रिल

१८८८ : ८ जुलै १९६१] .....; सुद्रण,

राजकारण, वृत्तान्त संपादन, समाजकार्य, सम्था
संचालन, चरित्र, नाटक, राजकारण, स्फुट
विषय,

संपादन - 'धीरशैव सजीवनी', लढय,
वक्त्र हिंदु, विनोद

वामनगावकर, महादेवशास्त्री

संपादन - 'धीरशैव सजीवनी'.

बापगोळकर, निर्मला [२७ नवंबर १९२६

-] बी ए, टी डी, अध्यापन,
स्फुट विषय,

संपादन - 'हेडवरी'

घारटेस्के, बाळकृष्ण सावळाराम [ ]

बी ए, एल्एच् बी, नोकरी (अस्थानी),
समाजकार्य,

संपादन - 'नामदेव'.

'बालोद्यान काना' (= सहस्रानुखे, शंकर

धळजत) [३१ डिसेंबर १८८६ : १०

अक्टोबर १९५६] बी ए, अध्यापन,

नोकरी (प्रासगी), मुद्रण, व्यापार व्यवसाय,

संस्था-संचालन, उद्योगधंधा, विज्ञान,

संपादन - 'बालोद्यान', 'मुद्रण प्रकाश',

दर्शकान.

पावडेकर, चंद्रकांत विष्णु [२० डिसेंबर

१९०६ -] मॅट्रिकपरीत, वृत्तपत्र

संपादन, समाजकार्य, संस्था-संचालन, अर्थ

शास्त्र, कथा, वादवरी, चरित्र, राजकारण,

विज्ञान, स्फुट विषय,

संपादन - 'धीरशैव', आलमगीर, तुतारी,

ययनत, विविधवृत्त, विहार

पावडेकर-प्रभुणे, नरेंद्र काशिनाथ (३ मे

१९०६ -] बी एस्सी, व्यापार

व्यय, शेती, कथा, नागभट्टा, विनोद,

संपादन - 'धर्मकांत'.

पाट्याजी, के रघुनाथ

संपादन - 'वीरपत्नी'.

विचकर, महादेव पुंडलिक [१८९८ :

] मराठी दुसरी, व्यवसायन, ;

संपादन - 'शिवर तेलक', 'स्वकुळ

शाळी विजय'.

[४२]

विचकर, रामचंद्र महादेव [१४ नवंबर

१९२४ -] मॅट्रिक, मुद्रण, संस्था

संचालन,... ..

संपादन - 'विणकर सेवक'.

विंदु, दिगंबरराव [१२ जुलै १८९६ -

] मॅट्रिक, कायदा, अध्यापन, राज

कारण, राज्यशासन (स्थानी), बकिली,

वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य, संस्था संचालन,

राजकारण, स्फुट विषय,

संपादन - 'राजहस', नागरिक, निजाम

विजय.

विसेल, एमिलीवाई

संपादन - 'बालशोध सेवा'

वी चक्रवर्तीरायण

संपादन - 'दि मेसेज'

वुगटे, धळवत बाबाजी

संपादन - 'श्रीमिनविजय'

बुधकर, रणजित केशव [९ जून १९२१

-] इंग्रजी तिसरी, चित्रण, नकला,

नाट्य, वृत्तपत्र संपादन, संस्था-संचालन, कला,

टीका, पटकथा, रामभूमी,

संपादन - 'नामदेवसेवक', नई रामभूमी,

सिनेमा

बुडासा, मोती [१८६९ १ अक्टोबर

१९०१] बी ए, धर्म, अध्यापन, धर्मप्रचार,

नोकरी (सरकारी), भाषा, बाळय,

संपादन - 'सुनिवारसमागम'

वेग, मिरलस उमर

संपादन - 'धर्मो विहार'

वेंजामिन, सिमिअन थॉकर [१८४९

] , नोकरी (प्रासगी).

तत्त्वज्ञान, बाळय,

संपादन - 'नीत्युपदेशक'.

वेडेकर, विठ्ठल महादेव [२६ एप्रिल १९०२

-] एम. ए., अध्यापन, क्लेश

संपादन, नोकरी (प्रासगी), प्राच्यविद्या

अध्ययन, प्राच्यविद्या, स्फुट विषय

संपादन - 'नवभारत'.

घेनकर, गजानन यशवंत [१८८१ :
८ नोवंबर १९२३] बी. ए., एल्. एम्. अँड्
एस्; वैद्यकी (आग्ल); ... ;
संपादन - ' देश मासिक '.

घेनकर, शारदा गजानन
संपादन - ' देश-मासिक '.

घेनोडेकर, शंकर कृष्ण
संपादन - ' मालाकार '.

घोरील, मालतीमाई
संपादन - ' बृहन्महाराष्ट्र '.

घोरील, विष्णु विनायक [७ जून १९०७ -
] बी. ए., बी. टी., अभ्यापन, कथा,
कादंबरी, नाटक, पटकथा, बालवाङ्मय;
संपादन - ' निशोर ', ' प्रमाकिरण '.

घोषर्डीकर, गंगाधर घासुदेव
संपादन - ' भगवाणडा '.

घोरडे, धार. धार.
संपादन - ' बन्दे जिनारम् '.

घोरडे, धीनिवास रामचंद्र [५ नवंबर
१८८९ : १ अक्टोबर १९३४] बी. ए.,
एल्एल् बी., अभ्यापन, कवित्ती, वृत्तचन-
संपादन; कविता, स्फुट विषय;
संपादन - ' बागीधरी '; महाराष्ट्र (दे.).

घोरकर, रु. गो
संपादन - ' गार्ड् सन्मिन वधू '.

घोरकर, विठ्ठल यशवंत [४ एप्रिल १९११ -
] बी. एस्सी, एल्एल् बी., नोकरि
(सरकारी), स्फुट विषय,
संपादन - ' नवजीवन '.

घोरखणकर, डी. पी
संपादन - ' वसत '.

घोरटे, पांडुरंग लक्ष्मणराव [१० अक्टोबर
१९१५ -] बी. ए; व्यापार-उद्यम,
नेती, समाजकार्य, समाज,
संपादन - ' माळी वैभव '.

घोरामणीकर, विष्णु गोविंद
संपादन - ' वादना मित्र '.

' ब्रह्मन् शिवनिरजन युवा ' (= शिंगारे,
शिवराम नारायण) [अंदाजे १८९० :
१९६५] मराठी चौथी, प्रवचन, ... ;
संपादन - ' श्रीसत प्रभा '.

ग्रूस, (मिस्) एच्. एल्.
संपादन - ' बल्लोष मेवा '.

व्हेक, बी
संपादन - ' कुटुमित्र '.

भट्ट, आत्माराम रावजी [१२ मे १९०५ -
] एम् कॉम, उद्यम-संपादन, नोकरि
(खासगी), पत्रकार संपादन, मुद्रण, युवक
संपादन, राजकारण, वृत्तचन-संपादन, समाज
कार्य, सम्या-व्यवस्थापन-संचालन, अर्थशास्त्र,
उद्योगधरा, नाटक, सूचि, स्फुट विषय,
संपादन - ' मराठा चेंबर ऑफ कॉमर्स अँड
इंडस्ट्रीजचे मासिकवृत्त ', ' संपदा '; केशरी,
मराठा, युनायटेड प्रेस आफ इंडिया.

भट्ट, नी. द.
संपादन - ' विश्ववाणी '.

भट्ट, भास्कर वामन [२ जानेवारी १८७६ :
२७ डिसेंबर १९५२] बी. ए., एल्एल् बी.;
इतिहास संशोधन, कवित्ती, वृत्तचन संपादन,
समाजकार्य, सत्या-संचालन, इतिहास, चरित्र,
धर्म, राज्यशास्त्र, स्फुट विषय,
संपादन - ' संशोधक ', प्रवेश

भट्ट, वारुदेव विष्णु [९ जानेवारी १९११ -
] मॅट्रिक, ग्रंथ प्रकाशन, ग्रंथालय-संपादन,
नोकरि (खासगी), मुद्रण, कर्ता-संस्कृत,
समाजकार्य, सत्या संचालन, स्फुट विषय;
संपादन - ' मराठी ग्रंथसंग्रहक ', साहित्य
सहकार.

भट्ट, विनायक दत्तानय [८ आगस्ट १९१९
-] बी. एस्सी, बी. टी., अभ्यापन,
स्फुट विषय,
संपादन - ' महात्मा '.

भटनागर, रामकिशोर
संपादन - ' सगीत कला विहार '.

भंडारी, बालकृष्ण मूलचंद [१९१६ -]
बी. ए., एल्एल् बी., कवित्ती, सत्या-
संचालन, ... ;
संपादन - ' कला विकास '.

भागले, जगन्नाथ धोंडो [१८७२ १८९७]

मैत्रिकपर्यंत, वृत्तपत्र संपादन, कादंबरी, चरित्र,
स्फुट विषय,

संपादन - ' विद्यार्थीमित्र ', प्रभाव

भागवत, दत्तात्रय पुरुरोत्तम [२७ डिसेंबर
१९०८ १५ नवंबर १९४३] इतरपर्यंत,

वृत्तपत्र संपादन, स्फुट विषय,

संपादन - ' सत्यकथा ', प्रभाव, महाराष्ट्र,
मौज

भागवत, नारायण केशव [अदाजे १८८९ -

२० एप्रिल १९६२] एम् ए, पाली,

अध्यापन, चरित्र, धर्म, भाषा, वाङ्मय,

संपादन - ' धर्मचक्र '

भागवत, पाटुरंग महादेव [२५

ऑगस्ट १९३८] बी ए, एल्एल् बी,

नोकरा (जासगी), मुद्रण, राजकारण, वृत्तपत्र

संपादन, स्फुट विषय

संपादन - ' खेळगडी ', ' महिला ', प्रभाव,

मौज, लोकमाय, सायकथा, संदेश

भागवत, वाळ्वट्टण विष्णु

संपादन - ' मित्रोदय '

भागवत, भास्कर रामचंद्र [३१ मे १९१०

-] बी ए, ग्रंथ-अनुवाद संपादन,

नोकरा (जासगी, राखारी), राखारण,

वृत्तपत्र-संपादन, समाजकार्य, कथा, कादंबरी,

चरित्र, नाटक, बालवाङ्मय, लोकसाहित्य,

विनोद, स्फुट विषय

संपादन - ' खेळगडी ', हयले, प्रकाश,

बालमित्र, सफळ

भागवत, भास्कर हरि

संपादन - ' मराठी ज्ञानप्रसारक '

भागवत, माधव दत्तात्रय [२८ ऑगस्ट

१८/२ -] मैट्रिक, एल् एम् ई

नोकरा (जासगी), समाजकार्य, सत्पा

अध्यापन, विज्ञान

संपादन - ' मेकॅनिकल एजिनियर '

भागवत, राजाराम रामठण [११ नवंबर

१८५१ ४ जानेवारी १९०८] मैट्रिक, वैद्यक

(भास्कर), सम्युक्त अध्यापन, समाजकार्य,

ग्रंथा-संचालन, इतिहास, चरित्र, टीका,

तत्त्वज्ञान, धर्म, भाषा, वाङ्मय, समाज, स्फुट
विषय

संपादन - ' इंदु धर्मविवेचक '

भागवत, राजाराम सखाराम [३१ ऑगस्ट

१८८५ -] एम् ए, अध्यापन,

व्यापार-उद्योग इतिहास, गूढविद्या, चरित्र,

तत्त्वज्ञान, धर्म, विज्ञान,

संपादन - ' धमनाष्टि '

भागवत, रामठण मारुतिराव

संपादन - ' समाजदर्शक '

भागवत, लक्ष्मण केशव

संपादन - ' सहकारी मित्र '

भागवत, विष्णु पुरुरोत्तम [१९२० -

] बी एल्सी पर्यंत, मुद्रण, वृत्तपत्र

संपादन स्फुट विषय,

संपादन - ' सत्यकथा ', मौज.

भागवत, सखाराम जगन्नाथ [२९ एप्रिल

१९०३] वाङ्मयविद्यारत,

अध्यापन, ग्रंथ संपादन, समाजकार्य, शिक्षण,

स्फुट विषय,

संपादन - ' वनमारत ', ' वर्षाशिक्षण '

भागवत, हरि रघुनाथ [९ मे १९३०]

बी ए, ग्रंथ अनुवाद प्रकाशन, मुद्रण, राजकारण,

इतिहास, कथा, कादंबरी, चरित्र, तत्त्वज्ञान,

धर्म, नाटक, भूगोल, राजकारण, स्फुट विषय,

संपादन - ' राष्ट्रबोध ', राष्ट्रहितैषी, व दे

मातरम्

भागवतकर, के पी

संपादन - ' साध धर्म '

भाजेकर, विनायक नारायण [२ मे १८६९

१२ एप्रिल १९३४] एल् एम्, अँड एल्,

एल् अर सी एल्, डी पी एल्, एम्

बी इ, वैद्यकी (भास्कर), व्यापार उद्योग,

समाजकार्य, सत्पा-संचालन, विज्ञान,

संपादन - ' राष्ट्रज्ञान '

भाटकर, अ स

संपादन - ' हेतुपी '

भाट्टे, विनायक नारायण

संपादन - ' गंगा प्रसार ', गुरुगो.

भांडारे, एकनाथ गणेश [१७ सप्टेंबर १८६३ १९११] मॅट्रिकपयेंत नोकरी (पाठगी), वृत्तरन-उपादन, सस्था-संचालन, कथा, कविता, नाटक, शिक्षण;

संपादन - 'पेक्षाड', 'सुवर्णमाला', हिंदुपत्र

भांडारे, रजनीकांत ए

संपादन - 'तदन सारस्वत'

भांडु, चिंतामण गंगाधर [उ० १८५६ ३० डिसेंबर १९२९] बी ए, स्थापत्यशास्त्र,

अभ्यापन, कौतूहल, ग्रंथ अनुवाद संपादन, नाट्य, नोकरी (सरकारी), समाज कार्य, सस्था संचालन इतिहास, कथा, कादंबरी, चरित्र, तत्त्वज्ञान, धर्म, रंगभूमी,

संपादन - 'उपनिषत् प्रकाश', 'तत्त्वज्ञान मंदिर', 'भीमदू सगवद्गीता'

'भारतकुमार' (= भोसेकर, गोविंद गणेश) [४ डिसेंबर १८९५ -] बी ए

पयेंत, जादुविद्या, कौतूहल, बालवीर-संपादन, भ्रम चमत्कार प्रयोग, नौती, समाजकार्य, सस्था संचालन; कविता, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - 'बादूचे साक्षिक', 'भारत कुमार', 'हिंदी बाटुगार', इडियन मजिस्ट्रेशन

भाळदार, इस्मायल बाबाजी

संपादन - 'मनोविनोद'

भालेकर, सूर्यकांत वि

संपादन - 'यादवपत्रिका'

भालेराव, अमृत नारायण [१ डिसेंबर १९०२

२५ ऑगस्ट १९५५] एल् सी पी एल् नाट्य महोत्सव प्रवर्तन संचालन, वैद्यकी

(आर्य), समाजकार्य, सस्था-संचालन कथा, रंगभूमी, स्फुट विषय,

संपादन - 'अरविंद', 'समीक्षक'

भालेराव सुमेदार, भास्कर रामचंद्र [१८ मे

१८९५ २१ नवंबर १९५७] बी ए पयेंत इतिहास संशोधन, ग्रंथानुवाद, नोकरी (स्थानी),

वृत्तरन संपादन इतिहास, कविता, चरित्र, भाषा, वाङ्मय, विज्ञान, स्फुट विषय

संपादन - 'निर्णय', चिन्मयनगत्,

जयाजीप्रताप, धर्मसेवक, महारथी, हितचिंतक

भावसार सोनटकरे, सेयनराय दिगजर

संपादन - 'भावसार धनिय'

भावे, मद्राफिनी

संपादन - 'सुमन'

भावे, वासुदेव वृष्ण [२१ मे १८९१ १३

जुलै १९६६] पंडितपट्टे, अभ्यापन,

नोकरी (सरकारी), मुद्रण, वृत्तरन-संपादन,

कविता, चरित्र, वाङ्मय

संपादन - 'निर्णय', 'सुमन', नागरिक,

मालसत

भावे, गिनायक लक्ष्मण [६ नवंबर १८७१

१२ सप्टेंबर १९२६] बी एस्सी, इतिहास

काव्य संशोधन, ग्रंथ प्रकाशन संपादन, व्यापार

उद्योग, समाजकार्य, सस्था संचालन इतिहास,

चरित्र, वाङ्मय, निज्ञान, कवि, स्फुट विषय,

संपादन - 'महाराष्ट्र-कवि'

भावे, श्रीकृष्ण सखाराम [२७ फेब्रुवारी

१९०३ -] एम् ए, एल्एल् बी,

पीएच् डी, जमन अभ्यापन, चरित्र,

निबंध, वाङ्मय,

संपादन - 'सहविचार'

भास्तेकर, एम्रहमि एलायझा

संपादन - 'प्रवासी'

भास्तेकर, सॅम्युअल एलायझा

संपादन - 'प्रवासी'

भाळकर, रंगनाथ हरि [१४ मे १८९२ -

] बी ए, एल्एल् बी, बकिली,

समाजकार्य, कायदा, चरित्र,

संपादन - 'नामदेव'

गिंगारकर, दामोदर वाळकृष्ण [१२ नवंबर

१९१० -] एम् ए, एस टी सी,

बी टी, एम् आर एस टी, मापारल,

अभ्यापन, नोकरी (सरकारी), सस्था

संचालन कविता, चरित्र, निबंध, विज्ञान,

संपादन - 'समर्थ'

भिडे, अनंत वाळकृष्ण

संपादन - 'जीवन'

भिडे, नारायण निरंकर [१९०६ १९५०]

बी ए ग्रंथ-प्रकाशन, व्यापार-उद्योग

संपादन - 'वाङ्मय'

मिडे, पुरपोत्तम रामचंद्र [२२ एप्रिल

१९१८ -] बी. ए., चित्रण,

बाहिरात वितरण, राजकारण, वृत्तपत्र संपादन,

व्यापार व्यवसाय, समाजकार्य, स्वदेशी प्रचार,

कथा, कला, कादंबरी, तत्त्वज्ञान, धर्म, विनोद,

स्फुट विषय,

संपादन - 'वाङ्मयशोभा', शकार, नवा

शकार.

मिडे, वालरुपण अनंत [१८७४ - २ मे

१९२९] बी. ए., अध्यापन, ग्रंथ संपादन,

नोकर (सस्थाानी), सस्था संचालन; कविता,

चरित्र, टीका, भाषा, वाङ्मय,

संपादन - 'काव्यसंग्रह', 'खेळगडी'.

मिडे, माधव गोविंद [१८८६ - २५ डिसेंबर

१९३८] मॅट्रिक, वेदान्त, वृत्तपत्र संपादन,

कविता, चरित्र, तत्त्वज्ञान, वाङ्मय,

संपादन - 'शुरुपुष्प', मुमुक्षु

मिडे, सदाशिवदाखी गोपाळ [५ डिसेंबर

१८७६ : ९ डिसेंबर १९३९] न्याय,

वेदान्त, संस्कृत, अध्यापन, गीता धर्म-प्रचार,

प्रवचन, सस्था संचालन, तत्त्वज्ञान,

संपादन - 'धैरिक कर्मयोग'

मिलवडीकर, विनायक दत्तात्रय

संपादन - 'प्रयत्नाकर'

मिरंडकर, चंद्रकांत रामराय

संपादन - 'धृतिवर्जनी'.

मिशीकर, मुरलीधर परमानंद [१३ जाने-

वारी १९१३ -] बी. ए., एल्एल् बी.,

नोकर (सरकारी), कथा, नाटक,

संपादन - 'प्रकाश', दीपक

मिस्त्रीकर, माणिकचंद्र जसवंतसा [१०

ऑगस्ट १९१६ -] एम्. ए.,

न्यायतीर्थ, अध्यापन, समाजकार्य, सस्था

संचालन, चरित्र, तत्त्वज्ञान, धर्म, वाङ्मय,

संपादन - 'समिति'

मिसेकर, लक्ष्मीकांत परमानंद

संपादन - 'प्राप्तिवेक'

भीमनवार, पांडुरंग नारायण [२० जानेवारी

१९०६ -] मॅट्रिक, वेदक.

मजूर सघटन, मुद्रण, राजकारण, वृत्तपत्र-

संपादन, सस्था संचालन, स्फुट विषय,

संपादन - 'मजूर', कॉंग्रेस बुलेटिन, त्रिकाळ,

नवा मनु, लोकशक्ति

'भीमावधूत'

संपादन - 'उपनिषत्त्वितामणि', 'योग

मार्गप्रदीप'

भुतकर, दत्तात्रय वळवंत [१८ फेब्रुवारी

१८९८ -] मॅट्रिक, समाजकार्य,

सस्था संचालन, चरित्र,

संपादन - 'नामदेव', 'व्यापारी शिपी'.

भूयार, गणपत सूर्यभानजी

संपादन - 'धृतिवर्जनी मित्र'

भोकरे, सुलोचना

संपादन - 'लेन महाराष्ट्र महिला'

भोगले, प्रभाकर काशिनाथ [६ जून १८९१

-] मॅट्रिक, काव्य, अध्यापन,

नोकर (सस्थाानी), चरित्र, काव्य,

संपादन - 'न्यायवेध'

भोजने, महादेव गोविंद [ ]

, नोकर (नगरपालिका), समाज

कार्य, धर्म,

संपादन - 'शैव ब्राह्मण'.

भोसले, शंकरराय बाबुसाहेब [३ एप्रिल

१९२९ -] पदवीपूर्व, नोकर

(सरकारी), वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य,

उद्योगधंधा, कथा, कविता, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - 'जय महाराष्ट्र', 'नादनिनाद',

आमोद, पुढारी, त्रिकाळ

भोसेकर, गोविंद गणेश

(पाहा 'भारतमुमर')

भकासरे, अनंत विश्राम

संपादन - 'विस्ती निरीक्षक'

मखनमलालजी, न्यायालंकार, मोरेना

संपादन - 'जयवेधक'

मगर, अजनासाई नरहर [२८ जून १९१९

-] एल्. बी. पी. एल्., वैद्यकी

(आंगठ), समाजकार्य, सस्था संचालन, विज्ञान,

समाज,

संपादन - 'नामिक सप्ताह'

मालवदकर, कृष्णाबाई

संपादन - 'सामंतिनी'.

मित्र, काशिनाथ रघुनाथ [२ नवंबर

१८७१ : २३ जून १९२०] मराठी

सहायीपर्यंत, बंगाली; अध्यापन, ग्रंथ-अनुवाद-

संपादन, वार्ता-संकलन; कथा, कादंबरी, धर्म,

नाटक;

संपादन - 'मासिक मनोरंजन'.

मित्र, दा. का.

संपादन - 'मासिक मनोरंजन'.

मित्र, दामोदर रघुनाथ [अंदाजे १८८१ :

१७ सप्टेंबर १९६६] मॅट्रिकपर्यंत, मुद्रण;

.....

संपादन - 'मासिक मनोरंजन'.

मित्र, मनोरमाबाई काशिनाथ [अंदाजे

१८८३ : १७ डिसेंबर १९१९] गुजराथी

चौथी; .....; स्फुट विषय;

संपादन - 'महाराष्ट्र-महिला'.

मित्र, मालती काशिनाथ [आगस्ट १९०४ :

१ जून १९६५] पी. ए., बी. टी.;

अध्यापन, स्फुट विषय;

संपादन - 'मासिक मनोरंजन'.

मित्रकर, रामचंद्र हरि [ ]

पी. ए., एल्.एल्. बी.; नोकरी (संस्थानी),

समाजकार्य; संस्था-परिचय;

संपादन - 'नामदेव'.

मिरांडा, जे. 'एस्'.

संपादन - 'शांतिदूत', 'शोध आणि

बोध'.

मिसाल, पारुजी नारायण [२६ एप्रिल

१८८८ : २७ जे १९५५] मराठी

सातवी; अध्यापन; कथा, कविता, चरित्र,

नाटक, बालवाक्य, भूगोल,

संपादन - 'बालयन्त्र'.

मुक्तिबोध, शरच्चंद्र माधव [२१ जानेवारी

१९२१ :] एम्. ए., एल्.एल्. बी.;

अध्यापन, कविता, कादंबरी, निबंध, स्फुट

विषय,

संपादन - 'प्रकाश'.

मुखर्जी, शांता [६ फेब्रुवारी १९०९ :

] एम्. ए.; कामगार संपदन, वृ

संपादन, राजकारण, समाजकार्य; स्फुट वि

संपादन - 'अमिक महिला'; ट्रेड यूनि

रेकीड.

मुजुमदार, गंगाधरराव नारायणराव [

फेब्रुवारी १८८६ -] एफ्. वार

संगीत; इतिहास-गणन वादन संशोधन, समा

कार्य, संस्था संचालन; इतिहास, कथा;

संपादन - 'दुमालदार', 'भारत इतिहास

संशोधकमंडळ त्रैमासिक', 'भारतीय संगीत'

मुजुमदार, नारायण दत्तात्रय [३ जु

१९१० -] बी. ए., नोकरी (सर

कारी, उत्पत्ती), समाजकार्य, संस्था संचालन;

स्फुट विषय;

संपादन - 'व्यायाम'.

मुजुमदार, शंकर बापूजी [१८६२ : २८

नवंबर १९१८] मॅट्रिकपर्यंत, नाट्य, संस्था-

चलन-अध्यापन; उद्योगधंदे, कादंबरी, चरित्र,

टीका, नाटक, रंगभूमी, संस्था-परिचय;

संपादन - 'रंगभूमी'; एणे वैभव.

मुजुमदार, सखाराम गणेश

संपादन - 'आर्यभट्ट'.

मुंडले, वासुदेव दामोदर [१८८० : ७

फेब्रुवारी १९४७] बी. ए.; नोकरी

(खाखी), राजकारण, वृत्तचित्र संपादन;

इतिहास, चरित्र, ज्योतिष, धर्म, भूगोल,

राजकारण, वाक्य, विज्ञान, समाज, स्फुट

विषय;

संपादन - 'ब्राह्मण'; प्रबोध.

मुण्ढेकर, दत्तात्रय र्माताराम [१२ मार्च

१९१२ -] एम्. ए.; नोकरी

(छत्राळी), समाजकार्य; टीका, धर्म, रंगभूमी,

वाक्य,

संपादन - 'दयाराम'.

'मुत्तय्याभ्यामी युहन्मट्राध्यक्ष'

संपादन - 'वीरशैवमतप्राश्न'.

मुनजी, महंमद इस्मार्त

संपादन - 'इस्लाम प्रकाश आणि मुस्लिम

महाराष्ट्र'.

मुर्पीड, महादेव जेल्लूजी [१५ जुलै १८८५ :
५ अक्टोबर १९३०] . . , नोकरा

(गावगी), .. ,
संपादन - 'तेलूगू भिन्न'.

मुडेंश्वर, गणेश पद्मनाभ
संपादन - 'सद्गति प्रकाश'.

मुळे, के ना
संपादन - 'मोळा शेतकरी'.

मुळे, गोपाळ सीताराम [२८ अक्टोबर
१८९१ -] मॅट्रिकरहित, नोकरा

(गावगी), शेती, समाजकार्य, सत्या
संचालन, स्कुट नियम,

संपादन - 'सन्मिता प्रबोधा', 'सन्मिता
'माचार'.

मुळे, जगन्नाथ परमानंद [१५ मे १९१०
-] इतर, मुद्रण, धातू संकलन, वृत्त

पत्र संपादन, समाजकार्य, सत्या संचालन,
स्कुट नियम,

संपादन - 'प्रतिभा', पंचशील

मुळे, वी एम्

संपादन - 'चंद्रकला'

मुळे, दत्तात्रय परनाथ

संपादन - 'स्वरा तरंग', 'स्वरा-संभव'.

मंडेर, जनार्दन शंकर [२ एप्रिल १९०३
- २ मे १९५७] वेल्डिंगमॅस्टर, अभ्या

पत्र, मुद्रण, कथा, प्रसिद्ध, बाजार व्यवस्था, भाषा,
शिक्षण, शिक्षण,

संपादन - 'इलाहाबाद', 'रत्ना',
'शाला-महिर', शब्द-संग्रहनाम

मोहदकर, भाऊराव पायजीराव [-
भंडारी १९५८] इमर्सीनियरीसंबंध व्यापार

उद्योग, .. .

संपादन - 'मध्यम उद्योग'.

मोहदके, राठोराव विनायक [२२ एप्रिल
१८६८ - ६ जून १९३४] बी. ए.

इतिहास संशोधन, समाजकार्य, संस्था
संचालन, इतिहास, कथा, कथा,

संपादन - 'दुर्गा-शर'

मोहारी, वी एम्

संपादन - 'चंद्रकला'

[४३]

मोहारी, दुण्डिराव विनायक [३० मार्च
१९११ - १६ एप्रिल १९६६] मराठी

साहित्यरहित, संगीत, शेती, कला,

संपादन - 'संगीत मुधा'

मोहारी, यमुना शांताराम [२८ डिसेंबर
१९११ -] बी. ए., बी. टी.,

अभ्यापन, समाजकार्य, शिक्षण, समाज,

संपादन - 'श्रमिक महिला'.

मोहारी, विष्णु यशवंत

संपादन - 'विद्याविनोद'

मोघे, यशवंत नारायण [५ अक्टोबर १९०५
-] एम्. ए., विप्रकला, हिंदी

साहित्यरहित, अभ्यापन, वृत्त संचालन, कथा,
कला, कविता, चरित्र,

संपादन - 'दिव्यचित्र', भाषा.

मोटे, हरि विष्णु [२ अक्टोबर १९०७ -
] इतर, प्रसिद्ध, स्कुट नियम,

संपादन - 'प्रतिभा'.

मोडय, गणेश यशवंत

संपादन - 'भारत-दृष्टी'.

मोडय, जनार्दन पाळजी [३१ डिसेंबर
१८४५ : १९ मार्च १८९०] बी. ए.,

ज्योतिष, अभ्यापन, प्रसिद्ध-संग्रह, नोकरा
(सरकारी), इतिहास, ज्योतिष, धर्म,

भूगोल, वाद्ययंत्र, विज्ञान, स्कुट नियम,
संपादन - 'काव्यरत्नाकर', 'काव्यसंग्रह',
'काव्येतिहास संग्रह'.

मोडक, ताराशर्मा व [१९ एप्रिल १८९०
-] बी. ए., अभ्यापन, समाजकार्य,

संस्था संचालन, कथा, कविता, कथा-संग्रह,
कथा, विज्ञान,

संपादन - 'विज्ञान-विज्ञान', गुजराती
विज्ञान विज्ञान

मोडक, दादासाहेब रामचंद्र [२० फेब्रुवारी
१८९८ -] एम्. ए., एम्. टी.,

अभ्यापन, मुद्रण, समाजकार्य, संस्था संचालन,
संस्था संचालन, समाजकार्य, समाजकार्य, स्कुट नियम,

संपादन - 'दुर्गा-संग्रह', 'विज्ञान'.

मोडक, भाऊसाहेब पाणिनाथ [१९०२ - ३
मार्च १९६५] एम्. बी. ए. एम्. एम्. एम्.

मंडलिक, नारायण गणेश [१८५८ : २
फेब्रुवारी १९१७] श्रमणी पाचवी, मुद्रण,
वृत्तान संपादन, समाजकार्य, कविता, कादंबरी,
नाटक,

संपादन - ' नाट्यकथामाला ', मुद्राकार.

मणोरीकर, चाय. आर

संपादन - ' ग्रामसेवक अथवा हळदिय भाळु '.

मतकरी, रामकृष्ण विठ्ठल

(पाहा : प्रभुमतकरी, रा. वि.)

मदन, जे. ए

संपादन - ' सहकारी मित्र '

मैन, हेरोल्ड एच्

संपादन - ' शेतकी आणि शेतकरी '

' मनीषिमाणगमंडळ '

संपादन - ' भारतधर्म ', ' वैदिकधर्म '.

मनोहर, माधव यळवंत [२० मार्च १९११

-] बी. ए., अभ्यापन, कादंबरी,

कायदा, चरित्र, नाटक, समाज,

संपादन - ' समीक्षक '.

मयेकर, तुकाराम सूर्याजी

संपादन - ' भडारी हितेश्रु '.

मराठे, गणेश सदाशिव [१ आगस्ट १८८२

: ५ मे १९४५] एम्. ए., ए. आय. ए.,

अॅक्चुअरी, राजकारण, विमा संचयन, समाज-

कार्य, सत्था संचालन, टीका, रागभूमी, विमा,

विनोद,

संपादन - ' भद्रायु '.

मराठे, नारायण सदाशिव [२० डिसेंबर

१८९० : ३ जून १९२८] ज्योतिर्विद,

अभ्यापन, ज्योतिष, ज्योतिष,

संपादन - ' हरीश '.

मराठे, वसंत यळवंत [२३ फेब्रुवारी १८९५

-] बी. ए. पर्यंत, जाहिरात विवरण,

वृत्तान संपादन, स्फुट नियम,

संपादन - ' गृहलक्ष्मी ', तेज, नवजांजन,

नागरिक, रागभूमी, सचित्र परमणुक, सचित्र

रविवार, सुदेशन.

मराठे, विष्णु नियर [१७ नोवंबर १८९४ :

२ नोवंबर १९५९] बी. ए., एल.एल.बी. ;

वकिली, विज्ञान, समाज,

संपादन - ' जननी '.

मराठे, शास्त्रानाई विष्णु [१७ जुलै १९०२

-] बी. पी. एन्. ए., वैद्यकी

(आम्ब), समाजकार्य, विज्ञान, समाज,

संपादन - ' जननी '.

मराठे, श्रीधर महादेव [१३ नोव्हेंबर

१९२५ -] इतर, व्यापार उद्यम, विरहण,

संपादन - ' वीरमारा '.

मस्तकार, (रेळे) लीला [१० फेब्रुवारी

१९१३ -] एम्. ए., बी. टी.,

अभ्यापन, समाजकार्य, फाल्गुनाग्रय, विज्ञान,

संपादन - ' मराठी प्रपञ्चाह्नक '.

महाजन

संपादन - ' निखानी समाचार '.

महाजन, अयादास रामजी

संपादन - ' वन्दे जिनवरम् आणि राजहव '.

महाजन, गोविंद विठ्ठल ऊर्फ भाऊ

[१८१५ : १८९०]..... इतर

संपादन, भाषा, स्फुट नियम,

संपादन - ' गान्धर्व '., धूमकेतू, प्रभाकर

महाजन, देवीदास लक्ष्मण [१८९६ : ३

एप्रिल १९६७] निष्प (नितामप्रवासीय

जुनी सातवी) दिदी छाहिल्याचार्य, अभ्यापन,

कीर्तन, ग्रंथ-अनुवाद संपादन, कविता, चरित्र,

धर्म, बाळय,

संपादन - ' कीर्तन (भाषयान) '.

महाजन, मनोहर बापूजी

संपादन - ' वन्दे जिनवरम् आणि राजहव '.

महाजन, रा. वि

संपादन - ' द्वापंच '.

महाजन, वामन वायाजी

संपादन - ' वैद्यक पूता-पत्र '.

महाजनी, लक्ष्मण गणेश

संपादन - ' श्रीकाईलीला '.

महात्मे, सूर्याजी सदाशिव [१८३७ :

१२ डिसेंबर १८९९] इंग्रजी, पोर्तुगीज,

फ्रेंच, ग्रंथ संपादन, लेखी (सातवी); कथा,

कादंबरी, काव्य, स्फुट नियम,

संपादन - ' नानदण्ढरी '.

महानुभाय, कृष्णराज

सपादन - ' महानुभाव '.

महानुभाय, गोविंदराज दयाळराज

सपादन - ' ज्ञानविह '.

महानरे, रामचंद्र विठ्ठल

सपादन - ' रत्नकविलास '.

महाराज, नी. वि

सपादन - ' संगीत-कला विहार '.

महाराजे, त्र्यंबक शंकर [१९ अक्टोबर

१९०९ -] बी. ए., एम्. एस्सी,

पीएच् डी, अध्यापन, सद्योधन, विज्ञान,

सपादन - ' सृष्टिज्ञान ', कर्नल ऑफ दि

इंडियन नैटनिकल सोसायटी, इटरनॅशनल

कर्नल ऑफ पॅल्कोमॅटनी अँड पॅलिऑलॉजी,

वेल्य ऑफ इंडिया.

महाले, चासुदेव बाबाजी

सपादन - ' नामिक समाचार '

माकोडे, यळयंतराय कमळाकर [१८५५ .

मे १९०९] वेद, संस्कृत, ग्रंथ लेखन,

कविता, चरित्र, तत्त्वज्ञान, धर्म, भाषा, भूगोल,

राष्ट्रभूमी,

सपादन - ' वैदिकधर्म '.

माकोडे, बा. ग.

सपादन - ' सेवा '.

माजरेकर, नारायण जनार्दन [२८ आगस्ट

१८९६ -] मॅट्रिकपर्यंत, व्यापार

उद्योग, समाजकार्य, स्फुट विषय,

सपादन - ' समाज '.

माजगावकर, रमेश

सपादन - ' कलेज युग '

माटे, श्रीपाद महादेव [२ सप्टेंबर १८८६ .

२५ डिसेंबर १९०७] एम्. ए., अध्यापन,

ग्रंथ-संपादन, समाजकार्य, संस्था संचालन, कथा,

कादंबरी, चरित्र, टीका, निबंध, वाङ्मय,

विज्ञान, शिक्षण, समाज, स्फुट विषय,

सपादन - ' महाराष्ट्र साहित्य-पत्रिका ',

' रोहिणी ', महाराष्ट्र संव्यवस्था

माडगोळकर, गजानन त्र्यंबक [२८ डिसेंबर

१८९९ -] मॅट्रिकपर्यंत, मध्यम

संस्कृत, नोकर (खासगी), व्यवस्थापन,

वृत्तसत्र संपादन, समाजकार्य, संस्था संचालन,

कथा, कविता, कादंबरी, चरित्र, टीका, नाटक,

निबंध, राजकारण, वाङ्मय, स्फुट विषय;

सपादन - ' ज्योत्स्ना ', तरुण भारत, महाराष्ट्र,

ज्ञानप्रकाश.

मांडे, कृष्णराव बापू

सपादन - ' पुणे सार्वजनिक सभेचे मासिक

पुस्तक '.

मांडे, अनंत गणेश

सपादन - ' नामदेवसेवक ', ' सहकारी

नामदेव '.

मानकर, आनंदराव अवधूत [२४ फेब्रुवारी

१९१५ -] बी. ए., एल्एल्. बी.;

बम्बई, वृत्तपत्र संपादन, कथा, चरित्र, राज्य-

शास्त्र, शिक्षण, स्फुट विषय,

सपादन - ' शिवप्रकाश ', तरुण महाराष्ट्र,

विजयी मराठा.

मानकर, सुंदरराव भुजंगराव [२७ सप्टेंबर

१९०६ : १८ एप्रिल १९४६] मीट्रिकपर्यंत,

पद्य, नाट्य, नोकर (सरकारी), वृत्तपत्र-

संपादन, कविता, क्रीडा, नाटक, पद्यकथा,

राष्ट्रभूमी, विनोद, स्फुट विषय,

सपादन - ' भारती ', चित्रा, नवयुग, नवे-

जाग, प्रभात, मौन, वसुधरा.

माने, एस्. एस्

सपादन - ' आशा '.

मावकर, रामचंद्र बाळाजी [अगस्ट १९०८ :

१९४६] मॅट्रिकपर्यंत, धर्म प्रचार, मासिक व्यव-

स्थापन, मुद्रण, वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य,

हिंदू संघर्ष, स्फुट विषय,

सपादन - ' चांगीश्वरी ', सावधान.

मावजी, पुरुषोत्तम विश्राम

सपादन - ' सुवर्णमास '.

मावळे, भिकाजी गणेश

सपादन - ' आदर्श '.

माळगी, भगवंत गोविंद [७ अक्टोबर

१९०९ : २ एप्रिल १९६८] मॅट्रिकपर्यंत,

समाजकार्य, कथा,

सपादन - ' गकरु '.

सपादन, वैद्यकी (आम्ल), समाजकार्य,
संस्था संचालन, कविता, स्फुट विषय;
सपादन - 'ज्योत्स्ना', अष्टी समाचार,
कुलाभा समाचार

मोडक, महादेव सखाराम [१ जून १८९९
-] एम्. ए., पीएच्. डी., नौकरी
(सरकारी), वातां संचालन, समाजकार्य, संस्था
संचालन, उत्तमान, स्फुट विषय,
सपादन - 'तत्त्वज्ञान मंदिर'.

मोडक, सदाशिव हरी [९ मार्च १९०८ -
] बी. ए., प्रथम-अनुवाद प्रकाशन,
मुद्रण व्यवस्थापन, वृत्तन संपादन, व्यापार
उद्यम, कथा, कादंबरी, चरित्र,
सपादन - 'वीणा', श्रीचैत्रमान्य, जनप्रकाश
मोतीलाल फत्तू महाराज [१८८२ : २२
फेब्रुवारी १९३९] ब्रह्म. पा., मुद्रण,
व्यापार-उद्यम, धर्म, राजकारण,
सपादन - 'कलाप्रसार'.

मोदगरी, व. दा.
सपादन - 'आरोग्यदीप'.

मोरमकर, अनंत धातमाराम
सपादन - 'विविधज्ञानविस्तार'

मोरमकर, रामकृष्ण रघुनाथ [१० नवंबर
१८५८ - २८ अक्टोबर १९०३] मैट्रि.
नौकरी (सरकारी), समाजकार्य, संस्था
संचालन, स्फुट विषय,
सपादन - 'विविधज्ञानविस्तार'; महाराष्ट्र
साहित्य परिषद.

मोरचेकर, य. के.
सपादन - 'उद्योगधाम'.

मोरे, नथाजी रामचंद्र [११ एप्रिल १९१०
-] एम्. बाय्., भारतरत्न विवरण,
कथा, नाटक, निबंध, स्फुट विषय,
सपादन - 'नवजीवन', नंदनवन, मुकुट.

मोरे, नरेश
सपादन - 'लेखनाट'.

मोरे, नारायण पांडाजी
सपादन - 'मराठा साहित्य'.

मोरे, नारायण रामचंद्र [९ एप्रिल १९०२
-] मैट्रि. एड्., भारतरत्न विवरण.

कथा, कविता, नाटक, स्फुट विषय,
सपादन - 'नवजीवन', 'मुकुट', नंदन
वन, मासिक मनोरंजन

मोहनी, हरि कृष्ण [२६ अक्टोबर १८८८ -
२९ अक्टोबर १९६१] बी. ए., अभ्या-
पन, समाजकार्य, उद्योगधाम, धर्म, भूगोल,
शिक्षण, स्फुट विषय,
सपादन - 'नवमार्ग'

मोहिलकर, हरि पंढरीनाथ
सपादन - 'विश्व प्रेम'

मोहाडीकर, गविनाथ गणेश [५ मार्च
१९२१ -] इटलियन, वृत्तन संपादन,
व्यापार-उद्यम, विनोद, स्फुट विषय,
सपादन - 'व्यापार-उद्योग', कथादि

मोहाडीकर, प्रफादा गणेश [१९१९ -
] बी. ए., अभ्यापन, बाळ-संपादन,
राजकारण, समाजकार्य, संस्था संचालन, स्फुट
विषय,

सपादन - 'प्रदीप'

मोहिरकर, पुंडलराय
सपादन - 'सुरा'.

मोहोदकर, व्यंकटेश रामचंद्र [अक्टोबर
१८९६ -] बी. ए., एल्. एल्. बी.;
नौकरी (संस्थानी), बर्कली; तत्त्वज्ञान
सपादन - 'आपधर्म'

मौद्गल्य, जिनयचंद्रजी
सपादन - 'संस्कृत विद्या'.

मौजयक्ष जिनकार [१८१३ :]
संस्कृत, अभ्यापन, गद्यन-वार्तन, नौकरी
(संस्थानी), संस्था-संचालन, कथा,
सपादन - 'गद्यन-वार्तन'.

महाकर, कृष्णाजी धीपत [२८ नवंबर
१८३९ - १४ सप्टेंबर १९१८] एम्. डी.,
अध्यापन-संस्थापन, भारतरत्न विवरण, २८-
(भारत), समाजकार्य, संस्था-संचालन,
विज्ञान, शिक्षण, मनन.

सपादन - 'सुहित'.

महाले, धनन नरगिंद
सपादन - 'स्वप्न'.

मेत्रस, गोपाळ रामचंद्र [१८ जानेवारी
१९०८ -] स्कूल फायनलपर्यंत,
व्यापार-उद्यम, चरित्र, प्रवास, समाज, स्फुट
विषय,

संपादन - 'नामदेव'

यदे, दामोदर सावळाराम [३ मार्च १८६१
: २७ नवंबर १९४४] . .... ग्रंथ प्रका-
शन, नोकरी (लासली), मुद्रण, वृत्तपत्र व्यव-
स्थापन-संपादन संचालन, समाजकार्य, सस्था
संचालन, कादंबरी, स्फुट विषय,
संपादन - 'वाग्विलास', नवामृत, शेत-
कन्याचे कैवरी, सयाजी विजय, छद्मदर्पण,
शनमंदिर.

यदे, एम्. एम्.

संपादन - 'शनमंदिर'.

यदे, न. मा.

संपादन - 'नयन'

'यशवंत' (पाहा . पेण्डरकर, य. दि)
यावर्ती, दिनकरराव

संपादन - 'धर्मदीपिका'

यादविक, सीकरस्टाल तुळजाशंकर [१३
डिसेंबर १९०५ -] वाक्यविशारद,
आधुनिकविशारद, नोकरी (निमसरकारी),
वैद्यकी, कथा, धर्म, प्रवास, भूगोल, विज्ञान,
स्फुट विषय,
संपादन - 'टिळक महाविद्यालय'.

यादविक, हरिहरण रेवाशंकर [१ नवंबर
१९१२-] ज्योतिष, मराठी, संस्कृत,
ज्योतिष, ज्योतिष;

संपादन - 'ज्योतिष पत्रिका', ज्योतिर्विज्ञान

येदस, (मिस्) ए.

संपादन - 'मातृसंघ'

योगी, पणुराम विष्णु

संपादन - 'वकीलवा घापी'.

रुही, रंगाचार्य बाळहरणाचार्य [१८७० :
१९ अक्टोबर १९४४] काव्य-व्याकरण
सुलक्षित साहित्यशास्त्र, अध्यापन, ग्रंथ संपादन,
नोकरी (सरकारी), टीका, सत्यज्ञान, पर्ये,
नाटक, मोपा, वाक्य, स्फुट विषय,
संपादन - 'श्रीमन्महादेवसुभाषकर'.

रणदिवे, दत्तानय भिमजी [६ जुलै १८८० .
४ मे १९२९] इंग्रजी चौथी, अध्यापन,
ग्रंथ-संपादन, नोकरी (सस्थानी), मुद्रण,
वृत्तपत्र-संपादन, समाजकार्य, कथा, कविता,
कादंबरी, खेडिंग, चरित्र, टीका, नाटक, निबंध,
समाज, स्फुट विषय,
संपादन - 'संजीवन', जागरूक, प्रगति
आणि जिनविजय, विजयी मराठा, सत्यवादी,
सहस्रकर, सुमति.

रणदिवे, (देसाई) रत्नप्रभा

संपादन - 'रागिणी'.

रत्नपारखी, वी. पी.

संपादन - 'आर्य संजीवन'.

रत्नाकर, रं. ए.

संपादन - 'पिशाच'.

रवडे, रंगनाथ विष्णु [१९०१ . २७
मार्च १९३४] इतर आर्ट्स, वाक्यविशारद,
अध्यापन, राजकारण, उद्योगपदा,
संपादन - 'टिळक महाविद्यालय'.

रमाकांत (= रेवणकर, रघुनाथ गोपाळ)
संपादन - 'महाराष्ट्र बोधन'.

राईड, एच्. के.

संपादन - 'नवा शिक्षक'.

राईड, (बितेड) एच्. के.

संपादन - 'नवा शिक्षक'.

राऊत, अरविंद हरि

संपादन - 'बालना'.

राउळकर, जगेश्वर दामोदर [२ अक्टोबर
१९१४ -] एम्. ए., बी. टी.,
एम्. एड., अध्यापन, नोकरी (सरकारी),
वृत्तपत्र संपादन, कथा, कविता, कर्मिक, टीका,
निबंध, वाक्य, शिक्षण, स्फुट विषय,
संपादन - 'कल्पिका', अक्षर प्रकाशन.

रांगणेकर, आनंदराव बाळहरण

संपादन - 'भूत', 'मनोरंजक मित्र',
'संजीवनी प्रकाश'

रांगणेकर, मोतीराम राजानन [१० एप्रिल
१९०७ -] मॅट्रिक, नाट्य, वृत्तपत्र
संपादन, सस्था संचालन, कविता, कादंबरी

चरित्र, टीका, नाटक, रागमूसी, मिनेट, स्फुट
विषय,

संपादन - 'अरुणनाला', 'सत्यकथा',

अरुण, भाषा, चित्रा, तुवारी, वसुधरा

राजमाचीकर, त्र्यंस्क नारायण

संपादन - 'न्यायाध्य'

राजमाचीकर, नरहर निचक

संपादन - 'न्यायाध्य'

राजमाने, शि म

संपादन - 'पाचजन्य'

राजग्राडे, नारायण शंकर

संपादन - 'संस्कृत शिक्षक'

राजग्राडे, विश्वनाथ काशिनाथ [२४ जून

१८६३ ३१ डिसेंबर १९२६] बी ए,

फारसी, प्रच, अभ्यासन, इतिहास संशोधन,

कोश-ग्रंथ संपादन, समाजकार्य, सरसा संचालन,

अर्थशास्त्र, इतिहास, कोश, चरित्र, टीका,

तत्त्वज्ञान, भाषा, बाळग्य, विज्ञान, समाज,

सृष्टि, स्फुट विषय,

संपादन - 'भाषावर', 'महाराष्ट्र पारस्वत'

राजाध्यक्ष, दत्तात्रय रघुनाथ

संपादन - 'लोकसंज'.

राजाध्यक्ष, मंगेश विठ्ठल [७ जून १९१३

-] एम ए, अभ्यासन, काव्य संपादन,

संस्था-संचालन, चरित्र, टीका, बाळग्य,

संपादन - 'अभिरुचि'

राजाध्यक्ष, श्रीपाद दयाराम

संपादन - 'थी दिनकर'

राजुरकर, नागयण सीताराम [३ जानेवारी

१८८५ २६ मार्च १९४६] स्कूल

लीटिगिग सर्विसेट, नोकर (सरकारी),

राजकारण, व्यापार उद्यम, समाजकार्य, उद्योग

भंडा, तत्त्वज्ञान, धर्म, स्फुट विषय,

संपादन - 'संघटित महाराष्ट्र'

राजे, रामचंद्र ठारफानाथ

संपादन - 'भारतकुमार'

राजे, लक्ष्मण याळटण्ण [१८७३ ६

फेब्रुवारी १९४७] मॅट्रिकर्येत, व्योमिष,

नोकर (सरकारी), धर्म प्रचार, संस्था

संचालन, ज्यातिष, धर्म,

संपादन - 'स्वाध्याय'

राडोड, रामरुण्ण थारण [२८ अक्टोबर

१९१९ -] , राजकारण,

शेती, समाजकार्य,

संपादन - 'प्रगति'

राणे, रोजाबाई

संपादन - 'कला समग्र'

राणे, एस् वी

संपादन - 'चंद्रकला'

राधाकुंजर

संपादन - 'बलि संधी'

रानडे, गणेश केशव [१६ डिसेंबर

१९४२] एल् एजी, अभ्यासन, नोकर

(सरकारी), शेती,

संपादन - 'शेती आणि शेतकरी'

रानडे, दामोदर पाटुरण [२० मार्च १९१३

-] बी ए, प्रथम प्राशन, संस्था

संचालन, चरित्र, पाल्पाभ्यय,

संपादन - 'मराठी शाळाप्रक'

रानडे, मनोहर

संपादन - 'मन्दार'

रानडे, महादेव रामचंद्र [२० मार्च १९२३]

१८५८ १६ फेब्रुवारी १९२३] वैद्यक,

नोकर (संस्थानी), वैद्यकी (आंग), मिडन,

संपादन - 'मिनिगिग'

रानडे, शंकर मोरो [१० सप्टेंबर १८४९

१६ नवंबर १९०३] बी ए, धीर्तन,

ग्रंथ अनुवाद, नाट्य रिग्दर्शन, नोकर

(संस्थानी), वृत्तान्त-संपादन, कविता,

कादंबरी, टीका, तत्त्वज्ञान, धर्म, नाटक,

बाळग्य, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - 'नाट्यरंगमण्डल'; इंदुभारम,

नेटिव्ह ओरिजिनल, संपादक विषय

रानडे, श्रीपाद स्वयंवर

संपादन - 'गंगाधर'

रामटेके, सुमत धोंडो [जुलै १८९९

४ डिसेंबर १९५५] बी ए, अध्यापन,

कादंबरी, चरित्र, धर्म,

संपादन - 'आमचा बालमित्र'

रामदासी, अनंतदास

संपादन - 'गोवर्धनमाला'

रामेय्या, रा अ

संपादन - 'शेतकरी समाचार'

रायकर, सुंदरराव घावाजी [२२ जुलै

१८९० - १० नवंबर १९६७] बी ए,

अध्यापन, ग्रंथपालन, संस्था संचालन, स्फुट

विषय

संपादन - 'समाज सुधारक'.

राय, ना रा

संपादन - 'ढापत्य, जीवन, कला'

राय, सखाराम विठ्ठल [८ आगस्ट १९०५

१७ एप्रिल १९५४] बी ए, समाज

कार्य, संस्था संचालन, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - 'प्रभुप्रभात'.

रावेकर, गोविंद परशुरामशास्त्री

संपादन - 'पुराणप्रकाश'

रासने, रविशंकर बाळगुण [२५ फेब्रुवारी

१९०८ -] बी ए, एलएल् बी,

वनिटी, समाजकार्य, स्फुट विषय,

संपादन - 'आदर्श', समाजोन्नति

रासने, विठ्ठल गणेश

संपादन - 'कासार'

रासने, शांताराम नारायण [२३ आगस्ट

१९२४ -] मॅट्रिकपर्यंत, नोकरी

(खासगी), राष्ट्रमापा प्रचार, स्फुट विषय,

संपादन - 'आदर्श'

राहाटोर, हिरालाल जीमनलाल

संपादन - 'समाजदर्श'

रैकर, गोपाळ शंकर [१२ फेब्रुवारी

१९०७ -] बी ए, एलएल् बी,

ग्रंथ प्रकाशन, राजकारण, वकिली, समाजकार्य,

कथा, चरित्र, धर्म,

संपादन - 'प्रेमगोष'

रेन, (मिस्) आन

संपादन - 'इंग्लिश मित्र'

रेगे, विलासिनी

संपादन - 'वनिता विश्व'

रेंदाळकर-कुलकर्णी, एम्नाथ पांडुरंग [१

जुलै १८८७ : २२ नवंबर १९२०] इंग्रजी

चौथी, सङ्कत, अध्यापन, वृत्तपत्र संपादन,

कविता, स्फुट विषय,

संपादन - 'धर्म विचार', करमणुक, मासिक

मनोरंजन

रेळे, मधुसूदन घन-दयाम

संपादन - 'धनिय सजीवनी'

रेळे, रघुवीर वृष्णाजी

संपादन - 'नवे जग'

रेळे, विलासिनी क [३ नवंबर १९२२ -

] बी ए, बी एड; अध्यापन,

स्फुट विषय,

संपादन - 'वनिता विश्व'

रोज, इजबेल ब्राउन

संपादन - 'प्रेमदर्शिका'.

रोडे, साविनाबाई ताल्यासाहेब

संपादन - 'धनिय रामोशी'.

लढे, अण्णा घावाजी [१८७८ . १६ मे

१९५०] एम् ए, एलएल् बी, अध्यापन,

नोकरी (सरकारी), राजकारण, राज्यशासन,

वकिली, वृत्तपत्र संपादन, समाजकार्य, संस्था

संचालन, इतिहास, चरित्र, धर्म, राजकारण,

राज्यशास्त्र, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - 'श्री जिनविजय', वैष्णव रयत

लॅथम, (मिस्) जेन

संपादन - 'नवा शिक्षक'

लद्दु, यळनत अण्णा

संपादन - 'निःश्वसार'

लवदे, रा ना

संपादन - 'पतिवपावन'

लवाटे, शंकर गणेश [१८७० - २ फेब्रुवारी

१९४८] बी ए, अध्यापन, नोकरी

(खासगी), राजकारण, वृत्तपत्र संपादन,

समाजकार्य, संस्था संचालन, स्फुट विषय,

संपादन - 'धर्मकेसरी', केसरी, लोकसंग्रह

लहरी, अमृतलाल नारायणदास

संपादन - 'बाळमित्र'

लहरी, गौरीशंकर

संपादन - 'प्रकाश'.

लाड, आनंददाई

संपादन - 'आर्यमणि'.

लाड, काशिनाथ ल.

संपादन - 'यादवपत्रिका'.

लाड, गणपत विश्वनाथ

संपादन - 'महाराष्ट्र सारस्वत'.

लाड, माणिकताई

संपादन - 'आर्यमणि'.

लाड, मुकुंद वि.

संपादन - 'तक्षक सारस्वत'.

लातुरकर, पुरुषोत्तम गोपाळ

संपादन - 'आर्यावर्त'.

लातुरकर, राघवेंद्रराव वापुराव [डिसेंबर

१८९० -] मॅट्रिक, कायदा, स्थापत्य-

विचारद; शिकिली, कविता, स्फुट विषय,

संपादन - 'राजहठ'.

लावे, के. ना.

संपादन - 'मोळा शेवकरो'.

लाहोटी, बी. जी

संपादन - 'मार्त'.

लिमये, दाजी गणेश [१७ सप्टेंबर १९०८

-] बी. एसी.; बल-संगोषण,

विज्ञान, शेती,

संपादन - 'शेती आणि शेवकरी'.

लिमये, प्रभाकर बाळशास्त्री

संपादन - 'शेवकी सुधारणा'.

लिमये, भालचंद्र दत्तात्रय [१७ मार्च

१९११ -] बी. ए., एल्. टी. सी.,

अध्यापन, शालेय-व्यवस्थापन, तत्त्वज्ञान, धर्म,

स्फुट विषय,

संपादन - 'संजीवन'.

लिमये, मधु रामचंद्र [१ मे १९२२ -

] बी. ए. पर्यंत, राजकारण, समाजकार्य,

राजकारण, राज्यशास्त्र,

संपादन - 'रचना'.

लिमये, विष्णु प्रभाकर [२८ एप्रिल १९०० -

] बाळ्यविचारद, अध्यापन, राजकारण,

समाजकार्य, चरित्र, तत्त्वज्ञान, राज्यशास्त्र,

संपादन - 'ठिक महाविद्यालय'.

लिमये, श्रीधर दत्तात्रय [७ जुलै १९१६

-] बी. ए., पीएच्. डी., नोंदरी

(सरकारी), रसायन संगोषण, चरित्र, विज्ञान,

स्फुट विषय,

संपादन - 'सुविज्ञान'.

लेले, काशिनाथ धामन [१० जुलै १८६३ :

९ अक्टोबर १९१८] मॅट्रिकपर्यंत, तर्क

मीमांसा-वेदांत, वैदिक, ग्राम अनुवाद संपादन,

सुदण, राजकारण, वृत्तपत्र संपादन, वैद्यकी,

टीका, तत्त्वज्ञान, धर्म, भाषा, समाज,

संपादन - 'आर्यधर्मदर्पण', 'आर्यधर्म-

रहस्य', 'धर्म', 'महाराष्ट्र सारस्वत'; मोर-

वृत्त, ज्ञानसाधन.

लेले, दामोदर लक्ष्मण [५ अक्टोबर १८७५ :

] मराठी सहावी, इमजी तिकरी,

वेदान्त, ग्राम-अनुवाद प्रकाशन, नोंदरी

(खासगी), सुदण, चरित्र, धर्म,

संपादन - 'विद्यानगर'; मोरवृत्त.

लेले, भालचंद्र चिंतामण [११ डिसेंबर

१८९६ -] एम्. ए., पीएच्. डी.,

टी. डी.; अध्यापन, नोंदरी (सरकारी,

संस्थानी), चरित्र, धर्म, भाषा, बाळ्य,

शिक्षण, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - 'सहविचार'.

लेले, विश्वनाथ नारायण [६ जून १८९४ :

१५ डिसेंबर १९५१] बी. ए.; नोंदरी

(खासगी, सरकारी), सुदण, स्फुट विषय;

संपादन - 'मधुर'.

'लोकोद्दितादी' (= वेदान्त गोपाळराव

हरि) [१८ फेब्रुवारी १८२३ : ९ अक्टोबर

१८९२] स्फुटवेडे परीक्षा, दुन्यादी,

नोंदरी (खासगी, सरकारी, संस्थानी),

समाजकार्य, संस्था व्यवस्था, इतिहास, कथा,

कायदा, चरित्र, तत्त्वज्ञान, धर्म, राजकारण,

बाळ्य, समाज, स्फुट विषय;

संपादन - 'लोकोद्दितादी'.

लोखंडे, गोविंद यळवंत

संपादन - 'लोखंडे'.

घरील, विश्वनाथ रामचंद्र
संपादन - 'गायनाब्जिते'

घड्डे, महादेव गोपाळ
संपादन - 'विद्यार्थिमित्र'

घड्डे, यशवत गणेश [१७ फेब्रुवारी १९०८ -
] बी ए, एल्एल् बी, चित्रपट,
नोकरी (राखणी, नगरपालिका), मुद्रण
व्यवस्थापन, कथा, कादंबरी, विज्ञान, समाज,
स्फुट विषय,
संपादन - 'पैसाफड', 'मानवी संपत्ता',
नागरी जीवन

घड्डे, जयवत केरोया
संपादन - 'स्वच्छ वैभव'

घरेरकर, (चिटणीस, भाया) माई [१३
अक्टोबर १९१० -] मॅट्रिकपर्यंत,
नोकरी (सरकारी), वृत्तपत्र संपादन, नाटक,
समाज, स्फुट विषय
संपादन - 'महिला'

घर्तक, गोविंद धर्माजी [१० अक्टोबर
१८९४ १४ जुलै १९५३] बी ए,
कृषिविद्या राजकारण, राज्यशासन, समान
कार्य, सत्या संचालन, शेती, स्फुट विषय,
संपादन - 'क्षात्रसेवक'

घर्गे, पुष्पोत्तम नारायण [५ मार्च १८९२
-] एम् ए, बी काम, धर्म,
संपादन - 'नवी गृहलक्ष्मी'

घर्गे, श्रीपाद महादेव [२५ आगस्ट १८८७
१८ मे १९५०] एल्एल् बी, वकिली,
समानकार्य कादंबरी, टीका, वाङ्मय
संपादन - 'विविधज्ञानविस्तार', 'वीणा',
उत्थान, महाराष्ट्र सारस्वत

घर्मा, प्रेमराज तुळजाराम [१९०९ -
] राजकारण, संस्था-संचालन,
स्फुट विषय,
संपादन - 'ज्ञान समग्र मासिक', हिंद
केसरी

घर्मा, रामकुमार
संपादन - 'प्रकाश'

घन्हाडपाडे, देवदास
संपादन - 'श्री शुभदेव'

घसईकर, भास्कर नारायण
संपादन - 'गुलजार गुलहोरी'

घाईकर, मार्टंड केशव
संपादन - 'प्रगति'

घाकसकर, विनायक सदाशिव [१६ फेब्रुवारी
१८८४ ६ डिसेंबर १९६७] मॅट्रिकपर्यंत,
इतिहास, इतिहास संशोधन, ग्रंथ संपादन,
नोकरी (सस्थानी), समाजकार्य, इतिहास,
चरित्र, धर्म, भूगोल,
संपादन - 'सहविचार'

घांगळे, रामचंद्र सदाशिव
संपादन - 'चित्ताकर्षण'

घांगळे, शांताबाई [ ] व्ह का,
यन्ट्रियरट्रड, चित्रकला, हिंदी परिचय,
अध्यापन, सत्या संचालन, स्फुट विषय,
संपादन - 'सजीवनी'

घाघ, ग व्य
संपादन - 'आत्मोन्नति'

घाघ, गो स
संपादन - 'शारदा'

घाघ, गोविंद सर्वोत्तम
संपादन - 'आत्मोन्नति'

घाघमारे, रामचंद्र म्हाळसाकात [१३
जानेवारी १९०८ -] एम् ए,
बी टी, अध्यापन, सत्या संचालन, उद्योग
धरा, कविता, वाङ्मय, विनोद,
संपादन - 'सहविचार' कॉलेज मॅगझिन

घाघासुद्धर, (श्रीनास्तव) लीला [४ डिसेंबर
१९३१ -] एम् ए, बी टी,
नोकरी (सरकारी), कथा, कविता, कादंबरी,
स्फुट विषय
संपादन - 'मराठी'

घाडेगावकर, विश्वनाथ नारायण [२१
जानेवारी १९०६ -] बी एस्सी,
ग्रंथ प्रकाशन, मुद्रण, उद्योगधरा, विज्ञान
संपादन - 'उद्यम'

घानखडे, मोतीराय तुकारामजी
संपादन - 'माळी पुढारी'

‘वामन राधाकृष्ण’ (= मर्चेट, वामन राधाकृष्ण) [६ मे १९२८ -]

नोकरी (चासगी), राजकारण, वृत्तपत्र संसादन, स्फुट विषय,

संपादन - ‘मस्ती’, तारागण, मयन, यात्रिक, रम्यकथा, रूपदर्शन.

चायंगणकर, विमला,

संपादन - ‘कुमार’.

वालंगकर, गोपाळ चाव

संपादन - ‘विदाळ विघ्नसक’

वालावलकर, द. ग

संपादन - ‘महाराष्ट्र विस्तार’

वाळकें, अनंत तुकाराम [२७ अक्टोबर

१९१० -] इटरपयेंत, राजकारण,

वृत्तपत्र संसादन, समाजकार्य, संस्था संचालन,

कथा, कविता, कादंबरी, धर्म, नाटक, निबंध,

राजकारण, राज्यशास्त्र, वाङ्मय, स्फुट विषय,

संपादन - ‘बन्हाड शाळा-पत्रक’, तरुण

भारत, नथाकाळ, नागपूर टाइम्स, पूना डेली

न्यूज, महाराष्ट्र, मातृभूमि, निशाल महाराष्ट्र.

वाळिंजे, रामचंद्र शंकर [९ नवंबर १९११

-] एम् ए, बी टी, पीएच् डी,

अध्यापन, समाजकार्य, संस्था संचालन, चरित्र,

टीका, तत्त्वज्ञान, रंगभूमी, वाङ्मय, समाज,

स्फुट विषय

संपादन - ‘महाराष्ट्र साहित्य-यंत्रिका’

विंगोट (मिस्)

संपादन - ‘प्रेमदर्शिका’

विचारे, दामोदर भाऊराव

संपादन - ‘मराठा बाणति’.

विजयकर, रामराव गणपतराव [सप्टेंबर

१८९१ - ३१ जुलै १९५९] मॅट्रिकपयेंत,

विमा, नोकरी (चासगी), राजकारण,

व्यापार-उद्यम, समाजकार्य, संस्था-संचालन,

उद्योगधंदा, स्फुट विषय,

संपादन - ‘प्रभु प्रभाव’

विजापूरकर, त्रिण्यु गोविंद [२६ आगस्ट

१८६२ - १ आगस्ट १९२६] एम् ए,

अध्यापन, इतिहास संशोधन, नोकरी

(संस्थानी), राजकारण, वृत्तपत्र संपादन,

समानकार्य, संस्था-संचालन, इतिहास, शिक्षण,

संस्था-परिचय, स्फुट विषय,

संपादन - ‘ग्रथमाला’, ‘निबंधचूच’,

समय.

विद्वांस, धोंडो नारायण [अडाजे १८७३

१४ मे १९४८] कलाहंकर, नोकरी

(चासगी, संस्थानी), बळ-संवर्धन, मासिक

व्यवस्थापन, उद्योगधंदा, ग्रीडा,

संपादन - ‘व्यायाम’

विद्वांस धोंडो वासुदेव [३ जुलै १८६७

२६ डिसेंबर १९४०] मॅट्रिक, स्कूल पाय

नळ, नोकरी (चासगी), मुद्रण, संस्था

व्यवस्थापन संचालन,

संपादन - ‘सद्वादि’.

विद्वांस, शंकर धोंडो

संपादन - ‘व्यायाम’

विनायकराव नीळकण्ठ

संपादन - ‘कपारनाबलि’

विनायकराव रेणुनादातराव

संपादन - ‘न्याय’

‘विनोबा’ (= भावे, विनायक नरहर)

[११ सप्टेंबर १८९५ -]

इटरपयेंत, संस्कृत, अध्यापन, प्रवचन, भूदान

प्रवर्तन-संशोधन, राजकारण, समाजकार्य,

संस्था संचालन, उद्योगधंदा, कविता, चरित्र,

तत्त्वज्ञान, धर्म, सापा, राज्यशास्त्र, समाज,

स्फुट विषय,

संपादन - ‘महाराष्ट्र धर्म’

विपट, भास्कर नारायण [१५ फेब्रुवारी

१९०८ -] सेकंडरीयाट, अध्यापन,

मुद्रण, इतिहास, उद्योगधंदा, कविता, चरित्र,

तत्त्वज्ञान, विज्ञान,

संपादन - ‘माग्योदय’.

विपट, सावित्री [१९१२ -] मराठी

सातवीपर्यंत, मासिक व्यवस्थापन,

संपादन - ‘माग्योदय’

विरभुड, सखाराम गोविंद [१८९३ २९

जानेवारी १९६५] , अध्यापन,

संस्था संचालन, कविता,

संपादन - ‘महाराष्ट्र साहित्य’

विरूपाक्षस्वामी देशिकेन्द्रमहाराज '

संपादन - 'लिंगायत धर्मप्रकाश', 'शिक्षण-प्रकाश'.

'विहंग' (= देशपांडे, विष्णु केशव)

[१४ जुलै १९२१ : १७ नवंबर १९६८]

मैट्रिकपरीत, संगीत, ग्रंथ लेखन, समाजकार्य, संस्था संचालन, कला, कविता, नाट्य, स्फुट विषय,

संपादन - 'संगीत कला विहार'

गुडल्यम्स, टी.

संपादन - 'प्रकाशक'

वेगुल्लैकर, नारायण लक्ष्मण [३ डिसेंबर

१९१५ -] मैट्रिकपरीत, व्यापार उद्यम,

स्फुट विषय,

संपादन - 'समाज सुधारक'.

वेगुल्लैकर, शिवराम यादू

संपादन - 'महारी बैमप', 'राष्ट्रीय तत्त्व महारी'.

'वेणीमाचव' (= व्यास, एस्. कृष्णराव)

संपादन - 'त्रिविक्रम'.

वेदक, शशिदोस्त केशरिनाथ [२९ डिसेंबर

१९१९ -] डी. आय. ए., नोकरी

(सरकारी), राजकारण, वृत्तपत्र संपादन, कथा,

चरित्र, राजकारण, राज्यशास्त्र, स्फुट विषय,

संपादन - 'प्रदीप', इडिअन खोशलिस्ट,

राजनीति, संग्राम.

वैलणकर, दत्तात्रय गंगाधर [१९०२ -

] इतरपरीत, वाक्यविशारद,

पत्रविधा, राजकारण, वृत्तपत्र संपादन, स्फुट

विषय,

संपादन - 'हृष्ट'.

वेडदे, रमानांत यशवंत [७ जून १९०७ :

७ सप्टंबर १९५३] मैट्रिक, मुद्रण, वृत्तपत्र-

संपादन, कादंबरी, स्फुट विषय,

संपादन - 'नये षण', 'रति', जीवन,

नवयुग, रम्य रानी, सकाळ, स्वदेश, स्वराज्य.

वेगिणकर, रामचंद्र नारायण [२९ फेब्रुवारी

१८९६ : ६ नवंबर १९६२] एम्. ए.

प्राप्त, कोश-संपादन, संस्था संचालन,

कोश, वाक्य,

संपादन - 'समाज सुधारक'.

वेळापुरे, गणपत वयाजी

संपादन - 'काठार'.

वैद्य, केशव वालकृष्ण

संपादन - 'बृहन्महाराष्ट्र', 'समाज सेवा'.

वैद्य, गजानन भास्कर [१८५७ : २३ मार्च

१९२१] बी ए., अध्यापन, धर्म प्रचार,

वार्ता संचालन, समाजकार्य, संस्था-संचालन,

कला, उत्पन्नान, धर्म, समाज,

संपादन - 'बालबोध', हिंदु मिशनरी.

वैद्य, वालाराम अनंत

संपादन - 'नामदेव वृत्त'.

वैद्य, भा रा

संपादन - 'नादनिनाद'.

वैद्य, रामचंद्र पाडुरंग [१८५९ : मार्च

१९४७] आयुर्वेदविशारद, उत्कृत, वैद्यकी,

व्यापार उद्यम, संस्था संचालन, विज्ञान,

संपादन - 'पथ्यबोध', 'विद्याप्रसार',

प्राचीप्रभा, दृज दू आर्षेत.

वैद्य, लक्ष्मण रामचंद्र

संपादन - 'वाक्यरत्नावलि'.

वैद्य, विनायक शंकर [: ८ आगस्ट

१९५७] वाक्यविशारद, बालवीर-संचालन,

राजकारण, वृत्तपत्र संपादन, व्यापार-उद्यम,

समाजकार्य, संस्था-संचालन, क्रीडा, चरित्र,

धर्म, स्फुट विषय.

संपादन - 'बालवीर', सज्जनगड पत्रिका,

उपधे

वैद्य, स दा.

संपादन - 'शेवकरी समाचार'.

वैद्य, सरस्वतीमार्ग

संपादन - 'प्राचीप्रभा'.

वैद्य, सुंदरराय भास्कर [१९ नवंबर १८७२ :

१२ फेब्रुवारी १९६६] आयुर्वेदरत्न,

एन् एम् ई, चित्रकला, धर्मप्रचार, मुद्रण,

वृत्तपत्र संपादन, व्यापार उद्यम, संस्था संचालन,

उद्योग धंधा, कथा, चरित्र, धर्म, भूगोल, विज्ञान,

स्फुट विषय,

सपादन - 'चालबोध', राजी घातनी, हिंदु मिशनरी.

वैद्य शास्त्री, मणिशंकर गोविंदजी

सपादन - 'आयुर्वेदरहस्य'.

वैरागकर, पु. वि.

सपादन - 'सेवक'.

व्होरा, दीपचंद भाईचंद [५ अक्टोबर १८९५ -] बी. ए., एल्. एल्. ग्री.,

राजकारण, वकिली, व्यापार उद्यम, समाज-कार्य, संस्था संचालन, ...

सपादन - 'जैनजाग्रति'.

शांखावलीकर, पुंडलिक सेणरी

सपादन - 'देशसुधारणेच्छ'.

शर्मा, गणेश रामचंद्र

सपादन - 'गौड सारस्वत ग्रंथानुसृत'.

शर्मा, गोपीलाल देवकर [१९२६ -]

एल्. एल्. बी., वकिली, कायदा,

सपादन - 'प्रयास मित्र'.

शाहा, चंचलाबाई राधसाहेब [४ भागस्ट १९१० -]

मराठी पावकी, समाज-कार्य, संस्था संचालन, इतिहास, धर्म, समाज,

स्फुट विषय,

सपादन - 'जैन महाराष्ट्र महिला'.

शाहा, प्राणलाल

सपादन - 'सगीत कला विहार'.

शाहा, प्रे. दे

सपादन - 'धम्मति'.

शाहा, फुलचंद

सपादन - 'हुमडवधु'.

शाहा, रतनजी

सपादन - 'आरोग्यदीप'.

शाहा, सुमतीबाई नैमचंद [१९१२ -]

बी. ए. पर्यंत, काव्य न्यायतीर्थ, हिंदी

साहित्याचार्य, जैन वाङ्मय संशोधन, राज

कारण, समाजकार्य, संस्था-संचालन, कविता,

तत्त्वज्ञान, धर्म, वाङ्मय,

सपादन - 'जैन महाराष्ट्र महिला'.

शाहणे, मनोहर मुरलीधर [१ मे १९३० -]

मॅट्रिकपर्यंत, वृत्तत्रय सपादन,

कथा, कादंबरी, स्फुट विषय,

सपादन - 'पाटली', अमृत

शाहणे, गोहन शानेभर [१८ डिसेंबर १९०४ -]

बी. ए., अभ्यास,

कोश-संपादन, नोकर (सरकार), वृत्तत्रय

संपादन, समाजकार्य, संस्था संचालन, स्फुट

विषय

सपादन - 'महाराष्ट्र साहित्य-मित्रता',

कॉलेज मॅगसिन्स, एव्हर्ट ऑफ इंडिया,

दिव्यवाद.

शास्त्री, कृष्णाजी नारायण

सपादन - 'व्यवहारदर्पण'.

शास्त्री, नागयण बाळाजी [१० मे १९२० -]

एम. ए., अभ्यास, संस्था

संचालन, कविता, टीका, वाङ्मय,

सपादन - 'विश्ववाणी'.

शास्त्री, रामचंद्र गोविंद

सपादन - 'समाधान'.

शास्त्री, शंकर बाळाजी [८ भागस्ट १९०४ -]

बी. ए., अभ्यास, प्रयासवाद,

कथा, कादंबरी, नाटक, स्फुट विषय,

सपादन - 'बागीधरी'.

शास्त्रीप्राभ, शंकर तुकाराम

सपादन - 'जनवर्षक'.

शिखरे, रामोदर नरहर [१२ नवंबर १९०१ -]

एम. ए., अभ्यास,

वृत्तत्रय संपादन, समाजकार्य, संशोधन,

संस्था-संचालन, इतिहास, कथा, कादंबरी, कोश,

चरित्र, टीका, धर्म, नाटक, राजकारण, वाङ्मय,

विशेषण, समाज, स्फुट विषय,

सपादन - 'महात्मा', अग्रणी, केवरी,

लोकशक्ति, समाचार.

शिखरे, विष्णु काशीनाथ

सपादन - 'सुगहर'.

शिंदकर, सदाशिव कृष्णराव [१९०० : २६ फेब्रुवारी १९४४]

मॅट्रिक, राजकारण,

वृत्तत्रय संपादन, समाजकार्य, संस्था संचालन,

स्फुट विषय,

सपादन - 'हुमान्दश', 'देवकी भाणि

देवकी', ऐक्य

शिंदे, कृष्णाजी परशराम

संपादन - ' मराठाविजय '

शिंदे, नलिनीबाई साहेबराव [८ नवंबर

१९१५ -] ब्रह्म फा , इंग्रजी, हिंदी,

राजकारण, समाजकार्य, कथा, कविता,

संपादन - ' मणिनी '

शिंदे, वा ना

संपादन - ' बालविहार '

शिंदे, माधव कृष्णाजी [३ सप्टंबर १९०८

-] , ग्रंथलेखन, वृत्तन

संपादन सयोगधदा, कथा, कला, कविता,

चित्रपट, नाटक, स्फुट विषय,

संपादन - ' नवमत ', ' भारती ', तिरंगी

झंडा, निर्मोह, श्वाति

शिंदे, घाय धी

संपादन - ' शिक्षण '

शिंदे, राजाराम नागेश

संपादन - ' नयन '

शिंदे, रामचंद्र कृष्णाजी [१७ जुलै १९१८

-] बी ए, एल्एल बी छायाचित्रण,

नोकर (सरकारी), वकिली, संस्था संचालन,

स्फुट विषय,

संपादन - ' एकता '

शिंदे, रामराव जोतिराव [२७ मे १९०५

-] बी ए पयेंत, मप्रालय, वृत्तन

संपादन, समाजकार्य, संस्था संचालन, अर्थशास्त्र,

शेती, स्फुट विषय,

संपादन - ' रयत ', मार्तंड, रजपूत मराठा

छपटन, रयत (भा०)

शिंदे, ल ता

संपादन - ' त्रिविक्रम '

शिरगावकर, पुरुषोत्तम यामन [अदाजे

१८७२ * १६ जुलै १९१६] मॅट्रिक,

वैद्यक (भाग), वैद्यकी (भाग), राजकारण,

वृत्तन संपादन, समाजकार्य, संस्था संचालन,

स्फुट विषय,

संपादन - ' विद्याकरण ', प्रभात

शिरडोणकर, रघुनाथ विष्णु [१८ मार्च

१९०८ -] बी ए, नोकर

(सत्यापी), वृत्तन संपादन, इतिहास, चरित्र,

स्फुट विषय

संपादन - ' हितचिंतक ', आशा

शिरधनकर, मानुदास बलराम [१५ मार्च

१९१५ -] मॅट्रिक, नोकर (खासगी,

सरकारी), वृत्तन संपादन, कथा, कला, फ्रीडा,

चरित्र, भूगोल, विज्ञान, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - ' हेतुकरी ', नागरिक, निर्धार,

प्रेमक, वीणा

शिरसट, गोविंद विठ्ठल

संपादन - ' गुलजार गुलदोसी ', ' विदुष

मिया '

शिरोडकर, रमाकांत रा

संपादन - ' समाजसुधारक '

शिर्के, आनंदीबाई [३ जून १८९२

-] मराठी गुजराती, समाजकार्य, सत्या-

संचालन कथा, बालवाङ्मय, समाज,

संपादन - ' कलादश '

शुक्ल, सदाशिव जतत [२६ मे १९०२

२७ जानेवारी १९६८] इटर आर्ट्स, ग्रंथ

लेखन, समाजकार्य, कथा, कविता, कादंबरी,

नाटक, पटकथा, बालवाङ्मय, विज्ञान, समाज,

संपादन - ' विजय '

शेख, उमर [२७ मार्च १८८१]

, अभ्यासन, धर्मप्रचार, कविता,

चरित्र, धर्म, विज्ञान,

संपादन - ' माचा '

शेखवळ, जी ए

संपादन - ' लोकमित्र '

शेटे, एम् जी

संपादन - ' सनय '

शेटे, वी एम्

संपादन - ' संगम '

शेटे, विष्णुनाथ जयवक [९ मे १९०८

-] बी ए, एल्एल बी, वकिली,

समाजकार्य, संस्था संचालन, राजकारण,

वाङ्मय, समाज, स्फुट विषय,

संपादन - ' शानेश्वर '

शेटे-जगताय, मागतराव गथाजी

संपादन - ' शिक्षक '

शेखरे, विश्वनाथ गोपाळ [३ मे १८८६ .
१५ फेब्रुवारी १९६५] बी ए., एल्एल् बी,
अध्यापन, नाट्य, राजकारण, इन्डिजी, संस्था
संचालन, कथा, कादंबरी, चरित्र, तत्त्वज्ञान,
नाटक, राभूमी,
संपादन - ' वैद्य मासिक '

शेंडे, नारायण रामचंद्र [७ नवंबर १९०८
-] मॅट्रिकरयॅट, नोकरी (सरकारी),
संस्था संचालन, कथा, कविता, कादंबरी, चरित्र,
नाटक,

संपादन - ' पूजा '.

शेंडे, शंकर रामचंद्र

संपादन - ' बुद्धमहाराष्ट्रीय '

शेणोलीकर, हरि श्रीधर [२२ जानेवारी
१९२० -] एम् ए, साहित्य
विशारद, अध्यापन, कादंबरी, चरित्र, टीका,
वाक्य,

संपादन - ' नवा महाराष्ट्र '

शेण्डे, श्री स

संपादन - ' बुद्धमहाराष्ट्र '

शेपाट्टि, नारायणराव [२१ जुलै
१८९१] डी डी, इंग्रजी, हिंदी, अध्या
पन, धर्म प्रचार, समाजकार्य, कादंबरी, चरित्र,
धर्म,

संपादन - ' प्रभोदय '.

' श्रीगुरुभूति विश्वेश्वरस्वामी चरणदाधीश '

संपादन - ' मुक्तगुरुमाला '

' श्रीविद्यानंद विश्वविराम पंडित '(= पंडित,
श्रीधर विद्याम)

संपादन - ' सन्यासी '

' श्री सौ सीताबाई '(= सावत, सीता
बाई सीताराम)

संपादन - ' गृहिणी रत्न माला '

श्रेष्ठी, वीरवसंत शिवलिंगप्पा

संपादन - ' वीरवीरोत्कर्ष विचारमाला '

पडागुळे, विनायक वालकृष्ण [ ]

बी ए., एल्एल् बी, इन्डिजी, कविता, नाटक,

संपादन - ' नीरजोद्घास '

संगमनेरकर, याजीराव श्रीधर

संपादन - ' राष्ट्रोदय '.

संशयिरी, महेश य

संपादन - ' प्रभात '

संडेकर, दत्तात्रय गोविंद [जुलै १८६०
२८ नवंबर १९४१] मराठी पाचवी,

ग्रंथ प्रकाशन संपादन, मुद्रण, व्यापार उद्यम,
समाजकार्य, कोश, चरित्र, भूगोल, समाज,

संपादन - ' लोकमित्र '

संत, कृष्णाजी रामचंद्र

संपादन - ' सहविचार '

सप्राळकर, वि आ

संपादन - ' सुवार्ता '

' सदाशिवाराम '

संपादन - ' पूर्णानंद '

सवनीस, भालचंद्र पांडुरंग

संपादन - ' महाराष्ट्र सास्वत '.

सवनीस, स पु

संपादन - ' काळेज युग '

सभारत्नम्, कृ

संपादन - ' दिव्यजीवन '

समर्थ, श्रीपाद तुकाराम (पाहा तोंड
घळकर, धों तु

समेळ, दत्ताराम देवनाथजी [ ]

मॅट्रिक, नोकरी (नगर पालिका)

संपादन - ' स्वच्छ सेवक '

सरजामे सहस्रयुद्धे, कृष्णाजी विश्वनाथ

[२ अक्टोबर १९०० १८ मे १९६२]

मॅट्रिकरयॅट गोरक्ष-प्रचार, नोकरी (पाचवी),

व्यापार-उद्यम, धर्म, स्फुट विषय,

संपादन - ' गोधन ', नरवैखरी

सरताडेल, जि श

संपादन - ' दर्यावर्दी '

सरदेसाई, रघुनाथ गोविंद [७ सप्टेंबर

१९०५ -] मॅट्रिक वृत्तन-संपादन,

कथा, क्रीडा, चरित्र, निबंध, विनोद, समाज,

स्फुट विषय,

संपादन - ' स्फूर्ति ', वेसरी, विनमयप्रणव,

तारका, नवयुग, नागरिक, मराठा, यशवत,

लेखनाय, विविधरुच, विहार.

सरदेसाई, श्रीनिवास सिकाजी [:]

१८ जून १९४२] स्थापत्यशास्त्र, अभ्यासन,
नोकरी (नगरपालिका), वृत्तचित्र संपादन, कादंबरी,
नाटक, स्फुट विषय,

संपादन - 'कादंबरीकला', राष्ट्रमत,

सरदेसाई, सीताराम गोविंद [५ डिसेंबर
१९१० -] एफ् बाय् आर्ट्स,

वाहिपत वितरण, वृत्तचित्र संपादन, सस्था
संचालन, कथा, कला, कविता, क्रीडा, चरित्र,
टीका, निबंध, रामूमी, विनोद, स्फुट विषय,
संपादन - 'उपसुच घदेशिखण', इन्द्रधनुष्य,
उप काल, ज्योति, पुढारी, सत्यवादी, सुदर्शन

सरनोईक, सरदाराम घाळरूपण

संपादन - 'काव्यदुर्लभ'.

सरपटे, विनायक सीताराम [२ एप्रिल
१८८४ -] बी ए, एल्एल् बी,

नोकरी (संस्थानी), राजकारण, राज्यशासन
(संस्थानी), बहिष्कार, वृत्तचित्र-संपादन, समाज-
कार्य, सस्था-संचालन, अर्थशास्त्र, चरित्र, टीका,
राजकारण, बाळग्य, शिक्षण, समाज, स्फुट
विषय,

संपादन - 'मालवसाहित्य', जयभारत,
महाराष्ट्र मासिक निजय

सराफ, धर्मेतरुमार अनंत [२९ जानेवारी
१९१९ -] मॅट्रिकर्येत, वाहिपत-

वितरण, वृत्तचित्र संपादन, कथा, कादंबरी,
संपादन - 'उपा', नीकत, रत्न, छान्ना,
बसुपा, मीणा, स्वामिभुदर

सराई, भा स्त्री

संपादन - 'कृतव्यजागति'.

सहस्रजुडे, गंगाधर नारायण [:]

७ मे १९२५] एल् एजी, नोकरी
(सरकारी), व्यापार उद्योग, उद्योगधन्दा, बोती,
संपादन - 'ऊर, गूळ आणि साखर'.

सहस्रजुडे, गंगाधर नीळवंत

संपादन - 'कामगार समाचार', 'समाज
सेवक'.

सहस्रजुडे, गोविंद गंगाधर [१८८५ :
१९०९] एफ् बाय् आर्ट्स, अभ्यासन,

राजकारण, सस्था संचालन, स्फुट विषय,

संपादन - 'महाराष्ट्रप्रगती'

सहस्रजुडे, परशुराम निरयक [११ जुलै
१९०८ -] मॅट्रिक, नोकरी (सरकारी),

सस्था संचालन, कादंबरी, नाटक,

संपादन - 'मराठी अथ स्याहक'

सहस्रजुडे, पु ग

संपादन - 'जनता'

सहस्रजुडे, धामन विनायक

संपादन - 'गोधन'

सहस्रजुडे, शंकर घळवंत (फाहा : 'वालो
घान काका')

सहस्रजुडे, सरदाराम दत्तानय [८ अक्टो
बर १९०५ -] मॅट्रिक, नोकरी

(साखणी),

संपादन - 'ज्योतिर्मिर'.

साखळकर, गजानन रामचंद्र [१३ नवंबर
१९०४ -] बी कॉन्, नोकरी

(साखणी), राजकारण, समाजकार्य, ...

संपादन - 'विचारक'

साठम, पी ए स् ॥

संपादन - 'मराठा'

साठे, व्याप्पाशास्त्री (= साठे, छप्पणाजी
नारायण) [१७ जानेवारी १८७९ . १९

डिसेंबर १९४२] इयर्मिडियट, वैद्यकीय,

अभ्यासन, राजकारण, वैद्यकी, समाजकार्य,

सस्था संचालन, विज्ञान,

संपादन - 'आयुर्वेद'.

साठे, छप्पणाशास्त्री

संपादन - 'अगत नाकाचे'

साठे, प छ उर्फ सुंदरशास्त्री

संपादन - 'आयुर्वेद'.

साठे, शिवराम हरी

संपादन - 'न्यायाध्यय'

सांडव, धीधर

संपादन - 'लेखनाथ'.

सातपुते, गजानन शिवराम

संपादन - 'देवता'.

सातवळेकर, श्रीपाद दामोदर [१९ सप्टेंबर १८६७ : ३१ जुलै १९६८] मराठी सहावी, वेदशास्त्र, संस्कृत, चित्रकला, अभ्यापन, ग्रंथ-अनुवाद-प्रकाशन-संपादन, चित्रकला, छाया-चित्रण, राजकारण, समाजकार्य, संहति संवर्धन, संस्था-संचालन; इतिहास, कला, चरित्र, तत्त्वज्ञान, धर्म, भाषा, राजकारण, राज्यशास्त्र, वाङ्मय, विज्ञान, समाज, स्फुट विषय; संपादन - 'पुरुषार्थ', 'भावदूगीता'; अमृतलता, प्रवासवार्ता, वेद-संदेह, वैदिक धर्म.

सातारकर, त्रिविक्रम माधवराय [७ नवंबर १९१६ -] मॅट्रिकपरीत; व्यापार-उद्यम, समाजकार्य, संस्था-संचालन; कविता; संपादन - 'उदय'.

सातारकर-माळवाळ, रामचंद्र नारायण [१४ जानेवारी १८५४ : २० डिसेंबर १९२१] एल्. सी. ई., व्यापार-उद्यम; स्फुट विषय; संपादन - 'कुमावत क्षत्रिय-मित्र आणि शिल्पकला-दर्पण'.

सातोस्कर,, याळळण दत्तात्रय [२६ मार्च १९०९ -] बी. ए., ग्रंथपालन शास; अभ्यापन, ग्रंथपालन, ग्रंथ प्रकाशन, ग्रंथालय-संघटन, नोकरी (खासगी), मुद्रण, राजकारण, वृत्तपत्र-संपादन, समाजकार्य, संस्था-संचालन; कथा, कादंबरी, ग्रंथालयशास्त्र, चरित्र, टीका, बालवाङ्मय, पत्रसाहित्य, भाषा, राजकारण, वाङ्मय, समाज, स्फुट विषय; संपादन - 'गोमंतक', 'विस्वा', गोमंतक (दे.), कथासागर, दूषसागर, प्रसाव, साहित्यसहकार.

सात्त्विक, शंकर गोपाळ
संपादन - 'काव्यविकास'.

साधु, रामराय सदाशिव
संपादन - 'सन्निहितमाया'.

साने, फातिनाथ नारायण [२५ सप्टेंबर १८५१ : १७ मार्च १९२७] बी. ए.; अभ्यापन, इतिहास-अंशोपन, ग्रंथ-संपादन, नोकरी (सरकारी), ग्रंथालय-संचालन, इतिहास,

कोश, चरित्र, भाषा;

संपादन - 'काव्येतिहास संग्रह'; काव्ये-तिहास संशोधक.

'साने गुरुजी' (= साने, पांडुरंग सदाशिव) [२४ डिसेंबर १८९९ : ११ जून १९५०] एम्. ए., अभ्यापन, भाषा-संघटन, राज-कारण, वृत्तपत्र-संपादन, समाजकार्य, संस्था-संचालन; इतिहास, कथा, कला, कविता, कादंबरी, चरित्र, तत्त्वज्ञान, धर्म, नाटक, बालवाङ्मय, राजकारण, लोकसाहित्य, समाज, स्फुट विषय; संपादन - 'विद्यार्थी', 'प्रदीप'; कॉलेज, साधना.

साने, याळाजी यापूजी
संपादन - 'इतिनिर्भर विप्रदावर (शिला गिरेवर) मासिक पुस्तक'.

साने, ल. ना.

संपादन - 'महाराष्ट्र-विस्तार'.

साने, चि. न.

संपादन - 'रचना'.

सापळे, कृष्णाजी नारायण [१ सप्टेंबर १८९९ : ४ फेब्रुवारी १९५९].....; मुद्रण, संस्था-संचालन;.....; संपादन - 'आदर्श वैद्य'.

सापळे, रा. पु.

संपादन - 'दीर्घयोग'.

सांजारे, रायजी विन कैदाव
संपादन - 'विद्यावस्तव'.

सामंत, नारायण गणेश [१५ जानेवारी १९०० : ३० मार्च १९५०] बी. ए., एल्.एल्. बी.; अभ्यापन, कनिडी;.....; संपादन - 'गौरवप्राप्त'.

सामंत, रघुनाथ जगन्नाथ [२४ डिसेंबर १९०९ -] बी. ए., बी. टी.;

अभ्यापन, ग्रंथ प्रकाशन, व्यापार-उद्यम, संस्था-संचालन; कथा, कविता, कादंबरी, चरित्र, नाटक, निबंध, बालवाङ्मय, शिक्षण, शब्दविन, समाज; संपादन - 'कपोति', 'पारिबात'.

सामंत, रामचंद्र रामरुष्ण

सपादन - ' धी साईलीला '

सामंत, चासुदेव जगन्नाथ [६ अक्टोबर
१८९९ -] इतर, वैद्यक, वैद्यकी,

विज्ञान,

सपादन - ' श्रीरत्न ' ; हेल्प प्रीटम्.

सामसन, आय जे

सपादन - ' इसराएल '.

सावंत, फोंडिया याळा [१९१४ -]

व्ह. पा, अभ्यापन, नोकरि (सस्थानी),
व्यापार उद्यम, ...

सपादन - ' पावकन्य '.

सावंत, डी एम्

सपादन - ' मराठा '.

सावंत, सखाराम पांडुरंग

सपादन - ' छत्रपति '.

सावरकर, दिनकर शंकर [८ मे १८६७ .

८ जानेवारी १९५२] एल सी ई,

एम्. टी. सी, अभ्यापन, कोश-संपादन,

नोकरि (सरकारी), इतिहास, कथा, कोश,

चरित्र, धर्म,

सपादन - ' मराठी शिक्षक ', शानोदय

सावे, आत्माराम विठ्ठल [३ जुलै १८९४ :

१९ जुलै १९५३] सी. ए, बी. टी,

अभ्यापन, राजकारण, समाजकार्य, सस्था-

संचालन, चरित्र,

सपादन - ' क्षात्रसेवक '.

साळगावकर, विश्वनाथ दत्तात्रय [१४

मार्च १९०३ -] एम्. ए,

एल्एल् बी, अभ्यापन, सस्था संचालन,

निबंध, वाङ्मय,

सपादन - ' सहनिचार '.

साळवी, रामचंद्र महादेव [२५ जून

१८८८ :] मॅट्रिक, व्यापार उद्यम,

समाजकार्य, ...

सपादन - ' लघु सेवा '.

साळवे, शां ल

संपादन - ' सेवा शिक्षक '

सिंदे, गोदुवाई

सपादन - ' सुबोधिनी '.

सिरदनकर, कृष्ण मालोजी

संपादन - ' भट्टारी हितेच्छ '.

सीमंत, संपतराव

संपादन - ' न्यायबोध '.

सुखात्मे, पांडुरंग चासुदेव [२७ नवंबर

१९११ -] पी. ए., डी. एस्सी.,

पीएच्. डी., अभ्यापन, अन्न वृष्टि संपन्न

संशोधन, नोकरि (सरकारी), समाजकार्य,

अर्थशास्त्र, शेती, विज्ञान,

संपादन - ' महाराष्ट्र विस्तार '.

सुर्यध, नीलसेठराव रत्नमाजी [५ मार्च

१८७५ : १४ मार्च १९१७] ... .,

अभ्यापन, समाजकार्य, सस्था संचालन, ...,

संपादन - ' नामदेश '.

सुरतकर, माधव भैराल [१० सप्टेंबर

१८७९ : १५ डिसेंबर १९४७] वनविद्या-

स्थापत्य विद्यारत, मानसोपचार शास्त्र, नोकरि

(खासगी), मुद्रण, राजकारण, वृत्तन संपादन,

वैद्यकी, व्यापार-उद्यम, समाजकार्य, उद्योगधर्मा,

कला, विज्ञान,

संपादन - ' कलाशिक्षण ', ' निसर्गोपचार ',

‘ सक्त्व ’, साधधान

सुर्ये, आनंदराव नारायण [१४ नवंबर

१८८४ -] पी. ए, एल्एल् बी,

अभ्यापन, वनिली, समाजकार्य, स्फुट विषय,

संपादन - ' भट्टारी विजय '.

सुले

संपादन - ' ज्ञानविलास '

सूर्यवंशी, जी एम्

संपादन - ' शिक्षण '

सूर्यवंशी, दानिएल शांतवनराव [७ जुलै

१८९७ -] पी. ए, एल्एल् बी,

वनिली, समाजकार्य, स्फुट विषय,

संपादन - ' समाज सेवक '

सूर्यवंशी, सत्यनान नामदेव [३१ मार्च

१९१६ -] मॅट्रिकपर्यंत, नाट्य, नोकरि

(खासगी), मुद्रण, मुद्रित शोधन, वृत्तन

संपादन, व्यापार-उद्यम, समाजकार्य, सस्था

संचालन, कथा, वनिला, कादंबरी, चरित्र, नाटक.

सपादन - ' आवेश ', ' तरुणाचा खिस्ती
आवेश ', आपण, आंख इडिया देस, चेस्ट,
प्रेषित, बालजोष मेवा, ज्ञानोदय

सोनवणे, ए. टी

सपादन - ' प्रकाशक '

सोनाळकर, कैदाय महादेव [६ जानेवारी
१८८५ २१ अक्टोबर १९३८] एलएड बी,

वकिरी, कनिठा, तत्त्वज्ञान, धर्म, नाटक,

सपादन - ' कलादर्श ', ' लोकमान्य '

सोनुरीकर, (नाईक, नदिनी आ) कमल
[२१ नवंबर १९१९ -] बी ए,

बी टी, एड टी सी, पी टी, राष्ट्रभाषा

कोविंद, अध्यापन, स्फुट विषय,

सपादन - ' समाज सुधारक '

सोमण, गणेश कृष्ण

सपादन - ' नवा मनु '

सोलापुरे, मा भी [१६ फेब्रुवारी १९१६

-] एम. ए, वृत्तचित्र-सपादन,

व्यापार-उद्यम, कथा, टीका, नाटक, स्फुट विषय,

सपादन - ' दौतकरी मित्र ', जयहिंद

सोहनी, कमलानाई

सपादन - ' पूर्णेंद्रु '

सोहनी, गोविंद प्रभाकर [२६ जून १९०३

-] बी ए, एलएड बी, बी टी,

अध्यापन, संस्था संचालन कथा, नाटक,

प्रवास, विज्ञान, शिक्षण,

सपादन - ' नवे अध्यापन ', महाराष्ट्र

एज्युकेशनल जर्नल

सोहनी, वल्लभ रामचंद्र

सपादन - ' पंचमर्जोर्ज विजय ', ' पूर्णानंद '

सोहनी, सदाशिव हरी

सपादन - ' आर्यधर्मदीपक '

' सौ शोभना '

सपादन - ' सवाई जीवन '

' सौ सरुनाई '

सपादन - ' सौभाग्यसमर '

स्टोरी, आर्थर इ [२१ आगस्ट
१९५०], धर्मप्रचार, समाजवायं,

चरित्र, धर्म

सपादन - ' सच्छास्त्रदीपक '.

' स्वच्छंदानंद '

सपादन - ' स्वच्छंदानंदी गीताधंदीपिका '

' स्वामी दत्तारण्यमहंत '

सपादन - ' मावसारक्षनियप्रबोध '.

' स्वामी वामदेव '

सपादन - ' सत सदेश '

हॅड्सेन, ए

सपादन - ' ज्ञानोदय '

हडप, विठ्ठल वामन [२७ सप्टेंबर १९०० '

१२ मार्च १९६०] मॅट्रिकपयेंत, ग्रंथ लेखन,

राजकारण, इतिहास, कथा, कादंबरी, चरित्र,

नाटक, राजकारण, संस्था परिचय

सपादन - ' पूर्णानंद ', ' रम्यरूपा ',

' लोकमित्र '

हतवळणे, शंकर रामचंद्र [१८५१

१९०४] बी ए पयेंत, अध्यापन, नोक्सी

(सकारा), कादंबरी, चरित्र, भाषा, विज्ञान,

शिक्षण, समाज,

सपादन - ' न्यायप्रकाश '

हपडे, विनायक रामचंद्र [२३ जुलै १९०७

१९ नवंबर १९६३] मॅट्रिक, ग्रंथ लेखन,

वृत्तचित्र सपादन कथा, कादंबरी, नाटक,

श्रुतिवा,

सपादन - ' उत्साह ', निरण, राष्ट्रसदेश

हरोलीकर, रा व

सपादन - ' नाविन्य '

हर्णे, रामकृष्ण गणेश [२८ अक्टोबर

१९०० -] वाङ्मय निशारद, डी डि,

अध्यापन, नोक्सी (निमग्नकारी),

संशोधन, संस्था-व्यवस्थान-संचालन चरित्र,

टीका, भूगोल, वाक्य, स्फुट विषय,

सपादन - ' टिळक महाविज्ञान्य ',

' रत्नाकर '

हसयनीस, र घा [३० जानेवारी १९१६

-] बी ए, जी टी सी व्यापार

उद्यम स्फुट विषय,

सपादन - ' सविज्ञान '

हाटे, चंद्रकला आनंदराय [१२ सप्टेंबर

१९०३ -] एम. ए, पॅगन् सी,

अध्यापन, समाजकार्य, अर्थशास्त्र, चरित्र,
वक्त्रशास्त्र, राज्यशास्त्र, लोकसाहित्य, समाज,
संपादन - ' वनिता विश्व '.

हाडोले, ए. ज.
संपादन - ' धर्देशिक '.

हॉवर्ड, एच्. जी.
संपादन - ' आमचा बालमित्र '.

हिंदळेकर, धर्माजी फानुजी
संपादन - ' मंडारी निबन्ध '.

हिरेमठ, मुत्तय्या सिद्धलिंगय्या
संपादन - ' आर्यमित्र '.

हिल्लेकर, पुरुषोत्तमशारी सखाराम [५
जुलै १८९३ : २ जुलै १९५३] वैद्यभूषण,
आयुर्वेद बृहस्पती, अध्यापन, वैद्यकी, समाज
कार्य, संस्था संचालन, विज्ञान, स्फुट विषय,
संपादन - ' आयुर्वेद चिकित्सक ',
' आरोग्यमंदिर ', वैद्य समेलन-पत्रिका,
स्वास्थ्यरक्षक.

हियाळे, सुदामराय विधामजी
संपादन - ' मेयोडिस्ट संदेश '.

हीटन (मिसेस)
संपादन - ' मातृसंघ '.

हुदलीकर, खत्ययोध याळठ्ठण [२६ नवंबर
१८९० -] एम्. ए., पीएच्. डी.,
धर्मन, अध्यापन, नोकर (खासगी),
चरित्र, बालसाहित्य, भाषा, निदान,
संपादन - ' बालक मंदिर ', ' बालबोध ',
' संधिज्ञान '.

हुहार, गोपाळ मुकुंद [२१ जून १९०२
-] बी. ए., नोकर (खासगी), राज
कारण, पोली, स्फुट विषय,
संपादन - ' वाणीश्वरी '.

हुहार, श्रीधर नारायण [८ मार्च १९०५ -]
बी. ए., अध्यापन, ग्रंथपालन, ग्रंथ प्रकाशन
संपादन, नोकर (खासगी), वृत्तपत्र संपादन,
कथा, चरित्र, धर्म, प्रवास, राजकारण, राज्य
शास्त्र, बालसाहित्य, विज्ञान, समाज, स्फुट विषय,
संपादन - ' ग्रामणी ', ' गिळक महाविद्या
लय ', ' स्थानिक स्वराज्य ', अग्निव
मारत, मणी (हिंदी), तरुण मारत, प्रगति
[४५]

हुसेन, एम्. वी.

संपादन - ' शिक्षण '.

हेंगडे देसाई, गोविंद पुंडलिक [१८८५ :
१५ ऑगस्ट १९४९] कायदा व फार्मा
सेवकिक परीक्षा, राजकारण, वनिती, वृत्तपत्र-
संपादन, समाजकार्य, स्फुट विषय,
संपादन - ' मारतोदय ', ' मराठा गायक-
मित्र ', ' स्वयंसेवक ', भारत.

हेंटे, चिंतामण

संपादन - ' सेवा '.

हेंद्रे, बाळठ्ठण राजाराम

संपादन - ' विजयी नामदेव '.

हिल्लेकर, राजाराम बाळठ्ठणशास्त्री

संपादन - ' श्रीमयूरकवि '.

होमकर, लक्ष्मीबाई चिनायक

संपादन - ' वैभव '.

हूम, ई. एस्.

संपादन - ' बालबोध मेवा '.

हूम, (मिसेस) ई. एस्.

संपादन - ' बालबोध-मेवा '.

हूम, रॉयट डब्ल्यु. [१० नवंबर १८९० :
२६ नवंबर १८५४] ... , धर्म प्रचार,

समाजकार्य, संस्था संचालन, चरित्र, धर्म,

विज्ञान,

संपादन - ' ज्ञानोदय '.

क्षीरसागर, दिनकरराय

संपादन - ' गुरुव शैवसमाचार '.

क्षीरसागर, पद्माकरशास्त्री बाळशास्त्री

[६ सप्टेंबर १९१३ -] काव्य व्याकरण-

शास्त्रवैयर्थ, अध्यापन, ग्रंथ संपादन, कविता,

वाक्य,

संपादन - ' विश्वब्रह्मवृत्त '.

क्षीरसागर, चळवत मोरेश्वर [१८९९

-] मॅट्रिकपर्यंत, नोकर (खासगी),

व्यापार उद्योग, नाटक,

संपादन - ' आदर्श नामिक ', ' नामिक

समाचार ', ' नामिकोदय '.

क्षीरसागर, बाळशास्त्री राधजीशास्त्री [२५

डिसेंबर १८७६ ५ अक्टोबर १९४३]

वेद, संस्कृत, साहित्यशास्त्र; अभ्यापन, ग्रंथ-प्रकाशन संपादन, धर्मप्रचार, मुद्रण, संशोधन; इतिहास, उद्योगधंदा, धर्म, वाङ्मय, विज्ञान, समाज, संपादन - 'विश्वकर्मधर्मशीर्षोद्धार', 'विश्वनसतृच'.
क्षीरसागर, शंकर धोंडो [१९ सप्टबर १९०३ -] इतरपैत, अभ्यापन, धर्म प्रचार, समाजकार्य, संस्था-संचालन,

चरित्र, धर्म, समाज, संपादन - 'श्रीदासबोध'.
क्षीरसागर, श्रीरुष्ण केशव [६ नवंबर १९०१ -] बी. ए.; अभ्यापन, समाजकार्य, संशोधन, संस्था संचालन, कथा, कला, कादंबरी, क्रीडा, चरित्र, टीका, नाटक, निबंध, भाषा, रागभूमी, वाङ्मय, समाज, स्फुट विषय, संपादन - 'रत्ना'.

परिचय-पुर्वणी

अॅडकिन्सन, आर. सी. ई [ ] ..... धर्मप्रचार, समाजकार्य, चरित्र, धर्म, संपादन - 'सच्छास्त्रपरीक्ष'.

अर्जुन, विल्यम सी [१८७० : ५ सप्टबर १९४६] ..... मराठी, धर्मप्रचार, समाजकार्य, संस्था-व्यवस्थापन-संचालन, चरित्र, धर्म, समाज, संपादन - 'सच्छास्त्रपरीक्ष'.

फाकडे, श्रीपत हरिचा [कदाजे १८९७ -] शिंपीशास्त्रप्रवीण, अभ्यापन, व्यापार उद्यम, संस्था संचालन, उद्योगधंदा, संपादन - 'शिवणकला'.

फानडे, शेपाद्रि गोविंद [४ जून १८९७ : ९ एप्रिल १९४४] एम. ए., एस्. टी. सी., पुराणाल, चित्रकला, संगीत, अभ्यापन, कीर्तन, संस्था संचालन, कला, तत्त्वज्ञान, धर्म, भूगोल, शिक्षण, संपादन - 'तत्त्वज्ञान मंदिर', 'भारतमुखा'.

फापडी, सदानंद लक्ष्मण [६ जुलै १८९१ : १६ फेब्रुवारी १९६७] बी. एस्सी, वैद्यक (होमिओ), अभ्यापन, ग्रंथपालन, ग्रंथ संपादन, समाजकार्य, संस्था-संचालन, स्फुट विषय, संपादन - 'महाराष्ट्र सारस्वत'.

फालेकर, गोविंद मंगेश [एप्रिल १८७२ : फेब्रुवारी १९४५] एफ्. वाय. आर्ट्स, नोकरी (सरकारी), क्रीडा, लोकसाहित्य, समाज, संपादन - 'विद्यार्थीमित्र'.

'कुमारी श्यामा' (वाहा 'यामन राघाळण')

केंदुरकर, शंकरराव केशवराव [ ] मॅट्रिक, वैद्यक, नोकरी (नगरपालिका, सरकारी), वैद्यकी, समाज, संपादन - 'नूतन शेष'.

कोठारी, चांदमल पूतमचंद [१९ जून १९१० -] बी.ए., इत्तरन सनादन, व्यापार उद्यम, उद्योगधंदा, धर्म, संपादन - 'व्यापारी बगत्', लोकमत

खडिलकर, प्रभाकर हरि [: १९ जुलै १९५०] इतरपैत, अभ्यापन, प्रवचन, इत्तरन सनादन, समाजकार्य, संस्था संचालन, कादंबरी, नाटक, समाज, स्फुट विषय, संपादन - 'प्राविण्य', दक्षिण महाराष्ट्र, नया काळ, ऐतमान्य, सध्याकाळ.

खिखर, गुलाबचंद धोंडीराम [११ भागस्ट १८८९ -] मराठी पावकी, राजकारण, व्यापार-उद्यम, समाजकार्य, संस्था-संचालन, कविता, चरित्र, धर्म, संपादन - 'जेनोन्नति'.

खेर, शंकर अमृत [१९०३ -] बी. ए.; नोकरी (प्राध्यापक), संस्था-व्यवस्थापन, चरित्र, स्फुट विषय, संपादन - 'महाराष्ट्र विस्तार'.

गडकरी, माधव यशवंत [२५ सप्टबर १९२८ -] बी. ए., इत्तरन-सनादन, प्रवास, भूगोल, स्फुट विषय, संपादन - 'दिवित्र', रोमक, त्रिपरी, महाराष्ट्र टाइम्स.

जने, विनायक अंघादास [१५ अक्टोबर १९१० -] बी. ए., चाण्डी, अध्यापन, प्रभानुवाद, नोकरी (सरकारी), संस्था-संचालन, टीका, निबंध, वाङ्मय, स्फुट विषय; संपादन - ' ज्योत्स्ना '.

जे. काशिनाथ त्रिंयक [८ फेब्रुवारी १९०३ -] एम्. ए., एल्. एल्. बी., वनिजी, स्फुट विषय, संपादन - ' भारत सेवक '.

गाधव, अनंत कृष्ण [२८ भागस्ट १९१२ -] बी. ए., एल्. एल्. बी., नोकरी (खासगी, नगरपालिका), याता संचालन, ... संपादन - ' प्रकाश '.

गाधव, काशिनाथ ठक्करी [अंदाजे १८६३ : १० एप्रिल १९५८] मराठी सहावीपर्यंत, व्यापार-उद्यम, राजकारण, समाजकार्य, ; संपादन - ' मराठा वैभव '.

दिनेकर, गणेश रामचंद्र [२१ जुलै १९२७ -] मॅट्रिक, नोकरी (खासगी), मुद्रण, संस्था-व्यवस्थापन, कथा, बालवाङ्मय, स्फुट विषय, संपादन - ' मुद्रण सेनक ', छंदशेन.

ढकार, भास्कर रघुनाथ [१८९४-२६ मार्च १९५७] मॅट्रिक, अध्यापन, समाज कार्य, कविता, चरित्र, नाटक, बालवाङ्मय, भूगोल. संपादन - ' अन्ना रक्षण '.

डग्लस, हेन्री अलेक्झांडर [२२ फेब्रुवारी १८२१ : ११ डिसेंबर १८७५] .... , धर्मप्रचार, समाजकार्य, धर्म, संपादन - ' शुभचिंतनसंग्रह व चर्चसंचयी नानाविध संग्रह '.

नरवणे, दत्तानय नारायण [९ नवंबर १९०५ -] एम्. ए., एल्. एल्. बी., नोकरी (खासगी, सरकारी, संस्थानी), व्यापार-संघटन, समाज कार्य, उद्योगधंदा, चरित्र, राजकारण, राज्यशास्त्र, संपादन - ' सहविचार '.

नवलकर, रवी [१८७५ :] बी. ए., टी. डी., अध्यापन, नोकरी (सरकारी), समाजकार्य, संस्था संचालन, शिक्षण, समाज, संस्था-परिचय, संपादन - ' प्राथमिक शिक्षण '.

' नारायण शेषाद्रि ' (पाहा : शेषाद्रि, नारायणराव)

पारखे, हरि गणेश [२६ भागस्ट १८९१ -] बी. ए., एल्. एल्. बी., वनिजी, समाजकार्य, संस्था संचालन, भूगोल, समाज, संपादन - ' विश्वदाक्षण समाजोन्नति '.

पुरंदरे, नीलकंठ अनंत [१८७७ : १२ डिसेंबर १९६४] एम्. डी., एफ्. सी. पी. एच्., अध्यापन, वैद्यकी (आग), समाज, संस्था संचालन; विज्ञान, संपादन - ' वैद्यक '.

पुराणिक, धासुदेव रामचंद्र [१३ सप्टेंबर १८८६ -] बी. ए., एल्. एल्. बी., नोकरी (सरकारी), वनिजी, समाजकार्य, संस्था संचालन, अर्थशास्त्र, कायदा, समाज, संपादन - ' ग्रामणी अर्थात खेड्यातील पुढारी '.

भागवत, भास्कर हरि [अंदाजे १८३७ : २० अक्टोबर १८९४] इतरपर्यंत, गुजराती, अध्यापन, नोकरी (सरकारी), समाजकार्य, संस्था संचालन, चरित्र, प्रवास, संपादन - ' मराठी ज्ञानप्रसारक '.

मदन, जनार्दन आत्माराम [१२ फेब्रुवारी १८८५ : २१ फेब्रुवारी १९५७] बी. ए., सी. आय. ई., आय. सी. एच्., नोकरी (सरकारी), अर्थशास्त्र, संपादन - ' सहकारी मित्र '.

मैल, हेरोल्ड हार्ट [१८७२ :] डी. एस्सी., एफ्. आय. सी. एफ्. आय. एच्., अध्यापन, नोकरी (सरकारी), संस्था-संचालन, शेती, संपादन - ' शेतकी आणि शेतकरी '.

मुहंश्वर, गणेश पद्मनाभ [८ मे १८८६ -] बी. ए., एल्. एल्. बी., अधिकांश, वनिजी, समाजकार्य, संस्था संचालन, अर्थ-शास्त्र, कायदा, समाज, संपादन - ' सद्भक्तिप्रकाश '.

मोरमकर, अनंत आत्माराम [: ५ सप्टेंबर १९१४] मॅट्रिकपर्यंत, मुद्रण, वृत्तपत्र संपादन, संस्था संचालन, स्फुट विषय, संपादन - ' चिचिघटन विस्तार ', विविध-

वृत्त, विहार.

लॅथम, (मिस्) जेन [ ] .....

अभ्यासन, धर्मप्रचार, समाजकार्य, संस्था-
संचालन; धर्म, शिक्षण;

संपादन - ' नवा शिक्षक '.

साने, विष्णु नरहर [१४ जून १९१८

-] सरकारी व्यापार पदविका; कामगार-
संघटन, राजकारण, समाजकार्य, संस्था संचालन;

अर्थशास्त्र, राजकारण, स्फुट विषय;

संपादन - ' रचना '.

' स्वामी दत्तारण्यमहंत ' (= खोले,
दत्तारण्य दिकाराम) [१८९५ : ३

जानेवारी १९६२] इंग्रजी, संतु, संस्कृत;

गोरक्षण, धर्मप्रचार, समाजकार्य, संच-

संचालन; धर्म, समाज;

संपादन - ' भावसार क्षत्रिय प्रबोध '.

काही निघन-काल

अत्याळकर, मिमाजी विठ्ठल (५५३) - १४ अक्टोबर १९४२

आचारकर, शंकर पुरुषोत्तम (५५४) - २ सप्टेंबर १९६०

आचार्य-पुणतांवेकर, बन्धुराम जनार्दन (५५४) - १७ जुलै १९५०

आळवेकर, माधव दामोदर (५५६) - २० आगस्ट १९५९

ओक, जनार्दन विनायक (५५७) - २२ एप्रिल १९१८

कानिटकर, नारायण विनायक (५६०) - १९ नवंबर १९६५

केळकर, सदाशिव पादुरंग (५६५) - २० डिसेंबर १९०६

जोगळेकर, सीताराम दिनकर (५७६) - २३ एप्रिल १९४४

जोशी, बासुदेव विनायक (५७८) - १९ मे १९६५

जटणीस, रामचंद्र काशिनाथ (५८१) - १ मे १९५२

जिवारी, दुर्गाभासाद आत्माराम (५८२) - २२ अक्टोबर १९३९

देव, शंकर श्रीकृष्ण (५८५) - २३ एप्रिल १९५८

मावकर, रामचंद्र बाळाजी (६०७) - १२ एप्रिल १९४१

लाड, गणपत विश्वनाथ (६१४) - १४ मार्च १९४५

लेले, दामोदर लक्ष्मण (६१४) - ३ एप्रिल १९५४

काही लक्ष्य जमुजे :

पृ.	जमुजे	शुद्ध
५६२	कुटे, म. मो.	कुटे, म. मो.
५७२	गोवळकर	गोवळकर
५७८	जोशी, बा. म.	जोशी, बा. म.
५८१	तळावलीकर, विजया दत्तारण्य (अपुरी नोंद)	तळावलीकर, (कारमारी, विजया सदानंद) विजया दत्तारण्य (पूर्ण नोंद)
५८४	दाते, यशवंत रामचंद्र	दाते, यशवंत रामचंद्र
५८५	दिघाणजी, गौ. कृ.	दिघाणजी
५८७	दशमाने	दशमाने
५९४	पाटील, ब. रामजी	पाटील, ब. रावजी
५९९	बदरबा	बदरबा (नोंद पृ. ६०० वर होईल)
६२०	सरंजामे सहलजुडे	सरंजामे-सहलजुडे

This book should be returned with in a fortnight from
the date last marked below

[illegible]